

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

”Lad os begynde forfra med det der virkelig tæller”

Pavens nytårsprædiken opfordrede til, at tage Maria som forbillede.

NYTÅRSPRÆDIKEN ”Lad os begynde forfra med det der virkelig tæller”, sagde pave Frans på den første dag i det nye år ved højmessens i Peterskirken. ”Gud er lige så tæt på menneskene som et barn er det på den mor, der bærer det i sit skød”, sagde paven, der opfordrede til, at vi indleder det nye år med at gå tilbage til krybben med Moderen, der holder Gud i armene.

”Året begynder i Guds Moders navn. Guds moder er Marias vigtigste titel”, sagde paven, der så Maria som Kirkens forbillede. Han sagde, at Kirken skal være som Maria – en kærlig mor, ydmyg, fattig på ejendom, men rig på kærlighed, fri af synd, forenet med Jesus. Og han kaldte det nødvendigt at udvikle hengivenhed for Maria. ”Der er brug for stilhed over for det mysterium, at Gud er blevet menneske. Troen ikke kan reduceres til en idé eller en doktrin”, sagde paven.

Han opfordrede til, at vi spejler os i den Gud, der er blevet et skrøbeligt lille barn i sin mors arme, og lader os inspirere af barnet til at tjene det menneskelige liv fra begyndelsen til dets naturlige afslutning.

Paven opfordrede til at gøre som Maria, der ”gemte alle disse ord i sit hjerte og

grundede over dem” (Luk 2,19). ”Vi har brug for at være stille, når vi ser på krybben. For foran krybben opdager vi, at vi er elskede, og vi mærker den ægte livsglæde”, sagde paven, der opfordrede til at sætte mere

tid af til stille refleksion i hverdagen for på den måde at beskytte sig mod overforbrug og tom snak.

LR

Pave Frans kysser Jesusbarnet ved højmessens nytårsdag i Peterskirken. Foto: KNA.

Kirkecenter bliver ikke til noget

Struer Kommune vil ikke give dispensation.

STRUER Projektet med et nyt, katolsk kirkecenter på Fabriksvej 8 i Struer bliver alligevel ikke til noget. Ansgarstiftelsen havde indgået en betinget købsaftale om købet af den tidligere industribygning, der har tilhørt Halco Aps, en engroshandel med blandt andet pakkemaskiner. Bygningen ligger i et industriområde, hvor der normalt ikke kan være offentlige bygninger. Derfor havde Ansgarstiftelsen søgt om dispensation. Kommunens administration havde i første omgang stillet sig positivt til dette ønske; men den har senere ændret indstilling, oplyser generalvikar Niels

Engelbrecht til KO. Afslaget skyldes i følge Struer Kommune, at en dispensation ville indebære udarbejdelse af en ny lokalplan til området.

Derudover vurderede administrationen, at en kirke på Fabriksvej ville betyde skærpede krav til støjrænser. På den baggrund besluttede kommunen, at den ikke ville give dispensation.

Ansgarstiftelsen ønsker stadig at placere et nyt katolsk kirkecenter i Struer-området. Struer Kommune har lovet at være behjælpelige med at finde et egnet sted, hvor der kan placeres et nyt kirkecenter. Kom-

munen vil gerne mødes med Ansgarstiftelsens ejendomsmægler for at udpege egnede områder til byggeriet og har udarbejdet et kort over områder i Struer by, hvor der uden større problemer vil kunne placeres et kirkebyggeri.

P.t. har menigheden i Herning-Lemvig området et kirkecenter i Herning med en lille filialkirke i Lemvig; men gennem længere tid har der været planer om at få en større og mere centralt placeret kirkebygning i Struer. Den tidligere metodistkirke i Lemvig fungerer i øjeblikket som filialkirke til kirkecentret i Herning. De første to millioner kr. til den nye kirke er i hus. Desuden har menigheden selv 500.000 kr. Kirkebygningen i Lemvig vurderes at kunne indbringe cirka 300.000 kr. ved salg, oplyser generalvikaren. LR

Niels Steensens Gymnasium
... dit valg, dit liv

Se mere på www.nsg.dk

- Fællesskab, faglighed og refleksion
- International profil og Kinalinje
- Jesuitergymnasium og max 25 elever i hver klasse

Orienteringsaften: torsdag den 18. januar kl. 19.30

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø, tlf. 39 16 23 40

Her, i virksomheden Halcos tidligere bygninger på Fabriksvej 8 i Struer, skulle der have været indrettet katolsk kirke med tilhørende faciliteter. Det bliver imidlertid ikke til noget. Foto: Nybolig Erhverv Vest.

70 år ung

DUK fejrer jubilæumsår.
Læs mere på side

5

Maribo

Sankt Birgitta Kirke genåbnet.
Læs mere på side

7

Kirken i Danmark

Daniel Ebert og de hjemløse, ungdomsarbejde.
Læs mere på side

8

Reformationen

Sådan sikrede Christian III sig magten over kirken.
Læs mere på side

12

KO mener

En dyb længsel i os alle

Fred er en "dyb længsel i os alle [...] i ethvert menneske og ethvert folkeslag, og navnlig hos dem, der lider under fredens fravær. Blandt dem i mine tanker og bønner vil jeg igen nævne de over 250 mill. migranter verden over, hvoraf 22,5 mill. er flygtninge". Sådan indleder pave Frans sit budskab til dette års Verdensdag for Fred,

I budskabet opfordrer paven FN til at tage konkrete skridt til at udarbejde og ratificere internationale aftaler på henholdsvis migrations- og flygtningeområdet.

"Sådanne internationale aftaler kan danne rammen om fremtidige politiske forslag og praktiske foranstaltninger", fremhæver han. "De må derfor være inspirerede af medfølelse, fremsynethed og mod til at udnytte enhver given lejlighed til at fremme en fredsskabende proces. Kun da undgår vi, at den realisme, som er nødvendig i international politik, ikke forfalder til kynisme og ligegyldighedens globalisering".

Nogle betragter migration som "en trusel", men paven opfordrer os til at se migranter som "en mulighed". Langt mere end blot at fremsætte retorisk appel ønsker paven, at vi anlægger "et kontemplativt blik", der kan trænge ind i lidende menneskers hjerter og guide os i beslutnings-, kloge, ansvarlige og velovervejede handlinger. Kun herved kan de med ansvar for det fælles vel på nationalt og internationalt plan handle i overensstemmelse med de "fire indsatsområder", paven opstiller. At give asylansøgere, flygtninge, migranter og ofre for menneskehandel mulighed for at finde den fred, de søger, kræver en strategi, som forener de fire indsatsområder; at byde velkommen, at beskytte, at understøtte og at integrere.

At "byde velkommen" handler om at forbedre de legale måder, flygtninge og fordrevne personer kan komme ind i et land på – i stedet for at udvise dem til lande, hvor de risikerer forfølgelse og at blive udsat for vold.

At "beskytte" handler om vores pligt til at anerkende og forsvare den ukrænkelige værdighed hos de mennesker, som på flugt fra reelle farer søger asyl og sikkerhed, og at forhindre at de bliver udnyttede.

At "understøtte" indebærer, at vi understøtter migranternes og flygtninges fulde menneskelige udvikling. Blandt de mange muligheder fremhæver paven vigtigheden af at give børn og unge adgang til uddannelse på alle niveauer.

At "integrere" vil sige, at vi giver flygtninge og migranter mulighed for at deltage fuldt ud i samfundslivet i deres værtslande – til gensidig berigelse og frugtbar samarbejde til gavn for lokalsamfundets vækst og udvikling.

Lad os derfor blive inspirerede af den hellige Johannes Paul II's ord til Verdensdagen for Fred i 2000: "Hvis alle deler 'drømmen' om en fredelig verden, hvis flygtninges og migranternes bidrag værdsættes på den rette måde, kan menneskeligheden mere og mere blive en universel familie og vor jord et ægte 'fælles hjem'."

Op gennem historien har mange troet på denne 'drøm' og deres mange bidrag vidner om, at det ikke blot er ren utopi. Også mange yder i dag en stor og uselvsk indsats på området. NM

Ny kirke til 5.000 kaldæere i Södertälje

Over 40% af indbyggerne i den svenske by kommer fra Mellemøsten, og heraf er mange kristne kaldæere.

INDVIELSE De 5-6.000 kristne kaldæere, som er flygtet fra urolighederne i Mellemøsten og nu bor i Sverige, kunne i sidste måned tage deres nye kirke og kulturcenter i brug. Jungfru Maria Kyrka i Södertälje, ca. 25 km sydvest for Stockholm, blev indviet den 8. december af kardinal Anders Arborelius sammen med gæster fra nær og fjern, blandt dem kardinal Rainer Woelki fra Tyskland, kaldæernes patriark Louis Raphael I Sako, Iraks ambassadør i Sverige og repræsentanter for andre kristne trossamfund.

Kardinal Woelki fra ærkebispedømmet Köln, der har doneret 500.000 euro til opførelsen af kirken, sagde efterfølgende til den tyske pressetjeneste *domradio.de*: "De kaldæiske katolikker, der udgør den største kristne flygtningegruppe i Sverige, havde til lejligheden inviteret armenske og syriske

katolikker samt syrisk ortodokse, melkitter og maronitter". Woelki tilføjede: "Vi celebrerede messen efter den latinske ritus, men da arabisk er modersmålet for de fleste af menighedens medlemmer, var der i liturgien indføjet deres egne, velkendte hymner fra Syrien, Mosul eller Baghdad".

Tilbage i år 2000 levede der 13.000 kristne familier i Baghdad og Mosul i Irak; men på grund af konflikter er de fleste flygtet, heraf godt 17.000 til Sverige og mange af dem bor i området omkring Södertälje. Mere end 40% af indbyggerne i byen kommer fra Mellemøsten og mange af disse er kristne.

Den nye kaldæiske kirke og kulturcenter er udelukkende finansieret gennem donationer og frivillige bidrag. Den er ikke alene tænkt som et mødested for mennesker på flugt fra krig og forfølgelse, men også som

Kaldæernes nye kirke i Södertälje syd for Stockholm blev indviet af kardinal Anders Arborelius sammen med blandt andre kardinal Rainer Woelki fra ærkebispedømmet Köln og kaldæernes patriark Louis Raphael I Sako. Fotograf: Hans Andersson.

en platform for integration i det svenske samfund, hvor nyankomne har mulighed for at lære om svensk kultur og sprog. NM

Oslo katolske bispedømme taber retssag

Bispedømmet skal betale to million kroner i bøde for administrativt sjuusk. Den tidligere daglige leder blev frikendt.

Tekst: Niels Messerschmidt

NORGE I retssagen om ulovlig registrering af nye medlemmer er den tidligere økonom og daglige leder af Oslo katolske bispedømme (OKB) blevet frifundet for at have begået groft uagtsomt bedrageri. På grund af svigtende tilsyn og rutiner i forbindelse med medlemsregisteringen, blev bispedømmet idømt en bøde på 2 millioner norske kroner. Dommen blev afsagt i Oslo Tingrett den 8. december.

"Vi er glade for, at bispedømmets tidligere økonom er blevet frifundet og at dommen, selv om den ikke har retskraft, fastslår, at han ikke er kendt skyldig i strafbare forhold. Sagen har været en stor belastning for ham og hans familie", sagde OKBs nuværende økonom Sindre-Jacob Bostad.

"Men samtidig er vi skuffet over, at bispedømmet er blevet pålagt en virksomhedsstraf. Det strider imod vor opfattelse af hændelsesforløbet. Vi er uenige i bøden og vil nu nærlæse dommens præmisser, før vi beslutter om vi vil anke afgørelsen eller ej", tilføjede han.

Statsadvokat Kristian Jarland ved Oslo stadsadvokaturet bad oprindeligt om at bispedømmet blev idømt en virksomhedsbøde på 5 mill. norske kroner og halvandet års fængsel for den daglige leder af bispekantoret, hvoraf seks måneder blev gjort betinget.

Økonomichefens advokat Anders Brosveet udtalte efter domsafsigelsen til avisen *Dagen*, at han også mente, at bispedømmet burde være blevet helt frifundet.

"Tingrettens drøftelse af hvilke krav, der objektivt gælder for retten til at opnå økonomisk tilskud, mener vi imidlertid er forkert, hvorfor bispedømmet også burde været blevet frifundet. Rettens drøftelse af dette ret komplekse juridiske spørgsmål begrænser sig til et par korte afsnit, og jeg mener at konklusionen er klart i strid med

hvad som følger af lovens eksplicite tekst", sagde Anders Brosveet til avisen.

Anker ikke

Efter domsafsigelsen udtalte statsadvokat og aktor Kristian Jarland til *Dagen*, at han noterede sig, at tingretten er enig med anklagemyndigheden i at telefonkatalogmetoden må anses for lovstridig.

"Desuden synes retten at have fulgt anklagemyndighedens syn på, at der har været flere interne advarsler hos OKB uden at man har fulgt op på dem. Retten har også i lighed med anklagemyndigheden konkluderet, at vilkårene for virksomhedsbøden er opfyldt og at man således bør idømme bispedømmet en straf. Anklagemyndigheden tilbød OKB at få afgjort straffesagen med et bødeforlæg på 1 mio. kroner, men valgte ikke at vedtage det. Jeg bemærker, at tingretten har konkluderet, at 2 millioner kroner i bod er en passende virksomhedsstraf", sagde statsadvokaten.

Kristian Jarland konstaterede, at tingretten havde en anden vurdering end han selv hvad angik hvor vidt økonomichefen havde haft hensigt om vinding i forbindelse med den ulovlige medlemsregistrering.

Kort før jul besluttede anklagemyndigheden sig for ikke at anke Oslo tingrettens dom – hverken med hensyn til den tidligere økonom eller Oslo katolske bispedømme. I forlængelse heraf udtalte biskop Bernt Eidsvig på bispedømmets hjemmeside:

"Formelt set er dommen ikke blevet forkyndt for os og vores ankefrist gælder fra forkyndelsestidspunktet. Men jeg forventer, at vi træffer en beslutning i god tid inden fristens udløb. Vi vil tage en yderligere runde med vores advokat, men som jeg ser det i dag taler meget for, at vi heller ikke anker dommen".

Medlemsrod

Oslo katolske bispedømme fik i november sidste år en virksomhedsbøde på 1 million kroner for at sjuiske med medlemsregisteringen, men bispedømmet nægtede at acceptere bøden. Dermed tog anklagemyndigheden sagen til retten.

Bispedømmet blev i 2015 anmeldt for medlemsrod af Fylkesmannen i Oslo og Akershus efter at det blev kendt, at ansatte på bispekantoret registrerede folk, der stod opført i telefonbogen med polsk- og spansk klingende navne, som værende katolikker og derfor opførte dem i medlemsregistret uden at de var blevet spurgt på forhånd.

Politiet ransagede siden bispekantoret i Oslo og sigtede både biskop Bernt Eidsvig og økonomichefen for det administrative sjuusk og groft bedrageri for ca. 50 mio. kroner, som bispedømmet på baggrund af den ulovlige praksis havde fået udbetalt af den norske stat og kommunen.

En gennemgang har vist, at 56.500 af de i alt 65.500 nye registreringer i perioden 2010-14 var sket via tvivlsomme metoder, blandt andet førnævnte telefonbogsmetode.

Begyndt at tilbagebetale

Retssagen i Oslo tingrett er én af to retssager, som bispedømmet også er involveret i.

Tilbage i 2016 anlagde OKB et civilt søgsmål mod den norske stat i forsøget på at få omgjort en beslutning om tilbagebetaling af et millionstort beløb. Fylkesmanden for Oslo og Akershus, der administrerer tilskudsordningen for trossamfund, havde beregnet, at OKB over perioden 2010-4 havde fået udbetalt 40,5 mio. kroner i uberettiget støtte. Fylkesmanden har siden besluttet, at bispedømmet skulle tilbagebetale dette beløb og Kulturdepartementet fastholdt beslutningen, da bispedømmet klagede over afgørelsen.

I januar sidste år afviste Oslo tingrett bispedømmets appel om at få omstødt beslutningen om tilbagebetaling. Bispedømmet har siden anket sagen, men er ifølge *Dagsavisen* alligevel begyndt tilbagebetalingen.

Oslos katolske bispedømme har modtaget i alt 105,4 mio. kroner i medlemsstøtte fra den norske stat og kommunen.

Sådan læses *Amoris laetitia*

Paven har løftet sløret for, hvordan en kontroversiel fodnote i hans dokument om ægteskabet og familien skal læses og forstås.

Tekst: Niels Messerschmidt

UNDERVISNING Pave Frans siger 'god' for de retningslinjer, argentinske biskopper i Buenos Aires har udstukket efter offentliggørelsen af pavens postsynodale skrivelse om ægteskab og familien, *Amoris laetitia* (Kærlighedens glæde). De skriver, at fraskilte og gengifte katolikker i ganske sjældne tilfælde vil kunne modtage kommunionen, og efter pavens positive reaktion på disse retningslinjer, gør han nu det til en del af sin undervisning.

For nyligt blev et brev fra september 2016 med samme indhold fra pavens egen hånd og de argentinske biskoppers retningslinjer offentliggjort på Den hellige Stols officielle organ *Acta Apostolicae Sedis'* hjemmeside. Begge er forsynet med en kortfattet tekst på latin af statssekretær kardinal Pietro Parolin om, at teksterne udtrykker 'autentisk undervisning'. Dokumenter beskriver de forskellige forudsætninger, holdninger og bekymringer samt måder hvorpå præsterne kan rådgive og ledsage par, der befinder sig i komplekse og vanskelige livssituationer.

Pave Frans offentliggjorde *Amoris laetitia* i april 2016 efter to bispesynoder om emnet 'ægteskab og familie'. Den 5. september samme år offentliggjorde biskopperne i Buenos Aires nye retningslinjer til deres præster. I dokumentet med titlen 'Grundlæggende kriterier for anvendelsen af 8. kapitel i *Amoris laetitia*' beskriver

biskopperne, hvordan man yder sjælesorg til par i vanskelige livssituationer.

Hvad angår indholdet anfører de argentinske biskopper i deres retningslinjer: ingen "ubegrænset adgang til sakramenterne" for katolikker i alle tilfælde; at man tager hensyn til menighedens følelser; at man overholder Kirkens lære om ægteskabets

Pave Frans hilser familiemedlemmer under en audiens med deltagerne i en international kongres, der blev afholdt i Vatikanet den 6. oktober i år. Kongressens tema var beskyttelse af børn i den digitale verden, Foto: CNS/L'Osservatore Romano.

uopløselighed; at man opmuntrer gengifte fraskilte til seksuel afholdenhed eller til at deltage i Kirkens liv uden brug af sakramenter. Kun i ganske særlige tilfælde, efter en forudgående "nøje skelnen" og pastoral ledsagelse, og ved hjælp af bodens sakramente, kan en præst give tilladelse til at gengifte fraskilte igen kan modtage kommunionen.

Den 5. september sidste år skrev pave Frans til den ansvarlige biskop Sergio Alfredo Fenoy og roste retningslinjerne. Han gav udtryk for, at biskopperne med deres vejledning havde forstået indholdet af det omstridte kapitel i *Amoris laetitia* om "at skelne, at ledsage og at integrere"

par i vanskelige livssituationer. "Der findes ingen anden fortolkning", skrev pave Frans kortfattet.

Et reskript af stor betydning

Begge dokumenter, de argentinske biskoppers vejledning og pavens svar, har i nogen tid været at finde på online-udgaven af *Acta Apostolicae Sedis* fra 2016. Den trykte udgave er endnu ikke tilgængelig.

Almindelige kirkelige love bliver promulgeret via offentliggørelse i *Acta Apostolicae Sedis*. Den hellige Stols officielle organ indeholder også taler, breve og rapporter om forskellige kirkelige anliggender – alle har de dog ikke samme betydning og vægt, læremæssigt set. Bemærkelsesværdigt i ovennævnte tilfælde er dog et "reskript fra en audiens hos Hans Hellighed" underskrevet af statssekretær kardinal Parolin (et reskript er et slags retsforordning, der regulerer juridiske spørgsmål i individuelle tilfælde). Under denne audiens, hvor forskellige sager blev drøftet, "har paven besluttet, at begge fremlagte dokumenter, via offentliggørelse på Vatikanets hjemmeside og i *Acta Apostolicae Sedis*, skal promulgeres som autentisk undervisning", skriver kardinal Parolin.

At datoen for kardinal Parolins reskript i *Acta Apostolicae Sedis* fra oktober 2016 er angivet til den 5. juni, er ikke usædvanlig. Udarbejdelsen af det officielle *Acta Apostolicae Sedis* strækker sig over flere måneder: teksterne skal tjekkes flere gange og dele af dem skal oversættes. Således hænder det, at trykte akter fra 2016 først dukker op i begyndelsen af 2018.

Australsk overgrebskommission langer ud efter Kirken

Kommission offentliggør omfattende rapport om overgreb på børn begået på landets institutioner.

RAPPORT Den australske overgrebskommission *Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse*, nedsat i 2013 for at afdække omfanget af seksuelle overgreb på børn begået på landets institutioner gennem 90 år, offentliggjorde i december sin 17 bind store rapport og sine mere end 400 anbefalinger som afslutning på en flerårig undersøgelse.

Rapporten indeholder vidneudsagn fra over 8.000 nulevende overgrebs ofre; 62% af ofrene i religiøse institutioner var katolikker. Derfor konkluderer rapporten,

at "der i årtier har været et katastrofalt svigt fra Den katolske Kirkes side". Den katolske Kirke er det største trossamfund i Australien.

Blandt kommissionens anbefalinger er forslaget om, at landets bispekonference beder Vatikanet overveje at gøre præstecølibatet frivilligt. Den anbefaler desuden, at skrifteseglet brydes i de tilfælde, hvor oplysninger om overgreb på et barn er fremkommet under et skriftemål – og at gerningsmanden kun kan opnå absolution, når vedkommende overfor politiet har ind-

rømmet sin forbrydelse. Endelig anbefaler kommissionen at gøre det strafbart, selv for gejstlige, at undlade at rapportere overgrebene til myndighederne.

Denis Hart, ærkebiskop af Melbourne og formand for landets bispekonference, sagde efter offentliggørelsen af rapporten, at mange af dens anbefalinger "vil få stor indflydelse på hvordan Den katolske Kirke og andre fremover kan virke i Australien".

Ærkebiskoppen forklarede, at Vatikanet "seriøst overvejer" de spørgsmål, som rejses af kommissionen, men tilføjer samtidig: "Jeg kan ikke bryde skrifteseglet. Straffen for en præst, der bryder seglet, er ekskommunikation, at han udstødes af Kirken. Jeg respekterer og har tillid til landets

love, men her er tale om et helligt og åndeligt ansvar overfor Gud, jeg må respektere og jeg vil gøre alt for at leve op til begge".

Hart sagde videre, at de australske biskopper vil gå forelægge anbefalingerne om frivilligt cølibat for Vatikanet, men "selv finder jeg at cølibatet har værdi i sig selv".

Selv om overgrebskommissionen ikke konkluderer, at cølibatet er en direkte årsag til seksuelle overgreb på børn, ser de det som en medvirkende faktor, især i kombination med andre risikofaktorer, fx præsters og ordensfolks privilegerede adgang til børn i visse typer af katolske institutioner, herunder skoler, kostskoler og menigheder.

NM

Den australske overgrebskommission har efter næsten 5 års arbejde offentliggjort en omfattende rapport om problemets omfang i landets institutioner.

Et hjertelig tak til alle, der i 2017 har bidraget til Caritas Danmarks arbejde!

Christa Bonde
Christa Bonde
Bestyrelsesformand

Jann Sjursen
Jann Sjursen
Generalsekretær

Hvad fører Jesu invitation os til?

Prædiken til 2. alm. søndag – om kaldelsen af de første disciple.

Tekst: Pater Krzysztof Augustyniak SJ

PRÆDIKEN I den oprindelige græske tekst lyder Jesu spørgsmål i dagens evangelium lidt anderledes end i vores danske oversættelse. Jesus spørger Johannes' disciple: "Hvad leder I efter? Hvad søger I?" Jesu spørgsmål peger på deres søgen og deres længsel.

Gud bruger tit vores længsler til at kommunikere med os. Derfor er det så vigtigt at stille det samme spørgsmål til os selv! Hvad søger jeg efter? Hvad er min længsel?

Gud møder os altid i vore længsler. Han ser aldrig bort fra dem! Det er midt i vores søgen og vores forventninger, at vi kan møde Ham! Ligesom Simeon og Annas længsel for dem blev et sted, hvor de kunne møde den lille nyfødte Messias.

Jesu svar på Hans kommende disciples spørgsmål er det også godt at meditere over. Det er ikke kun en forklaring, som Jesus giver. Han inviterer Andreas og den anden disciple til at komme og se sit hjem. Mødet med Jesus er aldrig bare et stykke viden om Ham, en forklaring om, hvem Han er. Et møde med Jesus er også altid en indbydelse til sætte sig i bevægelse. Når vi ser tilbage på julefortællingerne, som vi har hørt for ikke så længe siden, kan vi se, at alle, som mødte den nyfødte Kristus, blev sat i bevægelse. Jomfru Maria og Josef var undervejs, da Jesus kom til verden. Hyrderne og de vise

Det er kun i mødet med den levende Gud, at "risikoen" for at blive kaldet ligger.

Hvad fører Jesu invitation os til? Det fortæller det sidste vers fra dagens evangelium om. Jesus siger til Peter: "du skal kaldes Kefas – det er det samme som Peter (en klippe)."

Jesu indbydelse fører os altid først og fremmest til erkendelsen af, hvem vi er. Han giver os vores navn, som i den bibelske verden betyder vores dybe identitet. Men Peters navn bærer allerede noget mere. Det er på ham som klippen, at Vorherre gerne vil bygge sin kirke. Peters navn er samtidig en mission.

Alle vi som er døbt blev ved dåben kaldet ved navn til at være Jesu disciple. Men dette kald indebærer også en mission, som hver af os må udføre. En mission som tager udgangspunkt i alle de nådegaver, som Gud har lagt i os, og bekræfter, når vi bliver døbt.

Lad os denne søndag meditere over det kald, Gud har givet dig og mig. Det handler om de store livskald som ægteskab, præsteskabet eller andre livsvalg. Men det drejer sig også om alle mindre kald inden for livskaldet.

Hvad kalder Gud mig til i dag? Hvilken bevægelse vil Han sætte mig ind i i dag? Hvor bør jeg flytte mig fra? Hvor bør jeg flytte mig hen?

Til Simon kom Jesu kald gennem hans

Johannes Døberen peger hen imod Jesus som "Guds lam, som bærer verdens synd" (jf. Joh 1,19). Oliemaleri af Ottavio Vannini (1585-ca. 1643).

” Hvad kalder Gud mig til i dag? Hvilken bevægelse vil Han sætte mig ind i i dag?

mænd skulle også af sted for at møde Ham. Simeon og Anna kom til templet for at hilse på den lille Jesus.

Kom og se! Et møde med Jesus er altid en invitation til at flytte sig. Til at forlade det kendte og sikre og gå ud. Det som er kendetegnende for et møde med ham er kaldet.

Når vi mødes af andre idoler, afguder, med ting og virkeligheder, som vi selv gør til vores gud eller som verden foreslår os som guder bliver vi aldrig kaldet! De har øjne, men ser ikke, ører men hører ikke, tunger men ikke siger noget! Og kan derfor ikke kalde os.

bror. Sådan virker Jesus også i dag, når han kalder os i Kirken – fælleskabet af vores brødre og søstre. For en kristen er kaldet altid både et personligt og et kirkeligt anliggende. Vi er altid kaldet i fælleskabet og for fælleskabet. Kirken hjælper os til at genkende og skelne mellem de falske stemmer, som nogle gange kan virke forvirrende. Den hjælper os at se, hvornår vi følger vores egne ideer og projekter i stedet for Herrens røst.

At være for hinanden lige som Andreas var for sin bror er også en af vores vigtige kristne opgaver. At hjælpe hinanden med at lytte til hvad Guds ord kalder os til. Ikke

Om de første disciple som kaldes (Joh 1,35-42)

Næste dag stod Johannes der igen med to af sine disciple. Han ser Jesus komme gående og siger: "Se, dér er Guds lam". De to disciple hørte, hvad han sagde, og fulgte efter Jesus. Da Jesus vendte sig om og så dem følge efter, sagde han: "Hvad vil I?" De svarede: "Rabbi, hvor bør du?" – Rabbi betyder Mester. Han sagde til dem: "Kom og se!" De gik med og så, hvor han

boede, og blev hos ham den dag; det var ved den tiende time.

Andreas, Simon Peters bror, var den ene af de to, som havde hørt, hvad Johannes sagde, og var fulgt efter Jesus.

Først møder han sin bror Simon og siger til ham: "Vi har mødt Messias" – det betyder Kristus. Han tog ham med hen til Jesus. Da Jesus så ham, sagde han: "Du er Simon, Johannes' søn; du skal kaldes Kefas" – det er det samme som Peter.

for at lade andre følge vores planer og ideer, men for sammen at åbne sig for Guds vilje.

Hvor meget hjælper jeg mine medkristne til at lytte til Guds ord? Skaber jeg rum, hvor jeg sammen med dem jeg kender, i stilhed kan meditere over det, som Vorherre

vil sige til os?

Denne dag siger Jesus også til dig og mig: Kom og se. Tør du tage af sted?

Ny app på vej på hovedsprogene

Clerus-App – er tænkt som en håndsrækning til præsterne.

IT Spildtiden ved stoppestedet eller på toget kan måske nu forvandles til kvalitetstid, hvis man ellers kan læse italiensk. Kleruskongregationen – det departement i Vatikanet, der tager sig af præsternes forhold og af deres uddannelse – har i samarbejde med Vatikanets kommunikationssekretariat udviklet Clerus-App – en app, der i første omgang blev udviklet til præster, men kan bruges af alle, der ønsker fordybelse i søndagens tekst. Man kan downloade den gratis app via iTunes og Google Play til sin smartphone, hvor man så hver torsdag vil få leveret søndagens prædiken med links

til de bibelsteder, prædiken henviser til.

Appen giver mulighed for at forstørre skriften, indsætte noter, dele prædiken på de sociale medier og høre teksten. Pt. er det jesuiten Marko Ivan Rupnik, der står for det ugentlige input, mens Alessandro Haag, informationstekniker fra kongregationen, har taget sig af den tekniske udformning.

Appen findes som sagt *Klerikerkongregationens website.*

foreløbig kun i den italienske udgave; men det er meningen, at den i fremtiden skal udvikles til hovedsprogene. Med udviklingen af appen følger Vatikanet en trend over hele Europa med at satse på de elektroniske medier. I ærkebispedømmet Köln har *domradio.de* udviklet appen *Tagesevangelium*, der hver dag bringer dagens evangelium og en udlægning af det.

Man kan læse mere om den nye app på kleruskongregationens hjemmeside www.clerus.va, hvor der i øvrigt findes en guldgrube af oplysninger på engelsk, tysk, fransk, spansk og portugisisk. Her finder man

blandt andet *Biblia Clerus* – et program, hvor man kan læse Skriften i lyset af traditionen og læreembedet.

Man kan downloade programmet til sin PC og ved søgning i bibelske tekster finde, hvad kirkefædre og Kirkens læreembede har kommenteret til teksterne. Her er der også mulighed for at finde de vigtigste dokumenter fra Det andet Vatikankoncil, Den katolske Kirkes katekismus, de vigtigste pavelige rundskrivelser, apostolske exhortationer (opsamlinger af synoder) og apostolske breve. Her finder man også den nuværende og tidligere udgaver af den kanoniske ret – både i den latinske og i den østlige udgave.

Endvidere giver siden adgang til et elektronisk bibliotek med en række tekster om sociallære, spiritualitet, liturgi m.m. *LR*

Velkommen til jubilæumsåret

Danmarks Unge Katolikker fylder 70 år!

Tekst: Christopher Bonde

UNGDOMSARBEJDE Vi vil markere DUKs jubilæum i hele 2017, og til september vil det kulminere med en stor jubilæumsfejring. Denne artikel er den første i en række af mange indlæg fra nuværende og tidligere medlemmer, frivillige og ansatte hos DUK, der vil fortælle om deres oplevelser med DUK gennem tiden.

Men hvad er DUK og for hvem er DUK? Danmarks Unge Katolikker er bispedømmet Københavns officielle børne- og ungdomsorganisation. Dette blev DUK udnævnt til i 1989 af biskop Hans L. Martensen. DUKs officielle målgruppe er børn og unge i alderen 6-30 år og har igennem de sidste 70 år arrangeret og afholdt alt fra sommerlejre, lokale firmelsesweekender til pilgrimsvandring og skiture.

De tre pejlemærker

DUK har tre pejlemærker at støtte sig til for at sikre, at organisationen bevæger sig i den rigtige retning:

DUKs formålsparagraf

DUKs årstema

Arbejdsprogram

DUKs formålsparagrafløder:

Det er DUKs formål aktivt at formidle Det glade Budskab på en sådan måde, at børnene og de unge gennem mødet med Kirken som et levende og inspirerende fællesskab:

- støttes på deres vej til en personlig og levende tro.

- ud fra troen motiveres til personlig stillingtagen og næstekærlighed.

- føler sig som en del af det kirkelige fællesskab.

- engagerer sig levende og ansvarsfuldt i de troendes fællesskab og det omgivende samfund.

DUKs årstema bliver valgt af DUKs hovedbestyrelse i samarbejde med DUKs børne- og ungdomspræst. Det bliver valgt for ét år ad gangen og offentliggøres på DUKs årsmøde. Årstemaet er et fokusområde af troen, som DUKs arrangementer skal sætte fokus på i løbet af året. Til dette bliver der udgivet et årstemamateriale, som de frivillige kan bruge både i deres lokalforening og på nationale arrangementer.

DUKs årstema for 2018 er: "Evangeliets glæde". Med dette årstema ønsker DUK i 2018 at sætte fokus på Jesu ord og gerninger,

at forstå evangeliernes betydning og belyse for børn og unge i Danmark, hvorfor og hvordan det stadig er yderst relevant for os, selvom kalenderen siger 2018.

DUK er bygget op af lokalforeninger, der har ansvaret for børne- og ungdomsarbejdet i deres sogn. Disse lokalforeninger mødes på DUKs årsmøde og fastsætter rammerne for DUKs fremtid ved blandt andet at vælge hovedbestyrelsen, der har ansvaret for de nationale og internationale arrangementer; men vigtigst af alt vælger de DUKs arbejdsprogram. *Arbejdsprogrammet*, de vælger, gælder typisk for 1 år og er med til at definere, i hvilken retning DUK som organisation skal bevæge sig.

Det er DUKs øverste formål at leve op til disse tre punkter på alle vores arrangementer og aktiviteter.

Hvordan fungerer disse 3 punkter sammen i praksis?

I skrivende stund har DUK 1600 medlemmer fordelt på 25 lokalforeninger landet over. For de medlemmer har DUK årligt ca. 25-30 regionale/nationale arrangementer. I løbet af sommerferien har DUK sine aldersinddelte sommerlejre for børn, unge og familier. I vinter- og forårsmånederne har DUK sine regionale sakramentslejre, fire 1. kommuniweekender og 3 firmelsesweekender. Dertil kommer enkeltstående arrangementer som lejrledelseskursus for de frivillige, der skal planlægge sommerens lejre. Katolsk Lederuddannelse er for unge, der kunne tænke sig at lave frivilligt arbejde for DUKs børn og unge på såvel lokalt som nationalt plan.

Udover disse arrangementer kommer alle de arrangementer, aktiviteter og begivenheder, som DUKs lokalforeninger arrangerer.

Kort fortalt er der tilbud for unge katolikker i alle aldre året rundt i hele landet.

Men hvordan kan vi sikre at flere børn og unge forsat får del i det katolske fællesskab?

Det kom DUKs årsmøde med et bud på i november, hvor arbejdsprogrammet for 2018 blev vedtaget: "Den personlige tro og børn og unge på den katolske dagsorden"

Dette indsatsområde for DUKs jubilæums år er bygget op af to grundpiller; Den personlige tro; Børn og unge på den katolske dagsorden.

Det er DUK's kerneopgave at formidle katolsk tro på en nutidig og engagerende måde. Foto: DUK.

Med "Den personlige tro" som den ene grundpille vil vi understrege, at vi som katolsk børne- og ungdomsorganisation aldrig må glemme at sætte fokus på vores tro, og vi går 2018 i møde med fokus på det personlige trosliv, både for vores medlemmer og vores frivillige. Hvis vi kan styrke børn og unges personlige tro, håber vi, at dette kan skabe præcedens for, at vi i endnu højere grad kan udleve vores tro sammen i et stærkere trosfællesskab.

Den anden del af DUKs arbejdsprogram, "Børn og unge på den katolske dagsorden" skal ikke forstås sådan, at vi tror vi er alene om denne opgave; men sådan at vi sammen med Kirken er med til sætte fokus på vores børn og unge i deres tro og fællesskabet deri. Børn og unge i vores kirke i dag er dem, der i fremtiden skal være med til at løfte og forme vores kirke. Så vores mål og håb for dette arbejdsprogram er, at vi kan få alle med og at vi kan styrkes og vokse i troen sammen. For DUK er for alle. DUK er for alle, der vil være med. Man skal ikke bo i en bestemt by eller landsdel, DUK er en invitation til at kunne mødes med andre unge også på tværs af geografi. Så vi håber på, at vi med denne kampagne kan få flere til at føle sig som en del af DUK, for DUK er vores alle sammens, hvad enten man er 5, 15, 30 eller 60 år gammel.

Lørdag den 15. september til søndag den 16. september afholder DUK sit officielle 70 års jubilæum. Her skal vi hylde alle vores medlemmer og frivillige gennem de sidste 70 år, alle vores arrangementer, ture og aktiviteter og vores fælles tro som unge katolikker.

Temaet for weekenden er en sammentrækning mellem DUKs fødselsdag og årstemaet for 2018: Danmarks Unge Katolikker – 70 år med evangeliets glæde. Jubilæumsfejringen er for alle der har lyst til at deltage! Om det så vil være dit første DUK arrangement eller dit 20. arrangement om du var aktiv som ung for 50 år siden – denne fejring er for dig der vil tage del i det. For det vi fejrer er vores alle samens børne- og ungdomsorganisation. Så tag dette som en åben invitation til at komme og være med på hele arrangementet. Om du vil komme til festmessen eller bare lægger et smut forbi, skal du være meget velkommen.

Arrangementet finder sted på Erritsø skole i Fredericia og starter lørdag den 15. september 2018 kl. 10.00. I løbet af dagen vil der være aldersinddelte aktiviteter. Der vil være aktiviteter, workshops og oplæg for alle aldre. I løbet af eftermiddagen vil vi sammen med bispedømmets generalvikar pastor Niels Engelbrecht fejre en stor festmesse. Efter flere forskellige aktiviteter

hen mod aftenen slutter vi dagen af med en kæmpe fest med alt hvad der, hører til. Søndagens program vil ligeledes stå på forskellige aldersinddelte aktiviteter inden vi sammen vil afslutte weekenden tidligt på eftermiddagen.

I anledningen af DUKs jubilæum og dette arrangement har DUK i samarbejde med kameliterøstrene i Hillerød fået produceret et jubilæumskors, som man på arrangementet vil kunne købe for 50 kr. Disse kors er ca. 20x20 cm og er en lille udgave af det kors, der hænger i kirken, Marias rene hjerte, på Ømborgen ved Ry. Årsagen til at vi har valgt dette kors, som jubilæumskors, er at mange kender korset fra DUK sammenhænge på Ømborgen. Ømborgens grund blev givet til katolsk børne og ungdomsarbejde i Danmark efter 2. verdenskrig. Siden da har Ømborgen år efter år været samlingssted for DUK og dets medlemmer.

Afslutningsvist kan vi konkludere at Bispedømmet Københavns officielle børne- og ungdoms organisation, Danmarks Unge katolikker og hele bispedømmet går et spændende år i møde. Vi håber at I vil være med til at tage del i DUKs jubilæum, være med til at dele budskabet om fællesskabet for katolske børn og unges fællesskab i troen og selvfølgelig også deltage i den officielle jubilæumsfejring til september.

Sjov og leg på ØM. Foto: DUK.

Fællesskabet spiller en stor rolle på DUK-lejrene. Der er en bred vifte af tilbud lige fra weekendlejre, der forbereder til første kommunion og firmelse til deciderede ferielejre, hvor flere generationer er sammen. Foto: DUK.

Hvorfor stilhed?

Hvorfor Caritas Danmark og Jesu Hjerte Kirke på Vesterbro i København har besluttet at tilbyde stilhed og mulighed for stille bøn hver søndag aften fra kl. 21 til 23.

Tekst: Stine Riegels Læsøe

SPIRITUALITET Vel vidende at det er paradoksalt at råbe op om stilhed, forsøger jeg alligevel her at konkurrere med andre medier for at fortælle, at vi har et tilbud om en god stilhed.

Stilhed bliver formodentlig aldrig det helt store tilløbsstykke, hverken kirkeligt eller sekulært. Men vi har en formodning om, at der i alle lag af samfundet, såvel blandt travle forretningsfolk, ansvarsfulde småbørnsforældre som blandt syge og hjemløse, findes enkelte mennesker, der har det behov for stilhed og den mulighed for fordybelse, som den gode stilhed kan bidrage til.

Siden den 10. september 2017 har vi derfor i Caritas Danmark sammen med præster fra Jesu Hjerte kirke på Vesterbro i København, kunnet tilbyde stilhed med mulighed for stille bøn og tilbedelse hver søndag efter aftenmessen kl. 20, dvs mellem kl. 21 og 23.

For et par måneder siden udtalte den nyudnævnte svenske kardinal Anders Arborelius til Kristeligt Dagblad: ”Skal man overleve som kristen i en sekulariseret kultur, må man styrke sit indre bønsliv.”

Dette udsagn er vi enige i, og blandt andet derfor har vi lavet dette tilbud, der er åbent for alle, der mener at kunne finde glæde ved stilheden og stille bøn. Alle er velkomne, man kan blive i fem minutter eller i de to timer, kirken er åben for den stille bøn.

Hvorfor stilhed? Stilhed er en mangelvare i vores kultur. Vi vil gerne tilbyde mennesker noget, de mangler.

Jeg møder ofte, både privat og via mit arbejde, mennesker, der fortæller mig at ”selvfølgelig tror jeg på Gud”. Og så tilføjer de, for at berolige mig: ” – men jeg er altså ikke sådan kirkelig!” Det er mit håb, at

vores tilbud om stilhed og mulighed for stille bøn vil kunne styrke disse menneskers relation til Gud.

I forskellige sammenhænge har vi, der kommer til den stille bøn søndag aften, i andre lande oplevet, at syge fra et nærliggende psykiatrisk sygehus, eller folk, der lever et hårdt liv på gaden, har nydt at deltage eller at være i kirker med tilbedelse og stilhed.

Jeg arbejdede i fem år i Kirkens Korshær i København, og den dybe tro, jeg mødte hos mange af de hjemløse misbrugere, gjorde et stort indtryk på mig. ”Er du gal, mand – Jesus er den eneste jeg har!”

I forhold til egentligt socialt arbejde, tænker vi, at det kan være befriende her i kirken for en stund at mødes et sted, hvor vi ikke ser så meget på hinanden, men mere ser i samme retning.

Rum for den enkeltes møde med Gud

Pave emeritus Benedikt XVI har i overvejelser omkring liturgien sagt: ”den menneskelige ageren kan næsten komme til at udslette Guds tilstedeværelse”. Vi vil her gerne skabe rum for den enkeltes møde med Gud, nogenlunde ufarvet af, hvordan alle andre udtrykker sig omkring Gud, der jo er så stor, at ingen af os forstår det helt, hverken i ”Han”, ”Hun” eller svenske ”Hen”-termer.

Det sene tidspunkt er valgt i forhold til mennesker, der har svært ved at sove. Vi tror, at den gode stilhed fremmer en god søvn.

Mange af de over hundrede nigerianske prostituerede, der er handlede til Danmark og som opholder sig på Vesterbro om natten, er opvokset med tilbedelse som en

del af deres kirkelige praksis. De starter på gaden ved 22 tiden om aftenen, og vi håber, at enkelte af dem vil få glæde af at komme forbi og sætte sig ind og bidrage til den gode stilhed.

Søndag er Guds dag – og det er måske derfor også den dag, hvor savnet af Gud eller af menneskeligt fællesskab mærkes mest af dem, der af forskellige årsager er alene. Dette kan godt give et øget behov for at søge den gode stilhed sammen med andre.

Desuden er tilbedelse en praksis i mange religioner, og derfor også en mulighed for mennesker med forskellig tro at mødes omkring. Der er mange, der af forskellige grunde ikke går til nadver – men det står alle frit for at kunne tilbede, både kristne og ikke-kristne.

Det er som sagt en erfaring med stille bøn, at vi aldrig bliver mange. Det er ikke en praksis, der søges af flertallet. Men jeg tror, at i alle lag af samfundet findes der mennesker, der har glæde ved stilheden, og det er dem, vi henvender os til. Hvad enten man lever et stresset liv på gaden, som forretningskvinde eller som familiefar, kan man have glæde af en stille stund søndag aften.

Der udkommer for tiden flere bøger om stilhed, og stilhed som praksis fremhæves som god og nyttig i forhold til det hektiske medielliv, de fleste af os udsættes for.

En klassiker blandt bøger om stilhed er

Peter Weidemann. Pfarbrbriefservice.de.

Thomas Mertons: ”Stilhedens forjættelse” fra 1952. Merton inspirerer til stilhed bl.a. med følgende ord, p. 102: ”Denne sjælens stille længsel trænger ind bag ordenes overflade, bag den menneskelige forklaring af mysterierne og søger i tavshedens ydmyghed og tankens ensomhed og indre fattigdom den overnaturlige tilegnelse af det, ordene aldrig helt vil kunne dække.”

Videre skriver Merton, p. 185: ”Det er kun tilsyneladende, at den kontemplative bøn er blottet for aktivitet. Dybt under overfladen drages sindet og viljen ind i et væld af handling, som er dyb, intens og overnaturlig, som gennemstrømmer hele vort væsen og bærer uoverskuelig frugt.”

For nyligt handlede søndagens evangelium om bryllupsfesten, som ingen af de velbegerede ville komme til – de havde for travlt med alt muligt andet – og derfor gik man ud og inviterede mennesker fra gader og stræder til at deltage. Sådan er stilheden i Jesu Hjerte kirke tænkt: Alle, høj og lav, kirkelig eller ikke-kirkelig skal være inviterede til at nyde den gode stilhed, man kan være heldig at finde i et bønnens hus.

Lad mig slutte med Thomas Mertons manende ord til bl.a. mig selv, p. 212: ”Alle de mennesker, som er så hurtige til at mene, at de må gå ud og dele deres erfaringer om bøn med andre mennesker, opnår bare at ødelægge deres egen kontemplation og give andre helt forkerte forestillinger om, hvad det er, fordi de stoler alt for meget på, at tale, ord og forklaringer kan opnå noget, som kun Guds lys i dybet af menneskets sjæl kan frembringe.” Nu vil vi så gerne tilbyde et fælles rum for denne stilhed. Kom og se!

Stilhed og mulighed for stille bøn hver søndag fra kl. 21.00 til 23.00 i kirken i Stenosgade 4.

Alle er velkomne. Spørgsmål: ring til tlf. +45 26 43 19 08

Med Markus ind i det nye kirkeår

Pastoral-Centret udgiver guide til søndagens læsninger.

BIBELGUIDE Første søndag i advent startede som bekendt det nye kirkeår. I år er vi i et B-år – og det indebærer, at hovedparten af søndagenes evangelietekster tages fra Markusevangeliet.

I den anledning har Pastoral-Centret udgivet det lille hæfte Indføring til Markusevangeliet. Hæftet tænkes lagt frem til kirkegængerne og solgt ved begyndelsen af kirkeåret for 5-10 kroner per stk.

De fleste er vel klar over, at der er A-, B- og C-år. Men mange har måske ikke tænkt over, at kirkeåret er delt op i en cyklus, sådan at man på tre år når igennem alle fire evangelier. Mange er måske heller ikke bevidste om, at evangelieteksterne kommer i en gennemtænkt rækkefølge. Alt dette får man styr på i hæftet, der også kan give appetit på at lære Bibelen nærmere at kende. På hæftets første side ser man en lille oversigt over kirkeårets læsninger fra i år og ti år frem. De tre synoptiske evangelier læses på de almindelige søndage (uge 2-34) i løbet af en treårig

periode, mens hverdagslæsningerne inddeles i en toårig cyklus. Læsningerne fra Det gamle Testamente vælges ud fra søndagevangeliets tema. Det er ikke nødvendigvis tilfældet for anden læsningerne, der næsten altid tages fra et af brevene i Det nye Testamente.

Hæftet fortæller, at vi egentlig ikke ved ret meget om evangelisten Markus udover at han efter traditionen identificeres med en ung mand i Apostlenes Gerninger. Han var medlem af menigheden i Jerusalem, og hans mor gav husly til Paulus, efter at han var flygtet fra fængslet (ApG 12,12) Måske fulgte han med apostlen Peter til Rom (1 Pet 5,13); men vi ved det ikke med sikkerhed. Hæftet ser Markusevangeliet som struktureret omkring Peters bekendelse ”Du er Kristus” (8,29). Dermed kan det deles op i tre akter: Jesu offentlige virke i Galilæa, hans vandring fra Galilæa til Jerusalem og Jesus i Jerusalem sluttende med den tomme grav.

En oversigt over temaerne i søndagens

Markuslæsninger hjælper til hurtigt at se søndagens tema, så man kan være forberedt, før man sidder på kirkebænken.

Under overskriften ”perioder med Markusevangeliet” følger en inddeling med forklaring af læsningerne i advents- og juletiden, almindelige søndage til fastetiden, faste- og påsketiden og almindelige søndage efter påske. I de passager, der bruges på almindelige søndage indtil fastetiden, fortæller Markusevangeliet om, hvad der

skete, fra Jesus begyndte sit offentlige virke, hans forkyndelse og helbredelserne, der viser med hvilken autoritet Jesus taler. I begyndelsen af fastetiden møder vi fristelsen i ørkenen, der strengt taget ikke hører hjemme her kronologisk, men placeres her af tematiske grunde.

Hæftet gør opmærksom på, at fokus på Markuslæsningerne før påske ligger på Jesu forkyndelse og autoritet, mens det efter påske handler om modtagelsen af forkyndelsen og Jesu missionsværk.

Dette hæfte er en lille maggiertening med en masse komprimeret basisviden. På kun 23 sider får man oversigt, forklaring på kirkeårets opbygning og en præsentation af evangelisten Markus. Sempelthen fundet for de penge! Og det bedste af det hele – som hæftets forfatter, pastor Christian Noval, gør opmærksom på – er historien om Kristus absolut ikke slut. Fortsættelse følger!

Indføring til evangelierne. Markus (år B). 23 sider. Udgivet af Pastoral-Centret. Sælges kun i bundter med 20 styk for 95 kroner.

Læs mere på www.pastoralcentret.dk.

LR

Glædesfest i Maribo

Sankt Birgitta Kirke genåbnet den 10. december.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

MARIBO Jeg sagde jo, jeg ville komme til at spille på det orgel igen, siger den glade organist Margit Dåwil og lader fingrene glide hen over klaviaturet på orglet. Roberto Falcone og hans døtre stemmer deres violiner, mens sangeren Jette Olsen studerer nodearket.

Stemningen er forventningsfuld i Sankt Birgitta kirke i Maribo. Tre år og tre måneder er der gået, siden et menighedsrådsmøde den 28. august 2014 besluttede at lukke kirken, fordi bispedømmets rådgivende ingeniørfirma Promana vurderede der var fare for, at kirken ville styrte sammen. Men nu er dagen for genåbningen trods alle odds endelig kommet.

Der er dog en lille dråbe malurt i glædens bæger. Vi må tænke os til lyden af kirkens velklingende kirkeklokker, indviet til Sankt Stanislaw, den hellige Birgitta og hendes datter Katharina af Vadstena. Tekniske undersøgelser har vist, at mekanikken bag klokkerne trænger til udskiftning.

Menigheden er både praktisk og åndeligt topforberedt til den store dag. I løbet af fem arbejdsdage har mange frivillige fra menigheden knoklet med at få alt på plads. Genåbningen kommer dagen efter en retræte hos birgittasøstre, hvor sognepræst Mariano Cardiello har opfordret til at bruge adventstiden som et wake up call og gribe anledningen til at omvende sig til det glade budskab.

Folk bliver ved med at strømme ind i kirken, der til sidst er så stopfuld, at mange må stå op. Det er en stor dag, og der er mange ting at fejre for menigheden i Maribo.

Der er andægtig stilhed i kirkerummet, da lyset bliver dæmpet, og døren går op. Ind kommer luciabruden og hendes følge af luciapiger fra Sankt Birgitta Skole for at synge og fortælle om den hellige Lucias martyrium.

I sin prædiken kalder biskop Czeslaw forløbet op til genåbningen for "til tider dramatisk". Han takker Sankt Birgitta Søstre for deres store gæstfrihed. I mere end tre år har de lagt kirke til, når Sankt Birgitta menighed fejrede søndagsmesse.

"Sankt Birgitta Kirke er et synligt symbol

på Kirken af levende stene", siger biskoppen og kalder Kirken et sted, hvor vi samles til messe og for at tanke op. Midt i en tid, der på mange måder er præget af angst, står Kirken der som et tegn på det evige liv, der er vores destination. Det er her vi styrker fællesskabet omkring den tro, som vi skal dele med hinanden og give videre, siger biskop Czeslaw og understreger, at nu er det op til menigheden at bære Kirken videre med deres personlige engagement.

For en af menighedens medlemmer David Noval er det en ganske særlig dag. I dag fejres hans *admissio ad ordinem*. Det betyder, at bispedømmet bekræfter ham som kandidat til det permanente diakonat. Efter foreløbig et års fjernstudie på deltid ved St. Mary College Oscott i Birmingham skal han gennem tre års studier mere, før han efter planen bliver diakonviet i 2020.

Det er første gang, pastor Mariano fejrer messe i kirken. En af hans allerførste opgaver i 2014 var at være med til menighedsrådsmødet den 28. august 2014, hvor den tunge beslutning om at lukke kirken blev truffet. Han ser det som et mirakel, at kirken kan åbne igen. Det var Guds vilje, kirken skulle bestå, siger han.

Da messen er slut, strømmer folk over i Sankt Birgitta Kirkes gymnastiksal til borde, der bugner med danske og polske specialiteter. Alle de nye retter, der kommer på bordet i samme hast som fadene bliver tømt, virker næsten som et nyt bespisningsunder.

Stort lokalt engagement

Mange i lokalmiljøet engagerede sig i genåbningen, da Sankt Birgitta Kirke blev lukket, og der blev dannet en nu nedlagt bevaringsforening med tidligere menighedsrådsformand, Jan Tvangsø som formand.

Beslutningen om reoveringen af kirken blev truffet efter en ingeniørunderøgelse, der sagde god for, at det kunne betale sig at sætte kirken i stand. Et tremands udvalg bestående af arkitekt Kristof Lubowiecki fra det tidligere menighedsråd i Maribo, ingeniør Erik Bohn-Jespersen og administrationschef Thomas Larsen fra

Messen blev smukt indledt af et stort Luciakor fra Sankt Birgitta Skole, den katolske skole i Maribo.

bispekontoret har styret forløbet omkring undersøgelsen.

Mon ikke mange af menighedens medlemmer på genåbningsdagen sendte en taknemmelig tanke til et trofast og mangeårigt medlem af menigheden Jan Zygmunt. Han døde i efteråret 2015, og menigheden arvede knap to millioner efter ham.

Det har været en lang og til tider uigenemskuelig proces, siger menighedsrådsformand Joakim Søgaard, der takker biskop Czeslaw, generalvikar Niels Engelbrecht og administrationschef Thomas Jacob Larsen for godt samarbejde omkring projektet.

Men kirkens genåbning er også vigtig i et økumenisk perspektiv. Vi er ét i Kristus, siger domprovst Anne Birgitte Reiter og udtrykker sin glæde over det velfungerende økumeniske samarbejde i Maribo. Hvert år i januar er der økumenisk kirkevandring fra domkirken til Sankt Birgitta Kirke. Ved siden af domkirken åbnede i maj 2016 byens pilgrimshus. Med fællesspisning, foredragsarrangementer og pilgrimsvandringer er Pilgrimshuset blevet lidt af en dynamo i det lokale kirke- og kulturliv.

Genåbningen af Sankt Birgitta Kirke kommer på et tidspunkt, hvor fremtiden for Sankt Franciscus Kirke i Nakskov endnu er uafklaret; men som biskop Czeslaw sagde i sin prædiken, arbejdes der på en løsning.

Der forhandles i øjeblikket mellem bispedømmet og Stenoskolen om Stenoskolens overtagelse af kirken. Efter beslutningen om at lukke Sankt Franciscus Kirke skrev biskop Czeslaw sidste år i september i et hyrdebrev til de tre menigheder på Lolland-Falster: "Både den og Sct. Birgitta Kirke har en historisk og kunstnerisk værdi, som man skal gå langt for at bevare".

Den lokale interesse for kirken har været stor også set fra en alment kulturel og historisk synsvinkel. Museumsinspektør Lene T. Buur fra Stiftsmuseet, har kaldt kirken "en del af en stærk fortælling i Maribo og en del af et tydeligt kulturmiljø."

"Både Sankt Birgitta Kirke og Sankt Franciscus Kirke var i høj grad de polske kirker. Sådan blev de kaldt hernede. Kirkerne var i høj grad et åndehul for katolikker med polsk forankring, og de var bærere af så mange ting. De stod der som et symbol på hjemlandet – det delte Polen – og dets kultur. Kirken rummede alle disse sfærer. Alt det var gemt ind i kirken, og den var omdrejningspunktet for hele livet. De to kirker rummer så meget af både 1800- og 1900-tallets Polen", siger historikeren

Søren Kolstrup, der har skrevet flere bøger om den polske indvandring til Danmark.

Sankt Birgitta Kirke blev indviet den 15. august 1897. Kirken og præstegården er tegnet i historicistisk stil af H.C. Glahn, der i 1800 og 1900-tallet var arkitekten bag en række markante bygninger på Lolland-Falster.

Sognepræst Mariano Cardiello, der har været på Lolland-Falster i tre år, glædede sig over at kunne fejre messen for første gang i Sankt Birgitta Kirke.

Admissio ad ordinem. Biskop Czeslaws officielle anerkendelse af David Noval som kandidat til diakonembedet skete ved en lille ceremoni under messen.

Den årlige kirkevandring i Maribo er i år onsdag den 24. januar. Kirkevandringen begynder kl. 19.00 med gudstjeneste i Maribo Domkirke. Fra Domkirken går man syngende gennem byen til Sankt Birgitta Kirke, hvor der fejres gudstjeneste. Efter gudstjenesten er der kaffebord i SFO-lokalerne ved Sankt Birgitta Skole. Alle er velkomne.

Anden lørdag i måneden vil der i en prøveperiode på seks måneder blive fejret messe på polsk i Maribo. Første messe på polsk i Maribo fejres den 13. januar klokken 16. Samtidig bortfalder den polske messe i Nykøbing.

Sankt Birgitta Kirke var stopfuld til genåbningen, og mange måtte nøjes med ståpladser bagest i kirken.

Otte dage i Jesu fodspor

Benny Blumensaat og Maria Truelsen arrangerer pilgrimsrejse til Det hellige Land.

PILGRIMSREJSE Nu er der igen en rejse at glæde sig til. Pastor Benny Blumensaat – kendt for mange grupperejser til Medjugorje – arrangerer sammen med menighedsrådsformand Maria Truelsen en pilgrimsrejse til Det hellige Land. Fra den 22. til den 29. maj vil deltagerne gå i Jesu fodspor og opleve de steder, hvor Jesus blev født og levede som barn, indtil han begyndte sit offentlige virke.

Pilgrimmene vil overnatte i Jerusalem, Jeriko og Tiberias. De vil blandt andet sammen med en specialuddannet dansk/engelsktalende guide se markerne, hvor hyrderne hørte englene tale om Jesu fødsel og se Fødselskirken i Betlehem, der siges at være bygget over det sted, hvor Jesus blev født. De vil se Nazareth, hvor Jesus levede et ubemærket liv, indtil han begyndte at prædike. De vil se Quasr el Yahud, hvor Jesus blev døbt, komme til Tabgha, hvor fem brød og to fisk mættede folkeskaren.

De vil opleve bjerget, hvor Jesus forkyndte Saligprisningerne, vandre i Gethsemane Have, hvor Jesus tilbragte sin sidste nat og de vil bede eller gå korsvejen ad Via Dolorosa.

Turen afvikles som en pilgrimsrejse med daglig messe, bøn og mulighed for skriftemål. Alle – uanset religiøst tilhørsforhold – kan være med på turen. *LR Interesserede bedes henvende sig til Maria Truelsen på mail: mariatruelsen@mail.tele.dk.*

Saligprisningernes Bjerg set fra Kapernaum, bliver et af de steder, pilgrimmene kommer til at opleve. Foto: Wikipedia.

En synlig kirke?!

– mellem præstekald og hjemløse.

GADEMISSION Der er 10.000 hjemløse i Birmingham, hvor Daniel Steiner Ebert studerer til præst. Mød ham og hør ham fortælle om, hvordan den katolske kirke møder den udfordring – og hvordan han selv er involveret i gademission blandt de hjemløse. Er det erfaringer, vi kan bruge i Danmark og i Kirken? Det sker i en dialog med Caritas' generalsekretær Jann Sjørnsen

og de fremmødte. Alle er velkomne – mødet afholdes i Caritas Center Stenosgade efter messen kl. 17.00 i Jesu Hjerter kirke (altså ca. kl. 17.30). Fyraftensmenuen består af millionbøf, ris og salat. Mødet er slut 19.30. Tilmelding ikke nødvendigt. Sted: Caritas Center Stenosgade, Stenosgade 4A, Vesterbro, København.

Caritas.

Mens vi venter på Panama

Ikonprojekt engagerer unge katolikker i næste Verdensungdomsdag.

UNGDOMSARBEJDE Nedtællingen til WYD i Panama næste år fra den 22. til den 27. januar er i fuld gang, og mange mennesker i bispedømmet er allerede involveret i WYD 2019. Men WYD 2019 handler selvfølgelig ikke bare om logistik og koordinering.

Alle de praktiske detaljer skal være på plads; men man skal også være åndeligt klar, siger sr. Teresa Piekos. I mange år underviste hun i religion og billedkunst på Sankt Albani Skole i Odense, nu bor hun i Maria Immaculata Søstrenes kommunitet på Amager, hvor hun er aktiv i ungdomsarbejdet ved Sct. Annæ Kirke.

For to år siden stod hun sammen med en gruppe frivillige bag evangeliserings-

og kunstprojektet Guds frelse – en udstilling med mosaikker, der blev vist på Verdensungdomsdagen i Krakow.

Nu arbejder sr. Teresa med et nyt kunstprojekt. En Mariaikon skal være med til at forberede unge danske katolikker til Panama. Da Verdensungdomsdagen sluttede i Krakow for to år siden, holdt pave Frans en katekese som forberedelse til næste verdensungdomsdag. Maria som forbillede var den røde tråd i pavens katekese. Hun kan hjælpe os til at huske fortiden, finde mod til at klare nutiden og få os til at se med håb på fremtiden, sagde paven, der har givet tre steder fra Lukas som orienteringspunkter i forberedelsen. Sidste år var der fokus på fortiden med Lukas 1,49: Herren har gjort

store ting imod mig. I år er der fokus på nutiden med Lukas 1,30 frygt ikke Maria, thi du har fundet nåde hos Gud. Næste år bliver der fokus på fremtiden med Lukas 1,38: se, jeg er herrens tjenerinde det ske mig efter dit ord.

Ikonen bliver til som et gruppearbejde, alle kan være med i uanset deres kunstneriske evner. De unge maler efter en skabelon. Billedet laves med en stempelteknik, hvor en blyant med viskelæder dyppes i akrylfarve. På den måde kommer billedet til at bestå af tusinder af prikker, der samtidig symboliserer den mangfoldighed af mennesker, som var med til at male det. Søster Teresa har brugt sit store netværk og inviteret unge ved danske, polske, spanske og engelske messer i København til at være med. Foreløbig har unge fra 14 forskellige nationer været med i projektet.

Hver gang de unge mødes for at arbejde,

beder de en fællesbøn, før de går i gang. Som regel maler de videre i stilhed, og mange har udtrykt glæde over den gode atmosfære, der opstår omkring arbejdet, fortæller sr. Teresa. Ikonens motiv er jomfru Maria, der inden i sig bærer Jesus, verdens frelser. Bort rundt omkring billedet er der ildtunger som en hentydning til Lukas 12,49: Ild er jeg kommet for at kaste på jorden. Ved DUK's årsmøde i Øm sidste år blev projektet præsenteret ved en aftenbøn, hvor sr. Teresa fortalte om billedets symbolik. Det er tanken, at der senere skal laves kort med ikonen og materiale, der kan bruges til billedmeditation. Interesserede kan kontakte sr. Teresa på hendes mail; sr_teresa_piekos@hotmail.com.

Næste nummer af KO vil bringe mere om billedets symbolik og hvordan man kan bruge det til billedmeditation.

LR

Der arbejdes koncentreret på ikonen.

DUK's nyvalgte hovedbestyrelse og pastor Kasper Baadsgaard med ikonen.

Februar

1. *grøn*. Torsdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
 V 1 Krøn 29,10cd.11ab.11c-12a.12b-13
 R Herre, du hersker over alt.
 L.: 1 Kong 2,1-4.10-12. Ev.: Mark 6,7-13.
2. *grøn*. Fredag i 4. alm. uge. (IV Ps).
 V Sl 18,31.47+50.51.
 R Ophøjet være min frelses Gud!
 L.: Sir 47,2-11. Ev.: Mark 6,14-29.
3. *grøn*. Lørdag i 4. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *rød*. **Blasius**, biskop og martyr (†316)
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V Sl 119,9.10.11.12.13.14.
 R Lær mig, Herre, dine lovbud.
 L.: 1 Kong 3,4-13. Ev.: Mark 6,30-34.
Bededag for præste- og ordenskald
Blasiusvelsignelse
4. *hvid*. Søndag. HERRENS FREMSTILLING I TEMPLET.
 (KYNDELMISSE) (f).(5.ALM.SØNDAG)
 ✠ *Gl. Cr. Særl.pf.*
 1.L.: Mal 3,1-4;
 V Sl 24,7.8.9.10.
 R Hærskarers Herre, han er ærens konge!
 2.L.: Hebr 2,14-18.
 Ev.: Luk. 2,22-40 eller 2,22-32.
5. *rød*. Mandag i 5. alm. uge. (I Ps).
Agathe, jomfru og martyr (†251) (m)
 V Sl 132,6-7.8-10.
 R Herre, bryd op til dit hvilested!
 L.: 1 Kong 8,1-7.9-13. Ev.: Mark 6,53-56.
6. *rød*. Tirsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
Paul Miki og lidelsesfæller, martyrer (†1597) (m)
 V Sl 84,3.4.5+10.11.
 R Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre!
 L.: 1 Kong 8,22-23.27-30. Ev.: Mark 7,1-13.
7. *grøn*. Onsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
 V Sl 37,5-6.30-31.39-40.
 R Den retfærdiges mund forkynnder visdom.
 L.: 1 Kong 10,1-10. Ev.: Mark 7,14-23.
8. *grøn*. Torsdag i 5. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Hieronimus Emiliani**, præst (†1537)
 Eller *hvid*. **Josephina Bakhita**, jomfru (†1947)
 V Sl 106,3-4.35-36.37+40.
 R Husk os, Herre, i nåde mod dit folk.
 L.: 1 Kong 11,4-13. Ev.: Mark 7,24-30.
9. *grøn*. Fredag i 5. alm. uge. (I Ps).
 V Sl 81,10-11b.12-13.14-15.
 R Jeg er Herren din Gud; hør mig!
 L.: 1 Kong 11,29-32; 12,19. Ev.: Mark 7,31-37.
10. *hvid*. Lørdag i 5. alm. uge. (I Ps).
Scholastica, jomfru (†543) (m)
 V Sl 106,6-7a.19-20.21-22.
 R Husk os, Herre, i nåde mod dit folk!
 L.: 1 Kong 12,26-32; 13,33-34. Ev.: Mark 8,1-10.
11. *grøn*. **6. ALM. SØNDAG**. (II Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
 1.L.: 3 Mos 13,1-2.43-46;
 1 Sl 32,1-2.5.11.
 R Hos dig søger jeg skjul;
 du lader jubel over min redning lyde omkring mig.
 2.L.: 1 Kor 10,31-11,1.
 Ev.: Mark 1,40-45.

12. *grøn*. Mandag i 6. alm. uge. (II Ps).
 V Sl 119,67.68.71.72.75.76.
 R Lad din barmhjertighed nå mig, Herre, så jeg må leve.
 L.: Jak 1,1-11. Ev.: Mark 8,11-13.
13. *grøn*. Tirsdag i 6. alm. uge. (II Ps).
 V Sl 94,12-13a.14-15.18-19.
 R Lykkelig den mand, du tugter, Herre.
 L.: Jak 1,12-18. Ev.: Mark 8,14-21.
Det almindelige kirkeår afbrydes her og genoptages mandag den 21. maj ('2.pinsedag').

FASTETIDEN

14. *viol*. **ASKEONSDAG**. (IV Ps).
Faste pf. IV.
 1.L.: Joel 2,12-18;
 V Sl 51,3-4.5-6a.12-13.14+17.
 R Gud, vær os nådig, for vi har syndet!
 2.L.: 2 Kor 5,20-6,2.
 Ev.: Matt 6,1-6.16-18.
Faste- og abstinensdag.
Askeindvielse kan foretages ved hver menighedsmesse eller ordets gudstjeneste.
15. *viol*. Torsdag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
 V Sl 1,1-2.3.4+6
 R Lykkelig den mand, der tager sin tilflugt til Herren.
 L.: 5 Mos 30,15-20. Ev.: Luk 9,22-25.
16. *viol*. Fredag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
 V Sl 51,3-4.5-6a.18-19
 R Et sønderbrudt og sønderknust hjerte afviser du ikke, Gud.
 L.: Es 58,1-9a. Ev.: Matt 9,14-15.
17. *viol*. Lørdag efter askeonsdag. (IV Ps).
Faste pf.
 V Sl 86,1-2.3-4.5-6
 R Vis mig din vej, Herre,
 så jeg kan vandre i din sandhed.
 L.: Es 58,9b-14. Ev.: Luk 5,27-32.
(Servitterordenens 7 grundlæggere (†13.årh.) kan ihukømmes)
18. *viol*. **1. SØNDAG I FASTEN**. (I Ps).
 ✠ *Cr. Faste pf.*
 1.L.: 1 Mos 9,8-15;
 V Sl 25,4-5b.6+7bc.8-9.
 R Dine stier, Herre, er altid godhed og troskab for dem, der holder din pagt og din lov.
 2.L.: 1 Pet 3,18-22.

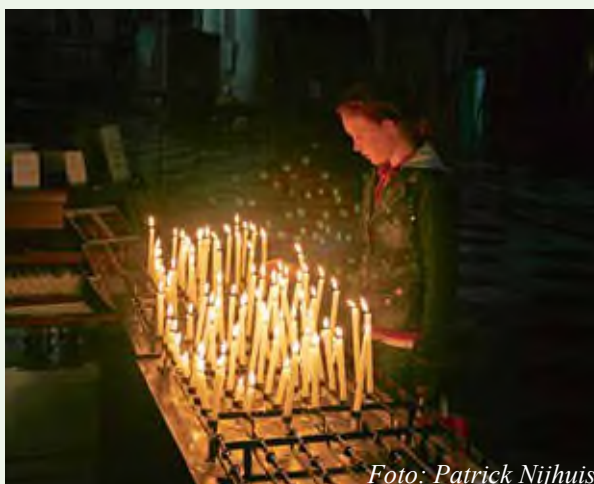

Foto: Patrick Nijhuis

- Ev.: Mark 1,12-15.
Electioceremoni i Domkirken.
19. *viol*. Mandag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
 V Sl 19,8.9.10.15
 R De ord, jeg har talt til jer, er ånd og liv.
 L.: 3 Mos 19,1-2.11-18. Ev.: Matt 25,31-46.
20. *viol*. Tirsdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
 V Sl 34,4-5.6-7.16-17.18-19
 R Herren befrier dem fra alle deres trængsler.
 L.: Es 55,10-11. Ev.: Matt 6,7-15.
21. *viol*. Onsdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
 V Sl 51,3-4.12-13.18-19
 R Et sønderbrudt og sønderknust hjerte afviser du ikke, Gud.
 L.: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk 11,29-32.
(Peter Damian, biskop og kirkelærer (†1072) kan ihukømmes)
22. *hvid*. Torsdag. APOSTLEN PETERS STOL (f)
Gl. Ap.pf.
 L.: 1 Pet 5,1-4
 V Sl 23,1-3a.3b-4.5.6
 R Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.
 Ev.: Matt 16,13-19
23. *viol*. Fredag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
 V Sl 130,1-2.3-4.5-6.7-8
 R Hvis du, Herre, vogted på skyld,
 hvem kunne da bestå, Herre?
 L.: Ez 18,21-28. Ev.: Matt 5,20-26.
(Polycarp, biskop og martyr (†166) kan ihukømmes)
24. *viol*. Lørdag i 1. uge i fasten. (I Ps).
Faste pf.
 V Sl 119,1-2.4-5.7-8
 R Lykkelig den, der vandrer efter Herrens lov.
 L.: 5 Mos 26,16-19. Ev.: Matt 5,43-48.
25. *viol*. **2. SØNDAG I FASTEN**. (II Ps).
 ✠ *Cr. Faste pf.*
 1.L.: 1 Mos 22,1-2.9a.10-13.15-18;
 V Sl 116,10+15.16-17. 18-19.
 R Jeg skal vandre for Herrens ansigt i de levendes land.
 2.L.: Rom 8,31b-34.
 Ev.: Mark 9,2-10.
26. *viol*. Mandag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
 V Sl 79,8.9.11.13
 R Herre, gengæld os ikke vore synder.
 L.: Dan 9,4b-10. Ev.: Luk 6,36-38.
27. *viol*. Tirsdag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
 V Sl 50,8-9.16b-17.21+23
 R Den, der bringer takoffer,
 ærer mig, ham lader jeg se Guds frelse.
 L.: Es 1,10.16-20. Ev.: Matt 23,1-12.
28. *viol*. Onsdag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
 V Sl 31,5-6.14.15-16
 R Frels mig i din trofasthed.
 L.: Jer 18,18-20. Ev.: Matt 20,17-28.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Svenning Ravn,
 annonce@katolskoriering.dk

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,
 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskoriering.dk

Giro 205-7042

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK
 1610 København V.Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag –
 ca. 12.300 – ISSN 0902-297X.Medarbejdere i dette nr.: Pater Krzysztof Augustyniak
 SJ, Christopher Bonde, Stine Riegels Læsøe og Jørgen
 Nybo Rasmussen.Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske
 husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Officielle pilgrimsrejser til Medjugorje er nu anerkendte

Det bekræfter Pave Frans's udsending. Ærkebiskop Henryk Hoser af Warszawa, udtaler den 7. december 2017 til det kristne nyhedsmedie Aleteia, at tidligere måtte pilgrimsrejser til Medjugorje i Bosnien-Herzegovina, ikke have officiel karakter, men at dette nu er ændret således at bispedømmer, sogne, præster og andre organisationer nu frit kan arrangere officielle pilgrimsrejser til Medjugorje.

Siden 1991 har det ikke været tilladt bispedømmer, sogne eller præster at arrangere officielle pilgrimsrejser til Medjugorje.

Det tidligere forbud udstedt af den biskoppelige konference i det tidligere Jugoslavien, gælder ikke længere.

Det er nu tilladt, intet behøves mere at blive gjort i det skjulte, det er ikke forbudt, siger ærkebiskoppen som af pave Frans er udnævnt til at vurdere den pastorale situation omkring Medjugorje.

Han fortsætter: "Jeg er fuld af beundring for det arbejde, franciskanerne udfører her". "Med et forholdvis lille team – kun ca. 12 brødre – udfører de et enormt arbejde for at byde de mange millioner pilgrimme velkomne, der hvert år besøger Medjugorje.

Hver sommer arrangerer de en sommer ungdomsfestival med omkring 50.000 deltagere fra hele verden og ca. 700 præster." Et enormt stort antal skriftemål finder sted og der er omkring 50 skriftestole, hvilket ikke er nok, og der finder meget dybe skriftemål sted" siger ærkebiskoppen.

Endvidere arrangeres der hvert år adskillige seminarer for præster, læger, forældre, unge mennesker og ægtepar. Alle seks visionære er gifte, hvilket vidner om den betydning ægteskabet har, særligt i vor tid, hvor så mange skilsmisser finder sted.

I Danmark findes en katolsk Medjugorje-hjemmeside: www.medjugorjecenter.dk, og næste pilgrimsrejse til Medjugorje finder sted den 27. september til 4. oktober 2018 og arrangeres af pastor Benny Blumensaat og rejseleder Maria Truelsen. Tilmelding på mariatruelsen@mail.tele.dk eller tlf. 24 60 23 08.

Pastor Benny Blumensaat,

Sankt Nikolaj Kirke, 6700 Esbjerg.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Katolsk samfundsforskrækkelse

Det har stået på for længe nu; samfundsforskrækkelsen i det danske katolske mediebillede, og det begyndte paradoksalt nok dengang bispedømmet for otte år siden valgte at ansætte, ud af en slunken pengekasse, en informationschef som begyndte sit nye job med reelt at nedlægge en potentiel moderne medieplatform hvor danske institutioner og den danske befolkning kunne linke direkte til information om katolsk orientering.

I dag er Den katolske Kirke stort set fraværende i det danske mediebillede, bortset fra de gange hvor pave Frans udtaler sig i retning af en kulturradikale strømning eller hvis endnu en "katolsk skandale" popper op. Det er utilfredsstillende at vi som katolikker ikke er en del af et moderne mediebillede; at danskere ikke kan læse, se og høre om levet liv blandt almindelige katolikker.

Samfundet aner intet om, hvordan katolske familier i praksis lever den lære som vores kirke fordrer, og man får nogle gange det indtryk, at ledelsen af bispedømmet, både den klerikale og den administrative, ønsker en begrænset offentlighed, fordi ledelsen ikke evner, og i værste fald ikke ønsker at formidle en lære som de ikke vedkender sig til f.eks. nadverfællesskab, homoseksualitet, abort og aktiv dødshjælp.

Kære præster og andre med ledelsesansvar – så giv dog slip. Lad os almindelige katolikker tage ansvar for et samfundengagementet. Giv os en platform, en hjemmeside, hvor vi kan fortælle det danske samfund, hvordan vi lever som katolikker. Giv os muligheden for at fortælle hvor udfordrende det kan være at leve i et ægteskab uden brug af prævention. Lad os fortælle historien om dengang et barnebarn fik foretaget en abort. Lad os fortælle hvordan vi kæmpede for et døende smertetyngt familiemedlem. Lad os fortælle hvordan vi opdrager vores børn i en katolsk kristen ramme i et kirkefremmed samfund. Lad os fortælle hvorfor vi insisterer på at holde sammen i et livslangt ægteskab. Giv os mulighed for at levendegøre Kirken. Giv os muligheden for at fortælle om Kirkens ånd, legeme og levet liv. Giv os muligheden for, i en biskoppelig ramme, at fortælle den danske offentlighed om vores bankende hjerter. De hjerter der banker for den tømmer fra Nazareth, den Guds Søn, som med rette kan forvente at hans gerning ikke var forgæves. Giv vores kristne dåb en ekstra dimension til at udstille den kærlighed der bærer det hele igennem.

Vi er ikke forskrækkede, for vi elsker vores samfund og vores kristne tro.

Kuno Arnkilde, 2990 Nivå

En katolik kan sagtens dyrke yoga

Jeg læser KO regelmæssigt med stor interesse. Men undrer mig en gang imellem når jeg læser breve til Læserne skriver over, hvor ensidigt og blindt visse personers viden er om vores tro og religionen.

Indlægget "Man kan ikke tjene to herrer" skrevet af Jakob Heise (nr.15, 3.november 2017) har fremprovokeret denne kommentar. Jeg kan nemlig ikke se noget problem i at dyrke yoga og samtidig være katolik.

Man skal skelne mellem tro og religion. Jeg har i mit lange liv (jeg er snart 64 år gammel), mødt mange religiøse mennesker, der ikke var ret troende om overhovedet, især i mit oprindelsesland Polen. Jeg har også mødt få slet ikke religiøse, men dybt troende mennesker. Man glemmer, at religionen (med sine ritualer og hele den kulturelle ballast) kun er en måde at tro på Gud på. Religionen er så at sige et hjælpemiddel.

Kristendom er ligesom jødedommen og islam en synkretistisk religion. Den begyndte som en jødisk sekt. Man kan finde dens elementer og inspirationskilder i både (og først og fremmest) jødedommen, de oprindelige mellemøstlige religioner, mithraisme, Bacchuskult og græsk filosofi. Ovenikøbet blev kristendom inkultureret her i Europa, hvor en del af de hedenske skikke derfor nu indgår i fx. katolicismen.

Hvad tænker Jakob Heise mon om rosenkransen? Den blev introduceret i Frankrig af østkatolske maronitter i middelalderen og blev sandsynligvis lånt af den malabariske kirke i Indien fra hinduer og buddhister. Rosenkrans er mantra. Rosentræ, brugt til de oprindelige rosenkranse, vokser i Indien.

Desuden giver yoga og meditation en følelse af ro, fordi de betragteligt og helt naturligt styrker GABA, som er den primære hæmmende neurotransmitter i hjernen. Ro må vel i disse hektiske tider være ønskværdigt for de fleste af os, uanset om vi er religiøse, troende eller noget helt tredje.

Wojtek Jagielski, 2500 Valby

Det sker i bispedømmet

JANUAR

Fredag 12. kl. 18.00-19.30: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale v/ pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 26. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse med fokus på de kristnes enhed. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

FEBRUAR

Fredag 9. kl. 18.00-19.30: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale v/ pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Mandag 12. kl. 19.00-21.00: Katekese: Forsoning mellem alle kristne og helbredelse af Kristi legeme, Kirken v/ pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter

Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 23. kl. 19.00- ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse med fokus på de kristnes enhed. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnavagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året.**Pilgrimsrejse til Det Hellige Land – Israel
22. maj – 29. maj. 2018****Pris:** 11.925,- kr. i delt dobbeltværelse**Prisen inkluderer:** Fly København/Tel Aviv + bagage,
gode hoteller, halvpension, guide og al kørsel m.v. De
eneste ekstraomkostninger er frokost og drikkepenge.
Vi har vores egen præst med og der vil være daglige
messer, bøn og mulighed for skriftemål.**Pilgrimspræst:** p. Benny Blumensaat,
Skt. Nikolaj Kirke Esbjerg.**For yderligere informationer, program og tilmelding:**Maria Truelsen. Tel. 24 60 23 08 og
e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

**JR ROHDE
ADVOKATFIRMA**

www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk

Bønnens Apostolat**Februar 2018**I denne måned beder vi for hele verden med
særligt fokus på at sige nej til korruption
– at de der besidder materiel, politisk
eller åndelig magt må modstå fristelsen til
korruption.**Martin Ryom**

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

**Den Nordiske valfart til Lourdes
2018****160 året for Jomfru Marias
tilsynekomst i Lourdes**

Temaet:

“Gør hvad som helst Han siger til jer”

Den 23. juli til 30. juli 2018
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.Fly fra København til Montpellier,
derfra videre med busser til Lourdes.
Halvdagsudflugt til Bartres.Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Herbert Krawczyk SJPrisen for almindelige deltagere er
DKK 7.475,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
halvdagsudflugt til Bartres, valfartshæfte
mm.Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2018

Den Nordiske Valfart til Lourdes

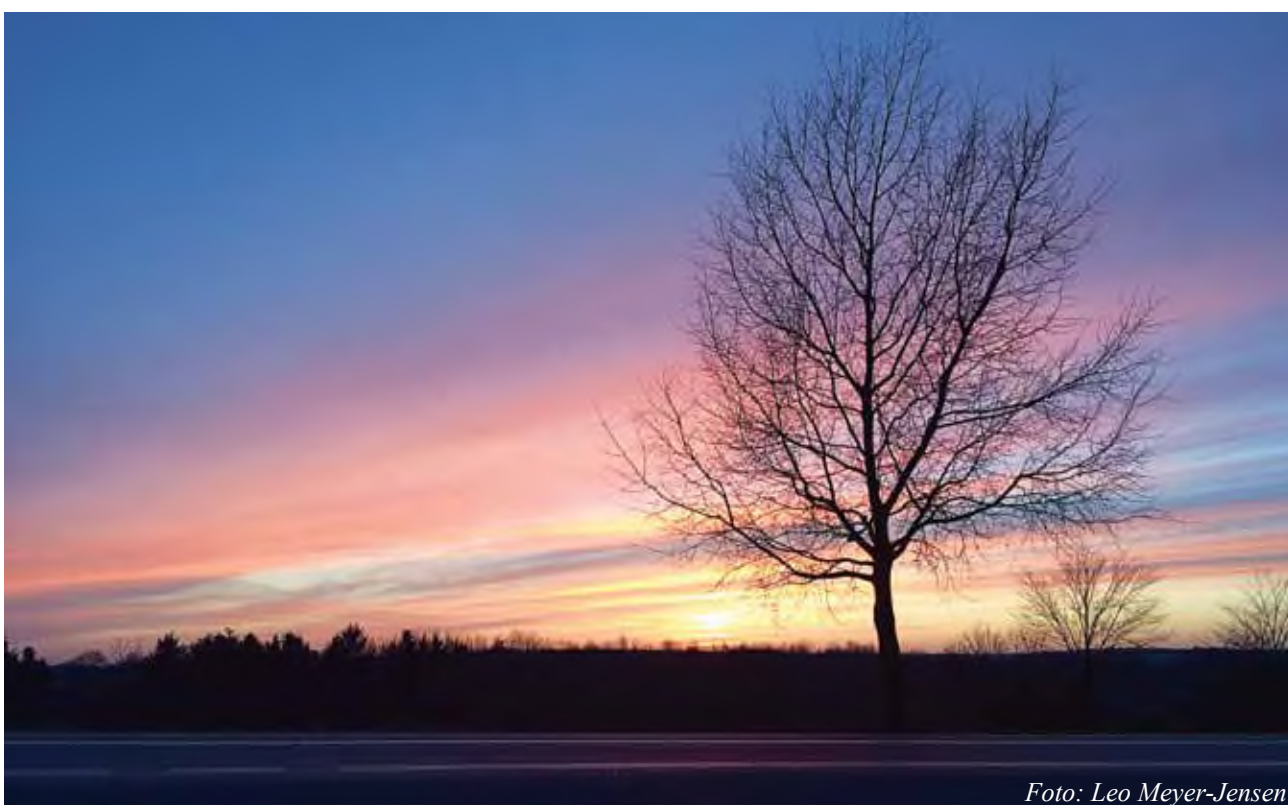
Katolsk OrienteringIndlæg til Katolsk Orientering nummer 2, som
udkommer den **2. februar 2018** skal være KO
i hænde senest den **15. januar 2018**.Indlæg til Katolsk Orientering nummer 3, som
udkommer den **23. februar 2018**, skal være KO
i hænde senest den **5. februar 2018**.

Foto: Leo Meyer-Jensen

Den militære afgørelse af kirkestriden i Danmarks reformation

Hvordan Christian III sikrede sig frie hænder til at indføre Luthers tros- og kirkeforståelse i Danmark.

Tekst: Jørgen Nybo Rasmussen

DANMARKSHISTORIE I den danske historieskrivning skildres reformationen i reglen som en blød og selvfølgelig overgang fra Den katolske til Den lutherske Kirke. Herefter blev de evangeliske prædikanter modtaget af folket som velkomne budbringere af en ny og friere opfattelse af troen. Der gik kun 20 år fra Luthers afladstese 1517 til Christian III's indførelse 1537 af den lutherske "Kirkeordinans" som Danmarks nye kirkelige grundlov. Men

den aktuelle fejring af 500-året har knap interesseret sig for, hvordan dette vældige trosskifte egentlig foregik. I stedet har man fokuseret på Luthers efterfølgende "virkningshistorie" eller arv i næsten alle sider af dansk kirkeliv, kultur, undervisning, sociale forhold, ja nationalkarakter, se f.eks. temaerne i Kristeligt Dagblads særnummer fra 6. januar sidste år og mange andre publikationer. Kun enkelte historikere har sat spørgsmålstegn ved denne ensidige

dyrkelse af Luther som vor religiøse nationalhelt.

Men hvad skete der egentlig, dengang Danmark så pludseligt kasserede 600 års historie som et katolsk land i Europa til fordel for Luthers nyfortolkning? Det er et spørgsmål, der også må rejses og belyses nu ved jubilæumsåret. Selvfølgelig har enhver af vore mange danmarkshistorier, der stadig udkommer, skildringer af de dramatiske politiske og kirkelige begivenheder, der fandt sted i disse år. Det var især sidste del af Frederik 1's tid fra 1526-1533, "rigsrådsregeringen" året efter, borgerkrigen "Grevefejden" fra 1534-36, indtil Christian III sejrede. I denne periode foregik ikke blot store politiske og dynastiske magtkampe, men også en indviklet konflikt mellem kongernes favorisering af lutherdommen og det katolske sindede rigsråd, som kongen forfatningsmæssigt delte magten med.

Vi ønsker ikke her at give en blot kortfattet beskrivelse af denne afgørende del af vor

historie. Men der skal kastes nyt lys over en enkelt begivenhed. Den udgjorde nemlig det endegyldige brud mellem den katolske kirke- og samfundsmodel og den lutherske kirkeordning. Det var kong Christian III's fængsling og afsættelse af Danmarks katolske biskopper den 12. august 1537. I historieskrivningen kaldes den traditionelt kongens "statskup". Og det var det! Men det var mere end blot en politisk begivenhed.

Et andet billede af begivenhederne

Den ældre historieskrivning af Krag, Hvidtfeldt m.m. mente, at det var kongen og rigsrådet, der sammen enigt havde besluttet biskoppernes afsættelse og konfiskationen af bispegodset. Således kunne man aflønne tusinder af utilfredse lejetropper fra Grevefejden, som der ikke var flere penge til, og samtidig sikre lutherdommens frie udfoldelse i Danmark. Men i 1867 besøgte historikeren Ludvig Daa Königsberg i Østpreussen. Her fandt han hidtil ukendte

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 1
12. januar 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

kilder om begivenheden. Preussens hersker var i 1536 hertug Albrecht. Han havde oprindeligt været stormester for den tyske ridderorden, men sluttede sig til Luther og gjorde sit land til et verdsligt hertugdømme. 1526 giftede han sig med netop Christian 3's søster Dorothea. Ved Grevefejdens slutning havde hans admiral Johan Pein været med til at afskære København fra søsiden. Således hjalp Albrecht sin svoger til byens overgivelse og dermed til sejren i Grevefejden. Men seks dage senere den 12. august sendte Johan Pein breve til sin hertug om, hvad der den dag skete i København.

Deraf fremgår et andet billede af begivenhederne. Om natten den 11.-12. august afholdt kong Christian et hemmeligt krigsråd. Deltagerne var to holstenere, feltherren Jo-

han Rantzau og diplomaten Melchior Rantzau, samt netop Johan Pein selv og nogle officerer for lejetropperne, men ingen danskere! Det var dette tyske "krigsråd", der besluttede straks at tage "biskopperne ved vingebenet". København blev sat i undtagelsestilstand, i tre dage lukkedes alle porte. Om morgenen kl. 4 blev de tre biskopper, der var kommet til byen for at deltage i herredagen, nemlig Torben Bille af Lund, Joachim Rønnow af Roskilde og Oluf Munk af Ribe arresterede af soldaterne og fængslet i Blåtårn på Københavns Slot. Derefter blev flere militærkolonner sendt ud i landet for også at pågribe de andre biskopper.

Først kl. 8 om morgenen blev de verdslige danske rigsråder sammenkaldt og orienteret. Kongen stillede dem et ultimatum. De

skulle underskrive en samtykkeerklæring. For fremtiden skulle Danmark styres rent verdsligt, så ingen biskop mere måtte få noget gejstligt eller verdsligt embede her i landet. Bispens gods skulle konfiskeres til fordel for kronens økonomi, og Luthers lære prædikes frit i Danmark. Kl. 6 om aftenen havde rigsråderne underskrevet, dog med et vigtigt forbehold: "Dette skal kun gælde, indtil et almindeligt koncil, hvor Danmark deltog, havde bestemt noget andet". På den måde markerede de katolske rigsråder dog deres mening. I breve dagen efter til sine evangeliske fyrstekolleger, Filip af Hessen og Ernst af Braunschweig, røbede kongen, at han havde truet rigsråderne med bispens skæbne, hvis de ikke føjede sig.

De udsendte militærkolonner fik snart arresteret de øvrige biskopper rundt om i landet. Dog ikke uden modstand. Biskop Jørgen Friis forsvarede sig mod Johan Rantzau på Hald Slot, men blev narret ud til en forhandling og så pågrebet. Biskop Ove Bille af Århus var så anset, at selv kongen tøvede. Men da han nægtede at beordre sin hovedsmand på Silkeborg Slot til at overgive sig, blev også han taget i forvaring.

Dette var naturligvis et "statskup", der skaffede kong Christian III af med konkurrenter i Rigsrådet og tilmed forøgede krongodset med ca. 1/4 af Danmark. Men i virkeligheden var det vigtigste resultat, at han dermed for altid fjernede selve Den katolske Kirkes ledelse, biskopperne. Som Danmarks officielle religion fandtes Den katolske Kirke ikke mere. Kongen havde fået helt frie hænder til at nå sit eget religiøse mål, nemlig at indføre Luthers tros- og kirkeforståelse i Danmark. Alt efter princippet "Cujus regio, ejus religio".

To måneder senere i oktober 1536 afholdt han en rigsdag eller et stændermøde i Kø-

benhavn for at skaffe sig folkets tilslutning til sin magtovertagelse og sit regeringsprogram. Indbudte var repræsentanter for alle stænder, men netop ikke gejstligheden, ja ikke engang de danske evangeliske prædikanter. Uden modsigelse eller nogen form af forsvar eller diskussion kunne kongen i sin "trontale" give biskopperne hele skylden for borgerkrigen, "Grevefejden", der i to år havde hærget landet næsten til ruin. De havde jo ved Frederik 1's død i 1533 nægtet at vælge ham som konge. Adel og biskopper havde så taget magten kun for at gavne sig selv. Tilmed havde de forsøgt at forhindre "evangeliets frie løb", dvs. lutherdommen. Kaos og krig havde været følgen. Kongen havde nu genoprettet freden og ville selv indføre det sande evangelium.

Ejendommeligt er det, at da Christian III ville nå dette mål, var det ikke de danske prædikanter, han byggede på. Det var Luthers ven, tyskeren Johan Bugenhagen, en specialist i lutherske kirkeordninger, han fik til at komme for at omorganisere den danske kirke. Bugenhagen kom og skrev også alt det væsentlige i "Kirkeordinansen", som kongen indførte som landslov i september 1537. Det danske rigsråds godkendelse kom først i den danske udgave fra 1539, men var så ledsaget af rigsrådets tidligere forbehold, nemlig at den kun skulle gælde, indtil et almindeligt kristent koncil havde besluttet noget andet. Dette forbehold blev siden fuldstændig ignoreret. Så endnu i dag har vi den samme statsstyrede lutherske kirke, der efter grundloven 1849 kaldes "folkekirken", som Christian III dengang indførte. Nu ved reformationsåret er det væsentligt, at alle kender den danske kirkes rod og historiske tilblivelse, som den faktisk foregik.

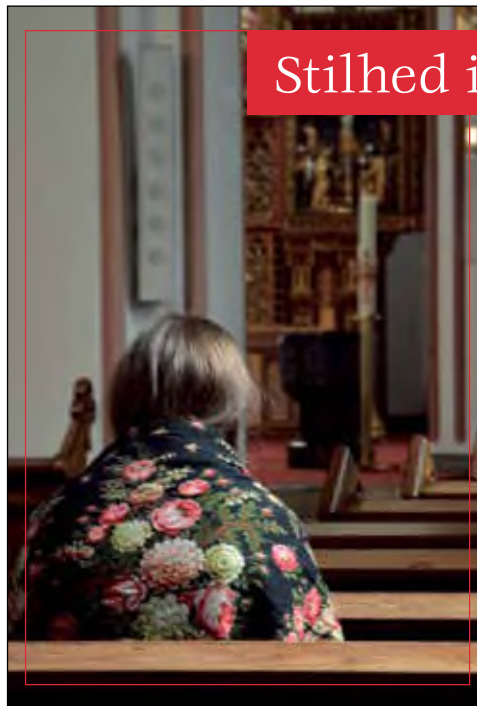
Stilhed i Jesu Hjerter Kirke

Er du både interesseret i bøn og socialt arbejde?

Hver søndag aften åbner Jesu Hjerter Kirke og Caritas Center Stenosgade kirkerummet for alle, der har brug for stilhed. Alle er velkomne, hvad enten det er til en pause fra en hektisk arbejdsuge eller fra et hårdt liv på gaden. Kom forbi – og bliv så længe, du har lyst.

Stilhed i Jesu Hjerter Kirke
Søndage kl. 21:00-23:00

Kontakt: nmo@caritas.dk

Spekulationer om kommende Amazonas-synode

Udtalelser fra præfekten for kleruskongregationen vækker opsigt.

PRÆSTER Præstevielse af såkaldte *virii probati* – ældre gifte mænd – er en mulighed, der bør overvejes i nogle tilfælde. Det siger kardinal Beniamino Stella, præfekt for kleruskongregationen i Vatikanet. Han udtaler sig i Fabio Marchese Ragonas interviewbog *"Tutti gli uomini di Francesco"* (alle Frans' es mænd), der udkom den 31. januar.

Ragona er blandt andet vatikanist for mediegruppen *Mediaset* og skriver i bloggen *Stanze Vaticane* om, hvad der sker i Vatikanet. I sin nye bog interviewer Ragona en række af de nye kardinaler, pave Frans har udnævnt.

I mange år har ønsket om præstevielse af gifte mænd været et stærkt ønske hos dem, der ser sig selv som Kirkens progressive fløj; men det er første gang, at idéen bakkes op på så højt plan. De seneste paver har alle understreget cølibatet som en nådegave; dog ser det nu ud til, at der i visse tilfælde åbnes for, at gifte mænd kan blive præster.

"Vi bør overveje, om *virii probati* er en mulighed", udtalte pave Frans allerede sidste år i et interview med den tyske ugeavis *die Zeit*. Her understregede han, at Kirken i visse dele af verden har et enormt problem med præstemangel, og at det presser på med at løse dette problem.

Han pointerede også, at det ikke så meget drejer sig om at være for eller imod noget, men om opmærksomt at vurdere, hvilke muligheder der er i den givne situation og så i øvrigt stole på Helligåndens hjælp.

Samtidig fastslog paven dog også, at det ikke er en løsning at slække på optagelseskravene i præsteseminarierne eller at gøre cølibatet til et frit valg.

Udgangspunktet for kardinalens overvejelser er, at der i nogle dele af verden –

Kardinal Beniamoni Stella, præfekt for Kleruskongregationen. Foto: Wikipedia.

for eksempel Amazonas eller fjerntliggende øer i Stillehavet – er en "sakramental nødsituation", som de få, lokale præster ikke kan tage ansvar for. Disse fjerntliggende steder får kun få gange om året besøg af en præst. I interviewet udtrykker kardinalen en vis frygt for, at det vil blive politisk udnyttet af yderfløjene i Kirken, hvis der bliver lempet på cølibatet.

Det ventes, at muligheden for præstevielse af *virii probati* vil blive behandlet på Amazonas-synoden, der vil finde sted i oktober næste år i Vatikanet. Der har været mange spekulationer allerede omkring denne synode. Spekulationerne omkring en mulig lempelse af cølibatet startede allerede i 2014, da pave Frans i oktober 2014 modtog Amazonas-biskoppen Erwin Kräutler i audiens. Det vakte opsigt, da Kräutler dengang sagde, at eukaristien ikke nødvendigvis skal fejres af en cølibatær præst. Paven skulle dengang angiveligt have sendt brev om emnet til den brasilianske kardinal Hummes, dengang tidligere chef for kleruskongregationen og mangeårig ven af pave Frans.

At pave Frans er stærkt engageret i Amazonasområdet og dets fremtid, viste allerede miljøencykliken *Laudato Si* (2015). Hovedtemaet for den kommende synode vil blive, hvordan man finder nye måder at forkynde troen for indfødte folk. Kuriekardinal Lorenzo Baldissera sagde i et interview sidste år i *Radio Vaticana*, at der muligvis vil blive holdt en forberedende synode i Amazonasområdet, før den egentlige synode starter i Vatikanet. LR

Irenæus af Lyon – kirkefader for Kirkens enhed?

Hans skrifter spillede en afgørende rolle i udviklingen af den tidlige kristne teologi.

TEOLOG Erkebiskoppen af Lyon, kardinal Philippe Barbarin, har ifølge det franske nyhedssite *Infocatho* rettet henvendelse til pave Frans med ønsket om at den hellige Irenæus af Lyon ophøjes til "kirkefader for Kirkens enhed". I et brev af 4. januar udtrykker paven sympati for forslaget, men anmoder om, at dette ønske bakkes op af de franske biskopper og dekanerne for de teologiske fakulteter.

Den hellige Irenæus (ca. 130-202) var biskop af Lugdunum, den vigtigste by i den romerske provins Gallien (det nuværende

Lyon), en af de tidlige kirkefædre og den vigtigste teolog i det 2. århundrede. Hans skrifter spillede en afgørende rolle i udviklingen af den tidlige kristne teologi, og han anerkendes som helgen af både Den romersk-katolske Kirke og de ortodokse kirkesamfund.

Irenæus er særligt kendt for sit virke som kristen apologet (trosvorner). Det er forholdsvis sikkert, at Irenæus, mens han stadig var meget ung, har set og hørt Polykarp, der var biskop i Smyrna til sin død som martyr i år 155 og selv havde været discipel af apostlen Johannes.

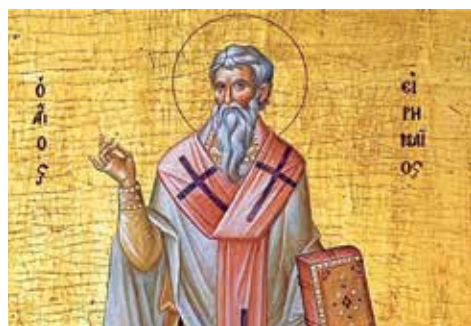
Opgør med vranglærer

Irenæus er kendt for sit opgør med gnosticismen og har skrevet flere værker mod gnostikerne, hvor man kan se en meget tidlig kristen teologi i støbeskeen. Irenæus havde ikke tidligere teologer at trække på, men var en vigtig faktor i kanondannelsen af de bibelske skrifter. Han var blandt de første til at definere de fire kanoniske evangelier. På hans tid cirkulerede dusinvis af evangelier i de kristne menigheder (også hans egen græsktalende indvandrer-menighed i Gallien), men Irenæus insisterede på, at kun de fire var autentiske. Hans begrundelse

var, at ligesom der kun eksisterer fire verdenshjørner, fire vindretninger, og fire søjler til at holde himlen oppe, kan der kun være fire evangelier. De var skrevet af Jesu egne apostle (Matthæus og Johannes), eller deres følgesvende (Markus, Peters discipel, og Lukas, Paulus' discipel).

Irenæus lagde også vægt på Kirken i sin oprindelige form, universalitet og enighed mod vranglærerne, der på hans tid var præget af afvigende opfattelser og splittelse. Han betoned Kirkens legitimitet gennem den apostoliske succession. Modsat de gnostiske opfattelser lagde han vægt på troen på én Gud og Skaber, tillagde livet i denne verden betydning, fokuserede på morallovens vigtighed og forventningen om Kristi genkomst. Hans teologi er båret af det grundsynspunkt, at verden og mennesket er skabt af den eneste Gud, som på trods af menneskets svaghed og synd genopretter den oprindelige gode skabestilstand og fører verden og mennesket til fuldendelse gennem Kristi gerning. I denne sammenhæng spiller tanken om kødets opstandelse en afgørende rolle.

I sine diskussioner med gnostikerne glemte Irenæus aldrig, at hans navn betød "den fredsommelige", og sidenhen er "irenisk" blevet forbundet med den gren af det teologiske arbejde, der tilstræber en nærmere forståelse mellem de forskellige kristne konfessioner, en slags 'fredsvidenskab' der ved at undersøge det fælles fundament i den kristne tro vil indgå i en åben dialog om forskellene. NM

Irenæus af Lyon – én af de tidlige kirkefædre og den vigtigste teolog i det 2. århundrede, hvis værker har spillet en afgørende rolle i udviklingen af den tidlige kristne teologi.

Søndagsprædiken

Pater Leo Kertz skriver om søndagens tekst.

Læs mere på side

4

Unge katolikker

DUK's aktivitetskalender for 2018. Det betyder DUK for mig.

Læs mere på side

5

Kirken i Danmark

Første spadestik på Strandvejen, Sankt Andreas Bibliotek, nyt medlemsregister.

Læs mere på side

8-9

Gud i kaos

Simon Grotrians forfatterskab.

Læs mere på side

12

KO mener

Bedre sent end aldrig

Ingen kan eller må lukke øjnene for omfanget af mennesker, som i dag diskrimineres, chikaneres og forfølges verden over på grund af deres tro. Et flertal lever i lande, hvor religionsfriheden er under pres og aldrig har så mange været på flugt af den grund. Det fremgår af 2017 *World Watch List* fra organisationen *Open Doors*: 3.000 kristne blev sidste år dræbt for deres tro, hvilket er mere end dobbelt så mange som i 2016, og rapporten anslår, at mindst 200 mio. kristne i verdens 50 største lande er udsat for en 'høj grad' af forfølgelse. I elleve lande beskrives forfølgelsen endda som 'ekstrem' – det højeste antal nogen-sinde registreret. Samme tendenser gør sig også gældende for andre religiøse mindretal verden over.

Denne udvikling har bragt spørgsmålet om religionsfrihed højt op på den udenrigs- og udviklingspolitiske dagsorden i EU, USA og mange europæiske lande. Herhjemme har flertallet af politikerne hidtil vægret sig ved at anerkende forfølgelsen af religiøse mindretal, navnlig de kristne, som et akut problem. Derfor er det glædeligt, at Danmark nu også melder sig på banen.

Med vedtagelse af finansloven for 2018 er der afsat midler til styrkelse af Udenrigsministeriets arbejde med beskyttelsen af religiøse minoriteter. Pr. 1. januar er der oprettet en ny enhed under ledelse af en særlig repræsentant for religions- og trosfrihed, hvis indsats bl.a. skal fokusere på Danmarks nærområde, navnlig Mellemøsten og Nordafrika, kvinders rettigheder og et styrket internationalt samarbejde om religions- og trosfrihed.

Træerne vokser dog ikke ind i himlen, og der er kun afsat to mio. kroner til den nye enhed. For at Danmark kan sætte sit fingeraftryk på området er det derfor også afgørende, at EU og andre overnationale instanser spiller en mere aktiv rolle i den globale kamp for tros- og religionsfrihed.

I den forbindelse må vi ikke lukke øjnene for, at også i flere vestlige lande, blandt dem Danmark, krænkes tros- og religionsfriheden – i en grad den kristne NGO-organisation *Aid to the Church in Need* (ACN) beskriver som 'bekymrende' eller 'forværret'. Det tilskrives især en 'aggressiv og liberal sekularisme', som udøver en stærk indflydelse på den offentlige debat om fx religiøse skoler, homoseksuelle ægteskaber og aktiv dødsbistand.

"Selv om der findes en bred offentlig konsensus om, at folk bør kunne praktisere deres tro under private former, er der derimod mindre opbakning til at det også gælder det offentlige rum", påpeger ACN. Det medfører, fremhæver de, at "visse gruppers rettigheder i stigende omfang bliver tilsidesat af hensyn til andre gruppers rettigheder", og at "når retten til ligestilling mellem kønnene eller de homoseksuelles ret kolliderer med de troendes religionsfrihed, har de førstnævnte oftest forrang".

Så midt i glæden over, at regeringen nu har sat forfølgelsen af religiøse minoriteter på den politiske dagsorden, og det skal de have ros for, må vi ikke glemme også at fejre for egen dør. Ellers ender det gode initiativ med blot at blive endnu en politisk skåltale.

NM

Reddet på målstregen

Lukning af latinsk nyhedsprogram droppet efter massive lytterprotester.

Tekst: Niels Messerschmidt

RADIO I næsten tre årtier har den finske radiostation *YLE* sendt ugentlige nyhedsudsendelser på latin til lyttere verden over. På baggrund af den beskedne målgruppe (anslået 10.000 lyttere) og fordi folk stadig oftere hører radio via internettet var det planen, at den sidste udsendelse af *Nuntii Latini* (Nyheder på Latin) skulle gå i luften 29. december sidste år. Men beslutningen om at nedlægge programmet fik over 3.000 lyttere fra hele verden til at skrive til radioledelsen og opfordre dem til at omgøre beslutningen. Nu lover ledelsen, at programmet får lov til at forsætte nogle år endnu.

"*Ne umquam desperaveris*" ('Mist aldrig håbet'), siger radioværten Reijo Pitkaranta, lektor i latin på Helsinki universitet. Han er en af ophavsmændene bag det fem minutter lange nyhedsprogram, der begyndte at sende i 1989 og siden har inspireret latin-studerende, akademikere og sprognørder verden over.

En lytter fra Thailand skrev i et brev til den finske radiostation, at han opdagede *Nuntii Latini* ved at lytte til kortbølgeradio dengang han boede på en afsidesliggende ø ud for Canadas stillehavskyst.

"Jeg underviste mine børn på 4 og 6 år i latin, og de lærte om verden på latin", skrev han og fortsatte: "*Nuntii Latini* lærte mine børn at blive verdensborgere og at interessere sig for ens fortid, og hvor vi kommer fra".

Selv om programmet altid har haft en lille, dedikeret lytterskare siger Lauri Kivinen, generaldirektør for *YLE*, Finlands nationale radio- og tv-selskab, at de blev overraskede over lytternes passionerede feedback. Selskabet sender også nyheder på flere andre sprog, udover finsk, naturligvis, på engelsk, svensk, russisk og samisk, der tales i den nordlige del af Finland, Norge,

Sverige og Rusland.

"Det drejer sig ikke kun om sproget", forklarer Lauri Kivinen og henviser til *Nuntii Latini* specielle formidlingsstil ved omtale af inden- og udenlandske begivenheder. "Det handler også om det perspektiv, begivenhederne får, når de omtales på latin, ligesom det også handler meget om kultur og uddannelse".

Europas modersmål

Mange sprogforskere betragter latin som Europas eget modersmål, fordi det danner grundlaget for de romanske sprog, fx italiensk, fransk, spansk og portugisisk. Desuden har mange latinske ord fundet vej til germanske og anglikanske sprog.

Latin er som bekendt Vatikanets officielle sprog, og pave Frans har for nylig fremhævet vigtigheden af, at unge lærer latin. Selv om

Virpi Seppälä-Pekkanen har været nyhedsoplæser på Nuntii Latini siden det latinske nyhedsprogram gik i æteren for 28 år siden. Foto: Laura Mainiemi, YLE.

Lægbevægelse sat under administration

Pavelig udsending skal føre tilsyn med skandaleombrust lægbevægelse.

PERU Vatikanet har udpeget en apostolisk kommissær til at stå i spidsen for den kontroversielle mandlige lægbevægelse *Sodalitium Christianae Vitae* (SCV), der blev grundlagt af Luis Fernando Figari i Peru i 1971 og godkendt af Vatikanet i 1997.

Det sker efter at Vatikanets undersøgelse af bevægelsen har vist, at Figari er skyldig i anklagerne om at have begået seksuelle og psykiske overgreb på flere af bevægelsens medlemmer. Figari, der i dag bor i Rom, har desuden fået forbud mod at have nogen form for kontakt med bevægelsen og dens medlemmer samt forbud mod at udtale sig offentligt.

Vatikanet siger i en pressemeddelelse den 10. januar, at pave Frans har beordret et gennemgribende tilsyn med bevægelsen, "dens interne ledelse, formation og dens økonomiske og finansielle forvaltning". Det vil ske under opsyn af den colombianske biskop Noel Antonio Londoño Buitrago af Jerico.

Lægbevægelsen har i dag – udover Peru

– også afdelinger i Argentina, Brasilien, Colombia, Costa Rica, Chile, Ecuador, USA og Italien. Figari har også grundlagt et kvindeligt ordenskommunitet. I 2002 blev han udnævnt til rådgiver for det pavelige råd for lægfolket, og han har siden haft andre rådgiverfunktioner ved Vatikanet.

Figari fratradte som generalsuperior

Bevægelsens sydamerikanske hjemmeside www.sodalicio.org fortæller om bevægelsens opgaver og selvopfattelse.

Finland geografisk set ligger langt fra Rom, har landet i de senere år helhjertet taget latin til sig; blandt andet er en hel opera og Elvis Presley-sange blevet opført på netop dette sprog. Lokale eksperter mener, at finners voksende interesse for latin skyldes sprogets grammatik, og at det udtales ligesom det skrives – hvilket minder om finsk, et finsk-ugrisk sprog uden relation til latin.

Gennem sine nyhedsudsendelser på latin, "har Finland gjort noget som der tidligere kun blev eksperimenteret med i Vatikanet i 1930'erne". Det skrev latin-professor Christian Laes fra universitet i Antwerpen og Dirk Sacre fra det katolske universitet i Leuven i Belgien i et læserbrev, som fornylig kunne læses i Finlands førende avis *Helsingin Sanomat*.

"Jeg synes det er vidunderligt, hvis *Nuntii Latini* kan inspirere folk til at lære det latinske sprog at kende. Det er jo grundlaget for vores europæiske kultur", sagde Lauri Kivinen, generaldirektør for det nationale radio- og tv-selskab *YLE*.

for bevægelsen i 2010 efter at overgrebsanklager mod ham var begyndt at dukke op i Peru. I 2015 udgav journalisterne Paola Ugaz og Pedro Salinas en bog, hvori de opremsede en lang række seksuelle, fysiske og psykiske overgreb, som angiveligt skulle være blevet begået indenfor SCV.

Politiet er i færd med at undersøge Luis Fernando Figari og flere af bevægelsens ledere for disse anklager.

Det er ikke første gang i nyere tid, at Vatikanet skrider ind med sådanne indgreb. Noget lignende skete med bevægelsen Kristi Legionærer efter det at det var kommet frem, at dens grundlægger p. Marcial Marciel havde misbrugt unge mænd seksuelt og fået børn med flere elskerinder.

I 2006 dømte Troslærekongregationen Marciel "til et liv tilbagetrukket i bøn og bod, og at afstå fra enhver form for offentligt embede". På grund af hans fremskredne alder (han var da 86 år) blev der ikke indledt en formel kanonisk retssag mod ham; men daværende pave Benedikt XVI beordrede en modernisering af bevægelsen, og i 2010 udnævnte han daværende ærkebiskop Velasio de Paolis til pavelig delegeret i en tilsvarende rolle som biskop Londoño nu får for *Sodalitium Christianae Vitae*.

NM

Munkene fra Tibhirine foran at blive saligkårede

Paven underskriver snart saligkåningsdekret for martyrer under krigen i Algeriet i 1990'erne.

NORDAFRIKA En biskop, syv trappistmunke og elleve andre religiøse personer, dræbt under krigen i Algeriet i 1990'erne, bliver snart anerkendt som martyrer. Det siger postulatorene for deres saligkåningsproces.

Dekretet om deres saligkåring forventes offentliggjort om kort tid, oplyser trappistpater Thomas Georgeon i et interview til *Mondo e Missione*, et tidsskrift udgivet af Det pavelige institut for udenlandske Missioner.

Under den ti år lange væbnede konflikt mellem algeriske regeringsstyrker og islamiske oprørsgrupper blev titusindvis dræbt, blandt dem 19 gejstlige og ordensfolk. "At ære de 19 kristne martyrer vil også være at ære alle dem, der mistede livet i Algeriet under disse mørke år", siger pater Georgeon.

Konflikten begyndte i 1992, da hæren aflyste et forestående valg, som islamistiske politikere stod til at vinde, og siden slog hårdt ned på partiet FIS, *Front Islamique du Salut*. Menneskerettighedsgrupper har siden anslået, at over 44.000 personer, de fleste civile, mistede livet under borgerkrigen.

De 19 katolske præster og ordensfolk, som står foran at blive saligkårede, blev alle dræbt i årene 1993-96. Blandt dem er biskop Pierre Lucien Claverie af Oran, som blev dræbt sammen med sin chauffør, da en bombe eksploderede uden for bispeboligen,

samt syv trappistmunke, der blev bortført fra deres kloster i Tibhirine og senere fundet halshuggede. Deres historie er siden skildret i filmen *'Des hommes et des dieux'*, der vandt hovedprisen ved Cannes Filmfestivalen i 2010.

Mens islamistiske grupper menes at have begået de fleste af drabene på kristne under borgerkrigen, blev katolske missionærer al-

Udateret arkivfoto af de franske munke fra Tibhirine-klostret i Algeriet, hvoraf syv blev dræbt under borgerkrigen i 1996. Foto: AFP.

mindeligvis respekteret af deres muslimske naboer. Særligt biskop Claverie blev rost for sit personlige mod og sit langvarige arbejde med dialog mellem muslimer og kristne i det nordafrikanske land. Claverie, der var født i Algeriet af tredje generations franske indvandrere, var en kendt talsmand for fred og en kritiker af de islamiske oprørers drab begået i Guds navn.

I 1992 fortalte biskop Claverie til *Vatikanradioen*, at Algeriets kristne, der fortrinsvis er udlændinge, har gode relationer til landets moderate muslimer og intellektuelle. Problemet, sagde han, var mellem fundamentalistiske og moderate muslimer.

NM

Kort nyt

Paven og Luther

SVERIGE To bronzebuster af pave Frans og Martin Luther blev kort før jul opstillet i stiftskanceliets gård på Krafts torv øst for Lunds domkirke. Busternerne er udført af kunstneren Johan Falkman og skænket af direktør og slotsherre Anders Jarlskog.

Busternerne opstilles til minde om den økumeniske gudstjeneste i Lunds domkirke 31. oktober 2016 med deltagelse af pave Frans og repræsentanter fra Det lutherske Verdensforbund i anledning af 500-året for reformationen.

Bispeudnævnelser

VATIKANET Pave Frans har foretaget udnevnelser til to betydningsfulde bispesæder. Ærkebiskop Michel Aupetit, tidl. ærkebiskop af Nanterre, er uddannet læge og formand for rådet for 'Familie og Samfund' under Den franske Bispekonference. Han efterfølger kardinal André Vingt-Trois, der går på pension.

Kardinal Carlos Aguiar Retes, tidl. ærkebiskop af Tlalampantla nord for Mexico City og tidl. formand for landets bispekonference (2006-12) og præsident for CELAM (Bispekonferencerne i Latinamerika, 2011-15). Aguiar er medlem af Det pavelige råd for interreligiøs Dialog og Den pavelige kommission for Latinamerika, og pave Frans kreerede ham i 2016 til kardinal. Han efterfølger kardinal Norberto Rivera Carrera som leder af Mexico City, verdens største bispedømme.

Ny hjemmeside

TYSKLAND En hjemmeside med info om ortodokse og orientalske kristne i deres hjemlande og Tyskland er gået online. www.ostkirchen.info fortæller om integrationen af de ca. 2 mio. kristne i Tyskland, som ifølge Rottenburg-Stuttgart Akademiet "mest lever i små grupper spredt over store geografiske afstande". De er ofte "socialt usynlige" i Tyskland og hjemmesiden skal give dem større synlighed.

Hjemmesiden fortæller også om den ofte vanskelige politiske situation i de kristnes hjemlande, hvoraf flere regnes for kristendommens vugge. Projektet støttes af Den ortodokse Bispekonference i Tyskland og De østlige kristnes Centralråd.

NM

Den katolske Kirke i Tyskland bliver stadig rigere

– sker på baggrund af færre medlemmer og faldende kirkegang.

KIRKESKAT Den katolske Kirke i landet anklages for ikke at offentliggøre sine regnskaber, sådan som den tyske bispekonference ellers lovede det i 2014 i kølvandet på sagen med biskop Franz-Peter Tebartz-van Elst, der blev afskediget af Vatikanet efter at have brugt over 31 mio. euro på at renovere bispeboligen.

"Vi føler og forstår de troendes ønske om at kende til bispedømmernes aktiver og hvad pengene bliver brugt til", udtalte bispekonferencen på daværende tidspunkt og lovede, at alle bispedømmer ville offentliggøre årsregnskaber fra udgangen af 2016.

Den tyske avis *Handelsblatt* anklagede i en artikel i december de katolske bispedømmer for at løbe fra dette løfte. Avisen skriver, at Kirken i Tyskland i 2017 modtog i alt 6 mia. euro i kirkeskat, og at landets 27 katolske bispedømmer har en samlet formue på mindst 26 mia. euro samt store investeringer i ejendomme og aktier. Det gør Kirken i Tyskland til den rigeste katolske institution i Europa næst efter Vatikanet.

Handelsblatt skriver, at selv om over 2,2

tisk, fordrer en frygtløs indstilling. Som leder af Stockholms katolske bispedømme har Årets svensker desuden spillet en central rolle i mødet mellem indfødte og nylig tilflyttede svenskere. Årets svensker er Anders Arborelius, biskop og kardinal".

Også i det store udland er biskop Anders' meritter ikke gået ubemærket hen. I december udpegede paven kardinalen til medlem af Det pavelige råd for fremme af kristen Enhed. Rådet blev grundlagt i 1966 af Paul VI som et sekretariat til fremme af økumenien i henhold til koncilsdekretet *Unitatis Redintegratio*. I 1988 blev sekretariatet et paveligt råd under Johannes Paul II. Rådet har siden arbejdet med at styrke den økumeniske dialog med de ortodokse og protestantiske kristne. Rådet varetager også Kirkens relationer til jøderne.

NM

Kardinal Arborelius: 'Årets svensker 2017'

HÆDER Det svenske nyhedsmagasin *Fokus* uddeler hvert år udmærkelsen 'Årets svensker'. I år tilfalder denne hæder Anders Arborelius, kardinal og biskop af Stockholm. I motiveringen hedder det:

"Allerede for 19 år siden fik 'Årets svensker' en rolle ingen svenskfødt har haft siden det 16. århundrede. I år blev han den første svensker nogensinde til at iklæde sig den røde biretta. Årets svensker er allerede historisk men han er også en person, der siden sin udnævnelse i 1998 har været synlig i den svenske offentlighed. At repræsentere Den katolske Kirke i et land, hvis identitet primært er sekulær og sekundært protestan-

Del din arv med verdens fattigste!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamentet. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt kampagnekoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på ssm@caritas.dk eller 38 18 00 28, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

Herrens fremstilling i templet

Da Josef og Maria kom til templet, bar de Verdens Lys i deres arme.

Tekst: Pater Leo Kertz OMI

PRÆDIKEN Vi fejrer i dag Jesu fremstilling. Det var en stor dag for Josef og Maria såvel som for Jesus, selvom Jesus ikke selv oplevede det på denne måde.

Dagen begynder med Kyndelmisseceremonien, hvor menigheden går med indviede lys, og de lys, der skal bruges i kirken året igennem, er også blevet indviede. Grunden til denne fest i dag er, at Simeon erklærede dette barn som ”et lys der skal åbenbares for hedninge og en herlighed for dit folk Israel”. Det er derfor en oplagt dag at fejre lysets fest.

Dagen er også kaldet ”renselsesdag” som betød meget for Maria, da hun som alle kvinder, der har født et barn, blev erklæret uren de første 40 dage efter fødslen. Hun måtte holde sig for sig selv, og det var ikke tilladt, at hun kunne komme i templet. På denne dag blev hun erklæret ren og måtte komme, hvor hun ville. De 40 dage var i virkeligheden en velsignelse for hende, da det betød fred og ro omkring hende. Det var dejligt, da hun kunne hengive sig til sit lille barn og de kunne blive knyttet sammen for livet. Maria og Josef skulle bringe et offer bestående af to turtelduer eller to dueunger. Som regel blev offerdyr slagtet og brændt. Der er dem der siger, at her blev dyrene sat fri som et ydre tegn på Marias og Jesus frigørelse fra urenhed. Man kan godt synes, at synet på kvinder dengang kun var dårligt, men se i Ordsprogenes bog kapitel 31,10 og følgende vers. Der finder vi en beskrivelse af en kvinde, alle kan holde af.

Dengang gjorde Den katolske Kirke meget omkring dåben. Et barn var ikke et ”Guds barn” før det blev døbt.

Hvorfor skulle der gå 40 dage? I Det gamle Testamente var 40 et helligt og symbolsk tal. Selv gik Jesus senere ud i ørkenen for at faste og bede i 40 dage inden han begyndte sit offentlige liv. Det regnede i 40 dage i Noahs tid med den store syndflod. I vor kirke er fasten også 40 dage.

Simeon, den gamle præst, tog Jesus i sine hænder og løftede ham op og velsignede ham. Derved var Jesus nu et velsignet barn. Da Jesus var det første barn, der ”åbnede moders liv”, var han også en ophøjet person for resten af livet. Simeon bad den bøn, som vi beder hver gang vi beder ”morgenbøn” fra breviaret.

”Herre nu lader du din tjener gå bort i fred, som du har sagt. Thi mine øjne har set din frelse ...”

Dette lille barn svøbt i et fattigt klæde,

var det som Gud havde lovet Simeon, og han var nu klar til at dø. Simeon havde sikkert ventet en ”ophøjet konge”, men han genkendte det lille barn som den frelser, han havde ventet på. Den gamle profetinde Anna oplevede det samme i sin høje alder af 84 år. Hun tog barnet i sine hænder og gik omkring til dem, der var i templet og priste Gud for barnet. De tilstedeværende kiggede på de to fattige forældre og det smukke lille barn og rystede på hovedet – at der skulle gøres så meget ud af den lille! Maria og Josef var næsten lamslåede over alt det postyr, da de var ganske ukendte. Men Simeon vendte sig til Maria og sagde:

”Se, det barn er sat til oprejsning og fald for mange i Israel og til et tegn som skal modsiges – ja selv din egen sjæl skal et sværd gennemtrænge!”

Maria forstod ikke, hvilke følger det skulle bringe, men kort tid efter var de på flugt til Egypten. Hele sit liv måtte hun høre negative ting om Jesus, da han ikke lærte efter de gamle love og til sidst stod hun under korset og så sin søn dø! Ja ”din sjæl skal et sværd gennemtrænge!”

Jeg begyndte med vor Kyndelmisseceremoni og så går mine tanker tilbage til min barndom. Indviede lys var altid

en del af vores liv. Jeg kan ikke mindes lys til hygge, kun til bøn. Flere gange om ugen knælede vi og bad rosenkrans – en bøn, som min mor altid ledte. Vi knælede på et glat linoleumsgulv, hvor det var næsten umuligt at holde knæene sammen. En aften lige efter min bror og jeg var færdige med at boksetræne, blev vi kaldt sammen til bøn. Jeg så min chance for at slippe for det hårde glatte gulv og lagde boksehandskerne under mine knæ. Min lillesøster Geraldine så det og begyndte at fnise, hvilket fik vores mor til at vende sig om. Uden at miste fatningen stod hun op, kom over til mig, gav mig en lussing og tog mine boksehandsker og knælede derefter for at færdiggøre ”Hil dig Maria”, uden at miste en stavelse. Foran os var der et lille alter med en Maria figur, et billede af Jesu Hjerte, et billede af Skt. Jude, apostlen for ”umulige tilfælde” og et krucifiks. På hjørnet af det lille alter var der altid to tændte lys.

Vi boede langt ude på landet og lægen kom kun i forbindelse med fødsler. En gang kom han dog for at se til min bror, der havde fået en alvorlig forbrænding på sit ben. Ellers klarede vi alt omkring sygdom med bøn og ved at tænde lys.

Simeon velsigner det lille Jesusbarn. Oliemaleri af Aert de Gelder, ca. 1700-10.

Til jul var der kun midnatsmesse. Jeg husker det som en kold oplevelse. Min mor og mine (dengang kun fire søstre) sad foran i vores lastbil med min far bag rattet. Den var bred med et udelt sæde. Der var plads til pigerne, men på ladet stod vi tre brødre og frøs. Turen var kun 10 kilometer – men det virkede længere! Kirken var altid fyldt med mange børn. Det er en oplevelse, jeg stadigvæk kan huske meget klart. Efter messen begyndte julen og når vi kom hjem, kunne vi åbne vore gaver, lege en halv time og så i seng. Husk på, vi skulle op til messen kl. 10 næste dag.

Tilbage til de indviede lys. I Danmark har vi altid et dåbslys til dåbsbarnet. I min familie havde vi det samme. Hvert år på dåbsdagen blev det tændt og sat på bordet til aftensmåltidet. Det brændte et stykke tid og blev så slukket og lagt tilbage i skuffen med de andre 6-7 stykker. Det var som regel nogle få dage efter fødslen, da et barn blev døbt umiddelbart efter fødslen. Husk på, et barn kunne ikke komme ind i himlen, men blev placeret uden for murene på et naturligt lykkeligt sted. De fleste kan måske ikke huske det; men det var en del af den almindelige tro. Stedet kaldtes ”Limbo”.

Som syv år modtog jeg min første Hellige Kommunion – med dåbslyset.

Firmelsen fandt oftest sted i en alder af ti år. Der brugte vi også dåbslyset ved bekræftelsen af vores tro. Det skete som regel under biskoppens besøg. Som 14 årige havde vi højtidelig kommunion med dåbslyset i hånden. Det lignede vor protestantiske konfirmation – indførelsen i det modne liv. Dåbslyset kom frem igen ved bryllup, så vel som begravelse, men det var mere en personlig beslutning.

Så kommer vi tilbage til Josef og Maria, der kom til templet for at blive befriet fra urenhedens magt. De bar ikke et lys i hænderne, men Verdens Lys i deres arme. Gamle Anna spredte glædens lys ved at vise det lille barn til alle i templet, mens Simeon skabte tanken om Kyndelmisse ved at erklære Jesus som lyset ”et lys der skal åbenbares for hedningene”. Det varede dog mange hundrede år, før Kirken tog tanken om kyndelmisse til hjertet.

Om Simeon og Anna (Luk 2,22-40)

Da deres renselsesdage i henhold til Moseloven var gået, tog de ham med op til Jerusalem for at bære ham frem for Herren – som der står skrevet i Herrens lov: ”Alt det første af mandkøn, der kommer ud af moderlivet, skal helliges Herren” – og for at bringe offer, sådan som det er foreskrevet i Herrens lov, et par turtelduer eller to dueunger.

I Jerusalem var der en mand ved navn

Simeon; han var retfærdig og from og ventede Israels trøst. Helligånden var over ham, og den havde åbenbaret for ham, at han ikke skulle se døden, før han havde set Herrens salvende. Tilskyndet af Ånden kom han til templet, og da forældrene kom ind med barnet Jesus for at gøre med ham, som det var sædvane efter loven, tog han barnet i sine arme og lovpriste Gud:

Herre, nu lader du din tjener gå bort med fred efter dit ord. For mine øjne har set din frelse, som du har beredt for alle folk: Et lys til åbenbaring for hedninger og en

herlighed for dit folk Israel.

Hans far og mor undrede sig over det, der blev sagt om ham. Og Simeon velsignede dem og sagde til Maria, hans mor: ”Se, dette barn er bestemt til fald og oprejsning for mange i Israel og til at være et tegn, som modsiges – ja, også din egen sjæl skal et sværd gennemtrænge – for at mange hjerters tanker kan komme for en dag.”

Der var også en profetinde ved navn Anna, en datter af Fanuel, af Ashers stamme. Hun var højt oppe i årene; som ung jomfru var hun blevet gift og havde

levet syv år med sin mand, og hun var nu en enke på fireogfirs. Hun forlod aldrig templet, men tjente Gud nat og dag med faste og bøn. Hun trådte frem i samme stund, priste Gud og talte om barnet til alle, der ventede Jerusalems forløsning.

Da de havde udført alt i overensstemmelse med Herrens lov, vendte de tilbage til Galilæa, til deres egen by Nazaret. Og drengen voksede op, blev stærk og fyldt med visdom, og Guds nåde var over ham.

DUK i 00'erne – fra Klubhus til Kirkehus

I forbindelse med DUK's 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og i kommende numre en række portrætter af den katolske ungdomsforening.

Tekst: Henrik Bjørgo Bang

DUK 70 ÅR Kender du det, at en bestemt duft på et øjeblik leder dig til hen til et helt særligt sted i din barndom? En blomsterduft, der minder dig om ture i sommerhuset? En parfume, der minder dig om gemmelege i farmors klædeskab? Duften af havregød, som du hader ligeså intenst som da du var seks år gammel og blev tvunget til at blive siddende ved morgenbordet til du havde spist heeeelt op?

Min barndomsduft er lugten af brun sæbe anvendt på brunt klinkegulv. Det er duften, der møder én, når man åbner den tunge trædør og træder ind på Ømborgen fuld af forventning til ugen der kommer, lejren der skal leves og vennerne der skal mødes. Min barndom var fuld af DUK-oplevelser på Øm og mit engagement i DUK – både som frivillig, hovedbestyrelsesmedlem og senere ansat konsulent i DUK begyndte og sluttede med fantastiske oplevelser og muligheder for trosfællesskab, som Øm gennem livet har givet mig.

Øm ligger i blodet på mig. Min oldefar var med til at opføre den første Ømborg af barakker, der efter anden verdenskrig havde været brugt som flygtningeboliger.

Min mor deltog på nogle af de allerførste børnelejre på det nybyggede center. Da jeg var barn, blev Øm også hjørnestenen i mine sommerferieoplevelser. Gennem min tidlige ungdom blev det også stedet, hvor jeg dannede livslange venskaber og fik mulighed for at finde ud af, hvad en katolsk tro og identitet kunne og skulle betyde i mit liv.

Mine oplevelser med DUK i 00'erne var på mange måder en rejse, der viste mig, at den katolske verden og tro sagtens kan tage sit udgangspunkt i stærke oplevelser og fællesskaber på ét fantastisk sted – som Øm – men også, at fællesskabet og kirken ikke er bundet til det sted og de mennesker, der var med i min "Øm-klub".

Da jeg begyndte at lede DUK som organisation var vi som kerne-aktive i foreningen på mange måder en stærk ø af Øm-oplevelser og -venskaber. Vi holdt meget af at lave katolske aktiviteter for børn og unge sammen, så de kunne få de samme barndomsdufte og -oplevelser som os. Vi så på andre grupper som "Klitborgfolkene", "den tyske menighed", "Caritas-gruppen" og "vietnameserne i Svendborg" som fjerne

slægtninge, som vi højst var på julekort med. Vores udfordring var, at vi på mange måder lignede et velfungerende, men lukket klubhus, uden interesse for hvad der foregik i verden udenfor. Det er let at konstatere nu, men jeg var som ung enormt bekymret for, at hvis vi i DUK begyndte at arbejde sammen med andre, der ikke lignede og tænkte som os inde i klubhuset, ville vi miste alt det gode, jeg selv havde oplevet, og som jeg gerne ville give videre til andre.

Man kan roligt sige, at rejsen fra lukket klubhus til åbent kirkehus ikke var en, der begyndte på mit initiativ. Derfor er jeg taknemmelig for at gode folk i og omkring

Henrik Bjørgo Bang er tidligere medlem af DUKs hovedbestyrelse (1997-2001), organisationskonsulent (2003-2007) og sammen med sin familie flittig bruger af DUK's lejrtilbud. Til daglig bor han i Søborg og hører til Skt. Mariæ menighed på Frederiksberg. Foto: DUK.

DUK kunne se nødvendigheden af, at DUK ikke kun skulle være Ømborgens klubhus, men en samlende forening og et troens samlingspunkt for alle unge katolikker i Danmark. Det er hårdt bearbejde at skabe gode relationer til lokale præster, menighedsrødder og lokalforeningsaktive. Arbejdet kan føles utaknemmeligt, fordi ressourcerne er få og den fælles forståelse af kirkens fællesskab nogle gange skal tales igennem helt fra bunden. At DUK lykkedes med rejsen mod mere åbenhed og større kirkefællesskab skyldes selvfølgelig en mængde ildsjæle og ikke mindst utrætteligt arbejdende, ressourcestærke ungdomspræster.

Heldigvis nåede jeg at være med på en del af rejsen fra Klubhus til Kirkehus, og jeg bliver super glad, når jeg – nu mere fra sidelinjen – kan se, at DUK stadig bliver bedre til at række ud og samarbejde med sogne, lokale katolske initiativer og i katolske og kirkelige miljøer på landsplan og internationalt. Jeg har oplevet, at rejsen væk fra klubhuset ikke har gjort min tilknytning til Øm mindre vigtig, men åbnet DUK op, så DUK også giver duft, sanser- og trosoplevelser til katolske børn og unge de næste mange generationer.

DANMARKS UNGE KATOLIKKERS AKTIVITETSKALENDER 2018

Tilmelding åbner 15. jan.

1. Kommunionweekender

- **Syd**
26.-28. jan. // 350 kr. // Ømborgen
- **Midt**
2.-4. feb. // 350 kr. // Ømborgen
- **Øst**
2.-4. feb. // 350 kr. // Arressøcenteret
- **Nord**
9.-11. feb. // 350 kr. // Ømborgen

Firmelsesweekender

- **Øst**
23.-25. feb. // 350 kr. // Arressøcenteret
- **Syd**
2.-4. mar. // 350 kr. // Ømborgen
- **Nord**
9.-11. mar. // 350 kr. // Ømborgen

🥚 **Børnepåskelejr** †thanhniendk
16.-18. mar. // 450 kr. // Ømborgen

👋 **Retræte**
23.-25. mar. // Gratis // Magleås

🏹 **Maxi/Juniorweekend**
13.-15. apr. // 500 kr. // Ømborgen

🏰 **Ungdomsretræte** †thanhniendk
20.-22. apr. // 450 kr. // TBA

📐 **Lejrledelseskursus**
27.-29. apr. // Gratis // Ømborgen

⚙️ **Organisationsdag/Sommerreception**
5. maj // Gratis // Niels Steensens Gymnasium

🚶 **Ømvalfart** †thanhniendk
August // 450 kr. // Ømborgen

👶 **Børnesommerlejr** †thanhniendk
2.-6. jun. // 750 kr. // Haldsølejren

👤 **Voksensommerlejr** †thanhniendk
23.-26. jun. // 600 kr. // TBA

☀️ Sommerlejre

■ **Børnelejr**
30. jun. - 7. jul. // 1350 kr. // Ømborgen

■ **Midilejr**
7.-14. jul. // 1350 kr. // Ømborgen

■ **Maxilejr**
14.-21. jul. // 1350 kr. // Ømborgen

■ **Juniorlejr**
21.-28. jul. // 1350 kr. // Ømborgen

■ **Familielejr**
28. jul. - 4. aug. // Pris efter alder // Ømborgen

■ **Ungdomslejr**
August // 700 kr. // TBA

🏰 **Ungdomssommerlejr** †thanhniendk
9.-13. jul. // 750 kr. // Wigwam

🌿 **Lourdes**
23.-29. jul. // 1500 kr. // Lourdes

⚽ **Fodboldturnering**
1. sep. // 25 kr. // Horsens

NYT I ÅR
DANMARKS UNGE KATOLIKKER
DUK
70 år med evangeliets glæde
70 års jubilæum
15.-16. sep. // 150 kr. // Fredericia

📖 **National kateketdag**
29. sep. // Gratis // Fredericia

🎓 **Efterårslejr/KLU**
12.-17. okt. // 550 kr. // Ømborgen

👤 **VT årlig sammenkomst** †thanhniendk
26.-28. okt. // 450 kr. // Birkedamhytten

👶 **Børne/Midiweekend**
2.-4. nov. // 500 kr. // Ømborgen

📅 **Årsmøde**
23.-25. nov. // Gratis // Ømborgen

🎅 **Julehygge**
15. dec. // Gratis // DUK's sekretariat

🎆 **Nytårslejr**
28. dec.-1. jan. // Pris efter alder // Ømborgen

Tilmelding skal ske gennem DUK's hjemmeside: www.duk.dk. Her kan lejrchefer og andre praktiske informationer også findes. Spørgsmål sendes til DUK's sekretariat på duk@duk.dk

Lær af Maria

Sammen med en gruppe unge maler sr. Teresa en Mariaikon, der skal lære os at lytte til Guds ord.

Tekst: Sr. Teresa Piekos

EVANGELISERING Efter Verdensungdomsdagen i Krakow i 2016 valgte pave Frans temaerne for de tre år, der fører op til Verdensungdomsdagen 2019 i Panama. Da jeg læste disse tekster, blev jeg meget begejstret. Jeg brændte rigtig meget for at lave en ikon med en dyb symbolik, der kunne fortælle om Kirkens stærke fællesskab og det Maria-tema, som Verdensungdomsdagen handler om. Mit brændende ønske var at inddrage mange unge med forskellige kulturbaggrund til gruppearbejde som symbol på Kirkens fællesskab.

Ikonen består af tusinder af små prikker. De utallige prikker er som et bindevæv af kostbare perler, der er tæt forbundet med hinanden og danner et unikt billede.

De symboliserer alle mennesker på jorden, en stor Guds familie, som Gud elsker og ønsker at frelse. Vi brugte stempelteknik – blyant med viskelæder og akrylfarver. Der er en meget nem og enkel metode, hvor alle kan være med; men hele processen tog alligevel over 200 timer.

Jeg valgte følgende bibelske citat for at beskrive ikonen: ”Thi således elskede Gud Verden, at han gav sin Søn den enbårne, for at hver den, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have et evigt Liv. Thi Gud sendte ikke sin Søn til Verden, for at han skal dømme Verden, men for at Verden skal frelses ved ham” (Joh 3,16-18).

Pavens emner til Verdensungdomsdagen i Panama er meget marianske. Sidste år så vi tilbage på fortiden med skriftstedet: ”Den Mægtige har gjort store ting mod mig” (Luk 1,49).

I 2018 mediterer vi over nutiden med ordene: ”Frygt ikke, Maria! For du har fundet nåde for Gud” (Luk 1,30). Næste år gælder det fremtiden med: ”Jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!” (Luk 1,38).

Billedets elementer og symbolik

Øverst i trekanten mødes vi af Guds øje. Det symboliserer, at Guds kærlige blik følger os og vil i relation med os. Øjet fortæller: Du er min, jeg har dig kær. Øverst på billedet ses Guds hænder. Jeg har vævet dig i dit moderliv (Sl 139,13). De fortæller om Hans kærlighed og omsorg, at Han med stor omhu har skabt mennesket med sine hænder. Når man ser på det billede, kan man næsten mærke Guds kærlige hænder, som rører ved mig, som vil omfavne mig. Er vi klar over, at du og jeg er meget dyrebare og unikke for Gud? Det er vigtigt at tænke over sin identitet og finde svar på, hvem jeg er. Gud fortæller os gang på gang om vores identitet. Han siger: Du er min elskede datter og du er min elskede søn. Gud elsker os alle sammen som vi er med vores fejl, svagheder og mangler. Først nu går det op for os, hvor højt Gud elsker dig og mig og vi kan mærke Guds uendelige kærlighed. Med den erkendelse er vi i stand til at åbne vores hjerte for Gud og kalde Ham Far. Så Lad os bede: Fadervor, du som er i Himmelen.

Gud har udvalgt Maria blandt alle kvinder på jorden. De blå og gule striber med en due symboliserer Helligånden, der stiger ned over Maria. Hun er udvalgt af Gud og er fuld af Guds nåde. – Gud selv taler til Maria gennem englen Gabriel – Hun er den

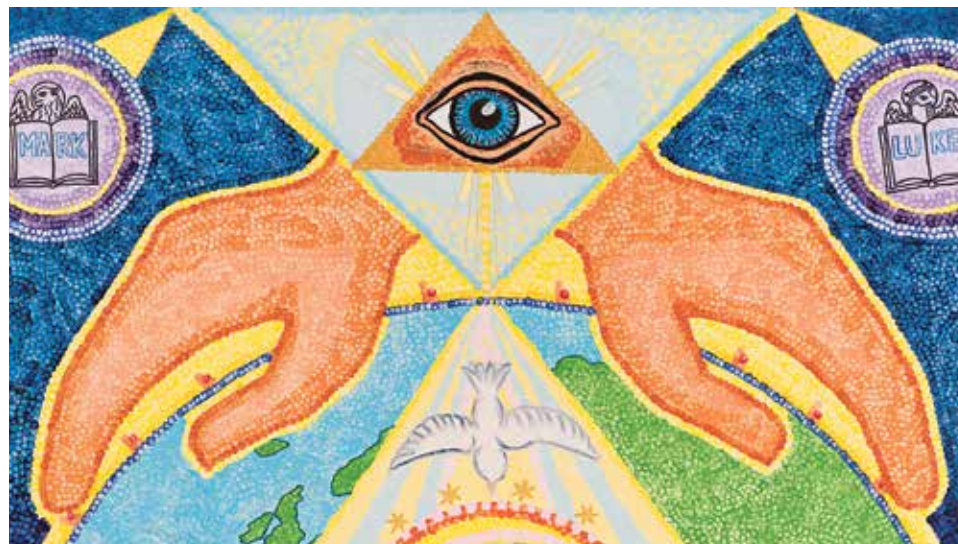
udvalgte blandt alle kvinder, og hun er fri fra arvesynden. I Maria har Gud velbehag. Maria bøjer hovedet og tager imod Guds Ord — Gud tager bolig hos hende og Ordet bliver kød i hendes skød, Maria siger JA til Gud – det betyder Amen – Marias smykke er hendes Amen – Lad det ske efter dit ord.

Sr. Teresa præsenterede Mariaikonen på DUK's årsmøde på Øm, hvor hun fortalte om, hvad Maria betyder i Kirken og hvordan man kan bruge ikonen til at meditere over de marianske temaer; pave Frans vil have os til at være opmærksomme på. Foto: DUK.

Klassisk katolsk symbolik præger Mariaikonen, som en gruppe katolske unge brugte 200 timer på at male sammen med sr. Teresa. En ny ikon med samme motiv er ved at blive malet. Foto: sr. Teresa Piekos.

Øjet i trekanten foroven symboliserer Guds kærlige øje, der følger os overalt. Hans hænder holder beskyttende om jordkloden. Foto: sr. Teresa Piekos.

Hele sit liv sagde Maria JA til Guds vilje. Hun sagde: Jeg er Herrens tjenerinde, det ske mig efter dit Ord. Det betyder, at hun overgav sig totalt til Guds planer med hende. Marias øjne kigger ned som symbol på ydmyghed og hengivelse i Guds vilje – hendes blik er rettet på Jesusbarnet – hun er helt forenet med ham som moder til Frelseren. Guds Søn bor i Marias skød, og hun bærer Kristus under sit hjerte i 9 måneder. Maria er det levende tabernakel. Med sine løftede hænder viser hun åbenhed over for Guds plan og lovpriser Gud med ordene: Min sjæl højlover Herren, store ting har Gud gjort mod mig.

En krans af 12 stjerner symboliserer kronen. Maria er kronet af Gud til himmeldronning. Marias kappe er rød som symbol på hendes moderskab. Hun breder sin kappe ud for at tage alle i sin favn og beskytte os.

Man kunne kalde Maria verdens Mor. Hun er hele verdens redning og fører os til sin Søn Jesus Kristus. Med åbne arme indbyder Jesus os til at komme til Ham. Han døde på korset, for at vi skal leve evigt. Større kærlighed findes ikke.

Jesu mund er åben. Det viser, at Han taler til os hele tiden gennem sit Ord, gennem Bibelen.

Flammerne viser Jesu store længsel efter, at alle bliver frelst. Ild er jeg kommet for at kaste på jorden, og hvor ville jeg ønske, at den allerede havde fænget (Luk 12,49).

Han er kommet for at kaste ild på jorden, så den kan brænde. Ilden lyser, varmer og renser som tegn på Jesu kærlighed, der skal spredes over hele jorden. Alle os, du og jeg, er kaldede til at sprede det glade budskab over hele jorden? Hvad med dig? Brænder du for det? Vil du også være med til at Gud kan frit bruge dig som sit redskab i sin plan? Er du klar over, at du og jeg kan udrette store ting sammen med Gud?

Evangelierne i ikonens fire hjørner symboliserer Bibelen – at den er Guds levende Ord og at Gud er Alfa og Omega. Maria lærer os at lytte til Guds Ord og vejleder os. Vi kan lære Kristus og Maria bedre at kende ved at læse evangelierne. De fire evangelister med lys er tegn på, at vi skal vidne om Kristus. Den mørke baggrund symboliserer verden, hvor vi vandrer.

Evangelisterne er omgivet af en ellipse af lys. Det er en symbolsk opfordring til, at vi skal åbne Bibelen og læse, så vi alle kan vandre i lyset, og opleve Guds kraft og finde vejen til Gud. Gud ønsker at: ”I skal lyse som himmellys i dette mørke og holde fast ved livets ord” (Fil 2,15-16).

Du kan selv sige: ”Herre, du er mit lys, du spreder mit mørke” (2 Sam 22,29) eller: ”Dine ord er en lygte for min fod, et lys på min sti” (Sl 119,105). Sammen med Peter vil jeg sige: ”Jeg ønsker for jer, at I mere og mere må lære Gud at kende og derigennem finde en stadig større rigdom af nåde og fred” (2 Pet 1,2).

Billedets budskab

Ikonens budskab er, at vi skal lytte til Maria og opdage hendes rolle i Guds frelsesplan. Vi skal spørge os selv, hvad kan Maria lære mig? Vi skal finde ud af, hvad er min rolle i Guds plan? Lad os bede Maria om hjælp, så vi kan brænde for at stå til rådighed, så vi kan blive et redskab i Guds hånd og dele Evangeliets glæde ud til andre, ligesom hun bragte Evangeliets glæde til Elisabeth. Lad os støtte dette projekt, som har til formål at bringe det glade budskab til WYD i Panama i 2019. Det er nyevangelisering gennem billeder med symbolik. Alle, der ønsker at bidrage til det projekt, er velkomne.

Evangeliseringsprojektet dækkes af frivilliges bidrag. Du kan støtte det ved at indbetale et beløb på:

Maria Immaculata Søstre
Nordea Bank Reg. nr. 2101 kontonr. 6893 416 550 eller MobilePay: 29 13 85 43. Vær venlig at tilføje ”Projekt NE”. Kontakt sr. Teresa Piekos på e-mail: sr_teresa_piekos@hotmail.com.

Til alle der leder nysgerrigt efter et tættere Gudsforhold

Inspirerende bog om hvordan man øver sig på at lægge sit liv i Guds hænder.

Tekst: Stine Riegels

BØN Når man lever i en kultur, der som oftest regner Gud for død, og som derfor tynger hver enkelt af os med et stort ansvar, dels for vore egne liv, dels for samfundets og hele klodens skæbne, føles det befriende at læse et kristent budskab, der minder os om, at vi selv såvel som samfund og klode er i Guds gode hænder.

Personligt finder jeg det både berigende og nødvendigt dagligt at blive mindet om, at jeg ikke bærer menneskehedens lidelser alene på mine skuldre! Og at Gud, på trods af at forfærdelige ting sker mellem mennesker, ”skabte jorden og så at det var godt.”

Her kan den praksis, der kaldes for centrerede bøn, være en stor hjælp. Denne praksis er først og fremmest beskrevet af den amerikanske cisterciensermunk Thomas Keating. En af hans arvtogere er amerikaneren David Frenette, der har skrevet en inspirerende bog om at leve kontemplativt i verden, med hjælp fra centrerede bøn.

Bogen bygger solidt på en Kristus-centreret teologi, på et personligt Gudsforhold med nadver, skriftemål, bibellæsning og bøn. Når det er sagt, er bogen meget udomatisk på den gode måde, synes jeg. Frenette anviser en vej ind i kontemplation, ind i en væren i Guds kærlighed – og her må dogmerne jo falde væk.

I min bedegruppe, der praktiserer stille

bøn, har vi ind imellem haft deltagere, der ikke havde nogen større kontakt til kristendommen i øvrigt, men som fandt stille bøn givende. Til det er der blot at sige, at Herrens veje er uranselige, og at vi som troende må glæde os, når hvert enkelt menneske finder sin vej til et personligt gudsforhold, både de af os, der finder styrke i Kirkens dogmer og strukturer – og de, der ikke gør.

Første del af bogen handler om at udvikle sin centrerede bøn og kunne give slip i lyset af kontemplation. Her angives bl.a. måder til at udvikle ”det hellige ord”, ”det hellige åndedræt” og ”det hellige blik”.

Anden og sidste del af bogen handler om forskellige kontemplative holdninger bl.a. med kapitler om ”at sige ja”, ”enkelthed og at vågne i Gud”, ”nænsomhed og ubesværet”, ”at give slip og at lade være” og ”at hvile og være”.

Det er en fin ting, at Frenette ikke taler om stadier, men om årstider, i forhold til den enkeltes udvikling i bønnen. Det understreger, at der ikke er tale om sammenlignelige processer, men at hvert enkelt menneskes vej og cyklus er unik. Således taler han også om de mange betydningslag i retningslinjerne, afhængige af Guds plan for den enkelte.

”Så nænsomt som muligt” er nok Frenettes mest brugte vending. Frenette opfordrer

til nænsomhed og overbærenhed med sig selv, når man gang på gang fejler i intentionen om at lægge sin vilje i Guds hænder. Og der er sandelig brug for overbærenhed, når tanker og praksis igen og igen flyver til primært at handle om mig og mit og min egen ageren i verden.

Bøn og arbejde forenes i Frenettes anvisninger, idet en større nænsomhed overfor en selv sjovt nok også vil afspejle sig i måden, vi behandler andre på. Frenette øser af eksempler fra hverdagen og bogen bærer præg af, at han selv og de mange, han har vejledt, lever og praktiserer i verden. Det er forfriskende at læse for os, der også forsøger at overleve som troende og som ordentlige mennesker i en sekulariseret verden.

Der er noget paradoksalt i at skrive en 282 sider lang anvisning på, hvordan man praktiserer en ordløs overgiven sig til Gud. Frenette klarer det, i respekt for mysteriet, både konkret og poetisk. Titlen ”Giv slip” skal ikke forstås som en viljesløs given-op Tværtimod nævner han bogen igennem den daglige, gentagne, disciplinerede øven sig i at lægge sin vilje i Guds hænder som fundament for bønnen. F.eks. p.28: ”Hvordan ’når du frem til’ foreningen med Gud? Ved at praktisere, praktisere og atter praktisere – vedvarende, klogt og med en stadig større værdsættelse af den guddommelige kærligheds uudgrundelige mysterium.”

Jeg synes, at Frenettes bog og den praksis, den anviser, hjælper mig til at erkende de paradokser, som den kristne tro er fyldt af, som for eksempel:

At man først kan vinde alt, når man giver slip på alt.

At man på samme tid må erkende sin egen ubetydelighed, og vide sig uerstættelig

og kostbar i Guds øjne.

At man først, når man fornægter sig selv og tager sit kors op, ved Guds hjælp, kan blive helt og fuldt sig selv.

At Gud har skjult en del for de vise og kloge, som han har åbenbaret for de umyndige.

At de sidste skal blive de første og de første de sidste.

Tak fordi denne bog nu er oversat til et smukt og letlæseligt dansk. Det er ikke altid let at finde danske udtryk for troens subtile og poetiske verden! (Jeg er vant til at læse engelsk, men mærker et større udbytte af at læse bogen oversat til mit modersmål). Bogen kan anbefales til alle, der nysgerrigt søger et tættere Gudsforhold.

David Frenette: *Giv slip. Om centrerede bøn og hvilen i Gud.* 299,95 kr. 288 sider, hæftet. Forlaget Boedal 2017. Udkom 6. december.

Hvad nu?

Sankt Andreas Biblioteks bestyrelse arbejder på højtryk for at sikre bibliotekets fremtid.

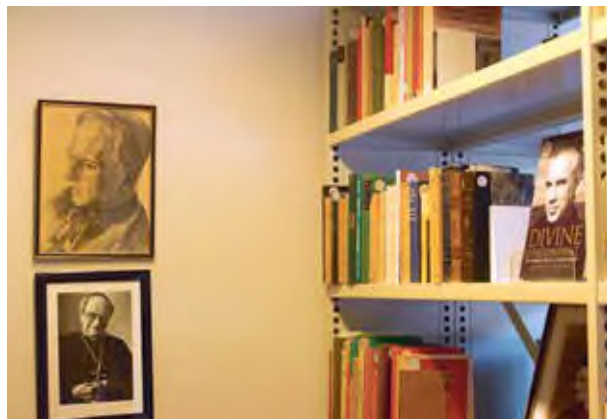
BIBLIOTEKSVÆSEN Det så sort ud for Sankt Andreas Bibliotek dengang i slutningen af 2014. Økonomisk Råd indstillede, at bispedømmets tilskud til biblioteket skulle standses, og Pastoratrådet bakkede op omkring beslutningen. Det lykkedes dog bestyrelsen at skaffe 1,8 millioner kroner til dækning af udgifterne til bibliotekarens løn og bibliotekets drift for en treårig periode.

To danske katolske ordenssamfund støttede i perioden 2015-2017 bibliotekets drift med større beløb. Derfor kunne biblioteksleder, cand. scient. bibl. Kate Toft Madsen, genansættes. Samtidig hjalp den nystiftede forening Sankt Andreas Biblioteks Venner med til at finansiere biblioteket. Ved udgangen af 2017 så fremtiden imidlertid væsentlig mere usikker ud end tidligere, fremgår det af bestyrelsens nyhedsbrev til Sankt Andreas Biblioteks Venner.

I efteråret 2017 stod biblioteksleder Kate Toft Madsen således for igen at miste sit job, da der ikke var midler til at forny hendes kontrakt. Hun blev genansat for anden gang, da det lykkedes Bispekontoret at finde midler til at finansiere størstedelen af hendes løn, indtil hun kan gå på efterløn den 1. oktober i år.

Biblioteket bor gratis på Gammel Kongevej, men skal selv skaffe midler til sin drift.

Bestyrelsen har derfor i hele 2017 arbejdet på højtryk for at skaffe midler til bispedømmets ældste institution, der i år kan fejre sin 370 års fødselsdag. Planen har været at rejse en kapital, hvis afkast kunne skaffe penge til bibliotekets fortsatte drift. Der er sendt ansøgninger til talrige danske og udenlandske fonde; men resultatet har desværre været nedslående, for samtlige ansøgninger har givet afslag. Begrundelsen har i følge nyhedsbrevet enten været, at man ikke støtter driftsomkostninger eller også, at man ikke har midler til netop dette formål.

Portrætter af kardinal Newman, biskop Theodor Suhr og biskop Hans Ludvig Martensen møder tilskueren i SAB's afdeling om kirkehistorie, ordenssamfund og spiritualitet. Foto: Lisbeth Rütz.

Planen er nu, at der efter Kate Toft Madsens ophør per 1. oktober skal ansættes en uddannet bibliotekar på deltid en halv til en hel dag om ugen. Det er meningen, at bibliotekaren skal varetage de funktioner, der kun kan klares af en uddannet bibliotekar. P.t. er Kate Toft Madsen ved at oplære frivillige, der skal kunne overtage størstedelen af hendes jobfunktioner, når hun går på efterløn. Fire frivillige er under oplæring; men biblioteket har dog stadig brug for et par stykker mere, oplyser nyhedsbrevet.

De fremtidige udgifter til bibliotekets drift vil være omkring 230.000 kroner om året i følge nyhedsbrevet. En del af dette beløb er allerede skaffet. En dansk, katolsk fond vil for en femårig periode støtte bibliotekets drift med 100.000 kroner årligt, og der budgetteres med, at støtteforeningen bidrager med 55.000 kroner årligt. Herudover håber bestyrelsen at få ca. 75.000 kroner årligt i støtte fra de tyske Ansgarwerke. Endvidere har biblioteket omkring 300.000 til gode hos Ansgarstiftelsen i følge nyhedsbrevet.

Femten forskellige personer dækker p.t. bibliotekets behov for arbejdskraft. Kun én – bibliotekslederen – er lønnet. Resten arbejder frivilligt.

På hylderne i Sankt Andreas Bibliotek står adskillige titler, som ikke kan findes andre steder i Danmark. Udlånet har været stigende. I 2017 kom udlånet for første

gang op på over 1.500 bøger – heraf blev de fleste udlånt til personer uden for Den katolske Kirke. Alle kan låne på biblioteket, der samarbejder med det offentlige biblioteksvæsen og er med i søgebasen www.bibliotek.dk, der er en database over alt, hvad der findes på de offentlige biblioteker i Danmark.

SAB's erklærede målsætning er at være et dansk katolsk ”nationalbibliotek”. Det skal anskaffe al dansk katolsk litteratur og et repræsentativt udvalg af den udenlandske litteratur omkring centrale katolske emner. Institutionen har desuden otte højt kvalificerede fagreferenter med hvert sit speciale. Fagreferenterne besvarer spørgsmål inden for en bred vifte af emner om katolsk tro og tradition.

LR

Der er plads til mange flere...

Foreningen Sankt Andreas Biblioteks Venner har p.t. godt 140 medlemmer; men der er plads til mange flere. Det koster 300 kroner om året at være medlem, og medlemmerne har visse fordele. De bliver blandt andet inviteret med til at fejre bibliotekets fødselsdag (i år den 17. marts). Læs mere om støtteforeningen på www.sanktandreasbibliotek.dk.

Man kan melde sig ind som medlem via bibliotekets telefon 33 55 60 90 eller via mail til bibliotek@katolsk.dk.

Ny elektronisk kirkebog tages i brug

Introduktion til bispedømmets medlemssystem.

MEDLEMSSYSTEM 39.442 aktive, registrerede katolikker stod der den 22. januar i bispedømmets nye medlemssystem. Her findes adresse, telefonnummer, e-mail og andre kontaktoplysninger, så bispedømmet nemt og hurtigt kan komme i kontakt med de danske katolikker. Derudover arbejdes der på at identificere godt 5.000 medlemmer i registret.

Det nye medlemssystem afløser det gamle centralkartotek, som nu er lukket ned. I det meste af 2017 har Bispekontoret haft travlt med at opdatere medlemssystemet. Dette er gjort manuelt med et medlem ad gangen. Medlemmerne er derefter samlet i husstande. Det er selvfølgelig vigtigt at have så opdateret og korrekt et system som overhovedet muligt. Derfor har målet været at få tilmeldt alle medlemsadresser til CPR-registrets abonnementsordning. Når man har fødselsdato (bedst CPR-nummer), korrekt stavet navn og tidligere eller nuværende adresse, kan medlemmet nemlig tilmeldes CPR-abonnementsordningen, og Bispekontoret vil så modtage opdateringer fra CPR-registret, hver gang et medlem skifter navn, flytter, afgår ved døden etc.

Det nye medlemssystem er ikke en hyldevare. Et IT-firma har udviklet det fra bunden af efter lang tids dialog og mange møder med de IT-ansvarlige fra bispekontoret. Der er udviklet en speciel brugerflade til administrationssystemet Navision, som pas-

ser til de behov, bispedømmets administration har. Brugerfladen ser lidt forskellig ud, alt efter om man arbejder i bispedømmets administration eller sidder ude i sognet. Medarbejderen logger sig på med en særlig, strengt personlig signatur.

Det nye system har allerede været i il-den – for det har spillet en vigtig rolle i forbindelse med køreplanen til det kommende menighedsrådsvalg. Vedtægterne for valg af menighedsråd i Bispedømmet København (par. 6 stk. 1 & 2) siger nemlig, at medlemmets fulde navn, bopæl, køn og fødselsdato skal stå på valglisten og man skal være fyldt 16 år senest på valgdagen for at kunne stemme. Derfor er der udsendt lister til sognene over de medlemmer, man ikke har kunnet finde i CPR-registret og som man ikke kan bekræfte adressen på. De godt 5.000 uidentificerede medlemmer kan stå som ukendte, fordi man ikke har deres fødselsdato – fordi navn eller fødselsdato er skrevet forkert – og nogle gange også en kombination af begge dele. Bispekontoret prøver nu sammen med sognene at identificere disse medlemmer. I starten af januar er også den nye elektroniske kirkebog taget i brug. Det er meningen, at den med tiden skal afløse den gamle papirkirkebog, der registrerer alle kirkelige handlinger i Den katolske Kirke i Danmark som f. eks. dåb, første hellige kommunion, firmelse, vielser og begravelse.

I forhold til det gamle medlemssystem har det nye langt flere indbyggede muligheder. Man kan for eksempel lave et bruttoudtræk. Det betyder at man laver en søgning på samtlige registrerede aktive medlemmer i et eller flere sogne. Man kan også lave specifikke søgninger, hvor man søger efter særlige grupper, som man kan målrette sine tilbud til.

LR

Spørgsmål og svar

Hvilke oplysninger findes der i kartoteket? Hvad må bispekontoret registrere? Hvem kan se hvilke oplysninger?

Det kommer der mere om i de næste numre af Katolsk Orientering.

Personalekonsulent Son Habekost Bui fortæller de ansvarlige fra sognene om medlemssystemet og den nye elektroniske kirkebog.

Første spadestik

Seniorboliger og plejecenter på vej på Strandvejen 91.

BYGGEPROJEKT Der var flag ved indgangen og feststemning i luften, da Lejerbo den 10. januar sammen med Københavns Kommune tog det første spadestik til Sankt Joseph Plejecenter og Seniorfællesskab, der skal rumme 29 seniorboliger i den gamle klosterbygning og 93 plejeboliger, som bliver opført ved siden af klosterbygningen. Indenfor i den gamle klosterkirke var caféborde og talerstol stillet op for at byde velkommen til Sankt Joseph Søstre, medarbejdere fra Københavns Kommune og folk fra Enemærke & Petersen.

Kun glasmosaikkerne er tilbage i den tidligere Maria Immaculata Kirke. Her bliver der kultur- og forsamlingshus for de mennesker, der kommer til at bo i seniorfællesskabet og plejeboligerne. I kirkemuren vil der komme to overdækkede indgangspartier, som skal danne overgang til et lille torv, hvor beboerne kan mødes. Torvet vil blive et naturligt mødested, der kommer til at minde om en klostergård. Det er planen, at beboerne skal mødes i kirken til koncerter, foredrag og andre kulturarrangementer.

Københavns Kommune og Lejerbo er gået sammen om det store projekt, der vil komme til at koste omkring 220 millioner kroner. Enemærke & Petersen har ansvaret for totalentreprisen, og byggeriet forventes at stå færdigt i slutningen af 2019.

”Vi går til denne opgave med stor ydmyghed og respekt”, sagde Jan Hyttel, formand for Lejerbo København. Det har

været vigtigt for Lejerbo at bevare roen og værdigheden i de gamle bygninger og opføre et nyt, tidssvarende kvalitetsbyggeri, der materiale- og stilmæssigt spiller sammen med klosterbygningen.

”Det er ikke hver dag, vi opfører et plejehjem, der er godkendt af Vatikanet”, sagde en glad sundheds- og omsorgsborgmester Sisse Marie Welling, der takkede for samarbejdet med Sankt

Joseph Søstre og glædede sig til at byde Københavns ældre velkommen i det nye fællesskab.

”Det her projekt svarer til det, vi altid har villet – bevare det bevaringsværdige og skabe noget nyt hvor der er brug for det”, sagde provincialpriorinde sr. Marianne Bode i sin tale. Hun følte, at det nye byggeri på mange måder afspejler ordenens idealer – at være der for samfundet. Derfor har søstre solgt bygningerne til et almennyttigt formål, selv om det betød mindre fortjeneste for Sankt Joseph Søstre.

Søstre ser frem til at være med til at præge stedet og være med til at skabe et

miljø, hvor alle kan føle sig hjemme.

Byggeprojektet er en langvarig proces, der startede i september 2014, da søstre solgte bygningerne til Lejerbo. Alle søstre i Danmark har været medinddraget i de overvejelser, der førte til salget af bygningerne.

I dag er der 30 søstre tilbage i Danmark. I Italien, Brasilien og Indien er der stadig en vis tilgang til kongregationen. Det er planen, at søstre skal flytte tilbage til Strandvejen, når byggeriet er færdigt. I mellemtiden bor de på ”Slottet” i De gamles By.

LR

I Sankt Joseph Søstrenes gamle klosterkirke, den tidligere Maria Immaculata Kirke, skal der være forsamlingshus for beboerne.

Sundheds- og omsorgsborgmester Sisse Marie Welling (SF) tager første spadestik til det nye plejecenter sammen med Jan Hyttel, formand for Lejerbo København.

Gud har kaldt vores medsøster hjem

Søster Lydia Timmermann in memoriam.

MINDEORD Den 25. januar 1938 blev sr. M. Lydia født som det syvende af otte børn. Hun blev hjemmedøbt Agnes den 3. januar 1939. På grund af den vanskelige politiske situation opgav hendes far stillingen som chefredaktør ved Vatikanet og arbejdede som lærer i sin hjemby. I 1945 flyttede familien hjem til bedstemoderen i Friederichstadt. Da Agnes var 14 år gammel, døde hendes seksårige lillesøster – et svært tab som hun led under i lang tid. I St. Peter Ording gik hun på gymnasiet, og straks efter studentereksamen kom hun på praktikophold på St. Franziskus Hospital i Flensburg. Allerede som barn og ung pige hjalp hun til med mange ting i diasporamenigheden. At give troen videre betød meget for hende. Da hun mødte franciskanerinderne i Flensburg, besluttede hun at træde ind i dette ordenssamfund. ”Her hører jeg til”, skrev hun.

Et eksempel for andre

Den 17. juli 1958 trådte hun ind i vores ordensfællesskab i Frankfurt. I denne første tid blev hun oplært i forskelligt husligt arbejde. Efter den første løfteafleggelse 11. februar 1961 uddannede hun sig til sygeplejerske på hospitalet i Siegburg. Efter at have aflagt de evige løfter 22. marts 1966 uddannede hun sig i Bielefeld til medicinsk-teknisk assistent.

I mere end 15 år var hun leder af røntgenafdelingen på St. Franziskus Hospital i Bielefeld og Flensburg. I 1981 videreuddannede hun sig inden for menighedsplejen. På forskellige steder arbejdede hun i denne tjeneste. I al sin gerning var hun meget omhyggelig – hun var god til at organisere og hun motiverede medarbejderne gennem sit eksempel. 1990 blev hun forflyttet til Marienhospital i Aachen, hvor hun var i praktisk som sogneassistent.

Rige år i Tønder

Da ordenssamfundet i marts 1992 grundlagde et kloster i Eisenach, var sr. Lydia med i den første søstergruppe. I St. Elisabeth sogn arbejdede hun som sognesekretær. Fire år senere arbejdede hun sammen med amerikanske søstre i et projekt i Kroatien. Da hun kom til Danmark i juli 1997, begyndte for søster Lydia det, hun kaldte sin skønneste tid. I to år boede hun i Aabenraa og arbejdede der som pastoralassistent. I 1999 blev hun sammen med sr. Ingrid flyttet til Tønder. Med stort

engagement, kærlighed og meget hjerteblod tjente hun Evangeliet. Ved siden af sin opgave som leder af det lille kommunitet var hun pastoralassistent og medlem af Pastoralrådet. Hun underviste i religion og forberedte børn og voksne på modtagelse af sakramenterne. Sammen med søster M. Ingrid tog hun på besøg ude i familierne, og de tog sig af de syge og gamle medlemmer af menigheden. På grund af hendes store engagement og organisationstalent kom der en lille kirke med et meget levende menighedsliv i Tønder.

Sorgen over afskeden

Søster M. Lydia var meget musikalsk og akkompagnerede med sit orgelspil menighedens sang under gudstjenesten. Søstrene forstod at holde fest og føre mennesker sammen. Da sr. Maria Lydia sammen med sr. M. Ingrid kom til retræte den 5. november 2017 i moderhuset, anede ingen, at dette ville blive hendes sidste rejse. Sr. M. Lydia havde ofret alle sine kræfter og sit helbred på Tønder. Nu måtte hun forlade alt det, hun kendte så godt og havde fået kær – også dejlige mennesker, som hun havde svært ved at tage afsked fra. Oveni kom smerten over, at kommunitetet i Danmark måtte opløses. I tro overgav hun sig selv og disse mennesker til Guds Forsyn. Trods den sorg hun følte, var det stærkeste dog hendes taknemmelighed over de tyve års velsignelsesrige arbejde i Danmark.

Efter et kort ophold på Luisenhospital i Aachen kom sr. M. Lydia sammen med sr. Ingrid, der ligeledes havde helbredsproblemer, på Franziskusklostrets plejeafdeling. Sr. M. Lydias ældre søskende besøgte hende der, hvilket hun var meget glad for. Sygdommen tog og hurtigt hendes sidste kræfter, og det blev nødvendigt med en ny indlæggelse. Sr. M. Martha og andre medsøstre besøgte regelmæssigt den døende og bad sammen med hende. De syges salvelse skænkede hende kraft i de svære timer. I de tidlige morgentimer den 15. januar 2018 hentede Gud sr. M. Lydia hjem til sig i sit rige. Vi takker sr. M. Lydia for hendes velsignelsesrige liv og virke. Hun hvile i fred.

Hendes medsøstre.

Sr. Lydia og sr. Ingrid Frings foran Hellig Kors Kirke i Tønder. Foto: kath.ch.

De Hellige tre Konger besøgte Skjoldungelandet

I et strålende solskinsvejr kom De Hellige tre Konger forbi Ledreborg Slot, hvor de sammen med ca. 80 personer fra den katolske Skt. Laurentii Menighed i Roskilde deltog i messen i slotskapellet.

Tekst og foto: Ole-Christian Munk Plum

LEDREBORG Søndag den 7. januar dannede det mere end 270 år gamle slotskapel på Ledreborg Slot midt i Skjoldungelandet rammen om en festlig familiemesse, hvor man markerede Helligtrekonger. Ved messen, der celebreredes af sognepræst Marcos Bernús og fransiskanerbror Bob, Robert Gerard Showers, fik man besøg af De Hellige tre Konger for at markere de tre vise mænd, der fandt frem til Jesusbarnet, som de gav guld, røgelse og myrra. Da De hellige tre konger kom forbi Ledreborg Slot, havde de også gaver i form af lidt mundtgodt med til børnene. Kongerne talte ”arabisk”, men heldigvis kunne pastor Marcos oversætte deres tale til menigheden. Efter messen fortsatte festlighederne med varm suppe og kaffe/the med æbleskiver i den smukke riddersal på Ledreborg Slot.

Jesusbarnet i slotskapellet på Ledreborg.

Bønnens Apostolat

Februar 2018

I denne måned beder vi for hele verden med særligt fokus på at sige nej til korruption – at de der besidder materiel, politisk eller åndelig magt må modstå fristelsen til korruption.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 3, som udkommer den **23.**

februar 2018 skal være KO i hænde senest den **5. februar 2018.**

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 4, som udkommer den **16. marts 2018**, skal være KO i hænde senest den **26. februar 2018.**

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Svenning Ravn, annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pater Leo Kertz OMI, Henrik Bjergo Bang, Stine Riegels og Ole-Christian Munk Plum

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.300 – ISSN 0902-297X.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan

indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Sluk for mobilen!

En djævel har sneget sig ind i vores kirker... anvendelsen af smartmobiler før, under og efter messen. Visse anvender smartmobilen til at læse evangeliet eller messen på et andet sprog end det messen bliver læst på, og det er vel ok; men i mange tilfælde anvender både børn, unge og gamle mobilene ikke bare i smug, men også så nær mig, at jeg ikke kan undgå at følge i med private billeder, eller kys, smil og hjerter emojis på messenger. Når jeg så tillader mig at oplyse min broder eller søster i Kristus om, at vi befinder os i en kirke, afføder det i de fleste tilfælde en forståelse og en vis flovhed, og mobilen bliver slukket. Men jeg har været ude for irritationer og udsagn som at "den snart bliver slukket". Vedkommende kunne åbenbart bare ikke kende forskel på at åbne og slukke. En anden påstod, at det jo ikke kunne genere nogen. Hvad Hvad er det der foregår her, og er det ikke enhver sidemandts pligt at gøre opmærksom på, at det ikke er ok, eller er man så bange for at krænke mobilanvenderens følelser og ret til tænde og slukke ligegyldigt hvilket rum, man befinder sig i? Bør det måske siges inden messen, at vi holder mobilene slukkede? Det gør man jo i visse teatre, og i biografen henstilles der også til det. Eller bør der hænges en oplysning om det ved kirkedøren, et ikon, et billede af en helgen med en mobiltelefon med en rød streg over? Hvor er familiemedlemmerne til de formastelige, der godt nok ser, at deres poter anvender telefonen, men ikke gør noget? Det bør da være logik for alle, at kirken ikke er et sted, hvor der er frit slag til at forstyrre stilheden.

Pio Simonsen, Helsinki, Finland.

Amoris laetitia og sakramenterne

I artiklen 'Den deler vandene', KO 17, blev der refereret om den "interessante" observation, at Frans ikke nævnte ordet eukaristien en eneste gang i kap. 8 af Amoris laetitia. For klarhedens skyld, må man spørge om biskoppen ikke har læst fodnote 351 i pkt. 305 af Amoris laetitia, eller har opfattet det som ikke en del af teksten, hvilket ville ikke have givet mening at tilføje den. Derfor har så mange katolikker, gejstlige og lægfolk, spekuleret på, hvilken status denne fodnote 351 har:

"I visse tilfælde kunne det [Kirkens hjælp] være Sakramenternes hjælp. Derfor 'påmindes jeg præsterne om at skriftestolen ikke skal være et torturkammer, men Herrens barmhjertighedssted'. Ligeledes påpeger jeg at Eukaristien 'ikke er en præmie for de fuldkomne, men et gavmildt remedium og næring for de svage' "

Det burde ikke være overraskende for en katolik, at disse ord, infiltreret så umærkeligt i en fodnote, deler vandene.

Ydermere miskrediterer pastor Daniel Nørgaard tidligere pavers lære om familien, når han opfatter Frans' tilgang til familien som mere positiv overfor Jesu forkyndelse og Jesu lære, mens Frans først og fremmest fokuserer på uregelmæssige samlivsforhold, som han prøver at gøre acceptable i Jesu øjne, selv om de forbliver i synd. Hans forsømmelse af den traditionelle kernefamilie er samtidig med til at svække den yderligere. Kernefamilien får ikke tilført den styrke, Johannes Paul II og tidligere paver viderebragte den i deres forkyndelse af familien som sakramentalt sammenhold, uden hvilket den utvivlsomt vil fortsætte at degenerere.

Renato Ronco, 2100 København Ø

En vanære for Kirken

Til ærkebiskoppen af San Salvador,
El Salvador.

Ærkebiskop, respekterede broder i Kristus,

Tillad mig at sende dette brev og denne opfordring, vedlagt en avisartikel fra mit land Danmark, et lille land, hvor katolikker er et mindretal.

I overensstemmelse med vores kirkes lære, forsvare jeg menneskeliv, inklusive det ufødte foster, men det samme gælder den voksne kvin des liv, hun som bærer det i sit skød.

I Deres land har tusindvis af kvinder lidt fysisk og psykisk skade som resultat af, at de er blevet tvunget til at fortsætte graviditeter som ikke var levedygtige, eller som var farlige for moderens liv, eller som var resultat af en voldtægt.

Gravide kvinder med cancer er døde, efter at de er blevet

Til Katolske Foreninger, organisationer og skoler

Tilbud til katolikker på Magleås i 2018

Fordybelse, retræte eller et ophold i vores hyggelige lokaler med den fantastiske beliggenhed ved Rude skov og udsigt over Sjælsø.

Weekendophold på følgende datoer:
 Februar 9.-11. Februar 16.-18.
 Marts 23.-25.
 Oktober 12.-14., Oktober 19.-21.

- Ankomst fredag kl. 16.00 til kaffe og kage
- Middag med 2 retter og kaffe med sødt
- Overnatning
- Morgenmad
- Frokostbuffet
- Kaffe og Kage
- Middag med 2 retter og kaffe med sødt
- Overnatning
- Morgenmad

Tilbudspris Kr. 1.160,- per person

Minimum 20 personer

Arrangementet kan udvides til flere dage, eksempelvis i uge 7, 13, 29, 30, 42 og 51

Kontakt os på mail info@magleas.dk eller på tlf. 45 81 17 05
 Se mere på www.magleas.dk

nægtet kemoterapi for at beskytte fosteret. Kvinder med graviditet uden for livmoderen er blevet tvunget til at vente, indtil deres æggestokke er bristet, før lægerne kunne gøre noget.

Dertil kommer, at Deres land – det ene af fem lande i verden, hvor abort er ulovligt under alle omstændigheder – har fængslet dusinvis af kvinder for mord, efter at de har lidt af obstetriske komplikationer, som De kan se af vedlagte artikel (Politiken 15.12.2017).

Respekterede broder i Kristus – Deres lands lovpraksis omkring disse spørgsmål er en vanære for Kirken og for det vidnesbyrd om ham, som kristne allevegne gerne ville bære. Og jeg anmoder Dem seriøst om at forsvare de kvinders rettigheder, som ikke er skyldige i forhold til Deres lands love, og også at forsvare de kvinders rettigheder, som kan være skyldige ifølge disse love, men som ikke desto mindre ikke fortjener den forkastelige og ydmygende behandling såsom mange års fængselsstraf, hvorved de også bliver adskilt fra deres børn.

Deres lands lovpraksis på dette område er et modtræk til det glædelige budskab om Kristi opstandelse, han som også sagde: 'De raske har ikke brug for læge, men de syge. Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere.' (Mark. 2:17)

Deres ærbødige, Niels Arbøl, lektor, biolog, 9330 Dronninglund. Dette brev er i engelsk oversættelse sendt til ærkebiskoppen af San Salvador.

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

**Pilgrimsrejse
til Det Hellige Land
13. okt. – 21. okt. 2018
Vil du gå i Jesu fodspor og
opleve eller genopleve:
Genezareth sø mm.–Nazareth
Jesu dåbssted – Det døde Hav
Jerusalem – Oliebjerget
og meget, meget mere**

Prisen pr. person er kr.
14.475,- i dobbeltværelse, plus
kr. 2.250 i
enkeltværelsestillæg.
Prisen er incl. fly tur retur, fra
Kastrup via Istanbul til Tel
Aviv, bus, lokal guide, hoteller
med morgenmad og aftensmad.

Ved tilmelding til:
ulla.elmquist@gmail.com;
angives navn som det står i
passet, fødselsdato, mobil nr.,
samt oplysning om
rejseforsikring uden for Europa.
(ellers henvises til Felix rejser)

*Rejseledere: Martin Ryom og
Ulla Elmquist. Præst: Jan Hansen
Rejseorganisator: Felix Rejser*

Organist v. Skt. Therese kirke i Hellerup

Vores organist igennem mere end 10 år har valgt nye græsgange, hvorfor vi søger efter en ny organist til vores sognekirke, Sankt Therese Kirke, som er en katolsk kirke i Sankt Andreas og Sankt Therese Pastorat, som dækker over Hellerup, Gentofte og Charlottenlund.

Der er primært tale om at spille til søndagens højmesse kl. 10:30-11:30, hvor 2. søndag i måneden er fridag grundet familiemesse. Til de katolske højtider, som fx julen og påsken, vil der forekomme ekstra messer samt et antal korprøver op til hver højtid.

Den kommende organist forventes at have en forståelse for den katolske kirke og dens liturgi, men at være katolik er ikke et krav, ligesom at man deltager i planlægningen af hvilke salmer, som skal synges og spilles. I det hele taget er forventningen, at du vil være et frisk pust som med respekt for de katolske traditioner, kan inspirere kor og menighed til nye strofer.

Der er tilknyttet et kor af frivillige korsangere i alle aldre, ligesom en trompetist og en tværføjte plejer at spille med til messerne.

Hvis du har spørgsmål angående stillingen, kan du kontakte Frode Lundsteen på 29 89 79 89. Du kan indsende din ansøgning til frode@lundsten.net. Samtaler afholdes medio februar.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året.**Pilgrimsrejse til Det Hellige Land – Israel
22. maj – 29. maj 2018****Pris:** 11.925,- kr. i delt dobbeltværelse**Prisen inkluderer:** Fly København/Tel Aviv + bagage,
gode hoteller, halvpension, guide og al kørsel m.v. De
eneste ekstraomkostninger er frokost og drikkepenge.
Vi har vores egen præst med og der vil være daglige
messer, bøn og mulighed for skriftemål.**Pilgrimspræst:** p. Benny Blumensaat,
Skt. Nikolaj Kirke Esbjerg.**For yderligere informationer, program og tilmelding:**Maria Truelsen. Tel. 24 60 23 08 og
e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
– også når du er borte**Du kan støtte Kirken ved at betænke den
i dit testamente.Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80**Kalenderen 'Biskoppens kalender'**Vi henviser til kalenderen på www.katolsk.dk**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

**JR ROHDE
ADVOKATFIRMA**www.advocation.dk

Lundtoftgårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Retræter i 2018I en atmosfære af stilhed og bøn ønsker vi at give dig
mulighed for at lytte til Gud, svare på dine dybeste
længsler og komme i ægte kontakt med dig selv, din
næste og Gud.Tilbuddet er for oprigtigt søgende kvinder og mænd,
uafhængig af kirkesamfund. Personer, der ønsker at
begynde, forny eller uddybe deres forhold til Gud er
hjerteligt velkomne.**Der afholdes retræter følgende datoer:**

Februar:	09.-11.	Kontemplativ retræte
	23.-25.	Individuelt vejledt weekend retræte
Marts:	16.-18.	Individuelt vejledt weekend retræte
April:	06.-08.	Individuelt vejledt weekend retræte
	13.-15.	meditativ dans
Maj:	04.-06.	Individuelt vejledt weekend retræte
	25.-27.	Individuelt vejledt weekend retræte
Juni:	15.-24.	10 dage - *engelsk messe
Juli:	29.juni-8.	10 dage - *engelsk messe

**For mere information, priser og
tilmelding – kontakt da venligst:**Sankt Joseph Søstrenes Retrætecenter
Stella MatutinaStrandvejen 352 · 2980 Kokkedal
Mobil: 21 49 28 55 eller mobil: 51 34 75 27E-mail: retraeter@csjdanmark.dk
www.sanktjosephsoestrene.dk**Academicum Catholicum
ajc****Kender I Thor Lange?**AC-foredrags- og debataften med forfatteren og
kulturhistorikeren dr. phil Jon Gissel torsdag 15. februar
2017 - kl. 19.30.**Sted:** Niels Steensens Kollegium – indgang gennem Sct.
Augustins Kirke, Jagtvej 183, 2100 København Ø.**Emne:** Thor Lange (1851-1915) dansk digter,
sprogvidenskabsmand og russisk adelsmand – Han
ses som personifikationen af den danske kultur- og
åndskamp mellem kristen konservatisme og ateistisk
kulturradikalisme og endvidere af den dansk-russiske
forbindelse i sidste del af 1800'tallet og indtil
1. Verdenskrig. Han konverterede til katolicismen
inden sin død i 1915.**Fri entré**, alle er velkomne.

Academicum Catholicums bestyrelse

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

**Den Nordiske valfart til Lourdes
2018****160 året for Jomfru Marias
tilsynkomst i Lourdes**

Temaet:

“Gør hvad som helst Han siger til jer”

Den 23. juli til 30. juli 2018
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.Fly fra København til Montpellier,
derfra videre med busser til Lourdes.
Halvdagsudflugt til Bartres.Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Herbert Krawczyk SJPrisen for almindelige deltagere er
DKK 7.475,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
halvdagsudflugt til Bartres, valfartshæfte
mm.Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2018

Den Nordiske Valfart til Lourdes

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84E-mail: sandra@moll.dkKalenderen 'Det sker i bispedømmet'
Vi henviser til kalenderen på www.katolsk.dk

Simon Grotrian – Gud i kaos

Introduktion til et moderne kristent forfatterskab.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Simon Grotrian (født 1961), som debuterede i 1987 med digtsamling *"Gennem min hånd"*, har aldrig lagt skjul på sin kristentro, hvilket også skinner igennem i hans forfatterskab, som foruden digte omfatter salmer og bønner.

Stil

Forfatterskabet bliver ikke uden grund regnet for svært tilgængeligt. Det er sin sag at trænge ind bag det underligt fragmenterede univers, som rulles op, mens man læser Grotrians digte. Digtene er blevet kaldt "barok på speed" og ekspressionisme, men slægtskabet med surrealismen er nok den, der falder umiddelbart i øjnene. Til tider kan meningen indenfor en sætning eller

linje være til at gribe; men så snart man læser næste sætning, sættes man meningsmæssigt af. Denne oplevelse af manglende meningssammenhæng kan endog opleves indenfor en enkelt sætning eller en enkelt ordsammensætning som f.eks. "kaossæk", "svalehvirvel" og "høstakskvælning". Sammenstillingen af ikke-meningssammenhængende og tilsyneladende uforenelige sætninger, allegorier og allusioner bliver også kaldt montage- eller collageteknik og har rødder i modernismen. T.S. Eliot har beskrevet, hvordan der i det fragmenterede i et digt kan opstå, hvad han kalder objektivt korrelat. Fænomenet dækker over den kendsgerning, at der – bag om det meningsusammenhængende – i læseren opstår en

enhedsfølelse ud af de tilsyneladende sammenstykkede og fragmenterede elementer. Som Bo Green Jensen udtrykker det: "en emotionel, poetisk kode, som virker uden om intellektet". En sådan kode kan imidlertid være svær at sætte ord på i en tolkningsammenhæng, da den netop ikke kan gribes af intellektet.

Digtet "Kaossæk"

Et eksempel på, hvordan læseren, bedst som man tror at have fanget noget af et digts tema, straks i næste linje mister enhver orientering, er digtet "Kaossæk" fra digtsamlingen *"Kristusbølger"* (2011), hvor referencen til kaos er som et forvarsel om det, der venter.

Digtets to første linjer "*Selvet er ompændt, en kerne i rammen / vi syr på din kaossæk, biernes hævelse*" begynder egentlig åben for en fortolkning. Man ser billedet af digterjaget eller et andet "selv" som lærredet i en ramme, eller måske snarere stoffet i et broderi, der er

ved at blive syet, mens det er fastgjort i en broderiramme. Billedet kan både læses positivt og negativt.

At selvet er ompændt af en ramme, hvori den bliver eller er en kerne, kan forstås sådan, at rammen er et bevarende værn, hvori selvet trygt kan være sig selv.

Ved en biografisk læsning kan man således tage udgangspunkt i Simon Grotrians egen beskrivelse af, hvordan han oplever en grænseløshed mellem sig selv og verden, som han har talt om i flere interviews. Denne oplevelse af selvets opløsning i eller opløsning af omgivelserne er pinefuld, og en ramme som værn er derfor at foretrække. Men rammen kan også læses som en spændetroje, som selvet er fanget i.

Det første spørgsmål, der melder sig, er imidlertid, hvem digtets "din" i anden linje er. Senere i digtet optræder den samme andenpersonstiltale igen, men det virker ikke som om, digtet nogetsteds røber, hvem det er. Er det en tale til "selvet" fra det

Fortættets nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 2
2. februar 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

"vi", som møder læseren i anden linje, eller indeholdes dette "vi" i det kollektive "selvet", der måske henvender sig til den "Gud", der møder læseren i digtes sidste linje. Digtet er tilsyneladende tavst om dette, men åbner dermed også for forskellige fortolkningsmuligheder.

Bedst som læseren mener at have nogenlunde styr på digtets første halvanden linjes billede af selvet i en ramme, tager digtet et spring ind i et helt nyt billede: "biernes hævelse". Også dette billede kan tolkes separat som resultatet af biernes stik. Hvilket egentlig passer med digtets tredje linje: "*hvirvlende søjler af blodbaner rystes*", der kan læses som kroppens reaktion på bistikkene. Men hele billedet hensætter også læserne i en emotionel tilstand af ubehag, noget smerteligt og voldsomt.

Men med næste linje i digtet brydes også dette billede, og læseren befinder sig tilsyneladende i et tredje billede: "*din latter var rå som en planke på maven*". Billedet er meget malende. Man kan levende forestille sig følelsen af en plankes råhed på huden. Men hvem er dette "du", som tiltales i "din latter"? Igen står læseren imidlertid tilbage med den samme følelse af ubehag, som efter sidste billedskabende linje.

I digtets femte linje præsenteres læseren for det fjerde billede, som igen på realplanet, hvis man kan tale om et sådant, ikke synes at have nogen sammenhæng med de tre foregående: "*Og gnister af slagsol forgik ved det yderste*". "Slagsol" er en af Simon Grotrians mange eksplosive sproglige nyskabelser, hvor to ikke-forbundne ord sættes sammen i en billedskabende men ulogisk ordsammensætning. Hvad er en "slagsol"? Ja, sammen med "gnister" skaber det i hvert fald et billede af noget eksplosivt

og energifyldt, men også ødelæggende, hvilket underbygges af fortsættelsen "forgik ved det yderste". Vendingen "det yderste" kender vi fra at ligge på sit yderste, altså være ved at dø. Men den kendes også fra bibelens tale om "den yderste dag", som refererer til jordens undergang, men også til Jesu genkomst, hvilket fint korresponderer med de "gnister af slagsol" som kan være en beskrivelse af en solekspllosion og dermed jordens undergang. Vi har altså i dette billede igen at gøre med noget voldsomt og dystert.

Digtet fortsætter nu med endnu et "sceneskift". I linje seks findes hele to billeder: "*Spyttet var trods, så lad havet barbere*". Begge billeder gør oprør mod logikken, men skaber til gengæld et væld af sindbilleder. Linjen er fyldt af lydskarpe ord som "spyttet", "trods" og "barbere". Man ser for sig et menneske, der nærmest spytter af trods, og det er ikke umuligt at lade dette billede gå over i et frådende hav. Som modsætning til det ukontrollable står imidlertid "barbere" som netop et forsøg på at kontrollere og afgrænse, men også har klang af noget ødelæggende.

Om ordet "barbere" kan ses som et overgangsord til et temaskift fra digtets ind til nu dystre, voldsomme og smertefulde univers til et mere harmonisk og håbskabende tema er tvivlsomt, men med digtets to sidste linjer "*Men fuglen blev punktet, der udmåler verden / Men øjet i nakken blev Guds*" ser det i hvert fald ud til, at læseren så at sige er kommet ind i roligere vande. De to linjers indledende ord "men" kobler de to linjer sammen, samtidig med at ordet "men" bebuder et brud med den dystrehed, som indtil nu har præget digtet. Fuglen som fikspunkt midt i den kaotiske verden, som har mødt læseren

hidtil i digtet, står som et lysglimt i mørket, og som den, der "udmåler verden", bliver den ikke blot et fokus- eller fikspunkt, men den, hvorigennem digteren lader os se hele verden.

"Øjet i nakken" kan både betyde, det øje, som sidder i nakken og ser bagud, eller det øje, hos en person bag en, som ser ind i ens nakke. Den sidste tolkning kan både læses negativ og positiv. Negativt læst er det den ubehagelige fornemmelse af nogen, man ikke kan se, som holder øje med en. Men det kan også positivt læst henvise til den trygge følelse af, at der er en, som i omsorg og kærlighed følger en med øjnene som et værn og en beskyttelse. I digtet siges det klart, at øjet er Guds. Gud synes dermed – sammen med fuglen – at blive det forløsende i et ellers dystert digt.

Salmerne

Det "utilgængelige", som er karakteristisk for digtene, er imidlertid ikke så fremherskende i salmerne. Til gengæld findes den samme tematik, som kan skimtes i "Kaossæk": Kaosset og lidelsen, der mildnes eller finder sit håb i troen på Gud.

I salmen "*Hvad er nød for Herrens trone*" fra bogen "*Din frelser bliver din klippe*" (2007) leger forfatteren med dobbeltbetydningen af ordet "nød". "Nød" er alt det i denne verden, som gør livet svært at leve, men som, når vi engang står for Herrens trone, vil vise sig intet at være i sammenligning med den herlighed, som venter. Men ordet kan også betyde et træ's frugt, f.eks. en hasselnød. Disse to betydninger kobles i salmen sammen i sætningen "*hvad er nød og nødders knækken / når vi drikker Himmelbækken?*". Lidelsen, der kan opleves som at blive knækket som en nød, står i sin fulde smerte,

men "*Herren strør sin Himmelglæde / dén kan gribbe ikke æde*".

Den samme modsætning mellem smertens, angstens og lidelsens virkelighed og Guds virkelighed, der ser helt anderledes ud, kommer frem i salmen "*Min nåde er dig nok*" fra hæftet "*Skabelsens karateslag*" (2017). Her begynder hvert vers med ordene om nåden fra 2 Kor 12,9, mens der ellers oprulles den ene skrækscene efter den anden med Fenrisulven, djævelflokkene og dragen, der viser tænder. To virkeligheder, der er der på samme tid, men som stritter mod hinanden som i et paradoks, vi dog må leve i. For som Gud i salmens to sidste linjer siger det: "*Du bliver mit barn igen / jeg findes, og du leder*." Hvem kender ikke det?

Godkendt mirakel baner vejen for paves kanonisering

Paul VI huskes især for encyklikaen *Humanae Vitae* og et pontifikat i forlængelse af 2. Vatikankoncil.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET Et mirakel tilskrevet Paul VI's forbøn er blevet godkendt i Vatikanet og baner nu vejen for, at den tidligere pave kan helgenkåres senere i år.

Ifølge det italienske dagblad *La Stampa* har medlemmerne af helgenkåringkongregationen enstemmigt godkendt, at helbredelsen af et ufødt barn netop er sket på Paul VI's forbøn.

Få dage efter Paul VI's saligkåringceremoni den 19. oktober 2014 bad en gravid kvinde, der var i overhængende fare for at abortere, den tidligere pave om at gå i forbøn for hendes ufødte barn. Hun bad i en kirke i den tidligere paves hjemby Brescia i Italien. Barnet viste sig efter fødslen at være sundt og rask.

Helgenkåringkongregationens medlemmer, der består af kardinaler og biskopper, traf beslutningen efter at medicinske eksperter udpeget af Vatikanet indgående havde undersøgt sagen og beskrevet det som et mirakel. Tilbage står nu, at pave Frans underskriver helgenkåringdekretet og offentliggør datoen for den tidligere paves kanonisering.

Bispedømmet Brescias ugeavis skriver, at kanoniseringen sandsynligvis vil ske i oktober i år. Det vil i så fald ske i 50-året for Paul VI's meget debatterede encyklika

om samlivet i ægteskabet.

'Moderniserede' pavedømmet

Humanae Vitae blev efter sin offentliggørelse den 29. juli 1968 genstand for en oppehøret debat inden for Kirken, især over dens konsekvente afvisning af abort og brugen af

Den salige Paul VI's pontifikat fik en afgørende indflydelse på de store reformer, som Det 2. Vatikankoncil førte med sig. Foto: L'Osservatore Romano.

kunstig svangerskabsforebyggelse. Paul VI valgte at overhøre sin rådgiverkommission, som havde anbefalet at tillade ægtepar at benytte visse former for prævention.

Mens mange nok forbinder pave Paul VI med netop *Humanae Vitae*, fik hans pontifikat også afgørende indflydelse på kirkens udvikling – fordi han blev pave i 1963 midt under 2. Vatikankoncil. Paul VI førte koncilet til ende og udmøntede koncilets beslutninger i konkrete reformer og moderniseringer. En af disse var en reform af liturgien, der i praksis næsten afskaffede brugen af latin i gudstjenesten. Paul VI var den første pave, der indledte en egentlig, apostolisk rejsevirkomhed uden for Italiens grænser – noget som paverne siden også har lagt vægt på. Også på det økumeniske område spillede Paul VI en vigtig rolle, og han mødtes med ledere fra andre store kristne kirkesamfund, fx ærkebiskoppen af Canterbury Michael Ramsey (leder af Den anglikanske Kirke) og patriark Athenagoras af Konstantinopel (leder af Den græsk-ortodokse Kirke).

Paul VI, hvis borgerlige navn var Giovanni Battista Montini, blev født den 26. september 1897 i landsbyen Concesio i bispedømmet Brescia i Lombardiet, Norditalien. Han arbejdede i årene 1924-54 i den romerske kurie, blandt andet i statssekretariatet, inden han i 1954 blev udnævnt til ærkebiskop af Milano, Italiens største og vigtigste ærkebispedømme. I 1958 blev han kreeret til kardinal.

Han blev udsat for et attentatforsøg i Manilas lufthavn på Filippinerne i 1970, men slap uskadt fra dette. Han døde den 6. august i 1978 i den pavelige sommerresidens af et hjerteslag.

Så kom turen til Kalundborg

Møde om kirkens fremtid den 1. marts.

STRUKTURPLAN Hvordan ser fremtiden ud for menigheden i Kalundborg? Det ved vi lidt mere om den 1. marts, når generalvikar Niels Engelbrecht vil orientere om kirkens fremtid på et offentligt møde.

Tilbage i 2015 vedtog Pastoralrådet bispedømmets nye strukturplan, kaldet det nye katolske danmarkskort. Strukturplanen indstillede de katolske kirker i Assens, Grenå, Haderslev, Kalundborg, Nyborg, Thisted, Tønder og Vordingborg til lukning. Formålet med ændringen af sognestrukturen var at udnytte de personalemæssige og finansielle ressourcer bedre. Danmark har ændret sig demografisk de sidste 40-50 år. Mange katolikker er flyttet fra landet ind til byen, og derfor er nogle menigheder skrumpet. Menigheder med mindre end 300 katolikker blev derfor – med undtagelse af menighederne i Grønland, Færøerne og på Bornholm – indstillet til lukning.

Planen var før vedtagelsen i Pastoralrådet til høring ude i alle menighederne. Kalundborg menigheds høringssvar af 8. februar 2015 var uenig i forslaget om at lukke kirken. Et af argumenterne var, at bispedømmet ikke har udgifter på kirken, fordi driften hviler i sig selv. Menigheden udtrykte i høringssvaret også bekymring

for, at en kirkelukning ville føre til, at mange ville opgive at være aktive katolikker på grund af de store geografiske afstande og den dårlige kollektive trafik om søndagen.

Sankt. Mariæ Kirke er blevet det åndelige hjem for mange afrikanske flygtninge på Kalundborgegnen. De er kommet til kirken med stort engagement, og en stor gruppe flygtninge fra Rwanda sætter sit præg på menighedslivet.

Per 12. februar i år var der 132 aktive medlemmer i Kalundborg menighed. Menigheden er vokset i de seneste par år og har mange børn og unge. Hver søndag kommer mellem 30 og 40 mennesker til søndagsmessen, og det betyder at kirken er fuld. Men mange er ikke klar over, at kirken også bruges meget af søfolk – især fra Filippinerne og Polen.

Sankt Mariae Kirke i Kalundborg. Arkivfoto.

”Havnen i Kalundborg er mellem de fire største havne i Danmark. Hvert år kommer mellem 12.-13.000 søfolk til havnen. Omkring 7.000 af dem er katolikker. Det vil være et stort tab for dem, hvis kirken lukker, for de har ikke så mange muligheder for at komme til messe”, siger Jens Seeberg fra Sømandsmissionen, en organisation, der tager sig af tværkirkeligt, diakonalt arbejde for søfolk.

Den katolske kirke i Kalundborg er opført af montfortanerpræsterne. Fra 1912 fejrede montfortanerne messe forskellige steder i byen, indtil de i 1937 endelig kunne indvie Sankt Mariae Kirke, der ligger smukt på en bakketop med udsigt til Vor Frue Kirke, der ifølge traditionen blev bygget af Esbern Snare.

Efter strukturplanens vedtagelse er der lukket katolske kirker i Nyborg (2015), Grenå (2016) Vordingborg (2016) og Assens (2017). Lukning af kirken i Haderslev blev opgivet, da en gennemgang af sognekartoteket viste, at der var over 300 medlemmer. Fremtiden er endnu uvis for Sankt Thøgers Kirke i Thisted og Hellig Kors Kirke i Tønder. De er begge indstillet til lukning. LR

Mødet med generalvikar Niels Engelbrecht bliver den 1. marts kl. 18 i menighedssalen ved Sct. Mariae Kirke, Lundemarken 15 Kalundborg.

Nådens tid

Pavens fastebudskab.

Læs mere på side

4

Hjemløse

Sjælesorg på gaden i Birmingham.

Læs mere på side

6

Caritas

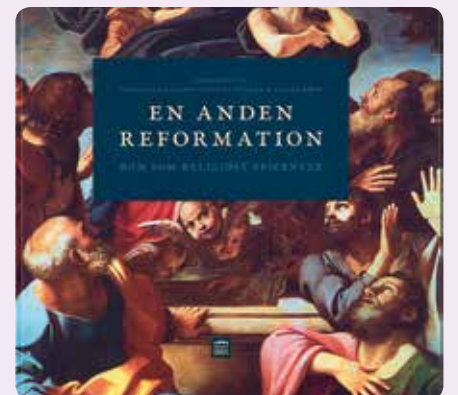

Temasider om årets fasteindsamling.

Læs mere på side

7-10

En anden reformation

Danske forskere skriver om mod-reformation og katolsk reformation.

Læs mere på side

16

KO mener

Kirke- eller realpolitik?

Ikke alle har modtaget rygten om den forestående aftale mellem Den hellige Stol og Kina med glæde (jf. notitsen her på siden). Fremtrædende katolikker, mange bosiddende i Hong Kong, udtrykker i et åbent brev bestyrtelse og skuffelse over rygten, og de advarer om, at en sådan aftale kan skabe et skisma inden for Kirken i Kina.

Aftalen, hvor de kinesiske myndigheder formentlig får indflydelse på udnævnelsen af biskopper, kan lede til en tøbrud i de diplomatiske forbindelser mellem de to stater, der har ligget på is siden 1951. Aftalen vil formentlig også betyde, at Vatikanet anerkender de syv regeringsudnævnte biskopper som er ekskommunicerede.

Underskriverne af brevet, der henvender sig til alle katolske biskopper, hævder, at den kinesiske regering ikke bør have indflydelse på valget af biskopper. De sætter desuden spørgsmålstegn ved de syv "ulovlige" biskoppers moralske legitimitet.

"De har ikke de troendes tillid og de har aldrig offentligt udtrykt anger ... At anerkende dem som legitime vil kaste Storkinas troende ud i forvirring og smerte, og skabe et skisma inden for Kirken i Kina".

Underskriverne – bl.a. universitetsprofessorer og -lektorer, forskere, menneskerettighedsaktivister og advokater – advarer om, at en aftale med den kinesiske regering kan medføre uoprettelig skade og at de nyeste forordninger, som trådte i kraft i begyndelsen af februar, giver de kinesiske myndigheder endnu større kontrol med religionsudøvelsen i landet.

Landets kommunistparti har under præsident Xi Jinpings ledelse gentagne gange ødelagt krucifikser og kirker, og den statsstøttede forening af patriotiske katolikker i Kina har stor kontrol over Kirken, fremhæver underskriverne.

Xi Jinping understregede i sin tale til kommunistpartiets kongres sidste år, at religionsudøvelsen i landet skal være "kinesisk i sin orientering" og styret af kommunistpartiet for at tilpasse sig det socialistiske samfund.

Gruppen af fremtrædende katolikker understreger, at der fortsat sker religiøs forfølgelse i Kina og de tror ikke, det vil ophøre med indgåelse af den nye aftale.

"Vi er bekymrede for, at aftalen ikke formår at sikre den begrænsede frihed, Kirken ønsker, men også for at den skader Kirkens hellighed, katolicitet og apostolicitet, og bliver et anslag mod Kirkens moralske magt", skriver de.

"Vi beder Jer, med kærlighed til Guds folk, om at appellere til Den hellige Stol: Genovervej venligst den nuværende aftale, så man ikke begår en uoprettelig og beklagelig fejltagelse".

Højtstående embedsmænd i Vatikanet har udtalt, at enhver aftale vil hjælpe katolikkerne i Kina med at udøve og forkynde deres tro. Der er ca. 10 million katolikker i Kina, et lille antal sammenlignet med det hastigt voksende antal protestanter, og embedsmænd i Vatikanet håber, at aftalen giver katolicismen større udbredelse i landet.

Den nu pensionerede kardinal Joseph Zen af Hong Kong har stået i spidsen for dem, der anser en aftale med et "totalitært" regime for umoralsk og for at give køb på egne værdier. De næste måneder vil vise om kirke- eller realpolitikken vinder i Riget i Midten. NM

Vatikanet og Beijing 'tæt på en aftale' om biskopper

En aftale om det kildne spørgsmål om udnævnelsen af biskopper i Kina er få måneder fra at blive underskrevet, siger kilder.

Tekst: Niels Messerschmidt

DIPLOMATI Vatikanet og Kina siges at være på nippet til at underskrive en aftale vedrørende udnævnelsen af biskopper. Dette vil ifølge iagttagere kunne bane vejen for en normalisering af de diplomatiske relationer mellem de to stater.

Kilder, som er citeret i *Wall Street Journal* og *Reuters*, siger, at en rammeaftale om det kildne spørgsmål om udnævnelsen af biskopper vil kunne underskrives i løbet af få måneder. Det skriver den katolske avis *The Tablet*.

En sådan aftale forudsætter, at pave Frans løfter ekskommunikationen mod de syv biskopper, der blev ordineret af den statskontrollerede del af Den katolske Kirke i landet. Til gengæld får Den hellige Stol myndighed – som det er tilfældet i andre lande – til fremover at udnævne katolske biskopper i Kina.

Den katolske Kirke er i Kina opdelt i en 'undergrundskirke', der først og fremmest er loyal mod Rom, og den statskontrollerede forening af patriotiske katolikker. Målet med aftalen er at skabe en forsoning mellem de to kirkegrupperinger.

"Det er ikke en god aftale", siger en kilde med kendskab til planen ifølge *Reuters*.

"Men vi ved ikke hvordan situationen er om ti eller tyve år. Måske er den forværret".

Udnævnelsen af biskopper har været det største stridspunkt i Den hellige Stols forsøg på at normalisere de diplomatiske forbindelser med styret i Beijing, som har været afbrudt siden kulturrevolutionen for 70 år siden.

Ifølge kanonisk lov skal en biskop udnævnes af paven, og sker en bispeordination uden pvens tilladelse er vedkommende automatisk ekskommuniceret af Kirken. I 2011 ekskommunicerede Benedikt XVI biskoppen Huang Bingzhang efter at den

Kinesiske katolikker modtager kommunionen under messen julenat i Beijing. Foto: Catholic News Service.

patriotiske forening af katolikker havde ordineret ham. Ifølge forlydender ønsker Vatikanet, at Bingzhang skal erstatte den 88-årige biskop Peter Zhuang, hvilket kun kan ske ved at løfte ekskommunikationen.

Vatikanets åbning mod styret i Beijing har affødt heftig kritik fra den fremtrædende kinesiske prælat kardinal Joseph Zen, som anklager Den hellige Stol for at gøre det på bekostning af de kinesiske katolikker. På et opslag på Facebook og sin egen hjemmeside antydede kardinal Zen i begyndelsen af februar, at der skulle være en kløft mellem paven og hans allierede i Kina.

Vatikanet har skarpt afvist kardinal Zens påstand og i et interview i det italienske dagblad *La Stampa* siger statssekretær kardinal Pietro Parolin (pvens nærmeste medarbejder, som har spillet en afgørende rolle i forhandlingerne med Kina), at "intet personligt synspunkt kan betragtes som en entydig fortolkning af hvad der er godt for de kinesiske katolikker".

De præcise detaljer i aftalen mellem Kina og Vatikanet foreligger endnu ikke, men vil formentlig inkludere, at myndighederne i Beijing får en vis indflydelse i udvælgelsen af fremtidige biskopper. Noget sådan er blevet sammenlignet med den vetoret over kandidater til bispeembedet, som ledere i visse kommunistiske lande havde det under Den kolde Krig.

Når en aftale om biskopperne er blevet underskrevet, vil næste mål for Den hellige Stol sikkert være at normalisere de diplomatiske forbindelser med Kina, hvilket har været et mål for Vatikanets diplomati siden 1951.

Den største katedral i Mellemøsten under opførelse

Den nye katedral vil i følge præsident al Sisi blive et "symbol på sameksistens".

Tekst: Niels Messerschmidt

EGYPTEN Mellemøstens største kristne katedral er ved at blive opført og vil efter planen være færdig om ét år. Bag beslutningen står præsident Abdel Fattah al Sisi, som ønsker at den nye katedral bliver et "symbol på sameksistens". Tre tusinde bygningsarbejdere, kristne såvel som muslimer, arbejder i treholdsskift på den 15 hektar store byggegrund sydøst for Cairo, og første etape af byggeriet blev indviet 6. januar, hvor landets koptiske kristne fejrede jul. Nu er det et kapløb med tiden for at nå at færdiggøre byggeriet, så de mange faciliteter kan tages i brug til næste (koptiske) jul.

Den nye katedral med navnet Kristi Fødselskirke opføres i det såkaldte 'nye Cairo' – et område sydøst for hovedstaden, som bliver Egyptens nye administrative centrum.

I skrivende stund er ca. 40 procent af katedralen færdigopført, ifølge det italienske nyhedsbureau *AgensIR*. Når det store kirkekompleks er færdigt, vil det også huse embedsboligen for den koptiske pave, rumme møde- og konferencefaciliteter samt et stort parkeringsanlæg. Katedralen vil have plads til 8.000 mennesker ad gangen og være udstyret med et 65 meter højt klokketårn og en kuppel med en diameter på hele 40 meter.

"Vi arbejder meget hårdt for at færdiggøre

projektet. Vi benytter også præfabrikerede betonelementer for at fremskynde byggeriet og overholde de stramme deadlines", forklarer Antonios Mounir, en ung kristen ingeniør med ansvar for planlægningen af det storstilede byggeprojekt.

Ødelagte kirker genopføres hurtigt

Præsident Abdel Fattah al Sisi har bedt landets hærchef Khaled Elfey sikre, at byggeriet ikke forsinkes af det notorisk træge egyptiske bureaukrati. Hæren sørger også for sikkerheden på byggepladsen og at den konstant bliver overvåget. Risikoen

for terrorangreb er fortsat høj, og den nyopførte katedral vil være omfattet de samme sikkerhedsforanstaltninger som andre kristne kirker i Egypten. Siden massakrerne og terrorangrebene på flere koptiske kirker har hæren været i frontlinjen i forsvarsoperationer, som har kostet mange militærfolk livet. De har ligeledes været til stede ved genopbygningen af ødelagte kirkebygninger.

"Genopbygningen af kirkerne foregår meget hurtigt", fortæller Tadros Adel, en anden kristen ingeniør med tilknytning til det nye byggeprojekt.

"Det var fx tilfældet med kirken for Den uplettede Udfangelse i Suez, der blev genåbnet på under ét år, eller Peterskatedralen i Cairo, der blev ødelagt af et angreb den 11. december 2016 og genåbnede efter blot tre uger for at man kunne fejre julen. Dette angreb kom som et chok for både kristne og muslimer, og mange bygningsarbejdere over hele landet forlod deres arbejde for at hjælpe til med at genopbygge den ødelagte katedral".

Mens konstruktionen af Kristi Fødselskirke er i fuld gang, er de troende begyndt at strømme til den nye katedral. De kom ikke blot for at fejre julemessen, men hver fredag – som er fridag i Egypten – kommer koptiske menigheder med deres præst til det nye kompleks for at fejre messe og bede, skriver *AgensIR*.

Egyptens præsident Abdel Fattah El Sisi taler under julemessen 6. januar i den nye katedral Kristi Fødselskirke, som er under opførelse i Egyptens nye administrative center sydøst for Cairo. Ved hans side ses den koptiske pave pave Tawadros II af Alexandria. Foto: Khaled Desouki, AFP.

Reagér nu – ellers vil flere sogne kollapse!

Den voksende præstemangel i USA er en trussel mod sognenes liv.

SOGNELIV Foreningen af katolske præster i USA (*Association of US Catholic Priests*) opfordrer landets biskopper til at arbejde for, at flere sogne fremover kan ledes af diakoner eller lægfolk.

Præstemanglen i USA er alvorlig, skriver *Signum.se*, og flere sogne gør allerede i dag brug af muligheden i kanonisk lov for at lade diakoner eller lægpersoner administrere – hvilket i praksis vil sige, at lede – et sogn. Dette omfatter det daglige, praktiske sognearbejde og beslutninger vedrørende menighedens liv, at holde (ordets) gudstjeneste, sjælesorgen og dåbshandlingen. Dette arbejde vil ske i et

tæt samarbejde med en præst, der samtidig har det pastorale overordnede ansvar for flere menigheder.

Mens nogle amerikanske bispedømmer allerede praktiserer denne forvaltningspraksis, har andre bispedømmer modsat sig det, og endnu er landets bispekonference ikke kommet med en samlet udmelding vedrørende spørgsmålet. Præsteforeningen konstaterer i sin henvendelse til biskopperne, at der nu findes modeller, som virker, og som bør implementeres, mens de ældre præster fortsat er i tjeneste. De advarer om, at dette vindue meget snart kan lukke og resultere i en større lukning af sogne end den, vi er

vidne til nu, en forværring af præsternes helbredstilstand og energi samt en stadig faldende tillid hos dem, som opsøger os for at dække deres åndelige behov”.

Præsteforeningen efterlyser i sin henvendelse en pastoral plan for de præsteløse sogne, herunder en relevant uddannelse og videreuddannelse af dem, som fremover skal have ansvaret for et sogn. Præsterne påpeger også, at ansatte lægfolk har krav på rimelige ansættelsesvilkår og en løn, de kan leve af.

Samtidig med at antallet af katolikker i USA er vokset de sidste 50 år, er antallet af præster faldet: I 1965 var der én præst pr. 1.000 katolikker – i dag er der én præst pr. 2.500 katolikker. Dertil kommer, at en tredjedel af de aktive verdenspræster nu er over pensionsalderen. Næsten 350 amerikanske sogne ledes i dag af diakoner eller lægfolk.

NM

Pavelige universiteter står foran et 'paradigmeskift'

Ny apostolisk konstitution skal bringe læreanstalterne i samklang med tiden.

Tekst: Niels Messerschmidt

UDDANNELSE Pave Frans opfordrer til 'et radikalt paradigmeskift' og en 'dristig kulturrevolution' på de pavelige universiteter i sin nye apostoliske konstitution, som blev offentliggjort den 29. januar.

Det 87 sider lange dokument med titlen *Veritatis Gaudium* ('Glæden ved sandhed') erstatter den tidligere apostoliske konstitution *Sapientia Christiana* fra 1979 af den hellige Johannes Paul II. Pave Frans skriver, at det tidligere dokument "havde akut brug for at blive opdateret" i lyset af forandringerne i samfundet og det akademiske liv.

Det nye pavelige dokument retter sig specifikt mod pavelige universiteter og andre akademiske institutioner, der tilbyder akademiske grader og studieforbud godkendt af Vatikanet. De fleste katolske gymnasier og universiteter er fortsat underlagt normerne i den apostoliske konstitution *Ex Corde Ecclesiae* fra 1990.

I *Veritatis Gaudium* understreger paven, at de kirkelige fakulteter primært tjener

Kirkens behov i dag, nemlig "at gøre Gudsfolket parat til at gå ombord i en ny fase af 'åndsfyldt' evangelisering". Han skriver, at dette fordrer "en beslutsom proces af skelnen, renselse og reform".

Behovet for en ny tilgang er indlysende nok, skriver paven, i lyset af "et ægte paradigmeskift" i samfundet, der er fremskyndet af "en vidtrækkende antropologisk og miljømæssig krise".

"Faktisk ser vi dagligt tegn på, at tingene nu har nået et brydningspunkt takket være den hast hvormed forandring og nedbrydning sker: dette er tydeligt i de omfattende naturkatastrofer ligesom i de sociale og endda finansielle kriser. Kort sagt kalder det på nye modeller for global udvikling" og omdefinerer vore begreber om fremskridt. Problemet er, at vi fortsat mangler den nødvendige kultur til at tackle denne krise. Vi mangler lederskab som evner at gå nye veje".

Pave Frans opremser fire kriterier som

skal gennemsyre tilgangen til læring på de pavelige institutioner:

- En præsentation af "de altid friske og attraktive gode nyheder ved Jesu Kristi evangelium"
- En dedikation til "en vidtfavnende dialog" og en "mødets kultur"
- En forpligtelse til en tværfaglig og tværgående tilgang til det at studere
- En vægtning af det, at "netværke" med andre institutioner med henblik på studier af gensidig interesse.

Veritatis Gaudium indeholder nye retningslinjer for ledelsen af kirkelige fakulteter, som skal implementeres af de nationale bispekonferencer i samråd med Vatikanets kongregation for katolsk uddannelse. Retningslinjerne opfordrer til et større fokus på læremæssige tekster med særligt vægt på 2. Vatikankoncil dokumenter.

Underviserne må, skriver pave Frans, være "bevidste om deres ansvar for at udføre deres arbejde i fuld overensstemmelse med Kirkens sande læreembede og især med den romerske pave".

De nye retningslinjer træder i kraft ved begyndelsen af det akademiske år 2018/19. Hvert paveligt fakultet skal bringe deres egne vedtægter og læreplaner i overensstemmelse med den nye apostoliske konstitution og indsende reviderede planer til kongregationen for katolsk uddannelse inden den 8. december 2019.

NM

Kort nyt

Nordens første bibelmuseum

NORGE Efter planen åbner Nordens første bibelmuseum i Oslo om tre måneder og vil udstille 2.500 forskellige bibler. Bibelmuseet er en sjælden foreteelse både på verdensplan og i Norden, hvor der ikke findes et tilsvarende museum.

Museet vil vise en række sjældne klenodier, bl.a. andet Nordens første bibel fra 1541, som kom fra Sverige, og den første danske bibel fra 1550.

"Flere af de gamle bøger er smukt illustreret og er interessante også som billedkunst. Nogle af de ældste bibelsider er skrevet på skind eller pergament og kan dateres helt tilbage til 1200-tallet. De gamle bibler er en kulturskat, som fortæller mange interessante historier", siger Rune Arnhoff, som udstiller hele sin private samling i museet.

Fratræder i protest

HOLLAND En medicinsk etiker med ansvaret for tilsynet af brugen af aktiv dødshjælp fratræder sin stilling i protest. Berna van Baarsen henviser til, at stadig flere demente patienter aflives i Holland ved hjælp af aktiv dødshjælp og "det tydelige holdningsskifte" i anvendelsen af landets eutanasilovgivning på denne patientgruppe.

Van Baarsen sad i et af de fem regionaludvalg, der fører tilsyn med brugen af aktiv dødshjælp.

Sidste år advarede 200 hollandske læger i en fælles erklæring om at de retslige beskyttelsesforanstaltninger "langsomt eroderes". Mange demente og psykiatriske patienter er blevet aflivet, uden at de udtrykkeligt havde afgivet deres mundtlige samtykke.

Anker ikke dom

NORGE I Oslo tingrett blev Oslo katolske bispedømme i december idømt en bøde på 2 mio. kr. for grov uagtsomhed i forbindelse med medlemsregistreringen i perioden 2011-14.

"Selv om vi ikke er enig i alle dommens præmisser, er vi efter en samlet vurdering nået frem til, at vi ikke anker sagen", siger bispedømmets økonom, advokat Sindre-Jacob Bostad.

Pontificia Università Gregoriana – Gregoriana universitet – er et af de pavelige universiteter i Rom. Det blev grundlagt i 1551 af Ignatius af Loyola og har siden da været drevet af jesuittordenen. Universitetet har i dag godt 3.800 studerende fra mere end 150 lande. De fleste af de studerende er præster, seminarister og medlemmer af religiøse ordener. Foto: Wikipedia.

Åben Rådgivning
i Caritas Center
Onsdage 17:00-19:30
Stenogade 4A, 1616 Kbh. V
Tlf. 2299 3818

Caritas
CENTER STENOGADE

Fastebudskab 2018

"Fordi lovløsheden tager overhånd, skal kærligheden blive kold hos de fleste" (Matt 24,12).

FASTETIDEN Kære brødre og søstre! Herrens Påske står atter for døren! I sit forsyn tilbyder Gud os hvert år fastetiden som led i vor forberedelse til påsken. Den er et "sakramentalt tegn på vor omvendelse"¹, som tilsiger os og giver os mulighed for at vende hjem til Herren med hele vores hjerte og vores liv.

Igen i år ønsker jeg med dette budskab at hjælpe hele Kirken med at udleve denne nådens tid med glæde og i sandhed. Jeg er blevet inspireret af Jesu ord i Matthæusevangeliet: *"Fordi lovløsheden tager overhånd, skal kærligheden blive kold hos de fleste"* (Matt 24,12). Jesus talte om verdens ende, da han opholdt sig i Jerusalem, på Oliebjerget, inden Herrens lidelsehistorie begyndte. I sit svar til en af disciplene forudså Jesus store trængsler og han beskrev situationen for de troende; midt i de mange trængsler vil falske profeter stå frem og lede mange folk på afveje, og kærligheden, der er Evangeliets kerne, vil næsten blive udsukt.

Falske profeter

Lad os lytte til denne passage og spørge os selv: Hvilken ikklædning har disse falske profeter?

De kan minde om "slangetæmmere", der manipulerer med menneskers følelser for at slavebinde dem og lede dem derhen, hvor de gerne vil have dem. Hvor mange af Guds børn har ikke ladet sig forføre af flygtige glæder og forvekslet dem med sand lykke! Hvor mange mænd og kvinder er ikke forblændede af drømmen om rigdom, som i virkeligheden gør dem til slaver af profit og smålige interesser! Hvor mange lever ikke i den tro, at de har nok i sig selv, men indfanges i ensomhed!

Andre falske profeter er "charlataner", der tilbyder lette og umiddelbare løsninger på lidelsen; løsninger, der snart viser sig at være helt ineffektive. Hvor mange unge indfanges ikke af stoffernes falske løfter, af flygtige relationer, som man hurtigt gør en ende på, af hurtige men uærligt tjente penge! Hvor mange andre er ikke faldet hen i et rent virtuelt liv, hvor nye bekendtskaber synes hurtige og ligefremme, men snart viser sig at være meningsløse! Ved at tilbyde ting uden egentlig værdi frarøver disse svindlere mennesker det mest værdifulde: værdighed, frihed og evnen til at elske. De spiller på vor forfængelighed og sans for det ydre, men ender med at latterliggøre os. Og fra latterliggørelsen er der ingen vej tilbage. Det er ikke så mærkeligt. Djævelen har – for at forvirre menneskers hjerner – altid fremstillet det onde som godt, det falske som sandt, fordi *"løgnen er han og fader til løgnen"* (Joh 8,44). Derfor er vi alle kaldede til at se ind i vort hjerte og undersøge, om vi også ligger under for disse falske profeters løgne. Vi må lære at kigge under overfladen og få øje på det, som efterlader sig gode og varige indtryk i vort hjerte, fordi det stammer fra Gud og virkelig gavner os.

Et koldt hjerte

I sin beskrivelse af helvedet, skildrer Dante Alighieri djævelen siddende på en trone af is² i en kold og kærlighedsløs isolation. Vi kan passende spørge om, hvordan næstekærligheden bliver kold inden i

os selv. Hvilke tegn advarer os mod at kærligheden risikerer at slukkes?

Det, som gør næstekærligheden kold, er først og fremmest grådighed efter penge, *"roden til alt ondt"* (1 Tim 6,10). Det efterfølges hurtigt af en afvisning af Gud og Hans fred; vi foretrækker vor egen trøstesløshed frem for trøsten i Hans ord og sakramenterne³. Alt dette fører til vold mod dem, vi opfatter som en trussel mod vor egen "sikkerhed": det ufødte liv, den gamle og svagelige, gæsten på gennemrejse og den fremmede, men også medmennesker som ikke lever op til vore forventninger.

Skaberværket er også vidne til denne kærlighedens kulde. Jorden forurenes af det affald, som smides væk af ligegyldighed eller egoisme. Havene, der også er forurenede, må trist nok opsluge resterne af de mange druknede ofre for tvungen migration. Himlene – som ifølge Guds plan er skabt til at lovsynge Hans ære – er fyldte af maskiner, som sender en regn af dødbringende genstande.

Kærlighedens kulde ses også i vore samfund. I den apostoliske formaning Evangelii Gaudium har jeg forsøgt at beskrive de mest åbenlyse tegn på denne manglende kærlighed: selvoptagethed og åndelig dovenskab, en gold pessimisme, fristelsen til at isolere sig, at engagere sig i endeløse krige mellem brødre samt en verdslig mentalitet, der udelukkende bekymrer sig om det ydre og herved svækker vor missionsiver⁴.

Hvad skal vi gøre?

Hvis vi i og omkring os selv genkender de træk, jeg netop har beskrevet, så tilbyder Kirken – vor Moder og Lærer – i denne fastetid, sammen med sandhedens til tider bitre medicin, også de milde hjælpemidler: bøn, almisse og faste.

Ved at hellige mere tid til bøn tillader vi vort hjerte at opdage de hemmelige løgne, vi bedrager os selv med⁵, for endelig at søge trøst i Gud. Han er vor Fader og ønsker at vi skal leve.

At give almisser befrier os fra grådighed og hjælper os til at se vores næste som en bror og en søster. Det, jeg ejer, er aldrig udelukkende mit. Hvor ville jeg ønske, at det at give almisser blev en sand livsstil hos os alle! Hvor ville jeg ønske, at vi kristne fulgte apostlenes eksempel og ville se muligheden for at dele vore ejendele som et konkret vidnesbyrd om vort fællesskab i Kirken! Jeg vil derfor gentage apostlen Paulus' opfordring til menigheden i Korinth om at indsamle en kollekt til menigheden i Jerusalem *"til jeres eget bedste"* (jf. 2 Kor 8,10). Det gælder navnlig i fastetiden, hvor mange organisationer indsamler penge til kirker og mennesker i nød. Men jeg håber også, at vi i vort daglige møde med mennesker, der beder om vores hjælp, må se at Gud står bag denne appel. Enhver almisse er en anledning til at samarbejde med Guds forsyn for Hans børn; hvis Han i dag bruger mig til at hjælpe en bror eller søster, hvorfor skulle Han så ikke i morgen også sørge for mine behov? For ingen er mere gavmild end Gud⁶.

Endelig mindsker fasten vores tendens til vold: den afvæbner os og bliver en god anledning til vækst. På den ene side tillader den os at dele erfaringer med dem,

der mangler selv det mest basale og dagligt kender til sult. På den anden side udtrykker den vores åndelige sult og tørst efter livet i Gud. Fasten opvækker os og gør os opmærksomme på Gud og vor næste. Den genopliver vor vilje til at adlyde Gud, der alene kan stille vor sult.

Jeg ser gerne, at mit budskab når udover Den katolske Kirkes kreds til alle mænd og kvinder af god vilje, som er åbne for at lytte til Gud. Måske er I, ligesom vi, bekymrede over den store ondskab i verden, og måske er I ængstelige over den kulde, der lammer hjertet og dets gerninger og svækker vor fornemmelse af at tilhøre samme menneskelige familie. Foren jer med os, så vi sammen kan fremføre vore anliggender for Gud gennem faste og ved at gøre alt, hvad vi kan for at hjælpe vore brødre og søstre!

Påskens ild

Jeg opfordrer navnlig Kirkens medlemmer til ivrigt at vandre ad fastetidens vej, understøttet af almisser, faste og bøn. Hvis vi føler, at kærlighedens flamme af og til slukkes i vore hjerner, skal vi vide, at det aldrig sker med Guds hjerte! Han giver os

altid en ny chance for at begynde at elske igen.

En god anledning er også initiativet '24 timer for Herren', hvor vi opfordres til at fejre bodens sakramente i forbindelse med den eukaristiske tilbedelse. Det holdes i år fredag den 9. marts til lørdag den 10. marts, inspireret af Salmernes Bog 130,4: "Hos dig er der tilgivelse". I alle bispedømmer vil mindst én kirke have åbent i 24 timer og tilbyde eukaristisk tilbedelse og bodens sakramente.

Under påskennattens vigilie oplever vi atter det højtidelige ritual med tændingen af påskelyset: optændt af "den nye ild" fortrænger dette lys gradvist mørket og oplyser menigheden. *"Måtte Kristus i sit herlige opstandelseslys sprede mørket i hjerner og sind"*⁷, så vi alle kan genopleve samme erfaring som disciplene på vej til Emmaus: at vi ved at lytte til Herrens Ord og blive næret af eukaristiens brød på ny lader vort hjerte brænde af tro, håb og kærlighed.

Jeg velsigner jer alle af hele mit hjerte og jeg beder for jer. Glem ikke at bede for mig.

Givet i Vatikanet den 1. november 2017

FRANS

1) Det romerske Missale, Dagens bøn 1. søndag i Fasten (italiensk udgave)

2) Den guddommelige Komædie, XXXIV, 29-29

3) "Det er underligt, men mange gange er vi bange for at blive trøstet. Eller snarere føler vi os mere sikre i sorgen og håbløsheden. Ved I hvorfor? I sorgen føler vi os næsten

som hovedpersonen. Men i det at trøste er Helligånden hovedpersonen!" (Angelus 7. december 2014)

4) Evangelii Gaudium, 76-109

5) Jf. Benedikt XVI encyklika Spe Salvi, 33

6) Jf. Pius XII, encyklika Fidei Donum, III

7) Det romerske Missale, påskevigilie, Lysceremoni

Levet liv i en levende tradition

Ny udgave af Benedikts regel på dansk.

Tekst: Bernadette Preben-Hansen

KLOSTERVÆSEN Det er en rar lille bog, anmelderen har fået i hånden. Den er enkel, disciplineret i sin præsentation, klædt som den er i et omslag i en passende liturgisk farve, og den har en sort læsesnor. Teksten er i sort med overskrifter i rødt som i et middelalderligt håndskrift. Omslaget viser Benediktmedaljens for- og bagside. Den rummer europæisk kirke-, kultur- og organisationshistorie. Bogen præsenterer en dansk oversættelse fra den latinske original. Teksten er et regelsæt for en europæisk organisation, der har vist sig succesfuld som model for et velfærdssamfund i miniformat. Reglen, der er skrevet til begyndere, novicer, er en håndbog med ånd i, med et skær af universalitet, det at noget er gældende til alle tider, og med døgn disciplineret ved tidebønner. Sproget er klart og utvetydigt; det er det på latin.

Bogens indledning handler om Benedikt af Nursia, om klosterliv, om benediktinere i Danmark, om teksten, om oversættelsen og om Benediktmedaljen. Der er en traditionel læseplan. Et afsnit læses op i klostrene dagligt (66, 8), og således kommer man i årets løb igennem teksten tre gange. Bogen er en brugsbog, som vil leves, ikke bare læses.

Benedikt – ham der er talt godt om

”For han skrev en munkeregul, der udmærker sig ved sund fornuft og et klart sprog. Vil man vide mere om liv og levned, kan

Mange kunstnere har gennem tiderne afbildet den hellige Benedikt. Her ses han i en moderne fortolkning i Pfarrkirche St. Benedikt Schwantalerhöhe München. Foto: Richard Huber. Wikimedia Commons.

man finde alle mesterens egne handlinger i den selvsamme regel, for den hellige mand kunne ikke undervise anderledes end han levede” (Dialoger II, 36; min oversættelse). Sådan skriver Dialogerne af – en anonym eller – Gregor den Store i 590’erne, den eneste kilde til Benedikt-legenden. Gregor var selv benediktinermunk i Rom og blev pave.

Benedikt (ca. 480-ca. 547) antages at være født i Norcia i Norditalien. Han studerede i Rom, beretter legenden, men forlod byen og fandt en hule ved Subiaco. Her levede han nogle år som eneboer. Han blev abbed for en munke-koloni, der mukkede med mordtanker og konspirerede, fordi han var for streng. Benedikt blev eneboer igen. Senere samlede han andre munke og gik til Montecassino, syd for Rom. Her skabte han klosteret Montecassino og skrev i 540’erne reglen med forlæg i magisterregelen og i andre regler. Den er skrevet for mænd.

I 1964 udnævnte pave Paul VI ham til ”Europas værnehelgen” – en status, Benedikt i dag deler med andre. Reglen er indledt i bedste middelalderlige lærer-elev stil, samt spækket med bibelcitater. Den er et kompliceret studie, som det ses i den latinske tekstkritiske regel-udgave og håndskrifttradition (*Sources Chrétiennes* 1971-1972, 181-86).

De historiske passager har sine momenter. Benedikt indleder med at karakterisere 500-tallets munketyper, især de ”afskyelige”, der har misforstået det hele. De lever uden regel eller som nomader. ”Rigtige munke”, mener Benedikt, har en abbed og lever i fællesskaber efter en erfaringsbaseret regel. Først når han har gennemgået basisuddannelsen i et fællesskab med en leder og en studieplan kan han eventuelt slippes løs som eneboermunk.

OSB, benediktinerordenen i Europa

Klostrene var uafhængige økonomiske enheder, organisatorisk selvstændige under en abbed. I middelalderen, dvs. fra Benedikt til reformationen skabte klostrene skoler, der forvaltede den klassiske viden, især latinkundskaber, logik, filosofi og teologi. Skriptorierne kopierede bøger, brødrene forædlede landbruget, forskede i lægevidenskab, drev hospitaler og meget andet. Der var tale om en organisation af væsentlig betydning for det omgivende samfund, også økonomisk. Klostrene bidrog til samfundets viden og velfærd.

Ordenstræning

Reglen giver faste retningslinjer for at sikre, at brødrene behandles ensartet, at der ikke gøres forskel. Her kan novicen læse, hvad fællesskabet forventer og har af værdier, samt om rettigheder og pligter. Reglen er altså en præsentation og repetition af det regelbundne liv. Der venter praktisk manuelt arbejde, intellektuelle studier, otte daglige tidebønner og daglig messe. Reglen er en træning til det åndelige liv gennem døgn med messen og tidebønnen i fokus, vekslende med det praktiske arbejde. Og der arbejdes i klostrene: *ora et labora* – bed og arbejd. Klosterløfterne omfatter pligt til fattigdom, lydighed, kyskhed og stedbundethed.

Reglen giver anvisninger på dagligdagen,

tidebønnen, arbejdstider, kommunikation, måltider og sovetider, på kutyme for god opførsel, på konflikthåndtering, men også på ret og rimelighed for den frygtede udelukkelse. Hvad gør den enkelte, der bliver udelukket af fællesskabet? Hvordan forholder fællesskabet sig til den enkelte, der er udelukket? Klikedannelse i klosteret er forbudt. Hvordan bør lederen håndtere disciplinærsager? Der er anvisninger til den foresatte om at være et forbillede, om ikke at gøre forskel, men udvise retfærd og proportionssans, samt drage omsorg for den udelukkede. Der skal sørges for de svage: de syge, de gamle og børnene.

Velfærdssamfund

Klosteret er et lille, men rummeligt velfærdssamfund, hvor den enkeltes tarv varetages. Små grupper lever i fællesskab uden privat ejendomsret, men enhver får tildelt efter behov af fællesskabet, styret af lydighed overfor abbeden, der til gengæld forpligter sig til at leve som et forbillede, samt ikke at gøre forskel. Klosteret er ansvarligt for den enkeltes velfærd, tryghed og trivsel. Den enkelte bidrager til fællesskabet efter evne og talent. Gartneren passer køkkenhaven, sygeplejeren passer de syge og den boglærde sørger for biblioteket. Sigende er det, at klosterfællesskaber fungerer bedst i små samfund, hvor alle kender hinanden. Klosteret er ikke socialistisk.

Disciplin

Midlet er disciplin – i hverdagen og i livet. Reglen siger, at mennesket har brug for nødvendigheder, men ikke for overflod. At menneskets ”frihed” består i ansvar og pligter. At mennesket lever i samfund, som er styret af regler for at fungere optimalt. Der er i klosteret tale om en form for optimering af livet og arbejdet. Reglen handler om sindelag, om at tøjle tanken, om ikke at lade sig fornede i den menneskelige sociale murren, men omgås sin næste med disciplineret ro, at elske sin næste. Uoverensstemmelser løses inden solnedgang. Munken skal passe sin nattesøvn, han må ikke møde halvsovende og han må ikke gå og surmule. Målet er at leve i den benediktinske ånd.

Ånden

Reglen er en forkortelse af den hellige skrift. Benediktineren lever hver dag for Guds åsyn. Askelsen leves i Guds nærvær. Idealet er ikke en præstation, men mennesket arbejder på at finde sit selv i Guds billede og dermed opnå den ægte frihed. Mennesket er et socialt væsen, og friheden formår at forene mennesker i en atmosfære af fred og forståelse. Anerkendelsen og respekten for den anden, og dermed ærefrygten for Guds virke i den anden, er et væsentligt aspekt.

Oversættelsen

Reglen er – partielt – oversat til dansk fra latin af den danske katolske præst Peter Schindler i 1929 og af den klassiske filolog, kirkehistorikeren Brian Møller Jensen i 1998. Jensens udgave har den latinske tekst. Begge oversættelser beror på samme brugs-

version (1937, 1944, 1980), der stammer fra Vor Frue Kloster i Høsterkøb.

1998-oversættelsen er tættere på den latinske tekst og er mere præcis. Et eksempel ses her (73, 8): ”Hvem du altså end er, som skynder dig mod det himmelske fædreland, opfyld nu med Kristi hjælp denne lille regel, skrevet for nybegyndere” (1998). ”Hvem du end er, som iler mod det himmelske fædreland, følg med Kristi hjælp denne kortfattede, grundlæggende regel” (2017). 1998-oversættelsen er i ordvalget tættere på et nudansk og er nemmere at læse. Reglen er ikke kun ”for begyndere”, men det står der på latin. Benedikt taler til sin elev.

2017-oversættelsen er i sit udtryk nærmere den lidt ældre danske prosa og poesi. Formålet med filologens og traditionens oversættelser er forskellige. For det skær af evigheden, der gør, at reglen nok bør stå alene, synes det korte forord for langt, måske især afsnittet om benediktinere i Danmark og Benediktmedaljen. Reglen er ikke kun historie, men vidner om levet liv hver dag i en levende tradition. Teksten rummer universelle tanker, der måske bedst står alene, på nudansk – så teksten fremstår ”udenfor tid og rum” som det var, så nu og altid.

Tag og læs

Almengyldige er levereglerne om redskaberne til gode gerninger (kap. 4) – ikke kun i klosteret, men for enhver. De kan læses til hverdag, og bogen har det helt rigtige natbords-format. Det er derfor en glæde, at reglen her foreligger i endnu en dansk oversættelse. ”Så tag og læs”, som nabodrenge – eller var det Helligånden – sagde til kirkefaderen Augustin, da han en dag sad og surmulede (Bekendelser 8, 29).

Benedikts regel, oversat af Margarita Ingelise Schmidt og Anna-Maria Kjellegaard OSB. Katolsk Forlag 2017. ISBN 978-87-92501-38-7. 130 sider, 195 kr. katolskforlag.dk/p/benedikts-regel.

”Miraklerne sker på gaden”

For præstestuderende Daniel Steiner Ebert handler det om at møde mennesker dér, hvor de er.

Tekst og foto: Niels Messerschmidt

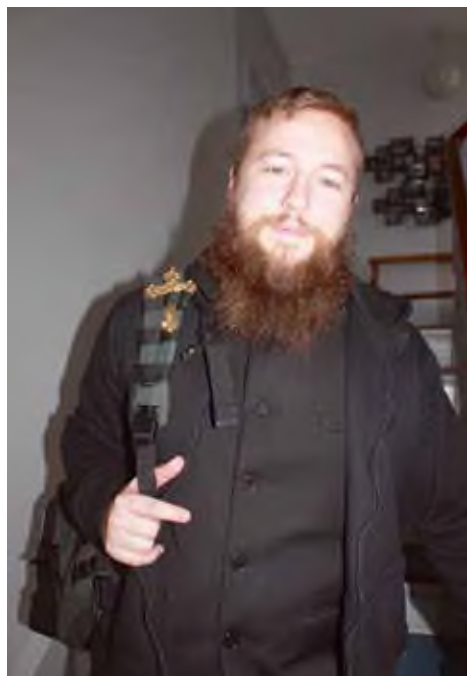
GADEMISSION Man kan ikke undgå at blive fascineret, når den 28-årige Daniel Steiner Ebert fortæller om sine oplevelser med at evangelisere blandt Birminghams mere end 10.000 hjemløse. Han besøgte i januar KO's redaktion for at fortælle om sine oplevelser og sit kald til at evangelisere blandt samfundets mest udsatte.

Hver onsdag – på sin ugentlige fridag fra præsteseminariet St. Mary's College Oscott nær Birmingham – drager han og en gruppe på op til ti seminarister ud på gaderne medbringende te og kaffe, sandwiches og måske også noget rent undertøj.

”Det er vores ’icebreaker’ til at komme i kontakt med dem. Herefter kan vi forkynde det glade budskab”, siger Daniel og forklarer, at filosofien bag deres indsats er ret enkel: ”Som kristne tror vi, at mennesket er skabt til kærlighed, og at man går i stykker, hvis man ikke modtager kærlighed eller føler sig elsket. Vi fortæller dem, at de er elskede og værdifulde i Guds øjne, og det kan ingen tage fra dem. Vi lytter til deres historie, deres problemer og frustrationer og tilbyder forbøn”.

Daniel og hans medseminarist Pascal startede gademissionen blandt

Birminghams mange hjemløse på eget initiativ for tre år siden, og de finansierer

Præstestuderende Daniel Steiner Ebert klar til at gademissionere med det uundværlige krucifiks i rygsækkens skulderrem.

det udelukkende ved hjælp af egne midler. Kimen til Daniels interesse for det pastorale arbejde, især evangelisering og sjælesorg for udsatte personer, blev vakt, da han efter 10. klasse rejste til England for at deltage i *The Wire Project* – et projekt som gik ud på at hjælpe udsatte unge. Her oplevede han på nært hold, hvor forløsende det kan være, når mennesker åbner op og ofte grædende fortæller deres historie.

”En ting, man lærer på gaden derovre, er at møde mennesker dér, hvor de er. Det er en stor velsignelse og er noget jeg godt kunne tænke mig at fortsætte med som præst, hvis jeg selv kan vælge til dén tid. Det er ikke nok at stå og vente på, at folk kommer til dig: du er nødt til at tage fat i dem og fx stikke dem et bønsekort i hånden. Jeg har set franciskanere gøre det i England, og det er ret imponerende hvor mange mennesker, de får i tale – og nogle gange sker endda egentlige omvendelser”.

At give sig selv hen

Daniel har selv oplevet hvor underfundigt Gud virker, når han er ude på gaden for at forkynde det glade budskab.

”Tag nu fx Mikey, en ung fyr med psykiske problemer. Han fik sit første barn som 15-årig, blev hjemløs som teenager, har været på stoffer og ofte indblandet i slagsmål. Det er tredje år vi har kontakt til ham. Sidste år bad han om en Bibel, fordi han var begyndt at tænke over det, vi forkyndte. Han læser nu regelmæssigt i sin Bibel og når vi besøger ham om onsdagen

har han altid spørgsmål, og det virker som om der er ved at falde lidt ro over hans liv”, siger Daniel og tilføjer:

”Netop fordi de hjemløse ved, at vi kommer fast hver onsdag, bliver det muligt at opbygge fortrolighed og egentlige venskaber. Det skyldes blandt andet, at de oplever at vores interesse for dem er reel og fordi de selv får noget ud vores opbyggelige samtaler. Vi har fulgt mange af dem i flere år og ikke sjældent oplever vi, at vores besøg får dem ind i en god gænge: de får atter overskud til at gå med deres *Big Issue* (en pendant til vores ’Hus forbi’) og får herved en lille fast indtægt, så de kan leje et lille værelse. Og når de først har en fast adresse, kan de også modtage dagpenge, hvilket igen forstærker den positive udvikling, de er inde i”.

Der findes også katolske organisationer, som arbejder med fattige og udstødte i Birmingham, men ingen af dem arbejder med sjælesorg. De tilbyder mad, tøj og hjælp til at komme videre i systemet.

Daniel Steiner Ebert takker for kaffen og slutter med ordene: ”Jeg oplever, at jeg har fundet mit kald, og oplever den største glæde ved det. Det er fantastisk at få lov til at give sit liv til Kristus i bønner, i studierne og i det pastorale arbejde. Ja, at give sig selv fuldstændigt”.

’Ikke jeg lever, men Kristus lever i mig’

I forbindelse med DUKs 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og i kommende numre en række portrætter af Danmarks Unge Katolikker.

Tekst: Generalvikar Niels Engelbrecht

DUK 70 ÅR Da Danmarks Unge Katolikker blev grundlagt for 70 år siden, var de en ny brik til det katolske ungdomsarbejde i Danmark.

Det ældste ungdomsarbejde var nok Maria-kongregationer for unge mænd og unge piger. Kongregationerne var kommet med jesuitterne og havde bredt sig også til menigheder, som jesuitterne ikke stod for. Formålet var at fordybe sig i troen ved rosenkransbøn og særlige gudstjenester for de unge med åndeligt input. Det var piger for sig og drenge for sig. Kongregationerne var stærkt styret af de præster, som ledede dem.

I 1918 grundlagde Peter Schindler de katolske drengespejdere i Hertug Knuds Division, som fik stor tilslutning og havde troppe i mange menigheder. Mange unge præster engagerede sig som spejderkapellaner og tog med på weekender og lejre, hvor de sørgede for, at spejderne fik et bønsliv, og fejrede messe med dem. Snart opstod der også de blå katolske pigespejdere.

I løbet af 30'erne kom der katolske ungdomsklubber til. Da min mor konverterede i slutningen af årtiet, kom hun ind i den store KUK i Stenosgade, hvor hun fik et bredt katolsk netværk, som varede resten af hendes liv. Det var meget en græsrodsbevægelse, som i høj grad var afhængig af de unges eget initiativ. Men det var der også masser af. Klubberne var meget

fokuseret på troslivet, men havde også plads til store fester, ture og fællesskab.

I slutningen af fyrrerne tog de unge så selv initiativ til at danne sammenslutningen Danmarks Unge Katolikker under mottoet: ”Ikke jeg lever; men Kristus lever i mig.” Det lokale KUK arbejde blev styrket med det nationale arbejde, som var meget fokuseret på Ømborgen, der opstod samme

”Måtte vi også om 30 år kunne fejre 100-års jubilæet med en levende organisation, der fortsat arbejder for, at ikke vi skal leve, men Kristus skal leve i os”, siger generalvikar Niels Engelbrecht i anledning af DUK's jubilæum senere på året.

Foto: Niels Messerschmidt.

år. I løbet af 50'erne udviklede arbejdet sig med børne-, junior- og ungdomslejre

Organisationen fik en demokratisk struktur og valgte selv sin ledelse, selvom biskop Suhr engang imellem gjorde opmærksom på, hvem han gerne så som formand. Engang i 50'erne tilkaldte han den senere rektor på Niels Steensens Gymnasium, Walter Dalland, og meddelte ham, at han havde tænkt sig, at han skulle være landsformand. Så blev Walter på årsmødet valgt til det. Det viste, at biskoppen tog DUK alvorligt og satte pris på det arbejde, der blev udført der.

Selvom DUK er en selvstændig organisation, har den altid haft tæt samarbejde med bispeddømmet og biskoppen. I 60'erne fik man en fast ungdomspræst og en ungdomskonsulent, som i lang tid var en Sankt Joseph Søster. DUK blev dermed også of-

ficielt bispeddømmets tilbud til de unge katolikker i landet. Men det vigtige er, at det er de unge selv, som driver foreningen med et væld af frivillige, der stiller op, så de mange arrangementer kan gennemføres.

I et geografisk stort, men medlemsmæssigt lille bispeddømme som vores, er vi i høj grad afhængige af, at det lokale børne- og ungdomsarbejde kan understøttes af det nationale arbejde. Ofte er der for få børn og unge i en menighed til at man kan opretholde meningsfulde tilbud for dem. Derfor er det nationale arbejde så vigtigt for at sikre børn og unge et katolsk netværk i egen aldersgruppe. Det er svært at tro alene.

Kongregationerne er væk, og spejderarbejde med katolsk indhold desværre også. DUK består, samler børn og unge fra hele landet og støtter det lokale arbejde i menighederne. Måtte vi også om 30 år kunne fejre 100-års jubilæet med en levende organisation, der fortsat arbejder for, at ikke vi skal leve, men Kristus skal leve i os.

Tillykke med jubilæet.

BISPEDØMMETS FASTEINDSAMLING 2018

Hjælp tørkeramte
bønder i Uganda

FASTEINDSAMLING 2018

Hvad er vigtigst?

"Måske glemmer vi indimellem at spørge os selv, hvad der er vigtigst i livet".

Sådan sagde dronningen i sin nytårstale, idet hun fulgte op med et spørgsmål og svar: "Hvad betyder mest for os, når det kommer til stykket? Det gør de mennesker, der står os nær. Og for de allerfleste er det vores familie".

Kloge ord fra regenten ved nytårstide. Den tid på året, hvor mange danskere gør status og måske ændrer kurs i livet. Dronning Margrethe havde yderligere den opfordring, at vi i 2018 prøver at gøre noget unyttigt. Gå en tur ved stranden, finde sytøjet frem eller skitseblokken – som regenten selv foretrækker det – for at nærme tanken og fantasien og gøre verden større.

En opfordring, som står i kontrast til vores samfund, der først og fremmest efterspørger effektivitet og nytteværdi, for slet ikke at tale om merværdi i forhold til markedet. Og hvor solidariteten synes at være på skrump.

Fastetiden er endnu en opfordring til os om at stoppe op og prøve os selv. Hvad er vigtigst? Det handler om vores forhold til Gud. For det allervigtigste i livet er at leve Gud nær. Det er lykken, som salmisten udtrykker det.

Men livet handler også om min næste, familien og fællesskabet. For Gud har ikke skabt os som solister! Vi skal gøre gavn og glæde andre – især skal vi være der for fattige og udstødte, for mennesker, der lider. Derfor gennemfører Caritas også i år bispedømmets fasteindsamling.

Jann Sjursen,
Generalsekretær for Caritas Danmark

FAKTA OM UGANDA

Hovedstad: Kampala

Areal: 241.038 km²

Indbyggertal: 39 mio.

Sprog: Det officielle sprog er engelsk. Der tales 40 andre sprog, herunder Swahili og Luganda.

Mennesker, der lever under fattigdomsgrænsen: 20 %

Religion: Ca. 60 % kristne og ca. 5 % muslimer, mens resten overvejende tilhører lokale etniske religioner.

Den største kristne kirke er den romersk-katolske med ca. 9 mio. medlemmer.

Kilde: UNDP og CIA World Factbook

Hjælp tørkeramte bønder i Uganda

AF SIDSE HELENE SUREL MOGENSEN, KAMPAGNEKOORDINATOR

I Uganda i det østlige Afrika lever 76 % af befolkningen af landbrug. Langt de fleste lever af det, man kalder subsistenslandbrug, hvor de kun lige dyrker nok til at brødføde sig selv og deres familie. Derudover har de ingen eller en meget begrænset indtægt. En stor del af befolkningen har ingen uddannelse og meget få års skolegang bag sig. Det betyder, at landbruget er deres eneste mulighed. For de fleste er der nemlig ikke andre jobs at få.

Caritas har gennem de sidste 15 år arbejdet for at forbedre småbønderes levevilkår i Uganda. Caritas arbejder både for at forbedre bøndernes levevilkår ved at organisere dem i bondeforeninger og ved at gøre dem i stand til at kræve deres ret som borgere i forhold til lokale myndigheder og derved få adgang til basale serviceydelser.

Klimaforandringer er en trussel mod fødevareproduktionen

Landbrugsproduktionen i landet er ikke særlig effektiv. En af årsagerne til det ringe udbytte af høsten er, at de fleste bønder ikke har mulighed for at kunstvande deres afgrøder, når regnen udebliver. Deres landbrug er ofte regnvandsbaseret, og de er derfor 100 % afhængige af regnen. Gennem de sidste 20 år er Uganda begyndt at mærke konsekvensen af klimaforandringer bl.a. i form af ændrede nedbørsforhold.

Danmark er det land i verden, som er bedst til at tilpasse sig klimaforandringer. Det skyldes både, at vi ligger i et klimamæssigt smørhul, og så at vi har nogle politiske og sociale strukturer, som gør, at vi kan håndtere dem. Uganda er derimod ekstremt sårbart overfor klimaforandringer. I et land, hvor så mange mennesker lever af landbrug, udgør klimaforandringerne en trussel mod landets fødevareproduktion.

De ændrede vejrforhold bevirker, at regnen falder langt mere uregelmæssigt end tidligere. Nogle steder i landet regner det for meget og andre for lidt. Det giver et ringere udbytte af høsten og i værste fald en helt fejlslagen høst. Det forringer en i forvejen lav og ikke særlig effektiv landbrugsproduktion.

I det nordlige Uganda er bønderne ramt af tørke

I Soroti i det nordlige Uganda bor en gruppe af de bønder, som Caritas støtter. Området er ofte ramt af tørke. Bønderne oplever, at klimaet har ændret sig meget de sidste 20 år. Gruppens formand Phoebe Ageo fortæller:

”Tidligere var der to-tre regntider. Der plejede at være vand i alle sumpområderne og dug på alle planterne om natten, og når solen stod op. Det er der ikke længere, og når det ikke regner, bliver jorden hurtigere knastør. Det er blevet varmere, og perioderne uden regn bliver længere og længere”.

FOTO: ANDREW AITCHISON

Sådan kan du hjælpe bønderne i Uganda

En vandkande = 25 kr.

En sprinkler = 100 kr.

En vandslange (50 meter) = 200 kr.

En vandtank (300 liter) = 400 kr.

En vandpumpe = 1.000 kr.

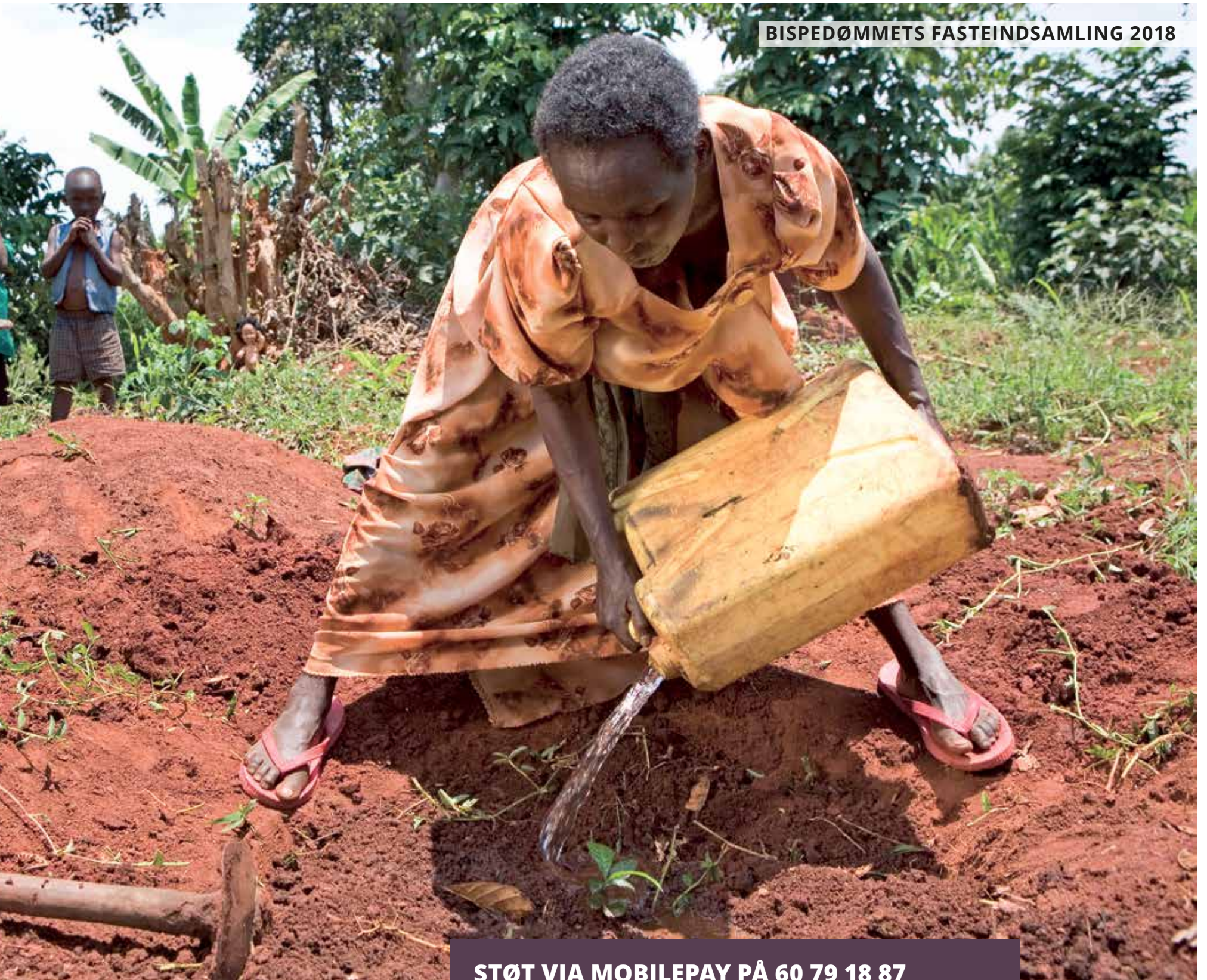
En regnvandstank = 2.500 kr.

En soldrevet vandpumpe = 35.000 kr.

De ældre medlemmer i gruppen husker deres barndom uden de store bekymringer for vejret. Regnen faldt altid på det forventede tidspunkt, og der var altid nok vand til deres afgrøder. I dag er der større usikkerhed, da de aldrig kan være sikre på, hvornår regnen kommer og i hvor store mængder. Det skaber stor usikkerhed, og høsten slår ofte fejl. De skal grave længere ned i jorden for at støde på en vandåre, men det volder også problemer, da jorden er hård og svær at komme igennem, og de ikke har det rette udstyr. Der er derfor et stort behov for at få adgang til kunstvanding og viden om andre afgrøder, der kan stå de lange perioder med tørke imod.

Nye metoder er vejen frem

Caritas' lokale partnere forsøger hele tiden at finde nye metoder til at optimere udbyttet af høsten for bønderne. For at modvirke den klimaskabte tørke er der brug for simple metoder til at opsamle regnvand, der kan bruges, når regnen udebliver. Der skal også skabes adgang til grundvand og andre vandkilder. Det skal være lavteknologiske og billige løsninger, der kan bruges af småbønder. Caritas Danmark har fået hjælp af en ekspert i kunstvanding til at finde ud af, hvilke kunstvandingsmetoder, der er de bedste for bønderne. Det er endnu ikke blevet besluttet, præcis hvilket udstyr bønderne skal have, da det også afhænger af, hvor mange penge, der bliver samlet ind til projektet.

Men det kan være udstyr såsom regnvandsbeholdere og vandtanke, der kan opsamle regnvand i regntiden, og sprinklere, vandkander og vandslanger, man kan bruge til at vande med efterfølgende. Det er et pilotprojekt, og det vil forhåbentligt give ny viden, som også kan bruges i nogle af de andre lande, hvor Caritas Danmark arbejder. Pengene fra dette års fasteindsamling går derfor til at købe kunstvandingsudstyr til bondeforeninger i Uganda.

STØT VIA MOBILEPAY PÅ 60 79 18 87

SMS CARITAS TIL 1231

(SMS koster 100 kroner + alm. SMS-takst)

Betal via netbank:

Registreringsnummer: 2191. Kontonummer: 3487254516

Støt via www.caritas.dk

KORT OM CARITAS' UDVIKLINGSARBEJDE I UGANDA

- Caritas Danmark har arbejdet i Uganda siden 2001.
- Caritas arbejder igennem 13 lokale partnere i 15 distrikter i det centrale og østlige Uganda.
- Caritas arbejder primært med at organisere småbønder i bondegrupper for derved at hjælpe dem ud af fattigdom.
- 10.400 husstande er organiseret i 388 bondegrupper under 16 kooperativer og 25 foreninger.
- Ca. 62.500 mennesker får hvert år gavn af Caritas' udviklingsarbejde i landet.

Katastrofefonden

Når katastrofen rammer, er det vigtigt, at hjælpen når hurtigt frem. Derfor går en del af midlerne fra årets fasteindsamling til Caritas' katastrofefond. Fonden er med til at sikre, at Caritas kan sende penge afsted til katastrofeområder straks efter en katastrofes indtræden. Takket være det verdensomspændende Caritas-netværk kan Caritas Danmark bidrage til at afhjælpe katastrofer i lande, hvor vi ikke selv arbejder. I 2017 sendte Caritas penge afsted til følgende nødhjælpsindsatser:

Orkan Dineo i Zimbabwe: 69.950 kr.

Jordskælv i Peru: 30.673 kr.

Jordskred i Uganda: 62.871 kr.

Internt fordrevne i Syrien: 58.910 kr.

Hjælp til sårbare migrant kvinder på Cypern: 149.142 kr.

Total 371.546 kr.

Et bidrag til dette års fasteindsamling er med til at sikre, at Caritas Danmark kan bidrage til katastrofer i 2018.

FOTO: PATRICK NICHOLSON

FOTO: JANN SJURSEN

Biskop Czeslaw: Fasten er en forandringstid

AF JANN SJURSEN, GENERALSEKRETÆR FOR CARITAS DANMARK

Fasten drejer sig altid om at fokusere mere på Gud og næsten. I den forstand er der med fasten i 2018 intet nyt under solen ifølge Biskop Czeslaw. Og dog handler det om, at den enkelte i fastetiden vil lade sig forandre, ja, det er vel hovedessensen i kristendommen. Fasten skal føre til forandring:

Fornyelse i forhold til Gud og mennesker

"Fastetiden giver os mulighed for at styrke og forny vort forhold til Gud og mennesker. Det sker gennem bøn, almisse og faste, som også pave Frans på klassisk vis understreger i sit fastebudskab. Bønnen bringer os nærmere Gud og er også en mulighed for at bringe andre mennesker frem for Ham helt konkret. Det gælder også menneskehedens problemer og lidelser, hvorfor også de fattige er i fokus i fasten", understreger biskoppen.

Overalt i Kirken samles der i fastetiden ind til fattige og udstødte, fordi fasten har dette stærke fokus, men vi skal ikke generelt holde os tilbage i forhold til almisse, siger biskop Czeslaw:

"Velgørenhed skal vise sig på mange måder i hverdagen og hele året rundt. Det gavner andre, men er også værdifuldt for giveren, fordi almissen kan være med til at befri os fra den grådighed, der så let præger os. Fasten minder os stærkt om, at

vor næste er vor søster eller bror. Derfor er Caritas fasteindsamling også en tydelig og fælles markering af fasten i bispedømmet og af Kirkens og kristnes ønske om at være noget for andre".

Advarsel om falske profeter

Fra pavens fastebudskab fremhæver biskoppen Frans' advarsel mod falske profeter, som så let fører mennesker på vildveje bort fra både Gud og mennesker.

"Vi bliver let fascineret af glimmer og glamour. Underholdningsindustrien kan være et eksempel. Vi har brug for at koble fra eller ligefrem frigøre os fra afhængighed af den underholdning, der præger os og nærmest "stjæler" vores tid. Fasten kan bruges til at skabe forandring, uden at vi skal forsvare al underholdning og mediebrug", siger biskop Czeslaw.

Politiske charlataner

Pave Frans gør også op med det, han kalder "charlataner", der byder på lette løsninger på komplicerede problemer. Biskop Czeslaw er ikke sen til at relatere budskabet til det politiske Danmark og nogle af de politiske løsninger, befolkningen præsenteres for i disse år:

"Vor tid er præget af populisme. På det politiske

plan har vi set det på områder, der vedrører udlændinge og religiøse mindretal. F.eks. med imamloven, trossamfundsloven og burkaforbuddet. Her gennemfører Folketinget uklar lovgivning med en meget diffus forståelse af, hvad danske værdier er. Det er useriøst og mistænkeliggør samfundsborgere i vort land. Det er desværre ikke kun et dansk fænomen, så paven tager her et vigtigt anliggende op", slutter biskop Czeslaw sine overvejelser om fasten på baggrund af pavens fastebudskab.

Sådan kan du hjælpe
bønderne i Uganda

STØT VIA MOBILEPAY PÅ 60 79 18 87

SMS CARITAS TIL 1231

(SMS koster 100 kroner + alm. SMS-takst)

Betal via netbank:

Registreringsnummer: 2191.

Kontonummer: 3487254516

Støt via www.caritas.dk

Verdenskendt prædikant i Danmark

Pastor John Baptist Bashobora fra Uganda besøger Danmark.

RETRÆTE I dagene den 5. til 12. marts 2018 besøger den katolske præst John Bashobora Danmark.

Præsten, som kommer fra Uganda, er kendt for sin helbredelses- og udfrielsestjeneste og samler 50.000-60.000 mennesker når han besøger Polen, hvilket han gjort flere gange. Han har læst teologi og psykologi i Rom, hvor han også i 1988 tog en doktorgrad i spiritualitet med særlig fokus på "Skelnen mellem Ånderne".

Under sit besøg i Danmark, som han besøger for første gang, skal han besøge Odense, Sønderborg og Skt. Nikolaj menighed i Esbjerg, hvor han holder en week-endretræte, som starter fredag den 9. marts kl. 17.

Om lørdagen starter vi kl. 10 og fortsætter hele dagen med helbredelsesmesse kl. 19. Søndag starter vi med rosenkrans kl. 9.30 og messe kl. 10 og fortsætter til ca. kl. 15. Det vil være en fordel, hvis man kommer til hele retræten; men man kan også komme og være med til det, som er muligt for en.

Der er mulighed for indlogering i Esbjerg – ring for yderligere oplysninger på tlf. 75 12 10 27 eller 21 13 16 93. P. Bashobora er koordinator for Den katolske karismatiske Fornyelsesbevægelse i bispedømmet Mbarara i Uganda. Han er født den 5. december 1946, præsteviet i 1972 og

er et kendt ansigt både i Europa og USA. Dette er en enestående mulighed for at blive fornyet i sin tro og modtage tilgivelse og helbredelse gennem en fasteretræte med en ydmyg præst, som Gud har benådet med nogle nådegaver, som Kirken og verden i dag har brug for som aldrig før.

Alle er velkomne.

Pastor Benny Blumensaat, Sankt Nikolaj Kirke Esbjerg.

John Baptist Bashobora. Foto: Wikipedia.

Tillykke!

Pater August Ziggelaar fyldt 90.

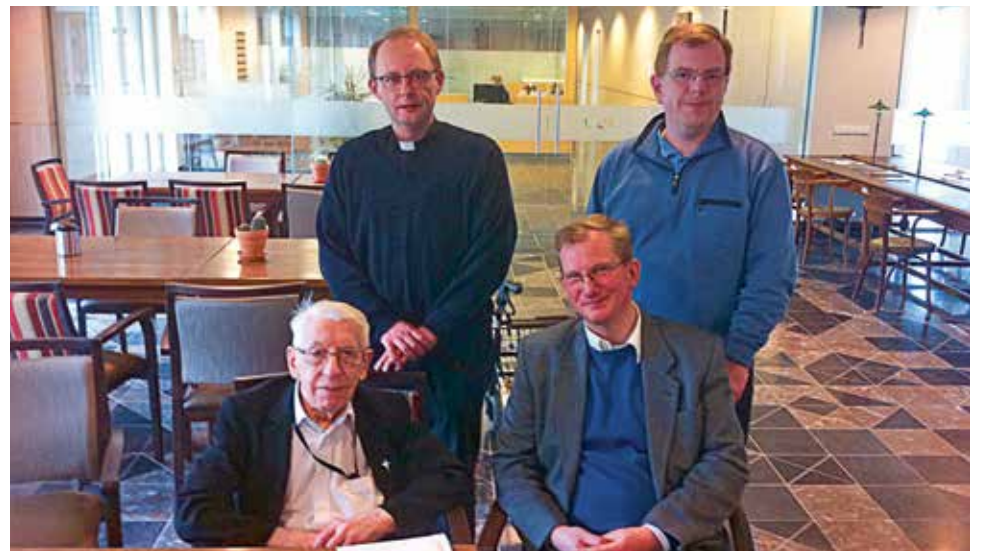
Tekst: Pastor Jan Hansen

FØDSELSDAG Midt i januar rejste en mindre delegation – fra hhv. Amsterdam, København og Rom – til Nijmegen i Holland for at besøge p. August Ziggelaar SJ, som fyldte 90 år den 17. januar. Lige siden han forlod Danmark i 2012 har han boet på et plejehjem for præster i Nijmegen. Først var det næsten et gensynets glæde for p. Ziggelaar, idet han kom tilbage til sit gamle præstekollegium, *Berchmanium*, som Jesuitterne dog for et par år siden

valgte at sælge til universitetet i Nijmegen. Husets beboere flyttede da blot et par hundrede meter ned ad gaden til et nybygget og moderne plejehjem, *Aqua Viva*, hvor p. Ziggelaar har boet nu godt et års tid.

Selvom man med alderen kan få nok så mange fysiske skavanker, har p. Ziggelaar det godt, og er stadig ganske godt informeret om hvad der sker hjemme i Danmark. Det glæder ham også, at mange stadig holder kontakten med ham, selvom han nu ikke længere bor i Danmark – et klart vidnesbyrd om hvor afholdt p. Ziggelaar altid har været.

På plejehjemmet har de udover den daglige messe en del aktiviteter såsom filmaftener, og p. Ziggelaar selv holder sig en stor del af tiden beskæftiget med ivrigt at læse sine bøger om mangt og meget.

Bagest p. Martin Knudsen fra Petrusbroderskabet, Rasmus Kaare Frederiksen. Forrest: pater August Ziggelaar og Carsten Günther.

Antallet af Santiagopilgrimme stiger og stiger

Langs Camino'erne i Spanien er de lokale stolte af deres pilgrimsrute, mens et utal af frivillige og naboer til Camino Santiago hver dag hjælper pilgrimmene på vej, selvom de både når det gælder antal, støj og affald fylder mere og mere i de små, spanske landsbyer.

Tekst: Poul Erik Magnussen www.jakobsvejen.dk

PILGRIMSVANDRING 2017 blev nok et rekordår i katedralen i Santiago de Compostela i Nordspanien, der for første gang nogensinde kan melde om over 300.000 gående pilgrimme på et år – en stigning på næsten 25.000 i forhold til året før. Over halvdelen af pilgrimmene (næsten 160.000) er ikke-spaniere, og det samlede antal pilgrimme er fordelt på nogenlunde lige mange af hver køn. De 300.000 pilgrimme ankom til Santiago ad forskellige pilgrimsruter, der har eksisteret siden middelalderen, og en stor del har gået over 800 km eller mere fra/gennem Frankrig, før de når målet, apostlen Jakobs grav. Pilgrimmene udgør kun en mindre del af det samlede antal besøgende ved Sankt Jakobs grav i Santiago, hvor der i 2017 blev optalt til over 3 millioner gæster. Og antallet ventes at stige hvert år indtil det foreløbige højdepunkt i 2021, hvor der er helligt år i Santiago, og der ventes et rykind af over en halv million gående pilgrimme og over fem millioner besøgende i katedralen.

Lige nu søger katedralen i Santiago, samt et stort antal overnatningssteder langs de mange pilgrimsveje i Spanien frivillig arbejdskraft for 2018, idet både velkomstcentret i Santiago, samt de mange herberger undervejs slet ikke kunne løbe rundt rent

økonomisk uden frivillige. Andre frivillige holder "oprydningsdage" langs pilgrimstierne, hvor de møder op på hundredvis af forskellige steder for at samle papir, engangsflasker og andet affald, som flyder i massevis langs pilgrimsruterne.

Mens det samlede antal pilgrimme, der går til Santiago, stiger og stiger, blev 2017 det første år siden 1980'erne, hvor antallet af danske santiagopilgrimme faldt stort. I 2017 blev der registreret 2.273 danske pilgrimme på pilgrimskontoret i Santiago, det er over 12 % færre end året før, hvor der var 2.594 pilgrimme med dansk pas. Det giver

Pilgrimme tørrer tøj på gaden efter regnvejr i den lille baskiske by Zubiri; 20 km nord for Pamplona.

sig selv, at kun en lille del af de mange danske pilgrimme er katolikker; men trods det mødes en mindre gruppe danske Santiagopilgrimme to gange årligt i forskellige katolske menigheder i det storkøbenhavnske område.

Og ved forårsmødet i år i Sankt Vilhelms Kirke i Hillerød, er hovedtemaet netop "frivillige langs pilgrimvejene", herunder et oplæg om, hvorfor spanierne i de mange byer og landsbyer langs pilgrimstierne kan blive ved med at tage godt imod tusindvis af pilgrimme, der dagligt – især i sommerhalvåret – i en uendelig strøm går gennem byerne ofte efterladende sig affald, samt støjende besøg i de lokale barer, butikker m.m. Spanske Maria Pilar Lorenzo gik Camino Frances i fjor, og hun har sit bud på, hvorfor spanierne tager så godt imod de tusindvis af ofte ikke-spaniere, som fylder meget langs pilgrimstierne:

"Genopdagelsen" af Caminoen er ikke alene en ny trend. I Middelalderen gik hvert år mange tusinde pilgrimme samme vej. Og jeg er overbevidst om, at folk i de små landsbyer, Caminoen passerer, har en historisk fornemmelse for det særlige ved det

sted, hvor de bor. De mange stednavne med "del Camino" i fortæller historien. Da pilgrimsvandringen forsvandt, blev landsbyerne ret isolerede, og nu hvor de mange pilgrimme er kommet tilbage, og ofte kommer langvejs fra, er de stolte af deres Camino og deres historie, siger Maria Pilar Lorenzo, der på pilgrimstræffet i Hillerød giver sit bud på livet langs de mange pilgrimsruter i Spanien, sammen med den danske pilgrim Torben Andersen, der i januar og februar i år, har været frivillig på *Albergue de peregrinos Siervas de Maria* i Astorga (ca 260 km før Santiago) nær den store spanske by Leon, hvor der om vinteren overnatter mellem 5 og 20 pilgrimme dagligt – om sommeren over 100 hver nat.

Torben Andersen fortæller, at langt de fleste pilgrimme er hjælpsomme, søde og taknemmelige for det arbejde der gøres for dem langs Caminoer'ne i Spanien, og for de fleste hospitaleros gælder: Glæden ved dagligt at tale med trætte, men glade og særdeles søde pilgrimme bærer lønnen i sig selv, siger Torben Andersen

Lige nu forbereder et ukendt antal danskere sig på at gå en af de mange pilgrimsruter til Santiago i indeværende år. Er du selv en af dem, eller har du bare lyst til at høre mere om pilgrimsvandring, kan du tilmelde dig forårets pilgrimstræf, *fredag den 16. marts kl. 17 i Sankt Vilhelm Kirke i Hillerød*. Mødet arrangeres af en mindre gruppe katolske santiagopilgrimme med repræsentanter for menigheden i Hillerød som værter; ikke-katolikker er også meget velkomne. Der begyndes med messe kl. 17 med sognepræst Hans Esmark, hvorefter der er møde med fællespisning og oplæg, samt snak om alle typer pilgrimsspørgsmål – også af praktisk karakter. Af hensyn til planlægningen vil arrangørerne gerne have tilmelding på jakobsvejen@gmail.com.

Om lægens egen etiske integritet

Katolske læger i Danmark udtaler sig om revisionen af lægeforeningens etiske retningslinjer.

ETIK Lægeforeningen er i færd med at revidere de etiske retningslinjer for danske læger, og det foreliggende udkast er ”faktisk udmærket”, skriver Foreningen af Katolske Læger i Danmark i en kommentar. Men de påpeger ”en iøjnefaldende mangel”, nemlig respekten for lægens egen etiske integritet.

”Det er væsentligt for os, at lægens ret til at følge sin samvittighed anerkendes som et overordnet princip. Det er naturligvis særligt vigtigt for katolske læger, som allerede nu i en række forhold oplever, at egne holdninger er i modstrid med samfundets flertal”, siger formanden for foreningen Katolske Læger i Danmark, overlæge dr. med. John-Erik Stig Hansen.

De katolske læger skriver, at de ”med stor interesse” har gennemgået lægeforeningens arbejdsgruppens udkast af november 2017 til nye etiske principper. ”Vi finder, at udkastet er gennearbejdet og velbegrunderet med en solid forankring i dansk lægetradition og sunde, humanistiske værdier”.

”Vi finder dog, at der blandt de anførte etiske principper savnes en passus vedrørende respekt for lægens egen etiske integritet overfor hensynet til det omgivende samfund. Historiske eksempler på konflikter herimellem er mange, men vi tænker i særlig grad på situationer, hvor læger har medvirket til etisk tvivlsomme

aktiviteter såsom lægers medvirken til anbringelse af dissidenter på psykiatriske behandlingsinstitutioner i det tidligere Sovjetunionen eller lægers medvirken til offensive biologiske våbenprogrammer i blandt andet USA. Graden af indirekte tvang ud fra fx karrierehensyn kan ikke afgøres i sådanne historiske eksempler, men understøttelse af den enkelte læges afvisning af medvirken til etisk uacceptable aktiviteter kan styrkes ved at anføre respekten herfor som et lægeetisk princip”, skriver John-Erik Stig Hansen.

”Retten til et personligt etisk forbehold er bl.a. nedfældet i Europarådets resolution 1763 fra 2010 og er også en del af dansk lovgivning, hvor sundhedslovens §102 giver sundhedspersonale ret til fritagelse for medvirken til svangerskabsafbrydelse. Vi finder imidlertid, at respekten for lægens etiske integritet bør generaliseres, og vi foreslår derfor, at der indføres yderligere et princip (fx efter det nuværende pkt. 25):

”Lægen skal opretholde sin etiske integritet og værne om retten til at have etiske forbehold i relation til lægeligt arbejde”.

Foreningen af Katolske Læger i Danmark ser gerne disse synspunkter medinddraget i lægeforeningens videre overvejelser.

NM

25 år som gudviet jomfru

Marianne lever et liv i det skjulte men midt i hjertet af Kirken.

JUBILÆUM Marianne Groesmeyer kunne fredag den 2. februar, på Kaldsdagen for det gudviede Liv, fejre sit 25 års jubilæum som gudviet jomfru (*Ordo Virginum*), idet hun modtog vielsen den 2. februar 1993 ved biskop Hans Martensen.

Jomfruvielser er en af de ældste vielser i Kirken, som efter være gledet ud i glemslen blev genindført af Det 2. Vatikanconcil. Ved en højtidelig vielse indvies en kvinde, som er jomfru, officielt af biskoppen til et liv i gudviet stand. Ved sin vielse lover hun at leve bestandigt i jomfruelighed for Kristus alene i uselvsk tjeneste for Kirken gennem et liv i bøn, bod, barmhjertighedsgerninger og apostolsk arbejde.

Marianne Groesmeyer, som har arbejdet som lærer, kateket i bispedømmet og senere ca. ti år med katolsk fængselspsykiatri, lever i dag et liv helliget bøn for især præsterne.

På verdensplan er der ca. 3.000 gudviede jomfruer, hvoraf to bor i Danmark.

Jubilæet blev fejret under private former med deltagelse af den amerikanske kardinal Raymond Burke, som Marianne Groesmeyer har kendt helt tilbage fra slutningen af 1990'erne. Kardinal Burke koncelebrerede messen fredag eftermiddag i Vor Frue Kirke i Herlev med biskop Czeslaw Kozon og flere af bispedømmets præster.

NM

Marianne Groesmeyer sammen med kardinal Raymond Burke, biskop Czeslaw Kozon og hendes gud søn Matteus, som udoover at ministrere også stod for 2. læsningen under fredagsmessen i Vor Frue Kirke i Herlev.

Idéen 'Lent – foto a day' er udarbejdet med inspiration fra www.youthministrymedia.ca.

#Fastefoto

Tag et foto hver dag i fastetiden.

Tekst: Eva Maria Nielsen, Pastoral-Centret

BILLEDER Fastetiden er en periode på 40 dage. I denne tid, som varer fra askeonsdag til påske, forbereder katolikker sig på at fejre påske. Man taler om en 40 dages faste. Søndagene tæller man ikke med, da søndage aldrig er fastedage. Om søndagen fejrer vi jo allerede opstandelsen. En søndag er en festdag og ligesom et lille brud på fastetiden.

Fastetiden kan markeres på forskellig vis. Fra gammel tid har man ofte fokuseret på tre aktiviteter. Jeg kalder dem for fastens trekløver: Det er bøn, faste og almisse. De er rigtig fine; men alligevel trænger jeg til lidt fornyelse i år. Jeg har brug for en anderledes markering af fastetiden. Måske har du lyst til at følges med mig. Og måske kan du samles med nogen fra din menighed eller dine unge, der deltager i menighedens undervisning.

#fastefoto – Hvad går opgaven ud på?

Pastoral-Centret inviterer dig til at dele et foto til et emne hver dag i fastetiden. I dag lever vi i en visuel verden, og budskaber

bliver også spredt visuelt. Fastetiden, disse fyrre dage, er for mig en vandring mod påske. Denne tid udtrykker vor længsel. Vi er på vandring mod påske, og målet er glæden, og at vi fejrer kærligheden og livet.

Deltag i #fastefoto i fastetiden. Måske vil de unge fra din menighed også være med. Mange af de unge er på Instagram, Twitter eller bruger Facebook. Lav jeres egen Facebookgruppe og del jeres fotos til et bestemt emne om dagen.

Måske har du også lyst til at dele dine billeder med os på Pastoral-Centrets side på Facebook – lad os sammen være undervejs mod påske. Uanset, hvor du poster dine billeder – post dem med eller uden kommentar med dagens motiv. Fx er emnet til den 3. marts ”spise”. Brug kun hashtag #fastefoto. Så man vil kunne finde dem mange steder. Tak, fordi du er med. Du kan være med de dage, som du kan overskue. Så hop gerne på vognen senere! På Instagram finder du os her @pastoralcentret.

Du kan se temaet for hver dag i fasten på www.pastoralcentret.dk.

Særlige oplysninger vedrørende fastetiden

BESTEMMELSER Askeonsdag 14. februar og langfredag 30. marts, som i år hhv. indleder og afslutter fastetiden, er abstinens- og fastedage til minde om Herrens egen faste, lidelse og død. Disse to dage er *forpligtende* faste- og abstinensdage, dvs. man faster og afholder sig helt fra kødspiser.

At faste betyder, at man højst spiser ét fuldt, men enkelt måltid, om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis ikke man helt undlader dem.

Hvem er forpligtet? Personer fra 14 år og opefter er forpligtet af bestemmelsen om, at fredage er bodsdage og askeonsdag og langfredag er abstinensdage (kødløse dage); fra man er fyldt 18, til man er fyldt 59 år, er man også forpligtet til at faste.

Bodens sakramente Fastetiden lægger særligt op til, at man gør brug af bodens sakramente. Er man sig bevidst at have begået en alvorlig synd, er man forpligtet til at skrifte den inden modtagelsen af kommunionen. Man er i øvrigt forpligtet til at skrifte inden for et år, hvis man har begået alvorlige synder.

Modtagelse af den hellige kommunion Alle, der har modtaget den første hellige kommunion, er forpligtet til at modtage Altrets Sakramente mindst én gang om

året. Har man i årets løb ikke været til kommunion, bør forpligtelsen opfyldes i påsketiden, medmindre der er en rimelig grund til at opfylde den på et andet tidspunkt. Påsketiden strækker sig fra påskemat til og med pinsedag.

Fredage er bodsdage Alle årets fredage, hvor der ikke fejres en højtid, er bodsdage. I bispedømmet kan man om fredagen i stedet for at afholde sig fra kød (abstinens) vælge andre former for at markere fredagen som bodsdag, f.eks. ved at afholde sig fra anden føde, fra bestemte drikke eller fra andet, f.eks. fornøjelser, eller ved at øve særlige kærlighedsgerninger, bede mere og lignende.

Fastebidrag Faste, bøn og åndelig fordybelse er vigtige elementer i fastetiden. Vor fordybelse i troen skal dog altid være ledsaget af vilje til håndgribelige udtryk for næstekærlighed. Derfor er der til fastetiden også knyttet en formaning til at give et konkret bidrag til nødlidende. Det kan ske ved at deltage i Caritas Danmarks' fasteaktion eller ved på anden måde at bidrage materielt til mennesker i nød.

Kollekten til Det hellige Land indsamles langfredag den 30. marts. De kristne i Det hellige Land er alvorligt trængt og har brug for vores solidaritet. Pengene går til opretholdelsen af Kirkens aktiviteter i Det hellige Land.

Læs mere på katolsk.dk.

Marts

- 1.viol. Torsdag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
V. Sl 1,1-2.3.4+6
R. Lykkelig den mand, der tager sin tilflugt til Herren.
L.: Jer 17,5-10. Ev.: Luk 16,19-31.
(Karl den Gode, martyr (†1127) kan ihukommes)
2. viol. Fredag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
V. Sl 105,16-17.18-19.20-21
R. Husk de undere, Herren gjorde.
L.: 1 Mos 37,3-4.12-13a.17b-28.
Ev.: Matt 21,33-43.45-46.
- 3.viol. Lørdag i 2. uge i fasten. (II Ps).
Faste pf.
V. Sl 103,1-2.3-4.9-10.11-12
R. Herren er barmhjertig og nådig.
L.: Mika 7,14-15.18-20. Ev.: Luk 15,1-3.11-32.
Bededag for præste- og ordenskald
- 4.viol. 3. SØNDAG I FASTEN. (III Ps).
✠ Cr. *Faste pf.*
1.L.: 2 Mos 20,1-17 eller 20,1-3.7-8.12-17;
V. Sl 19,8.9.10.11.
R. Herre, du har det evige livs ord.
2.L.: 1 Kor 1,22-25. Ev.: Joh 2,13-25.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger.
I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
(Lucius I, pave og martyr (†254) kan ihukommes i Domkirken.)
- 5.viol. Mandag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 42,2.3.; Sl 43,3.4
R. Min sjæl tørster efter Gud, den levende Gud, hvornår kan jeg komme og se Guds ansigt?
L.: 2 Kong 5,1-15. Ev.: Luk 4,24-30.
I 3. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten.
I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
(Patrick, biskop (†471) kan ihukommes)
- 6.viol. Tirsdag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 25,4-5ab.6-7bc.8-9
R. Herre, husk din barmhjertighed og trofasthed.
L.: TilfDan B, 11-20. Ev.: Matt 18,21-35.
- 7.viol. Onsdag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 147,12-13.15-16.19-20
R. Jerusalem, lovsyng Herren!
L.: 5 Mos 4,1.5-9. Ev.: Matt 5,17-19.
(Perpetua og Felicitas, martyrer (†204) kan ihukommes)
- 8.viol. Torsdag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 95,1-2.6-7.8-9
R. Om i dag I dog ville lytte til ham!
Gør ikke jeres hjerter hårde!
L.: Jer 7,23-28. Ev.: Luk 11,14-23.
(Johannes af Gud, ordensmand (†1550) kan ihukommes)
9. viol. Fredag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 81,6c-8a.8bc-9.10-11ab.14+17
R. Jeg er Herren din Gud; hør, mit folk.
L.: Hos 14,2-10. Ev.: Mark 12,28b-34.
(Francisca af Rom, ordenssøster (†1440) kan ihukommes)
- 10.viol. Lørdag i 3. uge i fasten. (III Ps).
Faste pf.
V. Sl 51,3-4.18-19.20-21b
R. Troskab ønsker jeg, ikke slagtofre.
L.: Hos 6,1-6. Ev.: Luk 18,9-14.
- 11.viol. eller rosa. 4. SØNDAG I FASTEN. (IV Ps).
✠ Cr. *Faste pf.*
1.L.: 2 Krøn 36,14-16.19-23;
V. Sl 137,1-2.3.4-5.6.
R. Gid min tunge må klæbe til ganen, hvis jeg ikke husker dig, Jerusalem.
2.L.: Ef 2,4-10. Ev.: Joh 3,14-21.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger.
I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
- 12.viol. Mandag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 30,2+4.5-6.11-12a+13b
R. Herre, jeg priser dig, for du har trukket mig op fra dybet.
L.: Es 65,17-21. Ev.: Joh 4,43-54.
I 4. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten.

- I så tilfælde bedes også den særlige præfation.*
- 13.viol. Tirsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 46,2-3.5-6.8-9
R. Hærskarers Herre er med os, Jakobs Gud er vor borg.
L.: Ez 47,1-9.12. Ev.: Joh 5,1-16.
5-års dagen for pave Frans' valg til pave (2013).
Mindes i menighedernes forbønner.
6-årsdagen for biskop Hans Ludvig Martensens død (2012).
Mindes i menighedens forbønner.
- 14.viol. Onsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 145,8-9.14.17-18
R. Herren er nådig og barmhjertig.
L.: Es 49,8-15. Ev.: Joh 5,17-30.
- 15.viol. Torsdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 106,19-20.21-22.23
R. Husk os, Herre, i nåde mod dit folk.
L.: 2 Mos 32,7-14. Ev.: Joh 5,31-47.
- 16.viol. Fredag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 34,17-18.19-20.21+23
R. Herren er nær ved dem, hvis hjerte er knust.
L.: Visd 2,1a.12-22. Ev.: Joh 7,1-2.10.25-30.
- 17.viol. Lørdag i 4. uge i fasten. (IV Ps).
Faste pf.
V. Sl 7,2-3.9b-10.11-12
R. Herre min Gud, hos dig søger jeg tilflugt.
L.: Jer 11,18-20. Ev.: Joh 7,40-53.
(Patrick, biskop (†471) kan ihukommes)
- 18.viol. 5. SØNDAG I FASTEN. (I Ps).
✠ Cr. *Faste pf.*
1.L.: Jer 31,31-34;
V. Sl 51,3-4.12-13.14-15.
R. Skab mig et rent hjerte i mig, Gud.
2.L.: Hebr 5,7-9. Ev.: Joh 12,20-33.
Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger.
I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
- 19.hvid. Mandag. JOSEF, Jomfru Marias brudgom (h)
✠ Gl. Cr. *Sankt Josefs pf.*
1.L.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16
V. Sl 89,2-3.4-5. 27+29
R. Hans slægt skal blive for evigt.
2.L.: Rom 4,13.16-18.22
Ev.: Matt 1,16.18-21.24a eller: Luk 2,41-51a
- 20.viol. Tirsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
V. Sl 102,2-3.16-18.19-21
R. Herre, lyt til min bøn, lad mit råb komme til dig.
L.: 4 Mos 21,4-9. Ev.: Joh 8,21-30.
I 5. uge i fasten kan man på en af hverdagene til fremme af dåbskatekesen vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten.
I så tilfælde bedes også den særlige præfation
- 21.viol. Onsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
V. TilfDan B 29a.30a.31a.32a.33a
R. Lovprist og ophøjet til evig tid.
L.: Dan 3,14-21. TilfDan B 26. Dan 3,24-25.28
Ev.: Joh 8,31-42.
- 22.viol. Torsdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
V. Sl 105,4-5.6-7.8-9
R. Evigt husker Herren på sin pagt.
L.: 1 Mos 17,3-9. Ev.: Joh 8,51-59.
- 23.viol. Fredag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
V. Sl 18,2-3a.3b-4.5-6.7
R. I min nød råbte jeg til Herren og han hørte mig.
L.: Jer 20,10-13. Ev.: Joh 10,31-42.
(Turibius Mongrovejo, biskop (†1606) kan ihukommes)
- 24.viol. Lørdag i 5. uge i fasten. (I Ps).
Pass. pf. I.
V. Jer 31,10.11-12b.13
R. Han vogter os som hyrden sin hjord.
L.: Ez 37,21-28. Ev.: Joh 11,45-57.
- 25.rod. PALMESØNDAG. (II Ps).
✠ Cr. *Særl. pf.*
Palmeprocessionen:
Ev.: Mark 11,1-10 eller Joh 12,12-16.
Messen:
1.L.: Es 50,4-7;
V. Sl 22,8-9.17-18a.19-20.23-24.

- R. Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?
2.L.: Fil 2,6-11.
Ev.: Mark 14,1-15,47 eller 15,1-39.
- 26.viol. MANDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
V. Sl 27,1.2.3.13-14
R. Herren er mit lys og min frelse.
L.: Es 42,1-7. Ev.: Joh 12,1-11.
- 27.viol. TIRSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
V. Sl 71,1-2.3-4a.5-6b.15+17
R. Min mund skal forkynde din retfærdighed
L.: Es 49,1-6. Ev.: Joh 13,21-33.36-38.
I Domkirken: *hvid. Fornyelse af præsteløfterne, indvielse af de hellige olier.*
Gl. Særl. pf.
1.L.: Es 61,1-3a.6a.8b-9
V. Sl 89, 21-22. 25+27.
R. Om din nåde, Herre, vil jeg evigt synge.
2.L.: Åb 1,5-8 Ev.: Luk 4,16-21.
- 28.viol. ONSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Pass. pf. II.
V. Sl 69,8-10.21-22.31+33-34
R. I nådens tid, Herre, svar mig i din store miskundhed, Gud!
L.: Es 50,4-9a. Ev.: Matt 26,14-25.
- 29.viol. TORSDAG I DEN STILLE UGE. (II Ps).
Fastetiden afsluttes skærtorsdag inden aftenmessen.

PÅSKEHØJTIDEN (TRIDUUM PASCALE)

- 29.hvid. SKÆRTORS DAG AFTEN.
Påskehøjtiden indledes med aftenmessen, som træder i stedet for vesper, og varer til og med 1.påskedags 2.vesper.
Gl. Euk. pf. I.
1.L.: 2 Mos 12,1-8.11-14;
V. Sl 116,12-13.15-16.17-18.
R. Velsignelsens bæger er fællesskab med Kristi blod.
2.L.: 1 Kor 11,23-26. Ev.: Joh 13,1-15.
- 30.rod. LANGFREDAG.
1.L.: Es 52,13-53,12;
V. Sl 31,2+6.12-13.15-16.17+25.
R. Fader, i dine hænder betror jeg min ånd.
2.L.: Hebr. 4,14-16; 5,7-9. Ev.: Joh 18,1-19,42.
Faste- og abstinensdag.
Kollekt for Det Hellige Land.
- 31.viol. Lørdag. PÅSKE LØRDAG.
Aften. hvid. PÅSKEVIGILIE. (h).
Gl. Påskens pf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes:
Halleluja! Halleluja! Påskelyset står tændt ved alle messer til og med Pinsedag.
Af det Gamle Testaments læsninger skal læses mindst 3.
GT:
1: 1 Mos 1,1-2,2 eller 1,1.26-31a;
V. Sl 104,1-2a.5-6.10+12.13-15a.24+35c.
R. Herre, send din ånd og skab liv, gør jorden ny!
eller: 1 Sl 33,4-5.6-7.12-13.20+22
R. Herrens godhed fylder jorden.
2: 1 Mos 22,1-18 eller 22,1-2.9a.10-13.15-18;
V. Sl 16,5+8.9-10.11
R. Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig.
3: 2 Mos 14,15-15,1a (obligatorisk);
V. 2 Mos 15, 1b.2.3-4.5-6.17-18
R. Jeg vil synge for Herren, for han er højt ophøjet.
4: Es 54,5-14;
V. Sl 30,2+4.5-6.11+12a+13b
R. Herre, jeg priser dig, for du har trukket mig op fra dybet.
5: Es 55,1-11;
V. Es 12,2.3+4bcd.5-6
R. I skal øse vand med glæde af frelsens kilder.
6: Bar 3,9-15.32-4,4;
V. Sl 19, 8.9.10.11
R. Herre, du har det evige livs ord.
7: Ez 36,16-17a.18-28;
V. Sl 42,5bcd; 43,3.4
R. Som hjorten skriger ved det udtørrede vandløb, sådan skriger min sjæl efter dig, Gud.
I tilfælde af dåb: Vekselsang nr. 5
eller V. Sl 51,12-13.14-15.18-19
R. Skab et rent hjerte i mig, Gud.
NT: Rom 6,3-11;
V. Sl 118,1-2.16-17.22-23.
R. Halleluja! Halleluja! Halleluja!
Ev.: Mark 16,1-7.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Fonden Hoffmanns Minde**

Hermed indkaldes ansøgninger til Fonden Hoffmanns Minde. Fonden yder støtte til Den katolske Kirkes liv og virke gennem de tre vedtægtsbestemte formål:

- Karitativ virksomhed primært for ældre og sårbare,
- Katolsk kirkebyggeri og
- Økonomisk støtte til præstelønninger

Fonden støtter primært formål i Danmark og ønsker fortrinsvis at uddele donationer til katolske institutioner godkendt efter Ligningslovens §8A. Der ydes ikke støtte til daglige driftsopgaver, ligesom der ikke gives støtte til enkeltpersoner.

Ansøgningsskema kan rekvireres på
tjl@hoffmannsminde.dk eller ved at skrive til
nedenstående adresse bilagt frankeret svarkuvert.
Ansøgning skal være legatbestyrelsen i hænde
senest 6. april 2018.Fonden Hoffmanns Minde
c/o Ansgarstiftelsen
Att. Thomas Jacob Larsen
Gammel Kongevej 15 A
1610 København V

R.I.P.

Min dejlige mand,
vor søde far, svigerfar og farfar
tidl. skoleleder på Sct. Albani skole i Odense
Ole Nielsen *24.maj 1933
døde den 6. februar 2018 på Hospice Fyn.
På familiens vegne
Mie**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

JR ROHDE
ADVOKATFIRMAwww.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Uforglemmelige oplevelser 2018

Bestil nyt katalog på 7592 2022 eller se på www.felixrejser.dk

Korskærvej 25, Fredericia

felix rejser

**Retræte med p. Bashobora
i Esbjerg d. 9-11. marts.****Emne:** JESUS HELBREDER.**Hvornår:** Starter med Messe fredag d. 9 marts kl. 17.00. Lørdag starter vi kl. 10.00 og fortsætter hele dagen og slutter med Helbredelsesmesse kl. 19.00. Søndag kl. 9.30 Rosenkrans og messe – retræten slutter ca. kl. 15.00.**Indhold:** Messe, Rosenkrans, Skriftemål, Prædiken og Oplæg v.p. Bashobora og forbøn for syge.**Mad:** Kan købes på stedet.**Sted:** Skt. Nikolaj kirke, Kirkegade 58, Esbjerg.**Pris:** Gratis, der samles ind til præstens udgifter og til støtte for fattige børn i Uganda.**Tilmelding:** Kom bare, eller ring gerne hvor mange I kommer. Tlf. 28 97 10 56/75 12 10 27.**Den Nordiske valfart til Lourdes
2018
160 året for Jomfru Marias
tilsynekomst i Lourdes**

Temaet:

“Gør hvad som helst Han siger til jer”

Den 23. juli til 30. juli 2018
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.Fly fra København til Montpellier,
derfra videre med busser til Lourdes.
Halvdagsudflugt til Bartres.Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Herbert Krawczyk SJPrisen for almindelige deltagere er
DKK 7.475,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
halvdagsudflugt til Bartres, valfartshæfte
mm.Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2018

Den Nordiske Valfart til Lourdes

**Støtter mindre
projekter**www.vincentgrupperne.dk

Modreformation og katolsk reformation

Bogen 'En anden reformation' er en gavnlig horisontudvidelse efter reformationsåret.

Tekst: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE En hvidklædt kvinde med korsstav i højre hånd, pavelig tiara på hovedet og venstrehånden hvilende på en kirkekuppel støder staven i halsen på en hæslig, nøgen kvinde, der ligger under hendes fødder. Den hvidklædte kvinde symboliserer *Ecclesia triumfans* – den triumferende kirke – mens kvinden under hendes fødder er kætteriet, der nu endelig er overvundet. En selvsikker, sejrende kirke sætter sig hermed et monument over det netop afsluttede Tridentinerkoncil.

Denne freske i Altempelkapellet i Santa Maria in Trastevere i Rom ser kunsthistorikeren Mogens Nykjær som udtryk for en fornyet og katolsk kirkes selvforståelse. Billedet og Nykjærs analyse finder man i "En anden reformation. Rom som religiøst epicenter". Som titlen antyder, har denne bog en helt anden historie at fortælle end de fleste udgivelser i det forgangne reformationsår.

Bogen fortæller om Den katolske Kirkes omfattende fornyelses- og selvansagelsesproces efter den lutherske reformation. Modreformationen kaldes denne periode med en term fra den tyske retslærde Johann Stephan Pütter. Historikeren Leopold

von Ranke adopterede ordet, der blev en almindelig betegnelse for perioden fra den augsburgske religionsfred i 1555 til fredsslutningen i 1648 efter Trediveårskrigen. Andre har lagt fokus på kirkens indre fornyelse gennem forskellige reformbevægelser og kaldt perioden for den katolske reform.

Bogens 15 kapitler er skrevet af en række eksperter i musik, billedkunst, arkitektur, retorik samt kirke- og kunsthistorie. Kapitlerne om billedkunst viser en væsensforskel mellem katolsk og protestantisk kirkekunst. Vægt på sansningen, ikke mindst synssansen spiller en meget stor rolle i den katolske kirkekunst, skriver kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen i sit afsnit om billedet i den efterreformatoriske katolske kirke. Tendensen til at visualisere trossandhederne opleves i mange sammenhænge – for eksempel i jesuiterordenens hovedkirke il Gesù, hvor man konfronteres med et sansernes totalbombardement. Det stemmer i øvrigt overens med Sankt Ignatius' åndelige øvelser – kaldet exercitier, hvor den troende

visualiserer scener fra Jesu liv helt ned i de mindste detaljer. Frederiksen konstaterer, at billeder i Den katolske Kirke er en integreret del af gudsdyrkelsen – for den nytestamentelige Gud lod sig både se og høre i kraft af inkarnationen. Derfor kan man sige, Ordet er blevet billede.

Tidens kirkelige kunst prioriterer det sansbare, men skruer kraftigt ned for det sanselige og brugen af elementer fra græsk mytologi. Straks efter Michelangelos død blev der malet lændeklæder over de nøgne kroppe i Michelangelos Dommedag i Det sixtinske Kapel. Glød afløses af askese og løftede pegefingre, skriver Mogens Nykjær. Tidens tro på at der skal prædikes for alle sanser er emne for Pernille Carstens afsnit Pilgrimsvandring med øjnene. I 1517 – samme år som Martin Luther slog sine tesar op på kirkedøren i Wittenberg opførte to franciskanermunke Toscanas Jerusalem i et bjergområde mellem Firenze og Siena. Her genfortæller en række modeller af gader og kvarterer i Jerusalem højdepunkterne i

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 3
23. februar 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

Jesu liv. Idéen bag disse *sacri monti* – hellege bjerge – var at formidle bibelhistorien til alle, der ikke kunne rejse til det hellige land, fordi det var for dyrt eller for farligt.

Hvis og hvis

Hvis pavernes magt var blevet begrænset og koncilerne havde fået den højeste myndighed i Kirken – ville det så være gået anderledes? Historikeren Brian Patrick McGuire leger med tanken i kapitlet Et andet Europa: middelalderens tre reformationer, hvor han tilbyder en alternativ forståelse af begrebet reformation. Der var i følge McGuire tre middelalderlige reformationer – den klerikale reformation 1050-1150, den pastorale reformation 1150-1250 og koncilbevægelsens reformation 1350-1450. Teologen og kirkepolitiker Jean Gerson var en nøgleperson i koncilbevægelsen, der ville uddelegere den højeste magt i Kirken til koncilerne. Luthers reformation afskaffede de middelalderlige reformationer; men kunne det være gået anderledes, hvis koncilbevægelsen ikke havde tabt?

Koncilet i Trento var en fiasko i forhold til protestanterne, fordi det kom alt for sent, skriver historikeren Sebastian Olden-Jørgensen, der udreder kirkemødets komplicerede baggrund. Krig mellem Karl V og Frans I, en tyfusepidemi, økonomisk lavvande i Vatikanet og pavernes frygt for tab af magt gjorde, at arbejdet i lange perioder lå stille. Holdningerne i Italien og Tyskland til indkaldelse af et koncil var også meget forskellige. For Italien var det kun et spørgsmål om, at koncilet skulle fordømme kætteriet; men for kejser Karl V var det mest et spørgsmål om realpolitik og om at komme protestanterne i møde med kirkelige reformer. Dette kirkemøde blev en langvarig sag, fordi vekslende paver var stærkt imod at indkalde til et kirkemøde, der ville

beskære pavestolens magt og sagde nej til en decentralisering, der ville begrænse dens indtægter, skriver Olden-Jørgensen.

Trentokoncilet betød ifølge Olden-Jørgensen en besindelse på Kirkens kerneydelser. Nu kom et skift i den kirkelige kultur i retning mod større alvor, mere sjælesorg, mere prædiken, mere disciplin og orden.

Med Trentokoncilet kom der en ny bevidsthed om, at præsterne generelt var for ringe til at prædike og at der var akut behov for at højne deres uddannelsesniveau. Renæssancen havde genopdaget den antikke retorik, og retorikfagets viden om hvilke former for kommunikation, der er mest effektive, blev nu brugt til at styrke præsteuddannelsen. De konfessionelle grænser var trukket meget skarpt op; men alligevel stjal protestanter og katolikker med arme og ben fra hinanden. Store dele af Melanchtons *Elementa rhetorices* blev genbrugt i Alfonso Zorillas håndbog om prædikenkunst, skriver Hanne Roer i Modreformationens retorik: talekunst og retorikundervisning.

Jesuiterne blev nogle af tidens største kristne retorikere. De studerede de antikke eksempler og dygtiggjorde sig i argumentationsteknikken. Men grundindstillingen – at alle argumenter kan vendes og drejes – skaffede dem fjender, der beskyldte dem for moralsk relativisme, påpeger Hanne Roer. Professor Maria Cecilia de Miranda N. Coelho minder os i et bidrag om jesuitten fader Antonio Vieira og hans billedsprog om, at europæisk litteratur og retorik ikke kan forstås uden de påvirkninger, der kom fra den tredje verden.

Lektor Andreas Rude karakteriserer jesuiterordenen som indbegrebet af den nye tids kompetencer. Den kom med noget nyt og havde sans for at udvikle den enkeltes talenter samtidig med at den tilbød et struktureret bønsliv, skriver Andreas Rude, der

også giver en fascinerende beskrivelse af Ignatius udvikling fra damernes ven til ordensgrundlægger.

Flere afsnit beskæftiger sig med, hvordan nye former for ordensliv forsøgte at matche tidens presserende behov. Jesuiterne brød med den almindelige opfattelse af hvordan et ordensliv skulle være, skriver Rude. Sygeplejehistorikeren Susanne Dietz skriver om Vincent de Paul og Louise de Marillac, der grundlagde De barmhjertige Døtre – en ny, kvindelig orden, der skulle hjælpe de marginaliserede grupper ved at gå ud mellem folk for at lindre den sociale nød og pleje de syge i deres eget hjem.

Men også de traditionelle former for ordensliv blev reformeret indefra. Teologen Mette Birkedal Bruun skriver om aristokraten de Rancé, der reformerede la Trappeklostret. Samtidig med at klosterets munke levede et ordensliv i streng afsondrethed, askese og bøn, fik de Rancé paradoksalt nok med sine reformer stor indflydelse som åndelig vejleder for de mest indflydelsesrige i samfundet. Teologen Else Marie Wiberg Pedersen skriver i afsnittet Modreformation og reform i Spanien: Teresa af Avila og "lutheranerne" om modsætningsforholdet mellem Teresa og Kirkens mandlige magthierarki. En af pointerne er, at Teresa blev tilpasset og brugt i modreformationens kamp mod lutheranerne, selv om en del af hendes tanker minder meget om lutheranernes.

En forfriskende udgivelse

Det er så forfriskende ved denne bog, at Tridentinerkoncillets epoke endelig beskrives *in its own right*. Med Mette Birkedal Bruuns ord er koncilet et selvstændigt og omfattende reformprojekt, som den protestantiske reformation kun er et delprojekt i. Men En anden reformation fokuserer ikke bare på

fortiden. Den indbyder også til overvejelser om, hvor Den katolske Kirke er på vej hen i dag. Det kommer der flere bud på. Sebastian Olden-Jørgensen kommer katolsk set med en væsentlig pointe, når han skriver, at væsentlige punkter i Luthers angreb på Den katolske Kirke byggede på misforståelse og at derfor ikke er sært, at man nu på mange punkter er nået til fælles forståelse.

Det bliver afgjort i disse år, hvilken rolle Den katolske Kirke kommer til at spille i fremtiden, skriver Gert Sørensen i afsnittet Den romerske inkquisition. Den katolske Kirke i Italiens historie. Her får læserne en skarp analyse af det ofte meget anstrengte forhold mellem pavestolen og den moderne verden – et forhold der først blev løst op for med Det andet Vatikankoncil.

En anden reformation er først og fremmest kulturvidenskabernes bidrag til en forståelse af katolsk reform og modreformation. Der lægges ikke op til en egentlig, samlet konklusion på en vital reformperiode; men bogen åbner for sammenhænge, der har været alt for lidt berørt i dansk sammenhæng. Man kunne dog savne et kapitel med en katolsk teologs analyse af perioden. Enkelte steder er der lidt inkonsekvens m.h.t. årstal og stavemåder. Et bidrag skriver, at Julius II indkaldte til det II Laterankoncil, mens andre skriver det V. Men når det er sagt, skal det fremhæves, at En anden reformation er en på alle måder flot og vægtig udgivelse. Alene billedsiden gør bogen til en fryd for øjet. Det kribler i én efter at se de steder, der beskrives og man får lyst til at fordybe sig endnu mere i en periode, der har været med til at forme Europa i dag. Tør vi håbe på, at fortsættelse følger?

En anden reformation. Rom som religiøst epicenter. Redigeret af Pernille Carstens, Mogens Nykjær og Hanne Roer. Forlaget Orbis. 364 sider. Pris: 250 kr.

Ny mariansk fejring i kirkekalenderen

Dagen falder i år mandag den 21. maj.

FESTDAG Mandag efter pinse vil fremover blive fejret til ihukommelse af den hellige Jomfru Maria, Kirkens Moder. Det har pave Frans besluttet.

I et dekret til Kongregationen for Gudstjenesten og Sakramentsordningen skriver kardinal Robert Sarah, at den nye fejring skal "hjælpe os med at huske, at væksten i det kristne liv må være forankret i Korsets mysterium, i Kristi offer i det eukaristiske måltid og i den opofrende Jomfru, Forløserens Moder og Moder til alle de forløste".

Dagen vil blive indføjet i alle Kirkens kalendere, messens liturgiske bøger og i tidebønnerne.

Den marianske titulering 'Kirkens Moder' er ifølge *Catholic Herald* blevet stadig mere populær i de seneste årtier. Pave Paul VI brugte højtideligt tituleringen ved 2. Vatikankoncilens slutning. Tidligere har Benedikt XVI (1675-1758) og Leo XIII (1810-1903) benyttet denne titulering.

Vatikanet udarbejdede en votivmesse for tituleringen i 1975, og flere bispekonferencer

har tilladt at indføje tituleringen i det lauretanske litani, Marialitaniet, der er et af Den katolske Kirkes mest udbredte litanier.

Paven tilryger en Mariastatue og relikvierne af de hellige paver Johannes XXIII og Johannes Paul II under en Alle Helgenmesse på Verano kirkegården i Rom den 1. november. Foto: Paul Haring, CNS.

Nogle lande og bispedømmer har desuden tilladt, at dagen bliver tilføjet i deres lokale kalender.

Pave Frans har nu besluttet, at dagen indføres i Kirkens universelle kalender for at "opmuntre til en moderlig sans i Kirken blandt dens præster, de gudviede og de troende samt til en vækst i sand mariansk fromhed".

NM

I tjeneste men ikke som slaver

Paven berører spørgsmålet om kvinders rolle i Kirken i forordet til ny bog.

KVINDESYN Der findes en mariansk stil, som mænd og kvinder ikke må glemme. Det har pave Frans understreget i et brev til den spanske forfatter Maria Teresa Compte Grau, hvis bog om pave Frans og kvinder netop er udkommet på spansk.

"Det bekymrer mig, at der fortsat findes en særlig form for mandschauvinisme i samfundet [...] og det bekymrer mig, at selv tjenesten i Kirken, som alle kristne er kaldede til [...] undertiden – som det er

tilfældet med kvinder – mere ligner slaveri end egentlig tjeneste". Det skriver paven til forfatteren i anledning af hendes nye bog 'Diez cosas que el papa Francisco propone a las mujeres' (Ti ting pave Frans foreslår kvinder). Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* bragte den 2. marts pavens brev til Compte Grau, som også er bogens forord.

I brevet udtrykker paven sin taknemmelighed over bogen, som han kalder "frugten af din erfaring og refleksion over flere

temaer, der berører og udspringer af kvinders kald og mission". Han fremhæver nødvendigheden af "en ny antropologisk forskning, der belyser de seneste fremskridt [...] til uddybning af kvinders – men også mænds – identitet for bedre at kunne tjene hele menneskeheden".

Paven udtrykker bekymring for "en bestemt form for mandschauvinisme, som sker i de mest udviklede samfund, hvor der begås vold mod kvinder og de gøres til genstand for mishandling, handles med økonomisk vinding for øje, ligesom de udnyttes i reklame-, og underholdningsindustrien".

Pave Frans har flere gange udtalt sig om kvindens rolle i Kirken og i forordet til Compte Graus' bog henviser han til to eksempler. Det første er fra den 28. juni 2013, da han i flyet på vej hjem fra verdens ungdomsdagene i Rio de Janeiro fik stillet spørgsmålet af journalist Jean-Marie Guénois fra *Le Figaro*. Her svarede paven, at "Kirken fortsat mangler en dybtgående teologi om kvinderne. De har i dag forskellige tjenester i Kirken, fx som korsangere eller lektorer eller som bestyrelsesformand for Caritas [...]. Men der skal mere til og der er brug for en dybere refleksion – en egentlig teologi om kvinderne".

Det andet eksempel stammer fra et interview med pater Antonio Spadaro. Her sagde han: "Vi må sætte stærkere ind for at udvikle en kvindeteologi, der går i dybden. Først når det er gjort, vil det være muligt at reflektere bedre over kvindens interne funktion i Kirken. Den feminine *genius* er helt nødvendigt på de steder, hvor de vigtige beslutninger skal træffes. Den egentlige udfordring, vi står over for i dag, er at reflektere over kvindens specifikke plads, også hvor det gælder autoritetsudøvelse på diverse områder inden for Kirken". NM

Kultur

Elisabeth Hartman Evald skriver om kristendommen og skønheden.

Læs mere på side

8

Blandt ulvene

Kendt vaticanist skriver om pave Frans.

Læs mere på side

9

Kirken i Danmark

Menigheden i Kalundborg, religionsdialog, kurser for menighedsrådsmedlemmer og meget mere.

Læs mere på side

10-12

Pater Jacques af Jesus

Karmelitermunken der sejrede over ondskaben.

Læs mere på side

16

#UDSALG

#BRIANPATRICKMcGUIRE

#PAVER

#MYSTIKERE

#FRANS Af ASSISI

#BONHOEFFER

#SØGTE ALLAH FANDT JESUS

#TERESA Af AVILA

#C.S.LEWIS

#OVER 100 TITLER

BETHESDAS.DK/UDSALG

BETHESDAS BOGHANDEL

RØMERSGADE 17 - KØBENHAVN K
3313 1717 - BOG@BETHESDAS.DK - BETHESDAS.DK
ÅBNINGSTID: MAN-FREDAG 12.30-17.30

KO mener

Sådan er vi skabt

Den internationale forening for katolske præster og diakoner, *The Confraternity of Catholic Clergy*, har udsendt en erklæring om genderideologi – ideologien om, at kønnet ikke er givent, men noget vi selv vælger. Denne ideologi stiller pastorale arbejdere overfor en stor og akut udfordring.

I erklæringen skriver præsterne, at de stadig oftere møder ”individer i vore sogne, der ikke kan acceptere det køn, de er født med”. De lider af kønsdysfori (en grundlæggende psykisk kønslig identitetsusikkerhed), skriver de.

Foreningen ønsker at hjælpe præster til ”på en følsom og ærlig måde” at ledsage personer med kønsdysfori.

Der hersker udbredt forvirring på området som til dels skyldes, ”at når det hævdes, at en person ikke kan ændre sit køn, bliver man straks mødt med anklager om had og fordomme”.

Men svaret på kønsdysfori skal ”ikke findes i at de afviser deres krop eller forsøger at ’korrigere’ den ad medicinsk vej, men i at man løser de følelsesmæssige og sociale problemer, som i virkeligheden ligger til grund for denne afstandtagen”.

”Mens legemlige defekter kan forekomme, selv mht. seksualorganer, er de nemme at genkende og helt legitime at rette. I modsætning hertil hævder genderideologien, at vore sjæle eller vore psykologiske og åndelige evner kan variere alt efter kønnet, eller ’gender’, til også at omfatte vore velfungerende kroppe”.

Et medlem af foreningen siger til avisen *Catholic Herald*, at der ”mangler vejledning for præster og katolske organisationer” om transseksuelle spørgsmål nu, hvor genderideologien er på fremmarch. ”Den kristne antropologi har aldrig tidligere været så moralsk udfordret og med så lille en respons”, forklarer præsten.

Han tilføjer: ”Flere katolske institutioner har allerede tilpasset sig genderideologiens principper og dermed risikerer vi at opgave grundfundamentene i vores forståelse af, hvad det vil sige at være menneske”.

Katolske skoler har et særligt behov for, at der findes gode retningslinjer, fortsætter han, fordi de er under stigende pres for at tilpasse sig til ”de sekulære kønsbegreber”.

The Confraternity of Catholic Clergy understreger i deres erklæring, at det nuværende niveau i den offentlige debat ikke hjælper personer, der lider af kønsdysfori. ”Genderideologiens fortalere forsøger ofte at fremme deres egen sag gennem polemik og propaganda, hvilket ikke hjælper de ofte dybt traumatiserede personer, hvis situation fordrer tålmodighed og venlighed”.

De påpeger, at mange af dem, som vil gennemgå en kønsskifteoperation, ”kommer til at fortryde det”.

Endelig advares om, at især teenagere kan forhaste sig til at gennemgå irreversible behandlinger i en sårbar periode af deres liv, hvor de i stedet burde tilbydes ”en tid med venten, bøn og refleksioner som kan afstedkomme et kursskifte”.

”Sand og varig lykke ligger i at acceptere hvem Gud har skabt os til at være. For Hans planer med os er altid planer fulde af kærlighed”, fastslår præsterne i deres erklæring. NM

Island vil måske forbyde omskæring

Lovforslaget er et angreb mod religionsfriheden, siger kritikerne.

Tekst: Niels Messerschmidt

TRITUAL Et islandsk lovforslag, der vil forbyde omskæring af ikke-medicinske grunde, vækker stor bekymring hos religiøse grupper, kristne såvel som jøder og muslimer.

”Beskyttelse af børns sundhed er et legitimt mål for ethvert samfund, men i dette tilfælde er denne bekymring instrumentaliseret, uden at der findes videnskabeligt belæg herfor, til at stigmatisere bestemte religiøse grupper. Dette er yderst bekymrende”, siger kardinal Reinhard Marx, præsident for COMECE (Komitéen for De katolske Bispekonferencer i EU) og han udtrykker solidaritet med de jødiske og muslimske trossamfund i det nordiske land.

”COMECE anser ethvert angreb på den grundlæggende ret til religionsfrihed som uacceptabel. At kriminalisere omskæring er et meget alvorligt indgreb, som vækker stor bekymring”, forklarer kardinal Marx.

Også biskop Czeslaw Kozon har i sin egenskab af formand for Den nordiske Bispekonference kommenteret lovforslaget. I breve stilet til hhv. Islands premieminister og den islandiske ambassadør i Danmark, skriver han blandt andet:

”Den lange tradition for omskæring af drengbørn i de fleste lande samt de manglende beviser for at omskæring er skadeligt, når det udføres af læger, viser at der ikke er nogen grund til at indføre et sådan forbud. En stor grund til bekymring er imidlertid, hvis en lov om at forbyde omskæring bliver vedtaget, at det vil være en alvorlig krænkelse af retten til religionsfrihed samt for-

ældrenes ret til at give deres tro videre til deres børn. I denne sammenhæng udtrykker også medlemmer fra andre trossamfund deres bekymring, fordi sådanne initiativer til at begrænse religionsfriheden forekommer stadig hyppigere i mange lande, fx retten til at udøve religion i det offentlige rum og muligheden for at åbne og drive religiøse skoler”.

Kan skabe præcedens

Omskæring er et religiøst ritual både inden for jødedom og islam. Jødiske drengbørn omskæres otte dage efter fødslen, mens den muslimske praksis på området varierer meget.

I det islandiske lovforslag hedder det, at ”enhver som [...] forårsager skade på et barn eller en kvindes krop eller helbred ved [...] at fjerne seksuelle organer skal kunne

idømmes op til seks års fængsel”.

Kvindelig omskæring har været forbudt på Island siden 2005.

Lovforslaget er fremsat af otte politikere fra fem partier, blandt andet Silja Dóttir Gunnarsdóttir fra det islandiske fremskridtsparti, som udtaler: ”Vi taler om barnets rettigheder, ikke om religionsfrihed. Alle har ret til at tro, hvad de vil, men børns rettigheder står over trosretten”.

De helbredsmæssige risici og fordele ved omskæring har været genstand for debat i flere år i visse europæiske lande, selv om ingen europæiske lande har forbudt den religiøse praksis.

Island, der har en befolkning på i alt ca. 334.000, har anslået færre end 1.500 muslimer og under 250 jøder.

Agnes Sigurðardóttir, den lutherske biskop på Island, har advaret om at ”den fare, som opstår, hvis lovforslaget bliver vedtaget, er at kriminalisere jødedom og islam. Vi må undgå sådanne former for ekstremisme”.

Yair Melchior, den danske overrabbiner og Yoav Melchior, rabbiner i Oslo, siger i en fælleserklæring, at ”der er ingen lande i verden i dag, som forbyder omskæring. Dette vil skabe en farlig præcedens, som kan påvirke andre lande”.

Foto: Wikipedia.

Verdensungdomsdagene: Rosenkransen for fred

Familier i Betlehem i gang med at fremstille 1,5 million rosenkranse.

PANAMA Halvanden million rosenkranse i oliventræ produceret af fattige familier i Det hellige Land vil snart finde vej til de mange unge deltagere på de næste verdensungdomsdage, som afholdes i januar næste år.

Projektet *AveJmj* er navnet på en gave bestående af 1,5 million rosenkranse, der skal tilskynde deltagerne på verdensungdomsdagene i Panama 22.-27. januar 2019 til at bede for fred. Idéen er et svar på pave Frans’ opfordring til at bede for fred i verden, navnlig i Jerusalem og Mellemøsten, og projektet har msgr. Peter Bürcher, biskop emeritus af Reykjavík, Island, som protektor. Navnet *AveJmj* er en sammentrækning af ’Ave’, der indleder rosenkransbønnen til Jomfru Maria, og ’Jmj’, som både er den spanske forkortelse for verdensungdomsdagene og initialerne for Den hellige Familie, Jesus, Maria og Josef.

Msgr. Peter Bürcher, der siden 2004 har været medlem af Kongregationen for Østkirkerne og koordinator for de kristne i Det hellige Land, oplyser til Vatikanradioen, at idéen oprindeligt stammer fra den schweiziske forfatter Daniel Pittet, hvis bog om det gudviede liv ’At elske og give alt’ er

oversat til 15 sprog i et samlet oplag på fem millioner, hvoraf 1,5 million blev uddelt på

Rosenkransen kommer til at spille en central rolle på næste verdensungdomsdage, som afholdes i Panama i begyndelsen af næste år.

sidste verdensungdomsdag i 2016 i Krakow, Polen. Da Daniel Pittet præsenterede bogen for pave Frans, bad paven ham om at organisere, at deltagere på verdensungdomsdagene i Panama sammen kunne bede rosenkransen for fred. Pittet kontaktede msgr. Peter Bürcher om hjælp til at få fremstillet de mange rosenkranse i Betlehem i samarbejde med Caritas Jerusalem. Ærkebiskoppen af Panama, msgr. José Domingo Ulloa, kunne oplyse, at det store torv i Panama City, hvor verdensungdomsdagene vil blive afholdt, kan rumme op imod en halv million mennesker. Derfor besluttede msgr. Bürcher, at der skulle fremstilles halvanden million rosenkranse – så hver eneste deltager på pladsen får tre rosenkranse; én til sig selv, én som de kan forære til en person, de møder i Panama, og én de kan give til en person i deres eget hjemland.

De mange rosenkranse forventes færdige til oktober og de vil herefter blive sejlet til Panama fra havnen i Ashdod i Israel. Rosenkransene fremstilles i oliventræ i 11 værksteder i byerne Beit Sahour, Beit Jala og Betlehem. Til dette formål skal der fremstilles i alt 81 million perler og halvanden million trækors. Der skal også bruges 750 kilometer (!) elastisk tråd, så rosenkransene kan vikles om håndledet, hvilket mange unge foretrækker. På begge sider af hvert eneste kors bliver Betlehem og JMJ 2019 indgraveret med laser.

For at lære de unge at bede rosenkransen vil der op til verdensungdomsdagene blive lanceret en app til formålet. NM

Gravkirken var lukket i tre dage

Ny kommunal skat og et kontroversielt lovforslag resulterede i protestlukning af Gravkirken i Jerusalem.

KONFLIKT Kirkeledere i Jerusalem valgte at lukke Gravkirken i tre dage i protest mod en ny kommunal skat og et lovforslag, de beskrev som et "systematisk og hidtil uset angreb mod de kristne i Det hellige Land".

De katolske, græsk-ortodokse og armeniske kirkeledere protesterede i en fælleserklæring mod et lovforslag, der ville give de israelske myndigheder mulighed for med tilbagevirkende kraft at ekspropriere landområder, som navnlig Den græsk-ortodokse Kirke i de senere år havde solgt til private investorer.

I erklæringen fra 25. februar siger kirkelederne om lovforslaget, at "det giver os alle mindelser om tilsvarende love, som blev indført mod jøderne i Europas mørkeste stunder".

Tilhængere af lovforslaget fremhæver, at det vil begrænse kirkernes mulighed for at frasælge deres jorde til fx ejendomsspekulanter, som herefter kan tvinge indbyggere i de pågældende områder

til at sælge deres boliger til under markedsprisen, inden de river alt ned og bygger nyt og dyrt. Kirkerne frygter, at en sådan lov fremover vil gøre det vanskeligt, ja nærmest umuligt at frasælge jordbesiddelser.

Kirkelederne klagede også over udsigten til en

ny kommuneskat, der skulle pålægges kommercielle virksomheder ejet af kirkerne, fx hoteller og restauranter.

"Disse tiltag bryder de eksisterende aftaler og internationale forpligtelser, der garanterer kirkernes privilegier og rettigheder, og vi betragter det som et forsøg på at svække den kristne tilstedeværelse i Jerusalem og et brud på status quo", sagde kirkelederne og fastslog:

"Med den [seneste] diskriminerende og racistiske lov, der udelukkende er møntet på de kristne menigheders ejendom, har vi nået højdepunktet for de systematiske angreb på kristne og på kirkerne".

I forbindelse med annonceringen af den nye kommuneskat sagde Jerusalems borgmester Nir Barkat, at byen har et tilgodehavende på, hvad der svarer til ca. 130 mio. euro, i ikke-inddrevne skatter fra kirkelige aktiver med et kommercielt sigte.

Jerusalems borgmester trak få dage efter forslaget om den nye kommunale beskatning tilbage efter protestlukningen af Gravkirken, der er en af Israels største turistattraktioner. I stedet vil myndighederne nu forhandle med kirkeledelsen om en løsning. Det meddelte den israelske premierministers kontor tre dage efter, at Gravkirken havde lukket sine døre for besøgende. *NM*

Mange mennesker gik forgæves da Gravkirken var protestlukket i tre dage.

300 unge deltager i forberedelserne til synoden

De sociale medier vil spille en væsentlig rolle ved efterårets bispesynode.

SYNODE For første gang nogensinde vil 300 unge fra hele verden deltage i et planlægningsmøde som optakt til en bispesynode. Mødet finder sted 19.-24. marts i Rom som led i forberedelsen til den 15. ordinære bispesynode i oktober. Temaet for bispesynoden er 'De unge, troen og kaldsskellen'.

De deltagende unge repræsenterer forskellige nationale bispekonferencer, de østkatolske kirker, kvindelige og mandlige ordensfolk samt præsteseminarister. På mødet vil også deltage repræsentanter fra andre kristne kirker og andre religioner samt eksperter inden for områderne uddannelse, kultur, idræt og kunst – eksperter "engageret i at hjælpe unge med at finde deres kald i livet", ifølge synodesekretariatet.

"På dette præsynodale møde ønsker vi at lytte til de unge for bedre at forstå deres situation: om deres rolle som voksne, deres tro og vanskeligheder ved at være kristne, hvordan de finder deres kald i livet, deres syn på Kirken i dag og deres ønsker til den", forklarer kardinal Lorenzo Baldisseri, generalsekretær for bispesynodens sekretariat. Han tilføjer, at på mødet vil også deltage unge mænd og kvinder fra samfundets periferi, herunder ofre for menneskehandel og prostitution.

Filippo Passantino, en ung italiener, der deltager på det præsynodale møde og også deltog på kardinal Baldisseris pressemøde,

forklarede, at en gruppe unge er i færd med at udvikle en profil for efterårets bispesynode på de sociale medier, så det bliver "et åbent forum for alle". Blandt andet vil man via det sociale medie *WhatsApp* give unge fra hele verden mulighed for at sende beskeder og stille spørgsmål under selve synoden. En anden af mødets deltagere, Stella Marillene Nishimwe, en ung kvinde fra Burundi, var også til stede på pressemødet. Hun håbede, at synoden ville markere begyndelsen på en ny æra i Kirkens dialog med "alle unge mennesker, ikke kun katolikker. Jeg vil gerne opfordre alle unge i verden til at gribe denne gunstige mulighed, Kirken tilbyder os for at lade vores stemme nå så langt ud som muligt".

Ifølge kardinal Lorenzo Baldisseri vil input fra mødet i marts blive præsenteret for paven efter mødets afslutning, og de vil blive indarbejdet i arbejdsdokumentet *Instrumentum Laboris*, der udgør grundlaget for synodefædrenes drøftelser i oktober.

Synodesekretariatet oplyser, at man indtil videre har modtaget over 221.000 (!) besvarelser via det online spørgeskema, som unge har haft mulighed for at besvare. Desuden er det muligt at komme med input via Facebook-grupper på flere forskellige sprog via et link på synodens hjemmeside www.synod2018.va.

NM

Niels Steensens Gymnasium ...søger afdelingsinspektør

Niels Steensens Gymnasium søger en afdelingsinspektør til grundskolen pr. 1. august 2018. Niels Steensens Gymnasium er en katolsk privatskole med ca. 700 elever fra 6. klasse til 3g. Skolen er en del af et netværk af jesuiterskoler med mere end 2. mio. elever over hele verden, og skolens undervisning og øvrige aktiviteter er præget af det ignatianske dannelsessyn. Et dannelsessyn opkaldt efter Ignatius af Loyola (1491-1556), grundlæggeren af den katolske jesuiterorden som lagde fundamentet for en moderne pædagogik, der vægter refleksion og bygger bro mellem videnskab og religion.

Skolen har en stærk international profil med kontakter og udveksling med skoler i mange lande (Kina, Indien, Frankrig, Tyskland og USA). Niels Steensens Gymnasium indgår desuden i tæt dialog og samarbejde med 11 britiske jesuiterskoler, hvilket bl.a. betyder udveksling, fælles ledermøder og efteruddannelse af skolernes personale.

VI TILBYDER EN SKOLE MED

- en høj faglighed i forhold til både stærke og mindre stærke elever
- fagligt veluddannede lærere engagerede og motiverede med baggrund i skolens værdigrundlag
- en åben atmosfære præget af lærere med internationalt udsyn og mange elever med bred international og etnisk varieret baggrund
- et syn på dannelse, hvor elever prægnes til personligt ansvar og medmenneskelighed
- et velfungerende samarbejde mellem elever, forældre, lærere og ledelse baseret på dialog og gensidig respekt

VI SØGER EN AFDELINGSINSPEKTØR DER

- Kan identificere sig med skolens værdigrundlag
- Har ledelsesmæssig erfaring og lyst til at påtage sig varierende ledelsesmæssige opgaver i forhold til både pædagogiske og administrative medarbejdere
- Har erfaring med pædagogisk udviklingsarbejde og glæder sig til at arbejde med skolens pædagogiske udvikling
- Har stærke administrative evner og gerne erfaring fra arbejde med time- og fagfordeling, eksamensplanlægning og vikardækning
- Kan være ansvarlig for en velfungerende kontakt til elever og forældre i grundskoleafdelingen
- Ser en spændende udfordring i at rekruttere elever både til en privat grundskole og et privat gymnasium med et fælles værdigrundlag
- Er god til at kommunikere skriftligt og mundtligt
- Har gode samarbejdsevner

Afdelingsinspektøren refererer til rektor og er rektors stedfortræder i forhold til grundskolen

Undervisning: et til to hold alt efter de konkrete omstændigheder det pågældende skoleår.

Ansøgningen stiles til bestyrelsen for Niels Steensens Gymnasium og sendes til rektor Lise Baadsgaard Jepsen, jp@nsg.dk

Yderligere oplysninger

kan fås ved henvendelse til rektor Lise Baadsgaard Jepsen, tlf. 39 16 23 51.

Ansøgningen skal være skolen i hænde **senest d. 20. april 2018**.

Ansættelse sker i henhold til gældende overenskomst.

Læs mere om skolen på www.nsg.dk

Tag et PREP-kursus - og få nye vitaminer til jeres parforhold

Caritas tilbyder kurser i:

- **København:** Uge 22-26 fem mandag aftener.
- **Horsens:** Uge 38 + 40 to hele lørdage.

Spørgsmål?
Kontakt Andreas Riis:
ari@caritas.dk eller 3818 0001

TILMELD PÅ CARITAS.DK

Caritas
Danmark

Kort nyt

Mirakel nr. 70

FRANKRIG Miraklet skete 11. juli 2008 og blev meddelt ti år senere på 160-årsdagen for Maria-åbenbaringerne i Lourdes og gælder helbredelsen af sr. Bernadette Moriau.

Sr. Bernadette Moriau, franciskansk oblat søster af Det hellige Hjerter, blev helbredt for en mangeårig lammelse efter et besøg på det sydfranske valfartssted. *Bureau Médical International* i Lourdes har undersøgt tilfældet og har nu fastslået, at helbredelsen er videnskabelig uforklarlig.

'The Bible says' død 99 år

USA Baptistpræsten Billy Graham blev kendt som den mest indflydelsesrige kristne prædikant i det 20. århundrede. I løbet af karrieren var han rådgiver for flere amerikanske præsidenter.

Billy Graham blev kaldt Amerikas pastor og det anslås, at Graham nåede ud til over 210 mio. mennesker verden over i løbet af sin karriere. Han øvede stor indflydelse på USAs religiøse liv gennem sine prædikener i medierne og sin aktivisme, og *'the Bible says'* blev hans slagord.

Hinduister på krigsstien

INDIEN Der skete i 2017 dobbelt så mange overfald på kristne i Indien som året forinden. Overfaldene begås af hinduistiske ekstremister som led i en kampagne om, at religiøse mindretal udgør en fare for staten. Forfølgelsen spænder fra trusler og fysisk vold til ødelæggelse af kirkelige ejendomme; men udbredelsen af falske rygter mod kristne er også øget.

Angreb mod kristne er accelereret efter at det hinduistiske, nationalistiske Bharatiya Janata-parti vandt valget i 2014, hvor Narendra Modi blev premierminister. Partiet har nu flertal i landets parlament. Hovedparten af overfaldene sker i fire af Indiens 29 stater – Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Tamil Nadu og Chhattisgarh.

Kristne udgør 2,3 procent af Indiens befolkning, hvor 80 procent bekender sig til hinduismen.

Tal med én røst

FINLAND Den nordiske Bispekonference har netop holdt sit plenarmøde i Turku. Et økumenisk møde med nordiske lutheranske biskopper indgik i biskoppernes 5-dage lange plenarmøde. Den økumeniske dialog må ikke udelukkende bestå af ord, men altid ledsages af gerninger, var en af konklusionerne fra mødet.

Biskopperne drøftede også forholdet mellem kirke og stat i de nordiske lande, hvor en af de største udfordringer for Den katolske Kirke i Norden fortsat er de ulige vilkår for de forskellige kirkesamfund.

Den nordiske Bispekonference regner med at holde sit *ad limina*-besøg i Rom 6.-12. juni 2018. Udover audiens med pave Frans er der også planlagt besøg i flere af kuriens afdelinger. De nordiske biskopper vil desuden fejre messe i kardinal Arborelius' titulærkirke Santa Maria degli Angeli.

Paven puster nyt liv i overgrebskommission

Udnævnelser og en særlig efterforsker skal styrke Kirkens indsats på overgrebsområdet.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET Pave Frans har reorganiseret den pavelige overgrebskommission og udnævnt nye medlemmer, mens flere siddende medlemmer får forlænget deres mandat.

Vatikanet meddelte den 17. februar, at kardinal Seán O'Malley fortsætter som formand for kommissionen og at der blandt de nye medlemmer vil være overgrebs ofre. Det er dog ikke oplyst hvem de pågældende er.

De ni nye medlemmer er professor Benyam Dawit Mezmur (Etiopien), sr. Arina Gonsalves (Indien), msgr. Neville Owen (Australien), Sinalelea Fe'ao (Tonga), professor Myriam Wijlens (Holland), professor Ernesto Caffo (Italien), sr. Jane Bertelsen (Storbritannien), Teresa Kettelkamp (USA) og Nelson Giovanelli Rosendo Dos Santos (Brasilien).

Otte medlemmer har fået forlænget deres mandat, nemlig dr. Gabriel Dy-Liacco (Filippinerne), biskop Luis Manuel Alí Herrera (Colombia), p. Hans Zollner SJ (Tyskland), professor Hannah Suchocka (Polen), sr. Kayula Lesa (Zambia), sr. Hermenegild Makoro (Sydafrika) og msgr. Robert Oliver (USA).

Den nye kommission mødes første gang i april, og der er planlagt et privat møde med en gruppe overgrebs ofre.

Hyppige fredagsmøder

Meddelelsen om reorganiseringen af overgrebskommissionen kom samme dag som en af Vatikanet udpeget efterforsker vil høre vidneudsagn i New York fra et vigtigt overgrebs offer i den chilenske coverup-skandale. To dage forinden blev det kendt i offentligheden, at pave Frans under et møde med chilenske jesuitter i januar havde afsløret, at han flere fredage havde mødtes med overgrebs ofre – hvilket chefen for Vatikanets pressekontor kommenterede den 15. februar.

"Jeg kan bekræfte, at Den hellige Fader flere gange om måneden mødes med overgrebs ofre både enkeltvist og i grupper", sagde kommunikationschef Greg Burke.

"Pave Frans lytter til ofre og forsøger at hjælpe dem med at læge de alvorlige sår som følge af overgrebene. Møderne foregår med størst mulig diskretion af hensyn til

ofrene og deres lidelser".

På sine udenlandsrejser bruger pave Frans almindeligvis tid sammen med det stedlige jesuiterkommunitet. Det var også tilfældet under hans besøg i Chile og Peru i januar. Disse samtaler offentliggøres normalt i ugerne efter i transskriberet form i det italienske jesuitemagasin *Civiltà Cattolica*.

I pavens samtaler med jesuitterne i Chile den 16. januar fremgår det af *Civiltà Cattolica*, at jesuitterne ikke havde spurgt paven om den i chilenske medier meget omtalte sag om biskop Juan Barros, som paven havde udnævnt i 2015, og som anklages for at dække over overgreb begået af hans mentor p. Fernando Karadima.

Paven mødtes med jesuitterne i Santiago i begyndelsen af sit besøg i Chile. Tidligere samme dag havde han mødt en lille gruppe af overgrebs ofre, oplyste Vatikanets pressekontor. Mødet med ofre og de chilenske jesuitter fandt sted få dage før chilenske journalister spurgte paven om anklagerne mod biskop Barros, og hvor paven svarede: "Den dag, de kommer med beviser mod biskop Barros, vil jeg udtale mig. Der er ikke skyggen af bevis mod ham".

Biskop Juan Barros' indsættelsesceremoni i domkirken i Osorno i 2015 blev skæmmet af vrede demonstranter. Foto: Reuters.

Foreslår at oprette flere overgrebsdomstole

Forslaget skal styrke sagsbehandlingen af gejstlige overgrebs sager.

OVERGREBSSAGER Pave Frans' rådgiverorgan har på deres møde i slutningen af februar drøftet et forslag fra kardinal Seán O'Malley (formand for den pavelige overgrebskommission) om at oprette kirkelige domstole rundt om i verden, der kan behandle gejstlige overgrebs sager. *Vatican Insider* skriver, at godt 1.800 overgrebs sager venter på at blive gennemgået.

Ifølge forslaget skal disse regionale domstole være underlagt Troselærekongregationens jurisdiktion, og forslaget kommer i forlængelse af en ommøblering og styrkelse

af den pavelige overgrebskommission. Forslaget lægger op til, at man – fra et teknisk perspektiv – decentraliserer sagsbehandlingen af overgrebs sager uden at svække Troselærekongregationens myndighed og ansvar i disse sager. Kardinal O'Malley, ærkebiskop af Boston – et af de amerikanske bispedømmer, som har været hårdest ramt af gejstlige overgrebs sager – har indarbejdet dette i sit forslag.

Vatican Insider skriver, at der pt. er godt 1.800 verserende overgrebs sager. Ikke alle kan klassificeres som pædofile overgreb (i

Et bevæget retsmøde

Pave Frans har siden undskyldt sin bemærkning, og umiddelbart efter sin hjemkomst til Rom pålagde han ærkebiskop Charles Scicluna af Malta, en erfaren efterforsker, at rejse Chile og interviewe overgrebs ofre. Første stop var New York, hvor han holdt et fire timer langt møde med et af de chilenske overgrebs ofre, Juan Carlos Cruz, nu bosiddende i USA.

"For første gang havde jeg fornemmelsen af at nogen lyttede til mig," sagde Cruz efter mødet og tilføjede, at Scicluna havde fået mange oplysninger, og at ærkebiskoppen under retsmødet havde været følelsesmæssigt påvirket.

Et brev, som Juan Carlos Cruz skrev for tre år siden, har nu tvunget Vatikanet til at forklare sig. Brevet, som tidligere i år blev lækket til pressen, indeholder alvorlige anklager mod biskop Juan Barros. Han skulle i 1980'erne som præst ved flere lejligheder – uden at gribe ind – have overværet, hvordan den af Vatikanet senere dømte ordensbroder Fernando Karadima begik seksuelle overgreb på flere unge. Brevet er en yderst penibel sag for Vatikanet, der skulle have modtaget det, uger forinden paven indsatte Barros som biskop af Osorno i 2015.

Pave Frans forklarede under sit besøg i Chile i januar, at der ikke fandtes beviser for at Barros – da han blev indsat som biskop af Osorno – skulle have hemmeligholdt viden om Karadims seksuelle overgreb. Barros' indsættelsesmesse blev skæmmet af hundrevis af demonstranter, der højlydt forsøgte at afbryde ceremonien i domkirken.

De vedholdende protester mod Barros var med til at kaste en skygge over pave Frans' besøg i Chile.

mange tilfælde var ofre unge, som endnu ikke fyldt 18 år) og vigtigst af alt mangler man fortsat at verificere troværdigheden af anklagerne. Baggrunden for O'Malleys forslag er, at Troselærekongregationen, der ledes af ærkebiskop Luis Francisco Ladaria Ferrer SJ, er overbebyrdet med arbejde.

I tillæg hertil kommer kompleksiteten i at behandle sager i lande med ofte meget forskellige lovgivninger og kulturer.

Daværende pave Johannes Paul II besluttede i begyndelsen af årtusindskiftet, at Kirkens interne behandling af gejstlige overgrebs sager skulle overdrages til Troselærekongregationen, hvis præfekt dengang var kardinal Joseph Ratzinger (den senere Benedikt XVI).

PRÆDIKEN ”Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at gå den”. Sådan bad den hellige Birgitta fra Vadstena.

Et par af disciplene kommer til Jesus og fortæller, at nogle grækere gerne vil møde ham. Men Jesu svar er: ”Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres”.

Vi kan næsten forestille os den glæde, der nu kommer blandt disciplene, for nu vil Jesus endelig gøre det han hele tiden har sagt, nu vil han endelig indtage sit kongedømme. Det er jo det, alle hans tilhængere har ventet på, og ikke bare dem, men mange i befolkningen, som er lede og kede af alle de såkaldte ’kloge hoveder’. Endelig får de nu skovlen under farisæerne og de skriftkloge som går mere op i at være så ’perfekte’ og ’rigtige’, og gå med de ’rigtige klæder’, at de glemmer almindelige mennesker som de egentlig skulle være tjenere for.

Glæden varer dog kort, for lige efter svarer Jesus dem med ordene: ”Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver der kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det megen fold”.

Disciplene må nu stå med måbende ansigter, og mange spørgsmål. Vil alt det de har håbet på nu ikke blive til noget, og hvor er så al retfærdigheden henne?

Det er tydeligt, at disciplene tænker som jordiske mennesker, og ikke som Gud tænker. Selv om de har gået sammen med Jesus i flere år, og burde kende ham, kan de stadig ikke begribe hvad som nu foregår, de er både blinde og døve. Hvor ofte har Jesus ikke talt til dem om næstekærlighed, om at tjene hinanden dele med andre, tage sig af enker og fattige, og ikke mindst om, at han vil uddrive den onde fra denne verden! Er det alt sammen spildt?

Nej, intet af det som sker, er spildt, det er alt sammen Guds vilje. Jesus er hvedekornet som falder i jorden og spirer. Ved at dø, kan der opstå nyt liv, og det er netop hvad som sker. Jesus skal lide stor smerte, han skal piskes og blive hudstrøget, han skal hånes, spottes og spytted på, og ikke mindst skal han forlades af alle, selv sine nærmeste venner, sine egne disciple. Satan, som vi desværre giver så megen plads i vort liv, vil tage plads i Judas som så vil forråde Jesus, udlevere ham til soldaterne, og alt dette for en smule penge, som han alligevel vil kaste fra sig, da han ikke kan leve med den smerte at have udleveret Jesus til retsforfølgelse, en retssag uden retfærdighed.

Vi kender alle udfaldet. Efter at pøbelen havde råbt, Jesus skulle korsfæstes, turde Pilatus ikke gøre andet. Korset, det store tunge kors må Jesus selv, med alle de smerter han har, bære til Golgata, og nu hænger han der, med en tornekrone på hovedet. Vi kan ikke forestille os noget mere frygteligt, nedværdigende og grusomt!

Som vi ved, så har Jesus, som jo er fuldt menneske, men også Gud, den store smerte og angst, at han sveder blod. Han ved hvad der skal ske, og derfor har han lyst til at slippe fri, og i Gethsemanes have beder

Hvordan følger vi Jesu vej?

Der er kun én vej at gå, nemlig hvedekornets vej.

Tekst: Pater Bernhard Kofod CSSR

han: ”Fader, frels mig fra denne time!” Men i næste åndedrag: ”Nej, det er jo derfor, jeg er nået til denne time!” Det var jo hele målet med hans liv. Det, han søger, er Faderens ære og vilje, ikke sin egen. Han skulle jo som hvedekornet falde i jorden og dø for at give verden liv. Uden Jesu død på korset havde vi ikke nogen fremtid, ville vi være som døde.

Midt i dette grusomme og forfærdelige syn ser vi Jesus, som den der er løftet højt op på korset; men samtidig ser vi også Jesus, som er ophøjet til den guddommelige verden, altså til himlen. Han hænger med udbredte arme som siger: ”Kom til mig, alle I som er trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile.”

Jesus siger: ”Følg mig!” Det betyder ganske enkelt, at Jesus udpeger vejen for os, han viser den vej du og jeg skal gå. ”Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare

det til evigt liv”. Der er altså ikke mange veje for os at vælge imellem. Hvis vi vil kende og følge Jesus, er der kun én vej at gå, nemlig hvedekornets vej.

Hvordan gør vi så det, hvordan følger vi Jesu vej?

Dette kræver, at vi gør op med os selv, om vi vil gå den nemme, det vil sige, den lige vej, uden at tænke på andre end os selv, eller gå den vej Jesus har vist os. Dette er et bevidst valg som hver enkelt af os skal tage, og med dette valg kommer vi til at stå til regnskab, når vi en dag skal stå for Guds domstol.

Hvis vi ser på vore mange medkristne ude i den store verden, ikke mindst i Det hellige Land, så falder det os hurtigt ind, at mange af dem lever som martyrer. De lever under forskellige former for tyranni, dvs. de har ikke friheden til selv at vælge deres vej uden risiko for deres liv. De lever ofte i et land, hvor kristendommen lever

under et hårdt pres fra deres regeringer eller andre muslimske medborgere, som ikke vil tolerere den kristne tro, troen på den treenige Gud. For os, som lever i et frit og demokratisk samfund, er det meget bekymrende, for vi, her i vort lille land, kan jo gøre som vi vil. Vi skal ikke kæmpe os gennem livet med angsten for at blive overfaldet, eller slået ihjel når vi tager i kirke, taler om Gud, eller udøver vores kristne tro. De derimod, de er lænket på hænder og fødder.

Alligevel skal vi også passe på. Ofte og oftere bliver, i demokratiets og den humanistiske tankegangs navn, den kristne tro nedgjort i vores samfund. Disse ytringer kommer både fra enkelte politikere og flere af vore medborgere. Også i EU sker der stramninger. I flere lande forbyder man kors og andre religiøse genstande i det offentlige rum. Her skal vi råbe op, og ikke være alt for passive, for så kan det også gå galt her i landet.

Jesus er hvedekornet, som faldt i god jord, og derfor må vi, i tro og tillid, lægge alt hvad der ligger i os frem for Den treenige Gud, og bede om Hans beskyttelse.

Herre, vis os din vej, og gør os villige til at gå den.

” Det er tydeligt, at disciplene tænker som jordiske mennesker, og ikke som Gud tænker. Selv om de har gået sammen med Jesus i flere år, og burde kende ham, kan de stadig ikke begribe hvad som nu foregår, de er både blinde og døve.

Hvedekornet (Joh 12,20-33)

EVANGELIUM Blandt dem, der drog op til Jerusalem for at tilbede Gud ved festen, var der nogle grækere. De kom hen til Filip, som var fra Betsajda i Galilæa, og sagde til ham: ”Herre, vi vil gerne se Jesus”. Filip kom og sagde det til Andreas, og Andreas og Filip kom og sagde det til

Jesus. Men Jesus svarede dem: ”Timen er kommet, da Menneskesønnen skal herliggøres. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold. Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv. Den, der tjener mig, skal følge mig, og hvor jeg er, dér skal også min

tjener være. Den, der tjener mig, ham skal Faderen ære”.

”Nu er min sjæl i oprør, og hvad skal jeg sige? Fader, frels mig fra denne time? Nej, det er derfor, jeg er nået til denne time. Fader, herliggør dit navn!” Da lød der en røst fra himlen: ”Jeg har herliggjort det, og jeg vil atter herliggøre det”. Folkeskaren, som stod der og hørte det, sagde, at det var torden. Andre sagde: ”En engel talte til

ham”. Jesus sagde til dem: ”Den røst lød ikke for min skyld, men for jeres skyld. Nu fældes der dom over denne verden, nu skal denne verdens fyrste jages ud. Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig”. Det sagde han og betegnede dermed, hvordan han skulle dø.

”DUK har været mit trosfællesskab”

I forbindelse med DUKs 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og i kommende numre en række portrætter af Danmarks Unge Katolikker.

Tekst: Filip Lazarow, formand i Svendborg lokalforening

DUK 70 ÅR ”Gå hen og gør alle folkeslagene mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn” (Matt 28,19). Definitionen af evangelisering er at sprede det glade budskab, at dele evangeliets glæde. Det er en fantastisk følelse at kunne give troen videre, og selv blive styrket i den. En følelse som motiverer én til at fortsætte. Ikke nødvendigvis på grund af det, som man selv opnår, for succes er ikke hvad man selv opnår, men hvad man inspirerer andre til. Dette er ikke nemt, og det er bestemt ikke noget vi kan gøre alene. Vi har brug for hinanden. Vi har brug for et fællesskab. Et fællesskab i troen!

Troen på Gud er ikke altid lige nem. Det er der ingen, som har lovet os. Alligevel er jeg overbevist om, at uanset hvad, er det den bedste vej. Heldigvis bor vi i et land, hvor vi har muligheder for at kunne hjælpe hinanden i et trosfællesskab. For mig har DUK været mit trosfællesskab. Et fællesskab som ikke kan defineres med ord, som har gjort denne artikelskrivning en del

sværere. Derfor må jeg prøve mig frem. Prøve at udtrykke min glæde med ord og ikke mindst gerninger. Derfor besluttede jeg i 2016 at blive kateket i Svendborg menighed. Dette har været et valg, jeg aldrig har fortrudt. Et valg der har dannet mig som et bedre menneske, og som har hjulpet mig på vej, og inspireret børnene.

For børn og unge er forbilleder skabeloner, som vi vil forme os efter. Dette er en del af vores natur. At være inspireret af andre er et resultat af deres godhed. Derfor er godheden vel åbenlys i DUK, siden både mine venner og jeg altid har villet være ledere i DUK. Jeg takker alle ledere, som jeg har haft på mine utallige lejre. Jeg takker også alle dem jeg ikke har haft på grund af jeres engagement. I har alle været skyld i, at jeg har fået så mange vidunderlige minder, så gode venner og ikke mindst en styrket tro. Jeg tvivler på, at jeg vil have været troende i dag uden DUK. Som lille forbandt jeg troen med en lang messe, som jeg ikke helt forstod. En messe som var 60 minutters kedsomhed.

Filip Lazarow. Privatfoto.

DUK har så valgt at udvide tidsperioderne over mange weekender, endda uger, og samtidig har de formået at gøre troen til mange dages morskab. Nu forbinder jeg troen med glæde; evangeliets glæde

Når mine jævnaldrende taler om frivilligt arbejde er mange på jagt efter et pæner CV. Men DUK kan ikke beskrives med ord. Men forestil jer at man kunne, og hvem som helst kunne se al den latter, glæde, melodier og harmonier som DUK skaber. Så vil sådan et CV kunne gøre dig til præsident på stedet! DUK skal opleves. Dels fordi det er så intenst; men også fordi det er som at

miste jordforbindelsen og lande i en anden virkelighed, som byder på alt hvad man kan forlange og mere endda. Folkene som trækker i trådene bag kulisserne gør det frivilligt. Ikke på grund af et smukt pyntet CV, men på grund af en glæde som skal udbredes og deles. Der er jo ingen mening med et overskud, hvis ikke det bliver brugt.

Tænk engang at DUK fylder 70 år! Det er helt utroligt hvor lang tid siden, at DUK erfarede sit første smil. Det var jo dengang, jeg så det hele oppefra. Jeg var på mit første arrangement i 2008. Det er jo også 10 års jubilæum for min tid i DUK. Men hvad vil jeg fejre? Jeg vil fejre al den frugt de 10 år i DUK har givet mig og mine venner. Men jeg kan slet ikke forestille mig i min vildeste fantasi, hvor meget frugt DUK har givet gennem hele 70 år. Det må være endnu mere ubeskriveligt end DUK i sig selv. 70 års alderen plejer at være alderen, hvor folk trækker sig lidt tilbage og nyder pensionen. Men DUK formår – trods sin alder – at blive vildere, jo ældre organisationen bliver. År for år bliver bedre og bedre, og jeg ved, at årene forude bliver endnu bedre. Jeg håber, at fremtiden bliver så lys, at Jesus vil kunne identificere sig med organisationen. For at nå dette mål må vi fortsat arbejde sammen og lade Helligånden skinne igennem os. Lad os dele vores glæde af frivillighed og kærlighed. Tage hinanden i hænderne, vandre mod Lyset, og lægge skyggerne bag os. Lad os gå ud og gøre alle folkeslagene til Jesu disciple.

Den kærlighedsfulde vandring

Elisabeth Tasarek Dahlerup udgiver digte, der formidler dybe erfaringer i et enkelt billedsprog.

LYRIK Tre kors mod en lysende blå himmel. Over det midterste kors er der et ildhav. Det er forsiden til digtsamlingen Vandringer i ørkenen. Digtene er skrevet af Elisabeth Tasarek Dahlerup og udgivet på forlaget Mellemgård med støtte fra Veluxfonden. De fleste af digtene er fra sommeren 1979 og et par år frem. Elisabeth havde dem liggende i skuffen i mange år, men begyndte at arbejde med dem igen, og efter et helt års redaktionsarbejde var de nu klar til tryk. I 2015 udgav hun ”Breve fra Medjugorje – en pilgrimsfærd”, der er skrevet som en samling breve. I Medjugorje kom hun til at opleve forskellen mellem det teoretiske – sin paratviden fra katekismen og den helt konkrete erfaring af, hvordan Maria leder os til Jesus. Hovedtemaet i ”Vandringer i ørkenen” er åndelig kærlighed og længslen efter Gud. Denne mystiske erfaring er fastholdt i en række digte, der formidler mystikkens dybe erfaringer om Guds kærlighed i et enkelt sprog.

Har du altid været troende?

Ja, troen har jeg med hjemmefra. Min far var fra Litauen og lærte mig at slå korsets tegn, knæle foran Sakramentet og andre former for katolsk fromhedsliv. Min mor var protestant. Hun var også troende, men gik ikke i kirke. Hun lærte mig at holde af salmerne. I Folkekirken ligger mystikken i salmerne. Jeg oplever en forskel mellem det katolske og det protestantiske på den måde, at i Folkekirken taler man ikke om sin tro – det opleves som meget privat, mens katolikkerne er langt mere åbne om deres trosliv.

Det meste af mit liv har jeg været medlem af menigheden i Sankt Vincent Kirke i Helsingør. Her har jeg forskellige

opgaver som gudstjenesteleder og kommuniionsuddeler. Jeg har fulgt Sankt Vincent Søstrene gennem mange år, da de boede her i Helsingør, så da jeg forrige år var i Rue du Bac (Sankt Vincent Søstrenes moderhus i Paris), var det ligesom at komme hjem igen.

Digtene er vokset frem af de erfaringer jeg gjorde, da jeg begyndte at meditere over Højsangen. Jeg talte med en præst om, hvor svært jeg havde ved at tro, og han anbefalede mig at meditere over Højsangen. Jeg kendte den selvfølgelig godt fra messen; men det var først nu, jeg begyndte at forstå den dybere betydning af teksten og kom til at kende den på en helt ny måde. Jeg begyndte også at læse Teresa af Avila og Johannes af Korset. Og i 80'erne var jeg meget på retrætehjemmet i Norraby, der er

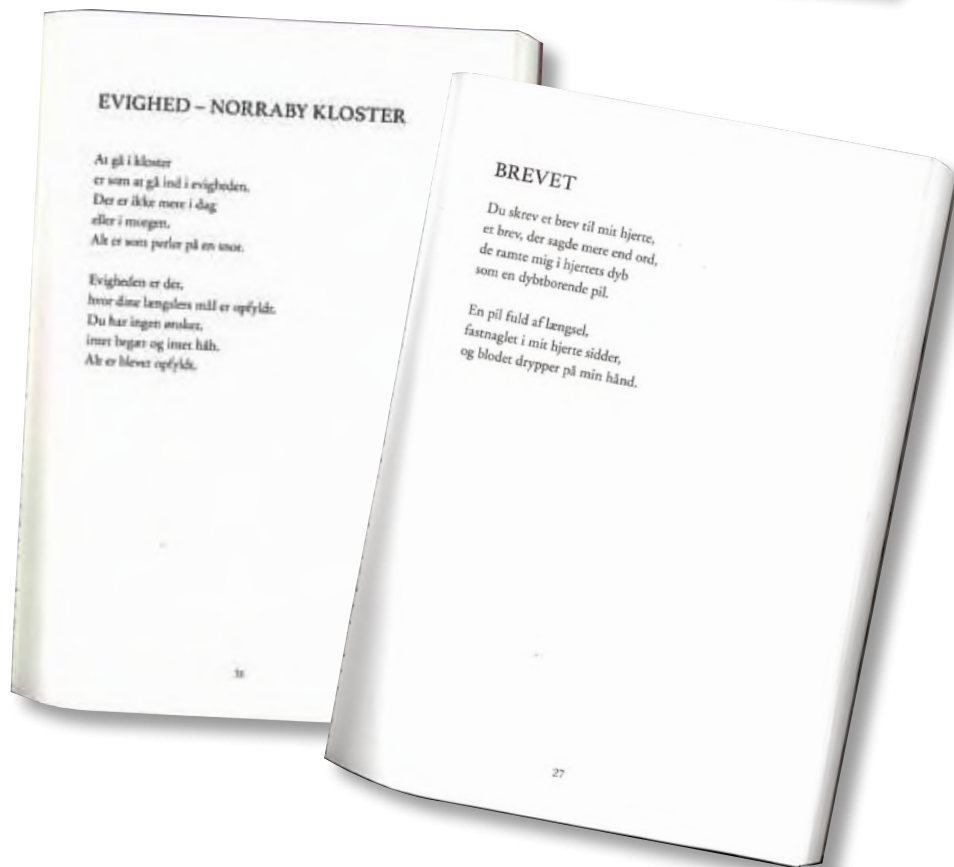
Elisabeth Tasarek Dahlerup. Privatfoto.

præget af bøn og stilhed.

Har du et råd til andre der har svært ved at tro?

Ja, mit råd er dette: Hold fast hele tiden hvis du har svært ved at tro. Kom og vær med i messen – forbered dig og læs dagens tekst. Bliv ved med at bede rosenkransen og Fadervor. Som jeg skriver i min bog, er det især hengivelsen og tilbedelsen af Gud, der leder en sjæl på vej. Og vær opmærksom på folk der har brug for hjælp.

Jeg har også selv haft troskriser – navnlig under pædofiliskandalen. Der tænkte jeg flere gange – er det nu, jeg skal tage mit gode tøj og gå? Men det gjorde jeg ikke. For det er jo Gud og ikke præsterne, vi tror på. LR

Noget andet at være biskop i Nordøstindien...

Vi kan lære meget af Indien, siger biskop Czeslaw.

Tekst og foto: Jann Sjørnsen, generalsekretær for Caritas Danmark

INTERVIEW ”Sansen for religion er langt større, selvom Indien er ved at blive en moderne stat. Sekulariseringen er ikke trængt så langt ind i befolkningen som i den vestlige verden. Selvom kirke og kristendom er i absolut mindretal, så er der stor respekt blandt folk for Den katolske Kirke og ikke mindst for det, der er helligt. Det sidste kunne vi i øvrigt godt lære noget af i Danmark”, siger biskop Czeslaw.

Han var i januar måned i Nordøstindien, og det var en overvældende oplevelse for der er ”så meget liv og så mange kulturer i Indien generelt”. Det primære formål var at orientere sig i forhold til det arbejde, Caritas Danmark gennemfører der sammen med partnere. Besøget gav samtidig et helt unik indblik i den måde, Kirken i Indien fungerer på. Hele tre bispedømmer og biskopper blev således besøgt.

Skruen strammes over for kristne

”Der er mange udfordringer for Kirken i Indien og dermed også i forhold til det at være biskop. Det er bestemt ikke altid nemt at være kristen i verden; men i Indien bliver det tiltagende vanskeligere. De ledende politiske kræfter med præsidenten i spidsen gennemfører en ’hinduisering’. Skruen strammes over for andre religioner og ikke mindst de kristne. Dertil kommer de finansielle udfordringer for Kirken, da befolkningen for det meste er fattig. Den katolske Kirke er der – som i Danmark – afhængig af støtte fra udlandet”.

Det skinner ligesom igennem, at nok kan der være store udfordringer i forhold til at være i biskop i København og være Kirke i Danmark, men de er af en anden karakter end det, Czeslaw ville møde som biskop med virke i Nordøstindien.

Hele det katolske udtræk

Biskoppen og de øvrige repræsentanter for Caritas Danmark mødte ”hele det katolske udtræk” under rejsen. Besøgte flere ordenssamfund, katolske institutioner og kirke, som mange gange også udgør en del af infrastrukturen i Caritas’ arbejde. Sidst, men ikke mindst deltog delegationen i en præsteviselse.

”Præsteviselsen med 2500 deltagere viste til fulde Kirkens vitalitet. Fra nær og fjern i Tezpur bispedømme kom folk for at være en del af det der foregår i Kirken, ja, for at fejre deres tro og glæde over ordinationen af endnu en præst. Det var fantastisk at være med til. Selvom det og meget andet umiddelbart var anderledes end Kirken i Danmark, så var det alligevel helt ’hjemligt’. For Kirken er jo universel, selvom den

rundt omkring i verden er præget af lokale kulturer og traditioner”.

Hjælp til selvhjælp – det nytter

Biskop Czeslaw er imponeret over, hvad han så på besøg i landsbyer og hos familier privat. Møder og samtaler gav et godt indblik i resultaterne af mange års Caritas-arbejde.

”Caritas Danmark har hjulpet og brugt mange penge fra indsamlinger og Danida, ja, men bøndernes eget engagement har været det drivende. Det står klart tilbage for mig efter besøget. At det handler om hjælp til selvhjælp.

”I disse år er der meget fokus på, at vi skal hjælpe folk i nød som følge af krig og ødelæggelse. Det skal vi selvfølgelig også. Men at løfte fattige mennesker permanent ud af fattigdom, så der kommer mad nok på bordet, så børn kommer i skole og få sig en uddannelse osv. Det skaber varige forandringer og mindre ulighed og konflikter. Så vi må ikke nedprioritere den langsigtede udviklingsbistand”, fastslår biskoppen med adresse til Folketinget.

Biskop Czeslaw er med andre ord begejstret for det, han har set. Fattige menneskers eget hårde arbejde godt hjulpet af Caritas i Danmark og partnerne i Nordøstindien har gjort en kæmpeforskel.

”Det giver noget andet at se tingene i praksis. Se at danske katolikkers og skatteyderes indsats betyder noget og er værdsat”, slutter biskop Czeslaw, der er tilbage til udfordringer og Kirken, som det ser ud i bispedømmet København.

Hvilken forskel på 19 år

Kvinderne rykker i Nordøstindien.

Tekst: Jann Sjørnsen, generalsekretær for Caritas Danmark

SELVHJÆLPSGRUPPER ”Det er slående, hvor stor en betydning, det har haft for kvinderne. Overalt blev vi mødt med vidnesbyrd om, at ”før kom vi ikke rigtigt ud fra hus og hjem, men nu går vi til møder” til, at ’vi har fået et netværk, hvor det ikke bare handler om at spare op, men om at hjælpe hinanden’ og endelig, ’at nu tør vi tage ordet til møder i landsbyen og gå til forhandling med banker om lån”.

19 års arbejde i Indien

Hvordan sætter man ord på 19 års indsats og resultater af Caritas Danmarks arbejde i Nordøstindien? Formanden for Caritas Danmark, Christa Bonde, er ikke et øjeblik i tvivl om, hvad hun mener har haft størst betydning efter at have mødt og talt med utallige kvinder – og mænd – på en orienteringsrejse til Nordøstindien:

”Jeg husker især ét eksempel, der med syvtoommersom fastslog betydningen for kvinder. En kvinde fortalte, at hendes søn var blevet reddet fra døden på grund af den spare-låne-gruppe, som hun er med i. Barnet havde brug for dyr medicin, som hun simpelthen ikke turde købe for lånte penge, for tænk, hvis barnet alligevel døde! Kvinderne i gruppen tog imidlertid den beslutning, at det var nu, og at medicinen skulle købes af penge fra gruppens opsparing. Det eksempel siger alt”, siger Christa Bonde, hvis kropssprog og engagement understreger det.

Respekt og ligeværd for kvinder

Pastor Christian Noval, der som bestyrelsesmedlem også deltog i rejsen, er enig:

”I det øjeblik du arbejder med kvinder i Nordøstindien, ændres samfundet for alvor. Det samme sker ganske enkelt ikke, når det er mændene. Ikke sådan at forstå, at der bliver opbygget et modsætningsforhold mellem kvinder og mænd; men der er bare

et større drive i retning af forandring, når det gælder kvinderne. Måske fordi de også har så meget at vinde i forhold til deres egen stilling i samfundet. Det handler om en ligeværdig og respekteret del af fællesskabet både på familieplan og i lokalsamfundet”.

De to bestyrelsesmedlemmer har ikke glemt mændene! Dels er der mænd med i programmet i Nordøstindien, og dels er udgangspunktet selvfølgelig familien og fællesskabet som helhed, hvor mænd som kvinder, børn som voksne bidrager. Det nye er imidlertid, at kvinderne rykker. Derfor er de den største del af målgruppen, når det gælder om at etablere grupper på hver 10-15 medlemmer. De sparer op sammen for på den måde at kunne låne af den fælles

opsparing for at øge landbrugsproduktionen med fx kyllingehold.

Låner og investerer opsparing

Gruppen kan også bruge opsparingen til at investere i fællesskab i helt kyllingehus eller væve, *Fortsættes side 10 ▶*

Christa Bonde fortæller om sit syn på sagen. Foto: Jann Sjørnsen.

Pastor Christian Noval lytter, mens bønderne fortæller om deres erfaringer. Foto: Jann Sjørnsen.

Arbejdet i Nordøstindien:

- I 19 år har Caritas Danmark, der grænser op til bl.a. Kina, Myanmar og Bangladesh, arbejdet i Nordøstindien.
- Finansieringen fra Caritas Danmark ophører med udgangen af 2018 efter en femårig udfasningsplan. Det gælder både i forhold til indsamlede midler og Danida-midler.
- I 2017 brugte Caritas Danmark i alt 2,0 mio. kr. på programmet i Nordøstindien.
- Arbejdet sker i delstaterne Assam, Arunachal Pradesh og Manipur og udføres af fem partnerorganisationer (Caritas og Salesianernes hjælpeorganisation).
- Over 25.000 familier og 100.000 personer er en del af programmet, der omfatter flere end 300 landsbyer.
- Biskop Czeslaw, Christa Bonde og Christian Noval (formand og medlem af bestyrelsen), Jann Sjørnsen (generalsekretær) og præstestuderende Daniel Steiner Ebert deltog i bestyrelsesrejsen.
- Bestyrelsesmedlemmer i Caritas er på orienteringsrejse internationalt en gang i hver valgperiode (4 år).
- Administrationsbidrag fra Danida bidrager til ledelsens involvering i Caritas’ udviklingsarbejde.

To plus to er fem

Om forbindelsen mellem kristendommen og skønheden.

Tekst: Elisabeth Hartman Evald

PODCAST Når jeg oplever behaget ved skønheden i Guds hus – skønheden ved de mangefarvede perler og ædelstene – så kaldes jeg bort fra ydre bekymringer. Og jeg rejser fra det, der er materielt til det, der er immaterielt.

Ordene her var min parafrase over et udbrud, som en abbed ved navn Suger ytrede, da han stod foran hovedalteret i Saint-Denis Klosterkirke i 1100-tallets Frankrig. Kirken var netop blevet renoveret, og således havde den første gotiske bygning fundet vej til verden.

Da abbeden betragtede genstandene på hovedalteret – blandt andet en nadverkalk besat med kostbare ædelstene – blev han så betaget, at han oplevede at rejse væk, som han udtrykker det: Han rejste fra materialerne på alteret til en art immateriel sfære.

At man vitterlig kan foretage sig sådan en rejse, lyder formodentlig som en halvspekulativ affære. Alligevel må jeg indrømme, at Sugers ord ræsonnerer med min egen erfaring: Jeg kender udmærket til at blive så fuldstændig opslugt af noget smukt, at jeg standser op og glemmer tid og rum. Det er, som om nogle ting i denne verden besidder

Elisabeth Hartman Evald: Privatfoto.

en kvalitet, som andre ikke besidder – en kvalitet, der afgjort får mig til at standse op, men som trods det synes vanskelig at definere. En kvalitet, som af uransagelige årsager har det med at opstå, når ellers helt almindelige materialer kombineres: Når kedelige grå byggesten sammensættes på en ganske bestemt måde, rejser der sig pludselig en skøn gotisk katedral. To plus to giver fem. Ikke så underligt, at Suger beskrev denne kvalitet som én, der ikke som sådan har noget med de konkrete materialer at gøre – nej, den er immateriel.

Når man står der, fængslet af skønheden ved den gotiske katedral, er det temmelig svært at fastholde et rent materialistisk verdens- og menneskesyn. I den situation at hævde, at alt, der findes i dette univers, er materielt, strider ganske enkelt mod vores umiddelbare erfaring. Snarere synes det oplagt som Aristoteles at konkludere, at mennesket er et rationelt dyr: Hvis vi blot var dyr, ville vi nemlig ikke standse op (hvornår har man sidst set en kat falde i staver over en solnedgang?) – nej, menneskedyret har også en særlig evne til at gribe om immaterielle sandheder. En evne, som Aristoteles og Sct. Thomas Aquinas og så mange andre sidenhen har betegnet rationalet.

I mødet med skønheden er det med andre ord vanskeligt at benægte, at mennesket er et åndsvæsen – hvilket kun bekræftes af, at selv de mest ateistiske filosoffer har det med at ty til religiøst sprogbrug, når de skal beskrive skønhedsoplevelsen: Fx karakteriserede Friedrich Nietzsche – 1800-talstænkningen, der postulerede, at ”Gud er død” – i starten af sit forfatterskab den æstetiske oplevelse med termer hentet fra den græske mytologi.

Abbed Sugers kalk. Foto: Wikimedia Commons.

I og med, at skønhedsoplevelsen er så forunderlig, fortjener den i høj grad vores refleksion; særligt måske, fordi den i vores protestantiske kontekst er en vældig overset indgang til kristendommen. Som den amerikanske biskop Robert Barron jævnligt understreger, er det svært i Vestens sekulariserede kultur at lede folk til Kristus – ham, som de gamle filosoffer kaldte God, Sand og Skøn – ved at prædike om en absolut Sandhed eller om en absolut Godhed. I dag mener mange nemlig, at det er op til den enkelte at definere, hvad der er sandt og godt. Derimod er erfaringen af Skønhed så intuitiv og umiddelbar, at de fleste nok stadig har en art absolut forhold til den: Trods sekularisering står det ganske enkelt ikke til diskussion, at mennesket i mødet med Skønhed oplever en slags rejse til det immaterielle – hvilket vel må betyde, at man også, hvis man altså tænker nærmere over rejsen, er nødt til at forholde sig til en immateriel virkelighed, såsom den kristendommen omtaler. Vi kristne skal sådan set bare gribe bolden.

Det er imidlertid nemmere sagt end gjort.

Skønheds-emnet er nemlig noget underberøst i fx den danske faglitteratur, hvilket formodentlig skyldes, at den protestantiske teologi på området er nærmest ikke-eksisterende – og derfor kan det være svært at blive klogere på det, selvom man nærer ønske herom.

Efter personligt at have været skuffet over den sag i flere år, besluttede jeg for nogen tid siden at producere en podcast – et mini-uddannelsesforløb til alle, der har lyst til at lytte med – som forhåbentlig kan kaste lys over kristendommens klare forbindelse til Skønheden. ”Stemmer fra Apsis” popper frem ved en enkelt Google- eller Facebook-søgning, og jeg kan afsløre, at artiklen her er et afkog af centrale pointer fra første afsnit – og at abbed Sugers stemme er den første, som gives taletid.

Elisabeth Hartmann Evald er uddannet kirkemusiker samt bachelor i teologi og kunsthistorie. Hør hendes podcast ”Stemmer fra Apsis” med refleksioner over skønhed og kristendom på: <http://elishartman.podbean.com>.

Tobias og englen

Marianne Hesselholt væver i sin nye bog et scenarie, som trækker på mange forskellige tråde: fattigdom, identitetskrise, teodicé og migration.

Tekst: Eva Maria Nielsen

BIBELN Da min kollega kom og stak mig bogen ”Tobias og englen”, for at jeg skulle anmelde den, rullede der flere følelser gennem min krop. Min første tanke var, at de apokryfe bøger er ret spændende, lidt eventyragtige måske; men helt sikkert altid fængslende læsning. Men hvordan ville Marianne Hesselholt gendigte denne gamle fortælling? Ville hun kunne vinkle den på en måde, som ville rive mig ud af vantet tanker?

Da jeg så holdt bogen i mine hænder, blev jeg overrasket over det fine tryk på højglanspapir. Bogen føles simpelthen lækker. Sproget er kraftfuldt, så man bliver suget ind i fortællingen. Marianne Hesselholt har en helt egen fortællestemme. Nogle gange har jeg måttet standse op for at nyde et ord, et billede, lade det hele synke lidt ned. Det er sætninger som denne, hvor Tobias for første gang møder sin engel:

”Den frygt, der nu rislede gennem blodet, var ubegribelig og fremmed.” (s. 38)

Og hvordan kan man beskrive en engel uden at ty til gamle klichéer? Hesselholt har løst det på denne måde: ”Han var der ikke

for et sekund siden, og nu stod han der, midt på trappen og bredte armene ud, så kappen lignede to vældige vinger.” (s. 37)

Historien om Tobias – Ninive dengang, Mosul i dag

Historien er kort fortalt: Den unge Tobias er rodløs, vred og usikker på livet og fremtiden, for han vil så gerne høre til; men han hører til dem, ingen vil ses sammen med. Familien er blevet fordrevet. De er blevet sendt ud af deres land og lever nu under kummerlige forhold i Ninive, den funklende storby, med masser af rigdom og farver og kultur. Byen er skøn, bare ikke for de sidst ankomne, de fremmede. De lever midt i lyset og overfloden et liv på skyggesiden og under fattige forhold. Mange jøder får ikke lov til at bruge deres evner. Tobias’ far er en af dem, der har mistet

sit arbejde ved hoffet. Ikke at kunne bruge sine evner har til alle tider udfordret mennesker, og Tobias er ikke så stærk som sin far, Tobit.

Tobias er ung – på vej til at finde sin lidenskab

Og hvem undrer sig over det? Han er ung, har ikke sin fars livsvisdom, men står selv på tærsklen til voksenlivet. Han skal finde sig selv, udstykke sine værdier, finde den lidenskab, som vil drive ham frem i livet.

Der er skam, der er fattigdom, der er manglende tro. Alt dette medfører en identitetskrise. Hvad er den Gud god for, som de i generationer har stølet på?

Tobias’ far holder fast ved sin tro, og selv om han føler, at han mister grebet om sin familie, vover han også at stole på Gud, selv om han føler, at Tobias ikke længere deler hans værdier. ”Han havde ingen børn. Ikke mere. Tobias var vokset fra ham, og han kendte ikke drengens veje. Det var vist ikke Guds veje, den dreng gik. Han havde valgt ensomheden og kulden.” (s. 42)

Tobias vil noget andet. Han vil noget mere. Han er led og ked af at stå på skyggesiden. Han vil gerne tilpasse sig, få en ny identitet og tro for at få en plads i samfundet. Han befinder sig på grænsen til at blive voksen; skal lære at træffe sine egne valg og leve sit eget liv. Indtil da blev han formet af andre – af familiens overleveringer og tro, af det fremherskende samfunds regler. Hvem vil

Tobias være? Hvordan vil han leve?

Rodløse Tobias og en jaloux engel

Marianne Hesselholts indfaldsvinkel og fiktive ramme om genfortællingen af Tobits Bog er spændende. Selv englen er udfordret og barsk og til tider ret bestemmende. Frem for alt er han jaloux, fordi Gud virkelig bryder sig om menneskene. Det er dog noget, som er svært at forstå for en engel, som er skøn, når han ser de ynkelige mennesker. Han sætter ord på sine tanker.

”Bryder du dig virkelig om dem?” havde han en dag dristet sig til at spørge.

’Jeg bryder mig ikke om dem. Jeg elsker dem.’

Da fik jalousien vinger.” (s. 32).

En fortælling om håb

Tobias og englen er en fortælling, som spreder håb. I dag har vi også vores Ninive – Mosul, og vi har fremmede i vore glimtende og rige byer. Vi har mennesker, der er fristet til at fornægte deres identitet for at høre til. Måske fordi vi kræver det af dem ud fra vor frygt for alt det fremmede eller en misforstået integration.

Håb må i dag som dengang altid være det sidste ord. Andet kan Gud ikke gøre for sin skabning, som er fri til at vælge ham til eller fra. Andet kan vi heller ikke gøre, når vi begiver os ud i verden og lever.

Marianne Hesselholt: *Tobias og englen*. Forlaget Ancethe. 160 kr.

Ulvne ligger på lur

Men Frans er en pave til tiden skriver Marco Politi.

Tekst: Lisbeth Rütz

PAVEBOG Den katolske Kirke har en særlig evne til at få de rette paver til de rette tidspunkter. Johannes XXIII blev pave i den kolde krigs værste dage, Paul VI blev valgt i afkoloniseringsperioden, Johannes Paul II blev valgt før jerntæppet faldt, og nu er pave Frans så blevet valgt i de globale krisers tidsalder.

Det siger den italienske vaticanist Marco Politi i bogen "Frans blant ulvene". Bogen udkom i december sidste år på det norske Vårt Land Forlag. Titlen er valgt med omhu og er en direkte oversættelse af den italienske titel *Francesco tra i lupi*. Men titlen på Politis bog er også en ironisk metafor. Billedet stammer fra Fioretti - en samling legender om den hellige Frans af Assisi. Her fortælles der om den glubske ulv fra Gubbio, som den hellige Frans fik gjort tam. Men i dag ligger de glubske ulve på lur overalt i kurien og i medierne. Og ulvene bliver mere og mere blodtørstige, konstaterer Politi.

Konklavet

Den, der går ind i konklavet som pave, forlader det som kardinal, siger en italiensk talemåde. Det gjaldt også for Scola, ærkebiskoppen af Milano. Ved konklavet i 2013 var den italienske bispekonference ellers så sikker på Scola som pave, at en pressemeddelelse med tak for valget af ham blev sendt ud til pressen 10 minutter efter, at Bergoglio var blevet præsenteret som pave Frans. Men den 13. marts blev ikke italienernes dag. For første gang i over 1300 år fik man en ikke-europæisk pave. Han kom fra dér, hvor Kirken er dynamisk og i vækst, mens Kirken i Europa skrumper. Og med Bergoglio fik man en pave, der både var en karismatisk personlighed og en dreven politiker, men også en mand med et dybt bønsliv.

Politi ser pave Frans som den klassiske sognepræst, der kender sine får. Han føler sig hjemme i Buenos Aires slum og i den brutale dagligdag på bunden af samfundet ude i barakbyerne med stank af åbne kloakker, billig dope og prostituerede på gadehjørnerne. Pave Frans er en stærk praktiker; men han er også en realistisk mand, der ved, at hans tid er kort. Og han har en forståelse for at afgrunden mellem folket og kirkeinstitutionen er dyb, ja så dyb at der skal slås bro over den nu, ellers vil Kirken blive ved med at tabe medlemmer, skriver Politi.

"Måtte Gud tilgive jer", siger Bergoglio til kardinalerne efter valget med en gentagelse af Albino Lucianis ord i 1978, da han blev pave Johannes Paul I. Først var Bergoglio tom i hovedet og fuld af frygt, men så blev han rolig da han stod over for forsamlingen på Peterspladsen. Med pave Frans er der kommet et systemskifte. Johannes XXIII, Johannes Paul II og Benedikt XVI voksede op i små byer i det gamle Europa. Pave Frans kom fra verdens ende - han er vokset op i en metropol og har en helt anden tilgang til tingene. Han er en mand med en ukonventionel stil; men han har haft en klar og gennemtænkt plan fra dag ét, skriver Marco Politi.

Reformplanerne

Abdikationen var pave Benedikt XVI's sidste kraftanstrengelse for at åbne døren ind til fremtiden, vurderer Politi. Da Benedikt gik af i 2013, var pavestolen inde i et absolut dødvande efter pædofilskandaler, rod i Vatikanets finanser, magtkampe i kurien og Vatileaks.

Pave Frans vil gerne pille ved det katolske DNA - at Kirken er en urokkelig magtpyramide og at hierarkiet aldrig tager fejl. Kurien er til for Kirkens skyld - ikke omvendt. Den katolske Kirke skal lære af sine ortodokse søskende og praktisere mere kollegial ledelse. Biskoppen af Rom skal lytte mere, og han skal uddelegere. Der skal være transparens i Vatikanets finanser. Sådan ser Politi pave Frans' program.

Politi ser på pave Frans som opfyldelsen af mange menneskers forventninger. "Pave Frans står for mange mennesker som symbolet på en kirke, der ikke er en domstol, men ledsager mennesker i deres liv, som ofte er fuldt af tragedier og orienteringsløshed. Mange har ventet på sådan en pave og en barmhjertighedens kirke, der vil være feltlazaret og ikke en kirke for de skriftlærde", har han sagt i et interview.

Vatikanet og pengene

Lige siden de italienske myndigheder udstedte arrestordre på Marcinkus, har Vatikanets bank været skandalernes holdeplads. Benedikt XVI's forsøg på at sanere og skabe transparens i Vatikanets finanser blev modarbejdet, og italienske medier

Walter Kasper er en af de mest indflydelsesrige kardinaler. Ved sin første Angelusbøn roste pave Frans Kasper for hans bog om barmhjertighed. Her ses han sammen med den belgiske kardinal Godfried Danneels (th). Begge hører til den såkaldte Sankt Gallen mafia - en kreds af biskopper og kardinaler, der af og til mødtes hos biskop Ivo Führer i Sankt Gallen i Schweiz for at diskutere aktuelle temaer i Kirken. Sankt Gallen mafiaen menes at have spillet en afgørende rolle i valget af pave Frans.

gisdede om, at magtkampe i kurien havde ført til Ettore Gotti Tedeschis afsættelse som direktør. Kontrolorganet AIF, som Benedikt havde oprettet, blev sat uden for indflydelse. Ind imellem kom der mere kulørte skandalehistorier som den om Nunzio Scarano, der holdt af 500 eurosedler og blev kaldt monsignor 500. I 2013 blev han udleveret til den italienske anklagemyndighed - mistænkt for valutasmugling og korrupsion. Kamillianerordenens overhoved Renato Salvatore blev fængslet i 2014 efter en magtkamp om millionkontrakter til drift af ordenens mere end 200 hospitaler over hele verden.

Noget er der sket i de næsten fem år, Frans har været pave. IOR's praksis er blevet tilpasset almindelige internationale standarder for transparens. Der er oprettet et økonomiråd, og et detaljeret budget og regnskab for Vatikanstaten og Den hellige Stol skal offentliggøres hvert år. Men det er stadig ikke klart hvilken rolle APSA og IOR vil få i fremtiden.

Paven er oppe mod mægtige kræfter. Det der sker i Vatikanet er en kamp mellem liberale og konservative - en kamp der blusser op igen og igen. Sådan var det også under Det andet Vatikankoncil; men dengang var de reformvenlige kræfter meget stærkere. I dag er der kommet en isolation af de kreative og reformvenlige kræfter, og pave Frans kan kun støtte sig til et mindretal i kurien, vurderer Marco Politi.

Familien - en slagmark

Politi beskriver de to bispesynoder om familien i efteråret 2014 og 2015 som den første styrkeprøve mellem konservative og reformvenlige under pave Frans' pontifikat. Synoden begynder uheldigt med, at synodeseekretariatet nedlægger forbud mod, at der kommer navn på de forskellige biskoppers indlæg. Det giver indtryk af manglende transparens. *Amoris Laetitia* - synodens slutskrivelse - udløser næsten borgerkrigs-lignende tilstande i Kirken, skriver Marco Politi. Allerede i 1980 havde et flertal af biskopper ved familiesynoden stemt for at lade sig inspirere af den ortodokse praksis. Her tillades under visse omstændigheder, at man lader sig skille og indgår nyt ægteskab i Kirken. Men i 1981 sætter den hellige Johannes Paul II's postsynodale skrivelse *Familiaris Consortio* et punktum i sagen. Gengifte må ikke modtage den hellige kommunion.

Synodens forløb viser, at reformprocesser kan være både anstrengende og konfliktfulde. Men synoden viser også, at der er afgrunde mellem de forskellige dele af Kirken. I Afrika og Asien er der ikke stor interesse for skilsmisse og gengifte. Her er det polygami, vold i familien og problemer med ekstrem fattigdom, der har højeste prioritet.

Synodens interim rapport, der offentliggøres den 13. oktober 2014, åbner for at gengifte må modtage den hellige kommunion efter en "omvendelses vej". Men betyder det så, at pave Frans vil ændre på Kirkens lære om ægteskabet? Nej, det er ikke målet - men den pastorale tilgang skal forbedres, siger Politi. Paven er bevidst om, at familiemønsteret i den vestlige verden er i opbrud. Kirken må derfor også forholde sig til den øgede skilsmissemfrekvens, patchworkfamilier, regnbuefamilier og rugemødre. Hele forløbet viser en stigende konfrontation mellem dem, der fastholder Kirkens traditionelle linje og dem, der er åbne for den nye linje, der skitseres.

De fire kardinaler Meisner, Caffarra,

Brandmüller og Burke offentliggør i september 2016 de fem *dubia*-tvivls-punkter om kontroversielle spørgsmål, hvor de beder paven om at sørge for klarhed.

Marco Politis holdning til uroen i Den katolske Kirke er klar. Den kirkelige debat er forvitret siden Det andet Vatikankoncil. Koncilsprocessen dengang var en skole i frihed, hvor biskopperne lærte at konfrontere hinanden, modsige hinanden, forfatte en tekst sammen, stemme om den og nå til enighed.

Pave Frans ønsker en gennemgribende reform af Kirkens strukturer - af kurien, synoderne og bispekonferencerne, men også en myndiggørelse af lægfolket og øget inddragelse af kvinderne, skriver Marco Politi. En ting er sikker. Pave Benedikts abdikation har ændret pavedømmet for altid. Måske vil en ny pave skrue tiden tilbage og flytte tilbage til pavens gamle gemakker; men alligevel kan udviklingen ikke vendes. Ved næste konklave vil globaliseringen være slået igennem, og flertallet af kardinalerne vil komme fra den tredje verden.

Nogle vil finde Marco Politi enøjet og man kan være uenig i hans konklusioner; men det er lidt af en pageturner, han har skrevet. Politi har været tæt på tre skiftende paver, og som en af Italiens største vaticanister skriver han på et stort fagligt overskud. Sammen med Pullitzervinderen Carl Bernstein skrev han bestselleren *His Holiness* om Johannes Paul II og han forudsagde pave Benedikts afgang med bogen *Joseph Ratzinger; Crisi di un papato*, med et år.

Marco Politi: *Frans blant ulvene*. Vårt Land Forlag. 2017. 297 sider. 349 norske kroner. Indbundet.

APSA: Forkortelse for *Amministrazione del Patrimonio della Sede Apostolica*, administrationen af Den apostolske Stols ejendomsadministration. Blev etableret af pave Paul VI i 1967. APSA fungerer som centralbank for Vatikanet og Den hellige Stol.

IOR Forkortelse for *Istituto per le opere di religione*, institut for religiøse anliggender. Grundlagt i 1942 af Pius XII. Privat bank i Vatikanet. Kunderne er ansatte i Vatikanet og religiøse institutioner.

Kolde tal og varme følelser

Menigheden i Kalundborg vil kæmpe for at bevare kirken.

KIRKELUKNING Omkring 25 søgne børn var torsdag den 1. marts mødt op i Sankt Mariae Kirke i Kalundborg for at høre generalvikar Niels Engelbrecht fortælle om menighedens fremtid.

Generalvikarens redegørelse tog afsæt i det katolske danmarkskort, der er blevet behandlet af de biskoppelige råd og pastoralrådet og har været til høring ude i menighederne. Virkeligheden er en helt anden i dag end i 1849, da Kirken kom for at give sjælesorg til de få og spredte katolikker, men også for at vinde konvertitter. I dag er Danmark meget sekulariseret og multikulturelt.

Personalemæssige og demografiske ændringer har fået store konsekvenser. I dag er der 50 % færre præster end i 1965 og 78 % flere katolikker. Antallet af søstre er faldet med 86 %. I takt med at der er kommet flere fælles opgaver, er der sket en økonomisk centralisering. Der er kommet flere verdenspræster og færre ordenspræster. Det betyder flere udgifter til lønninger Bispedømmet har overtaget mange kirker, som ordenerne tidligere tog sig af, og store fremmedsprogede grupper kræver flere ressourcer. "Vi kan klare os selv og beder ikke om en krone fra jer. Menigheden i Kalundborg har over

200.000 på bankbogen og indtægter fra husleje på 12.000 om måneden. Kirken er løbende blevet vedligeholdt", fremhævede tidligere menighedsrådsformand Anne Wille. Generalvikaren mente ikke, menigheden ville have penge nok til en større istandsættelse og henviste til den vurdering, Promana i 2014 lavede for en samlet drifts- og vedligeholdelsesplan.

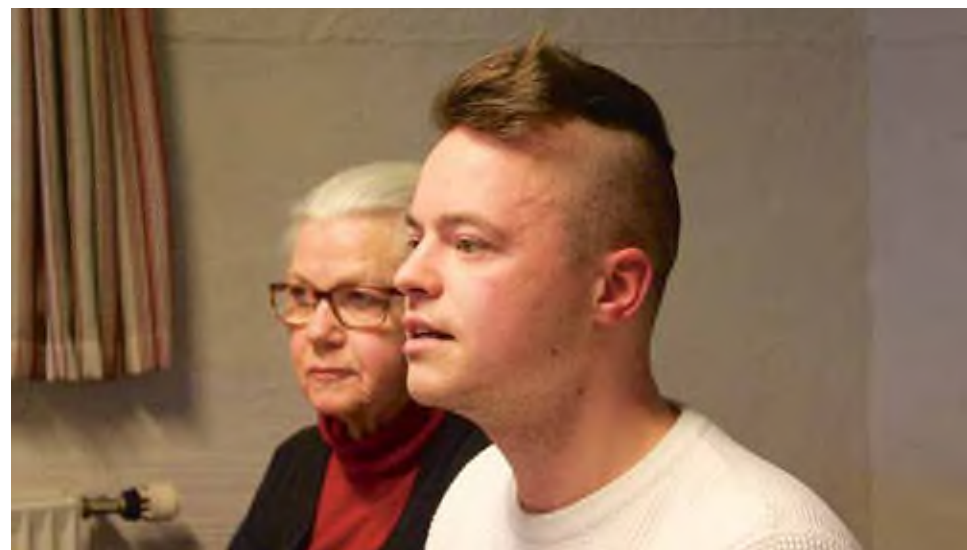
Aftenen blev et frontalt sammenstød mellem tankegangen bag danmarkskortets procenttal, kurver og statistikker og en menigheds helhjertede engagement i at bevare sin kirke.

"I tager deres andet hjem fra dem. Det tager en halv dag for dem at komme til Slagelse med offentlig transport", sagde Poul Erik Jensen fra Montfortkommunitet i Sorø. "I splitter en fantastisk engageret og

levende menighed ad", sagde tidligere menighedsrådsformand Miriam Sarp, der kaldte det "københavnertænkning", når danmarkskortet opererer med en smertegrænse på 300 medlemmer for at en menighed kan få lov til at bestå. "I giver køb på den missionale drøm om at nå ud til alle", sagde Casper Thorup. Han stillede i udsigt, at der vil blive trykt foldere på flere forskellige sprog i et forsøg på at få registreret flere af de lokale katolikker. Flere argumenterede for, at der er vækst i Kalundborgområdet, hvilket lover godt for menighedens udvikling. De fremmødte krævede ved slutningen af mødet beslutningen om lukning af kirken omstødt. Trods det alvorlige emne sluttede aftenen med et smil, da "Kirkelukningssangen" af forhenværende sognepræst Stephen Holm blev sunget. LR

"Det er københavner-tænkning, at der skal være 300 mennesker i en menighed", sagde tidligere menighedsrådsformand Miriam Sarp.

Er der mulighed for at "Til salg"-skiltet kommer i kælderen, hvis vi skaffer 170 medlemmer mere, spurgte Casper Thorup.

Alle hænder kom i vejret, da der blev spurgt – "hvem stemmer for, at kirken i Kalundborg skal bevares?".

Beslutning om Kalundborg

- Kalundborg nedlægges som menighed per 1.1. 2019. (i generalvikarens oplæg står der fejlagtigt 2018)
- 17. marts vælges menighedsråd med periode til den 1.1. 2019.
- Bygningen vurderes og sættes til salg.
- Kirken kan bruges, indtil den er solgt.
- Derefter fejres to søndagsmesser om måneden på messestedet i Kalundborg.
- Menigheden sluttes til enten Holbæk eller Slagelse-menighedens beslutning.

► *Fortsat fra side 7* som er meget populære til tørklæder og tøj. Det vel at mærke til en lav rente og en realistisk tilbagebetalingsperiode, som gruppen selv fastsætter. Endelig kan grupper, når de har en vis opsparing, bruge det som afsæt til at optage egentlige banklån til andre indkomstgenererende aktiviteter – maskiner eller redskaber, som de kan dele eller leje ud. Og på det område er mændene på banen, ligesom de er det i forbindelse med markarbejdet.

Styrker familie og lokalsamfund

De såkaldte spare-låne-grupper, som der er over 800 af i Caritas Danmarks program i Nordøstindien, består typisk af kvinder. Nogle er blandede og meget få kun for mænd. Så mændene er med – eller kommer det:

"Når mændene ser, hvilken forskel det gør for familierne med en forøget indkomst, så kommer de med og bidrager mere aktivt til landbrugsproduktionen. De får ikke mindst

en forståelse for, at kvinderne går til møder og erkender, at ansvaret for husarbejde og omsorg for børn i højere grad må deles", siger Christa Bonde.

"Og det får konsekvenser for hele lokalsamfundet. Flere børn kommer i skole, og de nu mere "tale-stærke" kvinder rykker på tingene. Vi besøgte en landsby, hvor kvinderne simpelthen havde fået sat en stopper for den lokale produktion af alkohol, som førte til en ødelæggende drukkultur. I en anden havde kvinder været primus motor i at oprette affaldssystemer med sortering og genbrug. Imponerende!", fortsætter Christa Bonde.

Varige resultater

Det vælder frem med eksempler. Fx er mange kvinder også blevet indvalgt i de lokale 'byråd'. Det er vigtigt for de to bestyrelsesmedlemmer at understrege og konkretisere resultaterne, herunder ikke mindst de blivende strukturer i form af selvhjælpsgrupper, men også deres

sammenslutninger og den egentlige bondeorganisering, der er sket. For det har betydning for, hvad der sker, når Caritas Danmark med udgangen af 2018 stopper finansieringen af programmet i Nordøstindien efter en udfasningsperiode på fem år:

"Vi er ikke i tvivl om, at resultaterne er enorme for de over 100.000 mennesker, der har nydt gavn af indsatsen i Nordøstindien. Og at de er varige. "Vi kan stå på egne ben" var et udsagn, vi mødte igen og igen", siger Christian Noval, idet han vurderer, at mange af selvhjælpsgrupperne er blevet så stærke, at de nok skal fortsætte, mens det for nogle af Caritas-partnerne kan blive vanskeligt på nuværende niveau, når finansieringen for Danmark forsvinder.

Bestyrelsen kender Caritas' arbejde i praksis

I forhold til om det giver mening at bruge bestyrelsesmedlemmers tid samt penge på en orienteringsrejse konkluderer Christa

Bonde, bestyrelsesformand for Caritas Danmark:

"Det er selvklart vigtigt, at vi får en forståelse for, hvad Caritas arbejde går ud på i praksis, og om det gør en forskel. Det skylder vi Kirken, som Caritas er en del af, og vores bidragsydere. Vi skal som bestyrelse have et indblik i, hvordan Caritas arbejder, og hvad det kræver i forhold til partnere og medarbejdere både ude og hjemme. Vi leder jo reelt en virksomhed med 18 ansatte i København og med en omsætning på 50-60 mio. kr., som partnere og allervigtigst titusinder af mennesker sætter deres lid til. Det skal gøres bedst muligt på alle niveauer – inklusive bestyrelsen".

Christian Noval bekræfter med sit blik formandens udsagn på denne aften, hvor billeder fra rejsen bliver udvekslet tillige med minder og oplevelser. Der er til meget mere end til en artikel i Katolsk Orientering.

Indgår aftale med landets største kristne mediebrugerorganisation

Samarbejdet skal give større gennemslagskraft for kristne mærkesager.

MEDIER Bispedømmet har indgået en aftale om strategisk partnerskab med KLF Kirke & Medier, landet største fælleskirkelige mediebrugerorganisation. Med aftalen vil Den katolske Kirke sammen med en række andre kirkesamfund og kirkelige organisationer stå stærkere i dialogen med public service-medier som DR og TV2 om en bedre og mere saglig dækning af det kirkelige stof og mærkesager.

Om baggrunden for at indgå aftalen siger biskop Czeslaw Kozon:

”Det er vigtigt, at vi samarbejder om mest muligt. Og selvom der er meget, der adskiller os, så er der også meget, der samler os. Ikke mindst på mediefronten, forklarer han. For Den katolske Kirke handler det blandt andet om, at hvis kristne kirker og foreninger kan stå sammen, så har det større gennemslagskraft.

”KLF er en større organisation og kan nå

længere ud, end vi kan. Det er vigtigt, at vi som kristne kan manifestere noget i det danske samfund. Og vi oplever desværre ind i mellem, at fordomme skinner igennem, og at uvidenhed skaber negative tolkninger. Men der er generelt en god og saglig dækning. Og medierne har opdaget, at tro ikke er et nichefænomen i menneskers liv, men har endog stor betydning for mange mennesker”.

Foreningen har indgået lignende aftaler med andre kirkesamfund og kirkelige organisationer. Et par uger forinden indgik det kirkelige netværk FriKirken et strategisk samarbejde med KLF Kirke & Medier.

”Vi glæder os over engagementet fra Den katolske Kirke ved indgåelse af denne aftale. De har virkelig været positive fra start og har kunne se et stort potentiale i samarbejdet”, siger Mikael Arendt Laursen, generalsekretær i KLF Kirke & Medier.

Biskop Czeslaw Kozon, Den Katolske Kirke i Danmark, underskriver her en samarbejdsaftale med KLF Kirke & Medier. Til højre for biskoppen ses Mikael Arendt Laursen, generalsekretær i KLF. Foto: Stefan Vase.

KLF Kirke & Medier er en landsdækkende forening organiseret i 15 netværk med tilhørende teams. Hvert netværk har selvstændige bestyrelser, der administrerer det lokale arbejde og udpeger delegerede til repræsentantskab og landsmøder. Dertil kommer sekretariatet i Fredericia med fem ansatte, som servicerer

medlemmerne og sikrer en effektiv og handlekraftig organisation. Foreningen, som har medieetik og menneskeværd som sine fokusområder, er Danmarks største seer- og lytterorganisation med omkring 13.000 medlemmer og blev stiftet i 1926.

NM

Vær med til at bygge bro

Inge Switon-Rønnow fortæller om sin glæde ved at deltage i Interfaith Harmony Week – en årlig begivenhed, der skal arbejde for bedre dialog mellem trosretningerne i Danmark.

Tekst: Inge Switon-Rønnow

RELIGIONSIALOG Under titlen ”Kom og vær med at bygge bro imellem mennesker” inviterede Tro i Harmoni – en interreligiøs forening for anerkendte og godkendte trossamfund i Danmark – til ”World interfaith Harmony”, der oprindeligt blev foreslået på FN Generalforsamlingen den 23. september 2010 af Kong Abdullah II af Jordan. Under en måned senere 10. oktober, blev forslaget enstemmigt vedtaget af FN. Siden da er Interfaith Harmony Week blevet globalt fejret i den første uge i februar. Tro i Harmoni er stiftet med det formål at fremme harmoni, åbenhed, respekt, dialog og glæde mellem forskellige trosretninger i Danmark. Læs mere på www.troihammoni.dk.

Det var helt tilfældigt at min mand fandt en brochure i våbenhuset, og vi besluttede at se, hvad det var for noget. Det første møde var en dialogaften på Mødestedet i

Valdemarsgade på Vesterbro i København. Her mødtes muslimer og kristne til fællespisning og refleksion sammen med Dialog Forum og indvandrerpræst Niels Nymann Eriksen. Temaet var Noahs Ark og en ny begyndelse. Symbolsk fik vi alle Noahs Budding som tegn på, at vi spiste de sidste rester mad i arken og nu kunne gå ud og begynde en ny tilværelse i harmoni. Det, der for mig var det bedste ved mødet, var den åbne og kærlige måde alle var sammen på, vi sad og delte vore historier og havde omsorg for hinanden. Jeg sad og talte bedstemorsnak med mine muslimske medsøstre!

Næste aften var vi til film i Ubuntu-huset i Købmagergade. Morten Bo havde lavet en film: ”På tværs af troen – Bridging Beliefs”. I filmen bliver de samme spørgsmål stillet til 5 religioner og en spirituel bevægelse. Der blev set på ligheder og forskelligheder

og der blev spurgt om diversitet i troen kan være med til at skabe fred i verden. Filmen blev efterfulgt af en paneldebat bestående af Morten Bo og en kristen og en muslim. Atter foregik aftenen i åbenhed og respekt for hinanden.

Så gik turen til Sankt Ansgars menighedssal i Bredgade, hvor unge jøder og muslimer i alderen 16-20 år fortalte, hvordan det var at tilhøre et mindretal, og at de ville bidrage til en større forståelse mellem de to religiøse/etniske grupper og det omgivende samfund. De besøgte skoler, gymnasier, klubber, foreninger, festivaler og lignende og sætter gang i debatter om at være en minoritet i Danmark. Det gjorde de også her, og det viste sig at vi næsten alle var del af en minoritet. Her sad jøder, muslimer, kristne og sikker med turban på. Det, der slog mig var, hvor stor umage alle gjorde sig for at være et ordentligt menneske og det var vor fællesnævner for den aften. Hvornår får man indblik i, hvordan alle disse mennesker tænker og hvilke overvejelser de gør sig for at vise hensyn til andre mennesker? Det var en stor gave.

Jesu Små Søstre havde åbent hus søndag i denne uge og der kom mange mennesker, som havde dybe samtaler. For eksempel, hvor en kristen dame siger til en jødisk dame: Det gør mig så ondt med det skyderi, der var ved synagogen”. Efter nogen stilhed svarer den jødiske dame med tårerene trillende ned af kinderne: ”Det var min lillebror, der blev dræbt! Og jeg vil ikke finde mig i den ufred, så jeg har meldt mig til Tro i Harmoni for at bygge bro og arbejde for fred!”

Det er ikke sidste gang jeg deltager i så givende en uge. Den lå også næsten i forlængelse af Den Internationale Bedeuget for de kristnes enhed! Der var mange andre spændende møder i denne uge; men jeg valgte en personlig vinkel.

Lad os rive mure ned, gå over på den anden side af gaden og bygge bro, som Jean Vanier, Tro & Lys medgrundlægger, bliver ved med at tale så varmt for! Kom og vær med! Alt godt!

Unge jøder og muslimer fortæller i Sankt Ansgar Kirkes menighedssal om, hvordan det er at tilhøre et religiøst mindretal i Danmark. Foto: Tro i harmoni.

Biskoppens kalender

Marts 2018

1. Møde i Nordisk Bispekonference, Turku, Finland 2018
2. Møde i Nordisk Bispekonference, Turku, Finland
4. kl. 11.30 Messe i Sankt Hans Kirke, Køge
6. kl. 10.00 Møde i Danske Kirkers Råds forretningsudvalg
7. Møde i COMECE – Bruxelles
8. Møde i COMECE – Bruxelles
9. Møde i COMECE – Bruxelles
11. kl. 10.00 Messe i Domkirken
12. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt råd
13. Deltagelse i Den Polske Bispekonference – Warszawa
14. Deltagelse i Den Polske Bispekonference – Warszawa
15. kl. 11.00 Møde i Økonomisk råd
16. Investitur - Ridderorden af Den Hellige Grav af Jerusalem
17. Investitur - Ridderorden af Den Hellige Grav af Jerusalem
19. kl. 8.00 Messe i Karmel
23. kl. 14.30 Møde i liturgi-kommissionen
25. kl. 10.00 Pontifikalmesse i Domkirken
27. kl. 17.00 Oliemesse i Domkirken med indvielse af olierne
29. kl. 17.00 Messe i Domkirken
30. kl. 15.00 Herrens lidelsesliturgi i Domkirken
31. kl. 21.30 Påskevigilie i Domkirken

Vidste du at KO hver måned bliver læst af mere end 13.000 læsere?

Passionsspillet i Oberammergau 2020

Det finder kun sted hver 10. år, spiller flere end 100 gange og er enestående i hele verden.

PÅSKEUGE Den lille sydtyske by Oberammergau i Bayern danner hvert 10. år ramme om sine egne passionsspil, hvis historie går tilbage til år 1634. Dengang hærgede 'den sorte død' Europa og byens befolkning lovede Gud, at man hvert 10. år ville opføre Jesu Kristi lidelseshistorie som et passionsspil, hvis byen gik fri af pesten.

I 2020 er det 42. gang at de mange tilstrømmende gæster fra nær og fjern med egne øjne vil kunne opleve begivenhederne i den stille påskeuge – Jesu indtog i Jerusalem, diskussionerne mellem de skriftlærde og Jesus på tempelpladsen, den sidste nadver, hans tilfangetagelse, korsfæstelse og hans opstandelse.

Næsten halvdelen af den lille alpebys befolkning – op imod 2.500 børn og voksne – er med enten på eller bag scenen i den store friluftsscene opført tæt ved byens centrum og med de omkringliggende bjerge som en naturlig kulisse. Det har alle dage været et krav, at de medvirkende skal være født i Oberammergau eller have boet i byen i mindst tyve år.

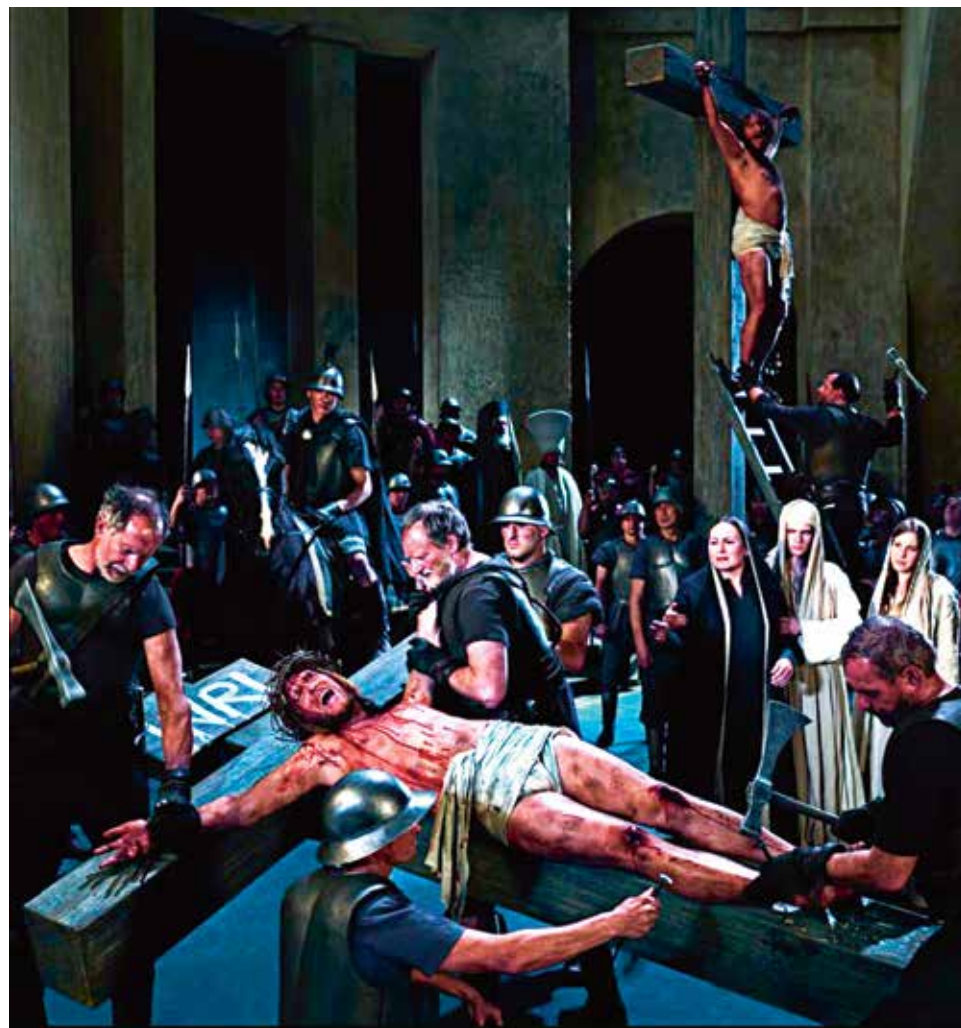
Når Oberammergau i 2020 atter afholder passionsspillene, bliver det med 102 forestillinger i løbet af 4½ måned hen over sommeren. Hver forestilling har plads til ca. 4.500 tilskuere, der sidder på overdækkede

pladser. Forestillingen varer to gange tre timer: de første tre timer ligger sidst på eftermiddagen (op til spisetid), hvorefter publikum går ud i byen for at spise og dernæst kommer tilbage først på aftenen og overværer de sidste tre timers forestilling.

Felix Rejser er et af de danske rejsebureauer, som arrangerer ture til passionsspillene fordelt over hele spillesæsonen fra midt i maj til først i oktober. Opholdet i Oberammergau inkluderer to overnatninger.

"Selvom to år synes langt ud i fremtiden, så er det nu, man skal begynde at planlægge det, hvis man ønsker at få billet til denne store folkelige, kulturelle og ikke mindst åndelige oplevelse", siger rejse- og udviklingskonsulent Mary-Anne Thomsen Brixen. "Og det er nu, man skal kontakte Felix Rejser, hvis man fx som menighed eller forening ønsker at forhåndsreservere en hel bus til en rejse til Oberammergau i 2020".

Mary-Anne Thomsen Brixen oplyser, at rejserne gennemføres med Felix Rejseres normale hotelstandard. På grund af den store tilstrømning fra hele verden, kan standarden for overnatningerne omkring passionsspillet i Oberammergau variere. Indkvarteringen sker på dobbeltværelser og få enkeltværelser

Det er snart tid til at bestille billet og rejse, hvis man gerne vil overvære de berømte passionsspil i den sydtyske by Oberammergau i 2020. Foto: Oberammergau Festspiele.

med eget bad og toilet på 3-stjernet hotel eller i 4-stjernede pensionater eller i private hjem i Oberammergau og nærmeste omegn.

Siddepladserne i spillehuset er i kategori 3. Læs mere om arrangementet på www.felixrejser.dk/oberammergau. NM

Bliv klogere på menighedsrådsarbejdet

Fire kurser vil blive afholdt i løbet af det næste kvartal.

KURSUS Pastoralrådet vedtog sidste år, at der i forbindelse med etableringen af de nye menighedsråd skulle afholdes kurser for menighedsrådene.

Ulla Pinborg, Simon Gjedde og Leo Roed påtog sig at arrangere disse kurser, der i løbet af det næste kvartal vil blive afholdt forskellige steder i landet:

- Lørdag den 21. april kl. 10 i Sct. Annæ Kirke på Amager
- Søndag den 29 april kl. 10 i Sankt Knuds Kirke, Ringsted
- Lørdag den 5. maj kl. 10 i Sct. Norberts Kirke, Vejle
- Søndag den 10. juni kl. 11 i Sankt Peters Kirke, Herning

Kurserne vil indeholde følgende emner:

Mødeledelse – dagsorden, hvem leder menighedsrådsmødet, tidsstyring, hvem kan deltage.

Menighedsrådenes opgaver – retningslinjer i henhold til vedtægter, bestemmelser, herunder kanonisk ret. Forhold til pastoralrådet, tavshedspligt, styring af

frivillige samt erfaring fra etableret menighedsråd.

Forhold mellem præst og menighed – hvordan støtter menighedsrådet bedst sognepræsten, hvad kan der opstå af konflikter og hvordan løses disse.

Oplæg ved Ulla Pinborg og gruppearbejde i forbindelse med frokost **Regnskabsforståelse** – ikke et regnskabskursus, men en forståelse af regnskab, således at man er i stand til at følge op på såvel regnskab som likviditeten, opstilling af budget. Vi tager udgangspunkt i bispedømmets kontoplan.

Vedtægter og bestemmelser for menighedsråd – hvor finder vi retningslinjerne, gennemgang af de vigtigste punkter.

Det koster 350 kr. pr deltager, og der vil være forplejning i løbet af dagen.

Tilmelding og betaling foregår via Pastoral-Centrets kursusoversigt eller direkte på

<https://denkatolskekirkeidanmark.nemtilmeld.dk/>.

Sagsbehandling i domstolen

Nyansat konsulent skal sikre, at ægteskabssagerne ekspederes hurtigere.

Tekst: Lars Messerschmidt, formand for domstolen

ADMINISTRATION Domstolen har gennem længere tid drøftet nødvendigheden af at hjælpe folk, når de ønsker at undersøge deres ægteskab gyldighed. Jo mere fyldestgørende en ansøgning er, desto lettere og hurtigere vil den kunne behandles.

Det sker oftere og oftere, at folk skilles, desværre. Men der er en mulighed, når først et ægteskab definitivt er opløst, hvis man ønsker at gifte sig igen i en katolsk kirke. Kirken har en domstol, der er indrettet til at prøve, om et ægteskab nu også var gyldigt indgået. Flere og flere katolikker såvel som ikke katolikker, der ønsker at blive gift katolsk, er blevet opmærksomme på denne mulighed, som Kirken tilbyder dem. Men det har også øget arbejdet i domstolen betydeligt.

Således har domstolen i øjeblikket ca. 15 sager, der venter på at blive antaget, men endnu ikke er klar til at blive det, og 44 sager, der er under behandling. Det er overvældende i forhold til domstolens kapacitet.

Domstolens erfaring er desværre, at mange ansøgninger og dokumentation i forbindelse hermed endnu ikke lever op til kravene for en sagsbehandling. Der er blevet brugt uforholdsmæssig megen tid i domstolen på at hjælpe ansøgerne, så ægteskabssagen er "grydeklar", dvs. kan antages og behandles.

Som konsekvens heraf har domstolen derfor besluttet at oprette en særlig stilling som konsulent for ansøgere, som de kan henvende sig til, eller som præster kan

henvise til. Dette vil hjælpe domstolen betydeligt i dens arbejde med at hjælpe mennesker til at komme videre i deres liv.

Pr. 1. marts 2018 blev der således ved domstolen i bispedømmet København oprettet en ny stilling som konsulent. Formålet med denne nye stilling er netop at yde ansøgere den bedst mulige hjælp til at udfærdige en tilfredsstillende ansøgning, der opfylder de nødvendige betingelser for, at en ansøgning kan antages og behandles. Konsulenten skal gennem samtale eller korrespondance vejlede ansøgeren til at udfylde ansøgningsskemaet og gennemgå ansøgningen, inden den indsendes til domstolen i underskrevet stand, for at sikre, at den er egnet til at danne grundlag for en sagsbehandling.

Henvender man sig direkte til domstolen, vil denne derfor normalt henvise ansøgeren til konsulenten.

Det er dog stadig muligt selv at lave en ansøgning og indsende den eller få hjælp af en præst eller andre kvalificerede personer. Hvis domstolen skønner, at den ikke er tilfredsstillende, bliver ansøgeren henvist til konsulenten. Den nye konsulent kan kontaktes på e-mail konsulent@katolsk.dk.

Interesserede henvises til domstolens hjemmeside, www.katolsk.dk, klik domstol.

Flere kunder i butikken?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til mere end 12.500 katolske læsere.

Kontakt Svenning Ravn på annonce@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Kommentar til anmeldelse af Benedikts Regel i KO 3

Tak til Bernadette Preben-Hansen for den fine omtale i KO af den nye "Benedikts Regel".

Blot en lille bemærkning til Reglen kap. 73,8, som Bernadette Preben-Hansen omtaler. På latin står der: *hanc minimam inchoationis regulam*

At oversætte drejer sig ikke kun om at oversætte ord men at bruge tolkende ord, så meningen kommer til udtryk i den sammenhæng, hvori ordet står.

Ordet *minimum* bruger vi også på dansk.

I citatet 73,8 er der ikke tale om Reglens størrelse: stor eller lille – men dens omfang: lang eller kort. Reglen er kort, skrevet i korthed. Derfor oversat med: "kortfattet".

Ordet *inchoatio* betegner noget, der er et udgangspunkt, en indledning, en begyndelse.

Det er vigtigt at forstå, det ikke gælder om at overvinde denne begyndelse men at videreudvikle den. Derfor er Reglen en kortfattet, grundlæggende regel, og elevtiden er ikke afsluttet med noviciatet. Munken/nonnen er elev hele livet igennem og er aldrig udlært. Reglen læses derfor også op tre gange om året i klostrene. Se Reglen 66,8 og "Benedikts Regel" s. 21 & 123ff.

Derfor oversat med: "grundlæggende".

Vores oversættelse "kortfattede, grundlæggende Regel" udtrykker, at Reglen gælder hele livet – ikke kun i en begrænset tidsperiode. Se også "Benedikts Regel" s. 16 & 28.

Vi tilslutter os den afsluttende bemærkning i anmeldelsen: "Tag og læs!"

Sr. Anna-Maria Kjellegaard OSB, 2200 København N og Margarita Ingelise Schmidt, 8950 Ørsted

Et forbud mod drenges omskæring er et angreb på religionsfriheden

KO bragte i forrige nummer et læserbrev fra Niels la Cour (NLC), som taler for et forbud mod den jødiske barnedåb, indtil drengen er fyldt 18 år.

Tydeligvis ser NLC helt bort fra, at den kristne barnedåb også er irreversibel. Skal man derfor forholde sig til NLC's udlægning af religionsfrihed, bør også den kristne barnedåb forbydes, indtil barnet er fyldt 18 år og dermed gammel nok til at samtykke. At man i nogle kredse anser den kristne dåb for blot at være noget vandpisk og dermed ubetydelig og ligeegyldig, er velkendt; men det er ikke et katolsk syn på dåben.

NLC henviser til udtalelser af overlæge Morten Frisch, som dokumentation for, at der ikke skulle være sundhedsmæssige fordele af drenges omskæring. Frisch, der er en af de mest ivrige fortalere for et forbud mod jødisk drenges omskæring og en af initiativtagerne til Borgerforslaget om at forbyde drenges omskæring, er desværre kendt for at frem-

sætte udokumenterede oplysninger om omskæring. Blandt både danske og internationale forskere, står Frisch da også generelt alene med denne holdning.

Frisch har også gentagne gange fremsat påstande om, at omskæring skulle resultere i seksuelle problemer, herunder nedsat følsomhed. Alene indenfor de seneste to år er der publiceret tre videnskabelige analyser af samtlige studier, hvor man har undersøgt sammenhængen mellem omskæring og seksuelle oplevelser. Konklusionen er enslydende: Omskæring resulterer ikke i seksuelle problemer. Et af de disse studier er udført af tre danske læger (Shabanzadeh et al., 2016). Frisch benægter naturligvis validiteten af det omtalte studie, også selvom den samlede videnskabelige redaktion ved Ugeskrift for Læger har udtalt, at det pågældende studie er helt korrekt udført.

Når drenges omskæring foretages under de sikre og hygiejniske forhold, som er foreskrevet af Sundhedsstyrelsen, er der desuden ingen særlige risici relateret til indgrebet.

Kort sagt skal man være meget forsigtig, når man benytter overlæge Morten Frisch som en entydig kilde til faglig information om drenges omskæring. På det etiske plan arbejder Frisch med en tilgang, som giver genklang af 30'ernes Europa. Frisch har således gjort det klart, at forskere bør deklare deres religiøs-etniske baggrund som en potentiel interessekonflikt.

NLC mener, at når pigeomskæring (FGM) er forbudt i Danmark, bør man også forbyde drenges omskæring. Da FGM ofte resulterer i svære, livslange komplikationer, er dette indgreb forbudt i de fleste lande i verden. Derimod er der ikke et eneste land, hvor man har forbudt drenges omskæring. Som del af HIV-forebyggelsen promoverer Verdenssundhedsorganisationens (WHO) ovenikøbet drenges omskæring i de samme lande, hvor organisationen bekæmper FGM. Selv i USA og Canada, nationer som danskere ofte sammenligner sig med, er henholdsvis 58% og 32% af alle drenge og voksne mænd omskåret.

For den store majoritet af danske jøder, også sekulære jøder, er drenges omskæring en helt essentiel identitetsbærende religiøs markør. Af samme grund har FN's Menneskerettighedsråd specifikt anbefalet Danmark ikke at indføre et lovindgreb.

NLC formår tillige at se bort fra, at i Den katolske Kirke er dagens evangelium, den 1. januar, Lukas kapitel 2, der som bekendt er festen for Herrens omskærelse.

Bønnens Apostolat

April 2018

I denne måned beder vi for hele verden med særligt fokus på økonomisk bæredygtighed

– at økonomer må have mod til at afvise en ekskluderende økonomi og til at søge nye veje.

Den katolske Kirke anser fra central autoritativ side et forbud mod drenges omskæring som et farligt angreb på religionsfriheden, og det gør den ret i.

Frans Josef Meyer, 2100 Kbh. Ø

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 5, som udkommer den **13. april 2018** skal være KO i hænde senest den **19. marts 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 6, som udkommer den **4. maj 2018**, skal være KO i hænde senest den **16. april 2018**.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Svenning Ravn, annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pater Bernhard Kofod CossR, Filip Lazarow, Jann Sjursen, Elisabeth Hartman Evald, Eva Maria Nielsen, Inge Switon-Rønnow, pastor Lars Messerschmidt og Lissie Lundh.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40 kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Det sker i bispedømmet

MARTS

Lørdag 17.: Kateketkursus, modul 9 (valgfrit). Bibliodrama v/diakon Kaare Nielsen. Sted: København. Tilmelding og yderligere informationer: Pastoral-Centret, tlf. 33 55 60 55, www.pastoralcentret.dk.

Fredag 23. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse for aborterede og dødfødte børn v/pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 24. kl. 14.30-16.30: Temalørdag om 'Kvinder i Det nye Testamente' v/sr. Anna Mirijam. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

APRIL

Fredag 13. kl. 18-19.30: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale v/pastor Lars Messerschmidt m.fl.

Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V.

Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 24. kl. 14.30-16.30: Temalørdag i Skt. Therese Kirke. Søster Maria Lioba fortæller om sin vej til troen og livet i kloster. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Fredag 27. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Rymsgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**Pilgrimsrejse****til Det Hellige Land****13. okt. - 21. okt. 2018****Vil du gå i Jesu fodspor og opleve eller genopleve:***Genezareth sø mm. - Nazareth
Jesu dåbssted - Det døde Hav
Jerusalem - Oliebjerget
og meget, meget mere*Prisen pr. person er kr.
14.475,- i dobbeltværelse, plus
kr. 2.250 i

enkeltværelsestillæg.

Prisen er incl. fly tur retur, fra
Kastrup via Istanbul til Tel
Aviv, bus, lokal guide, hoteller
med morgenmad og aftensmad.

Ved tilmelding til:

ulla.elmquist@gmail.com;angives navn som det står i
passet, fødselsdato, mobil nr.,
samt oplysning om
rejseforsikring uden for Europa.
(ellers henvises til Felix rejser)*Rejseledere: Martin Ryom og
Ulla Elmquist. Præst: Jan Hansen
Rejseorganisator: Felix Rejser***KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

**JR ROHDE
ADVOKATFIRMA**www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Uforglemmelige oplevelser 2018

Bestil nyt katalog på 7592 2022 eller se på www.felixrejser.dk

Korskærvej 25, Fredericia

felix rejser

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
- også når du er borte**Du kan støtte Kirken ved at betænke den
i dit testamente.Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Den Nordiske valfart til Lourdes
2018
160 året for Jomfru Marias
tilsynkomst i Lourdes**

Temaet:

"Gør hvad som helst Han siger til jer"

Den 23. juli til 30. juli 2018
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.Fly fra København til Montpellier,
derfra videre med busser til Lourdes.
Halvdagsudflugt til Bartres.Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Herbert Krawczyk SJPrisen for almindelige deltagere er
DKK 7.475,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
halvdagsudflugt til Bartres, valfartshæfte
mm.Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2018

Den Nordiske Valfart til Lourdes

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84E-mail: sandra@moll.dk

Han gik sejrende ud af kampen mod ondskaben

Pater Jacques af Jesus (1900-1945).

Tekst: Lissie Lundh

SPIRITUALITET For lidt over en måned siden var det Auschwitzdag, og på den baggrund er det relevant at mindes karmeliterpater Jacques af Jesus, der døde i KZ-lejr. For han bevarede relationen til Gud på dette mørke sted, og derfor var han i stand til at vise sine medfanger omsorg og kærlighed. På den måde gik han sejrende gennem kampen mod ondskaben. Pater Jacques var i stand til at gøre dette, fordi han havde gennemgået en åndelig udvikling, hvor han skridt for skridt arbejdede med at lade kærligheden sejre i sine tanker og handlinger.

Lucien Bunel

Pater Jacques hed oprindeligt Lucien Bunel, og da han var barn, oplevede han Guds nærvær i alt levende, og denne åndelige erfaring blev den røde tråd i hans liv. Den var baggrunden for, at han viste kærlighed til sine medmennesker og alt levende, og den var også årsagen til, at han ville være præst, hvilket skete i 1925.

Min Gud, jeg accepterer alt

Lucien blev en afholdt præst, der især viste talent for at tage sig af forsømte børn og unge. Men den erfaring af Guds nærvær, som han havde haft siden barndommen,

fik ham til at ønske mere tid til bøn, stilhed og meditation. Han indtrådte derfor i karmeliterordenen, og ved den lejlighed fik han klosternavnet pater Jacques af Jesus. Han var glad for sit navn men havde ønsket, at der i klosternavnet også havde været plads til Jomfru Maria, for han elskede denne helgen.

Da pater Jacques blev iklædt, gennemgik han en voldsom åndelig kamp, hvor han blev angrebet af djævelen: ”Jeg indtrådte i klostret oprevet og forvirret af smertelige kampe og med hjertet i laser. Djævelen lod mig hele tiden se billeder [...] Min Gud, selvom jeg skal gennemgå hele mit noviciat i denne grufulde åndelige kamp, så accepterer jeg alt!” Da han havde bedt denne bøn, kom der igen fred og ro i hans sjæl. Det var karakteristisk for pater Jacques, at han hele livet prøvede at lægge sin vilje ind under Guds vilje.

Han ville uddanne frie mennesker

Pater Jacques' sjæl blev styrket af bønslivet i karmeliterordenen, men samtidig havde ordenens overordnede ikke glemmt, at han havde talent for at tage sig af børn og unge, og derfor blev han i 1934 grundlægger og leder af en karmelitisk uddannelsesinstitution i Avon lidt nord for Paris. Denne institutionen var indviet til Sankt Thérèse af Jesusbarnet, som broder Jacques nærede stor hengivenhed for, og den havde en lidt speciel opbygning; den var både kostskole og kloster, hvor unge mænd kunne indtræde i karmeliterordenen som novicer.

Pater Jacques ønskede, at atmosfæren på institutionen skulle være mild og venlig både for elever og novicer, og han lagde vægt på, at de fysiske rammer skulle være smukke: ”Alt skal le og synge fra kælder til kvist,” skriver han om skolens ånd og indretning. ”Denne glæde skal være et svar på den kærlighed, som Kristus elsker os med.”

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 4
16. marts 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

Og hans idéer om uddannelse var nyskabende; han ville ”uddanne frie mennesker”, og det betød, at han ville udvikle ansvarligheden og selvdisciplinen i de unge ved at vise dem tillid.

Pater Jacques tog imod drengene

Da Anden Verdenskrig brød ud, gik pater Jacques ind i modstandsbevægelsen, og den 16. juli 1942 blev tusindvis af jøder deporteret, og mange klostre og katolske skoler begyndte at skjule jødiske børn, hvis forældre var blevet deporteret. Mange katolske institutioner samarbejdede med modstandsbevægelsen om dette arbejde.

I 1942 fik pater Jacques en opringning fra klosterordenen *Les Frères de Sion* i Paris, fordi de havde tre jødiske drenge, som de ikke kunne få anbragt. Det drejede sig om drenge på henholdsvis 12, 13 og 14 år. Drengene havde oplevet, at forældre og søskende var blevet arresteret og deporteret, hvorefter de midt om natten var flygtet til *Les Frères de Sion*, der imidlertid ikke kunne finde egnede skjulesteder til dem. Pater Jacques tog imod drengene, og han skaffede falske navne og identitetskort til dem.

Skyd mig, hvis De ønsker det. Jeg er ikke bange for at dø!

Den 15. januar 1944 opdagede Naziregimet, at pater Jacques dels var modstandsmand og dels skjulte de tre jødiske drenge. De handlede samme dag, idet de arresterede pater Jacques og de tre drenge, der blev ført til lejren Drancy og bagefter til Auschwitz, hvor de døde. Pater Jacques blev ført til lejren Royallieu ved Compiègne, hvor han blev afhørt:

”De holder altså ikke Vichys love?” spurgte forhørslederen.

”Jeg kender dem ikke,” svarede pater Jacques. ”Jeg kender kun én lov, og det er Evangeliets lov om næstekærlighed. Skyd mig, hvis De ønsker det. Jeg er ikke bange for at dø.”

Pater Jacques viste næstekærlighed mod de andre i lejren. I hemmelighed hørte han på skriftemål, ligesom han læste messe, hvor alteret var et stykke træ, og hostien nogle stykker brød, som fangerne havde gemt fra deres ration. Han var ofte fordybet i bøn, og en af medfangerne skriver:

”Jeg kan endnu for mit indre blik se pater Jacques fordybet i bøn i denne fattige barak. Uden knæfald og uden støtte. Hele hans sjæl var koncentreret og fordybet i bønnen. Bare at se dette var en støtte og hjælp, og et håb.”

Pater Jacques gik sejrende ud af kampen mod ondskaben

Pater Jacques blev deporteret til flere lejre blandt andet Neue-Breme, Gusen og Mauthausen. Disse lejre var et sandt helvede, og han blev fysisk tiltagende svagere, men han bevarede en åndelig styrke. For han erfarede, at i det øjeblik, han opgav alt, undtagen sjælen og relationen til Gud, voksede hans åndelige styrke. Normalt tror man modsat; at mennesket i svære omstændigheder står overfor valget mellem at redde enten legeme eller sjæl. Men pater Jacques erfarede, at ved at ofre legemet fremfor sjælen, beholdt han også den fysiske eksistens.

Pater Jacques gik sejrende ud af kampen mod ondskaben, fordi han havde valgt sin sjæl og relationen til Gud som det eneste vigtige. Denne sejr resulterede også i, at han viste de andre fanger kærlighed og hjælp, og overlevende vidner har berettet, at pater Jacques var elsket af medfangerne, at han

var nærværende og prøvede at hjælpe dem, der ikke kunne mere og at rejse dem, der var faldet. Når tvangsarbejdet i lejrene var gjort, fik han tilladelse til om aftenen at hjælpe de syge fanger i lazarettet. Pater Jacques sagde, at det var et arbejde, et bønnens arbejde, skridt for skridt at lade kærligheden sejre i sine tanker og handlinger.

Den 5. maj 1945 blev lejren befriet af amerikanske styrker, og et par dage efter kom pater Jacques til et hospital i Linz, da han var alvorligt syg og afkræftet. Han vejede omkring 33 kg, huden var gul, han havde høj feber og kastede blod op.

Han talte om døden som en forårsdag

Den 2. juni var pater Jacques døende. Han var lykkelig for at få sin ordensdragt på og han modtog vandringsbrødet.

Pater Jacques døde senere på dagen, og hans legeme blev ført til klosterkirken i Avon, hvor der den 26. juni blev afholdt dødsmesse for ham. Ved denne lejlighed kom en enorm mængde mennesker for at deltage i messen og tage afsked med ham. Der kom gamle elever, venner, familie, ordensmedlemmer og Paris' overrabbiner mv.

Efter messen blev kisten båret ud i klostergården, hvor en medbroder takkede de fremmødte på karmeliterbrødrenes vegne, og han sluttede med at sige: ”Han [pater Jacques] talte om døden som en forårsdag, en lun dag, en lysets dag, opmuntret af fuglenes sang, der er symbolet på englernes sang.” Og netop i det øjeblik, kom en gruppe nattergale flyvende hen til kisten, og vidner har berettet, at disse nattergale fløj i cirkelbevægelser over kisten og så tæt på, at de næsten berørte denne.

Pater Jacques er begravet i Avon på

karmeliterbrødrenes kirkegård. Klosteret eksisterer stadig, og i dag er der knyttet et retrætecenter til dette sted. Pater Jacques er hædret ved holocaustmuseet Yad Vashem i Israel, ligesom han posthumt modtog en hædersmedalje af Israel i 1985.

Du gjorde ham til et brændende vidne af tro og kærlighed

Kirken arbejder i øjeblikket på en eventuel saliggøring af pater Jacques, og den officielle kanonisationsbøn lyder således:

*Uendelige godheds Fader!
Du har givet pater Jacques af Jesus,
siden hans barndom,
ønsket om at elske Dig og alle mennesker
i et helt og udelt hjerte.*

*Du har i rigt mål givet ham talent for
at uddanne unge mennesker
Du har udvalgt ham til at være præst
Du har kaldt ham til Karmels orden.*

*I den umenneskelige elendighed
i deportationslejrerne
gjorde Du ham til et brændende vidne af tro
og kærlighed
lige indtil han i dødstimen fuldstændig
overgav sit liv til Dig.*

*Skænk os de nådegaver som vi,
ved hans forbøn,
beder Dig om.
Og hvis det er Din vilje
saliggør ham i din Kirke
ved din Søn, Jesus Kristus, Vor Frelser.*

Et koncil om kvindens rolle?

Spørgsmålet om kvinder som diakoner, præster og biskopper kan ikke afgøres alene fra pavens skrivebord, siger kardinal Schönborn.

ØSTRIG Ærkebiskoppen af Wien, kardinal Christoph Schönborn, ønsker sig flere kvinder i Kirkens ledelse. Det udtaler han i et interview, der blev bragt påskedag i flere af de større østrigske aviser. Kardinalen anser kvindernes rolle for et af kernespørgsmålene i Kirken lige nu og han mener, at de religiøse samfund "har behov for udvikling" i dette spørgsmål.

"Det ville jeg ikke mene var godt. Kirken er et fællesskab. Store beslutninger skal træffes i fællesskab. Det kan heller ikke en pave afgøre alene. Det er for stort et spørgsmål til, at det ville kunne klares fra pavens skrivebord", svarer kardinalen på et spørgsmål om pave Frans kan tænkes at træffe beslutning om, at Kirken også skal have kvindelige præster.

Schönborn mener derfor, at spørgsmålet om vielse af kvinder til diakoner, præster og biskopper kun kan behandles af et koncil og han ønsker i det hele taget, at Kirken skal gå videre på den synodale vej (*at større beslutninger træffes i fællesskab på et kirkemøde*).

I interviewet erklærer kardinalen, at han har tillid til Helligåndens ledelse af Kirken og at spørgsmålet om diakonvielse af *virgi probati* – ældre, gifte mænd – nok vil blive behandlet på den kommende Amazonassynode i 2019.

Kardinal Schönborn siger i interviewet, at kristendommen i antikken var en stærk faktor i kvindens frigørelse og at hendes stilling i de vestlige samfund i høj skyldes grad kristendommens indflydelse.

"Sekularisering betyder ikke, at troen forsvinder, men at troen på Gud forsvinder", siger Schönborn, der er sikker på, at Kirken nok skal bestå, men spørgsmålet er hvordan. Kardinalen fremhæver, at den kristne tro er meget livskraftig og at opstandelsens kraft igen og igen får Kirken til at regenerere. Kernebudskabet fra de sidste tre pontifikater er frygt ikke, siger kardinalen, der mener, de kristne skal til at forberede sig på at leve som en kreativ minoritet i fremtiden.

"I Wien er vi i gang med en stor struktur-

reform; men hvis det bare bliver ved det, så er reformprocessen forgæves. Det må altid dreje sig om dette spørgsmål – hvordan kan vi ændre samfundet?", siger kardinalen.

I interviewet udtrykker han også bekymring over, hvad der skal ske med flygtninge, der er konverteret fra islam til kristendommen og nu trues af udvisning. Kardinalen understreger i interviewet behovet for humanitære korridorer, der kan sikre, at flygtninge kan komme sikkert til Vesten. LR

Kardinal Schönborn i 2015 til 20-års jubilæet som ærkebiskop af Wien. Foto: Erzdiözese Wien.

Afhøringer af kardinal George Pell er slut

Det er nu op til dommer Belinda Wallington at afgøre, om der skal indledes en retssag mod kardinalen.

MELBOURNE Den kongelige undersøgelseskommission i Australien har afsluttet sine afhøringer af kardinal George Pell. Tidligst den 17. april vil det blive afgjort, om der skal indledes en egentlig retssag mod kardinalen, fortæller australske medier.

Kommissionen har afhørt en række personer, der hævder, at kardinal Pell, leder af Vatikanets økonomisk sekretariat, har misbrugt flere drenge. Misbruget skal have fundet sted i 1970'erne i hans hjemby Ballarat, hvor han var præst fra 1973 til 1983. Der har tidligere været lignende anklager mod kardinalen. Tilbage i 2002 blev han anklaget for som ung seminarist at have misbrugt en på daværende tidspunkt 12-årig dreng; men sagen blev henlagt. De konkrete detaljer i den nuværende sag mod ham kendes endnu ikke. Kardinalen har pure afvist beskyldningerne mod ham. Indtil det er afklaret, om der skal rejses sag mod Pell, er han fritstillet fra sin opgave som leder af Vatikanets økonomisk sekretariat.

Den kongelige undersøgelseskommission blev nedsat i januar 2013. Dens opgave er at kulegrave problematikker omkring pædofili og at undersøge institutionskulturen omkring arbejde med børn og unge i skoler, sportsklubber, offentlige institutioner og kirker. Kommissionen er som en del af sin opgave kommet med forslag til forbedringer, hvor den finder det nødvendigt og har også forsøgt at vurdere, om lovgivningen på området er tilstrækkelig. Tusinder af mennesker er blevet afhørt af kommissionen og 2.500 tilfælde af formodede overgreb er blevet overgivet til politiet, der har rejst sag i 230 tilfælde.

Central i sagen mod Pell har været journalisten Luise Milligans bog "The cardinal. Rise and fall of cardinal Penn", der udkom i maj sidste år. Kardinalen har kaldt Milligans bog for et "karaktermord" og hans advokat Robert Richter har under afhøringerne i kommissionen beskyldt Milligan for at "forgifte den offentlige opinion" mod kardinalen. Der er afhørt

vidner fra Pells tid som præst i Ballarat samt fra hans tid som ærkebiskop i Melbourne. Tonen mellem Pells advokat og Luise Milligan har været usædvanlig hård

"Overgrebsofre er blevet ødelagt i retten af folk som Dem", sagde Milligan på et af kommissionens møder og henviste dermed til Richters hårde stil. Flere af de forhørte er eller har været kriminelle eller de er alkohol- og stofmisbrugere. Richter har brugt dette til at sætte spørgsmålstegn ved troværdigheden af deres udsagn.

Pell er den hidtil højest placerede præst, der er blevet anklaget for overgreb. Kommissionens rapport blev offentliggjort den 15. december sidste år. Den kommer med 409 anbefalinger, der skal gøre institutioner sikrere for børn og unge. Kommissionen anbefaler blandt andet Den katolske Kirke, at cølibatet gøres frivilligt, at lægfolk er med til at vælge de katolske biskopper og at den kanoniske lov fra 1983 får paragraffer, der specielt handler om overgreb på børn. Kommissionen anbefaler også Kirken at overveje, om præster skal være forpligtede til at anmelde oplysninger om seksuelle overgreb på børn modtaget under skriftemål. Den katolske ærkebiskop af Melbourne, Denis Hart, har pure afvist, at det kunne komme på tale at lempe på den absolutte tavshedspligt i sådanne tilfælde. LR

Ung i Kirken

Ungdomssynoden. Danmarks unge katolikker.

[Læs mere på side](#)

6

Manipur

Sankt Vincent Gruppernes arbejde i Indien.

[Læs mere på side](#)

7

Kirken i Danmark

Lukning i Kalundborg udskudt, karismatiske dage i Esbjerg, Status på bispedømmets bibliotek og meget mere.

[Læs mere på side](#)

8-9

Det som er os givet

Kirsten Krog skriver om forfatteren Marilynne Robinson.

[Læs mere på side](#)

12

KO mener

Et hvedekorn for os andre

Frankrig har fået sin anden martyr i nyere tid i kampen mod den islamiske terrorisme. Den første var pater Jacques Hamel, der blev brutalt myrdet i 2016 af to unge jihadister, mens han celebrerede morgenmesse i kirken i Saint-Étienne-du-Rouvray.

Under en gidseltagning 23. marts i Trebès i Sydfrankrig, hvor en fransk-marokkansk islamist havde forskanset sig i et supermarked og taget omkring 50 gidsler, tilbød gendarmen, den 44-årige oberstløjtnant Arnaud Beltrame, at bytte plads med et kvindeligt gidsel. Kort tid efter blev supermarkedet stormet af sikkerhedsstyrker. Beltrame blev alvorligt såret, og han døde senere på et nærliggende hospital.

Mange, blandt dem pave Frans, har efterfølgende hyldet gendarmen, der "ofrede sit liv for at beskytte andre". Den franske stat hyldede ham ved at give ham en af nationens højeste anerkendelser, en statsbegravelse fra hærens katedral, *Les Invalides*, i Paris.

Det er siden kommet frem, at Arnaud Beltrame var praktiserende katolik og åbent talte om sin kristne tro – en tro, hvor "større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner" (Joh 15,13); i Arnauds tilfælde det kvindelige gidsel, en mor til en lille pige. For Arnaud Beltrame var den kristne tro ikke alene bundet til kirkelige doktriner. Den var først og fremmest en levende og praktiseret tro. Nemlig at elske Gud og sin næste, og at vidne om denne tro – selv når man betaler den ultimative pris. I kraft af hans kristne tro blev den kvinde, han tilbød at bytte plads med for at redde hendes liv, ikke længere en anonym og tilfældig person, men et helt nærværende menneske.

Pater Jean-Baptiste fra klostret Lagrasse fortalte det katolske tidsskrift *Famille Chrétienne*, at Arnaud Beltrame oplevede en religiøs omvendelse og konverterede til katolicismen som 33-årig, og at han og hustruen tit besøgte klostret for at gå til messe eller deltage i trosfremmende aktiviteter. "Kun hans tro kan forklare den handling, som i dag vækker så stor beundring [...] Ved at tilbyde sig selv i stedet for gidslerne var han tro mod sin forståelse af sin opgave som officer, som i hans øjne gik ud på at beskytte andre".

Vi ligedannes med Kristus i den grad, vi deltager i Hans kærlighed til Gud og mennesker, og det er gennem kærligheden til Jesus Kristus, at vi får styrke og nåden til at efterfølge Ham.

Arnaud Beltrame valgte at følge Kristus – den Kristus, der sagde: "Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold" (Joh 12,24).

Måtte Arnaud Beltrames selvopofrelse bære ligeså megen frugt som med den hellige Maximilian Kolbe – den polske franciskaner, der frivilligt tilbød at tage en dødsdømt fanges plads i Auschwitz under 2. Verdenskrig. Begge vidner om, at vor kærlighed er dybest, når vi lægger vort liv ned for Gud og vor næste.

Æret være Arnaud Beltrames minde. Han hvile i fred.

NM

Vatikanets kommunikationssekretariat jokers i spinaten

Dets præfekt fratræder efter graverende fejl ved offentliggørelsen af brev fra pave emeritus.

Tekst: Niels Messerschmidt

KOMMUNIKATION Præfekten for Vatikanets kommunikationssekretariat er fratrukket sin stilling efter den massive medieomtale, som fulgte i kølvandet på dets selektive offentliggørelse af et brev fra pave emeritus.

Dario Viganòs opsigelse kommer ugen efter at Vatikanet indrømmede, at kommunikationssekretariatet havde sløret visse passager i et foto, der viser pave emeritus' brev, ligesom man undlod at offentliggøre brevs fulde ordlyd. Sekretariatet undskyldte senere miseren og sagde, at den "ikke havde haft til hensigt" at manipulere.

Et regulært selvmål

Med den kluntede offentliggørelse af Benedikts brev, der skete på 5-årsdagen for valget af pave Frans, har kommunikationssekretariatet lidt et troværdighedstab, og iagttagere kalder det et regulært pr-selvsmål og i strid med pave Frans' budskab om en åben og troværdig kommunikation.

Viganò fortalte ved lanceringen af et nyt 11-binds værk om teologi dedikeret til pave Frans, at pave emeritus var blevet bedt om at skrive en kort indledning til værket. Det afslog Benedikt venligt i en brev og ved lanceringen citerede Viganò fra brevet: "Jeg roser initiativet [...] som et modtræk

til den vildledende fordom" om, at pave Frans "er en praktiker uden særlig teologisk eller filosofisk uddannelse", mens Benedikt selv er en verdensfjern teoretiker. Bindene understreger også "den indre kontinuitet mellem de to pontifikater, dog med forskelle i stil og temperament".

Dette afsnit af brevet blev uddelt på skrift under boglanceringen. Mundtligt citerede Viganò Benedikt for at sige, at han kun udtaler sig om bøger, han har læst, og at han ikke i nær fremtid kan læse bindene, "også af fysiske grunde". Dette studsede mange over – kunne eller ville han ikke?

Kommunikationssekretariatet udsendte

Det nye bogværk på 11 bind om pave Frans' teologi og det retoucherede foto af pave emeritus' brev. Foto: Vatikanets kommunikationssekretariat.

Pave Paul VI og Óscar Romero helgenkåres i år

To af det 20. århundredes store personligheder bliver rollemodeller for det 21. århundredes unge.

Tekst: Niels Messerschmidt

KANONISERING Vatikanet meddelte den 7. marts, at pave Frans har godkendt endnu et mirakel hvorved vejen er banet for, at fem personer kan helgenkåres, blandt dem salige pave Paul VI og salige Óscar Romero.

Selv om der endnu ikke foreligger en dato for deres helgenkåring, forventer iagttagere, at Paul VI og Óscar Romero vil blive helgenkårede samtidig under bispesynoden i oktober i år.

Den senere pave Paul VI fødtes som Giovanni Battista Montini i 1897 i Concesio, Lombardiet i Italien, og blev præsteviet som 22-årig. Han fungerede som ærkebiskop af Milano inden han blev valgt til biskop af Rom i 1963.

Mens mange især forbinder Paul VI med rundskrivelsen *Humanae Vitae* om samlivet i ægteskabet, fik hans pontifikat også afgørende indflydelse (fordi han blev valgt til pave i 1963 midt under 2. Vatikankoncil) på at føre konciliet til ende og udmønte koncilets beslutninger i konkrete reformer og moderniseringer.

En af disse var en reform af liturgien, der stort set afskaffede brugen af latin i gudstjenesten. Han døde i 1978 og blev

saligkåret af pave Frans den 19. oktober 2014.

Pave Frans bekræftede uofficielt nyheden om Paul VI's kanonisering under sit årlige møde med Roms præster den 17. februar; men helgenkåringen blev først gjort officiel med Vatikanets meddelelse.

Af de to godkendte mirakler, som tilskrives Paul VI's forbøn, indgår helbredelsen af et ufødt barn.

Den salige Óscar Romero, der blev saligkåret af pave Frans den 23. maj 2015, var ærkebiskop af El Salvador. Han blev myrdet under en gudstjeneste den 24. marts 1980. Romero tilhørte gruppen af befrielsesteologer inden for Den katolske Kirke. Han blev internationalt kendt for sin kritik af forholdene i El Salvador under borgerkrigen i det latinamerikanske land i 1980'erne og for sit højrostedede forsvar for menneskerettighederne.

Meddelelsen om godkendelsen af endnu et mirakel kom dagen efter et møde mellem pave Frans og præfekten for Helgenkåringkongregationen, kardinal Angelo Amato, hvor paven gav kongregationen autorisation til at promulgere i alt tretten nye dekretter.

samme aften et pressebillede, der viste Benedikts brev og de 11 bind. To dage senere indrømmede de, at fotoet var "retoucheret". På brevs bagside var al tekst på nær Benedikts underskrift og nogle bogstaver maskeret.

Da de efterfølgende ikke reagerede på henvendelser om at udsende billedet i en højere opløsning eller hvor man kunne se begge sider af brevet, begyndte flere at undre sig: Stod der mere i brevet? Det kunne den italienske vaticanist Sandro Magister senere bekræfte. Først da udsendte præfekten en e-mail, hvor han bl.a. understreger to gange, at Benedikts brev var fortroligt. Viganòs selektive offentliggørelse af brevet skete med henvisning til brevs private karakter. Han afviste, at han havde haft til hensigt at manipulere. Men – "for at fjerne enhver tvivl" – udsendte han siden brevet i sin fulde ordlyd.

Afvisning og bitterhed

Hermed kunne alle læse det 3. afsnit i pave emeritus' brev, hvor han udtrykker forundring over, at én af forfatterne er den teologen Peter Hünemann, der har skrevet bindet om 'pave Frans' antropologi'. Ifølge Benedikt spillede den liberale Hünemann en hovedrolle i udarbejdelsen af Køln-erklæringen fra 1989, hvor en gruppe katolske teologer sætte spørgsmålstegn ved pavens læreautoritet, ligesom Hünemann var medstifter af det pavekritiske *Europäische Gesellschaft für Katholische Theologie*. I dette afsnit i brevet aner man en vis bitterhed hos pave emeritus over valget af Peter Hünemann som bidrager til bogværket. Offentliggørelsen af brevs fulde ordlyd sætter Benedikts brev i et helt andet lys. Det var grunden til, at Benedikt afslog Viganòs ønske om at skrive forordet til det nye 11-binds værk.

Foruden Paul VI og ærkebiskop Óscar Romero godkendte paven endnu et mirakel i relation til tre andre personers kanonisering, nemlig den salige Francesco Spinelli (1853-1913), italiensk verdenspræst og grundlægger af instituttet *Suore Adoratrici del Santissimo Sacramento*; den salige Vincenzo Romano (1751-1831), italiensk verdenspræst; og den salige Maria Katarina Kasper (1820-98), tysk grundlægger af instituttet *Jesu Kristi fattige tjenerinder*, også kaldet Dernbach-søstrene.

Pave Frans godkendte et mirakel sket på forbøn af den ærværdige María Guggiari Echeverría (ordensnavn Maria Felicia af Jesus i Det hellige Sakramente, 1925-59), paraguaysk ordenssøster hos de uskoede karmeliter. Hermed er vejen banet for hendes saligkåring.

Paven gav også autorisation til et dekret, der anerkender den slovakiske lægkvinde Anna Kolesárovás (1928-44) martyrium.

Endelig fik seks personer godkendt deres heroiske dyder og er blevet erklæret ærværdige. Det gælder for den polske redemptorist Bernard Alojzy Łubieński (1846-1933); den italienske lægbroder Antonio Pietro Cortinovis OFMCap (1885-1984); Giustina Schiapparoli (1819-77) og Maria Schiapparoli (1815-82), de italienske grundlæggere af kongregationen *Suore Benedettine della Divina Provvidenza di Voghera*; den italienske lægkvinde og tredjeordens dominikaner Maria Antonella Bordoni (1916-78), grundlægger af lægbroderskabet *Piccole Figlie della Madre di Dio*; og den italienske lægkvinde Alessandra Sabattini (1961-84).

Kardinal Karl Lehmann død

Kontroversiel og elsket for sine liberale og økumeniske synspunkter.

TYSKLAND Kardinal Karl Lehmann døde den 11. marts 81 år gammel. Han var biskop af Mainz i næsten 33 år, fra 1983 til 2016, og var formand for Den tyske Bispekonference 1987-2008. I 2001 blev han kreeret til kardinal af den hellige pave Johannes Paul II.

Lehmann tilhørte den liberale fløj af Kirken i Tyskland. Han var en brobygger mellem Kirken og det moderne samfund og en dialogens mand. Det østrigske nyhedsbureau *Kathpress* beskriver ham som ”en forkæmper for en liberal, livsbekræftende kristendom og økumenisk åbenhed. Han nød også den højeste anseelse inden for Den evangeliske Kirke, det politiske liv og næringslivet, videnskaben og kulturen”.

Karl Lehmann blev født i 1936 i Sigmaringen i Schwaben. Han studerede i Rom og blev præsteviet 10. oktober 1963

af kardinal Julius Döpfner, ærkebiskop af München og Freising. Han var assistent for teologen Karl Rahner, og som teologiprofessor underviste han i Mainz og senere i Freiburg. Som 47-årig blev han i 1983 udnævnt til biskop af Mainz som den dengang yngste katolske biskop i Tyskland. Fra 1987 til 2008, i 21 år, var han formand for Den tyske Bispekonference.

I sine udtalelser om kontroversielle spørgsmål tog Karl Lehmann aldrig ’karrieremæssige’ hensyn, men fulgte sin samvittighed, fx i spørgsmålet om behandling af gengifte fraskilte og abortrådgivning. I sidstnævnte spørgsmål valgte han at følge pavens utvetydige ordre, selv om han personligt var uenig heri, og han satte alt ind for at forhindre en splittelse af Kirken i Tyskland. For dette modtog han meget kritik, men høstede også stor anerkendelse, fordi han formåede at holde

Foto: Wikimedia.org.

Kirken sammen, og udnævnelsen til kardinal i 2001 kom nok som en anerkendelse af denne præstation.

I kardinal Lehmanns CV indgår æresdoktorater i teologi på flere tyske og udenlandske universiteter, ligesom han var medlem af Akademiet for videnskab og litteratur i Mainz, samt det europæiske Videnskabsakademi i Salzburg. I 2000 blev han tildelt *Großes Bundesverdienstkreuz*

mit *Stern und Schulterband*, og han har også modtaget Karl-Barth-prisen og Romano Guardini-prisen. Lehmann var æresborger i byen Mainz.

Ifølge den officielle – men ikke historisk sikre – liste over biskopper var Karl Lehmann den 102. biskop af Mainz. Med sikkerhed var han den 87. efterfølger af Tysklands apostel, den hellige Bonifatius, der var biskop af Mainz fra 746 til 754. NM

Vatikanet donerer 100.000 euro til det første ortodokse kloster i Østrig

Det nye kloster skal opføres i landets østligste provins Burgenland.

ØKUMENI Under en ceremoni i den græsk-ortodokse Treenighedskirke i Wien, i anledning af 50-året for ikrafttrædelsen af den østrigske lov om de ortodokse kirkesamfund, overrakte kardinal Kurt Koch, formand for det pavelige råd for

fremme af kristen enhed, en pavelig donation på 100.000 euro til opførelsen af det første ortodokse kloster i Østrig til den økumeniske patriark Bartholomæus I.

Loven fra 1967 omhandler blandt andet undervisning i den ortodokse tro i offentlige

skoler, anerkendelse af eksisterende og oprettelsen af nye ortodokse menigheder samt spørgsmål om kirkelig ejendomsret.

Patriark Bartholomæus roste loven og omtalte den som ”en vigtig rollemodel for Europa”. Religionsfrihed kræver statslige garantier, fordi den ikke er noget, man kan tage for givet i det 21. århundrede, understregede han. Kardinal Koch mindede om, at pave Frans lige fra begyndelsen har støttet opførelsen af klostret, og Koch henviste til pave Johannes Paul II, der havde fremhævet Østrigs østligste bispedømmes rolle som brobygger mellem de øst- og de vesteuropæiske befolkninger. ”Må pavens byggesten [donationen på 100.000 euro]

tilskynde mange andre til at deltage i opførelsen af det første ortodokse kloster i Østrig gennem deres bønner eller materielle hjælp”, sagde kardinalen.

Metropolit Arsenios af Østrig, den græsk-ortodokse patriark af Alexandria og hele Afrika, Theodoros II, metropolit Isaak af patriarkatet Antiokia, den russisk-ortodokse ærkebiskop af Østrig Antonij Sevrjuk, den serbisk-ortodokse biskop Andrej Cilerdzic og flere østrigske katolske biskopper deltog også i ceremonien. Der findes ca. 450.000 ortodokse kristne fordelt på syv ortodokse kirkesamfund i Østrig. De har siden 2010 samarbejdet under Østrigs ortodokse bispekonference. NM

Ærkebiskop af Luxembourg ny præsident for COMECE

Jesuit i spidsen for komitéen for de katolske bispekonferencer i EU.

UDNÆVNELSE Komitéen for de

Foto: catho-bruxelles.be.

katolske bispekonferencer i EU (COMECE) har på sit plenarmøde i marts valgt mons. Jean-Claude Hollerich SJ, ærkebiskop af Luxembourg, til ny præsident for de næste fem år. Samtidig valgtes fire nye vicepræsidenter; mons. Noel Treanor (Irland), mons. Mariano Crociata (Italien), mons. Jan Vokal (Tjekkiet) og mons. Franz-Josef Overbeck (Tyskland).

Ærkebiskop Hollerich efterfølger den tyske kardinal Marx, der har præsideret i to perioder og blandt andet været tovholder for dialogen (*Re*)thinking Europe med EU's institutioner om de grundlæggende udfordringer ved det europæiske projekt.

Jean-Claude Hollerich har repræsenteret Luxembourg i COMECE siden 2011 og været aktiv i dialogen mellem EU's institutioner og Kirken. På Europa-Kommissionens sidste årsmøde slog han til lyd for, at kirkerne og de religiøse samfund må engagere sig i dialogen med EU-politikerne.

Ærkebiskoppen sagde efter sit valg, at han var parat til at samarbejde med enhver som ”er dedikeret til at respektere og beskytte menneskelig værdighed”, og han tror, at COMECE kan spille en afgørende

rolle i at anbringe mennesket i centrum for EU's politikker.

Den nye præsident er født i Luxembourg i 1958 og blev præsteviet i 1990. Han var 2008-11 vicerector på Sophia University i Tokyo. I 2011 udnævnte pave Benedikt XVI ham til ærkebiskop af Luxembourg. Han blev i 2014 præsident for den europæiske konference for Justitia et Pax-kommissionerne og i 2017 præsident for ungdomskommissionen under Konferencen for Kirkerne i Europa (CCEE). NM

Tak for dit bidrag!

FRIVILLIGT BIDRAG I disse uger modtager de katolske husstande i bispedømmet og KO's læsere en opfordring til via indbetalingskort eller betalingservice at give et frivilligt bidrag til udgivelsen af *Katolsk Orientering*. Dit frivillige bidrag er helt afgørende for avisen økonomi til dækning af udgifterne til trykning og distribution af avisen.

Så tag godt imod opfordringen til at yde

et frivilligt bidrag til KO – der er hårdt brug for din hjælp!

Du kan også støtte KO ved at indbetale et beløb på Danske Bank reg. 4183 konto 1685163. Husk at skrive dit navn på meddelelsen! Husk at beløbet er fradragsberettiget hvis vi har dit CPR-nummer.

KO's redaktion takker for alle bidrag, store såvel som små.

Caritas Ældrecafé
Hyggeligt samvær, aktiviteter og gratis kaffe. Alle er velkomne!

Onsdage 13:00-16:30
Stenogade 4A, i underetagen
1616 Kbh. V

Caritas
CENTER STENOGADE

Irerne splittet om abortlovgivning

I slutningen af maj skal irerne stemme om en ændring af forfatningen, som kan bane vej for at lempe abortlovgivningen. De katolske biskopper opfordrer kirkens medlemmer til at engagere sig i kampen for et nej. Katolsk Orientering har spurgt tre katolikker i den irske hovedstad Dublin, hvad de vil stemme og hvorfor.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

ABORT Den 25. maj er der folkeafstemning i Irland, hvor irerne skal tage stilling til, om en omstridt tilføjelse til forfatningen skal ophæves. Tilføjelsen, 'the eighth amendment', der stammer fra 1983, slår fast, at et ufødt barn har samme ret til liv som en gravid kvinde, og stadfæster dermed det forbud mod abort, som har været gældende, siden Irland blev en selvstændig stat i 1922. Kun hvis morens liv er i fare, er abort ifølge den nuværende lovgivning en mulighed. Hvis et flertal i befolkningen stemmer for, at tilføjelsen ophæves, vil den irske regering formodentlig fremsætte et lovforslag om at tillade abort indtil 12. graviditetsuge. Sker det, vil Irland bevæge sig fra at tilhøre en snæver kreds af lande i EU, som også omfatter Polen og Malta, der fastholder et forbud mod abort, til at tilhøre den brede kreds af lande med en mere liberal abortlovgivning.

Initiativet til folkeafstemningen kommer fra landets ministerpræsident, Leo Varadkar, og regeringspartiet *Fine Gael*. Varadkar, der tidligere har været imod at lempe lovgivningen, går ind for at indføre fri abort indtil 12. uge og har udtalt, at det er vigtigt, at irerne kan tage stilling til spørgsmålet ud fra deres samvittighed.

Baggrunden for Varadkars holdningsændring og den forestående afstemning er flere års debat om spørgsmålet, siden Højesteret og Parlamentet i 2013 besluttede at tillade abort, hvis læger vurderer, at der er risiko for, at kvinden vil tage sit liv på grund af graviditeten. Ændringen medførte protestdemonstrationer, og flere parlamentsmedlemmer forlod *Fine Gael*. Siden har fortalene for at lempe lovgivningen dog fået større opbakning, især foranlediget af en række enkeltstater, bl.a. i 2014, hvor en kvinde blev nægtet abort, selv om hun var blevet gravid i forbindelse med en voldtægt og både var selvmordstruet og sultestrejkende.

FN's menneskeretskomité har flere gange inden for de seneste år fordømt den irske abortlovgivning, fordi den også forbyder abort af fostre, der lider af såkaldt føtale abnormiteter, som vil betyde, at barnet enten bliver dødfødt eller dør få timer efter fødslen.

Fortalene for at ændre forfatningen argumenterer blandt andet med, at abort allerede er en realitet i Irland, fordi flere tusinde irske kvinder hvert år rejser til udlandet, især Storbritannien, for at få foretaget en abort, mens op mod 2000 kvinder hvert år benytter sig af såkaldte abortpiller, som de køber ulovligt via internet. Fortalene for fri abort argumenterer for, at disse kvinder bør kunne få abort under sikre og kontrollerede forhold i Irland.

Modstanderne af at lempe lovgivningen, organiseret i bevægelser som *Youth Defence* og *Precious Life*, argumenterer til gengæld for, at Irland bør være et samfund, der beskytter både sårbare børn og mødre, og fremhæver, at antallet af illegale aborter er faldet, fordi det irske samfund er blevet mere støttende og omsorgsfuldt over for kvinder, der er blevet uønsket gravide.

På nejsiden står også Den katolske Kirke i Irland, der har opfordret sine medlemmer til at stemme imod forfatningsændringen og arbejde aktivt for at forhindre ændringen. De irske biskopper har i en udtalelse slået fast, at en ophævelse af 'the eighth amendment' vil føre til, at ufødte børn udsættes for større risiko og ikke vil medføre nogen forbedring af irske kvinders liv og helbred. Om kvinder og piger, der bliver gravide efter seksuelle overgreb, udtalte biskopperne: "Et barn undfanget ved voldtægt er også en person. Han eller hun har rettigheder, inklusive den mest grundlæggende af alle rettigheder, retten til liv. Disse børn er uskyldige og har ret til den bedste omsorg, vi kan tilbyde." Ærkebiskop Eamon Martin har desuden sagt om medicinske indgreb i tilfælde, hvor en gravid kvinde er alvorligt syg: "Medicinsk behandling, som kan skade barnets liv, er etisk tilladelig, når der gøres alle anstrengelser for at sikre både moren og barnet. Et sådant indgreb vil adskille sig fra en abort, hvor man direkte og intenderet tager en uføds liv."

En meningsmåling foretaget af *Irish Times* i slutningen af januar 2018 viste, at 56% var for en forfatningsændring, mens 29% var imod, og 15% var i tvivl. Blandt de, der havde besluttet sig, var 65% for en ophævelse af den omstridte tilføjelse til forfatningen og en efterfølgende lovændring, der tillader abort frem til 12. uge, mens 35% var imod. Blandt de 18-24 årige var 74% for en forfatningsændring, mens det gjaldt 36% af de over 65-årige.

Ender afstemningen med et ja, er det dog ikke sikkert, at det vil føre til indførelse af fri abort til 12. graviditetsuge. Både det regerende parti, *Fine Gael*, og det største oppositionsparti, *Fianna Fáil*, vil tillade sine parlamentsmedlemmer at stemme efter overbevisning og ikke være bundet til partilinjens. *Fine Gaels* ministre går ind for en ændring af forfatningen, men er internt uenige om, hvilken lovgivning der skal vedtages i stedet, og mens *Fianna Fáils* leder går ind for at indføre en 12 ugers abortgrænse, er et flertal af partiets parlamentsmedlemmer imod.

Eva Donnellan 76 år.

"De, der er imod abort, taler nok ikke så højt om det"

Josephine Murray, 22 år, studerer til ingeniør på Trinity College, University of Dublin.

"Jeg synes, at det er godt, vi får en afstemning om abortspørgsmålet, og jeg vil helt sikkert stemme. Jeg vil stemme ja til, at paragraffen bliver fjernet fra forfatningen, så abort kan gøres lovligt. Jeg går ind for, at kvinder kan få abort, men ikke helt uden begrænsninger. Jeg synes, at der skal være en lægelig undersøgelse af en eller anden art, før en kvinde kan få abort.

Jeg ved godt, at Kirken er imod forfatningsændringen, og jeg forstår godt nogle af Kirkens argumenter. Men jeg synes, der er situationer, hvor det skal være muligt med abort. Jeg er vokset op med Kirken og med traditionerne; men jeg vil ikke sige, at jeg er særlig religiøs. Så når jeg beslutter, hvad jeg skal stemme, tænker jeg ikke ret meget på, hvad Kirkens holdning er. Og jeg synes, at det er positivt, at Kirken har fået mindre indflydelse på politik de seneste år. Det er jo lige blevet besluttet, at forbuddet mod at sælge alkohol Langfredag skal ophæves, selv om Kirken var imod det.

Alle mine venner vil også stemme for en forfatningsændring, uanset om de er religiøse eller ej. Jeg tror, at langt de fleste unge vil stemme for, men selvfølgelig er der også yngre, som mener noget andet og er helt imod abort. Men de, der er imod abort, taler nok ikke så højt om det i min omgangskreds."

"Jeg synes, at det er blevet en ond debat" – Eva Donnellan, 76 år.

"Det er fint, at vi får en afstemning, så vi kan få en debat om spørgsmålet. Men jeg synes, at dele af debatten er blevet ond. Tønen er blevet meget barsk, og der er bestemt steder, hvor jeg ikke har lyst til at fortælle, hvad jeg mener. Jeg vil helt sikkert stemme, og jeg vil stemme nej. Det vil min mand også. Det gælder nok mange i vores aldersgruppe, at vi ser anderledes på det end de unge. De unge tænker meget på friheden til at vælge og kvindens ret til at bestemme over sin krop. Jeg synes ikke, at vi skal have fri adgang til abort, så jeg foretrækker, at vi bevarer forfatningen, som den er. Men jeg ser gerne, at politikerne gør det mere klart i loven, hvornår det er muligt at få en abort. Som det er nu, tror jeg, at lægerne er bange for at blive retsforfulgt, og derfor er de måske lidt for tilbageholdende med at hjælpe kvinder, selv om deres liv kan være i fare.

Min holdning handler meget om, at jeg

Josephine Murray, 22 år.

En demonstrant protesterer mod forslaget om forfatningsændring.

selv er mor til fire sønner. Jeg går ikke så meget op i, hvad Kirkens folk siger. Det er forskelligt, hvor godt de argumenterer."

"Jeg er bange for, at vi åbner for en Pandoras æske" – Mark, 45 år.

"Jeg regner med at stemme, men jeg er stadig i gang med at finde ud af, om jeg skal stemme ja eller nej. Det er et kompliceret spørgsmål, for hvad er det egentlig, vi skal stemme om? Jeg tror, at mange af dem, der vil stemme ja til at få fjernet tilføjelsen fra forfatningen, bare tænker, at så kan der blive lempet på lovgivningen omkring abort, og det er fint. Men min frygt er, at hvis først forfatningsændringen er stemt igennem, åbner det for en Pandoras æske, for hvor stopper det så? Jeg er imod, at vi får fri abort indtil 12. uge, og jeg tror endda kun, at det vil være begyndelsen. Tendensen i hele verden er jo, at vi bevæger os i retning af at sortere, så vi kun vil lade de børn, der lever op til vores ønsker og drømme, komme til verden. Dem med forkert udseende eller lav intelligens osv. bliver valgt fra. Sådant et samfund ønsker jeg ikke at være med til at skabe. Men samtidig er livet jo heller ikke sort-hvidt. Jeg har selv været i forhold, hvor kvinden har fået abort, og jeg er også far til flere børn, som jeg ikke bor sammen med i dag."

Irsk abortlovgivning

Abort har været ulovlig i Irland, siden staten blev oprettet i 1922.

Siden har der været flere folkeafstemninger og lovændringer om abort:

- 1983: Et stort flertal siger ja til, at det ufødte barn har ret til liv, og forbuddet mod abort bliver skrevet ind i den irske forfatning. Kvinder, der får foretaget en abort, kan nu straffes med op til 14 års fængsel, og sundhedspersonale, der informerer om abort, kan få bøder op til 40.000 kr. Meget få kvinder er dog blevet retsforfulgt eller straffet.

- 1992: Forbuddet mod at rejse ud af landet for at få abort bliver ophævet, og det gøres lovligt at informere om muligheden for at få abort i udlandet. Et flertal på 65,4% siger dog nej til at tillade abort, selv hvis morens liv er i fare.

- 2002: Et lille flertal siger nej til at tillade abort, selv hvis morens liv er i fare.

- 2013: Højesteret og parlament tillader abort, hvis morens liv er i fare – herunder ved risiko for selvmord.

PRÆDIKEN I dagligtale siger vi, eller hører nogle andre sige: ”Det er ikke så dårligt”, ”Det er ikke så slemt” og ”Det er ikke så tosset”, og nogle andre lignende udtryk, der i virkeligheden skal understrege det modsatte, altså lidt ironisk fortælle om noget godt, positivt eller vellykket.

Og der er heller ikke noget forkert i den slags sprogironi eller humor, hvis man tager det ganske overfladisk, for at krydre samtalen med modsætningernes kruseduller, der måske får samtalepartneren til at trække på smilebåndet, fordi han eller hun netop lige har fanget meningen i det, du har sagt, men det modsatte kan også være sket, ikke sandt?

Men hvis vi nu skal se nærmere på det sprogfænomen, der i den grad kan præge vore tanker og tale, så må vi lægge mærke til det afgørende. Der sker noget med os og de mennesker, vi kommunikerer med ved brug af den slags sproglig negation. Der sker det, at det negative og dårlige bruges til at bedømme noget positivt og godt. Man kan sige, at det negative og dårlige bliver ophøjet til målestok for det positive og gode. Pludselig kommer vi i en situation, hvor vi bevidst eller ubevidst bruger eller rettere misbruger det onde til at bestemme over det godes eksistens, dets kvalitet og forskellige egenskaber.

Intet af det vi siger til hinanden er ligegyldigt, fordi hvert ord skal tjene til gensidig åndelig opbyggelse, så vi til enhver tid er parat til at stå til ansvar for alt, hvad vi har sagt, siger, eller gerne vil sige i fremtiden. Som kristne er vi sendt til verden for at være budbringere af det glade budskab, som skal formidles når som helst og hvor som helst i overensstemmelse hermed.

”Vi skal være vidner om alt dette”

Prædiken til 3. søndag i påsken Luk 24,35-48.

Tekst: Pater Andrzej Papuga CM

”Vi skal være vidner om alt dette”, siger Jesus. Vi skal være vidner om Hans død og opstandelse, om omvendelse og syndernes forladelse, og dette vidnesbyrd skal være for alle folkeslag. Vidnesbyrdet skal være forståeligt og utvetydigt, der hvor et ja er et ja, og et nej er et nej, og fordi Ordet kom til verden, skal dette Ord fra Gud være den første og højeste målestok for alle menneskehjertets tanker og meninger.

At være vidne, at være et troværdigt vidne, kan ikke begrænses til sprog alene, for så vil vi risikere at havne i en indelukket fylt med smukke teoretiske læresætninger, men fjernt fra vore medmenneskers daglige problemer. Hvad nytter det at tale pænt til et menneske om velgørehed, når dets mave knurrer af sult. Man må inderligt føle, hvad det betyder at være i andres sko, eller hvis de mangler sko, hvordan det føles at gå barfodet ad en stenet vej. Ikke fordi vi skal bilde os ind, at vi selv evner at revolutionere verden og evner at give alt til de fattige, men vi kunne da i det mindste begynde med at give en tiendedel af det, vi bruger på underholdning og madspild, til dem!

Vidnesbyrdet hviler altså på de to søjler: Ord og gerninger, – og der er ingen vej udenom for os kristne, for i kraft af dåbens sakramente sendes vi ud for at gøre Kristi budskab kendt for alle folkeslag, og ordet ’alle’ skal her forstås rigtigt. Der er ingen

undtagelse! Selv om det nogle gange kan være svært at acceptere menneskers svagheder og forskelligheder, så er det præcis i denne mangfoldighed af den menneskelige naturs nuancerede væsen, at man står målløs over for Guds skabelses vidunder. Tænk hvor mange mennesker der lever på jorden, og det er sandelig ikke nemt at finde sin dobbeltgænger. Gud tager os virkelig alvorligt og helt individuelt med alle de særheder, vi har! Vi er ikke selv et samlebånds-produkt, og derfor skal vi heller ikke behandle de andre, dem vi ikke kender, som den grå masse. Ethvert menneske fortjener din opmærksomhed og hjertets godhed, ligesom du selv får Guds opmærksomhed og barmhjertighed.

Disciplene genkendte Jesus, da Han brød brødet, Han åbnede deres sind, så de forstod Skrifterne. Det samme sker med os i dag, for også vi har brug for Jesus i den hellige Eukaristi, for at vores sind kan åbnes, så vi kommer til at forstå Skrifterne. Vi kender jo til en del tekster fra både Det Gamle, og især Det nye Testamente; men hvis disse tekster kun læses som en litterær komposition, vil vi mangle Ånden i dem og dermed troens styrke. Vi har brug for Jesu brød, det brød som er Hans eget Legeme, og som gør os i stand til at forstå og elske alt det, Gud har elsket i os mennesker. Uden Jesus og Hans Ånd kan vi intet gøre, og det gælder for selv

de flotteste og fornemmeste gerninger; hvis de bliver udført uden kærlighed, vil de ikke gavne os.

Vidnesbyrdets to søjler: Ord og gerninger, skal altså stå fast på det sikre fundament, som er kærlighed, udgydt i vore hjerter ved Helligånden. Og vi må ikke være passive i forhold til de store ting, Gud har gjort mod os, hvorfor vi skal blive ved med at sende vor bøn til Gud og bede om hjælp og de nødvendige nådegaver, så vi fortsat engagerer os i kærligheden for Guds Riges vækst på jorden, og det gør vi efter Guds vilje. Dette fører os direkte ind i en udvikling, som Kirken kalder personlig helliggørelse, eller blot hellighed. For vi skal ikke glemme én meget vigtig ting i livet, nemlig at vi er kaldet af Gud til hellighed, uanset hvilken vej vi vælger at gå.

Men som med al anden ”aktivisme”, kan også den ”hellige aktivisme” nogle gange blive for meget, hvis man lader sig friste til selv at afgøre, hvad der skal til for, at Gud kan være tilfreds med ens indsats. Så ledes man mere af sin egen vilje og det som virker tilfredsstillende end af Guds vilje. Vi skal ikke ophøje os selv og ej heller dyrke åndelig fitness ved hele tiden at promovere og udvikle os selv i en indbildt form for hellighed, hvor det gælder om ”at være på” hele tiden og derved foregøgle sig selv og andre, at så lever man op til Guds forventning. Husk hvordan Jesus bød stormens bølger at lægge sig!

Lad os som sande Jesu disciple betro Ham alle vores bekymringer og mangler, vores svagheder og planer om at være gode vidner. Og i alle situationer lad os sige tak, at Han er med os i sin hellige Kirkes fællesskab og sakramenter.

Den opstandne Jesus og disciplene (Luk 24, 35-48)

Selv fortalte de, hvad der var sket på vejen, og hvordan de havde genkendt ham, da han brød brødet.

Mens de talte om dette, stod han midt iblandt dem, og han siger til dem: ”Fred være med jer!” De blev bange og

forfærdede og troede, det var en ånd, de så. Men han sagde til dem: ”Hvorfor er I rystede, og hvorfor kommer der tvivl i jeres hjerte? Se på mine hænder og fødder – det er mig. Føl på mig og se; en ånd har ikke kød og knogler, som I ser, jeg har”. Da han havde sagt det, viste han dem sine hænder og fødder. Og da de af bare glæde stadig

ikke kunne tro, men undrede sig, spurgte han dem: ”Har I noget at spise her?” De gav ham et stykke stegt fisk, og det tog han og spiste, mens de så det.

Så sagde han til dem: ”Dette er, hvad jeg sagde til jer, mens jeg endnu var hos jer: Alt det må opfyldes, som står skrevet om mig i Moseloven, hos profeterne og i

salmerne”. Da åbnede han deres sind, så de kunne forstå Skrifterne, og han sagde til dem: ”Således står der skrevet: Kristus skal lide og opstå fra de døde på den tredje dag, og i hans navn skal der prædikes omvendelse til syndernes forladelse for alle folkeslag. I skal begynde i Jerusalem, og I skal være vidner om alt dette”.

”

Vidnesbyrdet hviler altså på de to søjler: Ord og gerninger, – og der er ingen vej udenom for os kristne, for i kraft af dåbens sakramente sendes vi ud for at gøre Kristi budskab kendt for alle folkeslag, og ordet ’alle’ skal her forstås rigtigt. Der er ingen undtagelse!

”Kirken er ung af hjerte”

Det sagde paven til de unge delegerede på et præsynodalt møde.

Tekst: Niels Messerschmidt

UNGDOMMEN Forberedelserne til efterårets bispesynode er i fuld gang, og i dagene 19.-24. marts havde Vatikanet inviteret unge fra hele verden til at dele deres drømme, håb og livssituation med repræsentanter for bispesynoden. På mødet opfordrede paven de 300 deltagende unge til at tænke ud af boksen og vove at turde gå nye veje ”til livets eksistentielle periferier [...] hvor fremtiden udfolder sig”.

Paven bemærkede, at Kirken ofte taler om de unge, men ikke med de unge. Han betonede vigtigheden af, at Kirken tager de unge alvorligt i en tid, hvor den på den ene side desperat higer efter at bevare sin ungdommelighed, men på den anden side ikke lade de unge komme til orde.

Efter mødet interviewede den italienske pressetjeneste *Agensir* unge fra verdens fem kontinenter. De havde på mødet talt åbent om udfordringerne, de møder i hverdagen: vanskeligheden ved at stifte familie, sorgen over forældrenes skilsmisse, økonomiske usikkerhed, deres oplevelse af en lunken kirke, frygten for at engagere sig og de manglende fremtidsudsigter.

Det var nogle af de alarmklokker, der lød under mødet og en rød tråd i de unges oplæg var ønsket om, at Kirken må og skal vejlede desorienterede unge i de stadig mere fragmenterede samfund.

Parkeret på sidelinjen

”I de fleste afrikanske lande har den økonomiske krise skabt mange udfordringer

og problemer”, sagde Tendai Karombo fra Zimbabwe og beskrev Afrika som et kontinent, hvor de unge ikke kan udleve deres drømme. ”Vi parkeres ofte på sidelinjen, også hvad angår ansvar og pligter i de katolske institutioner [...] og mange unge opsøger ikke Kirken, når de vil tackle sociale udfordringer som afhængighed, homoseksualitet, pornografi, alkohol og børnemishandling”, sagde hun og ønskede, at de afrikanske lande og Kirken kunne give de unge en platform at udvikle sig ud fra.

Nicholas Lopez fra USA fremhævede de mange omvæltninger i unge amerikaneres liv. Derfor er Kirkens vejledning af de unge vigtigere end nogensinde – også selv om undersøgelser viser, at halvdelen af unge amerikanere mistror religiøse ledere og generelt er skeptiske overfor religion. 1/3 af de unge har ikke noget religiøst tilhørsforhold og selv blandt unge voksne katolikker går under 15% regelmæssigt i kirke. En nylig undersøgelse har belyst, at unge så tidligt som i 11-13 års alderen begynder at vende troen ryggen.

Kirken skal vejlede

Vietnameseren Cao Huu Minh Tri pegede på de seneste årtiers samfundsomvæltninger på det asiatiske kontinent og følgevirkningerne heraf; ateisme, abort, teenagergraviditeter, flere skilsmisser, blandede ægteskaber og homoseksuelle ægteskaber. ”Alt dette er gift for Kirkens lære og det indpoder farlige værdier i de unge. Derfor

må Kirken forkynde evangeliet for de unge på nye måder, der udspringer af dialog og et indgående kendskab til dette multikulturelle og dynamiske kontinent”.

”Kirken bør gribe muligheden for at ledsage og vejlede de unge. De behøver vejledere, som kan være deres kompas i en verden med mange forskellige tilbud”, sagde belgiske Annelien Bonne: ”Tidligere var næsten alle institutioner i landet katolske og kristendommen var en del af vores kultur. I dag griber sekulariseringen om sig og emner som kærlighed, lykke, forhold og arbejde debatteres nu i det offentlige rum uden at inddrage Gud eller den religiøse dimension”.

Annelien Bonne fremhævede, at mennesker i dag lærer at leve og være lykkelige uden Gud. Undersøgelser viser for første gang, at under halvdelen af belgiske unge er døbt. Med henvisning til undersøgelsen *Generation What?* – gennemført blandt 657.205 unge i 30 lande – sagde hun: ”Når unge blev spurgt om man kan være lykkelig uden at have religiøs tro, svarer 94% ja. Respondenterne er enige i, at ens forhold, børn, kærlighed og sex betyder mere for ens lykke end den religiøse tro. En anden undersøgelse viser, at færre end 2%

af belgiere under 34 år går til kommunion mere end én gang om måneden”.

Den delegerede fra Stillehavsregionen, australske Angela Markas, ønsker at Kirken kan indgyde de unge håb og værdighed. Som kateket oplever hun ofte, at unge ikke søger Kirkens vejledning og at mange er kirkefremmede. ”En af grundene er, at vore aldrende præster ikke hilser de unges idéer og synspunkter velkomne. Og de unge føler ikke, at de bliver hørt eller bliver mødt med kærlighed og empati”.

Møde kvinderne i øjenhøjde

Flere tyske deltagere på mødet ønskede især kvindens rolle i Kirken og de unges trosliv belyst på synoden. Målet er, at flere kvinder får ledende stillinger i Kirken fordi Kirken har brug for kvindelige rollemodeller, sagde Alina Oehler fra den internationale katolske kvindeforening *Voices of Faith* til netportalen *katolisch.de*. Kirken må møde kvinder, som ønsker at leve et moderne liv, ”i øjenhøjde”, tilføjede hun.

En anden deltager, Magdalena Hartmann, udtalte til *domradio.de*, at synoden bør prioritere emnerne livsvilkår, kald og pastoralt arbejde – ud fra de unges synsvinkel og hvordan Kirken bliver mere attraktiv for dem. For hende er det vigtigt at ”troen igen bliver en del af hverdagen”. Kirken bør derfor ”tilbyde unge mere åndelig vejledning, revitalisere menighederne og møde de unge dér, hvor de er”.

Når bispesynoden afholdes i oktober vil udvalgte unge deltage som tilhørere. Synodens tema er ’de unge, deres tro og kaldsskellen’. I tiden op til afholdelsen har unge mulighed for at komme med input via de sociale medier. Ifølge Vatikanet har pt. mere end 40.000 sig en tilsvarende gruppe på Facebook.

”10% af alle DUK-medlemmer stammer fra Hjørring”

I forbindelse med DUK’s 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og i kommende numre en række portrætter af Danmarks Unge Katolikker.

Tekst: Vivi Thuy Nguyen, tidl. bestyrelsesmedlem i Hjørring Lokalforening

DUK 70 ÅR I anledning af DUK’s jubilæum har jeg fået æren af at dele mine DUK-oplevelser. Igennem min opvækst har DUK haft en meget stor betydning for mig. DUK er en del af min identitet og min baggrund. Jeg er opvokset i Sankt Maria Kirke, Hjørring, en lille by i Nordjylland, hvor vi har en stærk lokalforening grundet menighedens historie. Menigheden blev grundlagt af en gruppe vietnamesiske bådflugtninge tilbage i 1984.

33% af DUK’s medlemmer har vietnamesisk baggrund, de fleste af dem er efterkommere af vietnamesiske bådflugtninge i 1980’erne – og jeg er en af dem.

Jeg gik i en folkeskole, hvor mine søskende og jeg var de første elever med anden etnisk baggrund. Jeg var også den eneste katolik i min klasse. Mine forældre var selvstændige og havde meget travlt med arbejdet. Jeg havde derfor ikke særlig stor tilknytning til de andre børn i menigheden.

Min første introduktion til DUK-verdenen var en firmelsesweekend på Ømborgen. Det var første gang, jeg fandt ud af, at der var andre katolske unge mennesker i Danmark. På lejren åbnede der sig en helt

ny verden for mig, netop fordi der var så mange forskellige unge med det tilfælles: at vi var unge katolikker i Danmark. Vi var få i hver vores lokale område, men til arrangementerne kunne vi mærke, at vi var

Glade DUK’ere fra Hjørring.

rigtigt mange med noget tilfælles. Dem kunne jeg spejle mig i!

Jeg har siden hen været meget aktiv i DUK – både lokalt og nationalt. Jeg har deltaget i såvel de danske som de vietnamesiske arrangementer. Selvom de alle er under DUK-regi, så er kulturen på disse arrangementer vidt forskellig. Det gav mig forskellige måder at udtrykke mig på som ung, og derfor deltog jeg i dem alle.

Efter min egen firmelse startede jeg med at hjælpe kateketerne med små opgaver i menighedens katekese. Her var en af mine opgaver netop at fortælle om DUK og opmuntre børn og unge til at deltage i de forskellige arrangementer. Jeg sørgede for at

tilmelde dem og var rejseleder fra Hjørring på disse lejre. Fordi jeg fik så meget fællesskab igennem DUK, så har det betydet rigtig meget for mig at kunne give det fællesskab, som DUK kan tilbyde, videre til andre børn og unge. I hvert fald give dem mulighed for at finde ud af hvad DUK’s fællesskab er fremfor at fravælge det på forhånd uden at have deltaget i det. Det er også her, 1. kommunionssweekender og firmelsesweekender kommer til deres ret, hvor børn og unge

kan få en forsmag på det fællesskab, der findes i Den katolske Kirke.

Igennem lokalforeningen DUK Hjørring begyndte jeg også at få en større tilknytning til andre fra menigheden. Lederne fra Hjørring var dygtige til at arrangere lejre og aktiviteter – både lokalt og nationalt. Nogle af dem er vokset op med en stærk katolsk identitet i Vietnam med mange forskelligartede aktiviteter tilknyttet til Kirken. De kunne derfor arrangere mange aktiviteter, vi aldrig havde oplevet før. De har i høj grad været med til at præge den måde, de vietnamesiske lejre er på i dag. I dag er vi en stærk lokalforening i Hjørring med 115 medlemmer og inklusive DUK medlemmer, som læser i andre storbyer, viser de sidste tal, at 10 % af alle DUK-medlemmer stammer fra Hjørring – det er vi ret stolte af.

Lokalforeningen bliver stærkere igennem årene grundet vores mange aktiviteter og årlige weekendlejre for børn og unge. Det har skabt et meget stærk bånd mellem medlemmerne fra store til små. Her kan det virkelig mærkes, at vi nyder hinandens selskab.

Mine bedste minder fra min ungdom stammer fra alle disse aktiviteter i DUK, som jeg har været en del af – både som deltager, rejseleder, arrangør og lejrchef. Jeg er overbevist om, at jeg ikke er den eneste med mange minder i forbindelse med DUK – faktisk en blandt mange.

Derfor vil jeg gerne sige mange tak til DUK, fordi DUK har fyldt så stor en del af mit liv. Det har været med til at forme mig til den person, jeg er i dag!

Fattige børn i skole for 3 kroner om dagen

De har alle en drøm om at blive til noget.

Tekst: Knud Helsted Kluge

INDIEN ”Kære velgørere. Jeg er Agnes fra Bendramai landsbyen i Indien. Min far hedder Rakuding Dominic. Jeg går i 1. klasse. Jeg vil godt sige tak for jeres hjælp, så jeg kan gå i skole og studere. Jeg vil bede for jer og jeres familie... *Kærlig hilsen Agnes*”

Sådan skriver den 7-årige Agnes i en kort hilsen til Sankt Vincent Gruppernes (SVG). Den 24. december sidste år fik SVG en række nogenlunde enslydende hilsener fra nogle af vores støttede børn på vores projektsted i den nordøstindiske delstat Manipur.

Selv om Agnes har fået hjælp til at skrive sin hilsen, er der ingen tvivl om, at den syv-årige pige er lykkelig for at komme i skole. Agnes er én ud af 50 nye børn, der får gratis skolegang foreløbig i tre år. Derudover er der 20 børn i den fjerntliggende landsby Chingjaroi Khullen, der kan forsætte deres allerede påbegyndte skolegang. Alle 70 børn kommer fra bjergrige stammeområder i Manipur.

Sankt Vincent Grupperne forlængede per 1. december 2017 sin kontrakt med *Diocesan Social Service Society* (DSSS) Imphal; DSSS tilhører det katolske ærkebispedømme i Manipur. DSSS er ærkebispedømmets udviklingsorganisation.

Kontraktbeløbet er 135.000 kr. svarende til 45.000 kr. om året i tre år. Kontrakten er gældende fra 1. december 2017. Det betyder, at hver af de 70 elever kan komme i skole og få undervisning for kun 3 kroner om dagen. SVG-projektet begyndte for seks år siden.

Der var store vanskeligheder, da DSSS skulle finde kriterier for udvælgelsen af børnene, for alle landsbyerne lever under samme fattige vilkår. Vor partner deltog i samtaler med landsbyernes ældste

og lederne. Efter megen diskussion fandt man følgende kriterier for udvælgelse:

- Meget fattige familier
- Enker med børn eller enlige forældre
- HIV/AIDS forældre og børn
- Børn af en psykisk syg forældre
- Dygtige elever, men uden støtte fra familien på grund af mange børn.
- Forældrene er lykkelige for, at deres børn får denne mulighed. En familie har i gennemsnit fem børn.

Programmet vil blive gennemført i seks landsbyer i delstatens bjergområder. I landsbyerne lever stammefolkningerne delvist af svedjelandbrug, som vi i Danmark havde for 1700 år siden. Der er mange flere stammelandbyer, hvor skolegang og uddannelse er en meget fjern drøm for børnene.

Den katolske Kirke bygger skoler i bjergene

For de fleste af børnene er det første gang, de kommer i skole. Mange af dem kommer fra børnerige familier, og kun få af de fattige forældre har råd til at sende deres børn i den katolske private skole. I bjergene er det Den katolske Kirke, der bygger skoler især i fjerntliggende landsbyer. Andre steder må børnene sendes til kostskoler, da transportvejen ellers ville være alt for lang. Oftest vælges pigerne fra, når det kommer til skolegang. En familie tjener typisk 600-1000 kr. om måneden. For en familie på 10 personer skal det række til mad, tøj, medicin, skolepenge, uniform, bøger mv.

Børnene lærer tre sprog i skolen: Manipuri, hindi og engelsk. Engelsk er det sprog, der samler Indien. Skoleåret begynder i februar. SVG ved fra rapporteringer, at børnene klarer sig godt. De har alle en drøm om at blive til noget: skolelærer, ingeniør, læge, håndværker og flere giver også udtryk

Lille Agnes er ét af de børn, hvis skolegang bliver støttet af Sankt Vincent Grupperne. Her ses hun sammen med sin mor. Privatfoto.

for at de ønsker at blive nonne eller præst.

Delstaten er omgivet af høje bjerge, der dækker 90% af landet. Bjergene er en del af Himalaya. De vidtstrakte bjerge er beboet af 29 forskellige stammer. De to største er Kuki og Naga, som udgør 34% af befolkningerne.

Især kvinderne i bjergene er analfabeter. I en af vores projektbyer Chingjaroi Kullen kan kun godt 30% læse og skrive. Det forsøger projektet at råde bod på, idet pigerne med projektet får mulighed for at komme i skole, hvor de før oftest blev fravalgt.

Det er ofte et problem, når eleverne skal lave lektier. Hvis de bor hjemme, er det

tvivlsomt, der er lys og forældrene, der måske er analfabeter, kan ikke hjælpe. Derfor har de katolske skoler oprettet ”læringscentre”, hvor børnene kommer om morgenen og arbejder med lektierne. Særligt udpegede frivillige tager sig af børnene. Mange elever bor så langt væk fra skolen, at de kun kommer hjem i weekenderne.

Du kan støtte projektet ved at indbetale et bidrag til Sankt Vincent Grupperne på Reg. nr. 3667, Konto nr. 1097164 eller MobilePay 42 52 77 58. Mærk indbetalingen ”Manipur”.

Lille ærkebispedømme

– i en lille spændende indisk delstat.

Af Knud Helsted Kluge

MANIPUR er en af syv nordøstindiske delstater. Det grænser op til andre delstater, nemlig til Assam, Nagaland og Mizoram. Mod øst grænser det til Myanmar. Indtil omkring 1990 var hele Nordøstindien lukket land. Det var ikke muligt for turister at komme hertil.

Manipur er med sine 22.327 km² halvt så stor som Danmark. Manipur har 2,7 og Danmark 5,8 mio. indbyggere. 91% af Manipurs areal udgøres af junglebeklædte bjerge. Det skønnes, at godt 800.000 stammefolk lever i bjergene. Der har 35 forskellige stammefolkninger. En del af deres kultur har været, at de for omkring 60 år siden var hovedjægere. I hele Nordøstindien er der 250 forskellige stammer med mere end 500 forskellige sprog.

Manipur er ligesom det øvrige Indien stærkt præget af den hinduistiske religion. Rejser man imidlertid i bjergene i Manipur, er noget af det første man lægger mærke til kirker i landsbyerne. Det er hovedsagelig

katolske kirker og baptistkirker.

Kristendommen i Indien går tilbage til apostlen Thomas, hvor det ifølge traditionen forlyder, at han virkede som apostel i Persien og Indien indtil sin død i

Børn på skolebænken i Manipur. Foto: Knud Kluge.

år 72. Indien har omkring 24 mio. kristne, heraf 12 mio. romersk katolske og andre 4 mio. med andre riter.

I Manipur kom den første missionær til delstaten i 1896. Han havde svære vilkår. Senere kom Den katolske Kirke til delstaten. Pave Johannes Paul II oprettede bispedømmet Imphal i 1980, og i 1995 blev bispedømmet Imphal ophøjet til ærkebispedømme. Den katolske Kirkes overhoved er ærkebiskop Dominic Lumon,

der blev indsat i 2006.

Kirken har siden 1990 gennemgået en rivende udvikling. På 23 år er antallet af katolikker steget fra 53.000 til knap 90.000 katolikker. Befolkningstallet er steget fra 1,8 mio. til 2,7 mio. I 1990 var der 63 præster mod 130 i 2013. Antallet af katolske søstre er fordoblet på de 23 år – nemlig 130 til 260. De har 49 menigheder (sogne) mod 32 i 1990.

Til sammenligning har vi i Danmark 40 menigheder med 48.000 katolikker, 72 præster og 97 søstre.

Den katolske Kirke har oprettet 61 katolske skoler, herunder gymnasier i Manipur. Der ydes ingen støtte til skolerne fra statens side, som det ellers gør sig gældende herhjemme. Ærkebispedømmets skoler er imidlertid godkendt af delstaten Manipur.

Ærkebispedømmet har sin egen udviklingsorganisation *Diocesan Social Service Society* (DSSS). Det er den organisation, som Sankt Vincent Grupperne har haft som partner nu igennem seks år. Organisationen fremmer bl.a. videnskabelige landbrugsmetoder, yder teknisk hjælp, uddanner inden for fiskeri og landbrug. De giver nødhjælp og forbedrer livskvaliteten hos fattige.

Hvad er fremtiden for bispeddømmets bibliotek?

Sankt Andreas Bibliotek har penge til at fortsætte med reduceret betjening frem til 2024.

BIBLIOTEK En kulørt papirguirlande prydede portrættet af Bernardo de Rebolledo, grundlæggeren af Sankt Andreas Bibliotek, da bibliotekets venneforening samlede den 17. marts på Gammel Kongevej 15 for at fejre 370 års fødselsdagen for bispeddømmets ældste institution, men også for at høre om bibliotekets fremtidsudsigter. Portrættet viser de Rebolledo som en alvorlig mand, så mon ikke han ville have rynket brynene ved at høre bestyrelsesformand Helge Clausen fortælle om bibliotekets aktuelle situation.

Talrige flytninger og sågar en enkelt ildebrand har Sankt Andreas Bibliotek overlevet i sin lange historie; men ved udgangen af 2014 så det sort ud. Bispeddømmet sløjfede sit tilskud til biblioteket som led i en større sparerunde. Med Helge Clausen som primus motor i redningsoperationen lykkedes det dog at sikre bibliotekets overlevelse fra 2015-

2017. Flere danske ordenshuse støttede med generøse engangsbeløb, og biblioteket kunne fortsætte tre år mere. Samtidig blev der stiftet en venskabsforening, der siden har støttet biblioteket hvert år med omkring 50.000 kroner.

Ved udgangen af 2017 så det igen ud, som om Sankt Andreas Bibliotek måtte dreje nøglen om. Da biblioteket selv skal skaffe hver en krone til den daglige drift, har bestyrelsen derfor i hele 2017 arbejdet på højtryk med at skaffe de nødvendige midler. Der er søgt om hjælp hos talrige katolske fonde i Danmark og i udlandet; men indtil nu har resultatet desværre været nedslående. En dansk katolsk stiftelse har dog bevilget 100.000 om året de næste fem år og de tyske Ansgarwerke har givet tilsagn om støtte på 10.000 euro de næste tre år. Disse beløb er sammen med tilskud fra venneforeningen og bibliotekets opsparing

nok til, at biblioteket kan køre videre indtil 2024.

Biblioteket er altså sikret de næste seks år, men i reduceret form. Åbningstiden vil blive indskrænket, og biblioteket forsøges videreført med frivillig arbejdskraft. Når biblioteksleder Kate Toft Madsen pr. 1. oktober i år, går på efterløn, vil der blive ansat en uddannet bibliotekar cirka en dag om ugen til at tage sig af de funktioner, der

Bestyrelsesformand Helge Clausen fremlægger årsberetningen for Sankt Andreas Bibliotek og Katolsk historisk Arkiv. Foto: Lisbeth Rütz

kræver en uddannet bibliotekar. Kate Toft-Madsen har også haft ansvaret for driften af Katolsk historisk Arkiv. Det vides p.t. ikke, hvem der skal varetage denne funktion efter 1. oktober.

Helge Clausen meddelte på mødet den 17. marts, at han med udgangen af juli stopper som bestyrelsesformand. Det sker efter 12 år på posten. Helge Clausen er oprindelig uddannet magister i psykologi, men har det meste af sit arbejdsliv været ansat som forskningsbibliotekar på Statsbiblioteket i Aarhus. Han har gennem mange år lagt en stor arbejdsindsats i Den katolske Kirke i Danmark. I Grenå var han sammen med sin hustru Birgit gennem mange år aktiv ved den nu nedlagte Sankt Clemens Kirke. I 2005 tog han en doktorgrad ved det pavelige universitet i Krakow i de katolske bibliotekers historie i Danmark.

LR

Læs mere om Sankt Andreas Bibliotek Gammel Kongevej 15, dets historie og dets aktiviteter på www.sanktandreasbibliotek.dk.

Ikonen er klar

Unge danske katolikker har skabt en ny ikon, der skal inspirere til evangelisering.

EVANGELISERINGSPROJEKT

Nu er ikonen Amen klar til at blive vist frem og beundret. Unge katolikker, som bor i Danmark og repræsenterer 25 lande fra hele verden, har i fællesskab skabt et stort unikt ikonbillede (120cm x 100 cm) med stempelteknik. Det er sket ved, at de har brugt blyant med viskelæder og akrylfarver.

De unge har arbejdet i Sankt Annæ menighed i 6 måneder under ledelse af sr. Teresa Piekos, og ikonen er nu færdig. Den består af tusinder af små, farverige prikker, som symboliserer alle mennesker på jorden og er et tegn på Kirkens universelle fællesskab – en stor Guds familie.

Ikonens symboler omfatter pave Frans lære og Maria-temaet op til Verdensungdomsdagene i Panama. Navnet på ikonen er Amen – Marias Ja til Guds plan. Det er Marias smykke.

”Jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!” (Luk 1,38).

En lille gruppe unge fra Danmark vil meget gerne til efteråret komme til generalaudiens med originalen af ikonen Amen til Rom.

Vi har et stort ønske om at forære ikonen til pave Frans og bede ham om velsignelse for dette evangeliseringsprojekt til WYD i Panama. Budskabet bliver også forkyndt via internet, så det kan nå ud til hele verden. I Panama vil unge fra Danmark uddele postkort med ikonen Amen til andre unge.

Originalen bliver præsenteret i Sankt Annæ Kirke den 22. april under alle messerne – den danske kl. 8.30, til dansk højmesse kl. 10.00, til polsk messe kl. 12.00 og til engelsk messe kl. 17.00.

Vi ønsker også at præsentere ikonen på valfarterne til Åsebakken og Øm.

Ikonen bliver udstillet i Sankt Annæ Kirke og præsenteret af de unge, der er med i projektet. Alle er hjerteligt velkomne til at komme og se værket. Udgifterne til evangeliseringsprojektet dækkes af frivilliges bidrag. Vi håber på jeres opbakning. I kan alle få et postkort med ikon som tak for jeres bidrag.

Vi beder hjerteligt om støtte til det fantastiske nye evangeliseringsprojekt. Uden jeres hjælp kan vi ikke klare opgaven.

Tusind tak.

Sr. Teresa Piekos

Ikonen Amen er skabt af unge katolikker i Danmark sammen med sr. Teresa. Privatfoto.

Man kan støtte dette projekt ved at indbetale et beløb på:

Maria Immaculata Søstre, Nordea Bank
Reg. Nr. 2101 Konto nr. 6893 416 550

Vær venlig at tilføje ”Projekt NE”

Spørgsmål om projektet til: Sr. Teresa Piekos, 50 19 75 34 – sr_teresa_piekos@hotmail.com.

Valfartsdag til ære for pave Johannes Paul II i Esbjerg

ARRANGEMENT Lørdag den 14. april inviterer Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg til valfartsdag til ære for pave Johannes Paul II. Den 1. maj 2011 modtog pastor Jan Zaleski og pastor Benny Blumensaat ved en audiens med kardinal Dziwisz i Krakow en blodrelikvie af pave Johannes Paul II.

Blodrelikvien er medvirkende til at mange katolikker, særligt polakkerne

kommer til Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg for at bede om den hellige paves forbøn. Bl.a. kommer der en gruppe polakker fra Aarhus med pater Herbert i spidsen.

Alle er selvfølgelig velkomne fra hele landet til denne valfartsdag, som starter kl. 12.00 hvor der vil blive fortalt om relikvien og hvor der vil være vidnesbyrd om, hvad paven har bevirket gennem sin forbøn siden han døde den 2. april 2005.

Endvidere vil vi bede Rosenkransen og Barmhjertighedens Rosenkrans.

Tilbedelse og mulighed for skriftemål. Vi slutter af med søndagsmessen kl. 16.30. Medbring frokost. Alle er velkomne.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Svenning Ravn, annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Malene Fenger-Grøndahl, pater Andrzej Papuga C.M., Vivi Thuy Nguyen, Knud Kluge, sr. Teresa Piekos og Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40 kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Udsættelse af lukning i Kalundborg

Lukning kan først komme på tale i 2020

LUKNINGSPLANER En eventuel nedlæggelse af menigheden i Kalundborg kan tidligst komme på tale den 1. januar 2020. Det fremgår af en skrivelse fra biskop Czeslaw, der den 18. marts blev læst op til messen i Sankt Mariæ Kirke i Kalundborg. Biskoppen erklærede sig i skrivelsen parat til at lytte til de argumenter, menigheden har mod lukningen og roste menighedens initiativ med at arbejde for at få registreret flere katolikker i området. Han opfordrede alle i menigheden til at bruge den kommende tid til at overveje nye tiltag, der kan sikre menighedens overlevelse.

Biskoppens skrivelse er et svar på en resolution, som samtlige nuværende og tidligere menighedsrådsmedlemmer i Kalundborg underskrev søndag den 4. marts. I resolutionen forlangte de beslutningen om lukning af kirken omstødt. Det skete efter at et menighedsrådsmøde torsdag den 1. marts enstemmigt havde afvist planerne om lukning. Begrundelserne for at kræve lukningen om-

stødt var følgende: 1) Menigheden kan klare sig selv økonomisk og ligger ikke bispedømmet til last; 2) sognepræsten i Slagelse er velvilligt indstillet over for at fortsætte betjeningen af Kalundborg; 3) Kalundborgområdet er i udvikling og menigheden forventer, at flere katolikker flytter til området; 4) store afstande og dårlig kollektiv trafik i weekenden vil forhindre medlemmer i at komme i kirke og; 5) der er ikke plads til flere kirkegængere i Holbæk, da kirken er stopfuld hver lørdag.

På et menighedsrådsmøde i kirkens lokaler den 1. marts havde generalvikar Niels Engelbrecht orienteret om planerne for kirkens fremtid. Baggrunden for orienteringen var "det nye katolske danmarkskort" – en strukturplan, der er vedtaget i bispedømmets råd. Formålet med planen er at sikre en bedre udnyttelse af bispedømmets ressourcer – både de økonomiske og de personalemæssige. Som følge af planen er der foreløbig

Sådan ser Sankt Mariæ Kirke i Kalundborg ud indvendig. Kirken rummer blandt andet et smukt krucifiks af billedhuggeren Jørgen Windfeld-Schmidt, der også står bag blandt andet statuen af Sankt Ignatius i Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade. Foto: Lisbeth Rütz.

lukket fire kirker i Nyborg, Assens, Grenå og Vordingborg. Kirkerne i Haderslev og Tønder var også indstillet til lukning; men det er opgivet, da begge menigheder nu ligger et pænt stykke over den smertegrænse på 300, som oprindeligt var forudsætningen

for at en sognekirke kunne bestå. P.t. er der heller ingen planer om lukning af kirken i Thisted. Det skyldes dels de store afstande i området, dels at det ikke er afklaret, om/hvornår der kommer en ny kirke i Struer.

LR

Tiden er inde

Folk fra hele Danmark kom til Esbjerg for at møde John Baptist Bashobora.

PORTRÆT "Tiden er inde. Jeg tror, der snart vil komme en tid, hvor unge mennesker vil begynde at evangelisere for resten af verden", siger John Bashobora. Jeg møder ham i Esbjerg, som han er kommet til fra Uganda for at holde fasteretræte med bøn, tilbedelse, skriftemål og helbredelsesmesse i Sankt Nikolaj Kirke. Bashobora voksede op i en lille landsby langt ude på landet, hvor De hvide Fædre var missionærer.

I er Kristi legeme, plejede kateketen at sige til landsbyens børn. De ord gjorde et kæmpeindtryk på lille John, og allerede som syvårig spurgte han Jesus: "Hvis vi er Kristi legeme, kan du så ikke bruge mig som dit redskab til at helbrede?" Lille Johns ønsker skulle i den grad komme til at gå i opfyldelse; men vejen dertil var lang og trang.

"Jesus virkede for mig som om han var

de hvide folks gud", fortæller han. Efter præstevielsen kom Bashobora til Rom for at studere spiritualitet, og her skrev han doktorafhandling om at skelne mellem ånderne. Studier af Bibelen og kirkefædrene hjalp ham til at blive mere bevidst om kirkens fælles rødder, og to gange om ugen gik han til møde i en karismatisk bønne-gruppe, hvor man bad for hinanden. "Du vil komme til at prædike ved store møder, og der vil komme tusindvis af mennesker", blev der sagt til ham. Senere kom Bashobora til USA, hvor han studerede økumeni. "Du er salvet af Gud, og du har nogle særlige nådegaver", sagde flere protestantiske præster i Bibelbæltet til ham. Men han slog det hen. De må jo være tossede, tænkte han.

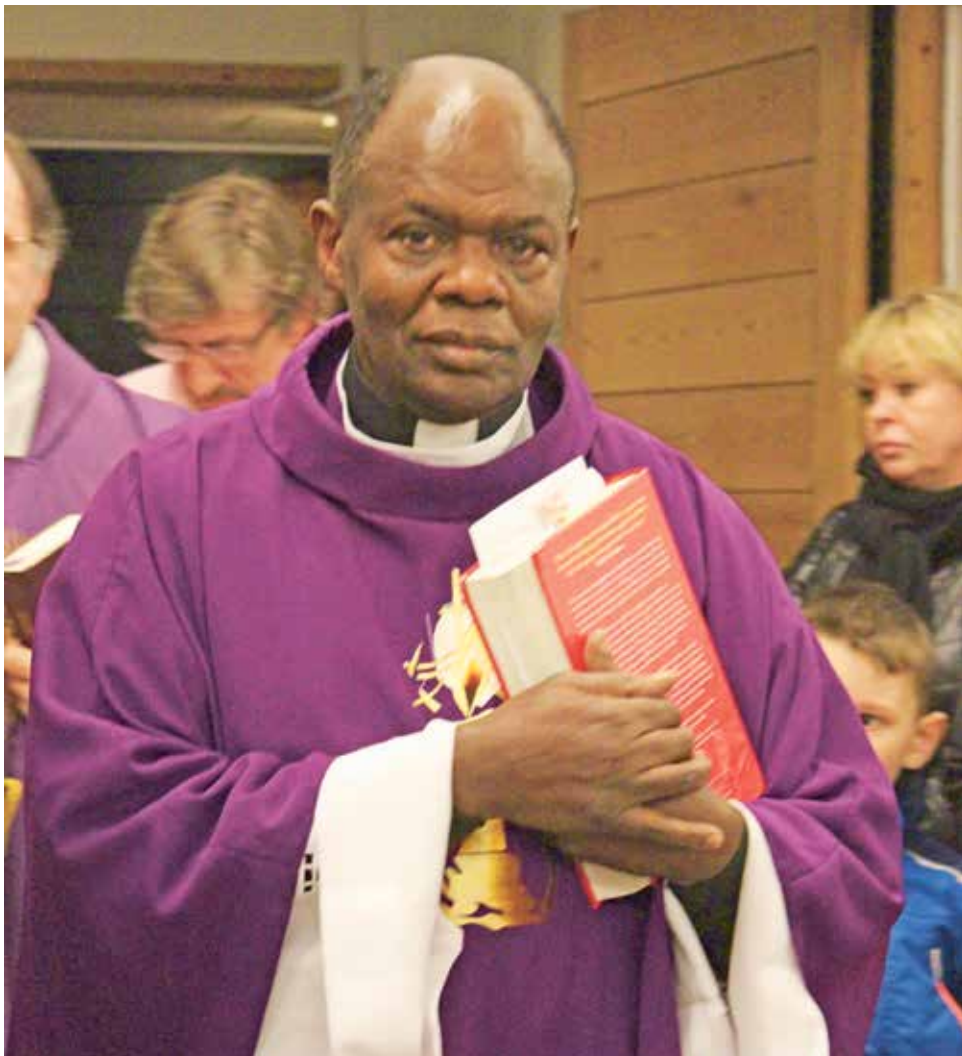
Nu har han i snart mange år samlet titusindvis af mennesker i Vesteuropa og USA til store møder, og på Polens nationale fodboldstadion samlede han for nogle år siden flere folk end til en landskamp. "Som katolsk kirke har vi et stort ansvar over for resten af verden. Vi skal arbejde for enhed i Kristi legeme, ja, det er vores opgave at være verdens lys. Vi må vokse sammen, for det er Guds vilje. Vi har også en særlig opgave over for muslimerne. De var nogle af de første, der kom til helbredelsesmesse

hos mig, og jeg oplever i høj grad, at de er åndeligt søgende. Vi må huske, at de er Ismaels børn", siger Bashobora. Han har selv en meget smertefuld baggrund, der har lært ham noget om tilgivelsens kraft.

Den dag Bashobora blev præsteviet fandt han ud af, at det han troede var hans forældre, var hans onkel og tante. Tanten havde forgiftet hans far, da han var to år, og hans mor var forsvundet. Tanten kom på dagen for præstevielsen og bad ham om tilgivelse, og den fik hun. Senere lykkedes det ham at finde sin fars grav og han kom til at møde sin biologiske mor. I Uganda hjælper han over 10.000 forældrelose børn gennem de donationer, der bliver givet til hans helbredelsesmesser.

LR

Ved retræten med pastor John Baptist Bashobora i Esbjerg blev der samlet 15.000 kroner ind til pastor Bashoboras børnehjem og til seminarister i Uganda. En varm tak fra Sankt Nikolaj Kirke for det fine resultat.

Pastor John Bashobora.

John Bashobora og Benny Blumensaat synger sammen med børnene.

Maj

1. *hvid*. Tirsdag i 5. uge i påsken. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Josef**, Arbejderen
Påskepf.
 V. Sl 145,10-11.12-13.21
 R. Dine venner, Herre,
 skal kundgøre dit kongedømmes prægtige herlighed.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 14,19-28. **Ev.:** Joh 14,27-31a.
Hvis Josef fejres læses følgende tekster:
L.: 1 Mos 1,26-2,3 eller Kol 3,14-15.17.23-24
 V. Sl 90,2.3-4.12-13.14+16
 R. Herre, frem vore hænders værk
Ev.: Matt 13,54-58
2. *hvid*. Onsdag i 5. uge i påsken. (I Ps).
Athanasius, biskop og kirkelærer (†373) (m)
Påskepf.
 V. Sl 122,1-2.3-4a.4b-5
 R. Lad os drage til Herrens hus. Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 15,1-6. **Ev.:** Joh 15,1-8.
3. *rod*. Torsdag. FILIP OG JAKOB, apostle (f)
Gl.Ap.pf.
L.: 1 Kor 15,1-8
 V. Sl 19,2-3. 4-5ab
 R. Deres røst når ud over hele jorden.
Eller: R. Halleluja!
Ev.: Joh 14,6-14
4. *hvid*. Fredag i 5. uge i påsken. (I Ps).
Påskepf.
 V. Sl 57,8-9.10-12
 R. Jeg vil takke dig blandt folkene, Herre
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 15,22-31. **Ev.:** Joh 15,12-17.
5. *hvid*. Lørdag i 5. uge i påsken. (I Ps).
Påskepf.
 V. Sl 100,1b-2.3.5
 R. Bryd ud i fryderåb for Herren, hele jorden!
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 16,1-10. **Ev.:** Joh 15,18-21.
Bededag for præste- og ordenskald
6. *hvid*. **6. SØNDAG I PÅSKEN**. (II Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Påskepf.*
1.L.: ApG 10,25-26.34-35.44-48;
 V. Sl 98,1.2-3b.3c-4.
 R. For folkenes øjne har Herren åbenbaret sin retfærdighed.
Eller: R. Halleluja!
2.L.: 1 Joh 4,7-10.
Ev.: Joh 15,9-17.
7. *hvid*. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps).
Påskepf.
 V. Sl 149,1-2.3-4.5+6a+9b
 R. Herren glæder sig over sit folk.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 16,11-15. **Ev.:** Joh 15,26-16,4a.
23-årsdagen for biskop Czeslaw Kozons bispevielse (1995)
Mindes i menighedens forbønner
8. *hvid*. Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps).
Påskepf.
 V. Sl 138,1-2a.2bc-3.7c-8
 R. Herre, din højre hånd frelser mig.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 16,22-34. **Ev.:** Joh 16,5-11.
9. *hvid*. Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps).
Påskepf.
 V. Sl 148,1-2.11-12.13.14
 R. Himmel og jord er opfyldt af din herlighed.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 17,15.22-18,1. **Ev.:** Joh 16,12-15.
10. *hvid*. Torsdag. **KRISTI HIMMELFART** (h).
 ✠ *Gl. Cr. Hf.pf. Påskelyset står fremme til og med pinsedag.*
1.L.: ApG 1,1-11;
 V. Sl 47,2-3.6-7.8-9.
 R. Gud drager op under jubelråb,
 Herren drager op til hornets klang. *Eller: V. Halleluja!*
2.L.: Ef 1,17-23 eller Ef 4,1-13 eller 4,1-7.11-13.
Ev.: Mark 16,15-20.
11. *hvid*. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps).
Påskepf. eller Hf.pf.
 V. Sl 47,2-3.4-5.6-7
- R. Gud er hele jordens konge. *Eller: R. Halleluja!*
L.: ApG 18,9-18. **Ev.:** Joh 16,20-23a.
12. *hvid*. Lørdag i 6. uge i påsken. (II Ps).
 Eller *rod*. **Nereus og Achilleus**, martyrer (†1.årh.)
 Eller *rod*. **Pancratius**, martyr (†304)
Påskepf. eller Hf.pf.
 V. Sl 47,2-3.8-9.10
 R. Gud er hele jordens konge. *Eller: R. Halleluja!*
L.: ApG 18,23-28. **Ev.:** Joh 16,23b-28.
13. *hvid*. **7. SØNDAG I PÅSKEN**. (III Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Hf. pf.*
1.L.: ApG 1,15-17.20a.20c-26;
 V. Sl 103,1-2.11-12.19-20b.
 R. Herren har grundfæstet sin trone i Himlen.
Eller: R. Halleluja!
2.L.: 1 Joh 4,11-16.
Ev.: Joh 17,11b-19.
14. *rod*. Mandag. MATTIAS, apostel (f)
Gl.Ap.pf.
L.: ApG 1,15-17, 20-26
 V. Sl 113,1-2.3-4.5-6.7-8
 R. Herren sætter ham blandt sit folks fyrster.
Eller: R. Halleluja!
Ev.: Joh 15,9-17
15. *hvid*. Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).
Påske- el. Hf.pf.
 V. Sl 68,10-11.20-21
 R. I jordens riger, syng for Gud! *Eller: R. Halleluja!*
L.: Ap.G 20,17-27. **Ev.:** Joh 17,1-11a.
16. *hvid*. Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).
Påske- el. Hf.pf.
 V. Sl 68,29-30.33-35a.35b-36bc
 R. I jordens riger, syng for Gud. *Eller: R. Halleluja!*
L.: Ap.G 20,28-38. **Ev.:** Joh 17,11b-19.
17. *hvid*. Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).
Påske- el. Hf.pf.
 V. Sl 16,1-2a+5.7-8.9-10.11
 R. Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 22,30; 23,6-11. **Ev.:** Joh 17,20-26.
18. *rod*. Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps).
Erik, martyr (†1160) (m)
Påske- el. Hf.pf.
 V. Sl 103,1-2.11-12.19-20b
 R. Herren har grundfæstet sin trone i himlen.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 25,13-21. **Ev.:** Joh 21,15-19.
Ad libitum læsninger til Erik:
L.: Åb 21,2.22-27
 V. Sl 101,1-2a.3-4.6-7
 R. Om troskab og ret vil jeg synge.
19. *rod*. Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps).
Johannes I, pave og martyr (†526) (m)
Påske- el. Hf.pf.
 V. Sl 11,4.5+7
 R. De retskafne skal se dit ansigt, Herre.
Eller: R. Halleluja!
L.: Ap.G 28,16-20.30-31. **Ev.:** Joh 21,20-25.
- Lørdag aften:**
19. *rod*. **PINSEVIGILIE** (h)
Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes:
 Halleluja! Halleluja!
1.L.: 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a.16-20b eller
 Ez 37,1-14 eller Joel 3,1-5;
 V. Sl 104,1-2a.24+35c.27-28.29b-30.
 R. Herre, send din Ånd; gør jorden ny!
Eller: R. Halleluja!
2.L.: Rom 8,22-27.
Ev.: Joh 7,37-39.
20. *rod*. Søndag. **PINSEDAG** (h)
 ✠ *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes:*
 Halleluja! Halleluja!
1.L.: ApG 2,1-11;
 V. Sl 104,1ab+24ac.29bc-30.31+34.
 R. Herre, send din Ånd; gør jorden ny!
Eller: R. Halleluja!
2.L.: 1 Kor 12,3b-7.12-13.
Ev.: Joh 20,19-23.
Eller: (ad libitum)
- 2.L.:** Gal 5,16-25.
Ev.: Joh 15,26-27; 16,12-15.
Påsketiden afsluttes efter komplet.
- DET ALMINDELIGE KIRKEÅR**
21. *grøn*. Mandag i 7. alm.uge. (III Ps).
 Eller *rod*. **Kristoffer Magallanes**, præst (†1927), og **lidelsesfæller**, martyrer (†1915-1937)
 V. Sl 19,8.9.10.15.
 R. Herrens forordninger er retskafne, de glæder hjertet.
L.: Jak 3,13-18. **Ev.:** Mark 9,14-29.
(Eugène de Mazenod (†1861) kan fejres)
22. *grøn*. Tirsdag i 7. alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Rita af Cascia**, ordenssøster (†1457)
 V. Sl 55,7-8.9-10a.10b-11a.23.
 R. Kast din byrde på Herren, så vil han sørge for dig.
L.: Jak 4,1-10. **Ev.:** Mark 9,30-37.
23. *grøn*. Onsdag i 7. alm.uge. (III Ps).
 V. Sl 49,2-3.6-7.8-10.11.
 R. Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres.
L.: Jak 4,13-17. **Ev.:** Mark 9,38-40.
24. *hvid*. Torsdag. JESUS KRISTUS - DEN EVIGE YPPERSTEPREST (f)
Gl.Særl.pf.
L.: Jer 31,31-34 eller Hebr 10,11-18
 V. Sl 110,1b-e.2.3
 R. Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.
Ev.: Mark 14,22-25
25. *grøn*. Fredag i 7. alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Beda den Ærværdige**, præst og kirkelærer (†735)
 Eller *hvid*. **Gregor VII**, pave (†1085)
 Eller *hvid*. **Maria Magdalene af Pazzi**, jomfru (†1607)
 V. Sl 103,1-2.3-4.8-9.11-12.
 R. Herren er barmhjertig og nådig.
L.: Jak 5,9-12. **Ev.:** Mark 10,1-12.
26. *hvid*. Lørdag i 7. alm.uge. (III Ps).
Filip Neri, præst (†1595) (m)
 V. Sl 141,1-2.3+8.
 R. Herre tag imod min bøn som et rogelsesoffer.
L.: Jak 5,13-20. **Ev.:** Mark 10,13-16.
27. *hvid*. **DEN HELLIGE TREENIGHEDS FEST** (h)
 ✠ (8. ALM. SØNDAG)
Gl.Cr.Særl.pf.
1.L.: 5 Mos 4,32-34.39-40
 V. Sl 33,4-5.6+9.18-19.20+22
 R. Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.
2.L.: Rom 8,14-17 **Ev.:** Matt 28,16-20
Valfart til Åsebakken
28. *grøn*. Mandag i 8. alm.uge. (IV Ps).
 V. Sl 111,1-2.5-6.9+10c.
 R. Herren husker på sin pagt for evigt
Eller: R. Halleluja!
L.: 1 Pet 1,3-9. **Ev.:** Mark 10,17-27.
29. *grøn*. Tirsdag i 8. alm.uge. (IV Ps).
 V. Sl 98,1.2-3ab.3c-4.
 R. Herren har kundgjort sin frelse.
L.: 1 Pet 1,10-16. **Ev.:** Mark 10,28-31.
(Ursula (Julia) Ledochowska, (†1939) kan fejres)
30. *grøn*. Onsdag i 8. alm.uge. (IV Ps).
 V. Sl 147, 12-13.14-15.19-20.
 R. Jerusalem, lovsyng Herren! Eller: R. Halleluja!
L.: 1 Pet 1,18-25. **Ev.:** Mark 10,32-45.
31. *hvid*. Torsdag. Jomfru Marias besøg hos Elisabeth (f)
Gl.Jomfru Marias pf.
L.: Sef 3,14-18 eller Rom 12,9-16a
 V. Es 12,2-3.4bcd.5-6
 R. Stor i din midte er Israels Hellige!
Ev.: Luk 1,39-56

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastруп Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Bønnens Apostolat****Maj 2018**I denne måned beder vi for
evangelisering med særligt fokus
på lægfolks mission – at alle
lægfolk må opfylde deres særlige kald og finde
kreative løsninger på de udfordringer, verden
står over for.Kalenderen 'Biskoppens kalender'
Vi henviser til kalenderen på www.katolsk.dk.**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

JR ROHDE
ADVOKATFIRMAwww.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Støtter nødlidendewww.vincentgrupperne.dk

Fhv. skoleleder og formand for de katolske skoler.

Jørgen Frost-Jensen

2. januar 1937
er stille sovet ind den 23. marts 2018.Begravelsen fandt sted fra Sankt Josefs Kirke,
onsdag den 28. marts kl. 13:00.

Familien

**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
– også når du er borte**Du kan støtte Kirken ved at betænke den
i dit testamente.Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80**Katolsk Orientering**Indlæg til Katolsk Orientering nummer 6, som
udkommer den **4. maj 2018** skal være KO
i hænde senest den **16. april 2018**.Indlæg til Katolsk Orientering nummer 7, som
udkommer den **25. maj 2018**, skal være KO
i hænde senest den **7. maj 2018**.**Det sker i bispedømmet i april****Fredag 13. kl. 18-19.30:** "Åben Dør". Personlig forbøn
og samtale v/pastor Lars Messerschmidt m.fl.
Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A
København V.
Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.**Mandag 16. kl. ca. 17.30:** Fyraftensmøde om Troens
virkelighed og livets realiteter i Nordøstindien' med
biskop Czeslaw Kozon og Caritas' generalsekretær
Jann Sjursen. Alle er velkomne – mødet afholdes i regi
af Caritas Center Stenosgade. Det sker efter messen kl.
17.00 i Jesu Hjerter kirke (mødet går altså i gang ca. kl.
17.30). Fyraftensmenuen består af millionbøf, ris og
salat og serveres undervejs. Mødet er slut 19.30, og det
er gratis at deltage. Tilmelding ikke nødvendigt. Sted:
Menighedssalen, Stenosgade 4A, Vesterbro, København.**Lørdag 21. kl. 14.30-16.30:** Temalørdag i Skt. Therese
Kirke. Søster Maria Lioba fortæller om sin vej til troen og
livet i kloster. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej
56, Hellerup.**Fredag 27. kl. 19-ca. 21:** Forsonings- og helbredelses-
messe. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.
Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.
Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.**Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00:**
Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200
Kbh. N.**Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00:**
Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.**Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00:** Hjælp
til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation
Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal,
Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.**Skt. Thomas Fællesskabet** inviterer til eukaristi,
lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19.00-21.00,
undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn
for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-
21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26,
Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 2786 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.**Hver onsdag kl. 17:00-19:30:** Åben Rådgivning i
Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym,
uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det
offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefonid kun i åbningstiden).
NB: Første åbningsdag efter påsken 18/4.**Hver onsdag kl. 13:00-16:30:** Caritas Ældre-Café
i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og
håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf.
91 11 51 84. NB: Lukket 28/3.**Hver søndag kl. 21:00-23:00:** Stille tilbedelse i Jesu
Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-
tjeneste; skriv til 26 43 19 08. NB: Sommerlukket maj til
og med august.*Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne
selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende
for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter
og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse
af arrangementer i kalenderen.*

Det som er os givet

Marilynne Robinsons essaysamling fortæller om, at mennesket er uendelig elsket af Gud, men er også en kritik af tendenser i amerikansk kristendom.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Den amerikanske forfatter, Marilynne Robinson, der er kendt for sine romaner, som udspilles i et reformert miljø i USA, har også udgivet flere essaysamlinger, senest "Det som er os givet", som nu foreligger på dansk.

Litteratur, teologi og filosofi

I bogen tager forfatteren kampen op med et samfund, hvor en materialistisk og kapitalistisk tankegang efterhånden har fortrængt troen og næstekærligheden og indsnævret vores begrebsverden i en grad så, endog tanken om et selv og en sjæl efterhånden er truet. Titlen på essaysamlingen viser imidlertid tilbage til

det, som er givet os, den arv vi lever på og det, som burde "være givet" på forhånd i vort livs- og menneskesyn. Her øser Marilynne Robinson af sin enorme viden indenfor litteratur, filosofi og teologi.

Fra teologien er det især hendes egen religiøse baggrund i den calvinistiske, puritanske, reformerte del af det kirkelige landskab, som inddrages. Derfor er det også i særlig grad Jean Calvin, hun inddrager og citerer. Men også den forreformatoriske John Wycliffe og den amerikanske, calvinistiske teolog og filosof, Jonathan Edwards får en del taletid. Derudover citeres de reformertes store teolog Karl Barth flere gange. I det hele taget kan nogle af essayene

ses som en form for rehabilitering af calvinismen, som forfatteren mener, har fået et dårligt og forkert ry, men som hun selv elsker. Enkelte fra anden kirkelig baggrund end den reformerte bliver dog også inddraget, om det så er Johannes Chrysostomos eller Dietrich Bonhoeffer.

Fra litteraturen er det især Shakespeare, Robinson igen og igen vender tilbage til, og som i hendes fremstilling næsten bliver calvinist, mens det blandt filosofferne ikke mindst er Rene Descartes, John Locke og William James, der kommer til orde. Men mange flere nævnes.

Kød og sjæl

I sin kritik af et moderne samfund gennemsyret af en materialisme, der kun godtager det, som kan ses og måles, tager Marilynne Robinson udgangspunkt i neurologiens reduktionisme, der begrænser menneskelivet til en rent fysisk størrelse og mennesket til en kødklump, mens følelser, sansning og erfaring ignoreres eller

bortforklares: "Neurologien ved ikke noget om hvad sindet eller selvet er, og har gjort det til sit projekt at tale dem bort af hensyn til sine egne teorier der udelukker dem" (s. 112). Men dermed bevæger neurologerne – og i det hele taget meget af den moderne videnskab – sig alene på overfladen af det at være menneske. Under dette er der en rigdom, som det moderne menneske i sin materialisme og kapitalisme har afskåret sig fra. Det er forskellen mellem effekt og essens, mellem overflade og dybde. I essayet "Det givne" bruger Robinson ovennævnte teolog og filosof Jonathan Edwards netop til at anskueliggøre forskellen i disse to begreber. Han skriver i sin bog "A Treatise Concerning Religious Affections": "Blodets og de dyriske ånders bevægelse er ikke essensen af disse affekter ... men derimod effekten af dem ... Der findes en følelse i sindet der elsker og glædes forud for enhver effekt på kroppens væsker" (s. 111). Her inddrager Robinson endvidere

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 5
13. april 2018 · 44. årgang
POST
PP
DANMARK

den franske, katolske samfundsforsker, Alexis de Tocqueville – et af de få indslag fra katolsk hold i hendes essaysamling - og citerer ham for følgende: "De [mænd som i fremskridtets navn forsøger at reducere mennesket til et materielt væsen] søger det som er nyttigt, uden at bekymre sig om det der er retfærdigt; de søger en videnskab adskilt fra tro og en velstand adskilt fra dyd" (s. 109 f). I en sådan reduktionisme siger det sig selv, at der ikke er plads til næstekærligheden, men heller ikke til nogen form for metafysik eller for så vidt litteraturen og kunsten. Som Marilynne Robinson udtrykker det: "I er sådant klima er der tilsyneladende ikke alverden af plads til humaniora" (s. 10). Men hvor rigt et sådant samfund end bliver i materialistisk og økonomisk forstand – hvilket Robinson i øvrigt betvivler, at det vil blive – så er det et dybt forarmet samfund. "For der findes også en anden virkelighed som er større end markederne" (s. 177).

En kristen kynisme

Marilynne Robinson er meget eksplicit i sin bekendelse til kristendommen, men er på den anden side også bevidst om, at hun med sin bekendelse "Jeg er kristen" i en amerikansk kontekst indirekte bliver taget til indtægt for den fremherskende "kristne" tankegang i USA, som giver ordet "kristen" medbetydninger som "for dødsstraf", "for retten til at bære våben", "imod offentlig sundhedsstøtte" og for det, som Robinson kalder "privatiseringens evangelium". Men disse mærkesager i den amerikanske højrefløjs kristendom anser hun for ukristelige: "Det piner mig i mange sammenhænge at skulle være nødt til at forklare at det alt sammen er synspunkter jeg af religiøse årsager er udtalt imod

netop fordi jeg rent faktisk har læst de der evangelier" (s. 226).

Gang på gang bliver hun endog særdeles skarp, når hun tager afstand fra en kristendom, der har forladt næstekærligheden og medfølelsen. For eksempel skriver hun: "Aldrig føler jeg mig mere kristen end når jeg hører om endnu en plan om at berøve og ydmyge de fattige og mærker et chok af religiøs rædsel over disse åbenlyse modsigelser af det jeg som kristen anser for Guds vilje" (s. 231), eller "lige nu synes det at bestå i at gøre vores børn til maksimalt effektive arbejdere" (s. 166 f), og "der er opstået en betydelig konsensus om den opfattelse at vi ikke har råd til de udskrivninger der er tænkt at skulle skabe eller opretholde retfærdighed og den enkeltes værdighed. En anden konsensus støtter forestillingen om at sådanne udskrivninger har skabt en dødvægt af døgenigte og passivt forsørgede der ved at belaste de produktive med omkostningerne ved deres lediggang

eller udelighed kommer til at udgøre en trussel mod samfundet" (s. 255). I USA støttes denne holdning af mange kristne fra højrefløjen. I parentes bemærket er Robinsons beskrivelse af det amerikanske samfund vel egentlig meget lig, hvad vi må sige om tankegangen i vort eget samfund i dag – dog uden den kristelige begrundelse.

På samme måde som den moderne videnskab og materialisme udelukker ikke blot de humanistiske videnskaber og kunsten, men dermed også både ånden og sjælen, metafysikken og religionen, udelukker den fremherskende kristendom i USA altså ifølge Robinson medmenneskeligheden og næstekærligheden.

Hvad er kristendom?

Kristendommen er imidlertid på alle måder en udvidelse af disse indsnævring, en tro på at virkeligheden er større end det, som kan måles og vejes: "Religioner er udtryk for en sund, menneskelig fornemmelse af at der er noget hinsides tilværelsen sådan som vi oplever den her i dette liv" (s. 302).

Det betyder imidlertid også, at der er noget vi ikke kan gribe – også teologisk set. Robinson nævner her det begreb, som calvinismen måske er mest kendt for, nemlig prædestinationen, der ifølge hende udelukker både retfærdighed og fri vilje og i det hele taget hører til et af de områder, hvor vi altid kun vil få fat i en halv sandhed, hvis vi forsøger at sætte det på formel. Et andet område, hun nævner, er det ondes problem. Om begge områder er hendes konklusion, at "den eneste passende reaktion er da også at lægge spørgsmålet til side" (s. 275) og være "tilfreds med at sætte mig ned i stille uvidenhed" om de ting jeg anser for at ligge hinsides mine evner" (s. 276). Men uvidenheden er her ikke noget negativt,

det er "uvidenhed[en] som det dybe mørke hvor sandheden findes" (s. 283). Men her er der heller ikke brug for svar men reaktion. Derfor kom Jesus ikke som svar på vore lidelser, men han gik ind i dem og blev solidarisk med os.

Kristendom er altså ifølge Robinson troen på, at mennesket er højt elsket og værdifuldt i Guds øjne og har en værdighed, som langt overgår, hvad videnskaben kan gribe; en gudsbilledlighed som fordrer, at vi respekterer dets værdighed gennem omsorg, respekt og næstekærlighed.

En bog med gods i

Det ville være synd at sige, at "Det som er os givet" er en letlæst bog. Den er tung, ikke bare fordi den er på mere end 400 sider, men fordi dens indhold har dybde og også fordrer en ganske solid viden både indenfor litteraturen, teologien og filosofien. For de fleste af KO's læsere vil meget af det reformerte stof endvidere være nyt, og man vil heller ikke kunne nikke ja til alt, hun skriver. Alligevel er der i høj grad solid føde at komme efter, lige meget om det er engelsk reformationshistorie, nutidig samfundskritik, teologisk indsigt eller litterær fordybelse, man går efter. De 17 essays, som bogen består af, kan uden problemer læses enkeltvis, men man går glip af helheden i forståelsen af "det som er os givet", hvis man nøjes med kun at læse dele af bogen.

Og så kan læsningen af essaysamlingen for øvrigt være en opfordring til at arbejde videre og også fordybe sig i det, vi som katolikker særligt har af rigdom "som er os givet".

Marilynne Robinson: *Det som er os givet*. 416 sider. 299,95 kr. Gyldendal 2018

Kristne kirker på vej i Saudi-Arabien?

Status efter kardinal Taurans møde med den saudiske kongefamilie og den muslimske verdensliga.

Tekst: Lisbeth Rütz

RIYADH Vil det en dag blive muligt at indvie kristne kirker i Saudi-Arabien? Det er spørgsmålet efter at præsident for det pavelige råd for interreligiøs dialog, kardinal Jean-Louis Tauran, har afsluttet et højprofileret besøg i landet. Nyheden om Taurans besøg har været breaking news i mange arabiske medier og tolkes som et ønske om at knytte tættere bånd mellem den muslimske verdensliga og Vatikanet for at opnå bedre forhold for de trængte kristne i Saudi-Arabien.

Tauran besøgte Saudi-Arabien fra den 14. til den 20. april. Her mødtes han i Al Yamamah paladset i den saudiske hovedstad Riyadh med den 82-årige kong Salman Bin Abd Al-Aziz, kronprins Muhammad bin Salman og generalsekretær for den muslimske verdensliga, sheik Muhammad Abdul Karim Al-Issa.

Under besøget overbragte Tauran pavens hilsener til den saudiske konge og sagde, at Vatikanet følger forholdene for de mange kristne gæstearbejdere i landet med stor opmærksomhed.

Kardinalen betonedede under besøget, hvor farligt det er "at instrumentalisere religionen til politiske formål". Han begrundede rejsen med ønsket om, at muslimer og kristne skal lære hinanden bedre at kende, så de kan lægge fordommene til side. "Religion kan prædikes for alle, så man kan tage imod den eller afvise den; men den må aldrig påtvinges nogen", sagde kardinal Tauran i følge *L'Osservatore Romano*.

Kardinalen betonedede nødvendigheden af at behandle alle religioner med ligeværdighed, vigtigheden af trosfrihed og behovet for at opdrage den kommende generation til at arbejde for fred og retfærdighed. Han påpegede, at der er fundamentalister og ekstremister i enhver religion – troende der mener "at alle dem der ikke deler deres opfattelse er vantrø", som "enten skal omvende sig eller elimineres".

Dette kan let føre til religiøs vold og ekstremisme, og derved skader ekstremisterne både sig selv og deres religion, påpegede Tauran. Kardinalen frygter både uvidenhed og radikalisme og påpeger, at både islamofobi og kristenfobi skal forebygges. Derfor er det vigtigt, at kristne og muslimer mødes og taler med hinanden for at bygge fremtiden op sammen.

Saudi-Arabien arbejder på at få et bedre image

Taurans besøg kommer få uger efter, at den kun 32-årige saudiske kronprins i begyndelsen af april var på charmeoffensiv i England, USA og Frankrig.

Indadtil har den saudiske kronprins ryddet op i korruptionen i Saudi-Arabien, og kvinderne har fået større frihed. Udadtil har han markeret sig med ønsket om at lancere et billede af et mere moderat og tolerant Islam i sit land.

I forbindelse med sit besøg i USA har den saudiske kronprins i et interview i det amerikanske tidsskrift "*The Atlantic*" således benægtet, at den saudiske regering på nogen måde skulle være involveret i at finansiere terrorisme.

I interviewet betegner han Islam som en fredens religion. "Vi har ikke mere pligt til at kæmpe for at sprede Islam. Men i ondskabens trekant ønsker de at manipulere muslimerne til at tro, at deres pligt som muslimer og deres værdighed består i at reetablere et muslimsk imperium", siger kronprinsen i interviewet.

De tre poler i "ondskabens trekant" er i følge kronprinsen det shiitiske Iran, det muslimske broderskab og ISIS. "Gud ønsker ikke, vi skal udbrede denne vision af Islam", siger kronprinsen, der kalder Irans præsident, Hassan Rohani, for "lige så ond som Hitler".

Under sit besøg i Saudi-Arabien mødte kardinalen også repræsentanter for de talrige kristne, der lever dér. Det anslås, at der lever op mod to millioner kristne gæstearbejdere i Saudi-Arabien. De fleste kommer fra Filippinerne, Indien, Ægypten og Mellemøsten. Desuden arbejder en del koreanere og europæere på højere poster.

Katolsk set er den arabiske halvø delt i to bispedømmer. I den nordlige del, der består af Qatar, Bahrein og Saudi-Arabien, er en ny katedral ved at blive bygget i Bahrein, hvor msgr. Camillo Ballin er apostolisk vikar. Msgr. Paul Hinder i Abu Dhabi er apostolisk vikar for den sydlige del, der består af de forenede arabiske emirater, Oman og Yemen.

I følge islameksperten Christian Lochon, tidligere rådgiver for *Institut du Monde Arabe*, det fransk-arabiske kulturinstitut i Paris, og nu underviser ved Université Paris 2 er tiden nu ved at være moden til forandring i Saudi-Arabien. "Efter de frygtelige forbrydelser som Daech (*et andet ord for ISIS*) har begået i regionen, vil saudierne skaffe sig selv et mere humanistisk image." udtaler han til det franske katolske dagblad *la Croix*.

Kronprinsens forsikringer om at Saudi-Arabien bekender sig til en tolerant og åben form for Islam, er blevet mødt med en vis skepsis i Frankrig. "De kristne har ret til steder, hvor de kan dyrke deres tro. Sådan er reglerne i De forenede Nationer, som Saudi-Arabien også er medlem af", siger msgr. Pascal Gollnisch, direktør for missionsværket *Oeuvre d'Orient*, til *la Croix*. Der er blevet bygget tusinder af moskeer i Vesten. Nu skal de kristne i Saudi-Arabien have ret til at få de kirker, de har brug for, siger Gollnisch til *la Croix*.

Kardinal Tauran

Født den 5. april 1943 i Bordeaux. Efter studier i Toulouse og Rom præsteviet i 1969.

Doktorarbejde i kirkeret ved Gregorianauniversitetet i 1973. Arbejder fra samme år for det pavelige diplomati. Første udstationering i Den dominikanske Republik og Libanon. Senere på særlige missioner i 1984 på Haiti, 1988 i Beirut og Damaskus.

I 1990 indsat af Johannes Paul II til leder af Vatikanets udenrigsministerium – en post han sidder på til 2003. Begyndelsen og slutningen af denne periode præges af kriser i Irak – i 1991 ved Saddam Husseins besættelse af Kuwait og i 2003 ved USA's felttog mod Irak.

Af helbredsmæssige grunde fra 2003 pavelig arkivar og bibliotekar. Samme år kardinal. Fra 2007 præsident for det pavelige råd for interreligiøs dialog. Var med i konklaverne i 2005 og 2013. Annoncerede 13. maj 2013 valget af José Maria Bergoglio til pave Frans. I marts 2015 udnævnt til camerlengo – den embedsmand, der ved pavens død eller fratreden har ansvar for Vatikanets ledelse under den såkaldte sedisvakans. Kilde: KNA

Glæd jer! Fryd jer!

Pavens nye rundskrivelse om hellighed. Læs mere på side

4

Sr. Faustina

Historien om sr. Faustina og det berømte nådebillede.

Læs mere på side

8-9 og 11

Pater Pire

Kaare Rübner Jørgensen skriver om fredsarbejde før koncilet.

Læs mere på side

10

Kirken i Danmark

Præstevise, relikvier på vej til Danmark, status for menighedsrådsvalg og meget mere.

Læs mere på side

11-14

Åbning af centret for interreligiøs og interkulturel dialog i Wien, i 2012. Yderst til venstre ses kardinal Jean-Louis Tauran. Til højre vicekansler og udenrigsminister Michael Spindelegger og prins Saud Al Faisal. Foto: Wikipedia.

KO mener

Identitetsmarkør

Det islandske lovforslag (og senest også det danske borgerforslag) om at forbyde omskæring af drenge under 18 år kan umiddelbart virke sympatisk ved at betone beskyttelsen af børns grundlæggende rettigheder, herunder retten til ”kropslig integritet og autonomi”. Men er det i orden, at det sker på bekostning af gamle, hævdvundne religiøse rettigheder, og når fx de danske sundhedsmyndigheder vurderer, at omskæring af drengebørn – i modsætning til omskæring og egentlig lemlæstelse af piger og kvinder – ikke i sig selv er skadeligt?

Omskæring af drengebørn er et helt centralt ritual for jøder og for muslimer. Det er en tydelig identitetsmarkør og en vigtig del af det at være jøde og muslim – praktiserende, ortodoks eller blot kulturjøde eller kulturmuslim. Et forbud mod omskæring af drengebørn på Island eller i et hvilket som helst andet vestligt land vil derfor være et utvetydigt signal til de jødiske og de muslimske trossamfund om, at de ikke længere er ønsket i de pågældende lande.

Danske Kirkers Råd fremhæver i et debatoplæg i Kristeligt Dagblad den 20. april, at et sådant forbud også ville være at gå imod den frihedstradition, som trossamfundene nyder ifølge Grundloven. De påpeger, at der i disse år sker et skred i lovgivningen på det religiøse område, hvor den århundredgamle og hårfine balance mellem at beskytte individet og dets rettigheder, og at sikre religiøse mindretals rettigheder, er ved at tippe. De skriver advarende:

”I kampen mod ekstremisme og såkaldte parallelsamfund er vi ved at hælde barnet ud med badevandet – gennem forbud og stramninger ensretter vi frem for at fremelske mangfoldigheden, tolerancen og beskyttelsen af anderledestænkende. I Danmark kan vi være stolte af vores frihedstraditioner, som er sikret i Grundloven, blandt andet gennem religionsfriheden”.

Det danske borgerforslag – men også det islandske forslag – viser med al tydelighed, at man mistænkeliggør og kriminaliserer hele trossamfund, hvis praksis med omskæring af drengebørn aldrig tidligere har givet anledning til problemer.

I disse år ser vi, at myndighederne i stadig flere vestlige lande er begyndt at blande sig i trossamfundenes interne religiøse anliggender under påskud af, at man vil garantere individets rettigheder. Vi må ikke tro, at der er tale om et nutidigt, sekulært fænomen. Det skete efter den franske revolution, det skete under kommunismen i Østeuropa og det sker stadig flere steder i verden – ikke kun i lande, vi ikke associerer os med, fx Nordkorea, men nu også inden for vor egen dør.

Kan vi i dag tage tros- og religionsfriheden for givet? Den frihed, som trossamfundene nyder i vor del af verden, er frugten af en lang kamp for frihed og beskyttelse af samfundenes (religiøse) mindretal. I det lys burde udviklingen på Island og i Danmark tænde røde advarselsslamper.

Ønsker vi en retning eller mangfoldighed, flertallets diktering af mindretallene eller en beskyttelse af dem? Vil vi kort sagt et rigere eller fattigere samfund?

Niels Messerschmidt

Paven undskylder “alvorlige fejl” i chilenske overgrebsager

Beder landets biskopper om at medvirke til at reparere skaderne og genoprette retfærdigheden.

Tekst: Niels Messerschmidt

OVERGREB I et brev til de chilenske biskopper undskylder pave Frans, at han har undervurderet alvoren af overgrebskrisen i det sydamerikanske land. Det sker efter en netop afsluttet undersøgelse af anklagerne mod biskop Juan Barros af Osorno. Paven erkender at have begået alvorlige fejlurderinger, som ”først og fremmest skyldes manglen på troværdige og objektive informationer”. Han beder om tilgivelse og inviterer landets biskopper til Rom for at fortælle dem om sin beslutning.

Aftenen den 11. april offentliggjorde Vatikanet pavens brev til de chilenske biskopper – et brev, de modtog under bispekonferencens plenarmøde i Punta di Tralca. Paven har skrevet brevet efter at hans udsendinge, mons. Charles Scicluna og mons. Jordi Bertomeu, havde afsluttet deres undersøgelser af anklagerne mod biskop Barros.

En række overgrebs ofre har gennem længere tid anklaget Barros for – dengang han var præst – at have været vidne til og ikke have grebet ind, da hans mentor pater Fernando Karadima forgreb sig på flere drenge; og at han siden som biskop skulle have holdt hånden over Karadima.

Vatikanet idømte i 2011 Karadima til et liv

i isolation, bøn og bod efter at have fundet ham skyldig i at have begået overgreb. Karadima benægtede anklagerne og han blev ikke stillet for en offentlig domstol på grund af forældelsesfristen.

Troværdigheden skal genoprettes

Ærkebiskop Charles Scicluna, der er formand for kollegiet til undersøgelse af *delicta graviora* [dvs. forbrydelser mod Eukaristien, skrifteseglet og mod det 6. bud begået af gejstlige mod personer under 18 år] under Troslærekongregationen, og hans kollega mons. Jordi Bertomeu, var tidligere på året rejst til Chile for indsamle yderligere oplysninger og interviewe overgrebs ofre.

I et kommuniké fra den chilenske bispekonference hedder det, at biskopperne

Chiles primas opfordrer omstridt biskop til at trække sig

Presset vokser mod biskop Juan Barros af Osorno.

SANTIAGO Den katolske Kirkes primas i Chile opfordrede den 17. april – lidt over en uge efter at pave Frans havde beklaget sine udtalelser og sin dårlige håndtering af gejstlige overgrebsager i det sydamerikanske land – den anklagede biskop Juan Barros til at trække sig efter vedholdende anklager om at have dækket over en præsts overgreb på mindreårige.

Kardinal Ricardo Ezzati udtalte ifølge nyhedsbureauet *Reuters* til journalister, at biskop Barros ”uden tvivl” bør træde tilbage, men tilføjede samtidig, at han ikke vil gøre sig til dommer over ”om hvorvidt han [Barros] havde dækket over” hændelserne.

Ifølge *Reuters* har biskop Barros ikke været tilgængelig for en kommentar til kardinal Ezzatis opfordring.

”En drastisk løsning”

Den katolske Kirkes opfordring til Barros om at træde tilbage kommer efter et brev fra pave Frans til landets bispekonference tidligere på måneden, hvor den argentinske pave indrømmede at have begået ”alvorlige fejl” i sin bedømmelse af alvoren og omfanget af overgrebskrisen i det sydamerikanske land. Siden har Kirken i landet opfordret til ”en drastisk løsning” på problemet, men er først nu gået så vidt som til åbent at opfordre biskoppen om at træde tilbage.

er dybt berørte over de informationer, Scicluna og Bertomeu har indsamlet efter at have interviewet personer i hhv. New York og Santiago i februar.

I sit brev til de chilenske biskopper mener pave Frans at kunne sige, efter indgående at have læst sagens akter og vidneafhøringerne, at alle de afhørte på en direkte måde, uden omsvøb eller nogle formildende omstændigheder, taler om mange ødelagte, og at paven føler skam og smerte derved.

Paven beder dem samarbejde om at genskabe tilliden til Kirken i Chile, og han tilføjer: ”Jeg skriver til jer, som her er samlet til det 115. plenarmøde, for ydmygt at bede jer om at samarbejde og medvirke til med at træffe foranstaltninger, der på den korte, den mellemlange og den lange bane medvirker til at genoprette Kirkens fællesskab i Chile med det formål – så langt som det er muligt – at reparere skaderne og genoprette retfærdigheden”.

Pave Frans beder også de chilenske biskopper drøfte resultatet af Sciclunas og Bertomeus undersøgelser og herefter at drage deres egne konklusioner. Paven indrømmer i brevet, at han har begået ”alvorlige fejlurderinger og har misforstået situationen, som først og fremmest skyldes manglende troværdig og objektiv information manglen”. Han beder desuden alle, som han måtte have stødt med sine udtalelser, om tilgivelse og oplyser, at han vil mødes med repræsentanter for overgrebs ofrene og de personer, som har gennemført afhøringerne.

Paven valgte siden at sende en af Vatikanets mest erfarne efterforskere af gejstliges seksuelle overgreb på mindreårige til Chile for at afhøre præster og påståede overgrebs ofre. I kølvandet på den 2300 sider lange rapport fra ærkebiskop Charles Sciclunas hånd, har paven indkaldt de chilenske biskopper til et møde i Rom i midten af denne måned.

Den chilenske kardinal Ricardo Ezzati udtalte desuden til journalisterne, at hverken han eller Kirken i Chile havde misinformeret paven, da de bad enhver, som havde været udsat for overgreb, om at træde frem.

”De, der har begået fejl, bør indrømme det, angre det og søge at hele sårene”, sagde kardinal Ezzati ifølge nyhedsbureauet *Reuters*.

NM

Biskop Juan Barros under sin indsættelsesceremoni i domkirken i Osorno, hvor vrede demonstranter og et stort pressekorps var mødt frem. Foto: Associated Press.

Paven besøger de baltiske lande i september

Økumenien bliver formentlig et gennemgående tema i alle tre lande.

BALTIKUM Vatikanet meddelte 9. marts, at pave Frans vil besøge de baltiske lande i dagene 22.-25. september. Ifølge oplysningerne vil paven besøge byerne Vilnius og Kaunas i Litauen, Riga og Aglona i Letland samt den estiske hovedstad Tallinn.

De tre baltiske lande har en overvejende kristen befolkning bestående af katolikker, protestanter og ortodokse, hvilket betyder, at pavebesøget – sådan som pave Frans har for vane – sandsynligvis får et stærkt økumenisk præg.

Både Estland og Letland har store protestantiske og ortodokse

befolkningsgrupper. Litauen derimod er overvejende katolsk, hvilket især skyldes landets historiske relationer til Polen. I Litauen udgør katolikkerne mere end 75 procent af den ca. 3 mio. store befolkning, mens ortodokse udgør 4 procent af befolkningen.

Letland og Estland har historisk set haft en protestantisk befolkning, men begge lande har de seneste årtier oplevet en voksende ateisme. I Letland udgør protestanterne fortsat ca. 34 procent af den lidt under 2 mio. store befolkning, mens katolikkerne udgør 25 procent og især er koncentreret i den østlige del af landet. Den ortodokse

Kirke er det tredjestørste kirkesamfund i landet.

I Estland betegner 54 procent af befolkningen på 1,3 mio. sig i dag som ikke-religiøse. Godt 16 procent af befolkningen er ortodokse, medens godt ti procent er protestanter.

Landenes præsidenter og de katolske biskopper i Estland, Letland og Litauen har inviteret paven i anledning af hundredåret for de baltiske landes grundlæggelse. I 1700-tallet kom hele Baltikum under Rusland og fik fælles historie. Først i 1918-20 blev de baltiske lande selvstændige, men i 1940-41 og atter efter 1945 blev de indlemmet i Sovjetunionen. Ved Sovjetunionens sammenbrud i 1991 blev landene atter selvstændige, og de blev i 2004 medlemmer af EU. NM

Kast en mønt og støt Caritas

Det bliver til 'mange bække små' i kendt fontæne i Rom.

SKILLING Skal du til Rom i år, så husk at kaste en mønt over skulderen i Trevi-fontænen. Hver mønt går nemlig til den katolske bistandsorganisation Caritas.

Roms myndigheder har for nylig besluttet, at alle de mønter, som turisterne kaster i turistmagneten *Fontana di Trevi*, ubeskåret skal gå til en række Caritas hjælpeprojekter. Ifølge nyhedsbureauet *Kathpress* har Caritas fået oplyst, at ordningen vil gælde året ud. De romerske myndigheder vil herefter vurdere, om mønterne fremover skal fordeles blandt flere hjælpeorganisationer.

Opgørelser viser, at turister i alt kaster mønter til en samlet værdi af 11 million kroner i fontænen hvert år. Trevi er Roms største og mest berømte fontæne, en af byens største seværdigheder og det vigtigste af byens mange barokmonumenter

fra 1700-tallet. Fontænen er godt 26 meter høj og næsten 50 meter bred.

Fontænen er kendt fra flere spillefilm, blandt andet Federico Fellinis 'La Dolce Vita' fra 1960, hvori indgår den berømte scene med den svenske skuespiller Anita Ekberg, der efter en glad aften sopper i fontænen.

Det pragtfulde anlæg blev opført i senbarokken mellem år 1732 og 1762 efter tegninger af Nicola Salvi. Pave Clemens XIII (1758-69) erklærede den 22. maj 1762 Trevi-fontænen for færdigopført og forestod den officielle åbning. Den sidste store renovering af fontænen skete mellem juni 2014 og november 2015.

Traditionen med at besøgende i Rom kaster en mønt over skulderen i fontænen for at være sikre på at vende tilbage til Den evige Stad, stammer formentlig fra antikken. De gamle romere kastede ofte mønter i bassiner og floder for at formilde vandguderne.

De penge, som havner i fontænen – for det meste euro, amerikanske dollar og japanske yen, men også mønter fra de fleste andre lande – bliver regelmæssigt samlet op af lokale kommunale arbejdere. De sidste tyve år er pengene gået til Caritas Rom, som har brugt pengene til mad og hjælp til byens hjemløse og fattige, medicinsk behandling og mikrolån-projekter. NM

Tyske biskopper undsiger deres egen bispekonference

Bispekonferencen lufter muligheden for at en protestant gift med en katolik kan gå til kommunion i en katolsk kirke.

BISPESTRID Syv tyske biskopper, blandt dem kardinal Rainer Woelki, har bedt Vatikanet tage stilling til et forslag fremsat af deres eget lands bispekonference. Forslaget vil gøre det muligt for protestantiske ægtefæller til katolikker – under visse betingelser – at modtage kommunion i en katolsk kirke.

Ifølge et udkast til retningslinjer, som bispekonferencen i Tyskland godkendte i februar, vil det fælles nadverbord først kunne komme på tale efter at den protestantiske ægtefælle har opfyldt flere betingelser; bl.a. at beslutningen sker efter "alvorlige samvittighedsransagninger" og at man "fuldt ud accepterer Den katolske Kirkes tro".

Trods forsikringer fra bispekonferencens formand, kardinal Reinhard Marx om, at man ikke ønsker at ændre Kirkens lære, har forslaget skabt splittelse blandt katolske gejstlige i Tyskland.

Kardinal Gerhard Müller, den tidligere præfekt for Troslærekongregationen, har kaldt forslaget "et retorisk trick" og har

udtalt, at de i udkastet skitserede betingelser aldrig kan opfyldes, hvis man ønsker at forblive tro mod Kirkens lære.

De syv tyske biskopper beder nu kardinal Müllers efterfølger i Troslærekongregationen, ærkebiskop Luis Ladaria, om at gribe ind. I et tre sider langt brev, offentliggjort i avisen *Kölner Stadt-Anzeiger*, skriver de, at bispekonferencen er i færd med at overskride sine beføjelser, og de beder derfor Vatikanet om hjælp. Brevet er også stilet til kardinal Kurt Koch, formanden for Vatikanets råd for fremme af kristen enhed.

De syv underskrivere af brevet er kardinal Rainer Woelki (ærkebiskop af Köln), ærkebiskop Ludwig Schick af Bamberg samt biskopperne Konrad Zdarsa (Augsburg), Gregor Maria Hanke (Eichstätt), Wolfgang Ipolt (Görlitz), Rudolf Voderholzer (Regensburg) og Stefan Oster (Passau).

Avisen *Kölner Stadt-Anzeiger* oplyser, at kardinal Reinhard Marx i et svar afviser de syv biskoppers bekymring og han

understreger, at der kun er tale om et udkast og at Kirkens lære ikke vil blive ændret. NM

Kort nyt

Stopper online-salg af bibler

KINA Kilder oplyser, at myndighederne har bedt forhandlere om at stoppe salget af bibler over internettet. Beslutningen ses som kommunistpartiets forsøg på at få kontrol med religionsudøvelsen i landet og sker samtidig med, at Vatikanet og Beijing forhandler en mulig aftale om udnævnelsen af katolske biskopper i Kina.

"Alle bibler og bøger uden publikationsnumre er blevet fjernet de seneste dage", oplyser en sælger fra internetplatformen *Taobao* til nyhedsbureauet *AFP*. Andre centrale religiøse tekster som eksempelvis Koranen og det taoistiske *Daodejing* synes det fortsat muligt at købe over internettet.

Ifølge et statsstøttet kristent råd findes det godt 20 millioner kristne i Kina, som er tilknyttet statsligt godkendte kirkesamfund – her er katolikker dog ikke medregnet. Det reelle antal kristne i landet er formentlig mellem 40 og 60 millioner, oplyser andre kilder.

Flertallet i EU er katolikker

STATISTIK Den katolske Kirke står stærkt i EU, idet 54 procent af de 512 mio. indbyggerne i EUs 28 medlemsstater er katolikker.

Ifølge det tyske nyhedsagentur *Katholische Nachrichten-Agentur* (KNA) er Polen det land i EU, der har den højeste katolske befolkningsandel, idet 96 procent af befolkningen tilhører Den katolske Kirke.

Næsteften Polen kommer Italien (95 procent), Spanien og Malta (hver med 92 procent) og Kroatien (89 procent). I den anden ende af skalaen finder vi EU-landene med den laveste andel katolikker: Finland (0,2 procent), Estland (0,4 procent), Danmark (0,7 procent), Bulgarien (1,0 procent), Grækenland (1,2 procent) og Sverige (1,6 procent). I alle disse landene er katolikker en tydelig minoritet.

I Tyskland tilhører ca. 30 procent af befolkningen Den katolske Kirke, altså lidt under en tredjedel.

Åben rådgivning i Caritas Center

Vi tilbyder bl.a. bistand i kontakten med myndighederne og hjælp med at forstå breve fra det offentlige.

Efter aftale tilbyder vi rådgivning på dansk, engelsk, polsk, fransk og italiensk.

Åben onsdage 17:00-19:30
Stenosgade 4A, 1616 Kbh. V
Tlf. 2299 3818 (i åbningstiden)

Caritas
CENTER STENOSGADE

Alle er kaldede til hellighed

Paven udsender apostolisk skrivelse om hellighed.

Tekst: Niels Messerschmidt & Vatikanradioen

HVERDAGSHELGENER Pave Frans' apostoliske skrivelse om hellighed, *Gaudete et Exsultate* (Fryd jer og glæd jer), blev offentliggjort den 9. april. Med dokumentets undertitel, 'Om kaldet til hellighed i dagens verden', ønsker paven at minde os om, at Kirkens lære om hellighed er et universelt kald, som gælder os alle.

Det 44-sider lange dokument er opdelt i fem kapitler med i alt 77 afsnit, og lige fra begyndelsen gør paven os det klart, at det ikke er hans hensigt at komme med en eksakt definition på hellighed, men at tilskynde alle til at leve et liv i hellighed.

Paven indleder *Gaudete et Exsultate* således (afsnit 1): *"Fryd jer og glæd jer"* (Matt 5,12), siger Jesus til dem, der forfølges eller ydmyges for hans skyld. Herren ønsker alt af os, og det han tilbyder er det sande liv, den lykke vi er skabt til. Han ønsker, at vi skal være hellige, at vi ikke skal nøjes med at være middelmådige, udvandede og usammenhængende eksistenser. Lige fra de første sider i Bibelen er kaldet til hellighed til stede på forskellige måder. Herren fremlagde det således for Abraham: *'Du skal vandre for mit ansigt og være uadædlig'* (1 Mos 17,1)".

Pave Frans forklarer straks herefter, at han ikke har ønsket at skrive en "afhandling om hellighed [...] Mit beskedne mål er at lade kaldet til hellighed genlyde atter en gang, at forsøge af få det 'legemliggjort' i vore dages verden med alle dens farer, udfordringer og muligheder. For Herren har valgt hver af os 'til at stå hellige og uden fejl for hans ansigt' (Ef 1,4)".

At elske til fulde

I det første kapitel – 'Kaldet til hellighed' [3-34] – præciserer paven, at kaldet gælder for alle: *"I skal [...] være hellige. For jeg er hellig"* (3 Mos 11,4; jf. 1 Pet 1,16). Hvert eneste menneske er kaldet til hellighed. Og enhver har sin helt særlige vej. Det gælder om at finde denne vej – med Helligåndens hjælp.

"I Kirken, som er hellig og består af syndere, finder du alt det du behøver for at kunne vokse i hellighed" [15]. Sammen vokser vi; sammen bliver vi hellige.

"Hellighed er ikke andet end kærlighed som leves fuldt ud", sagde Benedikt XVI. Det er Kristus, som elsker i os. 'Enhver helgen er et budskab, som Helligånden henter frem fra Jesu Kristi rigdom og giver til sit folk'" [21].

Paven minder os om, at Helligånden også virker uden for Den katolske Kirke. Ved den økumeniske markering i år 2000 ved Colosseum sagde den hellige pave Johannes Paul II, at martyrerne er "en arv, som taler højere end alt det, som adskiller os" [9].

Paven beder os om ikke at være bange for helligheden, ikke at være bange for at sigte efter højere mål, ikke at være bange for at blive elsket og elske. Vi bliver mere levende, mere menneskelige. I grunden er der kun "en ting, som er trist her i livet: ikke at blive hellig", således som den franske forfatter Léon Bloy udtrykte det [32-4].

To vranglærere

I det andet kapitel – 'To udspekulerede fjender af hellighed' [35-62] – advarer pave Frans mod to fjendtlige former for

hellighed, *gnosticisme* og *pelagianisme*; to gamle vranglærere som oplever fornyet aktualitet i dag. I gnosticismen er det kort fortalt den menneskelige forstand, som sættes i højsædet; i pelagianismen er det den menneskelige vilje. Paven har tidligere udtalt sig om disse vranglærere, blandt andet i sin første apostoliske formaning *Evangelii gaudium* (Evangeliets glæde), som giver et indtryk af, hvad det handler om:

"Denne verdslighed kan særligt næres på to måder, der er dybt indbyrdes forbundne. Den ene er tiltrukket af gnosticismen, dvs. en tro, der er lukket inde i det rent subjektive, hvor det eneste, der tæller, er en bestemt erfaring eller en række af ræsonnementer og erkendelser, som man mener kan styrke, trøste og oplyse, men hvor personen afgørende forbliver lukket inde i sin egen fornufts eller sine følelsers indre univers. Den anden er den neopelagianisme, hvor mennesker som en Prometheus kun refererer til sig selv og i grunden kun sætter deres lid til egne kræfter. De føler sig hævet over andre, fordi de overholder bestemte normer, eller fordi de er urokkeligt trofaste overfor en vis katolsk livsstil, som rettelig hører fortiden til. Der er tale om en dogmatisk eller disciplinær skræmsikkerhed, som fører til en narcissistisk og autoritær elitær indstilling, hvor man i stedet for at 'gå ud i alverden' analyserer og sætter etiketter på 'de andre', og i stedet for at lette adgangen til nåden bruger al sin energi på at kontrollere. I begge tilfælde har i grunden hverken Jesus Kristus eller Næsten synderlig interesse. Vi har her tegnene på en menneskecentreret 'immanentisme'. Man kan dårligt forestille sig, at der ud af disse former for en reduceret kristendom kan komme en dynamik, der skaber ægte forkyndere" (Evangelii gaudium, 94).

Den gyldne regel

Saligprisninger har en helt central placering i det tredje kapitel – 'I Mesterens lys' [63-109]: "I al enkelhed forklarede Jesus hvad det vil sige at være hellig. Han gjorde det ved at give os saligprisningerne (jf. Matt 5,3-12; Luk 6,20-23). De kan siges at være den kristnes identitetskort. Så hvis nogen spørger jer: 'Hvordan bliver man en god kristen?' er svaret enkelt: Hver af os må, på sin egen måde, gøre det som Jesus siger i

sin tale om saligprisningerne. I dem viser Mesterens ansigt sig; vi er kaldede til at lade det skinne igennem i hverdagen" [63].

"Ordet 'lykkelig' eller 'salig' bliver synonymt med 'hellig': Man når den ægte lyksalighed ved at give sig selv, ved trofast at leve efter Guds ord [64].

Herefter gennemgår paven saligprisningerne én efter én og beskriver deres modsætninger. Han påpeger, at man bør være sig bevidst om vanskelighederne ved at efterleve dem, og at man må acceptere at blive forfulgt, for i dag kan efterlevelsen af dem vække mistænksomhed, latterliggørelse og endda betragtes som upassende.

En af saligprisningerne: *"Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed"* sammenkæder paven med verdensdommen i Matt 25-35-36: *"For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig tøj, jeg var syg, og I tog jer af mig, jeg var i fængsel, og I besøgte mig"*.

Hvert eneste menneske er kaldet til hellighed. Og enhver har sin helt særlige vej

Her finder vi den gyldne regel for hvordan vi bør opføre os, skriver paven og opfordrer de kristne til at være åbne for disse ord, til ikke at kommentere dem bort eller at komme med undskyldninger. "Herren gjorde det klart for os, at vi hverken kan forstå hellighed eller leve som hellige, hvis vi ser bort fra dette som helligheden kræver: Det er barmhjertigheden som er 'evangeliets bankende hjerte'" [97].

Paven advarer mod fejl, der kan udspringe af visse ideologier [100-3]: Nogle holder deres sociale engagement adskilt fra deres forhold til Gud; andre værdsætter ikke andres sociale indsats, og nogle betragter visse temaer, som fx migranternes situation, som mindre vigtige.

Men "barmhjertigheden er ikke bare Faderens handling: den bliver kriteriet for at forstå hvem, der er hans ægte børn [...] Barmhjertigheden er hovedbjælken som holder Kirkens liv oppe" [105].

Paven afslutter kapitlet [109] med ordene: "Det er ikke mange ord [saligprisningerne og verdensdommen] Jesus kommer med. De er enkle, men praktiske og angår alle;

kristendommen er nemlig fremfor alt ment til at sættes ud i livet". Han anbefaler os at læse disse bibeltekster igen og igen, at huske dem, at bede med dem og forsøge at "legemliggøre" dem. Det vil gøre os virkelige lykkelige.

Hellighedens kendetegn

I den store kontekst, som saligprisningerne opridses, kommer paven i kapitel 4 – 'Nogle kendetegn ved helligheden i dagens verden' [110-57] – med forskellige egenskaber ved kaldet til hellighed, nemlig "udholdenhed, tålmodighed og ydmyghed", "glæde og sans for humor", "vovemod og glød", det at helligheden leves sammen "i fællesskab", det at være "i stadig bøn".

I det femte kapitel, 'Kamp, årvågenhed og åndeligt skøn' [158-77], skriver paven, at vi til stadighed må kæmpe mod verden og verdsliggørelsen, mod os selv og vore svagheder – og desuden mod djævelen. Djævelen er ikke en myte, men er en virkelig person. "Han forgifter os med had, tristhed, misundelse, laster. Når vi ikke passer på, ødelægger han vort liv, vor familie og vore fællesskaber, for djævelen 'går omkring som en brølende løve og leder efter nogen at sluge'" (1 Pet 5,8) [161].

Men Herren giver os gode våben: bøn, Guds ord, nadveren, den eukaristiske tilbedelse, skriftemålet, gode gerninger, livet i fællesskab og missionsvirksomhed [162].

Derfor anbefaler pave Frans en åndelig ransagning [166-75]. "Hvordan kan vi vide om noget kommer fra Helligånden eller om det har sit udspring i verdens ånd eller djævlens ånd? Den eneste mulige måde er åndelig ransagning, som ikke blot kræver en god evne til at ræsonnere og en sund fornuft. Åndelig ransagning er også en gave, man kan bede om. Hvis vi beder tillidsfuldt til Helligånden om ransagning og samtidig anstrenger os for at opdyrke det gennem bøn, refleksion, læsning og god rådgivning, vil vi sikkert kunne vokse i denne åndelige evne" [166].

Paven mener, at åndelig erkendelse er særligt påkrævet når livet "frembyder enorme muligheder for aktivitet og adspredelse" [167]. "Åndelig erkendelse er et middel i kampen for bedre at kunne følge Herren" [169].

"Vi er frie, med Kristi frihed, men han beder os undersøge det, som findes indeni os – ønsker, angst, frygt, længsler – og det, der sker rundt omkring os – "tidens tegn" – således at vi bliver opmærksomme på den fulde friheds vej: 'Prøv alt, hold fast ved det gode' (1 Tess 5,21)" [168].

Gaudete et Exsultate er den tredje apostoliske skrivelse fra pave Frans' hånd. I november 2013 udkom *Evangelii gaudium* (Evangeliets glæde) og i april 2016 den postsynodale skrivelse *Amoris Laetitia* (Kærlighedens glæde).

Foto: National Catholic Register.

”Enkelte udråber sig selv til superlæreembede”

Kardinal Kasper går til kamp for Amoris Laetitia i ny bog.

Tekst: Lisbeth Rütz

EXHORTATION Ikke siden Humanae Vitae (1968) har der været så meget blæst om en paveskrivelse. I mere end to år har der nu været strid om *Amoris Laetitia* (AL), en såkaldt formaningskrivelse (exhortation) på ca. 250 sider og med omkring 400 fodnoter i den engelske udgave, hvor paven sammenfatter konklusionerne på ægteskabssynoderne i 2014 og 2015. Sidste år i november offentliggjorde de fire kardinaler Burke, Brandmüller, Caffarra og Meisner fem dubia (tvivlsspørgsmål), som de havde sendt til paven, men aldrig fået et direkte svar på. Spørgsmålene skulle opklare de modstridende udlægninger af paragraf 300-305 i kapitel 8 i AL. Her står nogle af skrivelsens mest omdiskuterede passager og den omstridte fodnote 351, der åbner for at gengifte fraskilte i visse tilfælde kan modtage sakramenterne. Kardinalerne opfattede Dubia-skrivelsen som ”en broderlig tilrettevisning” af pave Frans.

Men AL handler ikke om enkeltsituationer og enkelttilfælde. Den handler først og fremmest om, hvad Kirken positivt kan gøre for, at glæden ved kærligheden i ægteskabet og i familien skal vare ved. Det siger kardinal Walter Kasper, som kalder

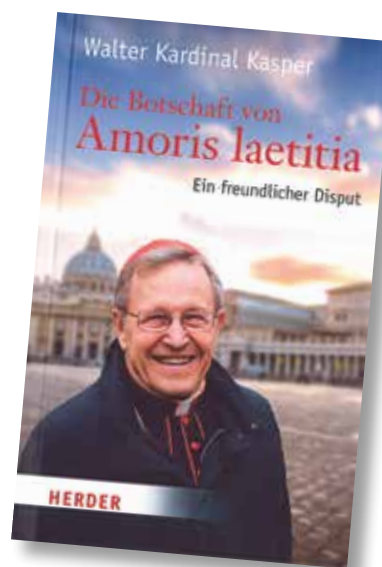
AL for ”et profetisk skrift der står helt i Kirkens tradition”. Udsagnet står i hans bog ”*Die Botschaft von Amoris Laetitia. Ein freundlicher Disput*”, der udkom i februar i år.

Den største fejl ved mange af bidragene til diskussionen omkring AL er ifølge Walter Kasper, at de læser kapitel 8 - stridens æble - isoleret fra den grundlæggende intention i skriftet. Men skriftet står helt i Kirkens tradition og fører den konsekvent videre, siger Kasper. Selv om han kalder bogen ”*Ein freundlicher Disput*” er den dog ganske kontant i sin tone og ret så kritisk over for dubiakardinalerne. ”Det kan jo ikke være sådan, at nogle enkelte nu skal udråbe sig selv til superlæreembede”, siger Kasper og fastslår, at dokumentet som samlet udtryk for de overvejelser, der har været hos paven, biskopper og lægfolk på synoden er forpligtende for alle katolikker. Kasper henviser også til pavens brev til de argentinske biskopper (5. september 2016) og til nogle bemærkninger i flyet fra Lesbos til Rom (16. september 2016)

Baggrunden for *Amoris Laetitia* er den dybe kløft mellem mange katolikkers daglige liv og Kirkens lære om ægteskabet. En af de nye ting Kasper nævner med glæde er,

at denne rundskrivelse har et positivt fokus på den erotiske kærlighed i ægteskabet. Paven vil, siger Kasper, gerne afgrænse sig fra den kolde skrivebordsmoral, der ser på alle spørgsmål ud fra abstrakte teologiske principper. Den hjælpsomme udstrakte hånd - ikke pegefingern skal være det de troende mødes med. Paven skriver ikke ud fra en abstrakt doktrin, men søger en konkret forståelse. Han åbner døren og viser en mulig vej, men udvikler ikke kanoniske regler, der kan bruges i alle konkrete situationer.

AL kommer ikke med en orienteringsløs, relativistisk situationsetik, der lader fem og syv være lige. Den vil vise os en vej, der virkeliggør den kristne vision for ægteskabet og familien, som vi kan læse om den i Den hellige Skrift og i Kirkens

lære, siger Kasper. En barmhjertig pastorale er dog ikke det samme som at holde ophørsudsalg for den kirkelige morallære og barmhjertigheden ophæver ikke den almene lov, siger Kasper, der fastslår, at paven holder fast ved den guddommelige lov, men samtidig åbner for en pastoral skelnen og for ”den pastorale barmhjertigheds logik” i visse konkrete situationer.

Det sker i traditionens lys - og traditionen skal i denne sammenhæng ikke ses som det stillestående vand, nej, den er som en frisksprudlende kilde, som vi hele tiden skal fordybe os i for at finde svar på åndelige og pastorale spørgsmål, fastslår Kasper.

Kapitel 8 i AL handler om kontroversielle emner - mennesker der lever i såkaldt ”irregulære situationer”. Det kan for eksempel dreje sig om borgerlige ægteskaber mellem fraskilte og gengifte (AL 291), de facto partnerskaber og same sex marriage (ægteskab mellem to personer af samme køn se AL 250 f.), der ikke svarer til den kristne ægteskabsforståelse. Her er der i høj grad brug for at skelne og se, at selv om nogle former for samliv ikke svarer til Kirkens lære om ægteskabet, så virkeliggør de alligevel en del af idealet (AL 292). Bag denne måde at se tingene på ligger begrebet gradualitet - at mennesker nærmer sig idealet i forskellige tempi.

Walter Kardinal Kasper: *Die Botschaft von Amoris laetitia. Ein freundlicher Disput*, udkom på Herder Verlag februar 2018.

”Der er tidspunkter, hvor man ikke skylder paven lydighed”

Pavens mest prominente kritikere - kardinalerne Burke og Brandmüller - fortsætter den hårde kurs.

Tekst: Lisbeth Rütz

EXHORTATION Traditionelt sindede katolikker har altid spillet på deres ubrydelige loyalitet mod hvad der kommer fra læreembedet. De har altid fejlet progressives klager over, at paven har for meget magt til side. Men mens liberale teologer under Johannes Paul II og Benedikt XVI bad om mere kollegialitet og mindre pavelig enevælde, så er det under pave Frans nu de konservative, der forlanger indskrænkninger i pavens autoritet. Det siger det engelske katolske tidsskrift *The Tablet* (7. april) i en kommentar til en konference i Rom, hvor kardinalerne Raymond Leo Burke og Walter Brandmüller gang på gang blev mødt med klapsalver.

Konferencen ”Chiesa cattolica, dove vai?” (Katolske kirke, hvor går du hen?), blev arrangeret af gruppen ”kardinal Caffarras venner”. Burke og Brandmüller hører sammen med de nu afdøde kardinaler Caffarra og Meisner til de såkaldte dubiakardinaler, der i de seneste år har profileret sig med en mere og mere heftig kritik af *Amoris Laetitia* - pavens exhortation om ægteskab og familieliv (AL).

De fire kardinaler har med kardinal Burke i spidsen anklaget pave Frans for at skabe forvirring omkring Kirkens lære om ægteskabet, og Burke har anklaget paven for ikke at respektere *depositum fidei* (det overleverede trosgrundlag sådan som det

gives videre gennem Kirkens tradition). Konferencen fastslår i sin slutskrivelse, at et fuldbyrdet ægteskab mellem to døbte personer aldrig kan opløses. Den skriver, at der findes absolutte, moralske bud, der skal

Kardinal Burke med *cappa magna* og *galero*, en hat der tidligere blev givet til kardinaler. Den blev afskaffet ved et paveligt dekret i 1965. Foto: wikipedia.

følges uden undtagelse, og at man ikke kan lægge et subjektivt samvittighedsskøn på disse bud.

Kirken er ikke et demokrati

Der er tider, hvor man har pligt til at gå paven imod, sagde Burke, der i sit indlæg fokuserede på grænserne for pavens autoritet og henviste til Galaterbrevet 2,11 hvor Paulus irettesætter Peter. Kirken er ikke et demokrati, sagde kardinal Walter Brandmüller, der luftede sin skepsis over for, at katolske lægfolk var blevet konsulteret i en verdensomfattende spørgeskemaundersøgelse før de to ægteskabssynoder. Han mente, at disse opinionsundersøgelser alt for let kan manipuleres.

I et længere interview i Frankfurter Allgemeine i oktober har Brandmüller tidligere fremhævet, at ægteskabets uopløselighed ligger fast med koncilet i Trento. Kirkens samlede moralteologiske overlevering kan ikke sættes ud af kraft ved en enkelt fodnote siger han her og henviser til fodnote 351 i AL. Kan det der var synd i går være noget godt i dag, spørger Brandmüller, der i interviewet beklager sig over, at dubiakardinalerne intet svar har fået fra paven og at de heller ikke har kunnet komme i audiens hos ham.

Walter Brandmüller: Født 1929. Præsteviet 1953. Som ung konverteret til Den katolske kirke. Tidligere professor i kirkehistorie ved universiteterne i Dillingen og Augsburg. Ekspert i koncilshistorie og fra 1998 til 2009 præsident for den pavelige komite for historievidenskab. Kardinal i 2010.

Han udtrykker i interviewet sin stærke bekymring over den nuværende situation og nævner, at der i 2015 blev indsamlet 870.000 underskrifter, der bad paven skabe klarhed omkring AL.

Kirkens samlede moralteologiske overlevering kan ikke sættes ud af kraft ved en enkelt fodnote

Raymond Leo Burke: Født 1948. Præsteviet 1975. Doktorgrad i kanonisk lov i 1984. Ærkebiskop af St. Louis 2003. I 2008 udnævnt af Benedikt XVI til præfekt for den apostolske signatura (Kirkens øverste domstol). Fjernet herfra i 2014 af pave Frans. Kardinal i 2010. Har været medlem af forskellige kongregationer - blandt andet kongregationen for gudstjenestefejring og sakramenter.

Tag med på årets valfarter

"I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig." (3 Mos 19,2).

BISPEDØMMET Valfartstiden nærmer sig. Søndagene den 27. maj og 3. juni er vi indbudt til at mødes på Åsebakken og på Øm. Som i de foregående år opfordrer jeg alle til at deltage i disse to fejring af Kristus, Jomfru Maria og vort fællesskab som Kirke.

Vore valfarter falder altid i påsketiden eller kort derefter. Ofte kan vi på vore valfarter markere én af de store fester, som står i kalenderen netop da. I år vil vi på Åsebakken fejre festen for Den hellige Treenighed og på Øm markere Kristi Legems og Blods fest.

Valfarternes tema er i år Guds opfordring til det udvalgte folk i den gamle pagt: *"I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig." (3 Mos 19,2).* Guds hellighed forbindes ofte med hans utilnærmelighed og med, at vore kendte begreber ikke slår til, når vi skal tale om ham. Denne hellighed afspejles i begge de fester, vi skal fejre på vore valfarter. Både Treenigheden og Eukaristien er uudgrundelige mysterier, som vi ikke kan fatte, men kun tage til os i tro.

Alligevel opfordrer Gud os til at være hellige, indbyder os til at træde ind i sit univers. Med inkarnationen, Guds Søns komme til os som menneske, er vi kommet lidt ind i Treenighedens mysterium, fordi Kristus har åbenbaret os Faderen og sendt os Helligånden. I Eukaristien bliver vi meget konkret inddraget: Den menneskevordne, og nu herliggjorte Kristus tager på en særlig måde bolig i os.

To anledninger i år gør temaet, hellighed, relevant. Pave Frans har for nylig udsendt en apostolisk skrivelse om hellighed, og i oktober og november kommer relikvierne

af Den hellige Thérèse af Lisieux og hendes helgenkærede forældre på pilgrimsfærd til Norden. I Danmark vil de være fra den 5. til den 11. oktober.

Pave Frans' skrivelse, *"Gaudete et Exultate,"* (G&E) handler om kaldet til hellighed i nutidens verden. Den gamle pagts kald til hellighed (3 Mos 19,2) gentages med andre ord i den nye. Her siger Jesus: *"Vær fuldkomne, som jeres himmelske Fader er fuldkommen!"* (Matt 5,48). Dette skriftord er sidste vers i det kapitel, der indledes med saligprisningerne, og netop saligprisningerne fylder meget i pave Frans' skrivelse (kap. 3). At følge dem, ofte mod mange odds, er en vej til hellighed, ikke bare for én selv. Ved at tro på det, saligprisningerne lover, kan man også bringe glæde til andre, som når pave Frans udlægger det at sørge, som evnen til at dele andres lidelse (Matt 5,4) (G&E nr. 76).

Hellighed er ikke noget verdensfjernt. I sin skrivelse kommer pave Frans mange gange ind på nødvendigheden af at omsætte sin tro i gerning, være lige trofast med evangeliet og Kirkens lære og ivrig i at tjene ens næste.

Kaldet til hellighed er personligt; men for at udvikle helligheden har vi brug for fællesskabet for dér at omsætte vor overbevisning til handling. Det foregår derhjemme i familier og menigheder; men lad også vore valfarter være et udtryk for ønsket om, at det må lykkes.

Vor tid ser ofte dystert ud; men det skal altid kunne kendes på os kristne, at vi er glade og fortrøstningsfulde. At leve op til det vil ikke blot sætte os fri, men også være en opmuntring til andre.

Jeg opfordrer derfor alle til at deltage i

På vej gennem Rude Skov mod Åsebakken. Foto: Lisbeth Rütz.

Søstrene modtager Vor Frue af Åsebakken efter dagens valfart. Foto: Lisbeth Rütz.

valfarterne i år og ser frem til at møde flest maj eller på Øm den 3. juni. muligt af jer, enten på Åsebakken den 27.

+Czeslaw

Valfartskoret synger. Foto: Lisbeth Rütz.

Der lyttes til biskop Czeslaws prædiken. Foto: Lisbeth Rütz.

Indvielsesbøn til Jomfru Maria

Gud, vor himmelske Far!
For at frelse verden
har du hengivet din Søn,
den evige og énbårne,
undfanget ved Helligånden,
født af Jomfru Maria,
korsfæstet, død og opstanden.
Vi venter hans komme i herlighed. Vi priser
den salige Jomfru Maria for hendes tro,
og vi indvier os til hende,
for at vi – ligesom hun –
må gemme Ordet i vort hjerte.
Lad denne vor indvielse
være en fornyelse af dåbens pagt
og af troen på din Søn, Jesus Kristus, og
hans glade budskab.
Lad det sindelag, som var i Maria, også
være i os.

Send os din Helligåndens nådegaver,
så vi sammen med Maria må bekende, at
du er den,
der støder de mægtige fra deres troner og
ophøjer de ringe.
Du mætter de sultne med gode gaver og
sender de rige tomhændede bort.
Lad os – ligesom Maria –
være viet til troen på dine løfter og til det
usvigelige håb for os selv
at Jesus Kristus – din og Marias Søn – vil
føre hele skabningen
til sit mål og fuldende dit rige:
for at du må være alt i alle.
Til dette håb vier vi hele den skabning, der
endnu sukker og er i véer
og længes efter åbenbaringen
af Guds børns herlige frihed.
Hellige Maria, Guds Moder!

Til din beskyttelse søger vi tilflugt.
Vi vier os til dig,
for at vi må tilhøre din Søn,
som hengav sig selv til Faderens vilje for at
frelse det fortabte.
Lad vor livsførelse bære vidne om
helligelse og forløsning
ved Helligåndens kraft.
Lad Jesu saligprisning opfyldes på os som
på dig:
"Salige er de rene af hjertet, for de skal se
Gud."
Kirkens Moder:
I alle kampe mellem det gode og det onde,
mellem lyset og mørket,
som ryster vor verden i dag,
anbefaler vi alle mennesker
og folkeslag til dig,
at de må finde den udsoning,

fred og retfærdighed,
som din Søn har beredt!
Ganske særligt anbefaler vi til din forbøn
vort bispedømme og vort land, Danmark.
Vi ved os i vor indvielse forenet med hele
Kirken, vor hellige Fader, Paven,
I dette enhedens bånd
frembærer vi Kirkens forbøn,
i bekymring og håb for verden i dag.
Hil dig, Maria, fuld af nåde! Herren er med
dig!
Velsignet er du iblandt kvinder,
og velsignet er dit livs frugt, Jesus. Hellige
Maria, Guds Moder!
bed for os syndere, nu og i vor dødstime.
Amen.
Hans L. Martensen SJ (1927-2012) Teksten
er taget fra *Bønnebog for Den katolske
Kirke. Ansgarstiftelsens Forlag 2013.*

”Det er de unge, som skal føre kirken videre – de er fødekæden”

I forbindelse med DUK's 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og kommende numre en række portrætter af Danmarks Unge Katolikker.

Tekst: Ilona Nawarecka Rasmussen, tidl. sekretariatskoordinator

DUK 70 ÅR Kære DUK, stort tillykke med jubilæet! 70 års virke i blandt katolske børn og unge over hele landet er ikke så lidt, og når jeg tænker på de mange ulige forhold, der gør sig gældende for en kristen, mindretalskirkelig organisation, så kan man ikke andet end at være stolt af den.

DUK har siden januar 1970 været en del af mit liv. Det hele startede i Aarhus, hvor min lillebror Damian og jeg blev medlemmer af Katolsk Ungdomsklub (KUK) ved Vor Frue Kirke. De aktiviteter – og især trosfællesskabet – dannede grundstenen for et livsvarigt tilhørsforhold, som jeg er utrolig glad og taknemmelig for.

Siden da blev både Damians og mine børn aktive medlemmer af DUK, og børnebørnene er nu også kommet på banen. Igennem årene har vi deltageret i mange lejre, fra børnelejr til multilejr samt diverse arrangementer både lokalt og nationalt.

DUK's arbejde er kompetent, positivt og forankret i de unges liv, uanset om det er under uformelle og mindre forpligtende aktiviteter eller større arrangementer, som skal fungere efter fælles spilleregler.

Jeg beundrer af hele mit hjerte de frivilliges indsats, uden dem kunne DUK ikke overleve. Og jeg taler af erfaring, da jeg under min mangeårige ansættelse som sekretariatskoordinator i DUK, igen og igen blev bekræftet i disse anskuelser.

Jeg har været med til at arrangere et utal af aktiviteter under flere forskellige børne- og ungdomspræster, hovedbestyrelser, kollegaer og mange, mange frivillige. DUK's arrangementer er mangfoldige og engagementet hos medlemmerne er stort, og ofte involverer det også andre familiemedlemmer. Ømborgen skal i denne forbindelse nævnes. De fleste DUK-arrangementer afholdes der, stedet er elsket af alle, såvel gamle som nuværende medlemmer. Mange venskaber er blevet skabt, mange ægteskaber er indgået. Man rejser hjem med rygsækken fuld af oplevelser for livet.

Andre nationale arrangementer, som knytter medlemmerne og sognene sammen, er sakramentalweekenderne og Den Største Dag, hvor alvor og leg går i spænd.

Af særlige begivenheder, som jeg vil fremhæve her, er Verdensungdomsdagene. Uforglemmelige dage, hvor unge katolikker fra hele verden, med paven i centrum, mødes. Jeg er sikker på, at disse møder har en stor betydning for de unges religiøsitet, og knytter dem yderligere til Kirken.

Alle disse aktiviteter kunne ikke finde sted uden dygtige, engagerede frivillige og ansatte.

I min tid i sekretariatet har jeg også nydt opbakning fra sognene, kateketer, katolske skoler og andre katolske institutioner,

Ilona Nawarecka Rasmussen. Privatfoto.

som har ydet hjælp til afviklingen af nationale arrangementer, rekrutteringen af medlemmer mv.

DUK's evne til at favne forskellige sproggrupper er også en vigtig del af organisationens arbejde. Det bedste eksempel er de vietnamesiske lokalforeninger, men andre nationaliteter er også repræsenteret i sognene landet rundt.

Endvidere er DUK en læreplads for bestyrelsesmedlemmer og lokalforeninger. Det er der, de øver sig i demokratiske processer.

DUK som organisation spiller en vigtig rolle i vores bispedømme, da medlemmerne danner fundamentet i fremtidens katolske kirke. Det er de unge, som skal føre kirken videre - de er fødekæden.

Som tidligere medlem og ansat ser jeg med glæde på de nye moderniseringstiltag i organisationen og udvidelse af sekretariatets

ansatte, især den netop ansatte børne- og ungdomspræst, Kasper Baadsgaard-Jensen. De mange år uden fast tilknyttet børne- og ungdomspræst har været et problem for organisationen, blandt andet i form af et mindre aktivitetsniveau og et faldende medlemstal. Ansættelsen af en ny børne- og ungdomspræsten er et vigtigt skridt i den rigtige retning, og jeg tror, at denne udvikling kan være med til at fremtidssikre DUK og Den katolske Kirke i Danmark.

Mine knap 15 år som ansat i DUK har været rige på mangfoldige oplevelser, selv om arbejdet med meget unge mennesker nogle gange har været udfordrende. Men også gjort min hverdag sjovere.

Jeg håber inderligt, at det arbejde, som DUK har stået for indtil nu, fortsætter med samme styrke og energi, med vores tro og fællesskab i centrum til glæde for hele det katolske samfund i Danmark.

Mere plads at boltre sig på

Sct. Albani Skole i Odense flytter til ny lokalitet.

Tekst og foto: Leo Roed

ODENSE Igennem 150 år har Sct. Albani Skole været nabo til Sct. Albani Kirke, men når elever og medarbejdere starter på skolen efter sommerferien, vil det være i helt andre bygninger beliggende i Bolbro ca. 4 km. fra nuværende lokalitet.

Skolen har i øjeblikket 225 elever fordelt på klassetrin 0-9. klasse, og de fysiske rammer har længe været for små. Således kan den meget lille skolegård ikke rumme alle elever i frikvartererne, så der er klassetrin, der sammen med lærerne må bevæge sig ned til det tætliggende område ved Odense å. Gruppelokaler er der ingen af, så gruppearbejde foregår på gangene og trapperne.

Personalet har igennem tilfredshedsundersøgelser givet udtryk for dårligt indeklima, for megen støj samt for lidt plads.

Skolens bestyrelse har igennem længere tid sammen med skolens ledelse uden held forsøgt at finde tilfredsstillende løsninger på problemerne, men i oktober 2017 viste der sig en mulighed, idet Statens Ejendomsselskab Freja satte bygningerne i Bolbro til salg. Desværre var der en anden køber, der overtog bygningerne med henblik på at ombygge til boliger, men skoleleder

Lars Bendix arbejdede sammen med Home Erhverv på at få lov til at købe bygningerne. Det var en lang og besværlig proces der først blev endelig her i begyndelse af april, hvor aftalen blev, at skolebygningerne i Adelgade bliver overtaget af sælgeren af bygningerne i Bolbro. Bygningerne i Adelgade vil blive ombygget til lejligheder.

Ejendommen i Bolbro blev i 1907 oprettet som børnehjem, og senere hen udvidet. Det forblev børnehjem frem til 1973 og blev herefter omdannet til seminarium. Seminariet blev i 1997 udvidet med en stor undervisningsbygning.

Undervisningsbygningen rummer på to etager med de ti store klasserum, der er behov for, sammen med gruppelokaler samt en stor samlingsal. Hertil kommer fritidsplads til elever samt en stor afdeling til personalet.

Det hele ligger på en ca. 10.000 kvm stor grund, så eleverne har plads til at røre sig på.

Skolen vil med de nye bygninger få langt større mulighed for undervisning i valgfag samt, hvis der bliver behov for det, også mulighed for at udvide med flere klasselokaler.

Sammen med skolen flytter Musikalsk Børnehaven, der indtil nu har boet til leje i en af skolen ejet bygning.

Det har naturligvis ikke været let at sige farvel til det nære geografiske forhold til Sct. Albani Kirke, men aftalen er blevet til i fuld forståelse med Sct. Albani Kirkes sognepræst Pastor Bernhard, og skolen vil beholde den samme kontakt til kirken som hidtil, ligesom skolen beholder såvel sit navn, formål og idégrundlag

Der har i forbindelse med offentliggørel-

sen af købet været både positive og negative kommentarer fra forældreside, primært på grund af transportproblemer, men senest i 2020 vil Odense letbane være i drift med holdeplads uden for kirken samt holdeplads meget tæt på de nye faciliteter i Bolbro – indtil letbanen er i drift, vil skolen indsætte en skolebusordning om morgenen.

Der har i uge 15 været holdt åbent hus i de nye bygninger, og da forældrene så mulighederne, kunne de fleste godt se formålet med at flytte.

Det er denne bygning Sankt Albani Skole i første omgang skal have undervisning efter flytningen til Bolbro.

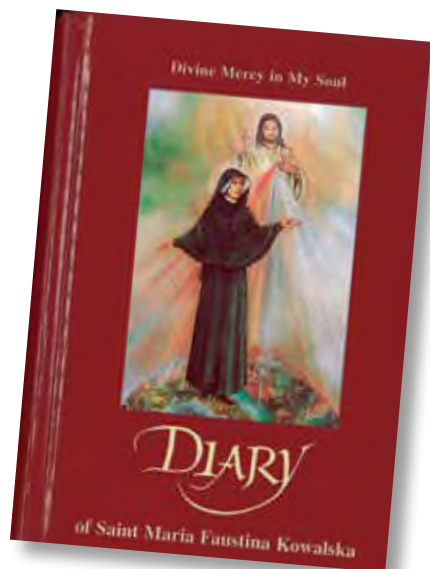
Andagten til Guds barmhjertighed

Gud kaldte den fattige og uddannede unge polske pige, Helena Kowalska til at udbrede andagten til Hans barmhjertighed. Hun er nu kendt som den hellige Faustina (1905-1938).

Tekst: Birgit Bidstrup Jørgensen

FROMHEDSLIV Med helgenkåringen i år 2000 blev den teologiske værdi af sr. Faustinas åbenbaringer anerkendt, og der er bestræbelser for, at hun må blive udnævnt til kirkelærer. Andagten til Guds barmhjertighed er kendt fra den dagbog, som sr. Faustina førte gennem de sidste fire år af sit liv. Den læses nu over det meste af verden, men er ikke oversat til dansk og endnu ikke særlig kendt i Danmark.

Kort før sin 20 års fødselsdag indtrådte sr. Faustina hos Kongregationen af Søstre af Barmhjertighedens Guds Moder i Warszawa. Med kun tre års skolegang blev hun én af de søstre, der tog det hårde fysiske arbejde med madlavning, vask og havearbejde. Hendes opvækst i en fattig, børnerig bondefamilie gjorde hende velforberejdet til både fællesskabet i klostret og arbejdet der. Men bestemt ikke til at

Den hellige Faustinas dagbog.

skrive så meget og med så dyb indsigt, som hendes dagbog viser.

Dagbogen blev forunderligt nok kun til, fordi sr. Faustinas åndelige vejleder, fr. Sopocko, ikke havde tid nok til at høre hendes lange skriftemål både om få og små synder, men også om de store åndelige oplevelser og opgaver, som Jesus havde pålagt hende. Derfor bad han hende skrive det hele ned, så han kunne læse det senere.

Dagbogen giver et unikt indblik i, hvordan Gud handler i én af sine udvalgte sjæle, og hvordan hellighed vokser frem gennem kærlighed til Gud, lydighed, lidelse og offer. Vi følger sr. Faustina gennem den højeste ekstase i mødet med den Treenige Gud, som hun ikke finder ord for, og ser, hvordan hun i kærlighed og hengivelse til Guds vilje bringer sig selv som et offer, for at andre må modtage Guds barmhjertighed. Vi følger hendes afgrundsdybe lidelse for denne intention. Kun Gud kender den, skriver hun ofte.

Alligevel får vi en del at vide. Dels om den fysiske lidelse og udmattelse, der følger med hendes tuberkulose-sygdom. Dels om den psykiske lidelse, som livet i et kloster kan indebære for en søster, der adskiller sig fra resten. Der blev snakket om sr. Faustina, og hun vidste, at hendes medsøstre mente,

at hun slet ikke var syg, men blot ville slippe for arbejdet. Søstre, der hørte om hendes visioner, konfronterede hende med, at hun måtte være enten hysterisk eller besat. Sr. Faustina kom heller ikke uden om dét, der i mystikerens liv kaldes "sjælens mørke nat", da hun over en periode på halvandet år oplevede sig totalt forladt af Gud. Det meste af sit liv, fra sin tidlige barndom, levede hun dog i inderlig kontakt med Gud. Hendes hverdag var præget af hyppige visioner, af at høre Guds stemme, af at modtage Jesu sårmerker (skønt usynligt for andre) og af at mærke, når nogen bad for hende eller havde brug for hendes forbøn. Alt dette fortalte hun kun til sin skriftefader og sine overordnede, fordi lydigheden krævede det. Først efter hendes død fik de andre søstre at vide, hvad der egentlig var så særligt ved sr. Faustina.

Sr. Faustinas budskaber er privat-åbenbaringer, som vi ikke har pligt til at tro på. Men vi har lov at tage imod dét, "der i disse åbenbaringer udgør en sand appel fra Kristus eller Hans helgener til Kirken" som en hjælp til at efterleve Kristi endegyldige Åbenbaring, der er indeholdt i Bibelen.

Hvad skal vi så med den hellige Faustinas budskaber, hvis vi ikke kun vil følge udviklingen i hendes åndelige liv? Svaret er, at Gud gennem hende opfordrer os til en andagt, som hun fortæller, at Jesus selv har dikteret til hende. Kan vi tro det? "På deres frugter kan I kende dem", skriver Matthæus (7,16) i sin advarsel mod falske profeter. Sr. Faustinas budskaber er i dag udbredt over hele verden og bærer gode frugter ved, at mange mennesker gennem andagten til Guds barmhjertighed opnår at møde den barmhjertige Gud.

I forordet til den hl. Faustinas dagbog beskrives de fem elementer, som tilsammen udgør andagten til Guds barmhjertighed: at ære billedet, Barmhjertighedens fest, Barmhjertighedens rosenkrans, Barmhjertighedens time og at udbrede budskabet om Guds barmhjertighed. Til dem alle har Jesus knyttet særlige løfter. I det følgende beskrives de fem elementer med særlig vægt på billedet af den barmhjertige Jesus.

Nådebilledet

Kunsten har mange bud på, hvordan Jesus så ud. Men kun ét billede har Han selv stået model til.

Om aftenen den 22. februar 1931, mere end to år, før hun aflagde sine endelige klosterløfter, havde sr. Faustina en vision i sin celle. Hun så Jesus, der syntes at komme gående iført en hvid klædning med bælte om livet. Mens højre hånd var løftet til velsignelse, trak Han med venstre hånd klædningen lidt til side over hjertet, og derfra strømede en rød og en bleg stråle frem foran skikkelsen mod beskueren. Jesus bød sr. Faustina male et billede af, hvad hun så, og under billedet skulle stå teksten: Jesus, jeg stoler på dig. Jesus ønskede, at billedet skulle æres, først i søstrenes kapel og siden over hele verden, og særlig skulle det æres på den første søndag efter Påske,

som Han ønskede skulle være en fest for Guds Barmhjertighed (D = Dagbog 47; 49).

Et par år gik uden at Sr. Faustina fandt udveje for at male billedet, selv om Jesus flere gange mindede hende om det. Hun aflagde sine evige løfter og blev derefter sendt til Vilnius, hvor hun mødte den præst, der sammen med hende betragtes som apostel for Guds barmhjertighed. Allerede før de mødtes i skriftestolen, havde hun set ham i en vision og fået at vide, at denne præst ville hjælpe hende med at udføre Jesu vilje (D53). Fr. Sopocko mente ganske vist, at en psykiatrisk vurdering var nødvendig, før han turde tro på ægtheden af Sr. Faustinas visioner. Men efter hun blev erklæret fuldstændig mentalt sund, var han indtil sin død i 1975 utrættelig til at udbrede budskabet om Guds barmhjertighed trods stor modgang i dette arbejde. Han blev

Eugeniusz Kazimirowskis maleri fra 1934. © The Congregation of the Sisters of Merciful Jesus. Bringes med tilladelse. Foto: www.knom.org.

saligkåret i år 2008. Fr. Sopocko fandt i sin bekendtskabskreds en kunstner, der var villig til at male billedet efter sr. Faustinas anvisninger.

Vand og blod

Motivet med de to stråler er unikt i kunsten og uløseligt forbundet med andagten til Guds barmhjertighed. Fr. Sopocko forudså derfor nødvendigheden af at fortolke billedets motiv teologisk og bad Sr. Faustina spørge Jesus om, hvad strålerne betyder. Svaret var, at den blege stråle betyder vand, som retfærdiggør sjælene, mens den røde betyder blodet, som er sjælenes liv. Strålerne strømmer ud fra det sted, hvor Jesu hjerte blev gennemboret af lansen, mens Han hang på korset. De strømmer ud fra selve Hans barmhjertigheds inderste væsen, og når de på billedet stråler frem foran Hans skikkelse, er det for at skærme sjæle fra Guds vrede (D299).

"Vandet, som retfærdiggør sjæle", henviser til dåbens og forsoningens sakramenter, mens blodet henviser til eukaristien og de øvrige fire sakramenter. Strålerne kan også forstås i lyset af hele Johannesevangeliet, så vand og blod, som flyder fra Kristi gennemborede side, symboliserer Helligåndens nådegaver, der blev givet til os som konsekvens af Kristi død.

Hele billedet afspejler med sin mørke baggrund, at det er aften, da Kristus på opstandelsesdagen træder ind i nadversalen, hvor disciplene er forsamlede, og hilser dem med et "Fred være med jer" (jf. Joh 20, 19-23). Barmhjertigheden ses i Kristi blik, som ser nedad på beskueren. Det skulle være som Hans blik fra

korset, sagde Jesus (D326). Netop dette evangelium fra Johannes læses 2. søndag efter Påske, som Jesus ønskede fejret som Barmhjertighedens fest. Det forkynnder, hvordan Jesus grundlagde sin Kirke ved at udsende disciplene og give dem magt til at tilgive synder. Dermed indstiftede han samtidig forsoningens sakramente, hvor vi stadig møder Guds barmhjertighed.

Den 2. januar 1934 begyndte arbejdet, og i juni samme år blev billedet færdigt. En af sr. Faustinas foresatte, som var indviet i sagen, fulgte hende til malerens atelier, hvor også fr. Sopocko ofte var til stede - somme tider poserende til billedet iklædt en alba. Sr. Faustina græd sine modige tårer over, at Jesus på billedet ikke var så smuk som i hendes vision. Jesus svarede, at storheden i billedet ikke afhang af det kunstneriske, men af Hans nåde, som flyder ud fra det (D313).

Billedet bliver hængt op

Fr. Sopocko kunne ikke bare hænge et billede med et hidtil ukendt motiv op i en kirke uden sin biskops tilladelse, så i første omgang lod han det opbevare skjult i et kloster. Men Jesus lod ikke sr. Faustina i ro med sit krav om, at billedet skulle æres offentligt, og snart blev fr. Sopocko opfordret til at fejre messen ved den festlige afslutning af 1900-året for Jesu død og opstandelse. Det skete på 2. søndag efter påske, den 28. april 1935. Da blev billedet udstillet i Vor Frue af Barmhjertighedens helligdom ved Ostra Brama i Vilnius, og fr. Sopocko prædikede om Guds barmhjertighed. Sr. Faustina var til stede og glædede sig inderligt over denne første barmhjertighedens søndag.

Herefter hængte fr. Sopocko billedet op i den kirke, han var tilknyttet som præst. Han fik trykt bønsekort med billedet og små foldere med barmhjertighedens rosenkrans, som Jesus lærte sr. Faustina. Bønsekort og

Adolf Hylas billede af Den barmhjertige Jesus fra 1943 Foto: Piotr Tumidajski. © Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Bringes med tilladelse.

Vi må sætte os selv i parentes

”Fred er ikke kanonernes tavshed, men det at åbne sig selv over for den anden, en hjerternes sameksistens”, sagde nobelpristageren og dominikaneren pater Pire, der fik stor betydning for mange unge katolikker i tiden før Det andet Vatikankoncil.

Tekst: Kaare Rübner Jørgensen

FREDSARBEJDE Pater Pire Georges Charles Clément Ghislain Pire blev han døbt. Han var født i 1910 i den belgiske by Dinant, hvor hans far var embedsmand. Da tyske tropper i 1914 invaderede Belgien, flygtede familien til Frankrig, hvor den blev indtil krigsafslutningen i november 1918. Som attenårig indtrådte han så i dominikanerklostret i byen Huy sydvest for Liège. Fire år senere aflagde han evige løfter og tog navnet Dominique. Derefter studerede han teologi og sociologi på dominikanernes Angelicum-universitet i Rom, hvor han tog en doktorgrad i teologi, inden han fortsatte sine studier i Louvain. Som ung præst arbejdede han med at hjælpe fattige familier til at få et liv i værdighed, og under Den anden Verdenskrig var han kapellan for den belgiske modstandsbevægelse og organiserede flugtruter for nedskudte allierede piloter. Det havde nær kostet ham livet, for en dag blev han arresteret af franske modstandsfolk. Da han fortalte dem, at han var præst, bad de ham læse messe. Det gjorde han så, men efter den særegne ritus, dominikanerne dengang brugte. Ukendte med den anså modstandsfolkene ham for at være tysk spion, men heldigvis kom der én, der kendte ham, så han undgik at blive skudt.

Efter krigen gav han sig til at studere emner i relation til flygtninge og udgav bogen ”*Du Rhin au Danube avec 60.000 P.D [Personnes Déplacées]*.” (Fra Rhinen til Donau med 60.000 flygtninge). Han iværksatte hjælpeprogrammer og oprettede en organisation, som i 1950’erne opførte en lang række landsbyer for flygtninge i Østrig og Tyskland. For dette arbejde modtog han i 1958 Nobels Fredspris.

Fredsuniversitetet

For de penge, der fulgte med prisen, stiftede han *L’Université de Paix* (Fredsuniversitetet) i samarbejde med ateisten Raymond Vander Elst, der var juridisk professor i Bruxelles, og den amerikanske atomfysiker Robert Oppenheimer, der var jøde og en af atombombens fædre. Det havde til huse i en helt moderne, nyopført firefløjet bygning i funktionalistisk stil lidt uden for Huy (indviet 1963). I de følgende år blev her afholdt forskellige seminarer og konferencer og hver sommer to kurser, hvert af to ugers varighed for unge fra hele verden. Samtidig stiftede han en organisation, der oprettede såkaldte *Îles de Paix* (Fredsøer) i udviklingslande, blandt andet i Bangladesh og Indien. Det var projekter i landområder, hvor eksperter fra den vestlige verden instruerede lokalbefolkningen i en bedre udnyttelse af egnens naturlige ressourcer. For pater Pire var ”fred ikke kanonernes tavshed, men det at åbne sig selv over for den anden, en hjerternes sameksistens”, kort sagt: en relation mellem mennesker. Ved at arbejde sammen i et projekt eller i udførelsen af en opgave lærte vi at respektere og elske hinanden og skabte derved fred, mente han. Følgelig skulle de udsendte ulandseksperter komme fra forskellige lande og have forskellig religion. Pater Pire var et filosofisk menneske, der var udpræget praktisk orienteret. Han var dybt troende, men lod aldrig sin egen

tro styre de projekter, han iværksatte i sin kamp for social retfærdighed. Han arbejdede i lige så høj grad med protestanter, muslimer, jøder og ateister som med katolikker. Det var en holdning, som ikke altid blev påskønnet af hans ordensforstandere, endsige af de belgiske biskopper. Men den skaffede ham international anerkendelse, og i april 1964 modtog han Sonningprisen på Københavns Universitet.

På sommerkursus i Belgien

Tre måneder senere rejste jeg til Belgien for sammen med 47 andre unge at deltage i et sommerkursus på Fredsuniversitetet. Hver morgen var der messe kl. 7, celebreret af pater Pire eller af en af præsterne blandt kursisterne. Efter morgenmaden var der så forelæsninger og om eftermiddagen debat med dagens taler; ellers arbejdede vi i smågrupper eller læste i nogle af de bøger, der var i det lille bibliotek. Med enkelte undtagelser husker jeg ikke navnene på foredragsholderne, blot at en var belgisk højesteretspræsident, en anden leder af den belgiske videnskabelige ekspedition til Antarktis 1958-1959. Hvor den første talte om skabelse af social retfærdighed, orienterede den sidste os om de praktiske problemer, der var ved at leve tæt sammen med andre på Sydpolen, hvor der var mørkt alle døgnets 24 timer. Pater Pire selv holdt flere foredrag, bl.a. om hvad han kaldte den broderlige dialog (*dialogue fraternel*) – en samtale hvor man satte sig selv i en parentes og anerkendte den andens ret til at være anderledes. Desuden var der John Howard Griffin, en amerikansk katolik, der havde studeret musik i Frankrig, været jagerpilot under krigen og nu var læge og forfatter og en god ven af den kendte trappistmunk Thomas Merton. Ved at injicere sig med stoffet methoxsalem gjorde han sin hud mørkere, hvorpå han som sort rejste rundt med offentlige transportmidler i Sydstatene for at erfare, hvordan raceadskillelsen oplevedes af den anden side. Bagefter skrev han bogen ”*Black Like Me*” om sine oplevelser (1961), en bog som blev en international bestseller, der rystede det hvide Amerika. Men også en bog, der forårsagede, at han i periode måtte have politibeskyttelse på grund af de dødstrusler, han modtog.

Mest af alt husker jeg det uformelle samvær med de andre unge, der kom fra hele verden. De fleste var katolikker; men der var også lutheranere fra Danmark og Norge, calvinister fra Holland og anglikanere fra England. Derudover var der flere fra det sorte Afrika, heriblandt to katolske præster, to muslimer fra henholdsvis Tunesien og Tyrkiet og tre japanere. En ung spansk dominikaner kunne fortælle hylende morsomme vittigheder om diktatoren Franco. De fire fra Portugal var mere forsigtige. Nok ville de alle gerne fortælle om forholdene i deres land, men kun på tomandshånd, for så snart en af de andre kom inden for hørevidde, tav de stille. Gensidigt var de bange for, at han eller hun skulle være agent for Salazars hemmelige politi. Os danskere ville alle gerne tale med, for dengang havde Danmark internationalt et godt ry som et

Pater Pire med sommerholdet 1964. Artiklens forfatter sidder i første række som nummer seks fra højre. Privatfoto.

tolerant og demokratisk samfund med en høj levestandard. I det hele taget husker jeg med glæde tilbage på den varme, positive og tolerante stemning på pater Pires universitet, hvor alle respekterede hinanden og følte sig som venner – trods de forskelle der nu engang måtte være imellem os. Alle fik vi noget med hjem, vi kunne bruge i vor hverdag.

En optimistisk tid

Det var i 1964, altså samtidig med koncilet. Så for os unge var det en optimistisk tid. I dag, 54 år senere ser verden, præget af krige og terrorhandling, ganske anderledes ud. Men skal det betyde, at vi skal opgive vor ungdoms drømme? Den afdøde, tyske Bundeskansler Helmut Schmidt udtalte i en tv-udsendelse nogle år før sin død, at han var bange for, at det 21. århundrede skulle blive endnu mere blodigt end det 20. Jamen, var det med to verdenskrige ikke blodigt nok, kunne man spørge. Jo, men hans pointe var, at med den stigende befolkningstilvækst i verdens fattigste lande og øget knaphed på ressourcer ville adgangen til verdens råstoffer nemt kunne blive alles kamp mod alle – noget kun en mere ligelig fordeling af ressourcerne kunne undgå. Og det vil i praksis sige, at vi i den rige verden må give afkald – eller med pater Pires ord sætte os selv i parentes. For pater Pire var ønsket om fred ikke et politisk spørgsmål, for han appellerede til alle mennesker med god vilje uanset

partifarve, men det er det blevet i dag, hvor populistiske og fremmedfjendske partier mener, at vi kun skal tænke på os selv og ikke dele vor velstand med andre

Pater Pire døde i 1969 af komplikationer efter en operation på Louvains katolske hospital, blot 59 år gammel. Men de projekter, han satte i gang, er blevet fortsat efter hans død. I dag er der stadig kurser på hans Fredsuniversitet, der flyttede til Namur i 1981, og nye Fredsøer i Burkina Faso, Benin, Mali, Guinea Bissau, Ecuador, Bolivia og Peru. Og i 2013 fik vi pave Frans. Om han skulle have hørt om pater Pire, er nok tvivlsomt, men når jeg hører ham tale og læser hans skrifter, kan jeg ikke lade være med at tænke på den gamle dominikaner, jeg mødte i min ungdom. Som pater Pire tænder pave Frans et håbets lys for verdens fattigste, og som ham appellerer han til tolerance, gensidig respekt og omsorg. Og ligesom pater Pire forsøger pave Frans at få os til at forstå, at fred er en relation mellem mennesker, og at dens fundament er kærlighed til næsten. Fred er derfor ikke et abstrakt begreb, men noget vi hver for sig kan etablere i vor daglige omgang med andre – de være sig katolikker, protestanter, jøder, muslimer eller nogle, der har en helt anden tro eller mangel på samme.

Litteratur: Tilbage til Livet. Nobelprisen vinneren Dominique Pires liv og virke. Som fortalt til Hugues Véhénne. Nasjonalforlaget, Oslo 1961.

To fredsaktivister – en katolsk præst og en jødisk fysiker. Pater Pire og atomfysikeren Robert Oppenheim, der var en af atombombens fædre. Arkivfoto.

Tillykke til Sigurd Sverre og tillykke til bispedømmet

Det blev Nordens dag i domkirken.

Tekst: Lisbeth Rütz

PRÆSTEVIELSE For kun anden gang i bispeddømmets historie har vi fået en norsk præst. Den 7. april blev Sigurd Sverre Stangeland præsteviet i Sankt Ansgars kirke i Bredgade.

Alle pladser – også ståpladserne – var taget i brug, da den lange procession med biskop, præster og diakoner højtideligt gik ind i kirken til ”Å prektige himler og jorderiks hærer”, en Brorsonsalm der i dagens anledning blev sunget på norsk. Hele 22 af Sigurd Sverres medstuderende havde taget den lange vej fra præsteseminariet *Pontificium Collegium Germanicum et Hungaricum* i Rom for at dele dagen med Sigurd Sverre. Kollegiets ledelse var repræsenteret ved den tidligere rektor Benedikt Lautenbacher og den nuværende p. minister Norbert Frejek. Fra Norge var 23 medlemmer af Sigurd Sverres familie kommet sammen med omkring 40 norske venner og tidligere kolleger, blandt andet oberstløjtnant Palle Ydstebø fra det norske forsvars stabsskole.

Dekan Anne Kristine Børresen fra Det humanistiske fakultet ved universitetet NTNU deltog sammen med 10 tidligere kolleger til Sigurd Sverre. Blandt de kirkelige gæster fra Norge var kommet biskoppelig vikar msgr. Torbjørn Olsen, p. Andrzej fra Bodø i Nordnorge, pastor Claes Tande, p. Andreas Rupprecht og p. Sigurd Markussen foruden de to diakoner Josef Ottersen og Paul Opata. Fra Sverige kom på nær en hele Sankt Sigfrids præsteseminarium i Uppsala sammen med rektor p. Christoph Hermann.

Præstevielserne havde adskillige norske indslag. En norsk violinist spillede et variationsværk over en tysk koral, og et par ekstra norske helgener bl.a. Olav og Eysteinn af Nidaros var kommet med i Allehelgenslitaniets. Under veloplagt ledelse af domkirkens organist Rolf Tönshoff var der sørget for en flot musikalsk ramme omkring denne fest for bispeddømmet. Domkirkens kor sang Giovanni Croces motet ”*Benedicam Dominum* – Jeg vil lovprise Herren til hver en tid...”, og i dagens anledning var

der uropførelse af en ny vekselsang af Rolf Tönshoff.

”Også inden for Kirken er vi nogle gange fristede til at adlyde mennesker mere end Gud. Angsten for ikke at kunne komme i kontakt med det omgivende samfund frister os nogle gange til tilpasning af budskabet ved enten at udelade provokerende eller hvad man mener, er uforståelige elementer eller ved at komme med spiselige nyfortolkninger eller indskrænkninger af traditionelle trossandheder. Det bliver ikke lettere af, at de, der skal vejlede, ikke altid er enige. Men ikke mindst i denne tid er enighed, og især blandt os præster, ubetinget vigtig, både for ikke at forråde Kristus og for ikke at berøve menneskene det, de har krav på, Kristi rene og uforkortede budskab, naturligvis altid i præsentationen tilpasset de menneskers vilkår, som skal høre det”, sagde biskop Czeslaw i sin prædiken. Hovedtemaet i biskoppens prædiken var, hvor nødvendigt det er at være et tydeligt vidne om Kristus og skabe et miljø, hvor alt, hvad vi foretager os viser, at vi tror på den levende Kristi opstandelse.

Dagen efter præstevielserne var der primitivmesse i Sankt Annæ Kirke, hvor Sigurd Sverre har været i praktik under den sidste del af sin uddannelse.

”Hvor uransagelige er ikke Guds beslutninger og hvor uforståelige er ikke hans veje. Du var militærmand og akademiker, men forlod det hele for at blive præst. Øs nu glæde af frelsens kilder til dig selv og andre”, sagde sognepræst Wieslaw Podlach i sin prædiken, hvor han talte om nødvendigheden af at udvikle en tydelig præstelig identitet. En præst er hverken samtaleterapeut eller embedsmand. Han har fået en stor gave – præstekaldet – fra Gud”, sagde p. Wieslaw, der opfordrede alle til at støtte Sigurd Sverre med deres bøn.

I 13 timer blev der efter primitivmessen festet løs med taler, fællesspisning, bingo, sang og musik i Sankt Annæ Kirkes lokaler. Mange unge katolikker kender allerede Sigurd Sverre fra Øm. Med sin livlige og udadvendte facon har han formået at skabe

Pastor Sigurd Sverre Stangeland fejrer primitivmessen i Sankt Annæ Kirke søndag den 8. april. Foto: Blaž Franko.

Og så blev der festet til den lyse morgen. Foto: Blaž Franko.

Pastor Sigurd Sverre sammen med Maria Immaculata Søstrenes kommunitet på Amager efter primitivmessen. Foto: Blaž Franko.

spontan kontakt til mennesker, der står Kirken fjernt – blandt andet ved evangelisering på Lolland-Falster og til Folkemødet på Bornholm. Sigurd Sverre har en usædvanlig baggrund. I mange år arbejdede han som officer og major i det norske flyvevåben. Han har taget en doktorgrad i historie på en afhandling om Tyskland rolle i folkemordet

på armenerne 1915-1916. Fra 2012 til 2015 var han seminarist for Tromsø Stift, men valgte derefter at blive præstestuderende for bispeddømmet København.

Nu venter der endnu et års studier i dogmatik ved Gregorianauniversitetet i Rom, før han kommer til at arbejde i Danmark.

Festlig markering af Barmhjertighedens Søndag

En kopi af det berømte nådebillede med den barmhjertige Jesus hænger nu i Sankt Elisabeths Kirke.

Tekst og foto: Birgit Bidstrup Jørgensen

HOLBÆK Ved en messe lørdag den 7. april i Sankt Elisabeths Kirke i Holbæk bar pastor Michal Bienkowski for første gang en ny messehagel med Adolf Hylas billede af Den barmhjertige Jesus. Pastor Michal har fået messehagelen af de medlemmer af hans menigheder, der i efteråret deltog i en pilgrimsrejse til Polen med besøg i Krakow. Her besøgte gruppen blandt andet det kloster, hvor den hellige Faustina (1905-1938) levede og døde, og hvor Hylas billede nu hænger over kisten med hendes jordiske rester.

Ved samme messe blev en kopi af Hylas billede af Den barmhjertige Jesus højtideligt velsignet og ved messens afslutning ophængt på sin permanente plads. Billedets fremstilling af Den opstandne hænger nu efter den 14. station i Korsvejen, hvor Jesus lægges i graven, og lige over indgangen til skriftestolen. Teksten ”Jesus, jeg stoler på dig” er en opfordring til bøn og selvansagelse, hver gang vi træder ind i kirken.

Læs mere om sr. Faustina på side 8-9.

Adolf Hylas billede af den barmhjertige Jesus er placeret ved siden af den 14. station.

Pastor Michal Bienkowski med Krakowpilgrimmenes gave – en ny messehagel med nådebilledet af den barmhjertige Jesus.

Meddelelse vedrørende pastor Stephen Holm

Meddelelse sendt til præster, menighedsrådsformænd og ledere af ordenshuse.

BISKOPPEN Den 20. juni 2012 sendte daværende generalvikar Lars Messerschmidt nedenstående meddelelse ud til sognepræster, menighedsrådsformænd og ledere af ordenshuse. Den samme tekst blev også offentliggjort på bispeddømmets hjemmeside:

Til sognepræsterne, menighedsrådsformændene og ordenshusene

På biskoppens vegne skal jeg meddele, at pastor Stephen Holm af biskoppen dags dato er blevet pålagt kun at fejre messen i sit privatkapel i Sorø og i det hele taget ikke at udøve nogen funktioner i forbindelse med offentlige gudstjenester og valfarter.

Biskoppen pålægger som følge heraf sognepræster, menighedsrådsformænd samt ordenshuse ikke at invitere pastor Stephen Holm til at holde gudstjenester eller udøve andre funktioner i forbindelse med gudstjenester i jeres kirker og kapeller.

Biskoppen beklager, at det af

tungtvejende pastorale grunde har været nødvendigt med et sådant pålæg, og håber, at det kan bidrage til ro i bispeddømmet.

Den 20. juni 2012

På biskoppens vegne

Lars Messerschmidt, generalvikar

Et brev dateret samme dag, den 20. juni 2012 blev afsendt til pastor Holm. I dette brev beder jeg pastor Holm om fremover "kun at fejre gudstjeneste i kapellet i Sorø og i det hele taget ikke at udøve nogen funktion i forbindelse med offentlige gudstjenester og valfarter." I samme brev blev pastor Holm informeret om, at sognepræster, menighedsrådsformænd og ordenshuse ville blive pålagt ikke at invitere ham til at holde gudstjenester eller udøve andre funktioner i deres kirker og kapeller.

Pastor Holm indankede min disposition af 20. juni 2012 til den romerske Kleruskongregation, som ikke traf nogen afgørelse i sagen, men tilbagesendte den til

parterne, samtidig med at jeg opretholdt mine pålæg. Herefter gav det pavelige Statssekretariat mulighed for, at sagen kunne prøves ved den romerske domstol, Den apostolske Signatur, som antog den og den 29. november 2017 traf sin afgørelse. Den definitive og fulde ordlyd af afgørelsen er dateret den 7. marts 2018. Spørgsmålet, der stod til afgørelse var, om mine pålæg, også indanket for Kleruskongregationen, var en overtrædelse af kirkeretten, dvs. om pastor Holms rettigheder mht. udøvelsen af hans præstelige virke var tilsidesat.

Signaturaen har afgjort, at mine pålæg om indskrænkninger i pastor Holms præstelige virksomhed ifølge brevet af 20. april 2012 var uberettigede på grund af manglende proportionalitet, og Signaturaen har således anlagt en anden vurdering af de omstændigheder omkring pastor Holms virke end den, mine rådgivere og jeg lagde til grund for min afgørelse. Jeg tager selvsagt Signaturaens afgørelse til efterretning.

Pastor Holm kan således atter i det omfang, han bliver bedt om det og ifølge kirkeretten, frit udøve sin præstegerning i bispeddømmet.

København, den 18. april, 2018
+Czeslaw Kozon

Det sker i november

Bispeddømmet får 5.-11. november besøg af relikvierne af Thérèse af Lisieux og hendes forældre.

RUNDTUR Som man kunne læse i KO 16 sidste år vil relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældre besøge de nordiske lande i løbet af efteråret. Planlægningen er nu nået så langt, at der foreligger en dato for hvor og hvornår de udstilles i vort bispeddømme, oplyser pastor Robert Culat. Han er bispeddømmets repræsentant i den nordiske komité, der skal forberede projektet, hvor især de store geografiske afstande mellem de nordiske bispeddømmer bliver en stor udfordring ved transporten af helgenskrinene.

"Det er første gang at relikvierne vil blive vist i Norden. De andre lande, hvor relikvieskrinene har været udstillet, har

tiltrukket mange mennesker, så vi tror det samme bliver tilfældet her i Norden", siger Culat.

Oprindeligt havde koordinationsgruppen meldt ud, at relikvierne af Thérèse, Louis Martin og Zélie Guérin Martin ville blive udstillet i vort bispeddømme i slutningen af oktober og herefter rejse videre til Island. Af logistiske grunde er det nu ændret, så Danmark i stedet bliver det sidste stop på relikviernes nordiske rundtur.

Programmet for relikviernes besøg i Danmark er:

- Mandag 5. november: Ankommer til Aalborg, Sct. Mariæ Kirke

- Tirsdag 6. november: Rejser videre til Aarhus, Vor Frue Kirke
- Onsdag 7. november: Rejser videre til Odense, Sct. Albani Kirke
- Torsdag 8. november: Rejser videre til Hillerød, Sct. Josef Karmel
- Fredag 9. november: Rejser videre til Vedbæk, Redemptoris Mater præstekollegium
- Lørdag 10. november: Rejser videre til Hellerup, Sct. Therese Kirke. Om aftenen videre til domkirken
- Søndag 11. november: Udstilles i domkirken hele dagen.

Pastor Culat gør opmærksom på, at koordinationsgruppen vil lade det være op til de enkelte steder, hvor helgenskrinene udstilles, om hvad der skal ske. Som en hjælp hertil har biskop Czeslaw aftalt med den engelske præst John Udris, som har en stor viden om Thérèse af Lisieux, at han følger med relikvierne, når de

Relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældre er et stort tilløbsstykke når de er på rundtur, her i Storbritannien. Foto: Youtube.

besøger Danmark. Udris underviser på præsteseminaret St. Mary's College Oscott ved Birmingham, hvor danske Daniel Steiner Ebert studerer, og han stod for planlægningen, da helgenskrinene besøgte Storbritannien for nogle år siden. Den engelske præst stiller sig til disposition fx med prædikener (på engelsk) om Thérèse af Lisieux og hendes spiritualitet. NM

"Gå med ..." på Heden

Næste udgave af Himmelske dage – Danske Kirkedage – holdes i Herning 2019.

KIRKEDAGE Næste udgave af det tværkirkelige arrangement Danske Kirkedage er ved at tage form. Det afholdes næste år under navnet 'Himmelske Dage på Heden' i Herning i Kristi Himmelfartsferien den 30. maj til 2. juni.

På opstartsmødet tidligere på året blev temaet præsenteret og det er hentet fra 2 Mos 33,14. Temaet 'Gå med ...' indeholder både en kaldelse, en sendelse, kan være en forbandelse men også en velsignelse, siger diakon Kaare Nielsen, som repræsenterer Den katolske Kirke i planlægningsgruppen for kirkedagene: "Vi går med hinanden, går med Gud. Gud går med os. Vi går vores vej, eller vi går med fred. Alle disse aspekter af temaet skal gerne udfoldes på de Himmelske dage".

Ifølge Kaare Nielsen vil konceptet for kirkedagene i Herning læne sig op ad de forrige kirkedage i København, hvor man havde lagt vægt på at Kirken skulle ud i byens rum og møde mennesker på gadeniveau. Kombinationen af stor synlighed og godt vej resulterede i, at rekordmange mennesker (ca. 30.000) besøgte arrangementet. Efterfølgende vandt arrangementet Kristeligt Dagblads kirkelige initiativpris.

"Med æren fulgte 25.000 kroner, som nu er øremærket til et stort kaffebord på torvet eller i gågaden i Herning, der bliver de centrale steder under Himmelske Dage på Heden. Her vil der være opstillet telte og boder som det også var tilfældet i København. Dertil kommer naturligvis

arrangementer i de lokale kirker, også den katolske Sct. Peders Kirke. Endelig har man lejet multiarenaen Jydske Bank Boxen, som vil danne rammen om forskellige hovedtalere.

Blandt andet hovedtalerne og en gospelkoncert vil blive afholdt", forklarer Kaare Nielsen.

Der er også blevet nedsat en lille katolsk arbejdsgruppe bestående af de lokale præster Jan Ophoff, Bernardo Petrini og Wienczyslaw Barwinski samt Kaare Nielsen og Jytte Janick. Sidstnævnte bliver

den praktiske tovholder for koordineringen af de forskellige katolske islæt under kirkedagene i Herning.

Selv om der er lidt over ét år til næste kirkedage kan diakon Kaare Nielsen allerede nu løfte sløret for, at kardinal Anders Arborelius kommer til Herning, at Kirsten Kjærulff vil holde et oplæg om Hildegard af Bingen og at han selv holder en 'bikergudstjeneste' i byens katolske kirke. Traditionen tro vil Mobilkirken også være at finde på kirkedagene, ligesom byens flersprogede katolske menighed vil diske op med smagsprøver på mad fra alle verdensdele.

60 kirkesamfund, stifter og organisationer står bag kirkedagene, der afvikles hvert tredje år.

Kirkedagene plejer for hele familien at byde på et sandt overflødheshorn af aktiviteter med foredrag, debatter, musik, revy, workshops, kunst, marked og gudstjenester.

NM

Status over menighedsrådsvalget 2018

Overordnet set er valget i langt de fleste sogne forløbet tilfredsstillende.

Tekst: Vilhelm Holsting, formand for Bispedømmets Valgstyrelse

VALG Menighedsrådsvalget 2018 er afholdt, og de nye menighedsråd har konstitueret sig. Tillykke til alle de valgte. Valgets afslutning betyder, at de nye menighedsråd nu kan trække i arbejdstøjet for en periode på fire år. Selve valget blev afholdt den 18. marts 2018. Her kunne alle katolikker, der havde registreret sig og på valgdagen var fyldt 16 år, afgive deres stemmer på de opstillede kandidater i 38 af bispedømmets 40 sogne. Kun i to sogne blev der ikke afholdt menighedsrådsvalg; i Sct. Ansgar menighed i Aabenraa, hvor man ikke kunne opstille nok kandidater til menighedsrådet, og i Kristi Konges menighed i Nuuk, Grønland.

I 16 sogne foregik valget som fredsvalg, da der ikke var flere kandidater end det antal menighedsrådsmedlemmer, som man havde

besluttet sig for. Her blev kandidaterne altså menighedsrådsmedlemmer uden afstemning. Nogle steder fortsatte medlemmerne fra tidligere råd. I andre kom nye til, hvor andre var ophørt. I de øvrige 22 sogne var der opstillet flere end der var pladser til. Der blev rådene valgt ved afstemning. Nye ansigter er glædeligt, da de er udtryk for engagement i menighedernes demokratiske liv, men tak også til alle dem, der har valgt at fortsætte.

Som det også er set ved tidligere valg, har der dog også denne gang de fleste steder været en ret lille valgdeltagelse. Hvor der er gennemført valghandling, har stemmeprocenten i gennemsnit ligget på 13,5% (baseret på tallene fra de sogne, der har oplyst dette), mens største og mindste valgprocent har været henholdsvis 28,7%

(mod ca. 36% i 2014) og 5,7% (mod ca. 6% i 2014).

Som ved tidligere valg udtrykker stemmeprocenten en fortsat begrænset interesse i at vælge de tillidspersoner, der skal drive menighedsarbejdet. Det kunne være ønskeligt, om det store frivillige sognearbejde fremover i højere grad også kunne blive anerkendt i form af en stigende valgdeltagelse. En større stemmeprocent vil desuden give rådene et stærkere mandat til det vigtige ansvar, som de varetager.

Fra Bispedømmets Valgstyrelse skal der rettes en tak til alle de lokale valgstyrelser, som med flid har tilrettelagt og gennemført de lokale valghandlinger. I Bispedømmets Valgstyrelse er vi klar over, at der er mange komplicerede regler og procedurer, der

skal overholdes, for at valget kan foregå reglementeret. Man kan ikke forvente, at alle er lige velbevandede i den bureaukratiske jungle og slet ikke, når der går fire år mellem hvert valg. Alligevel kan det konstateres, at der i år ingen klager har været over selve valget. Det er glædeligt. Det er ikke det samme som, at der ikke har været udfordringer og forhold f.eks. i forbindelse med registrering, som der skal kikkes nærmere på til næste gang. Det er til gengæld de samlede valgstyrelser fortjeneste, at valget overordnet er forløbet tilfredsstillende.

Oplysningerne om de nye menighedsråd findes på bispedømmets hjemmeside, www.katolsk.dk/valg2018/.

Kontaktoplysningerne til de respektive menighedsrådsformænd/-kvinder findes under de respektive sognes kontaktside samme sted.

Nu udestår blot udpegningen af kandidater til det kommende Pastoralråd. Pastoralrådet samles til sit første møde i weekenden den 2.-3. juni på Magleås.

Studierejse til Tanzania

Sr. Miriams møde med landsbyen Maganzo syd for Viktoriasøen

FOREDRAG Torsdag den 12. april hørte medlemmer af menigheden i Sankt Annæ kirke på Amager Sr. Miriam – nylig hjemvendt fra studierejser i Tanzania – fortælle om, hvordan mødet med børn, unge og ældre afrikanere i de små landsbyer syd for Viktoriasøen havde åbnet hendes øjne for nødvendigheden af, at vi er med til at yde en indsats i området.

Alle pladser ved kaffebordene blev hurtigt besat af interesserede tilhørere, der blev fanget af Sr. Miriams engagerende historier om hverdagen blandt de afrikanere, hun fik kontakt med på de steder, hvor Elisabethsøstrene arbejder. Det drejer sig om hjælp på det helt basale plan, hvor man ikke har tag over hovedet, drikkevand, mad

eller lægebesøg, men må klare sig med nødløsninger for at overleve. Sr. Miriam viste billeder af nogle af de udsatte og hjælpeløse børn, der på hjertegribende måde rækker hænderne ud efter kærlighed, pleje og støtte. De har mistet en eller begge forældre, eller mangler kontakt til pårørende eller andet socialt netværk. Sr. Miriam gav flere eksempler på de udstationerede søstres barske og primitive arbejdsforhold. Foredraget blev ledsaget af en række fine fotos, der viste glimt fra nogle af de hændelser og episoder, der havde gjort et uudsletteligt indtryk på hende i de fremmedartede naturområder syd for Ækvator. *Esben Wagn Rasmussen*

Majprocession med Vor Frue af Fatima

Vi mødes til bøn og samvær i Sankt Nikolaj Kirke.

ESBJERG Lørdag den 12. maj kl. 11.00 indbyder Sankt Nikolaj kirke i Esbjerg til den årlige Jomfru Maria procession gennem Esbjerg til ære for Jomfru Maria, som gav os Jesus. Processionen går bedende gennem Esbjerg og stopper op på byens torv, hvor børn og voksne vil danse til ære for Jomfru Maria, og alle medbringer blomster, som vi vifter med gennem gågaden.

Efter processionen vil der traditionen tro være fællesspisning i menighedssalen og haven, hvor vi nyder den mad, som forskellige etniske grupper har forberedt.

For dem der ønsker det er der tilbudelse, Barmhjertighedens Rosenkrans og mulighed for skriftemål fra kl. 14.00 og søndagsmesse kl. 16.30 Alle er velkomne.

Sankt Nikolaj Kirke Esbjerg

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Announcer: Svenning Ravn,
annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Ilona

Nawarecka Rasmussen, Leo Roed, Birgit Bidstrup-Jørgensen, Kaare Rübner Jørgensen, Vilhelm Holsting, Blaž Franko, Esben Wagn Rasmussen og Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej

15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40 kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

”Du har en sendelse fra Kirken og dermed også en forpligtelse”

Der er mange veje ind i diakonkaldet og den efterfølgende tjeneste i menigheden.

Tekst: Niels Messerschmidt

DIAKONATET ”Uanset om visheden om kaldet til diakon kommer hurtigt eller er længere tid om at modnes, tager det uanset hvad alligevel mange år at blive det”, forklarer Michael Münchow. Han blev diakonviet sidste år efter flere års studier i England og han skal lige om lidt, sammen med diakon Kaare Nielsen og David Noval, der fortsat er under uddannelse, mødes med biskoppen og generalvikaren. Det gør de ca. hver tredje måned for at udveksle erfaringer, reflektere over diakonembedet og dens virke i bispedømmet. Men inden da er der tid til et lyninterview med Katolsk Orientering.

”For os er det vigtigt at fornemme, hvad biskoppen og generalvikaren ønsker og gør sig af forestillinger om diakonatet, så vi bedre kan spejle os selv og vore nådegaver i de forventninger, Kirkens ledelse har”, forklarer David Noval, og han suppleres af Kaare Nielsen:

”Præstemanglen i mange vesteuropæiske lande og deres stadig højere alder har skabt fornyet interesse for det permanente diakonat. Det gælder også i vores bispedømme, forklarer han: ”Det er især generalvikar Niels Engelbrechts fortjeneste, at dette kaldsarbejde nu kører på skinner, og det skyldes en bevidst beslutning om at arbejde for at udbrede kendskabet til det permanente diakonat i bispedømmet. Tidligere var det tit tilfældigheder, som fx i mit eget tilfælde, der afgjorde det”.

Personligt og konkret

Vejen ind til det permanente diakonat er naturligvis personligt, men noget kendetegnende ved kaldet er, at man føler sit kaldet til én ting; i Michaels tilfælde Ordets forkyndelse, mens David ’brænder’ for familierarbejdet og Kaare – som bekendt – er engageret med evangelisering.

Kaldsbevidstheden skal naturligvis være tilstede, understreger de; men uanset kaldets specifikke karakter hviler det på tre ting: på den liturgiske deltagelse, på det sociale arbejde og på forkyndelsen af Ordet. Som diakon skal man sådan set være parat til at virke på alle tre

ben, og derfor er der heller ikke kun tale om en udvidet liturgisk foretæelse. Det er ikke kun et socialt anliggende med frivilligt socialt arbejde, og det er heller ikke kun en intellektuel bedrift. Da man er udstyret med forskellige talenter, vil disse ben have forskellig karakter. Men man skal kunne alle tre ting for at blive diakon.

”For mig er der en vigtig forskel mellem som lægperson at bringe sine nådegaver ind i en menighed og tjene, og så at gøre det som en viet person. Hvori består forskellen? Du har en sendelse fra Kirken og dermed har du også en forpligtelse”, forklarer Kaare. ”Det giver én en forpligtelse overfor Kirken, dens lære og tradition m.m. Omvendt kan Kirken stille forventninger til dig, da du er begunstiget af vielsens sakramentale karakter”.

Heldigvis har vi herhjemme, sammenlignet med i udlandet, mange engagerede mennesker. Ja, mange

Diakonerne mødes ca. hver tredje måned med biskoppen og generalvikaren for sammen at reflektere over diakontjenesten. Foto: Kaare Nielsen.

menigheder lever stort set af frivillige, men den lever også af, at nogle er viet til diakontjeneste – når man fx prædiker, gør man det ikke på egne vegne, men gør det med Kirken i ryggen, ligesom når man forkynder Ordet på Kirkens vegne. Det gælder også, når en diakon besøger mennesker for at meddele dem sakramenter.

”Da jeg i sin tid gik til biskoppen, spurgte han mig helt klart om jeg følte mig kaldet. Det syntes jeg den gang var ret provokerende: i dag synes jeg det var godt, han gjorde det. Det er vigtigt: føler du dig kaldet til en tjeneste i Kirken?” understreger Kaare.

Ikke for ens blå øjnes skyld

En permanent diakon har ved siden af diakontjenesten typisk et civilt arbejde. Hvad meget mere kan man påtage sig, når man i forvejen har et civilt erhverv. Er det et kald som orienterer sig mod et fuldtids engagement inden for Kirkens rammer – og det bliver afklaret undervejs med de respektive personer i bispedømmet om hvilken mulighed, der kan lade sig gøre. Det sker gennem kaldskoordinatoren, generalvikaren og selvfølgelig også biskoppen selv.

Fælles for alle tre er, at de er gifte, og de understreger alle vigtigheden af, at ens hustru helt fra starten er involveret i processen.

”Det er jo ikke for ens blå øjnes skyld, at ens ægtefælle – hvis man er gift – skal sige ja til det. Ellers er der ingen diakonielse. Og det skal man gøre sig klart allerede fra starten”, forklarer Michael og tilføjer, inden han sammen med Kaare og David smutter over til biskoppen i Stenosgade:

”I mit tilfælde kom det ikke på tale med et fuldtids engagement, da jeg allerede havde et godt arbejde og kunne håndtere de bidrag til Kirken, som jeg allerede leverede inden for de rammer. Desuden var min kone støttende under hele processen, så for mit vedkommende var der ingen betænkningpunkter i forhold til det praktiske virke. Men det er klart, at det sætter os i en anden position i forhold til menigheden og de øvrige gejstlige, så det er et skridt, der er væsensforskelligt fra det bare at udvide sin menighedstjeneste”.

Biskoppens kalender

Maj 2018

2.	kl. 10.00	Møde i Det mellemkirkelige Råds teologiske arbejdsgruppe
	kl. 14.00	Møde med Foreningen af Katolske Skoler
3.	kl. 10.00	Møde i Forretningsudvalget for Danske Kirkers Råd
4.-8.		Lourdes
10.	kl. 11.00	Firmelse Sankt Josefs Kirke, Horsens
11.-13.		Katholikentag i Münster
14.	kl. 10.00	Møde i Biskoppeligt Råd
15.	kl. 09.00	Møde i Økonomisk Råd
17.	kl. 10.00	Møde i Præsterådet
19.	kl. 10.00	Firmelse for Citymenighederne i Marmorkirken
	kl. 16.00	Firmelse Sankt Laurentii Kirke, Roskilde
21.	kl. 09.30	Firmelse Sankt Pauls Kirke, Taastrup
24.	kl. 13.00	Møde i Tænketanken RESAM
26.	kl. 11.00	Firmelse Sankt Knud Lavard Kirke, Lyngby
	kl. 15.30	Firmelse Vor Frue og Sankt Antoni Kirke, Herlev
27.		Valfart til Vor Frue af Åsebakken
29.		Inspirationsdag i Kirkeligt samråd for åndsfrihed, Middelfart
31.	kl. 18.00	Kristi Legems og Blods Fest, Sankt Therese Kirke, Hellerup

Forlaget Orbis arrangerer den 7. maj kl. 16-19 et læserarrangement om bogen ”En anden reformation”, der blev anmeldt i KO nummer 3. Her er der mulighed for at møde flere af forfatterne bag bogen. Læs mere om arrangementet og køb billet på billetto.dk.

Bønnens Apostolat

Maj 2018

I denne måned beder vi for evangelisering med særligt fokus på lægfolks mission – at alle lægfolk må opfylde deres særlige kald og finde kreative løsninger på de udfordringer, verden står over for.

ØMVALFART

Søndag den 3. juni 2018

Tema: ”I skal være hellige, for jeg, Herren jeres Gud, er hellig.” (3. mos. 19,2).

Program

- kl. 11.00 - Indledning og valfartsvandring fra Ømborgen.
- kl. 12.30 - Pause - Tilbedelse - Underholdning.
- kl. 13.00 – 14.00 Mulighed for skriftemål i kirken
- kl. 13.30 - Biskoppen møder årets 1. kommunikanter.
- kl. 14.30 Højmesse ved biskop Kozon.

Katolsk Lejrcenter

Lindholmvej 11-13, Emborg
8680 Ry
www.omborgen.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**"Herre, vis mig din vej,
og gør mig villig at vandre den"**

Birgittas bøn, alle pilgrimmes bøn.

Skt. Therese sogn arrangerer en pilgrimsrejse til den hellige Birgittas kloster i Vadstena, Sverige.

Der lægges vægt på, at det bliver en åndelig vandring med få fysiske udfordringer, fx små frivillige vandreture. Bemærk, at der hos Birgittasøstre ikke findes elevatorer.

- Afrejse fra Skt. Therese Kirke kl. 07.00 fredag den 8. juni
- Hjemkomst kl. ca. 23.00 søndag den 10. juni

Vi rejser med bus de godt 300 km og der vil være planlagte pauser undervejs. Transport og udflugter, logi og alle måltider (morgenmad, frokost og aftensmad) er inkluderet i prisen på 2.350 kroner.

Tilmelding: sker hos Ann-Cathrin Hedberg, tlf. 93 86 18 36 eller e-mail vadstena@gmail.com. Indbetalt via MobilePay 24 67 57 89 eller bankkonto 3109 4120519794. Husk at angive navn og 'Vadstena'.

Vi har booket værelser hos birgittasøstre i Vadstena. Det er ikke på forhånd muligt at reservere enkeltværelse. Vi sover maks. to personer i hvert værelse; enkelte har håndvask og wc på værelset, mens andre deler fællesfaciliteter på gangen. Der bliver trukket lod om værelserne.

Søstre glæder sig til at byde os velkommen og vi må gerne deltage i alle deres tidebønner, hvis vi har lyst.

Fredag 8. juni: Afrejse kl. 07.00 fra Skt. Therese. Vi gør ca. kl. 10.00 ophold ved cistercienserklostret i Nydala, hvor vi fejrer messe med vores sognepræst pastor Fabrizio. Derefter vandring (ca. 5 km i let kuperet terræn) til søen Rusken, hvor mange munke led martyrdøden i 1500-tallet. Frokost på Nydala Café. Ankomst Vadstena og rundvisning i klosterkirken, og efterfølgende middag hos søstre.**Lørdag 9. juni:** Morgenmad hos Birgittasøstre, derefter bustur til Alvastra Slotsruin. Vandring til toppen af bjerget Omberg. Picnic og vesper hos Benediktinerne i det moderne Hellige Hjertas Kloster. Aftensmad hos Birgittasøstre.**Søndag 10. juni:** Messe hos Birgittasøstre og efterfølgende morgenmad, frokost m.m. Hjemrejse kl. 16.00. Forventet ankomst til Skt. Therese Kirke kl. 23.00.PAX et BONUM
Ann-Cathrin Hedberg**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

**JR ROHDE
ADVOKATFIRMA**www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Valfart til Vor Frue
af Aasebakken 2018****Søndag den 27. maj 2018
Den Hellige Treenighed****Program****Kl. 9.15 Valfart gennem Rude skov**
Udgår fra Rudersdalsvej 41, 2840 Holte
(overfor Poppel Allé)**Kl. 10.30** Mulighed for skriftemål.
(polsk, dansk, engelsk) v/Vor Frue Kloster**Kl. 11.30 Bispemesse****Kl. 12.30 Pause**Mulighed for spisning, samvær, leg.
Salg af vietnamesisk mad, kaffe og vand
fra spejderne. Mød DUK og andre katolske
lægmandsorganisationer.**Kl. 15.00 Mariaandagt**Dagens program slutter kl. 15.45, men man er
velkommen til at blive på grunden så længe
som man vil.**Praktiske oplysninger**

Valfart gennem Rude skov:

Bus og tog: Vi anbefaler følgende tog,
hvis man skal gå gennem skoven:**Fra Kbh.:** Ankomst Holte St.: 8:37,**Mod Kbh.:** Ankomst Holte St.: 8:28Der er mulighed for at få kørt bagage
fra Holte Station til Aasebakke mellem
8:30 og 9.00, 20 minutters gåtur til
valfartstartstedet: Rudersdalsvej 41,
2840 Holte (overfor Poppel Allé).**Kontaktperson Valfart til Åsebakken:**
Franz Igwebuikwe 26 15 00 13**Støt valfarten
på MobilePay
nummer 91 392**

MobilePay

Valfartsplakat online
Dansk - English
Tiếng Việt**Katolsk Orientering**Indlæg til Katolsk Orientering nummer 7, som
udkommer den **25. maj 2018** skal være KO
i hænde senest den **7. maj 2018**.Indlæg til Katolsk Orientering nummer 8, som
udkommer den **15. juni 2018**, skal være KO
i hænde senest den **28. maj 2018**.**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
- også når du er borte**Du kan støtte Kirken ved at betænke den
i dit testamente.Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84E-mail: sandra@moll.dk**Ubeskåret støtte**www.vincentgrupperne.dk**Sct. Albani Skole**
DANNELSE & LÆRING I CENTRUM**Sct. Albani Skole søger lærere**

I forbindelse med udvidelse af skolens elevtal søger Sct. Albani Skole et antal lærere. Vi mangler specielt en lærer, der kan varetage vores tyskundervisning, men derudover søger vi til alle fag.

Interesserede kan rette henvendelse til skoleleder Lars Bendix på tlf. 61 65 77 83. Endvidere kan der findes yderligere information om skolen på www.sctalbaniskole.dk.

Ansøgningsfrist 15. maj 2018. Denne stiles til: Sct. Albani Skole, Adelgade 3-7, 5000 Odense C. Att: Bestyrelsen.

Ansættelsen sker i henhold den til enhver tid gældende Fællesoverenskomst og Organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasselædere indgået mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation.

Et indbrud af kristendom

Da Peter Bastian endelig fandt kærligheden.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Den kendte musiker Peter Bastian fik i en sen alder et møde med Gud, som gjorde, at han valgte at lade sig døbe. Det var knap to år, før han i foråret 2017 døde som 73-årig. Kort forinden, kun 11 dage før sin død, havde han en samtale med forfatter Tor Nørretranders om den nåde, han efter mange års åndelig søgen og bestræbelse på selvforbedring fandt, da han opdagede den forudgående og altid tilstedeværende kærlighed hos Gud. Samtalen blev til bogen "Altid allerede elsket", der er et smukt indblik i, hvordan Gud i sin kærlighed drager det enkelte menneske til sig.

EnlightenNext

Inden Peter Bastian nåede frem til det møde med Gud, som ledte til, at han blev døbt og begyndte at regne sig som kristen, havde han i en lang årrække tilhørt den åndelige bevægelse *EnlightenNext*, som blev ledet af amerikaneren Andrew Cohen. Visionen var at leve et liv viet til det gode og i en stadig udvikling af det bedste i mennesket frem mod fuldkommenhed, og hvor "det handler om det fuldkomne menneske, som gennem øvelser, askese og smerter, og hvad det nu er, har opnået en tilstand af en sådan visdom, at lyset stråler i alle retninger. Altså forestillingen om, at der er en Yondershare ... at der er en anden bred.

Når du har kæmpet dig over floden til den anden bred, så er du ankommet og kan falde til ro blandt andre og ligesindede, og dér er alle ens problemer overstået" (s. 39f). Men jo længere tid Peter Bastian levede efter disse idealer og i dette fællesskab, jo mere opdagede han, at mennesket egne bestræbelser på at skabe sig et himmerige på jorden, snarere førte til et helvede, hvor man gjorde hinanden ondt og levede i ufred med sig selv og i angst: "Forestillingen om det ophøjede, det gode, forestillingen om at forbedre sig, hvor du hele tiden har en eller anden form for evaluering af dig selv, er et problem" (s. 37), konstaterede han efterfølgende. Derfor skrev Peter Bastian også en uge inden sin død, som indledning til bogen: "Jeg kan se, hvordan forestillingen om det gode, det højere og den bedste udgave af mig selv har været drivkraft, men også hvordan den forestilling har skabt fjendskab i mit eget liv" (s. 8). Trods den kendsgerning, at megen kristen tale om

hellighed i betænkelig grad kan minde om denne stræben efter fuldkommenhed og godhed, erfarede Peter Bastian, at det, han mødte i kristendommen, var det diametralt modsatte af et møjsommeligt og selvgjort arbejde for at blive fuldkommen.

Indbrud af kristendom

Når Peter Bastian skal beskrive sit møde med Gud, siger han: "Midt i alt det der blev jeg udsat for et indbrud af kristendom" (s. 28). Og det var virkelig et indbrud udefra. Peter Bastian havde fundet sammen med Helle Skaarup, som på det tidspunkt var direktør for Nørre Vosborg. Udover at kærligheden til hende gjorde noget ved ham og skabte rav i hans ideal om at leve i cølibat, oplevede han også, hvilket indtryk det gjorde på hende, da hun i 2010 blev bedt om at prædike ved en gudstjeneste i Ulfborg Kirke. Ideen med at lade kendte prædike ved gudstjenester, højest sandsynligt for at tiltrække flere kirkegængere, har i en

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks stregkode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
 42512
 Afsender: Katolsk Orientering
 Katolsk Orientering · nr. 6
 4. maj 2018 · 44. årgang

PP
 DANMARK

årrække været brugt i Folkekirken, og har altid virket lidt populistisk på mig; men jeg har aldrig tænkt på, hvordan de kendte oplever det at skulle gøre noget, som normalt er forbundet med forkyndelse, og hvordan en ikke-troende oplever processen med at gå i dybden med en bibeltekst. For Helle Skaarup betød denne oplevelse et møde med Gud, som ændrede noget i hende. Det samme skete for Peter Bastian, da han kort efter blev bedt om at holde en prædiken i Skørping Kirke. Han var på det tidspunkt hverken troende eller døbt, og man kan spørge sig selv, hvad han havde at gøre på en prædikestol. I første omgang så han da også dagens tekst, som "noget formørket sludder" (s. 21), men i en efterfølgende samtale med biskop Peter Fischer-Møller fra Roskilde, skete der noget afgørende. Biskoppens reaktion "Jamen Peter, det er jo dér Jesus siger: 'Jeg er livets

brød'" satte så at sige Peter Bastian på plads. Han måtte erkende, at han forholdt sig helt anderledes til Bibelen, end han ville gøre til et musikstykke af Mozart eller en tekst af Shakespeare. Her ville han ikke begynde at pille stykket eller teksten i småstykker, eller overveje, om han var enig eller uenig med kunstneren, nej, han ville tage musikken og teksten for pålydende – og han begyndte nu at nærme sig Bibelen på samme måde: "Så sprang jeg ind i teksten, og tog teksten for pålydende. [...] Det vil sige, at du ikke er kritisk, du ser simpelthen: hvad står der, og så lader du det virke på dig" (s. 22), og ved at møde bibelteksten på denne måde, kom teksten ham i møde og gjorde sit værk i ham.

Mødt af den betingelsesløse kærlighed

Så fra da af begyndte troen at vokse hos Peter Bastian, hvilket ledte til, at han blev døbt i Løgumkloster kirke den 27. juni 2015. Men budskabet, der mødte ham i kristendommen, var fuldstændig modsat af det, han havde lyttet til og praktiseret i sin tid i *EnlightenNext*. Den betingelsesløse kærlighed han på det menneskelige plan havde oplevet, da han mødte Helle Skaarup, mødte han nu i en hel anden målestok hos Gud. Han beskriver det selv på

følgende måde: "Og det budskab som jeg begyndte at reagere på, var budskabet om betingelsesløs kærlighed. Altså det der, at vi godt kan opgive drømmen om at blive fuldkomne mennesker. Der er ét ideal for, hvad kærlighed er. Det viser Jesus os. Det er fuldstændig og aldeles og i alle henseender uopnåelig, og du har ikke en chance [...]. Dvs. du har et eller andet mål, som ligger fuldstændig uden for dig selv [...]. Du kan ikke leve op til det, men du er altid allerede elsket. Kærlighed på forhånd" (s. 44f). Det samme siger Paulus i Romerbrevet kapitel 5 med ordene: "For mens vi endnu var svage, døde Kristus for ugudelige [...]. Gud viser sin kærlighed til os, ved at Kristus døde for os, mens vi endnu var syndere [...]. For mens vi endnu var hans fjender, blev vi forligligt med Gud". Det er, for at bruge Peter Bastians ord, "budskabet om betingelsesløs kærlighed" (s. 44). Fra en krampagtig stræben mod at blive god, kunne Peter Bastian nu hvile i en andens kærlighed – Guds kærlighed – som ikke var betinget af hans bestræbelser, men bare var der på forhånd.

Med døden for øje

Et vidnesbyrd fra en døende har altid en særlig kraft, og det er også tilfældet med Peter Bastians bekendelse til Jesus: "Jeg havde altid forestillet mig at Jesus var en blandt mange mestre. Altså der er Buddha, der er Jesus, der er de forskellige. Men her trådte Jesus fuldstændig frem foran dem alle sammen" (s. 31). Peter Bastian døde den 27. marts 2017. I Tor Nørretranders nekrolog i *Information*, som er medtaget i bogen, skriver han bl.a.: "Hvor de moderne spirituelle traditioner handler om at meditere sig til at opnå kærligheden, eller være dydig nok til den, om kærlighed som noget man gør sig fortjent til, fandt Peter

Bastian den betingelsesløse kærlighed i kristendommen. Fred" (s. 158). Kan man tænke sig et stærkere eftermæle, et stærkere vidnesbyrd på gravens rand?

En smuk bog

"Altid allerede elsket" handler om andet og mere end Peter Bastians møde med Guds forudgående kærlighed. Der er samtaler om virkelighed kontra repræsentation, om øjeblikket, om nærvær, ja sågar en definition på Treenigheden.

I bogens midte, er der en række tegninger og malerier fra Peter Bastians hånd, der er med til at vise bredden i hans kunstneriske virke og samtidig gøre det til en smuk bog. Men den største skønhed ved bogen er dens billede af Gud som den helt anderledes, som den der altid står parat med sin kærlighed, allerede inden vi tænker på ham, og som altid, allerede overøser os med en betingelsesløs kærlighed, selv når vi ikke slår til, og det gør vi jo som oftest ikke, når det kommer til stykket. Derfor taler Peter Bastian også for os alle, når han siger: "Dér er det at man kan blive grebet af en vild længsel efter en kærlighed, der ser én som man er, og som kan rumme én uanset hvad der sker, uanset hvad der kommer til syne" (s. 32). Denne kærlighed fandt Peter Bastian.

Peter Bastian: Altid allerede elsket. Gyldendal, indbundet. 164 sider. Pris: 249,95 kroner. Pris som lydbog: 127,95. Forlaget Gyldendal.

Skal kors pryde offentlige bygninger?

Delstatsregeringen i Bayerns beslutning om at ophænge kors på alle offentlige bygninger skaber debat, også internt i Kirken.

Tekst: Niels Messerschmidt

SYMBOL Regeringen i den overvejende katolske delstat Bayern har besluttet, at indgangspartiet på dens offentlige bygninger fra og med 1. juni i år skal udsmykkes med et kors. Beslutningen har skabt debat ikke kun inden for delstaten, men også i resten af Tyskland om brugen af religiøse symboler på offentlige bygninger, og ledende katolske prælater har blandet sig i debatten – både for og imod.

Meningsundersøgelser om spørgsmålet har efterfølgende vist store forskelle mellem land og by i Tyskland. I små lokalsamfund på op til 5.000 indbyggere støtter to tredjedele (66%) delstatsregeringens beslutning om at ophænge kors, mens tilslutningen i de større byer ligger på ca. 45%.

Også politisk deler beslutningen vandene, viser meningsundersøgelserne. Blandt tilhængerne af det højreorienterede AfD (Alternative für Deutschland) støtter 77% beslutningen, mens 19% er imod. Hos det konservative CSU er 71% for, mens 24% er imod. Socialdemokraterne i SPD er nogenlunde delte på midten; hhv. 52% og 46%. De største modstandere mod beslutningen finder man hos de liberale i FPD og De grønne, hvor 26% er for, mens 74% er imod.

Et kulturelt symbol

I kølvandet på den bayerske delstatsregerings beslutning udtalte Reinhard Marx, ærkebiskop af München og Freising og formand for Tysklands bispekonference, sig

kritisk om beslutningen, fordi han mente at den kunne skabe splid i befolkningen.

”Hvis korset udelukkende ses som et kulturelt symbol, bliver det ikke forstået på den rigtige måde”, sagde kardinal Marx og tilføjede, at korset er ”et symbol på modstanden mod vold, uretfærdighed, synd og død, men ikke et symbol, der ekskluderer andre mennesker” – med henvisning til delstatsregeringens stramme udlændingepolitik.

Foto: Luzia Hein, Pfarrbriefservice.de.

Andre tyske og bayerske biskopper har imidlertid bakket op om delstatsregeringens beslutning. ”Korset sammenfatter den vesterlandske kultur. Det udtrykker en kultur af kærlighed, medfølelse og en bekræftelse af livet. Det hører til Europas fundament”, sagde biskop Rudolf Voderholzer af Regensburg og tilføjede: ”Korset, der er symbolet på frelse og liv, burde være meget synligt”.

”Man skammer sig”

En særlig hård kritik kom fra den pavelige nuntius i Østrig, ærkebiskop Peter Stephan Zurbriggen, som langede kraftigt ud mod de gejstlige, der åbenlyst har kritiseret delstatsregeringens beslutning. Han kaldte deres kritik for ”ganske uacceptabel”.

Under en forelæsning på Heligenkreuz klostret syd for Wien sagde den schweiziskfødte nuntius, at ”reaktionen fra flere præsters side er ganske uacceptabel”, uden dog at nævne personer ved navn. ”Som nuntius og den Hellige Faders repræsentant bliver jeg både trist og beskæmmet over, at når man nu vil ophænge kors i et af vore nabolande, at dette så bliver kritiseret af biskopper og præster. Man skammer sig. Det er uacceptabel”.

Kovending

Kardinal Reinhard Marx har siden mildnet sin kritik. Ophængning af kors på offentlige steder ”viser hen mod det grundlæggende fundament i det kristne menneskesyn”, forklarede han. Videre minder korset om ”vores pligt til at arbejde i den korsfæstedes ånd, i overensstemmelse med det kristne menneskesyn”. Det sagde ærkebiskoppen af München og Freising i forbindelse med en grundstensnedlæggelse til et hus tilknyttet præsteseminariet i München-Haidhausen.

Korset skal derfor være et symbol, ”der forener vores samfund, som står for fællesskab og som på ny fremhæver, hvor vi kommer fra og det grundlag, vi står på”, sagde kardinal Marx. Kors i det offentlige rum er således en kilde til glæde: ”Når vi som kirke og stat indbyder alle til at ’erindre dette grundlag’, er det en glimrende anledning til igen at fremhæve det kristne menneskesyn. Denne invitation gælder alle – troende såvel som ikke-troende, søgende såvel som dem, der stiller spørgsmål”.

fast og vidne om troens liv. Til dette har man brug for ”stærke kvinder, hvis kvalitet ikke så meget ligger i deres ydre færdigheder, men i det indre mod til at turde være sig selv”.

Sr. Monica-Mary Ncube takkede de afgående provincial- og regionalpriorinder sr. Maria Georg Loos (Tyskland), sr. Johanna Maria Wagner (Østrig) og sr. Ursel Beyerle (Holland) for deres tjeneste og indsats i de senere år.

På mødet valgtes den nye provinsledelse for de næste to år og med base i Holland, nemlig sr. Ingeborg Müller (provincialpriorinde), sr. Pallotti Findenig (stedfortræder for provincialpriorinden, Østrig), sr. Magdalena Mikus (Tyskland), sr. Godelief Leijten (Holland), sr. Angelika Hellbach (Tyskland), sr. Monika Maria Pfaffenlehner (Østrig) og sr. Anna Mirijam Kaschner (Danmark). Sidstnævnte er priorinde for søstrenes nye kloster i Holte samt generalsekretær for Den nordiske Bispekonference og leder af bispedømmets konvertitkursus i København.

Den nye europæiske provins har i alt 220 søstre, hvis gennemsnitsalder ligger i nærheden af 80 år.

NM

Tre ordensprovinser sammenlægges i én europæisk provins

Missionssøstrene af det dyrebare blod vælger ny ledelse for deres europæiske provins.

ORDENSLIV Der blev skrevet ordenshistorie, da repræsentanter for Missionsøstrene af det dyrebare blod i Danmark, Holland, Østrig, Tyskland og Portugal mødtes den 6. maj i deres moderhus i Aarle Rixtel, Holland. Anledningen var at kommuniterne i de fem lande, som tidligere havde hørt under tre selvstændige ordensprovinser, nu er blevet lagt sammen i én europæisk provins og på mødet skulle man udpege ledelsen for den nye provins.

Generalpriorinde søster Monica-Mary Ncube, som til lejligheden var rejst til Holland fra kongregationens hovedkontor i Rom, understregede i sin tale, at det er ikke noget nyt at tale om en tid med usikkerhed og uvished om fremtiden for ordenen; men det er en tilbagevendende udfordring til at stå

Den nye ledelse for missionsøstrenes europæiske provins, fra venstre sr. Godelief Leijten, sr. Anna Mirijam Kaschner, sr. Monika Maria Pfaffenlehner, sr. Pallotti Findenig, sr. Ingeborg Müller, sr. Angelika Hellbach og sr. Magdalena Mikus.

Tyskland

Katholikentag i Münster.

Læs mere på side

5 og 13

Erfaringsudveksling

Gruppen omkring nettidsskriftet Levende Vand.

Læs mere på side

6

Familien Martin

Relikvierne fra den lille Thérèse og hendes forældre kommer til Danmark.

Læs mere på side

8-9

Ømvalfart og -borgen

Valfartsdeltagere fortæller om deres oplevelser.

Læs mere på side

11-12

KO mener

Hvem ringer klokkerne for?

Normalt er det god skik at dele sol og vind lige. Det synes dog ikke at være tilfældet i den svenske by Växjö, hvor den lokale moské netop har fået tilladelse til én gang ugentligt at indkalde til bøn over højttalere. Byens katolske kirke, der ligger ca. én kilometer fra moskéen, fik derimod afslag, da den i sin tid søgte om tilladelse til at ringe med kirkeklokken. Det undrer byens katolske sognepræst Ingvar Fogelqvist.

”Vi synes det er lidt uretfærdigt”, udtaler han til *Expressen* og tilføjer, at den katolske Sankt Mikael's menighed for næsten tyve år siden, i forbindelse med kirkens ombygning, ansøgte om lov til at ringe med kirkeklokken ved søndagsgudstjenesten.

Efter at tilladelsen til det muslimske bønssudrøb forelå, kontaktede det svenske katolske magasin *Signum* sognepræsten for at høre nærmere om baggrunden for afslaget til kirken. Kommunen begrundede dengang sit afslag med, at klokkeringning kunne virke forstyrrende for beboerne i det nærliggende villaområde. Fogelqvist nævnte, at menigheden endnu ikke har taget stilling til, om man ville indsende en ny ansøgning nu, hvor kommunens og politiets policy på området tilsyneladende har ændret sig.

”Så vil det være med til at gøre Den katolske Kirke lidt mere synlig her i samfundet. Men i så fald bliver der tale om et langstrakt forløb med byggetilladelse, hvor mange decibel klokken må ringe med osv. Der er tale om en lille klokke, der ikke vil forstyrre, men vise dem, som opholder sig i eller tæt på kirken, når der er gudstjeneste”, siger sognepræsten.

Ud fra et ligheds- og retfærdigheds-synspunkt bør Sankt Mikael's katolske menighed gives tilladelse til at ringe med kirkeklokken, hvis den altså indsender en ansøgning. I den forbindelse er det værd at nævne, at Svenska Kyrkans domkirke i Växjö og flere af dens kirker i byen jævnligt ringer med kirkeklokkerne, og at byens moské nu også har tilladelse til at indkalde til bøn via højttalere hver fredag.

Man kan også vælge at argumentere historisk, skriver Frederik Heiding i en kommentar på *Signum.se*. ved at påpege, at Den katolske Kirke var til stede i Växjö helt tilbage i 1100-tallet, altså langt før reformationen skyllede ind over Sverige. Desuden ville en tilladelse til katolsk klokkeringning i Växjö være et tydeligt signal om, at katolikkerne også er velkomne dér.

Det er i den forbindelse helt legitimt, fortsætter Heiding, også at diskutere lydniveau og hyppighed: hvor ofte og hvor højt må kirkeklokkerne (og bønneudråbene) lyde. Men uanset hvad er det ikke rigtigt at hævde, at netop religiøst prægede lyde skulle virke særligt irriterende. Tænk blot på de mange kulturelle begivenheder og sportsevents, som hen over året bliver afholdt i det offentlige rum over det ganske land – til stor glæde for mange og til stor irritation for andre. Man kan enten vælge at opleve dette som forstyrrende elementer eller som udtryk for, at man bor i en levende by.

Niels Messerschmidt

Hvor 'gode' er mine investeringer?

Nyt certificeringssystem tager udgangspunkt i Kirkens sociallære.

Tekst: Niels Messerschmidt

CERTIFICERING Den nye stiftelse *Quadragesimo anno* præsenterede på en konference i Rom i begyndelsen af maj et nyt system til certificering af investeringer ud fra principperne i den katolske sociallære. Stiftelsen har sit navn efter Pius XI's encyklika fra 1931 [på dansk 'I det fyrretyvende år' med henvisning til Leo XIII's sociale encyklika *Rerum novarum* fra 1891].

Encyklikaen *Quadragesimo anno* bygger videre på pave Leo XIII's tanker, hvor han i *Rerum novarum* formulerede de tre grundprincipper i Kirkens sociallære; menneskets værdighed, solidaritet (forpligtelsen til det fælles bedste) og subsidiaritetsprincippet (at beslutninger træffes på så lavt niveau som muligt, så tæt på det enkelte menneske som muligt). I encyklikaen anlagde Pius XI en mere etisk vinkel på de økonomiske og finansielle forandringer i samfundet i tiden mellem de to verdenskrige. Paverne efter Pius XI har ofte behandlet sociale spørgsmål i deres encyklikaer. Det gælder også pave Frans, der fra sit pontifikats start – med encyklikaen *Evangelii gaudium* fra 2013 – har været en stærk kritiker af det globale finansielle system, kritiseret den ulige fordeling af verdens goder og opfordret velhavere til at dele deres rigdom med andre.

Med udgangspunkt i den katolske sociallære, og suppleret med bidrag fra forskere

og folk fra forskellige fagområder, har stiftelsen udarbejdet rammerne for et operationelt certificeringssystem til etisk forsvarlige investeringer. De bagvedliggende tanker er, at eliminere de strukturelle årsager til en dysfunktionel verdensøkonomi, at ændre spillereglerne i de økonomiske og de sociale systemer, og at gentænke udviklingsmodellerne i henhold til sociallæren og pavens læreembede. Stiftelsens hovedformål er, således som statssekretær kardinal Pietro Parolin opsummerede det i et brev sidste år, at ”forsøge at oversætte indholdet af Kirkens sociallære til konkrete anvisninger for finansverdenen”.

På konferencen i Rom fremhævede repræsentanter for *Quadragesimo anno*, at

Foto: Stockphoto.

Når sjælesorgen kører på skinner

Iført sin præsteflip tager en tysk pater hver uge toget for at stille sig til rådighed for de passagerer, som måtte ønske at tale med ham.

TOGPROJEKT I forsøget på nå ud til lokalbefolkningen, har en pater fra bispedømmet Limburg i Tyskland gjort det til en vane at tage toget én gang om ugen, og undervejs stille sig til rådighed for de passagerer, som måtte ønske at tale med ham.

Pater Olaf Lindenberg har haft stor succes med sin enkle idé om at stille sig til rådighed for de togrejsende.

Så godt som hver eneste tirsdag morgen stiger han ombord lidt i syv om morgenen på lokaltoget mellem Limburg og Frankfurt am Main.

”Jeg sætter mig i den forreste vogn – altid det samme sted – og venter på at folk henvender sig”, siger han. ”De lægger mærke til min præsteflip og ved derfor, at jeg er præst og at de kan tale med mig, hvis de har lyst”.

Det samme gør sig gældende om eftermiddagen, når han tager toget lidt over fem i modgående retning. Under den én time lange togtur tilbyder den 52-årige pater sit nærvær og et lyttende øre.

”Kupéen er et offentligt rum”, forklarer han. ”Folk ønsker ikke at tale om vejret men om ting, der virkelig berører dem, både de positive og de negative ting”.

”Men vi drøfter sjældent rent eksistentielle spørgsmål”, forklarer han. ”Spørgsmålet

om Gud bliver ofte stillet på en indirekte og en lidt skjult måde”.

”Det vigtigste er, at passagerne har mulighed for at tale med en person, der er parat til at lytte til dem. Det er der et tydeligt behov for”, tilføjer pateren.

Ved siden af sit ’togprojekt’ har Olaf oprettet en blog med titlen *Anders beten. Spiritualitet des Alltags* (At bede anderledes. Spiritualitet i hverdagen). Her forsøger han at nå folk, som aldrig har prøvet at bede, ikke ved hvordan man gør eller som tror, at ”kun munke ved hvordan man beder”.

Olaf Lindenberg lægger dagligt bønner på bloggen, som han også selv indtaler, så brugerne af bloggen enten kan læse eller lytte til bønnerne.

En gang om ugen tager pater Olaf Lindenberg lokaltoget tur-retur til Frankfurt for undervejs at stille sig til rådighed for samtaler og sjælesorg. Foto: Lanz, Bispedømmet Limburg.

det nuværende globale finansielle system fejler ved at centrere den økonomiske magt på stadig færre hænder. Desuden er adgangen til lån mange steder i verden forbeholdt dem, der i forvejen råder over midler, hvilket næsten gør det umuligt for ubemidlede at optage lån. Disse forhold rejser flere spørgsmål: Hvordan kan sociallærens ord oversættes til konkrete anvisninger for fx finansielle investeringer? Hvordan kan man påvirke det finansielle system ved at anviser veje for dem, som ønsker at investere, i lyset af den kristne etik og syn på medmennesket? Hvordan forandres det økonomiske system ved at fremme god praksis, bæredygtighed og social ansvarlighed?

Stiftelsen ønsker, at det nye certificeringssystem bliver ”et referencepunkt for dem, der ønsker at investere og arbejde i den økonomiske sektor, således at man handler i overensstemmelse med sociallæren og pavens læreembede”.

Initiativet støttes allerede af en række banker og finansielle institutioner verden over.

”Mange fortæller mig, at de gerne vil bede, men ikke har tid”, siger han: ”Men vi behøver heller ikke megen tid. Det er blot et spørgsmål om at skabe rum for det”.

At han selv blev præsteviet for 26 år siden siger den blonde præst med de markante blå briller skyldes den franske katolske forfatter Madeleine Delbrél, hvis bøger ”opfordrede Kirken til at være dér, hvor folk er”.

”Hvor mødet finder sted er underordnet, så længe vi er der for at lytte”, forklarer Lindenberg.

”At gå i kirke kan være lige så grænseoverskridende for folk som at banke på den lokale sognepræsts dør”, siger han. ”I toget møder jeg derimod folk, som både er troende eller ikke-troende. Jeg ved ofte intet om dem i forvejen”.

Pater Lindenberg's blog og sjælesorg på skinnerne har afgjort åbnet en ny vej.

”Vi ved, hvad vores mission er som katolsk Kirke, men vi ved også, at for at opfylde det kan vi ikke fortsætte som hidtil”.

”Det er vigtigt at forsøge nye ting”, siger han. ”Fastetiden er fx en god anledning til det fordi det er en fornyelsestid”.

Olaf Lindenberg, der ikke længere er tilknyttet et sogn og for tiden arbejder på fuld tid med åndelig vejledning af diakonerne i sit bispedømme, har nu mulighed for ”at afprøve tingene”.

I lyset af den ”meget positive” succes, dette første eksperiment har opnået, har den katolske pater besluttet at fortsætte sjælesorgen på skinner et stykke tid endnu ligesom han fortsat dagligt vil lægge nye bønner ud på sin blog.

NM

Teologisk ekspertise til magtfuld kongregation

Nye konsulenter – heraf tre kvinder – skal rådgive Trosælærekongregationen.

Tekst: Niels Messerschmidt

EKSPERTER Pave har udpeget fem nye rådgivere til Trosælærekongregationen, to præster og tre kvindelige teologer. Ifølge nyhedstjenesten *Catholic News Service* er det første gang, at kvindelige lægfolk bliver udpeget til konsulenter for den måske vigtigste af alle kongregationer.

Det drejer sig om professor Linda Ghisoni, professor Michelina Tenance, professor Laetitia Calmeyn samt de to præster Sergio Paolo Bonanni (underviser i teologi på Gregorianauniversitetet) og Manuel Jesús Arroba Conde (præsident for retsfakultetet (civil og kanonisk lov) ved Lateranuniversitetet i Rom).

Kvindelige eksperter

Professor Linda Ghisoni er doktor i kanonisk ret, hvilket hun underviser i på Gregoriana universitetet. Hun har desuden akademiske grader i teologi og filosofi, og arbejder som undersekretær i kontoret for lægfolket, familien og livet, hvor hun leder afdelingen for troende lægfolk. Hun er 52 år, gift og har to børn.

Den belgiske professor Laetitia Calmeyn er med sine 43 år ung efter kirkelige standarder, hvor de fleste ledende stillinger indehaves af personer i 60'erne eller 70'erne. Hun er gudviet lægkvinde og har tidligere arbejdet som palliativ sygeplejerske. Hun tog en doktorgrad i 2009 fra Johannes Paul II's pavelige teologiske institut for videnskaber om ægteskabet og familien i Rom.

Hendes kombination af teologisk ekspertise og praktisk erfaring som sygepleje ligger helt i tråd med pave Frans' ønske om, at teologer også gør sig praktiske erfaringer i omgangen med folk.

Den italienske professor Michelina Tenances fokus ligger på snitfladen mellem teologi og antropologi, og hun er desuden ekspert i orientalsk kristendom. Den 63-årige gudviede lægkvinde har studeret litteratur på Roms La Sapienza universitet,

inden hun erhvervede en doktorgrad i teologi fra Gregoriana universitet.

Spiller en vigtig rolle

Til alle Vatikanets kongregationer og pavelige råd er tilknyttet rådgivere, som udpeges af paven. Som *consultor* mødes man typisk flere gange om måneden og stiller sin viden til rådighed for nævnte kongregation, ligesom man i samarbejde med andre tilknyttede rådgivere skriver udkast til dokumenter og skrivelser til brug for kongregationens ledelse.

Rådgiverne spiller en vigtig rolle i kongregationernes og kontorenes liv, navnlig inden for Trosælærekongregationen, hvor de bliver konsulteret i vigtige teologiske spørgsmål. Kongregationen, hvis præfekt i mange år var Joseph Ratzinger (den senere Benedikt XVI), konsulteres også af paven og Den hellige Stols kontorer i spørgsmål om Kirkens undervisning og doktrin. Mens Trosælærekongregationen har spillet en nøglerolle under de to forrige pontifikater, har den haft en mindre fremtrædende rolle under pave Frans, og der har været uenigheder mellem paven og dens nu afgangende præfekt, den tyske kardinal Gerhard Müller.

De tre kvinder, professorerne Linda Ghisoni, Michelina Tenance og Laetitia Calmeyn, er af pave Frans blevet tilknyttet Trosælærekongregationen som teologiske rådgivere.

Trosælærekongregationen ledes i dag af ærkebiskop Luis Ladaria, der er jesuit ligesom paven og en mere afdæmpet figur i forhold til kardinal Gerhard Müller. Trosælærekongregationen har hermed styrket sine bånd til paven, hvilket i øvrigt er en tilbagevenden til tidligere tiders traditioner, hvor kongregationen indtil 1965 fungerede som et 'sekretariat' for paven og med ham som dens præfekt.

Paven kan godt gøre mere

Iagttagere ser pave Frans' udnævnelse af de tre kvindelige rådgivere i lyset af hans forsøg på at tildele kvinder en større rolle i Kirken. Indtil dette pontifikat var alle rådgivere i Vatikanets kongregationer mænd – en tradition som pave Frans brød med, da han i januar 2017 udnævnte to kvindelige rådgivere til kongregationen for gudstjenesten og sakramentsordningen.

Paven har også nedsat en kommission, der skal undersøge kvindelige diakoners rolle i Kirkens historie, og han har desuden udnævnt kvinder til ledende poster i Vatikanet, herunder til afdelingen for lægfolket, familien og livet.

Paven er dog af nogle blevet kritiseret for ikke at have gjort nok for, at kvinder kan komme helt til tops i Vatikanets organer. Ingen af de to ledende stillinger i nogen af Vatikanets kontorer indehaves i dag af kvinder. Dertil kommer, at organer under Den hellige Stol udelukkende er forbeholdt mandlige prælater.

Kort nyt

Reform snart afsluttet

KURIEN Pave Frans' kurierreform er snart gennemført, og der foreligger et udkast til en ny konstitution, oplyser Vatikanets pressechef.

Den nye konstitution vil erstatte den nuværende forordning *Pastor bonus* fra 1988. Ifølge pressechefen vil konstitutionens tyngdepunkt ligge på kuriens rolle som et arbejdsorgan for paven og de lokale kirker, og sjælesorg skal være den røde tråd i kuriens virksomhed. Et andet hovedområde bliver en nyoprettet afdeling under statssekretariatet, som får ansvaret for kontakten til de pavelige diplomater og for, at den centrale kirkelige forvaltning tilpasses Kirkens forkyndelsesopgave.

Dræbt i kirkeangreb

NIGERIA Mindst 19 personer blev dræbt, da bevæbnede mænd den 24. april angreb en katolsk kirke. To af de dræbte var præster. Angrebet skete under en gudstjeneste i en fjerntliggende landsby i delstaten Benue.

Politiet i delstaten sagde, at angriberne, som skulle være kvæghyrder, antændte mange huse i landsbyen.

"Hyrderne nedbrændte næsten 50 huse under angrebet og plyndrede hele landsbyen", sagde en talsmand for politiet. Ti indbyggere skulle ifølge politiet være blevet dræbt af angribere blot få dage forinden.

Dokumentarfilm vinder pris

PRODUKTION En dokumentarfilm om de politifolk, hvis opgave det er at overvåge og sikre pavens og Vatikanstatens sikkerhed, har på den argentinske filmfestival Arfecine Religious International Film Festival vundet førsteprisen i kategorien 'Bedste instruktør'. Prisen gik til den italienske instruktør Cesare Cuppone.

Dokumentarfilmen *Custodire e Proteggere – Vatican Gendarmeria* (Overvågning og beskyttelse – Vatikanets gendarmeri) fik stor opmærksomhed på filmfestivalen. Dokumentarfilmen er produceret af Den hellige Stols produktionsselskab i samarbejde med Officina della Comunicazione.

Færre mistænkelige finansielle transaktioner

Et år med konsolidering og normalisering.

FINANSER Af den seneste årsrapport fra Vatikanets finansielle opsynsmyndighed fremgår det, at 2017 bød på 57 færre mistænkelige transaktioner end det foregående år – hvilket er et fald for andet år i træk.

Hele sidste år blev der indrapporteret 150 mistænkelige finansielle transaktioner til opsynsmyndigheden, og heraf blev kun otte sager vurderet til at være resultatet af kriminelle aktiviteter. De blev derfor videregivet til *Promotor Justitia* for Vatikanstatens undersøgelsesdomstol. Til sammenligning blev i 2016 videregivet 24 mistænkelige forhold. Af årsrapporten fremgår, at ingen af de mistænkelige transaktioner var relateret til finansiering af terrorisme.

Vatikanets myndighed for finansiell information blev oprettet af pave Benedikt XVI i 2010 som en overvågningsenhed til bekæmpelse af hvidvask af penge i kølvandet på årtiers skandaler med tilknytning til Vatikanbanken *Istituto per le Opere di*

Religione. I årsrapporten for 2017, offentliggjort den 27. april, bekræfter opsynsmyndigheden "det robuste afrapporterings-system og den effektive anvendelse af Den hellige Stols og Vatikanstatens retslige lovgivningsramme".

I årsrapporten omtales den "vellykkede retsopfølgning af alvorlige lovovertrædelser" i 2017, herunder retssagen mod Guiseppa Profitti, den tidligere chef for det Vatikan-ejede hospital *Ospedale Bambino Gesù*. Han blev idømt et års fængsel for at have kanaliseret 420.000 euro af det pædiatriske hospitals formue til modernisering af den tidligere statssekretær kardinal Tarcisio Bertones lejlighed i Vatikanet.

"2017 har været et år med konsolidering og normalisering af vore institutionelle aktiviteter", skriver chefen for den finansielle informationsmyndighed, den schweiziske advokat René Brühlhart.

NM

Mød Caritas på valfarterne

Igen i år deltager frivillige og ansatte i valfarterne til Åsebakken d. 27. maj og Øm d. 3. juni. I år kan du b.l.a. møde frivillige fra Caritas Center Stenosgade og Caritas' generalsekretær Jann Sjørnsen.

Caritas Danmark

”Der skal arbejdes for freden hver dag”

Tid for de alvorlige budskaber ved Katholikentag.

MÜNSTER Angela Merkel blev som ventet den største publikumsmagnet på Katholikentag – de tyske katolikkers kirkedag, der i år blev holdt i Münster i Westfalen. Folk stod tålmodigt i kø i timevis for at få en af de 4.000 pladser til et arrangement, hvor forbundskansleren skulle fortælle om, hvordan hun som politiker arbejder for at være med til at sikre freden i verden.

Den bibelkyndige præstedatter fra Brandenburg citerede Esajas 32,17: ”Retfærdighed skaber fred, retfærdighed bringer ro og tryghed til evig tid,” for at beskrive den målsætning, der må gælde for enhver, som arbejder i politik. Men samtidig lagde hun ikke skjul på de moralske dilemmaer, som følger med at have magt. Nogle gange er det våben der sikrer freden, sagde Merkel og fortalte om, hvordan Tyskland leverer våben til et af verdens fattigste lande, Niger, for at skabe stabilitet i et udsat land, der er truet af borgerkrig.

Der var langt mellem glædesbudskaberne i Merkels tale, der til gengæld rummede adskillige ubekvemme sandheder. Hun udtrykte stærk bekymring over, at USA har opsagt atomvåbenaftalen med Iran. Med på podiet var også kuriekardinal Peter Turkson, der siden 2016 har været Vatikanets udviklingsminister. Begge betonede, at der altid skal arbejdes for dialog, spørgsmålet er blot, hvor grænserne går for dialogen. Er det for eksempel muligt at se Taleban som samtalepartner?

Turkson fremhævede den konstruktive rolle, Vatikanets diplomati spiller bag kulisserne, men også hvordan religiøse grupper kan give bidrag i fredsprocessen.

”Når alle gør det, de har lyst til, ja, så er det dårlige nyheder for verden”, sagde Merkel, der betonede nødvendigheden af at være ordholdende i politik.

Samtidig opfordrede hun til nøgternhed i det politiske arbejde. Efter kanslerens opfattelse findes der ikke alternativer til det atlantiske samarbejde, og netop derfor beklagede hun USA’s beslutning om at opsigte atomaftalen med Iran. Kansleren betonede, at Tyskland og Europa efter den kolde krigs afslutning nu står med et nyt ansvar for investeringer i sikkerhed og udviklingshjælp.

Merkel har siden hun blev forbundskansler den 22. november 2005 været med til hver eneste Katholikentag undtagen i 2016, hvor hun var forhindret på grund af G7 topmødet. Hun var tydeligvis på hjemmebane i Münster. Her blev hun modtaget med et varmt bifald, da hun kom ind sammen med Peter Turkson. Merkel roste de fredsskabende initiativer, som det internationale fællesskab Sant’Egidio står for og udtrykte sin store anerkendelse af dem, der arbejder for at hjælpe mennesker, der flygter over Middelhavet for at finde en bedre fremtid i Europa. ”Ethvert reddet menneskeliv er vigtigt”, sagde kansleren, der gang på gang blev afbrudt af klapsalver, når hun udtalte sig om flygtningepolitik.

Forbundskansler Angela Merkel taler på Katholikentag i Münster. Foto: KNA.

Merkel lagde kritisk distance til Polens og Ungarns flygtningepolitik og bebudede en

ny tysk indvandringslov inden for de næste to år. LR

Der lyttes opmærksomt til forbundskansleren. Foto: Lisbeth Rütz.

Katholikentag

Katholikentag er de tyske katolikkers kirkedage.

Siden 1848 har der været afholdt Katholikentag i Tyskland, i Østrig siden 1877 og i Schweiz siden 1903. I Tyskland er der som hovedregel Katholikentag hvert andet år.

Her samles katolikker og andre interesserede til gudstjenester, debatarrangementer, koncerter og socialt samvær.

”Jeg har været en del af problemet”

Paven giver chilenske overgrebs ofre en ’dybtfølt’ undskyldning.

CHILE De tre overgrebs ofre Juan Carlos Cruz, James Hamilton og Jose Andres Murillo var af pave Frans blevet inviteret til Vatikanet i slutningen af april for at han kunne lytte til deres historier under fortrolige former.

På det efterfølgende pressemøde udtalte de tre overgrebs ofre, at pave Frans havde givet dem sin ’dybtfølte’ undskyldning; men de tilføjede, at pavens undskyldning må følges op af konkrete tiltag, hvis man ønsker at komme ’cover-up’ kulturen i visse dele af Kirken til livs.

Juan Carlos Cruz fortalte journalisterne, at han ”aldrig har set nogen så angerfuld” som pave Frans, da han gav sin uforbeholdne undskyldning for at have fejlbdomt overgrebs sager i Chile. Paven skulle også have sagt til Cruz, at han [paven] havde ”været en del af problemet” ved at have miskrediteret deres anklager mod biskop Juan Barros om at have kendt til – ja, endda overværet – pater Fernando Karadima forgrube sig på unge mænd uden at Barros havde grebet ind.

Cruz og de to andre overgrebs ofre, James Hamilton og Jose Andres Murillo, var af paven blevet inviteret til at bo nogle dage hos ham i gæstehuset Casa Santa Marta, hvor han har sin residens. Det skete, efter at han havde modtaget en 2.300 sider lang rapport om overgrebskrisen i Chile.

I løbet af weekenden og om mandagen brugte pave Frans adskillige timer sammen med de tre overgrebs ofre, både hver især og som gruppe. Det er første gang, en pave har afsat så megen tid til at lytte til og tale med ofre for præsters overgreb.

’Paven stoppede mig’

”Det første, han sagde til mig, var at han var ked over det som var hændt mig. Han undskyldte som pave og på vegne af Den universelle Kirke”, forklarede Juan Carlos Cruz, som havde et tre timer langt møde med paven.

”Min umiddelbare reaktion havde været: ’Okay, lad os se at komme videre’, men paven stoppede mig og sagde: ’Nej, nej, Juan Carlos, jeg var en del af problemet’”. Pave Frans hentydede her til sin bemærkning under sit besøg i Chile i februar, hvor han kaldte anklagerne mod biskop Juan Barros af Osorno for at have dækket over overgrebene som ”bagvaskelse”. Biskop Barros blev også anklaget for at have overværet nogle af pater Fernando Karadimas overgreb, mens Barros selv var en ung præst.

Cruz, Hamilton og Murillo var alle teenagere, da Karadima begik seksuelle overgreb på dem. Juan Cruz udtalte til pressen, at Barros kiggede på, mens overgrebene fandt sted. Karadima, der på

De tre chilenske overgrebs ofre Juan Carlos Cruz, James Hamilton og Jose Andres Murillo udtaler sig til pressen efter at have holdt en række private møder med pave Frans i Vatikanet. Foto: Publimetro.cl.

grund af forældelsesfristen undgik en civil retssag, blev siden af Vatikanet idømt et liv i bøn og bod. Biskop Barros, som så op til Karadima som sin mentor, har hårdnakket benægtet anklagerne mod ham.

Flere har haft kendskab

Ifølge *The Tablet* skulle Cruz have udtalt, at mødet med pave Frans havde været meget åbenhjertigt og ærligt. ”Jeg håber, at alle overgrebs ofre over hele verden må føle det samme, som jeg føler nu, nemlig at paven vil tage konkrete skridt og vil holde biskopper ansvarlige efter at have kritiseret dem for ikke at have givet ham ’ troværdig og nuanceret information’ ”.

Denne kritik retter sig især mod den chilenske kardinal Francisco Javier Errázuriz Ossa, medlem af pavens rådgivergruppe, den apostoliske nuntius i Chile ærkebiskop Ivo Scapolo og flere chilenske biskopper.

James Hamilton sagde på pressemødet,

at kardinal Errázuriz havde kendt til Karadimas overgreb men havde ikke foretaget sig noget: ”Han har dækket over overgrebene i over fem år”.

De tre overgrebs ofre siger, at paven Frans nu er ”blevet velinformeret” om overgrebs situationen i Chile og at man bør give ham ”endnu en chance” for at skabe virkelige forandringer. Ifølge Hamilton skulle paven have sagt, at ”man kan ikke vende om på den vej, man er gået”.

Rivegilde i Vatikanet

Mens paven var blevet dårligt underrettet om overgrebs krisen af flere højtstående gejstlige op til sin tur til Chile og Peru i begyndelsen af året, mente Juan Cruz, at ærkebiskop Charles Sciclunas og hans efterforskeres efterfølgende interviews med overgrebs ofre og gejstlige i det sydamerikanske land ”virkelig havde åbnet” pavens øjne. Ærkebiskop Scicluna, Kirkens mest troværdige efterforsker i overgrebs sager, blev af pave Frans’ hjemkomst til Vatikanet bedt om at gennemføre en grundig undersøgelse af de chilenske overgrebs sager.

Kort tid efter at have modtaget Sciclunas rapport skrev paven til den chilenske bispekonference og undskyldte visse ”alvorlige fejltagelser” og indkaldte samtidig biskopperne til et møde i Rom. Dette fandt sted den 14.-17. maj og iagttagere forventer, at i den kommende tid vil en række biskopper indsende deres afstedsansøgning til paven.

NM

Fredelige kirkedage

Status for Katholikentag i Tyskland.

STATUS "Suche Frieden" – søg fred var mottoet for Katholikentag nummer 101, der denne gang blev holdt i Münster. Kirkedagene, der begyndte den 9. maj og sluttede den 13. var et tilløbsstykke. Dermed blev kirkedagene de bedst besøgte siden 1990'erne. Der blev solgt omkring 50.000 adgangskort til hele programmet og 25.000 én-dagsbilletter, oplyser ZdK – Centralkomiteen for de tyske katolikker og kirkedagenes arrangør.

Med mange arrangementer om fred, social retfærdighed og bæredygtig udvikling for vores fælles planet var kirkedagene

2018 de mest politiserede i mange år. Kirkedagene forløb fredeligt og ikke-voldeligt. Omkring 1.000 demonstrerede foran Münsterlandhalle, hvor Volker Münz, valgt til Forbundsdagen for det fremmedfjendtlige parti AfD (Alternative für Deutschland) deltog som religionsordfører for sit parti i en paneldiskussion om religionens rolle i samfundet.

Knap to minutter varede appellen til at holde fred fra ordstyreren Thomas Arnold. Da Volker Münz fik taletid, blev der uro i salen. En gruppe demonstranter løb fremad med deres transparenter, mens de råbte –

"ud med nazierne" og "ingen plads her til AfD". "Skrid!" blev der råbt tilbage fra tilhørrækkerne. En gruppe tilhængere af AfD havde samlet sig øverst i den fyldte sal og kom med højlydte tilråb, mens demonstranterne blev ført ud.

Beslutningen om at give AfD taletid har været meget omstridt. Da der for to år siden var Katholikentag i Leipzig, fik partiet ikke taletid. I år fik de lov til at deltage med den begrundelse, at partiet nu er repræsenteret i forbundsdagen. Münz brugte det meste af sin taletid til at positionere sit partis grundholdninger. Han fremhævede, at det for hans parti først og fremmest drejede sig om at beskytte den kristne kultur mod Islam. Politik er ikke kirkernes opgave sagde Münz, der bebrejdede de andre partier "et tungt ansvar" for at have lukket

Højrepartiet AfD (Alternative für Deutschland) fik i modsætning til Katholikentag i Leipzig 2016 lov til at deltage i et debatarrangement om religionens stilling i samfundet. Plakater i Münster opfordrede til at demonstrere mod AfD.

for mange flygtninge ind i Tyskland. LR

Kik ikke bare mod Himmelen

Biskoppen af Münster opfordrede katolikerne til at engagere sig i samfundet.

FREDSARBEJDE "Hver eneste af os kan helt konkret sige nej til volden, når han står i valgsituationen". Det sagde biskoppen af Münster, Felix Genn, med et citat fra pave Frans i sin prædiken Kristi Himmelfartsdag

på åbningsdagen for de katolske kirkedage i Münster. "Er de kristne måske for meget fikserede på at se op mod himlen? Glemmer vi, hvordan det står til på jorden?" sagde Genn til de omkring 25.000, der var

Egentlig kom jeg til Sverige, fordi jeg var forelsket i en svensker; men så havnede jeg i stedet i klostret i Vadstena, fortalte sr. Monica til stor morskab for publikum.

forsamlede til gudstjeneste på plænen foran byens slot. Samtidig med gudstjenesten foran slottet var der familiegudstjeneste ved domkirken, hvor omkring 10.000 deltog.

Få minutter efter at friluftsgudstjenesten på slotspladsen var forbi, åbnede himlen gavmildt for sluserne, og folk søgte ly i Kirchenmeile – en teltby, hvor de tyske bispedømmer sammen med katolske institutioner, bevægelser og basisgrupper bød ind med fredsskabende initiativer.

Og buddene om hvordan vi kan få en mere fredelig verden spændte vidt – lige fra det rent spirituelle til politiske tiltag.

Mange benyttede sig af tilbuddet i Medjugorjeteltet om forbøn, personlig velsignelse og samtale. Fred er noget der begynder med den enkelte, sagde den kendte forfatter, pater Anselm Grün i en bod for Herder Verlag.

Retfærdighed, bedre uddannelse, dialogkultur og spiritualitet var jesuiternes bud på en bæredygtig fredskultur. Unge medhjælpere med t-shirts, hvor der stod "I love SJ" bød på snacks og kaffe i jesuiternes telt, hvor en række jesuitter præsenterede deres bøger. "Med dåben har vi alle fået samme værdighed som præster, konger og profeter", sagde den østrigske jesuit Elmar Mutterstieler, der præsenterede sin nyeste bog om, hvordan vi får mere "søskenkultur" i Kirken. Hans medbror Hans Zollner fra Gregorianauniversitetet i Rom

Ikke alle var tilfredse med, at forbundsstaten Nordrhein-Westfaeln gav tilskud til Katholikentag. Bud nummer 11. Du skal betale din kirkedag selv, stod der på en figur; en gruppe ateister havde opstillet i gågaden.

er ansvarlig for at udvikle programmer, der beskytter børn mod misbrug af enhver art. Zollner fortalte blandt andet om sine e-learningprogrammer om emnet.

"Hamburg er porten til Skandinavien, ja til hele verden", sagde Stefan HeBe, ærkebiskop af Hamburg, i ærkebispeddømmets store telt, hvor to Birgittasøstre fra Vadstena fortalte om den skandinaviske diaspora og især om, hvordan Kirken vokser og trives i Sverige. Søstrene fortalte, at man som ordenssøster kommer meget langt når man er parat til dialog med de sekulariserede svenskere.

Om fredagen var der fokus på det økumeniske. Fortsættes side 13 ▶

Det er bedre at handle og fejle end slet ikke at handle

Økumenisk gudstjeneste opfordrer til at vise mod.

ØKUMENI Domkirken i Münster var stuvende fuld, da den svenske ærkebiskop, Antje Jackelén, om fredagen under kirkedagene opfordrede de kristne til

energisk at arbejde videre for kirkernes enhed. Det er nødvendigt at overvinde angsten for at begå fejl, mente Jackelén, der oprindeligt stammer fra Tyskland.

Jackelén erindrede om de mange kristne, der tidligere har arbejdet for økumeni, blandt andet hendes forgænger, Nathan Söderblom (1914-1931), der i 1930 fik Nobels Fredspris for sit dialogarbejde. Gudstjenesten blev ledet af biskoppen af Münster, Felix Genn, Annette Kurschus, som er præses for den evangeliske kirke i Westfalen og den græsk-ortodokse metropolit Augoustinos.

I en procession blev et fredsllys fra Tysklands katolske kvindeforening (KFD) båret frem. Lyset har siden 1956 brændt i et af domkirkens kapeller for at symbolisere den bøn om fred, der altid bør brænde i vores hjerter.

LR

Ærkebiskop Antje Jackelén.
Foto: Wikipedia.

Katolske kirkedage i Tyskland

De tyske katolske kirkedage kan i år fejre 170 års jubilæum. I Mainz samledes i 1848 en lille gruppe for at grundlægge en forening for tyske katolikker. Et af formålene var blandt andet at beskytte Den katolske Kirke mod statsligt formynderi.

De katolske kirkedage den 8.-13. maj i Münster er nummer 101 i rækken og nummer fire i Münster. De tre første kirkedage i Münster var i 1852, 1885 og 1930. Kirkedagenes historie afspejler også samfundets udvikling. Ved den første Katholikentag i Münster i 1852 kom 400 deltagere. Dengang var der adskilte tribuner for kvinder og mænd, og først efter Den første Verdenskrig måtte kvinderne være med i katolikkernes organisation, der i dag hedder *Zentralkomitee der deutschen Katholiken (ZdK)*.

I 1885, hvor der for anden gang var katolske kirkedage i Münster, var tilslutningen vokset. Det festlige højdepunkt var en stor havefest med knap 15.000 deltagere.

Efter at de katolske kirkedage i Münster var blevet afløst i 1914 på grund af

verdenskrigen, var byen i 1930 vært for de hidtil største kirkedage. Hele 130.000 kom der til afslutningsgudstjenesten, der blev transmitteret i tysk radio. Et af højdepunkterne på mødet var, at biskoppen af Münster, Johannes Poggenborg, ved afslutningsgudstjenesten blev udnævnt til ærkebiskop. Men der var uro i kulisserne. Højreorienterede katolikker udtalte sig kritisk mod det katolske Zentrum-parti, der på det tidspunkt sad i regering med SPD (Socialdemokraterne).

I en afsluttende kompromisudtalelse udtalte kirkedagene sig mod race- og klassehad, men også mod et "ydre, formelt demokrati" – ord der skulle blive til virkelighed, da Adolf Hitler to et halvt år senere blev rigskansler.

De katolske kirkedage har gennem årene haft stor indflydelse på det tyske samfund – blandt andet gennem katolsk sociallæres indflydelse på tysk sociallovgivning.

Der er tradition for, at de katolske kirkedage får besøg af ministre og andre toppolitikere. LR

”Der er altid både prydblomster og ukrudt i de andres haver”

Siden 2004 har en gruppe mennesker fra en række forskellige kirkesamfund mødtes i Sankt Andreas Kirkes kaffestue i Ordrup for at udveksle erfaringer og tanker om kristen spiritualitet. Katolsk Orientering var med til den økumeniske gruppes seneste møde.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

ØKUMENI ”Paven har sagt noget fornuftigt om det for nylig,” lyder det fra en kvinde, som i over 30 år har været præst i Metodistkirken. ”Ja, men han tror jo også på Himlen,” lyder det fra en kvindelig folkekirkepræst, der især arbejder med pilgrimsvandring og retræter. ”Og på Jesus,” udbryder en mand, der efter mange år som præst i Pinsekirken arbejder som familierapeut og er medlem af Folkekirken. Der udbryder latter omkring bordet. Ordvekslingens referencer er ikke lige til at afkode for udenforstående, for gruppen omkring bordet i Sankt Andreas Kirkes kaffestue i Ordrup har et helt særligt fællesskab. De 10 personer repræsenterer en lang række kirkesamfund, flere forskellige frikirker, Den danske Folkekirke, Svenska Kyrkan og Den katolske Kirke. Gruppen har også et medlem af gruppen, som er ortodoks; men han har måttet melde afbud til dagens møde på grund af sygdom, og rundt om frokostbordet, hvor der bliver spist sandwich og snakket om både private emner og teologi, er der enighed om, at gruppen skal sende det fraværende medlem en buket blomster. Så der bliver samlet ind til både blomster og betaling for sandwich via MobilePay og med kontanter i en lille glasskål.

Levende Vand

Gruppen har eksisteret siden 2004 og opstod som en gruppe omkring tidsskriftet *Levende Vand* – et tidsskrift om kristen spiritualitet, som den nu 91-årige Grethe Livbjerg startede op i 1988. I omkring 25 år udkom tidsskriftet på papir. Siden blev det elektronisk og eksisterer i dag i form af hjemmesiden *Levende Vand*, som har op mod 200 daglige besøgende. Til tidsskriftet blev der i 2004 tilknyttet en såkaldt referencegruppe bestående af medlemmer fra en lang række kirkesamfund, der havde det til fælles, at de alle var optaget af kristen spiritualitet og arbejdede med bl.a. retræter, pilgrimsvandring og tidebøn i forskellige økumeniske sammenhænge. Idéen til referencegruppen kom fra Sverige, hvor en sådan gruppe var knyttet til tidsskriftet *Pilgrim*, og i det hele taget henter mange af gruppens medlemmer stor inspiration fra Sverige, bl.a. fra den tidligere pinsepræst og nuværende katolik Peter Halldorf, hvis bøger der flittigt henvises til under gruppens samtaler. Gruppen mødes to gange om året, og møderne er altid struktureret på samme måde. Man mødes først til kaffe, te og morgenbrød, som et medlem af Sankt Andreas Kirke, der også er med i gruppen, sørger for at gøre klar. Under kaffen er der løs snak, og her udveksles nyheder om retrætesteder, klostre med økumeniske aktiviteter, erfaringer med tidebøn og meget andet. Kl. 10 begynder den mere formelle del af programmet, hvor der typisk er et medlem af gruppen, der fortæller sin troshistorie, og herefter følger et mere teologisk-fagligt oplæg, som en af gruppens medlemmer eller en inviteret gæst

står for. Så er der samtale og diskussion ud fra oplægget, og herefter er der middagsbøn i kirken. Derefter frokost og så fortsat samtale indtil omkring kl. 14.30.

Stemningen er uformel og afslappet, og det er tydeligt, at der ikke er teologiske emner, som er for betændte eller svære at tage op – både med alvor og humor. Ordvekslingen om pave Frans falder i kølvandet på en diskussion om skærsilden, som Grethe Livbjerg har sat i gang. Hun har refereret et debatindlæg om skærsilden, som en katolik har skrevet, og som hun er uenig i. Hun afviser idéen om skærsilden som et sted, man opholder sig et bestemt stykke tid, før man kan komme i himlen, og refererer et par nyere katolske teologer, der beskriver skærsilden som et møde med Gud, hvor alt bliver afsløret, og man bliver rensset ansigt til ansigt med Gud.

Retrætebevægelsen i Norden

Dagens emne i gruppen har ellers ikke meget med skærsilden at gøre. Grethe Livbjerg står for oplægget, som tager udgangspunkt i en bog, hun er ved lægge sidste hånd på. Med afsæt i hendes egne erfaringer fortæller den historien om retrætebevægelsens fremvækst i Norden – fra et frikirkeligt og siden økumenisk miljø i Norge via Sverige og til Danmark. En vigtig pointe i bogen – og i Grethe Livbjergs oplæg – er netop retrætebevægelsens økumeniske natur. Desuden lægger Grethe Livbjerg i sit oplæg vægt på, hvordan det alment-religiøse miljø i Danmark har udviklet sig fra at være præget af klart afgrænsede nyreligiøse grupper til en mere udflydende og diffus indflydelse fra østlige religioner, som sætter sit præg på det kristne miljø og fx viser sig som tro på reinkarnation og optagethed af mindfulness. Grethes oplæg sætter gang i en livlig debat om, hvordan fremvæksten af fx yoga- og mindfulnesskurser skal forstås. Er den primært udtryk for en længsel, som Kirken kan imødekomme ved meget tydeligere at pege på sin egen spirituelle tradition i form af fx tidebøn, Jesusbøn, kontemplativ bøn, retræter og

pilgrimsvandring? Spørgsmålet om, hvorvidt yoga kan integreres i en kristen kontekst på en sund måde, diskuteres også ivrigt.

”Den længsel, som mennesker har, er en udfordring, men også en gave til os som kristne,” mener et nyt medlem af gruppen, der er præst i Svenska Kyrkan i København. Inden Grethes oplæg har han fortalt sin tros- og kaldshistorie. Han berettede bl.a., hvordan han som ung var optaget af indisk religion, men også opsøgte Den katolske Kirke. Som teenager deltog han i en messe, hvor han – uvidende om de teologiske kontroverser om nadveren – modtog kommunionen. Bagefter blev han hevet ind til en samtale med præsten, som forklarede ham, at han som ikke-katolik ikke kunne modtage nadver under en katolsk messe. Siden har præsten, forklarer han, oplevet en følelse af sorg over splittelsen af den kristne kirke og har gjort det til fast praksis at bede for, at alle kristne må blive ét, sådan som Jesus ønsker. Han beretter om Frans af Assisis betydning for ham og sin erfaring med at leve et år i et franciskansk kommunitet, inden han rejste ud og arbejdede i en protestantisk sømandskirke

”

Vi er hver især forankret i vores eget kirkesamfund, men sammen søger vi de fælles rødder, som vi tror er en kilde til både inspiration og til at møde nogle af de nutidige udfordringer, vi står over for som kristne.

i Grækenland, hvor han dels fik erfaringer med diakoni, dels opdagede rigdommen i Den ortodokse Kirkes traditioner.

Han valgte dog at blive i Svenska Kyrkan, hvor han har arbejdet som sømandspræst i London og været ansat i Linköping Stift under sin store inspirationskilde, biskop Martin Lönnebo, kendt som ’opfinder’ af Kristuskransen. I sin tid i Linköping Stift var han med til at udvikle pilgrimscentret, som i dag tiltrækker et stort antal pilgrimme til den hellige Birgittas hjemby. Han har desuden skrevet en doktorafhandling om Kirken i det flerkulturelle samfund og præsenterer også sin nyeste bog, der har klimakrise og økoteologi som tema. Flere

af gruppens medlemmer køber bogen, og der er enighed om, at den skal være temaet for efterårets møde i gruppen.

Middagsbønnen i Sankt Andreas Kirke intime kirkerum ledes af en tidligere folkekirke- og hospicepræst, der også har mange års erfaring som retræteleder. Bønnen indledes med, at alle sammen synger ”Nu bede vi den Helligånd”, hvorefter præsten siger et par ord om betydningen af at overgive sit liv til Gud og overgive sig til ham og til at mødes med ham i stilhed. Herefter følger en kort oplæsning fra Det gamle Testaments Salme 37, hvorefter alle sidder i stilhed 5-10 minutter. Der afsluttes med Fadervor og den aronitiske velsignelse, og så er det tid til sandwich og fortsat samtale i kaffestuen.

Siden sidst

Til slut er der en kort runde, hvor alle fortæller lidt om, hvad de har været optaget af siden seneste møde. En er engageret i at udvikle et kommunitet i et tidligere dominikanerinde-kloster i Tyskland, en anden er i gang med at arrangere en kombineret pilgrims- og retræterejse til Hildegards af Bingens kloster, og en tredje fortæller begejstret om et besøg i et katolsk økumenisk kloster i Nordfrankrig. Gruppens medlemmer arrangerer af og til sammen retræter eller besøg i klostre rundt omkring i Europa, og de følger engageret med i hinandens projekter. En folkekirkepræst, der er ansat halv tid som sognepræst, halv tid som ansvarlig for arbejdet med børn og unge med særlige behov, fortæller om sine seneste oplevelser i den økumeniske Tro & Lys-gruppe – et fællesskab for børn og unge med handicap og deres familier. Gruppens koordinator har for nylig skrevet til biskop Czeslaw Kozon og spurgte, om han kan give tilladelse til, at protestanterne i gruppen kan modtage nadver, når det er en katolsk præst, der står for kommunionen. De udviklingshæmmede børn og unge har svært ved at se og forstå forskellen på, om det er en katolsk eller protestantisk præst, der står for nadveren. ”Biskop Kozon gav sin tilladelse til, at børn og unge med særlige behov og deres familie kan modtage nadveren af en katolsk præst,” fortæller præsten med stor glæde, og det fremkalder smil og anerkendende kommentarer omkring bordet.

”Vores mål med at være her er ikke at blive enige om alt eller at få hinanden til at konvertere. Vi er hver især forankret i vores eget kirkesamfund, men sammen søger vi de fælles rødder, som vi tror er en kilde til både inspiration og til at møde nogle af de nutidige udfordringer, vi står over for som kristne,” som et af medlemmerne af gruppen siger. En anden supplerer: ”Det er lidt som at være i et ægteskab, hvor man kan tage ud og søge inspiration i mange sammenhænge, men man tager det netop med hjem, hvor man hører til og bruger det der til gavn for ægteskabet.” Det billede afstedkommer spredt latter omkring bordet, men også genkendende nik. En tredje deltager supplerer: ”Den store glæde ved vores møder er, at vi får mulighed for at gå på besøg i hinandens haver og opdage både ukrudt og prydblomsterne der. Vi får mulighed for at opleve dybden og bredden i vores kristne tro.”

Og en fjerde tilføjer: ”Vi er et fællesskab af troende, som også er blevet venner, så det her er en slags venskabs økumeni.”

Læs mere om *Levende Vand* på hjemmesiden: www.levendevand.dk.

Gruppen samles for at dele erfaringer med fx retræter, tidebøn og pilgrimsvandring og sammen udforske den fælles kristne arv via oplæg og diskussioner.

Trinitatis: Den hellige Treenigheds fest

Den treenige Gud er et mysterium, og et mysterium kan ikke forklares; men her et forsøg på at sige noget om Treenighedens mysterium i forskellige billeder.

Tekst: p. Stephen Holm SMMass Montfortkommunitet i Sorø

TEMATISK PRÆDIKEN Første halvdel af kirkeåret går til ende, og vi har fejret store fester med rod i historiske begivenheder: jul, påske, pinse:

Julen som Faderens, som troens fest: Faderen giver os Sønnen, og at det lille barn i stalden er Gud selv, kan man kun tro.

Påskens som Sønnens, som håbets fest. Kristus lider, dør og opstår. Og det er vort håb, at vi selv gennem lidelse og død skal opstå med ham i herlighed.

Pinsen som Helligåndens, som kærlighedens fest. Helligånden manifesterer sig, og apostlen siger: 'Guds kærlighed er udgydt i vore hjerter ved Ånden'.

Så følger umiddelbart derefter tre såkaldte 'idéfester': Treenighedsfesten, Kristi Legems og Blods fest, Jesu Hjerter fest, og nu ydermere festen for Jesus, den evige ypperstepræst, – en fest, som indtil videre vist ikke har gjort særligt indtryk.

Men lad os nu holde os til Treenighedsfesten, som vi i dens egenskab af fest af højeste rang skal fejre på søndag, søndag efter pinse. Den har ikke været der fra begyndelsen. Tilløb til den dukker op i 800-tallet, og hen imod år 1000 er den udbredt i forskellige kirkefraktioner, dengang ikke til udelt glæde i Rom. Dog: I 1334, – så sent, – blev den indført for hele Kirken.

At fejre en fest for den hellige Treenighed på en bestemt dag, i år søndag den 27. maj, er jo egentlig lidt mærkeligt. Som om det ikke var den hellige Treenigheds fest lørdag den 26. og mandag den 28. Er det ikke altid den hellige Treenigheds fest? Begynder ikke enhver anstændig katolik sin dag med at gøre korsets tegn og sige: "I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn? – ligesom enhver hellig messe begynder på samme måde med de samme ord! Afsluttes ikke hver salme i kirkens daglige tidebønner, – og hvert led i rosenkransbønnen, – med det såkaldte 'lille Gloria':

"Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, så nu og altid og i al evighed. Amen!"

At det er blevet os åbenbaret, at der kun er én Gud, men tre guddommelige personer, betyder så, at Faderen er Gud, Sønnen er

Gud og Helligånden er Gud, men Faderen er ikke Sønnen, Sønnen er ikke Helligånden, og Helligånden er ikke Faderen. Allerede denne klare lære er uigennemskuelig, og vi kan lige så godt først som sidst erklære, at Gud ikke kan sættes på en matematisk formel: $1=3$ og $3=1$. Den treenige Gud er et mysterium, og et mysterium kan ikke forklares. Hvis det kunne forklares, ville det ikke være et mysterium. Den lille pige til pastor Højbo i skolegården: "Er det rigtigt, at Gud er treenig?" "Det ved jeg ikke", svarer Højbo, "Måske er han 28-enig, men vi har kun kendskab til tre!"

Matthæus 28,16-20

Men de elleve disciple gik til Galilæa til det bjerg, hvor Jesus havde sat dem stævne. Og da de så ham, tilbad de ham, men nogle tvivlede. Og Jesus kom hen og talte til dem og sagde: "Mig er givet al magt i himlen og på jorden. Gå derfor hen

Og udogmatiske pastor Martin Braun: "Når jeg kommer i himlen skal jeg se Gud ansigt til ansigt! Jeg regner ikke med at skulle hilse på tre: 'Goddag, Gud Fader, goddag Gud Søn, goddag Gud Helligånd!'"

Som regel går det som i børnesangen, hvor det hedder:

"Jeg ved en lærkerede, jeg siger ikke mer!"

Konsekvensen må vel være, at hér standser sangen, – men ak, der følger $4\frac{1}{2}$ vers mere.

Sådan er det også, når det drejer sig om Gud. Et kendt udsagn lyder:

"Vi tier stille om Gud, fordi vi dybest set ikke kan sige noget dækkende om ham.

Vi taler om Gud, fordi vi, som sædvanligt, ikke kan tie stille!"

Og det er jo en kendt ting: "Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med!"

Når vi elsker Gud, kan vi ikke lade være med at tale om ham. Og når Gud bliver menneske i Jesus og ikke taler gudesprog, men menneskesprog, lytter vi til, hvad han siger. Og konfronteres med udsagn som:

"Den der har set mig, har set Faderen".

"Faderen og jeg er ét!"

og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende."

Foto: Friedbert Simon, Pfarrbriefservice.de.

"Når jeg ikke mere er på jorden sender jeg en anden i stedet for mig: Helligånden!"

Så står vi der: Vi véd, at der kun er én Gud, samtidig med, at vi præsenteres for tre personer. Vi tror altså på Gud som den hellige Treenighed. Og prøver så med forskellige billeder. Holder tre lys ind i hinanden og ser: der er tre lys, men kun en flamme. Eller tager en lille fiks indretning i hånden. Kun én, men den kan bruges både som negleklipper, som neglerenser og som neglefil. Eller stiller os ved en trekantet plakatsøjle: Kun én søjle men med tre forskellige sider, osv.

I festdagens messe-præfation præsenterer vi Treenighedslæren for Vorherre selv. Han tager det nok med godt humør og påskønner, at vi gør os umage:

"Vi takker dig, hellige Fader, almægtige evige Gud.

Du, som med din enbårne Søn og med Helligånden er én Gud og én Herre, ikke som én person alene, men som tre personer i eet og samme væsen.

Thi, hvad vi ved din åbenbaring tror om din fader-herlighed, dét tror vi om din Søn, det tror vi om din Helligånd uden mindste forskel.

Når vi derfor bekender dig som sand og evig Gud, så tilbeder vi tre forskellige personer, som er eet og samme væsen og samme guddommelige majestæt".

Har I tabt pusten? Jeg har!

Muslimerne siger: "Gud har hundrede navne. De nioghalvfems kan menneskene udtænke, navn nummer hundrede véd kun Gud selv!" Deres 'Allahu akbar' oversættes normalt ved: 'Gud er stor'. Men rigtigt oversat betyder det: 'Gud er større!' Lige meget, hvad vi præsenteres for i dette liv, lige meget, hvad vi end kunne udtænke, er Gud større – derfor: Navn nummer hundrede véd kun Gud selv!

I sit første brev skriver apostlen Johannes: "Kære børn. Kristus viste os, hvad sand kærlighed ér, da han gav sit liv for os. Lad os derfor ikke elske med ord, men i gerning og sandhed. Deraf kan vi vide, at vi er af sandheden, og over for Kristus bringe vort hjerte til ro, hvad end vort hjerte måtte fordømme os for; for Gud er større end vort hjerte og véd alt. Dén, som tror på Jesus Kristus, lever med Gud, og Gud lever i ham, – i kraft af den Ånd, han har givet os!" (3,16.19-20.24).

Disse ord slår jeg mig til tåls med. Det er for mig kærnen i udsagnet om den hellige Treenighed: Gud véd selv, hvem og hvad han er, og han er, gudskelov, større end vort hjerte!

Det fejrer jeg hver dag året igennem, ikke kun den 27. maj. Amen.

Trishagion (Tredobbelt hellig)

*Hellige Gud, Hellige Stærke, Hellige Udødelige, forbarm dig over os!
Hellige Gud, Hellige Stærke, Hellige Udødelige, forbarm dig over os!
Hellige Gud, Hellige Stærke, Hellige udødelige, forbarm dig over os!
Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, nu og altid og i evigheders evighed.
Amen. Hellige Treenighed, forbarm dig over os!
Herre, forlad os vore synder.
Mester, tilgiv vore overtrædelser.
Du Hellige, kom os i møde,
Herre, forlad os vore synder.
Mester, tilgiv os vore overtrædelser.
Du Hellige, kom os i møde,
og helbred os for dit navns skyld.
Kyrie eleison! Kyrie eleison! Kyrie eleison!
Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden
nu og altid og i evigheders evighed.
Amen.*

Fader, du som er mit håb

*Fader, du som er mit håb,
Søn, du som er min tilflugt,
Hellige Ånd, du som er mit forsvar,
Hellige Treenighed,
ære være dig.
Amen.*

*Begge bønner er fra
Østkirkens liturgi.*

*Bønnebog for Den katolske Kirke.
Ansgarstiftelsens Forlag 2013.*

”Ambassadører der bringer folk sammen”

Norden gør klar til relikviebesøg.

Tekst & foto: Niels Messerschmidt

HELGENBESØG På natbordet ligger et eksemplar af Astrid Lindgrens børnebog ’Mio, min Mio’, en udgave af Tintin og så naturligvis Bibelen – alle på svensk for at holde sprogkundskaberne ved lige. For selv om broder Syméon fra kommunitetet *Saint-Jean* i Banneux, Belgien, har missioneret i Sverige i ti år, volder visse svenske ord og navnlig den fremmedartede udtale fortsat den 44-årige ordensbroder med de sydfranske aner problemer.

Broder Syméon har en mission. Nemlig at bringe det kristne budskab om håb og frelse til unge og familierne i vor sekulariserede samtid, og med årene har han opbygget et stort netværk til især svenske familier. Og så er han initiativtager, på vegne af de nordiske biskopper, til at relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældre, de hellige Louis Martin og Zélie Guérin Martin, for første gang besøges de nordiske lande dette efterår. Vi mødte den energiske, men også ydmyge ordensbroder på Skt. Katarinahjemmet i Oslo, hvor de nordiske koordinatorene i begyndelsen af maj var samlet for at finpudse de sidste detaljer, herunder planen om at konsekre Norden til Den hellige Familie, når relikvierne udstilles i Vadstena den 8. oktober.

”Du må godt skrive, at besøget allerede er en succes, inden de er ankommet til de nordiske lande”, siger han med et glimt i øjet. ”Bispedømmet Oslo og prælaturet Trondheim har således konsekreret et hellighedsår under protektion af den hellige Thérèse og hendes forældre, og i flere sogne har arbejdet med at forberede

besøget allerede båret frugt i form af styrket fællesskabsfølelse”.

Broder Syméon noterer sig med glæde, at offentliggørelsen af pavens encyklika om hellighed, *Gaudete et Exsultate*, kommer på et meget gunstigt tidspunkt. For hans intention med at få relikvierne til Norden er ikke kun tænkt som en opmuntring til familierne, fordi Louis og Zélie Guérin er det første par i Kirkens historie til at blive helgenkårede. Familien Martin er også et forbillede ved at vise, at kaldet til hellighed ikke kun er forbeholdt folk, som lever afsondret fra verden i klostre, men er noget, som angår os alle.

”Deres eksempel viser os, at vi alle er kaldede til at være fuldkomne, og at

hellighed er mulig gennem Thérèses ’lille vej’. Herigennem og med ordene ’Mit kald er kærlighed’ udfordrer hun os alle til at vælge Gud, uafhængigt af vores eget kald, livssituation og evner. Hun er rejsefører og vejviser for alle kristne, som deler hendes længsel efter fællesskab med Gud”, skriver biskop Bernt Eidsvig i sit hyrdebrev om Hellighedens år som optakt til relikviernes besøg.

Et ønske er gået i opfyldelse

At netop relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældre skulle finde vej til de nordiske lande skyldes egentlig svenske Cecilia Porath, som broder Syméon har kendt i mange år, og som har organiseret flere familiemøder i Sydsverige.

”Hun deltog på en familiekonference i Belgien, hvor relikvierne var udstillet. Herfra opstod ideen om at få relikvierne til Sverige”, forklarer broder Syméon. Han har også selv oplevet, hvordan unge mennesker og familier blev berørt, når de i ærbødighed knælede og bad foran relikvierne – ofte i længere tid – mens de berørte skrinene

med hænderne. Cecilia Porath bad siden Syméon undersøge muligheden for at få relikvierne til Sverige i forbindelse med et familiemøde i 2016. På det tidspunkt var de desværre udlånt til anden side, men en senere henvendelse – med en forudgående positiv tilkendegivelse fra de nordiske biskoppers side – danner nu grundlaget for relikviernes besøg.

Hvilke forventninger har du til relikviernes besøg?

”Et af mine ønsker har været, at relikvierne kunne besøges på mange steder som muligt. Til at begynde med ønskede de nordiske biskopper, at relikvierne skulle rejse med fly fra sted til sted. Men da jeg ønskede, at også mere fjertliggende steder skulle have mulighed for at se relikvierne, valgte vi også at transportere dem med bil. Det siger sig selv, at det er forbundet med en ganske omfattende logistik, da de besøges 35 steder i løbet af de syv uger, relikvierne er her i Norden”.

”Jeg ynder at sige, at dér, hvor helgener kommer forbi, forandrer verden sig. Derfor tror jeg, at vi har brug for relikvierne som et troens tegn, og at give flest muligt muligheden for at lade sig berøre af deres tilstedeværelse”, forklarer broder Syméon, som også håber, at besøget vil styrke båndene mellem katolikkerne i de nordiske lande: ”Vi må heller ikke glemme, at der i Norden findes mange fremmedsprogede katolikker for hvem dét at ære relikvier er en helt naturlig del af deres kultur og religiøse praksis”.

Endelig håber broder Syméon, at relikvierne kan tjene ”som ambassadører, der bringer folk sammen, og være en velsignelse for dem, uanset om de er katolikker eller ej. Og så håber jeg, de kan vække glæden i vort fælles kald til hellighed og at vi ved at ære dem bliver mindet om, at dette ikke er uopnåeligt med Guds og Kirkens hjælp”.

Relikvierne er i Danmark 5.-11. november.

Broder Syméon har store forventninger til relikviebesøget i de nordiske lande.

Louis og Zélie: familien som ”et kommunikationssted”

Det første helgenkåret ægtepar i Kirkens historie.

ÆGTEPAR Louis Martin (1823-1894) og Zélie Guérin (1831-1877) er mest kendt som forældre til Thérèse af Lisieux. Gennem deres moralske livsførelse og ægteskabelige liv er de et forbillede for katolske forældre, og er det første helgenkåret ægtepar i Kirkens historie. De blev saligkåret af pave Benedikt XVI i 2008 og helgenkåret af pave Frans i 2015.

Louis og Zélie Guérin Martin blev ikke blevet helgenkårede for at være forældre til en stor helgen, men fordi de begge havde levet ”eksemplarisk i ét og alt”, sagde sagens postulant Romano Gambalunga, generalpostulator for de uskoede karmelitere, i anledning af deres kanonisering i oktober 2015. Gennem deres eksempel viser de samtidig, at familien er ”et kommunikationssted”, hvor man lærer om ”skønheden i forholdet mellem mand og kvinde og mellem forældre og deres børn”.

Mere værdige til himlen end jorden

Oprindeligt ønskede både Louis Martin og Zélie Guérin at indtræde i en orden, men begge blev afvist. De mødtes i 1858 i Alençon og giftede sig. De fik i alt ni børn, men kun de fem nåede voksenalderen.

Alle fem – Pauline, Marie, Léonie, Céline og Thérèse – blev ordenssøstre, fire blev uskoede karmelitere og én blev visitationssøster.

Familien levede et bekvemt liv, men de led under deres fire spædbørns død og datteren Léonies sygdomme. Alligevel vaklede de aldrig i deres tro, hengivenhed og fromhed. De viste omsorg for de svage og trængende og bad dagligt sammen i hjemmet. Thérèse skrev senere: ”Gud gav mig en far og en mor, som var mere værdige til himlen end jorden”.

Zélie Martin blev ramt af brystkræft og døde i 1877, 45 år gammel. Efter hendes død flyttede Louis og hans fem døtre til Lisieux. Louis var en omsorgsfuld far og forsøgte på alle måder at gøre livet lettere for sine piger.

Pauline var den første datter til at indtræde i karmelitklostret i Lisieux, og Marie og Thérèse fulgte samme vej. Umiddelbart efter at Thérèse var indtrådt blev Louis ramt af

en hjerneblødning. Han blev siden ramt af endnu en hjerneblødning og døde i 1894.

Céline, der havde hjulpet og plejet faderen, indtrådte efter hans død i karmelitklostret. Også Léonie valgte at gå i kloster og indtrådte i visitationsklostret i Caen. I 2015 åbnedes en saligkåringssag for Léonie.

To mirakler

Der tilskrives ægteparret Martin to mirakler på deres forbøn. Begge gjaldt medicinsk uforklarlige helbredelser af nyfødte børn. Den første var Pietro Schilirò fra Lombardiet i Norditalien, født den 25. maj 2002 på sygehuset San Gerardo dei Tintori i Monza

med en fatal, dobbeltsidet deformation af lungerne – noget, som medicinsk set var umuligt at overleve. Men efter ægteparret Martins forbøn blev drengen erklæret fuldkommen rask og han er i dag tretten år gammel.

Den 15. oktober 2008, fire dage før Louis’ og Zélie Martins saligkåring i Lisieux, blev en lille pige ved navn Carmen født i Valencia, Spanien. Hun blev født præmaturt tre måneder før terminen og med alvorlige komplikationer. Jordemoderens første ord var ”Forvent det værste”. Den nyfødte havde en alvorlig hjerneblødning, men situationen blev yderligere kompliceret af problemer med lungerne og hjertet. Nogle dage senere, da hendes tilstand blev yderligere forværret, opfordrede nonnerne i et nærliggende kloster familien til at bede om Louis’ og Zélies forbøn. Efter en række kritiske uger oplevede Carmen pludselig en radikal forandring. Hun blev fuldstændig og uventet helbredt til hendes lægers store forbløffelse. Selv om lægerne advarede hendes forældre om at Carmen kunne få mén af sin sygdom, skete det ikke. Carmen er i dag rask, taler normalt, går i skole, har et godt helbred og er syv år gammel.

Zélie og Louis Martin – forældre til den hellige Thérèse af Lisieux.

Hun gjorde små ting med stor kærlighed

For Thérèse af Lisieux handler hellighed ikke om, hvordan man kan blive lidt bedre, men om at holde sig tæt ind til Jesus, så Han kan komme til at arbejde i sjælen.

Tekst: Lissie Lundh

HELGENER Relikvierne af Skt. Thérèse af Lisieux (1873-1897) og hendes forældre kommer til Danmark i begyndelsen af november 2018, og der er udarbejdet en bøn, som man kan bede allerede nu for at forberede sig på dette besøg. Bønnen lyder således:

Kære lille Thérèse, Jesu lille blomst; med glæde og taknemmelighed ser jeg frem til, at du, sammen med dine hellige forældre, skal besøge vort land og hele Norden.

Jeg beder dig om at forberede mig på dit besøg, så jeg kan tage imod al den nåde, Gud vil skænke mig gennem det. Jeg beder dig om at gå i forbøn for Sverige, Danmark, Norge, Finland og Island, og vore katolske stifter dér.

Lille Thérèse, strø dine rosenblade af nåde over vore familier – så de mere og mere kommer til at ligne din familie.

Bed især for vore præster og om kald til det gudviede liv.

Bed for Karmel i Sverige og de nordiske lande.

Bed for alle børn; for de gamle; for de ensomme og lidende.

Kære lille Thérèse, du som ville tilbringe din himmel med at gøre godt på jorden, tag også imod denne min særlige intention, som jeg med fortrøstning lægger i dine hænder (nævn her din intention).

Kære lille Thérèse, jeg ønsker at blive helgen; lær mig at elske Jesus, som du gjorde; med et rent og udelt hjerte og fuld af tillid, ved Jomfru Marias hænder, overlade mit liv til Guds Barmhjertige kærlighed. Led mig på din lille vej, så jeg hurtigt kan nå frem til den fuldkomne kærlighed. Amen.

En sjæls historie

Man kan også forberede sig på besøget ved at læse Thérèses beskrivelse af sin egen åndelige udvikling i En sjæls historie; Thérèse havde Evangeliet som ledetråd i sit liv, og hun mente, at hellighed ikke bestod i at være fejlfri, men i at have fuldstændig tillid til Gud. For Thérèse

handlede Evangeliet ikke om, hvordan man kan gøre sig selv lidt bedre. Det handlede om at holde sig tæt ind til Jesus, så Han kunne arbejde i sjælen. Thérèse øvede ikke hård fysisk askese, men hun arbejdede med at give slip på sin egen vilje og på sine egne ønsker. Hun gjorde ikke heltedige gerninger, men hun gjorde små ting med stor kærlighed.

Thérèse var optaget af at tage sin tro alvorligt og bygge udelukkende på Gud, og derfor ville hun ikke støtte sig til noget, som ikke havde med Gud at gøre. Denne radikale tro forudsatte en proces, hvor hun langsomt blev frigjort fra det verdslige og jordiske begær. På den baggrund blev hun karmeliternonne.

Det var centralt for Thérèses liv og tankegang at sætte sig på den nederste plads, og derved adskilte hun sig fra sin samtid og sit miljø. Der er tre eksempler på dette: Da morderen Pranzini blev dømt skyldig, råbte folk død over ham, og da han fik dødsdommen, jubledede de. Men Thérèse ville redde ham, som hun kaldte sit "første barn". Hun bad om, at Pranzini, der på dødsgangen ikke ville vide af nogen præst, ville vende sig til Gud, og det endte faktisk med, at han på skafottet kyssede et krucifiks.

Da en kendt karmeliterbroder, Hyacinthe Loyson, forlod sin orden, giftede sig og derved satte sig uden for Kirken, var der stor forargelse både i og uden for Kirken. Men Thérèse bad hver dag for denne tidligere ordensbroder, som hun kaldte sin bror.

Da ateisten Léo Vaughan latterliggjorde paven, kardinalerne, biskopperne og hele Den katolske Kirke og spottede Gud, var store dele af Frankrig i oprør og forargelse. Men Thérèse satte sig – åndelig set – ved siden af ham. Hun satte sig ved de gudløses bord på den måde, at hun gennemlevede en mørk trosnat i den intention, at disse mennesker ville møde Gud.

Thérèse skriver om dette: "Den fuldkomne kærlighed består i at have overbærenhed med andres fejl og ikke forarges over deres svagheder." Og et andet sted skriver hun, at hun selv ikke kunne elske fuldkomment, hvis ikke Jesus selv elskede gennem hende. Denne fuldkomne kærlighed viste hun i de tre nævnte eksempler og i utallige andre situationer.

Missionsrejse post mortem

På et tidspunkt ønskede Thérèse brændende at blive missionær, men det kunne ikke lade sig gøre, fordi hun havde tuberkulose. I stedet bad hun for missionærerne og skrev og opmuntrede de missionærer, der opholdt sig rundt om i verden. Og frem for alt gennemlevede hun sin mørke trosnat i intentionen om, at de gudløse ville møde Gud.

Når Thérèses relikvier nu kommer til Danmark, kan man opfatte det som en missionsrejse *post mortem*. En rejse, hvor hun i den åndelige verden bringer mennesker nærmere til Gud. Sådan kan man tolke det, når man læser om hendes liv og tanker.

Thérèse af Lisieux.

Når man taler om mission, set fra Thérèses synspunkt, er det vigtigt at holde fast i, at mission for hende ikke kun var ord og prædiken. For hende var stilhed, bøn og meditation over Guds Ord meget centrale. Og i dag er der overhængende risiko for at drukne i ord i stedet for at kaste sig ud i det grænseløse ocean, som Guds kærlighed er. Her kan Thérèse hjælpe.

Det er som nævnt relikvierne fra både Thérèse og hendes forældre – Zélie og Louis – der kommer til Danmark. Forældrene skabte en kærlig familie, hvor troen var central for deres livsform og familieliv. I virkeligheden havde begge forældre oprindeligt haft et ønske om at gå i kloster, men det kunne af forskellige grunde ikke lade sig gøre. I stedet skabte de en familie, hvor kærligheden til Gud og den indbyrdes kærlighed mellem familiemedlemmerne var central.

Da Zélie og Louis blev gift, gav han Zélie en medalje, der forestillede Tobias og Sarah, og der er stor symbolik i dette. For det viser,

at ægteskabet for disse to mennesker havde en dybere åndelig dimension – ligesom det var tilfældet for Tobias og Sarah. For Zélie og Louis handlede det ikke om jagten på individuel frihed, individuelle ønsker og behov. Det ville de betragte som en farlig kurs, hvor mennesket lukker sig om sig selv. For Louis og Zélie var friheden absurd, hvis den ikke havde en forankring i Gud.

Louis og Zélie erfarede, at de var tæt forbundet med Gud, og levede ud fra dette, og det var på den baggrund, de kunne vise kærlighed – både over for deres egne børn, men også over for andre mennesker – syge og nødlidende – som de hjalp.

Når relikvierne af disse to helgener kommer til Danmark, kan det bringe åndelig rigdom, kærlighed og liv ind i de familier, der beder om dette. Og hvis Zélie og Louis skal være forbilleder og forbedere, vil familierne ikke lukke sig omkring den hjælp, de måtte få, men tværtimod åbne sig mod omverdenen og de mennesker, der lever uden for deres egne familier.

Thérèse af Lisieux som 16-årig novice i Karmelklostret i Lisieux. Foto: Wikipedia.

Procession med den hellige Thérèses relikvier i Schönstatt Rheinland-Pfalz 2008. Foto: Wikipedia.

Vellykket tankeeksperiment

Bodil og Lars Busk Sørensen lader Birgitta af Vadstena og Frans af Assisi mødes.

Tekst: Kirsten Krog

SAMTALE Bodil Busk Sørensen, forfatter til en række helgenbiografier og senest en roman om Birgitta af Vadstena, er igen aktuel, nu med en kombineret fortælling og en række digte, hvoraf de sidste er skrevet af hendes mand, salmedigteren Lars Busk Sørensen.

Fortællingen er en fortløbende samtale mellem Frans af Assisi og Birgitta af Vadstena, der på tværs af tid og sted har sat hinanden stævne på en bænk. Her taler de om en række emner, som berører troen og livet. Men disse to store helgener, der er fælles om troen og et usædvanligt kald fra Gud, viser sig at være meget forskellige både når det kommer til trospraksis, forståelse af livet og tilgang til teologiske emner. Birgitta er den fornuftige, tænkende, mens Frans er den ubekymrede og sansende. I bogen sætter Birgitta selv ord på denne forskel: "Du gav afkald på penge i dit arbejde, jeg samlede penge ind til mit projekt. Du sang lovsange, hvor jeg blev talerør og blandede mig i debatten. Du lagde vreden på hylden og tilgav, mens jeg irettesatte, når der fandt misbrug sted" (s. 95). Pointen er, at begge

dele kan være rigtige i hver deres situation og måske ikke mindst i hver deres person og kald.

I fortællingen er Frans det meste af tiden den belærende, mens Birgitta så at sige er eleven, der søger vejledning. Hun, den store profet, som har modsagt alt fra konger til paver, lytter og lader sig belære af ham, som prædikede for fuglene, mens de taler om alt fra inkarnationen, ydmyghed og menneskets frie vilje til emner som glæde, skønhed, skyld og lidelse. Bogen er fyldt med citater fra de to helgeners overleverede tekster, ligesom der er en fin analyse af de to personligheder gennem forfatterens beskrivelse af dem. Birgitta er husfruen, der har sørget for at have en madkurv med, så de kan blive styrket under deres samtale; og inddragelsen af de medbragte madvarer er ikke kun "fyld" i teksten, men bliver også brugt dels til at beskrive Birgittas person, dels som symboler på nogle af de emner, som bliver taget op under samtalen. F.eks. bliver nogle honningsyltede tranebær symbol på, hvordan det sure og det søde i livet blandes til en harmonisk helhed.

Hvert kapitel i fortællingen afsluttes med et digt af Lars Busk Sørensen, der både sammenfatter og opdaterer deres samtaler til en nutid med X Faktor, reklamer og selfies. Vekselvirkningen mellem fortælling og digte fungerer godt og anskueliggør fint, hvordan de to helgeners tanker er evigtgyldige og aktuelle. Samtidig opsummeres pointerne fra fortælledele på en måde, som tydeliggør og præciserer dem, uden at virke docerende. Et eksempel på dette er et af de sidste digtes definition af ægte og ydmygt tjenersind, som følger umiddelbart efter et kapitel, hvor Frans vasker Birgittas fødder: "Dem, som taler om at være folkets tjenere, / skal man møde med stor mistro, / for de, som virkelig har sind til at tjene, / ved det slet ikke. // De er de rene af hjertet, / som kan tjene deres næste / uden at ydmyge ham / og kan bøje sig for ham / og opfylde hans mest unævnelige behov / uden at tage en selfie af det. [...]" (s. 144).

Bogen "På bænken" er let læst, og selv fik jeg læst den på ingen tid. Det ville imidlertid være mere hensigtsmæssigt og frugtbart at tage den i små bidder – hvis man da kan lade være at læse videre med det samme – for hvert kapitel har en dybde og visdom begravet i sig, som det kan betale sig at dvæle lidt ved. Kun en enkelt lille ting generede mig, da jeg begyndte at læse. Bogen påstår at Frans og Birgittas møde i fortællingen så at sige sker udenfor tid og sted. Alligevel antydes det, at bænken, de

sidder på, sandsynligvis findes et sted i Danmark, og at mødet sker i 2017, hvilket bryder illusionen om tidløshed. At de ikke har truffet hinanden i deres levetid, siger sig selv, da de ikke er samtidige, men at de først mødes på denne bænk efter flere århundreder sammen i himlen, generede i hvert fald min tanke. Men det er småting i et ellers vellykket tankeeksperiment.

Bodil og Lars Busk Sørensen. På bænken. Sider: 154. Pris: 168 kroner. Forlag: Eksistensen. Udgivelsesdato: 9. marts 2018.

Luk op for skattekisten

"Jesus og de jødiske fester" giver os nøglen.

Tekst: Eva Maria Nielsen

BIBELN Hvad skal vi med Det gamle Testamente, når vi har et nyt? Er Det gamle så ikke forældet? Har Jesus ikke gjort alt nyt?

Disse spørgsmål er lige så gamle som den kristne kirkes historie og går helt tilbage til Markion, der talte om den onde og straffende skabergud i Det gamle Testamente og den gode Gud i Det nye Testamente, som viste barmhjertighed. Påstandene holder sig i nogle kredse den dag i dag, og de skyder op ligesom giftige svampe en fugtig dag. Men de er ikke korrekte, og de er heller ikke saglige; men de er lige så giftige som disse svampe.

De to testamenter hører uløseligt sammen, som rødderne hører med til træet. De kan ikke adskilles. Træet (i dette tilfælde Det nye Testamente) kan ikke leve uden sine

rødder (dvs. Det gamle Testamente). Den unge Kirke havde ikke nogen anden hellig skrift end loven og profeterne. De udgjorde den fælles bog.

Jeg kan lige så godt sige det, som det er: Jeg er umådelig glad for Jan Holm Mortensens bog. Den er en perle. Jan Holm Mortensen, som selv har levet nogle år i Israel som udsendt af Israelmissionen, deler sin viden om de jødiske festers betydning – i Jesu liv og i de nytestamentlige fortællinger. Vore kristne rødder er jødiske, og hvis vi overhovedet vil have en chance for at forstå det kristne budskab til bunds, må vi også have kendskab til den jødiske tro, jødernes liv og traditioner.

Men hvad vedkommer de jødiske fester os i dag? Jo, en hel del, for de er nøglen til at forstå Det nye Testamente. De afgørende

begivenheder bliver fortalt i forbindelse med jødiske fester. Jesus bliver korsfæstet og opstår fra de døde ved den jødiske påske. Helligånden udgydes, mens jøderne fejrer deres pinse, og Jesus selv fejrede løvhyttefesten. Evangelierne er jo ikke en roman, hvor disse fester bare fungerer som god setting, nogle fine kulisser, som den garvede fortæller skaber. Evangelisterne har et andet budskab, som Markus, den ældste evangelist, så smukt siger det: "Begyndelsen på evangeliet om Jesus Kristus, Guds søn." (Mark 1,1).

Derfor: Når evangelisterne peger på jødisk liv, traditioner og fester, så er det udelukkende, fordi det har betydning, hvis vi vil forstå jøden Jesus og hans budskab.

Denne bog er altså virkelig en skattekiste. Jeg håber, mange åbner den og lader sig betage af dens indhold og rigdom. Jeg vil aldrig mere glemme de jødiske rødder til mine kristne fester og traditioner. Og det vil du heller ikke, hvis du læser bogen.

Jan Holm Mortensen er fagmand og har lavet en grundig research; men selve teksten

er letlæselig. Bag i bogen findes både ordforklaringer, beskrivelser af personer og værker og en litteraturliste over antikke værker m.m.

Jan Holm Mortensen: Jesus og de jødiske fester. Israels festkalender som guide til Det Nye Testamente. Lohse 2018. 249,95 kroner.

"Mit liv i Guds kærlighed"

Fra radiohandler til retræteleder.

Tekst: Keld Dahlwad

ANMELDELSE Bogen "Mit liv i Guds kærlighed. Fra radiohandler til retræteleder" af Poul A. Beck præsenteres således på omslaget:

"Her får du en personlig beretning om at finde Gud i alle livets forhold. Vi får ærlig del i tro og tvivl, overvejelse og velsignelser. Vi følger den røde tråd, der binder livet sammen, og vi oplever hvordan Gud gang på gang møder os midt i hverdagen. Som læser inspireres du til at overveje, hvor Guds røde tråd mon går i dit eget liv? En skøn lille bog om de store ting i livet".

Holder man af at læse erindringslitteratur og det enkelte menneskes forhold til Gud er bogen en sober, omend kortfattet, fortælling om en mands livsforløb fra en opvækst i et baptistisk miljø til en afstikker som usikker ung mand, der bliver radiohandler inden han finder sit kald som præst i baptistkirken.

Personligt havde jeg forventet at få lidt mere 'næring' på det åndelige plan, men jeg vil skynde mig at tilføje, at bogen har sin berettigelse i det miljø jeg tror den især retter sig mod, det frikirkelige miljø.

Det, der kan gøre bogen interessant fra en

katolsk synsvinkel, er at forfatteren henter meget, for ikke at sige al sin inspiration fra den katolske tradition – fra ignatiansk inspirerede retræter, over karmelitisk spiritualitet med ophold og samtaler i Norraby med Wilfrid Stinissen, til besøg i Taizé, den lille franske by med den økumeniske atmosfære og de mange unge, som kommer dér for at hente åndelig næring hos de fastboende brødre.

Forfatteren fortæller om de mange indtryk, de forskellige åndelige traditioner har gjort på ham uden rigtig at komme ind til kernen af de enkelte spiritualiteter, han henter inspiration fra, og efter min mening 'stritter' den i lidt for mange retninger således at forstå, at de fleste mennesker nok henter inspiration i enten centreret bøn eller en mere udadvendt bønform.

Derfor forekommer forfatterens brug

af de katolske bøntraditioner mere som en opsamling af og skildring af alle de åndelige opdagelser forfatteren har gjort sig – uden som sagt rigtig at forholde sig til dem spirituelt og forklare hvad der for ham gør dem brugbare i hans åndelige liv.

Afslutningsvis skal det siges, at der sikkert er nogle som vil hente inspiration fra denne lille bog på 143 sider i A5 format. Denne artikels anmelder hører ikke til denne læserskare.

Poul A. Beck. Mit liv i Guds kærlighed. Forlaget Eksistensen 2018. 141 sider. Pris: 99 kroner.

En særlig fællesskabsfølelse

Hvorfor bruge den første søndag i juni på at tage til valfart til Øm i Østjylland? Katolsk Orientering har spurgt syv katolikker, der har været med på den årlige valfart til ære for Vor Frue af Øm, hvorfor de tager på valfart, og hvad det giver dem.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

VALFART 'Det er en religiøs booster'.

Benedicte Reifling, 55 år, Sct. Norberts Kirke, Vejle:

Hvor mange gange har du været på Øm Valfart?

"Jeg har været på Ømvalfart mange gange; men jeg ved ikke præcis hvor mange. Første gang var i 1970'erne, da Ømborgen i sin nuværende form ikke engang var bygget endnu. Der var kun nogle barakker. Siden var jeg af sted nogle få gange. Men de seneste 10-15 år har jeg været af sted hvert eller hvert andet år. I de år har jeg også været meget aktiv i kirken i Vejle; jeg har været med i børnearbejde, synger i koret og sidder i menighedsrådet. Og det er min plan at tage på valfart igen i år."

Hvorfor bruger du en hel søndag på at tage på valfart?

"Det er en ophøjet dag i trosfællesskabet. En dag, hvor man møder katolikker fra hele Jylland og endda også nogle fra Fyn og Sjælland. At møde så mange trosfæller er noget særligt, og så er det også fint, at vi ser biskoppen. Ceremonierne er smukke, især når vi går i procession rundt i området omkring Øm og beder rosenkrans, men også den udendørs messe. Det er noget særligt at fejre messe i den fri natur. Det er, som om man har en særlig åbenhed, som gør, at man mærker Guds nærvær endnu mere. Valfarten handler også om, at Gud kommer til os, men vi kommer også til ham. Et år var vi en lille gruppe på 5-7 personer, der tog ekstra tidligt af sted og gik en lille vandring med rosenkransbøn, før alle andre ankom. Det var også noget helt særligt."

Hvad gør ellers valfarten til noget særligt?

"Vi sidder sammen i græsset med udsigt til søen og spiser frokost, og det er en anden måde at være sammen på, end når vi mødes til messe hjemme i Vejle. I det hele taget er der en særlig fællesskabsfølelse. Stilheden under gudstjenesten, hvor vi er sammen om troen... Det handler om helliggørelse, om at følge Jesus Kristus og komme tættere på Gud. Det mærkes under valfarten, men ikke kun der. For det særlige Guds nærvær tager vi jo også med hjem. Valfarten er en religiøs

Benedicte Reifling.

booster!"

Christian Linus og Oscar Michalak.

'Valfarten åbnede døren ind til den katolske verden endnu et stykke'

Christian Michalak, 49 år, Oscar Møller Michalak, 13 år, Linus Møller Michalak, 10 år, Katolsk Vor Frue Kirke, Aarhus:

Hvornår var I på Øm valfart første gang?

"Vi var af sted for første gang sidste år. Dengang var jeg endnu ikke katolik; jeg konverterede påskenat i år. Sidste år var jeg i gang med et konvertitforløb, hvor jeg hørte om Øm valfart – og blev nysgerrig med det samme. For mig var valfart noget, man gør i Italien og Spanien og Sydtykland, ikke her i Danmark."

Hvad kunne du bedst lide ved valfarten?

"Det, jeg bedst kunne lide var, at der kom katolikker fra hele Danmark. Mens vi gik i procession, kunne man se på de skilte, som grupperne bar, hvilke byer og regioner de kom fra. Mine drenge blev ret hurtigt involveret i lege med andre unge, og jeg havde gode samtaler med flere fra min menighed. Vi tog derud i bil, og vi havde min mentor, sr. Angela, med i bilen. Både på ud- og hjemvejen havde vi rigtig gode samtaler. Oveni havde vi dejligt vejr og nød at være udenfor. Det hele gjorde stort indtryk på mig, så på trods af at jeg stadig synes, at valfart passer bedst i sydlige lande, vil jeg prøve at gøre Ømvalfarten til en årlig familietradition."

Hvordan var det for dine drenge at være med?

"Oscar og Linus beskriver valfarten som en positiv oplevelse. De husker især processionen, som Oscar godt kunne lide, fordi vi var i bevægelse, og så den kontakt de fik med den katolske ungdom. Oscar blev meget nysgerrig på, hvordan en fx katolsk-vietnamesisk dreng på hans alder integrerer sin tro hjemme i familien."

Hvad vil du sige, hvis nogen spørger dig, hvorfor man skal bruge en søndag på at tage på valfart?

"Det er lidt svært at forklare, hvad værdien

består i. Men jeg tænker, at man skal være nysgerrig i udgangspunktet og åben for noget nyt. Det var dejligt for mig at opleve, hvor åbne og interesserede mine drenge er i andre kulturer, og hvor mangfoldig vores menighed er. For mig – og også for mine drenge – var det en dejlig oplevelse, som åbnede døren ind til den katolske verden endnu et stykke."

'Fællesskabet er mega nice'

Suganthiya Croosu Santhiapillai, 25 år, Sct. Mariæ Kirke, Aalborg:

Hvornår var du på Ømvalfart første gang?

"Jeg tror, at jeg var 4-5 år første gang. Det var den tamilske valfart, som er en lørdag. Den har jeg været med på næsten hvert år. Den danske valfart var jeg med på første gang for omkring ti år siden. Det var pastor Jude, vores præst i Aalborg, som spurgte, om jeg ville tage med og spille keyboard, da det tamilske kor skulle synge. Jeg har spillet keyboard, siden jeg gik i 2. klasse, og min søster og jeg har spillet mange gange til tamilsk valfart. Da vi blev spurgt om at spille ved den danske valfart, tog hele min familie med, og så har vi været med næsten hvert år siden da."

Hvilke forskelle er der på den danske og tamilske valfart?

"Til den tamilske valfart mødes vi fredag aften og øver de sange, vi skal synge. Lørdag er der valfart, hvor vi begynder med messe og slutter med procession. Den danske valfart begynder med procession og slutter med messe. Ved den tamilske valfart køber vi som regel mad på Øm, men til den danske har vi mad med hjemmefra, tamilsk mad med ris og kød og den slags. Og så køber vi som regel nogle af de vietnamesiske forårsruller; de smager så godt!"

Hvad kan du bedst lide ved valfarten?

"Det er dejligt med så mange mennesker fra forskellige kulturer, som har et fællesskab omkring troen. Det kan mærkes, at folk kommer for at bede. Bønnen betyder meget for mig, og jeg holder meget af at hylde Jomfru Maria. Hun spiller en vigtig rolle for vores tro, fordi hun er mor til Jesus og kan bede for os. Derfor er det dejligt at hylde hende, når vi går i procession. At gå så mange forskellige mennesker sammen og bede er noget særligt. Fællesskabet er mega nice. Og så er det altid godt vejr!"

Skal du med på valfart i år?

"Ja, sammen med hele min familie. Min mor har fødselsdag den dag, så vi tager nok kage med og fejrer det lidt. Min forlovede

Suganthiya Croosu Santhiapillai.

skal også med, selv om han er hindu. Han vil gerne opleve valfarten, for han ved, at den betyder meget for mig. Vi skal giftes i den katolske kirke i Aalborg, for velsignelsen under messen er meget vigtig for mig."

Ida Wæde.

'Det er et sted, der ligesom giver en splint af himlen'

Ida Wæde, 68 år, Katolsk Vor Frue Kirke, Aarhus:

Hvornår var du på Øm valfart første gang?

"Det er et hav af år siden; jeg tror, at jeg var med første gang i 1976 eller 1977, og jeg har været med de fleste gange siden. Men lige præcis i 1989, da pave Johannes Paul 2. var i Danmark og besøgte Øm, var jeg ikke med, for da lå jeg hjemme med en diskusprolaps og måtte se det hele i fjernsynet."

Hvad betyder Øm for dig?

"Øm betyder lige så meget for mig nu som første gang. Stedet er samlingspunkt for menigheder fra både Fyn og Jylland, og det betyder så meget for fællesskabet omkring troen i mit sind. Hvert år ser jeg frem til at møde mennesker, som jeg ikke ser så tit. Når vi er på Øm, er vi for en stund fælles om troen, og det er stort! Det er dejligt lige at få et indtryk af, hvor mange katolikker vi egentlig er. Og så er det et sted med stor betydning for børn. Danmarks Unge Katolikker er til stede med aktiviteter, og her kan børn møde andre, der også er katolikker; det har mange ikke mulighed for til hverdag."

Hvad betyder processionen og messen for dig?

"Messen er en fælles oplevelse. Der er mange præster, biskopper og ministrarer, og det hele handler om fællesskab omkring troen. Processionen har særlig betydning for mig, fordi jeg gennem nogle år har fået lov at være forbeder ved rosenkransen. Så jeg står på bakketoppen og ser ud over alle grupperne. Det er en gave og meget bevægende at få lov at sige ordene, der hører rosenkransen til. Det har stor betydning, at vi kan bede til Jomfru Maria og Jesus sammen og derved sammen nærme os dem."

Hvordan vil du forklare folk, der ikke har været på Øm, hvorfor det er værd at tage på valfart?

"Det er et sted, der ligesom giver en splint af himlen. For på trods af vores forskellighed i hudfarve, opdragelse osv., så er vi samlet omkring det vigtigste: troen på Jesus Kristus."

”Det var afgørende for os, at Øm ikke måtte forsvinde”

I forbindelse med DUK's 70 års jubilæum senere på året tegner tidligere og nuværende medlemmer af DUK i dette og kommende numre en række portrætter af Danmarks Unge Katolikker.

Tekst: Ole le Fèvre, tidl. bestyrer af Ømborgen

DUK 70 ÅR I min tid som formand for DUK husker jeg bedst kontakten til klubberne og menighederne og arbejdet med Ømborgen, den gamle Ømborg, såvel som Den Nye Ømborg.

Vi var dengang organiseret sådan, at der var to næstformænd. En for Østdanmark og en for Vestdanmark.

En af vores succeser var som følger:

Vi afholdt årligt to formandsmøder i henholdsvis øst som vest, hvor der blev udvekslet erfaringer og ideer, og planlagt skoleweekends. En af de problemer mange klubber havde dengang, var samarbejdet med menighedsrådene. Ikke fordi menighedsrådene ikke var interesseret i ungdomsarbejdet; men det stod måske ikke øverst på deres dagsorden og blev jo varetaget af de unge selv. Vi blev derfor enige om at flytte formandsmøderne, som ellers altid lå i Horsens, rundt i de forskellige menigheder og samtidig invitere stedets menighedsråd til at overvære runden med udveksling af ideer og erfaringer. Efterfølgende kunne menighedsrådet, komme med indlæg, med ideer og forslag, og de unge kunne stille spørgsmål til menighedsrådet. Det var en rigtig god ide, og det vigtigste der kom ud af disse møder var, at menighedsrådet, med et moderne udtryk, fik 'medejerskab' til stedets ungdomsarbejde. Det betød at opbakningen og samarbejdet blev markant forbedret.

Mit altoverskyggende arbejde, som jeg

husker det, var arbejdet med Ømborgen.

Siden jeg var 14 år, har jeg hvert år været på Ømlejre. De første 3-4 år som deltager og derefter som leder. Jeg har det fuldstændigt, som mange unge beskriver det, sådan at Ømlejrene har haft afgørende indflydelse på mit religiøse liv. Der blev jeg modnet. Der konverterede jeg fra barn til voksen. Der begyndte jeg at tænke selv, og danne mig mit eget personlige Gudsforhold. Og der mødte jeg Lena, som jeg lige har holdt guldbryllup sammen med. Alle disse

Ole og Lena le Fèvre var i en årrække bestyrere af Ømborgen.

oplevelser har gjort, at jeg altid har brændt som et flammende bål for Ømborgen.

Ømborgen var i en forfærdelig forfatning, men vi holdt den oppe med arbejdslejre i påsken, og igen efter lejrene. Hver år blev der afholdt otte propfyldte lejre, syv om sommeren og én i efterårsferien. I 1972 startede fredningsnævnet den store fredningsproces omkring Himmelbjergsøerne og Gudenåen. Det var startskuddet til 'den nye Ømborg'.

Vi måtte se i øjnene, at de daværende bygninger ville være slidt op i løbet af ganske få år.

Det var afgørende for os, at Øm ikke måtte forsvinde. Derfor sikrede vi os en byggetilladelse til et nyt byggeri, inden fredningen trådte i kraft.

Derefter nedsatte vi et udvalg, som skulle forberede det nye Øm. Det bestod af undertegnede samt Frans Bogulski, arkitekt studerende Poul Trazyk Larsen og topograf Stig Gelslev. Vi var alle fire 'Ømrotter' der brændte for Øm. På baggrund af ønsker

fra de unge der kom på Øm og vore egne visioner, kom vi så frem til de bygninger der står i dag. Det var et stort og slidsomt arbejde med mange forhindringer der skulle forceres, inden vi i sommeren 1976 kunne indvie det nye Øm og tage den i brug.

Der var naturligvis mange følelser forbundet med det gamle primitive Øm med to sovesale og kun koldt vand i bruserne. Og mange tvivlede på, om vi kunne overføre ånden fra det gamle Øm til de nye rammer. Det var hjerteblod for os, at det skulle lykkes, for vi fik kun denne ene chance.

Ømborgen skulle have en bestyrer og Lena og jeg var så heldige at få jobbet. Det gav os mulighed for at se om vores bestræbelser på at føre ånden fra det Gamle Øm over i det nye Øm, var lykkedes. Det var en fantastisk oplevelse, der meget vanskeligt kan beskrives, at se at det virkelig var lykkedes.

Der var rigtig meget arbejde forbundet med at være formand for DUK og samtidig, først klare den gamle Ømborg, og senere være med til at forestå bygningen af det nye Øm. Alt dette ville aldrig have kunne ladet sig gøre uden Lenas opbakning. Ud over at klare hjemmefronten, når jeg ikke var der, var hun aktivt med i alt, hvad der kunne lade sig gøre. Da jeg efter to år som bestyrer, fik dårlige øjne, overtog Lena bestyrerjobbet og jeg hjalp så med på sidelinjen. At Ømborgen fungerer så godt som den fortsat gør i dag, er helt klart Lenas fortjeneste. Det var hende der lagde grunden.

Til sidst vil jeg nævne Jesu Små Søstre. Det har været til enorm stor inspiration og glæde i enogtredivede år at leve så tæt sammen med Jesu Små Søstre. Vi er kommet hos hinanden, vi har hjulpet hinanden når der har været brug for det, og vi har i fællesskab skabt nogle traditioner, som vi stadig holder fast i. Vi er dem meget taknemmelige.

Rigtig hjertelig tillykke med de 70 år.

Unge på dagsordenen på Caritas-konference i Georgien

Caritas Europa holdt sin regionale konference den 7.-9. maj i Tbilisi, Georgien. I år var der fokus på de unge og deres plads i Caritas. Fra Danmark deltog Christopher Nybro Bonde og Lea Uhloft Noval fra DUK's bestyrelse.

Tekst og foto: Lea Uhloft Noval

UNGDOMSARBEJDE 'Ubi caritas et amor, Deus ibi est'. Sådan startede Caritas Europas regionale konference med sang efterfulgt af bøn for de kommende dages møder. Hovedtemaet for konferencen var 'Youth, Solidarity, Europe'. Young Caritas findes i syv europæiske lande som en slags lillesøster-organisation, om man vil, til hovedorganisationen Caritas i disse lande, hvor det er de unge, som laver nationalt karitativt arbejde for migranter, hjemløse, fattige og mange andre. Young Caritas-grupperne afholder sommerlejre, fejrer jul med de hjemløse, laver små sociale arrangementer for børn og unge m.m. Ofte er arbejdet i Young Caritas det eneste sted, hvor unge katolikker kan være sammen om frivilligt arbejde og hjælpe andre. De lægger stor vægt på, at det arbejde, de gør, skaber en forståelse for problemerne i deres samfund.

På andendagen var der paneldiskussion om Young Caritas med udgangspunkt i

spørgsmålet: Hvad vi mener er det rigtige at gøre? Den nuværende generation af teenagere bliver ofte omtalt som egoistiske og selvcentrerede. To unge fra hhv. Luxemborg og Wien, Caritas Norges generalsekretær Martha Skretteberg og Caritas Sveriges bestyrelsesformand, pater Henrik Alberius, som udgjorde panelet, var dog ikke enige. De unge er langt fra selvcentrerede og tænker ikke kun på sig selv, men vil gerne hjælpe andre. Debattørernes erfaringer var, at unge gerne vil deltage i det frivillige arbejde, hvis de ser gløden hos de andre frivillige. Og da er det vigtigt, at de ved, hvor de kan søge hen for at udføre frivilligt arbejde. Denne holdning kom også frem i de syv interaktive workshops arrangeret af Young Caritas om frivilligkultur, brugen af sociale medier og de unges plads i Caritas Europa. Her blev der delt erfaringer og idéer på tværs af nationaliteter.

Senere samme dag – mens de delegerede

gennemgik regnskaber, hørte beretninger og valgte ny formand og generalsekretær for Caritas Europa – gik de unge ud i gaderne i Tbilisi for at sprede budskabet om Young Caritas. I silende regn uddelte de flyers, balloner og limonade til de forbigående. Det vakte stor interesse hos de travle forbigående, som tog sig tid til at tale med de unge om glæden ved det arbejde,

Repræsentanter for Young Caritas i dialog med unge i Tbilisi, hvor de uddelte flyers, balloner og lemonade til de forbigående.

der bliver udført i Young Caritas og i hele Caritas generelt.

Mangeartede tilbud

Den sidste dag blev brugt hos Caritas House i Tbilisi. Huset er samlingsstedet for arbejdet hos Caritas Georgien. Her bor alenemødre med deres børn; der er et børnehjem, et plejehjem, suppekøkken og dagtilbud for børn. Børnene kan vælge et håndværk at fordybe sig i, og de kan arbejde med træ, metal, ler, stof/vævning eller tegning. Børn, som har opholdt sig længe dér, er blevet virkelige dygtige til deres håndværk og de ting, de laver, bliver solgt og pengene går til Caritas Georgiens arbejde. Disse håndværk kan børnene også bruge som voksne til at sikre sig en vis indtægt, så de kan forsørge sig selv og muligvis også en familie.

Caritas House dannede rammerne for endnu en interaktiv workshop, hvor der blev drøftet, hvilken rolle ungdomsarbejdet spiller i Caritas. Undervejs blev der afholdt en Youth Fair, hvor de forskellige Young Caritas-grupper på deres stande viste og fortalte om det arbejde, de udfører i deres land. Alt dette skulle munde ud i forslag til, hvad Caritas Europas og Caritas Internationalis' bestyrelser kan gøre for at fremme ungdomsarbejdet i Caritas og etablere Young Caritas-grupper i flere lande.

Masser af idéer og drømme

Det var helt tydeligt, at unge katolikker har en plads i Caritas og Fortsættes ►

Caritas: Afskaf au pair-ordningen

Au pair-ordningen er til debat i Folketinget, hvor SF og DF har foreslået at afskaffe den. Caritas Danmark støtter forslaget.

Tekst: Andreas Riis, Caritas

FOLKETINGET Caritas udgav i 2016 et holdningspapir, som netop anbefalede at afskaffe au pair-ordningen, men også havde forslag til forbedringer, hvis man vælger at beholde den omdiskuterede ordning.

Nu er et lovforslag om at afskaffe au pair-ordningen til behandling i Folketinget, og Caritas melder ind i debatten med et høringssvar.

"Au pair-ordningen bør afvikles på grund af de problemer, den skaber for de personer, der vælger at komme til landet som au pair. Ordningen fungerer i praksis som billig hushjælp til danske familier på vilkår, som ikke stemmer overens med det danske ar-

bejdsmarked," siger Jann Sjursen, generalsekretær for Caritas.

Hvis ikke Folketinget vedtager forslaget fra DF og SF, foreslår Caritas som alternativ, at der skal laves en godkendelsesordning for værtsfamilier, og at formidling af au pair-ophold skal ske gennem godkendte, danske organisationer. Desuden skal opholdstilladelsen knyttes til au paires selv, i stedet for at være afhængig af kontrakten med værtsfamilien.

"Reglerne i sig selv giver anledning til et ulige forhold mellem au pair og værtsfamilie med risiko for misbrug af forskellig art," siger Jann Sjursen. "Problemerne med ord-

ningen er ikke blevet løst trods gentagne forbedringer."

Reglerne for au pair-ophold blev senest ændret i 2015, hvor au pair-personer blandt andet fik højere betaling og mulighed for frivilligt arbejde. Siden da er antallet af au pair-ophold faldet, fra ca. 2000 opholdstilladelser om året til 1423 tilladelser i 2017, i følge tal fra Udlændingestyrelsen.

I lovforslaget siger partierne, at au pair-ordningen bidrager til løndumping og sort arbejde, og de nævner eksempler på misbrug såsom manglende betaling, tilbageholdte pas og fysiske overgreb.

Et andet område, hvor Caritas har forslag til ændringer, er i reglerne om graviditet. En au pair, der bliver gravid, får i dag opsagt sin kontrakt, med mindre værtsfamilien vælger at lade hende blive senest frem til 2 måneder efter fødslen. "Au pair-ordningen lader således afgørelsen om opholdstilladelse være op til værtsfamilien. På grund af au

pairens sårbare position kan dette give et negativt pres om at tage forhastede beslutninger, såsom at få foretaget abort," skriver Caritas i høringssvaret. Som forbedring foreslås det at lade det være tilladt at fortsætte kontrakten frem til fødslen, "for at skabe et beslutningsrum til forberedelse af hjemrejse og det kommende liv som mor".

Den katolske Kirke i Danmark har ikke en officiel holdning til, om au pair-ordningen skal afskaffes, men stiller sig bag Caritas' forslag til forbedringer.

Hamburg er porten til Norden, fortalte ærkebiskoppen af Hamburg, Stefan Heße.

► *Fortsat fra side 5* Foran hundreder af tilhørere i et af universitetets auditorier diskuterede kardinal Marx, leder af den tyske bispekonference, og Heinrich Bedford-Strohm, formand for de evangeliske kirkers råd i Tyskland, hvilke muligheder der er for at katolikker og protestanter kan mødes ved et fælles nadverbord. Pave Frans har givet klar besked om, at nationalkirkerne skal løse dette problem selv sagde Bedford-Strohm med en klar hentydning til uenigheden i

den tyske bispekonference, om katolsk gifte evangeliske kristne kan få lov til at gå til kommunion i Den katolske Kirke.

Arrangementer om dialog mellem kristendommen, islam og jødedommen tiltrak mange deltagere. Kvinder skal stifte fred var hovedbudskabet fredag eftermiddag på domkirkepladsen, hvor en kristen kvinde, en kvindelig rabbiner og en kvindelig iman læste op af de tre religioners hellige skrifter.

LR

► at det arbejde, Young Caritas udfører, er vigtigt. Der blev diskuteret meget om de unges rolle i Caritas og hvordan Young Caritas kan udbredes til hele Europa. Under hele konferencen var der stærk enighed om, at Young Caritas skal ske på de unges præmisser og at de unge skal føle ejerskab over Young Caritas' projekterne.

Efter tre dage med en masse nye idéer og drømme for fremtiden vil Caritas Danmark og Danmarks Unge Katolikker gå i dialog om, hvordan vi sammen kan skabe et karitativt ungdomsarbejde i Danmark.

Biskoppens kalender

Juni 2018

1. kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
2. Pastoralrådsmøde på Magleås
3. Ømvalfart
- 4.-10. Ad Limina besøg, Rom
13. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt råd
- 14.-15. Deltagelse i Folkemødet på Bornholm
- 16.-25. Færøerne

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Svenning Ravn, annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Stephen Holm, Lissie Lundh, Kirsten Krog, Eva Maria Nielsen, Keld Dahlwad, Malene Fenger-Grøndahl, Lea Uhlott Noval, Ole le Fèvre og Andreas Riis.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej

15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40 kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk

Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Det sker i bispedømmet

MAJ

Fredag 25. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Onsdag d. 30. kl. 19:30.

Generalforsamling i Katolsk Menighedspleje Sankt Ansgars menighedssal, Bredgade 69A.

JUNI

Fredag 8. kl. 18-19.30: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale v/pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 29. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

JULI

Søndag 8.-lørdag 14.: Familieuge på Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17:00-19:30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefonid kun i åbningstiden). NB: Første åbningsdag efter påsken 18/4.

Hver onsdag kl. 13:00-16:30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og

håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84. NB: Lukket 28/3.

Hver søndag kl. 21:00-23:00: Stille tilbudelse i Jesu Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 26 43 19 08. NB: Sommerlukket maj til og med august.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Juni

1. *rod.* Fredag i 8.alm.uge. (IV Ps).
Justinus, martyr (†166) (m)
V. Sl 96,10.11-12.13.
R. Herren kommer for at holde dom over jorden.
L.: 1 Pet 4,7-13. Ev.: Mark 11,11-26.
2. *grøn.* Lørdag i 8.alm.uge. (IV Ps).
Eller *rod.* **Marcellinus og Peter**, martyrer (†303)
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
V. Sl 63,2.3-4.5-6.
R. Gud, du er min Gud, Min sjæl tørster efter dig.
L.: Jud 17.20b-25. Ev.: Mark 11,27-33.
Bededag for præste- og ordenskald
3. *hvid.* **KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST** (h)
✠ (9. ALM. SØNDAG)
Gl. Sekvens ad lib. Cr. Euk. pf.
1.L.: 2 Mos 24,3-8
V. Sl 116,12-13.15+16bc.17-18
R. Jeg løfter frelsens bæger og påkalder Herrens navn.
Eller: R. Halleluja!
2.L.: Hebr 9,11-15
Sekv (*ad lib*): Pris, o Sion, din forsoner
Ev.: Mark 14,12-16.22-26
Valfart til Øm
4. *grøn.* Mandag i 9.alm.uge. (I Ps).
V. Sl 91,1-2.14-15ab.15c-16.
R. Min Gud, jeg stoler på dig.
L.: 2 Pet 1,2-7. Ev.: Mark 12,1-12.
5. *rod.* Tirsdag i 9.alm.uge. (I Ps).
Bonifatius, biskop og martyr (†754)(m)
V. Sl 90,2.3-4.10.14+16.
R. Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.
L.: 2 Pet 3,12-15a.17-18. Ev.: Mark 12,13-17.
6. *grøn.* Onsdag i 9.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Norbert**, biskop (†1134)
V. Sl 123,1-2a.2bcd.
R. Jeg løfter mine øjne til dig, Herre.
L.: 2 Tim 1,1-3.6-12. Ev.: Mark 12,18-27.
7. *grøn.* Torsdag i 9.alm.uge. (I Ps).
V. Sl 25,4-5ab.8-9.10+14.
R. Vis mig dine veje, Herre.
L.: 2 Tim 2,8-15. Ev.: Mark 12,28b-34.
1. vesper til Jesu Hjerter fest
8. *hvid.* Fredag. **JESU HJERTE FEST** (h)
Gl. Cr. Sær. pf
1.L.: Hos 11,1.3-4.8c-9
V. Es 12,2.3+4bcd.5-6
R. I skal øse vand med glæde af frelsens kilder.
2.L.: Ef 3,8-12.14-19
Ev.: Joh 19,31-37
International bededag for præsterne.
2. vesper til Jesu Hjerter fest
9. *hvid.* Lørdag. i 9.alm.uge. (I Ps).
Jomfru Marias rene hjerte (m)
V. 1 Sam 2,1.4-5ab.6-7.8abcd
R. Mit hjerte jubler over Herren, min Frelser!
L.: Es 61,9-11. Ev.: Luk 2,41-51
10. *grøn.* **10. ALM. SØNDAG.** (II Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
1.L.: 1 Mos 3,9-15;
V. Sl 130,1-2.3-4.5-6.7-8.
R. Hos Herren er der troskab, hos ham er der altid udfrielse.
2.L.: 2 Kor 4,13-5,1.
Ev.: Mark 3,20-35.
11. *rod.* Mandag i 10.alm.uge. (II Ps).
Barnabas, apostel (m)
L.: ApG 11,21b-26; 13,1-3
V. Sl 98,1.2-3ab.3c-4.5-6
R. For folkenes øjne har Herren åbenbaret sin retfærdighed.
Ev.: Matt 10,7-13
12. *grøn.* Tirsdag i 10.alm.uge. (II Ps).
V. Sl 4,2-3.4-5.7-8.
R. Løft dit ansigts lys mod os, Herre!
L.: 1 Kong 17,7-16. Ev.: Matt 5,13-16.
13. *hvid.* Onsdag i 10.alm.uge. (II Ps).
Antonius af Padova, præst og kirkelærer (†1231)(m)
V. Sl 16,1-2a.4.5+8.11.
R. Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig!
L.: 1 Kong 18,20-39. Ev.: Matt 5,17-19.
14. *grøn.* Torsdag i 10.alm.uge. (II Ps).
V. Sl 65,10.11.12-13.
R. Dig skal vi lovprise, Gud på Zion.
L.: 1 Kong 18,41-46. Ev.: Matt 5,20-26.
15. *grøn.* Fredag i 10.alm.uge. (II Ps).
V. Sl 27,7-8a.8b-9abc.13-14.
R. Herre, jeg søger dit ansigt.
L.: 1 Kong 19,9a.11-16. Ev.: Matt 5,27-32.
16. *hvid.* Lørdag i 10.alm.uge. (II Ps).
Vilhelm, abbed (†1203) (m)
V. Sl 16,1-2a+5.7-8.9-10.
R. Herre, du er min tilmålte del.
L.: 1 Kong 19,19-21. Ev.: Matt 5,33-37.
17. *grøn.* **11. ALM. SØNDAG.** (III Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
1.L.: Ez 17,22-24;
V. Sl 92,2-3.13-14.15-16.
R. Det er godt at takke dig, Herre.
2.L.: 2 Kor 5,6-10.
Ev.: Mark 4,26-34.
Kollekt for Bonifatiuswerk
18. *grøn.* Mandag i 11.alm.uge. (III Ps).
V. Sl 5,2-3.5-6.7.
R. Herre, læg mærke til min stønnen!
L.: 1 Kong 21,1-16. Ev.: Matt 5,38-42.
19. *grøn.* Tirsdag i 11.alm.uge. (III Ps).
Eller *hvid.* **Romuald**, abbed (†1029)
V. Sl 51,3-4.5-6a.11+16.
R. Gud, vær os nådig, for vi har syndet!
L.: 1 Kong 21,17-29. Ev.: Matt 5,43-48.
20. *grøn.* Onsdag i 11.alm.uge. (III Ps).
V. Sl 31,20.21.24.
R. Vær stærke, fat mod, alle I som venter på Herren.
L.: 2 Kong 2,1.6-14. Ev.: Matt 6,1-6.16-18.
21. *hvid.* Torsdag i 11.alm.uge. (III Ps).
Aloysius Gonzaga, ordensmand (†1591) (m)
V. Sl 97,1-2.3-4.5-6.7.
R. I retfærdige, glæd jer i Herren.
L.: Sir 48,1-14. Ev.: Matt 6,7-15.
22. *grøn.* Fredag i 11.alm.uge. (III Ps).
Eller *hvid.* **Paulinus af Nola**, biskop (†431)
Eller *rod.* **John Fisher**, biskop (†1535),
og **Thomas More**, martyr (†1535)
V. Sl 132,11.12.13-14.17-18.
R. Herren har udvalgt Zion til sin bolig.
L.: 2 Kong 11,1-4.9-18.20. Ev.: Matt 6,19-23.
23. *grøn.* Lørdag i 11.alm.uge. (III Ps).
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
V. Sl 89,4-5.29-30.31-32.33-34.
R. Jeg bevarer min troskab mod ham til evig tid.
L.: 2 Krøn 24,17-25. Ev.: Matt 6,24-34.
Lørdag aften. VIGILIEMESSE
23. *hvid.* **JOHANNES DØBERS FØDSEL** (h)
✠ *Gl. Cr. Sær. pf*
1.L.: Jer 1.4-10
V. Sl 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
R. Fra fødslen har jeg støttet mig til dig.
2.L.: 1 Pet 1,8-12
Ev.: Luk 1,5-17
1. vesper til Johannes Døber
24. *hvid.* Søndag. **JOHANNES DØBERS FØDSEL** (h)
Højtidens messe (12. ALM. SØNDAG)
✠ *Gl. Cr. Sær. pf*
1.L.: Es 49,1-6
V. Sl 139, 1-3.13-14.15-16a
R. Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt.
2.L.: ApG 13,22-26
Ev.: Luk 1,57-66.80
25. *grøn.* Mandag i 12.alm.uge. (IV Ps).
V. Sl 60,3.4-5.12-13.
R. Giv frelse med din højre hånd, Herre, og hør os.
L.: 2 Kong 17,5-8.13-15a.18. Ev.: Matt 7,1-5.
26. *grøn.* Tirsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).
V. Sl 48,2-3a.3b-4.10-11.
R. Gud lader sin by bestå til evig tid.
L.: 2 Kong 19,9b-11.14-21.30c-35a.36.
Ev.: Matt 7,6.12-14.
27. *grøn.* Onsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).
Eller *hvid.* **Cyrillus af Alexandria**, biskop og kirkelærer (†444)
V. Sl 119,33.34.35.36.37.40.
R. Vis mig, Herre, dine loves vej.
L.: 2 Kong 22,8-13; 23,1-3. Ev.: Matt 7,15-20.
28. *rod.* Torsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).
Irenæus, biskop og martyr (†202) (m)
V. Sl 79,1-2.3-5.8.9.
R. Befri os, Herre, for dit ærede navns skyld.
L.: 2 Kong 24,8-17. Ev.: Matt 7,21-29.
29. *grøn.* Fredag i 12.alm.uge. (IV Ps).
V. Sl 137,1.2-3b.3c-4.5-6.
R. Gid min tunge må klæbe til ganen, hvis ikke jeg husker på dig.
L.: 2 Kong 25,1-12. Ev.: Matt 8,1-4.
30. *grøn.* Lørdag i 12.alm.uge. (IV Ps).
Eller *rod.* **De første romerske martyrer.**
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
V. Sl 74,1-2.3-4.5-7.20-21.
R. Glem ikke for evigt dine hjælpeløse liv!
L.: Klages 2,2.10-14.18-19. Ev.: Matt 8,5-17
Ad libitum læsning til De første romerske martyrer.
Ev.: Matt 24,4-13
Lørdag aften. VIGILIEMESSE
30. *rod.* **PETER OG PAULUS, APOSTLE** (h)
✠ *Gl. Cr. Sær. pf*
1.L.: ApG 3,1-10
V. Sl 19,2-3.4-5b
R. Deres røst når ud til verdens ende.
2.L.: Gal 1,11-20. Ev.: Joh 21,1.15-19
1. vesper til Peter og Paulus, apostle.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 8, som udkommer den **15. juni 2018** skal være KO i hænde senest den **28. maj 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 9, som udkommer den **10. august 2018**, skal være KO i hænde senest den **23. juli 2018**.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastруп Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

**JR ROHDE
ADVOKATFIRMA**

www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Pilgrimsrejse til Medjugorje
Den 26. sept.-3. okt. 2018**Pris: 5.900,- kr. for flybillet, halvpension
i dobbeltværelse m.v.

Pilgrimspræst: p. Benny Blumensaat

Rejseleder: Maria Truelsen

Nærmere oplysninger og tilmelding:

mariatruelsen@mail.tele.dk
eller på tlf. 24 60 23 08.**Bønnens Apostolat****Juni 2018**I denne måned beder
vi for hele verden
med særligt fokus på
sociale netværk
– at de sociale
netværk må arbejde
for en inkluderende
holdning, der
anerkender andres ret
til at være anderledes.**Sankt Knud Lavard Skole og SFO
søger en rengøringsassistent
pr. 1. juli 2018**En ren skole betyder meget for os i hverdagen! Har du
lyst til at gøre rent på en lille skole?Skolen ligger centralt i Kgs. Lyngby. Vi tilbyder en fast
stilling i et godt arbejdsmiljø. Vi forventer, at du:

- kan arbejde selvstændigt, struktureret og effektivt.
- har øje for detaljen og er løsningsorienteret.
- er fleksibel.
- er mødestabil.

Stillingen er på 30 arbejdstimer pr. uge fordelt på skole
og SFO. Arbejdstiden ligger efter klokken 14.00. Løn
i henhold til overenskomst mellem Danmarks Private
Skoler og 3F.

For flere oplysninger:

Kontakt Christa Bonde på telefon 45 87 62 40.

Læs mere om skolen på www.sanktknudlavard.dk**Sankt Andreas
Bibliotek og
Antikvariat**Bibliotekar søges til Sankt Andreas
Bibliotek 1-2 dage om ugenDet katolske Bispedømmes teologiske bibliotek søger
en bibliotekar, som 1 dag om ugen kan varetage katalo-
gisering af nye bøger og overvågning af udlånsarbejdet
(DANBIB) mv. Til biblioteket er nyttet en række frivillige.
Arbejdet er ikke bundet til bibliotekets åbningstider.
Kendskab til Den katolske Kirke vil være en fordel.Der vil være mulighed for arkivarbejde i Katolsk
Historisk Arkiv (som deler lokaler med biblioteket),
også 1 dag om ugen.Tiltrædelse: 1. september 2018. Den afgående
bibliotekar forlader sin stilling 30. september 2018
for at gå på efterløn, og vil i september kunne sætte
den nyansatte ind i arbejdet.

Løn efter overenskomst.

Nærmere oplysninger kan findes på bibliotekets
hjemmeside www.sanktandreasbibliotek.dk

Ansøgningsfrist: 8. juni 2018.

Ansættelsessamtaler vil finde sted sidst i juni.

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V.

Støtter mindre
projekter

www.vincentgrupperne.dk

**Valfart til Vor Frue
af Aasebakken 2018**Søndag den 27. maj 2018
Den Hellige Treenighed**Program****Kl. 9.15 Valfart gennem Rude skov**
Udgår fra Rudersdalsvej 41, 2840 Holte
(overfor Poppel Allé)**Kl. 10.30** Mulighed for skriftemål.

(polsk, dansk, engelsk) v/Vor Frue Kloster

Kl. 11.30 Bispemesse**Kl. 12.30 Pause**

Mulighed for spising, samvær, leg.

Salg af vietnamesisk mad, kaffe og vand
fra spejderne. Mød DUK og andre katolske

lægmandsorganisationer.

Kl. 15.00 MariaandagtDagens program slutter kl. 15.45, men man er
velkommen til at blive på grunden så længe
som man vil.**Praktiske oplysninger**

Valfart gennem Rude skov:

Bus og tog: Vi anbefaler følgende tog,

hvis man skal gå gennem skoven:

Fra Kbh.: Ankomst Holte St.: 8:37,**Mod Kbh.:** Ankomst Holte St.: 8:28

Der er mulighed for at få kørt bagage

fra Holte Station til Aasebakke mellem

8:30 og 9.00, 20 minutters gåtur til

valfartstartstedet: Rudersdalsvej 41,

2840 Holte (overfor Poppel Allé).

Kontaktperson Valfart til Åsebakken:

Franz Igwebuikwe 26 15 00 13

Støt valfarten
på MobilePay
nummer 91 392

MobilePay

Valfartsplakat online

Dansk - English

Tiếng Việt

Kvindernes Dalumretræte 2018 Mandag den 17. september
til fredag den 21. september 2018Igen i år indbydes til Kvindernes Retræte hos de gæstfrie
Sankt Hedvigssøstre på Dalum Kloster; Dalumvej 105,
5250 Odense SV.

Retrætepræst er p. Herbert Krawczyk SJ, Aarhus.

Tilmelding til Birgit Clausen, Teglgangsvej 64,
8543 Hornslet, e-mail: clausen.birgit@gmail.com.Pris: 1.400,- kr; hvoraf 300 kr. er depositum, som skal
betales ved tilmelding på bankkonto reg. nr. 7260 konto
1115743. Husk at anføre dit navn og adresse på indbe-
talingen.Yderligere oplysninger hos Birgit Clausen pr mail eller
telefon 86 99 63 54. Der er begrænset antal pladser.

Alle kvinder er velkomne.

Gør som Gud – blev menneske

Et neddyk i årbogen SEGL 2017.

Tekst: Lisbeth Rütz

ARBOG SEGL 2017 er som sædvanlig spækket med godbidder. En lille gruppe norske, katolske ildsjæle står bag denne mursten af en bog, der igen i år er en tekstmosaik med mange forskellige bidrag om kunst og kultur, samfund, teologi og spiritualitet, historie, ny litteratur og anmeldelser. De fleste indlæg er på norsk, nogle enkelte er på svensk og dansk.

”Gør som Gud – blev menneske”, skriver redaktørerne Ståle Johannes Kristiansen og Peder K. Solberg i det indledende kapitel. Dette tema foldes ud i det indledende afsnit med bidrag om bl.a. Dostojevskij og et østkirkeligt perspektiv på synd og frelse, men går også som en rød tråd gennem mange af bogens indlæg om kunst og kultur.

En hel sektion af SEGL er helliget Thomas Merton, der var født i en agnostisk kunstnerfamilie, men blev cisterciensermunk i Kentucky og én af det 20. århundredes største religiøse personligheder.

Tre artikler handler om Mertons selvbiografi fra 1948 ”Seven Storey Mountain” (dansk: Den store stilhed, 1955) i anledning af, at søster Jeanne Wreden O.P. har oversat den til norsk.

Professor Ståle J. Kristiansen har skrevet bidragene ”Mertons rastløse vandring fra agnostiker til munk” og ”Merton og veien til indre glede”. Mertons liv var præget af smertelige tab – han mistede sin mor som 6-årig og faderen som 16-årig, og levede

nogle år et rodløst studenterliv. Mødet med kirkerne og kunsten i Rom var den første spæde begyndelse til den søgen, der efter tre års ørkenvandring ledte ham til Gethsemaniklostret i Kentucky, som han besøgte første gang under en retræte. ”Er du kommet for at blive denne gang”, spurgte portneren, broder Matthew. ”Ja,” var svaret og dermed begyndte det klosterliv, der 26 år senere sluttede så tragisk med Mertons pludselige død i Bangkok.

”Seven Storey Mountain” er ifølge Ståle Kristiansen Mertons forsøg på at finde kontinuitet i et kaotisk liv. Mertons liv var fyldt med paradokser. Munken, der helst ville være eremit, endte som bestsellerforfatter og en kendt religiøs personlighed, der korresponderede med hele verden – fra pave Johannes XXIII til den zenbuddhistiske japanske munk Shunryu Suzuki. I ”Merton og veien til indre glede” fortæller Ståle Kristiansen om, hvordan Merton efter et temmelig kaotisk studenterliv fandt glæden og friheden, da han 26 år gammel valgte et liv

som trappistmunk.

Merton var allerede i barndommen meget følsom over for æstetiske indtryk; men det blev den katolske tro, der for alvor gjorde ham til kunstner. Ligesom Hemingway var Merton livsnyder. Men Merton var også eksistentielt sulten. Derfor blev han hele tiden drevet videre, og det var denne konstante sult, der førte ham ind i centrum af katolsk tro, skriver Ståle Kristiansen i ”Merton og veien til indre glede”.

Søster Sheryl Frances Chen OCSO fra Tautra Mariakloster skriver i ”Hauken Merton” (høgen Merton) om det monastiske liv, hvis kærne er at lære at modtage og hele tiden holde fokus på det væsentlige. Hendes tekst er en mosaik af fine små naturbilleder fra Tautra og citater fra Thomas Merton. For hende som for Merton viser den vilde natur omkring klosteret hen til kærnen i klosterlivet. Høgen, der slår ned på sit bytte, er for Merton et billede på den målrettedhed, der må og skal være i det monastiske liv.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 7
25. maj 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

Teologiprofessoren Notto R. Thelle skriver i sit indlæg om Merton og Østen, at Merton var en vigtig aktør i mødet mellem øst og vest. Han sprængte, siger Thelle, rammerne for et traditionelt ordenskald og var med til at nydefinere hvad det er at være kontemplativ. Det gjorde han ved længe før mange andre at pege på de universelle træk i klosterlivet – lighederne mellem ørkenfædrene, de indiske yogier og zenbuddhistiske munke. Thelle påpeger, at Merton på den ene side var rodfæstet i sin kristne identitet, men på den anden side heller ikke kan presses ind i den traditionelle forståelse af, at der ingen frelse er uden for Kirken. Med afsnittets bidrag om Merton er der lagt fine brikker til en portrætmosaik om udviklingen i Mertons spiritualitet; men efter min opfattelse ville der nok være kommet endnu flere facetter til portrættet, hvis også hans efterladte dagbøger var blevet inddraget.

At lide med andre

Gunar Danholt skriver i afsnittet kunst og kultur om Graham Greenes mesterværk ”The heart of the matter” fra 1948 (dansk Sagens kærne, 1969).

Romanen er en fortælling om vicepolitimesteren Scobies liv i et indeklemmt og sladdervornt miljø i en britisk koloni i Vestafrika. Den hæderlige og retfærdige politimand Scobie kommer ud på en glidebane, der fører ham ind i korrupsion, utroskab og diamantsmugleri, indtil han til sidst med flere døds synde på samvittigheden tager sit eget liv.

Fiktionen skaber afstand mellem os og tekstens verden. Netop afstanden mellem læseren og Scobie giver redskaber til, at vi både kan reflektere over de valg han træffer og identificere os med ham. Dermed er kunsten med til at skabe indsigt, for den

giver os nogle redskaber til at sætte os ind i andres liv og reflektere over de eksistentielle dilemmaer, den afspejler, skriver Danholt.

Han ser Greenes bog som et opgør med den borgerliggjorte katolicisme og dermed er der et vist fællesskab mellem Greene og en række af 1900-tallets store katolske forfattere som Mauriac og Bernanos.

Scobie lider med andre mennesker, og det er denne med-liden, der i høj grad styrer hans liv og fører ham ind i døds synden. Med-liden er også et nøgleord i Kirsten Krogs artikel om den norske katolske forfatter Knut Ødegård.

Ødegård afviser trangen til letkøbte teologiske forklaringer på lidelsen: ”Det bliver for sødt og enkelt, og det angår os egentlig ikke, for hvem er interesseret i teologiske kabaler, som går op, når man kommer med sine miserable liv? Det er ikke så enkelt, og det er vel egentlig et tyngdepunkt i mit liv dette, at det ikke er så enkelt. Gennem erkendelsen af akkurat dette, at vore liv ikke er vellykkede, er det ikke teologi, men solidaritet der spørges efter; medlidenhed i betydningen at lide med,” siger Ødegård i et interview i den danske ugeavis Udfordringen.

I sin gennemgang af Ødegårds digtsamling ”Missa” konkluderer Krog, at tekstens modernistiske form fungerer som ramme omkring et katolsk indhold. Ødegård kan således karakteriseres både som katolsk og modernistisk forfatter – et træk han har til fælles med den svenske forfatter Birgitta Trotzig.

Hvor Danholts og Krogs bidrag handler om fiktive tekster, finder vi i Kari Fures artikel ”Vi fulgte folket vårt” et højaktuelt eksempel på med-liden i et af verdens brændpunkter. En lille gruppe dominikanersøstre i Irak har fundet styrke til at tjene an-

dre gennem uddannelse af unge kvinder og ved konstant dialogarbejde. Gang på gang er disse tapre kvinder blevet slået tilbage til start, når de måtte flygte fra klostre, der blev plyndret og brændt ned af IS. Og trods det er de stadig dybt engagerede i at arbejde for genopbygningen af et ødelagt land.

Norsk kirkehistorie

Sidste års reformationsjubilæum sætter naturligt nok sit præg på det historiske afsnit, hvor man blandt andet kan læse om, hvordan den norske reformationshistorie tager sig ud, hvis man tager alle kilderne med – ikke bare dem som passer ind i den protestantiske sejrfortælling. Et andet bidrag om Augsburg og Konstantinopel handler om de tyske reformatorers dialog med Den ortodokse Kirke i 1500-tallet.

Professor emeritus Gösta Hallonsten, der nu underviser i systematisk teologi på Newmaninstituttet afliver i bidraget ”Avlatens evangelium. Lutherske teser och senmedeltidens avlatsforkyndelse” myten om, at Martin Luther slog de 95 teser op på kirkedøren i Wittenberg. Ifølge Hallonsten baserer myten sig på oplysninger fra Luthers medhjælper Philip Melancton, der ikke selv var i Wittenberg allehelgensaften 1517. Indlægget styrker med baggrund blandt andet i den katolske reformationshistoriker Iserloh den opfattelse, at Luther blev reformator mod sin vilje.

Det marianske århundrede kaldes 1800-tallet i katolsk sammenhæng på grund af de mange Mariavisioner, nye kvindelige Mariaordener og dogmet i 1854 om Marias uplettede undfangelse. Dr. theol. Kristin Norseths indlæg ”Jomfru Maria og kvinnen” er en refleksion over Jomfru Maria rolle som forbillede for tre betydningsfulde norske kvinder i det ærkelutheranske Norge.

Her ser man, hvordan Mariaskikkelsen blev fortolket i norsk, luthersk sammenhæng. Henriette Gislesen, Bolette Gjørs og Henny Dons kom fra samfundets elite, men nåede ud til mange norske kvinder med deres budskaber. Fælles for dem alle tre er ifølge Norseth, at de tænkte ”komplementært og essentialistisk om kjønne og argumenterte for sidestilling med manden i kraft av forskjell”. Tidens katolske Maria-fromhed inspirerede bispinde Henriette Gislesen til i bogen ”Bibelens Kvinder” (1883) at gå ud med et idealbillede af den moderne kvinde som moralsk og religiøst højerestående end manden, skriver Norseth. Præstefruen og forfatterinden Bolette Gjør oprettede sammen med sin søster den norske diakonisseanstalt i 1868 og fik som redaktør af det norske Missionselskabs blad stor indflydelse på mange norske kvinder gennem et Mariainspireret kvindeideal, og Henny Dons tolker Maria i et ligestillingsperspektiv som den første repræsentant for den nye pagts kvinder.

Pladsen tillader ikke at nævne flere indlæg i dette års SEGL. Det kunne der ellers være god grund til, for SEGL er – sædvanen tro – velredigeret og præget af faglig soliditet i de mange artikler.

Læs SEGL, brug det som vindue ud til verden og glæd dig over at der i en skandinavisk kontekst produceres katolsk stof på højt niveau. Jo, nordmændene har den katolske førertrøje på.

SEGL. Katolsk årsskrift for religion og samfund. St. Olav Forlag 2017. 379 sider. Pris: 298 norske kroner. Kan også lånes på Sankt Andreas Bibliotek (se www.sanktandreasbibliotek.dk) gennem dit lokale folkebibliotek.

Nyt nej til præstevielse af kvinder

Troslærekongregationens leder, ærkebiskop Ladaria, gentager afvisning af præstevielse af kvinder.

EMBEDE Vatikanet har endnu en gang bekræftet, at kvinder ikke kan præstevies i Den katolske Kirke. Kirkens ufejlbare læreembede har allerede afgjort dette, bekræfter Troslærekongregationens leder, ærkebiskop Luis Ladaria i *L'Osservatore Romano* den 30. maj.

Tilbage i 1994 skrev Johannes Paul II i *Ordinatio Sacerdotalis*, at Kirken ikke har fuldmagt til at præstevie kvinder og at alle troende må holde sig dette for øje.

Ladaria afviser i sin artikel, at en kommende pave eller et nyt koncil vil kunne ændre på dette og påpeger, at en vedvarende debat omkring spørgsmålet ikke bare vil skade den kirkelige lære om præstevielse, men også forståelsen af læreembedet selv.

Ladaria skriver, at ufejlbarhed ikke blot hænger sammen med et koncils eller en paves højtidelige forkyndelse af en trossandhed, men også med biskoppernes universelle læreembede, når de i fællesskab

med paven fastslår noget som katolsk lære. Det er denne ufejlbarhed, Johannes Paul II holdt fast ved, skriver Ladaria i artiklen. Ladaria henviser også til, at Benedikt XVI ved oliemessen i april 2012 mindede om, at det allerede er fastslået, at kvinder

Luis Ladaria Ferrer. Foto: José Santamaria Cruz. Wikipedia.

ikke kan præstevies. At kvinder og mænd har forskellige opgaver, betyder ikke, at kvinderne skal underordne sig mændene. Det er tværtimod ment som gensidig berigelse, skriver Ladaria.

Allerede i 1995 udtalte Troslærekongregationen, at afvisningen af præstevielse af kvinder i *Ordinatio Sacerdotalis* er definitiv. Hvad Johannes Paul II sagde dengang, er senere blevet bekræftet af pave Frans i *Evangelii Gaudium*, skriver Ladaria i artiklen.

Under pave Frans er der blevet arbejdet på at give mere ledelsesansvar til kvinder i Kirken. I august 2016 nedsatte paven en kommission, der skulle undersøge mulighederne for at diakonvie kvinder.

Ladarias udtalelser står i skarp kontrast til udtalelser fra Wiens ærkebiskop, Christoph Schönborn.

Den 1. april i år udtalte Schönborn i et stort interview i *Salzburger Nachrichten*, at spørgsmålet om præstevielse af kvinder kun kan behandles af et koncil, ikke af paven alene.

Den internationale bevægelse *We Are Church international* (IWACI) tager stærk afstand fra ærkebiskop Ladarias udtalelser om, at afvisningen af præstevielse af kvinder har en definitiv karakter. LR

De chilenske biskoppers ageren i søgelyset

Overgrebskrisen i det sydamerikanske land retter især fokus mod biskoppernes 'accountability'.

Tekst: Niels Messerschmidt

KRISE Pave Frans har de seneste måneder haft rigeligt at gøre med at håndtere den

voksende overgrebskrisen i Chile – en krise, der har været ødelæggende for Kirkens

renommé i landet. I et opgør med årtiers forsøg på at mørklægge seksuelle overgreb i Kirken i Chile, havde paven indkaldt landets bispekonference til et tredages møde i Vatikanet. Efter mødet afleverede de 34 biskopper den 17. maj en kollektiv afskedsbegæ-

ring til paven. I en pressemeddelelse lader biskopperne vide, at de har lagt deres embeder i hænderne på Den hellige Fader og nu vil lade det være op til ham at beslutte, hvad der videre skal ske med hver enkelt af dem. De beder samtidig paven, de troende og alle i Chile om tilgivelse for de lidelser, overgrebsofferne har været udsat for, og for deres egne alvorlige fejlbedømmelser og svigt.

En del af problemet

I centrum for den chilenske overgrebskandale står den nu 87-årige præst Fernando Karadima, der allerede i 2011 blev dømt af Vatikanet. Han var i årtier en af de mest karismatiske og indflydelsesrige præster i landet, og fra hans kreds udgik flere biskopper, blandt dem Juan Barros af Osorno, som et af Karadimas ofre har anklaget for at have kendt til overgrebene. De nyeste afsløringer viser, at også andre dele af Den katolske Kirke i Chile er gennemsyret af en usund og krænkende kultur. Det fremgår af den 2.300 sider lange rapport som pavens efterforsker, ærkebiskop Charles Scicluna, udarbejdede tidligere i år på baggrund af interviews med overgrebsoffer og gejstlige i landet.

Nogle uger forinden, i slutningen af april, havde paven inviteret tre chilenske overgrebsoffer til at bo i Vatikanet nogle dage, så han kunne mødes med dem personligt i Vatikanets gæste- *Fortsættes side 4* ▶

Biskop Alejandro Goic af Rancagua har valgt at fritage femten af hans præster. Foto: La Stampa.

Valfarter

Indtryk fra Åsebakken, Øm og Haraldsted.

Læs mere på side

9

Kirken i Danmark

Tamilsk kulturfestival i Kolding, katolsk græsrodsarbejde.

Læs mere på side

10-11

Bogaktuel

Pionerarbejde af Helge Clausen.

Læs mere på side

12

Ja og nej i Irland

Kommentar fra Lars Messerschmidt til den irske afstemning.

Læs mere på side

16

Giver nye vinkler på Det Nye Testamente

JAN HOLM MORTENSEN

Jesus og de jødiske fester

Israels festkalender som guide til Det Nye Testamente

I denne flot illustrerede bog gennemgår tidligere præst i Israel, Jan Holm Mortensen, de jødiske fester på Jesu tid og giver nye vinkler på de kendte tekster i Det Nye Testamente.

288 sider
249,95 kr.

»Jeg er umådelig glad for Jan Holm Mortensens bog. Den er en perle ... Jeg håber, mange åbner den og lader sig betage af dens indhold og rigdom.«

Katolsk Orientering

KO mener

Aldrig mere!

De mange overgrebsager, senest i Chile, har skabt dybe og betændte sår i Kirkens troværdighed. Ikke kun i offentligheden, men også indadtil – i særlig grad hos ofrene og deres familie, og mange katolikker sidder tilbage med en stor skamfølelse, når nye overgrebsager oprulles i pressen og Kirken først herefter, altid modstræbende, lægger kortene på bordet. Det har været reaktionsmønstret siden overgrebsager begyndte at dukke op i 1990'erne, og selv om der i dag er et stigende fokus på løsning af problemet i Kirken, synes indsatsen ofte at være halvhjertet.

Men måske er et kursskifte på vej. Som den første pave har Frans i et brev til Chiles befolkning offentligt fordømt 'overgrebs- og cover up-kulturen' i Kirken og han indrømmer, at præsters overgreb har kunnet fortsætte, fordi Kirkens ledere ikke tog ofrenes henvendelser alvorligt.

"Jeg må med skam sige, at vi ikke lyttede og reagerede i tide", skriver han i det 8 sider lange brev, som blev sendt til Den chilenske Bispekonference den 31. maj. Brevet kommer efter hans møde med de chilenske biskopper i Vatikanet tidligere i maj, hvilket efterfølgende fik de 34 biskopper til at indsende en kollektiv afskedsbegæring.

Brevets offentliggørelse kom samme dag som Vatikanet meddelte, at paven sender ærkebiskop Scicluna til Chile for anden gang inden for tre måneder for at undersøge den lokale kirkes håndtering af overgrebsagerne.

I brevet beskriver paven sin skam over overgrebene, og han opfordrer biskopperne til at lytte til ofrene og være aktive i at skabe en "omsorgskultur" i Kirken.

Paven skriver, at hans møde med tre chilenske overgrebs ofre tydeliggjorde, "at den manglende anerkendelse og lytten til deres historier, og den manglende erkendelse og accept af ens fejl og undladelser [...] forhindrede os i at gøre fremskridt".

Han fastslår derfor: "Et 'aldrig mere' til en overgrebskultur og et system af mørklægning, som tillod, at det fortsatte, vil kræve, at vi samarbejder om at skabe en omsorgskultur, der gennemsyner vore relationer, vore bønner, vor måde at tænke på og hvordan vi udøver vort embede, vore vaner og sprogbrug og vore relationer til magt og penge".

"En overgrebs- og cover up-kultur er uforenelig med evangeliets logik", skriver paven. Derfor opfordrer han Kirkens institutioner, seminarier og centre for religiøs og spirituel formation til en teologisk refleksion, der kan fremme en moderne tro og antage Gudsfolkets vitale *humus* med deres indsigter og spørgsmål.

"Vi vil kun lykkes med vort forehavende i den grad, vi styrker åbne fællesskaber i Kirken og således frigøre os fra lukkede og selvrefererende tanker fulde af løfter og illusioner, som lover liv, men i sidste ende gavner en overgrebskultur".

Arkimedes udtalte: "Giv mig et fast punkt, og jeg skal bevæge jorden!" Måske er ærkebiskop Sciclunas omfattende rapport om overgrebene i Chile netop det punkt, som for alvor kan skabe fremdrift i Kirkens håndtering og forebyggelse af overgreb og gøre pavens bebudede 'nultolerance' politik til andet end velmenende ord.

Niels Messerschmidt

Nøglen til en ægte og bæredygtig udvikling

"Penge skal tjene, ikke styre", hedder det i et nyt dokument fra Vatikanet om den globale økonomi og finanssektoren.

Tekst: Niels Messerschmidt

ØKONOMI Enhver finansiel og økonomisk beslutning har altid en etisk dimension, som rækker udover selve hensynet til profit, nemlig hensynet til menneskets og samfundets almenvel. Det kan man læse i en ny skrivelse fra Vatikanet, *Oeconomicae et pecuniarie quaestiones* (Økonomiske og finansielle spørgsmål) med undertitlen 'Overvejelser for en etisk sondring vedrørende nogle aspekter i det nuværende finansielle-økonomiske system'. Dokumentet er udarbejdet af Troslærekongregationen og kontoret til fremme af integreret menneskelig udvikling i fællesskab.

"Intet område af den menneskelige handlingsfære kan retteligt siges at stå udenfor eller være upåvirket af de etiske principper om frihed, sandhed, retfærdighed og solidaritet", hedder det.

Pave Frans har gentagne gange kritiseret det globale finanssystem for at begunstige de rige på bekostning af verdens fattige og for at fremme en 'smid-væk-kultur'. Med henvisning til pavens *encyklika Laudato Si'* fra 2015 om omsorgen for vort fælles hjem understreges det i dokumentet, at kærligheden til samfundet og et engagement for almenvellet er vigtige aspekter af velgørenhed, som ikke kun har med de mellem menneskelige relationer at gøre, men også påvirker de makrorelationelle forhold socialt, økonomisk og politisk set. Nøglen til en ægte og bæredygtig udvikling indebærer en forkærlighed for almenvellet, som ikke kan adskilles fra kærligheden til sandheden. Til at fremme denne udvikling fordres en moralsk skelnen, og det er en af Kirkens vigtigste opgaver at minde os om disse moralske principper.

Videre hedder det, at efter den sidste finanskrise ville det have været oplagt at formulere et nyt regelsæt for den globale økonomi, et regelsæt der er mere bevidst om de underliggende moralske principper som et middel

til at bekæmpe de griske og spekulative tendenser i finansverden til gavn for realøkonomien. På trods af de anstrengelser, der på flere niveauer er blevet gjort for at regulere finanssektoren, styres økonomien og investeringerne på verdensplan fortsat af forældede principper, konstateres det.

En sund økonomi

Oeconomicae et pecuniarie quaestiones henter sine argumenter fra den katolske sociallære og indeholder desuden mange henvisninger til dokumenter fra Johannes Paul II, Benedikt XVI og Frans, som alle har fremhævet, at enhver økonomisk aktivitet også har en etisk og moralsk dimension.

Størrelsen og kompleksiteten i den globale økonomi kan forlede folk til at tro, at de intet kan gøre for selv at fremme en solidarisk økonomi og bidrage til almenvellet. Men faktisk kan vi gøre flere ting, fastslås det: som kritiske forbrugere kan vi gennem vore indkøb være med til at sikre, at varerne fremstilles under forhold, der ikke krænker de mest basale menneskerettigheder. Vi kan også vælge at placere vor pension eller opsparing i selskaber og virksomheder, som arbejder ud fra et socialt og etisk værdigrundlag og ikke udelukkende tænker på at forøge aktionærernes udbytte.

Selvom *Oeconomicae et pecuniarie*

Foto: Marylène Brito, Pfarrbriefservice.de.

quaestiones adresserer grådigheden i de eksisterende finansielle og økonomiske systemer, går den ikke så vidt som til at kritisere kapitalismen. I stedet fremhæves de økonomiske systemer og markeder, der respekterer menneskets værdighed og beforder frihed, kreativitet, produktion, ansvarlighed, arbejde og solidaritet.

"En sundere økonomi", siges det, "fremmer alle disse goder og indser, at målet for fremskridt ikke handler om, hvor mange penge folk har stående i banken, men om hvor mange mennesker man kan hjælpe til at leve et bedre liv [...] Et parameter til at vurdere en økonomis sundhedstilstand er, hvor mange anstændige jobs, den skaber".

I jagten på det fælles gode

Dokumentet beskæftiger sig også med, hvad pave Frans har kaldt en 'smid-væk-kultur'.

"På spil står velfærden hos mange af vor klodes mænd og kvinder, som risikerer at blive udelukket og hængt af udviklingen og velstandsfremgangen, mens et mindretal, som er lige glade med flertallets almene vel, udnytter og forbeholder sig betydelige ressourcer og rigdom", hedder det i dokumentet.

Derfor må vi kigge dybere i vore hjerter og sind, fordi egoismen er en alt for høj pris at betale for alle, og det understreges i skrivelsen, at "penge skal tjene og ikke styre".

Kompetente og ansvarlige økonomer er derfor kaldede til at udvikle nye former for økonomier og finansielle systemer, hvis praksis og regler arbejder for til gavn for almenvellet og respekterer menneskets værdighed, som det er formuleret i den katolske sociallære. Derfor er der behov for en dybdegående refleksion over det antropologiske og moralske grundlag, hvorpå en fremtidens økonomi baserer sig.

Endelig fastslår *Oeconomicae et pecuniarie quaestiones*, at vi alle hver især kan gøre noget for at påvirke nutidens økonomiske og finansielle systemer. I den henseende viser mange NGO-organisationer i dag vejen ved at påtage sig en samvittighed og et socialt ansvar. Vi er i dag mere end nogensinde kaldede til at værne om almenvellet, engagere os og italesætte et nyt socialt ansvar, som bygger på den katolske sociallæres principper om solidaritet og subsidiaritet.

Kardinal Darío Castrillón Hoyos død

Fortaleren for den tridentinske messe død 88 år gammel.

DØDSFALD Den colombianske kuriekardinal Darío Castrillón Hoyos, tidligere præfekt for Kleruskongregationen, døde den 17. maj i Rom, 88 år gammel.

Darío Castrillón Hoyos blev født den 4. juli 1929 i Medellín i Colombia. Han studerede i sit hjemland og på Gregoriana-universitetet i Rom, hvor han bl.a. specialiserede sig i kirkeret. Han blev præsteviet i 1952 og blev i 1966 generalsekretær for Den colombianske Bispekonference.

Pave Paul VI udnævnte ham i 1971 til hjælpebiskop af Pereira, og han overtog bispedømmet i 1976. Fra 1983 generalsekretær for Det latinamerikanske Bisperåd CELAM, og fra 1987-91 dets

præsident. I 1992 udnævnte Johannes Paul II ham til ærkebiskop af Bucaramanga.

I 1996 udnævnt til pro-præfekt for Kleruskongregationen, og efter at været kreeret til kardinal i 1998 dens præfekt. I 2000 udnævnt til præsident for Den pavelige kommission *Ecclesia Dei*, som pave Johannes Paul II oprettede for at gøre det muligt for traditionalistiske skismatikere at vende tilbage til Kirkens fulde fællesskab. Det blev anset som en stor personlig triumf for ham, da det skismatiske Skt. Jean Marie Vianney-broderskab i Brasilien i 2002 vendte tilbage til fuldt fællesskab med Den katolske Kirke. Hoyos trådte i 2006 tilbage som præfekt for Kleruskongregationen, 77 år gammel, men fortsatte som præsident

for Den pavelige kommission *Ecclesia Dei* indtil midten af 2009.

Kardinal Hoyos anses for at have spillet en afgørende rolle i skandalen om Benedikt XVI's ophævelse af ekskommunikationen mod den engelske holocaustbenægter, SSPX-biskoppen Richard Williamson i 2009. Hoyos var som præsident for *Ecclesia Dei* ansvarlig for dialogen med Skt. Pius X-præstebroderskabet (SSPX). Selv benægtede han til det sidste, at han havde kendt til Richardsons benægtelse af Holocaust, så pave Benedikt blev mål for den voldsomme kritik, som fulgte.

Den colombianske kardinal blev også i 2010 genstand for massiv kritik da det blev kendt, at han – da overgrebskandalen rasede i Den katolske Kirke i 2001 – i et brev til en fransk biskop havde lykønsket ham med ikke at have anmeldt en præst, der var anklaget for seksuelle overgreb, til de offentlige myndigheder.

NM

Paul VI forberedte et 'fratrædelsesbrev'

Den salige pave bad i et brev om lov til at abdicere i tilfælde af sygdom.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET I 1962, tretten år før sin død, skrev pave Paul VI til kardinalkollegiets dekan, at hvis han blev alvorligt syg eller på anden vis blev forhindret i at kunne udøve sit embede, skulle dekanen og ledende kardinaler i Rom acceptere hans opsigelse.

I en kommentar til brevet har pave Frans sagt, at "Vi takker Gud, som alene leder og beskytter Kirken, for at have ladet Paul VI fortsætte indtil sidste dag i sit liv som fader, hyrde, mester, broder og ven".

Indholdet af Paul VI's brev og pave Frans' kommentar er gengivet i en ny italiensk bog, 'La barca di Paolo' (Pauli båd) af monsignore Leonardo Sapienza, der leder præfektoren for den pavelige husholdning. Brevet og kommentaren kunne også læses i Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* den 15. maj.

Der har længe verseret rygter om et sådant brev fra Paul VI's hånd, men først sidste år kunne kardinalkollegiets vicedekan kardinal Giovanni Battista Re bekræfte rygterne.

Brevet er dateret 2. maj 1965 og stilet til kardinalkollegiets dekan, på daværende tidspunkt den franske kardinal Eugene Tisserant. I sin bog har Sapienza også offentliggjort Paul VI's note til kardinal Amleto Cicognani, daværende statssekretær, hvor han informerer ham om brevet og giver ham lov til at læse det.

Salige Paul VI skrev, at "i tilfælde af uheldelig eller langvarig sygdom,

som forhindrer mig i helt at udøve mit apostoliske embede, eller i tilfælde af andre alvorlige og langvarige forhindringer" ønskede han at give afkald på sit embede "som biskop af Rom og som overhoved for samme hellige katolske Kirke".

I brevet giver paven kardinalkollegiets dekan sammen med ledende kardinaler i Den romerske Kurie og bispedømmet Roms generalvikar formel bemyndigelse til "at acceptere og effektuere" hans abdikation til gavn for Kirken.

Ikke helt uproblematisk

Kanonisk lov fastslår, at en pave kan træde tilbage, men fastsætter samtidig, at den pavelige opsigelse må være "sket frit og manifesteret på korrekt måde" – betingelser, som kan vise sig vanskelige at opfylde hvis en pave allerede er uarbejdsdygtig. I pave Benedikt XVI's tilfælde var situationen dog en anden.

På et møde med kardinalerne i februar 2013 erklærede pave Benedikt højtideligt og på latin: "Vel vidende om alvoren bag denne beslutning erklærer jeg hermed i fuld frihed, at jeg fratræder mit embede som biskop af Rom og Peterembedet, som kardinalerne betroede mig den 19. april 2005. Fra og med den 28. februar 2013 kl. 20.00 vil Den apostoliske Stol, Peters Stol, være vakant. De bemyndigede personer vil sammenkalde et konklave til at vælge den nye pave".

14 nye kardinaler kreeres den 29. juni

Udnævnelserne skal afspejle Kirkens universalitet, siger paven.

UDNÆVNELSER Pave Frans meddelte den 20. maj, at han på konsistoriet i Rom den 29. juni vil kreere fjorten nye kardinaler. Fire af de nye kardinaler tilhører kurien, og tre er over 80 år.

De fjorten nye kardinaler er patriark Louis Raphaël I Sako, patriark af Babylon for kaldæerne; ærkebiskop Luis Ladaria SJ, spansk, præfekt for Troslærekongregationen; ærkebiskop Angelo De Donatis, pavens generalvikar for bispedømmet Rom og ærkepræst for Lateranbasilikaen; ærkebiskop Giovanni Angelo Becciu, sostituto i statssekretariatets første afdeling og særlig

delegeret for Malteserordenen; ærkebiskop Konrad Krajewski, apostolisk almissegiver; ærkebiskop Joseph Coutts af Karachi i Pakistan; biskop António dos Santos Marto af Leiria-Fátima i Portugal; ærkebiskop Pedro Ricardo Barreto Jimeno SJ af Huancayo i Peru; ærkebiskop Desiré Tsarahazana af Toamasina på Madagaskar; ærkebiskop Giuseppe Petrocchi af L'Aquila i Italien, og ærkebiskop Thomas Aquinas Manyo af Osaka i Japan.

De tre kardinaler over 80 år, som udnævnes for deres 'store fortjenester for Kirken', er ærkebiskop Sergio Obeso Rivera,

Ansgarstiftelsen har opdateret sin privatlivspolitik

IT-POLITIK I anledning af den nye persondataforordning har Ansgarstiftelsen/Den katolske Kirke i Danmark opdateret sin privatlivspolitik, så den er blevet mere overskuelig for Kirkens medlemmer og samtidig imødekommer de nye juridiske krav i forordningen.

Ændringerne trådte i kraft den 25. maj 2018. Persondataforordningen stiller blandt andet større krav til dataopbevaring og -behandling. Det indbefatter også regler om

databeskyttelse gennem arbejdsgange, der sikrer, at uvedkommende ikke får adgang til data, og at især personfølsomme data ikke opbevares længere end nødvendigt.

Læs mere om Ansgarstiftelsen/Den katolske Kirkes privatlivspolitik på www.katolsk.dk (et direkte link findes under 'Quick links' nederst på forsiden). Her finder man desuden en guide til sogne om hvordan de implementerer den nye persondataforordning. NM

Den salige Paul VI, der bliver helgenkåret senere i år, havde forfattet et 'fratrædelsesbrev' tretten år før sin død i 1975. Foto: *L'Osservatore Romano*.

Der verserede længe rygter om, at den hellige pave Johannes Paul II havde forfattet et lignende brev som den salige Paul. I 2010 offentliggjorde monsignore Slawomir Oder, koordinator for den polske paves kanoniseringssag, en bog, hvor der første gang er gengivet et brev, som pave Johannes Paul II havde forberedt i 1989, og i 1994 havde han overfor kardinalkollegiet tilbudt at træde tilbage i tilfælde af uheldelig sygdom eller andre forhold, der forhindrede ham i til fulde at udføre sit embede.

Men helt op til en måned før den polske paves død i april 2005 påpegede kanoniske eksperter i Rom, at problemet med et sådant brev er, at en anden person i så fald må beslutte sig for at hive brevet frem fra skuffen og bringe det i anvendelse.

fhv. ærkebiskop af Xalapa i Mexico; biskop Toribio Ticona Porco, fhv. prælat af Coro-coro i Bolivia, og p. Aquilino Bocos Merino CMF.

Med de elleve nye kardinaler under 80 år øges antallet af stemmeberettigede ved et pavevalg til 125. Det ligger nu på 115, men kardinal Angelo Amato fylder 80 år den 8. juni og mister derved stemmeretten. Af de elleve nye kardinaler kommer de tre fra Italien, tre fra resten af Europa, tre fra Asien, én fra Afrika og én fra Sydamerika.

NM

Kort nyt

Økumenisk milepæl

JUBILÆUM Pave Frans' besøger Kirkernes Verdensråds hovedkontor i Genève den 21. juni som led i organisationens 70-års jubilæum.

Besøget vil også inkludere et møde med præsidenten for den schweiziske konfederation og en messe i den lokale schweiziske menighed. Ifølge Verdensrådets generalsekretær Olav Fykse Tveit vil pavens besøg være en historisk milepæl i forholdet mellem Kirkernes Verdensråd og Den katolske Kirke.

Ny generalsekretær for Caritas Europa

UDNÆVNELSE Maria Nyman Willem er 8. maj valgt til ny generalsekretær for Caritas Europa. Det skete på regional konferencen i Tbilisi, Georgien. Hun tiltræder i maj 2019, og hendes mandatperiode går til 2023.

Som formand for Caritas Europa (dvs. den europæiske region af Caritas Internationalis' syv regioner) er valgt biskop Luc Van Looy af Gent, Belgien. Formanden for Caritas Internationalis er kardinal Luis Antonio Tagle.

Det sker ikke hver dag, at en katolsk svensk lægkvinde skal indtage en så højt placeret position i Kirkens hierarki. Det er første gang, at Caritas Europa får en kvindelig generalsekretær, hvorimod Caritas International tidligere har haft det.

Biskop dømt

AUSTRALIEN Ærkebiskoppen af Adelaide, Philip Wilson, er ved en domstol kendt skyldig i at have dækket over en præsts overgreb – nemlig oplysninger om overgreb, som præsten James Fletcher begik tilbage i 1970'erne, dengang ærkebiskoppen var ung præst i bispedømmet Maitland-Newcastle.

Dommer Robert Stone afsagde den 22. maj dommen i det 59 sider lange domsskrift for tilhørerne i den tætpackede retssal i Newcastle Local Court.

Ærkebiskop Wilson, den hidtil mest højtstående katolske præst, der er fundet skyldig i forbindelse med at blive dømt i forbindelse med overgrebssager, står til at afsone op til to års fængsel.

Del din arv med verdens fattigste!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamentet. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt kampagnekoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på ssm@caritas.dk eller 38 18 00 28, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

► *Fortsat fra forside.* hus Santa Marta Domus og høre deres vidnesbyrd under private former. På det efterfølgende pressemøde nævnte de tre overgrebs ofre, at paven havde givet dem sin ”dybt følte undskyldning” og at han – paven – havde ”været en del af problemet” fordi han under sit besøg i Chile i begyndelsen af året havde miskrediteret deres anklager mod biskop Juan Barros for at have holdt hånden over Fernando Karadima.

Blot fem dage efter pavens møde med de chilenske biskopper i Vatikanet meddelte pressekontoret, at paven den efterfølgende weekend ville mødes privat med fem andre overgrebs ofre i gæstehuset. Til forskel fra de første tre overgrebs ofre er alle fem i dag præster, som selv er blevet krænkede af Fernando Karadima. Det er første gang, at en pave møder gejstlige, som selv er overgrebs ofre.

Rivegilde i Vatikanet

De chilenske biskoppers kollektive afskedsbegæring er uden fortillfælde i Kirkens historie. Derfor spekuleres der på, om biskopperne har truffet denne beslutning frivilligt, eller om paven har stillet dem over for et ultimatum. At sidstnævnte skulle være tilfældet, dvs. at der reelt er tale om en massefyring, sandsynliggøres af et dokument fra pavens hånd, som er blevet lækket og offentliggjort af den chilenske tv-station TV13.

Det 10 sider lange dokument, som pave Frans læste op for de chilenske biskopper under deres møde i Vatikanet, indeholdt pavens egne ”konklusioner og refleksioner” over læsningen af ærkebiskop Sciclunas omfattende rapport. Paven skriver, at ikke alene vil afskedigelser komme på tale, men at man også bliver nødt til at undersøge de forhold, som er skyld i, at overgrebene ikke blev stoppet i tide.

I det lækkede dokument anklager paven desuden biskopperne for at have ødelagt beviser om overgreb, for at have forsøgt på at presse efterforskerne til at komme med mildere sigtelser, og for biskoppernes ”alvorlige svigt” i deres opgave med at

beskytte børn og unge mod overgreb.

Dokumentet vurderes som et af de mest sprængfarlige fra Vatikanet om overgrebsproblemerne i Kirken. Pave Frans har udtalt, at hele det chilenske kirkelige hierarki har et kollektivt ansvar for de ”alvorlige svigt” i håndteringen af overgrebs sagerne og de efterfølgende troværdighedsproblemer for Kirken.

”Ingen kan undsige sig og lægge problemerne over på andres skuldre”, skriver paven i dokumentet.

Bondeanger i Rancagua

Næppe havde biskopperne atter sat foden på chilensk jord, før mødet med paven fik konsekvenser. Således har biskop Alejandro Goic af Rancagua fritaget femten (eller mere end en femtedel af bispedømmets) præster for deres kirkelige pligter. Disse præster var en del af et netværk kaldet *La Familia* (Familien), hvis medlemmer er anklaget for at have krænkede unge drenge og for at have udvekslet pornografisk materiale.

”15 præster må ikke længere udføre deres pligter. Disse præster har taget del i handlinger, som kan være civile forbrydelser – også i kirkeligt regi”, meddelte bispekontoret i Rancagua.

Nogle år tidligere havde Elisa Fernández, den daværende koordinator for bispedømmets ungdomsarbejde, fået nys om, at nogle præster talte om deres seksuelle forkærlighed for mindreårige drenge. Hun henvendte sig fire gange til biskop Goic med denne viden og sendte ham endda en liste med de pågældende præsters navne, uden at biskoppen reagerede.

Frustreret over den manglende reaktion oprettede hun en falsk Facebook-profil, hvor hun udgav sig for at være den 16-årige Pablo for at lokke én af præsterne. Det lykkedes, da pastor Luis Rubio Contreras gik i fælden – men biskop Goic reagerede først, da det blev offentligt kendt, at præsten havde sendt erotiske budskaber og et nøgenbillede af sig selv til den falske Facebook-profil. I et interview til den chilenske tv-station TV13 forsvarede biskoppen sin sene indgriben med, at ”han jo ikke havde studeret for

at blive detektiv, men for at blive præst”. Og biskoppen forsvarede sig med, at han ikke havde indledt en dyberegående undersøgelse af pastor Rubio, fordi han aldrig havde modtaget ”en formel anklage” mod ham.

Hvad bliver næste skridt?

Pave Frans har i sin håndtering af overgrebs sagerne i Chile fulgt samme linje som sine forgængere, nemlig at kalde bispekonferencen til Vatikanet for at drøfte situationen med biskopperne og finde en vej ud af krisen. Senest er der dog tilføjet et nyt og vigtigt aspekt ved denne fremgangsmåde.

Kirkens håndtering af overgrebs sagerne i de sidste to årtier (som det fx var tilfældet med overgrebs sagerne i USA og Irland) sætter stadig større fokus på biskoppers troværdighed – eller ’*accountability*’ – i deres håndtering af disse sager, og med svigt og fejlurderinger følger kravet om at de træder tilbage. De chilenske biskoppers kollektive afskedsbegæring viser, at alvorlige svigt blandt Kirkens hyrder med rod i et dysfunktionelt kirkeligt system kan

kræve drastiske modsvar.

De problemer, som Den katolske Kirke i Chile står overfor, er ganske alvorlige. At løse dem kræver derfor en resolut, transparent og bred forståelse for en ægte, gennemgribende reform.

Om paven afviser eller accepterer biskoppernes tilbud, står fortsat hen i det uvisse. Sidstnævnte vil indebære, at paven egenhændigt skal tage ansvaret for at rekonstruere et helt episkopat – noget som ikke tidligere er sket i Kirkens historie, og det er vanskeligt at forestille sig, at paven vælger en så gennemgribende løsning. Han kan også vælge at afskedige enkelte biskopper, hvilket nok kan fremskynde en reformproces af det kirkelige system i Chile, men paven vil da kunne blive kritiseret for ikke at være handlekraftig nok. Uanset hvilken beslutning paven træffer, vil en sådan løsning stille ham overfor ganske store udfordringer og vidtrækkende beslutninger kirkeligt set, og en sådan beslutning må ske i en hårfin balance med offentlighedens forventninger og reaktioner.

Paven og de chilenske biskopper fra deres møde i Vatikanet, inden de 34 biskopper præsenterede ham for deres kollektive afskedsbegæring. Foto: Vatikanet.

Et hektisk program for biskopperne

Den nordiske Bispekonference var på ad limina-besøg i Rom den 6.-13. juni.

BISPEBESØG De nordiske biskopper havde et tætpakket program, da de var i Vatikanet den 6.-13. juni i forbindelse med deres ad limina-besøg. Her fik de mulighed for at informere pave Frans om Kirkens situation i de nordiske lande siden sidste ad limina-besøg i 2013 og for at drøfte flere emner mere indgående med nogle af kuriens kontorer.

Besøget indledtes officielt den 7. juni med en to timer lang audiens med pave Frans, hvor biskop Czeslaw – i sin egenskab af formand for Den nordiske Bispekonference (NBK) – præsenterede konferencens medlemmer for paven, gav en situationsrapport og kort fortalte ham om de emner, biskopperne skulle drøfte med forskellige kongregationer og kontorer i Vatikanet. Enkelte havde NBK selv bedt om at få foretræde for, mens andre kontorer blev besøgt, sådan som traditionen foreskriver det, og samtalerne var enten orienterende eller konsulterende. I sidstnævnte tilfælde havde NBK

sendt oplæggene i god tid i forvejen, så kontorerne havde mulighed for at forberede sig og dermed give den bedst mulige rådgivning.

Som et ad limina-besøg foreskriver det, skal Bispekongregationen og Troselærekongregationen altid aflægges et besøg, og med sidstnævnte kontor drøftede man blandt andet Kirkens holdning til Vassula Rydén og hendes budskaber.

Oversættelsen af liturgiske tekster var emnet for biskoppernes møde med Kongregationen for Gudstjenesten og Sakramentsordningen. NBK medbragte et konkret forslag fra det liturgiske nævn i Sverige om muligheden for at indføre en festdag for den hellige Teresa af Kolkata, som skal gælde for hele Verdenskirken. Man drøftede også forhold ved implementeringen af pave Frans’ moto proprio *Magnum principium* om oversættelsen af liturgiske tekster til lokalsproget.

Statssekretariatet blev orienteret om re-

lationerne mellem stat og kirke, hvor alle de nordiske lande i disse år oplever flere stramninger på det religiøse område.

Kleruskongregationen havde indkaldt NBK til et møde vedrørende præstesituationen og præsteuddannelsen i de nordiske lande. Kongregationen havde oprindeligt bedt NBK om at udarbejde fælles retningslinjer på bispekonferenceniveau, men har siden givet dispensation til, at det i stedet sker på bispedømmeniveau på grund af de nationale forskelle. I Norge og Sverige har bispedømmerne deres egne præsteseminarier, i Danmark huser vi neokatekumenatets præstekollegium ’*Redemptoris Mater*’ i Vedbæk.

Ad limina-mødet bød også på besøg med Kongregationen for institutter for konsekret liv og selskaber for apostolisk liv, Det pavelige råd for fremme af kristen enhed, Kongregationen for Østkirkerne og de to nye kontorer, Kontor for fremme af integreret menneskelig udvikling og Kontoret for lægfolk, familie og liv.

Bispekonferencens generalsekretær sr. Anna Mirijam Kaschner oplyser til Katolsk

Orientering, at der på møderne ikke blev fremført eller drøftet emner, som specifikt knyttede sig til bispedømmet København.

Tirsdag den 12. juni var biskopperne vært for en reception, hvor man udover de to præstestuderende i Rom, Jan Hansen og Kasper Baadsgaard, havde inviteret generalpriorer og -priorinder for alle ordenssamfundene i de nordiske lande.

Traditionen tro holdt de nordiske biskopper også denne gang messe i Roms fem hovedkirker samt i kardinal Anders Arborelius’ titulærkirke Santa Maria degli Angeli.

Ad limina-besøg

(lat. *ad limina apostolorum*, dvs. til apostlenes tærskel). Betegnelse for den pligt, der påhviler biskopperne, at de hvert femte år rejser til Rom for at valfarte til apostlene Peters og Pauli grave, og aflægge paven et besøg i forbindelse med deres 5-års rapport. Skikken er ældgammel og skal ses i lyset af pavens universelle tilsynspligt.

Stafetten givet videre

Tid til status og til at kigge fremad på forårets pastoralrådsmøde.

Tekst & foto: Niels Messerschmidt

PASTORALRÅD Det var 'store skiftedag' på Magleås i weekenden 2.-3. juni, da det nyvalgte pastoralråd konstituerede sig og afgående formand Maria Truelsen rakte stafetten videre. Det nye råd begynder dog ikke sit arbejde helt 'tomhændet', idet der foreligger tre dokumenter om mulige indsatsområder fra det afgående pastoralråd. Dertil kommer, at to tredjedele af det nye råds 43 faste medlemmer er gengangere, hvilket sikrer en vis kontinuitet og forankring af allerede drøftede emner.

Det 98. pastoralrådsmøde var altså ikke blot en afleveringsforretning, men også en anledning til at høre de nye medlemmers ønsker om arbejdsplaner for de næste fire år. I den forbindelse blev der godkendt et forslag om at ændre pastoralrådets vedtægter, så rådets fireårige mandatperiode fremover også gælder for forretningsudvalget. Hidtil har det været sådan, at der skulle vælges nyt forretningsudvalg halvvejs gennem pastoralrådsperioden, hvilket har været meget u hensigtsmæssigt, da det tager tid at sætte sig ordentligt ind i forretningsudvalgets arbejde.

At have 'fingeren på pulsen'

I sin beretning berørte Maria Truelsen bl.a. strukturreformen/det nye katolske Danmarkskort, som blev diskuteret og implementeret under hendes formandsperiode. Hun forklarede, at forretningsudvalget generelt havde været positive, men også spørgende overfor de nye planer "velvidende, at iværksættelsen af disse – udover besparelser – også ville medføre smerte og tab for de steder og personer, som blev berørt af nedlæggelser".

Hun opfordrede det nye råd til at arbejde videre med motiveringen og ledelsen af frivillige i menighederne – et emne, det afgående forretningsudvalg havde taget hul på og behandlet i flere omgange på pastoralrådet, bl.a. med konsulentbistand og undervisning fra Center for frivilligt socialt Arbejde. Dette resulterede i et 'idékatalog', som menighederne har modtaget og som kan bruges som inspiration i planlægningen af det nye råds arbejde.

"Som et konkret resultat af vores arbejde er der således blevet iværksat kurser for menighedsråd, ledelsesundervisning af præsterne på præstestudieugen og lektorkurser. Der blev også nedsat et udvalg under pastoralrådet til at arbejde med ændringsforslag til valgvedtægterne og vi har peget på forskellige aktuelle problemer i Den katolske Kirke i Danmark, fx forståelsesproblemer i forhold til fremmedsprogede præster", opsummerede Maria Truelsen og tilføjede:

"Som noget af det sidste i dette pastoralråd har vi drøftet fremtidens kirke. Tilbage meldingerne fra pastoralrådet og fra menighederne er blevet samlet og vi håber, at det nye råd også vil bruge dette materiale som inspiration til deres fremtidige arbejdsplaner".

Det afgående råd efterlader sig derfor tre dokumenter, som det overdrager til det nye pastoralråd som inspiration for kommende drøftelser: Idékataloget (om frivillige i Kirken), Fremtidens Kirke (menighedernes bud om udfordringerne

de næste ti år) og evalueringsskemaerne (pastoralrådsmedlemmernes evaluering af forrige samling 2014-8). Alle disse kan downloades fra *katolsk.dk*.

Maria Truelsen sluttede sin formandsberetning med at påpege, at en af pastoralrådets vigtigste kompetencer er at have "fingeren på pulsen" i forhold til, hvad der foregår i menighederne, og at videregive disse holdninger og reelle erfaringer til bispedømmets ledelse: "Jeg kunne tænke mig, at vi i højere grad blev samarbejdspartnere for ledelsen og at vi i et nyt pastoralråd udviklede en ny form for samarbejde i rådgivning og planlægning".

Det nye forretningsudvalg

Efter at medlemmerne af det nye pastoralråd – hvoraf de 17 er helt nye – havde givet en kort præsentation af dem selv, var der valg til forretningsudvalget, dets formand og næstformand. Maria Truelsen ønskede ikke genvalg, så valget til formandsposten stod mellem de to kandidater Leo Roed (fra Sct. Marie, Haderslev / Sct. Michael, Kolding) og Lillian Kristensen (fra Sct. Mariæ, Aalborg (Frederikshavn, Hjørring, Thisted)). Sidstnævnte blev valgt til ny formand, mens Leo Roed blev valgt til næstformand.

Til at sidde i forretningsudvalg blev valgt Stine Møller (Sct. Ansgar, København K), Pernille Wedel (Rosenkranskirken, Aakirkeby) og Michele Marques Fejø (Sct. Knud Lavard, Lyngby). Som henholdsvis 1., 2., og 3. suppleant blev valgt Paul Niels Jørgensen (Sct. Annæ, Amager), Yvonne Vestereng (Vor Frue, Aarhus) og Pamela Mary Kasembo Louis (Sct. Mariæ, Frederiksberg). Pastor Marcos Romero Bernus og sr. Hildegard Doods blev valgt som repræsentanter for hhv. præsterne og ordenssøstrene og er begge gengangere fra det forrige forretningsudvalg.

Biskoppen ønskede den nye formand, næstformand og det øvrige FU tillykke med valget og sagde, at "det borger for kontinuiteten, at der er gengangere og samtidig er det godt, at der også er kommet nye kræfter til". Han takkede Maria Truelsen for hendes store arbejde, for at have "været målbevidst og nidkærhed i den gode betydning, og for at have gjort arbejdet af stor kærlighed til Kirken [...] Selv om vi af og til har haft divergerende synspunkter, er vi dog altid landet på en god løsning".

Den nye formand Lillian Kristensen tilsluttede sig biskoppens anerkendelse af Maria Truelsens indsats og lovede, at hun ville fortsætte ad dette spor.

Kompetent valgstyrelse

Ordstyrer Vilhelm Holsting byttede for en stund kasket, da han i sin egenskab af formand for bispedømmets valgstyrelse orienterede om menighedsrådsvalget og udpegning til pastoralrådet tidligere i år. Der blev afholdt valg i 38 af bispedømmets 40 sogne; men der udpeges forvaltningsråd i Krist Konge menighed i Nuuk og Sct. Ansgars menighed i Aabenraa (hvor der ikke blev opstillet kandidater).

Der var fredsvalg i 16 sogne, mens der var kampvalg i 22 sogne. Hvor der har været gennemført valg handlinger, lå

Pastoralrådets nyvalgte formand Lillian Kristensen smiler til fotografen, mens Ellen Margrethe Nelth fra Sct. Hans, Køge/Sct. Laurentii, Roskilde er i fuld gang med at notere.

Det nye forretningsudvalg, fra venstre pastor Marcos Romero Bernus, Stine Møller, sr. Hildegard Doods, Lillian Kristensen (formand), Leo Roed (næstformand), Pernille Wedel, Michele Marques Fejø og suppleanterne Yvonne Vestereng, Pamela Mary Kasembo Louis og Paul Niels Jørgensen.

stemmeprocenten i gennemsnit på 13,5% (baseret på tallene fra de sogne, der har oplyst dette), mens største og mindste valgprocent har været henholdsvis 28,7% (mod ca. 36% i 2014) og 5,7% (mod ca. 6% i 2014).

Valgstyrelsen modtog ingen klager over selve valget. Under forberedelserne til valget har der været én henvendelse (december 2017) fra to personer i Sct. s Sogn, som valgstyrelsen besluttede af behandle som en klage over hhv. valgorienteringen, ønske om en anden størrelse af menighedsrådet og ønske om oprettelse af lokalråd i Nakskov, Maribo og Nykøbing.

Bortset herfra var der som nævnt ingen formelle klager været over valget, hvilket valgstyrelsen betragter som en stor succes, bl.a. fordi man hurtigt oprettede et beredskab, der kunne besvare henvendelser på ganske få dage, ligesom de lokale valgstyrelser var gode til at tage potentielle problemer i opløbet. Medvirkende hertil var også udarbejdelsen af en kvikguide, der skulle lette arbejdet i de lokale valgstyrelser menighedsrådene ved at gøre de relativt komplekse regler i valgvedtægterne lettere at gå til.

Vilhelm Holsting gennemgik i sin beretning problemer, som enkelte valgkredse havde oplevet i arbejdet op til selve valg handlingen, og kom herefter med nogle betragtninger og generelle overvejelser over valgets forløb

– forhold, som valgstyrelsen gerne ser indarbejdet i materialet til brug ved næste menighedsrådsvalg. På den baggrund foreslår valgstyrelsen, at der fremadrettet bliver nedsat en permanent valgstyrelse således at arbejdet med valgmaterialernes forberedelse får de bedste betingelser. Det foreslås i givet fald behandlet på det næstkommende møde i pastoralrådet.

Biskoppen orienterer

Et fast punkt på ethvert pastoralrådsmøde er biskoppens orientering om bispedømmet. På præstefronten blev Sigurd Sverre Stangeland præsteviet 7. april og han er nu tilbage i Rom, hvor han færdiggør sine studier i dogmatik. Senere i år kommer en polsk redemptorist, nu i Argentina, for at overtage ansvaret for den spansksprogede gruppe i bispedømmet.

Efter anmodning har pastor Samuele Lando, hidtil sognepræst ved Sct. Pauls menighed i Taastrup, fået bevilliget et års orlov, og fra 1. august i år udnævnes pastor Fabrizio Milazzo, hidtidig sognepræst for Sct. Andreas og Sct. Therese menighed i Hellerup, til sognepræst for menigheden i Taastrup for en periode af fem år. Fra 1. august konstitueres pastor Minh Quang Nguyen til sognepræst ved Sct. Andreas og Sct. Therese menighed i Hellerup. Endelig er Kasper Baadsgaard-Jensen pr. 1. august udnævnt til ungdomspræst for Danmarks Unge Katolikker *Fortsættes side 6 ▶*

Vores kald er enhed

Besøg hos Jesu Små Søstre i Provence.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

ORDENSLIV Ja, der er smukt heroppe-ikke? Cezanne har malet den udsigt mange gange siger Lsr. (lille søster) Agnes Jeanne og peger over mod Mont Sainte Victoire. Vi står oppe på toppen af en høj bakke lidt uden for Aix-en-Provence. Lyden fra motorvejen mod Marseille når op til os langt nede fra som en fjern summen; men ellers er der helt stille.

René Voillaume 1905-2003 står der på den store stenplade ved mine fødder. Voillaume grundlagde i 1933 Jesu Små Brødre i Algeriet. Han ligger begravet heroppe sammen med over 100 andre mænd og kvinder – små søstre og brødre sammen med deres familier. De hører alle sammen til Charles de Foucaulds store, åndelige familie.

Vi kommer efter et par minutters gang ned til søstrenes store urtehave, der er ved at eksplodere af frodighed. Det vælter op af jorden med så meget grønt, at den lille søster, der er i gang med hakke og skovl, næsten forsvinder. Så kommer vi til et stort, gammelt provencalsk stenhus, der ligger smukt under nogle høje, gamle platantræer. Fra dette hus – *le Tubet* – går der tråde ud i hele verden. Her boede Lsr. Magdeleine, der grundlagde Jesu Små søstre, sammen med nogle af de første søstre. Huset er fuldt af minder om Charles de Foucauld, Lsr. Magdelaine og René Voillaume. På en af væggene hænger et billede af pave Paul VI sammen med de tre første generalansvarlige, Lsr. Magdeleine, Lsr. Annie og Lsr. Jeanne.

Tabernaklet er et beduintelt

I kapellet – husets åndelige centrum – strømmer det gavmilde provencalske lys ind ad de store vinduer. Lsr. Susanne Johanna fra Østrig skar det smukke tabernakel ud i træ og gav det form som et beduintelt. Det minder om israelitternes 40 års ørkenvandring. Ude i ørkenen rejste de et telt midt ude i deres lejr. Her var tabernaklet – en transportabel helligdom – ja, Guds bolig.

Til højre for teltet står evighedslampen, der er formet som den brændende tornebusk. Lampen fortæller om Guds usynlige nærvær i kapellet, men også om hans store kærlighed til os. Og den fortæller om en Gud, der er så radikal i sin kærlighed, at han bøjer sig ned over os og altid er klar til at tage vores lidelser på sig. Bag ved teltet brænder en anden lampe som symbol på Kristus – den opadstigende sol, der skal komme.

Men tabernaklet fortæller også noget om, hvem Jesu små Søstre og Brødre er og hvor de kommer fra. Det var sr. Magdeleines ønske, at der skulle være et lille kapel i alle de små søstres kommuniteter. Kapellet skulle være som ”et eukaristisk Nazareth” med tabernaklet som center. Bøn og stilhed foran tabernaklet spiller en stor rolle i kommunitetets dagligliv. På *le Tubet* samles søstrene til fælles tidebøn morgen og eftermiddag. Der er sat tid af til stille tilbedelse af Sakramentet, og den enkelte søster tilbringer to dage om måneden tilbagetrukket i stilhed og bøn.

Hun havde alle odds mod sig

Lille søster Magdeleines historie er historien om et menneske med alle odds mod sig.

Hele sit liv måtte hun slås med et skrøbeligt helbred. Lægerne forsøgte at kurere hendes leddegigt; men intet hjalp. Jamen så tag da til Sahara. Det hjælper måske, sagde hendes læge til sidst i ren desperation efter at han havde forsøgt alt. Og sr. Magdelaine blev lykkelig over at få det råd. Kærligheden til ørkenen havde hun med hjemmefra. Hendes far var oprindeligt militærlæge i Algeriet. Han havde stor kærlighed til Algeriets folk og kultur og læste sammen med sin datter René Bazins biografi om Charles de Foucauld. Meget tidligt i sit liv følte Lsr. Magdeleine sig kaldet til at leve som Charles de Foucauld og dele den fattige dagligdag med beduinerne i Sahara.

I 1938 møder hun for første gang René Voillaume i El Golea i Algeriet under en pilgrimsrejse til Charles de Foucaulds grav. De to skulle blive livslange samarbejdspartnere. Flere og flere sluttede sig til Lsr. Magdeleine og i 1941 startede søstrene deres noviciat i *le Tubet*, en forfalden gammel ejendom, som søstrene fik foræret og selv satte i stand. På grund af krigen kunne Lsr. Magdeleine ikke vende tilbage til Algeriet. Men hun rejste Frankrig tyndt for at holde mere end 500 foredrag om søstrene og vise franskmændene en film om søstrenes liv i Algeriet.

Efterhånden forstod Lsr. Magdeleine, at

de små søstres kald ikke bare var begrænset til muslimerne – men at de var kaldede til at række ud til hele verden. De skulle være nomader sammen med nomaderne og arbejdere sammen med arbejderne. Ude i verden skulle de leve det enkle hverdagsliv og i deres hverdag afspejle det dybe mysterium, der ligger i, at Gud blev menneske.

Tanken om at de skulle dele livet med de marginaliserede kom til at præge den nye orden. I august 1946 begyndte de første søstre at arbejde på lampefabrikken Zenith i Aix-en-Provence.

Året efter deltog de små søstre for første gang i romaernes traditionelle valfart til Saintes-Maries-de-la Mer. I 1953-1954 rejste Lsr. Magdeleine gennem mere end 40 lande og grundlagde tæt på 100 kommuniteter sammen med Lsr. Jeanne.

De besøgte pygmæere i Afrika, indianere i Amazonas, eskimoer i Alaska, aboriginals i Australien patanere i Pakistan og ainuer i Japan. Efter femten års ventetid kunne Lsr. Magdeleine i 1964 besøge Moskva og flere russiske byer og i 1979 kom hun endelig til Kina. Kommuniteterne fulgte med i denne hektiske rejseaktivitet gennem hendes rejsedagbøger, der blev trykt i kongregationens fællesblad.

Lsr. Magdeleines ånd lever videre på *le Tubet*. De cirka 40 søstre, som bor i huset, bor i små grupper, og derfor virker stedet som et hjem – ikke en institution. I *le Tubet* er der også noviciat, hvor kommende søstre fra hele verden samles som led i deres uddannelse. Her er der en meget kosmopolitisk ånd. I et af de små køkkener

Tabernaklet i de små Søstres kapel har form som et beduintelt. Foto: Jesu små Søstre.

taler jeg med en søster, der i over 20 år har boet på en husbåd i Macao og taler flydende kinesisk. En anden har i mange år arbejdet dybt inde i Afrikas regnskove.

Lsr. Lysianne og Lsr. Agnes Jeanne fortæller

I mange år, ja helt indtil jeg var 27 levede jeg i oprør mod Gud. Jeg kunne simpelthen ikke forstå alt det forkerte, der skete i verden. Så læste jeg Saligprisningerne og blev betaget af dem. Jeg syntes, de passede så godt til mit hjerte – de var jo det modsatte af hvad der skete i verden. Jeg kunne lide de små søstre. De boede ude mellem folk, der ikke havde det særlig nemt og delte deres vilkår. Jeg gjorde selv rent, indtil jeg blev pensionist, så jeg ved virkelig, hvad det vil sige at have ondt i ryggen. Det var jo hele ideen, at søstrene skulle leve af enkelt arbejde og formidle Guds kærlighed uden ord – vise folk, at Kirken er her og at vi kommer fra Kirken, fortæller Lsr. Lysiane, der oprindeligt kommer fra Schweiz og i mange år boede i Finland.

Det tiltalte mig meget som ung, da Kirken begyndte at åbne sig mod arbejdsmiljøet. Det gjorde indtryk på mig, at de små brødre arbejdede på fabrikkerne. Da jeg så læste om Charles de Foucauld, blev jeg betaget og tænkte, at den radikalitet ville jeg gerne leve, så godt jeg kunne. Kernen i vores kald er, at Jesus levede et helt almindeligt, skjult liv i Nazareth i 30 år, før han trådte frem. Pave Frans har sagt, at vi skal gå ud i periferien. Det er der, vi føler os hjemme. Lsr. Magdeleine sagde: du tager Jesus med dig, når du går ud imellem folk og du tager folk med dig, når du går ind i kapellet, siger Lsr. Lysiane.

Jeg husker den store tillid, Lsr. Magdeleine havde til os unge. Hun gjorde ting, der dengang var helt uhørte. Man kendte ikke til søstre, der gik med rygsæk og tog den på stop.

Jeg var regelmæssigt på Arbejdsformidlingen, hvor jeg fik forskelligt daglejerarbejde, så jeg kom de utroligste steder. Senere kom jeg i pottemagerlære og jeg arbejdede som hjemmehjælp på deltid. I mine sidste arbejdsår i Norge var mine arbejdskammerater som regel migranter. Det var stærkt at opleve, hvordan de fik tillid til mig, fortæller Lsr. Jeanne.

I dag lever 1.128 søstre fra hele verden efter Charles de Foucaulds og Lsr. Magdeleines idealer. De lever i 55 forskellige lande – i Skandinavien lever de i Danmark, Sverige og Finland. Som andre ordenssamfund oplever Jesu små Søstre tilbagegang. Det er svært for unge at overskue og binde sig til et livslangt engagement, fortæller Lsr. Lysiane. Men kaldet i dag er det samme som på de Foucaulds tid – enhed på tværs af det der skiller os. ”Hvis jeg skulle beskrive vores kald med ét ord – så ville jeg sige enhed” skrev Lsr. Magdeleine 31. august 1954 i sin dagbog. Det kald er der mere end nogensinde brug for.

Tv. Lsr. Lysiane, der har boet i Finland. Th. Lsr. Agnes Jeanne, der har boet i Norge.

De tre første generalansvarlige for Jesu små Søstre sammen med pave Paul VI. Bagest th. Lsr. Annie. I midten grundlæggeren af Jesu små Søstre, Lsr. Magdeleine, og tv. Lsr. Jeanne.

”Hvis der ingen bund er i ens øjne, kan de rumme mere”

Flannery O’Connors debutroman foreligger nu i dansk oversættelse.

Tekst: Torben Riis

LITTERATUR Forlaget Arena udsendte i april i år Flannery O’Connors roman *Klogt Blod* (*Wise Blood*), som hun debuterede med i 1952 i en alder af kun 25 år.

Ved læsningen er det slående at konstatere, i hvor høj grad hun allerede på dette tidspunkt af sin karriere behersker de kunstneriske (undertiden voldsomme og groteske) virkemidler, man genfinder i de senere værker, ikke mindst novellerne, og tilmed synes at være helt afklaret med hensyn til sit kunstneriske projekt. Om det siger hun selv i sine efterladte breve:

”Jeg skriver ud fra en fast tro på alle kristne dogmer, og jeg føler ikke, at dette på nogen måde begrænser min frihed som forfatter, at det snarere udvider end indskrænker mit udsyn. Det er en almindelig opfattelse, at man for at se klart helst ikke skal tro på noget. Det kan muligvis fungere, hvis man studerer celler i et mikroskop. Det duer ikke, hvis man skriver skønlitteratur. For den skønlitterære forfatter er dette ikke at tro på noget det samme som ikke at se noget. Jeg skriver ikke for at bringe et budskab, men det budskab, som jeg finder ved at iagttage livet selv, er et moralsk budskab.”

Og netop dette at se med troens øjne spiller en central rolle i romanen, hvis hovedperson Haze hen mod slutningen blinder sig selv med læsket kalk i erkendelse af, at hans nihilistiske livsprojekt har lidt skibbrud.

Det vender vi tilbage til. Inden han når så vidt, gennemlever han tre faser: barndommen (som skildres i glimtvis tilbageblik) i et protestantisk bibelfundamentalistisk miljø, hans voksne liv, hvor han gør oprør mod religionen, og de sidste år af hans liv, hvor han må erkende, at Jesus ikke vil give slip på ham.

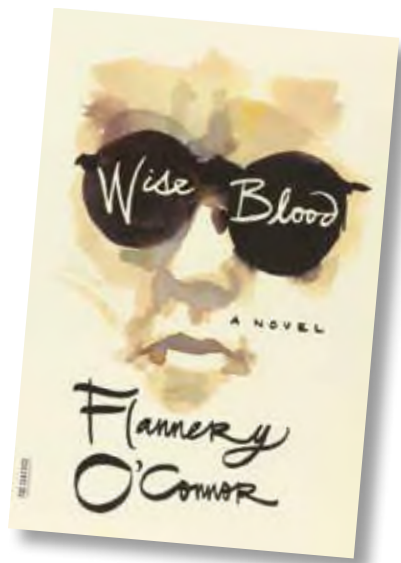
I barndomsfasen får han indpodet en angst for Jesus, der får ham til at spekulere over, hvordan han kan undgå at blive straffet af ham: ”Der var allerede en dyb sort ordløs overbevisning om, at måden at undgå Jesus

på var at undgå synd.” Herfra ræsonnerer han sig frem til, at han ved at fornægte sin sjæl, dvs. ”blive omvendt til ingenting i stedet for det onde” kan løse sit problem én gang for alle. Er der ingen Gud, er der heller ingen synd eller straf.

I næste fase fører han så sin filosofi ud i livet ved intet mindre end at grundlægge en ny kirke: ”Hør på mig, jeg er selv prædikant, og jeg prædiker sandheden ... Jeg vil prædike en ny kirke – sandhedens kirke uden den korsfæstede Jesus Kristus.”

”Jeg prædiker, der er alle mulige slags sandhed, jeres sandhed og en andens, men bag dem alle er der kun én sandhed, og det er at der ingen sandhed er... Jeres samvittighed er et fidusnummer,” sagde han, ”den eksisterer ikke, selv om I måske tror den gør, og hvis I tror den gør, skulle I hellere se at få den frem i dagens lys og jagte den og dræbe den, for den er ikke andet end jeres ansigt i spejlet eller jeres skygge bag jer.”

I den sidste fase bor den blinde Haze,

Forsiden til den amerikanske originaludgave af *Wise blood*

som nu har trukket sig tilbage, på et lejet værelse. På et tidspunkt opdager hans særdeles jordbundne værtinde, at han har kommet sten i sine sko. Og læg nu mærke til, hvad hun ser: ”Bunden var foret med grus og knust glas og små stykker sten. Hun hældte det ud og siede det mellem fingrene mens hun ledte efter en glitren der kunne betyde noget værdifuldt, men hun kunne se, at det hun havde i hånden, var skidt enhver kunne samle op i smøgen.”

Senere kan hun ikke dy sig for at spørge: ”Hvad går De på sten for? ”For at betale,” sagde han med barsk stemme.” ”Betale for hvad?” ”Det kan være lige meget hvad for,” sagde han. ”Jeg betaler.” Og da hun insisterer: ”Pas Dem selv. De kan ikke se.”

Hun vil også gerne vide, om han regner med at forblive blind efter døden. ”Det håber jeg,” svarer han. Og da hun spørger, hvordan det kan være, lyder svaret: ”Hvis der ingen bund er i ens øjne, kan de rumme mere.”

”At se” er altså for Haze at erkende, ligesom ”at betale” betyder at gøre bod. Det er i den sammenhæng, hans kompromisløse ateisme og senere ekstreme askese skal forstås. ”Jeg er ikke ren,” siger Haze til værtinden og indrømmer dermed, at arvesynden er en uomgængelig realitet, og at hans oprør mod Gud kun fører til tomhed, til intet, fordi det kun eksisterer i kraft af det, det protesterer imod.

Fører denne erkendelse til hans frelse? Den mulighed holdes i hvert fald åben. På den sidste side i romanen sidder værtinden og stirrer ind i den døde Hazes tomme øjenhuler. Læg mærke til, at hun i denne situation ”ser” med lukkede øjne: ”Hun lukkede øjnene og så nålespidsen af lys” ... ”hun så

Flannery O’Connors selvportræt 1953

ham bevæge sig længere og længere bort, længere og længere ind i mørket, indtil han var nålespidsen af lys.”

Flannery O’Connor: *Klogt Blod*
Oversat af Karsten Sand Iversen
190 sider. 170 kr. Arena.

Flannery O’Connor (1925-1964)

Wise Blood (roman 1952) da. overs. Klogt Blod, Forlaget Arena 2018.

A Good Man Is Hard To Find (noveller 1955) da. overs. En god mand er svær at finde, Grafisk forlag 1965.

The Violent Bear It Away (roman 1960) da. overs. Voldsmænd river det til sig, Forlaget Arena 2011.

Everything That Rises Must Converge (noveller 1964) da. overs. Skæringspunkt og andre noveller, Katolsk Forlag 1984.

Mystery And Manners (essays udgivet posthumt 1969).

The Habit of Being (breve udgivet posthumt 1979).

Hvad bestemmer vores seksualitet?

Menneskets seksualitet påvirkes af det samfund og den familie, man vokser op i, og den formes i barndommen og ungdommen, skriver overlæge dr.med. John-Erik Stig Hansen her i en kommentar til genderideologien.

Tekst: John-Erik Stig Hansen

ANMELDELSE Køn og seksualitet er sammen med ligestilling blevet nøglebegreber i den nutidige opfattelse af normer og værdier. Hvor køn forstås som et biologisk fænomen knyttet til kromosomer, gener og forplantningsorganer, så er det efterhånden blevet relativt almindeligt at opfatte seksualitet som en mere flydende, kønslig identitet knyttet til kulturelle forhold snarere end til det biologiske køn. På engelsk svarer denne definition af seksualitet til begrebet ”gender”, der ligefrem er blevet til en ideologi med betydelig tilslutning blandt yngre generationer. Det er derfor

blevet tiltagende vigtigt at afgøre, om køn, seksualitet og seksuel orientering faktisk er noget man er født med, eller om det alternativt er noget, der bestemmes af en selv eller ens miljø under opvæksten. Dernæst er det af betydelig interesse at få opklaret, hvorfor der i nogle tilfælde kan være et misforhold mellem biologisk køn og seksuel orientering, altså hvorfor der findes homoseksualitet og transseksualitet.

Videnskabelige undersøgelser af disse spørgsmål er mange, men ofte af vekslende kvalitet og præget af vanskeligheder både mht. metode, omfang og uvildighed. Der-

John-Erik Stig Hansen. Privat foto.

for er det også vanskeligt at fremkomme med helt entydige konklusioner på alle spørgsmål. Den bedste samlede fremstilling udkom forrige år, hvor to højt ansete ældre professorer i henholdsvis psykiatri

og statistik fra Johns Hopkins University School of Medicine gennemgik flere hundrede rapporter og videnskabelige undersøgelser. Ud fra bl.a. tvillingestudier kunne de konkludere, at seksuel orientering (dvs. den lyst-motiverede retning af seksuel aktivitet) langt overvejende følger det biologiske køn og altså er heteroseksuel. Det var dog klart, at en homo- eller biseksuel orientering er relativt høj blandt unge (12%) men falder så efterhånden som de vokser op til ca. 2-3%. Svarende hertil er homoseksualitet kun i mindre – om end dog i nogen – grad påvirket af genetisk baggrund, og bortset fra enkelte meget sjældne, medfødte sygdomme påvirker hormoner i fostertilstanden ikke den seksuelle orientering. Omvendt synes belastede opvækstvilkår og særligt seksuelle overgreb på drenge at medføre en højere hyppighed af homoseksualitet blandt mænd. De to professorer konkluderer, at der ikke er noget videnskabeligt belæg for, at seksuel orientering er genetisk bestemt, omend der kan være en vis genetisk disposition, der øger sandsynligheden for homoseksualitet.

Misforhold mellem køn *Fortsættes* ►

Mangfoldige katolske fællesskaber

Indtryk fra Åsebakken og Øm.

VALFART Mange danske katolikker brugte en søndag på fællesskabet for at valfarte til Åsebakken og Øm den 27. maj og 3. juni.

Men selv om der også er plads til de nationale sprogfællesskaber i Kirken, pointerede biskop Czeslaw i sin prædiken på Åsebakken, at Kirkens opgave altid er hævet over det nationale.

”Om al mangfoldighed gælder det dog, at den aldrig må fragmenteres eller være fragmenterende, de enkelte dele må aldrig få nok i sig selv eller tage monopol, men altid have udgangspunkt, først og fremmest i Gud selv og hans åbenbaring, dernæst i hvad, hans Kirke lærer og disponerer, når den forsvarer og tydeliggør den kristne tro og viser nye nødvendige veje til styrkelse af fællesskabet”, sagde biskop Czeslaw.

Cirka 1.150 deltog i årets valfart til Åsebakken, der har været fejret til Guds Moders ære hvert år siden 1949.

”Det gik rigtig godt med valfarten. Vi havde ganske fint valfartsvejr med varme, men ikke bagende sol på trods af trusler om skybrud m.m. Menighederne var bredt repræsenterede, i hvert fald gennem skoven, hvis man ser på de sogneskilte, der til netop den lejlighed blev lavet for et par år siden”,

Valfarten kommer til Åsebakken efter vandring i bøn og sang gennem Rude Skov. Foto: Franz Igwebuike.

siger Franz Igwebuike, kontaktperson til Åsebakken-valfarten. Omkring 350 gik med gennem Rude Skov.

Malteserordenen og ridderne af Den hellige Grav deltog i messen og hjalp med til kollekten på Åsebakken. Flere af de mindre lægmandsorganisationer var med her for at fortælle om deres arbejde. Den franciskanske lægorden og Katolsk Menighedspleje deltog sammen med Tro og Lys, katolske spejdere og Sankt Vincent Grupperne. DUK markerede deres 70 års jubilæum med ekstra lege i pausen og var også med på Øm, hvor der blev tegnet og quizzet. Også på Øm markerede de katolske organisationer sig, og som noget nyt var pastor Gregers Mærsk-Kristensen fra Kolding med for at fortælle om indsamling til et børnehjem på Sri Lanka.

Caritas var med både på Åsebakken og Øm, og mange benyttede sig af lejligheden til at høre om deres arbejde. Endnu en gang viste det sig, at valfarterne skaber fællesskab på tværs af generationerne:

”Hele weekenden er også et levende lille samfund på Øm. Fx ankommer lørdag formiddag mindst 20 ministrantbørn og således er vi også en ministrantlejr. Der er god stemning og fornøjelige måltider med bålhygge lørdag aften. Unge mennesker fra DUK kommer fra fredag aften og hjælper til med godt humør”, fortæller Anna Bohn Smitshuysen. LR

Højtidelig indgangsprocession til valfartsmessen på Åsebakken. Foto: Franz Igwebuike.

(biologi) og seksualitet (oplevelse) medfører en højere risiko for sindslidelser f.eks. depressioner. Blandt ikke-heteroseksuelle er selvmordsraten 2-5 gange højere end i den heteroseksuelle befolkning og helt op til ti gange højere for transseksuelle. De to professorer fandt, at sociale belastninger såsom udstødelse eller diskrimination kan forklare noget af denne overhyppighed. Særligt hvad angår transseksualitet fremhævede professorerne, at dette ikke er en medfødt tilstand og altså ikke har en biologisk årsag, og at flertallet af unge med transseksuel identitet formentlig udvikler normal heteroseksuel identitet som voksne. De advarer derfor mod kønsskifteoperationer, som både medfører fysiske risici, og som ikke viser positive langtidresultater. Tværtimod finder flere undersøgelser, at selvmordsraten blandt transseksuelle stiger markant efter en kønsskifteoperation.

Det samlede indtryk, man får efter læsning af professorernes 143 sider lange rapport, er, at menneskets seksualitet er påvirkeligt af det samfund og den familie, man vokser op i, og at seksualitet og seksuel orientering formes som barn og ung.

I det omfang fortællingen om en flydende seksualitet promoveres, således som det til dels sker i de vestlige lande i dag, i samme omfang vil ikke-heteroseksuel identitet formentlig blive hyppigere. Lignende forsøg på løsrivelse fra vores biologiske ramme sker i forhold til f.eks. udseende, sygdom og død, som vi også har vanskeligt ved at underkaste os som grundvilkår i vores tilværelse. Når dette er problematisk efter denne anmelders mening, så er det fordi disse grundvilkår giver os mulighed for at opnå særlige indsigter gennem oplevelse af forskellige aspekter ved Guds skaberværk. Menneskets to køn og det nødvendige samarbejde for at danne nye generationer sikrer, at kærlighed og komplementaritet bliver en næsten uomgængelig erfaring for de fleste mennesker. For at dette skal lykkes er det vigtigt, at både mand og kvinde er trygge i deres forskellige kønsidentitet, hvilket pave Frans tidligere har understreget.

Denne anmeldelse bygger på *Sexuality and gender*. Mayer L.S. & McHugh P.R. *The New Atlantis* 2016; 50. Rapporten kan downloades fra *The New Atlantis* hjemmeside www.thenewatlantis.com.

Valfart til Sankt Knud Lavards ære

Kom til valfart i Haraldsted.

VALFART Nåede du ikke at komme med til Åsebakken eller Øm? Så er der endnu mulighed for at komme på valfart. Den 8. juli fejres den traditionsrige valfart til ære for Knud Lavard, bispedømmets værnehelgen, i Haraldsted. Valfarten er bispedømmets mindste, men til gengæld

Haraldstedvalfarten starter med andagt i Haraldsted Kirke. Arkivfoto.

også den ældste og smukkeste.

Klokken 14 starter valfarten med andagt i Haraldsted Kirke. Her blev liget af den myrdede Knud Lavard bragt til, efter at han var blevet lokket i baghold og myrdet i skoven ved Haraldsted. Legenden fortæller, at en kilde sprang frem på det sted, hvor Knud Lavard blev myrdet. I middelalderen opstod der et stort valfartssted her, og der blev bygget et kapel på det sted, hvor helligkilden sprang frem.

Valfarten indledes med andagt i Haraldsted Kirke kl 14. Derefter går man i procession ud til kapelruinen, hvor der er messe ca. kl. 15. Valfarten slutter med sakramental velsignelse foran Sankt Knud Lavards Hus. Efter valfartsprogrammet er der hyggeligt samvær i haven med mulighed for at købe pølser, øl, sodavand, kaffe og kage.

Alle er hjerteligt velkomne til valfarten. Bemærk at der ikke går offentlig transport til Haraldsted om søndagen. Har du spørgsmål vedrørende valfarten så kontakt Ruth Simonsen på tlf.: 24 26 25 49.

Ømvalfarten starter. Ved siden af biskop Czeslaw ses pastor Stefano Tarquini fra Randers. Foto: Anna Bohn Smitshuysen.

Valfarter i Danmark Åsebakken

I 1949 fejrede man hundredåret for Danmarks riges Grundlov, hvor der blev indført fuld religionsfrihed i Danmark. Her vedtog man at gennemføre en valfart til ære for Guds Mor. Hvert år gennemføres denne valfart en søndag i maj.

Øm

En forløber for den nuværende valfart, var Horsens menigheds årlige sommerudflugt til ruinerne af det gamle Øm Kloster. I 1938 læste pastor Kjeld Geertz-Hansen den første messe i ruinerne. Den første Øm-valfart var den 13. august 1950. Siden har der hvert år været valfarter på en af søndagene umiddelbart før eller efter pinse.

Haraldsted

Siden 1814 har der hvert år været valfart til Haraldsted til ære for Sankt Knud Lavard.

En lille gruppe børn modtog på Øm deres første hellige kommunion af biskop Czeslaw, der også gav dem en rosenkrans fra pave Frans. Foto: Anna Bohn Smitshuysen.

Fest og farver i Kolding

Kom tæt på Sri Lanka til stor, tamilsk kulturevent.

KOLDING Lørdag den 8. september i år, omdannes hele Sct. Michaels gade i Kolding til en stor, åben basar med et mylder af aktiviteter. Det vil være en totalevent med musik, dans, sang, fortovscafé med tamilsk mad og kulinariske specialiteter.

Der vil være salgsboder med tamilske madvarer og krydderier, med dufte, med sarier og andet tøj og med andre ting fra Sri Lanka og Indien. Der vil være catwalk og præsentation af det skønneste tøj. Der vil være tamilske lege for børn og unge. Og der vil være oplæg og information om tamilsk kultur, om krigen, og om, hvad der bragte tamilerne til Danmark.

Dagens gadearrangement slutter med stor tamilsk-dansk messe og Mariaprocession gennem gaden med Annai Velankanni, en helbredende Mariastatue, som især mange tamiler har stor veneration for. Endelig vil der om aftenen være farverig sponsormiddag med den bedste tamilske mad, fejende flot underholdning, sang og dans.

Og hvorfor nu alt dette postyr! Jo, fordi Sct. Michaels menighed – som så mange andre katolske menigheder i Danmark – er beriget med et stort antal nationaliteter og etniske grupper. En af de største blandt disse i Kolding er den tamilske. Men skønt det er så stor og aktiv en gruppe betyder det dog ikke, at der nødvendigvis er det store kendskab til tamilsk kultur og spiritualitet og til tamilernes familieforhold og -normer i menigheden eller i lokalsamfundet i øvrigt.

Det vil en selvstændig styregruppe under menighedsrådet ved Sct. Michaels kirke nu gøre noget ved! Mere konkret planlægger vi a) en tamilsk-dansk rejse til Sri Lanka i 2019, b) forskellige indsamlingsprojekter til fordel for et børnehjem, der tager sig af krigsramte børn i Jaffna-området og så altså c) en tamilsk kulturdag, hvor vi vil invitere hele Kolding by med til festlighederne sammen med alle andre tamiler og hele det øvrige katolske Danmark.

Overskuddet fra Den tamilske

Kulturfestival går til børnehjemmet i Mulangkavil nær byen Kilinochchi på Sri Lanka. Forældrene til en del af børnene er enten døde, krigsinvalid, forsvundet eller så traumatiserede, at de ikke evner at tage sig af deres børn. Andre af børnene er resultater af voldtægter og overgreb, der fandt sted under krigen. Mange af børnene er selv traumatiserede på grund af, hvad de har set og oplevet under borgerkrigen og har brug for psykologisk hjælp. Pengene formidles gennem OMI, som er en katolsk orden, som arbejder over hele Jaffna-provinsen.

Det koster 250 kr. at deltage i sponsormiddagen kl. 18.30 og tilmelding til denne er nødvendig per mail til gregers@sct-michaels-kirke.dk.

En kopi af Mariastatuen Annai Velankanni vil stå i Sct. Michaels kirke i Kolding i hvert fald indtil Den tamilske Kulturfestival.

Alle er hjerteligt velkomne uden tilmelding til at deltage i de mange aktiviteter fra 10.00 til 15.30 lørdag den 8/9 og til at deltage i messen og Mariaprocessionen.

Sct. Michaels Menighed, Kolding.

Annai Velankanni. Annai betyder "mor" og Velankanni er en landsby i Tamil Nadu i Sydindien, hvor jomfru Maria menes at have vist sig første gang i det 16. århundrede. Her er der opstået et valfartssted, der kaldes "Østens Lourdes".

"Vi skal deltage, fordi de gerne vil have os med"

Indtryk fra Migrantkonferencen 2018. Interview med pastor Robert Culat.

Tekst: Helle Jørgensen, bispedømmets sprog- og Integrationskonsulent

ØKUMENI "Vi var 75 deltagere fra 25 forskellige lande og repræsenterede tilsammen 30 forskellige menigheder".

Pastor Robert Culat, præst for de fransk- og italiensktalende sproggrupper med base i Sakramentskirken og Jesu Hjerter Kirke i København og biskoppens konsulent for fremmedsprogede grupper, har for tredje gang deltaget i Migrantkonferencen i Middelfart arrangeret af Danske Kirkers Råd, Kirkernes Integrations-tjeneste, Folkekirkens Migrantsamarbejde og Tværkulturelt Center.

"Jeg var den eneste katolik, dog ikke den eneste fransktalende, og det var lidt af et kulturshock den første gang. I sådan en situation er det vigtigt at være ydmyg og åben over for at lære".

Hvorfor skal Den katolske Kirke deltage i et arrangement for migrantmenigheder?

"Det skal vi, fordi de inviterer os. Det er en del af det økumeniske arbejde og godt for

en katolsk præst at lære de andre kirker og Folkekirken at kende. Og så ser de os også som eksperter i integration af multietniske grupper og vil meget gerne høre om vores erfaringer. De erfaringer, jeg især deler med folk, kommer fra ægteskabsforberedelse af par med blandet baggrund, dvs. katolsk og folkekirkelig baggrund. Det i sig selv er en slags migrantmenighed og har virkelig lært mig meget".

Hvad foregår der på migrantkonferencen?

"Der er to aspekter af konferencen: det officielle med foredrag og forskellige oplæg- i år var det et bibelt tema, og så det uformelle, hvor man er sammen med de andre deltagere, spiser sammen, går tur sammen og så videre, knytter bånd og danner netværk. Der deltager altid en biskop fra Folkekirken og tit en gæst fra udlandet, der leder temaet".

Bidrager du også med foredrag eller lignende?

Pastor Robert Culat. Foto: Tværkulturelt Center.

"Jeg bliver altid spurgt, om jeg vil holde en morgenandagt, så det gør jeg. Arbejdssprogene er dansk og engelsk med tolkning ved behov. Det er meget professionelt arrangeret. Derudover deltog jeg i forberedelserne til Bøn for Nationen og håber, at Den katolske Kirke også kan deltage, men mit vigtigste bidrag og mit største vidnesbyrd er især mine samtaler med folk, både med arrangørerne og med deltagerne. Fx rørte det mig dybt at tale med en iransk konvertit, der nu tilhører en pinsekirke. Det glæder mig at se, at folk fra Iran har mulighed for at opdage Kristus og hans Evangelium gennem en Frikirke, når de flytter til Danmark. Vores katolske kirke er lille og derfor ikke synlig nok. Vi kunne

Fakta om Migrantkonferencen:

Der har været afholdt inspirationsdage for migrantpræster i Middelfart siden 2008. Formålet med konferencen er at give kristne kirkesamfund i Danmark mulighed for at dele deres erfaringer og visioner som kristne fra hele verden. Konferencen arrangeres af Danske Kirkers Råd, Kirkernes Integrations Tjeneste, Folkekirkens Migrantsamarbejde og Tværkulturelt Center.

lade os inspirere af det gode arbejde, de gør i Folkekirken, særligt i Apostelkirken på Vesterbro i København, hvor der arbejdes med og for migranter fra Mellemøsten".

Hvad vil du anbefale din efterfølger på migrantkonferencen?

"Først og fremmest vil jeg anbefale min efterfølger at tage med på migrantkonferencen. Selv er jeg vokset med erfaringen og forstår nu, hvad det handler om, så jeg vil anbefale min efterfølger at forberede sig. Det er godt at møde de andre kirkesamfund i Danmark og dejligt at være velkommen. På den måde er vi også med til at bygge bro og skabe kontakter på tværs".

Indbydelse til aftensang i Aarhus med koret Vor Frue Kirkes Kantori

I mange år har der været aftensang i Vor Frue Kirke. Denne koncert er nummer 58 i rækken.

KONCERT Søndag den 17. juni kl. 20 er der midsommerkoncert i den katolske Vor Frue Kirke i Aarhus. Koncerten er som altid med konceptet aftensang. Den vil være en kombination af katolsk vesper og anglikansk evensong, som for eksempel i Westminster Cathedral og i Westminster Abbey i London.

Aftenen vil byde på gregoriansk musik, sponsorerier og vesicler, hymner, koraler,

koralmotetter, motetter og mindre værker.

Der vil være flere solister med Sopran Sanne Kolman og Camilla Button og Violinist Matthias von Niessen i spidsen, og der vil blive spillet musik af blandt andet Mozart, Gastoldi, W. Williams, Franck, Schultz, O. Ring, Oakeley og Gibboms.

Vor Frue Kirkes Kantori. Arkivfoto.

En broget flok

Nyt opslagsværk fylder hvide pletter ud og fortæller spændende historier om katolikker i Danmark.

Tekst: Lisbeth Rütz

OPSLAGSVÆRK Der er stadig rigtig mange hvide pletter på det danske, katolske landkort. I Katolsk Historisk Arkiv ligger der materiale til mange års forskning, når Danmarks efterreformatorske katolske historie forhåbentlig bliver kortlagt engang ad åre. Som diasporakatolikker har vi en forpligtelse til at formidle viden om katolsk troslære til alment interesserede. Men også dansk, katolsk historie er et område, der er meget sporadisk dækket. Den mangel har Helge Clausen forsøgt at råde bod på i mange år. I 1988 udgav han Katolsk Minileksikon sammen med Elsebet Kieler. Værket blev hurtigt meget efterspurgt og kom i 1994 i 2. oplag. Efter at være blevet pensioneret har Clausen nu i snart mange år arbejdet med opslagsværker inden for feltet kirkehistorie. I 2013 udgav han hele tre opslagsværker om 21 økumeniske konciler, et helgenleksikon, der er oversat fra tysk, men suppleret med stof om nordiske helgener og en bog med 265 korte pavebiografier. Disse opslagsværker står nu på hylderne i mange danske folkebiblioteker. Det er en broget flok mennesker, der er kommet med i Helge Clausens nye bog. Her er mennesker, der er offentligt kendte, men ikke har skiltet med deres tro og ukendte, som er værd at kende. Bogen opfylder flere funktioner – den kan dels bruges til at skaffe sig oplysninger om katolikker her i landet, men den viser også, at der faktisk har været katolikker i Danmark uafbrudt siden reformationens år 1536.

Hvordan fandt du ud af, hvem der skulle med i bogen?

Først lavede jeg en brainstorm, senere begyndte jeg at gå mere systematisk til værks. Oplysningerne kommer blandt andet fra et hav af bøger, som jeg fandt frem til på bibliotekerne. Jeg har for eksempel brugt biografier og selvbiografier, artikler fra Dansk Biografisk Leksikon, avisartikler og nekrologer. Nogle oplysninger har jeg fra Infomedia eller jeg har googlet mig til dem. Jeg har brugt gamle numre af Katolsk Orientering, fundet oplysninger i bispedømmets præstearkiv og konsulteret Katolsk Historisk Arkiv. Der foreligger faktisk forbløffende meget materiale om katolikker i ”den forbudte tid”, hvor det ikke var tilladt at være katolik i Danmark,

og jeg har selv samlet en 7-8 ringbind fra denne periode. Jeg har også støttet mig til Jørgen Nybo Rasmussens arbejde. Han var i en lang årrække arkivar for bispedømmet og samlede materiale om danske katolikker i 1.000 år. Det fylder 4-5 ringbind og går helt tilbage til Ansgar. I nogle tilfælde har jeg henvendt mig til nulevende personer for at få nogle data om deres liv.

De mennesker, der er kommet med, er dels danskfødte katolikker, dels udenlandske katolikker, der har boet eller bor i Danmark. Jeg har kun medtaget medlemmer af Den romersk-katolske Kirke og de kirker, der er unerede med den. Hvis man er trådt ud af Kirken, er man ikke kommet med. Kun personer, der er født i Danmark eller har boet der er med. Det vil sige Skåne indtil 1658, Grønland og Færøerne.

På forsiden genkender jeg Niels Steensen, biskop Czeslaw, biskop Hans, Rebolledo, der grundlagde Sankt Andreas Bibliotek, litteraturforskeren Pil Dahlerup, skuespilleren Birthe Backhausen, Maria Louise Bruzelius, medgrundlægger af Niels Steensens bibliotek og førstebibliotekar, Hans Jakob Thomsen. Men hvem er det meget alvorlige par øverst oppe?

Det er mine bedsteforældre Maria og Jan Rut. De var polske landarbejdere og kom hertil i 1914. De var tydeligvis ikke vant til at blive fotograferet og ser derfor lidt stive og højtidelige ud.

Hvem er den ældste og hvem er den yngste af dem der er med?

Den ældste er biskop Aage Jepsen Sparre, der er født omkring 1460. Han kæmpede forgæves mod de lutherske prædikanter i Lund og blev valgt til ærkebiskop af Lund, men blev aldrig bispeviet på grund af adskillige forviklinger. Den yngste er teologen Jakob Egeris Thorsen der er født i 1978. Han forsker i latinamerikansk kirkehistorie og karismatiske bevægelser ved Aarhus Universitet.

Kan du fortælle et par spændende historier om de personer, der er med?

Danmarks første jesuit Henrik Mandixen er kommet med. Han blev født i Flensborg i reformationens år 1536. Han studerede ved Sorbonne i Paris, hvor han konverterede og besluttede sig for at blive jesuit efter at have læst om jesuitermissionen i Indien.

Hans venner prøvede at tale ham fra det og forsøgte at få ham gift med en rig enke; men han flygtede til Danzig og døde i Braunsberg under en epidemi.

En anden spændende historie, som jeg fik af nu afdøde tidligere rektor for Niels Steensens Gymnasium Walter Dalland er historien om Frederik Wilhelm Kraft – kendt for Krafts legat. Han fik i begyndelsen af besættelsestiden en opfordring af regeringen til at blive bestyrelsesmedlem af Dansk-Tysk Forening. Kraft bad om at få en skriftlig udgave af opfordringen, og det ønske blev efterkommet. Frihedskæmperne anholdt ham den 5. maj, og han slap først ud, da der var gået en uge. Hans lejlighed var blevet gennemrodet, da han kom hjem. Det eneste der manglede, var brevet fra regeringen!

En anden er den jødiske bankmand og mæcen, Emil Glückstadt. Han var meget velhavende og skænkede i 1919 Frederiks Hospitals bygninger til Kunstindustrimuseet. Han blev anholdt og indsat i Vestre Fængsel i forbindelse med en bankskandale. Få uger før sin død blev han døbt i Vestre Fængsel. Og så er der Jørgen Reedtz, der fra 1671-1679 var gesandt i Madrid. Her konverterede han sammen med sin kone og de fleste af deres i alt 15 børn. Flere af deres børn gik i kloster. To af dem, døtrene, Charlotte Amalie og Birgitte Sophie, blev augustinermonner i Rom, hvor de fik besøg af den senere kong Frederik IV, der roste dem meget for deres begavelse.

Jeg ville også godt pille lidt ved det glansbillede vi har i Danmark af reformationstiden. Der er flere reformationsmartyrer med – blandt andet broder reformationsmartyren bror Villehad. Han var født i Jylland, men blev fordrevet fra sit kloster i Danmark og endte sit liv i Holland, hvor han blev myrdet af nogle calvinister, fordi han ikke ville fornægte sin tro på Alterets Sakramente.

Hvem er din målgruppe?

Alle interesserede – men især katolikker.

Har du planer om nye bøger?

Ja. Jeg er ved at færdiggøre en serie biografier om danske konvertitter i den forbudte periode fra 1536-1849, slutter Helge Clausen, der nu har fået mere tid til at skrive efter at være trådt fra som bestyrelsesformand for Sankt Andreas Bibliotek.

”393 danske katolikker og katolikker i Danmark” er udkommet på Katolsk Forlag. Pris 195 kr. Katolsk Forlag har også udgivet 21 konciler. De økumeniske konciler i Den katolske Kirke (95 kr.), 265 paver. Et leksikon over alle paver (150 kr.) og 423 helgener i troen og i kunsten (156 kr.).

Helge Clausen. Arkivfoto.

Helge Clausen:

Seniorforsker, mag.art., Ph.D, Dr. Hist. Eccl.

Han er født den 20. maj 1945 og konverterede i 1968 til Den katolske Kirke. Han er gift med lektor, cand. scient. Birgit Clausen, som han har 4 børn med.

Helge Clausen blev mag.art. i psykologi i 1973 fra Københavns Universitet. Han er uddannet forskningsbibliotekar og blev i 1992 som en af de første i Danmark Ph.D. i biblioteks- og informationsvidenskab. Han har en doktorgrad i kirkehistorie fra Det pavelige Akademi for Teologi i Kraków på en afhandling om de katolske bibliotekers historie i Danmark 1536-1962.

Fra 1973-1979 var han adjunkt ved Aarhus Seminarium. Fra 1977-1980 var han timelærer ved Diakonhøjskolen.

Clausen har haft en lang karriere som forskningsbibliotekar ved Statsbiblioteket i Aarhus, centerleder ved Erhvervs-Info, Forskerparken i Aarhus, lektor i informationsvidenskab ved Danmarks Biblioteksskole og seniorforsker ved Statsbiblioteket. Han har haft eget konsulentfirma i erhvervsinformation.

Helge Clausen er forfatter til talrige bøger, rapporter, konferencebidrag og artikler om biblioteks- og informationsvidenskabelige, bibliotekshistoriske og katolske emner.

Han har sammen med hustruen Birgit siden 1986 været benediktineroblat ved Sankt Ansgar klosteret i Nütschau og er medlem af en arbejdsgruppe der oversætter benediktinske tekster med henblik på udgivelse.

- 1999-2009 medlem af bestyrelsen for Katolsk Forlag.
- 1999-2013: Formand for Arbejdsgruppen for Bønnebogen.
- 2006-2012: Næstformand i bestyrelsen for Pastoralcentret.
- 2006-2018: Formand for bestyrelsen for Sankt Andreas Bibliotek og Katolsk Historisk Arkiv.

Facts om ”393 danske katolikker og katolikker i Danmark”

Ordforklaringer:

Bogen indeholder en liste med korte definitioner på sære og svære ord eller fagudtryk, som har med det katolske univers at gøre.

Hvad er for eksempel forskellen mellem en apostolisk nuntius og pronuntius? Hvad er en delegat eller en præfekt? Hvad har byen Braunsberg (polsk: Braniewo) betydet for de nordiske lande? Hvilke lavere vielser modtog præsterne før det andet Vatikankoncil? Hvad er den neokatekumenale Vandring? Og hvad betyder OFM, OP og OSB? Vil man vide endnu mere, kan der på dansk findes mere udtømmende oplysninger i Katolsk mini leksikon (2. udgave 1994) og i Lexikon

für Theologie und Kirche (3. udgave 1993-2001)

Kilderegister:

Helge Clausens bog bygger på en lang række oplysninger, som er fundet mange forskellige steder.

Bagest i bogen under Kilder er der et register – opdelt i underafsnit efter typer af kilder. Efter hver biografi er det angivet, hvor oplysningerne om den pågældende person stammer fra.

Kronologisk register:

Alle de personer, der er registreret i ”393 danske katolikker og katolikker i Danmark”, står også opført bagest i det kronologiske register. Registret begynder med 1400-tallet, hvor den første person er Aage Jepsen Sparre. Sidste person i registret er Jakob Egeris Thorsen.

Juli

1. *rød.* Søndag. **PETER OG PAULUS, APOSTLE** (h)
Højtidens messe (13. ALM. SØNDAG)
✠ *Gl. Cr. Sær1.pf*
1.L.: ApG 12,1-11
☞ Sl 34,2-3.4-5.-6-7.8-9
☞ Herren befriede mig for al min frygt
2.L.: 2 Tim 4,6-8.17-18
Ev.: Matt 16,13-19
2. *grøn.* Mandag i 13.alm.uge. (I Ps).
☞ Sl 50,16b-17.18-19.20-21.22-23.
☞ Forstå det dog, I som glemmer Gud.
L.: Am 2,6-10.13-16. **Ev.:** Matt 8,18-22.
3. *rød.* Tirsdag. **THOMAS**, apostel (f)
Gl. Ap.pf
L.: Ef 2,19-22
☞ Sl 117,1-2
☞ Gå ud i al verden og forkynd evangeliet!
Ev.: Joh 20,24-29
4. *grøn.* Onsdag i 13.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Elisabeth af Portugal** (†1336)
☞ Sl 50,7.8-9.10-11.12-13.16bc-17.
☞ Den der følger vejen, lader jeg se Guds frelse.
L.: Am 5,14-15.21-24. **Ev.:** Matt 8,28-34.
5. *grøn.* Torsdag i 13.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Antonius Maria Zacharia**, præst (†1539)
☞ Sl 19,8.9.10.11
☞ Herrens bud er sandhed, de er alle retfærdige.
L.: Am 7,10-17. **Ev.:** Matt 9,1-8.
6. *grøn.* Fredag i 13.alm.uge. (I Ps).
Eller *rød.* **Maria Goretti**, jomfru og martyr (†1902)
☞ Sl 119,2.10.20.30.40.131.
☞ Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.
L.: Am 8,4-6.9-12. **Ev.:** Matt 9,9-13.
7. *grøn.* Lørdag i 13.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
☞ Sl 85, 9.11-12.13-14.
☞ Herren taler fred til sit folk.
L.: Am 9,11-15. **Ev.:** Matt 9,14-17.
Bededag for præste- og ordenskald
8. *grøn.* **14. ALM. SØNDAG.** (II Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Ez 2,2-5;
☞ Sl 123,1-2a.2bcd.3-4.
☞ Vore øjne er rettet mod Herren vor Gud, til han er os nådig.
2.L.: 2 Kor 12,7-10.
Ev.: Mark 6,1-6.
9. *rød.* Mandag i 14. alm. uge (II Ps).
Villehad, martyr (†1572) (m)
☞ Sl 145,2-3.4-5.6-7.8-9.
☞ Herren er nådig og barmhjertig.
L.: Hos 2,16.17b-18.21-22. **Ev.:** Matt 9,18-26.
10. *rød.* Tirsdag. **KNUD KONGE**, martyr, kongeriget Danmarks værnehelgen (†1086)(f)
Gl. Mart.pf.
L.: 2 Krøn 24,18-22 eller 2 Kor 9,6-15
☞ Sl 31.3cd-4.6+8ab. 16bc-17
☞ Fader! I dine hænder betror jeg min ånd.
Ev.: Matt 10,34-39
På Færøerne og i Grønland:
rød. Tirsdag i 14. alm. uge (II Ps).
Knud Konge, martyr (†1086) (m)
☞ Sl 115,3-4.5-6.7ab+8.9-10.
☞ Israel, stol på Herren! *Eller* ☞ Halleluja!
L.: Hos 8,4-7.11-13. **Ev.:** Matt 9,32-38.
11. *hvid.* Onsdag. **BENEDIKT**, abbed, værnehelgen for Europa (†547) (f)
Gl. Helg.pf
L.: Ordspr 2,1-9
☞ Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11.
☞ Jeg vil love Herren til hver en tid.
Eller: ☞ Smag og se, at Herren er god.
Ev.: Matt 19,27-29
12. *grøn.* Torsdag i 14. alm. uge (II Ps).
Eller *hvid.* **Kjeld**, præst (†1150)
☞ Sl 80,2ac+3b.15-16.
☞ Lad dit ansigt lyse, Herre, så vi bliver frelst.
L.: Hos 11,1-4.8c-9. **Ev.:** Matt 10,7-15.
13. *grøn.* Fredag i 14. alm. uge (II Ps).

- Eller *hvid.* **Henrik** (†1024)
☞ Sl 51,3-4.8-9.12-13.14+17.
☞ Min mund skal forkynde din pris.
L.: Hos 14,2-10. **Ev.:** Matt 10,16-23.
14. *grøn.* Lørdag i 14. alm. uge (II Ps).
Eller *hvid.* **Kamillus af Lellis**, præst (†1614)
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
☞ Sl 93,1ab.1c-2.5.
☞ Herren er konge! Han har klædt sig i højhed.
L.: Es 6,1-8. **Ev.:** Matt 10,24-33.
15. *grøn.* **15. ALM. SØNDAG.** (III Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Amos 7,12-15;
☞ Sl 85,9ab+10.11-12.13-14.
☞ Lad os se din godhed, Herre, og giv os din frelse!
2.L.: Ef 1,3-14 *eller* 1,3-10.
Ev.: Mark 6,7-13.
16. *grøn.* Mandag i 15.alm.uge. (III Ps).
Eller *hvid.* **Vor Frue af Karmel**
☞ Sl 50,8-9.16bc-17.21+23.
☞ Den, der ærer mig, lader jeg se Guds frelse.
L.: Es 1,10-17. **Ev.:** Matt 10,34—11,1.
17. *grøn.* Tirsdag i 15.alm.uge. (III Ps).
☞ Sl 48,2-3a.3b-4.5-6.7-8.
☞ Gud lader sin by bestå til evig tid.
L.: Es 7,1-9. **Ev.:** Matt 11,20-24.
18. *grøn.* Onsdag i 15.alm.uge. (III Ps).
☞ Sl 94,5-6.7-8.9-10.14-15.
☞ Herren forkaster ikke sit folk.
L.: Es 10,5-7.13-16. **Ev.:** Matt 11,25-27.
19. *grøn.* Torsdag i 15.alm.uge. (III Ps).
Eller *rød.* **Apollinaris**, biskop og martyr (†75)
☞ Sl 102,13-14ab+15.16-18.19-21.
☞ Fra himlen ser Herren ned til jorden.
L.: Es 26,7-9.12.16-19. **Ev.:** Matt 11,28-30.
20. *hvid.* Fredag i 15.alm.uge. (III Ps).
Torlak, biskop (†1193) (m)
☞ Es 38,10.11.12abcd.16.
☞ Du, Herre, skåned mig for ødelæggelsens grav.
L.: Es 38,1-6.21-22.7-8. **Ev.:** Matt 12,1-8.
21. *grøn.* Lørdag i 15.alm.uge. (III Ps).
Eller *hvid.* **Laurentius af Brindisi**, biskop og kirkelærer (†1619)
Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
☞ Sl 10,1-2.3-4.7-8.14.
☞ Herre, glem ikke de hjælpeløse!
L.: Mika 2,1-5. **Ev.:** Matt 12,14-21.
22. *grøn.* **16. ALM. SØNDAG.** (IV Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Jer 23,1-6;
☞ Sl 23,1-3a.3b-4.5.6.
☞ Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.
2.L.: Ef 2,13-18.
Ev.: Mark 6,30-34.
23. *hvid.* Mandag. **BIRGITTA**, værnehelgen for Europa (†1373)(f)
Gl. Helg.pf
L.: Gal.2,19-20
☞ Sl.34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11
☞ Smag og se, at Herren er god
Ev.: Joh. 15,1-8
24. *grøn.* Tirsdag i 16.alm.uge. (IV Ps).
Eller *hvid.* **Charbel Makhluf**, præst (†1898)
☞ Sl 85,2-4.5-6.7-8.
☞ Lad os se din godhed, Herre!
L.: Mika 7,14-15.18-20. **Ev.:** Matt 12,46-50.
25. *rød.* Onsdag. **JAKOB**, apostel (f)
Gl. Ap.pf
L.: 2 Kor 4,7-15
☞ Sl 126,1-2ab.2cd-3.4-5.6
☞ De, som sår med gråd, skal høste med frydesang.
Ev.: Matt 20,20-28
26. *hvid.* Torsdag i 16.alm.uge. (IV Ps).
Den hellige Joakim og den hellige Anna, Jomfru Marias forældre (m)
☞ Sl 36,6-7ab,8-9.10-11.
☞ Hos dig, Herre, er livets kilde.
L.: Jer 2,1-3.7-8.12-13. **Ev.:** Matt 13,10-17.
27. *grøn.* Fredag i 16.alm.uge. (IV Ps).
☞ Jer 31,10.11-12ab.13.
☞ Herren vogter os som hyrden sin hjord.
L.: Jer 3,14-17. **Ev.:** Matt 13,18-23.

28. *hvid.* Lørdag i 16.alm.uge. (IV Ps).
Martha (m)
L.: 1 Joh 4,7-16
☞ Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11
☞ Jeg vil prise Herren til alle tider. *eller* Smag og se, at Herren er god!
Ev.: Joh 11,19-27 *eller* Luk 10,38-42
29. *grøn.* **17. ALM. SØNDAG.** (I Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 2 Kong 4,42-44;
☞ Sl 145,10-11.15-16.17-18.
☞ Herre, du åbner din hånd og mætter os.
2.L.: Ef 4,1-6.
Ev.: Joh 6,1-15.
30. *grøn.* Mandag i 17.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Peter Chrysologus**, biskop og kirkelærer (†451)
☞ 5 Mos 32,18-19.20.21.
☞ Du glemte den Gud, der bragte dig til verden.
L.: Jer 13,1-11. **Ev.:** Matt 13,31-35.
31. *hvid.* Tirsdag i 17.alm.uge. (I Ps).
Ignatius af Loyola, præst (†1556) (m)
☞ Sl 79,8.9.11+13.
☞ Befri os, Herre, for dit navns æres skyld.
L.: Jer 14,17b-22. **Ev.:** Matt 13,36-43.

August

1. *hvid.* Onsdag i 17.alm.uge. (I Ps).
Alfons Maria de' Liguori, biskop og kirkelærer (†1787)(m)
☞ Sl 59,2-3.4-5a.10-11.17.18.
☞ Gud, du er min tilflugt, når jeg er i nød.
L.: Jer 15,10.16-21. **Ev.:** Matt 13,44-46.
2. *grøn.* Torsdag i 17.alm.uge. (I Ps).
Eller *hvid.* **Eusebius af Vercelli**, biskop (†371)
Eller *hvid.* **Peter Julian Eymard**, præst (†1868)
☞ Sl 146,1-2.3-4.5-6.
☞ Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud
Eller ☞ Halleluja!
L.: Jer 18,1-6. **Ev.:** Matt 13,47-53.
3. *grøn.* Fredag i 17.alm.uge. (I Ps).
☞ Sl 69,5.8-10.14.
☞ Svar mig i din store trofasthed, Gud.
L.: Jer 26,1-9. **Ev.:** Matt 13,54-58.
4. *hvid.* Lørdag i 17.alm.uge. (I Ps).
Johannes Maria Vianney, præst (†1859) (m)
☞ Sl 69,15-16.30-31.33-34.
☞ I nådens tid, Herre, svar mig.
L.: Jer 26,11-16.24. **Ev.:** Matt 14,1-12.
Ad libitum læsning til J.M. Vianney
Ev.: Matt 9,35—10,1
Bededag for præste- og ordenskald
5. *grøn.* **18. ALM. SØNDAG.** (II Ps).
✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 2 Mos 16,2-4.12-15;
☞ Sl 78,3+4bc.23-24.25+54.
☞ Korn fra himlen gav han dem at spise.
2.L.: Ef 4,17.20-24.
Ev.: Joh 6,24-35.
6. *hvid.* Mandag. **HERRENS FORKLARELSE** (f)
Gl. Sær1.pf
Der kan vælges enten 1. eller 2. læsning
1.L.: Dan 7,9-10.13-14
☞ Sl 97,1-2.5-6.8-9
☞ Herren er konge, den Højeste over hele jorden
2.L.: 2 Pet 1,16-19. **Ev.:** Mark 9,2-10
7. *grøn.* Tirsdag i 18.alm.uge. (II Ps).
Eller *rød.* **Xystus II**, pave, og lidelsesfæller, martyrer (†258)
Eller *hvid.* **Cajetan**, præst (†1547)
☞ Sl 102,16-18.19-21.29+22-23.
☞ Herren genopbygger Zion, han viser sig i sin herlighed.
L.: Jer 30,1-2.12-15.18-22. **Ev.:** Matt 14,22-36.
8. *hvid.* Onsdag i 18.alm.uge. (II Ps).
Dominikus, præst (†1221) (m)
L.: Jer 31,1-7
☞ Jer 31,10.11-12ab.13.
☞ Herren vogter os som hyrden sin hjord.
Ev.: Matt 15,21-28.
9. *rød.* Torsdag. **THERESA BENEDICTA AF KORSET**, jomfru og martyr, værnehelgen for Europa (Edith Stein) (†1942) (f)
Gl. Mart.pf
L.: Hos 2,16b,17b.21-22
☞ Sl 45,11-12.14-15.16-17
☞ Se brudgommen er der, gå Kristus Herren i møde

Uddannelse af præster

Bispedømmets pastoralråd holdt møde den 2. og 3. juni. Derfor indkaldte pastoralrådets sekretær den 3. maj forslag til dagsordenen for mødet. Jeg sendte et forslag til dagsordenen med overskriften ”Uddannelse af vore præster”. Biskoppen har svaret mig bl.a. følgende: ”Der er ikke noget til hinder for, at et pastoralråd interesserer sig for præsternes uddannelse. Dagsordenen til det næste møde er dog ret tæt...” og ”emnet skal forberedes lidt”. Med andre ord mit forslag kommer ikke til behandling på det førstkommande møde. Jeg regner dog med, at emnet kommer til behandling på næste møde.

Eftersom pastoralrådet er medansvarligt for bispedømmets pastorale arbejde, er det en selvfølge, at rådet er bekendt med præsteuddannelsens indhold. Præsternes arbejde er en vigtig og samlende kraft i alle menigheders liv, derfor har alle katolikker en interesse i at have kendskab til præsternes uddannelse.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Tidligere har der været mindre opmærksomhed omkring præsteuddannelsen, men i de senere år har vi set en stigende optagethed af forholdene i trossamfund uden for folkekirken blandt politikere fra flere politiske partier og i dele af den almindelige befolkning. Også på den baggrund finder jeg, at det er nødvendigt, at vore forhold og regler er kendte, klare og gennemskuelige for alle.

Paul Jørgensen, Skt. Annæ menighed, Amager

Den sidste olie i troværdighedsfaklen

Jeg véd ikke noget og vil ikke gøre mig klog på noget. Jeg er blot en katolsk lægmand med en mening om en kirke jeg holder utroligt meget af.

Det forekommer mig at tiden er inde til en form for demokratisk kontrol i Den katolske Kirke. Ikke på den katolske tros indhold og forvaltning, men alt det andet.

Nok ikke Petersebedet, Helligånden skal også have en chance, men én eller anden form for demokratisk kontrol i Den katolske Kirkes bispedømmer.

Det har stået på i årtier nu. Den ene pinlige afsløring af katolske præsters sexmisbrug af børn efter den anden. Og det vil ingen ende tage. For to uger siden blev der i Australien rejst pædofilisigelser mod en af pavens allernærmeste medarbejder. I dag afsatte paven så samtlige biskopper i Chile – og hvor peger pilen hen næste gang?

Demokratisk kontrol er ikke nødvendigvis noget vidundermiddel mod skandalerne i Den katolske Kirke, men hvis det bare kan hindre én præst i at blive ansat eller medvirke til at bare én præst bliver stoppet i sit misbrug uden risiko for at biskoppen holder hånden over ham - er demokratisk kontrol en farbar vej. En måde at fylde olie på den næsten udbrændte troværdighedsfakkel i Den katolske Kirke.

Men som sagt – jeg er kun lægmand og hvilken forstand har jeg på det. Jeg vil blot gerne igen begynde at være glad og stolt over at være Kirke og en del af et katolsk fællesskab – at være katolik.

Kuno Arnkilde, 2990 Nivå

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 9, som udkommer den **10. august 2018** skal være KO i hænde senest den **23. juli 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 10, som udkommer den **31. august 2018**, skal være KO i hænde senest den **13. august 2018**.

Ev.: Matt 25,1-13
 10.*rod.* Fredag. LAURENTIUS, diakon og martyr (†259)(f)
Gl.Mart.pf.
L.: 2 Kor 9,6-10
 V. 112,1-2.5-6.7-8.9
 R. Salig den, der ynkes og låner ud!
Ev.: Joh 12,24-26
 11.*hvid.* Lørdag i 18.alm.uge. (II Ps).
Klara, jomfru (†1253) (m)
 V. Sl 9,8-9.10-11.12-13.
 R. Du svigter ikke dem, der søger dig, Herre.
L.: Hab 1,12—2,4. **Ev.:** Matt 17,14-20.
 12.*grøn.* 19. ALM. SØNDAG. (III Ps).
 ✕ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 1 Kong 19,4-8;
 V. Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.
 R. Smag og se, at Herren er god.
2.L.: Ef 4,30—5,2.
Ev.: Joh 6,41-51.
 13.*grøn.* Mandag i 19.alm.uge. (III Ps).
 Eller *rod.* **Pontianus**, pave, og **Hippolyt**, præst, martyr (†3.årh.)
 V. Sl 148,1-2.11-12.13.14.
 R. Himmel og jord er opfyldt af din herlighed
 Eller R. Halleluja!
L.: Ezek 1,2-5.24-28c. **Ev.:** Matt 17,22-27.
 14.*rod.* Tirsdag i 19.alm.uge. (III Ps).
Maximilian Maria Kolbe, præst og martyr (†1941) (m)
 V. Sl 119,14.24.72.103.111.131.
 R. Hvor er dit ord sødt for min gane, Herre!
L.: Ezek 2,8—3,4. **Ev.:** Matt 18,1-5.10.12-14.
 15.*grøn.* Onsdag i 19.alm.uge. (III Ps).
 V. Sl 113,1-2.3-4.5-6.
 R. Herrens herlighed er ophøjet over himlen
 Eller R. Halleluja!
L.: Ezek 9,1-7; 10,18-22. **Ev.:** Matt 18,15-20.
 16.*grøn.* Torsdag i 19.alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid.* **Stefan af Ungarn** (†1038)
 V. Sl 78,56-57.58-59.61-62.
 R. Glem ikke Herrens gerninger!
L.: Ezek 12,1-12. **Ev.:** Matt 18,21—19,1.
 17.*grøn.* Fredag i 19.alm.uge. (III Ps).
 V. Es 12,2-3.4bcd.5-6.
 R. Din vrede svandt, og du blev mig til trøst.
L.: Ez 16,1-15.60.63 eller Ez 16,59-63. **Ev.:** Matt 19,3-12.
 18.*grøn.* Lørdag i 19.alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**

V. Sl 51,12-13.14-15.18-19.
 R. Skab et rent hjerte i mig, Gud!
L.: Ezek 18,1-10.13b.30-32. **Ev.:** Matt 19,13-15.
Lørdag aften: hvid JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (h) VIRGILIEMESSE
Gl.Cr.Særl.pf.
1.L.: 1 Krøn 15,3-4.15-16;16,1-2
 V. Sl 132,6-7.9-10.13-14
 R. Herre, bryd op til dit hvilested sammen med din magtfulde ark.
2.L.: 1 Kor 15,54b-57 **Ev.:** Luk 11,27-28
 19.*hvid.* Søndag. **JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I HIMLEN (h) (20. ALM. SØNDAG)**
 ✕ *Gl.Cr.Særl.pf.*
1.L.: Åb 11,19a; 12,1-6a.10ab
 V. Sl 45,10.11-12.16
 R. Dronningen står ved din højre side, smykket med ofirguld.
2.L.: 1 Kor 15,20-26 **Ev.:** Luk 1,39-56
Kirketælling
 20.*hvid.* Mandag i 20.alm.uge. (IV Ps).
Bernhard, abbed og kirkelærer (†1153)(m)
 V. 5 Mos 32,18-19.20.21.
 R. Gud, der fødte dig, forsømte du.
L.: Ezek 24,15-24. **Ev.:** Matt 19,16-22.
 21.*hvid.* Tirsdag i 20.alm.uge. (IV Ps).
Pius X, pave (†1914) (m)
 V. 5 Mos 32,26-27ab.27cd-28.30.35cd-36ab.
 R. Det er mig, der dræber og gør levende.
L.: Ezek 28,1-10. **Ev.:** Matt 19,23-30.
 22.*hvid.* Onsdag i 20.alm.uge. (IV Ps).
Jomfru Maria, vor Dronning (m)
 V. Sl 23,1-3.4.5.6.
 R. Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.
L.: Ezek 34,1-11. **Ev.:** Matt 20,1-16.
Ad libitum læsninger til Jomfru Maria, vor Dronning:
 V. Sl 113,1-2.3-4.5-6.7-8
 R. Lovet være Herrens navn fra nu af og til evig tid!
L.: Es 9,1-6 **Ev.:** Luk 1,26b-38
 23.*grøn.* Torsdag i 20.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *hvid.* **Rosa af Lima**, jomfru (†1617)
 V. Sl 51,12-13.14-15.18-19.
 R. Jeg vil stænke rent vand på jer. Jeg renser jer for al jeres urenhed.
L.: Ezek 36,23-28. **Ev.:** Matt 22,1-14.
 24.*rod.* Fredag. BARTHOLOMÆUS, apostel (f)
Gl.Ap.pf.

L.: Åb 21,9b-14
 V. Sl 145,10-11.12-13ab.17-18
 R. Dine hellige, Herre, kundgør dit riges strålende herlighed.
Ev.: Joh 1,45-51
 25.*grøn.* Lørdag i 20.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *hvid.* **Ludvig** (†1270)
 Eller *hvid.* **Josef af Calasanz**, præst (†1648)
 Eller *hvid.* **Gudsmoders lørdagsmesse.**
 V. Sl 85,9ab-10.11-12.13-14.
 R. Herrens herligheden skal bo i vort land.
L.: Ezek 43,1-7a. **Ev.:** Matt 23,1-12.
 26.*grøn.* 21. ALM. SØNDAG. (I Ps).
 ✕ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Jos 24,1-2a.15-17.18b;
 V. Sl 34,2-3.16-17.18-19.20-21.22-23.
 R. Smag og se, at Herren er god.
2.L.: Ef 5,21-32. **Ev.:** Joh 6,60-69.
Kollekt for Caritas Danmark
 27.*hvid.* Mandag i 21.alm.uge. (I Ps).
Monika (†387) (m)
 V. Sl 96,1-2a.2b-3.4-5.
 R. Fortæl om Herrens undere blandt alle folkeslag!
L.: 2 Tess 1,1-5.11-12. **Ev.:** Matt 23,13-22.
Ad libitum læsning til Monika:
Ev.: Luk 7,11-17
 28.*hvid.* Tirsdag i 21.alm.uge. (I Ps).
Augustin, biskop og kirkelærer (†430) (m)
 V. Sl 96,10.11-12a.12b-13.
 R. Herren kommer for at holde dom over jorden.
L.: 2 Tess 2,1-3a.14-17. **Ev.:** Matt 23,23-26.
 29.*rod.* Onsdag i 21.alm.uge. (I Ps).
Johannes Døberens Martyrium (m)
Særl.pf.
 V. Sl 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
 R. Min mund skal vidne om din retfærdighed.
L.: Jer 1,17-19
Ev.: Mark 6,17-29
 30.*grøn.* Torsdag i 21.alm.uge. (I Ps).
 V. Sl 145,2-3.4-5.6-7.
 R. Jeg vil prise dit navn, Herre, for evigt og altid.
L.: 1 Kor 1,1-9. **Ev.:** Matt 24,42-51.
 31.*grøn.* Fredag i 21.alm.uge. (I Ps).
 V. Sl 33,1-2.4-5.10-11.
 R. Herrens godhed fylder jorden.
L.: 1 Kor 1,17-25. **Ev.:** Matt 25,1-13.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**

Din personlige bedemand

- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**KATOLSK
INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranser, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Hjælp der gavner**

www.vincentgrupperne.dk

Bønnens Apostolat**Juli 2018**I denne måned beder
vi for evangelisering
med særligt fokus på
præsterne og deres
pastorale opgave
– at de præster, der
føler sig ensomme
og udmattede i deres
pastorale arbejde, må
finde hjælp og støtte i
deres fortrolighed med
Herren og i venskabet med andre præster.**Sankt Andreas
Bibliotek og
Antikvariat**Bibliotekar søges til Sankt Andreas
Bibliotek 1-2 dage om ugenDet katolske Bispedømmes teologiske bibliotek søger
en bibliotekar, som 1 dag om ugen kan varetage katalo-
gisering af nye bøger og overvågning af udlånsarbejdet
(DANBIB) mv. Til biblioteket er nyttet en række frivillige.
Arbejdet er ikke bundet til bibliotekets åbningstider.
Kendskab til Den katolske Kirke vil være en fordel.Der vil være mulighed for arkivarbejde i Katolsk
Historisk Arkiv (som deler lokaler med biblioteket),
også 1 dag om ugen.Tiltrædelse: 1. september 2018. Den afgangende
bibliotekar forlader sin stilling 30. september 2018
for at gå på efterløn, og vil i september kunne sætte
den nyansatte ind i arbejdet.

Løn efter overenskomst.

Nærmere oplysninger kan findes på bibliotekets
hjemmeside www.sanktandreasbibliotek.dk

Ansøgningsfrist: 8. juni 2018.

Ansættelsessamtaler vil finde sted sidst i juni.

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V.**Rettelse vedr. KO nr. 7.**I artikel af Malene Fenger-Grøndahl med overskriften
"Der er altid både prydplanter og ukrudt i de andres
haver" omtales Peter Haldorf som "tidligere pinsepræst
og nuværende katolik".Dette er en fejl. Peter Halldorf er ikke katolik og har
flere gange udtalt offentligt, at han ikke vil konvertere.
Vi beklager.

Redaktionen.

KO ønsker alle vore læsere
en rigtig skøn sommer...**Martin Ryom**

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
– også når du er borte**Du kan støtte Kirken ved at betænke den
i dit testamente.Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84E-mail: sandra@moll.dk**Biskoppens kalender****Juli 2018**

- 4. kl. 12.00 Indvielse af særudstilling af Michelangelos værker på ODEON, Odense
- 8.-17. Brasilien med Sankt Benedicts Stiftelse
- 19. kl. 08.00 Messe Karmel
- 22. kl. 10.00 Messe Sankt Vincents Kirke, Helsingør
- 23.-30. Den nordiske Valfart til Lourdes

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz**Layout:** Carsten Meyer-Jensen**Annoncer:** Svenning Ravn,
annonce@katolskoriering.dk**Medarbejdere i dette nr.:** Torben Riis, John-Erik Stig Hansen, Franz Igwebuikwe, Anna Bohn Smitshuysen, Knud H. Kluge, Helle Jørgensen, Olav K. Jepsen og pastor Lars Messerschmidt.**Redaktion og annoncer:**Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610
København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag.

E-mail: redaktion@katolskoriering.dk

Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske
husstande kan få bladet tilsendt gratis.**Udgiver** Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15,
DK 1610 København V.**Tryk** Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca.
12.500 – ISSN 0902-297X.

Ja og nej i Irland

En kommentar til den irske abortafstemning.

Tekst: Pastor Lars Messerschmidt

ETIK Irland har som et af de sidste lande i Vesten sagt ja til abort! Den irske befolkning har således med flertal sagt nej til en af den kristne tros grundlæggende etiske fordringer. Dette kan ikke undgå at få konsekvenser for den katolske tros overlevelse i det ellers så udråbte katolske land.

Det må være Den katolske Kirkes skyld, at befolkningen i sin majoritet har fornægtet en basal katolsk sandhed: at forsvare menneskelivet fra undfangelsen til en naturlig død.

Kirken har jo af Kristus fået til opgave at forkynde det glade budskab, at Gud er kærlighed, at Gud er livets og ikke dødens

Gud, at Jesus, hans søn, døde, for at vi skal få livet tilbage, ikke blot her på jorden, men også et nyt guddommeligt liv i evigheden. Har Kirken gjort det i praksis? Svaret er nok desværre nej!

Man kan i overensstemmelse med Bibelen sige, at menneskehedens ursynd (Adam og Evas synd) var et forsøg på at slå den sande Gud ihjel (!). Der var ikke længere plads for Gud i verden, i det offentlige rum. Gud havde forud advaret om, at dette syndefald ville medføre død. Fra det øjeblik opstod det, man har kaldt 'dødens kultur'. Der fortælles derfor også efterfølgende, hvordan Kain slog sin bror ihjel.

Men også Jesu død skal ses som mord på

Gud. Denne gang lykkedes det at slå ham rigtigt ihjel, fordi han havde ladet sin søn blive et dødeligt menneske. Paradokset er, at det alligevel ikke lykkedes, fordi Gud er livets Gud og gav sin Søn livet tilbage. Det kan kun Gud, netop fordi han er livets Gud. Det er vores kristne tro.

At give mennesker ret til at berøve andre mennesker livet er at gentage syndefaldet. Nu ved jeg udmærket, at de fleste mennesker vil argumentere for, at et embryo og et foster i de allerførste stadier ikke er et rigtigt menneske, der har ret til livet. Men hvornår er et foster et menneske? Efter 12 uger, 24 uger eller 36 uger?

I kulturens barndom var der noget, der hed at sætte nyfødte børn ud (til de vilde dyr), hvis ikke de var ønsket. Et barn fik i mange samfund først ret til at leve, når faderen havde "knæsat" det, dvs. accepteret det ved at sætte det på sine knæ (= "føde det"). Kristendommen bekæmpede fra første færd denne skik ved at oprette institutioner (i

klostrene), hvor mødre anonymt kunne aflevere deres nyfødte, som så blev passet og opdraget af nonner. Selv det uønskede liv var helligt i Guds øjne.

Når lovgivningen giver kvinder ret til at få abort indenfor de første 12 uger, så fastsætter den dermed, at et foster først er et menneske efter 12 uger og har ret til livet. Jeg kan ikke forestille mig, at der er nogen holdbar biologisk begrundelse for at sige det. Det er en ren fiktion. Når man endda i særlige tilfælde udvider abortperioden til f.eks. 24 uger, så siger man, at et foster ikke er et virkeligt menneske før efter 24 uger, og sådan kan man blive ved. Men se blot på scannede billeder af fostre: de er virkelig små mennesker. Lovgivningen giver altså ingen objektive kriterier for, hvornår man skal betragte et foster som menneske. Vi fastsætter selv tidspunktet. Ved at gøre det krænker vi groft menneskets værdighed. Strider det ikke mod menneskerettighederne? Kort fortalt, *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 8
15. juni 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

alle lande, der indfører abort, krænker grundlæggende et hvert menneskes ret til livet, dvs. dets basale menneskeret.

Oftener hører man: Det er en kvindes ret at få abort, når hun ønsker det. Hun kan altså selv bestemme, om hendes vordende barn er et menneske eller ej. Selvfølgelig denne sprogbug er afslørende og i virkeligheden også krænkende for kvinden: at tillægge hende guddommelig ret til at bestemme over livet med det ansvar, det indebærer. Slangen sagde til kvinden: Hvis I spiser af dette træ, bliver I ligeså kloge som Gud og kan bestemme alt (1 Mos 3,5). Historien gentager sig.

Ligeledes taler man også om, at fosteret er en del af kvindens krop. Det er biologisk usandt. Hendes krop viser selv, at den nu skal være bolig for et lille nyt væsen, der er helt afhængigt af moderen, men ikke identisk med hende eller hendes krop, og som skal have omsorg og beskyttelse. Når man siger det modsatte, lyver man, og i værste fald manipulerer man med kvinden.

Jeg har i min mangeårige praksis haft rigtig mange tilfælde af kvinder, der har fået en eller flere aborter og aldrig er kommet over det. De har i et eller andet omfang såret sig selv dødeligt. En kvinde er skabt i Guds billede til at være frugtbar, altså skabe liv. Ligesom Gud er livets Gud, er kvinden mere end manden skaber af nyt liv. Og det begynder lige fra det øjeblik, hvor hendes æg bliver befrugtet (af manden), altså i undfangelsens øjeblik. Det er det eneste objektive holdepunkt for skabelsen af et menneskeliv, alle andre tidspunkter under graviditeten er subjektive opfattelser.

Kvindens væsen er lagt an på at modtage og videregive et nyt menneskeliv. Det er uforståeligt, at man aldrig understreger kvindens særlige værdighed som frugtbar,

hvilket nok skyldes, at man er af den opfattelse, at menneskets frihed er det allervigtigste af alle ting (ursynden) og vigtigere end livet selv (nu skal mennesket også snart have ret til at afslutte sit og andres liv). Fornægter hun sin frugtbarhed ved at få foretaget abort, fornægter hun sig selv som kvinde! Det har jeg så mange eksempler på. Nu skal jeg straks tilføje, at også her gælder det, at Gud er livets Gud, og alt kan genoprettes og helbredes. I seksualundervisning fortæller man de unge, at sex er dejligt (hørt en lærer sige det), men pigerne har et "lille" handicap. De kan blive gravide. Er tingene ikke vendt på hovedet? Her kommer så både prævention og abort ind som redskab til at beskytte mod dette "handicap", så hun på det seksuelle område kan opføre sig lige så frit som drengene. Jeg nævner disse ting for at understrege, at den kristne forståelse af seksualitet og den verdslige stort set er hinandens modsætninger. Afstemningen i Irland er udtryk herfor.

Vi har haft en pave, ja endda to paver, der forsvarede livet overfor den herskende dødens kultur: Pave Paul, som skrev den også den gang kontroversielle rundskrivelse, *Humanae Vitae* (1968, bemærk årstallet 68!). Denne er ikke kun en afvisning af den kunstige prævention. Den er først og fremmest en bekendelse til livets og frugtbarhedens Gud. Samtidig var den profetisk, fordi paven med klarsyn forudså en radikalt ny sexkultur med alle dens negative konsekvenser, hvis man forlod det kristne syn på seksualitet. Og pave Johannes Paul II, som har skabt en revolution med sit syn på den menneskelige seksualitet med begrebet: 'Kroppens teologi'. Tankevækkende at tale om kroppens teologi! Det er et radikalt nyt syn,

som gør op med en klassisk folkelig katolsk og snæver opfattelse af den menneskelige seksualitet og det 6. bud.

Ikke mindst på baggrund af disse to pavers guddommelige lære må vi konstatere, at den almindelige forståelse af seksualitet blandt katolikker (og andre kristne) har været meget negativ og endda ofte helt forkert set i lyset af Bibelen og Kirkens autentiske lære. De fleste vil uden videre sige, at det, de opfatter som seksualmoral, er katolsk lære. Men det er det ofte slet ikke, men en kulturbestemt opfattelse af menneskets krop, som i virkeligheden ikke er katolsk. Det er tankevækkende, at disse to paver træder frem i offentlighedens lys samtidig med, at alle misbrugsskandalerne i Kirken bliver afsløret. Man kan vove den påstand, at disse seksuelle misbrug har deres rod i en forkert opfattelse af seksualitet, som har været og måske stadig er herskende i katolske miljøer, dvs. at den gængse begrænsede og forkerte forståelse af menneskets seksualitet kan være en af årsagerne, måske den vigtigste, til disse misbrug og forklaring på, hvorfor man ikke har villet erkende og tage stilling til dem. De var tabu.

Tilsvarende overvejelser kunne man gøre vedr. det traditionelle katolske ægteskabs-syn. Ofte erklærer ægteskabsdomstolen alligevel et ægteskab ugyldigt, selvom det er indgået efter alle kunstens og kirkerettens regler. Der kan næsten kun være én konklusion: Det traditionelle katolske ægteskabs-syn er alt for ofte kulturbestemt og ikke funderet på ægte katolsk grundlag. Den nye kirkeret (af 1983) er et godt eksempel på nye indfaldsvinkler i bedømmelse af et gyldigt ægteskab, som skal være et menneskeligt livsfællesskab.

Afstemningen i Irland er for mig et bevis på, at Kirken har svigtet sin opgave – at undervise mennesker om livet, sådan som Gud skænker os det og betror os det. Læren om sex, ægteskab m.m. er blevet til moralisme og tunge byrder, ikke livgivende og inspirerende. Nu fornægter de mange katolikker i Irland deres tro, fordi det ikke siger dem noget, når det drejer sig om livets store spørgsmål. Men noget tilsvarende er allerede sket eller er ved at ske i andre europæiske lande. Kirken har ikke på autentisk og overbevisende måde kunnet formidle Guds sande åbenbaring i livsvigtige spørgsmål. Det må være den smertelige konklusion også på afstemningen i Irland. Vi skal med andre ord ydmygt se virkeligheden i øjnene og som Kirke påtage os vort hovedansvar for situationen.

Den ovenfor omtalte pave Johannes Paul så også med guddommeligt skarpsyn, at det, der skal til, er en 'nyevangelisering'. Evangeliets skal forkyndes på ny, for at troen kan genopstå i menneskers hjerter.

Afstemningen i Irland er beviset på, at også dette katolske land har brug for at finde tilbage til den ægte tro, og megen af den falske form for katolicisme skal lægges væk og give plads for en ægte evangelisk kristendom. Men det gælder også os andre lande i det gamle kristne Europa. Den trosmæssige situation er nemlig ikke væsentligt anderledes og bedre end i Irland.

Forudsætningen for virkelig at kunne følge Guds bud, som er livets bud, er en ægte og helt personlig tro på livets Gud. Denne tro kan ikke erstattes af nok så gode katolske traditioner og ritualer.

Humanae vitae fylder 50 år

Ny bog kaster lys over dele af historien og de mange personer bag tilblivelsen af den skelsættende rundskrivelse.

Tekst: Niels Messerschmidt

RUNDSKRIVELSE For 50 år siden, den 25. juli, udsendte Paul VI rundskrivelsen *Humanae vitae* om samlivet i ægteskabet. Siden offentliggørelsen har den været genstand for en fortløbende debat både i og uden for Kirken om dens syn på den menneskelige seksualitet, den kristne morallære og om Kirkens autoritet over familiemæssige anliggender.

En ny bog, udgivet på Vatikanets eget forlag, kaster lys over tilblivelsen af rundskrivelsen. Bogen 'La nascita di un'enciclica. Humanae vitae alla luce degli Archivi Vaticani' ('En rundskrivelses tilblivelse. Humanae vitae set i lyset af Vatikanets arkiver') er skrevet af den italiensk prælat og teologiprofessor Gilfredo Marengo, leder af en kommission nedsat af pave Frans til at undersøge tilblivelsen af Paul VI's rundskrivelse. Bogen består af to dele. Den første del rekonstruerer historien om Vatikanets involvering i spørgsmålet om prævention fra 1963 til 1968 – det år *Humanae vitae* blev offentliggjort. Andel del rummer uddrag af de originaldokumenter i Vatikanets arkiv, som kommissionen har fået adgang til.

Mange involveret

Marengos bog rummer nye og vigtige oplysninger om tilblivelsen af *Humanae vitae*. Oprindeligt var en tidligere version af rundskrivelsen blevet godkendt af Paul VI og planlagt til offentliggørelse 23. maj 1968. Denne version med titlen '*De nascendae prolis*' var forfattet af pater Mario Luigi Ciappi OP og byggede på et udkast fra 1967 udarbejdet af Troslærekongregationen.

Da de franske og spanske oversættere efterfølgende kom med en meget negativ vurdering af Ciappis tekst, og efter at ærkebiskop Giovanni Benelli, daværende nr. to i Statssekretariatet, havde anbefalet en revision, besluttede Paul VI at trække '*De nascendae prolis*' tilbage.

Rundskrivelsen blev herefter i hast omskrevet mellem maj og juli 1968 under ledelse af pater Benoit Duroux OP, rådgiver for Troslærekongregationen. Paul VI overvågede personligt dette arbejde og bidrog selv med mange ændringer i teksten (især i tekstens pastorale afsnit) og godkendte den nye version 8. juli 1968. Af dokumenter i Vatikanets arkiv fremgår, at paven tilføjede '*Humanae*' til rundskrivelsens oprindelige titel '*Vitae tradendae munus*'. Marengos bog indeholder Duroux udkast såvel som Paul VI's ændringer.

Synodefædrene blev spurgt

Bogen afdækker desuden et at vigtigt forhold i tilblivelsen af rundskrivelsen, nemlig at Paul VI bad biskopperne, som deltog på synoden i Rom i oktober 1967, om at sende ham deres forslag til et læremæssigt dokument om fertilitetsregulering. Af dokumenter i

Vatikanets arkiv fremgår også, at blandt de mere end 200 synodefædre indsendte kun 26 biskopper (i tidsrummet oktober 1967 til maj 1968) deres skriftlige anbefalinger til paven, og af dem anbefalede blot syv biskopper, at man opretholdt Pius XI's forbud mod brugen af prævention.

De synodefædre, som anbefalede en ændring af Kirkens lære på området, var kardinalerne Suenens (Bruxelles) og Döpfner (München), de amerikanske kardinaler og biskopper Shehan (Baltimore), Krol (Philadelphia), Dearden (Detroit), Wright (Pittsburgh), kardinal Renard (Lyon), biskop Martinj (Nouméa i Ny Kaledonien) på vegne af biskopperne i østaterne i det sydlige Stillehavsområde, kardinal Legér (Montreal), den apostoliske administrator af Toronto, ærkebiskop Phocock, biskop Hurley (Durban), biskop Lorscheider (Brasilien); kardinal Darmojuwono (Semarang) på vegne af den indonesiske bispekonference, vor egen biskop Hans L. Martensen, rådgiver for det melkitiske patriarkat i Antiokia, hjælpebiskop Edelby, biskop Flahiff (Winnipeg), biskop Beck (Liverpool), og biskop Dupuy (Albi, Filippinerne).

De syv prælater, som gik imod en ændring af Kirkens lære, var Fulton Sheen, biskop af Rochester, kardinal Santos (Manila); kardinal Tappouni, det syriske patriarkat i Antiokia, kardinal Siri (Genova), biskop Attipetty (Verapoly, Indien), apostolisk vikar Vicar Hartl (Araucania, Chile) og biskop Karol Wojtyła af Krakow – den senere pave Johannes Paul II.

Ignorerede anbefalingerne

Paul VI's oprindelige iver for at rådføre sig med andre prælater, er en vigtig del af historien. Og som "det tydeligt fremgår af Marengos bog, ønskede Paul VI ikke at handle alene på dette spørgsmål", skriver den kendte vaticanist Andrea Tornielli fra *La Stampa* i en kommentar til bogudgivelsen.

I bogen skriver Marengo, at det ikke var nogen hemmelighed, at der i 1966 i den kommission, Johannes XXIII

havde oprettet for at drøfte spørgsmålet fødselskontrol, var opstået en kløft mellem et flertal af medlemmerne, som ønskede, at Kirken skulle slække sit forbud mod brugen af kunstig prævention og et mindretal, der ønskede at opretholde det.

Det var i kølvandet på denne splittelse, at Paul VI til sidst valgte at ignorere anbefalingerne fra flertallet af de synodefædre, som skriftligt havde sendt pavens deres anbefalinger efter synoden, skriver Marengo og tilføjer, at de personer, som Paul VI siden valgte til at skrive udkastet til rundskrivelsen, "kun gjorde en lille indsats for at lytte og reagere på de bekymringer, som et flertal af kommissionens medlemmer havde givet udtryk for".

På den baggrund konkluderer Gilfredo Marengo, at den endelige tekst af *Humanae vitae* "i alt væsentligt var et produkt af teologer fra det tidligere Hellige Officium (nu Troslærekongregationen) med få henvisninger til 2. Vatikankoncil's refleksioner om ægteskabet i den pastorale konstitution om Kirken i den moderne verden *Gaudium et spes* [Håb og glæde]".

Ej en trosartikel

Andrea Tornielli skriver, at de nye oplysninger, som fremkommer i Marengos bog, "hjælper os med at placere *Humanae vitae* i historien om pavernes undervisning om fødselskontrol – fra Paul VI til Frans", og han tilføjer, at i følge bogen havde "ærkebiskop Karol Wojtyła (den senere Johannes Paul II) ikke megen indflydelse i udarbejdelsen af *Humanae vitae*". Til gengæld kom Wojtyła med "nogle bemærkelsesværdige forslag til tekstens pastorale dimension og viste stor interesse i at sikre, at rundskrivelsen gjorde mere end blot at bekræfte Pius XI' og Pius XII' lære". I den unge Joseph Ratzingers bog om ægteskabet, som for nogle måneders siden blev genudgivet i italiensk oversættelse, "finder vi den senere Benedikt XVI som kritiserer *Humanae vitae*'s ægteskabsteologi", tilføjer vaticanisten. Ratzinger skrev bogen i 1967; men den udkom først i 1969, altså året efter offentliggørelsen af *Humanae vitae*.

At læse hvad disse to senere paver skrev om rundskrivelsen inden og umiddelbart efter dens offentliggørelse, minder os om, skriver Andrea Tornielli, at "dens teologi ikke er en indiskutabel trosartikel, sådan som visse grupper af katolikker hævder det". Set i det lys er Gilfredo Marengos bog en milepæl i den fortsatte proces for at forstå historien bag den mest kontroversielle pavelige rundskrivelse i nyere tid, konkluderer Tornielli.

I et interview med *Catholic News Agency* fremhæver bogens forfatter, at "*Humanae Vitae* er en autoritativ skrivelse fra Den katolske Kirke, og at den er en del af traditionen. Lad os glædes os over den, som den er, og anvende den ud fra en velovervejede pastoral plan".

Selv om *Humanae vita* "er den mest debatterede rundskrivelse de seneste 50 år", er der "ikke grund til at opdatere den", understreger professor Marengo.

Studieuge

Nordiske katolikker mødtes i Haus Ohrbeck.

Læs mere på side

4

Caritas

Kollekt til Caritas-Center i Stenosgade.

Læs mere på side

7-10

Så er det slut

Bispedømmet sælger Magleås.

Læs mere på side

11

Kirken i Danmark

Nyt katolsk skolemuseum, nekrolog over p. Zdunek, ukrainerne fejrer jubilæum i Vejle og meget mere.

Læs mere på side

12-14

Forsiden på den engelsksprogede udgave af *L'Osservatore Romano* den 8. august 1968, hvor pave Paul VI's rundskrivelse *Humanae Vitae* bliver offentliggjort.

KO mener

Højt at flyve...

Man kan sjældent med vished sige, at man er vidne til en historisk begivenhed. Det var tilfældet 28. juli, da paven accepterede kardinal Theodore McCarricks udtrædelse af kardinalkollegiet. Noget sådan er kun sket to gange tidligere i nyere tid: i 2015 da kardinal Keith Michael Patrick O'Brien, ærkebiskop af Edinburgh, udtrådte pga. seksuelle overgreb, og i 1927 da den franske kardinal Louis Billot udtrådte for sin støtte til den yderliggående katolske bevægelse *Action Française*.

Det er første gang en amerikansk kardinal frasiger sig den røde *biretta*, og det er det hidtil stærkeste bevis på, at pave Frans' nultolerance-politik i overgrebsager gælder såvel høj som lav i Kirken.

McCarricks beslutning følger efter at pressen har omtalt, at den tidligere ærkebiskop af Washington DC skulle have forgrebet sig på flere mindreårige og desuden have tiltvunget sig seksuelle ydelser hos præstestuderende. Indtil den igangværende retssag mod ham er afsluttet og dommen er afsagt, må McCarrick ikke længere virke offentligt som præst, men må leve et tilbagetrukket liv i bøn og bod.

Selv om Vatikanet i sin pressemeddelelse henviser til, at retssagen mod McCarrick først skal være færdig, før man drager den endelige konklusion, er det et sikkert tegn på sagens alvor, at en sådan drastisk afgørelse ikke ville være truffet, hvis Vatikanet havde været i tvivl om udfaldet af den endelige dom.

Der kan heller ikke herske tvivl om, at pavens håndtering af McCarrick-sagen er et vigtigt gennembrud mod en større troværdighed i Kirkens håndtering af gejstlige overgrebsager.

Vi har hidtil erfaret, at når det gjaldt en almindelig præst under anklage, ville vedkommende straks blive fjernet fra sit embede, mens den kanoniske retssag fandt sted. Spørgsmålet er så, om dette også gælder højtrangerede gejstlige som fx McCarrick. For selv om han lod sig pensionere i 2013, spillede han en vigtig rolle i valget af kardinal Jorge Mario Bergoglio, nuværende pave Frans, og han har siden hyppigt optrådt som problemknuser på vegne af paven.

Selv om Frans nu holder ord mht. 'nultolerance', er et spørgsmål fortsat ubesvaret. Hvad nu hvis en kardinal ikke er anklaget for at have begået overgreb, men for at have dækket over andres? Det gælder fx de to chilenske kardinaler Riccardo Ezzati og Francisco Errazuriz, som pt. beskyldes for at have kendt til flere præsters overgreb, herunder magtmisbrug, uden at have gjort noget – og i visse tilfælde endda har forsøgt at beskytte dem.

Det bør også indskydes, at selv om paven med sin afgørelse kan have styrket sit omdømme på overgrebssiden, har McCarrick-sagen efterladt de amerikanske biskopper på pinebænken. For blandt amerikanske katolikker har det vakt undren, hvordan rygterne om kardinalen adfærd kunne gå ubemærket hen i så lang tid. I *New York Times* foreslog klummeskriveren Ross Douthat, at biskopperne udpeger en særlig anklager, som skal undersøge, hvem af biskopperne der kendte til anklagerne mod McCarrick, men valgte at tie. En sådan liste vil formentlig rumme mange navne.

NM

Nedtoner forventningerne til kvindeligt diakonat

Troslærepræfekten udtaler sig om kvindelige diakoner og interkommunion.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET Troslærekongregationens præfekt, kardinal Luis Ladaria, nedtoner forventningerne til muligheden for kvindelige diakoner. Det gør han ved at påpege, at kommissionen, som pave Frans har nedsat til at undersøge spørgsmålet, udelukkende har fokuseret på de kvindelige diakoners historiske rolle i Oldkirken og ikke på selve vielsen.

Kardinal Ladaria, der også er formand for kommissionen, sagde på et pressemøde den 26. juni, at selv om der fandtes kvindelige diakoner i Kirkens første århundrede, var deres opgaver "ikke de samme" som mandlige diakoners.

"Det spørgsmål paven rejste og som vi skulle besvare, drejede sig om diakonissernes rolle i Oldkirken. Fra kilder ved vi, at de fandtes i Oldkirken; men hvilken funktion havde de? Havde de samme tjeneste som [mandlige] diakoner?" sagde troslærepræfekten og tilføjede, at kommissionen nu har overdraget sine konklusioner til paven. I den forbindelse bemærkede han, at det ikke har været kommissionens opgave at rådgive paven om muligheden for at genindføre det kvindelige diakonat. Det har ikke ligget i kommissionens arbejdsbeskrivelse.

Pave Frans nedsatte kommissionen i august 2016 og udnævnte Luis Ladaria til formand for kommissionen, der har tolv medlemmer – seks mænd og seks kvinder. Det var første gang, at Ladaria udtalte sig offentligt om spørgsmålet efter at kommissionen påbegyndte sit arbejde.

Mens Kirken i de senere år gentagne gange har udtalt, at den ikke har autoritet til at vie kvinder til præster, har mange kirkehistorikere fremhævet, at der findes rigeligt med beviser for, at kvinder tjente som diakoner i Kirkens første århundrede.

Kirken genindførte det permanente diakonat efter 2. Vatikankoncil. Denne

tjeneste er forbeholdt mænd, typisk velanskrevne, gifte mænd over 35 år. I visse tilfælde er diakonerne fast ansatte i kirkeligt arbejde; men i reglen er det mænd med et civilt arbejde, som sideløbende er engagerede som diakoner i deres menighed.

Opfordring til yderligere refleksioner

På pressemødet kommenterede kardinal Ladaria også Den tyske Bispekonferences forslag om at tillade interkommunion for protestantiske ægtefæller til katolikker. Han understregede, at den debat, forslaget rejser, ikke alene vedrører ét land, men hele Kirken og at man derfor må tilstræbe en

Apostlen Paulus omtaler i Romerbrevet (16,1-2) diakonissen Føbe, menighedstjener i Kenkreæ i det 1. århundrede. I sit brev giver Paulus denne søster sin anbefaling og opfordrer dem til at yde hende enhver hjælp som hun måtte behøve, da hun selv har været „en forsvarer for mange“, ja for Paulus selv.

Katolske hospitaler i Irland skal udføre abort

Syv ud af ti irske læger ønsker dog ikke at medvirke til abort, viser ny undersøgelse.

VÆRDIKAMP Den irske regering vil efter maj måneds afstemning om legalisering af abort nu tvinge landets sygehuse, der modtager offentlige tilskud, til at udføre abort. De katolske hospitaler vil også være omfattet af beslutningen, meddelte premierminister Leo Varadkar det irske parlament i juni.

Til medlemmerne af Dáil sagde Varadkar, at de enkelte læger og sundhedspersonale har ret til at nægte at medvirke til abort, men at denne mulighed ikke gælder for de offentligt støttede hospitaler.

To af Dublins største hospitaler ejes af ordenssamfund – St Vincent's Healthcare Group, der inkluderer St Vincent's University Hospital, ejes af kongregationen Sisters of Charity, mens kongregationen Sisters of Mary ejer Mater Hospital.

Den irske regering er i færd med at ændre lovgivningen på området, så abort op til

12 graviditetsuge, i visse tilfælde op til 24. uge, fremover bliver tilladt.

Stor uvillighed blandt læger

Ifølge en ny undersøgelse tilkendegiver op imod 70 procent af de irske læger, at de ikke ønsker at udføre eller medvirke til abort. På den baggrund har premierminister Varadkar tydeliggjort, at der skal gælde samvittighedsfrihed for de enkelte ansatte i sundhedssektoren, således at de, som ikke ønsker at medvirke til abort, heller ikke skal

"universel" løsning – hvilket også er pavens intention, sagde han.

"Vi må nå frem til en løsning for hele Kirken [...] Vi har absolut ikke noget imod økumeni. Nej, men vi må ikke kun tilstræbe relationer i forhold til protestanterne, men også til de ortodokse og de andre kirkelige samfund. Og ikke kun i Tyskland, men i hele verden".

Kardinal Ladaria berørte også sit brev til de tyske biskopper, hvor han bad dem om ikke at offentliggøre deres forslag til nationale retningslinjer for interkommunion. I brevet den 25. maj skriver Ladaria til formanden for Den tyske Bispekonference, kardinal Reinhard Marx, at de foreslåede retningslinjer for kommunion til protestanter "rejses en række problemer af betydningsfuld karakter", og at "Den hellige Fader derfor er kommet til den konklusion, at dokumentet ikke er egnet til offentliggørelse".

I flyet hjem fra Genève den 21. juni, efter sin deltagelse i Kirkernes Verdensråds 70-års jubilæum, blev paven spurgt om de tyske biskoppers forslag. Paven sagde, at han støttede troslærepræfekten og dennes krav om, at biskopperne skulle gentænke forslaget, fordi forslaget i dets nuværende form "ikke var modent til at blive offentliggjort".

Pave Frans sagde, at Ladaria havde optrådt med pavens tilladelse, og at kanonisk lov faktisk allerede tager højde for biskoppernes forslag ved at lade det være op til den enkelte lokale biskop – og ikke den nationale bispekonference – at afgøre, under hvilke betingelser kommunion vil kunne uddeles til ikke-katolikker.

Med henvisning til pavens bemærkninger om interkommunion i flyet sagde kardinal Ladaria, at han "ikke havde trådt på bremsen" overfor de tyske biskoppers forslag; men at han blot havde opfordret dem til yderligere refleksioner.

tvinges til det som led i deres arbejdsopgaver. Derimod kan hospitaler eller klinikker generelt set ikke afslå at tilbyde aborter, heller ikke selv om det strider mod fx katolske hospitalers værdigrundlag og Den katolske Kirkes lære.

Da det altså kun er et mindretal af de irske læger, som indvilliger i at udføre aborter, har den irske regering sagt, at den "formentlig" vil udarbejde og offentliggøre en liste med navnene på de læger, som gerne vil udføre fosterdrab.

Læge Ruth Cullen, talskvinde for den tabende nejside i den irske folkeafstemning, som ikke ønskede at legalisere kvinders adgang til abort udover når moderens liv var i fare, således som det var nedfældet i den hidtidige lovgivning, sagde om regeringens kommende indgreb, at den er helt ude af trit med holdningen blandt sundhedspersonalet i landet.

"Det er tydeligt, at regeringen ikke har gennemtænkt det", sagde Ruth Cullen og tilføjede, at "regeringen har brugt så megen tid på at indpakke abortforslaget som 'sundhedspleje', at de nu ikke har noget andet svar end at indføre tvang".

NM

Nyt medietilbud til de nordiske katolikker

Verdensomspændende katolsk tv-netværk får nordisk afdeling.

MEDIER Det katolske tv-netværk EWTN (*Eternal World Television Network*) gik 8. juni i luften med en nordisk afdeling under navnet EWTN Nordic. Platformen indeholder svenskstede EWTN-programmer og egenproduktioner som fx video-on-demand og streaming via internet fra EWTN UK.

EWTN er i dag verdens største katolske medianetværk. Det sender via satellit- og kabel-tv og internet på hhv. engelsk, spansk, tysk og ukrainsk, og henvender sig til alle, der ønsker at få nyheder fra et katolsk perspektiv, opleve Kirkens liturgi, følge med i pavens rejser og andre kirkelige begivenheder i live-transmission m.m.

Det begyndte under meget beskedne forhold i 1981 i en garage tilhørende klostret Our Lady of Angels Monastery i Irondale, Alabama. Klarissenonnen moder Angelica havde holdt en række foredrag om den kristne tro, som blev distribueret via kassettebånd: disse foredrag blev med tiden

så populære, at hun i 1971 blev bedt om at starte sit eget radioprogram, og ti år senere startede hun en tv-station under primitive forhold i klostrets garage.

Moder Angelica forenede tradition og modernitet i én og samme person. Hendes forståelse af Kirkens lære og autoritet var traditionel; samtidig havde hun som få i

EWTN sender dagligt nyheder og programmer om katolsk tro via et stort netværk af tv- og radiostationer, internet og sociale medier, og når alene med sine tv-programmer ud til 250 millioner hjem i 140 lande.

sin samtid blik for potentialet i de moderne kommunikationsmidler til at sprede det kristne budskab på. Den beslutsomme og viljefaste klarissenonne lod sig ikke mærke af, at hendes initiativer til tider mødte hovedrysten fra flere sider – fra mediefolk, ja selv inden for Kirken. Allerede i 1960'erne forstod hun som få, at Kirken må vægte evangelisering højere og at den kan nå ud til flere gennem radio og tv – lang tid før andre, selv evangeliske prædikanter, begyndte at fatte interessere for det.

Takket være en kombination af stædighed, en stærk tro på Helligåndens ledelse og almindelige katolikkers velvilje er EWTN vokset til i dag at være en af verdens største religiøse medievirksomheder. EWTN sender dagligt nyheder og programmer om katolsk tro via et stort netværk af tv- og radiostationer, internet og sociale medier, og når alene med sine tv-programmer ud til 250 millioner hjem i 140 lande. I sendefloden indgår også rosenkransbøn, gudstjenestetransmissioner og længere debatprogrammer. Med til EWTN's bemærkelsesværdige historie hører, at dets drift gennem alle årene udelukkende er blevet finansieret ved frivillige donationer.

Følg med på www.ewtn.se.

NM

Kort nyt

Hoveder ruller i Chile

BISKOPPER Paven har accepteret tre chilenske biskoppers afskedsansøgning som følge af deres mangelfulde håndtering af seksuelle overgrebsager.

Det drejer sig om biskop Juan de la Cruz Barros Madrid (bispedømmet Osorno), biskop Cristián Caro Cordero (bispedømmet Puerto Montt) og biskop Gonzalo Duarte García de Cortázar (bispedømmet Valparaíso). I deres sted er indsat apostoliske administratorer indtil nye biskopper kan installeres i de respektive bispedømmer.

Den østrigske nyhedsportal *Kathpress* oplyser, at yderligere fem chilenske biskopper vil blive afskediget i nær fremtid, nemlig ærkebiskop og kardinal Ricardo Ezzati, biskop Alejandro Goic, biskop Horacio Valenzuela, biskop Tomislav Koljatic og biskop Andres Arteaga.

Tre præstedrab på et halvt år

FILLIPINERNE En katolsk præst blev dræbt af skud i et kapel, mens han var ved at forberede sig til søndagsmessen. Pater Richmond Nilo er den tredje præst, som er blevet dræbt på Filippinerne det sidste halve år. Kort forinden overlevende en anden præst i en andel del af landet et mordforsøg.

Pater Nilo var 43 år og sognepræst i den nordlige del af landet, hvor han lavede sjælesorg for døve og stumme, og havde ansvaret for bispedømmets økonomi.

Den lokale biskop udtrykker i en udtalelse håb om, at Nilos død ville "få os til at elske og leve den katolske tro, som han gennem sin 17 års præstetjeneste højtskattet forkyndte og trofast forsvarede", og biskoppen opfordrer til bøn for "fred, forsoning og sikkerhed for vores fællesskab".

De to andre drab på katolske præster i landet skete i april i år (pater Mark Ventura) og december sidste år (pater Marcelito Paez). Pater Rey Urmeneneta blev forsøgt dræbt i starten af juni, men overlevede med skudsår i ryggen og venstre arm.

Vil tvinge præster til at bryde skrifteseglet

Australsk delstat sætter skriftemålet under pres.

Tekst: Niels Messerschmidt

SKRIFTEMÅL Fremover skal det være forbudt, at hemmeligheder forbliver i skriftestolen, når seksuelle overgreb på børn skal bekæmpes. Det mener den lovgivende forsamling i den australske delstat Australian Capital Territory, der den 7. juni godkendte en lov, som pålægger katolske præster at bryde skrifteseglet i særlige tilfælde. Loven udvider de nuværende indrapporteringskrav ved mistanke om seksuelle overgreb og upassende opførsel til også fremover at omfatte trossamfund og deres institutioner. Loven vil gøre det strafbart for delstatens katolske præster ikke at videregive viden om overgreb mod børn fremkommet under et skriftemål.

Trossamfund og deres "aktiviteter, faciliteter, programmer eller tjenester" vil også være omfattet af kravet om at indrapportere anklager, lovbrud eller mistanke om overgreb på børn til delstatens myndigheder inden for 30 dage. Det katolske bispedømme Canberra og Goulburn, som bliver omfattet af loven, har nu ni måneder til at forhandle med delstatsregeringen om, hvordan den rent praktisk skal forvaltes, inden loven træder i kraft den 31. marts 2019.

Ærkebiskop Christopher Prowse støtter bestræbelserne på at beskytte børn, men siger, at "brud på skrifteseglet aldrig vil forhindre overgreb" og fremhæver, at overgrebspersoner næppe vil skrive deres forbrydelser "velvidende om at de vil anmeldt".

Prowse påpeger desuden, at "myndighederne truer religionsfriheden ved at gøre sig selv til ekspert i religiøs praksis og ved at forsøge at ændre bodens sakramente uden at tilbyde nogen forbedring af børns sikkerhed", og tilføjer, at "præsterne er bundet af et helligt løfte om ikke at bryde skrifteseglet. Hvem ville – uden et sådan løfte – være

parat til at bekende sine synder, søge præstens vise råd og modtage Guds barmhjertige tilgivelse?"

Problematiske

Flere lokalpolitikere har efter lovens vedtagelse ytret deres betænkeligheder ved navnlig at tvinge katolske præster til at bryde skrifteseglet. Andrew Wall, der sidder i delstatens lovgivende forsamling, gør ifølge avisen *Canberra Times* opmærksom på, at brud på skrifteseglet "er et væsentligt indgreb mod en persons foreningsfrihed, ytrings- og trosfrihed".

Vicki Dunne, ligeledes medlem af delstatens lovgivende forsamling, fremhæver, at en præst, der bryder skrifteseglet, automatisk påkalder sig en *latae sententiae* – dvs. ekskommunikation af Kirkens fællesskab.

Den katolske Kirkes katekismus lærer, at "enhver præst, som hører skriftemål, under meget streng straf er pålagt en forpligtelse til absolut hemmeligholdelse af de synder, hans skriftebørn har bekendt" (1467) i kraft af "så stor og delikat som denne tjeneste er, og på grund af den respekt man skylder personerne". At tvinge præsterne til at bryde

Foto: Three Lions/Getty Images.

dette segl ville underminere det "hellige, sakramentale og ukrænkelige" ved skriftemålets ritus, fastslår Dunne. "Vi er nødt til at stoppe op og gentænke det inden loven om, at katolske præster skal bryde skrifteseglet træder i kraft". Præster, der undlader at indrapportere viden om overgreb fremkommet under et skriftemål, vil kunne idømmes en bøde på op til 10.000 dollars – samme bødestørrelse, som også gælder socialarbejdere, lærere, sundhedspersonale og andre i ledende stillinger, der kan ligge inde med samme viden om mulige seksuelle overgreb på børn. En medarbejder fra chefanklagerens kontor oplyser, at delstatens myndigheder har til hensigt at retsforfølge de tilfælde, hvor loven bliver brudt, med henblik på at indlede en mulig retsforfølgelse. "Hvor der er tydelige beviser for, at en religiøs hyrde [...] har undladt sin obligatoriske indrapporteringspligt, vil sagen blive undersøgt af myndigheder med henblik på retsforfølgelse", hedder det i en pressemeddelelse. Efterfølgende har flere præster i den australske delstat offentligt tilkendegivet, at de hellere vil gå i fængsel fremfor at bryde skrifteseglet.

Job i Caritas?

Caritas søger 3 nye medarbejdere:

TEAMLEDER FOR NATIONALT TEAM

Kommunikation, fundraising og nationalt arbejde

Ansøgningsfrist 15. august

2 STUDENTERMEDHJÆLPERE

Administration eller IT

Ansøgningsfrist 20. august

LÆS MERE PÅ WWW.CARITAS.DK

Caritas
Danmark

Når Gud lægger øret mod vores hjerter

Hvordan skal vi bede og hvad kan vi bede om? Teologisk fordybelse gik hånd i hånd med nordisk netværksarbejde på Ansgarværkernes studieuge.

KURSUS Det er et grundvilkår i bøn, at vi let bliver adspredte, når vi skal bede. Vores tanker "vander" i alle mulige retninger. Den hellige Frans af Sales vidste alt om dette problem, og han havde et godt råd. Når det sker, så bliv ved med at føre dit vandrende hjerte tilbage til Gud. Selvom du bliver ved med det hele dit liv, er du alligevel nået langt på bønnens vej.

Det fortalte Hans Georg Gradl, professor ved Triers Universitet, på årets studieuge i Haus Ohrbeck ved Osnabrück.

De 37 veloplagte og fagligt sultne deltagere fra hele Norden blev holdt i ånde en hel dag af Gradl, der virkelig levede op til sit eget statement: Jo mere du investerer i teksten – jo mere giver den tilbage. Gradl gik helt ned i den græske grundteksts sproglige detaljer og formåede på den måde at få nye detaljer frem i Fadervor, Benedictus, Magnificat og Nunc dimittis.

Salmernes Bog

Dr. Christiane Wüste, der har skrevet doktorafhandling om salmerne i Det gamle Testamente, gennemgik Salmernes Bog, som indeholder poetisk fortættede gudserfaringer fra mange århundreder. Salmerne udtrykker alle menneskelige grundfølelser fra klage og ønske om hævn over fjenden til lovprisning og tak. Wüstes gennemgang åbnede Salmernes Bog som et symfonisk værk, der rummer udtryk for alle situationer i menneskelivet.

Næsten halvdelen af bønnerne i Salmernes Bog er klagebønner, der kan læses som konfliktsamtaler med Gud.

Men paradoksalt nok er lovprisningen en søster til klagen, og al bøn – også klagebønnen er i virkeligheden tilbedelse. Denne dybe indsigt var fokuspunkt for professor emeritus Ottmar Fuchs oplæg om den paradoksale doxologi. Oplægget kunne forstås som en refleksion over, hvad man kan udtrykke i Gudsrelationen, og Fuchs' pointe var, at mennesket har ret til at klage over for Gud og anklage Ham. Gud må aldrig bruges som legitimation for lidelsen, og vi får ikke noget svar på vores "hvorfor"; men Jesus viser os gennem sin tale og handling at Gud aldrig forlader os, viste Fuchs med sin gennemgang af tekster fra Det gamle Testamente – først og fremmest Salme 22.

Troen og tvivlen

Dr Martin Rohner – ansvarlig for bispedømmet Osnabrücks præsteuddannelse – talte om "liturgisk bøn som resonansrum for at søge efter Gud i den sekulære kontekst". Bag denne lidt kryptiske titel gemmer der sig en stor udfordring, men også en stor gave. Liturgien som udtryk for troens skrøbelighed i sekulær kontekst kan være en chance for at give rum for rådvildhed og længsel – for troen og dens broder tvivlen. Liturgi's opgave i dag er at skabe udtryk og form for nutidige erfaringer samtidig med at den er sensibel over for nutiden og traditionerne.

Forstår kirken overhovedet den måde vi lever på? Hjælpebiskop i Osnabrück, dr. Johannes Wübbe, blev konfronteret med dette spørgsmål, da han sammen med en gruppe unge tyske katolikker

deltog i forsynoden til den kommende ungdomssynode. Wübbe konstaterede, at den pastorale situation i bispedømmet er præget af de mange blandede ægteskaber. Katolikker må som bekendt fortsat ikke deltage i nadveren i evangeliske kirker. Skal ikke-katolske ægtefæller i enkelttilfælde så kunne gå til kommunion hos katolikerne? Det spørgsmål har fyldt meget i den offentlige debat, og der har som bekendt været månedlang uenighed om det i den tyske bispekonference, som i slutningen af juni offentliggjorde en skrivelse om spørgsmålet. Man er dog stadig langt væk fra konsensus. Syv biskopper er fortsat imod, og skrivelsens titel – "orienteringshjælp" – signalerer, at den ikke er et forpligtende dokument for bispekonferencen.

Også i Osnabrück arbejder man med sammenlægning af sogne blandt andet på grund af præstemangel; men Wübbe så dog grund til forsigtig optimisme efter mange års tilbagegang. I år vil der være to præstevielser. Et stort benediktinerindekloster i Osnabrück havde ikke oplevet kaldelser i 10 år. Nu er der igen løfteaflyggelser. En anden udfordring er de mange asylansøgere, der ønsker at blive døbt. Frikirkerne er her hurtige til at døbe; mens Den katolske Kirke kræver en meget grundig forberedelse. Stedfortrædende generalvikar i Osnabrück, Ansgar Lüttel, så indvandrere og konvertitter som to stærke impulser i diasporaen. Som en af deltagerne fastslog, skal vi være sensible over for den problematik, at anden generation i indvandrergrupperne ofte ikke mere identificerer sig med modersmålet.

Bønnen og kroppen

Ved slutningen af ugen talte p. Franz Richardt om kropslige udtryk for bøn i de franciskanske og dominikanske bønstraditioner. Her findes der værdifulde indsigter, der er gået delvist tabt efter koncilet. P. Richardt gennemgik den litterære struktur i Frans af Assisis Solsangen, der blev til efter en lang depressionsperiode.

Studieugen blev rundet af med højmesse i Osnabrücks domkirke, hvor deltagerne fik en rejsevelsignelse af biskop Franz Josef Bode. På benediktinerklosteret Gerleve fortalte professor emer. Elmar Salmann om benediktinsk spiritualitet. Her deltog vi i den gregorianske vesperbøn og havde mulighed for at tale med danske broder Jakobus, der arbejder i klostrets boghandel.

Alle deltagere var enige om, at det havde været en rig uge. Fagligt skulle man stå på tærerne for at følge med; men belønningen i form af øget indsigt var stor. Vekselvirkningen mellem deltagerne og de tyske oplægsholdere var engageret, og der blev netværket til langt ud på de lyse sommeraftener. Der er virkelig grund til at være taknemmelig over for Ansgarværkerne, som år efter år har inviteret nordiske diasporakatolikker til denne uge med kvalificeret teologisk input på højt plan. LR

KO vil i de kommende numre bringe mere udførlig omtale af flere indlæg på studieugen.

Der var god stemning og overskud til verbal pingpong.

Biskop Bode, der har været sygmeldt i længere tid, mødte de nordiske deltagere i studieugen. Her i snak med søster Anna-Maria Kjellegaard O.S.B.

Hjælpebiskop emeritus, Theo Kettmann, fejrer messen sammen med præster fra Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Jeg søger dig Gud

Nordisk studieuge i Haus Ohrbeck.

EFTERUDDANNELSE Fra den 25. juni til den 2. juli var der for 46. gang i træk studieuge i Haus Ohrbeck ved Osnabrück. I alt 37 præster, præstestuderende, diakoner, ordens- og lægfolk fra alle de nordiske lande deltog i studieugen, der er et tilbud til nordiske katolikker, som er aktive i deres menigheder og har gode tysk-kundskaber.

I år var der 16 med fra Danmark.

Årets tema var bøn – signaleret ved et citat fra Salmernes Bog 62,3: "Gud, du er min Gud, jeg søger dig". Temaet blev belyst ved en række forelæsninger fra tyske universitetsfolk.

Arrangørerne af studieugen er de tyske Ansgarværker, der gennem mange år har støttet opgaver, som Den katolske Kirke i Danmark ikke selv har økonomi til at løfte. Diakon Kaare Nielsen, ansvarlig for de pavelige missionsværker i Norden, indstiller de danske deltagere til studieugen. LR

Treenighedens store mysterium

Helligånden er "Livgiveren" og den, der hjælper os til at åbne os for den guddommelige kærlighed.

Tekst: Pastor Sigurd Sverre Stangeland

PRÆDIKEN Dagens evangelium fremstår som meget dynamisk. Jesus siger nemlig: "Ingen kan komme til mig, hvis ikke Faderen, som har sendt mig, drager ham."

Faderen har sendt Sønnen til os. Den samme Fader drager os til sig. Det er en bevægelse, hvor Faderen først bøjer sig ned til os, for så at løfte os op til sig selv. Man kan se ham for sig – den stolte far, som bøjer sig ned til sin datter, og glad løfter hende op på sin arm. Kærlighed er aldrig statisk, men altid dynamisk. Hadet er statisk og stillestående, men kærligheden er altid i bevægelse.

Det er denne kærlighedsfulde bevægelse, som dagens evangelium i så fantastiske billeder beskriver for os. Vi bliver præsenteret for billedet af Gud som den kærlige Far, som trøster os, som løfter os op til sig, men også for billedet af den store opdrager, som også ønsker at forme os. Der er, som ved al virkelig opdragelse, tale om en opdragelse i kærlighed. Når Faderen "drager os", er det for at vi bedre skal passe ind i den familie, hvor Han, vor skaber, sidder ved bordenden.

Det er tale om en dynamisk kærlighed, en kærlighed, hvor Gud aktivt søger vort selskab. Men samtidig er det en tekst, som kan fremstå som noget mystisk. For her står jo ikke kun relationen mellem Gud og mennesker, men vel lige så meget relationen mellem to guddommelige personer i fokus, nemlig relationen mellem Faderen og Sønnen.

På sæt og vis har vi her med en af de tekster i Bibelen at gøre, som bedst egner sig til at trænge en lille smule dybere ned i Treenighedens store mysterium.

Relationen mellem Faderen og Sønnen er en relation præget af ren kærlighed. Der findes intet i denne kærlighed, som ikke er fuldt ud ægte, der findes ingen ulydighed i denne relation, fordi Sønnen i et og alt er lydige mod Faderen. Faderen og Sønnen bindes sammen af en kærlighed, som er ren, som er stærk, som er uudslettelig. Denne kærlighed har af mange teologer været identificeret med Helligånden. I den ortodokse kirke har den store teolog Sergej Bulgakov beskrevet Helligånden som "den kærlighed, hvormed Faderen og Sønnen elsker hinanden". Og den store

tyske katolske dogmatiker og mystiker Matthias Scheeben har brugt nøjagtigt det samme billede. Der er noget meget fortrøstningsfuldt, men også noget meget rigtigt over billedet af Helligånden som den personificerede kærlighed. Det er denne personificerede kærlighed, som kom over Maria. Det er denne personificerede kærlighed, som vi møder i den hellige dåb. Det er denne personificerede kærlighed som styrker os i firmelsens sakramente. Det er denne personificerede kærlighed, som hjælper os op af vores fortvivlelse. Det er denne rene, ægte kærlighed, der rydder de mange hindringer af vejen, som truer med at ødelægge vores forhold til den himmelske Far. Så er da dagens tekst en tekst, hvor ikke bare Faderen og Sønnen, men også Helligånden står i fokus. Hvis vi læser dagens evangelium i sammenhæng med de to øvrige af søndagens læsninger, bliver dette endnu mere tydeligt for os.

Helligånden er ikke selv det Brød, som er kommet ned fra Himmelen, men han er den, som vækker os op fra vor søvn, og opfordrer os til at spise, på samme måde som profeten Elias blev vækket i ørkenen og opfordret til at spise det brød, som var sat frem for ham. Og under messen beder præsten i Kristi sted om, at Helligånden skal komme ned over brødet og vinen og gøre dem til Kristi Legeme og Blod. Det er den samme Helligånd, som kom over Maria.

Det er den samme Helligånd, som Faderen bruger for at "drage" os op til sig.

Helligånden er vor opdrager. Helligånden opmuntrer os, når vi søger at leve i kærlighed til Gud og til vore medmennesker.

Helligånden giver os dårlig samvittighed, når vi ikke tager dette vort kald alvorligt og forfejder målet for vort liv ved at synde.

Helligånden opmuntrer os til en levende relation med vor himmelske Fader. Helligånden opmuntrer os til at bede. Helligånden hjælper os til at åbne os for den guddommelige kærlighed. Helligånden opmuntrer os til at spise det brød, som er kommet ned fra Himmelen. For den som spiser af det brød, skal leve til evig tid. Det er derfor Kirkens store teologer har givet Helligånden navnet "Livgiveren". For Helligånden er den, som fører os til Livets Brød. Helligånden er den, som opdrager os. Og Helligånden taler også vor sag. Han er vor Talsmand. Han er vor Trøster. Han er den kærlighed, som binder Faderen og Sønnen sammen. Men han er mere end det. Han er også den kærlighed, som binder os mennesker til vor himmelske Fader.

Så er vi da ikke overladt til os selv, selv om Sønnen er faret op til Himmelen. For den uudslettelige kærlighed, hvormed Faderen og Sønnen elsker hinanden, er aktiv mellem os mennesker. Helligånden er virksom i os fra vor dåb og gennem hele vort liv. Lad os lytte til Hans røst. For det er Helligånden som leder os til Ham som er Livets Brød, og lader os få at spise.

Amen.

Evangeliet til 19. almindelige søndag Joh 6,41-51

EVANGELIUM Jøderne stod og skumlede over ham, fordi han havde sagt: Jeg er det brød, som er kommet ned fra himlen. Og de sagde: "Er det ikke Jesus, Josefs søn, hvis far og mor vi kender? Hvordan kan han så sige: Jeg er kommet ned fra himlen?" Jesus svarede dem: "I skal ikke stå dér og skumle! Ingen kan komme til mig, hvis ikke Faderen, som har sendt mig, drager ham, og jeg skal oprejse ham på den yderste dag. Der står

skrevet hos profeterne: "Alle skal være oplært af Gud." Enhver, som har hørt og lært af Faderen, kommer til mig. Ikke at nogen har set Faderen, undtagen den, der er fra Gud; han har set Faderen. Sandelig, sandelig siger jeg jer: Den, der tror, har evigt liv. Jeg er livets brød. Jeres fædre spiste manna i ørkenen, og de døde. Men det brød, som kommer ned fra himlen, gør, at den, der spiser af det, ikke dør. Jeg er det levende brød, som er kommet ned fra himlen; den, der spiser af det brød, skal leve til evig tid. Og det brød, jeg vil give, er mit kød, som gives til liv for verden."

Foto: Ursula Graber i Pfarrbriefservice.de.

"Gå med ..." på Heden

Næste udgave af Himmelske dage – Danske Kirkedage – afholdes i Herning 2019.

KIRKEDAGE Næste udgave af det tværkirkelige arrangement Danske Kirkedage er ved at tage form. Arrangementet, som afholdes hvert fjerde år, afholdes næste år i Herning under navnet 'Himmelske Dage'. Det sker i Kristi Himmelfartsferien den 30. maj til 2. juni.

På opstartsmødet før sommerferien blev temaet, hentet fra 2. Mosebog (33,14), præsenteret.

"Temaet 'Gå med...' indeholder både en kaldelse og en sendelse. Det kan være en forbandelse, men også en velsignelse", forklarer diakon Kaare Nielsen, Den katolske Kirkes repræsentant i planlægningsgruppen for kirkedagene: "Vi går med hinanden, går med Gud. Gud går med os. Vi går vores vej, eller vi går med fred. Alle disse aspekter af temaet skal gerne udfoldes på de Himmelske dage".

I følge Kaare Nielsen vil konceptet for

kirkedagene i Herning læne sig op ad de forrige kirkedage i København, hvor man havde lagt vægt på, at Kirken skulle ud i byens rum og møde mennesker på gadeniveau. Kombinationen af stor synlighed og godt vejr resulterede i, at rekordmange mennesker (ca. 30.000) besøgte arrangementet. Efterfølgende vandt arrangementet Kristeligt Dagblads kirkelige initiativpris.

"Med æren fulgte 25.000 kroner, som nu er øremærket til et stort kafebord på torvet eller i gågaden i Herning, der bliver de centrale steder under Himmelske Dage på Heden. Her vil der være opstillet telte og boder, som det også var tilfældet i København. Dertil kommer naturligvis arrangementer i de lokale kirker, også den katolske Sct. Peders Kirke. Ende-

lig har man lejet multiarenaen Jydske Bank Boxen, som vil danne rammen om forskellige hovedtalere og hvor en gospelkoncert vil blive afholdt", forklarer Kaare Nielsen.

Der er også blevet nedsat en lille katolsk arbejdsgruppe bestående af de lokale præster Jan Ophoff, Bernardo Petrini og Wienc-

zyslaw Barwinski samt Kaare Nielsen og Jytte Janick. Sidstnævnte bliver den praktiske tovholder for koordineringen af de forskellige katolske islet under kirkedagene i Herning.

Selv om der er lidt over ét år til næste kirkedage kan diakon Kaare Nielsen allerede nu løfte sløret for, at kardinal Anders Arborelius kommer til Herning, at Kirsten Kjærulff vil holde et oplæg om Hildegard af Bingen og at han selv holder en 'bikergudstjeneste' i byens katolske kirke. Traditionen tro vil Mobilkirken også være at finde, ligesom byens flersprogede katolske menighed vil diske op med smagsprøver på mad fra alle verdensdele.

60 kirkesamfund, stifter og organisationer står bag kirkedagene, der afvikles hvert tredje år.

Kirkedagene plejer for hele familien at byde på et sandt overflødigshorn af aktiviteter med foredrag, debatter, musik, revy, workshops, kunst, marked og gudstjenester.

Stemmingsbillede fra Danske Kirkedage 2016 i København, samtalesofa på Nytorv, hvor det var muligt at få en uformel snak med en præst.

Foto: Niels Messerschmidt.

Fem gode år i DUK

Om det svære, men også meget givende ungdomsarbejde.

Tekst: sr. Susanne Hoyos

JUBILÆUM Efter først at have sagt nej et år til at søge stillingen som DUK's ungdomskonsulent lod jeg mig endelig lokke. Jeg fik fem rigtig gode og berigende år – som på mange måder også har præget mig til den, jeg er i dag. Vi er tilbage i 1987-1992 – mange af jer der i dag er aktive – er børn af de unge, jeg havde med at gøre. Det gør mig på en måde både glad og stolt – for så har vi gjort noget, der var rigtigt.

DUK var ved at finde sit fodfæste med offentligt tilskud – vi var ved at få registreret alle børn og unge i menighederne for at få del i tipsmidlerne – et nok så krævende arbejde, som jo lagde grunden til en del af de arrangementer, vi kunne gennemføre.

Når jeg sådan ser tilbage, var der rigtig mange gode, vigtige arrangementer og tiltag der fyldte hverdagen. I tæt

samarbejde med ungdomspræsten og DUK's hovedbestyrelse prøvede vi at få gang i det lokale arbejde ude i alle menighederne – nok noget af det som rigtig mange der har været ansat og med i DUK's arbejde kender til og ved er svært – og dog lykkedes vi i rigtig mange menigheder. For mig personligt var det en spændende tid at få lov til at møde børn/unge, menighedsråd og præster og andre, der havde med børn og unge at gøre i hele landet. Arbejdet med de udenlandske grupper var også noget, der prægede mine år i DUK, især arbejdet med at integrere de mange vietnamesere. Ja, også her gør det mig varm om hjertet at se så mange engagereret i menighedsarbejdet og i DUK. Jeg husker endnu den første vietnamesiske lejr på Ømborgen, hvor jeg som den eneste dansker skulle hjælpe med

Sr. Susanne Hoyos. Arkivfoto.

alle de praktiske ting – her forstod jeg for første gang rigtigt, hvor svært det er at tage et andet land helt og fuldt til sig. Jeg forstod ikke et ord af, hvad der foregik, selvom alle var søde og imødekommende over for mig. En rigtig god erfaring som jeg egentlig havde ønsket mig, at alle kunne få lov at

prøve – så kunne der måske blive større forståelse for hinandens forskelligheder og gaver. Hvis jeg skal udpege en ting, der står som noget særligt, må jeg nok indrømme, at pavebesøget i 1989 var en stor glæde, men også et stort arbejde. Ikke mindst besøget på Ømborgen, som jeg i de fem år jeg var ansat i DUK kaldte mit andet hjem. Pavebesøget fik indirekte betydning for den vej, jeg så sidenhen fandt – nemlig kaldet til at følge Jesus Kristus gennem Sct. Joseph Søstre – noget jeg aldrig har fortrudt, men tværtimod dagligt glæder mig over. Ømborgen var stedet, hvor alle mødtes. Her kom børn, unge, forældre, ja hele den katolske familie til rigtig mange arrangementer og lejre, som efter min bedste mening har været med til at holde de unge fast i det troens fællesskab, som er så vigtigt. Jeg takker stadig også for, at Jesu Små søstre var en del af Øm. Her kunne vi altid hente hjælp og styrke – altid en åben dør.

Må det gode som er startet for snart 70 år siden vokse og næres af troens fællesskab, som knytter os tættere til Kristus og hinanden.

Pris Herren efter noder

Historien om DUK og bispedømmets musikarbejde.

Tekst: Erik Lewandowski og Stig Gelslev

UNGDOMSMESSER Det var sidst i 1960'erne vi førstegangstiftede bekendtskab med "de unges musik" i kirkeligt regi. DUK arrangerede skoleweekends, og unge katolikker "indtog" en af de katolske skoler til temabehandling, samvær og en anden form for messe. Her blev spillet guitar, fløjte og måske trommer. Det oplevedes anderledes engagerende for os unge end de mere traditionelle messer og gudstjenester derhjemme i menigheden.

Tiltaget med at inddrage de unge i planlægning og gennemførelse af gudstjenester og tilhørende liturgi oplevedes især også på sommerlejre på ØM – ledet af præster som Jacob Muiser, Bernhard Kiel, Willem Wuyts, Gottfried Grünwald, Frank Jobst, Henri Kerkofs m.fl. Her kunne vi eksperimentere og have "gudstjenesteværksted" under kyndig vejledning.

Nodematerialet blev hentet fra især udenlandske sange, der som regel blev oversat til dansk, hvorimod messedelene Kyrie, Gloria, Credo, forbønner, Sanctus, Fader Vor og Agnus Dei tog udgangspunkt i musikalske arrangementer af specielt den norske ungdomspræst Rudi Kessel. Den første af hans messer er fra 1966.

Ved den 2. katolske kirkemusikkonference i 1977 deltog vi som DUK repræsentanter. Biskop Martensen talte i sit indlæg bl.a. om "at det for ham var et problem, at de samme sange havde en variation i node og/eller tekst og følgelig blev sunget forskelligt i de forskellige menigheder han besøgte. Han ville derfor ønske at nogle ville indsamle disse forskellige spritduplikater, redigere dem og på én eller anden måde genudgive dem i ensartet form."

Denne opfordring tog vi op og samlede et udvalg bestående af musikkyndige, og personer med erfaring i behandling af sprog og tekst. Således blev DUK's Musikudvalg etableret og bestod i sin begyndelse af Søren og Birgitte Boesen, Kirsten Jørgensen, sr. Traczyk, Paul J. Larsen Stig Gelslev, Erik Lewandowski samt Frans Bogulski som repræsentant for biskoppens

Ungdomskommission, der skulle være officiel udgivermyndighed.

Det var et pionérarbejde. Der var ikke økonomi til at udgive en egentlig sangbog, og vi kunne tidsmæssigt ikke forsvare, at der skulle gå alt for lang tid inden der kom et udspil. Nogle gik i gang med at indsamle materiale og få det redigeret både nodemæssigt og sprogligt. Andre søgte rettighedsindehavere, der skulle give tilladelser til videre brug. Udvalget drøftede også format, udformning, distribution med videre.

Resultatet blev et A5 ringbind med titlen "Musik og Sang – pris Herren efter noder", der blev tilbudt menigheder og enkeltpersoner at modtage i en abonnementsordning, hvor der blev fremsendt nye nodeark i takt med at de var blevet redigeret, godkendt og sendt til trykning. Det hører med til historien, at de første udgivelser var håndtegnede noder med tusch og pen. Senere fandt man en anden og bedre teknik. Trykningen stod Kateketcentralen for og DUK's Sekretariat sørgede for at sende ud til dem der var tilmeldt ordningen.

Efter den første juniorlejr på den nye Ømborg, hvor der som altid var mange sang – og musikglade deltagere og ledere, opstod ideen med at udbrede kendskabet til "den rytmiske kirkemusik" ved at arrangere musikweekends, hvor man

Deltagere med koncentration og engagement. Foto: Henning Lewandowski.

sammen med gode instruktører kunne øve på musikken og sangene. Her vil vi nævne Lene Christensen, lærer ved Sct. Ibs Skole i Horsens, som gjorde en stor indsats med korindstudering.

Der var rigtig stor søgning til musikweekenderne – både fra unge og voksne, herunder også søstre og præster. Det var en god måde at få kendskabet bredt ud i menighederne. Men arbejdet tog efterhånden et omfang, så der var behov for flere frivillige, og det blev besluttet at opdele Musikudvalget i et Mappedvalg og et Musikweekend-udvalg, og med tiden bidrog rigtig mange personer. I flæng kan nævnes Eva Rungwald, Klaus Møller-Jørgensen, Claus Nybroe Svendsen, Elizabeth Schwartz, Connie Hjort Hansen, Per Lundorf, sr. Susanne Hoyos. Der er god grund til også at nævne den store opbakning og interesse der var fra de ungdomskonsu-

lenter og ungdomspræster der var på den tid: sr. Regina König, p. Gottfried Grünwald, sr. Hildegard Doods og p. Frank Jobst. Senere har andre taget over og arbejdet videre.

En udløber af dette arbejde blev også etableringen af koret Jubilate Deo, der samlede mange unge og voksne til at arrangere ungdoms- og familiemesser rundt om på Sjælland.

På det tværkirkelige plan blev vi i 1977 som DUK repræsentanter inviteret med til en konference om den rytmiske kirkemusiks vilkår i kirkerne i Danmark. Her fik vi lejlighed til at præsentere den "blå musikmappe" og konceptet med musikweekends, og vi hørte om andre kirkesamfunds arbejde på samme områder. Det var gensidigt inspirerende. Konferencen mundede ud i etableringen af det tværkirkelige organ "Forum for rytme i kirken", som især Klaus Møller-Jørgensen arbejdede med.

Mappen blev i 1993 udgivet i 3. reviderede udgave, der indeholder brugsvejledning til sangene. Endelig blev materialet indspillet på den tids nyeste medie-kassettebånd, der kunne købes hos DUK's Sekretariat.

I det store perspektiv lå arbejdet fint i tråd med Det andet Vatikanerkoncil tanken om lægfolkets aktive inddragelse i kirkens arbejde.

Fra venstre: Søren Boesen, Erik Lewandowski, Stig Gelslev. Foto: Henning Lewandowski.

STØT CARITAS-KOLLEKTEN I DIN KIRKE SØNDAG D. 26. AUGUST

Støt Caritas Center Stenosgade

CARITAS-KOLLEKT 2018

Ude og Hjemme

Caritas-kollekten melder sig endnu en gang den 26. august. Overalt i Den katolske Kirke i Danmark bliver der efter biskop Czeslaws beslutning samlet ind til Caritas Danmark og det nationale arbejde. I år til Caritas Center Stenosgade, der åbnede i 2017, og som du kan læse mere om på de næste sider.

200.000 tyske flygtninge

Det er relativt nyt, at Caritas Danmark i det hele taget støtter diakonalt arbejde i Danmark. Eller igen gør det, skal det retteligt tilføjes. For Caritas Danmark blev stiftet i 1947 af pastor Knud Ballin med sigte på at afhjælpe nøden blandt de over 200.000 tyske flygtninge, der befandt sig i Danmark efter anden verdenskrig.

Siden blev det arbejdet "ude" eller globalt, der kom til at fylde mest og senere alt, bortset fra ét helt afgørende element: opbakningen til og finansiering af arbejdet har altid været forankret "hjemme".

Atypisk Caritas

Det er ret atypisk for et national Caritas, at arbejdet "ude" fylder mest. Selv i de europæiske organisationer, der for de flestes vedkommende yder en meget stor indsats internationalt, ja, så er det nationale arbejde typisk størst. Hvis ikke direkte i penge så i hvert fald i frivillige ressourcer, som er uvurderlige.

I sommer talte jeg med nogle unge, der havde været på ferie i Polen. De fortalte med en vis beundring og anerkendelse, at de havde mødt Caritas overalt! Selvom det ikke var totalt overraskende i forhold til, at Polen er et katolsk land, så hang det lidt i luften, at sådan er det jo ikke lige i Danmark.

Kollekt og forbøn

Og nej, det er det jo ikke. Det bliver det næppe heller, og det er vel ikke et mål i sig selv? Derimod er det et mål, at Caritas - som en del af Kirken i Danmark - kan være med til at støtte det karitative arbejde først og fremmest gennem sognene og forankret i frivilliges engagement og arbejde. Det skal imidlertid synliggøres, for det er forudsætningen for at det bliver kendt og til gavn for mennesker.

Aktuelt er der givet nogle rammer og muligheder for på tværs af sogne i Storkøbenhavn at gøre en indsats for mennesker igennem Caritas Center Stenosgade. Jeg håber, at hele det katolske Danmark vil bakke op herom gennem Caritas-kollekten og gennem forbøn for arbejdet og de frivillige, der stiller sig til rådighed for en tjeneste.

Jann Sjørnsen,
Generalsekretær for Caritas Danmark

TILBUD I CARITAS CENTER STENOSGADE

- Åben Rådgivning: drop-in rådgivning hos uddannede, frivillige socialrådgivere hver onsdag fra kl. 17:00-19:30
- Stille Tilbedelse: tilbedelse, fordybelse og stille bøn i Jesu Hjerter Kirke søndage kl. 21:00-22:30
- Caritas Elders' Café: fællesspisning, socialt samvær, håndarbejdsaktiviteter mm. for ældre af alle nationaliteter, onsdage 13:00-16:30
- Au pair-events: seminarer og events for au pair-personer i Danmark arrangeret via Caritas' samarbejdspartner Au Pair Network
- Fyraftensmøder: gratis aftenforedrag bl.a. om Caritas' arbejde og Kirkens sociallære med efterfølgende spisning.

STØT CARITAS-KOLLEKTEN I DIN KIRKE SØNDAG D. 26. AUGUST

CARITAS-KOLLEKT 2018

INTERVIEW

Ældrecafé med internationalt udsyn

AF NAJA WULFF MOTTELSON, PROJEKTKOORDINATOR

CARITAS ELDERS' CAFÉ: Ensomhed blandt ældre er et alvorligt problem i vesten i dag og mærkes særligt blandt ældre med anden etnisk baggrund. I Caritas Center Stenosgade har et hold frivillige åbnet en café, hvor ældre kan mødes, snakke og udveksle historier på tværs af nationaliteter. Aktivitetsleder Jennifer Stilling fortæller.

For Jennifer Stilling, 68, rækker planen om Caritas Elders' Café langt tilbage. "For flere år siden rejste og boede jeg i forskellige lande i Asien", fortæller hun. "Her mødte jeg mange andre indvandrere, men jeg kunne se, at det tit

var svært for de ældre at finde et fællesskab i en ny kultur. Hjemme i Danmark kunne jeg se samme mangel i de internationale menigheder og i det filippinske miljø, jeg kender. Her er vi flere, som er meget sociale og udadvendte, men der er også en

stor gruppe ældre, som bor alene og er bange for at komme ud. Man bliver nemt meget isoleret."

Med caféen vil Jennifer og de frivillige skabe en tryk social ramme, hvor både danske og udenlandske ældre kan mødes. Men det skal ikke kun være en snakkeklub, siger hun: "Flere af vores deltagere er gode til håndarbejde og kommer og underviser eller hjælper til med at lave mad." Jennifer fortsætter: "Folk har brug for noget til at få dem ud af huset, til at blande sig med andre mennesker, noget at lave."

Siden åbningen i december har caféen oplevet en stigende tilstrømning. Nogen gange er det næsten for meget af det gode. "Vi har en gruppe på 15

deltagere, som kommer fast" rapporterer Jennifer, "men vi holder jo dørene åbne, og nogen gange er vi næsten dobbelt så mange – så bliver jeg nødt til at rationere maden!" I fremtiden håber gruppen på at starte en ekstra ugentlig åbningsdag, så der kan være plads til flere gæster. "Her kunne vi fx have flere aktiviteter rettet mod mænd, måske skakspil eller dam, men vi vil også gerne arrangere foredrag, hvor folk fx kan komme og fortælle om deres hjemlande. Vi skal lære af hinanden."

Spot på deltagerne:

Hvad bringer dig til Caritas Elders' Café?

Belenita A. Anin

74, PENSIONERET HOTELARBEJDER OG HUSMOR

Jeg har ikke så meget at tage mig til derhjemme, men jeg har ikke lyst til at sidde og lave ingenting. Så jeg kommer om onsdagen for at komme ud blandt mennesker, møde nye folk og se gamle venner.

Flordeliza Alvizo Mikkelsen

78, PENSIONERET GYMNASIELÆRER

Jeg kom til Danmark næsten ved et tilfælde, og som enke bor jeg her alene fordi al min familie er bosat i USA. Men jeg elsker at komme ud og møde mennesker, snakke, dele oplevelser og planlægge aktiviteter. Det hjælper meget.

Lita Sørensen

73, PENSIONERET REGNSKABSASSISTENT

Jeg kommer i Caritas Elders' Café, fordi jeg holder af at have selskab og socialisere. Men jeg kan også godt lide at hjælpe andre, så jeg arbejder også frivilligt i en genbrugsbutik. Det, synes jeg, er en god ting. Jeg håber, at vi kan gøre mere for at hjælpe sårbare ældre i fremtiden.

Inger Harbo

82, PENSIONERET SKOLELÆRER

Jeg bor alene derhjemme og ledte efter noget til at få mig ud af gadedøren; gerne noget hvor jeg kunne yde en indsats. Jeg strikker og hækler meget, så jeg har undervist nogle gange i caféen, men jeg nyder også at være en del af en social gruppe, hvor der kommer folk med helt forskellig baggrund.

ÆLDRE OG ENSOMHED

- I Danmark anslås 50.000 ældre over 65 at leve med ensomhed i hverdagen
- Risikoen for ensomhed øges ved ændringer i livssituation såsom skift fra arbejde til pension, tab af ægtefælle og andre store livskriser
- Hvert år dør flere end 3500 ældre borgere alene
- Risikoen for at blive ramt af svær ensomhed vurderes at være mere end dobbelt så stor for ikke-vestlige indvandrere som for etniske danskere
- Fællesskaber er et alternativ til ensomhed.

Kilde: ÆldreSagen

Et hjerte barn

AF JANN SJURSEN, GENERALSEKRETÆR FOR CARITAS DANMARK

Vi skal et par år tilbage i tiden, da bestyrelsen for Caritas Danmark blev præsenteret for bispedømmets ønske om, at Caritas skulle etablere et socialt arbejde i Stenosgade i hjertet af København. Kun et stenkast fra hovedbanegården og i samarbejde med Jesu Hjerter Kirke. Muligheden kom, fordi jesuitterne flyttede ud og overdrog klosteret til bispedømmet. Biskop Czeslaw er med sin husholdning også flyttet ind i Stenosgade.

Centeret er et laboratorium

Formanden fra Caritas Danmark, Christa Bonde, var med fra første færd og meget begejstret for ideen om et Caritas Center. Spørgsmålet er derfor dårligt stillet, før svaret lyder "Det er jo et hjerte barn", lyder det prompte. Dermed er alt et eller andet sted sagt men en uddybning falder dog ligeså hurtigt. "Et Caritas Center er med til at gøre det synligt for folk, at det er muligt at hjælpe og at få hjælp. At knytte fællesskaber. Det er jo en væsentlig del af det at være kirke, ja, at være Caritas i Kirken. Og fra dag et har jeg set det som en mulighed for, at Caritas kan bruge centeret i Stenosgade som et laboratorium for, hvad der kan lade sig gøre. Her har vi fået muligheden for at lade aktiviteter udvikle sig i samspil med frivillige. Muligheden for at få erfaringer, der kan inspirere, igangsætte og styrke karitativt arbejde i andre byer og sogne".

Bestyrelsesformanden er ikke blind for det store arbejde, som Caritas Danmark gennemfører internationalt. Chista Bonde har også senest i januar måned besøgt Nordøstindien og der oplevet frugten af mange års arbejde, som har løftet tusindvis af fattige mennesker ud af fattigdom. Det gjorde et enormt indtryk. Det nye hjerte barn i Stenosgade kommer formentlig nok så meget af, at det føjer en facet til Kirkens og Caritas' arbejde i Danmark, en facet som er vigtig; men ikke gør det internationale er mindre betydningsfulgt:

Vi skal række ud globalt og lokalt

"Vi skal som danskere selvfølgelig række ud i solidaritet til andre mennesker i verden. Det er en hjertesag og en puls i Kirken. Vi er blevet så meget betroet og kan og bør i allerhøjeste grad forpligte os i forhold til hele den menneskelige familie – alle Guds børn! Men vi må også som kirke række ud lokalt og i Danmark. Det kan og skal Caritas være med til at sikre. I den sammenhæng er etableringen af Caritas Center Stenosgade noget unikt".

Christa Bonde håber, at aktiviteterne i centeret vil vokse og ser frem til, at der inden næste sommer skal udarbejdes en egentlig udviklingsplan for centeret.

Aktiviteterne i Caritas Center Stenosgade ledes af frivillige aktivitetsledere og drives af frivillige. Aktivitetslederne har den primære kontakt til Caritas og projektkoordinatoren.

Centeret er finansieret af indsamlede midler (herunder kollekten 2018) og projektstøtte fra Sankt Benedikts Stiftelse og Fonden Hoffmanns Minde.

Som sognepræst er jeg begejstret for, at vi har fået Caritas Centeret i Stenosgade. På den måde bliver det katolske arbejde med et karitativt aftryk tilgodeset midt i hovedstaden. Det er vigtigt for mennesker – og det er vigtigt for os som kirke! Jeg glæder mig over de aktiviteter, der er i centeret i dag og over de gode muligheder for endnu flere aktiviteter. Der er brug for det.

SOGNEPRÆST NIELS ENGELBRECHT,

Jesu Hjerter Kirke har fra begyndelsen af været med til at drøfte etableringen af og aktiviteterne i Caritas Center Stenosgade.

Centeret midt i hjertet af København er allerede godt i gang. Jeg glæder mig til at være med til at udvikle flere tilbud og sammen med frivillige styrke centeret som et sted, hvor mennesker kan mødes og finde støtte, hjælp og fællesskab i centerets aktiviteter og tilbud

CHRISTA KLØVE KRANICH,

projektkoordinator for Caritas Center Stenosgade pr. 15. august. Christa har tidligere været ansat i Caritas, og var bl.a. Ung Brobygger til Zimbabwe.

"Centeret er en strategisk prioritering for Caritas i de kommende år, og bestyrelsen er optaget af, at arbejdet skal vokse på baggrund af endnu flere frivilliges engagement og få den støtte, der er nødvendig økonomisk og personalemæssigt. De gode rammer og samarbejds muligheder med sognet på tværs af de storkøbenhavnske sogne skal udbygges".

Flere hjerte børn i hele landet

Så er der kun det lidt frække spørgsmål tilbage, om Caritas Center Stenosgade ikke bare er udtryk for katolsk "københavnneri med Caritas i spidsen"?

"Overhovedet ikke! Der er tværtimod tale om rettidig omhu i forhold til en mulighed, der blev os givet. Og om frivillige på tværs af sognene i København, der var med på ideen. Caritas vil fortsat meget gerne støtte aktiviteter i det ganske land med midler fra diakonipuljen og rådgivning, hvis der er frivillige, der vil sætte noget i gang. Der er masser af plads til flere hjerte børn", slutter Caritas Danmarks formand.

STØT CARITAS-KOLLEKTEN I DIN KIRKE SØNDAG D. 26. AUGUST

CARITAS-KOLLEKT 2018

Følg Caritas på Facebook

Afsked med Magleås

Generalvikar Niels Engelbrecht ser tilbage på mange år med en perlerække af katolske aktiviteter.

Tekst: Niels Engelbrecht

LUKNING I Katolsk Orientering nr. 10 i 1975 kunne man se en overskrift, der lød: "Hvad skal Magleås bruges til?" Atiklen var del af et pastoralrådsreferat, hvor Magleåsgruppen, der var nedsat til at finde anvendelsesmuligheder for kirkens nye kursuscenter, fremlagde deres vanskeligheder ved opgaven. Magleås var blevet købt året før efter heftige diskussioner i pastoralrådet om det formålstjenlige i at investere en så stor sum i et kursuscenter for kirken. Kunne man virkelig fylde stedet med arrangementer? Pengene var skaffet fra velgørere i Tyskland; men Sankt Joseph Søstrene lagde også en stor sum på bordet og flyttede selv ind med et lille kommunitet i den tidligere stald- og tjenestefolk-bygning, Lille Magleås, hvor de var indtil 1994.

Et hus med stolte traditioner

Det var ikke første gang, søstrene havde med Magleås at gøre. Huset, der var bygget af Karen Blixens morbror Aage Westenholz i 1910, da han vendte hjem med en gedigen formue fra Siam, var ved hans død i 1942 købt af en norsk pavelig kammerherre og greve Christopher Tostrup Paus. Efter dennes død solgte hans bror i 1945 Magleås til Ansgarstiftelsen, og biskop Theodor Suhr stillede huset til rådighed for Sankt Joseph Søstrene, der brugte det som ferie- og rekreationshjem for deres egne søstre indtil 1947. I 1950 købte det senere Mellemfolkeligt Samvirke huset til højskole, hvad det var indtil 1973. Men Den katolske Kirke brugte i halvtredserne også højskolen til sommerhøjskoler ledet af pastor Kjeld Geertz-Hansen. Så kontakten blev der. I 60'erne blev Magleås udvidet med arkitekterne Viggo Møller-Jensen og Tyge Arnfreds flotte foredragssal samt anneks til elever og forstanderbolig. I 1974 købte Ansgarstiftelsen så ejendommen tilbage, og samtidig var planerne klar til en ny Ømborg i Jylland. Visionen var, at man skulle have et center for de unge i vest og et for de voksne i øst. Man lagde ud med at ansætte et forstanderpar, der boede i forstanderboligen og havde den daglige ledelse af stedet indtil 1977. Herefter blev der i boligen for en kortere periode indrettet pastoralseminar for bispeddømmets præstekandidater under ledelse af generalvikar Lars Messerschmidt.

Det boblede med aktiviteter

Pastoralrådsudvalget behøvede ikke at have gjort sig bekymringer angående brugen af Magleås. Fra man åbnede i 1975, var der allerede stor aktivitet med katolske organisationer og sogne, som med glæde brugte stedet. I gæstebogen fra den første tid kan man se, hvordan Dansk Katolsk Kvindeforbund sammen med Steno Gildet var flittige besøgende til forskellige nationale og internationale arrangementer. De katolske skoler begyndte også at gøre brug af stedet, ligesom Kateketcentralen holdt kurser og de enkelte menigheder kom der. Fra 1977 brugte Grete Livbjerg i 13 år huset til 6 årlige kurser i kristen meditation – et vigtigt alternativ til de mange meditationsformer, der blev dyrket i de år. Også Tro og Lys samledes på Magleås til retræter.

Et altid tilbagevendende problem var

selvfølgelig økonomien. Idéen var, at man skulle få ind på gyngerne, hvad man tabte på karrusellerne. Karrusellerne var kirkens egne arrangementer, og gyngerne var udlejning til kurser og møder for andre. Stedet var ikke rigtig konkurrencedygtigt på det sidste område, da det jo var indrettet til højskoleelever og ikke til kursusdeltagere, som forventede enkeltværelser med eget bad og ikke dobbeltværelser med få bade på gangen. Det lykkedes i slutningen af firserne, da der stadig kom meget store bidrag fra vores tyske velgørere, at få bygget anneks om til værelser med eget bad og at få lagt så mange badeværelser som muligt ind i hovedbygningen.

I firserne kom der mere gang i Magleås' egne aktiviteter - ikke mindst på grund af, at man i en årrække havde ansat Jan Lange som kursuskonsulent, så der var en koordinerende og igangsættende kraft. Der opstod årlige højskoleuger, familieuger, pensionistuger, påskerefugium og mange weekend-kurser. Højskoleugerne lagde ud med en uge om Kultur og Kristendom, hvor man bl.a. havde inviteret Søren Krarup, for at komme hele spektret rundt, hvilket fik professor Olaf Petersen fra Århus til at melde fra. Ugerne fortsatte i mange år med aktuelle tidstemaer og foredragsholdere fra alle dele af det samfundsmæssige liv og blev besøgt af en større økumenisk kreds af deltagere. På et tidspunkt døde højskoleugerne ud, da det ikke længere var muligt at finde aktive til at tage ansvar for arrangementet.

Da biskop Martensens Sostrupretræter hørte op, tog man handsken op på Magleås og startede familieugerne, som samlede børnefamilier, bedsteforældre og singler i alle aldre med daglig messe og et broget program for børn og voksne. Der var kvalificerede folk til at tage sig af børnene samtidig med, at de voksne kunne få tiltrængt input uden børnene. I denne sommer har der atter været fuldt hus til familieugen med deltagere fra 1 år til 82 år.

I en lang årrække var der påskerefugium i den stille uge, hvor man kunne bo på Magleås og deltage i påsketriduets gudstjenester. Påskerefugiet var meget anlagt på, at ældre mennesker let kunne komme i kirke i påsken på tider, der passede med deres dagsrytme og ikke skulle bekymre sig om transport og mad. Arrangementet var meget velbesøgt, men måtte ophøre, da man ikke længere kunne skaffe en præst til at fejre messerne

Formiddagshygge med saft og frugt ved familieugen 2017. Arkivfoto.

Der leges bro, bro brille ved Tro og Lysretræten på Magleås i 1993. Arkivfoto.

i den stille uge. For de ældre var der også velbesøgte pensionistuger om sommeren med højskoleagtigt tilsnit. Som alt andet på Magleås var arrangementer afhængige af frivillige, der tog ansvar for planlægning og gennemførelse, og på et tidspunkt var der ingen, der havde kræfterne til at løfte opgaven med pensionistugerne. I vinterens løb var der weekendkurser, der kunne være retræter, bibelkurser eller behandlede forskellige trostemaer, og på udvalgte søndage var der Magleåstræf, hvor man mødtes til kaffe og foredrag, og i december måned julefrokost, som man kunne melde sig til.

Magleås var også stedet, hvor man fejrede de store fester som for eksempel biskop Martensens 25-års jubilæum med folkefest og underholdning. Årligt til Sankt Hans var der grillaften med folkedans og Sankt Hans bål med den obligatoriske tale af en eller anden katolsk ping. Her boede også pavens stab med kardinal Casaroli i spidsen ved pavebesøget i 1989.

Pastoralrådsmøderne blev fra et tidligt tidspunkt afholdt på Magleås, hvor også præsterne samledes til retræter og kurser, og de katolske skoler holdt møder og kurser. Aktiviteter som forsat finder sted i huset.

I hele perioden har der været en engageret og aktiv bestyrelse som tovholder på det hele. Et stadigt tilbagevendende problem for bestyrelsen har været at få økonomien til at balancere. I begyndelsen gav bispeddømmet et stort årligt tilskud for at få enderne til at mødes; men på et tidspunkt lykkedes det at få sorte tal på bundlinjen – ikke mindst på grund af en dygtig daglig ledelse; men den økonomiske krise betød, at det igen blev svært. Bispeddømmet var heller ikke længere i stand til at give et stort årligt tilskud, men har dog dækket de underskud, der er opstået i tidens løb.

Højskoleugen var i mange år en fast tradition på Magleås. Her højskoleugen i 1991 om kristendom og kultur. Her ses Niels Engelbrecht, forfatteren Ulla Ryom, sr. Emma, Eva Nordentoft og sr. Gisela. I baggrunden plancher med kirkesølv af Jørgen Dahlerup.

Biskop Hans skærer sammen med sr. Pilar lagkagerne ud til 25 års jubilæet for hans bispevielse i 1990. Arkivfoto.

Men så blev der mere stille

Det er i de senere år blevet sparsomt med katolske arrangementer på Magleås. De folk, der lagde engagement i de forskellige sommeruger og weekender, er svundet ind, og nye har ikke vist sig. Præsterne, skolerne og pastoralrådet bruger stadig Magleås flittigt; men deres møder ville også kunne gennemføres andre steder. Det bliver sværere med familieugen, hvor lederne dog allerede er ude og se på alternative steder.

I den nuværende svære økonomiske situation, efter at den nye trossamfundslovgivning har betydet, at bispeddømmet ikke længere kan modtage millionbeløb fra anonyme givere, har man besluttet at kapitalisere en del af sine ejendomme og optimere kirkeskatteindsatsen, da man ikke kan skære yderligere i driften. Derfor har biskoppen – efter at have konsulteret de relevante råd – valgt at sælge Magleås.

Det har ikke været nogen let beslutning, da vi jo er mange, der i tidens løb har haft glæde af huset, som er blevet en slags hjem for katolikkerne i øst, som Øm er det i vest.

Vi vil se med taknemlighed på alle dem, der i de forløbne 43 år har ydet en stor indsats for Magleås, både ansatte, styrelser og frivillige.

Ingen gik forgæves til ham

Pater Wladyslaw Zdunek In Memoriam

DØDSFALD Efter længere tids sygdom kaldte Gud p. Zdunek hjem til sig den 7. juni 2018. Han blev født den 26. marts 1936 i Uszew i Polen og var ud af en søskendeflok på ni.

Efter endt studentereksamen overvejede p. Zdunek mange uddannelser, men indtrådte i 1955 i redemptoristernes noviciat i Braniewo. En ældre læremester, p. Emanuele, blev hans forbillede og inspirationskilde i de tidlige seminarieår. Lange gåture i naturen med dybe samtaler formede den unge Zdunek som menneske og som kommende præst.

Dernæst blev det til to år på filosofi- og teologistudiet i Torun, og derefter 4 års teologistudier i Tuchow. Her blev han som 25 årig præsteviet den 27. august 1961. Fra

Pater Zdunek foran sin sognekirke i Hvidovre, hvor han nåede at fejre 25 års jubilæum som sognepræst. Arkivfoto.

1964 var han i sin provins i 8 år ansvarlig for unge med ordens- eller præstekald. I 1968 påbegyndte han studier i psykologi på den filosofiske linje ved universitetet i Lublin, hvor han erhvervede sig magistertitlen og dernæst doktorgraden i filosofi med speciale i pædagogisk psykologi.

Fra 1971-74 var han sjælesørger for unge og akademikere i Gliwice ved Hellig Kors Kirken. Samtidig fungerede han som hospitalspræst. En udlængsel efter missionsarbejde i Bolivia blev efter to afslag på visum erstattet med en udsendelse til Danmark.

I januar 1976 blev han således sjælesørger for den polske menighed i Odense og sognepræst i Assens og i Nyborg. Han var desuden efterspurgt som retrætepræst i både Frankrig, Tyskland, England og Benelux-landene. I juli 1987 blev han sjælesørger for den polske menighed ved Sct. Annæ Kirke på Amager.

Fra 1989 blev han koordinator for de polsktalende katolikker i Danmark og blev tillige kapellan for de polske spejdere i Danmark, for andre polske foreninger og sammenslutninger samt for Det polske Hus i København.

P. Zdunek skrev adskillige videnskabelige og populærvideenskabelige artikler om teologiske, psykologiske, pædagogiske og historiske temaer.

I 1992 blev han som 56 årig sognepræst i

Hvidovre, hvor han fik skabt et internationalt miljø for den danske, den polske og den vietnamesiske menighed. Han havde et særlig stort hjerte for vietnameserne og stod hver dag ekstremt tidligt op for vietnamesisk morgenbøn.

Ingen gik forgæves til p. Zdunek. Troende, ateister, muslimer, Jehovas vidner, mennesker dømt til samfundstjeneste – pater Zdunek gav dem alle et nyt afsæt.

Den 26. marts 2016 blev pater Zdunek 80 år, men blev samme morgen kørt på hospitalet. Efter et langt og sejt sygeforsløb nåede han sidste år at fejre sit 25 års jubilæum som sognepræst i Hvidovre. Den 31. august 2017 var hans sidste arbejdsdag i Hvidovre og han flyttede herefter til sine medbrødre ved Sct. Annæ Kirke.

Pater Zdunek tog herflittigt del i afholdelse af messer samt i at høre skriftemål. Han ønskede at tjene til det sidste. Hver aften kl. 21 nød han samværet med sine medbrødre.

Pater Zdunek sammen med biskop Czeslaw ved afskedsfesten den 6. august sidste år i Hvidovre.

Fredag den 15. juni blev pater Zdunek bisat fra en propfuld Sct. Annæ Kirke. Biskop Czeslaw, redemptoristernes provincial fra Wien og ordenens provincial fra Warszawa samt et pænt antal præster koncelebrerede messen.

Provincialen fra Warszawa udtrykte taknemlighed og respekt over, at pater Zdunek ikke bare fulgte ordenens regler, men altid forblev sig selv. En repræsentant for den polske ambassade holdt en varm tale med tak for p. Zduneks vedholdende arbejde for at skabe bro mellem den polske og danske kultur. Efter messen blev han af et meget stort følge fulgt til redemptoristernes gravplads på Sundby Kirkegård.

Pater Zdunek var ikke bare klog, han var vis. Han intellektualiserede ikke troen eller religionen, omend han havde evner til det. Han praktiserede ordet som et meget stærkt vidne for den orden, som netop har barmhjertigheden som sit særlige kald. Han vidnede om, at med Kristus i centrum er livet en gave, som vi er forpligtet på at gribe og at glædes over. En gave, som vi rundhåndet skal dele med alle.

I den senere tid sagde pater Zdunek ofte: ”Vi er konstant på vejen til Himlen!” Den vandring startede pater Zdunek med at gå den 26. marts 1936, og den vej gik utroligt mange mennesker sammen med ham de næste 82 år. Det er de og vi dybt taknemlige for.

Redemptoristernes ordenssamfund i Danmark og familien Høhling.

Menigheden i Hvidovre mindes pater Zdunek

MINDEORD I 25 år har vi i Skt. Nikolaj menighed haft den glæde at have p. Wl. Zdunek som sognepræst.

Pater Zdunek har formået at samle en stor menighed om sig ved at skabe rum

for os alle uanset nationalitet og andre forskelligheder.

Noget, som har kendetegnet hans virke i sognet har været at finde folk til at løse forskellige opgaver i menigheden.

Det har været svært at opnå egentlige konflikter med ham. Han forstod at løse de uoverensstemmelser, som opstod på en meget lidt konfronterende måde, bl.a. med sin humor og evne til at rumme os alle.

Som person var han meget tydeligt til stede på en stille, ydmyg måde.

P. Zdunek blev en meget afholdt præst for os i menigheden, men også en kendt og synlig person mange steder i det lokalsamfund, som han boede og virkede i.

Da p. Zdunek flyttede fra os i sognet, holdt en stor del af menigheden kontakt med ham. Mange omtalte ham og tænkte på ham som ”vores præst”, fordi han

formåede at møde os med sit nærvær, sit smil og gode humør, også på trods af en del skavanker, som plagede ham i de sidste par år.

Pastor Zdunek vil altid have en stor plads i vores hjerter.

Æret være hans minde.

Menighedsrådet ved Sankt Nikolaj Kirke.

Jubilæumsmesse, koncert og fest

Ukrainsk mærkedag festligt markeret.

Tekst: Generalvikar Niels Engelbrecht

VEJLE I 2005 holdt den græsk-katolske biskop Kryk fra München den første ukrainske gudstjeneste i Domkirken i Bredgade. Han fejrede messen sammen med en ukrainsk præst fra Rom og en diakon fra Tyskland, og i den følgende tid kom der regelmæssigt en præst rejsende for at fejre liturgien for de græsk-katolske ukrainere i Københavnsområdet. I 2007 fik ukrainerne så deres faste præst i København, pastor Vasyl Tykhovych, og man kunne begynde på et reelt menighedsarbejde.

I 2008 udvidede pastor Vasyl sit virkeområde til også at omfatte Jylland, hvor han fejrede sin første messe i juni i Vejle og hvor han også af og til fejrer messe i Aalborg. Den 3. juni fejrede en fuld Sankt Norbert Kirke 10-års jubilæet for menighedens beståen. Biskop Kryk, der er ansvarlig for de græsk-katolske menigheder i Tyskland og Skandinavien, blev modtaget

højtideligt bag i kirken af to børn, som sagde lange digte udenad og overrakte ham et stort, fint dekoreret brød, og af pastor Vasyl, der overrakte ham et kors. Ved indtoget lød det, som om der stod et større, flerstemmig kor oppe på pulpituret; men det viste sig at være kun tre seminarister fra seminariet i Ivano-Frankivsk i Ukraine, som bare havde nogle meget store stemmer. Menigheden, som var kommet sammen fra hele Jylland, var en forsamling af mange unge familier med børn i alle aldre. Mange af dem sikkert døbt af pastor Vasyl, der i snit årligt har 25 barnedåb i Jylland. Biskop Kryk koncelebrerede sammen med vicerektor Andriy Chornenko fra seminariet i Ivano-Frankivsk, hvor pastor Vasyl har fået sin uddannelse.

Ved slutningen af messen blev der oplæst et meget flot diplom fra biskop Kryk til pastor Ophoff, der som sognepræst

I midten den græsk-katolske biskop Kryk fra München, t.h. generalvikar Niels Engelbrecht og Vasyl Tykhovych.

har været en stor støtte for ukrainerne i opbygningen af menigheden i Vejle. Da der samme dag var valfart til Øm, kunne diplommet først overrækkes senere på dagen, da pastor Ophoff nåede hjem fra Øm. Samtidig blev pastor Vasyl udnævnt til en højere status som præst med ret til at bære brystkors på sin præstekjole.

Efter en meget flot og højtidelig messe holdt de tre seminarister en lille, meget smuk koncert i kirken, før forsamlingen gik over i menighedssalen og festede videre.

Skole får sin egen mindestue

Institut Sankt Joseph har genskabt et klasselokale med genstande fra 1860'erne og frem.

SKOLELIV Det katolske Institut Sankt Joseph på Østerbro i København har genskabt et klasselokale med effekter, billeder og møbler tilbage fra 1860'erne og frem. Oprindeligt var skolen, der blev grundlagt af Sankt Joseph Søstre og omtalt som 'den franske skole', kun for piger; men i 1968 kom drengene med. Siden er der kommet et internationalt spor.

To tidligere elever har hentet en masse 'gamle' ting frem fra skolens gemmer og resultatet er enestående: En mindestue med kateder, pult og bord, en fane som eleverne donerede i 1938 og et pokalskab med diverse trofæer, hæfter og bøger; lærerens taske hænger på en krog, en 'fedtegave' i form af et (plastik)æble og en stor lineal hænger ved tavlen, hvor et landkort hænger halvt ned.

"Lige så vigtigt det er at drive en moderne katolsk skole anno 2018, lige så vigtigt er det til stadighed at tydeliggøre, hvilke 'skuldre' vi står på", understreger skoleleder Peter Franklin. "Vi lever i en tid, hvor der i den grad er brug for mennesker, som kan reflektere – og som både har lyst og evne til at bruge sig selv til glæde for medmennesket og verden; til større frihed, retfærdighed og fred".

"I forhold til dette dannelsesmæssige sigte står Institut Sankt Joseph i kæmpegæld

til Sankt Joseph Søstrenes enestående engagement i børns dannelse igennem de sidste 150 år", siger han.

Ovenover døren til mindestuen hænger et krucifiks fra det hedengangne kloster på Strandvejen. På væggen er der diverse klassebilleder, inklusive et fra søstrenes skole på Toldboldvej (nu Esplanaden) og ét fra 1968, da de første drenge startede. I et hjørne står en projektor fra dengang film fra Statens Filmcentral var en del af undervisningen ved siden af en symaskine fra håndarbejdeundervisningen og træværktøj fra sløjde-lokalet. Et slideshow kører med billeder af skolen gennem tiderne ved siden af en ramme med skolens nye logo, som lærer Kim Broström skabte. Emblemet indeholder den franske lilje, der har præget ISJs historie. Han er også bag de to portrætter af søstre Francoise og Salesia, der sad i porten og holdt øje med hvem der kom og gik.

Institut Sankt Joseph blev bygget i 1915, mens søsterskolen Institut Jeanne d'Arc, der på tragisk vis blev bombet af britiske fly i 1945, kom til i 1924. Begge udsprang af Sankt Joseph Søstrenes skole på Toldbodvej. I 1971 fik skolen en civil ledelse ved Ole Bohn-Pedersen, der blev skoleleder, og den 1. januar 2016 overtog skolen bygningerne fra Sankt Joseph Søstre. Tekst: Institut Sankt Joseph.

Danmarks katolske Kvindeforening lukker

Lørdag den 9. juni holdt DKKF (Danmarks katolske Kvindeforbund) ekstraordinær generalforsamling, og det blev besluttet enstemmigt at nedlægge foreningen. Det er vemodigt; men der var efterhånden ikke flere kræfter og ressourcer til at fortsætte.

Alle medlemmer vil modtage brev med referat fra generalforsamlingen og indbydelse til en afskedsfest i efteråret. Hjertelig hilsen til alle medlemmer.

På vegne af foreningen, Lisbeth Poulsen
Katolsk Orientering vil senere bringe meddelelse om, hvordan DKKF's generalforsamling har besluttet at disponere over foreningens formue og hvordan foreningens aktiviteter videreføres. Redaktionen.

Tidligere skoleleder Herluf Eriksen i samtale med tidligere elev Lisbeth Knudsen i den netop indviede mindestue. Lisbeth Knudsen klippede snoren over i forbindelsen med indvielsen fredag den 1. juni 2018. Foto: stjols.

Tyve dramatiske år

To medlemmer af menigheden i Maribo udgiver jubilæumshæfte.

MARIBO De seneste 20 års begivenheder i Sankt Birgitta Kirke har været de mest dramatiske i kirkens 120-årige historie. Det fastslår Erik Bohn-Jespersen i hæftet "Sct. Birgitta kirken 1997-2017 Maribo". Erik Bohn-Jespersen og hustruen Barbara har siden 1970 været medlemmer af menigheden i Maribo og har sammen udgivet det lille hæfte, som er en gennemgang af de seneste 20 år i menighedens historie.

Der var fuldt hus på Rødbyvej 2 den 15. juni i Maribo, hvor hæftet blev præsenteret. Knap 30 mennesker – blandt andet tre tidligere menighedsrådsformænd Hanne Matarese, Jan Tvangsø og Iwona Thorsen – deltog i mødet, der blev indledt med en kort andagt ved pastor Stephen Holm.

Hæftet kan ses som opfølgning på Peter Poul Hansens jubilæumsskrift i 1997, hvor kirken fejrede 100 års jubilæum. Som lokalavisen Folketidende skriver, er dette hæfte et partsindlæg. Hverken bispedømmet eller menighedsrådet har været involveret i udgivelsen.

De seneste tyve år har været de mest dramatiske i menighedens historie. To store renoveringer, en kirkelukning og en genåbning har sat deres præg; men kirken er i dag inde i en god udvikling, hvor flere og flere tager ansvar for menigheden, fortæller hæftet.

Redaktør Torsten Elsvor, som er bestyrelsesformand for det private museum Polak-kasernen, læste ved mødet op af sine digte om de polske roepigers ankomst i 1893.

Sankt Birgitta Kirke er bygget for penge samlet ind i Polen og Ukraine af den polsktalende pastor Ortved, der var udnævnt af biskop Johannes von Euch til ansvarlig for

polsk sjælesorg i Danmark. Den er tegnet af H.C. Glahn, der har sat sit markante præg på Lolland-Falster med offentligt institutionsbyggeri og herregårdsbyggeri. Maribo blev valgt til den nye katolske kirke, fordi byen ligger midt mellem Nakskov og Nykøbing Falster. Kirken blev indviet den 15. august 1897. Udadtilligner den en dansk landsbykirke; men går man indenfor kan man beundre loftet, der er malet med polsk inspireret dekoration. Den første Verdenskrig forhindrede mange af roepigerne i at komme hjem, og for dem blev kirken et lille stykke Polen. Senere kom mellem 1960 og 1980 mange Solidarnosz-flygtninge til Lolland-Falster, og i de seneste år har mange polske håndværkere bosat sig på Lolland-Falster, oplyste Bohn-Jespersen.

Da Sankt Birgitta Kirke nu er reddet, er bevaringsforeningens opgave nu løst, og den blev derfor nedlagt den 15. juni. Foreningens formand, tidligere menighedsrådsformand Jan Tvangsø, takkede de fremmødte for støtten.

Franciskanerne har været vigtige aktører i menighedens historie. 1907 kom de første tre polske franciskanere. Allerede det følgende år overgik sjælesorgen til de hollandske franciskanere. Den sidste franciskaner på Lolland-Falster var Irenæus Cappelen, der var sognepræst i Maribo indtil 1994 og døde i 2009. I dag er pastor Mariano Cardillo sognepræst for den nye Sankt Josefs menighed, der består af tre sammenlagte sogne. Andenpræst er Kamil Brogowicz. Begge præster kommer fra Den neokatekumenale Vandring. LR

Hæftet kan fås ved henvendelse til Erik Bohn-Jespersen, Tlf. 54 70 70 39.

Det drejer sig om skaberværket

Verdens Bededag for Skaberværket – lørdag den 1. september.

Tekst: Ulla Pinborg

BEDEDAG Der er så mange slags vigtige bededage året igennem, og nogle af dem har vi haft i mange år.

Lørdag den 1. september beder vi for præste- og ordenskald. Det er grundlæggende vigtigt for Kirken og til at forstå for os alle sammen.

Men på samme dag falder også Verdens Bededag for Skaberværket.

Det er stadig en ny bededag for os, og den siger os måske ikke så meget endnu. Den ortodokse kirke har haft en bededag for Skaberværket i mange år. Pave Frans tog denne intention op og gjorde fra 2016 den 1. september til Bededag for Skaberværket for den Katolske Kirke og for hele verden.

Nu begynder protestantiske kirker også at bruge denne dag til at takke, men også til bede for den verden, Gud har givet os.

Bededagen indleder det der kaldes Skabelseseiden, som er en fælles betegnelse for hele september frem til den 4. oktober (den hellige Frans dag). De fleste af vore menigheder, Folkekirken og andre trossamfund har i mange år netop holdt høstmesse tidligt i efteråret for at sige tak for høsten. Men mere og mere også for at få kræfter til række ud over den ene messe, og bede om indsigt til at være med til at bevare vores fælles verden og om vilje og evne til at gøre noget for det langt ud over den ene dag.

Erik Bohn-Jespersen fortæller om Sankt Birgitta Kirkes historie. Foto: Lisbeth Rütz.

Ja og nej til Helligånden!?

I den fine kommentar af pastor Lars Messerschmidt, i KO nr. 8, er der en vigtig konklusion. Citat: ”Forudsætningen for virkelig at kunne følge Guds bud, som er livets bud, er en ægte og helt personlig tro på livets Gud”.

Vi har lige fejret Pinsen, hvor Guds Ånd bliver udgydt. Læser vi i Apostlenes Gerninger, er det et vidnesbyrd om Guds kraft.

Men hvad med i dag: Erfarer vi også Helligånden?

Vi har Firmelsens Sakramente, hvor Helligånden gives til firmanderne – men ofte siges det, at det er det sidste sakramente, for man ser ikke længere de unge mennesker – hvorfor?

“Fik I Helligånden da I kom til troen”, Apostlenes Gerninger kapitel 19.

Det er et højaktuelt spørgsmål og der gives sikkert ikke et let svar derpå.

Men spørgsmålet blev på apostlenes tid besvaret – disciplene fik Helligånden!

Måske skulle vi turde at stille det samme spørgsmål i dag! Kærlig hilsen

Klaus Aarup, 8541 Løgten

Årets studenter fra Niels Steensens Gymnasium. Foto: NSG.

Årets NSG-studenter letter på huerne

En skole med et stærkt fællesskab, men også plads til at skille sig ud.

Tekst: Andreas Rude

GYMNASIER Lørdag den 30. juni var der dimission af årets studenter på Niels Steensens Gymnasium i København med overrækkelse af eksamensbeviser ved rektor Lise Baadsgaard Jepsen, uddeling af legater og

masser af feststemning sammen med forældre, søskende og gymnasiets lærere. Til sidst blev det traditionelle foto af hele årgangen taget på trappen foran jesuiternes gamle bibliotek, hvor huerne blev luftet efter alle kunstens regler.

I talen på vegne af sine kammerater understregede Christian Hulegaard Kjær Sørensen fra 3.b NSG's særlige pædagogik med at give eleverne plads til at udvikle sig fagligt såvel som menneskeligt:

”Vi giver hinanden plads til at være forskellige, til at skille os ud og til at være os selv – men sammen. Samtidigt har vi ganske enkelt en rektor og nogle lærere med overskuddet, evnerne og et oprigtigt ønske om at sende os ud i livet med masser af muligheder.”

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskoriering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 10, som udkommer den **31. august 2018** skal være KO i hænde senest den **13. august 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 11, som udkommer den **21. september 2018**, skal være KO i hænde senest den **3. september 2018**.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

MobilePay

Bønnens Apostolat

August 2018

I denne måned beder vi for hele verden med særligt fokus på familiernes værdi – at de vidtrækkende beslutninger, som økonomer og politikere træffer, må anerkende familien som en af menneskehedens skatte.

Det sker i bispedømmet

AUGUST

Lørdag 18.: Kateketkursus, modul 10 (valgfrit). Brug af kirkerummet v/Finn Andsbjerg. Sted: Jylland Tilmelding og yderligere informationer: Pastoral-Centret, tlf. 33 55 60 55, www.pastoralcentret.dk.

Lørdag 25. kl. 10-15.: Loppe/sommermarked ved Skt. Antoni kirke, Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Bemærk, at det foregår på en lørdag! Overskuddet går delvis til Caritas og til pater Tantholdt Hansens arbejde i Peru. Salg af glas, bøger, tøj, legetøj, mad og m.m. Der er også boder til børnene. MobilePay modtages.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17:00-19:30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 2299 3818 (telefonid kun i åbningstiden). Første åbningsdag efter sommerferien: 15. august.

Hver onsdag kl. 13:00-16:30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 9111 5184. Første åbningsdag efter sommerferien: 1. august

Hver søndag kl. 21:00-22:30: Stille tilbedelse i Jesu Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 2643 1908. NB: Sommerlukket maj til og med august.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00, undtagen den første onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryegade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer, menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnavagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade155Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19**Vanløse Begravelsesforretning**

Din personlige bedemand

- Tryghed & Nærvær -

Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**Retræter i 2018**

I en atmosfære af stilhed og bøn ønsker vi at give dig mulighed for at lytte til Gud, svare på dine dybeste længsler og komme i ægte kontakt med dig selv, din næste og Gud.

Tilbuddet er for oprigtigt søgende kvinder og mænd, uafhængig af kirkesamfund. Personer, der ønsker at begynde, forny eller uddybe deres forhold til Gud er hjerteligt velkomne.

Der afholdes retræter følgende datoer:

Sept:	14. - 16.	Kontemplativ retræte
	21. - 23.	weekend
Okt:	26. - 28.	weekend
Nov:	04. - 09.	5 - dage
	16. - 18.	meditativ dans
	23. - 25.	weekend
Dec:	30.nov-02.	weekend

For mere information, priser og tilmelding - kontakt da venligst:Sankt Joseph Søstrenes Retrætecenter
Stella MatutinaStrandvejen 352· 2980 Kokkedal
Mobil: 21 49 28 55 eller mobil: 51 34 75 27E-mail: retraeter@csjdanmark.dk
www.sanktjosephsoestrene.dk**KATOLSK INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Lærer søges**

Da en af vores lærere har fået andet arbejde fra den 1. september, søger vi snarest en engageret lærer til en fast stilling.

Skemaet omfatter lige nu:

- Dansk, engelsk, musik, understøttende timer og klasselærerfunktion i 4. klasse.
- Musik i 3. og pigeidræt i 3./4.

I alt 20 lektioner, men med mulighed for at øge det til fuldtid, hvis dette ønskes. Om nødvendigt kan der også laves om på fagfordelingen.

Du er uddannet lærer og ønsker at undervise på en skole med holdninger og stor faglighed.

Skolen er en katolsk privatskole, som bygger på det kristne livs og menneskesyn, og den er et tilbud til såvel katolske som ikke katolske elever. Vi har 330 glade og motiverede elever fra 0. til 9. klasse. Positive, engagerede forældre og en rigtig god personalegruppe på 42 personer. Vi har ikke tilstedeværelsespligt for lærerne, så du behøver kun at være her, når du underviser eller har møder. Din forberedelse planlægger du selv.

Gå ind på www.sct-joseph-nyk.dk og se mere om os, vores menneskesyn og vore måde at drive skole på.

Ansøgning med bilag (eksamensbevis og udtalelser) stiles til skoleleder Steen Dissing og sendes på mail til steen.dissing@sct-joseph-nyk.dk eller med brevpost. Den skal være skolen i hænde senest d. 17/8 klokken 8.00.

Samtaler med bestyrelsen forventes afholdt d. 27/8 og tiltrædelse snarest derefter.

Ansættelse og aflønning sker i henhold til Fællesoverenskomsten mellem Finansministeriet og LC/OC samt organisationsaftalen for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler.

Yderligere oplysninger og aftaler om besøg kan fås ved henvendelse til skoleleder Steen Dissing på telefon 20 33 12 11.

Vi ser meget gerne, at du kommer på besøg, inden du søger.

Sct Joseph Søstrenes Skole
Bispegade 6, 4800 Nykøbing F.**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
- også når du er borte**

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Biskoppens kalender**August 2018**

2.	kl. 08.00	Messe Karmel
7.	kl. 17.00	Møde i Forretningsudvalget
8.-10.		PSP møde i Trondheim
15.	kl. 14.30	Jubilæumsmesse hos Sct. Joseph Søstrene
16.	kl. 10.00	Møde i Danske Kirkers Råds forretningsudvalg
19.	kl. 09.30	Messe i Sakramentskirken
	kl. 11.00	Fejring af Sankt Mariæes 125 års jubilæum, Frederiksberg
	kl. 17.00	Pontifikalmesse, Jesu Hjerter Kirke, København
20.		Præsidiemøde i den Nordiske Bispekonference, København
25.		Tamilsk valfart til Øm
26.	kl. 11.00	Firmelse Sankt Kjelds Kirke, Viborg
28.	kl. 10.00	Møde i Biskoppeligt Råd
29.	kl. 15.00	Møde i Danske Kirkers Råd
30.	kl. 14.00	Møde i Økonomisk Råd

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz**Layout:** Carsten Meyer-Jensen**Annoncer:** Niels Messerschmidt,
annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pastor Sigurd Sverre Stangeland, sr. Susanne Hoyos, Erik Lewandowski, Stig Gelslev, Naja Wulff Mottelsen, Jann Sjurson, generalvikar Niels Engelbrecht, Georg Høhling, Ulla Pinborg, Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40
kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk. Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk**Bolig efterlyses akut**

På vej ind i troen har jeg nu brug for egen bolig og søger umøbleret værelse eller lejlighed i København hurtigst muligt. Budget max. 6000 inkl. forbrug. Kvinde 63 år. Stille. Ikke ryger.
Ring eller sms 71 10 29 11. Tak!

Med troen som baggrund

Taknemmeligheden er vigtig for Søren Ulrik Thomsen; men det får ham også til at sætte pris på sakramenterne, kirken som helligt rum og på det hellige præsteembede.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR For nogle måneder siden var jeg til et foredrag med digteren Søren Ulrik Thomsen, hvor han i et forsøg på at placere sig i det kirkelige landskab betegnede sig selv som ”evangelisk katolik”. Om han er katolsk eller luthersk i sin tankegang skal dog være usagt her. I andre sammenhænge omtaler han sig som ærkeluthersk, men af den mere liturgiske slags uden dog at ville have prædikaten højkirkelig sat på sig. I alle tilfælde er han et interessant bekendtskab, som med sin sans for sproget og præcision i sine formuleringer kan kaste nyt lys også over trosmæssige områder.

Digter og essayist

Det er som digter, at Søren Ulrik Thomsen er blevet kendt; men han er mindst ligeså interessant som essayist. Første gang, jeg mødte ham, var som nystartet litteraturstuderende på Københavns Universitet tilbage i 1994. Allerede dengang blev jeg grebet af hans evne til at gennemskue tiden, vi lever i, og jeg lod mig forføre af hans fortælling om sin skriveproces, som var højst besynderlig. Men med tiden er det ikke så meget hans digte, jeg har brugt tid på, men i stedet hans rige virksomhed som essayist. Her får man på en helt anden og mere konkret måde

indblik i, hvad kristentroen betyder for ham, og jeg har derfor også i det følgende valgt at koncentrere mig netop om hans essays, og hvordan han her fremstår som en afgjort og engageret kristen.

Kristentro og gudstjenesteliv

I essayet ”Pro Ecclesia”, hvor Søren Ulrik Thomsen slår til lyd for den lutherske højmesse, men i virkeligheden kommer med ind til flere katolske holdninger, fortæller han bl.a., hvordan han fandt vejen ind i kirken og fik en personlig tro. Faktisk var det netop gudstjenesten og kirken som helligt rum, og ikke f.eks. troen på et evigt liv, der tiltrak ham. Men en dag i zoologisk have ændrede hans forhold til evigheden sig imidlertid. Synet af en stor flodhest, der lige havde taget sig en dukkert og nu ladede vandet, fik ham til at tænke: ”Både du og jeg er et stykke kød, og fordi vi begge er biologi, skal vi dø, men forskellen er, at jeg ved det, og det gør du sandsynligvis ikke.

Når dét, vi har fælles, er kødet, og derfor døden, er dét, vi ikke har fælles, nemlig bevidstheden, så måske dét, der ikke skal dø? [...] Og jeg spørger mig selv, hvorfor mennesket, ene af alle levende væsener, skal kende sin dødelighed? Måske fordi mennesket, ene af alle dødelige, skal leve evigt” (s. 628). Ja sådan kan man også komme til en sandhedserkendelse. Gud kan bruge alt til at åbenbare virkeligheden for os.

Også syndsbegrebet var i begyndelsen et problem for Søren Ulrik Thomsen. Tanken om sig selv som en synder stred mod den unge Thomsens selvbillede, men med alderen, hvor han ”er blevet ligeså anløben som alle de andre rustne nedløbsrør” (s. 650), er dogmet om arvesynden i stedet blevet et ”nådigt begreb”, som han udtrykker det – ikke som en fordømmelse, men som en realitet, et menneskeligt vilkår, men også ligesom f.eks. kærligheden et mysterium. Prøver man at fornægte synden

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 9
10. august 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

hos sig selv, ”så meget desto tydeligere ser man den hos andre” (s. 651), og for den, der har set sin egen synd, er bortforklaringen af den ”en dobbeltbyrde at bære på” (s. 650). Derfor bliver læren om synden netop en nåde.

I det hele taget er Thomsens tro en nådestro, som lægger vægten på Guds værk. Dette gør taknemmeligheden vigtig for ham, men det får ham også til at sætte pris på sakramenterne, kirken som helligt rum og på det hellige præsteembede. Han er kommet og kommer i mange forskellige kirkelige sammenhænge og gør stærkt op med de kristne retninger, som kun ser nadveren som symbolsk og ikke anerkender præsteembedet, og dermed ikke skelner mellem præsten og personen. Om en præst, der ikke anerkender det, Thomsen betegner som det hellige præstedømme, skriver han: ”Først skal han i et slagfærdigt-humoristisk tonefald vise, hvor lidt præstelig, hvor såre almindelig og svært fejlbarlig han er, hvorefter han – for at understrege, at han jo på den anden side er dybt religiøs – i ekshibitionistisk inderlighed pludselig giver sig til at bæve en bøn” (s. 633f). Denne spænding og denne byrde kommer sig af, at man ikke anser præsteembedet som helligt.

Med baggrund i dette begrundes Thomsen sin kirkegang på følgende måde: ”jeg går [...] i kirke, fordi jeg på én gang må forny og udtrykke min taknemmelighed” (s. 649), og: ”derfor må jeg gå i kirke hver søndag, for at ’høre dét, jeg ikke kan sige mig selv’” (s. 645). Ikke de dårligste grunde til at gå i kirke!

”Derfor tror jeg på Djævelen”

Søren Ulrik Thomsens kristentro er ikke af den tandløse, romantiske slags. Samtidig med nådens afgørende betydning for ham

lukker han ikke øjnene for, at det onde ikke blot findes omkring os, men også i os, og at det ultimativt er en person, Djævelen. I 2013 skrev han således et essay med den noget provokerende titel ”Derfor tror jeg på Djævelen”, for tror vi ikke på Gud, mens vi forsøger Djævelen? Hans ærinde er imidlertid klart. Gennem fire eksempler forsøger han at vise, hvordan alt ondt ikke kan bortforklares, og at det er noget større end vores egen ufuldkommenhed.

I det første eksempel tager han læseren med tilbage til en episode, han overværede på en tur til Portugal. En ældre veltilfreds herre kom gående med sin hund, da en tilfældig forbipasserende pludselig sparkede hårdt til hunden, så den skreg

Søren Ulrik Thomsen. Foto: Robin Skjoldborg. 2014.

af smerte. Men var der mere tale om forklarlig end ren og uforklarlig ondskab? Hvilke årsager, sociale og psykiske, kunne ligge bag og om ikke undskyldte så dog forklare, at den forbipasserende handlede, som han gjorde? Thomsen kommer med adskillige hypotetiske muligheder, men må samtidig konstatere, at der selv efter al denne rationalisering stadig må være ”en mørk rest” tilbage, som ikke kan forklares rationelt. Tanken vil ”før eller siden støde på et mørke” (s. 951). Der er altså udover den forklarlige ondskab noget, som kun kan forklares som ”en destruktiv vilje i verden, hvis ondskab er utilgængelig for tanken” (s. 950).

I sit sidste eksempel, med en bekendts forfald i alkoholisme, går Søren Ulrik Thomsen et skridt videre og forsøger med sit eksempel at påvise, at det onde – den mørke rest – ikke blot er en energi, et princip eller en kraft, men en person, nemlig Djævelen. Selvom man taler om blind ondskab, mener Thomsen, at denne ondskab i høj grad er seende og har en klar intention – en intention om at destruere de mennesker, han får i sit garn. Og denne ondskab har noget absolut over sig, som gør, at man ikke blot kan forklare det som det onde i mennesket, for denne ondskab er altid begrænset, og mennesket har en fri vilje til at vælge mellem det gode og det onde. Derfor må der være tale om en person, uden for mennesket, som nok får øje på og benytter sig af ”det sorte hul” i os til at friste os, men ikke er identisk med os. For Søren Ulrik Thomsen er realismen og klarheden i definitionen på dette område vigtigt. Derfor er det også med beklagelse, at han til sin bekendtes begravelse, da denne til sidst tog livet af sig selv, må konstatere, at præsten holdt sig ”på sikker afstand af

al teologi” og i stedet glorificerede den afdødes tilsyneladende meget bevidst valgte selvdestruktion med den ”glade løgnehistorie” om, at han havde ”levet langt mere intenst end andre mennesker” (s. 955), og Thomsen begræder en kirke, hvis ”sprog er blevet så fattigt, at man her af alle steder savner ord for Fortabelsens Vej” (s. 955f).

Ifølge Thomsen er det bedste værn mod ”den destruktive vilje”, ”Fortabelsens Vej”, ja Djævelen selv, at tro på og frygte Gud. For ”skælver man ikke for Skaberen, vil man heller ikke tage sig i agt for hans modstanders til-Intet-gørelsesvilje. [...] Man skal tro på Gud for at forhindre, at man gør sig selv eller andre til guder – og: Uden bevidstheden om en uforståelig ondskab bliver man dens letteste offer” (s. 952).

Men Søren Ulrik Thomsen advarer også mod at beskæftige sig for meget med Djævelen. Hans råd er: ”Sig ”Hold dig væk!” til Djævelen og hold dig selv væk fra ham” (s. 156). Selv holder han fast i sin rationalisme, som kan forklare meget. Af samme grund ser han heller ikke Djævelen alle steder og bryder sig i virkeligheden ikke om at skulle tale om ham. Som han afslutter sit essay: ”Når jeg møder ondskaben, er Djævelen da det sidste ord, jeg vil bruge. Men så vil jeg også bruge det” (s. 957).

Citaterne er fra bogen ”Samlede Thomsen”, Gyldendal 2014.

Argentina siger 'nej' til abort

Senatet har efter maratondebat afvist lovforslag om at legalisere abort.

AFSTEMNING Efter en femten timer lang og ophedet debat i det argentinske senat blev et lovforslag om at legalisere abort nedstemt, da 38 senatorer stemte imod, 31 stemte for og to afstod fra at stemme. I juni vedtog landets underhus, deputeretkammeret, med snævert flertal et lovforslag om at tillade abort frem til og med graviditetens 14. uge. Også dengang skete det efter en langvarig debat, som strakte sig til langt ud på de lyse timer.

Præsident Mauricio Macri havde på forhånd meddelt, at han ville underskrive forslaget, hvis det blev vedtaget i senatet.

I Argentina har abort været ulovligt siden 1921 undtagen ved voldtægt eller i tilfælde, hvor moderens liv var i fare.

Behov for en fornyet dialog

"Alle har haft mulighed for at udtrykke deres holdning og blive hørt af lovgiverne i en sund demokratisk proces. De eneste, som ikke har haft mulighed for at blive hørt, er de menneskeliv, der kæmper for at blive født", sagde kardinal Mario Poli – pave Frans' efterfølger som ærkebiskop af Buenos Aires – i en prædiken 8. august til, hvad arrangørerne kaldte for en 'messe for livet'.

I erkendelsen af, at Kirken kunne have

gjort mere for at hjælpe kvinder, sagde kardinal Poli, at "vi har gjort alt lidt for at ledsage de kvinder, der befinder sig i vanskelige situationer, især når det [graviditeten] skyldes en voldtægt eller er resultatet af ekstrem fattigdom".

Landets katolske bispekonference siger i en erklæring efter afstemningen, at det nu er på tide at adressere de "nye skel, som opstår mellem os [...] gennem en fornyet dialog".

"Vi står overfor store pastorale udfordringer om at tale mere tydeligt om livets værdi", sagde kardinalen.

Abortmodstandere fejrer, at et lovforslag om at legalisere abort er blevet nedstemt i det argentinske senat. Foto: Luisa Balaguer/AP.

Kirken reagerede sent

Mere end 75 procent af argentinere anser sig fortsat for at være katolikker, men modstanden mod abortforslaget kom også fra de protestantiske og evangeliske kirkesamfund. Det fik den katolske bispekonference til at udtale, "den økumeniske og interreligiøse dialog i dag er styrket gennem [kampen for] beskyttelse af livet".

Iagttagere i Argentina oplyser, at den kirkelige modstand mod abortforslaget i starten var forholdsvis lavmælt, fordi man ikke regnede med at forslaget ville blive vedtaget i underhuset. Også pave Frans har stort set også holdt sig på sidelinjen bortset fra en enkelt stærk fordømmelse af abort: i juni – altså samme måned som lovforslaget skulle behandles i deputeretkammeret – udtalte han, at "i sidste århundrede var hele verden chokeret over nazisternes racehygiejne.

I dag oplever vi de samme ting, men nu udført med hvide handsker" – med henvisning til lægers medvirken til abort.

"Først da resultatet af afstemningen i underhusets forelås, begyndte Kirkens ledelse at indse, at noget tilsvarende kunne ske med senatorerne. Og først da indledte den lokale kirke og forskellige bevægelser og foreninger frontalangreb mod lovforslaget", fortæller Jose Maria Poirier, udgiver af det katolske magasin *Criterion*.

"Det skabte også en vis spænding" inden for den lokale kirke, "at paven ikke intervererede direkte", tilføjer Poirier.

NM

Præster begik overgreb på over tusind børn

Rapport afslører massive overgreb og ledelsessvigt i seks bispedømmer i Pennsylvania, USA.

Tekst: Niels Messerschmidt

TILLIDSKRISE En 900 sider lang rapport, som Pennsylvanias justitsminister Josh Shapiro offentliggjorde den 14. august, afslører, at mere end tusind børn og unge har været udsat for overgreb begået af katolske præster. Desuden anklages flere biskopper for at have forsøgt at mørklægge sagerne.

Efterforskningen har stået på i to år og i rapporten omtales 301 tilfælde, hvor lige så mange præster over en 70-årig periode har begået seksuelle overgreb på over tusind børn. Det reelle antal er formentlig langt højere, vurderer storjuryen, som har udarbejdet rapporten. Nogle dokumenter er nemlig gået tabt i tidens løb, og mens nogle ofre fortsat er bange for at stå frem og fortælle om overgrebene, er andre i dag døde.

Overgrebene er blevet begået i seks bispedømmer i Pennsylvania, som tilsammen har mere end halvdelen af delstatens over 3,2 millioner katolikker.

Rapporten fastslår også, at højt placerede kirkelige medarbejdere, både i Pennsylvania og i Vatikanet, har forsøgt at mørklægge de mange overgreb, oplyste justitsminister Josh Shapiro på pressemødet.

"Mørklægningen var sofistikeret. Og hele

tiden førte Kirkens ledelse, chokerende nok, regnskab med overgrebene og mørklægningen", siger han: "Disse dokumenter, som stammer fra bispedømmernes egne hemmelige arkiver, udgjorde ryggraden i vores efterforskning".

En af dem, rapporten kritiserer for ikke at have gjort nok for at komme overgrebene til livs, er kardinal Donald Wuerl, der i årene 1988-2006 var ærkebiskop af Pittsburgh. Kardinalen har siden forsvaret sig i en pressemeddelelse, hvor han skriver, at han "handlede med omhu, med bekymring

Pennsylvanias justitsminister Josh Shapiro gennemgår hovedkonklusionerne i den omfattende rapport under overværelse af nogle af overgrebsofferne. Foto: Statsanklagernes kontor.

for ofrene og for at forsøge at forhindre fremtidigt misbrug".

I en kommentar til offentliggørelsen af rapporten udtaler Angela Liddle, talskvinde for *Pennsylvania Family Support Alliance*:

"Storjuryens oplysninger bekræfter det dybt foruroligende adfærdsmønster både hos gerningsmændene og i Den katolske Kirkes hierarki. De mange seksuelle overgreb blev begået i et miljø, der både tillod gerningsmændene at handle således og at beskytte dem. Og når deres forbrydelse blev afsløret, prioriterede institutionen til og med gerningsmændene højere end de uskyldige børns behov".

Kirken har bagatelliseret overgreb

Vor egen biskop Czeslaw Kozon udtaler til *Ritzaus* i forbindelse med offentliggørelsen af rapporten, at "det er smerteligt, men desværre ikke ny viden, når en ny rapport slår fast, at flere end tusind børn over en periode på flere årtier er blevet ofre for over 300 katolske præsters overgreb i Pennsylvania i USA".

"Man har længe vidst, at der er foregået noget, som der ikke skulle. Men det er klart, at når der kommer en rapport, der detaljeret beskriver, hvad der er sket, og hvad der er undladt, så er det noget, der gør indtryk", siger biskop Czeslaw, og tilføjer:

"Det er en kultur, der har været. Man har forsøgt at værne om sit omdømme. Man har ikke været klar over, hvad det betyder for et offer. Man har bagatelliseret, hvad et overgreb betyder".

AC åbner døren

Hvad sker der i år?

Læs mere på side

7

Valfarter

Indtryk fra Gásadal og Lourdes.

Læs mere på side

8-9

Dødsfald

Sr. Emma Martensen er død.

Læs mere på side.

12

Hyrdebrev

Relikvierne af Thérèse af Lisieux og hendes forældre kommer til Norden.

Læs mere på side

16

KO mener

“Vi viste ingen omsorg for de små”

Den 20. august kom det, mange katolikker har ventet på – pavens kommentar til de rystende afsløringer om gejstliges overgreb i USA og Chile. I et tre sider langt brev fordømmes disse ”forbrydelser” og biskoppers forsøg på at fortie og skjule dem.

Paven beder om tilgivelse for den smerte, man har forvoldt ofrene, og han beder alle katolikker engagere sig i kampen mod overgrebskulturen og fortielsen i Kirken. En selvrefererende klerikalisme har betydet, at Kirkens ledere har været mere optaget af at beskytte deres omdømme end barnets sikkerhed, skriver paven.

”Med skam og beklagelser erkender vi som et kirkeligt fællesskab, at vi ikke var dér, hvor vi burde have været; at vi ikke har handlet rettidigt; at vi ikke har indset omfanget og alvorigheden af den skade, der har ramt så manges liv. Vi viste ingen omsorg for de små; vi svigtede dem”.

Vatikanet offentliggjorde brevet kort før pavens rejse til Irland, det tidligere så katolske land, hvor års afsløringer af kirkelige medarbejders overgreb og deres overordnede mørklægning af disse har skadet Kirkens troværdighed alvorligt.

Det var forventeligt, at overgrebssagerne ville blive berørt under pavens deltagelse på *World Meeting of Families*, men emnet fik fornyet aktualitet efter afsløringerne af, at en af Frans’ betroede kardinaler, ærkebiskop emeritus af Washington, Theodore McCarrick, er anklaget for seksuelle overgreb og forulempelse af seminarister.

Anklagemyndigheden i Pennsylvania offentliggjorde medio august en rapport, der omtaler 300 præsters overgreb på mindst tusind børn over en 70-årig periode, og hvordan generationer af biskopper hverken har grebet ind eller har straffet præsterne.

I brevet henviser paven til rapporten og erkender, at det ikke nok at bede om tilgivelse. Alle troende er nødt til at engagere sig i denne kamp. Fremadrettet, fortsætter paven, ”kan der ikke gøres nok for at skabe en kultur, der forhindrer sådanne situationer i at gentage sig og at de forbliver skjulte”.

Beklageligvis oplyser paven ikke, hvilke sanktioner han stiller anklagede biskopper i udsigt. For nogle år siden fremsatte han et forslag om etablering af en domstol i Vatikanet til at retsfølg disse biskopper, men længe nægtede han at lytte til rapporter fra hele verden om biskopper, der havde undladt at indberette overgrebene til politiet eller havde forhalet opklaringen.

Pave Frans har nu adresseret overgrebskrisen i et brev fuld af velmenende ord. Uden at være konkret om mulige sanktioner mod biskopperne er han tydelig i målet på lægfolkets vegne: de skal engagere sig i kampen gennem bøn og anger. Mange katolikker har ikke mistet troen på Gud og Kirkens grundlæggende lære, men har mistet tilliden til den institutionelle, hierarkiske Kirke. Kirkens ledelse er nødt til erkende, at biskoppers misrøgt af deres embede ene og alene kan tilskrives en ledelseskriser, ikke en troskriser blandt lægfolk. Hvordan førstnævnte konkret skal løses og hvordan Kirkens ledelse kan genvinde sin troværdighed står efter offentliggørelsen af pave Frans’ brev til ’Guds folk’ fortsat hen i det uvisse. NM

Den katolske Kirke afviser brugen af dødsstraf

Pave Frans ændrer formulering i katekismen.

MENNESKEVÆRD Har der tidligere hersket tvivl om Den katolske Kirkes holdning til dødsstraf, så har pave Frans med en omskrivning af en artikel i katekismen nu fjernet dennes legitimitet. Dødsstraf er nu ”utilladelig” fordi den ”strider mod enhver individs ukærkelighed og værdighed”. Videre står der nu i den centrale artikel i katekismen [2267], at Kirken arbejder ”målrettet på, at den bliver afskaffet over hele verden”.

Det fremgik tidligere af artikel 2267, at Kirken ikke udelukker brugen af dødsstraf, ”hvis det er den eneste mulige måde til effektivt at beskytte andre menneskers liv mod den uretfærdige angriber”.

Holdningen før og nu

Den katolske Kirke har altså indtil nu ikke kategorisk afvist brugen af dødsstraf som en sidste udvej. Gennem århundreder havde paverne som kirkestatens overhoved haft en holdning til dødsstraf, der var farvet af deres samtid. Frem til begyndelsen af 1800-tallet var der ansat bøddler, og den sidste henrettelse skete så sent som i 1868, skriver det svenske katolske signum.se.

En tydelig afstandtagen til dødsstraffen kom først efter Det andet Vatikanconcil, hvor Paul VI i 1969 afskaffede brugen af dødsstraf i Vatikanstaten. I 1975 henvendte han sig forgæves til diktator Francisco Franco for at få ham til at omstøde

dødsdommene på fem politiske terrorister.

Paverne Johannes Paul II og Benedikt XVI anså det principielt for unødvendigt at ændre i katekismens ordlyd om dødsstraf og det generelle arbejde for dens afskaffelse.

Udviklingen i Den katolske Kirkes holdning til dødsstraf kan ses fra den første udgave af katekismen i 1992 til den reviderede udgave i 1997. I førstnævnte erkendte Kirken statsmagts ret og pligt til at ”udmåle en straf, som er proportionel med forbrydelsens alvor uden i yderst alvorlige tilfælde at udelukke dødsstraf” [2266]. En revision af katekismen begyndte i 1994 og i udgaven fra 1997 betones gerningsmandens resocialisering ligesom den i en vis udstrækning anbefaler en begrænsning i brugen af dødsstraf. Nu hed det, at ”man fuldt og helt har

I Den katolske Kirkes Katekismus står der nu, at brugen af dødsstraf er ”utilladelig”. Billedet viser et henrettelsesværelse i den amerikanske delstat Californien.

identificeret den skyldige og fastslået hans ansvar”, og videre, at ”Kirkens traditionelle lære udelukker ikke, at man griber til dødsstraf [...] såfremt dette er den eneste mulige måde at forsvare menneskeligt liv mod en uretmæssig angriber” [2267].

Ubetinget fordømmelse

Den 20. marts 2015 skrev pave Frans til Den internationale Kommission mod Dødsstraf. I brevet afviser han principielt brugen af dødsstraf og han fremhæver, at man generelt ikke kan bestemme over andres liv, og at selv en morder ikke mister sit menneskeværd. At tage livet af et menneske kan kun retfærdiggøres, hvis det sker som følge af et retfærdigt forsvar mod en angriber – og dette vil aldrig være tilfældet ved henrettelsen af en fange, skrev paven.

Som konsekvens heraf argumenterede pave Frans, på 25-årsdagen for 97-katekismens udgivelse i oktober 2017, for en ubetinget fordømmelse af dødsstraf. Dette er nu virkeliggjort med omskrivning af artikel 2267 i Den katolske Kirkes Katekismus, skriver den tyske katolske nyhedstjeneste Kathpress.

I dag har 58 af verdens 197 lande fortsat dødsstraf. I ni lande anvendes denne straf kun i forbindelse med særligt alvorlige forbrydelser som fx brud på den militære straffelov. 34 lande afstår fra at bruge dødsstraf selv om deres lovgivning tillader det. I 96 lande er dødsstraffen helt afskaffet for alle typer af forbrydelser. I Europa er Hviderusland det eneste land, som for nylig har eksekveret en dødsdom. Det skete i 2010, hvor to personer blev henrettet. NM

Katolsk ordenskommunitet for kvinder med Downs syndrom

To positive historier i relation til det ekstra kromosom 21.

ORDENSKALD Det katolske web-site *uCatholic* bragte i starten af august en historie om et fransk, katolsk ordenskommunitet – *Les petites soeurs disciples de l'Agneau* (De små søstre, Lammets disciple) – for kvinder med Downs syndrom og deres vejledere. Fællesskabet lever efter den hellige Thérèse af Lisieux’ ’lille vej’ med dens principper om at vise kærlighed til Gud i de små og hverdagsagtige ting. Under vejledning af søstre med Downs syndrom lærer medsøstre at arbejde og bede efter den benediktinske tradition med de begrænsninger, deres handicap eventuelt måtte give dem.

Idéen til kommunitetet udsprang af et møde mellem to unge kvinder – priorinde moder Line og Veronique, en ung kvinde med Downs syndrom – i 1980’erne. Moder Line mente, at Veronique havde et ægte ordenskald, men indså samtidig, at de daværende ordenssamfund hverken havde ressourcer og mulighed for at tage Veronique i noviciat.

I 1985 grundlagdes kommunitetet i byen Buxeuil i det centrale Frankrig, blandt andet under tilskyndelse af den franske genetiker Jérôme Lejeune, der i 1950’erne opdagede det ekstra kromosom (trisomi 21), som forårsager Downs syndrom. Det opnåede i 1990 kirkeretlig status og blev ni år senere godkendt som et religiøst institut for kontemplativt liv.

Priorinde Moder Line udtaler til

uCatholic, at man ønsker at give unge kvinder med Downs syndrom mulighed for at leve et ordenskald gennem støtte fra vejledere, der på deres side føler sig kaldede til et ordensliv sammen med deres handicappede medsøstre.

”Vi lever i kommunitetet som én familie med fælles rytme. Vi deles om faciliteterne og udfører de samme arbejdsopgaver, hvor det manuelle arbejde er tilpasset den enkeltes evner”.

Nuancering og bedre information

I Danmark viser nye tal fra Dansk Cytogenetisk Center, at stadig flere danske kvinder, som får at vide, at de venter et

Det franske ordenskommunitet Les petites soeurs disciples de l'Agneau består af kvinder med Downs syndrom og deres vejledere.

barn med Downs syndrom, vælger at føde barnet. I 2017 valgte 13 kvinder at fortsætte graviditeten, selv om deres barn fik stillet diagnosen Downs syndrom, hvilket er det højeste antal siden 2004, hvor screening for Downs syndrom blev et fast tilbud til alle gravide. I 2014 og 2015 var der således blot to kvinder, der fødte barnet, mens tallet steg til ni i 2016.

Olav Bjørn Petersen, overlæge på Gynækologisk-Obstetriske Afdeling på Aarhus Universitetshospital, ved ikke med sikkerhed, hvad stigningen skyldes. Måske er bedre information til de gravide én af årsagerne:

”Det er jo svært at sige noget sikkert uden at have talt med de pågældende gravide. Men uanset årsagen har vi gennem de sidste fire år haft et godt og tættere samarbejde med Landsforeningen Downs syndrom. Fx kan kvinder og deres partner, der står i den situation at skulle vælge til eller fra, komme ud og besøge familier med Downs-børn, inden de træffer et valg”, siger han.

En undersøgelse fra 2015 foretaget af *Epinion* for DR viste, at knap 7 ud af 10 ville fravælge et barn med Downs syndrom, fordi de ikke mente, at barnet ville få et værdigt liv. Meget er dog sket siden da, påpeger næstformanden i Landsforeningen Downs Syndrom, Grete Fält-Hansen.

”Tidligere så vi et meget ensidigt fokus på, hvad børnene kunne risikere at fejle, fx hjertefejl. Men i dag er der sket en nuancering og ikke mindst en opdatering af den information, der gives til gravide par. Fx at man kan leve et uafhængigt liv med høj livskvalitet, selv om man har Downs syndrom”, siger hun. NM

Chilenske biskopper indrømmer at have begået fejl

Som følge af de mange overgrebsager har biskopperne udsendt nye nationale retningslinjer til forebyggelse af fremtidige overgreb.

Tekst: Niels Messerschmidt

OVERGREB De chilenske biskopper har nu travlt ved håndvasken efter at landets medier opruller den ene overgrebsag efter den anden, og en del biskoppers mindre flatterende rolle i at have dækket over overgrebspræster.

Efter afslutningen på bispekonferencens ekstraordinære, fem dage lange plenarmøde i Punta de Tralca, udsendte biskopperne den 3. august en erklæring, hvori de blankt indrømmer at have ”svigtet vores pligt som hyrder”.

”Vi hverken lyttede, troede, tog imod eller ledsagede ofrene for de alvorlige synder og uretfærdigheder, der blev begået af præster og andre i Kirken”, skriver biskopperne i deres *Mea culpa*.

”Vi beder derfor ofrene og de overlevende om tilgivelse”, skriver biskopperne og insisterer på deres ”oprigtige anger” som Kirkens ledere. ”Vore fejltagelser og undladelser har skabt smerte og rådvillighed [...], og har skadet det kirkelige fællesskab”.

Nationale retningslinjer

De chilenske biskopper havde indkaldt til det ekstraordinære plenarmøde for ”dybtgående at reflektere” over baggrunden for overgrebskandalen, som i månederne efter pave Frans' besøg i Chile i januar i år har rystet Kirken og det kirkelige hierarki i landet.

Efter paven nogle måneder senere havde indkaldt bispekonferencen til møde i Rom, indgav biskopperne den 18. maj en kollektiv afskedsansøgning til pave Frans, som på mødet havde kritiseret deres kollektive svigt i de mange overgrebsager. Paven har siden accepteret afskedsansøgningen fra fem biskopper.

Efter plenarmødet offentliggjorde bispekonferencen dokumentet ”*Declaration, Decisions and Commitments of the Bishops Conference of Chile*”, et sæt nationale retningslinjer, som udstikker en ny kurs for at forhindre sager om gejstliges overgreb og magtmisbrug.

Heri står blandt andet, at biskopperne fremover vil samarbejde med de offentlige myndigheder i offentliggørelse af informationer om præsters overgreb på mindreårige og sårbare voksne. Kirken i Chile er således blevet anklaget for tidligere at have dækket over eller helt at have tilbageholdt sådanne oplysninger. Biskopperne bekræfter også, at alle tidligere undersøgelser om overgreb på mindreårige, som er blevet gennemført i kirkeligt regi, vil blive offentliggjort, ligesom de lover fremover at være mere tilgængelige, når ofre for påståede overgreb henvender sig.

Formand for Den chilenske Bispekonference, biskop Santiago Silva Retamales (th.) og hjælpebiskop Fernando Ramos, apostolisk administrator for bispedømmet Rancagua under pressekonferencen efter biskoppernes ekstraordinære plenarmøde i Punta de Tralca, Chile, den 3. august. Foto: Elvis Gonzalez, EPA.

Andre nye tiltag, som fremgår af de nye retningslinjer, involverer en større deltagelse af lægfolk, navnlig kvinder, i besluttede kirkelige organer i Chile. Således er advokaten Ana Maria Celis Brunet blevet udnævnt til at lede det nationale råd til forebyggelse af overgreb og omsorg for ofrene – en position, som tidligere blev indtaget af en biskop.

Undersøgelser afdækker omfang

I de seneste uger har den chilenske statsanklagers kontor foretaget ransagelse af en række sognekontorer over hele landet og har indledt en undersøgelse af anklager om påståede seksuelle overgreb, som involverer næsten 200 kirkelige medarbejdere.

I slutningen af sidste måned offentliggjorde chilenske anklagere overgrebsstatistikker, der viser, at der siden 1960 har været indrapporteret gejstlige overgreb på 266 personer, og at 158 biskopper, præster og lægfolk er blevet undersøgt eller er i færd med at få undersøgt deres rolle heri.

Den chilenske Bispekonference har oplyst, at 14 kirkeledere for nyligt er blevet suspenderet. Indtil videre er desuden 43 ordensfolk og én diakon blevet suspenderet som resultatet af 18 civile retssager og 25 kanoniske retssager omhandlende seksuelle overgreb eller mørklægning af disse.

Realistiske og konkrete

Efter de chilenske biskoppers havde udsendt en formel undskyldning over ikke have lyttet til ofrene for præsters overgreb og efter at have offentliggjort nationale retningslinjer som svar på overgrebskrisen, sendte pave Frans dem et håndskrevet brev som tak.

”Jeg er imponeret over omfanget af jeres refleksioner, dømmekraft[] og beslutninger”, skrev paven i brevet dateret den 3. august og offentliggjort på Den chilenske Bispekonferences hjemmeside.

I brevet, der er stilet til bispekonferencens formand, biskop Santiago Silva Retamales, roser pave Frans biskoppernes beslutninger som værende ”realistiske og konkrete”.

Kort nyt

Advarer om præstemangel

POLEN Erkebiskop emeritus Stanislaw Nowak advarer om, at Polen står over for en ”drastisk mangel” på nye kald og han opfordrer derfor landets katolikker til at ”bede til Gud om flere præster”. Udviklingen skyldes sekulariseringen og ”den åndelige vinter” i landet, siger han.

”Jeg har aldrig i mine mange år som biskop oplevet noget lignende [...] Landets 83 præsteseminarer har de seneste to år oplevet et fald på 25% i tilgangen, og Den polske Bispekonference erkender nu, at man ikke længere råder over nok præster til fremover at kunne betjene alle polakker i udlandet.

Afslutter sit arbejde

ØKUMENI På sit møde 18.-24. juli afsluttede studiekommissionen under Den lutherske-katolske Enhedskommission sit ni år lange arbejde om dåben, og den vil primo 2019 offentliggøre rapporten ’*Baptism and Growth in Communion*’.

Tilbage i 1967 besluttede Det lutherske Verdensforbund og Det pavelige Råd for fremme af kristen Enhed i at nedsætte en fælles studiekommission til at undersøge de to kirkesamfunds syn på dåb, nadver og embedet. Den udsendte i 1999 rapporten ’*Fælleserklæringen om Retfærdiggørelseslæren*’ og i 2013 udkom ’*Fra konflikt til fællesskab: Den lutherske-katolske fælles ihukommelse af reformationen*’.

Nej til sociale medier

FORBUD Koptiske munke og nonner skal ultimo august have lukket deres blogs og Twitter- og Facebook-konti. Det fremgår af direktiverne i et nyt reformprogram fra den koptiske-ortodokse patriark Tawandros II. Det bliver også forbudt for munke og nonner at modtage personlige gaver, at foretage egne finansielle transaktioner samt visse former for rejser.

Forbuddet mod de sociale medier sker for at undgå udbredelsen af ”forvrængede idéer og ufrugtbare debatter”, for at skærme ordensfolkene mod det verdslige liv og for at styrke deres klosterliv i bøn, arbejde og stilhed.

Lyt til paven på fem sprog med ‘Vatican Audio’

Den nye app kan downloades gratis fra App Store og Google Play.

HJÆLPEMIDDEL En audio-app til mobiltelefonen hjælper nu lyttere, der ikke forstår italiensk, til at følge med i pavens taler, prædikener m.m. på fem forskellige hovedsprog. Vatikanets kommunikationsafdeling er ophavsmand til den nye app’en med navnet Vatican Audio.

Med Vatican Audio bliver pave Frans, når han taler på italiensk, simultantolket til hhv. spansk, engelsk, fransk, tysk og portugisisk. Og når han taler på sit modersmål spansk tilbyder app’en desuden simultantolkning på italiensk.

Pilgrimme og andre, som deltager i pavelige begivenheder på Peterspladsen, vil også med fordel kunne benytte app’en.

Det nye tilbud er en supplement til de allerede tilgængelige livetransmissioner fra Vatikanet på flere forskellige sprog samt Vatikanradioens transmissioner på en række sprog, herunder svensk.

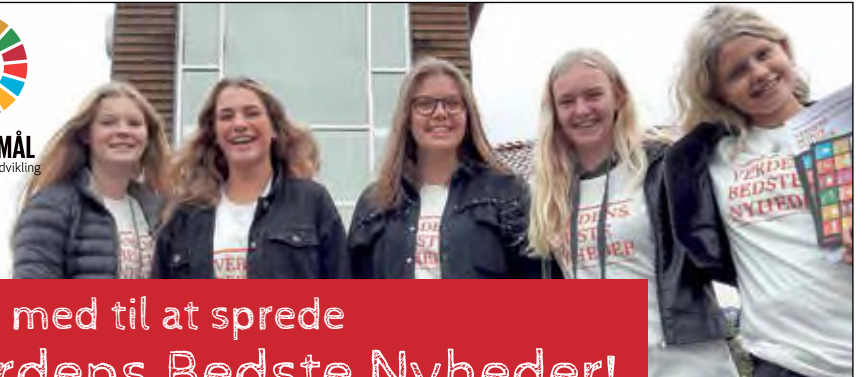
NM

Foto: Stockfoto.

Vidste du at du let kan støtte udgivelsen af Katolsk Orientering?

Se annoncen om MobilePay og KO på side 15.

Vær med til at sprede Verdens Bedste Nyheder!

Caritas Danmark og mere end 100 andre organisationer går sammen om sætte fokus på FN's 17 Verdensmål. Det sker ved en landsdækkende morgenevent, hvor frivillige deler aviser ud til forbipasserende.

Eventen finder sted fredag den 7. september fra kl. 07.00 - 09.00.

Meld dig som frivillig til Josefine Sohacka-Ebbesen på jse@caritas.dk.

Danmarks Unge Katolikkers 70 års jubilæum nærmer sig!

Børn og unge såvel som ældre inviteres til to dages festligheder i Fredericia.

Tekst: Christopher Bonde, formand for DUK's hovedbestyrelse

ARRANGEMENT Om få uger tid slår Erritsø Fællesskole dørene op for DUK's 70 års jubilæum, og såvel børn og unge som voksne, nuværende og tidligere DUK'ere, vil komme fra hele landet for at mødes i Fredericia til fejringen af ungdomsforeningens jubilæum og trosfællesskabet.

I snart ét år har frivillige fra DUK og de ansatte på foreningens sekretariat på Østerbro i København planlagt og forberedt sig på den store dag, og i midten af september – nærmere bestemt den 15. og 16. september – vil dette arbejde munde ud i en weekend fuld af samvær, fest og tro.

Præget for livet

Alle i vort bispedømme er med andre ord inviteret til at deltage i fejringen af ungdomsforeningens mangeårige virke, dens historie og de mange aktiviteter, som DUK har udbudt gennem sine halvfjerds leveår. Vi vil fejre dem, som i sin tid oprettede DUK; dem, som videreførte og videreudviklede DUK, og alle dem, som i tidens løb har deltaget i ét eller flere af DUK's forskellige arrangementer.

Siden januar i år har der i hvert eneste nummer af Katolsk Orientering været en artikel af et tidligere eller et nuværende medlem af DUK. Her har vi kunne læse deres oplevelser i DUK, lige fra generalvikar Niels Engelbrecht til Ole Lefèvre, den mangeårige bestyrer af Ømborgen, som har og fortsat spiller en central rolle i foreningens mange aktiviteter og diverse lejre. Andre skribenter har fortalt om det katolske børne- og ungdomsarbejde i lokalforeningerne og andre har beskrevet arbejdet i foreningens sekretariat. Fællesnævnerne i disse artikler har været de glade minder, som tiden i DUK har givet dem.

Et trosfællesskab

Også i dag har DUK stor betydning for troen blandt bispedømmets børn og unge og blandt de mange frivillige, som foreningen og dens mange aktiviteter altid har nydt godt af. I DUK's formålsparagraf står der, at foreningen aktivt skal "formidle det glade budskab på en sådan måde, at børnene og de unge gennem mødet med Kirken som et levende og inspirerende fællesskab". Det sker ved at de:

- støttes på deres vej til en personlig og levende tro.
- ud fra troen motiveres til personlig stillingtagen og næstekærlighed.
- føler sig som en del af det kirkelige fællesskab.
- engagerer sig levende og ansvarsfuldt i de troendes fællesskab og det omgivende samfund.

Men kan man så holde foreningens formålsparagraf og den røde tråd i jubilæumsartiklerien i Katolsk Orientering op mod hinanden? Og hvornår kan man sige, at DUK har opfyldt sin formålsparagraf?

Personligt tror jeg ikke, at DUK nogensinde vil opfylde sin formålsparagraf fuldt ud – ligesom den heller ikke har gjort det tidligere. Dermed ikke sagt, at DUK fejler eller har fejlet. Når noget har eksisteret i halvfjerds år, vil der – som med alt muligt andet – være både op- og nedture; men sådan er det nu engang med den personlige tro, at den altid kan blive større og mere dyb. Netop dette arbejder DUK med, at styrke troen hos hvert enkelt af vores medlemmer, og at de må føle og opleve det i et nærværende fællesskab.

Ikke alene om opgaven

DUK har i 70 år arbejdet for at være et meningsfuldt katolsk børne- og ungdomsfællesskab, og mit håb er, at det også vil være

Billede fra arrangementet Den største Dag i 2009, der blev afholdt i Odense. Foto: DUK.

det de næste 70 år – ja, også længere ud i fremtiden.

Heldigvis er DUK ikke alene om denne store og vigtige opgave. Det er hele Kirkens opgave at støtte vores børn og unge på deres pilgrimsvandring gennem troen. Det er også menigheders, kateketernes, præsternes, de katolske skolers, ja alle i vort katolske bispedømmes ansvar. Så i bund og grund gælder DUK's formålsparagraf for alle katolikker, når talen falder på børn og unge.

Som formand for DUK's hovedbestyrelse vil jeg gerne sige tak til alle, som støtter og hjælper børn og unge på deres trosvandring, og som støtter eller har støttet DUK i dens arbejde – i dag, tidligere eller fremover.

Det er dette, vi om nogle uger skal fejre på Danmarks Unge Katolikkers 70 års

fødselsdag, og alle i DUK håber, at I vil hjælpe os med at fejre dette i weekenden 15.-16. september!

Praktisk information

Transport: Menigheder/lokalforeninger har ansvaret for transport. DUK stiller busser til rådighed fra Fredericia station til skolen, hvor vi skal være

Pris: 150 kr. pr person

Hvor: Erritsø fællesskole, Fredericia

Yderligere info: Har du spørgsmål da kontakt venligst DUK's sekretariat på tlf. 39 20 20 79 eller e-mail duk@duk.dk.

70 års jubilæum

PROGRAM

LØRDAG 15. SEPTEMBER

11.30 Åbning af jubilæet

Frokost

Aktivitet 1*

Aktivitet 2*

17.00 Messe

Aktivitet 3*

(kun for junior- og voksengruppen)

Aftensmad

21.00 Fællesunderholdning

Fest*

Aftenbøn

Godnat

SØNDAG 16. SEPTEMBER

Morgenmad

Aktivitet 3*

(kun for børne- og midtgruppen)

Morgenbøn

Aktivitet 4*

11.30 Fælles afslutning

12.00 Afsluttende bøn

Frokost og pakning

13.30 Afgang

*Aktiviteterne og festen er aldersopdelt

#DUK70år

Tilmelding sker gennem dit sogn eller på www.duk.dk

70 års jubilæumskorset, som DUK har fået lavet i anledningen af jubilæet – en model af korset fra kirken på Ømborgen. Det vil kunne købes for 50 kroner på jubilæet.

Brobygger uden berøringsangst

Refleksioner over evangelieteksten til 22. alm. søndag den 2. september, Mark 7,1-8.14-15.21-23.

Tekst: Eva Maria Nielsen, teologisk konsulent ved Pastoral-Centret

PRÆDIKEN Så er farisæerne igen på inspektionsrejse for at føle Jesus på tænderne. ”Hvorfor”, spørger de ham, ”overtræder dine disciple de gamles overlevering?”

Det ville være så nemt og ubelejligt at kritisere farisæerne. Men de var ikke Jesu onde modstandere, som mange tror. Faktisk var de værdige samtalepartnere, som Jesus kunne drøfte teologiske spørgsmål med, ligesom man drøfter ting og sager med en dygtig kollega. Farisæerne og Jesus havde meget til fælles. Men alligevel var de ikke enige om alt. Farisæerne trak en skillelinje. De delte verden ind i dem og os, i sort og hvidt, i de rene og de urene, i jøder og ikke-jøder.

Lyder det bekendt? Kender vi det ikke fra vort eget liv? Fra vore egne familier? Fra vort eget land? Vore egne menigheder? Hvem må vi lege med? Hvem hører til vores gruppe? Dengang spurgte man om det samme: Hvad gør et menneske rent? Hvad gør det urent?

Hvor kommer den tanke fra?

Vi bliver nødt til at hoppe lidt tilbage i den jødiske historie for at forstå farisæerne.

Tanken om renhed/urenhed blev født i det babyloniske eksil. Det jødiske folk havde mistet alt: deres tempel, deres land og med det også deres tro på Gud. Hvordan kunne det ske? Hvad gik der egentlig galt? Ville JHV ikke beskytte os i al evighed? Det

var en stor troskrise for dem, der levede i eksilet.

Jøderne fandt et svar og skrev det ned i mange af de bibelske skrifter. Det var ikke Guds fejl, men folkets fejl. Det jødiske folk havde ikke levet helligt nok. Da de så endelig kom tilbage til deres eget land omkring 537 f.Kr., måtte samaritanerne ikke være med til at opbygge det andet tempel. Samaritanerne ville gerne; men de var ikke rene nok, ikke hellige nok, ikke jødiske nok (Es 4,1-3). Det førte til bruddet mellem samaritanerne og jøderne.

Senere, ca. 200 f. Kr., dukkede en ny bevægelse op, farisæerne, og de ville gøre alt såre godt. De ville overholde bestemmelserne fra den mundtlige overlevering (den såkaldte Halaka) og de præstelige renhedsforskrifter. De var ildsjæle, opsatte på at gøre alt rigtigt og korrekt. Hvis der f.eks. blev sagt: Du må kun uddele 40 slag med stok, så talte de kun op til 39. Så var de sikre på, at de ikke kom til at tælle for mange.

Kategorier gør livet lettere, men er også farlige

Farisæere blev også kaldt de afsondrede. De ville undgå alt, hvad der var urent: prostituerede, spedalske, toldere og også ikke-jøder.

Jesus gjorde lige det modsatte. Han afsondrede sig ikke fra de urene. Han var sammen med alle, også de mennesker, som

man så ned på, som man ikke måtte lege med, som var syndere. Jesus spiste med Mattæus, tolderen og bedrageren. Han fordømte ikke kvinden, som var blevet grebet i hor. Han rørte ved de spedalske for at helbrede dem.

Jesus var anderledes. Han tænkte ikke i kategorier som vi og dem. Det er alt for farligt at bygge mure. Jesus viste det med sit liv som indsats. Og sådan skabte han fred – som brobygger.

Jesus – Guds brobygger uden berøringsangst

Når nogen taler om en ren lære – uanset hvor og hvem de er – er der noget galt. Livet er ikke så nemt, at alt og alle kan deles ind i sort og hvidt, i os og dem. Det kræver ingen indsats at trække en skillelinje i stedet for at lade sig berøre. Men dermed bygger vi mure mellem mennesker, mure, som Jesus selv har revet ned. (Sml. Ef 2,14).

Jesus gjorde mennesker rene med sit liv

som indsats. Han blev berørt af dem og lod sig røre af dem. Han ønskede fællesskab med dem. Berøringsangst er et ord, som ikke findes i Jesu ordbog.

Jeg ved, at jeg ikke er perfekt, og jeg er heller ikke ”stueren” i alle sammenhænge. Ikke alle vil lege med mig. Og jeg tror, at sådan har de fleste af os det. Og nogle gange ønsker vi heller ikke at lege med de andre, af angst, af usikkerhed, af ondskab.

Men Jesus kunne rumme alt dette. Det, som ikke er perfekt, det ufuldkomne, det ufærdige, alt det, der er bristet i vore liv, og som får os til at gå i stykker som mennesker, alt det, der har slået revner i vore hjerter, og som trænger til at blive helet.

Det er ikke en nem vej.

Men der er ingen vej udenom. Ikke, hvis vi vil tage Jesus alvorligt.

Kristne er brobyggere, som river mure ned og baner veje for hinanden, ligesom Jesus gjorde.

Spørgsmålet om rent og urent

Farisæerne og nogle skriftkloge, som var kommet fra Jerusalem, samlede sig omkring Jesus. Og de så, at nogle af hans disciple spiste med urene hænder, det vil sige uden at vaske dem. Farisæerne og jøderne i det hele taget spiser nemlig ikke, før de har vasket hænderne med en håndfuld vand for at overholde de gamles

overlevering; og de spiser ikke noget fra torvet, uden at de skyller det; og der er meget andet, som de overholder ifølge overleveringen: at skylle bægge, krus, kobbertøj og bænke. Farisæerne og de skriftkloge spurgte ham så: ”Hvorfor følger dine disciple ikke de gamles overlevering, men spiser med urene hænder?” Men han sagde til dem: ”Esajas profeterede rigtigt om jer hyklere, sådan som der står skrevet:

*Dette folk ærer mig med læberne,
Med deres hjerter er langt borte fra mig,
Forgæves dyrker de mig,
for det, de lærer, er menneskebud.*

”I har tilsidesat Guds bud og overholder kun menneskers overlevering” [...]

Og han kaldte atter skaren til sig og sagde: ”Hør mig, alle sammen, og forstå: Der er intet, som kommer ind i et menneske

udefra, der kan gøre det urent, men det er det, som kommer ud af et menneske, der gør et menneske urent” [...]

”For indefra, fra menneskenes hjerte, kommer de onde tanker, utugt, tyveri, mord, ægteskabsbrud, griskhed, ondskab, svig, umådehold, misundelse, bespottelse, hovmod, tåbelighed. Alt dette onde kommer indefra og gør et menneske urent”.

”Det er noget vi skal løfte sammen”

Børne- og ungdomsarbejdet er noget, som angår os alle i bispedømmet.

Tekst & foto: Niels Messerschmidt

INTERVIEW Som man kan læse på siden overfor fejrer Danmarks Unge Katolikker (DUK) sit 70 års jubilæum med et stort arrangement i Fredericia i weekenden 15.-16. september. Selv om det bliver en naturlig anledning til at stoppe op og kigge på, hvad man hidtil har udrettet og opnået, må bispedømmets ungdomsforening på ingen måde hvile på laurbærene. Ja, faktisk er ambitionerne større end de har været i mange år. Det siger den nyudnævnte børne- og ungdomspræst Kasper Baadsgaard-Jensen.

”Vores mål er at sætte troen i centrum og

børne- og ungdomsarbejdet på det katolske danmarkskort. Drømmen er, at hver gang der holdes et møde i et af bispedømmets råd og organer, er børne- og ungdomsarbejdet på dagsordenen – fordi det er noget, vi skal løfte sammen og ikke bare være noget, DUK gør alene”, siger Kasper og tilføjer, at ”det vil være fantastisk, hvis vi kunne tale sammen på tværs af alderskel og grupperinger. For vi i DUK har ikke alle svarene og kommer ikke til at have det. Men måske kommer vi tættere på svarene, hvis vi bruger hinanden meget mere”.

DUK har det seneste år arbejdet med en

visionsproces for organisationen. Hvor vil vi gerne hen? Hvad skal vi gøre? Disse spørgsmål har været oppe at vende på hovedbestyrelsesmøderne, og man har arbejdet intensivt på at afstikke en ny kurs.

Men visionerne gør det ikke alene. Man har også gjort sig tanker om, hvordan man rent praktisk kan styrke arbejdet ude i lokalforeningerne. For efter nogle magre år, økonomisk som personalemæssigt set, kører økonomien atter på skinner ved hjælp af tilskud fra Tips- og Lottomidlerne, og sekretariatet på Østerbro i København råder atter over tre fastansatte medarbejdere, hvis primære opgave er at rådgive og hjælpe lokalforeningerne. Og ansættelsen af Kasper Baadsgaard-Jensen har givet organisationen yderligere momentum.

”Det, at jeg de næste fem år kan dedikere mig arbejdet med DUK, er en fantastisk mulighed for mig til også at komme ud og tale med menighederne, for det er dér, de unge er”.

Fokus på det lokale

Mange af os ældre forbinder nok mest DUK med diverse arrangementer og sommerlejre på Ømborgen. Men arbejdet for lokalforeningerne er gennem mange år blevet intensivt, og i dag er det et vigtigt arbejdsområde på lige fod med lejre på Ømborgen. For det er her, at DUK kommer i direkte og jævnlig kontakt med sognets unge.

”Vi ser flere og flere børn og unge være aktive i en af vores lokalforeninger uden nogensinde at have været på Øm. Hvis man fx er vokset op i Sct. Albanis lokale DUK-afdeling, så er det dét, det handler om for vedkommende – hvilket er lidt af en udfordring for os”, indrømmer Kasper Baadsgaard-Jensen, ”for uanset hvor mange flyers og lignende, vi sender ud, bliver det ikke til noget, hvis ikke nogle i lokalforeningerne griber idéerne og fører dem ud i livet”. Heldigvis kan DUK bryste sig af at have *Fortsættes side 6* ▶

”En meget lykkelig katolik”

En håndfuld spørgsmål til Pastoralrådets nye formand Lilian Kristensen.

Tekst & foto: Niels Messerschmidt

INTERVIEW Der var ’store skiftedag’ på juni måneds pastoralrådsmøde, hvor det nyvalgte pastoralråd konstituerede sig og den afgående formand Maria Truelsen rakte stafetten videre til 61-årige Lilian Kristensen, der selv har siddet i rådet i flere perioder.

”Jeg er uddannet lærer fra Th. Langs Seminarium og teolog fra Århus Universitet. I katolsk sammenhæng har jeg arbejdet som frivillig med flere forskellige ting; men mest holder jeg af voksenkatekese, og jeg har efterhånden i en del vintre haft den fornøjelse at stå for ’studiekreds’/undervisning i Aalborg og senest også i Thisted. Jeg har også på et tidspunkt haft 1. kommunionsundervisning og var i en periode gudstjenesteleder i Aalborg”, siger Lilian Kristensen, da undertegnede beder hende give et kort beskrivelse af sig selv og sine katolske ’meritter’.

Jeg har især bidt mærke i din uddannelse som teolog. På hvilken måde kan den komme i spil i dit virke som formand?

”Som akademiker er man jo generelt trænet i at strukturere emner og se sammenhænge og uddrage det væsentlige. Disse egenskaber håber jeg kan være nyttige i mit arbejde i Pastoralrådet og Forretningsudvalget, og da det sker i kirkeligt regi, håber jeg naturligvis også, at jeg med min teologiske baggrund kan være med til at italesætte denne vinkel i mit formandskab”.

Har du gjort dig overvejelser om hvilke mærkesager du gerne ser opprioriteret i rådets drøftelser?

”Nu har Pastoralrådet jo på sit sidste møde jo udtrykt, hvad de gerne vil arbejde med. Disse emner vil naturligvis blive drøftet – men måske er vi nødt til at prioritere hvilke,

vi vil gå i dybden med, da vi sikkert ikke kan nå at komme rundt om alle emner i løbet af de næste fire år. Personligt vil jeg gerne styrke samarbejdet mellem lægfolket og de gejstlige, så vi alle mærker, at vi arbejder for det samme: nemlig Kirken og dermed Kristus/Gud. Jeg ser også gerne, at dette spreder sig til de lokale menighedsråd. Det er jo kun det, der giver arbejdet mening!”

Du har som bispedømmets repræsentant deltaget på flere af møderne i Europæisk Lægmandsforum (ELF). Hvad er dine erfaringer fra disse møder og står lægfolket i andre europæiske lande overfor de samme problemstillinger som vores bispedømme?

”Det er berigende for mig at deltage i ELF-samarbejdet. Da vi jo er en minoritetskirke i Danmark, er det godt at få et større, bredere vinkel på, hvad det vil sige at tilhøre en verdenskirke – også selv om ELF-samarbejdet kun omfatter Europa. Mange af udfordringer er de samme som dem i vort bispedømme; men der er lande, hvor udfordringerne synes større end i andre. Fx er de østeuropæiske lande voldsomt udfordret på økonomien – endda mere end vi er det i bispedømmet. Arbejdet i ELF gør, at jeg føler mig – og Danmark – som en del af et meget større fællesskab”.

Hvad ser du som de største udfordringer for bispedømmet i det kommende årti og har du et bud på hvordan vi kan italesætte og tackle dem?

”Økonomien er naturligvis en stor udfordring og det inkluderer selvfølgelig problematikken med kirkeskat. Det er Pastoralrådets ønske, at vi drøfter spørgsmålet om, hvordan vi får flere til at tilslutte sig ordningen. Selv om emnet har været oppe at vende før, vil vi i Forretningsudvalget forsøge at italesætte det på en ny måde. En anden ud-

fordring er præstesituationen i bispedømmet; men ligesom med økonomien er det ikke umiddelbart noget, som der findes en enkel og nem løsning på”.

”Et indsatsområde, som ligger mig nært, er ’kendskab til troen’ – eller måske rettere ’kundskab om troen’. Det vil klart blive et tema på et pastoralrådsmøde på et tidspunkt. Måske fordi jeg er teolog, synes jeg det er vigtigt, men også nødvendigt, at man kender lidt til det man tror på, altså den katolske lære. Det er nok derfor jeg er så glad for voksenkatekese/undervisningen i Aalborg. I de timer bliver vi ikke alene klogere på vores tro, men også på os selv som troende”.

I det korte interview til KO siger Lilian,

at da hun ”med frygt og bæven blev katolik i 2005” drømte hun ikke om, at hun en dag skulle blive formand for Pastoralrådet. Hun havde heller ikke forestillet sig, at hun en dag skulle gøre brug af sin teologiske eksamen i katolsk sammenhæng.

”Jeg er dybt taknemmelig for den tillid, som Pastoralrådet nu har vist mig, og jeg vil gennem mit formandsarbejde gøre mit allerbedste for at styrke samarbejdet mellem bispedømmets ledelse og de troende. Jeg vil betegne mig selv som ’en meget lykkelig katolik’ og måske er mit arbejde som formand for Pastoralrådet en måde at sige tak på? For der er nok at tage fat på”, slutter Lilian Kristensen.

Lilian Kristensen fra Sct. Mariæ menighed i Aalborg, der ”med frygt og bæven blev katolik i 2005” drømte ikke om, at hun en dag skulle blive formand for Pastoralrådet.

► *Fortsat fra side 5* mange store og velfungerende lokalforeninger. De mest aktive ligger fortrinsvis i Jylland, og flere af dem er kendetegnet ved at have mange unge med udenlandske aner, og af DUKs ca. 1.500 medlemmer har næsten en tredjedel alene vietnamesiske aner.

”Et godt eksempel er lokalforeningen i Hjørring med mange medlemmer og masser af arrangementer, hvor næsten alle har vietnamesiske aner. Det samme gør sig gældende for lokalforeningen i Horsens, som også har mange udenlandske katolikker ligesom i Esbjerg”.

Væk med de skarpe skel

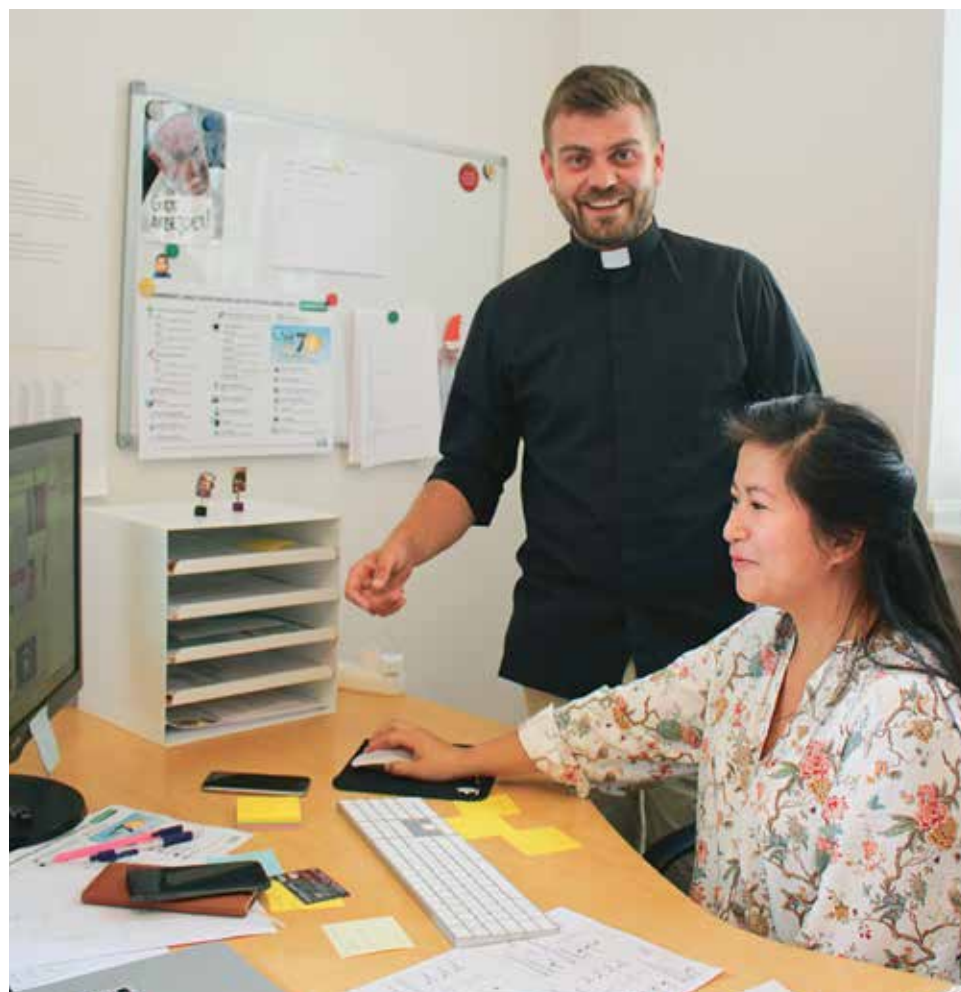
DUK har også gjort sig overvejelser om at udfase de engang så populære Katolsk Leder Uddannelse (KLU) og fremover bruge ressourcerne anderledes. ”Vi skal turde spørge os selv, om vi forsat skal uddanne ledere til lejrene på Øm eller om vi i stedet vil uddanne frivillige generelt? Og skal vi i det hele taget uddanne unge, eller skal vi hellere danne dem omkring vores tro. Og er vi gode nok til at høre, hvad de unge efterspørger?”

Det er nogle af de spørgsmål, Kasper Baadsgaard-Jensen håber at kunne arbejde mere med, så der ikke er så skarpe skel i vort bispedømme mellem hvad som hører til hvad, ”fordi vi jo overlapper hinanden”. DUK er således begyndt at afholde en årlig

kateketdag for unge, der arbejder med katekese, i samarbejde med Pastoral-Centret, en anden af bispedømmets institutioner. Senest har man deltaget i Den nordiske Valfart til Lourdes, hvor 26 unge deltog (og flere gerne ville med), og i begyndelsen af næste år sender man forhåbentlig 75 unge til Verdensungdomsdagene i Panama.

Når Danmarks Unge Katolikker om to uger fejrer sit 70-års jubilæum, så sker det på den bedst tænkelige baggrund med et momentum og ny energi i organisationen. Så fejringen bliver langt fra tilbageskuende, men også fremadrettet fordi ”vi tør drømme stort”.

Derfor håber Kasper Baadsgaard-Jensen, at ”ikke kun børn og unge kommer og fejrer jubilæet med os, men også deres forældre og alle bispedømmets præster. For så bliver det en markering af, at bispedømmets børne og ungdomsarbejde er noget, der angår os alle og at det ikke er noget, man bliver for gammel at huske på”.

Kasper Baadsgaard-Jensen, bispedømmets nye børne- og ungdomspræst, ses her sammen med Teresa Truc Le, ungdomskonsulent i Danmarks Unge Katolikker.

Der har aldrig været mere brug for AC end nu

Academicum Catholicum (i daglig tale AC) har ligget i dvale i flere år. Men den hæderkronede gamle foreningen gik for et års tid siden ind i kampen med ny bestyrelse og mange ideer på beddingen.

Tekst: Lisbeth Rütz. Foto: Pawel Rakowski, S.J.

FORENING SARBEJDE Mange af de katolske institutioner lukker og slukker i vores danske sammenhæng. I sidste nummer af *Katolsk Orientering* skrev vi, at *Katolsk Kvindeforbund* har vedtaget at lukke foreningen, og at *Magleås* skal sættes til salg. Er der overhovedet brug for en forening som AC i den danske katolske virkelighed anno 2018?

Niels Henrik Assing (AC's formand): Dit spørgsmål rammer plet. Men først kan vi jo undre os over, at AC, der trods alt har eksisteret siden Johannes Jørgensens, Mogens Ballins og Halfdan Kejsers glade 1890'ere, i lange perioder endda med stor tilslutning til foredrag, studiekredse, sommerlejre og dannelsesrejser, fik lov til at sygne hen indtil for få år siden...

Næsten da, for nu ser det jo ud som om, der er kommet lidt blus på igen – eller hvad mener du?

I bestyrelsen ser vi på fremtiden med en vis optimisme, selvom vi - på trods af en tilslutning på omtrent 300 deltagere i vores arrangementer i sæsonen 2017-18 - ikke vil være jubeloptimister. Men tilbage til dit åbningsspørgsmål: Der har nok aldrig været mere behov for AC end netop nu. Og det er der flere årsager til. Her vil jeg bare nævne et par blandt mange. For det første er de udfordringer, der kommer fra "samfundet" i bred forstand nok mindst lige så alvorlige som dengang AC blev stiftet, i øvrigt i en atmosfære, der på mange måder var lige så religionskritisk, ikke mindst i forhold til katolicismen, som den vi har i dag.

Dernæst er det vel ikke nogen hemmelighed, at Den katolske Kirke i dagens Danmark skranter på trods af en pæn medlemsfremgang. Jeg vil ikke tale om Kirkens sløje finanser for eksempel, selvom det skam er alvorligt nok, men om nogle dybereliggende forhold.

Men lad mig pege på den befolkningsudskiftning, der præger en række vesteuropæiske lande, også Danmark. Her skal ikke siges noget negativt - og da absolut ikke i et katolsk perspektiv - om den tendens. For den medfører jo også, at vi med en indvandring, der ikke er set før i historisk tid, får inspirationer og impulser, som er anderledes konkrete: vi kommer til at føle os som en del af Verdenskirken på en måde, som både er forfriskende og omvæltende. Men det rummer også udfordringer for dansk, katolsk identitet, som vi må forsøge at tackle. Vi må ikke glemme det enorme arbejde,

Ligesom i 1896, hvor foreningen blev dannet, er det A.C.'s opgave at have fokus på forholdet mellem katolsk tro og kultur og videnskab.

AC's møder foregår på Niels Steensens Gymnasium på Jagtvejen.

der blev gjort ikke mindst i biskop Suhrs tid, men også videreført af Martensen på at skabe en dansk katolicisme.

Hvad betyder det for AC-arbejdet, og vil det ikke være en umulig opgave at "tackle" denne situation?

Kirken mener vel, det må være både en kirkelig og en samfundsmæssig opgave at integrere vores nye medlemmer og trosfæller i en dansk virkelighed. Integrere

bør bestemt ikke forveksles med assimilere!

Og opgaven er nok vanskelig, men må ikke opgives som umulig. Hverken i de enkelte sogne eller i en forening som AC, hvor vi nok skal have internationalt udsyn, men også stå vagt om den dansk-katolske identitet. Det er just det, der altid har kendetegnet jesuitterne her i landet. Jeg kan for øvrigt røbe, at i vores bestyrelse har flertallet udenlandske rødder. Og vi overvejer at anvende andre sprog end dansk til

forbi, formentlig primo november i forbindelse med vores årlige fejring af Alle sjæle for at causere over bogen. Men det er som sagt også afgørende, at man forstår at indstille antennerne til den nye virkelighed.

Hvordan skal det forstås?

Lad mig illustrere det ved en udvikling, vi i bestyrelsen er rigtig taknemmelige for. Igennem de sidste få år har de unge jesuitter på henholdsvis 32 og 33 år, der nu huserer i NSK, opbygget en slags væksthushus for over ti kristne sammenslutninger - heriblandt AC - som kan benytte huset. AC nyder godt af denne gæstfrihed og af den fysiske nærhed til de andre. Lad mig nævne et par eksempler: Manresa er en meditationsgruppe, som har navn efter den lokalitet i Nordspanien, hvor Skt. Ignatius opholdt sig i 1522-23 og nedskrev sin exercitiebog. I fastetiden holdt AC retræte med Manresa. Dernæst to "etniske" menigheder: den etiopiske og den tysksprogede - i forhold til dem begge ligger der oplagte samarbejds muligheder.

Er der nogle arrangementer i den forestående sæson, I særligt vil fremhæve?

Allerede 10. september kommer der et dobbeltforedrag med pæne Robert Culat, præst for både den franske og den italienske menighed i København, og chilensk fødte Pablo Cristoffanini, antropolog og lektor på Aalborg Universitet, om pave Frans' natursyn ifølge *Laudato si'*-Lovet være Du. De har analyseret grundtanken i *Laudato si'*: at vi skal bort fra den antropocentriske måde at betragte naturen på, fra forskellige synsvinkler. I øvrigt planlægger AC i denne sæson at sætse på på et katekese- og studiekredsarbejde med focus på pave Frans' rundskrivelser, for der er virkelig behov for at grave dybere i den teologi, der kommer til orde i dem.

Hvad har I ellers på programmet?

Ja, vi arbejder for tiden med emnet seksualitet og køn, både ud fra en medicinsk og en antropologisk synsvinkel. Et af vores medlemmer, dr. med. John-Erik Stig Hansen, vil være med til at søsætte et sådant arrangement, måske allerede til efteråret.

Et andet vigtigt emne er forholdet mellem tro og viden/videnskab. Det vil Ivar Hoel, der vist ikke behøver nærmere præsentation, stå for med afsæt i nye forskningsresultater vedrørende Galileo Galilei processen.

Læs mere på AC's hjemmeside: www.academicumcatholicum.dk, hvor man blandt andet finder nyhedsbreve og arrangementer.

Læs mere om Broer - Jesuit Cultural Center - på www.augustins.jesuitterne.org.

Foreningen Academicum Catholicum blev stiftet i København den 27. maj 1896. Digteren Johannes Jørgensen blev valgt af de 16 fremmødte herrer til foreningens første formand. Kvinder fik først adgang til foreningen i 1912.

Foreningen vil gerne skabe et levende, katolsk miljø, hvor medlemmerne kan mødes om emner, der optager dem og derigennem skaber værdifulde, menneskelige relationer. Det er AC's formål at skabe en

ramme for medlemmernes fordybelse og vækst i troen, spirituelt såvel som intellektuelt. Emnerne for møderne kan være teologiske, etiske og filosofiske, eller de kan handle om kunstens verden. Udover foredrag kan der være gudstjenester, studiekredse, retræter/exercitier og rejser/ekskursioner.

Foredrag og møder i AC er offentlige og normalt gratis. Alle er velkomne.

Betalende medlemmer vælger bestyrel-

sen på den årlige generalforsamling, der normalt finder sted hvert år i maj/juni måned. Det årlige kontingent er p.t. 150 kr. for medlemmer i Storkøbenhavn. Bor man uden for Storkøbenhavn, koster det 100 kroner. Studerende betaler 100 kroner om året, ægtepar betaler 225 kroner.

Kilde: www.academicumcatholicum.dk.

Lovprisning og taksigelse

Indtryk og betragtninger fra Den nordiske Valfart til Lourdes 23.-30. juli 2018, 160-året for den hellige Bernadettes åbenbaringer.

Tekst: Hans Jensen Foto: Veronica Snerle Holsting

VALFART Salmesangen stiger til himlen i lovprisning og tak denne fugtigt varme sommeraften i Lourdes, hvor vi med tusindvis af pilgrimme går i procession til sakramentstilbedelsen i Pius X's Basilika, en underjordisk kirke med plads til 25.000, under ledelse af Anders Arborelius, Nordens første kardinal.

Vi er 110 deltagere, heriblandt en halv snes fra Sverige samt fire gejstlige: biskop Czeslaw, DUK's kommende ungdomspræst Kasper Baadsgaard, Michal Bienkowski og ikke at forglemme Herbert Krawczyk, som efter 26 års trofast indsats som valfartspræst nu giver faklen videre til pastor Bienkowski.

Under valfartstemaet "Gør, hvad som helst han siger til jer" (Joh 2,5) er vi taget på pilgrimsfærd til Lourdes, hvor vi er fordelt på Accueil de Notre-Dame, som især huser pilgrimme med plejehov og hjælpere, og som ligger inden for sanctuarieret med grotten; samt på Hotel Paradis, der ligger uden for helligdommen.

Programmet er stramt, ikke for sværlinge, men for hårdføre handicappede og udholdende gamle! Blandt pilgrimmene er også en stor gruppe unge fra DUK, der er med som hjælpere, og som – suppleret af medlemmer af valfartsbestyrelsen – slider og slæber, dragende af sted med vore dårligt gående og skrøbelige pilgrimme i trækvogne fra stumfilmens tid. Frem og tilbage på etaper uden for kategori mellem Accueil og Paradis til bodsandagt, lys- og sakramentsprocessioner, den store og lille korsvej, rosenkransbønnen og den daglige messe, herunder pontifikalmessen med kardinal Anders som hovedcelebrant. Men også til fredagens sportslige clou: starten på tredjesidste etape i Tour de France, valfartens verdslige klimaks! Og inden for alt dette: stunder til personlig bøn og fordybelse i tilbagetrækthed. Samt et glas kølende øl eller vin på Café Jeanne d'Arc, valfartens vederkvægende stamcafé, hvor vi samles med opløftet sind og nedsmeltede fødder, mens mørket falder på, og humoren stiger til umålelige højder i pagt med et lettere og

ubesværet alkoholisk velvære.

Som at komme hjem

Det er første gang, jeg er i Lourdes. Da jeg for fire år siden rundede støvets år og sagde til en god ven, at jeg gerne ville til Lourdes, inden jeg døde, fik jeg som svar: "Så synes jeg, du skal vente lidt endnu." Og nu er jeg her. Det er som at komme hjem. Min fromme og ukuelige polske mormor, analfabet og gudhengiven katolik, drog sammen med min mor og nogle af hendes søskende til Lourdes i 1960'erne. Hun kom til Danmark som roepige i begyndelsen af forrige århundrede og bragte den katolske tro ind i familien. Den katolske Kirke i Danmark blev af fuldstændig afgørende værdi for de polske landarbejdere eller roepolakker, som de blev kaldt, i deres kamp for en tålelig tilværelse og et værdigt liv. Vi er dem og Kirken evig tak skyldig.

Under valfartens første messe, som finder sted ved grotten, hvor jomfru Maria viste sig for Bernadette, og hvor kilden sprang, mindes jeg med taknemmelighed min polske baggrund. Det er en skøn morgen. Luften er sval, stemningen fredfyldt, vi beder og synger fælles forbundne og inderligt forankrede i den overnaturlige virkelighed, som fejringen af den hellige eukaristi udgør: Jesus Kristus, der giver sig selv til os under brødets og vinens skikkelse. Ordet, som tager bolig iblandt os. Det hellige, som verden hader og ikke vil tage imod.

I kirkeligt forhør

Heller ikke på Bernadettes tid – i 1858, da hun er 14 år. En fattig møllers ældste barn. Lille af vækst. Med skrantende helbred. Analfabet. Kan ikke sin katekismus. Er uvidende om den hellige Treenighed. Fra den 11. februar til den 16. juni har hun 18 visioner i grotten ved floden Gave, hvor Guds Moder viser sig for hende. Med hjertets renhed, overvældet af glæde, i henrykkelsens ekstase, møder hun Damen, som først i den 16. vision giver sig til kende, efter at Bernadette for fjerde gang spørger, hvem hun er, og får svaret: *Que soy èra Immaculada*

Mere end 6. mio. mennesker valfarter årligt til pilgrimsbyen Lourdes.

Councepciou – "Jeg er den ubesmittede undfangelse."

Sognepræsten Peyramale har indtil da ikke troet på visionernes ægthed. Han kender alt for godt Bernadettes manglende viden om kristne trossandheder og orker ikke at blive involveret i denne tåbelige sag! Men da han chokeret hører ordene *Que soy èra Immaculada Councepciou* fra Bernadettes mund – ord, hun ikke selv forstår – må han opgive al modstand.

I 1862, efter fire år med kirkelige forhør ledet af biskoppen af Tarbes, bekræfter den kirkelige myndighed visionernes ægthed. Da Bernadette af en præst bliver spurgt, hvad hun ville have sagt, hvis biskoppen havde bedømt, at hun var blevet vildledt, giver hun følgende nøgterne, ja suveræne svar: "Jeg ville aldrig kunne sige, at jeg ikke så og hørte det, som jeg virkelig så og hørte."

Svaret vidner om storheden og enkelheden i Bernadettes tro og liv. Det er ikke visionerne som sådan, der fører til, at hun bliver kanoniseret, men hendes tillidsfulde tro og selvdudslettende ydmyghed – hendes hellighed, som består i en inderlig forening af hendes vilje med Guds vilje i kærlighedens fællesskab.

En velsignelsesrig gaveflod

Og er det ikke kærlighedsfællesskabet i den treenige Gud, vi dybest set søger som pilgrimme? Når vi er til messe i Pius X's Basilika, og lovsangen fylder kirkerummet? Når stilheden sænker sig, og hjertet fyldes med taksigelse og fred som en forsmag på den himmelske herlighed? Når vi er til

Lysende krucifiks – en hjælp ved aftenstide.

bodsandagt i kapellet Mater Dolorosa og modtager tilgivelsens uforskyldte grænseløshed i bodens sakramente? Når vi går den store korsvej og i øsende regn mediterer over Jesu lidelse? Når vi i bønnens afsondrethed overgiver os til Guds barmhjertighed? Når vi med nænsomhed, i andagt og bøn, nedsænkes i den undergørende kildes vand og oplever renselsens bad? Når vi i rosenkransbønnen beder om Guds Moders forbøn nu og i vor dødstime? Hvilken velsignelsesrig gaveflod!

I forordet til Lissie Lundhs bog 'Bernadette af Lourdes', som hermed anbefales varmt, fremhæver Georg Høhling, formand for Den nordiske Valfart til Lourdes, Bernadettes holdning til sit livs fysiske og åndelige lidelser med bogens valg af følgende citat af Bernadette: "O, min Gud, jeg beder dig ikke om at tage lidelsen fra mig, men at være med mig i min lidelse."

Må den hellige Bernadettes bøn om delagtighed i Kristi lidelse også være vores bøn på troens vandring. Pilgrimme – som vi er – på barmhjertighedens vej.

Stemmingsbilleder fra dette års nordiske valfart til Lourdes med mere end hundrede deltagere, unge som gamle, anført af biskopperne Anders Arborelius og Czeslaw Kozon, bispedømmets ungdomspræst Kasper Baadsgaard-Jensen, pastor Michal Bienkowski og pater Herbert Krawczyk SJ, der efter en lille menneskealder som valfartspræst nu rækker stafetten videre til pastor Bienkowski.

Førreformatorisk skik genoptaget på Færøerne

Færøske katolikker markerer den hellige Torlaks festdag.

Tekst: Paul Marx, OMI

GÁSADAL For forholdsvis kort tid siden, nemlig den 20. juli, fejrede Kirken i Norden den hellige Torlaks festdag. Dette giver mig anledning til at fortælle lidt om den valfart, menigheden på Færøerne vandrede på søndag den 27. maj, den samme søndag bispedømmet holdt sin valfart til Aasebakken.

Menigheden havde faktisk genoplivet en gammel og populær valfart fra før reformationen. Den gang valfartede folk til det hellige Torlaks kapel, et helligt sted, som husede en ikon af den hellige Torlak, biskop af Skálholt i det 12. århundrede, og Islands værnehelgen, for at bede om den hellige mands forbøn. Kapellet eller bønhuset, som det kaldtes den gang, er efter reformationens indførelse blevet revet ned, men ruinerne af dets fundament ligger usynligt ca. 1 meter under jorden.

Den veltildækkede ruin af kapellet findes i Gásadal i den vestlige del af øen Vágar (øen hvor lufthavnen ligger). Valfarten var på ca. 7 km, temmelig forkortet fra den oprindelige valfart. Den fandt sted i strålende solskinsvejr, som menigheden gennem flere uger havde bedt den himmelske Far om at skænke. Ca. 70 fra småbørn til ældre mennesker plus en lille hund deltog i begivenheden.

En karakteristisk skik ved valfarterne den gang var at standse ved en Kyriarheyggjur (Kyriebakke). Disse bakker ligger typisk ved gamle stiger, et stykke fra bygden, ude i den færøske udmark. Når pilgrimmene kom gående ad stien, standsede de, når de kom til én af disse bakker, faldt de på knæ, gjorde korsets tegn og bad eller sang bønnen *Kyrie eleison*. Nogle steder smed de

en sten eller tre på bakken som udtryk for deres anger, som nedkaldte Guds tilgivende barmhjertighed, der lettede deres sjæle for syndens byrde. Denne skik fulgte alle valfartens deltagere efter ca. 5 km vandring.

Målet var som anført foroven den hellige Torlaks kapel ruin, hvor den hellige messe blev fejret i strålende solskin, men dog blæsende vejr. Man kunne sige, at det var Helligånden, der blæste over stedet. Efter messen fulgte en festlig sammenkomst med spising af medbragt mad og en grillstegt gris.

Jordejeren, på hvis jord valfarten fandt sted, var meget positiv. Han gik faktisk foran for at vise os vejen og var dermed var også en aktiv deltager i valfarten.

Det, som er bemærkelsesværdigt ved denne valfart, er at nutiden blev forbundet med den gamle katolske tid. Den rute, menigheden vandrede på, var den samme rute fra den gang, og den bøn, der blev sunget på *Kyriarheyggjur* sang de på samme melodi dengang. Man kan sige, at klipperne og de grønne fjelde blev fyldt af glæde over genkendelsen, da *Kyrie eleison* sang blev båret af vinden over hele dalen. Det er gået 500 år, siden lovprisningen og påkaldelsen af Guds barmhjertighed lød på disse grønne og smukke steder. Forhåbentlig vil der ikke gå så lang tid til den næste gang.

Det var en glæde for menigheden at kunne genoptage en gammel katolsk skik og derved bevidstgøre det færøske folk om dets katolske historie og sjæl.

Pilgrimmene på vej til Gásadal.

Pater Paul Marx og diakon Christian Gabrielsen fejrede den hellige messe sammen med pilgrimmene.

Menneskerettigheder og katolsk sociallære

Rapport fra Europæisk Lægmandsforum 14.-17. juni 2018 i Portugal.

Tekst: Lilian Kristensen

LÆGFOLK 'Menneskerettigheder og katolsk sociallære' var emnet for dette års studiemøde i Europæisk Lægmandsforum (ELF), hvor repræsentanter fra de forskellige nationale lægmandsfora mødes hvert andet år omkring et emne. Emnet var valgt i anledning af, at det i år er 70 år siden, at Verdenserklæringen om Menneskerettighederne blev vedtaget af FN.

På mødet deltog flere oplægsholdere emnet, bl.a. professor dr. Erik Borgman, lægdominikaner fra Belgien, og dr. Maria Isabel Jonet, direktør for Foodbank i Portugal.

Efter mødet udsendte en erklæring med følgende ordlyd:

"I anledning af 70-års jubilæet for 'Verdenserklæringen om Menneskerettighederne' mødtes repræsentanter fra Europæisk Lægmandsforum fra 18 lande i Lissabon, Portugal, til emnet: Menneskerettigheder, kristne værdier og katolsk sociallære.

Gennem inspirerende oplæg om fødevarerbanken, flygtninge, medier og fred, blev

vi bestyrket i, at en livsstil og handlinger, der er inspireret af Evangeliet og den katolske sociallære, virker befordrende for

Europæisk Lægmandsforums nye forretningsudvalg.

menneskerettighederne. Det er de kristnes bidrag til omverdenen.

Som individer og organisationer erkender vi vort ansvar for at forsvare menneskerettigheder i alle situationer og for alle mennesker.

Vi værner om religionsfriheden i vore egne lande og i hele verden. Alle religioner har et fredspotentiale og de bør ikke være en del af problemet, men en del af løsningen. Religion bør ikke være afgrænset til privatsfæren, men som kristne bør vi frem-

føre vore synspunkter og overbevisninger i offentligheden. Dialog, i gensidig respekt, er afgørende for at hjælpe hinanden i stræben efter sandhed.

Som enkeltindivider og kristne organisationer skal vi reagere på den manglende gæstfrihed og solidaritet med alle i nød og de marginaliserede i samfundet.

Vi må øge bevidstheden i vore samfund og kritisere den subtile og åbne forfølgelse af kristne i mange lande, og opfordre vore regeringer til at handle og at garantere alle menneskers værdighed.

Ytringsfrihed betyder også, at vi skal give plads til at enhver kan komme til orde. Dette gælder også adgang til medierne og inkluderer gensidig respekt gennem dialog.

Bekymring over menneskerettighederne fordrer ikke kun dialog med andre kirkesamfund og religioner, men at vi lærer af verden, idet Gud allerede er i verden.

I denne dialog må vi være bevidste om, hvad vi står for og være opmærksomme på risikoen ved at være anderledes.

Lægfolk skal arbejde 'som mennesker af Kirken midt i verden og som mennesker af verden midt i Kirken'.

På studiemødet i Lissabon blev der valgt ny formand og forretningsudvalg. Josian Caproens fra Belgien er ny formand og i forretningsudvalget sidder repræsentanter fra England, Portugal, Sverige, Spanien og undertegnede fra Danmark.

Resonans – en metafor for troens kerne i et sekulariseret samfund

Søndagsmessen er det regelmæssige møde med det hellige. Det gode liv er erfaringen af mødet i messen med Gud, der har skabt os i Hans billede. Men messen må i dag kæmpe med oplevelseskulturens mange tilbud i en tid, hvor mange føler sig fremmedgjorte over for den åndelige dimension.

Tekst: Ann- Lise Aasesdatter

STUDIEUGE På sommerens Studienwoche i Haus Ohrbeck blev et meget tankevækkende oplæg holdt af dr. Martin Rohner med titlen "Liturgisches Beten Als Resonanzraum der Gottsuche im säkularen Kontext" (liturgisk bøn som resonansrum for at søge Gud i den sekulære kontekst). Jeg har i nedenstående ladet mig inspirere både af Rohner og andre teoretikere bl.a. Ove Korsgaard samt af drøftelser med andre troende, både katolikker og protestanter, efter studieugen.

Rohner anvendte i sit oplæg begrebet resonans som et forestillingsbillede om rummet for mødet mellem det søgende menneske og den liturgiske bøn. Resonansbegrebet brugte han som model til overvejelse af, hvad der faktisk og potentielt kan erfares, når et menneske, sekulariseret, bevidst åndeligt søgende eller ej, møder rumklangen i og fra den liturgiske bøn.

Inden vi bevæger os dybere ind i Rohners tanker, vil det være frugtbart at præcisere hans brug af begrebet resonans. Resonans kan fx i en musikalsk kontekst forstås som et felt af lyd, af klang, som opstår i mødet mellem forskellige materialer, der gensidigt påvirkes og påvirker hinanden. Violinisten stryger buen over strengen, og der opstår svingninger, der finder resonans i violinens trækasse og finder fylde som lydklang afhængig af kassens form og materiale. Mesterligt byggede violiner giver mesterlig lyd, når musikeren er virtuos nok til at sætte buen og strengen gensidigt og præcist nok an og resonansrummet i violinen udfolder sin storhed i den klang, der både sanses med hørelsen og kan erfares som en næsten fysisk påvirkning andre steder i kroppen af den, der opfanger og fortolker lyden. En vis grad af berøthed af lyden erfares også ofte som en følelse, der sætter mentale processer i gang i form af indre stemninger

og forestillinger. Således resonans defineret som både hændelse og oplevelse.

Søndagspligten

Dr. Martin Rohner indledte sit oplæg med henvisning til katolikkers pligt til at deltage i søndagens højmesse og dermed forpligtelsen til at være aktivt deltagende i messens liturgiske bøn, som naturligt led i hverdagslivet som troende.

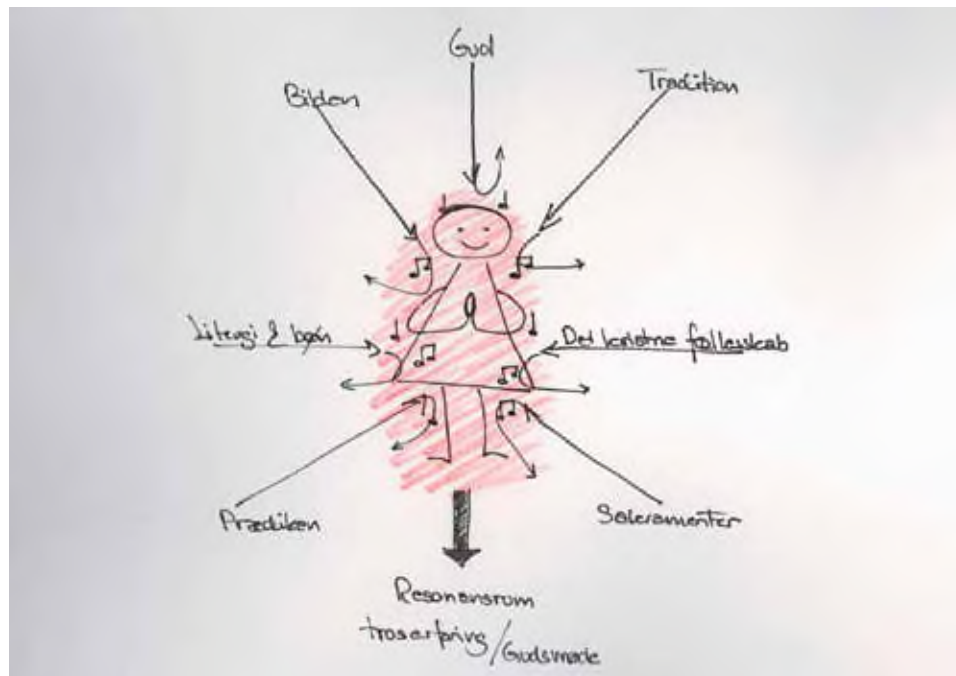
I pligtbegrebet ligger inkluderet messens og liturgiens forrang frem for noget andet om søndagen. Katolikken skal deltage i messen, jævnfør kirkens leveregler inspireret af Skt. Benedikts regel om, at man ikke bør forsømme messen. I en sekulariseret livsverden virker reglen for mange anakronistisk og umulig at leve op til i et liv, der som udgangspunkt både skal

troens indre og forpligtende liv.

I nutidens kulturelle kontekst er det ikke længere det normale at deltage i hver søndags messe. Messens liturgi byder sig ikke naturligt til som en medspiller i oplevelseskulturens mange tilbud om søndagen og er heller ikke ubetinget populær. Blandt andet erfarer mange unge mennesker, at det er nærmest anormalt i en almindelig kulturel kontekst, hvis messen vælges til frem for andre tilbud eller sociale forpligtelser i mere verdslig sammenhæng. Med pave Frans i *Evangeliets Glæde* kan man sige, at i dag har kulturen forrang frem for messens liturgi og bøn. Det har den konsekvens, at liturgien i dag må kæmpe på markedsvilkår på oplevelseskulturens arena og ikke har en forrang båret af pligt, som Skt. Benedikts regel foreskriver det.

Hvad er det gode liv?

Således indledningsvist scenen for Dr. Martin Rohner oplæg. Herefter stillede han det retoriske spørgsmål: "Hvad er det gode liv?" Han besvarede det med at det er, når vi er mennesker og er sammen med andre mennesker, i en livsverden der er vedkommende og imødekommende, hvor vi erfarer, vi er sammen i et fælles liv og hvor vi ser hverandre, som dem vi hver især faktisk er. Dvs. det gode liv er der, hvor der er resonans mellem os, vores medmennesker og omverden. Med andre ord er det gode liv den positive erfaring

I messens liturgi kommer vi ind i et kraftfelt, der åbner mulighed for at skabe resonans for troserfaring. Illustration: Ann-Lise Aasesdatter.

Dr. phil. Lic. theol. Martin Rohner. Foto: Universität Osnabrück.

rumme kirken og det omgivende samfunds mange tilbud. Rohner pegede på det faktum, at der er for meget andet, der frister uden for kirken og messens liturgi. Når man forsømmer messen med dens liturgi og bøn, mister man, ifølge Rohner, muligheden for sjælelig resonans, fordi det åndelige aspekt ikke bliver givet en anledning til at sætte an til en fornyet tone og indre klangbund. Heller ikke alle katolikker føler sig i virkeligheden forpligtet til at deltage i søndagens højmesse.

Det har den konsekvens, at det hellige og det regelmæssige møde med det hellige for mange slet ikke finder sted. I stedet er der en massiv påvirkning fra sekulære aktiviteter af meget forskellig karakter. For mange er det hellige i dag blevet et begreb uden erfaring og dermed uden resonans. Uden erfaringsgrundlagets subjektive optik oplever mange, ifølge Rohner, at føle sig fremmedgjorte overfor messens bøn og liturgi, fordi de mangler erfaringens klangbund i forhold til det åndelige aspekt i

af resonans i form af næstekærlighed og gensidig anerkendelse. Når det modsatte er tilfældet, er erfaringen negativ og jeg føler mig ikke elsket og anerkendt, ikke velkommen, men fremmedgjort af og i erfaringen af ikke at finde og ikke erfare resonans i mit indre.

Rohners svar er, at det gode liv nødvendigvis også indeholder mødet med og erfaringen af Gud, den Gud der ser os og er med os, som den vi er, skabt i Hans eget billede.

Med det svar peger Rohner på det essentielle i det, som gør hans tanker teologiske frem for religionsfilosofiske eller sociologiske, nemlig at den resonans, han taler om, som udgør det gode liv, er noget indre, noget sjæleligt og noget, der har med Gudsmødet og Gudserfaringen at gøre. I den sekulariserede kultur er der oftest fokus på det ydre, det mere, det hurtigere, det bedre – men det giver bare ikke, ifølge Rohner, resonans i det indre, i det sjælelige. Erfaringen bliver derfor for mange, at verden ikke kan give mig det, jeg

”

For mange er det hellige i dag blevet et begreb uden erfaring og dermed uden resonans...

søger, nemlig en indre resonans, og pointen for Rohner er, at der følgelig udvikles en slags kronisk sult, en slags umættelighed, fordi der opstår en indre tomhed, en sjælelig tomhed, fordi vi hverken møder Gud eller os selv, men spejles i ydre hændelser uden klangbund. Den tomhed bevirker en stadig sulten søgen efter andet og mere.

Messen som resonansrum

Rohner beskriver resonans som i sig selv værende en slags anråb /anruf fra verden, en slags svar til buen, når den sættes til strengen og omverden svarer med resonans, lyd der vender tilbage alias erfaringen af at leve og være i dialog med tiden, berørt af omgivelsernes væsen og dermed engageret som med og modspiller i en gensidig eksistentiel dialog, der i sig selv skaber resonans situeret i temaer, der taler til os qua situationens indre væsen. I dette resonansrum kan religionen alias Gud, den levende Gud, tale til os, bevæge os og engagere os i en levende, vedkommende og nærværende dialog.

Religionen, mener Rohner, virker i det konkrete liv og sætter resonans i det enkelte individ – og det mere eftertrykkeligt end nok så meget sekulariseret oplevelseskultur kan opbyde. I messens liturgi træffes vi nemlig i krydsfeltet af resonans fra flere niveauer, der eksistentielt er vedkommende. Vi træffes vertikalt, når Gud taler fra oven og diagonalt, når traditionen, liturgi, præstens prædiken eller læsningerne fra Biblen, fra forskellige retninger rammer os. Vi træffes horisontalt i det sociale rum mellem vores brødre og søstre i det kristne fællesskab og den fælles bøn. Rohner argumenterede dermed overbevisende for, at træfningen af messens liturgi og bøn, for både søgende og troende, har potentialet til at skabe resonans til troserfaring og Gudsmøde og dermed et svar på hvad det gode liv er, hvilket ellers er en arena, der har meget vanskelige kår i en gennemsekulariseret livsverden. Den logiske konsekvens af Rohners tanker er bl.a., at qua katolikkens pligt til deltagelse i høj-messen, skulle der alt andet lige være større træfsikkerhed for Gudserfaring blandt katolikker end blandt andre trosretninger. Om det helt forholder sig sådan, skal jeg ikke gøre mig klog på; men Rohners oplæg satte mange tanker og samtaler i gang og det har i sig selv været frugtbart og givet konkret erfaring af troens facetterede resonans på tværs af kirkeretninger.

”Jeg siger ja til Guds kærlighed hver eneste dag”

Niels Tiedemann voksede op i en familie, der var dybt engageret i Den katolske Kirke, men valgte som stort barn troen og Kirken fra og fandt først for alvor tilbage til Kirken for fem år siden midt i en livskrise. Nu glæder han sig dagligt over at opleve Guds nærvær – og er for nylig blevet novice i en benediktinsk lægorden.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

OBLATER ”Jeg styrter ikke rundt som en Duracell-kanin for at forsøge at afhjælpe al nød i verden. For det første er det umuligt, og for det andet ender det bare med, at jeg ikke bruger mine kræfter på den bedst mulige måde. I stedet prøver jeg at stille mig til rådighed for Gud hver dag og gøre det, jeg bliver kaldet til. Det kan være alt fra at hjælpe med papirarbejde til at lave brunch ved et arrangement hos benediktinerinderne på Åsebakken.”

58-årige Niels Tiedemann ligner bestemt ikke en Duracell-kanin. Han sidder roligt på en bænk i haven ved Plumcarden Abbey, et benediktinsk munkekloster i det nordlige Skotland. Her er han på knap to ugers retræte og har mulighed for at deltage i munkenes tidebønner, der strækker sig fra kl. 4.30 om morgenen til kl. 20 om aftenen. Derefter sænker stilheden sig over klosteret, og der er ro indtil næsten morgen.

”Jeg har ikke bestemte forventninger til mit ophold. Det vil vise sig, hvad Gud vil give mig. Jeg har efterhånden lært, at ting tager tid, og mit livsforløb viser, at alting ikke går efter en snor, når det handler om troen og forholdet til Kirken,” siger han.

Niels Tiedemann voksede op i en engageret katolsk familie med far, mor og tre børn. Hans far, Erling Tiedemann, der i den brede offentlighed især var kendt for sit politiske virke som amtsborgmester for Venstre og sit medlemskab og formandskab i Etisk Råd, var involveret i stort set alle forsamlinger i Kirken, hvor ikke-gejstlige kunne sidde. Han engagerede sig også i økumenisk og interreligiøst arbejde og var desuden redaktør af Katolsk Orientering 2003-2004. Niels Tiedemanns mor, Vivian, var også aktiv i en række kirkelige sammenhænge, bl.a. som en af de ledende kræfter i Danmarks Katolske Kvindeforening (DKKF).

Jeg valgte kirkegangen fra

”Mine søskende og jeg var med i kirke, fra vi var små, og vi gik i katolsk skole. Vi var også med på Øm, som familien havde et helt særligt forhold til, fordi min oldefar forærede grunden til kirken, og mine forældre mødte hinanden der. Jeg har mange gode minder fra børne- og ungdomslejre på Øm, men det var nok mest det sociale, der betød noget. Rent trosmæssigt gjorde det ikke stort indtryk på mig,” siger Niels Tiedemann.

Han tilføjer, at hans forældre ikke kunne bebrejde sig selv noget i forhold til at forsøge at formidle troen til deres børn.

”Men Kirken og troen er ikke nemme størrelser at formidle, og som store børn valgte både jeg og mine søskende kirkegangen fra,” fortæller Niels Tiedemann.

Han husker, at han som dreng syntes, at det var svært at forstå, hvad Kirkens påskeritualer gik ud på.

”Lidelseshistorien virkede voldsom og egentlig ret forfærdelig på mig. Jeg blev skræmt over Jesu død på korset, og blodet og vandet, der vældede fra hans side. I dag er nadveren noget af det vigtigste for mig, men det er vokset frem af en lang omvej.”

Hans forældre døde med et halvt års mellemrum for to-tre år siden, og hans bror

”Da jeg oplevede flere svære ting i mit liv på samme tid og erkendte min egen utilstrækkelighed, åbnede der sig en gylden mulighed for at åbne en dør på klem til Gud. Samtidig mærkede jeg – især efter at pave Frans var kommet til – en tilskyndelse til at søge tilbage til Kirken,” siger 58-årige Niels Tiedemann, der i juni blev optaget som novice hos benediktineroblaterne.

døde kort efter. Hans søster er katolsk gift og praktiserende katolik, og i løbet af de seneste fem år har Niels Tiedemann fundet vej tilbage til Kirken. Hans engagement i Kirken og troen er endda blevet så dybt og essentielt for ham, at han i juni i år blev optaget som novice i den benediktinske lægorden. I den forbindelse aflagde han midlertidige løfter om troskab, omvendelse og lydighed. Tre løfter, som svarer til dem, som nonnerne på Åsebakken, hvor Niels Tiedemann er tilknyttet som såkaldt oblat, har aflagt som evige løfter, og som munkene i Plumcarden Abbey i Skotland har aflagt. Niels Tiedemanns retræte i Skotland kommer i forlængelse af hans løfteaflæggelse som novice. Han ville gerne fordybe sig i benediktinsk spiritualitet og få fornemmelse af det klosterliv, som lægordenen tager afsæt i.

I dag er nadveren noget af det vigtigste for mig, men det er vokset frem af en lang omvej...

”Jeg har ikke selv noget kald til klosterlivet; men stilheden og det daglige tilvalg af Gud er blevet en ledetråd i mit liv,” siger han.

”Der er fristelser hver eneste dag, hvor jeg mærker en umiddelbar trang til at gøre noget, som hverken er godt for mig eller mine medmennesker. Men det styrker mig at tænke på, at når jeg undlader at følge mine naturlige tilskyndelser, vælger jeg Gud til. Det er hver gang en lille del af mit liv, jeg giver til Gud i kærlighed,” siger han og tilføjer, at han har fravalgt at leve med en kvinde, fordi han efter sin skilsmisse fortsat er katolsk gift med moren til sine børn på 17, 20 og 23 år.

Vendepunktet

Skilsmissen blev sammen med flere andre begivenheder et vendepunkt for Niels Tiedemann.

”Jeg blev skilt, holdt op med at arbejde som advokat og stoppede – tilskyndet af en læge, der mente, at antidepressiv medicin ingen effekt havde – med at tage den medicin, som jeg har taget i mange år, fordi jeg siden ungdommen har lidt af endogene depressioner. Det gik fint i begyndelsen, men da depotstofferne fra medicinen var brugt op, fik jeg det rigtig dårligt. Jeg fik en ordentlig tur i gulvet, og det gik op for mig, at jeg er totalt afhængig af relationer – til andre mennesker og til Gud,” siger han.

En morgen vågnede Niels Tiedemann og mærkede en glæde og lettelse strømme igennem kroppen, og han var ikke i tvivl om, at det var Guds nærvær. ”Siden har jeg mærket Guds nærvær hver eneste dag med vekslende intensitet. Jeg kan bedst beskrive det som en glæde og ro, der spreder sig i kroppen som en fysisk erfaring, der er lige så virkelig som det træ, jeg kan se derhenne,” siger han og peger ud i haven i Plumcarden Abbey. Niels Tiedemanns stærke Gudserfaring fik ham til at søge tilbage til Den katolske Kirke, som han ellers havde meldt sig ud af, da hans ældste barn skulle konfirmeres, fordi det virkede mest naturligt på ham, at han og børnene blev medlemmer af Folkekirken, så børnene kunne følges med deres skolekammerater til konfirmationsforberedelse.

”Da jeg fortalte mine børn, at nu var jeg blevet troende og ville melde mig ind i Den katolske Kirke igen, kom det som noget af en overraskelse for dem. De er stadig i gang med at finde ud af, hvad det betyder for dem – ligesom jeg selv er ved at finde ud af, hvad det betyder for mig,” siger Niels Tiedemann. Han tilføjer med et smil, at hans yngste datter på 17 år noget bekymret spurgte, om han så ville gå i kloster.

”Mit kald er ikke klosterlivet, og faktisk lever jeg ikke ret struktureret, så jeg kommer nok heller aldrig til at bede alle

tidebønnerne i min hverdag. Men klostrenes spiritualitet er en vigtig kilde til kirkens liv og inspirerer mig,” siger han.

Niels Tiedemann har ligesom andre mandlige retrætegæster på Plumcarden Abbey mulighed for at spise sammen med munkene til frokost og aften. Under måltiderne læses der højt af bibelske og andre kristne tekster, og om aftenen holder klostrets prior en kort lektion, hvor han typisk gennemgår en af Benedikts regler for klosterlivet.

Benediktinsk oblat

Og det var netop en studiekreds om Benedikts regel, der førte til, at Niels Tiedemann blev optaget som novice hos benediktineroblaterne. Han havde i en periode snuset til ignatiansk og karmelitisk spiritualitet, men stødte så på litteratur om benediktinsk klosterliv, og det tiltrak ham. Han meldte sig til en studiekreds på Åsebakken, hvor nogle lægfolk mødtes for at høre om Benedikts regel. En lørdag følte han en stærk tilskyndelse til at gå til messe på Åsebakken, og da der efter messen var et møde om muligheden for at blive optaget som oblat, var det, som om noget faldt på plads.

”Jeg var allerede engageret i menigheden i Bredgade, hvor jeg bl.a. sidder i forvaltningsrådet, fordi jeg der kan gøre brug af min erfaring fra arbejdet som advokat,” siger Niels Tiedemann, der er kommunalt ansat og arbejder med udbud af kontrakter. ”Men Åsebakken er et åndeligt kraftcenter med en ro og spiritualitet, som er meget vigtig.”

Han understreger, at han langt fra føler sig i stand til at leve op til sine idealer for et kristent liv.

”Men der hjælper min mor mig som trosmodel. Hun var inspireret af Thérèse af Lisieux og hendes vej, der handler om at gøre de små ting med stor kærlighed. Det forsøger jeg at holde fast i.”

Lægordener

Der findes mindst fem aktive katolske lægordener i Danmark, blandt dem benediktineroblaterne, som har fem medlemmer og fem novicer. Desuden er en række personer, der bor i Danmark, knyttet til benediktinske lægordener i andre lande.

En klog, stærk, betydningsfuld og højt elsket søster

Sr. Emma Martensen 4.11.1930-7.8.2018.

Tekst: Susanne Dietz

NEKROLOG Den 7. august døde sr. Emma Martensen, CSJ – 87 år gammel. Hun sov stille ind omgivet af sine medsøstre. Hun døde få dage før sit 60-års ordensjubelåm. En klog, stærk, betydningsfuld og højt elsket søster er ikke blandt os mere. Hun vil blive savnet og husket, for sr. Emma satte med sit dybtføjte kald gennem seks årtier på smukkeste vis sit mærke på sine medmennesker, på verden og på sit ordenssamfund.

Sr. Emma voksede op i en praktiserende katolsk familie i København i en søskendeflok på 5, blandt dem den senere biskop Hans L. Martensen. Hun fik allerede i barneårene den tanke, at hun ville tjene kirken. Hun var et svageligt barn, og gennem det kom trangen og blikket for at hjælpe samfundets svage og sårbare. Den trang blev yderligere bekræftet, da hun som 14-årig i 1945 oplevede bombardementet på Sankt Joseph Søstrenes franske skole på Frederiksberg. I 1949 blev hun student fra Aurehøj Statsgymnasium, og i 1951 blev hun lærerinde fra Blaagaard Seminarium. Lærgerningen var en åbenbaring for hende: ”Jeg foldede mig ud som en smuk sommerfugl. Jeg ser det stadig, som om Gud rørte ved mig”. Lærerkaldet fandt samhörighed med hendes kald om at blive ordenssøster, og hun søgte om optagelse ved Sankt Joseph Søstre.

I september 1955 indtrådte sr. Emma. Tiden som postulant og det første noviciatsår tilbragte hun på ledelsens opfordring i moderhuset i Chambéry Frankrig. I 1957 vendte hun tilbage til Danmark, hvor hun aflagde første løfter 1958 og evige løfter 1963. I disse formative år arbejdede hun tillige som lærerinde på Institut Sankt Joseph på Østerbro. Sideløbende læste hun psykologi på Københavns Universitet, hvor hun dimiterede i 1964. Hun fik sin drømmestilling som klinisk børnepsykolog på Glostrup Sygehus under forudsætning af, at hun lagde ordensdragten. Man var sikker på, at forældrene ville gå i panik ved synet af en nonne! Det var en svær beslutning. Megen identitet var knyttet til ordensdragten, og man følte sig nøgen uden. Med ledelsens opbakning, takkede sr. Emma alligevel ja til stillingen. Det blev til frugtbare år som psykolog og senere som chefpsykolog. Kald, kompetenceudvikling og virke gik hånd i hånd.

Sankt Joseph Søstrenes ledelse så sr. Emmas potentiale. Der var brug for, at hun tog del i ordenssamfundet ledelse, drift og udvikling. Det skyldtes ikke mindst den turbulente tid, Sankt Joseph Søstre var kastet ud i efter 2. Vatikan-koncil (1962-65) dekretet om modernisering, hvor nøgleordene var oprindelse og fornyelse. Ordenssamfundet var

på det tidspunkt internationalt organiseret i en række provinser, som tilsammen talte 4000 søstre. Som forberedelse til fornyelsen blev sr. Emma medlem af den internationale gruppe, som kortlagde ordenssamfundets oprindelse. Efterfølgende fik hun sæde i den internationale kommission, der udarbejdede de nye konstitutioner, som blev godkendt 1984. Det blev til radikale ændringer i form af en redefinering og omorganisering af ordenssamfundets virke og organisation, og det krævede en følsom og lydhør ledelse, såfremt søstre i alle aldre skulle komme helskindet igen. De kvaliteter besad sr. Emma, som lagde vægt på, at fornyelsen blev gennemført på en afbalanceret måde. I 1960'erne fik hun sæde i provinsrådet, og i 1975 blev hun valgt til provincialpriorinde. Hun stod dermed i spidsen for den danske provins' 286 søstre, som så en fremtid i møde med afvikling af institutioner, omskoling, omdefinering af virkefelter, nye balancer mellem fællesliv og bønsliv – og en kaldskrise som betød færre og ældre søstre. Det var en ubeskrivelig stor opgave, som sr. Emma løste med stor indføling og forståelse for den enkeltes søsters behov og betydning for fællesskabets fremtid.

I 1992 blev sr. Emma valgt ind i ordenssamfundets øverste ledelse som rådgiver i Generalrådet, der har sæde i Rom. Det blev til seks arbejdsomme år med megen rejseaktivitet til ordenens mange provinser verden over og etablering af nye missioner. En særlig hjertesag var grundlæggelsen af en mission i Tjekkiet i 1995, hvortil også danske søstre blev udsendt. Sr. Emma var ansvarlig for missionen frem til 2000.

I 1998 vendte sr. Emma tilbage til Danmark og fik stilling som åndelig vejleder på Sankt Joseph Søstrenes Retrætecenter på Stella Matutina, Mikkelsborg. Sr. Emmas kompetencer som psykolog og uddannelse som åndelig vejleder fra Loyola University of Chicago 1982, banede vejen for denne sidste arbejdsopgave. Sammen med centerets øvrige søstre var hun med til at konsolidere det i dag velbesøgte center. Mange mennesker har nydt godt af sr. Emmas kloge og empatiske vejledning.

Søster Emmas livsværk er svært at fange på få ord. Dybt forankret i sit kald var hun med sin sødmefyldte og empatiske personlighed allestedsnærværende, klog på det store og

Sr. Emma Martensen i dialog med medsøster. Foto: Omar Ingerslev.

Nyt ansigt på KO

KONSULENT Fra den 1. september 2017 er Palle Vinther tilknyttet KO som deltids-annoncekonsulent. Palle mener, at avisens læsere ikke alene er interesseret i tilbud om kurser, seminarer og højskoleophold, men også interesseret i ganske almindelige tilbud som forbrugere.

”Samtidigt er KO et velvalgt sted at udbyde rejser og pilgrimsture både på sogne- som på landsbasis. På det verdslige plan er de ca. 12.500 læsere også en målgruppe for daglighandel og byggemarkeder”, siger Palle Vinter og tilføjer: ”KO’s læsere afspejler det brede udsnit af den danske befolkning, så derfor vil de fleste annoncører have en målgruppe i avisen”.

Palle Vinther har en fortid i transportbranchen, hvor han, fra ganske ung, i 15 år ledede et speditionslager. Siden drev han i en årrække, sammen med hustruen Eva, et vinspeditionsfirma og en antikforretning på Åboulevarden samtidig med at han læste historie, hans store interesse, på universitetet om aftenen.

Efter at have arbejdet i et engros firma har Palle Vinther som selvstændig tømt dødsboer og udført plejehjemsflytninger.

KO’s nye annoncekonsulent håber at kunne øge annoncebuddet i avisen til gavn for læserne. Har avisens læsere idéer og/eller emner til annoncer, er de velkomne til at ringe ham på tlf. 50 56 09 49 eller sende en mail til annonce@katolskoriering.dk.

på den helt almindelige lidende og søgende menneskesjæl. Hun var en af tre danske søstre, som internationalt har sat de danske Sankt Joseph Søstre på verdenskortet (de andre var sr. Benedicte Ramsing og sr. Inge Helene Rosenberg).

Sr. Emma blev begravet 14. august på en smuk og solrig sensommerdag. Det fyldte kirkerum vidner om de mange facetter i hendes virke, og hvor meget hun betød. På bænke-sad familie og medsøstre, internationale repræsentanter fra Generalråd, den franske provins og missionen i Tjekkiet, en lang række ordenssamfund og en mangfoldighed af venner og bekendte. Lad disse mindeord afsluttes med sr. Emmas egne ord: ”Nadveren og foreningen med Kristus er centrum for mit liv. Jeg står i kirken og siger godnat til Vorherre”.

Det sker i bispedømmet

SEPTEMBER

Lørdag 1. kl. 13-16: Polsk valfart. Skt. Michaels Kirke i Pindstrup er pt. ved at blive renoveret, så den polske valfart vil i år finde sted til Esbjerg, hvor relikvier af den hellige pave Johannes Paul II befinder sig.

Program: Kl. 13: Festmesse med biskop Czesław Kozon og de tilstedeværende præster og menigheder. Efter messen er der mulighed for tilbedelsen af Det allerhelligste Sakramente og skriftemål. Kl. 16: Vesper og udsendelse. OBS! Vi spiser medbragt mad. Kaffe og drikkevarer fås på stedet.

Onsdag 12. kl. 19.30: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4 A: Ikoner og deres historie v/ sognepræst og kunsthistoriker Anne-Mette Gravgaard

Fredag 14. kl. 18-19.30: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale v/pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Søndag 16. kl. 11- 16: Katolsk Menighedspleje afholder Mikkelsmarked i Skt Ansgars menighedssal, Bredgade 69A. Loppefund, café, bogmarked og religiøse effekter.

Fredag 28. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

2. og 4. torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17:00-19:30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefonid kun i åbningstiden).

Hver onsdag kl. 13:00-16:30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84.

Hver søndag kl. 21:00-22:30: Stille tilbedelse i Jesu Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 26 43 19 08.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO’s redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Hun brænder for bøger

Susanne Balslev er ny biblioteksleder på Sankt Andreas Bibliotek fra 1. september.

SAB ”Jeg kan næsten ikke vente”, siger 61-årige Susanne Balslev med glød i stemmen. Hun blev den foretrukne af 39 ansøgere og er fra den 1. september ansat som ny biblioteksleder på bispedømmets teologiske bibliotek, Sankt Andreas Bibliotek. Her vil hun til en begyndelse arbejde en måned sammen med nuværende biblioteksleder Kate Toft Madsen, der går på efterløn den 1. oktober.

Med Susanne har bispedømmet fået en klassisk all round bibliotekar, der brænder for at vise lånerne vej til de skjulte skatte i bøgernes verden. Susanne arbejdede i 20 år på Københavns Kommunes hovedbibliotek i Krystalgade, hvor hun var ansat i den skønlitterære afdeling. Hendes skattejagter i bibliotekets kældre blev et stort hit. Her viste hun lånerne det skjulte guld i magasinerne – de gemte og glemte bøger. Lånerne var begejstrede og udlånstallet steg.

Teologisk litteratur er en del af Susannes alsidige baggrund. Hun startede som bibliotekar i Holbæk Kommune, hvor hun overtog ansvaret for en stor samling af bøger om teologi og religion. Samlingen var opbygget

Nyansat bibliotekar på Sankt Andreas Bibliotek per 1. september – Susanne Balslev.

af stadsbibliotekar Jørgen Bavnhøj. Her læste hun blandt andet kirkefædre og Sankt Ignatius Loyola. Sankt Andreas Bibliotek kender hun i forvejen fra dengang det lå ved Det teologiske Fakultet i Købmagergade

Susanne har også arbejdet med inddatering og klassificering af bøger på Ålborg Universitet i Center for design, innovation og bæredygtig omstilling. På DBC (Dansk BiblioteksCenter) har hun blandt andet lavet foldere og forfatterportrætter og læst korrektur.

”Jeg glæder mig meget til at lære den her fantastiske bogsamling nærmere at kende”, siger Susanne, der er meget begejstret for de ni fagreferenter, der fungerer som bibliotekets oplysningstjeneste.

På Sankt Andreas Bibliotek skal Susanne overtage ansvaret for bibliotekets daglige drift i teamwork med bibliotekets frivillige. Hun er ansat i femten timer ugentligt til at tage sig af SAB og Katolsk historisk Arkiv. P.t. kan hun ikke sige noget om nye planer eller tiltag, fordi hun først skal lære samlingen at kende. Susanne er eneste lønede arbejdskraft på Sankt Andreas Bibliotek. I alt 16 forskellige personer arbejder i forskellige funktioner ulønnet for biblioteket – heraf seks i bestyrelsen, otte som fagreferenter og fem som assistenter. LR

Om uddannelse og rekruttering af præster

Præsteuddannelsen skal være sammenlignelig med andre uddannelser. Ingen særlig grund til præstecelibat i dag.

Eftersom ”Pastoralrådet...har under biskoppens myndighed og ledelse medansvar for alle forhold af pastoral karakter, der angår bispedømmet, for at gudsfolkets liv og aktivitet må blive i stadig større samklang med Evangeliet” (Bispedømmets hjemmeside), er det selvfølgelig, at Pastoralrådet har indseende med uddannelsen af vore præster. Så meget mere som det udtrykkeligt står i ritualet for præstevielse, at biskoppen før selve vielsen spørger regens - dvs. den ansvarlige for kandidatens uddannelse – om kandidaten er værdig? Regens skal svare, at folket og de ansvarlige er blevet spurgt, og at kandidaten er værdig.

Da jeg er medlem af pastoralrådet og derfor medansvarlig for gudsfolkets liv, interesserer jeg mig for uddannelsen af vore præster og selvfølgelig også for rekrutteringen af katolske præster i almindelighed.

Med hensyn til rekrutteringen af præster har det været et ønske, at præsterne levede i cølibat siden i alt fald synoden i Elvira i 303. Det er dog nok først efter I. Laterankoncil 1123, at kravet for alvor søgtes gennemført. Det var en konsekvens af det velkendte konkordat i Worms i 1122, hvor den tyske konge og paven kom overens med hensyn til kirkens ejendomme og indtægter. Det handlede om bl.a. præsternes eventuelle børn og deres arveret. Kongerne i Tyskland og også her i Danmark gav store gaver til Kirken, og disse gaver ønskede kongerne ikke skulle gå til præsternes eventuelle børn og hustruer.

Den løn som Ansgarstiftelsen kan tilbyde præster i Danmark (og i andre lande), kan ikke række til en familie med ægtefælle og børn (se regnskab på www.katolsk.dk). Nu er det sådan, at kvinder i Vesteuropa og Nordamerika har deres eget arbejde og deres egen indtægt – de er ikke afhængige af ægtefællens indtægt. Så det økonomiske argument for cølibat er ikke gyldigt i vor tid. Ægteparret vil i de fleste tilfælde have to indtægter.

Og som Paulus skriver i 1 Kor 9, 3ff: ”Her er mit forsvaret over for dem, der kritiserer mig: Har vi ikke ret til at spise og drikke? Er vi ikke i vor gode ret til at have en søster til hustru og tage hende med os ligesom de andre apostle og Herrens brødre og Kefas?” Der er i vor tid ingen særlig begrundelse for, at vore præster lever i cølibat, vi kan altså også have gifte præster, som det er tilfældet hos vore søstre og brødre hos de lutherske, de ortodokse og de anglikanske kristne.

Det andet anliggende for mig er uddannelsen af vore præster. I Europa har vi i en del år haft et fælles system

for evaluering af videregående uddannelser – systemet kaldes ECTS point. Systemet betyder, at alle videregående uddannelser ved alle europæiske institutioner for videregående uddannelser tildeles et antal point for hvert uddannelsesmodul. Det kan handle fx om et kursus i latin til et vist niveau afhængigt af antal uddannelseslektioner og forventet hjemmeforbereelse. Og det handler også om alle andre deleksaminer. For at nå den akademiske grad ”bachelor” skal studenten erhverve sig 180 ECTS points. For at opnå højere akademiske grader kræves flere points.

ECTS systemet gør det muligt at sammenligne uddannelserne i hele Europa. Det kan vi bruge, når vi vil vurdere indholdet af vore præsters uddannelse. Det gør det også muligt for studenterne at følge uddannelserne på forskellige universiteter i Europa.

Den katolske kirkeret har en række krav til præsteuddannelsen. De studerende skal sprogligt kende til latin, og de skal kende sproget og kulturen i det land – de lande – som de skal virke i. De skal have kendskab til Bibelen – GT og NT. De skal vide noget om kirkehistorie, om filosofi, om liturgi, om dogmatik, om moralteologi/etik og om det pastorale arbejde i menigheden.

På Ansgarstiftelsens hjemmeside kan man finde Kirkens regnskab. Det balancerer med ca. kr. 25 mio. Udgiften til præsteuddannelsen var i 2017 knap kr. 1 mio. Det beløb kan reduceres. Indholdet i de teologiske basisfag latin, bibelkundskab, kirkehistorie og filosofi er omtrent det samme i hele Europa, de giver de samme ECTS points. Således kan præstestuderende fra alle EU-lande, der vil arbejde i fx Danmark lade sig indskrive sig ved et dansk universitet. De kan så følge de fag og den undervisning, som biskoppen og Vatikanet kræver/godkender. Når den præstestuderende følger undervisningen ved et dansk universitet, er det lettere for Pastoralrådet at vurdere de præstestuderendes kvalifikationer, og ved selve præstevielsen kan regens med bedre samvittighed bekræfte, at kandidaten er egnet. Ved at studere i Danmark har de studerende ret til dansk SU, derved sparer Ansgarstiftelsen udgifter til studier i udlandet. De afsluttende uddannelser til kandidatgraden kan foregå fx i Rom.

Kirkeretten ønsker, at de præstestuderende lever i et klosterlignende fællesskab. Det kan lade sig gøre ved at følge min model. Vi har faciliteter i Vedbæk, på Østerbro, på Vesterbro, på Frederiksberg og i Århus, hvor der kan leves i klosterlignende fællesskaber.

Paul Jørgensen, 2300 København S.

Reception

Alle er hjerteligt velkomne til reception torsdag den 27. september kl. 15.30 i Sankt Andreas Bibliotek for afgående bestyrelsesformand Helge Clausen og afgående biblioteksleder Kate Toft Madsen. Her vil der også være anledning til at hilse på den nye biblioteksleder Susanne Balslev. Ny bestyrelsesformand er Sebastian Olden-Jørgensen.

Samtalehjælp søges

Man kan ikke dyrke teologi uden samtalepartner. Jeg har gjort det de sidste år, men har brug for hjælp, hvis min lille bog ”På vej mod opstandelsen” skal udkomme. Den er en kommentar til 2. Korintherbrev 5,1. hvor Paulus lover os, at vi vil komme hjem i himlen, så snart vi dør. At et så opmuntrende budskab ikke kendes meget er forbavsende, men desværre korrekt. Selv den katolske katekismus ignorerer det. Heldigvis bygger det nye katolske begravelsesritual på det.

Hvad ønsker jeg mig? En katolik, som synes, at det vil vare længe at vente på at komme i himlen til dommedag. Derfor tilbyder jeg min hjælp til at fortolke 2. Korintherbrev 5,1. som lover os, at vi straks kommer i himlen, når vi dør.

Selvfølgelig er det en fagbog, men det kræver ikke særlig kompetence at læse teksten med kritiske øjne, og jeg kan love en del overraskelser

Jeg har brug for en, som vil se kritisk på min lille bog (ca. 100 sider) eller i det mindst de mere afgørende eller mere kontroversielle afsnit. Min kone har lovet at tage sig af det sproglige; men der er nok at tage fat på i indholdet.

Jean-Pierre Duclos Tlf. 47 31 32 13; gunhildlindstroem@gmail.com.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

September

1. *grøn*. Lørdag i 21. alm.uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**
 V. Sl 33,12-13.18-19.20-21.
 R. Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.
 L.: 1 Kor 1,26-31. Ev.: Matt 25,14-30.
1. **Lørdagften i Domkirken**
ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION
 (h)
 1. *vesper til Kirkevielse*
Bededag for præste- og ordenskald
Bededag for Skaberværket
2. *hvid*. Søndag. **i Domkirken:**
ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION
 (h) (22. ALM. SØNDAG)
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: 1 Kong 8,22-23.27-30
 V. Sl 84.3.4.5+10.11
 R. Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre!
 2.L.: 1 Kor 3,9b-11.16-17
 Ev.: Joh 2,13-22 eller Joh 4,19-24
 2. *vesper til Kirkevielse*
I andre kirker:
2. *grøn*. 22. ALM. SØNDAG. (II Ps).
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: 5 Mos 4,1-2.6-8;
 V. Sl 15,2-3a.3bc+4bc.5.
 R. Herre, hvem kan være gæst i dit telt?
 2.L.: Jak 1,17-18.21b-22.27.
 Ev.: Mark 7,1-8.14-15.21-23.
3. *hvid*. Mandag i 22.alm.uge. (II Ps).
Gregor den Store, pave og kirkelærer (†604) (m)
 V. Sl 119,97.98.99.100.101.102.
 R. Hvor jeg elsker din lov, Herre!
 L.: 1 Kor 2,1-5. Ev.: Luk 4,16-30.
4. *grøn*. Tirsdag i 22.alm.uge. (II Ps).
 V. Sl 145,8-9.10-11.12-13ab.13cd-14.
 R. Herren er retfærdig på alle sine veje.
 L.: 1 Kor 2,10b-16. Ev.: Luk 4,31-37.
5. *grøn*. Onsdag i 22.alm.uge. (II Ps).
 V. Sl 33,12-13.14-15.20-21.
 R. Lykkeligt det folk, som Gud har udvalgt sig til ejendom.
 L.: 1 Kor 3,1-9. Ev.: Luk 4,38-44.
(Teresa af Calcutta, ordenssøster (†1997), kan fejres)
6. *grøn*. Torsdag i 22.alm.uge. (II Ps).
 V. Sl 24,1-2.3-4ab.5-6.
 R. Jorden med alt, hvad den rummer, tilhører Herren.
 L.: 1 Kor 3,18-23. Ev.: Luk 5,1-11.
7. *hvid*. Fredag.
I andre kirker:
 ÅRS DAGEN FOR DOMKIRKENS KONSEKRATION (f)
(Læsninger som 2. september i Domkirken, hvor der vælges enten 1. eller 2. læsning.)
I Domkirken:
7. *grøn*. Fredag i 22.alm.uge. (II Ps).
 V. Sl 37,3-4.5-6.27-28.39-40.
 R. Retfærdiges frelse kommer fra Herren.
 L.: 1 Kor 4,1-5. Ev.: Luk 5,33-39.
8. *hvid*. Lørdag. JOMFRU MARIAS FØDSEL (f)
Gl. Jomfru Marias pf.
 L.: Mika 5,1-4a eller Rom 8,28-30
 V. Sl 13,6ab.6cd
 R. Jeg vil glæde mig højlig i Herren!
 Ev.: Matt 1,1-16.18-23 eller 1,18-23

9. *grøn*. 23. ALM. SØNDAG.
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: Es 35,4-7a;
 V. Sl 146,6c-7.8-9a.9bc-10.
 R. Min sjæl, lovpris Herren! Eller: R. Halleluja!
 2.L.: Jak 2,1-5. Ev.: Mark 7,31-37.
10. *grøn*. Mandag i 23.alm.uge. (III Ps).
 V. Sl 5,5-6a.6b-7.12.
 R. Herre, led mig i din retfærdighed.
 L.: 1 Kor 5,1-8. Ev.: Luk 6,6-11.
11. *grøn*. Tirsdag i 23.alm.uge. (III Ps).
 V. Sl 149,1-2.3-4.5-6a+9b.
 R. Herren glæder sig over sit folk.
 L.: 1 Kor 6,1-11. Ev.: Luk 6,12-19.
12. *grøn*. Onsdag i 23.alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Jomfru Marias hellige navn**
 V. Sl 45,11-12.14-15.16-17.
 R. Hør efter, min datter, lyt opmærksomt!
 L.: 1 Kor 7,25-31. Ev.: Luk 6,20-26.
13. *hvid*. Torsdag i 23.alm.uge. (III Ps).
Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer (†407) (m)
 V. Sl 139,1-3.13-14ab.23-24.
 R. Led mig ad evigheds vej.
 L.: 1 Kor 8,1b-7.11-13. Ev.: Luk 6,27-38.
14. *rod*. Fredag. DET HELLIGE KORS' OPHØJELSE (f)
Gl. Sær. pf. eller Pass. pf.
 1.L.: 4 Mos 21,4-9 eller Fil 2,6-11
 V. Sl 78,1-2.34-35.36-37.38
 R. Glem ikke Guds gerninger, men hold hans befalinger.
 Ev.: Joh 3,3-17
15. *hvid*. Lørdag i 23.alm.uge. (III Ps).
Jomfru Marias Smerter (m)
Sekvens ad libitum. Egne læsninger:
 L.: Hebr 5,7-9
 V. Sl 31,2-3a.3bc-4.5-6.15-16.20
 R. Frels mig, Herre, i din miskundhed!
 Ev.: Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35
16. *grøn*. 24. ALM. SØNDAG. (IV Ps).
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: Es 50,5-9a;
 V. Sl 116,1-2.3-4.5-6.8-9.
 R. Jeg kan vandre for Herrens ansigt i de levendes land.
 Eller: R. Halleluja!
 2.L.: Jak 2,14-18.
 Ev.: Mark 8,27-35.
17. *grøn*. Mandag i 24.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Robert Bellarmin**, biskop og kirkelærer (†1621)
 V. Sl 40,7-8a.8b-9.10.17.
 R. Vi forkynder Herrens død, indtil han kommer.
 L.: 1 Kor 11,17-26.33. Ev.: Luk 7,1-10.
(Hildegard af Bingen, abbedisse (†1179), kan fejres)
18. *grøn*. Tirsdag i 24.alm.uge. (IV Ps).
 V. Sl 100,1b-2.3.4.5.
 R. Vi er hans folk og de får, han vogter.
 L.: 1 Kor 12,12-14.27-31a. Ev.: Luk 7,11-17.
19. *grøn*. Onsdag i 24.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *rod*. **Januarius**, biskop og martyr (†305)
 V. Sl 33,2-3.4-5.12+22.
 R. Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.
 L.: 1 Kor 12,31—13,13. Ev.: Luk 7,31-35.
20. *rod*. Torsdag i 24.alm.uge. (IV Ps).
Andreas Kim Taegon, præst, og **Paulus Chong Hasang og lidelsesfæller**, martyrer (†19. årh.) (m)
 V. Sl 118,1-2.16-17.28.
 R. Tak Herren, for han er god

- Eller R. Halleluja!
 L.: 1 Kor 15,1-11. Ev.: Luk 7,36-50.
21. *rod*. Fredag. MATTÆUS, apostel og evangelist (f)
Gl. Ap. pf.
 L.: Ef 4,1-7.11-13
 V. Sl 19,2-3.4-5ab
 R. Deres tale er nået til jorderigs ende.
 Ev.: Matt 9,9-13
22. *grøn*. Lørdag i 24.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**
 V. Sl 56,10.11-12.13-14.
 R. Jeg kan vandre for Guds ansigt i livets lys.
 L.: 1 Kor 15,35-37.42-49. Ev.: Luk 8,4-15.
23. *grøn*. 25. ALM. SØNDAG. (I Ps).
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: Visd 2,12.17-20;
 V. Sl 54,3-4.5.6+8.
 R. Gud er min hjælper, Herren styrker mig.
 2.L.: Jak 3,16-4,3.
 Ev.: Mark 9,30-37.
Kollekt for Katolsk Menighedspleje.
24. *grøn*. Mandag i 25.alm.uge. (I Ps).
 V. Sl 15,2.3.4.5.
 R. Den retfærdige skal bo på dit hellige bjerg.
 L.: Ordsp 3,27-35. Ev.: Luk 8,16-18.
25. *grøn*. Tirsdag i 25.alm.uge. (I Ps).
 V. Sl 119,1.27.30.34.35.44.
 R. Før mig ad den sti, du befaler.
 L.: Ordsp 21,1-6.10-13. Ev.: Luk 8,19-21.
I konsekrerede kirker undtagen Domkirken
1. vesper til Kirkevielsesfest
26. *hvid*. Onsdag. **KIRKEVIELSESFEST** (h)
Alt som 3. september i Domkirken
I andre kirker – også i Domkirken
grøn. Onsdag i 25.alm.uge. (I Ps).
 Eller *rod*. **Cosmas og Damian**, martyrer (†3. årh.)
 V. Sl 119,29.72.89.101.104.163.
 R. Dine ord er en lygte for min fod.
 L.: Ordsp 30,5-9. Ev.: Luk 9,1-6.
27. *hvid*. Torsdag i 25.alm.uge. (I Ps).
Vincent af Paul, præst (†1660) (m)
 V. Sl 90,3-4.5-6.12-13.14+17.
 R. Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.
 L.: Præd 1,2-11. Ev.: Luk 9,7-9.
28. *grøn*. Fredag i 25.alm.uge. (I Ps).
 Eller *rod*. **Wenceslaus**, martyr (†929)
 Eller *rod*. **Laurentius Ruiz og lidelsesfæller**, martyrer (†omkr. 1635)
 V. Sl 144,1a+2abc.3-4.
 R. Lovet være Herren, min klippe.
 L.: Præd 3,1-11. Ev.: Luk 9,18-22.
29. *hvid*. Lørdag. DE HELLIGE ÆRKEENGLE, MICHAEL, GABRIEL OG RAFAEL (f)
Gl. Englenes. pf.
 L.: Dan 7,9-10.13-14 eller Åb 12,7-12a
 V. Sl 138,1-2a.2bc.3-4-5
 R. Herre, jeg vil lovsynge dig for englenerne.
 Ev.: Joh 1,47-51
30. *grøn*. 26. ALM. SØNDAG.
 * *Gl. Cr. Alm. S. pf.*
 1.L.: 4 Mos 11,25-29;
 V. Sl 19,8.10.12-13.14.
 R. Herrens forordninger er retskafne, de glæder hjertet.
 2.L.: Jak 5,1-6.
 Ev.: Mark 9,38-43.45.47-48.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 11, som udkommer den **21. september 2018** skal være KO i hænde senest den **3. september 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 12, som udkommer den **12. oktober 2018**, skal være KO i hænde senest den **24. september 2018**.

Biskoppens kalender – September 2018

1. kl. 13:00 Polsk Valfart til Esbjerg
2. kl. 10:00 Præsteindsættelse i Sankt Pauls Kirke, Taastrup
- 5.-12. Møde i Den Nordiske Bispekonference i Stettin
- 13.-16. CCEE i Polen
- 17.-21. Præstestudieuge, Magleås
25. kl. 14:00 Møde i Økonomisk Råd
26. kl. 10:00 Møde i Biskoppeligt Råd
27. kl. 15:30 Reception i Sankt Andreas Bibliotek
28. kl. 17:00 Løfteafleggelse hos Liobasøstrene, Frederiksberg
30. Caritas dag i Sankt Knud Lavard, Lyngby

Bønnens Apostolat

September 2018

I denne måned beder vi for hele verden med særligt fokus på unge mennesker i Afrika – at de unge i Afrika må have adgang til undervisning og arbejde i deres egne lande.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand

- Tryghed & Nærvær -

Du kan trykt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk**Mere synlighed?**Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 12.500** katolske læsere. Kontakt os på annonce@katolskoriering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Lensbaron og lensbaronesse

STAMPE CHARISIUS LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og børnerige katolske familier i meget svære økonomiske kår.

Legatportion kan søges ved skriftlig henvendelse med ansøgningsskema tilgængeligt på hjemmesiden www.stampelegat.dk. Skemaet skal være modtaget senest d. 1. oktober 2018 med fyldige oplysninger og påtegning af sognepræst eller anden gejstlig myndighed. Angiv venligst e-mail til korrespondance og bankoplysninger: Reg. og kontonummer til overførsel af evt. legatportion.

Alle ansøgere, der opfylder ansøgningskriterierne og ansøger inden tidsfristen, får skriftligt svar inden Jul.

Ansøgning sendes til bestyrelsens formand Jens Kaaber Pors, Pernillevej 7, 2400 NV.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

MobilePay

KATOLSK INFOBUTIK**Katolske Bøger og Brugskunst**Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

www.advocation.dk

Lundtoftgårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.**Stiftelsen MariaHjemmet**

yder støtte til katolikker, der har afsluttet folkeskolen og er under uddannelse.

År 2018-skemaet downloades fra stiftelsens hjemmeside www.mariahjemmet.dk. Den udfyldte ansøgning skal indeholde en påtegning fra sognepræst eller anden gejstlig myndighed og sendes med posten til stiftelsens formand: Jens Kaaber Pors, Pernillevej 7, 2400 NV, senest d. 1. oktober 2018.

Alle ansøgere, der opfylder ansøgningskriterierne og ansøger inden tidsfristen, får skriftligt svar inden Jul.

Pave Frans' natur- og samfundssyn**Mandag 10. september kl. 19.30**

Dobbeltforedrag ved Pablo Rolando Cristoffanini (cand. mag, Ph.d. og lektor på Institut for Kultur- og Globaliseringsstudier på Aalborg Universitet) og pastor Robert Culat, præst for den fransk- og italiensksprogede menighed i København.

Sted: Niels Steensens Kollegium – indgang gennem Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183D, 2100 København Ø.**Arrangør:** Academicum Catholicum**Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
– også når du er borte**

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:**Katolsk Bispekontor**

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Ubeskåret støttewww.vincentgrupperne.dk

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**

Telefon: 31 35 35 60

Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk**Informationschef:**

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz**Layout:** Carsten Meyer-Jensen**Annoncer:** Niels Messerschmidt,
annonce@katolskoriering.dk**Medarbejdere i dette nr.:** Christopher Bonde, Eva Maria Nielsen, Niels Henrik Assing, Hans Jensen, Veronica Snerle Holsting, pater Paul Marx OMI, Ann-Lise Aasesdatter, Malene Fenger-Grøndahl, Omar Ingerslev og Susanne Dietz.**Redaktion og annoncer:**

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskoriering.dk. Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.**Tryk** Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

”Jeg kommer tilbage!”

De nordiske biskoppers hyrdebrev i anledning af Den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældres relikviers pilgrimsrejse i de nordiske lande.

HYRDEBREV Hele vort liv på denne jord er en pilgrimsrejse. Vi er som Kirke, som Guds hellige folk, på vandring til den evige herlighed, som Faderen har åbnet for os. Som Israels folk ved sin udgang fra Ægypten lagde det gamle land bag sig, må vi også på vor vej til det forjættede land lægge synden bag os.

På denne pilgrimsrejse er Jesus og hans helgener altid med os. Dette vil blive særligt tydeligt for os, når den hellige Thérèse af Jesusbarnets relikvier sammen med relikvierne af hendes helgenkårede forældre –Louis og Zélie Martin – foretager en pilgrimsrejse gennem vore nordiske lande.

Allerede i Kirkens første tid begyndte de kristne af fejre eukaristien på martyrenes

grave. Deres relikvier blev til et synligt tegn på frelsen, som gennem Guds menneskevordelse berører alt menneskeligt. Som mennesker er vi altid afhængige af legemlige og materielle ting, der hjælper os til at tage imod Guds forløsende nåde midt i vor livsvirkelighed. Som jeres biskopper håber vi, at denne pilgrimsrejse vil hjælpe mange til en nyopdagelse af Guds tilstedeværelse og hans handlen i vor tid.

Thérèse af Jesusbarnet er én af de kvindelige kirkelærere, som har hjulpet utallige mennesker til at tage imod Guds faderlige barmhjertighed i deres liv. Både i sit eget liv og i sine skrifter viser hun tilbage til det centrale budskab i evangeliet: At Faderen har sendt sin enbårne Søn til os for at gøre os til sine elskede børn.

Opdagelsen af dette barnekår er menneskets store glæde. I vor svaghed og ydmyghed bliver den store nåde og værdighed os til del, som hæver os op til Gud midt i vort hverdagslivs små situationer. Vor skrøbelighed er ingen hindring på vejen. Gud har sendt sin Søn netop til de svage, de skrøbelige og synderne. ”*Han har set til sin ringe tjenerinde*” (Luk 1,48) siger Jomfru Maria i sin lovsang Magnificat. Thérèses budskab er et ekko af denne lovsang, som bliver gentaget hver aften i Kirkens liturgi i vesperen. Som Maria vil Thérèse lære os at gå ”den lille vej”, saligprisningernes vej i nærheden og i efterfølgelsen af Jesus. Gennem dåbens nåde har vi lov til at dele Jesu inderligste forhold til Faderen. Vi bliver ”sønner i Sønnen”, som kirkefædrene siger. Vi har lov til at slutte os til Jesu bøn og i ham modtage Faderens ømme, ja ægte moderlige kærlighed.

Thérèse følte allerede tidligt et stærkt ønske om helt at hengive sig til Gud og gøre alt for ham. I sin familie erfarede hun

megen kærlighed og omsorg. Hendes mor døde tidligt, og dette tab var meget svært for den lille pige, også selv om faderen, Louis Martin, var yderst opmærksom over for hende og hendes søstre.

I Jomfru Maria fandt hun en ny mor, som hjalp hende med at finde hendes vej i livet. Men det kostede den overfølsomme pige meget at overgive sig helt til Gud og ikke blive hængende i selvmedlidenhed. Hun selv taler om ”Julenåden”, Helligåndens kraft, der pludselig kom over hende og førte hende til at glemme sig selv og sine problemer og i stedet forlade sig på Guds barmhjertighed og stole på ham.

Thérèse følte tidligt kaldet til livet som karmelit. Allerede som 15-årig lykkedes det hende at overvinde alle hindringer og indtræde i karmel i Lisieux. I sit hjerte følte hun et dybt kald til at gøre alt for Gud. Hun kunne så at sige ikke kun stille sig tilfreds med eet kald. Så erkendte hun, at hun fik lov til at leve i Kirkens hjerte, som brænder af

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
 42512
 Afsender: Katolsk Orientering
 Katolsk Orientering · nr. 10
 31. august 2018 · 44. årgang

PP
 DANMARK

kærlighed til Jesus.

Dér falder alle kald sammen og går op i hinanden. Dér kunne hun virkelig gøre alle kald, som hun ikke egenhændigt formåede at realisere. På denne måde kan hun i dag også hjælpe os til opdagelsen af den indre mystiske side af Kirken.

Midt i Kirken kunne hun som Kristi brud leve helt med Kristus, brudgommen. Dér kunne hans hjerte uophørligt tale til hendes hjerte. Thérèse fandt sit kontemplative kald som karmelit i Kirkens hjerte, hvor hun kunne leve i vedvarende bøn for menneskenes frelse.

Derfor kunne hun også erklæres som værnehelgen for missionerne ved siden af den hellige Frans Xavier. Selv om hun aldrig forlod sit kloster, kunne Thérèse ved sin bøn og sin overgivelse til Kristus inspirere mange mennesker til at tage imod evangeliet, vende stadigt mere om til Kristus og følge ham efter med stadig større overgivelse.

Det er vigtigt i vor tid at forsøge at åbne sig for denne dybe dimension af Kirkens mysterium. For nogle består den fare, at de reducerer Kirken til en institution eller organisation, eller bliver hængende i en mere ideologisk opfattelse af Kirken, hvad enten det er i en liberal eller traditionalistisk ånd. Thérèse hjælper os med at forstå, at Kirken er vor mor; på hendes skød lærer vi at leve i stadig bøn og i hengivelse til vor Fader i Himlen. Thérèse kan inspirere os, at være mere bevidste om, at vi ikke mindst i vore sekulariserede lande, har et stort ansvar for som katolikker at aflægge vidnesbyrd om Kirkens sande væsen som en kærlig mor for alle dem, der ikke føler sig elsket eller set.

I løbet af sit korte liv i Karmel i Lisieux levede Thérèse et intensivt åndeligt liv.

Men lidelsen manglede aldrig. Tidligt fik hun tuberkulose og gennemgik samtidig en sjælens mørke nat. I den sidste tid af sit liv mistede hun troens følelsesmæssige erfaring. Pludselig var det, som om lyset var blevet slukket og Gud ganske simpelt forsvandt. Dog så hun denne tomhed som en nåde, som forenede hende endnu mere med Jesus i hans fornedrelse og hans lidelse for vor frelses skyld. Hun levede sig ind i gudsfornægternes situation og fik lov at spise deres tørre brød. Hun så bevidst på gudsforladthedens mørke nat som en stedfortrædende solidaritet med dem, der sagde, at de ikke kunne tro på Gud. På denne måde blev hun til hjælp for mange til at opdage troens inderste kerne, som snarere består i viljens hengivelse end i sanselige oplevelser.

”Jeg dør ikke, jeg går ind til livet”, sagde

Relikvierne fra Thérèse af Lisieux har været verden rundt. Her er de udstillet i Tyskland i en kirke i Steinbach i delstaten Saarland.

Thérèse, da hun var tæt på sit livs afslutning her på jorden. Det ægte og sande liv venter os i evighedens saliggørende beskuelse. Så vil vi skue Gud, som han er: Så får vi lov til at leve i stadig tilbedelse og lovsang.

Samtidig var Thérèse sig bevidst, at engle og helgener i himlen også har en mission for os, som lever her på jorden. Hun har selv sagt: ”Jeg kommer tilbage”. Fra himlen ville hun fortsætte med at gøre godt på jorden. Mange mennesker med forskellig baggrund har fået lov til at erfare hendes hjælp, ofte meget konkrete nådesbevisninger. Hun taler selv om en ”regn af roser”, derfor bliver hun ofte fremstillet med en buket roser i skødet. Hun vil formidle Guds faderlige og gode nåde til os. Midt i vor almindelige hverdag kan vi erfare Guds omsorg, ofte i små, fordringsløse ting, som fylder vor hverdag. Thérèse taler om den ”lille vej”, på hvilken

vi får lov til at modtage de store nådegaver, som Jesus hele tiden vil give os.

Vi har lov til at forstå denne pilgrimsrejse med Thérèses og hendes forældres relikvier som et synligt, ja som et legemligt udtryk for Guds uendelige barmhjertighed mod sit folk. Hun minder os også om vort eget kald: at lade os forvandle af Guds nåde i Jesus Kristus. Da kan vi give evangeliets budskab videre til alle, som vi møder på vor jordiske vandring. Da Thérèse kommer hertil med sine forældre, bliver vi også mindet om familiens store betydning. Thérèse voksede op i en dybt troende familie og modtog der sin tro og sit kald. Vi beder om, at relikviernes pilgrimsrejse bliver til velsignelse for vore familier. Måtte Thérèse og hendes forældre hjælpe os alle med at åbne os for Faderens kærlighed, således at vi med Helligåndens hjælp kan leve et stadigt meres trofast liv i Jesu efterfølgelse. Så kan vi være troværdige vinder og dele vor tro. Der findes så mange mennesker i vore lande, som bevidst eller ubevidst venter på budskabet om Guds uendelige barmhjertighed og om vor værdighed som hans elskede børn.

Den 2. september 2018

+Czeslaw Kozon, biskop af København, formand for Den nordiske Bispekonference
 +Kardinal Anders Arborelius, biskop af Stockholm
 +Bernt Eidsvig Can. Reg., biskop af Oslo, Apostolsk administrator for Trondheim
 +Teemu Sippo SCJ, biskop af Helsinki
 +David Tencer OFM Cap, biskop af Reykjavik
 +Berislav Grgic, biskop Præst af Tromsø
 +Pierre Bürcher, biskop emeritus af Reykjavik

Familien i Kirkens midte

Pave Frans' skrivelse om familien, Amoris Laetitia, var omdrejningspunkt for mange debatter på familie kongressen.

Tekst: Niels Messerschmidt

FAMILIETRÆF Op imod 37.000 personer fra 116 lande deltog i den 9. udgave af verdens største katolske familie kongres, *World Meeting of Families*, i Dublin 21.-26. august under overskriften *'The Gospel of the Family: Joy for the World'*.

På kongressens første dag sagde kardinal Christoph Schönborn af Wien, at pave Frans' skrivelse om familien, *Amoris Laetitia* fra 2016, har "fået stor betydning" for Kirken ved dens fremhævelse af, at det kristne ægteskabs- og familiesyn er "dybt forankret i den jødisk-kristne tradition".

Den østrigske kardinal, som var ordstyrer for en tværreligiøs paneldebat med den anglikanske ærkebiskop Michael Jackson, den russisk-ortodokse ærkebiskop Mikhail Nasonov og rabbiner Zalman Lent, sagde, at det traditionelle kristne familiesyn udspringer af en grundlæggende drift i menneskets natur.

I sit indlæg sagde Lent, at i jødedommen "er hjemmet – og ikke templet – det helligste sted. For det er i hjemmet, at traditionerne læres og videregives gennem generationerne".

Rabbineren berørte også den påvirkning en "højteknologisk og distraheret verden" har på familierne.

"Hvordan sikrer du, at Gud ikke forsvinder ud af ligningen, når Han ikke er på Facebook", spurgte han retorisk og svarede, at i en tid med adgang til online-

porno og cybervrede, er børnene nødt til at vide, at de i familiens skød er i trygge rammer, og at de er elskede. I jødisk tro omtales familien som et mini-tempel – et trygt og helligt sted.

Stive kønsroller gavner ikke

Tre familier fra hhv. USA, Frankrig og Spanien fortalte om deres erfaringer med familielivet og ægteskabet i paneldebatten 'Komplementaritetens logik: Hvorfor mødre og fædre tæller i *Amoris Laetitia*'.

"Vores forskelle som mænd og kvinder

er vigtige og er en gave fra Gud", sagde Claire og John Grabowsky fra Komitéen for Lægfolk, Ægteskab, Familien og Ungdommen under den amerikanske bispekonference. "Der skal til at opdrage og danne børn på en god måde".

Stive kønsroller er dog "i sidste ende uhensigtsmæssige", tilføjede de og citerede *Amoris Laetitia*, der taler for en vis fleksibilitet mht. roller og ansvar i familien.

Ifølge Marie Gabrielle og Manuelle Ménager fra Frankrig er der "i dag et akut behov for at dele evangeliet i familiens midte". Parret udtrykte bekymring for en kultur, der underminerer komplementariteten mellem mand og kvinde, og som resulterer i "indbyrdes konkurrence og idéen om, at vi ikke længere har brug for hinanden".

Fortsættes side 10 ►

Pave Frans taler via video til deltagerne ved åbningen af World Meeting of Families 2018 i Dublin den 21. august. Nogle dage senere rejste han selv til Irland for at deltage i kongressen. Foto: John McElroy, WMOF 2018.

Vatikanet lover "præciseringer" af anklager mod paven

Det oplyser pavens kardinalråd, som giver Frans deres fulde opbakning.

ROM Vatikanet er i færd med at udarbejde de 'nødvendige præciseringer' af anklagerne mod ledende medarbejdere i Vatikanet, herunder pave Frans, for at have holdt hånden over den overgrebsanklagede, nu tidligere kardinal Theodore McCarrick. Det oplyste pavens rådgivergruppe 10. september.

I en udtalelse udtrykker de deres "fulde opbakning" til paven i sagen, der har kastet skygger over hans pontifikat.

Kardinalerne sagde på deres tredagesmøde i Vatikanet medio september, at de ved, at "Den hellige Stol er i gang med at formulere de eventuelle og nødvendige præciseringer".

I flyet på vej hjem fra Irland nægtede pave Frans at kommentere det 11-sider lange brev, som den tidligere nuntius for USA, ærkebiskop Carlo Maria Viganò, offentliggjorde 26. august.

I brevet sætter Viganò navn på mere end 25 nuværende og tidligere medarbejdere i Vatikanet og nuntiaturet i USA, og anklager dem for at have kendt til og have dækket over den nu tidligere kardinal McCarrick, som er

anklaget for overgreb og forulempelser af mindreårige og voksne.

Ærkebiskoppen anklager specifikt pave Frans for at have ophævet de kanoniske sanktioner, som pave Benedikt – ifølge Viganò – skulle have pålagt ham i 2009 eller 2010.

Vatikanet har ifølge Viganò i hvert fald siden år 2000 haft kendskab til, at McCarrick sov sammen med seminarister.

Pave Frans fratog McCarrick hans kardinalstatus i juli efter anklager om, at han havde befamlet en teenager-ministrant tilbage i 1970'erne.

Pavens afvisning af at kommentere Viganòs påstande har frustreret mange, især amerikanske katolikker, som allerede var oprørte over, at McCarricks forkærlighed for seminarister og unge præster tilsyneladende var en offentlig hemmelighed i visse katolske kredse.

Frustrationen fik yderligere næring efter offentliggørelsen af rapporten fra storjuryen i delstaten Pennsylvania, der detaljeret beskriver overgreb på mere end tusind børn begået af ca. 300 præster over

en 70-årig periode, hvor lokale biskopper i flere tilfælde har holdt hånden over overgrebspræsterne.

Pavens kardinalråd udsendte en erklæring i starten af sit tre dage lange møde, som var et statusmøde over dets fem år lange arbejde med at komme med forslag til modernisering af Vatikanets bureaukrati.

Dette arbejde er i store træk ved vejs ende; men fordi nogle af kardinalerne nu selv er blevet involveret i anklagerne om seksuelle overgreb eller anklaget for at have fortiet dem, har kardinalerne bedt paven om at reflektere over "rådets arbejde, struktur og sammensætning under hensyntagen til visse af medlemmernes fremskredne alder".

Sidstnævnte kan være en kattelerm for paven til at skille sig af med fx den chilenske kardinal Javier Errazuriz, der af ofre er anklaget for at være en nøglefigur i Chiles mange overgrebs- og mørklægningsager. Errazuriz, tidligere ærkebiskop af Santiago, er 85 år og altså et godt stykke over pensionsalderen.

Et andet aldrende medlem af rådet er kardinal George Pell, 77 år, som er involveret i en retssag i sit hjemland Australien i forbindelse med overgrebsanklager mod den lokale kirke. Pell har hidtil fastholdt sin uskyld og er pt. på orlov fra stillingen som præfekt for Vatikanets økonomiske afdeling.

NM

Overgrebskrise

Status på et stormfuldt forløb.

Læs mere på side

4 og 16

Apostolisk rejse

Pave Frans besøger de baltiske lande.

Læs mere på side

6-7

Humanae vitae

Kirkens klassiske lære.

Læs mere på side.

8-9

Kolding

Tamilsk kulturfestival.

Læs mere på side

11

KO mener

Lyt nu til de unge!

Afsløringerne af overgrebssagerne i USA og Chile, efterfulgt af en ærkebiskops anklager mod paven og hans nærmeste medarbejdere, truer med at sende mørke skyer ind over næste måneds ungdomssynode, og krisen har fået flere biskopper til at bede paven om at aflyse synoden til fordel for en ekstraordinær synode om biskopperne og overgrebssagerne.

En sådan tankegang er naturligvis nærliggende, for nogle biskoppers ageren – eller mangel på samme – har forvoldt megen smerte og skam blandt katolikker verden over. Noget andet er så, at forslaget om at hive den i lang tid forberedte ungdomssynode af plakaten til fordel for en synode om klerikal 'brandslukning' er en dårlig idé af flere grunde.

Det er rigtigt, at når vi i dag hører ordet 'krise' i Kirken, tænker mange af os umiddelbart på sagen med eks-kardinal McCarrick, overgrebsrapporten fra Pennsylvania og forsøgene på at undergrave pavens autoritet. Men mange glemmer, at vi også står overfor en anden – og på sigt måske alvorligere (hvis det kan gradbojes) – krise i Kirken: de unge og unge voksnes siven ud af Kirken.

Det er desværre et velkendt fænomen i vestlige lande, at kun et mindretal af unge katolikker går regelmæssigt til messe. Undersøgelser viser, at mange unge forlader troen inden teenageårene, at mange unge par ikke gifter sig i Kirken og heller ikke får deres børn døbt (hvis de overhovedet har børn). Og selv om mange unge katolikker har kendskab til dele af Kirkens lære, lever de ikke nødvendigvis selv helhjertet og trofast deres katolske tro. Med andre ord burde der lyse mange røde alarmlamper.

Engagerede og troende unge er blandt dem, som i denne krisetid er gået forrest for at afkræve svar og søge sandheden, mens de samtidig stolt erklærer, at de ønsker at forblive loyale mod Kirken. Og af de unge kan Kirken lære (mindst) én ting: De gennemskuer præntioner og når noget er falskt. Så en synode, hvis sigte er at drøfte hvordan Kirken kan stille sig til tjeneste for en generation, som afskyer falskhed, er derfor et gunstigt tidspunkt for Kirken til åbne sig og fordrive mørket.

Derfor er ungdomssynoden mere presserende end nogensinde, fordi de unges stemme er med til at bringe ny klarhed, nye idéer og nyt håb. Alene dét, at pave Frans har ønsket at gøre de unges liv og deres tro til genstand for biskoppers drøftelser, bringer håb og troen på, at Kirken også kan være et troværdigt vidne for kommende generationer.

Alt for ofte – og alt for længe – har spørgsmålet om hvordan man holder på de unge i Kirken været 'den næste ting', som Kirken skulle løse. Men hvis ikke biskopperne adresserer emnet nu, vil de måske have forpasset chancen mange år frem i tiden. I stedet for at aflyse ungdomssynoden burde biskopperne prioritere, hvordan man bedst klæder de unge på til at tage teten i en dialog, som Kirken så desperat har brug for i dag.

NM

Biskopperne retter ind – næsten da

De australske biskopper vil i store træk følge overgrebskommissionens anbefalinger, dog ikke kravet om at bryde skrifteseglet.

Tekst: Niels Messerschmidt

ANBEFALINGER De australske biskopper og ordensledere har i en præambel kommenteret anbefalingerne fra *Royal Commission Into Institutional Responses to Child Sexual Abuse*, og de vil arbejde videre med at implementere de fleste anbefalinger – "98%" siger de selv, dog ikke kravet om bryde skrifteseglet.

"Vi har pligt til at beskytte børn og udsatte personer, men skrifteseglet er ubrydeligt, og vi mener ikke, at beskyttelse og skrifteseglet gensidigt udelukker hinanden", hedder det i præambelen, som blev offentliggjort den 31. august, godt ni måneder efter at den australske overgrebskommission præsenterede sin 17-bind store rapport om seksuelle overgreb på børn begået i landets institutioner. Rapporten bygger på fire års afhøringer, næsten 26.000 e-mails og mere end 42.000 telefonopkald fra bekymrede borgere. I februar 2017 sad australske kirkeledere sammenlagt tre uger i vidneskranken foran kommissionens medlemmer.

Kommissionen har anbefalet, at biskopperne rådfører sig med Den hellige Stol for at klargøre, om "oplysninger fremkommet under et skriftemål om at et barn har været udsat for et seksuelt overgreb, er omfattet af skrifteseglet", og om "en person, der under skriftemålet indrømmer at have forgrebet sig på et barn, kan modtage absolution eller om den først bør gives, når vedkommende har kontakten myndighederne". Kommissionen anbefaler desuden, at skriftemål "kun sker i åbne omgivelser og inden for en anden voksen persons synsvidde", ligesom man ønsker at gøre det strafbart at undlade at rapportere overgrebene til de lokale myndigheder.

Den australske Bispekonference har siden etableret *Catholic Professional Standards Limited* – et organ bestående af lægmandseksperter, der arbejder uafhængigt

af Kirken og ordenssamfundene – til at implementere mange af anbefalinger, men det gælder altså ikke anbefalingen om, at skriftefædre skal bryde skrifteseglet ved tilståelser om overgreb.

"Børns sikkerhed vil snarere blive forringet end forbedret, hvis indberetning af tilståelser fremkommet under et skriftemål bliver et krav. De tilfælde, hvor en gerningsmand eller et offer nævner det under skriftemålet, vil formentlig blive sjældnere, hvis man undergraver tilliden til skrifteseglets ubrydelighed. Præsten mister desuden muligheden for at opfordre en gerningsmand til at melde sig selv til myndighederne eller et offer om at søge sikkerhed", hedder det i svaret, og videre at "en tvungen indberetning af tilståelser fremkommet under et skriftemål kræver religions- og trosfriheden".

Anbefalinger til Den hellige Stol

I deres svar bemærker biskopperne og ordenslederne, at de har sat mærke ved nogle af anbefalingerne "til videre overvejelse", og at dem, som vedrører Den hellige Stol, er blevet overdraget til Vatikanet. I oktober 2017 mødtes repræsentanter fra den australske bispekonference og dens komité for sandhed, retfærdighed og heling med embedsmænd i Vatikanet for at drøfte spørgsmål, som er udsprunget af kommissionens undersøgelser.

Kommissionen anbefaler fx, at biskopperne presser Vatikanet til at ændre kanonisk lov, så 'den pontifikale hemmelighed' – fortrolighed i kanoniske undersøgelser og processer – "ikke omfatter nogle aspekter af anklager eller kanoniske disciplinære processer, som har med seksuelle overgreb på børn at gøre". Hertil siger biskopperne, at den pontifikale hemmelighed "på ingen måde forhindrer en biskop eller en ordens-

Formanden for den australske bispekonference, ærkebiskop Mark Coleridge, og præsident for de katolske ordenssamfund i Australien, sr. Monica Cavanagh, under pressekonferencen i Sydney 31. august, da Kirken offentliggjorde sine kommentarer til den kongelige overgrebskommissions anbefalinger. Foto: Peter Rae, AP.

leder i at rapportere overgreb på børn til de civile myndigheder".

Som svar på anbefalingen af, at biskopperne skal arbejde for, at Vatikanet fjerner forældelsesfristen i kanonisk lov om iværksættelse af kanoniske sanktioner ved seksuelle overgreb på børn, forklarer biskopperne, at dette allerede nu er praksis i Australien. Ifølge reglerne fra 2003 er forældelsesfristen nu tyve år efter, at offeret er fyldt 18 år; men ifølge den kirkelige lov kan Troslærerkongregationen tilsidesætte denne forældelsesfrist.

Flere af kommissionens anbefalinger handler om cølibatet. I deres svar siger biskopperne, at "at den kongelige kommission ikke har fundet nogen årsagssammenhæng mellem cølibatet og seksuelle overgreb på børn; at det frivillige cølibat er en veletableret og positiv praksis i Kirken i både øst og vest, især for biskopper og ordenslivet, og at utilstrækkelig indledende og løbende uddannelse af præster og ordensfolk til det cølibatære liv kan have medvirket til en forøget risiko for seksuelle overgreb på børn, men ikke den cølibatære livsstil i sig selv".

På deres plenarmøde i marts gjorde de australske biskopper en lang række af overgrebskommissionens anbefalinger bindende for Kirken i landet, og de sagde i den forbindelse, at nu er tiden kommet til, at man retter blikket fremad.

Ønsker fuld kontrol

Kina ønsker ikke udenlandsk indblanding i religionsudøvelsen i landet.

BEIJING Midt i de igangværende drøftelser med Vatikanet om retten til at udnævne katolske biskopper skriver Kinas næstøverste embedsmand i kontoret for religiøse anliggender i et af kommunistpartiets tidskrifter, at landets myndigheder ikke ønsker udenlandsk indblanding i religionsudøvelsen i landet.

I juni udtrykte paven en vis optimisme for en snarlig normalisering af de diplomatiske relationer mellem Vatikanstaten og Kina, som blev afbrudt for næsten 70 år siden. Det skete efter fremskridt i forårets drøftelser om at fjerne en af de vigtigste "knaster" i normaliseringen af de diplomatiske forbindelser, nemlig spørgsmålet om retten til at udnævne nye biskopper.

Katolikker i Kina tilhører enten den såkaldte 'undergrundskirke', som er tro mod paven og dennes udnævnelse af biskopper, eller den statskontrollerede forening af patriotiske katolikker, hvor nye biskopper udnævnes af de kinesiske myndigheder

og samarbejde med de patriotiske katolske menigheder.

Selv om en normalisering af de diplomatiske relationer ikke indgår i de igangværende drøftelser, vil en normalisering give Den katolske Kirke et retsligt grundlag for landets godt 12 millioner katolikker og tillade at fokusere på katolsk vækst i et land, hvor især de protestantiske kirker er i kraftig vækst. I det seneste nummer af tidskriftet *Qiushi* ('At søge sandheden'), som udgives af kommunistpartiet, skriver Wang Zuonan, direktør for det statslige kontor for religiøse anliggender, at Kina fortsat må have den fulde kontrol med de religiøse anliggender i landet.

"Der er ingen tætte relationer mellem religionerne i vort land og udenlandske religioner. Vi kan ikke acceptere, at landets religiøse grupper og religiøse spørgsmål bliver domineret af udenlandske kræfter", skriver Wang Zuonan, dog uden hentydning til bestemte religioner eller de igangværen-

Den 13. august blev en katolsk kirke i Qianwang revet ned – den anden inden for én måned, officielt for at give plads til byudvikling. Omkring middagstid troppede hundredvis af arbejdere op og begyndte uden forvarsel at rive kirken ned, smadre alteret, statuer og kirkebænkene. Foto: AsiaNews.

de drøftelser med Vatikanet.

Religionerne i Kina er underkastet sinificeringsprincippet under kommunistpartiets opsyn, skriver han.

Kinas forfatning garanterer på papiret trosfrihed, men i realiteten holder det officielt ateistiske kommunistparti de forskellige religiøse grupper i kort snor – til hyppig bekymring for vestlige lande og menneskerettighedsgrupper.

NM

Besøg med tumult

Pave Frans mødte et Irland i forandring, da han besøgte verdensfamiliemødet i Dublin.

Tekst: Niels Messerschmidt

IRLAND Egentlig skulle pavens deltagelse på *World Meeting of Families* i Dublin 21.-26. august have været en blåstempling og en fejring af det katolske familie- og ægteskabssyn sammen med familier fra hele verden. Der knyttede sig store irske forventninger til det første pavebesøg i det katolske land siden 1979, da Johannes Paul II besøgte landet. Men det to dage lange pavebesøg kom til at stå i skyggen af overgrebsagerne i Kirken, herunder også de irske.

Op til besøget havde flere irske politikere og Dublins ærkebiskop Diarmuid Martin udtrykt forhåbning om, at pave Frans ville komme med en klar udtalelse om overgrebsagerne, og Frans berørte emnet tre gange lørdag den 25. august. I sin tale i Dublin til politikere og repræsentanter for civilsamfundet kaldte han overgrebene for "afskyelige forbrydelser", en "alvorlig skandale" og en skamplet for Kirken i Irland. Under besøget i St. Mary katedralen knælede paven ved et sidealter, hvor han tændte et lys og bad for ofrene.

Senere samme dag holdt han et privat møde med otte overgrebs ofre – en af dem var Marie Collins, der frem til marts 2017 var medlem af den pavelige overgrebskomité, men udtrådte i protest efter hvad hun oplevede som en manglende samarbejdsvilje fra kuriens side. Mødet varede i halvanden time.

Om søndagen mødte paven de irske biskopper. Ifølge nyhedsbureauet *Kathpress* roste han deres håndtering af overgrebsagerne. Den "oprigtighed og retfærdighed", som Kirken havde udvist under dette smertefulde kapitel i Kirkens historie, "kan tjene som et forbillede og en appel for hele samfundet", sagde paven. Han roste også biskopperne for at være "gået beslutsomt til værks", for at "gå en renselsens og forsoningens vej sammen med ofrene", og for at have udarbejdet retningslinjer sammen med den katolske børnebeskyttelsesmyndighed *NBSC National Board for Safeguarding Children in the Catholic Church* til at forebygge fremtidige overgreb.

Kaldet til ægteskab og familie

I dagene op til pavebesøget var ægteskabets og familiens værdi og betydning, og den pastorale omsorg, temaet for den pastorale kongres på *World Meeting of Families*. Ægtefæller har "et kald" og de skal leve dette kald i deres ægteskab, betonede Gabriella

Gambino, undersekretær i Vatikanets kontor for lægfolket, familien og livet, i sin tale. Kongressen, der tiltrak 37.000 personer fra hele verden, var et af højdepunkterne ved den 9. udgave af familiemødet i Dublin.

Med udgangspunkt i pave Frans' skrivelse om familien, *Amoris laetitia*, drøftede kongressen forskellige aspekter af Kirkens lære om ægteskabet og familien, og de relaterede praktiske spørgsmål. Kirken må ikke gemme sig bag et abstrakt familieideal, men må sætte sig ind i virkelighedens realiteter, sagde kardinal Gualtiero Bassetti, formand for Den italienske Bispekonference. Hvert eneste tilfælde kræver en "velovervejet beslutning" og man må være særligt omhyggelig ved "uigenkaldelige kriser efter ægteskabets indgåelse", sagde han og henviste til bispekonferences retningslinjer for at omsætte tankerne bag *Amoris laetitia* i praksis.

Ærkebiskoppen af Perugia beskrev familien som "samfundets urcelle, smuk og underfundig". Den er skabt til at mangfoldiggøre sig og er en modgift mod den individualistiske kultur, som præger vor tid. Et vigtigt aspekt af sjælesorgen er derfor at forebygge truende livskriser og hele brudte menneskelige relationer.

Carlos Simón Vázquez fra kontoret for lægfolket, familien og livet pegede i sit indlæg på vigtigheden af, at familierne hjælper hinanden og at de gennem disse netværk kan udbrede en "familiegrammatik" i samfundet, og gennem deres "familiære livsstil" medvirke til at gøre samfundet mere "retfærdigt, fredeligt, understøttende og subsidiært".

I tilknytning hertil mente Antoine Renard, formand for den europæiske sammenslutning af katolske familieforeninger (*FAFCE*), at familierne ikke må være lukkede systemer, men må arbejde for at fremme det almene vel. Renard nævnte som eksempel det østrigske faderprojekt 'Familier for familier', der hjælper med at integrere flygtningefamilier, og et polsk initiativ, der gør det lettere for store familier at finde boliger.

Anklager mod paven

Som om pave Frans ikke allerede havde ryggen mod muren, da han af offentligheden blev afkrævet en undskyldning på Kirkens vegne for overgrebsagerne, blev han under besøget anklaget af den tidligere nuntius i USA, ærkebiskop Carlo Maria Viganò,

Brenda Drumm, medie- og kommunikationschef for *World Meeting of Families 2018* ses her sammen med Dublins ærkebiskop Diarmuid Martin, som beskriver ikonen for verdensfamiliemødet for pave Frans på Peterspladsen tidligere på året. Foto: *L'Osservatore Romano*.

for at medvirke til at mørklægge sagen om den sexanklagede, nu tidligere kardinal, Theodore McCarrick.

Ærkebiskop Viganò, der er kendt som en åbenmundet kritiker af pave Frans' pastorale tilgang til visse emner, offentliggjorde et elleve sider langt brev lørdag den 25. august. Han hævder bl.a., at flere højtstående personer i Vatikanet (fx kardinalerne Pietro Parolin, Sean Patrick O'Malley og Óscar Andrés Rodríguez Maradiaga, alle pavens nære medarbejdere) havde kendskab til McCarricks' livsstil på et langt tidligere tidspunkt, men at de valgte at tie om dennes seksuelle overgreb mod seminarister. Viganò hævder videre, at da pave Benedikt XVI blev bekendt med dette i 2009-10, beordrede han, at der skulle iværksættes sanktioner mod den amerikanske kardinal. Viganò hævder også at have informeret pave Frans om dette i 2013 få måneder efter han blev valgt til pave, men at Frans skulle have reageret passivt på disse oplysninger.

Ombord i flyet hjem til Rom bad en journalist paven kommentere oplysningerne i Viganòs brev, hvortil paven svarede:

"Jeg læste brevet i morges [søndag], og til jer og alle andre interesserede må jeg oprigtigt svare: Læs brevet nøje og døm selv. Jeg vil ikke kommentere sagen med ét ord. Jeg synes, at brevet taler for sig selv, og I har tilstrækkelige journalistiske evner til at drage jeres egne konklusioner. Det er et spørgsmål om tillid".

Det er i øvrigt ikke første gang, at ærkebiskop Viganò åbent kritiserer pave Frans.

I januar, næsten to år efter offentliggørelsen af pavens skrivelse om ægteskabet og familien, *Amoris Laetitia*, var Viganò blandt flere prælater, der underskrev et dokument, som kritiserede pavens syn på gengifte fraskilte katolikkers adgang til sakramenterne.

Efter offentliggørelsen af Viganòs brev har flere biskopper og ledende prælater stillet spørgsmål ved validiteten af flere af de oplysninger og påstande, som fremsættes i brevet, blandt dem Benedikt XVI's mangeårige og nuværende privatsekretær ærkebiskop Georg Gänswein.

Kort nyt

Næste møde i Rom

FAMILIEMØDE Under den afsluttende friluftsmesse i Phoenix Park i Dublin meddelte præfekten for kuriens kontor med ansvaret for lægfolket, familien og livet, kardinal Kevin Farrell, at næste *World Meeting of Families* vil blive afholdt i Rom i 2021 – i femåret for offentliggørelsen af pave Frans' apostoliske skrivelse om familien, *Amoris laetitia*.

Præst myrdet

MEXICO Det mellemamerikanske land er et af verdens farligste lande at være katolsk præst i. Avisen *La Opinión* viste på sin hjemmeside i slutningen af august et billede af det mishandlede lig af den forsvundne 49-årige præst Miguel Gerardo Flores Hernández fra ærkebispedømmet Morielia.

Alene i 2016 blev der i Mexico registreret 520 trusler om mord og vold mod katolske præster – langt de fleste fremsat af narkokarteller. Under præsident Felipe Calderóns regeringsperiode (2006-2012) blev der myrdet 24 katolske præster.

Alene i år er der indtil nu blevet myrdet fem præster i landet, oplyser nyhedsmediet *CCM*.

Toppost i Vatikanet

VATIKANET Paven har udnævnt den venezuelanske ærkebiskop Edgar Peña Parra (58 år) til ny *sostituto* (dvs. afdelingsleder) for statssekretariatets første sektion, afdelingen for almindelige anliggender (altså Vatikanets 'indenrigsminister'). Denne stilling regnes som 'nummer tre' i Vatikanets hierarki efter paven og statssekretær kardinal Pietro Parolin.

Ærkebiskop Parra kommer fra en stilling som apostolisk nuntius i Mozambique og han erstatter den italienske kardinal Giovanni Angelo Becciu, som bestred embedet som *sostituto* frem til den 28. juni, hvor pave Frans kreerede ham til kardinal. Becciu tiltrådte i slutningen af august som præfekt for kongregationen for helligkåring. Statssekretariatets anden sektion, der har ansvaret for relationerne til andre stater, ledes af Vatikanstatens 'udenrigsminister', den engelske ærkebiskop Paul Richard Gallagher.

Kom til Caritas-dagen

SØNDAG D. 30. SEPTEMBER 2018

i Sankt Knud Lavard Kirke og på Sankt Knud Lavard Skole
Kl. 10.00 - 15.00. Messe med biskop Czeslaw kl. 10.00.

Caritas-dagen en fantastisk mulighed for at blive klogere på Caritas' arbejde og for hyggeligt samvær med andre.

SE PROGRAMMET PÅ WWW.CARITAS.DK

Caritas
Danmark

Antallet af nye overgrebsager er faldet drastisk

Tysk ekspert i overgreb advarer mod forestillinger om, at gentagelse af overgreb kan forhindres.

Tekst: Lisbeth Rütz

STATUS Der er en god nyhed midt i alle de mange skandalehistorier omkring overgreb i Kirken. Den gode nyhed er, at nye tilfælde af overgreb i de sidste 10-20 år – afhængigt af landet – er faldet til tæt på 0 %, efter at man har fået forebyggelsesprogrammer og retningslinjer. Det siger den tyske jesuit og psykolog, Hans Zollner, i et interview til den australske avis *Catholic Weekly*.

Zollner slår fast i interviewet, at der bortset fra nogle få lande som USA, Australien og måske fem lande mere findes meget lidt pålidelig statistik omkring overgrebsager.

Ingen institution er blevet undersøgt så grundigt som Den katolske Kirke. Selv i de professionelle grupper – f.eks. læger, psykologer, lærere, sportstrænere m.fl. er der ikke lavet så grundige undersøgelser. Men langt de fleste tilfælde af overgreb – helt op til 95 % – finder sted i familien. De resterende 5 % overgreb finder sted i institutioner som skoler, kirker og sportsforeninger.

Dette undskylder naturligvis ikke Den katolske Kirke. Hvert eneste overgrebstilfælde der skyldes en katolsk præst eller andet personale i Kirken, er ét for meget og er en frygtelig forbrydelse, der skal efterforskes og straffes konsekvent, siger Zollner. Han siger i interviewet, at Den katolske Kirke i Australien efter mange nye tiltag nu er i

verdens top fem hvad angår forebyggelse. Ledelsen i Den katolske Kirke i Australien har således accepteret 98 % af alle anbefalingerne fra Den kongelige Undersøgelsskommission.

I følge Hans Zollner er det vigtigt for de fleste overgrebs ofre, at nogen vil lytte til dem, forstå dybden i deres lidelser og vise dem ægte empati. Mange siger, det betyder meget for dem, at folk på ledende poster i Kirken lytter til dem. Det er vigtigt for ofrene, at nogen følger dem i processen mod heling. Heling er en svær proces, for det er vanskeligt for et offer at udvikle sin identitet og selvværd, når man gang på gang er blevet overgrebt, siger Zollner.

At alle disse sager er kommet frem gennem de sidste 10-15 år skyldes i følge Zollner, at visse tabuer omkring det seksuelle er faldet væk, og at det er blevet lettere at tale om seksualitet. Han ser de mange tilfælde af gejstliges seksuelle overgreb som en form for magtdemonstration, hvor overgreberne ofte føler sig svage og kompensere for det ved at overgrebe deres magt over for mindreårige.

Når man er blevet overgrebt, er der en vis risiko for, at man selv udvikler sig til krænker; men det er langt fra altid tilfældet, hævder Zollner. Han taler om, at der findes

et element af ondskab i mange sager – en ondskab der nærmer sig det diabolske og er hinsides almindelig forståelse. Samtidig afviser han, at homoseksualitet i sig selv skulle føre til risiko for at udvikle en seksuelt krænkende adfærd.

Formålet med den psykologiske screening, der sker før optagelsen på præstese-minariet, er ikke at bestemme retningen af ens seksualitet, men snarere at se på, hvordan seksualiteten er integreret i personligheden, for seksualiteten kan ikke ses løsrivet fra resten af personligheden. Kandidater med dybtliggende homoseksuelle tendenser skal ikke optages på præsteseminariet; men spørgsmålet er bare – hvad betyder dybtliggende homoseksuelle tendenser? Dette er ikke videnskabeligt fastlagt. Der er ingen grund til at benægte, der er præster, som er homoseksuelle. Men et mere vigtigt spørgsmål er – hvordan lever de med denne seksualitet? Jeg tror, at en homoseksuel præst står over for flere udfordringer end en hete-

roseksuel, fordi han må forsvare en doktrin, der siger, at homoseksualitet ikke er normal, siger Zollner.

Zollner hævder, at man, hvis man ikke integrerer cølibatet i en sund livsstil, risikerer at udvikle overgreb af alkohol, pornografi o. lign. Han fastslår, at præsters overgrebsadfærd gennemsnitligt slår igennem i 39-års alderen, hvilket er senere end hos f.eks. trænere og lærere hvor mønstret gennemsnitligt slår igennem fra 25-års alderen.

Hvordan forhindrer man, at denne sexkrise gentager sig? Her er det vigtigt, at folk bliver klar over, at overgreb finder sted, at de taler om det og at de skal gå videre med det, hvis de opdager overgreb. Jeg vil gerne advare mod den forestilling, at det her vil være overstået en gang for alle. Dette ville set fra min synsvinkel være en farlig illusion fordi det onde bliver hos os. Vi vil ikke kunne forhindre overgreb i at gentage sig, bare fordi vi indfører nye retningslinjer, siger Zollner.

AC sætter spot på overgrebs- og pædofilisagerne i Kirken

Kom og bliv klogere på emnet tirsdag den 9. oktober i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium.

FOREDRAG Den stadige og efterhånden mangeårige strøm af afsløringer af seksuelle overgreb begået af katolske præster og andre ansatte i katolske institutioner synes at have slidt hårdt på de troendes tillid til Kirken som Kristi frelsesinstitution for Guds folk.

I omtalen af disse hændelser fremdrages – med rette – ofrene for disse forbrydelser, fortrinsvis børn og unge. Og det afdækkes – ligeledes med rette – at lovovertræderes foresatte i hierarkiet, ofte gejstlige af høj rang, i mange tilfælde har dækket over disse forbrydelser i stedet for at rydde op og bringe overgrebene til ophør gennem regulære juridiske procedurer.

Der hersker ikke tvivl om, at disse forhold, der efterhånden afdækkes for offentligheden, ikke blot skader Kirken som institution, men tillige for et utal af troende har været en anstødssten, der har medført reaktioner som desillusionering, ligegyldighed, fjendskab over for og udmeldelse af Kirken. En anstødssten, der må antages at have afsmittende virkning på kommende generationer.

Fra arrangørernes side lægges der ikke vægt på at definere et tema for aftenen, hvor man søger at belyse de meget komplicerede kriminalistiske og kirkepolitiske aspekter af det enorme sagskompleks. Derimod ønsker man at bidrage med at skitsere væsentlige problemstillinger og spørgsmål, som forhåbentlig kan hjælpe os på vej til bedre at forstå: Hvordan har det kunnet lade sig gøre, at mennesker, der har viet deres liv til tjeneste for Gud og Kirken, har kunnet begå de rystende forhold, der er kommet til offentlighedens kundskab gennem overgrebsagerne?

Aftenens centrale foredrags- og oplægholder er overlæge, dr. med. John-Erik Stig Hansen, der i mange år har studeret seksuelle overgreb i Kirken. Han har offentliggjort flere artikler om emnet, og han er formand for biskoppens rådgivergruppe vedr. seksuelle overgreb.

Moedet afholdes tirsdag den 9. oktober kl. 19 i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium. Indgang i gården ved St. Augustins Kirke, Jagtvej 183B 2100 København Ø.

Teolog og psykolog Hans Zollner S.J. er en af Den katolske Kirkes førende eksperter i forebyggelse af overgreb mod børn og unge. Her ses han på Katholikentag i Münster i år i maj. Foto: Lisbeth Rütz

De nordiske biskopper inviterer til faste- og bededag

INVITATION De nordiske biskopper holdt i dagene 5.-10. september plenarmøde i Szczecin (Stettin) i Polen. På mødet drøftede biskopperne en række emner lige fra nordiske familiedage, pavelige dokumenter om ordenslivet og det pavelig råd for kultur, til en opsummering af biskoppernes Ad limina-besøg tidligere på året og efterårets besøg af relikvierne af Thérèse af Lisieux og hendes forældre, Louis og Zélie Martin, i de nordiske lande.

Biskopperne udsendte den 6. september en kort udtalelse om den aktuelle krise i

Kirken.

Kære søstre og brødre!

Pave Frans har i sit brev til Guds folk den 20. august 2018 opfordret til bøn og bod for Kirken, som i dette øjeblik befinder sig i en vanskelig stund. Sexuelle overgreb, magtmisbrug og interne stridigheder blandt de højeste gremier er med til at formørke ansigtet på Kirken, Helligåndens brud. I den seneste tid har Den hellige Fader – helt uhørt – været mål for personlige angreb.

Vi, biskopperne for de nordiske lande,

opfordrer derfor alle vore troende til at bede for Kirken og Den hellige Fader. Vi takker Gud for alle præster og ordensfolk, der lever deres kald med stor hengivenhed og vi beder om, at de trofast må udføre deres tjeneste.

Lad os bede for pave Frans om gaven til at kunne skelne mellem ånderne og om modet og styrken til at føre og lede Kirken i denne tid.

Vi beder alle troende om at holde en fastedag sammen med os fredag den 5. oktober 2018 og en bededag for Kirken og Den hellige Faders intentioner på festen for Vor Frue af Rosenkransen søndag den 7. oktober 2018 som en dag med bøn for Kirken og Den hellige Fader. Samtidig anråber vi Guds Moder om hendes særlige

hjælp. Måtte faste og bønner åbne os for den denne verdens smerte og uretfærdighed og vække en sult og tørst efter retfærdighed. Szczecin, den 5. september 2018.

+Czeslaw Kozon, biskop af København, formand for Den nordiske Bispekonference
+Kardinal Anders Arborelius, biskop af Stockholm

+Bernt Eidsvig Can. Reg., biskop af Oslo, Apostolsk administrator for Trondheim
+Teemu Sippo SCJ, biskop af Helsinki
+David Tencer OFM Cap, biskop af Reykjavik

+Berislav Grgic, biskoppælat af Tromsø
+Pierre Bürcher, biskop emeritus af Reykjavik

Den almægtige gjorde sig afmægtig

Jesus sejrer over onskaben og døden - ikke ved at forblive urørlig, men ved at tillade, at onskaben og døden får ram på Ham og alligevel kommer til at lide det endegyldige nederlag.

Tekst: Pastor Michal Bienkowski

PRÆDIKEN Jesu tilbageholdenhed er en af de ting, som tit både har undret og fascineret mig. Evangelisterne formår at notere flere situationer, hvor Jesus - i hvert fald til at begynde med - kun ville have, at alene hans nærmeste disciple skulle introduceres i nogle af de væsentligste dele af hans planer. Dette hans ønske var som regel forbundet med et forbud mod snart at videregive noget af det, som de lige havde hørt eller set: Ikke sjældent helbredte Han med et påbud om ikke at fortælle det til nogen (f.eks. helbredelsen af den døve og stumme - Mark 7,31-36; helbredelsen af den blinde i Betsajda - Mark 8,22-26; mfl.).

Et tilsvarende eksempel på Jesu tilbageholdenhed møder vi i forbindelse med forklarelsen på Tabor Bjerget, hvor de næsten himmelfarne disciple udfordredes af Jesu påbud om først at kunne fortælle om, hvad de havde set, når "Menneskesønnen var opstået fra de døde." (Mark 9,9). Under Den Sidste Nadver (f.eks. Mark 14,12-31) - på trods af Jesu åbenhed for, at helst alle mennesker burde have gavn af dette sakramenternes Sakramente - var kun hans nærmeste disciple til stede. Det var vel ikke på grund af, at Jesus ikke ville kunne formå at gennemføre hele frelseshistoriens første Eukaristi-fejring, så mange straks kunne bispises med Brødet fra Himlen? - Han, som kunne bispise tusinder ved kun at have 5 brød og 2 fisk til rådighed! Åbenbart skal der mere til, for at man fuldt ud skal kunne deltage i Nadveren, end både Jesu og Kirkens åbenhed for at dele den med alle...

Jesu forudsigtelse af sin død

I dagens Evangelium forudsiger Jesus sin død og opstandelse. Det gør Han også under en vis dosis hemmelighed, mens Han sammen med de 12 drager igennem Galilæa (Mark 9,30-37) og egentlig er på vej mod Jerusalem i Judæa, hvor forudsigelserne går i opfyldelse. Netop i disse afgørende øjeblikke underviser Jesus hellere end gerne sine 12 disciple adskilt fra sine øvrige følgere. Han ved, at de er langt fra at være parate til at bære vidnesbyrde om Ham. Han ved, at tiden er knap. Og Han ved, at det ikke er disse udvalgte særlige evner, der kommer til at gøre dem egnede til at være hans Kirkes førstegrøde og dens ledere. Egnede til at være et autentisk udtryk for Hans tilstedeværelse og virke. Han ved, at det må blive Helligåndens værk, som nu igennem Hans ord og gerninger baner sig vejen ind

i apostlenes hjerte og fornuft. Han ved, at de tit bliver overraskede over, at det hver, Han pålægger dem at varetage, vil være noget helt andet, end det, som deres egne evner nu får dem til at fantasere sig frem til.

Han ved det; men lige nu adskiller deres forståelse af den retfærdige (det vil sige forståelsen af Jesus) sig ikke væsentligt fra de menneskers, som der tales om i dagens afsnit fra Visdommens Bog (Visd 2,12-17-20). Godt nok planlægger disciplene ikke at efterstræbe den retfærdige, men tværtimod stoler de på, at Jesus er den retfærdige og derfor vil Gud sikkert gribe ind for at beskytte Ham. Og dem sammen med Ham. På trods af, at Han taler om at blive overgivet i menneskers hænder og slået ihjel. På trods af, at Han benævner opstandelsen som følger af sin død. Derfor tror de, at de nu kan afgøre indbyrdes, hvem af dem er den bedste, den største og fortjener den største erkendelse.

Det går ikke sådan, som de forestiller sig

Både den retfærdiges fjender fra Visdommens Bog og apostlene har egentlig ret: Gud vil gribe ind for at forsvare den retfærdige. Dog ikke sådan, som de forestiller sig (ved at gøre Ham urørlig), men som forfatteren til Hebræerbrevet udtrykker det: "Mens Han (Kristus) levede på jorden, opsendte Han, under høje råk og tårer, bønner og anråbelse til Ham, som kunne frelse Ham fra døden, og Han BLEV BØNHØRT (skønt ikke urørlig) for sin gudsfrygt." (Hebr 5,7). Og Gud vil gøre apostlene store. Og Han vil give dem manges erkendelse. Men aldeles ikke i overensstemmelse med deres forestillinger og bestræbelser.

Den retfærdiges fjender ville kun vende sig bort fra at pågribe og mishandle ham, hvis Gud viste dem et tydeligt tegn, klare beviser på, at han er retfærdig. Her og nu. Apostlene ser sig sikre i deres sag, fordi de allerede har lært at tro på, at Jesus er den retfærdige, Guds Messias, den vældige befrier; i deres forestilling helt afgjort den urørlige. Helt sikkert, ingen ville vove at lægge hånd på Jesus. I den forestilling om Jesus ser de sig selv som store og urørlige.

Jesu bytter rundt på deres forestillinger. Siden, ikke mindst efter hans død og opstandelse, ikke mindst efter Pinsen blev apostlene selv Jesu utrykkelige redskaber til at hjælpe os med at udskifte vore falske forestillinger om, hvad det vil sige at have

Jesu i vor midte og hvad det vil sige at være store med kundskaben om at kunne betragte disse sandheder (om Jesus i vor midte og om at være store) i Jesu øjnes perspektiv.

Helligåndens værk

For at forstå dette havde apostlene brug for Helligånden. Jesus formede dem i Helligånden, så Han kunne fortsætte sit værk i dem. Hans tilbageholdenhed skyldtes i en høj grad bevidstheden om, at hvis mennesker skulle forholde sig til Ham som Han er uden om Helligånden, det vil sige udenom, at det er blevet givet dem af Faderen, ville de både tolke Ham forkert og nære forkerte forventninger til Ham. Og det samme gælder i højeste grad også os.

Nu lever vi i tiden efter Pinsen. Under forskellige tegn (særligt sakramentale) har vi modtaget Helligånden og alligevel kan det hænde, at vi bliver forvildede i vor relation til Kristus. Måske allermost igennem relationerne til vore medmennesker, men også i forhold til vor trospraksis i det hele taget. Denne forvildelse kan tit lede os videre til at se efter, om der findes en retfærdiggørelse for, hvorfor vi i konkrete situationer mest beskæftiger os med andres uretfærdighed frem for med vor egen. Vi finder hurtigt bibeltjekter, som vi let kan bruge til at give os selv ret. Som følge af dette melder passende definitioner af, hvem Jesus er, sig hurtigt på banen. Blot for at bekræfte os selv. Som dem der er bedre end andre. Som

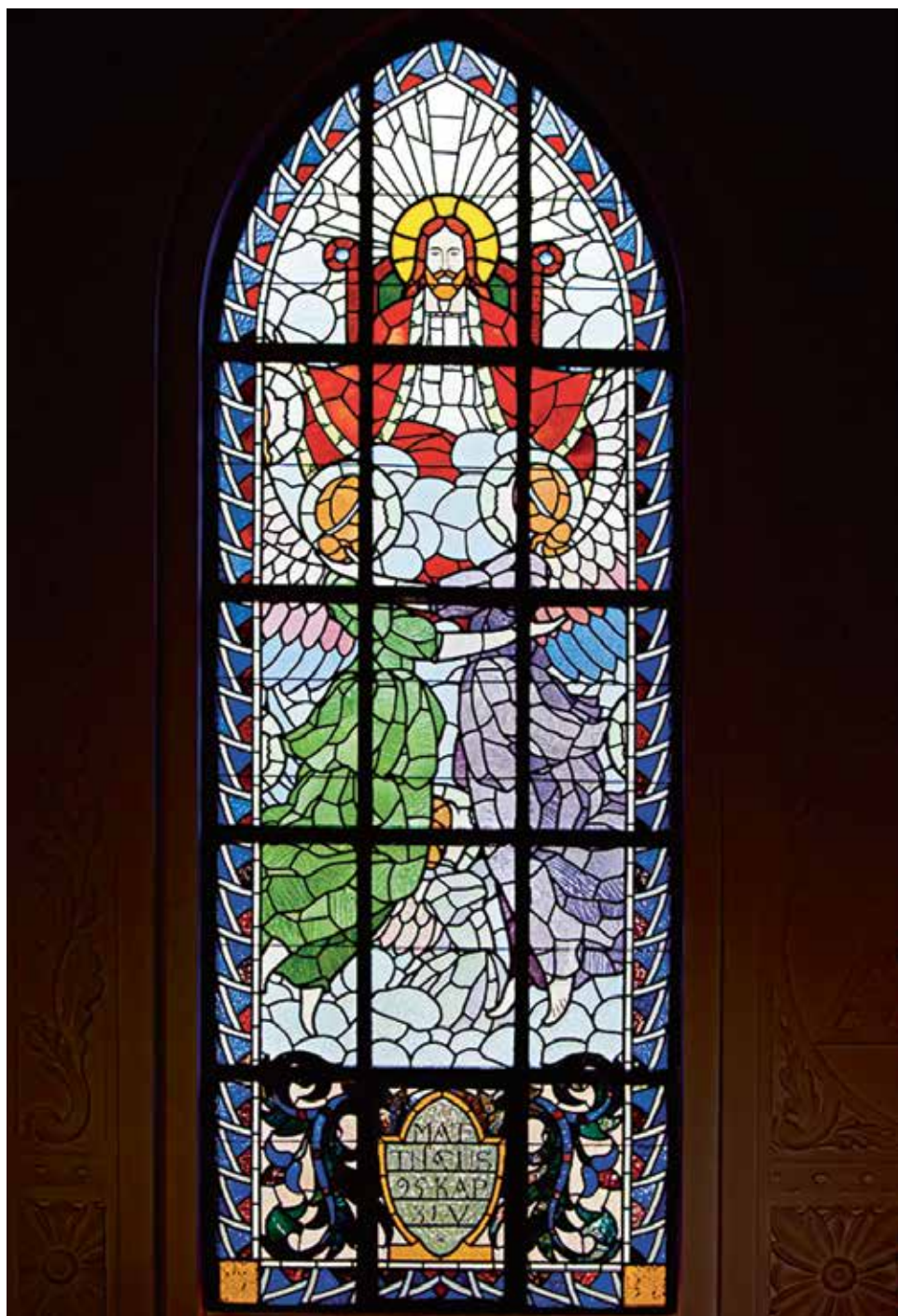
de måske mere betydningsfulde end andre. Som de urørlige.

Jesu viser os vejen. Ikke overraskende kalder Han sig selv Vejen. Han er Herre og alligevel alles Tjener. Han er almægtig og alligevel vinder Han mest ved at prøve afmægtigheden. Han har magt og myndighed og alligevel kan Han fremstå iblandt os som Barn. Han er rig på alting - dog mest igennem sin fattigdom. Han er Sejrherre over onskaben og døden - dog ikke ved at forblive urørlig, men ved at tillade, at både onskaben og døden fik ram på Ham og alligevel måtte komme til at lide det endegyldige nederlag.

Nogle gange lader Han os erfare vores situation, som om Han helt har glemt eller forladt os, og alligevel - netop i disse øjeblikke - er Han tættest på os. Lovet være hans Navn for evigt.

Jesu viser os vejen. Ikke overraskende kalder Han sig selv Vejen. Han er Herre og alligevel alles Tjener. Han er almægtig og alligevel vinder Han mest ved at prøve afmægtigheden.

Matthæus 25,31: "Når Menneskesønnen kommer i sin herlighed og alle englene med ham, da skal han tage sæde på sin herligheds trone". Glasmosaik af Carl Mortensen i Vor Frelsers Kirke i Aalborg. Mosaikkerne viser forskellige situationer fra Jesu liv, lidelse og himmelfart. De blev fremstillet fra 1918-1927.

Markus 9,30-37

Jesu forudsiger sin død og opstandelse. De brød op og drog igennem Galilæa, og Jesus ville ikke have, at nogen skulle vide det, for han underviste sine disciple og sagde til dem: "Menneskesønnen overgives i menneskers hænder, og de skal slå ham ihjel, og når han er slået ihjel, skal han opstå tre dage efter". Men de forstod ikke, hvad han sagde, og de var bange for at spørge ham.

Den største og den sidste. Så kom de til Kapernaum. Og da han var kommet inden døre, spurgte han dem: "Hvad var det, I talte om på vejen?" Men de sagde ikke noget, for på vejen havde de talt med hinanden om, hvem der var den største. Så satte han sig ned, kaldte de tolv til sig og sagde til dem: "Den der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig; og den, der tager imod mig, tager ikke imod mig, men tager imod ham, som har sendt mig."

Der er mere grund til håb end til bekymringer

Sådan støtter Bonifatiuswerk i Letland.

BONIFATIUSWERK Letland er et meget gæstfrit land, der stadig er præget af tiden under Sovjetunionen før uafhængigheden i 1991. Det siger monsignore Georg Austen, generalsekretær for Bonifatiuswerk, i et interview til det katolske pressebureau KNA. For kort tid siden var Austen på besøg i Letland. I interviewet fortæller han om situationen i landet og de forhåbninger,

letterne har til pavebesøget.

Den katolske Kirke i Letland oplever i disse år noget, der minder om en genfødsel efter mange svære år under sovjetisk dominans. "Det har under alle omstændigheder gjort uhyre stort indtryk på de troende, at paven kommer til netop deres land og at han har sagt, han sætter de baltiske lande meget højt", siger Austen. Han fremhæver

i interviewet, at Kirken i Letland er meget traditionelt præget og dyrker mange traditionelle fromhedsformer som for eksempel rosenkransbønnen, eukaristiske processioner og valfarten til Aglona. Der kommer mange til gudstjenesterne, og man ser folk stå i kø ved skriftestolene. Uden for de store byer lever de troende ofte under meget vanskelige forhold med store afstande, så det kan være svært at komme til kirke. Bonifatiuswerk har derfor støttet flere menigheder med en minibus – en såkaldt "Bonibus".

Kirken spiller en voksende rolle i samfundet. Katolikkerne er et mindretal; men det har jo også den fordel – det siger biskopperne i det mindste – at man ikke anser dem for at være en fare for staten, siger Austen, der fremhæver, at Kirken løfter en stor opgave og hjælper på mange forskellige områder i Letland. Som en lille, fattig kirke behøver den derfor hjælp udefra til kirkebygninger, socialt arbejde, skoler og andre uddannelsesinstitutioner.

Kirkens familierådgivning søger blandt andet at hjælpe brudte familier. Men den har også tilbud til syge og handicappede eller til stofmisbrugere og alkoholikere, siger Austen.

Bonifatiuswerk støtter også uddannelsesprojekter – for eksempel det lettiske præsteseminarium. Man har også støttet det nye

Monsignor Georg Austen, generalsekretær for Bonifatiuswerk. Foto: Bonifatiuswerk

Karmelkloster i Ikskile, som blev indviet i august i år. Det er det første kontemplative kloster i Letland. Klosteret har været mange år undervejs. I 2002 kom en karmeliter søster fra Karmel i Essen til Letland for at være med til at forberede grundlæggelsen af det nye kloster. LR

To dominikanersøstre fra Kuldīga foran deres Bonibus - en gave fra Bonifatiuswerk.

Bonifatiuswerk støtter katolske kristne, der lever som mindretal i diasporaen, til at leve deres katolske tro. Foreningen går helt tilbage til 1849, hvor Johann Joseph Ignaz von Döllinger fik en idé til en hjælpeorganisation for diasporakatolikker. Indtil 1968 hed den *Bonifatiusverein der*

deutschen Katholiken. I 1968 skiftede den navn til *Bonifatiuswerk der deutschen Katholiken*. I 1974 udvidede den sine aktiviteter til at støtte diasporaen i Norden, og siden 1995 har den også været aktiv i Estland og Letland.

Uafhængighed, Mariafromhed og økumene

Pave Frans' 25. udenlandsrejse går til Baltikum.

PAVEBESØG Fire dage er der sat af til pavens apostoliske besøg i Baltikum. Det er usædvanligt, for ved besøg i Europa nøjes pave Frans mange gange med lynbesøg på under et døgn. Grunden til at der er spot på Baltikum er, at i år skal mange ting markeres. Det er hundrede år siden, Estland, Letland og Litauen udråbte deres uafhængighed og

25 år siden, pave Johannes Paul II (1978 - 2005) besøgte de tre lande.

Uafhængigheden varede kun kort, for i 1940 besatte Sovjetunionen de tre lande - en besættelse, der varede helt til 1991 og har sat sine tydelige spor. De tre landes kamp for uafhængighed markeres under besøget. I Vilnius besøger pave Frans KGB-museet, der minder om en tid med besættelse og frihedskamp. I Riga vil han lægge blomster ved frihedsmindesmærket, og i Tallinn fejrer han messe på Frihedspladsen.

Ofte opfattes de tre lande som en enhed – men de er dog også ret så indbyrdes forskellige – både kulturelt og religiøst. I Litauen, der historisk har meget tilfælles med Polen, er omkring 80 % af befolkningen katolsk, mens omkring 21 % af de 1,9 millioner letter er katolikker. I Estland er flertallet af befolkningen konfessionsløse, idet mindre end 30 % bekender sig til en kristen kirke. Kun cirka 6.000 af de 1,3 millioner estere er katolikker.

Mariafromhed er et andet tyngdepunkt under pavens besøg. På dagen for sin ankomst besøger pave Frans Morgengryets Port i Vilnius. Her er der en berømt Mariaikon, der siges at have helbredende kræfter, og her bad Johannes Paul II under sit besøg i 1993. Efter et besøg i Letlands hovedstad Riga afslutter paven sit et-dages besøg i landet med en stor friluftsgudstjeneste i valfartsstedet Aglona, også kaldet det

lettiske Lourdes.

Tredje tyngdepunkt i Baltikum-besøget er det økumeniske. Dette punkt vil især præge besøgene i Estland og Letland. I den katolske Jakobs-katedral i Riga vil der være et økumenisk møde, og på besøgets sidste dag mødes paven med unge til et økumenisk træf i den lutherske Karlskirke i Tallinn.

Udover det officielle program kunne man forestille sig, at paven under sit besøg vil berøre nogle af områdets latente problemer. Siden Ukraine-krisen i 2014 har forholdet mellem de baltiske lande og Rusland været anspændt. Erindringen om den sovjetiske besættelse af landene spiller stadig en stor rolle; men samtidig har Estland og Letland også store russisktalende mindretal, hvilket har ført til latente spændinger. Den store udvandring fra de tre lande kunne måske også blive et tema under pavebesøget.

Men hvor stor en rolle spiller religion egentlig i området? Det lavede det amerikanske analysefirma Pew research center survey en stor interviewundersøgelse af fra juni 2015 til juli 2016. Her blev 25.000 voksne fra 18 år og opad interviewet på 17 forskellige sprog. De tre baltiske lande var med i undersøgelsen. I alt 10 af de 18 undersøgte lande har ortodokst flertal. Både Letland og Estland er i følge PEW religiøst blandede lande, mens der er katolsk majoritet i Litauen, hvor 75 % ser sig selv som katolikker. Næst efter Tjekkiet er Estland det sted hvor flest identificerer sig som ateister. I Tjekkiet drejer det sig om 46 % mod 35 % i Estland.

Undersøgelsen konkluderer, at personlig tro kun er én grund til

at folk identificerer sig som ortodokse eller katolikker. Overalt i de undersøgte lande spiller religion en rolle som national identitetsmærke. Men der er forskelle mellem den katolske og de ortodokse kirker. Efter Sovjetunionens fald er der i historisk katolske lande som Polen, Ungarn, Litauen og Tjekkiet sket en tilbagegang i antallet af personer, der identificerer sig som katolikker, mens der er sket en ret markant stigning i de historisk ortodokse lande af troende, der identificerer sig som ortodokse. Undersøgelsen viser også, at katolikker hyppigere end ortodokse deltager i religiøse handlinger.

Politisk set orienterer de katolske lande sig mod vest, mens der er en tendens i de ortodokse lande til at se Rusland som en buffer mod Vesten. I Estland og Letland siger de fleste, der identificerer sig som etniske russere, at det er nødvendigt med et stærkt Rusland for at afbalancere Vestens indflydelse (henholdsvis 71 og 64 %) LR

En plakat af Pave Frans pryder stoppestedet i Aglona.

Trosfest og folkefest

Valfarten til Aglona er vigtig for mange troende, men viser også, at Letlands katolske kirke er en vigtig aktør i samfundslivet.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

AGLONA Den lille gruppe trasker afsted i silende regnvej. Forrest bærer en ung mand et stort flag med jomfru Maria. Efter ham kommer to unge par med klapvogne sammen med nogle teenagere. Til sidst kommer der et par ældre mennesker med stok. De er alle sammen på vej mod Aglona.

Byen er ikke stort mere end en klat huse omkring den store hvide valfartsbasilika, hvis 60 meter høje tårne kan ses langvejs fra. Hvert år valfarter pilgrimene til Aglona for at være med i det hellige triduum i dagene op til den 15. august – festen for Marias optagelse i Himlen.

Aglona ligger smukt mellem to store søer i Latgale-provinsen tæt ind mod grænsen til Hviderusland. Her har der været valfarter lige siden dominikanerne i 1699 byggede deres store kloster og kirke ved helligkilden. Selv i Sovjettiden fortsatte valfarterne trods religiøs undertrykkelse, og efter Letlands selvstændighed i 1991 blomstrede traditionen op igen. I dag er de fleste pilgrimme motoriserede; men mange følger stadig den gamle tradition. De river et par uger ud af kalenderen og kommer til fods. I år satte en gruppe hundrede dage af til at vandre rundt om Letlands grænser for at markere hundredåret for de baltiske staters uafhængighed efter afslutningen på Første Verdenskrig.

"Pilgrimsvandringen er en barmhertighedens tid. Her får man en chance for at fordybe sig og få orden på sit liv. Hele vores liv er jo en vandring, hvor målet er

at komme tættere på Gud. Det er ikke til at sige på forhånd, hvor meget man vil få ud af sin vandring, for det afhænger helt af, hvor åben, man selv er", siger sr. Agnes – en af de tre dominikanersøstre, der tager sig af menigheden i Kuldiga. Selv vandrede hun engang de næsten 400 kilometer helt fra Liepaja i Vestletland til Aglona i Østletland sammen med sine to brødre.

I en lokal pension møder jeg Liene. Hun har boet i USA i mange år, men har taget turen over Atlanten for at vandre i to uger sammen med sin bedstefar fra Riga til Aglona. "At være pilgrim renser min sjæl. Det giver mig styrke til at klare resten af året", siger hun. Jolanta har taget et par fridage for at vandre omkring 50 kilometer fra Rezekne til Aglona sammen med sin mor. "Jeg er tilbage i Kirken igen efter at have forladt den i et par år. Når jeg vandrer, føler jeg mig fri, og jeg kan slippe alt det i fortiden, der gør mig ked af det", siger hun.

Mens pilgrimene vandrer, sørger et fast team for, at de kan koncentrere sig om det åndelige. Nogle hjælpere tager sig af bagagen, andre laver mad til dem eller er med som samaritter. Som regel følger der præster og søstre med på turen for at tage sig af det åndelige aspekt. Pilgrimenes dag har en fast struktur. Man begynder med messe – senere på dagen veksler perioder med stilhed med rosenkransbøn og katekese. Om aftenen, når alt det praktiske er overstået, hygger man sig sammen. Man synger sammen, spiller sketch eller fortæller

hinanden historier omkring lejrbalet.

I år brugte omkring 1.300 apostlenes heste for at nå frem til Aglona. Pilgrimene er en broget flok. Her er studerende, unge familier, folk fra militæret, misbrugere på afvæning og folk der starter på en frisk efter at have været i fængsel. I de senere år er der også kommet en del protestantiske grupper med. De fleste grupper er letter; men der er også grupper fra Litauen og Polen. Alle kan være med. I år var yngste pilgrim et 40 dage gammelt spædbarn.

Mange lokale står efter gammel tradition ude ved vejene i Latgale for at hilse pilgrimene velkommen og bede om deres forbøn. De står parate med forfriskninger til pilgrimene - vand, frugt – og brød med honning.

Et tillobsstykke

Afhængigt af om festen er placeret på en arbejdsdag eller ej, kan der komme op til et par hundredtusind til festen for Marias Optagelse i Himlen.

For et par danske øjne fortæller valfarten om en helt anden religiøs kultur end den, vi er vant til. Der er masser af børnefamilier i kirken, og selv helt små børn er fortrolige med hvordan man gør korstegn og knæler. På den store plads foran basilikaen er der lange køer ved de 26 skriftestole. Folk står tålmodigt i kø med store plastikdunke for at hente vand ved helligkilden på stedet og der er også lang kø for at knæle og bede en bøn foran det undergørende Mariabillede inde i kirken. Kirken syder af konstant aktivitet i de tre døgn, valfarten varer. Messer på lettisk og latin veksler med fælles rosenkransbøn, og hele natten er der tilbedelse foran Sakramentet.

Festen for Marias Optagelse er

både en trosfest og en folkefest. Man mødes med familie og venner, får sig en pølse og en øl og shopper i boderne i den teltby, der er skudt op omkring kirken.

Tro og politik

I sovjettiden blev der skruet kraftigt ned for det religiøse blus. Mange kirker var lukkede, og de troende gik meget stille med dørene. Efter kommunismens fald og Letlands selvstændighed er kirkerne i Letland blevet vigtige aktører i samfundslivet. Hvert år transmitteres den store valfartsmesse og korsvejsandagten aftenen før i lettisk TV. Biskoppen af Latgale, Jānis Bulis, kommer i sin prædiken til korsvejsandagten med stærke politiske udmeldinger om regeringens familiepolitik. De unge flygter fra Latgale på grund af kronisk arbejdsløshed i området. Lønningerne er alt for lave, og mange familier går i opløsning fordi far er rejst til udlandet for at tjene flere penge, siger biskoppen. Premierminister Māris Kučinskis hører på sammen med andre politikere og højtstående militærpersoner. Et tydeligt tegn på at Letland er sig sin kristne arv bevidst og ønsker at bygge på andre værdier end Sovjettidens.

Aglona ligger i det østligste Letland – tæt på grænsen til Hviderusland og Rusland.

Under triduet op til festen for Marias Optagelse i Himlen samles folk i valfartsbasilikaen til messer, rosenkrans, sang og natlig tilbedelse.

Nogle pilgrimme vandrer sammen i grupper og er mange dage undervejs til Aglona. Her er en international gruppe på vej op mod basilikaen.

Pilgrimene henter vand i store dunke fra den hellige kilde bag basilikaen.

Der er lange køer foran skriftestolene på den store plads ved basilikaen.

Humanæ Vitæ autoritet og budskab

Som opfølgnings på artiklen "Humanæ Vitæ fylder 50 år" i KO nummer 9 fortæller Lars Messerschmidt her om, hvad det kirkelige læreemede er og hvordan rundskrivelsen er i overensstemmelse med Kirkens konstante lære gennem tiden.

Tekst: Pastor Lars Messerschmidt

RUNDSKRIVELSE KO bragte i nummer 9 en artikel om den berømte pavelige rundskrivelse *Humanæ Vitæ* om fødselsregulering. Denne redegørelse var baseret på et helt nyt studium om rundskrivelsens komplicerede tilblivelse i 1968 (bemærk årstallet).

På denne baggrund ønsker jeg at komme med følgende bemærkninger, så mine trosfæller og andre kan forholde sig til denne (og andre) læreskrivelser på den rette måde.

Først vil jeg kort orientere læserne om selve begrebet læreemede, som jo også var til debat i Reformationstiden. For interessererede læsere henviser jeg til Den katolske Kirkes Katekismus (nr. 888-892). Det hører med til katolsk tro, at Kristus har givet sin Kirke til opgave at videregive Hans guddommelige lære, det vi kalder Åbenbaringen. Det er måske den vigtigste opgave, Kirken har. Kristendommen er nemlig en "åbenbaringsreligion", det betyder, at vi som kristne tror på en sandhed, vi ikke kan nå frem til med vores forstand. Det er Jesus selv, siger Han, der er sandheden. Denne sandhed skænkes os. Det sker på to måder: Ved Kirkens forkyndelse og ved Helligånden, sandhedens Ånd. De to måder er ikke to alternativer, men skal forstås som én og samme handling fra Guds side. Der skal (normalt) to ting til for at få den kristne tro: Forkyndelse (Kirkens opgave) og Helligåndens direkte lys i hjertet.

Læreemeds niveau

Hvordan fungerer så Kirkens forkyndelse i praksis? Opgaven at formidle Kristi sandhed har alle troende hver på sin måde og ud fra sine forudsætninger: "Gå ud og gør alle folkeslag til mine discipule, ... idet I lærer dem at holde alt, hvad jeg har befaleet jer" (Matt. 28,19). At være kristen, betyder, at man nu går i Kristi skole (=discipel).

Således udøver forældre og kateketer et reelt læreemede, når de opdrager og underviser børnene. Det samme gør diakoner, præster og biskopper inkl. biskoppen af Rom, paven.

På denne baggrund er det vigtigt at

spørge, med hvilken autoritet de gør det. Er det bare deres viden og forståelse, de videregiver, eller er det den åbenbarede sandhed, Kristi lære?

I princippet skal alle videregive Kristi lære og ikke deres personlige mening. I denne forbindelse skal det understreges, at også Helligånden skal arbejde sammen med de menneskelige formidlere, ellers bliver det nemlig kun menneskelig visdom. Det gælder f.eks. også forældrenes undervisning af deres børn. De skal altså være sig bevidst, at de udfører en opgave, som Kristus har betroet dem, og som de får Helligåndens bistand til (det glemmes desværre ofte!).

Når det gælder diakoner, præster, biskopper, ja også paver, skal man holde sig følgende princip for øje: Der skelnes i teologien mellem det ordinære læreemede og det højtidelige (ikke det ekstraordinære) læreemede. Dette sidste kommer til udtryk, når et økumenisk koncil forkynder et dogme, dvs. højtideligt sætter ord på en trossandhed. Dette sker for at sikre den rette videregivelse af tros læren, så den ikke bliver forfalsket af fejlagtige teologiske meninger. Således er *Credo* (den nikænske trosbekendelse), et eksempel på hvordan det første koncil i oldkirken har fastslået grundsandhederne i den kristne tro. Man kan altså ikke kalde sig kristen, hvis man modsiger denne trosbekendelse. Et dogme skal man tilslutte sig i tro. Det er det ufejlbare udtryk for Kirkens og ens egen tro, altså Guds åbenbaring. Kirken er overbevist om, at Kristus har givet den denne myndighed, netop for at sikre mod forfalskning af troen.

Det ordinære læreemede på de forskellige niveauer har også læremæssig autoritet, men i forskellig grad. At et læreemede har autoritet betyder, at den, der udøver det, ikke gør det i eget navn men i Kristi navn. Det kan så være mere eller mindre fuldkomment.

Andet Vatikankoncil udtrykker det således: Det ordinære læreemede bør de kristne "holde sig til med hjertets religiøse lydighed" (LG 25), denne er ganske vist forskellig fra "troens tilslutning" (til et dogme), men den ligger i forlængelse af den (KK 892). Det betyder i praksis, at man ikke er forpligtet til at tilslutte sig det ordinære læreemede med tro, men forholde sig til det, som det redskab Helligånden bruger til at undervise os. Man kan derfor bringe sin tro i fare, hvis man uden alvorlig grund afviser den belæring, der kommer til udtryk i f.eks. en pavelig rundskrivelse som *Humanæ Vitæ*.

Det gælder også et koncil, der udtrykkeligt afstår fra at formulere nye dogmer, men har sat sig for at fremstille Kristi lære i en aktuel og relevant form f. eks. Andet Vatikankoncil. Det gælder også en

paves ordinære læreemede. Hans belæring får først den højeste autoritet, når han selv i teksten udtrykkeligt giver udtryk for, at han her bruger sin øverste autoritet, der altså forpligter til tro. I denne forbindelse er udtrykket "definitiv" afgørende, for det siger, at herefter er et kontroversspørgsmål endelig afgjort.

Kirkens konstante lære

Sådan har pave Paul VI ikke formuleret sig i sin rundskrivelse. Hans lære har altså ikke karakter af en definitiv lære. Men paven begrundet sin læremæssige skrivelse netop med, at Kristus har gjort apostlene (og deres efterfølgere) til autentiske vogtere og fortolkere af hele den moralske ordning, både den naturlige og den bibelske kodeks (nr. 4). Han slutter sin indledning med, at han har bedt meget til Gud om vejledning og stoler på det mandat, Kristus har givet ham, så han kan give svar på nutidens alvorlige spørgsmål i forbindelse med ægteskabet på baggrund af Kirkens konstante lære. Denne henvisning til Kirkens konstante lære spiller en stor rolle i skrivelsen. Det, der giver rundskrivelsen autoritet er, at den er i overensstemmelse med Kirkens klassiske lære gennem tiden. Teoretisk kan man have alvorlige grunde til at have en anden mening vedr. prævention end paven, men man befinder sig i så fald i en farezone trosmæssigt og skal vide, at man fjerner sig fra Kirkens klassiske forståelse af ægteskabet.

Ægteskabet er en afspejling af Guds kærlighed

Hvad går så denne forståelse af ægteskabet ud på ifølge *Humanæ Vitæ*?

1. Kærligheden i ægteskabet afspejler Guds Kærlighed, Han som er kærlighed (1 Joh 4,8). Gud har skabt ægteskabet for mandens og kvindens kærlighed til hinanden, og for at de i denne kærlighed kan samarbejde med Gud på at skabe nyt liv: Undfangelse af nyt liv skal være frugten af Guds kærlighed og af mandens og kvindens kærlighed til hinanden. Man kunne tale om, at de to ægtefæller er Guds medskabere af nyt menneskeliv. Den ægteskabelige kærlighed er fuldt og helt menneskelig, dvs. både kropslig (seksuel) og åndelig. Det er værd at understrege, at paven først taler om kærlighedsforholdet mellem mand og kvinde og dernæst på denne baggrund om frugtbarhed. Den ægteskabelige kærlighed er i sit væsen frugtbar. Således definerer paven selve den ægteskabelige kærligheds væsen. Det er på denne baggrund, at han så vil svare på spørgsmålet om prævention. Den traditionelle

måde var først at tale om frugtbarhed og så ægtefællernes vel. Næsten som to adskilte formål.

Hvad betyder ansvarligt forældreskab?

2. Ægtefællernes kærlighed skal være ansvarlig, også når det gælder frugtbarheden, derfor bruges et nyt udtryk: Ansvarligt forældreskab. Det er altså en misforståelse, at en kvinde skal føde så mange børn som muligt. Ægtefællerne, som naturligvis skal være åbne for at sætte børn i verden, skal i hvert enkelt tilfælde under hensyn til omstændighederne i familien beslutte, om de her og nu ønsker et barn. De ved, at deres kærlighed skal være frugtbar; men tidspunktet skal de afgøre på en moralsk forsvarlig måde. Men de skal i praksis respektere naturens lovmæssighed og ikke kunstigt manipulere med frugtbarheden.

Hvorfor det?

3. Frugtbarheden hos kvinden er reguleret af naturen. At bruge denne regulering ved konkret at undgå samleje, når hun er frugtbar, er helt legitimt, fordi den er naturlig. Hvorimod en kunstig måde at blokere for frugtbarheden på er i modstrid med seksualitetens natur. Sagt enkelt: Den kunstige prævention gør enten kvinden eller manden ufrugtbar. Den naturlige frugtbarhed hos begge beskæres eller suspenderes, og det vil nødvendigvis ændre den seksuelle akts karakter. Dennes karakter af en kærlighedsakt reduceres eller forsvinder, tilbage bliver kun den seksuelle lyst, som motiv for seksuel aktivitet.

4. I denne forbindelse nævnes som umoralsk, dvs. imod naturens lov, afbrudt samleje, abort, direkte sterilisation og enhver handling før, under eller efter den seksuelle akt, der har til formål at udelukke befrugtning. Paven nævner disse teknikker helt generelt og går ikke med navns nævning ind på de enkelte former. Således nævnes f.eks. hverken p-piller, spiral eller kondom. Og naturligvis slet ikke de såkaldte fortrydelses piller, som endnu ikke var opfundet, men som kan være abortfremkaldende.

Kærlighed, sex og frugtbarhed hører sammen

5. Man kan sammenfatte pavens lære på følgende måde: Kærlighed, sex og frugtbarhed er uløseligt forbundet med hinanden. Skilles de radikalt ad, går noget grundlæggende i stykker. En af de alvorlige konsekvenser, som vi ser i dag, er, at sex dyrkes for dets egen skyld. Det var

Forsiden på *Catholic Herald* den 2. august 1968. Forsiden på *L'Osservatore Romano* den 8. august 1968.

Paul VI. Officielt portræt fra 1963

Deltagerne i den 82. Deltagere på Katholiktage i Essen viser i september 1968 et protestbanner med teksten: "adlyd og sig det videre". Kort tid før havde pave Paul VI offentliggjort sin encyklika *Humanae Vitae*, hvor alle former for kunstig prævention blev afvist. Foto: KNA.

ikke officielt tilfældet, da paven udgav sin rundskrivelse, men han forudså – næsten profetisk –, at det ville kunne ske og selve ægteskabet blive truet. I dag er der opstået en sexkultur, som radikalt er et alternativ til den kristne forståelse af forholdet mellem mand og kvinde: Allerede store skolebørn dyrker med sexologernes og lærernes opbakning sex som noget helt "naturligt". Det kan kun lade sig gøre takket være prævention og abortmulighed. Derfor taler man om "kvindens ret til abort" (absurd!) Drengene og pigerne ved ikke længere, hvad kærlighed mellem mand og kvinde er og søger det heller ikke. Det er slet ikke inden for deres horisont. Man skal blot have en partner og lidt senere en kæreste, dvs. en man flytter sammen med, altså et slags discount ægteskab, hvor man endog sætter børn i verden, men hvor man kan gå fra

hinanden, når det ikke længere fungerer. Formodentlig er kæresteforhold i denne betydning i dag lige så almindelige som ægteskaber. Det har også negativt påvirket selve opfattelsen af ægteskabet som et livsvarigt forhold mellem mand og kvinde. Og endelig advarede paven også mod, at statsmagten kunne påtvinge ægtefæller brugen af prævention for at begrænse fødselstilvæksten. Det var også et profetisk udsagn. Paven nævner udtrykkeligt, at Kirkens lære, som han formidler, sikkert vil vække megen modsigelse, hvilket også blev tilfældet.

6. Paven siger til slut, at Kirkens forståelse af ægteskabet vil bidrage til skabelse af en i sandhed menneskelig civilisation. Det handler altså i sidste ende om menneskesynet. Det aktuelle menneskesyn, som behersker den moderne civilisation,

De nordiske biskoppers hyrdebrev om *Humanae Vitae* i 1968

I oktober 1968 kom de nordiske biskoppers hyrdebrev til katolikkerne i Norden efter at flere af bispekonferencens medlemmer havde udtalt sig foreløbigt om *Humanae Vitae*.

Hyrdebrevet beskrev *Humanae Vitae* som "en opfordring til alvorlig eftertanke for os alle."

"Menneskets seksualitet er aldrig en ren biologisk foreteelse; dybt menneskelige og etiske værdier er altid implicerede. Af denne grund kæmper rundskrivelsen for livslang troskab inden for ægteskabet", skrev biskopperne.

Rundskrivelsen indeholder ifølge biskopperne et afgjort ja til naturlig fødselsregulering, men et lige så afgjort nej til kunstige former for fødselsregulering.

"Hvad er denne encyklikas autoritet? Kan man som katolik være af en anden mening?" spørger de nordiske biskopper i hyrdebrevet. De taler her om, at "en kirkelig afgørelse kan have forskellige arter af forpligtelse" og siger, at der findes kirkelige udtalelser, der ikke er ufejlbar. "Noget tilsvarende kan principielt ikke udelukkes med hensyn til encyklikaen

Humanae Vitae, for alle er enige om, at den ikke indeholder nogen ufejlbar definition", siger hyrdebrevet.

I følge hyrdebrevet har det "altid været anerkendt, at man kan have en anden mening end den, der udtrykkes i et ikke ufejlbart kirkeligt dokument, hvis man af tungtvejende og velovervejede grunde ikke kan blive overbevist af rundskrivelsens argumentation"

Hyrdebrevet betoner den personlige samvittigheds rolle. "Den er ikke bare et følelsesinstinkt eller en medfødt sans for værdier. Den skal modnes og skoles. Den har brug for sikre og faste normer, som for en katolik er Guds åbenbaring, kirkens lære, naturloven etc", skriver hyrdebrevet, der lægger vægt på det personlige ansvar og pligten til at følge egen samvittighed. "Der findes i verden af i dag større problemer end spørgsmålet om, hvilke regler, der skal gælde i ægteskabets mest intime sfære. Hvis der på dette punkt består meningsforskelle blandt os, så findes der dog i vort helhedssyn på ægteskabet og den menneskelige naturs værdighed betydeligt mere, som vi er enige om, som vi i fællesskab må kæmpe for", konkluderede hyrdebrevet.

Hyrdebrevet er underskrevet af de nordiske biskopper. Biskop Hans L. Martensen underskrev for bispedømmet København. (Teksten findes i: *Katolsk Ugeblad* 18. oktober nummer 42, 1968)

Kirkens klassiske lære om seksualitet og ægteskab

MORALLÆRE Kirkens klassiske lære behandles af Pius XI, *Casti Connubii* (det rene ægteskabs højhed og værdighed) (1930), Pius XII's tale til italienske jordemødre (1951), Paul VI's tale til kardinalerne under koncilet (1964), hvor han meddeler, at der er nedsat en kommission til belysning af problemerne omkring frugtbarhed i den moderne verden, Andet Vatikankoncil, Kirken i den moderne verden nr. 50-51 (1965). Johannes Paul II's *Familiaris consortio* (Fællesskabet i familien nr. 29) (1981). Den overordnede bekymring dengang var jordens overbefolkning, som skulle bremses med alle midler. Nye præventionsmetoder (f.eks. p-pillen) var kommet på markedet. Familiernes situation i industrisamfundet og kvindernes obligatoriske tilstedeværelse på arbejdsmarkedet stillede store krav til familierne. Der var kommet et nyt syn på

kvinden. Kendte moralteologer i perioden 1960-1981 og senere tog afstand fra Kirkens klassiske lære på dette punkt som uforenelig med virkeligheden. Stort set alle ikke-katolikker og også mange katolikker afviste Kirkens lære, og med 68-revolutionen blev den moderne verdens opfattelse af seksualitet radikalt ændret. Kirkens opfattelse af seksualitet og den moderne verdens er nu to uforenelige størrelser.

I dag er således ægteskabet kun én form for parforhold. Konsidentitet er ikke længere fastlagt fra naturens side. Der er frit valg af kønnet. Den kunstige befrugtning er udbredt. Retten til abort udbredes med alle midler i udviklingslandene (af USA og andre moderne lande som Danmark). Pornoen er kommet for at blive. Orgasme er et nøgleord. Retten til at være nøgen i det offentlige rum breder sig. Der er fri sex, også blandt mindreårige. Voldtægter bliver tilsyneladende mere og mere almindelige. Kærlighed, sex og frugtbarhed er helt adskilte. LM

kan ikke på nogen måde karakteriseres som ægte menneskeligt. Er der et sammenhæng med vores nutidige syn på seksualiteten? Jeg vil ikke her komme ind på det problem, man kunne kalde kønsforvirringen. Dette problem eksisterede ikke på samme måde på pave Paul VI's tid.

Kroppens teologi

7. Pave Johannes Paul II fortsatte i pave Pauls spor og skabte en dybdøbende og sammenhængende syntese om ægteskabet, som han meget overraskende kaldte: Kroppens teologi. Disse to paver har på afgørende måde skabt et både realistisk, men også nødvendigt alternativ til den moderne kultur på dette område. Det forstår jeg som

Guds svar på vor tids dybe menneskelige krise: Det hele handler om sand kærlighed, for Gud er kærlighed, og uden ægte kærlighed mellem mand og kvinde, forældre og børn nedbrydes samfundet, da familien er samfundets grundcelle. Er denne celle syg, bliver hele samfundet sygt. I dag betragtes familien ikke længere som samfundets grundlæggende celle. Det forklarer mange problemer. Konkret er der ikke noget seriøst alternativ til det kristne syn på ægteskabet.

De nordiske biskoppers hyrdebrev til familie-kongressen i Jönköping den 14.-16. maj 2010

I hyrdebrevet tilslutter de nordiske biskopper sig budskabet i *Humanae Vitae*. De holder fast ved budskabets aktualitet, opfordrer alle troende til at læse *Humanae Vitae* åbent og fordomsfrit og udtaler blandt andet:

"Motiverne bag rundskrivelsen – især respekten for menneskelivet, beskyttelsen af ethvert menneskes værdighed, og ikke mindst fremme af den ægteskabelige kærlighed – er stadig aktuelle i dag. En individualisme, der har sneget sig ind under dække af begrebet frihed, har ført til en voldsom kritik af rundskrivelsen. Men den frie seksualitet har ikke gjort menneskene lykkeligere eller ført til en styrkelse af ægteskabet.

På den anden side har ny viden om den menneskelige seksualitet gjort det muligt at anvende den naturlige metode til familieplanlægning, som rundskrivelsen anbefaler, nemlig at respektere kvindens naturlige rytme. På denne måde er begge ægtefæller fuldt ansvarlige for brugen af deres seksualitet."

Reaktioner i 1968 fra katolikker i Danmark

I 1968 var der livlig debat om *Humanae Vitae* i *Katolsk Ugeblad*s spalter. Her et lille uddrag:

"Aktuelt" præsenterer pastor Oppermann i Horsens som repræsentant for højrefløjen. Oppermann var "selvfølgelig enig med paven" uden at have læst hyrdebrevet i dets fulde ordlyd. Han forklarer: "Det må man altid være. Når der foreligger en afgørelse fra paven, er det meningen, jeg skal rette mig efter den. Pavens hyrdebrev har, så vidt jeg kan se, skaffet klarhed efter længere tids uklarhed".

Pater Figge i Herlev sagde: "Min mening er den samme som pavens". På spørgsmålet, om pavens ord betød mere end hans egen samvittighed, svarede han:

"Selvfølgelig skal man følge sin egen samvittighed. Der kan da også fremdrages tilfælde, hvor katolske præster har handlet uden om Den katolske Kirkes officielle lære, når deres samvittighed bød det".

Pater M. Drouzy, Charlottenlund, udtalte til "Kristeligt Dagblad":

"Det må være op til de enkelte familier selv at klare spørgsmålet om prævention. Dertil kommer, at man ikke skal tage pavens rundskrivelse for tungt. Det er en tilkendegivelse fra paven, men samtidig et indlæg i debatten, ikke en endelig stillingtagen".

(citeret fra *Katolsk Ugeblad* nummer 31-32. Den 9. august 1968).

► Fortsat fra side 1.

Et tegn fra himlen

Sideløbende med familiekongressen afholdte *Lumen Fidei Institute* en rivaliserende event under navnet *Conference of Catholic Families* i Dublin. Arrangørerne sagde, at de med eventen ikke ønskede at skabe splittelse, men at ”repræsentere sandheden på en positiv måde”. De mente, at mange af drøftelserne på familiekongressen handlede om homoseksualitet, og at man derigennem var med til at blåstempe et homoseksuel livsstil.

Anthony Murphy fra *Lumen Fidei Institute* udlagde afbuddene fra kardinal Sean O'Malley af Boston og kardinal Donald Wuerl af Washington til familiekongressen i Dublin som ”et tegn fra himlen”. Han mente desuden, at pave Frans' brev til 'Guds folk' om overgrebene i Kirken ikke ville opnå den ønskede gennemslagskraft fordi den ikke eksplicit tog afstand fra en homoseksuel kultur i Kirken.

Han sagde, at Kirken ”er det sikreste sted for vore børn”, men omtalte seminarerne som ”sumpe af homoseksualitet”.

Konklusionen på *Conference of Catholic Families* var, at kun det sakramentale ægteskab, som det er skitseret i Pius XI's encyklika *Casti Connubii* fra 1930, kunne redde familien og samfundet generelt set.

Overgrebssagerne endnu engang

På en session om overgrebssagerne i Kirken drøftede nuværende og tidligere medlemmer af den pavelige overgrebssagskommission tiltag, de gerne ser indført for at garantere børns sikkerhed. Ordstyrer var den engelske psykiater, baronesse Sheila Hollins, tidligere medlem af kommissionen.

I debatten deltog det irske overgrebsoffer Marie Collins, den filippinske psykoterapeut, professor Gabriel Dy-Liacco og Barbara Thorp, tidligere leder af kontoret for pastoral omsorg og børnebeskyttelse i bispedømmet Boston.

Mange af de frivillige på World Meeting of Families var blevet klædt på til opgaven på et forberedende møde arrangeret af Mater Dei Centre for Catholic Education og afholdt på Dublin City University. Foto: DCU.

På en efterfølgende pressekonference forklarede Marie Collins, at der i Kirken er en ”fornægtelse” af de klerikale overgreb.

Barbara Thorp efterlyste en stærk indsats fra biskoppernes og Vatikanets side til at implementere de nødvendige forandringer. ”Det er indlysende, at det må komme fra toppen af”, sagde hun og tilføjede: ”Vi ser gerne, at Den hellige Stol selv implementerer et robust børnebeskyttelsesprogram, og at kardinalkollegiet, alle medarbejdere i kurien og det diplomatiske korps får den samme træning i forebyggelse, samme adfærdskodekser og baggrundsscreening”.

Marie Collins var i øvrigt et af de otte overgrebsofre, som mødtes med paven om søndagen. Efter mødet udtrykte hun skuffelse over pavens afvisning af etablering af en central domstol i Vatikanet til vurdering af biskoppers ageren i overgrebssager. I stedet fremhævede paven den model, som allerede er i brug i dag, nemlig kirkelige domstole tilknyttet de lokale bispekonferencer. Collins sagde til den irske radiostation RTE, at den manglende etablering af en central domstol i Vatikanet var en af grundene til, at hun udtrådte af overgrebssagskommissionen i 2017.

Ungdomskatekismus i ny version

Youcat, den populære ungdomskatekismus på flere sprog, herunder dansk, blev præsenteret i en ny version af kardinal Christoph Schönborn af Wien. Bogens forord er skrevet af pave Frans.

Det nye udgivelse vil være en vigtig ressource for børn og deres forældre som ”en bog man skal læse og diskutere sammen”, sagde Schönborn og kaldte børn ”store teologer” fra hvis mund man ”kan få de dybeste svar på de største spørgsmål”.

Biskop Brendan Leahy af Limerick og en af forfatterne af *Youcat* for Kids, Micheala Freifrau von Heeremann, talte om vigtigheden af at skabe rum for troen i familien. Til *The Tablet* sagde Leahy, at katekismen også med fordel kan læses af ældre og endda ”hjælpe mennesker, der kæmper med deres tro, til at undersøge den på ny for at se hvad det er for én størrelse”.

Et af de underliggende temaer i *Youcat* for Kids er omsorgen for jorden. ”Der er en enorm bevidsthed om dette miljømæssige emne fra *Laudato si'*, pave Frans' encyklika fra 2015 om miljøet”, siger biskop Leahy: ”Der er ingen tvivl om, at den universelle rækkevidde af dette emne er et af tidens tegn”, tilføjede han.

Den irske Bispekonferences *Laudato si'*-komité er i færd med at udrulle særligt

forberedte ressourcer til sognene og skolerne om Skabelsestiden, der løber fra 1. september til 4. oktober.

Familie og tilgivelse

Forud for sit besøg havde paven sendt arrangørerne et brev, hvor han bl.a. skrev: ”Jeg vil gerne understrege vigtigheden af, at familierne ofte spørger sig selv om de lever et liv bygget på kærlighed, for kærlighed og i kærlighed. Det vil i praksis sige at kunne tilgive sig selv, ikke miste tålmodigheden, ikke være forudfattet men at respektere den anden. Hvor meget bedre ville familielivet ikke være, hvis vi dagligt [...] erfarede, at vi er skrøbelige og svage, og derfor – familierne og præsterne – har brug for en ny ydmyghed, der ønsker at omforme os, danne og uddanne os, så vi kan hjælpe og blive hjulpet, ledsage, skelne og integrere alle mennesker af god vilje. Vi skal fejre det faktum, at det netop er i familien at man kan opdyrke disse værdier”.

’Familie og tilgivelse’ blev også berørt af pave Frans i indledningsbønnen under den afsluttende friluftsmesse i Phoenix-parken i Dublin, hvor han bad:

”Vi beder om tilgivelse for overgrebene i Irland. For magtmisbrug og samvittigheds-misbrug og seksuelle overgreb begået af kirkelige ledere. På en særlig måde beder vi om tilgivelse for alle de overgreb, som blev begået i forskellige institutioner, drevet af mandlige og kvindelige ordenssamfund, og vi beder om tilgivelse for de særlige tilfælde, hvor unge kvinder og mænd blev udnyttet i form af manuelt arbejde. Vi beder om tilgivelse for de tidspunkter, hvor vi som Kirke ikke viste de overlevende ofre for overgreb nogen form for medfølelse og søgte retfærdighed gennem konkrete handlinger. Det beder vi om tilgivelse for”.

Denne bøn affødte spontane klapsalver blandt de mange fremmødte, for det er jo netop i tilgivelsens tegn, at vi fejrer, at vi er én familie – både inden for hjemmets fire vægge og som kirkeligt fællesskab.

Hun er dybt savnet

Eva Weis Bentzon in memoriam

MINDEORD Min gode veninde igennem 42 år, Eva Weis Bentzon, er til min store sorg død knap 74 år gammel. Eva var et meget levende og åbent menneske og kunne tale med alle mennesker. Det betød, at vi altid mødte nogen, hun kendte, når vi var i byen. Jesu Hjerte Kirke var også fyldt til hendes bisættelse, hvor hun standsmæssigt blev fulgt ud til tonerne af *Amazing grace* på sækkepibe. Inden da var der en rørende afsked. Jesper Fich kendte Eva så godt og sammen med at Evas to døtre talte fra hjertet gjorde det, at en af de mange kirkefremmede, der var mødt om, sagde, at han havde lyst til at konvertere. Eva, der for mange år siden selv konverterede, havde også sunget i koret, som mødte op og smukt hyldede hende.

For mig var Eva veninden, som jeg tog på valfart, på retræter, til fest, til te, til samvær i Tro & Lys, på ferie med og som jeg havde mange dybe, kloge samtaler med.

Eva var en dygtig maler og har udstillet mange steder i verden, blandt andet på Guggenheim Museet i New York. Hendes livsværk blev, da hun en sen aften sad og kiggede på et billede af Jesu Ligklæde. Der fremkom et lille lys, og det fulgte hun. Ud af det kom der nogle teologiske billeder.

Det var så overvældende for Eva, at hun valgte at bruge al sin tid på det. Hun tog ned og fik en audiens, hvor hun viste ligklædetegningerne til pave Johannes Paul II, der velsignede hende. Hun gik herefter i gang med at forberede en stor udstilling med disse billeder, der både var malet og udført i glas. Udstillingen hang i Helligåndshuset på Strøget, hvor billederne vakte stor begejstring blandt udlændinge, hvorimod de fleste danske besøgende ikke var interesserede til Evas store skuffelse.

Eva var et rigtigt familiemenneske og elskede alle sine familiemedlemmer højt. Det var rørende at se, hvordan hun tog sig af sine gamle forældre, sine børn og børnebørn. Hun ønskede også, at der på gravstenen skulle stå: ”Hun var en god mor!” Eva ringede til mig 12. august og sagde: ”Jeg har kræft i begge hjernehalvdele, jeg overlever ikke dette; men jeg er ved godt mod” Eva var ved godt mod til det sidste og det var fredfyldt at besøge hende, hun var ikke træt af livet, men accepterede, hvad der blev hende givet, og modtog De syges Salvelse og Den hellige Kommunion med stor glæde. Hun gjorde dybt indtryk på os alle med den ro hun gik døden i møde og en veninde til Eva sagde til mig, at nu var

hun ikke mere så bange for at dø.

Eva vil leve videre i vore hjerter og er dybt savnet! Æret være hendes minde!

Inge Switon-Rønnow

To af Eva Weis Bentzons tegninger over temaet Jesu ligklæde.

Eva Weis Bentzons tidligste værker var disciplinerede landskabsmalerier, der viste overgange fra en tilstand til en anden, f.eks. en bjergtop indhyldet i en sky. Influenceret af Ole Bucks musik, som er bygget over folkemusik, og inspireret af engelske bøger om blomsterfeer, malede hun en række abstrakte billeder. I 1979 kom en serie Vasebilleder, hvor W.B. beskæftigede sig med spændingsfeltet mellem den buede vaseform og den rektangulære billedramme. Fra 1979 stammer også Danse billederne.

Med udgangspunkt i fotografier af dansere, der springer, viste hun bevægelsen ved hjælp af korte, hurtige penselstrøg og sin opfattelse af menneskets bevægelse i rummet samt kræfterne, der gør bevægelsen mulig. Hendes abstrakte, farverige og ekspressive formsprog har sit udgangspunkt i dansen, ligesom hun er inspireret af amerikanske kunstnere som Jackson Pollock, Willem de Kooning og Jasper Johns.

Uddrag fra Weilbachs Kunstleksikon.

Kirkefest til Marias ære

Skt. Michaels menighed fejrede jomfru Marias fødselsdag med messe, procession, fællesspisning og tamilsk kulturfestival.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

KOLDING ”Tak til alle jer der har knoklet med det her projekt. Jeg er en glad og taknemmelig mand i dag”, sagde sognepræst Gregers Mærsk-Kristensen til menigheden i Kolding. Den 8. september fejrede menigheden i Kolding jomfru Marias fødselsdag med et arrangement, der både styrkede troen og fællesskabet i den store katolske familie, der jo rækker langt ud over Danmarks grænser.

I månedsvis havde kirkens frivillige arbejdet med at forberede en dansk-tamilsk kulturfestival, der skulle fortælle os almindelige danskere om tamilsk mad, historie og kultur. Meningen var at fortælle os om tamerne og hvorfor de kom til Danmark; men festivalen var også ment som en helt konkret håndsrækning til nogle børn, der har det meget svært.

Pastor Gregers, der i 2016 blev præst for menighederne i Kolding og Haderslev, var i 2017 på en længere rejse til Sri Lanka. Oblatfader, pater Alren Soosaipillai, der selv stammer fra Sri Lanka og i dag er sognepræst ved Sankt Knud Lavard Kirke i Lyngby, sørgede for, at pastor Gregers på rejsen kom til at opleve det omfattende sociale arbejde, som oblatfædrene (OMI) står bag.

En kopi af Annai Velankanni – Our lady of good health – blev båret i procession gennem gaden foran kirken. Her blev der sunget danske mariasalmer og holdt Mariaandagt.

familier, der ikke har kræfter til at tage sig af dem, fordi de er traumatiserede efter krigen, andre igen er forældreløse. Børnehjemmet arbejder blandt andet med at finde gode plejefamilier til de børn, der ikke kan bo hjemme og med spil og aktiviteter, der sikrer dem en god og tryk opvækst. Der er også et ønske om at ansætte flere psykologer, som kan hjælpe børnene gennem samtaler.

Et overskud på godt 10.000 kroner fra fastelavnsfesten er allerede sendt afsted, og det er planen, at overskuddet fra kulturfestivalen også skal støtte børnehjemmet.

I dagens festlige anledning har menigheden fået en kopi af en berømt Mariaskulptur, der er kendt for at være undergørende, sendt fra Indien. Originalen står i Annai Velankanni Kirken, der ligger ude ved kysten nær byen Karaikal i Sydindien. Stedet er kendt som Indiens Lourdes, og millioner af pilgrimme besøger det hvert år. Hun har også stor betydning for mange hinduer.

Jomfru Marias fødselsdag blev fejret med en messe med tekster, salmer og bønner på dansk og tamilsk. Mens der blev sunget danske mariasalmer, blev Annai Velankanni efter messen båret i procession gennem gaden foran kirken. Her holdt pater Alren en andagt på tamilsk.

Der er omkring 800 medlemmer af menigheden i Kolding. I gennemsnit kommer 144 til en søndagsmesse fortæller pastor Gregers. Menigheden er i dag meget multinational – de største grupper er vietnamesere, kroaterne, tamiler og

Chrishanti og hendes mand Darlow – to af de mange der knoklede i måneder for tamilsk kulturfestival.

polakker. Skt. Michaels Kirke er aktiv i det økumeniske arbejde i byen. Fra den 12. til den 14. september deltog kirken sammen med Apostolsk Kirke, Valgmenigheden og Kristkirken (Folkekirken) i en velkomstkampagne, der rækker ud til byens mange studerende. Hvis man tæller gymnasieeleverne med, er der omkring 10.000 studerende i Kolding, oplyser pastor Gregers.

Skt. Michaels Kirke sætter et meget markant præg på Kolding. I samme gade som kirken er der katolsk skole og børnehave, der i mange år blev drevet af Sankt Hedvigs Søstrene. Kirken blev indviet den 6. december 1885 og senere udvidet i 1963/63.

Støt børnehjemmet i Mulangkavil

Alle bidrag – små som store modtages med taknemmelighed på konto i Danske Bank nr: 3409 - 12492391.

Flot, festligt og farverigt kulturmøde med alvorlig baggrund

Den tamilske kulturfestival fortalte om, hvorfor tamerne kom til Danmark og gav en opskrift på, hvad god integration er.

KOLDING Stor fest i vente! Det fortalte farvestrålende flag og vimpler i Skt. Michaels Gade i Kolding efter gammel tamilsk skik allerede en uge før den 8. september. Hele gaden blev i dagens anledning omdannet til basar med mange aktiviteter. Der duftede af tamilske, vietnamesiske og kroatiske specialiteter, der var hoppeborg og tamilske lege for børnene. Menigheden mødtes til en snak med venner og naboer for at smage det globale køkken og se på mode fra Sri Lanka.

Om aftenen var der stor festmiddag. Frivillige havde knoklet til midnat med at få alle detaljerne på plads ved de smukt dækkede borde. Og det blev en flot aften. Vi nød hinandens selskab til en lækker, tamilsk buffet. Der var underholdning med DJ på et professionelt lydanlæg. To seje fyre på 11 og 14 gav den hele armén med tamilsk diskodans, og aftenens muntre højdepunkt var en forrygende catwalk, hvor Caritas lokale repræsentant, Joan Madsen, og menighedsrådsformand Ulla Roed glitrede i farvestrålende sari sammen med lokale tamiler. Vi fik også lært, hvordan man binder en sari.

Da pater Alren Soosaipillai fortalte stille og roligt om sin mirakuløse redning i 1989, kunne man høre den berømte knappenål falde til jorden. Han var ellers tæt på at dø

som tusindvis af andre unge tamilske mænd, dengang borgerkrigen var på det højeste.

Under en højdramatisk flugt lykkedes det pater Alren og to andre præstestuderende at narre døden. De var blevet kidnappet af den singalesiske milits. Med bind for øjnene og bagbundne hænder sad de indespærrede i tre døgn. Det blev deres redning, at en af vagterne var en troende buddhist, som lod dem slippe ud af en bagdør. De tre seminarister anede ikke, hvor de var. Om dagen måtte de skjule sig for ikke at blive opdaget, og om natten famlede de sig frem gennem et dødsfarligt terræn, der var fyldt med landminer. De var bange hele tiden, men holdt sig selv oppe psykisk ved at bede rosenkransbønnen. Endelig – efter tre døgn – lykkedes det dem at finde hjem til seminarieret.

Det var stærkt at høre pater Alren fortælle, men ikke mindre bevægende at høre Sangeeavan Raguleswarans historie. Han beskrev sig selv som en dansker, der er stolt af sin baggrund som sri lankaner. Da Sangeeavan var nyfødt, tog hans far en beslutning, der kom til at forme hans liv. Han rejste fra sin kone og nyfødte søn, kvittede jobbet og forlod familie, venner og netværk for at skabe sig et nyt liv. Drømmen var at komme til England; men det blev til Danmark i stedet for. Efter halvandet år

Et tamilsk kor sang med til messen.

blev han endelig genforenet med kone og søn i Hejnsvig, hvor familien har boet lige siden.

Her var der forståelse for den tragedie, familien havde oplevet, og her mødte familien et Danmark, der ikke var bange for fremmede. Han blev en ganske almindelig dreng fra Hejnsvig. Familien er aktive hinduer; men Sangeeavan lærte meget om Danmark ved at gå i en ganske almindelig kommuneskole, være spejder og gå til søndagsskole.

I dag kan Sangeeavan glæde sig over, at han har gang i en sjov og spændende karriere i TV-branchen – først som programkoordinator på TV2 og nu som produktionsleder på TV-produktionsselskabet BLU a/s.

Man skal lære sproget, forstå kulturen og selv være åben. God integration er det

gensidige møde, hvor man åbner døren ind til en ny og spændende verden. Og så er et godt netværk nøglen til vellykket integration i følge Sangeeavan. *LR*

Om aftenen var der gallafest med tamilsk buffet og stort underholdningsprogram – bl.a. catwalk. Her lærer en ung dansker, hvordan en sari skal bindes.

På vejen til hellighed – PSP møde i Trondheim

Præstestuderende og ordenskandidater mødtes til fordybelse og socialt samvær.

Tekst: Premo Gwadera SJ. Foto: Josef Ottersen

TRÆF Pro Scandiae Populis (PSP), som betyder ”for det skandinaviske folk”, arrangerer hvert år et møde for katolske præstestuderende og ordenskandidater fra de nordiske lande. I år blev mødet for første gang afholdt i Trondheim i Norge, fra den 8. til den 12. august 2018. Der kom 16 deltagere fra Norge, Sverige, Finland og Danmark. Blandt deltagerne var Daniel Ebert Steiner, som er præstestuderende for bispedømmet København og læser på St. Mary’s College, Oscott i England, og Premo Gwadera SJ, som læser teologi hos jesuitterne i Warszawa, Polen. Ordføreren for mødet var den nyviede pastor Sigurd Sverre Stangeland.

Emnet for årets møde var ”unge voksne og hellighed”. Vi overvejede, både internt i gruppen og sammen med dem vi mødtes

med under vores rundrejse, hvordan vi kan opmuntre unge voksne til at leve et helligt liv. Efter vores møde med søstrene på Tautra Mariakloster, og også med brødrene i Munkeby, stod det klart for os, at det første og vigtigste trin på vejen til hellighed er at rette blikket mod Den Hellige. Vi oplevede også, at det, som hjælper os med at leve et helligt liv med fokus på Kristus, kan være stilhed og enkelhed.

På et PSP-møde er der plads til bøn og fordybelse, men også til socialt samvær. I løbet af de fire dage, som vi tilbragte sammen, kunne vi lære hinanden bedre at kende og glædes ved at opleve, at vi ikke er alene, men at der findes flere, som har valgt at give deres liv til Gud.

PSP giver en helt enestående mulighed

Præstestuderende og ordenskandidater mødtes med cistercienserinderne på Tautra kloster.

for, at et bekendtskab mellem fremtidige præster, munke og nonner i Norden kan udvikle sig. Derfor ser vi allerede nu frem til august næste år, hvor vi igen skal mødes – denne gang i Danmark.

125 år som menighed

Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg fejrede sit jubilæum søndag den 19. august.

Tekst: Klara Kaare Frederiksen

JUBILÆUM At fejre 125-års jubilæum som menighed – og stadig formå at være vital og levende – er en begivenhed, som bestemt kræver en festmesse og en frokost i det grønne.

Festmessen blev celebreret af biskop Czeslaw Kozon bistået af vores sognepræst Jesper Fich og ungdomspræst Kasper Baadsgaard-Jensen med et stort følge af hvidklædte ministranter i alle aldre – og ikke at forglemme vores Liobasøstre i koret, som hører sig til i vores kirke.

I sin prædiken lykønskede biskoppen os alle sammen og fortalte om menighedens historie gennem tiderne.

Kirken var fyldt til bristepunktet med både nuværende og tidligere menighedsfæller, så sange og bønner klang fuldtonet i hele det festklædte, fint renoverede kirkerum. Et jubilæum værdigt.

Den efterfølgende festlighed, i det fint opsatte telt i søstrenes have og med alskens spiselige lækkerier opstillet, bar præg af, at vores menighed er særdeles gode til at feste og derved bekræfte det gode fællesskab.

Underholdende taler under stor moro

Stemmingsbilleder fra Skt. Mariæ Kirkes fejring af sit 125-års jubilæum som menighed. Foto: Anders Kaare Frederiksen.

blev fremført af både sognepræst Jesper og moder Benedikte – krydret af finurlige ordvekslinger mellem de to – noget, vi sætter vældig pris på i menighedssammenhænge.

En sådan dag kalder også på eftertanke, hvor vi kan spørge os selv om, hvad der kendetegner netop vores menighed. Det var der flere af os, der søgte at konkretisere på denne helt særlige dag.

Der er mange faktorer, som udgør, at en menighed fungerer optimalt: Først og fremmest skyldes vor menigheds vitalitet det store fremmøde til søndagsmessen med dens forkyndelse med en dybde, som

mange er glade for.

Vores velbesøgte kirkekaffe efterfølgende – er en måde at være menighed på, der er åben og imødekommende – med plads til mennesker af mange slags.

Vi er også såre privilegerede at have Liobasøstre i vor midte, som klarer kirkens praktiske opgaver på forbilledlig vis. Samt fører kirkens åndelige traditioner videre, som ellers let kunne gå i glemmebogen i vores omskiftelige tidsalder. De deltager også med stor entusiasme i menighedens liv.

Den meget store deltagelse i det frivillige arbejde omkring de forskellige opgaver fremmer også sammenholdet bl.a. sognets store børne- og ungdomsarbejde, der til stadighed blomstrer samt landets første KÆK (Katolsk Ældre Klub), som tiltrækker pænt mange mennesker til møderne den dag i dag.

For slet ikke at tale om alle de frivillige, som laver kaffe og mad, når det behøves, lektorer, kommuniionsuddelere, forsangere, ministranter – jo, vi føler, at det er vores kirke – med tryk på vores.

Nyt layout og internetside

Tidsskriftet Ave Maria fornyer sig.

Tekst: Anne Balleby

TIDSSKRIFT Det danske katolske tidsskrift Ave Maria har fået nyt layout og en tilhørende blog med navnet avemariablade.blogspot.com. Her kan man blandt andet finde oplysninger om den forestående rundtur med relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældre Zélie og Louis Martin i vort bispedømme. Foruden selve programmet findes en novene, som mange i hele Norden beder som forberedelse til den store begivenhed.

Bloggen indeholder desuden en oversigt over de artikler, der er bragt i Ave Maria siden 2010, og udvalgte artikler bringes i deres helhed.

I tidsskriftet Ave Maria kan man få ny

inspiration og glæde ved som katolik at gå troens vej sammen med Maria. Tidsskriftet udkommer fire gange årligt, og redaktionen tilstræber, at artiklerne omhandler liturgiske begivenheder i de måneder, der kommer. Det betyder blandt andet, at der bringes artikler om nye højtider/festdage. Redaktionen modtager gerne artikler og beretninger fra valfarter, som kan sendes til bjarneballeby@private.dk.

Tidsskrift og bønssællesskab

Tidsskriftet Ave Maria har eksisteret i snart 70 år og er det eneste tidsskrift af sin art i Danmark. Dets formål er at styrke troen og det åndelige liv i Jesus Kristus ved at søge

inspiration i Bibelen og Kirkens tradition, især i pavens taler og budskaber, Maria – Kirkens Moder, helgeners liv og bønslivet. Ave Maria får læst messe to gange om året for sine læsere, levende så vel som afdøde. Ave Maria er også et bønssællesskab, og læserne opfordres til en gang dagligt at bede et led af rosenkransen for og med hinanden.

Oprindeligt cirkulerede teksterne som meddelelser til pilgrimme fra Lourdes-valfarterne. Det var afdøde pater Mesters SMM, og senere også Ingeborg Lowsen OCDS, der administrerede det. Efterhånden udviklede disse meddelelser sig til tidsskriftet Ave Maria, der blev sendt til abonnenter i hele Norden. Siden 1990'erne er tidsskriftet blevet redigeret af en redaktion, som i dag udgøres af Anne og Bjarne Balleby, Joan Larsen, Charlotte Olden-Jørgensen og Susanne Viby. Pater Alren Soosaipillai OMI læser messe to gange om året for læserne.

Ave Maria havde i en periode i 1990'erne

en oplomstringstid. Det hang sammen med, at der i den periode var mange bønsgupper, der samledes om at bede om Jomfru Marias forbøn, og i den forbindelse kom der mange nye abonnenter til. Siden er der sket en vis afmatning i disse bønssællesskaber.

Et abonnement på Ave Maria koster kr. 115,- årlig for fire numre á 32 sider. Abonnement tegnes ved at skrive til bjarneballeby@private.dk eller ringe til John Toft på tlf. 61 77 11 16.

Pater Kazimierz Przybylowicz død 67 år

Han virkede i vort bispedømme fra 1986 til 2004.

DØDSFALD Den 20. august 2018 afgang pater Kazimierz Przybylowicz CSSR ved døden i sin ordens studiekloster og plejehjem i Tuchów i det sydlige Polen.

Pater Kasimir, som han blev kaldt herhjemme, blev født den 22. maj 1951 i Tuchów, hvor de polske redemptoristers studiekloster ligger. Han indtrådte i ordenen i 1969, aflagde løfter i 1975 og blev præsteviet i Tuchów den 17. juni 1976. Efter nogle år som folkemissionær i Polen blev han i 1986 sendt til Danmark, hvor han først virkede som andenpræst i Odense, en del af tiden med særligt ansvar for menigheden i Assens. Efter en kort tid i København kom han i 1994 til Næstved, hvor han først var andenpræst og senere blev sognepræst. I 2004 vendte han tilbage til Polen. Efter at have arbejdet i forskellige klostre i Polen måtte han pga. af forværret helbred til sidst flytte til ordenens plejehjem i Tuchów, hvor han døde den 20. august. NM

Diakonvielse på Åsebakken

Cæsarius Cavallin kom til Danmark i 2015 med sin medbroder Poul Exner.

BISPEDØMMET Lørdag den 29. september diakonvies broder Cæsarius Cavallin OSB i kirken på Vor Frue Kloster, Åsebakken. Messen med diakonvielsen begynder kl. 8.30.

Broder Cæsarius blev ordineret i Den svenske lutherske Kirke i 1962 og har efterfølgende haft forskellige undervisningsopgaver blandt andet på Uppsala Universitet. I 1965 blev han medgrundlægger af et kommunitet, som siden 1970 har haft til huse i Östanbäck ved Sala i Sverige. Med brødrenes livstidsløfter indviedes det 1975 som et kloster under Den hellige Benedikts regel.

I 2015 blev han sammen med sin medbroder Poul Exner sendt til Danmark og pinsedag 2016 optaget i Den katolske Kirke på Åsebakken, hvor de nu danner en lille celle i huset PAX. NM

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 12, som udkommer den **12. oktober 2018** skal være KO i hænde senest den **24. september 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 13, som udkommer den **9. november 2018**, skal være KO i hænde senest den **22. oktober 2018**.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Palle Vinther, annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pastor Michal Bienkowski, pastor Lars Messerschmidt, Premo Gwadera S.J., Josef Ottersen, Klara Kaare Frederiksen, Inge Switon-Rønnow og Anne Balleby.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk. Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktion, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Biskoppens kalender

Oktober 2018

6.		Familieweekend Vadstena
9.	kl. 10:00	Møde i Danske Kirkers Råds forretningsudvalg
11.	kl. 10:00	Møde i Præsterådet
	kl. 18.00	Deltagelse i det jødiske samfund i Danmarks markering af 75 året for oktober 1943
15.	kl. 8.00	Messe i Karmel
16.	kl. 17.00	Møde i forretningsudvalget
20.	kl. 11.00	Admissio af Michal Jan Wojutynski
21.	kl. 12.00	Polsk messe Sct. Annæ, Amager
24.-26.		Møde i COMECE, Bruxelles
27.-28.		Valfart til Rom

Det sker i bispedømmet

SEPTEMBER

Torsdag den 27. kl. 15.30: Reception i Sankt Andreas Bibliotek for afgangende bestyrelsesformand Helge Clausen og afgangende biblioteksleder Kate Toft Madsen. Her vil der også være anledning til at hilse på den nye biblioteksleder Susanne Balslev. Ny bestyrelsesformand er Sebastian Olden-Jørgensen.

Fredag 28. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V.

Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Søndag 30.: Caritas-Dagen, Sankt Knud Lavards Skole i Lyngby.

Program:

Kl. 10: Højmesse med biskop Czeslaw

Bestyrelsesformand Christa Bonde indbyder til Caritas-dag ved messens afslutning.

Kl. 11.30: Frokost

Kl. 12.30: Velkomst og "Kort om Caritas" ved generalsekretær Jann Sjursen

Kl. 12.45: Syrienkrisen

Interview med programkoordinator Dolores Halpin Bachmann samt et par videoer fra arbejdet i Jordan.

Kl. 13.15: Du vælger!

Korte temaoplæg i mindre gruppe med mulighed for efterfølgende spørgsmål og drøftelse:

1. Andreas Rude: 'Om pave Frans, Laudato si' og Verdensmålene'

2. Sebastian Olden-Jørgensen: 'Humanitært arbejde i Den katolske Kirke i et historisk perspektiv'

3. Bent Stelsberg: 'Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade – hvorfor og hvordan?'

Kl. 14: Caritas in brief. A short introduction to Caritas and the network.

For English-speaking participants by program coordinator Dolores Halpin Bachmann.

Kl. 14.30: Kaffe, kage og afslutning af dagen ved bestyrelsesformand Christa Bonde

OBS! Der vil være leg og spændende aktiviteter for børn under temaoplæggen fra kl. 12.45 til kl. 14.30

OKTOBER

Fredag 5. kl. 18.00-19.30: Åben Dør. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Onsdag 24. kl. 09.30-15.30: 'Grøn Kirke' inviterer onsdag den 24. oktober til en tværkirkelig konference i Odense med fokus på det kristne håb i klima- og miljøkrisen. I en tid med klimadepression er der brug for håbet, så vi ikke mister modet til at handle på trods af de dystre fremtidsudsigter. Men hvordan kan vi forstå det kristne håb? Og hvordan kan det kristne håb komme til udtryk i en tid med omsiggribende håbløshed og afmagt over klodens tilstand?

Program:

Kl. 09.30 Ankomst og kaffe

Kl. 10.00 Velkomst

Kl. 10.15 Foredrag: "Håbet er lysegrønt: Jürgen Moltmanns reformation af teologi for verdens fremtid"

Kl. 11.00 Kaffepause

Kl. 11.15 Foredrag: "Klima, håb og gensvar. Gensvarets teologi hos Bonhoeffer"

Kl. 12.00 Frokost

Kl. 12.30 Refleksionsworkshop: "Ignitiansk refleksion med afsæt i Laudato si"

Kl. 13.30 Kaffepause

Kl. 14.00 Foredrag: "Kerstin Ekman – Gud, Mennesket, Naturen"

Kl. 14.45 Musikandagt: "Bjergprædiken" nyfortolket (slutter 15.30)

Onsdag den 24. oktober kl. 10-15.30

Sted: Bykirken, Østergade 57-59, Odense (gåafstand fra stationen)

Pris: 250 kr. inkl. frokost, kaffe og kage

Tilmeld: gronkirke@gronkirke.dk senest den 10. oktober

Fredag 26. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse inkl. de syges salvelse. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars

Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 27. kl. 14.30-16.30: Temalørdag om Caritas Danmarks samarbejde med den lokale Caritas gennem 17 år: om hjælpen i Assamområdet i Nordøstindien v/ Christa Bonde. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17.00-19.30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefon tid kun i åbningstiden).

Hver onsdag kl. 13.00-16.30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84.

Hver søndag kl. 21.00-22.30: Stille tilbedelse i Jesu Hjerte Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 26 43 19 08.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19.00-21.00, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Oktober

1. *hvid*. Mandag i 26. alm. uge. (II Ps).
Therese af Jesusbarnet (af Lisieux), jomfru og kirkelærer (†1897) (m)
 V. Sl 17,1.2-3.6-7.
 R. Vend dit øre mod mig, hør mine ord.
 L.: Job 1,6-22. Ev.: Luk 9,46-50.
2. *hvid*. Tirsdag i 26. alm. uge. (II Ps).
De hellige værneengle (m)
Læsninger til de hellige værneengle:
 L.: 2 Mos 23,20-23
 V. Sl 91,1-2.3-4.5-6.10-11
 R. Han byder sine engle at vogte på dig på alle dine veje.
 Ev.: Matt 18,1-5.10
3. *grøn*. Onsdag i 26. alm. uge. (II Ps).
 V. Sl 88,10b-11.12-13.14-15.
 R. Herre, lad min bøn nå dig.
 L.: Job 9,1-12.14-16. Ev.: Luk 9,57-62.
(Faustina Kowalska, ordenssøster (†1938), kan fejres)
4. *hvid*. Torsdag i 26. alm. uge. (II Ps).
Frans af Assisi (†1226) (m)
 V. Sl 27,7-8a.8b-9c.13-14.
 R. Jeg skal se Herrens godhed i de levendes land.
 L.: Job 19,21-27ab. Ev.: Luk 10,1-12.
5. *grøn*. Fredag i 26. alm. uge. (II Ps).
 V. Sl 139,1-3.7-8.9-10.13-14b.
 R. Led mig, Herre, ad evigheds vej!
 L.: Job 38,1.12-21; 40,3-5. Ev.: Luk 10,13-16.
6. *grøn*. Lørdag i 26. alm. uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. **Bruno**, præst (†1101)
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. Sl 119,66.71.75.91.125.130.
 R. Lad dit ansigt lyse over din tjener.
 L.: Job 42,1-3.5-6.12-17. Ev.: Luk 10,17-24.
Bededag for præste- og ordenskald
7. *grøn*. **27. ALM. SØNDAG**. (III Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 1 Mos 2,18-24;
 V. Sl 128,1-2.3.4-5.6.
 R. Herren velsigne os, så længe vi lever.
2.L.: Hebr 2,9-11.
 Ev.: Mark 10,2-16 eller 10,2-12.
8. *grøn*. Mandag i 27. alm. uge. (III Ps).
 V. Sl 111,1-2.7-8.9+10c.
 R. Herren husker på sin pagt for evigt
 eller R. Halleluja!
 L.: Gal 1,6-12. Ev.: Luk 10,25-37.
9. *grøn*. Tirsdag i 27. alm. uge. (III Ps).
 Eller *rod*. **Dionysius**, biskop, og lidelsesfæller, martyrer (†268)
 Eller *hvid*. **Johannes Leonardi**, præst (†1609)
 V. Sl 139,1-3.13-14.15.
 R. Led mig ad evigheds vej!
 L.: Gal 1,13-24. Ev.: Luk 10,38-42.
10. *grøn*. Onsdag i 27. alm. uge. (III Ps).
 V. Sl 117,1.2.
 R. Gå ud i alverden og prædik evangeliet!
 Eller R. Halleluja!
 L.: Gal 2,1-2.7-14. Ev.: Luk 11,1-4.
11. *grøn*. Torsdag i 27. alm. uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Johannes XXIII**, pave (†1963)
 V. Luk 1,69-70.71-72.73-75.
 R. Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt sit folk.
 L.: Gal 3,1-5. Ev.: Luk 11,5-13.
12. *grøn*. Fredag i 27. alm. uge. (III Ps).
 V. Sl 111,1-2.3-4.5-6.
 R. Herren husker på sin pagt for evigt
 Eller R. Halleluja!
 L.: Gal 3,7-14. Ev.: Luk 11,15-26.
13. *grøn*. Lørdag i 27. alm. uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. Sl 105,2-3.4-5.6-7.
 R. Evigt husker Herren på sin pagt
 Eller R. Halleluja!
 L.: Gal 3,22-29. Ev.: Luk 11,27-28.
14. *grøn*. **28. ALM. SØNDAG**. (IV Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Visd 7,7-11;
 V. Sl 90,12-13.14-15.16-17.
 R. Mæt os med din godhed, Herre, så vi kan juble og glæde os.
2.L.: Hebr 4,12-13.
 Ev.: Mark 10,17-30 eller 10,17-27.
15. *hvid*. Mandag i 28. alm. uge. (IV Ps).
Teresa af Jesus, (af Avila) jomfru og kirkelærer (†1582) (m)
 V. Sl 113,1-2.3-4.5a+6-7
 R. Lovet være Herrens navn fra nu af og til evig tid!
 Eller R. Halleluja!
 L.: Gal 4,22-24.26-27.31—5,1. Ev.: Luk 11,29-32.
16. *grøn*. Tirsdag i 28. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Hedvig**, ordenssøster (†1243)
 Eller *hvid*. **Margrethe Maria Alacoque**, jomfru (†1690)
 V. Sl 119,41.43.44.45.47.48.
 R. Lad din godhed nå mig, Herre.
 L.: Gal 5,1-6. Ev.: Luk 11,37-41.
17. *rod*. Onsdag i 28. alm. uge. (IV Ps).
Ignatius af Antiochia, biskop og martyr (†107) (m)
 V. Sl 1,1-2.3.4+6.
 R. Den, der følger dig, Herre, skal have livets lys.
 L.: Gal 5,18-25. Ev.: Luk 11,42-46.
18. *rod*. Torsdag. LUKAS, evangelist (f)
Gl.Ap.pf.II
 L.: 2 Tim 4,10-17b
 V. Sl 145,10-11.12-13ab.17-18
 R. Dine fromme, Herre, skal kundgøre dit riges strålende herlighed!
 Ev.: Luk 10,1-9
19. *grøn*. Fredag i 28. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *rod*. **Jean de Brébeuf og Isaac Jogues**, præster, og lidelsesfæller, martyrer (†1647)
 Eller *hvid*. **Paul af Korset**, præst (†1775)
 V. Sl 33,1-2.4-5.12-13.
 R. Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.
 L.: Ef 1,11-14. Ev.: Luk 12,1-7.
20. *grøn*. Lørdag i 28. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. Sl 8,2-3a.4-5.6-7.
 R. Du har sat din Søn over dine hænders værk.
 L.: Ef 1,15-23. Ev.: Luk 12,8-12.
21. *grøn*. **29. ALM. SØNDAG**. (I Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Es 53,10-11;
 V. Sl 33,4-5.18-19.20+22.
 R. Lad din godhed komme over os, Herre, for vi venter på dig.
2.L.: Hebr 4,14-16.
 Ev.: Mark 10,35-45 eller 10,42-45.
22. *hvid*. Mandag i 29. alm. uge. (I Ps).
Johannes Paul II, pave (†2005) (m)
 V. Sl 100,1b-2.3.4.5.
 R. Herren har skabt os, ham hører vi til.
 L.: Ef 2,1-10. Ev.: Luk 12,13-21.
Ad libitum læsninger til Johannes Paul II:
 L.: Es. 52,7-10.
 V. Sl. 96,1-2a.2b-3.7-8a.10
 R. Kundgør Herrens under blandt alle folkeslag.
 Ev.: Joh 21,15-17.
23. *grøn*. Tirsdag i 29. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Johannes af Capestrano**, præst (†1456)
 V. Sl 85,9ab-10.11-12.13-14.
 R. Herren taler fred til sit folk.
 L.: Ef 2,12-22. Ev.: Luk 12,35-38.
24. *grøn*. Onsdag i 29. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Antonius Maria Claret**, biskop (†1870)
 V. Es 12,2.3+4bcd.5-6.
 R. I skal øse vand med glæde af frelsens kilder.
 L.: Ef 3,2-12. Ev.: Luk 12,39-48.
25. *grøn*. Torsdag i 29. alm. uge. (I Ps).
 V. Sl 33,1-2.4-5.11-12.18-19.
 R. Herrens godhed fylder jorden.
 L.: Ef 3,14-21. Ev.: Luk 12,49-53.
26. *grøn*. Fredag i 29. alm. uge. (I Ps).
 V. Sl 24,1-2.3-4b.5-6
 R. Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
 L.: Ef 4,1-6. Ev.: Luk 12,54-59.
27. *grøn*. Lørdag i 29. alm. uge. (I Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. Sl 122,1-2.3-4a.4b-5.
 R. Vi drager med glæde til Herrens hus!
 L.: Ef 4,7-16. Ev.: Luk 13,1-9.
28. *grøn*. **30. ALM. SØNDAG**. (II Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Jer 31,7-9;
 V. Sl 126,1-2b.2c-3.4-5.6.
 R. Herren har gjort store ting mod os, og vi blev glade.
2.L.: Hebr 5,1-6.
 Ev.: Mark 10,46b-52.
Kollekt for verdensmissionen
29. *grøn*. Mandag i 30. alm. uge. (II Ps).
 V. Sl 1,1-2.3.4+6.
 R. Vi skal ligne Gud som hans kære børn.
 L.: Ef 4,32—5,8. Ev.: Luk 13,10-17.
30. *grøn*. Tirsdag i 30. alm. uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. **Thøger**, præst (†ca. 1050)
 V. Sl 128,1-2.3.4-5.
 R. Lykkelig hver den, der frygter Herren.
 L.: Ef 5,21-33. Ev.: Luk 13,18-21.
31. *grøn*. Onsdag i 30. alm. uge. (II Ps).
 V. Sl 145,10-11.12-13ab.(13cd)-14.
 R. Trofast er Herren i alle sin ord.
 L.: Ef 6,1-9. Ev.: Luk 13,22-30.

Annoncer

For booking af annonce, indstik eller yderligere information, kontakt venligst Palle Vinther, tlf. 50 56 09 49 eller annonce@katolskoriering.dk.

Palle Vinther

KO's annoncekonsulent står klar til at hjælpe dig med dine annoncemuligheder.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

MobilePay

Bønnens Apostolat

Oktober 2018

I denne måned beder vi for evangelisering med særligt fokus på ordensfolkenes mission – at de viede ordensfolk må engagere sig i at være til stede blandt de fattige, de marginaliserede og dem, ingen lytter til.

Overgrebs- og pædofilisager i Kirken

Tirsdag den 9. oktober kl. 19.00

Den stadige og efterhånden mangeårige strøm af afsløringer af seksuelle overgreb begået af katolske præster og andre ansatte i katolske institutioner synes at have slidt hårdt på de troendes tillid til Kirken som Kristi frelsesinstitution for Guds folk.

AC inviterer til foredrags- og debataften om emnet, den aktuelle situation, dens årsager og konsekvenser,

Aftenens foredrags- og oplægs- holder er overlæge, **dr. med. John-Erik Stig Hansen**, der i mange år har studeret seksuelle krænkelser i Kirken. Han har offentliggjort flere artikler om emnet, og han er formand for biskoppens rådgivergruppe vedr. seksuelle overgreb.

Sted: Englesalen på Niels Steensens Gymnasium. Indgang i gården ved St. Augustins Kirke, Jagtvej 183B 2100 København Ø

Arrangør: Academicum Catholicum

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m. Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- ✓ Testamenter
- ✓ Ægtepagter
- ✓ Familiesammenføring
- ✓ Børns Retsforhold
- ✓ Fast Ejendom
- ✓ Retshjælp

JR ROHDE
ADVOKATFIRMA

www.advocation.dk

Lundtoftegårdsvej 95, 2800 Kongens Lyngby, Telefon 51 91 73 73

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand

- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk

Hjælp med at sikre Kirkens beståen – også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Støtter mindre projekter

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINIE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.

Projektmedarbejder til kirkeskatteudvikling i Den katolske Kirke i Danmark

Den Katolske Kirke i Danmark søger en projektmedarbejder, der brænder for og gerne har erfaring med udviklingsprojekter og samspil mellem forskellige interessenter.

Projektet er som udgangspunkt afgrænset til en periode på 3 år. I første omgang vil der være tale om en 1 årig tidsbegrænset ansættelse på fuld tid. Efter de første 10 måneder vurderes det om cost-benefit balancen giver anledning til at arbejde videre med de indsatsområder, som projektmedarbejderen peger på. I så fald forlænges ansættelsen til en treårig periode.

I Den Katolske Kirke i Danmark er der 39 sogne, med dertilhørende præster, menighedsråd og menigheder. Indtægterne kommer primært fra kirkeskat, som er et frivilligt bidrag fra kirkens medlemmer. Der er stor forskel på kirkeskattedeltagelsen i de enkelte sogne. Fra centralt hold opfordres der til at alle medlemmer bidrager med 1% af indkomsten. Det er denne hensigtserklæring, som vi ønsker at sætte fokus på med dette stillingsopslag.

Målet med ansættelsen af en projektmedarbejder er at antallet af bidragsydere i bispedømmet øges med 75% og indtægterne øges med 50% set hen over ansættelsesperioden på 3 år. For at nå dette ambitiøse mål, vil ansættelsen som projektmedarbejder indeholde flere delmål.

En nøglerolle:

Vi kan tilbyde dig et job med meget vide rammer, hvor du i høj grad selv er med til at sætte dagsorden. Vi forventer derfor at du er i stand til at arbejde selvstændigt, og foretage de rette analyser og indsatser som fører til håndgribelige resultater på bundlinjen.

Som hovedansvarlig for at skabe udvikling i indtægterne forventes det at du:

- har gode kommunikationsevner
- arbejder struktureret med dine opgaver og er i stand til at formidle dine strategier
- har erfaring med økonomi, analyser og beregninger, men også evner at udvikle materiale der formidler indsatsområderne til kirkens medlemmer

Aflønningen i Den katolske Kirke søger at afspejle niveauet på det offentlige område og vil blive fastlagt med udgangspunkt i såvel stillingens indhold, som dine personlige kvalifikationer.

En anderledes arbejdsplads:

Den Katolske Kirke er en anderledes arbejdsplads, hvor hele Danmark vil blive dit kontor. Du vil blive tilknyttet bispekontoret, men udvikling af kirkeskat kræver en tæt kontakt med sognene. Medlemmerne af Den Katolske Kirke i Danmark er fra flere end 60 forskellige nationaliteter,

og det kræver stor kreativitet når der skal skabes fællesskab om et samlet mål.

Er du vores nye kollega?

Vi ser meget frem til at høre fra dig, der er indehaver af de kompetencer der skal til for at arbejde med en løsning på de økonomiske udfordringer, som sognene og bispedømmet står overfor. Det vil være en klar fordel, hvis du har erfaring fra kirkeligt arbejde og har kendskab til Den katolske Kirke. Vi kan tilbyde den rette kandidat en arbejdsplads med højt til loftet og gode muligheder for selv at præge sin dagligdag.

Stillingen forventes besat pr. 1. december 2018 eller snarest muligt herefter. Vi er indstillet på at vente på den rette medarbejder.

Såfremt du har spørgsmål til stillingen, er du velkommen til at kontakte administrationschef Thomas Larsen på tjl@katolsk.dk eller telefon 21 66 41 62.

Du søger jobbet ved at scanne QR-koden eller finde det på www.jobindex.dk. Ansøgningsfristen er **d. 20. oktober 2018**.

Lad os lige slå koldt vand i blodet

Katolikker bør danne sig et overblik og et mere nøgternt syn på krisen i Kirken.

Tekst: Michael Cook, redaktør af MercatorNet

KOMMENTAR Det har været en ekstraordinær uge for Den katolske Kirke. Vatikanets tidligere nuntius for USA har opfordret paven til at træde tilbage. Ærkebiskop Carlo Maria Viganò beskylder pave Frans for at have holdt hånden over tidligere kardinal McCarrick, der i mange år misbrugte sin position til at forføre seminarister og præster. De katolske medier er delte midtover: konservative kræfter støtter Viganò og hans angreb på paven, mens progressive angriber Viganò og støtter paven. Nogle amerikanske biskopper har forsvaret Viganò som en mand med

stor integritet, hvis beskyldninger man bør tage alvorligt; andre har afvist hans beskyldninger som et egoistisk rænkespil.

Men nu har krisen bevæget sig udover beskyldninger og modbeskyldninger, og mundhuggeriet har udviklet sig til en egentlig skyttegravskrig. Nogle taler ligefrem om et skisma. Venner og fjender strides om muligheden for gennemgribende ændringer i Kirkens ledelse. Ærkebiskop Charles Chaput af Philadelphia har skrevet til paven og beder ham aflyse næste måneds synode om unge og kaldsskelnen og i stedet fokusere på biskoppernes liv.

Tro det eller ej, men uden for kirkelige kredse er mediernes interesse for kontroversen vigende (tjek *Google Trends*). Striden vil utvivlsomt blusse op igen, men mens den er løjet lidt af, er det et gunstigt tidspunkt til at gennemgå nogle af de spørgsmål, den har rejst.

Hvem husker ikke urolighederne i den muslimske verden efter offentliggørelsen af de danske Muhammed-tegninger i 2005? Verden over blev kirker brændt ned og adskillige mennesker blev dræbt i optøjerne, som fulgte. Nu er det – i overført betydning – katolikkernes tur til at brænde deres egne kirker. Lad os lige køle lidt ned.

Følgende punkter er vigtige at bide mærke i.

At sætte tilliden over styr. Katolikker, eller rettere, nogle katolikker i den engelsktalende verden er kommet op i det røde felt efter Viganòs beskyldninger. Det grundlæggende spørgsmål – om hvordan man skal håndtere de tidligere og nuværende gejstlige

overgrebsager – er umådeligt vigtigt. Trods den kendsgerning, at langt den overvejende del af præsterne er hæderlige mænd, har foragten for få personers forbrydelser og biskoppers mørklægning været med til at underminere troværdigheden af Kirkens budskab. Bitterheden og konflikten chokerer katolikkerne og virker frastødende på udenforstående. Sørg for børnenes sikkerhed, lyder det højtlydt fra en mediehob med grebene i hænderne, som ønsker paven og hans rådgivere stillet til ansvar. Men det, at halshugge Louis XVI i 1793, gjorde ikke Frankrig hverken mere velstående eller fredeligere, og et oprør vil heller ikke gavne Den katolske Kirke i 2018.

Tidspunktet er ikke til forhastede beslutninger. Den betændte byld af seksuelle overgreb brød ud i USA i 2002. Selv om hyppigheden af denne form for forbrydelse synes at være faldet dramatisk, optræder problemet fortsat i nyhederne seksten år efter. Katolikker føler skam og

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 11
21. september 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

vrede over, at deres biskopper ikke har været åbne om det og har svigtet. Men at træffe forhastede beslutninger, når man ser rødt, er aldrig nogen god idé.

Mediernes cyklus. Den katolske overgrebskandale er blev suget ind i mediernes 24/7-cyklus, som kræver omgående svar og øjeblikkelig handling. Informationsstrømmen, som skyller gennem internettet, er kun med til at forværre problemet. Katolikkerne giver ikke sig selv tid til refleksion og nøgtern analyse.

Den anklagende fremgangsmåde. Evidentielle, daglige klager over Præsident Trump- hemmeligheder, skandaler, korruption, anklager – har skabt et fast mønster for de journalister, der har fremført Viganòs beskyldninger. Den hektiske atmosfære i amerikansk politik sommeren 2018 er blevet den nye norm for journalistikken – også inden for kirkepolitik.

Stonewalling*? “Jeg vil ikke kommentere sagen med ét ord”, sagde paven under pressekonferencen i flyet, da han blev spurgt om Viganòs dokument. Det er blevet tolket som udtryk for en defensiv holdning og manglende gennemsigtighed. Men hvad skulle paven ellers have sagt? Han var lige blevet udsat for et bagholdsangreb: Viganòs dokument blev offentliggjort midt under pavens udmarvende besøg i Irland. Viganò kom ikke kun med én, men snesevis af beskyldninger: havde man forventet, at paven ville svare på disse beskyldninger uden først at have sat sig grundigt ind i dem? På dette tidspunkt var stilhed det bedste svar. Vi er nødt til at lære sandheden at kende, men vi kan godt vente dage eller uger på at få svaret.

At definere hvad der er galt. Det er ikke helt indlysende hvad problemet er.

Er det en mørklægning fra pavens og hans nære medarbejders side? Er det de amerikanske biskoppers mørklægning? Er det forekomsten af en ’lavendelfafia’ i Kirken? Er det de amerikanske katolikkers skamfølelse? Er det den ophobede skade som følge af de historiske overgreb? Er det forekomsten af seksuelle overgreb i dag? Er det – hvilket vi er i fare for at glemme – ofrenes smerte? I dette øjeblik af skam og raseri ønsker vi, at der bliver gjort noget. Men medmindre vi klart definerer hvad problemet er, vil det, vi sætter i værk højst sandsynligt vise sig at være forkert.

Guillotinenes bagside. Har nogen mon overvejet hvor meget skade pave Frans’ abdicering vil skade Den katolske Kirke? Før Benedikt XVI har ingen pave i mange hundrede år benyttet sig af denne mulighed. Nu bliver muligheden luftet, som om paven var guvernør i Illinois. Der er mange gode grunde til, at paver ikke tidligere har abdiceret. At træde tilbage efter pres giver mindelser om de dårlige tider, da soldater eller en pøbel omringede konklaver og truede med at dræbe kardinalerne, hvis ikke deres kandidat blev valgt. En pave i det 21. århundrede ville da være gidsel for en rasende hob af Twitter-brugere, og det ville tage generationer at genoprette paveembedets autoritet.

En tidens lignelse. Selv om paven havde besvaret spørgsmålet mere indgående under pressekonferencen i flyet, ignorerede journalister en episode, som et langt stykke hen ad vejen forklarer pavens tilsyneladende stædighed. “Ingen er ond indtil det modsatte er bevist”, sagde han, og han illustrerede det med et hjerteskerende eksempel. I 2014 skrev en mand, kendt som ’Daniel’, et fem sider langt brev til paven, hvori han beklagede sig over som barn at

have været mishandlet af flere præster i den spanske by Granada. Umiddelbart efter at have læst brevet ringede pave Frans ham op. “Jeg har læst dit brev flere gange”, sagde han til Daniel. “Jeg kunne ikke undgå at føle mig forfærdelig såret, da jeg læste din historie. Jeg vil gerne give dig en undskyldning på vegne af hele Kristi Kirke. At bede om tilgivelse for den alvorlige synd og den meget alvorlige forbrydelse, du har været udsat for. Tilgiv mig, min søn, for al den smerte du har måttet udholde”. Paven inviterede senere Daniel til at sidde i den pavelige kommission til beskyttelse af mindreårige (hvilket han tilsyneladende afviste).

Vatikanet ringede også til ærkebiskoppen af Granada for at sikre sig, at han samarbejdede fuldt ud med politiet. Tre præster og en lægmand blev arresteret og ti andre præster og to lægmænd var også involveret i sagen. I tre år var medierne fulde af oprørende detaljer: orgier, voldtægter, pornografi m.m. Hovedparten af anklagerne rettede sig mod én præst, den 60-årige pater Ramon Martinez, som stod op til ni års fængsel og en bøde på 50.000 euro.

I april sidste år blev sagen afvist af retten. Dommeren fandt, at Daniel havde opbygget et væv af løgne og han blev dømt til at betale sagsomkostningerne. I juli mødtes pave Frans med pater Martinez i Rom og bad ham om tilgivelse.

Der kan udtrages tre moraliser af denne historie. For det første er man, uanset hvor forfærdelige beskyldningerne end er, uskyldig indtil det modsatte er bevist. For det andet har paven mødt begge sider af overgrebskrisen – børn med ødelagte sjæle og uskyldige præster, hvis liv er blevet ødelagt. For det tredje er enhver, der hævder, at paven tøver med at sætte en

stopper for overgrebene, enten uvidende eller ondsindet.

I sidste ende findes der kun én permanent løsning på overgrebskrisen. Nemlig den pave Frans har gentaget igen og igen, siden han blev valgt: personlig hellighed. Der vil aldrig findes en ’perfekt Kirke’. Allerede tilbage i Kirkens begyndelse blev Kristus forrådt af én af sine tolv disciple. Det kan være nødvendigt med nye strukturer, hvidbøger, kommissioner, komitéer og nye arkivskabe, men de udgør kun en lille del af det at muge ud i Augias stald**. Det var andre elleve disciples fromhed, deres mod og glæde, som fik den unge Kirke til at blomstre. Som pave Frans fortsætter med at sige, så har intet ændret sig siden Saligprisningerne for 2.000 år siden.

Artiklen blev offentliggjort på mercatornet.com den 3. september og bringes her med tilladelse.

Oversættelse: Niels Messerschmidt

* En særlig afart af professionel iscenesættelse. Udtrykket og teknikken er opkaldt efter den sejrige, amerikanske general Stonewall Jackson, hvis tropper under den amerikanske borgerkrig blev betegnet som en ’stenvæg’ – forstået som umulige at nedkæmpe.

** I den græske mytologi kong Augias’ mægtige stald, hvor der ikke blev muget ud i 30 år, men som Herakles muggede ud på én dag ved at lede et par floder igennem den. Billede på et sted, hvor alt er så uordentligt, at det ville være et næsten uoverkommeligt arbejde at bringe det i orden.

Velkommen til Skt. Thérèse af Lisieux og hendes forældre

I dagene 5.-11. november vil relikvierne af Skt. Thérèse af Lisieux og hendes helgenkære forældre blive ført rundt i bispedømmet som led i en valfart, der omfatter alle de nordiske lande.

VALFART Det er første gang vore lande er rammen om et sådant arrangement. Vi er vant til, at valfarte til hellige steder i udlandet, hvor helgener er begravet. Endelig har vi i vort eget land Knud den Helliges jordiske rester i Odense som et væsentligt pilgrimsål.

Nu kommer vigtige helgeners relikvier til os. Vi skal ikke kun betragte dette som en lettelse i forhold til selv at skulle begive os ud på en rejse – i dette tilfælde til Lisieux – og vi skal under ingen omstændigheder opgive tanken om at besøge helgenernes grave rundt omkring i verden. At tage på pilgrimsrejse er fortsat en vigtig del af vor katolske praksis, ikke bare for at se noget nyt, men for at tydeliggøre vor vilje til opbrud og omvendelse.

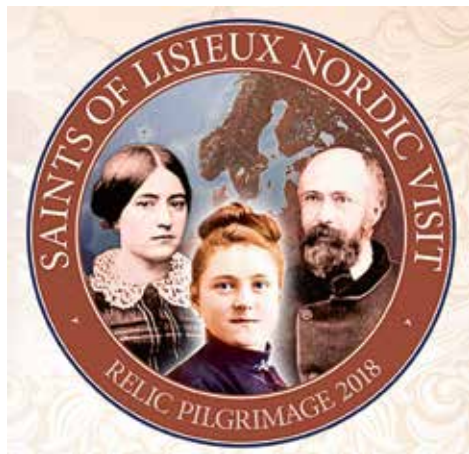
At relikvierne nu kommer til os, skal vi se som en nådens stund, en udfordring og en mulighed for at gøre noget, vi måske ikke ville have gjort her og nu, nemlig lade os konfrontere med et budskab. Budskabet er at blive bekræftet i vort kristne kald og få mod til at følge det. Den hellige Thérèse taler om at være kærligheden i Kirkens hjerte, at elske Gud ubegrænset og være hans redskaber i udbredelsen af denne kærlighed.

Relikvierne kommer lige efter, at vi har haft vor særlige faste- og bønsgange for Kirken og paven, Kirkens fornyelse og vor egen omvendelse. Dette anliggende vil være aktuelt længe endnu på grund af alt

det, som vi i denne tid konfronteres med på Kirkens vegne. Der er brug for en kærlighed, som gør, at vi ikke mister modet, som gør os ivrige i næstekærligheden og ansporer os til at råde bod på uret, og der er brug for en kærlighed, der fornyer vor tro.

Relikviernes komme til de kirker, som er udpeget til at tage imod dem vil også være en festlig anledning til i fællesskab at manifestere vor tro, bede sammen og modtage sakramenterne. Derfor har bispekonferencen også bedt om at få bevilliget muligheden for at vinde fuldkommen aflad i forbindelse med deltagelse i arrangementer omkring relikviernes besøg. Afladen skal være en ansporing til vor omvendelse og en bekræftelse af vor glæde i troen.

Valfarten er en stor begivenhed for vort

bispedømme. Må så mange som muligt drage nytte af den og udnytte muligheden for at vokse i tro, håb og kærlighed og erfare glæden ved at tilhøre Gud og hans Kirke.

Mulighed for fuldkommen aflad

Efter anmodning fra Den nordiske Bispekonference har Det apostolske Pønitentiari med dekret af 10. september 2018 bevilliget fuldkommen aflad til dem, der deltager i relikviernes besøg.

Afladen vindes ved, at man deltager i de messer og øvrige gudstjenester, som finder sted i de enkelte menigheder og andre steder, mens relikvierne befinder sig der, eller i det mindste beder foran relikvierne en passende tid og altid afslutter med trosbekendelsen, Fader vor, en bøn til Jomfru Maria, Skt. Thérèse og hendes hellige forældre Louis og Zélie Martin.

En ufravigelig betingelse er, at man i forbindelse med ovenstående handlinger, kort før eller kort efter, modtager forsoningens sakramente (går til skrifte), modtager kommunionen og beder en bøn i pavens intention (fx Hil dig Maria),

Ældre og syge, som er forhindret i at besøge stederne, hvor relikvierne er udstillet, og i at deltage i gudstjenesterne, kan vinde den fuldkomne aflad ved at lægge afstand til enhver synd og ved førstkomme lejlighed af opfylde de tre betingelser (skriftemål, kommunion og bøn i pavens intention) og i tillæg foran et billede af de tre helgener forener sig åndeligt med de gudstjenester, som foregår i forbindelse med relikviernes besøg, og beder til Gud og opofrer deres lidelser. I dekretet opfordrer Pønitentiariet endvidere, at præsterne velvilligt stiller sig til rådighed med skriftemål og sygebesøg.

København, den 2. oktober, 2018

+Czeslaw Kozon, biskop af København

Vatikanet indgår historisk aftale

Indgår aftale med Kina om stridspunktet proceduren for udnævnelse af nye biskopper.

DIPLOMATI Mange års diplomatisk strid mellem Den hellige Stol og Folkerepublikken Kina synes nu bilagt efter indgåelsen af en aftale om proceduren for udnævnelsen af nye biskopper i Kina. Aftalen ses som et vigtigt første skridt i en normalisering af de diplomatiske forbindelse mellem to lande.

I pressemeddelelsen fra Vatikanet står, at "den foreløbige aftale, som er resultatet af gradvise og gensidige tilnærmelser, er kommet i stand efter langvarige og grundige forhandlinger [...] Aftalen vedrører udnævnelsen af biskopper, et spørgsmål af stor betydning for Kirkens liv, og den skaber betingelserne for et større bilateralt samarbejde".

Pressemeddelelsen slutter med det gensidige håb om, at "aftalen må fremme en frugtbar og fremadrettet institutionel dialog og bidrage positivt til

Den katolske Kirkes liv i Kina til gavn for det kinesiske folk og freden i verden".

Efter indgåelsen af aftalen har pave Frans ophævet ekskommunikationen af otte ulovligt viede kinesiske biskopper og han har samtidig oprettet et nyt bispedømme i Chengde nordøst for Beijing, som omfatter 25.000 katolikker og tolv sogne, og betje-

Foto: Catholic News Service.

nes af syv præster og et dusin ordenssøstre.

Mens nogle iagttagere kritiserer aftalen for at give Kina for stor indflydelse i rent kirkelige anliggender, udlægger andre det som en stor diplomatisk sejr for pave Frans. Den hellige Stol har siden 1986 ligget i formelle diplomatiske forhandlinger med styret i Beijing om at genoprette de fulde diplomatiske forbindelser, der blev afbrudt tilbage i 1951.

Der er skønsvist 12 millioner katolikker på det kinesiske fastland fordelt på dem, som tilhører den såkaldte undergrundskirke, der er loyale mod Rom og dem, der tilhører den statsstøttet forening af patriotiske katolikker. For Vatikanet vil en forenet Kirke i Kina være en vigtig missionel platform til evangelisering i et land, som anslået vil have de fleste kristne noget steds i verden i 2030.

Kardinal Joseph Zen, biskop emeritus af Hong Kong, har længe været en skarp kritiker af tilnærmelserne mellem Vatikanet og styret i Beijing, og han kalder den foreløbige aftale for et forræderi mod Den katolske Kirke i Kina og til skade for Den universelle Kirkes troværdighed.

NM

Unge katolikker

Rapport fra 70-års festen.

Læs mere på side

8

Sankt Andreas Bibliotek

Store skiftedag på biblioteket.

Læs mere på side

9

Caritas

Glimt fra årsmødet og Caritasdagen.

Læs mere på side.

10

Benediktinere

Diakonvielse på Åsebakken, profes på Jens Jessens Vej.

Læs mere på side

11

KO mener

Et værn mod det onde

Oktober er rosenkransmåned, og når dette læses vil troende over hele verden – på pavens opfordring – være i gang med at bede rosenkransen hver eneste dag som en fælles bodsgang, som Guds folk, for at bede Guds Moder og ærkeenglen Michael om at beskytte Kirken mod Djævelen, der altid forsøger på at adskille os fra Gud og fra hinanden.

Forud for sin rejse til Baltikum mødtes paven med pater Fr deric Fornos SJ, der leder det verdensspændende b nsnetv rk for paven, og bad ham over hele verden at udbrede pavens appel til alle troende om at bede rosenkransen. Desuden beder paven katolikkerne om at afslutte rosenkransbønnen med Mariab nnen *Sub Tuum Praesidium* ('Til din beskyttelse') og en bøn til den hellige ærkeengel Michael, som beskytter og hjælpe os i kampen mod det onde (jf.  b 12,7-12).

Som pave Frans understregede det i sin prædiken 11. september i Santa Marta, hvor han citerede fra Jobs bog, er bønnen vort våben mod Den store Anklager, der "gennemvandr r jorden og prøver på at anklage". Kun bønnen kan besejre ham, sagde paven.

De russiske mystikere og de store helgener har alle anbefalet i stunder med åndelig uro at søge tilflugt under Guds Moders kappe, idet man reciterer *Sub Tuum Praesidium* – den ældste kendte Mariab n fra det 3.  rhundrede.

Til din beskyttelse tager vi vor tilflugt, hellige Gudsmoder! Vend dig ikke bort fra os, når vi anråber dig i vor nød, men fri os altid ud af alle farer, du herlighedsfulde og velsignende Jomfru. Amen.

Med sin anmodning om forbøn beder Den hellige Fader alle troende om at bede for, at Den hellige Gudsmoder må stille Kirken under sin beskyttende kappe for at værne den mod angreb fra den onde, Den store Anklager, og samtidig hele tiden gøre Kirken mere bevidst om den skyld, de vildfarelser og de overgreb, som bliver begået nu og er begået i fortiden, og gøre Kirken engageret i, og uden tøven, at kæmpe for, at det onde ikke må få overhånd.

Paven beder også om, at vi afslutter rosenkransbønnen med yderligere en bøn efter *Sub Tuum Praesidium*. I oktober måned skal rosenkransen afsluttes med den bøn, som pave Leo XIII skrev den 13. oktober 1884 til  rkeenglen Mikael:

Hellige  rkeengel Mikael, forsvar os i striden, v r du vort værn mod djævelens ondskab og list. Ydmygt beder vi om, at Gud vil knægte ham. Og du, himmelske hærfører: fordriv med guddommelig kraft Satan, og de andre onde  nder, som til sjælenes ulykke strejfer omkring i verden, og kast dem i helvede. Amen.

Pave Frans er ikke den første pave, som beder de troende om at recitere denne bøn efter 2. Vatikankoncil. I 1994 bad Johannes Paul II om, at "selvom denne bøn ikke længere reciteres ved messens afslutning, beder jeg alle om ikke at glemme den og recitere den for at få hjælp i kampen mod m rkets kræfter og denne verdens  nd".

Niels Messerschmidt

Det ortodokse fællesskab er udfordret

Den russisk-ortodokse Kirke afviser patriark Bartholom us' autoritet over Den ortodokse Kirke i Ukraine.

ØSTEUROPA Den russisk-ortodokse Kirke siger i en erklæring den 14. september, at den ikke anerkender patriarkatet i Konstantinopels autoritet til at give Den ukrainsk-ortodokse Kirke autokefalitet (dvs. fuld selvstændighed). De mener, at Den ukrainsk-ortodokse Kirke hører under Moskva-patriarkatets jurisdiktion og i erklæringen giver de detaljerede historiske begrundelser herfor.

I erklæringen hedder det, at indtil det 20.  rhundrede "bestred ingen af de lokale ortodokse kirkesamfund, herunder Kirken i Konstantinopel, Den russiske Kirkes jurisdiktion over Kiev Metropolia". Og derfor har patriarkatet i Konstantinopel ikke autoritet til at give Den ukrainsk-ortodokse Kirke med base i Kiev autokefalitet, hedder det videre.

Den russisk-ortodokse Kirke gav udtryk for sin dybe bekymring over "de fejlagtige og forvr ngende forestillinger, som Kirken i Konstantinopel har om situationen i Ukraine", da patriark Kirill af Moskva og hele Rusland mødtes med patriark Bartolom us af Konstantinopel i slutningen af august – dog forgæves, idet Bartolom us

ugen efter offentliggjorde sin beslutning ved at udnævne en såkaldt 'eksarks' eller overhoved til Kirken i Kiev.

"I denne kritiske situation, hvor Konstantinopel praktisk talt har ikke har ønsket at l se sagen gennem dialog, ser Moskva-patriarkatet sig nødsaget til at suspendere den liturgiske forbøn for patriarkatet i Konstantinopel og med dyb beklagelse suspendere den fælles koncelebration med patriarkatet i Konstantinopels hierarki, og det må afbryde Den russisk-ortodokse Kirkes deltagelse i bispeforsamlinger og teologiske dialog-grupper, multilaterale kommissioner og i alle de kirkelige strukturer, hvor repræsentanter fra patriarkatet i Konstantinopel er formænd eller næstformænd".

Moskva-patriarkatet advarer om, at "hvis patriarkatet i Konstantinopel fortsætter sine ikke-kanoniske aktiviteter på Den ukrainsk-ortodokse Kirkes territorium, ser man sig nødsaget til helt at bryde det eukaristiske fællesskab med patriarkatet i Konstantinopel".

"Det fulde ansvar for de tragiske konsekvenser af en sådan splittelse vil personligt kunne tilskrives patriark

Patriark Kirill af Moskva og hele Rusland advarer patriarkatet i Konstantinopel om alvorlige konsekvenser for sammenholdet mellem de to ortodokse kirkesamfund efter at sidstnævnte har givet Den ukrainsk-ortodokse Kirke autokefalitet (dvs. fuld selvstændighed).

Bartholom us af Konstantinopel og hierarkiet, som støtter ham", lyder det i erklæringen fra Den russisk-ortodokse Kirke.

NM

"Ord og løfter er ikke nok"

Folk efterlyser handling, siger Vatikanets overgrebseksperter.

Tekst: Niels Messerschmidt

OPSANG Det at indkalde bispekonferencernes formænd til møde i Vatikanet sender et stærkt signal om, at 'velmenende' ord og løfter g r det ikke alene. Der er behov for en konkret og samordnet indsats fra hele Kirken, sagde  rkebiskop Charles Scicluna, da Rådet for de europæiske Bispekonferencer i Europa (CCEE) holdt sit årsmøde den 13.-16. september i Pozn n, Polen.

Ærkebiskoppen af Malta, som også er formand for det organ under Trosler kongregationen, der behandler appelsager fra præster anklaget for at have begået seksuelle overgreb, sagde til journalister, at pave Frans' beslutning om at afholde februar-mødet, peger på et grundlæggende forhold: at indsatsen for at forebygge overgreb og beskytte mindreårige kræver hele Kirkens og alle de troendes deltagelse.

Mødet "er også et svar på folks forventninger om, at efter [de mange] dokumenter og ord ønsker vi nu handling", sagde Scicluna ifølge *The Tablet*, og han tilføjede: "Folk har brug for at vide, at 'velmenende ord og løfter ikke g r det alene", og der er brug for "et omfattende engagement, som angår alle og som involverer hele Kirken og alle de troende".

Kvinderne skal på banen

Efter  rsm det udtalte en anden af oplægs-holderne, den canadiske kardinal Marc Quillet, præfekt for bispekongregationen, til journalisterne: "Vi er nødt til at fremskynde tingene og gøre det mere effektivt".

Selv om der allerede er gjort en del for at komme seksuelle overgreb til livs, mente kardinalen, at der må gøres langt mere i Kirken.

"Jeg tænker på præsteuddannelsen, bedre omhu ved udvælgelsen af biskopper, flere kvindelige undervisere på seminarierne og en omhyggelig vurdering af kandidaterne med henblik på deres følelsesmæssige balance eller modenhed".

Biskoppers misforvaltning af deres embede var også et emne, som blev drøftet på CCEE's årsmøde, oplyste kardinalen og nævnte, at pave Frans' *moto proprio* 'Like a loving Mother' fra 2016 allerede har adresseret spørgsmålet om biskoppers og ordensforesattes ansvarlighed (*accountability*).

"Selv om noget allerede er blevet implementeret, står vi fortsat ved begyndelsen af denne implementering", sagde Quillet og efterlyste, at der bliver gjort mere for "at introducere kriterier og koordinere Vatikanets forskellige kontorer for at sikre sig, at alle arbejder i samme retning".

Kardinal Marc Quillet fra Kanada, præfekt for bispekongregationen, taler med journalisterne under CCEE's årsmøde i Pozn n, Polen. Foto: Mazur/catholicnews.org.uk.

En krise i Kirkens liv

Kardinal Marc Quillet sagde, at præsterne i dag mere end nogensinde har brug for de troendes bønner, støtte og opmuntring. Men trods behovet for en sådan solidaritet anerkender Quillet, at det samtidig er nødvendigt for folk frit at kunne udtrykke "deres vrede, utilfredshed og frustration. Det er en nødvendig vej til at adressere disse problemer".

På mødet med journalisterne berørte den canadiske kardinal også den senere tids "meget alvorlige angreb på paven", som han sagde "ikke var en positiv respons og desuden et uretfærdigt angreb" på pave Frans. Han gik så langt som til at sige, at "Vi står overfor en krise i Kirkens liv [...] og til en vis grad også et oprør".

Den nuværende krise opleves af mange som "en ledelseskrise blandt biskopperne [...] Men vi ser også en form for oprør, og det er et alvorligt emne, som må konfronteres på en åndelig – og ikke en [kirke]politisk – m de", mente bispepr fekten.

19 martyrer saligkåres

Syv af dem, trappistmunkene fra Tibhirine, er kendt af biografgængere verden over.

ALGERIET En biskop, syv trappistmunke og yderligere elleve ordensmænd og -kvinder, alle dræbt af islamiske ekstremister i Algeriet i 1990'erne, bliver saligkåret lørdag den 8. december. Det meddeler landets katolske bispekonference.

Blandt de 19 martyrer er især de syv trappistmunke og deres skæbne kendt i den bredere offentlighed gennem den franske film *Des hommes et des dieux* (på dansk 'Om guder og mennesker') fra 2010, som realistisk beskriver munkenes liv i den nordalgeriske by Tibhirine og deres fredelige sameksistens med områdets muslimske befolkning. Filmen skildrer deres bønsliv, deres daglige gøremål og

hjælp til den fattige lokalbefolkning (fx ved at yde lægehjælp) indtil islamiske terrorister ankommer til området og begynder at true klostret.

I takt med de tiltagende spændinger mellem algerisk militær og islamiske oprørsgrupper, overvejer munkene om de skal forlade deres kloster, men de når efter mange samvittighedskvaler og mange indbyrdes diskussioner frem til, at deres kald er at blive i Tibhirine og fortsat stille sig til rådighed for de lokale indbyggere.

I filmens slutscene bliver munkene ført bort til en uvis skæbne – de bliver siden henrettet, men deres drabsmænd er aldrig blevet identificerede. I begyndelsen af

året godkendte pave Frans officielt de syv trappistmunkes martyrstatus.

Saligkåringssceremonien for munkene og de øvrige tolv personer finder sted i Santa Cruz-basilikaen i den algeriske by Oran på festen for Jomfru Marias uplettede undfangelse den 8. december. Kardinal Giovanni Becciu, præfekt for Vatikanets kongregation for helgenkåringer, vil repræsentere paven under ceremonien.

De algeriske biskopper kalder de forestående saligkåring for en "stor glædelig" begivenhed, og de skriver i deres pressemeddelelse den 14. september, at de håber, at martyrerne "forbillede må hjælpe os i vort liv i dag". Biskopperne håber videre, at saligkåringerne bliver en anledning for Kirken og omverden til "sammen at opbygge en verden af fred og broderskab".

NM

Paven reformerer synoden

Fremover skal bispesynoden være mere lyttende og inkluderende.

Tekst: Niels Messerschmidt

RÅDGIVERE Mindre end en måned inden synoden om unge og deres kald åbnede den 3. oktober i Vatikanet, offentliggjordes pave Frans' apostoliske konstitution *Episcopalis communio* (Det biskoppelige Fællesskab) om synodens struktur og arbejdsmåde. Dokumentet på seks sider med i alt 27 paragraffer erstatter Paul VI's dokument fra 1965, der oprettede bispesynoden som et rådgivende organ for paven, og de mange ændringer som siden er kommet til.

Episcopalis communio understreger, at bispesynoden skal blive mere lyttende og have karakter af en bredere høring, hvor alle troende, uanset deres livsstil, skal have mulighed for at blive hørt gennem deres biskopper. Konstitutionen styrker også synodesekretariatets rolle i forbindelse med planlægning og afvikling af synoderne, og den efterfølgende godkendelse af synodens slutdokument.

På pressemødet sagde kardinal Lorenza Baldisseri, bispesynodens generalsekretær,

at fremover kan paven selv vurdere, om slutdokumentet behandler den pågældende synodes emne så fyldestgørende, at der ikke er behov for, at paven sammenfatter konklusionerne af drøftelserne i en postsynodal skrivelse – en tradition, der blev indført af Johannes Paul II.

Selv om bispesynoden fortsat skal tjene som et rådgivende organ for paven, får det af paven og synodefædrene godkendte slutdokument nu større vægt ved at blive en del af pavens undervisning, hvilket fremgår af paragraf 12: "Når den romerske pave udtrykkeligt har godkendt slutdokumentet, vil det indgå som en del af det ordinære læreembede for Peters efterfølger".

For første gang fastslås det desuden, at de stemmeberettigede på en synode ikke nødvendigvis behøver at være biskopper: "Alt efter [synodens] tema og omstændighederne kan personer uden biskoppelige pligter indkaldes til synodesamlingen og blive tildelt en rolle, som bestemmes af den romerske pave", står der.

Kardinal Baldisseri sagde til journalisterne, at paven anser retningslinjerne i *Episcopalis communio* som en vigtig del af fornyelsen af "alle kirkelige strukturer", så de fremadrettet bliver "mere missionsrende, dvs. mere opmærksomme på folks behov, mere åbne overfor det nye, og mere fleksible i en tid med hastige forandringer".

Kardinal Lorenzo Baldisseri, generalsekretær for bispesynoden, orienterer om den nye apostoliske konstitution *Episcopalis Communio* på et pressemøde i Vatikanet den 18. september. Foto: Daniel Ibáñez, Catholic News Agency.

Kort nyt

Overgrebsmøde

VATIKANET Pave Frans har indkaldt bispekonferencernes formænd til et møde i Vatikanet, hvis eneste agenda er beskyttelsen af mindreårige og udsatte voksne. Mødet afholdes 21.-24. februar 2019.

Det oplyste vicedirektøren for Den hellige Stols pressekontor på en pressekonference ved afslutningen på kardinalrådets seneste møde. I sluterklæringen siger kardinalerne, at de har "drøftet overgrebsspørgsmålet indgående med Den hellige Fader".

I sin egenskab af formand for Den nordiske Bispekonference vil biskop Czeslaw Kozon repræsentere de nordiske bispedømmer på mødet.

Hollands tur

RAPPORT Over halvdelen af biskopperne i Holland har været involveret i sager om præsters overgreb på børn. Det skriver avisen *NRC Handelsblad*. Tyve ud af 39 biskopper har været involveret i sager om overgreb i perioden 1945 og 2010.

En talsmand for Den katolske Kirke i landet bekræfter disse oplysninger. *NRC Handelsblad* bygger sin optælling på en kommission, som Kirken i Holland selv nedsatte. Kommissionen arbejdede fra 2010 til 2011. Dens arbejde og avisens egen research har afsløret fire sager, hvor biskopper selv har begået overgreb på børn.

Derudover nævnes 16 sager, hvor overgrebspræster er blevet flyttet fra et sogn til et andet i stedet for at være blevet retsforfulgt. Alle disse sager er dog i dag forældede i henhold til hollandsk lov. Læs mere på side 4.

Kortere åbningstid

ITALIEN Den katolske Kirke stiller sig positivt til en planlagt indskrænkning af butikkers åbningstid søndage og helligdage. En sådan lovændring vil være en "Guds nåde", udtaler ærkebiskoppen af Campobasso, Giancarlo Maria Bregantini ifølge en række italienske dagblade.

Og landets bispekonference hilser da også lovforslaget velkommen. Bliver forslaget vedtaget vil supermarkeder og indkøbscentre fremover højst kunne holde åbent otte helligdage om året.

Tak for dit bidrag!

FRIVILLIGT BIDRAG I disse uger modtager de katolske husstande i bispedømmet og KO's læsere en opfordring til via indbetalingskort eller betalingservice at yde et frivilligt bidrag til udgivelsen af *Katolsk Orientering*.

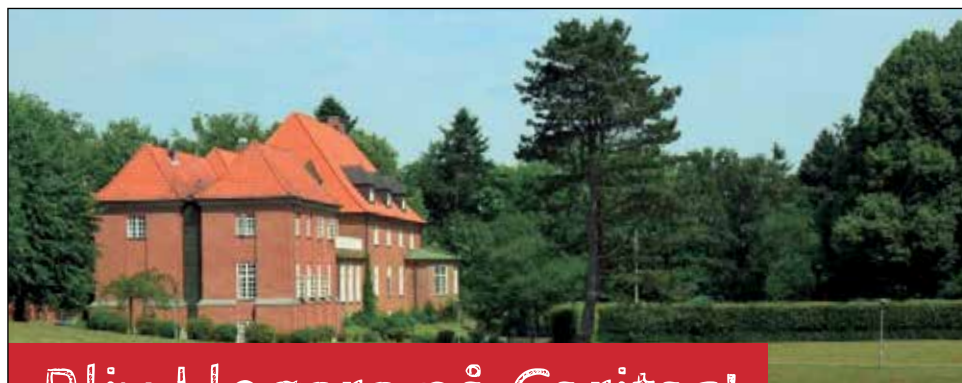
Dit frivillige bidrag er helt afgørende for avisen økonomi til

dækning af udgifterne til trykning og distribution af avisen.

Så tag godt imod opfordringen til at yde et frivilligt bidrag til KO – der er hårdt brug for din hjælp! Vi foreslår 255 kr.

Du kan også støtte KO ved at indbetale et beløb på Danske Bank reg. 4183 konto 1685163. Husk at skrive dit navn på meddelelsen! Husk at beløbet er fradragsberettiget hvis vi har dit CPR-nummer.

KO's redaktion takker for alle bidrag, store såvel som små.

Bliv klogere på Caritas!

Tag med på grundkursus for sognerepræsentanter som finder sted d. 9. -10. november på Aasebakken. Kurset er målrettet nye sognerepræsentanter og andre, der har lyst til at få en grundig indføring i Caritas.

SE MERE PÅ WWW.CARITAS.DK

Toppen af isbjerget

Omfanget af seksuelle overgreb inden for Kirken kan være større end det dokumenterede, siger tysk rapport.

OVERGREBSRAPPORT Næsten 4.000 børn og unge har været ofre for seksuelle overgreb mellem 1946 og 2014. Det viser en stor forskningsrapport bestilt af Den katolske Kirke i Tyskland og offentliggjort 25. september 2018. Alle 27 bispedømmere i Tyskland har forpligtet sig til at deltage i undersøgelsen. Rapportens mål var at udforske hyppigheden af seksuelt misbrug hos verdenspræster, diakoner og ordenspræster, der arbejder for bispedømmene. Den skulle skaffe mere klarhed og transparens om temaet seksuelt misbrug af mindreårige både for ofrenes skyld og for at få mere viden om misbrug i Kirken, så gentagelser kan undgås. Undersøgelsen indeholder eksemplariske interviews med ofre, kirkeledere og gerningsmænd. Undersøgelsen inddrager også, hvad der allerede findes af nationale og internationale empiriske studier fra Tyskland og udlandet.

Forskningsrapporten kaldet MHG-Studie er produceret af videnskabsmænd fra universiteterne i Mannheim, Heidelberg og Gießen. Studiet kombinerer kriminologiske, psykologiske, sociologiske og psykiatriske kompetencer i et omfang, der i følge rapporten selv ikke tidligere er brugt i nationale eller internationale studier.

Ordenssamfundene er ikke med i undersøgelsen - da en undersøgelse af dem ville have været yderst omfangsrig. I Tyskland findes der 440 ordenssamfund repræsenterede. Der findes dog allerede nogle studier af jesuitterne og benediktinerne (Kloster Ettal). Rapporten har ikke noget juridisk eller kriminalistisk perspektiv, og derfor bruges

konsekvent betegnelsen de anklagede om de gejstlige, der er blevet mistænkt for seksuelle overgreb.

Empiriske fund

Rapporten dokumenterer, at 1.670 gejstlige har været anklaget for seksuel misbrug. Af dem var 1.429 verdenspræster, 159 ordenspræster i tjeneste hos et bispedømme og 24 diakoner.

Af de 3.677 børn og unge, som rapporten beskæftiger sig med, var 62% drenge og 34,9% piger. Ved første seksuelle overgreb var 51,6% maksimalt 13 år gamle, 25,8% var 14 og derover.

Rapporten bygger på i alt 38.156 sagsakter fra 1946 til 2014. I alt 4,4% af alle gejstlige fra 1946 til 2014 alle gejstlige har været anklaget. Hos verdenspræsterne var 5,1% anklagede, hos ordenspræsterne 2,1% og hos diakoner 1,0%.

Gennemsnitsalderen for de anklagede var 42,6 år, og fra præstevielse til første overgreb gik der gennemsnitligt 14,3 år. Rapporten har også undersøgt, hvilken rolle præsternes seksuelle orientering spiller. Der er en dokumenteret henvisning til homoseksuel orientering hos 19,1% af de anklagede. Det er en stærkt forhøjet andel, hvis man sammenligner med andre institutionelle kontekster som for eksempel skoler, hvor den ligger på 6%.

De anklagede og deres formodede ofre er kommet i kontakt med hinanden gennem ministranttjeneste, religionsundervisning, forberedelse til første kommunion og firmelse eller sjælesorg. De anklagede

har brugt psykisk pres, psykisk eller fysisk vold og udnyttelse af autoriteten som gejstlig for at kunne begå overgrebene, fastslår rapporten. Ofte har der været løfter om belønninger eller udnyttelse af en følelsesmæssig tilknytning. Det er karakteristisk, at de anklagede bagatelliserer overgrebene. Overgrebene fandt for en stor dels vedkommende sted i kirkelige faciliteter eller på telt og ferielejre.

Konklusion - vi må have en ny kultur i Kirken

Rapporten konkluderer, at Kirken greb ind for sent og med for milde sanktioner. Tidsafstanden mellem første overgreb og sanktioner var gennemsnitlig mere end 13 år hvad angår anmeldelse til politiet. Gennemsnitligt gik der 22 år, før der blev grebet kirkeretligt ind og 23 år før anmeldelse til trosfarekongregationen. I flertallet af tilfældene var sanktionen mod anklagede forflyttelse - med deraf følgende

Vi bevæger os i den rigtige retning; men vi skal se mere på den rolle, institutionskulturen spiller i misbrugssagerne inden for Den katolske Kirke, siger biskop Stephan Ackermann, der er ansvarlig i den tyske bispekonference inden for området beskyttelse af børn og unge mod seksuelt misbrug. Foto: Bistum Trier.

risiko for tilbagefald. Drastiske sanktioner som laicering var sjældne

Rapporten fastslår, at der siden 2010 er sket et perspektiv- og paradigmeskift i Kirken. Fokus er flyttet fra beskyttelse af Kirkens interesser til hensynet til ofrene. Der er kommet nye retningslinjer for, hvordan nye misbrugstilfælde skal håndteres og nye præventive tiltag, ligesom der satses på efteruddannelse. Man kan ikke sikre sig 100% mod, at pædofile præstevies; men der foregår i dag en omfattende screening af ansøgerne til præsteuddannelsen, ligesom kandidaternes modenhed og psykosociale kompetencer løbende undersøges. Siden 2001 har der været anmeldelsespligt til trosfarekongregationen.

Overgreb er ikke noget, der hører fortiden til, og oplysning og forebyggelse er derfor nødvendigt, konkluderer rapporten. Ifølge rapporten er hverken en ophævelse af cølibatspligten eller en afvisning af homoseksuel orienterede præstekandidater en løsning på overgrebsproblemer. Rapporten konkluderer videre, at en moden og frivilligt valgt cølibatær livsform er mulig. Men vi behøver en anden måde at omgås hinanden på i Kirken. Det påpeges, at seksuelle overgreb også hænger sammen med magtmisbrug, og at der ligger klerikalisme bag. Klerikalisme defineres som et hierarkisk-autoritært system, der for præstens vedkommende kan føre til en dominerende holdning over for ikke viede. Seksuelt misbrug ses som et ekstremt udtryk for denne dominans. Rapporten konkluderer også, at Kirken har gjort et godt stykke arbejde for at forebygge overgreb og skabe en ny institutionskultur. Den konkluderer dog også, at der er sat for lidt tid af i den nuværende præsteuddannelse til, at præstekandidaten kan udvikle et modent forhold til sin egen seksualitet.

Avis skriver om overgreb i Holland

- men der er tale om 'en gammel nyhed', siger landets bispekonference.

Tekst: Niels Messerschmidt

HOLLAND Beredskabet er på plads og der er allerede truffet foranstaltninger til at forhindre fremtidige seksuelle overgreb, siger de hollandske biskopper efter at avisen *NRC Handelsblad* den 14. september skrev, at et flertal af landets biskopper, der virkede i perioden 1945-2010, enten havde begået eller dækket over præsters seksuelle overgreb på børn.

Bispekonferencen udtalte den efterfølgende dag, at "meget af den information" som avisen bragte til torvs, havde været "offentligt kendt" siden 2011.

"Tiden til bøn, bod og undskyldning er for længst ovre. Vi befinder os nu i en fase med en tydeligere forpligtelse til at forhindre alle former for overgreb", sagde bispekonferencens talskvinde Daphne De Roosendaal og tilføjede: "Mens mange allerede ved, hvor meget biskopperne siden har gjort, giver sådanne skrivelser i mediernes indtryk af, at årtiers gamle sager netop er kommet frem i lyset".

De Roosendaal udtalte til *Catholic News Service* 21. september, at *NRC Handelsblad* med sin historie formentlig havde villet gøre opmærksom på omfanget af præsters overgreb i Holland efter at storjuryen i Pennsylvania i august offentliggjorde sin

meget omtalte rapport om overgrebene i seks bispedømmere i den amerikanske delstat. Hun bemærkede, at avisens historie bygger på materiale fra allerede offentliggjorte rapporter bestilt af Kirken.

"Siden 2010 har Kirken i Holland indledt omfattende undersøgelser og har oprettet et center, hvor folk kan henvende sig ved mistanke om overgreb, holde møglingsskud og hvor ofrene kan søge økonomisk kompensation", sagde talskvinden.

"Selv om folk naturligvis bliver chokeret over de seneste historier, og udover at rippe op i ofrenes og de efterladtes smerte, er der altså mest tale om gamle nyheder. Vi har i dag alle foranstaltninger på plads for at sikre, at seksuelle overgreb ikke længere kan foregå nogen steder i Kirken".

Uvildig udredningskommission

Efter at rapporterne om præsters seksuelle overgreb på børn og mindreårige begyndte at dukke op i 1990'erne, nedsatte Den katolske Kirke i Holland i marts 2010 en uvildig udredningskommission, og herefter trådte hundredvis af overgrebsofre frem og flere tusinde personer kontaktede myndighederne.

I slutningen af 2011 offentliggjorde udredningskommissionen en over tusind sider stor rapport, som afdækkede omfanget af overgrebsskandalen i landet, konsekvenserne af Kirkens tavshed og den indeholdt også anbefalinger til håndtering af de seksuelle overgreb i fortiden og hvordan de forhindres i fremtiden.

Rapporten fastslog, at kirkelige medarbejdere, biskopper og lægfolk var vidende om, hvad der foregik, men at de undlod at tage de nødvendige skridt til at beskytte børnene. Det pointerede formanden for udredningskommissionen, tidligere udenrigsminister og formand for Hollands kristendemokratiske parti, Wim Deetman, da rapporten blev offentliggjort. Rapporten identificerede mindst 800 præster, munke og andre medlemmer af religiøse ordener,

Overgrebsskandalen begyndte at rulle i Holland i 2010 efter offentliggørelse efter de første sager blev omtalt i NRC Handelsblad. I slutningen af 2011 udgav Deetman-kommissionen sin rapport om kirkelige medarbejders seksuelle overgreb i Holland i årene 1945 til 2010.

der var involveret i overgrebene. Heraf var 105 fortsat i live, da rapporten blev offentliggjort.

20 ud af 39

Denne sommer oplyste overgrebscentret *Hilf und Rechts*, som Kirken i Holland har oprettet til at hjælpe ofrene, i en rapport, at der indtil udgangen af 2017 er blevet udbetalt kompensation til ofrene for i alt ca. 28 millioner euro.

I samme rapport siger centrets bestyrelse, at de "generelt har været positive" over Kirkens samarbejde med efterforskerne, og at visse kirkelige autoriteter endda har udvist en "yderst rosværdig holdning". Bestyrelsen tilføjer, at nogle af Kirkens repræsentanter til at begynde med reagerede med "en vis mistro eller ligefrem uvillighed, eller var ude af stand til at tro på anklagerne".

NRC Handelsblad skriver, at tyve ud af Hollands 39 biskopper i årene 1945 til 2010, hvoraf seks fortsat er i liv, har været med til at mørklægge overgrebssager, og fire mistænkes for selv at have begået overgreb på mindreårige.

Avisen skrev også, at et kvindeligt offer, nu 62 år, aldrig har fået svar på sine henvendelser til trods for, at hun selv personligt har overrakt et brev til Vatikanet, og hun sagde, at flere af overgrebspræsterne blev flyttet til andre bispedømmere "hvor de kunne fortsætte med et uplettet rygte".

Omkring 16% af Hollands befolkning på 16 millioner er katolikker.

Den rige unge mand

Evangelium: Mark 10,17-30. Epistel: Hebr 4,12-17, Lektie: Visd 7,7-11, Graduale: Salme 90,12-1.

Tekst: Br. Caesarius Cavallin

PRÆDIKEN Allerede lige fra Clemens Alexandrinus (150-215), grundlæggeren af det første kristne teologiske fakultet, begyndte med skriftet "Hvilken rig kan blive frelst?" den lange fortolkningstradition tilknyttet fortællingen om den rige unge mand (mest læst hos Matt 19,16ff, også hos Luk 18,18ff) som beroliger især de rige (hvis man nu vil være lidt ondskabsfuld): dette skal ikke tages bogstaveligt. Det drejer sig (kun) om at blive fri i sit indre fra sin ejendom. Hvis du forvalter den rigtigt med almisser, kan du godt beholde den, komme gennem nåleøjet til det evige liv. Selvfølgelig var og er det vigtigt for Kirken at have rige tilhængere, som kan støtte hende med alt, hvad hun har brug for i sin mission og gudstjeneste. Jesus selv havde jo i øvrigt venner, der beholdt deres ejendom som for eksempel de tre søskende i Betania, Josef fra Arimatæa, Nikodemus, kvinderne som støttede ham (Luk 8,1ff) – og vel blev frelsen dyr for Zakæus (Luk 19,1-10); men han havde nok tilstrækkeligt efter det til at kunne leve ret godt efter de konsekvenser, han tog af mødet med Jesus. Blandt dem, som tidligt interesserede sig for apostlernes forkyndelse, fandtes der en hel del med hus og formue: Lydia i Filippi, Priscilla og Akvila med forretninger i Pontos, Rom, Korinth og Efesus, de førende mænds koner (ApG 17,4) og mændene selv (Apg 17,12), på trods af det, Paulus skriver til menigheden i Korinth om, at de ikke var så mange (1 Kor 1,26). Man kan dog i en menighed, som helt enkelt blev kaldt "de fattige" (Gal 2,10; Rom 15,26), forstå den særlige interesse for dem med resurser som dem, dens ledere går skarpt til rette med i – se Jak 2,1ff. Men selv om de fattige er udvalgte, trænger Kirken alligevel til disse rige, som Clemens fra storbyen Alexandria noget mere end et århundrede senere prøver på at opmuntre – som alle de andre senere fortolkere af den aktuelle evangelietekst.

Guds ord er et tveægget sværd

Men et stykke fra Memphis, ikke så langt derfra i Ægypt-

ten, lytter en ung gårdejer en søndag i kirken til dagens evangelium omtrent en generation efter den dygtige fortolkeres skrift deroppe i den merkantile og kulturelle metropol Og så sker der det, som dagens epistel (2. læsning) beskriver: Guds ord bliver levende og virksomt og skarpere end noget tveægget sværd; det trænger igennem, så det skiller sjæl fra ånd og marv fra ben og er dommer over hjertets tanker og meninger. Evangeliet, han lytter til, bliver Guds ord som hofprofeten Nathans fortælling en gang til sin konge (2 Sam 12,7): Du er manden! Og han, den unge Antonius, lader ordets sværd skille sig fra alt, hvad han ejer, gård og alt som findes der og drive ham ud i ørkenen. Og hans biografi med fortællingen om, hvordan han lyttede til dette evangelium, den som bliver en bestseller i 300-tallet skriver den, som vel kunde ses som Clemens Alexandrinus' efterfølger som førende alexandrinsk teolog, storbyens ærkebiskop Athanasius.

Næsten 1000 år senere hører en ung livsglad søn af en velhavende købmand (som med gode erfaringer fra rejser i Frankrig havde valgt navnet Francesco for sin nyfødte) i en lille by i den italienske provins

Umbrien i messen samme evangelium som et ord rettet personligt til sig selv. Og så tager han til og med sit tøj af i et radikalt farvel til alt, hvad han kunne få af sin far. Meget snart har han en stor flok mænd og kvinder i den bogstavelige lydigheds fortolkning i praksis.

Visdommens skat

Men mellem Antonius og Frans og efter dem fandtes og findes måske endnu en eller anden, som hører Ordet på samme måde i dette evangelium skille ham fra al hvad han ejer, ikke kun den ydre ejendom, men også alt andet han ville mene var hans eller hendes, i den totale nøgenhed for Ham, som ser alt. Og som ser Hans blik, Han som så og fik kærlighed til den unge mand (det er Matthæus som kalder ham så). Kun Markus har denne detalje – han som skal have været Peters tolk og medarbejder og skrevet det ned, som Peter fortalte. Måske kunde man vove at gætte, at Peter havde sin særlige erindring af Herrens blik fra den gang, hanen galede tredje gang der ved ypperstepræstens palæ... Et blik af fortærende ild af kærlighed i sandhed til præcis den enkelte, Peter, som fik ham at falde i så bitter gråd, den navnløse unge, rige mand, så at hans blik nedslået faldt – som Kains (1 Mos 4,5-6), og han gik bort – bedrøvet, fredløs, som Kain (1 Mos 4,11.14), gik glip af den sande skat, den i Himmelriget, Visdommens skat som lektien, den første læsning for denne søndag, Visd 7,7-11, taler om, som er så

meget mere værd end al den rigdom, man ellers kunne forestille sig.

Pave Frans kommenterede dette evangelium for tre år siden ved Angelus på Peterspladsen med fokus på hvordan det står, at Jesus så

1. på den unge mand med ømhed og omhu
2. omkring sig, tankfuld, advarende
3. på disciplene, med opmuntring: det som er umuligt for mennesker, er muligt for Gud

Ja, så er det da muligt for Gud – men kun for ham - at frelse de rige og dem, som gerne ville være rige.

Men den særlige kærlighed, som kun nævnes én gang i dette evangelium, da Jesus så denne unge mand, den kræver alt.

For os, som vil være disciple i dag, findes der vel tre muligheder med kamelen foran nåleøjet – om vi vil igennem:

1. At vi med Peter og de andre disciple den gang, med Antonius og Frans, med dem som har hørt Ordet til sig som den enkelte på en lignende måde, og mødt kærlighedsblikket fra Jesus, bogstaveligt forlader alt og følger Jesus i intens omgang med ham i bøn, med hans ord og sakramenter, måske som broder eller søster i det gudviede liv – og får hundredobbelt igen – helt vist i en kommende evighed – men også allerede i denne verden, dog tillige med forfølgelser.

2. At give afkald i sit indre på al egentlig besiddelsesret og i stedet gå ind i opgaven som forvalter med hensigten i bestandig bønnekontakt med Gud og hans helgener at bruge det, som er betroet til hjælp for den som har brug for det, inkluderende en selv

og ens egen familie, i regnskab for en sjælesørg.

3. At være parat bestandigt til at opgive det, man ejer, i taksigelse, hvad enten det sker retfærdigt – med SKAT forhåbentlig – eller uretfærdigt for eksempel ved en kristenforfølgelse – eller kun med tyveri – og så være parat til den sidste afklædning af alt – og modtagelse af Skatten.

Nr 3 forudsætter naturligvis nr 2 – og nr 2 og 3 aktualiseres i nr 1, når hundredobbelt igen er givet.

Valget af mulighed eller snarere svaret på ordet til mig sker med bøn om visdom, Salomons i den første læsning og Moses' i salmen mellem den første og den anden, eller bøn om den rette prioritering af investering i den rigdom som består, det gode som mætter, i lyset af vore dages tal.

Jesus og den rige unge mand. Maleri af Heinrich Hofmann, 1889.

Den rige mand (Markus 10,17-30)

Og da Jesus gik ud på vejen, kom der én løbende og faldt på knæ for ham og spurgte: "Gode Mester, hvad skal jeg gøre for at arve evigt liv?" Jesus svarede ham: "Hvorfor kalder du mig god? Ingen er god undtagen én, nemlig Gud. Du kender buddene: "Du må ikke begå drab, du må ikke bryde et ægteskab, du må ikke stjæle, du må ikke vidne falsk, du må ikke begå røveri, ær din far og fin mor!" Han sagde: Mester, det har jeg holdt alt sammen fra

min ungdom". Og Jesus så på ham og fattede kærlighed til ham og sagde til ham: "Én ting mangler du: Gå hen og sælg alt, hvad du har, og giv det til de fattige, så vil du have en skat i himlen. Og kom så og følg mig!" Men han blev nedslået over det svar og gik bedrøvet bort, for han var meget velhavende.

Da så Jesus sig omkring og sagde til sine disciple: "Hvor er det vanskeligt for dem, der ejer meget, at komme ind i Guds rige". Disciplene var rystede over hans ord.

Og Jesus sagde igen til dem: "Børn, hvor er det vanskeligt at komme ind i Guds rige! Det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end for en rig at komme ind i Guds rige." Men de blev endnu mere forfærdede og sagde til hinanden: "Hvem kan så blive frelst?" Jesus så på dem og svarede: For mennesker er det umuligt, men ikke for Gud, thi alt er muligt for Gud".

Peter tog ordet og sagde til ham: "Se, vi har forladt alt og fulgt dig." Jesus sagde:

"Sandelig siger jeg jer: Der er ingen, der har forladt hjem eller brødre eller søstre eller mor eller far eller børn eller marker på grund af mig og på grund af evangeliet, som ikke får det hundredobbelt igen nu i denne verden, både huse og brødre og søstre og mødre og børn og marker, tillige med forfølgelser, og evigt liv i den kommende verden. Men mange af de første skal blive de sidste, og mange af de sidste de første".

Oscar Romero ophøjes til helgen

Som ærkebiskop af El Salvador kæmpede han mod volden på begge sider i en blodig borgerkrig. Alle lyttede til hans berømte radioprædikener, hvor han fortalte sandheden. Det kostede ham livet.

Tekst: Nik Bredholt

HELGEN Den El Salvadoranske ærkebiskop, Oscar Romero, der blev myrdet af en dødspatrolje i marts 1980 mens han fejrede messe, bliver ophøjet til helgen den 14. oktober i Rom sammen med bl.a. pave Paul VI.

Oscar Romero var en stærk stemme imod volden og uretfærdigheden over for den fattige del af befolkningen i det lille

mellemamerikanske land og havde dagen før sin død i en radioprædiken udtrykt en stærk appel til regimets soldater om ikke at adlyde en ordre, der går imod Guds lov – som siger, at man ikke skal slå ihjel!

Nogen mennesker er så specielle, at når de dør, så er man ikke i tvivl om, at Gud har haft en særlig plan med dem – et kald til noget helt særligt. Det var sådan, folk

reagerede, da pave Johannes Paul II blev begravet i 2005. *Santo Subito* (Helgen med de samme) råbte mængden – og de fik ret, om end det tog nogle år.

På samme måde har der i hele perioden fra Oscar Romeros død i 1980 været en aura omkring Romero, som indikerede, at her var et særligt menneske, der havde haft et særligt kald, og som kunne vejlede andre til troen. I Danmark blev der allerede kort tid efter mordet på Romero skabt en tradition for at afholde økumeniske gudstjenester på hans dødsdag, hvor kristne fra forskellige grupperinger kom sammen for at markere kampen mod uretfærdighed, og i starten også mod diktaturerne i Sydamerika.

Oscar Romero har lige siden starten af 1980'erne været betragtet som helgen i Latinamerika og blandt Latinamerikakendere har Romero haft en samlende rolle som figur, der kunne omfavne kritik af repressive systemer med en brændende kristen tro. Han kombinerer som den nuværende pave en konservativ teologisk baggrund, med et klart socialt engagement og en profetisk stemme, der taler magten midt i mod.

Det er næppe noget tilfælde, at det netop er pave Frans, der endelig bringer Romeo til alterets højeste punkt.

Oscar Romero. Vægmaleri på universitetet i El Salvador. Foto: Wikipedia.

John Roberts statue af den salige Oscar Romero blev i juli 1998 stillet op ved vestindgangen i den anglikanske katedral Westminster Abbey i London. Romero blev saligkåret i 2015.

Læs en ny bog fra Sankt Andreas Bibliotek

Amerikansk bestseller om Benedikts Regel som leveregel for kristne lægfolk i dag.

Tekst: Vibeke Fenger-Petersen

DEBATBOG Da Rod Dreher's *The Benedict Option* udkom i 2017, strøg den ind på bestsellerlisten i *The New York Times* – noget der sker overmåde sjældent for en kristen debatbog. Siden er *The Benedict Option* blevet udråbt til at være "dette årtis vigtigste religiøse bog". Bogen har undertitlen: *a strategy for Christians in a post-Christian nation*, og synsvinklen er, at det amerikanske samfund nu er blevet så fjendtligt overfor kristne værdier, at det ikke længere er muligt for kristne at være en del af *mainstream* kulturen. Dertil kommer, at kristendommen i accelererende grad præges af indre opløsning, fordi viden om troens indhold bliver mere og mere udvandet. Saltet er i faretruende grad ved at miste sin kraft, og det er derfor blevet nødvendigt at trække sig tilbage for at besinde sig på den oprindelige kristne tradition – ikke for at isolere sig, men for at opbygge en troværdig modkultur. Idealet er fortsat at være i verden, og ikke af verden, men det er vigtigere, at Kirken igen finder en radikal livsform, der kan aflægge et overbevisende vidnesbyrd, fremfor at bruge kræfter på at overbevise verden omkring sig gennem medierne og politisk engagement.

Argumentationen spejler sig i den hellige Benedikt af Nursia, der i det 5. århundrede forlod Rom i en reaktion imod den dekadente forfaldskultur, der herskede på det tidspunkt. For at finde tilbage til Kirkens grundlæggende budskab, og sit

eget ståsted, levede han i tre år som eremit i en konkret efterfølgelse af Kristus gennem ensomhed, bøn og faste. Derefter blev han munk, og det er den Regel, han skrev for klosterlivet, som Rod Dreher fortolker som en praktisk leveregel for kristne lægfolk i det 21. århundrede. Bogen indledes – ligesom Reglen – med Paulus opfordring: "Det er nu på tide at stå op" (Rom 13,11).

Den benediktinske grundtanke: *ora et labora*, bed og arbejde, indebærer gennem bønnerne en bevidsthed om Guds tilstedeværelse i alle ting, og en opfattelse af arbejdslivet som deltagelse i skaberværket. I et benediktinsk fællesskab bliver troen altså en livsstil, som Dreher stiller i skarp kontrast til livet i en almindelig sognemenighed, som han karakteriserer som en løs organisation af mennesker, der prøver at finde frem til deres egen sandhed.

The Benedict Option kommer med mange forslag til, hvordan dette projekt kan lade sig gøre: man må bosætte sig nær en kirke eller et kloster, sende sine børn til kristne skoler eller undervise dem selv, organisere kristne boligområder og kristne arbejdspladser, disciplinere hverdagslivet gennem tidebøn og faste (også digital faste). Et sådant nyt monastisk liv indebærer altså, ligesom det traditionelle, et opgør med både materialismen og individualismen. Bogen har et appendix med arbejdsspørgsmål til grupper, der ønsker at fordybe sig i disse spørgsmål.

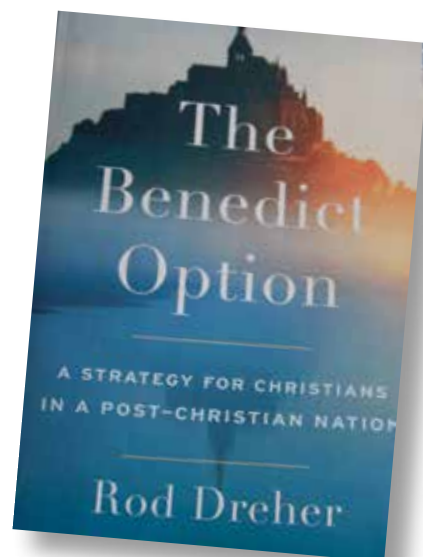
Dreher fremhæver de ortodokse jøder som den religiøse gruppe, der til alle tider bedst har formået at efterleve deres tro og tradition uden at lade sig påvirke af relativiserende indflydelse fra den omgivende kultur. I Dreher's øjne findes der intet værre end anti-semitisme, fordi den ortodokse jødedom fortsat skinner som et lys til åbenbaring for hedningene.

Rod Dreher konverterede som ung til katolicismen, men forlod Kirken, da misbrugssagerne begyndte at komme frem, og han er overbevist om, at det mangelfulde opgør med dem skyldes tilstedeværelsen af en magtfuld homoseksuel lobby i kurien. I dag er Dreher medlem af en ortodoks menighed, og han henvender sig i sin bog til kristne af alle konfessioner. Han er i USA kendt som konservativ debattør og har en fast blog på sitet www.theamericanconservative.com. Ved valget i 2016 stemte 52% af alle katolikker på Trump, der i valgkampen udtalte sin støtte til modstanden imod abort. Dreher har imidlertid altid været kritisk overfor Trump, som han ser som

et symptom på USA's problemer, ikke løsningen på dem. Selvom de katolikker der stemte på Trump nu bliver belønnet f.eks. gennem indsættelsen af konservative (højesterets)dommere, advarer Dreher ofte om det tab af troværdighed, der følger med at stemme på en præsident, som af politiske grunde støtter værdier, han tydeligvis ikke selv efterlever.

The Benedict Option er en debatbog, ikke et gennemført teologisk manifest som konsekvent drager paralleller til Benedikts Regel. I Reglen er abbedens rolle f.eks. beskrevet i mange detaljer, mens man undrer sig over, hvem der har autoriteten i de nye benediktinske fællesskaber, og hvordan konflikter løses. Rod Dreher er journalist, ikke teolog, og stilistisk bærer bogen præg af blogskriverens gentagelser og let tilgængelige sprog. Fra liberalteologisk side er *The Benedict Option* blevet kritiseret for sit pessimistiske syn på kristendommens situation og for sin mistillid til den offentlige debat. Man får rig lejlighed til at være enig eller uenig, og bogen har med rette fået så megen omtale, fordi de meget påtrængende spørgsmål den rejser tvinger til, at man som læser konfronterer sig med egne og andres positioner, lige meget hvilken fløj af Kirken man måtte sympatisere med.

Lån den på Sankt Andreas Bibliotek!

Alle kan låne bøger fra bispedømmets bibliotek – enten gennem det lokale folkebibliotek eller direkte på Gammel Kongevej 15. Biblioteket har åbent tirsdag, onsdag og torsdag fra 13-17. Se også www.sanktandreasbibliotek.dk
Rod Dreher, *The Benedict Option*. Sentinel, 2017. 244 s.

Drøm blev til virkelighed

Dansk evangeliseringprojekt får paveelig velsignelse.

EVANGELISERING Den 19. september blev en drøm til virkelighed for de unge katolikker, som har deltaget i Ikon Amen-projektet i løbet af 2018. En delegation af dem lykkedes nemlig at modtage en invitation til generalaudiensen og møde paven for at præsentere og velsigne evangeliseringsprojektet.

Ikonen Amen er et åndeligt værk ladet med symbolik, som bygger på Frans' undervisning og Maria-temaet. Det er udtænkt og koordineret af søster Teresa Piekos fra Maria Immaculata-søstrene på Amager, og skabt af over 50 unge med forskellige nationaliteter bosiddende i Danmark.

Idéen bag projektet er at vække verden af søvne gennem fællesskab. Ikonen var en anledning for unge til at mødes for at skabe den; velsignelsen af den har motiveret pilgrimsfærden.

Vi vil herefter tage ikonen til Verdens ungdomsdagene 2019 i Panama og sprede glæde gennem dens symbolik og skønhed, samt lovprisningsdansen, som ikonen vækker. Sammen med Maria vil vi nå ud til hele jorden og sprede det glade budskab – "Tiden er nær, omvend jer og tro på Evangeliet".

Ligesom Maria sagde ja til Gud (Amen betyder 'Lad det ske') og bragte Jesus til verden for at frelse den, således vil vi forsøge at tænde en gnist af Guds kærlighed og lys, så alle kan lære Jesus Kristus, verdens Frelser, at kende. Ikonen Amen er som et åbent vindue, hvor man kan mærke et sagte vindpust af Guds uendelige kærlighed, der rører vore hjerter og vækker længsel efter Ham.

Pilgrimsfærden

Udstyret med T-shirts med motiv af ikonen, viljestyrke og ihærdighed overrakte delegationen pave Frans en indrammet kopi af ikonen og en T-shirt.

Vor pilgrimstur varede kun tre dage, men oplevelserne var overvældende. Vi var indlogeret i nærhed af Vatikanet og Matteo Pilati fungerede som vores rejseleder, tolk og havde arrangeret et spændende og lærerigt program.

Den første dag fik vi en rundvisning i Peterskirken og hentede siden billetter til generalaudiensen ved bronzeportentto billetter til første række og ni til specialområdet. Onsdagvar audiensdag! Vi mødte tidligt op og var blandt de første af de flere tusinder pilgrimme, som havde billetter til audiensen, til at komme ind på Peterspladsen. Det var først da vagterne pegede på 'vores' sektor til venstre for podiet, at vi forstod, hvad der skulle ske; at vi virkelig fik mulighed for at tale med paven og se ham på nært hold.

Søster Teresa og Krzysztof Stecfik æren af at sidde i første række for at overrække gaven og modtage velsignelsen, mens de andre sad kun to meter bagved. Vi var dybt taknemmelige for især den store hjælp og opbakning, vi modtog fra biskop Czeslaw, som havde sørget for at vi fik den ære at komme i nærhed af pave Frans og overrække ham kopien af Ikonen Amen.

Vi var meget berørte, da paven kom hen til os. Hans åbenhed, hans varme smil og interesse for ikonen var stor. Han standsede foran os, så nøje på ikonen, læste teksten, som beskriver projektet, og så på os med blide øjne. Det var en kæmpe stor og

Den danske delegation iført T-shirts med Ikon Amen på Peterspladsen.

uforglemmelig oplevelse.

Efter audiensen var vi i Vatikanradioen for at fortælle om projektet på engelsk, ukrainsk og polsk. Derefter kørte vi til basilikaen Skt. Paulus Udenfor Murerne og fik en spændende rundvisning. Det har været yderst berigende at fokusere på de store apostle, der med brændende iver bragte evangeliet ud til verden.

Alle steder, hvor vi gik, uddelte vi kopier af Ikonen Amen i postkortformat. Vore T-shirts med ikonen vakte stor interesse og mange ville gerne købe dem. Da vi rejste hjem havde vi ingen T-shirts tilbage.

Projektets næste faser

Vi er nu i færd med at samle korte videoer til Verdens ungdomsdagene med panoramas fra forskellige lande, hvor folk fra hele verden laver lovprisningsdansen og iklædt Ikonen Amen T-shirts. Fx vil en gruppe pilgrimme fra Tanzania, som vi mødte i Rom, lave lovprisningsdansen i deres land og sende en kort video af den til os.

Allerede nu har folk fra tretten andre

Pave Frans standsede op for at studere kopien af ikonen og gav sig også tid til at læse teksten, som beskriver projektet.

lande tilsluttet sig projektet, og de mange små videoer vil blive til én lang film.

På YouTube finder man en præsentation af projektet på forskellige sprog og flere er på vej. Vi beder alle om at 'like' og dele videoerne med andre, så at ikonens budskab spredes til alle verdens hjørner. Husk at vi har pavens velsignelse!

Matteo Pilati og sr. Teresa Piekos

Det levende træ

Norsk dominikaner udgiver bog om kunsten som katekese.

Tekst: Torben Riis

BILLEDKATEKES Dominikanerpræsten og kunsthistorikeren Ellert Dahl, som tilhører dominikanerbrødrenes kommunitet i St. Dominikus kloster i Oslo, fejrede sin 90-års fødselsdag i juni måned i år. I den anledning udsendte St. Olav forlag hans bog "Det levende treet – vår trosarv gjennom tidene", som bygger på 24 foredrag, som han holdt i 2013-2014 om den kristne tros udvikling. Bogen er skrevet fra 2016-2017.

Om bogen siger forfatteren selv i sin indledning: "Den er ikke og gir seg heller ikke ut for å være et historisk, vitenskapelig verk. Det er et kateketisk arbeid... Hovedsaken har vært å skape en allmenn oversikt og enkel innføring i det som er blitt kalt 'Den store fortellingen'".

Bemærk, at jeg her og i det følgende citerer direkte fra den norske tekst for dermed at give et indtryk af, at den er skrevet på et, synes jeg i hvert fald selv, enkelt og forståeligt sprog, som ikke burde afskrække en dansk læser fra at anskaffe bogen. Og det er der flere gode grunde til at gøre.

Lad mig indledningsvis nævne p. Dahls interessante billedanalyser i kapitel 19, hvor vi blandt andet får god besked om udviklingen i Kirkens holdning til brug af billeder i kirkerummet – at man til at begynde med opretholder det jødiske forbud

mod "gudebilleder" som en reaktion mod hedenskabet, men snart indser, at billedet ligesom Skriften kan bruges som en form for katekese, som det f.eks. er tilfældet med katakombernes malerier.

Bogens kapitler er samlet i fire hovedgrupper: Det gamle Testamente, Det nye Testamente, Kirken og Det kristne liv, og her er der meget at glæde sig over, når forfatteren gavmildt øser af sin store viden og dertil formår at formidle selv vanskelige problemstillinger, så de bliver forståelige for læsere uden særlige teoretiske forudsætninger. Der er f.eks. megen inspiration og indsigt at hente både i kapitlerne om sakramenterne og i redegørelsen for højdepunkterne i Det gamle Testamente om skabelse, syndefald m.m.

Samtidig skal man dog være opmærksom på, at bogen nok, som forfatteren selv udtrykker det, er kateketisk, men at den ikke i traditionel forstand er en katekismus, som dækker alle områder af den kristne tro. Med sine 250 sider er der også grænser for, hvor meget plads der bliver til grundige forklaringer, og det kan undervejs give forståelsesproblemer – særligt selvfølgelig for den læser, der ikke er fortrolig med det emne, der behandles.

Blot et enkelt eksempel, hvor p. Dahl i et

afsnit om Åbenbaringen lidt uventet inddrager Luther i diskussionen: "Sola Scriptura, "Skriften alene", blev et nøkkelbegreb for Luther og reformasjonen. Det var en forståelig reaksjon i datidens situasjon. Nogen måtte rydde opp, skille det levende, men skrevne Guds ord fra den viltvoksende underskog. Den troende kristne måtte selv, under nådens veiledning, annamme Guds ord, rent og uten kommentarer" (side 18).

Her synes jeg, at den forudsætningsløse læser lades i stikken. For det første, hvad var det for en underskov, der skulle ryddes op i? Dernæst er det uklart, om forfatteren selv står inde for den lutherske oprydning og mener, at den troende blot kan forlade sig på sin egen tolkning af Skriftens ord. Og endelig burde læseren oplyses om, at *Sola Scriptura* ikke blot handler om perifere justeringer af den ene eller den anden art, men implicerer et oprør mod Kirkens autoritet, nærmere bestemt mod Kirkens tolkningsmonopol, som kardinal Ratzinger mere præcist har kaldt det.

Jeg iler dog med at tilføje, at p. Dahl kort efter på forbilledlig vis gør rede for forholdet mellem Skrift og Tradition og i den forbindelse siger: "Skriften er rett og slett den muntlige tradisjon overlevert og nedskrevet" – hvormed han i realiteten torpederer Luthers aldeles uhistoriske teori om skriften som den eneste og derfor højeste autoritet.

Til sidst blot dette: forfatteren har som et gennemgående tema valgt "troens vækst": "Gud selv er den beste pedagog, og han kjenner pedagogikkens grunnregel: at alt

som meddeles, må tilpasses den lyttendes kapasitet. Han omgås meget forsiktig med sitt store Sannhets-ord, som ikke skal blende, men som skal tilegnes gradvis og etter mottakers evne" (s. 7).

Det uddyber han i kapitel 2 (s. 25): "Vi har konstatert det enestående i det at Gud i det hele tatt vil kommunisere, og at han gjør det ut fra våre menneskelige forutsetninger. Det innebærer at åbenbaringen bliver en skrittvis prosess tilpasset vår kultur og fatteevne".

Det vælger jeg at læse således, at det er vores forståelse af Åbenbaringen, der historisk set er gradvis, så man ikke forledes til at tro, at det er Åbenbaringen, der nødvendigvis må være begrænset af eller reduceret til noget, vi umiddelbart kan fatte. Eller som kardinal Müller så rammende har udtrykt det: Målet bør ikke være at tilpasse Åbenbaringen til verden, men at vinde verden for Gud...

Det levende treet – vår trosarv gjennom tidene, 250 sider, ill., 329 norske kroner.

70 år med evangeliets glæde – en mangfoldighed i Guds navn

Tre beretninger fra Danske Unge Katolikkers 70-års fest i Fredericia.

Tekst & foto: DUK

JUBILÆUM I weekenden 15.-16. september fejrede 350 mennesker den katolske ungdom i Danmark gennem 70 år. Det blev til to skønne dage på Erritsø Fællesskole i Fredericia, hvor både unge og ældre katolikker var samlet.

Tusind tak til alle de frivillige, som gjorde et kæmpe arbejde både som ledere og i køkkenet. Tak til alle som deltog i festlighederne!

Herunder fortæller tre DUK'ere om deres oplevelser på jubilæet.

Asta Kløve Kranich Wiuff

”Jeg hedder Asta, jeg er 16 år og kommer fra København. For et par uger siden var jeg til DUK's 70 års jubilæum i Fredericia sammen med mange af mine bedste venner. Det var en skøn weekend, som jeg vil kigge tilbage på med glæde.

Vi mødtes på skolen, hvor jubilæet blev holdt, lørdag formiddag, hvor deltagerne fra hele landet blev mødt af en masse frivillige, som tog imod os, i flotte grønne trøjer.

Jeg har ikke været aktiv i DUK så lang tid igen, så det, at jeg altid bliver mødt med stort smil og kram, betyder virkelig meget og gør, at jeg føler mig så velkommen og som en del af det større fællesskab, hvilket er det, jeg synes, er det allervigtigste ved DUK.

Jeg bliver altid glædeligt overrasket, når jeg er sammen med andre DUK'ere, når vi snakker om troen, og vi snakker på en måde og om ting, som kun unge (eller tidligere unge) katolikker kan relatere til.

Vi fik på et tidspunkt en opgave, hvor vi skulle snakke sammen omkring, hvordan vi bruger vores tro i hverdagen, om den er os til nogen hjælp, om vi tror hver dag, og hvornår vi tvivler. Hvis jeg snakkede med ikke-troende om det, ville jeg føle mig så forkert på den, og som om jeg virkelig var kørt af sporet. Men jeg snakkede heldigvis med en af min bedste veninder, Sara, om det, og der følte det så rigtigt. Troen følte så velkommen, og noget jeg var stolt af, og noget som bragte mig og Sara tættere sammen.

Efter vi havde snakket om dette, hørte vi et oplæg med præstestuderende Daniel Ebert, som fortalte bl.a. om sit præstekald, og hvordan han var splittet mellem en troende far og ikke-troende mor, og hvordan det var og er sådan. Efter dette havde mange af os en masse spørgsmål, som vi skrev ned til senere.

Søndagen gik med, at vi stod alt for tidligt op, og vi fik derfor en masse kaffe og ryddede op på alle vores ting. Efter dette var vi til en aktivitet kaldet 'Skyd præsten', hvor alle vores spørgsmål omkring troen, Daniel, tvivl, livet, hvorfor Gud reagerer som han gør med flere blev løst op. Daniel og Kasper Baadsgaard prøvede så godt som muligt at besvare spørgsmålene. Jeg synes, at der kom en masse gode spørgsmål og svar, bl.a. noget omkring, hvordan man selv kan tro, om det er okay at tvivle, hvor mange kæresten Kasper har haft og andre interessante ting.

Alt i alt var det bare en skøn weekend,

som jeg forhåbentlig vil se tilbage på lang tid fremover med et smil på læben”.

Eva Stømberg Kiehn

”Hej Teresa. Vil du med mig til DUK's 70 års jubilæum?” Sådan startede turen til Fredericia for to damer i den bedste alder. Nuvel ... tanken om, at man måske var for gammel til at deltage, hang da også over os på den fynske motorvej, men havde DUK da ikke været en betydelig del af vores lange liv? Jo det havde det, og derfor var vi helt trygge ved at møde op til rund fødselsdag.

Allerede fra indkørslen til skolegården blev der taget godt imod os, vi fik anvist parkeringsplads krydret med smil og godt humør. På bedste Øm-manér blev man mødt med kram, smil og glæde. Ved skranken blev vi lettet over at se, at vi overhovedet ikke var de eneste voksne deltagere – gruppen var faktisk pænt repræsenteret.

Jubilæet blev skudt i gang med en flot tale af formand Christopher Nybro Bonde, afsløring af Maria ikon Amen, og flot danseshow af Vietnamesisk drengegruppe, kaldet 'North Asian Crew'. Herefter begav vi os ud til aktiviteter i børne- mid- junior – og voksengruppen.

I voksengruppen blev der lagt op til fælles refleksion og diskussion af mere alvorlige emner – emner som hører voksenlivet til. Det var tydeligt, at den uskyldige Gudstro og fis og ballade fra lejrene på Øm, var gemt væk – i voksenlivet får troen en anden dimension. Hvad gør vi, når tvivlen om Gud griber ind? Hvad gør vi, når familielivet bliver udfordret i troens navn? Hvordan videregiver jeg troen til mine børn? Hvordan viser vi dagens ungdom, at Den katolske Kirke er vedkommende? Nogle af disse tanker blev drøftet på baggrund af to oplæg om henholdsvis 'Tro og tvivl' og 'Familieliv'.

Personligt gav disse oplæg mig en indsigt i, at der ikke findes en ensidig 'rigtig' måde at være katolik på. Vi lever alle med hver vores udfordring, men med et fælles grundlag – troen på Gud Fader. DUK er præcis denne mangfoldighed forsamlet i Guds navn, og hvor er det befriende at være en del af den mangfoldighed.

Sidste oplæg gav anledning til masser af grin og minder om gode timer på Øm. I bedste Café Hack stil – her Café Ludvig med Ernst Westarp Zornhagen som vært, hvor både 'Skrifte 413' og den berømte 'Brevkasse' gav en opløftet stemning.

Lækker mad blev serveret i løbet af dagen fra et stærkt køkkenteam. Bispisningen af de 350 forløb efter bedste Bibelstil, der var mad nok til alle og ingen asen og masen for at komme til. Der var selvfølgelig også fødselsdagssang – og kage til kaffen. Senere på aftenen så man ungdomspræsten stikke af med en del flasker vin, mon ikke der skulle slappes af i ledergruppen efter et velfortjent, supergodt stykke arbejde.

De to aldrende damers rygge er ikke til luftmadras i sovesale, så ved sengetid kørte vi til Kolding – tak til pastor Gregers Mærsk-Kristensen for husly”.

Stemmingsbillede fra en af aktiviteterne under jubilæet.

Gensynsglæden var stor på Erritsø Fællesskole i Fredericia.

Store som små deltagere deltog i fejringen af 70-års jubilæet.

Ernst Zornhagen,

”Som deltager ved DUK's 70-års jubilæum ser jeg tilbage med glæde på begivenheden. Det var en rigtig dejlig weekend, som jeg gik ind til uden forventninger, da jeg ikke før har deltaget til noget så stort i DUK-regi.

Min hverdag foregår i en privat virksomhed og her bruger vi eventbureau til at arrangere en sådan begivenhed. Men DUK klarer det hele selv med frivillige ildsjæle.

Der var en masse glade hjælpere og frivillige, som fik hele arrangementet til at forløbe nemt og, for mit vedkommende, gnidningsfrit. Hvis der har været problemer, så har jeg ikke opdaget det.

For mig var det en stor oplevelse. Selvom jeg selv stod for indholdet af en aktivitet og var lettere nervøs for, om det skulle gå godt, så havde jeg tid til at reflektere over DUK's fremtid, nutid og fortid. Der har været ildsjæle lige fra den første dag. Der er en masse mennesker nu, som yder en kæmpe indsats og jeg nåede frem til, at fremtiden også ser lys ud.

Så tusind tak for et rigtig dejligt arrangement”.

Asta deltog i juniorgruppens program, mens Eva og Ernst deltog i de voksnes program.

Store skiftedag i Sankt Andreas Bibliotek

Lånere, kolleger, familie og venner tog den 27. september afsked med bestyrelsesformand Helge Clausen og biblioteksleder Kate Toft Madsen.

RECEPTION ”Uden din indsats havde vi ikke været der, hvor vi er i dag. Rent fagligt var du selvskrevet til arbejdet i biblioteket. Men biblioteksarbejdet er ikke bare noget rutinemæssigt for dig. Arbejdet i biblioteket og arkivet er en del af dit trosliv”, sagde biskop Czeslaw, der særligt fremhævede, at Helge Clausen har været primus motor i kampen for at fremtidssikre Sankt Andreas Biblioteks økonomi.

”Du har været en højt kvalificeret leder; men biblioteket har ikke bare været en arbejdsplads for dig”, sagde biskoppen til Kate Toft Madsen og fremhævede især hendes indsats for at få biblioteket ind i den digitale tidsalder. Han glædede sig samtidig over, at Kate ikke helt slipper forbindelsen til biblioteket. Hun vil i fremtiden scanne billeder ind fra bibliotekets store fotosamling, der er i færd med at blive digitaliseret.

”Jeg frygtede, at jeg skulle være med til at

lukke biblioteket. Nu siger jeg på gensyn”, sagde Kate Toft Madsen, der udtrykte sin glæde over at Susanne Balslev er ansat som ny biblioteksleder.

Bibliotekets nye bestyrelsesformand, Sebastian Olden-Jørgensen, kaldte biblioteket for ”en væsentlig og umistelig del af den

danske katolske kulturarv” og fremhævede, at vi katolikker – specielt i en tid, hvor alle taler om kulturarv, må være bevidste om, at tradition i katolsk forstand ikke er noget musealt, men tværtimod noget der hele tiden udvikles og forandres.

”Biblioteket er en arv, der forpligter”, sagde biskop von Euch for mere end 100 år siden. Det kan de fleste tilslutte sig; men det vides ikke, hvor pengene skal komme fra, når biblioteket løber tør for penge ved udgangen af 2023. Bibliotekets fremtid er altså sikret et par år endnu takket være bidrag fra en generøs dansk, katolsk fond og de tyske Ansgarwerke, og venneforeningen spæder også til. Et grundlæggende problem i finansieringen er dog, at ingen fonde hverken i Danmark eller udlandet har villet være med til at støtte bibliotekets løbende driftsudgifter. Men bestyrelsen er opmærksom på sagen og er trukket i arbejdstøjet, fortalte Sebastian Olden-Jørgensen.

LR

Biskop Czeslaw holder tale for Helge Clausen og Kate Toft Madsen, mens bibliotekets grundlægger Bernardino de Rebolledo (1597-1676) følger med fra sin faste plads på væggen. Foto: Lisbeth Rütz.

Biblioteket klarede pynten

Bispedømmets bibliotek har trods skrøbelig økonomi udviklet sig støt og roligt som katolsk kulturinstitution.

Tekst: Lisbeth Rütz

TILBAGEBLIK Sankt Andreas Bibliotek ønsker at åbne et vindue ind til det store, rige, katolske univers for alle danskere – katolikker eller ej. I lyset af denne mission skal bibliotekets arbejde forstås.

Biblioteket blev oprettet i 1647 og er dermed bispedømmets ældste institution; men kendt uden for inderkredsen blev det først, da Theodor Suhr som biskop for det nyoprettede katolske bispedømme København åbnede det for offentligheden.

Da den første dominikaner ankom til Danmark den 3. marts 1953, fik han straks nøglen til biblioteket overrakt af Suhr. Bibliotekets første leder blev pater Jean-Pierre Duclos, der i 1972 blev efterfulgt af pater Pierre Gregoire OP. Samlingen blev flyttet til dominikanernes nyoprettede kloster ved Sankt Andreas Kirke i Ordrup og skiftede navn fra Vikariatsbiblioteket til Sankt Andreas Bibliotek. Nu blev der offentlig adgang til bøgerne. Det havde biskop von Euch arbejdet på allerede fra 1905-07; men først i 1953 blev det praktisk muligt at gøre biblioteket offentligt tilgængeligt. Beliggenheden i Ordrup – langt væk fra Latinerkvarteret og Det teologiske Fakultet – var dog lidt af et problem. Men tiden arbejdede for biblioteket. Professor i teologi, K.E. Skydsgaard, der havde været observatør under Det andet Vatikankoncil, var en af dem, der støttede biblioteket og arbejdede for at det kunne få en bedre adresse. I 1990 tog fakultetet så det katolske bibliotek under sine vinger. Biblioteket flyttede til Det teologiske Fakultet i Købmagergade. Her betalte bispedømmet bibliotekarens løn og universitetet stillede gratis lokaler til rådighed.

Digitaliseret og mere kendt

Sammen med pater Bob Showers OFM, der i 1996 efterfulgte pater Pierre Gregoire OP som biblioteksleder, arbejdede bibliotekar

Monica von Folsach, der blev ansat i 1993, på at gøre biblioteket mere offentligt kendt. Og det gav bonus.

Med den nye adresse kom biblioteket i bedre kontakt med sin målgruppe. Universitetsstuderende, kulturlivets folk og opgaveskrivende gymnasieelever begyndte at lægge vejen om ad Købmagergade.

Fra Handelshøjskolen kom studerende, der lånte encyclopaer til sociologiopgaver, en designstuderende, der skulle skrive om klerikalt tøj kom for at søge oplysninger om ordensdragter og studerende fra kunsthistorie kom for at søge litteratur om fra Angelico eller Giotto til opgaver om billedanalyse.

Biblioteket tog skridtet ind i den digitale verden, da mange af posterne kom med i Det kongelige Biblioteks Rex database. Jacob Thomsen, mangeårig bibliotekar på

Det kongelige Bibliotek, fulgte biblioteket tæt og gav mange gode råd i tiden i Købmagergade, husker Monica von Folsach.

I 2004 måtte biblioteket flytte til Gammel Kongevej 15, hvor det nu ligger sammen med Caritas og Bispekontoret. Fra 2006 blev seniorforsker Helge Clausen fra Statsbiblioteket i Aarhus formand for bestyrelsen. Sammen med biblioteksleder Kate Toft Madsen, der blev ansat i 2007, arbejdede han videre med at gøre biblioteket kendt og udnytte de muligheder, som digitaliseringen gav.

Organisatorisk skete der mange ting. I august 2007 blev Sankt Andreas Bibliotek sammenlagt med det private, katolske bibliotek Niels Steensens Bibliotek. Siden er biblioteket blevet sammenlagt med Stenoarkivet og Katolsk historisk Arkiv, så de tre institutioner nu fungerer som en organisatorisk enhed.

Biblioteket er for alvor blevet digitalt. I 2009 blev det toårige retrokonverteringsprojekt afsluttet. De 23.000 gamle kartotekskort blev digitaliseret, sådan at bibliotekets poster nu blev søgbare i *bibliotek.dk*. Dette har betydet, at udlånstallet fra 2008 til 2017 er tredoblet fra 527 til 1699. Projektet

blev muligt med støtte fra de fire tyske Ansgarwerke og den daværende biblioteksstyrelse. Sankt Andreas Bibliotek kom hermed med i ordningen som det første privatejede bibliotek.

Sankt Andreas Bibliotek har hele tre hjemmesider tilknyttet. På hjemmesiden *www.sanktandreasbibliotek.dk* kan man søge alle bibliotekets titler. Hjemmesiden blev designet af daværende bestyrelsesmedlem Jørgen Thiesen, der også designede bibliotekets brevpapir. På *www.nielssteensen.dk/da/velkommen/* kan man søge på de materialer, der findes i Niels Steensen Arkivet, verdens mest komplette samling af Steensen-arkivalier og på – *www.katolskhistorie.dk* hjemmeside for Katolsk historisk Arkiv kan der søges materialer fra arkivet. Billeder fra arkivets fotosamling bliver løbende scannet ind, så de er elektronisk søgbare via *www.arkiv.dk*, hjemmeside for Sammenslutningen af Lokalarkiver.

Biblioteket har været med i kulturmatten og er blevet flittigt brugt til mødested for katolske foreninger.

Fremtiden

Siden 2015, hvor Økonomisk Råd nulstillede driftsbevillingen til Sankt Andreas Bibliotek, er der skaffet cirka 3 millioner kroner til biblioteket. Det betyder, at driften med den nuværende bemanning er sikret til og med 2023. Bestyrelsen er dog allerede nu inde i overvejelser om, hvordan man bedst sikrer bibliotekets fremtid økonomisk. Bibliotekets venneforening, der p.t. har ca. 140 medlemmer, betaler ca. 25 % af de årlige udgifter ved bibliotekets drift.

Helge Clausen forlod den 1. august i år posten som formand for bibliotekets bestyrelse. Ny bestyrelsesformand med fast greb om roret er nu historikeren Sebastian Olden-Jørgensen. Den seks mand store bestyrelse med meget alsidige kompetencer inden for biblioteksvæsen, kommunikation, administration og økonomi er klædt godt på til den krævende opgave at arbejde for bibliotekets udvikling. Den tunge post som bestyrelsens ”finansminister” har bankuddannede Carsten Günther.

Helge Clausen, afgangende bestyrelsesformand for Sankt Andreas Bibliotek, Kate Toft Madsen, afgangende biblioteksleder, biskop Czeslaw Kozon, Susanne Balslev, ny biblioteksleder fra 1. september og Sebastian Olden-Jørgensen, ny bestyrelsesformand. Foto: Lisbeth Rütz.

De gør en forskel for jordens fattigste

Caritas Danmark hjalp næsten 400.000 mennesker på verdensplan i 2017.

Tekst: Lisbeth Rütz

NGO ”Caritas betyder kærlighed. Fordi vi har Guds ubetingede kærlighed og tilgivelse, er vi i stand til at række ud. Vi er ligefrem forpligtet på det – ikke kun til vores nærmeste eller dem vi deler holdninger med. Vi skal dele kærligheden, og de gaver vi er betroet, bredt ud, og især til dem, der trænger mest.”

Det sagde Christa Bonde, bestyrelsesformand for Caritas, i sin formandsberetning på Caritas årsmøde på Magleås. Her glædede hun sig over, at så mange i Danmark – også i Kirken og i Caritas – vil være med til at gøre en forskel.

Og Caritas gør virkelig en forskel, dokumenterede formandsberetningen. Over 100.000 personer blev sidste år hjulpet af programmet i Nordøstindien, der afsluttes til nytår efter en femårig udfasningsperiode.

Men Caritas handler ikke bare om store hjælpeprogrammer til millioner af kroner. Alle kan være med til at gøre en forskel. I år har Caritas eksperimenteret med SMS-donationer. For 25 kroner kunne man give to kyllinger til en fattig familie i Uganda. Det kan rykke meget for den enkelte familie.

”Kvinder er vigtige i udviklingsarbejdet. Det er noget, der vil komme endnu mere fokus på i fremtiden”, sagde Christa Bonde.

Som den femte organisation i Danmark har Caritas Danmark fået en CHS-certificering. Det betyder, at Caritas lever op til en række skrappe, internationale kvalitetskrav, og dermed får organisationen langt bedre muligheder for at opnå nye strategiske partnerskabsaftaler.

Mikrokøkkener

Iværksætter Thorben G. Nielsen fra Pesitho fortalte på Caritas årsmøde om et helt nyt Caritas-projekt, der virkelig kan komme til at gøre en forskel for nogle af jordens allerfattigste. I mange udviklingslande laver man mad over åben ild. Det er et kæmpeproblem, fordi der udvikles masser af giftig røg. Mange kvinder bruger masser af tid på at samle brænde, og den økologiske balance forrykkes på grund af afskovning.

Derfor har Pesitho udviklet et mikrokøkken. Køkkenet består af en kogeplade, et

solpanel, der kan lade batteriet op, så der bliver strøm til kogepladen, tre LED-lamper og en mobiloplader på en gang. Det er tanken, at køkkenet skal hjælpe fattige familier i udviklingslandene der hvor der er begrænset adgang til elektricitet.

Som mange ved, arbejder Caritas også med at hjælpe i Danmark. Grupper tilknyttet katolske sogne i Danmark kan i Caritas diakonipulje nu søge støtte til lokale projekter, der hjælper udsatte mennesker i Danmark.

I Aarhus er der søgt penge til arbejde blandt flygtninge, i Odense til besøgstjeneste for ældre og i Kalundborg til venskabsfamilier for flygtninge.

Caritasdagen er en familiedag med aktiviteter for både børn og voksne og holdes altid om søndagen efter Caritas' årsmøde. I år blev Caritasdagen holdt ved Sankt Knud Lavard Kirke i Lyngby.

Efter en festlig messe med biskop Czeslaw var der superlækker frokost, som de lokale havde knoklet med at forberede. En vietnamesisk familie var kommet hjem fra en begravelse i Vietnam og var straks gået i gang med at lave mad hele natten! I gymnastiksalen forsynede 150 mennesker sig med farvestrålende og duftende hjemmelavede eksotiske specialiteter fra den bugnende buffet.

Syrienkrisen

Programkoordinator Dolores Bachmann fortalte om Syrienkrisen – verdens pt største krise. Det var i den grad en øjenåbner for undertegnede at høre om flygtningesituationen i området. Den syriske borgerkrig er uhyre kompleks med mange forskellige dagsordener, hvor det synes håbløst at finde en bæredygtig løsning. Tilbage i 2011 gik dele af den syriske befolkning på barrikaderne inspireret af det arabiske forår. De ønskede mere frihed og bedre levevilkår og gik på barrikaderne i utilfredshed over mangel på demokratiske rettigheder inspireret af det arabiske forår. Omkring 500.000 civile er blevet dræbt i denne borgerkrig i løbet af de seneste 7 år. Der er 5,6 millioner syriske flygtninge i nabolandene og 6,6

Unge danske katolikker vil snart komme til at opdage, at de kan være med til at gøre en forskel for andre. Her fortæller Martha Ryom og Peter Andreas Munk-Nielsen fra DUK på årsmødet om et nyt Caritas-projekt. Foto: Pastor Christian Noval.

Ældreklubben i Stenosgade prøver at række hånden ud til ældre, der føler sig isolerede og ensomme, fortæller Jennifer Stilling. Foto: Lisbeth Rütz.

millioner internt fordrevne. Omkring 93 % af flygtningene bor i Tyrkiet, Libanon og Jordan.

Jordan har åbnet dørene for de syriske flygtninge, selv om det er en stor byrde for landet. Her lever 83 % af flygtningene uden for lejrene – langt de fleste under fattigdomsgrænsen og ofte dybt forgældede. Caritas Jordan har bedt Caritas Danmark om støtte til sundhedsprogrammer for flygtningene. Ugens glædelige nyhed var, at Udenrigsministeriet har givet 8,2 millioner til at dække 25 % af udgifterne. Caritas Jordan har stor opbakning, og omkring 4.000 frivillige hjælper til blandt andet på modtagecentrene.

Derefter kunne man vælge mellem korte oplæg fra Andreas Rude om *Laudato Si'*, fra Bent Stelsberg om det sociale arbejde i det nye Steno-Center i Stenosgade og fra Sebastian Olden-Jørgensen om katolsk tradition for socialt arbejde.

Ingeniør Torben G. Nielsen sagde sin stilling op hos Siemens og grundlagde sammen med to andre Pesitho, der skal udvikle mikrokøkkener. Foto: Lisbeth Rütz.

Igen i år var der på Caritas årsmøde og Caritasdagen masser af input og muligheder for at netværke med andre Caritasfans.

”Når man er med til Caritas-træf, får man sat ansigt på de andre Caritasrepræsentanter. Jeg synes, det er inspirerende at møde folk, der knokler for de andre ude i sognene”, siger Dragana fra menigheden i Kolding. ”Det er dejligt at møde mennesker, der tænker på samme måde som en selv”, siger Beatrice Musomandera fra Kalundborg.

Den tålmodige fighter og den engagerede netværker

To mennesker der har brændt for Sankt Andreas Bibliotek i mange år.

PORTRÆT Helge Clausen er et meget alsidigt menneske. Han har skrevet lærd og tykt i disputatsen *”The written word is the most patient missionary”* (2005) om Sankt Andreas Biblioteks historie; men han har også gennem mange år brugt sin viden om katolsk tro og lære til at undervise konvertitter. Clausen har været engageret på alle tænkelige niveauer i dansk, katolsk kirkeliv og trak sammen med hustruen Birgit i mange år det tunge læs i den nu lukkede Skt. Clemens menighed i Grenå. Sammen med hende har han siden 1986 været benediktineroblat ved Sankt Ansgar klosteret

i Nütschau – noget der i følge Clausen giver en fast forankring i et struktureret bønsliv.

Sankt Andreas Bibliotek har i høj grad nydt godt af Helge Clausens erfaring fra et langt arbejdsliv som forskningsbibliotekar og seniorforsker på Statsbiblioteket i Aarhus. Som bestyrelsesformand har han været en tålmodig fighter, der aldrig har sparet på sig selv for at udvikle biblioteket. Utrætteligt har han sendt ansøgning efter ansøgning til fonde i Danmark og udlandet. Clausen har i mange år været en myreflittig forfatter til artikler om biblioteksvæsen og informationsvidenskab og står bag en hel

stribet håndbøger om katolske, historiske forhold. Selv om han nu har valgt at drosle ned og koncentrere sig mere om familien, er hans exit som bestyrelsesformand dog på ingen måde et farvel til de intellektuelle sysler. Sammen med Birgit og Hildegardspecialisten Kirsten Kjærulff er han med i en lille benediktinsk celle i Midtjylland. Planen er at arbejde videre med at oversætte Gregors den Stores dialoger og kommentere Benedikts Regel.

Kate Toft Madsen har med baggrund i en kandidatgrad i informationsvidenskab og kulturformidling siden sin ansættelse i 2007 arbejdet målbevidst for at styrke bibliotekets digitale profil. Hun kom i 2007 til Sankt Andreas Bibliotek fra en stilling som bibliotekar på Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder. Her havde hun erfaring med sammenlægning af databaser,

og det kom bispedømmets bibliotek til gode.

Kate har været en dygtig netværker og har lagt megen energi i at gøre Sankt Andreas Bibliotek kendt i den danske biblioteksverden.

På det internationale plan har hun været aktiv i AkThB (*Aktionsgemeinschaft katholisch-Theologischer Bibliotheken*) – en forening af katolske videnskabelige biblioteker. Hun indleder tilværelsen som efterløner med en lang rejse til Indien sammen med mand og datter og fortsætter med at engagere sig i Sakramentskirken på Nørrebrogade, hvor hun i en periode også har været menighedsrådsformand. Samtidig vil hun fortsætte med at dyrke sin interesse for ignatiansk spiritualitet.

Relikvierne ankommer den 5. november!

Relikvierne af en af Den katolske Kirkes mest elskede helgener og hendes forældre er på valfart i de nordiske lande og befinder sig i Danmark 5.-11. november.

VALFART Relikvierne af Thérèse af Lisieux – også kendt som Thérèse af Jesusbarnet, kirkelærer og helgen, er sammen med relikvierne af hendes forældre, de hellige Louis og Zélie Martin, er for tiden på en 62 dage lang rundrejse i de nordiske bispedømme, og de ankommer til vort bispedømme mandag den 5. november, hvor de gennem ugen vil kunne ses i henholdsvis:

- Sct. Mariæ Kirke, Aalborg (5.-6. november)
- Vor Frue Kirke, Aarhus (6.-7. november)
- Sct. Knuds Kirke, Svendborg (7.-8. november)
- Sct. Josef Karmel, Hillerød (8. november)

- Redemptoris Mater præstekollegium, Vedbæk (9. november)
- Sct. Therese Kirke, Hellerup (10. november)
- Sct. Ansgars Kirke, København (10.-11. november)

Den engelske præst John Udris, som har et indgående kendskab til Thérèse af Lisieux og hendes spiritualitet og teologi, følger med relikvierne rundt i bispedømmet. John Udris underviser og er åndelig vejleder på præsteseminaret St. Mary's College Oscott ved Birmingham, hvor danske Daniel Steiner Ebert studerer, og Udris stod for planlægningen, da helgenskrinene besøgte Storbritannien for nogle år siden.

Relikvierne af den hellige Thérèse og hendes forældre vil i næste måned kunne ses syv steder i vort bispedømme. Veneration eller agtelse for relikvier kan i vor samtid opfattes som noget bizart eller makabert, men er en tradition som er dybt forankret i kristendommens historie.

Det detaljerede program for relikviernes valfart i vort bispedømme kan ses på side 15 i dette nummer af Katolsk Orientering og på bispedømmets hjemmeside www.katolsk.dk, hvor man også vil kunne finde uddybende artikler om disse helgener, om

relikvier generelt m.m.

Relikvierne af den hellige kirkelærer har rejst verden rundt de sidste tyve år, og alle steder har mange troende lagt vejen forbi, hvor de har været udstillet, for at bede og holde andagt. I England kom således en kvart million fordi for at ære hendes relikvier.

Sammenlagt har relikvierne været på besøg i 60 forskellige lande, men det er første gang, at relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux kommer til de nordiske lande. Det er også første gang, at Thérèses relikvier rejser sammen med sine forældre, Louis og Zélie Martin, som pave Frans helgenkærede i 2016.

Vi glæder os til dette besøg og synes det er en stor ære for os alle. Både for katolikker og alle andre, som ønsker at lære disse tre moderne helgener at kende, er dette en god anledning til at få ny inspiration og hjælp til sit eget trosliv.

NM

Fest hos Liobasøstrene

Tillykke til sr. Maria Lioba.

FREDERIKSBERG Aflæggelse af evige klosterløfter er en stor og glædelig, men i dag også en sjælden begivenhed. Den 28. september fik vi lov til at opleve det igen. Sr. Maria Lioba aflagde på Sankt Liobas dag de evige løfter som liobasøster i Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg. Sidste profes var i 2009, da sr. Rut Maria aflagde de evige løfter.

Løfteaflæggelsen skete under en messe med det klassiske rituals enkle, tydelige og storslåede symbolik.

Sr. Maria Lioba underskrev dokumentet med sine klosterløfter og lovede som benediktinerne gør *stabilitas* – bundethed til det samme sted. Mens Allehelgenslitaniets blev sunget, lå hun udstrakt på gulvet for at symbolisere sin totale overgivelse til Guds vilje, og hun sang salme 119, 116 – styrk mig efter dit ord, så jeg må leve, gør ikke mit håb til skamme.

Sr. Maria Lioba udstrålede en smittende ro og glæde under ceremonien, og glæden tog vi med os, da vi efter messen samledes i menighedssalen til et flot dækket bord med lækkerier, gode vine og en sublim kage med symboler fra den hellige Liobas liv. Familie, venner, ordenssøstre og menighedens medlemmer samledes om sr. Maria Lioba for at ønske hende tillykke. Den benediktinske ordensfamilie var repræsenteret

med gæster fra Mariavall i Skåne, klosteret Myrendal på Bornholm og fra Åsebakken.

Sr. Maria Lioba er født i Hellerup i 1965. Hun er uddannet i møbel- og industrielt design på Danmarks Designskole og har senere uddannet sig til bachelor i teologi. Hun blev optaget i Den katolske Kirke i 2005 og blev optaget i noviciatet i Sankt Lioba Kloster i 2010.

I Liobasøstrenes kommunitet har hun brugt sine teologiske kompetencer i firmandundervisningen. Hun har haft stor glæde af børnenes spontant nysgerrige tilgang til troens ABC. Lejlighedsvis har hun også undervist børnene i den kaldæiske menighed.

Sr. Maria Lioba træder ind i et klosterfællesskab, der har betydet meget for mange danske katolikker. En af de fire grundlæggelsessøstre, som kom til Danmark i 1935, var danske Birgitta Ballin - datter af digteren Johannes Jørgensens ungdomsven Mogens Ballin. Efter i alt otte flytninger fandt de i 1963 blivende sted på Jens Jessens Vej på Frederiksberg.

Skal man karakterisere søstrenes spiritualitet, må rummelighed blive et af nøgleordene. Søstrene forener både det komtemplative og det mere udadrettede. De har løst mange opgaver inden for syge- og menighedspleje – for eksempel grundlagde

Efter den højtidelige profes var der reception i menighedssalen. Foto: Anders Kaare.

sr. Franziska i årene efter anden Verdenskrig Katolsk Menighedspleje. Men samtidig er deres fælles korbøn en kraftkilde i dagligdagen.

Deres kloster på Frederiksberg er bygget efter middelalderlig model med fire længer omkring en klostergård. Her prøver søstre på at være en lille oase med ro, stilhed og omsorg for alle de forvirrede sjæle der flakser gennem storbyen.

LR

Sr. Lioba læser sit ordensløfte op. Foto Anders Kaare.

Fra Svenska Kyrkan til Den katolske Kirke

Br. Caesarius diakonviet.

ÅSEBAKKEN Den 30. september var Vor Frue Klosters lille kapel rammen om en diakonvielse af ganske særlig karakter. Bispedømmets nye diakon – br. Caesarius er født og døbt 1938 som søn af en dansk mor og svensk far. Han er teol.kand. fra universitetet i Lund og blev ordineret i Svenska Kyrkan i 1962. Han har lejlighedsvis gjort tjeneste i menigheder på Gotland og ved Västerås. Fra 1967-1985 underviste han på universitetet i Lund, hvorfra han i 1974 blev

teol.dr. på afhandlingen *Life After Death I* – den jødiske baggrund til 1 Kor 15. Efter 15 år i Heliga Korsets Brødraskap aflagde han sammen med tre andre klosterløfter i Östanbäcks Kloster, der inden for Svenska Kyrkans rammer lever et liv efter Benedikts Regel. Sammen med medbroderen Poul Exner blev han optaget i Den katolske Kirke pinsedag 2016. De bor nu i villa Pax ved Vor Frue Kloster på Åsebakken. Br. Caesarius vil senere blive præsteviet. LR

Br. Caesarius efter diakonvielsen på Åsebakken. Foto: Lisbeth Rütz.

Kristendommen betyder kun lidt for danske santiagopilgrimme

Der arrangeres pilgrimstræf i katolsk regi i København to gange årligt, næste gang 9. november.

Tekst: Poul Erik Magnussen www.jakobsvejen.dk

MØDE Pilgrimsvandring til apostlen Jakobs grav i Santiago de Compostela er steget eksplosivt de seneste 30 år – herunder også antallet af danske pilgrimme, men i modsætning til pilgrimme fra andre lande i Europa og den kristne verden, ser det ikke ud til at danske pilgrimme i stor udstrækning har kristne motiver for at gå mange hundrede kilometer af en katolsk pilgrimssti – snarere tværtimod. I en forholdsvis nylig – måske ikke helt formelt korrekt udført – undersøgelse af en studerende, Frida Bjørn Fisker, fra Journalisthøjskolen, er tendensen klar; idet langt de fleste af de 147 pilgrimme, der har deltaget i undersøgelsen, siger, at det er ”Tid til refleksion”, ”Afbæk fra hverdagens stress og jag”, eller ”Den fysiske udfordring”, der er det afgørende motiv. Kun 5 af deltagerne – altså en forsvindende lille del – nævner kristendom, som den vigtigste begrundelse. De seneste 5 år har langt over 10.000 danskere gået til katedralen i Santiago de Compostela og meldt sig på katedralens pilgrimskontor.

Undersøgelsen af danske pilgrimmes motiver viser formentlig en klar tendens, selvom den ikke er repræsentativ. Den er lavet – alene – blandt medlemmer af Foreningen af Danske Santiagopilgrimme, der kalder sig en ikke-kristen forening. Foreningen har dog næsten 1.700 medlemmer og er dermed langt den største pilgrimsforening i Danmark. Men endnu flere danskere går til Santiago uden at være medlem af foreningen, og deres motiver

kan være anderledes. Et stort ukendt antal folkekirkemedlemmer deltager i disse år i vandregupper i bibel/pilgrimsture af flere dages varighed rundt i Danmark med en af Folkekirkens efterhånden mange pilgrimspræster.

Set i forholdet til motiverne hos det samlede antal pilgrimme, der hvert år henvender sig på pilgrimskontoret i Santiago, viser ovenstående undersøgelses resultat dog, at danske pilgrimme formentlig har helt andre motiver for at gå end det store flertal af ikke-danske pilgrimme, hvor kristentro er motivet.

Eksplodiv vækst i kristen pilgrimsvandring uden for Danmark

I 1980 gik ialt knapt 5.000 pilgrimme til Santiago. I 2018 var antallet vokset til over 300.000 på et år, et antal der med sikkerhed bliver endnu større i indeværende år. I 1980 nævnte 473 – tæt på 10%, at de havde ikke-religiøse motiver for at gå. I fjor var det 27.543 eller 9%, der havde ikke-religiøse motiver for at gå. For langt de fleste Santiagopilgrimme uden for Danmark hænger pilgrimsfærd og kristendom altså stadig sammen.

Katedralen har de senere år udvidet de kristne tilbud til de mange pilgrimme, sådan at der i dag tilbydes messe, men også andre kristne tilbud i Santiago på mange forskellige sprog ved siden af spansk med præster, der udstationeres midlertidigt. Det gælder for sommerhalvåret dagligt på

Det tyske pilgrimskapel i Katedralen i Santiago de Compostela, hvor der er messe på tysk en gang dagligt i hele sommerhalvåret.

Pilgrimskirke i Hontanas på Camino Santiago mellem Burgos og Leon, hvor Det nye Testamente er lagt frem på et utal af sprog.

tysk, fransk, engelsk, italiensk, portugisisk, polsk, samt lejlighedsvis koreansk og japansk, mens de nordiske bispedømmer har valgt ikke at sende nogen præst til Santiago.

Church of England har som noget nyt i indeværende år på forsøgsbasis haft et tilbud i Santiago om gudstjeneste for ikke-katolske pilgrimme.

Et mindre antal danske katolske santiagopilgrimme har de seneste 4 år

arrangeret to årlige pilgrimstræf med messe og samvær i skiftende menigheder i det storkøbenhavnske område. Næste gang er fredag, den 9. november i Sankt Ansgar menighed med messe kl. 17.00, hvorefter der er pilgrimssnak og fællesspisning, hvor alle – også pilgrimme in spe, der vil vide mere om pilgrimsvandring – er meget velkomne. Af hensyn til indkøb vil arrangørerne gerne have tilmelding til jakobsvejen@gmail.com.

Det sker i bispedømmet

OKTOBER

Onsdag 24. kl. 09.30-15.30: 'Grøn Kirke' inviterer onsdag den 24. oktober til en tværkirkelig konference i Odense med fokus på det kristne håb i klima- og miljøkrisen. I en tid med klimadepression er der brug for håbet, så vi ikke mister modet til at handle på trods af de dystre fremtidsudsigter. Men hvordan kan vi forstå det kristne håb? Og hvordan kan det kristne håb komme til udtryk i en tid med omsiggribende håbløshed og afmagt over klodens tilstand?

Program

Kl. 09.30: Ankomst og kaffe

Kl. 10: Velkomst

Kl. 10.15: Foredrag: 'Håbet er lysegrønt: Jürgen Moltmanns reformation af teologi for verdens fremtid'

Kl. 11: Kaffepause

Kl. 11.15: Foredrag: 'Klima, håb og gensvar. Gensvarets teologi hos Bonhoeffer'

Kl. 12: Frokost

Kl. 12.30: Refleksionsworkshop: 'Ignatiansk refleksion med afsæt i Laudato si'

Kl. 13.30: Kaffepause

Kl. 14: Foredrag: 'Kerstin Ekman – Gud, Mennesket, Naturen'

Kl. 14.45: Musikandagt: 'Bjergprædiken' nyfortolket (slutter 15.30)

Tid: Onsdag den 24. oktober 2018 kl. 10-15.30

Sted: Bykirken, Østergade 57-59, Odense (gåafstand fra stationen)

Pris: 250 kr. inkl. frokost, kaffe og kage

Tilmeld: gronkirke@gronkirke.dk senest den 10. oktober
Fredag 26. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse inkl. de syges salvelse. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 27. kl. 14.30-16.30: Temalørdag om Caritas Danmarks samarbejde med den lokale Caritas gennem 17 år: om hjælpen i Assamområdet i Nordøstindien v/ Christa Bonde. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

NOVEMBER

Fredag 9. kl. 18.00-19.30 "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 24. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – 'Laudato si', pave Frans' budskab om at beskytte skaberværket v/ pastor Daniel Nørgaard. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Fredag 30. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse, Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00:

Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17.00-19.30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefonid kun i åbningstiden).

Hver onsdag kl. 13.00-16.30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84.

Hver søndag kl. 21.00-22.30: Stille tilbudelse i Jesu Hjerte Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 26 43 19 08.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Præstemangel og uddannelse

Kommentar til lektor Paul Jørgensens læserbrev i KO af 31. august 2018.

Vi mangler i høj grad gode yngre såvel som ældre kandidater til præstegerningen. Vejen går imidlertid ikke over en afskaffelse af cølibatet. Cølibatet er helt sikkert det rigtige for nogen, men et cølibatært præsteliv bør være frivilligt. Jeg tror ikke nogen vil benægte, at en hel del præster har levet og lever deres præsteliv i tvangscølibat – netop fordi de elskede deres job. Men tvang er sjældent en særlig motiverende faktor! Tanken om et frivilligt cølibat – det gælder naturligvis ikke ordensfolk, der vælger medsøstre eller brødre som deres familie – kan kun blive styrket, når vi ser, hvordan gifte præster af begge køn fint fungerer hos vore evangeliske og anglikanske medkristne både hér i landet og nord, syd, øst og vest for os.

Men en afskaffelse af tvangscølibatet gør det nok ikke!

Jeg føler mig mindre og mindre sikker på, at Vor Herre, der i sit jordiske liv ikke gjorde forskel på mennesker, ser med velvilje på, at Hans Kirke udelukker halvdelen af menneskeheden fra højere hyrdeembeder i netop Hans Kirke på grund af en kønsforskel. Det ser ud til, at al den snak om kvindens helt særlige værdighed kun bruges til at gøre hende helt uværdig til præstestanden. Jeg tror faktisk Gud går ind for menneskerettighederne. Intet menneske bør diskrimineres på grund af sit køn og da slet ikke af Kirken, hvis leder påberåber sig en stedfortrædende rolle.

Angående uddannelse: Vore præstestuderende kan med stor fordel tage en teologisk bachelor på et dansk teologisk fakultet. Fakulteterne er konfessionsfrie, det vil sige, at man beflitter sig på at forholde sig så objektivt som muligt til de forskellige kristne konfessioner. Det gør man efter min erfaring med stort held. Adskillige frikirker og mindre kirkesamfund sender allerede studerende til danske teologiske fakulteter, og jeg har selv haft fornøjelsen at have dem som medstuderende. Uddannelsen er gratis og SU-berettiget.

Hans Christensen. Læge og cand. theol., 2720 Vanløse

En anderledes kirke

I KO nr. 10 (31. august 2018) rejser Paul Jørgensen spørgsmålet om præsters uddannelse og udvælgelse. Jeg er enig i, at vi her har et problem, for vore katolske præsters teologiske og kirkehistoriske viden er meget mangelfuld. Hvor mange af dem kan hebraisk og græsk? Uden et vist kendskab til disse gamle sprog og den kulturelle mentalitet, sprogene repræsenterer, er man ikke i stand til at forstå og tolke Bibelen. Så enkelt er det. Hvor mange ved f.eks., at Maria var tolv, max tretten år, da hun fødte Jesus, og at mariologien tager sit udgangspunkt i en fejloversættelse? Esaias taler nemlig ikke om en jomfru, men om en ung pige – *almah*, et ord der i Højsangen bruges om gifte kvinder.

Når det kommer til indsættelsen af sognepræster, burde det som i gamle dage være menighederne, der vælger deres præst, og præsterne og repræsentanter for menighederne, der vælger deres biskop. Præsten er menighedens tjener,

ikke dens hersker. Det er jo lægfolket, der ved sit kirkelige engagement og sin betaling holder Kirken oppe, ikke paven, biskopperne og præsterne. Eller sagt på anden vis: uden lægfolk, ingen kirke. Vor nuværende pave synes at være klar over dette, når han taler om at vende pyramiden på hovedet, for han ved jo som os andre, at om føje år vil hovedparten af sognene i Europa mangle en præst. Men at ophæve det påtvungne cølibat, der aldrig har fungeret, og det misogyne forbud mod ordination af kvinder tør han ikke. Sikker på, at det vil løse præstemanglen, er jeg ikke, men en sidegevinst vil være, at med kvinder og børn i præstegårdene vil vi få fjernet den sammenspiste klerikalisme, som pave Frans mener har gjort det muligt for præster at forgribe sig seksuelt på børn og unge, uden at der blev skredet ind – noget som ikke kun har ødelagt biskoppernes troværdighed, men også kostet et flercifret milliardbeløb i erstatninger og advokatsalærer. Det er ikke en ny kirke, ikke en anden kirke, vi har brug for, men en anderledes og en troværdig kirke.

Kaare Rübner Jørgensen, 2000 Frederiksberg

Kvalitet i præsteuddannelsen

Ofte beskrives nutidens europæiske samfund som multikulturelle og multireligiøse; det gælder også vort eget land Danmark. Den danske folkekirke har tilslutning fra ca. 75% af befolkningen, så er der altså ca. 25%, der har en anden livsanskuelse eller religion. Det gælder ateister, hinduer, buddhister, muslimer o.s.v. Vi katolikker udgør mindre end 1% af befolkningen i Danmark. Dertil kommer, at danske katolikker er fordelt på ganske mange sprogrupper. Jeg har ingen problemer med, at sprogrupperne ofte fungerer som en slags ”hjemstavnforeninger”, det giver selvfølgelig tryk – fint. På den anden side mener jeg, at den danske, katolske kirke har særlige muligheder for og pligt til at føre mennesker ind i det danske samfund.

Det danske undervisningssystem har fra grundskolen til og med gymnasiet religionsundervisning af forskelligt omfang og af vekslende kvalitet. En folkeskolelærer sagde for et års tid siden til mig, at hun ikke vidste, at katolikker er kristne. En grundbog om religion til gymnasiet skriver noget vrøvl om både folkekirken og Den katolske Kirke. Ganske mange elever ved, at islam har de ”5 søjler”; men de er usikre, når det handler om kristne grundsandheder. På den baggrund er det tvingende nødvendigt, at katolske præster og menighedernes kateketer er fagligt kvalificerede.

Det gælder for os alle – børn, unge og voksne, at vi i vort daglige liv møder uvidenhed og ofte fordomme om kristendom. Her har pastoralrådet en væsentlig opgave med at hjælpe biskoppen med at sikre kvaliteten af præsteuddannelsen. Pastoralrådet, som jo repræsenterer lægfolket med den daglige kontakt med befolkningen, har her særlige muligheder og pligter.

På det seneste har et udvalg under kirkeministeriet skrevet en betænkning om fremtidig rekruttering af præster til folkekirken. Her foreslås det, at andre med en videregående uddannelse kan få adgang til præsteembedet – det kunne vi måske lade os inspirere af – uden at give køb på kvaliteten i uddannelsens indhold?

På denne baggrund må det være rimeligt, at det danske

pastoralråd – og alle landets katolikker – er vidende om indholdet i vore præsters uddannelse. Ligeledes er det fornuftigt, at pastoralrådet har muligheder for at rådgive biskoppen om eventuelle ændringer og forbedringer af vore præsters og præstestuderendes kvalifikationer for at arbejde i Danmark.

Paul Jørgensen, 2300 København S

Selskabelighed i kirken

Det er ikke sjældent at høre alvorlig protest over den selskabeligheds-trang der vises i kirken.

Der nikkes fornøjet til venner og bekendte, veksles håndtryk med en og anden og hvis man er kommet før gudstjenestens begyndelse, passieres der i al gemytighed med den nærmeste nabo.

Det er med rette, at den der søger stilhed, kan føle sig forarget og distraheret i sin andagt af den slags forstyrrelser. Når vi har besøg fra andre trossamfund ved f.eks. dåb – bryllup eller begravelse, får man det indtryk, at det er præstens nærværelse, der lægger en dæmper på udfoldelsen af den selskabelige trang og ikke Guds nærværelse.

Sådan er det jo ikke med os...vel?

Samtale er fint, men der er også et fællesskab i stilheden.

Margrethe Dupont, 8600 Silkeborg

Det lidende lægfolk

Igen kunne vi i Kristeligt Dagblad den 21. august 2018 læse om en ækel sag begået af katolske gejstlige i et enormt omfang, der fremkalder hændervridende udtalelser og mere eller mindre gennemtænkte reaktioner fra troende. Men det er tydeligt, at Kirken ikke kan hamle op med det problem, hvor mange ord der ellers bliver udgydt. Men måske vil det katolske lægfolk kunne redde Kirken, blandt andet som paven i sin sidste udtalelse foreslår, men også med en anden mere kontant handling.

I det bispedømme, hvor der forekommer pædofile handlinger, bør der nedsættes et retsudvalg af katolske lægfolk med relevante forudsætninger og med fuld myndighed fra Kirkens side, til at træffe de endelige afgørelser.

På den måde fritages Kirken for at dømme sig selv.

Ole Dam, 2100 Kbh Ø

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Palle Vinther,
annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Br. Caesarius Cavallin, Nik Bredholt, Vibeke Fenger-Petersen, Matteo Pilati, sr. Teresa Piekos, Torben Riis, pastor Christian Noval, Anders Kaare og Poul Erik Magnussen.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40

kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk. Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Biskoppens kalender

November 2018

1. kl. 10.30 Møde i Økonomisk Råd
2. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
3. kl. 10.00 Møde i Danske Kirkers Råd
4. Bispedømmet Reykjavíks 50 års jubilæum
6. kl. 16.30 Messe i Vor Frue Kirke, Århus i anledning af besøg af Den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældres relikvier
10. kl. 10.00 Messe i Sct. Therese Kirke i anledning af besøg af Den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældres relikvier
11. kl. 10:00 Højmesse i Domkirken i anledning af Pavens Dag og besøg af Den hellige Thérèse af Lisieux og hendes forældres relikvier
kl. 16:00 Festvesper i Domkirken og efterfølgende reception i anledning af Pavens Dag
16. kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget, Magleås
- 17.-18. Pastoralrådsmøde, forretningsudvalget
- 24.-25. DUK's årsmøde, Øm

November

1. *grøn*. Torsdag i 30. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 144,1.2.9-10.
 R. Lovet være Herren, min klippe.
 L.: Ef 6,10-20. Ev.: Luk 13,31-35.
2. *grøn*. Fredag i 30. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 111,1-2.3-4.5-6.
 R. Herrens gerninger er store..
 L.: Fil 1,1-11. Ev.: Luk 14,1-6.
3. *grøn*. Lørdag i 30. alm. uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. **Martin af Porres**, ordensmand (†1639)
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. SI 42,2.3.5bcd.
 R. Min sjæl tørster efter den levende Gud.
 L.: Fil 1,18b-26. Ev.: Luk 14,1.7-11.
Bededag for præste- og ordenskald
4. *hvid*. Søndag. **ALLE HELGEN** (h)
 (31. ALM. SØNDAG)
 ✠ *Gl. Cr. Sær1.pf.*
 1.L.: Åb 7,2-4.9-14
 V. SI 24,1-2.3-4ab.5-6
 R. Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
 2.L.: 1 Joh 3,1-3
 Ev.: Matt 5,1-12a
5. *viol*. Mandag. **ALLE SJÆLE**
De afdødes pf.
 L.: 2 Makk 12,43-46 eller Rom 8,31b-35.37-39
 V. SI 23,1-2a.2b-3.5-6
 R. Herren er min hyrde, mig skal intet fattes
 Ev.: Joh 14,1-6
Der kan også vælges andre tekster fra begravelsesliturgien.
6. *grøn*. Tirsdag i 31. alm. uge. (III Ps).
 V. SI 22,26b-27.28-30a.31-32.
 R. Herre, du er min lovsang i den store forsamling.
 L.: Fil 2,5-11. Ev.: Luk 14,15-24.
7. *hvid*. Onsdag i 31. alm. uge. (III Ps).
Willibrord, biskop (†739) (m)
 V. SI 27,1.4.13-14.
 R. Herren er mit lys og min frelse.
 L.: Fil 2,12-18. Ev.: Luk 14,25-33.
8. *grøn*. Torsdag i 31. alm. uge. (III Ps).
 V. SI 105,2-3.4-5.6-7.
 R. De, der søger Herren, skal glæde sig. *Eller* R. Halleluja!
 L.: Fil 3,3-8a. Ev.: Luk 15,1-10.
9. *grøn*. Fredag i 31. alm. uge. (III Ps).
 V. SI 122,1-2.3-4a.4b-5.
 R. Lad os med glæde drage til Herrens hus!
 L.: Fil 3,17-4,1. Ev.: Luk 16,1-8.
10. *hvid*. Lørdag i 31. alm. uge. (III Ps).
Leo den Store, pave og kirkelærer (†461)(m)
 V. SI 112,1-2.5-6.8a+9.
 R. Lykkelig den, der frygter Herren. *Eller* R. Halleluja!
 L.: Fil 4,10-19. Ev.: Luk 16,9-15.
11. *hvid*. Søndag. **LATERANKIRKENS INDVIELSE** (f)
 (32. ALM. SØNDAG)
 ✠ *Gl. Cr., Sær1.pf.*

- 1.L.: Ez 47,1-2.8-9.12
 V. SI 46,2-3.5-6.8-9
 R. Flodløb glæder Guds by, den Højstes hellige bolig.
 2.L.: 1 Kor 3,9b-11.16-17
 Ev.: Joh 2,13-22
Pavens dag
Kollekt af Peterspenge
12. *rød*. Mandag i 32. alm. uge. (IV Ps).
Josaphat, biskop og martyr (†1623) (m)
 V. SI 24,1-2.3-4b.5-6.
 R. Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
 L.: Tit 1,1-9. Ev.: Luk 17,1-6.
13. *grøn*. Tirsdag i 32. alm. uge. (IV Ps).
 V. SI 37,3-4.18+23.27+29.
 R. Retfærdiges frelse kommer fra Herren.
 L.: Tit 2,1-8.11-14. Ev.: Luk 17,7-10.
14. *grøn*. Onsdag i 32. alm. uge. (IV Ps).
 V. SI 23,1-3a.3b-4.5.6.
 R. Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.
 L.: Tit 3,1-7. Ev.: Luk 17,11-19.
15. *grøn*. Torsdag i 32. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Albert den Store**, biskop og kirkelærer (†1280)
 V. SI 146,7.8-9a.9bc-10.
 R. Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud
Eller R. Halleluja!
 L.: Filemon 7-20. Ev.: Luk 17,20-25.
16. *grøn*. Fredag i 32. alm. uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Margrethe af Skotland** (†1093)
 Eller *hvid*. **Gertrud**, jomfru (†1302)
 V. SI 119,1.2.10.11.17.18.
 R. Lykkelig den, som vandrer efter Herrens lov.
 L.: 2 Joh 4-9. Ev.: Luk 17,26-37.
17. *hvid*. Lørdag i 32. alm. uge. (IV Ps).
Elisabeth af Ungarn (†1231) (m)
 V. SI 112,1-2.3-4.5-6.
 R. Lykkelig den, der frygter Herren. *Eller* R. Halleluja!
 L.: 3 Joh 5-8. Ev.: Luk 18,1-8.
18. *grøn*. **33. ALM. SØNDAG**.
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
 1.L.: Dan 12,1-3;
 V. SI 16,5+8.9-10.11.
 R. Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig.
 2.L.: Hebr 10,11-14.18.
 Ev.: Mark 13,24-32.
De fattiges søndag
19. *grøn*. Mandag i 33. alm. uge. (I Ps).
 V. SI 1,1-2.3.4+6.
 R. Den, der sejrer, vil jeg give at spise af livets træ.
 L.: Åb 1,1-4; 2,1-5a. Ev.: Luk 18,35-43.
20. *grøn*. Tirsdag i 33. alm. uge. (I Ps).
 V. SI 15,2.3.4.5.
 R. Den, der sejrer, vil jeg give sæde hos mig på min trone.
 L.: Åb 3,1-6.14-22. Ev.: Luk 19,1-10.
21. *hvid*. Onsdag i 33. alm. uge. (I Ps).
Jomfru Marias fremstilling i templet (m)
 Zak 2,14-17
 V. Luk 1,46b-47.48-49.50-51.52-53.54-55

- R. Den Mægtige har gjort store ting mod mig;
 helligt er hans navn. *Eller*:
 R. Salig er du, Jomfru Maria,
 som bar den evige Faders Søn.
 Matt 12,46-50
22. *rød*. Torsdag i 33. alm. uge. (I Ps).
Cæcilie, jomfru og martyr (†230) (m)
 V. SI 149,1-2.3-4.5-6a+9b.
 R. Du har gjort os til konger og præster for vor Gud
Eller R. Halleluja!
 L.: Åb 5,1-10. Ev.: Luk 19,41-44.
23. *grøn*. Fredag i 33. alm. uge. (I Ps).
 Eller *rød*. **Clemens I**, pave og martyr (†97)
 Eller *hvid*. **Columban**, abbed (†615)
 V. SI 119,14.24.72.103.111.131.
 R. Hvor er dit ord sødt for min gane.
 L.: Åb 10,8-11. Ev.: Luk 19,45-48.
24. *rød*. Lørdag i 33. alm. uge. (I Ps).
Andreas Dung-Lac, præst, og **lidelsesfæller**,
 martyrer (†1615) (m)
 V. SI 144,1.2.9-10.
 R. Lovet være Herren, min klippe.
 L.: Åb 11,4-12. Ev.: Luk 20,27-40.
25. *hvid*. Søndag. **JESUS KRISTUS, UNIVERSETS KONGE** (h). (34. ALM. SØNDAG)
 ✠ *Gl. Cr. Sær1.pf.*
 1.L.: Dan 7,13-14;
 V. SI 93,1ab.1c-2.5.
 R. Herren er konge! Han har klædt sig i højhed.
 2.L.: Åb 1,5-8.
 Ev.: Joh 18,33b-37.
26. *grøn*. Mandag i 34. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 24,1-2.3-4b.5-6..
 R. Denne er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
 L.: Åb 14,1-3.4b-5. Ev.: Luk 21,1-4.
27. *grøn*. Tirsdag i 34. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 96,10.11-12.13.
 R. Herren kommer for at holde dom over jorden.
 L.: Åb 14,14-19. Ev.: Luk 21,5-11.
28. *grøn*. Onsdag i 34. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 98,1.2-3b.7-8.9.
 R. Store og underfulde er dine gerninger, Herre.
 L.: Åb 15,1-4. Ev.: Luk 21,12-19.
29. *grøn*. Torsdag i 34. alm. uge. (II Ps).
 V. SI 100,1b-2.3.4.5.
 R. Salige er de, der er indbudt til Lammets bryllupsfest.
 L.: Åb 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a. Ev.: Luk 21,20-28.
30. *rød*. **ANDREAS**, apostel (f)
Gl. Ap.pf.
 L.: Rom 10,9-18
 V. SI 19,2-3.4-5ab
 R. Deres tale er nået til jorderigs ende.
 Ev.: Matt 4,18-22

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 13, som udkommer den **9. november 2018** skal være KO i hænde senest den **22. oktober 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 14, som udkommer den **30. november 2018**, skal være KO i hænde senest den **12. november 2018**.

Bønnens Apostolat

Oktober 2018

I denne måned beder vi for evangelisering med særligt fokus på ordensfolkenes mission – at de viede ordensfolk må engagere sig i at være til stede blandt de fattige, de marginaliserede og dem, ingen lytter til.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

MobilePay

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Åbningstider:
 Tirsdag, onsdag og torsdag
 fra kl. 13.00-17.00

Sankt Andreas Bibliotek
 Gammel Kongevej 15
 1610 København V.

bibliotek@katolsk.dk
 Tlf: 33 55 60 90

RELIKVIEVALFART

Bispedømmet får besøg af relikvierne af Thérèse af Jesusbarnet og hendes forældre den 5.-11. november.

Mandag 5. november:

Aften: Thérèse af Jesusbarnets relikvieskrin ankommer til Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kl. 20: Messe, prædiken v / pastor John Udris, åndelig vejleder ved Oscott Seminarium, Birmingham. Herefter vågenat

Tirsdag 6. november:

Kl. 08: Laudes og messe

Kl. 09.30-14: Bøn ved Thérèses relikvieskrin

Kl. 15: Relikvieskrinet transporteres til Vor Frue Kirke, Aarhus, herefter bøn ved relikvieskrinet

Kl. 16.30: Messe på dansk, herefter vesper

Kl. 18: Mulighed for skriftemål

Kl. 19: Messe på engelsk, prædiken v/pastor John Udris

Kl. 20-23: Bønsvigilie. Meditation, sang, stilhed

Onsdag 7. november:

Kl. 07: Kirken åbnes

Kl. 08: Messe på dansk

Ca. middag: Middagsbøn ved Thérèse af Jesusbarnets relikvieskrin. Herefter transport det til Sct. Knuds Kirke, Svendborg, hvor det ankommer ca. kl. 13.30

Kl. 14: Messe

Kl. 15-18: Tilbedelse af Det allerhelligste Sakramente og bøn ved relikvieskrinet

Eftermiddagen: Zélies og Louis Martins relikvieskrin kommer til Sct. Josef Karmel, Hillerød. Messe kl. 17.00

Torsdag 8. november:

Kl. 09: Messe i Svendborg. Herefter transporteres Thérèse af Jesusbarnets relikvieskrin til Sct. Josef Karmel, Hillerød, hvor relikvierne af Zélie og Louis Martin allerede befinder sig

Kl. 16.30: Messe med kardinal Anders Arborelius

Kl. 19-20: Andagt ved relikvierne ved Hillerød-menighed

Fredag 9. november:

Formiddagens program ej fastlagt, men normale tidebønner

Kl. 15: Oplæg v / pastor John Udris

Kl. 16: Messe

Kl. 17.15: Vesper

Kl. 18: Tilbedelse

Relikvierne transporteres kl. 19.15 til Redemptoris Mater præstekollegium, Vedbæk (hvor der er begrænset adgang)

Lørdag 10. november:

Kl. 08.30: Relikvierne ankommer til Sct. Therese Kirke, Hellerup, herefter andagt

Kl. 10: Messe, derefter oplæg om relikvierne v / Daniel Steiner Ebert

Kl. 11: Oplæg ved pastor John Udis

Kl. 12.30 Frokost v/ Sct. Terese menighed

Kl. 13.30: Eftermiddagsaktivitet og mulighed for samtaler/ bøn/ skriftemål

Kl. 15: Oplæg v/ pastor John Udris

Kl. 16.45: Bøn i kirken

Kl. 18.00: Vesper

Kl. 18.30: Relikvierne transporteres til Sct. Ansgars Kirke, København (Domkirken)

Kl. 20: Andagt, herefter vågenat

Søndag 11. november:

Kl. 08.00: Andagt, herefter mulighed for bøn ved relikvierne

Kl. 10.00: Messe, herefter mulighed for bøn ved relikvierne

Kl. 13.00: Messe, herefter mulighed for bøn ved relikvierne

Kl. 15.00: Messe, herefter mulighed for bøn ved relikvierne

Kirken lukkes kl. 18

Mandag 12. november:

Relikvierne vender tilbage til Frankrig

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

**Advokat
Sandra Moll Dirscherl**

Telefon: 31 35 35 60

Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand

- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat yder støtte til den katolske kirkes arbejde i Danmark, blandt andet:

- Skoler
- Karitative foreninger
- Grupper, der via andre initiativer styrker katolsk tro og identitet

Ansøgninger til Krafts Legat til uddeling i 2019 skal være bestyrelsen i hænde **senest den 30. november 2018**. Ansøgningerne skal indeholde projektbeskrivelse, budget samt CVR-nr eller CPR-nr. Da alle tildelinger overføres elektronisk, skal ansøgningen også indeholde bankoplysninger.

Legatets adresse er:

Krafts Legat
Formand Andreas Rude
Rosenvængets Sideallé 3, 3. th.
2100 København Ø.

Eller rudeandreas@gmail.com

Ansøgningerne vil blive samlet behandlet på bestyrelsens møde i december 2018, hvorefter ansøgerne får direkte besked.

Mere synlighed ?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 12.500** katolske læsere. Kontakt os på annonce@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINIE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

En varm tak for venlig deltagelse
og de mange smukke blomster ved

Helga Steensens

bisættelse fra Sct. Mariæ Kirke.

Familien

Bedemand

H.J. Madsen

· tilid gennem 4 generationer

Døgnvagt:
86 12 28 66

Aarhus
Jægergårdsgade 17 -19

www.bedemandmadsen.dk

Michael Madsen

Lars Kingo

”Lad os sammen med de unge bringe evangeliet til alle”

Pave Frans' budskab til Verdensmissionsdagen 2018.

MISSION Denne måned står i missionens tegn og Verdensmissionsdagen markeres i vores bispedømme sidste søndag i oktober, den 28., i øvrigt samme dag som ungdomssynodeni Vatikanet slutter. I dette års budskab til Verdensmissionsdagen henvender pave Frans sig direkte til de unge og – gennem dem – til hele Kirken.

Kære unge mennesker

Jeg vil gerne sammen med jer reflektere over den mission, Jesus har betroet os. I min tale til jer henvender jeg mig også til alle kristne, der i Kirken lever deres livs eventyr som Guds børn. Hvad som får mig til at tale til alle gennem dialogen med jer, er visheden om, at den kristne tro forbliver

ung, når den åbner sig for Kristi mission. ”Missionen styrker troen” (*Redemptoris mission, 2*) skrev den hellige Johannes Paul II, en pave som udviste stor kærlighed og omsorg for de unge.

Synoden i Rom i oktober, missionsmåneden, giver os en mulighed for – i troens lys – mere fuldt ud at forstå hvad Herren Jesus ønsker at sige til jer unge, og gennem jer, til alle kristne fællesskaber.

Livet er en mission

Ethvert menneske er en mission; det er grunden til vort liv her på jorden. At være tiltrukket og at være udsendt er to tilskyndelser som vort hjerte – især når vi er unge – oplever som kærlighedens indre

kræfter; de giver løfter om en fremtid og giver vort liv en retning. Unge føler mere end andre livets overvældende og dragende kraft. Det er en stor udfordring med glæde at påtage sig sit ansvar for verden. Jeg kender udmærket ungdommens lyse og mørke sider; når jeg husker tilbage på min egen ungdom og min familie, husker jeg mit intense håb om en bedre fremtid. Den kendsgerning, at vi ikke selv har valgt at være i verden, må betyde, at der findes et initiativ, som går forud for os og får os til at eksistere – noget vi alle er kaldet til at reflektere over. ”Jeg er en sendelse på denne jord, og det er derfor, jeg er til stede i denne verden” (*Evangelii gaudium, 273*).

Vi forkynder Jesus Kristus

Kirken forkynder det, den har modtaget som gave (jf. Matt 10,8; ApG 3,6) og den deler med jer unge den vej og sandhed, som giver vort jordiske liv mening. Jesus Kristus, som døde og genopstod for os, appellerer til vor frihed og udfordrer os til at søge, opdage og

forkynde livets sande og fulde betydning. Kære unge! Vær ikke bange for Kristus og hans Kirke! For her finder vi den skat som fylder livet med glæde. Det ved jeg af egen erfaring; i troen fandt jeg det sande fundament for mine drømme og styrken til at realisere dem. Jeg har set lidelse og fattigdom vansire så mange af vore brødres og søstres ansigter. Men for den, som holder sig til Jesus, vil det onde anspore én til at elske endnu mere. Mange mænd og kvinder, og mange unge, har ofret sig selv, endda til martyrdøden, af kærlighed til evangeliet og til tjeneste for deres næste. Jesu kors lærer os selvopofrelsens guddommelige logik (jf. 1 Kor 1,17-25) som forkyndelsen af evangeliet til liv for verden (jf. Joh 3,16). Kristi brændende kærlighed fortærer den, som lader sig fænge af den; den udvikler, oplyser og varmer os (jf. 2 Kor 5,14). Jeg vil opfordre jer til at lære af helgenerne, som åbner Guds enorme horisont for os,

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
 42512
 Afsender: Katolsk Orientering
 Katolsk Orientering · nr. 12
 12. oktober 2018 · 44. årgang

PP
 DANMARK

om aldrig at holde op med at undre jer: ”Hvad ville Kristus gøre i mit sted?”

At give troen videre til verdens ende

Også I, unge venner, er gennem dåben blevet levende lemmer på Kirken, og vi er allesammen kaldede til at bringe det glade budskab til alle. I er i jeres livs forår. At vokse op med troens nådegave, styrket af Kirkens sakramenter, kaster os ud i den store strøm af vidner, generation efter generation, hvor ældres visdom og erfaringer kan blive vidnesbyrd og opmuntring til dem, som kigger mod en fremtid. Og de unges friskhed og entusiasme gør dem til en kilde af støtte og håb for dem, som er ved at være nået til vejs ende. Det er i denne blanding af nyt og gammelt, at Kirkens mission bygger bro mellem generationerne; vor gudstro og vor næstekærlighed er en kilde til dyb enhed.

Denne formidling af troen, der er hjertet i Kirkens mission, udspringer af en smittende kærlighed, hvor glæde og entusiasme udtrykker den genfundne mening med livet i al dens fylde. At udbrede troen ”ved tiltrækning” kræver åbne hjerter, som strømmer over af kærlighed. Det er ikke muligt at sætte grænser for kærligheden, for ”kærligheden er stærk som døden” (jf. Højs 8,6). Et udvidet hjerte vækker møder, vidnesbyrd og forkyndelse; det afføder en næstekærlig åbenhed mod dem, som befinder sig langt væk fra troen uanset om de er ligeglade, afvisende eller fjendtlige overfor den. De menneskelige, kulturelle og religiøse miljøer, som fortsat er fremmede for Jesu evangelium og Kirkens sakramentale tilstedeværelse, repræsenterer de yderste periferier, ”jordens ende”. Lige siden den første påske er Jesu missionerende disciple blev udsendt til disse periferier i

forvisning om, at Herren altid er med dem (jf. Matt 28,20; ApG 1,8). Det er hvad vi forstår ved missio ad gentes. Den mest trøstesløse periferi er den, hvor mennesker har brug for Kristus, men hvor de enten er ligeglade med troen eller udviser had mod livets guddommelige fylde. Al materiel og åndelig fattigdom, enhver diskrimination mod vore brødre og søstre, skyldes altid afvisningen af Gud og hans kærlighed.

Kære unge, for jer forekommer ”jordens ende” i dag at være noget meget relativt og noget man let kan ”navigere” i. Den digitale verden – de sociale netværk, der invaderer og omkredser os – udviser grænser, ophæver afstande og reducerer forskelle. Alt synes inden for rækkevidde, så nært og øjeblikkeligt. Men uden at være forpligtet til vort livs gave kan vi have nok så mange kontakter uden nogensinde at dele et ægte livsfællesskab. Missionen til jordens ende kræver, at vi hver især følger det kald Gud har betroet os (jf. Luk 9,23-25). Jeg vil påstå, at for et ungt menneske, der ønsker at følge Kristus, er det afgørende at søge, finde og holde fast ved sit kald.

At vidne om kærligheden

Jeg takker alle kirkelige grupper, som giver jer mulighed for personligt at møde den levende Kristus i hans Kirke; menigheder, foreninger, bevægelser, ordenssamfund, forskellige former for missionsarbejde. Mange unge finder i det frivillige missionsarbejde en måde at tjene ”de små” (jf. Matt 25,40), fremme menneskelig værdighed og vidne om glæden ved at elske og være kristen! Disse kirkelige erfaringer sikrer, at en persons dannelse ikke alene tjener som forberedelse til ens egen faglige succes, men udvikler og gør brug af de talenter, som Gud har givet én, så man bedre kan tjene de andre. Disse prisværdige former for midlertidige missionale tjenester er en frugtbar begyndelse og kan gennem en kaldsskellen hjælpe jer til at afklare, om I er kaldede til at blive missionærer.

De pavelige missionselskaber blev født af unge hjerter som en støtte til forkyndelsen af evangeliet til alle folkeslag, og de bidrager til den menneskelige og kulturelle vækst hos de mange, der tørster efter sandheden. Bønnerne og den materielle bistand, som

Hvad er Missio?

De pavelige missionsværker er repræsenteret i Danmark af Missio Danmark. Missio Danmark samler alle kristnes forpligtelser til at være missionerende og de fælles bestræbelser på at forkynde vor katolske tro til alle andre mennesker, især i den tredje verden.

Udover at støtte Missio i kollekten søndag den 28. oktober kan du også mulighed for at støtte det løbende missionsarbejde i andre lande ved at indbetale et beløb via konto 4183 1686 3564 eller på MobilePay 57 577.

generøst bliver uddelt gennem de pavelige missionselskaber, hjælper Den hellige Stol til at sikre, at disse modtagere efterfølgende kan vidne om evangeliet i deres midte. Ingen er så fattig, at de ikke kan give noget af det, de har, men frem for alt hvad de er. Jeg vil gerne gentage mine opmuntrende ord til de unge chilenerne: ”Tro aldrig, at I ikke har noget at bidrage med, eller at ingen har brug for jer. Mange mennesker har brug for jer. Husk det! Må enhver i sit hjerte tænke: ’Mange mennesker har brug for mig’” (Mødet med de unge, Maipú-helligdommen, 17. januar 2018).

Kære unge, i oktober missionsmåned holdes der en synode dedikeret til jer. Den bliver endnu en anledning til at vi kan blive stadig mere missionerende og lidenskabelige disciple af Jesus og hans mission, lige indtil jordens ende. Jeg beder Maria, apostlenes dronning de hellige Frans Xavier, Thérèse af Jesusbarnet og den salige Paulus Manna om at bede for os og altid ledsage os.

*Vatikanet, den 20. maj 2018, Pinsedag
FRANS*

Præfekt anklager 'medbroder' for blasfemi

Bispekongregationens præfekt påpeger i et opsigtsvækkende brev faktuelle fejl i Viganòs erklæring, hvor topfolk i Vatikanet og paven selv anklages for at have dækket over tidligere kardinals overgreb.

Tekst: Niels Messerschmidt

MODSVAR Kardinal Marc Ouellet, Bispekongregationens præfekt, har i et åbent brev reageret på den 11 sider lange erklæring, som ærkebiskop Carlo Maria Viganò, tidligere nuntius for USA, udsendte i september. I erklæringen giver Viganò sin fremstilling af Kirkens håndtering af nu tidligere kardinal Theodore McCarrick, efter at det blev kendt, at den senere ærkebiskop af Washington (2001-6) havde begået overgreb. Viganò anklager ledende medarbejdere i Vatikanet for forsøg på at mørklægge sagen. I den forbindelse anklager han pave Frans for at have ophævet sanktioner, som Benedikt XVI skulle have pålagt McCarrick, og Viganò opfordrer derfor paven til at træde tilbage.

Søndag den 7. oktober (dagen efter at Den hellige Stol udsendte sin første officielle erklæring om McCarrick-Viganò sagen) offentliggjorde *Vatican News* et åbent brev, hvor Bispekongregationens præfekt ud fra sit eget kendskab til sagen og ud fra arkivdokumenter imødegår flere af Viganòs påstande og beskyldninger.

Kardinal Ouellet bad i slutningen af september Viganò om at komme med beviser for sine påstande om, at Vatikanet skulle have begået fejl i McCarrick-sagen. Selv om Ouellet i sit brev ikke udelukker, at det kan være tilfældet, angriber han Viganòs

fremstilling for at indeholde en række faktuelle fejl.

Fremfor alt er det ikke korrekt, skriver Ouellet, at pave Benedikt XVI skulle have pålagt McCarrick sanktioner og tvunget ham til at træde tilbage, og at pave Frans efterfølgende – sådan som Viganò hævder – skulle have ophævet disse sanktioner.

I stedet bad Benedikt XVI den skandaleramte kardinal om at træde ud af rampelyset og føre et tilbagetrukket liv i bøn og bodsgang. Ouellet påpeger også en række andre fejl i Viganòs fremstilling af forløbet.

Den canadiske kardinal Marc Ouellet, Bispekongregationens præfekt, forsvarer pave Frans mod beskyldninger om mørklægning af eks-kardinal Theodore McCarricks overgreb, sådan som den tidligere nuntius for USA, ærkebiskop Carlo Maria Viganò har hævdet. Foto: Tony Gentile, Reuters.

Kardinal efterlyser "grundlæggende systemiske ændringer" i Kirken

– men forandringerne sker ikke af sig selv, påpeger Reinhard Marx.

STRUKTURER Den tyske kardinal Reinhard Marx, medlem af pave Frans' rådgivergruppe, har foreslået, at drøftelser om ændringer af kirkelige strukturer i forlængelse af overgrebskrisen bør fokusere på de tre områder: implementering af god forvaltningsskik, overholdelse af forebyggelsesnormer og en "højere grad af ansvarlighed" blandt Kirkens ledere.

"Kirkens troværdighed kan ikke genoprettes uden grundlæggende systemiske forandringer", sagde han i sin tale, da det pavelige Gregoriana universitet i Rom den 5. oktober lancerede en ny kandidatuddannelse i forebyggelse i tilknytning til dets børnebeskyttelsescenter.

Han roste samtidig overgrebs-offrene og deres mod til at turde stå frem: "Vi bør være taknemmelige over det offentlige pres, kritikken og ofrenes røster [...] som

hjælper os til at forbedre os", sagde han.

Under åbningstalen sagde kardinal Marx, at overgrebsagerne "har kastet Kirken ud i en af sine alvorligste kriser og rejser mange spørgsmål og udfordringer for fremtiden".

"Selv om det er udfordrende og udmat-

Studerende på børnebeskyttelsescentrets diplom- og licentiatuddannelser årgang 2018-19.

En ufravigelig betingelse

I brevet betegnes Viganòs erklæring for "ubegribelig og ekstremt forkastelig". Ouellet skriver bl.a.: "Mit svar på dit uretfærdige og uberettigede angreb, kære Viganò, er, at anklagen [mod paven] er en grundløs politisk manøvre, som inkriminerer paven. Jeg gentager, at din handling skaber dybe sår i det kirkelige fællesskab".

Månedens forinden var Ouellet også ude med riven overfor ærkebiskop Viganò, da han efter Rådet for de europæiske Bispekonferencers (CCEE) plenarmøde i Poznan, Polen, sagde til pressen, at "et angreb på Den hellige Fader er et meget dårligt eksempel og en meget alvorlig forseelse. Det er ikke en positiv respons på overgrebskrisen og er desuden et uretfærdigt angreb".

"Vi står overfor en krise i Kirkens liv", sagde præfekten til journalisterne og fordømte uden omsvøb Viganòs oprør mod pave Frans. "Dette er en alvorlig udfordring, som skal håndteres på åndelig vis og ikke politisk." Bispepræfekten satte høj pris på den solidaritet og den nærhed, som de europæiske biskopper viser pave Frans. "Solidaritet med paven", sagde han, er en 'sine qua non' [ufravigelig] betingelse for at videreføre Kirkens mission".

Bispepræfekten skriver i sit åbne brev til Viganò, at han "forstår, hvordan bitterhed og skuffelse har præget din vej i din tjeneste for Den hellige Stol. Men du må ikke afslutte dit præstelige liv på denne måde i et "åbent og skandaløst oprør, som påfører Kristi brud, som du foregiver at tjene, et yderst smertefuldt sår, idet du forårsager yderligere splittelse og forvirring blandt Guds folk."

Kardinalen Ouellet slutter sit åbne brev med at opfordre Viganò til at gå ud af sit selvvalgte skjul og lade sig forsones sig med Peters efterfølger.

tende findes der ikke noget alternativ", forklarede han. "Vi har sammen ansvaret for at fremme konstruktive initiativer og skabe synergier".

Om de tre indsatsområder sagde Marx, at en god forvaltningsskik bør erkende, at præster og biskopper ikke "per automatik gennem deres ordination" udstyres med lederevner. "Lederskab skal læres og udøves", sagde han.

På spørgsmålet om biskoppers ansvarlighed i håndteringen af overgrebspræster sagde Marx, at Kirkens forståelse for behovet for ansvarlighed endnu kun er "rudimentær" i kraft af dens hierarkiske struktur, og han opfordrede til, at spørgsmålet om biskoppers ansvarlighed bliver indføjet i kanonisk lov.

Endelig bemærkede kardinal Marx, at systemiske forandringer i Kirken "ikke blot sker af sig selv". Derfor efterlyser han "forandringsagenter og initiativtagere", som kan være med til at skubbe udviklingen i den ønskede retning.

NM

Overgrebskrise

Møde i AC satte spot på krisen.

Læs mere på side

6

Tro koster penge

Susanne Debora Madsen er blevet ansat som kirkeskattemedarbejder.

Læs mere på side

7

Helgenkåringer

Paul VI og Oscar Romero helgenkårede.

Læs mere på side

8-9

Gadebørn

Sankt Vincent Grupperne hjælper i Nairobi.

Læs mere på side

11

KO mener

Biskopperne vil lytte til de unge

Fattigdom, menneskehandel, migration, manglende fremtidsudsigter, depression og psykiske sygdomme i vækst, og unges længsel efter faste referencepunkter i deres tilværelse. Der er nok af problemer og udfordringer for verdens unge i dag, og mange mister tidligt drømmene og fremtidshåbet.

Ungdomssynoden, der sluttede den 29. oktober, var en anledning for hele Kirken til empatisk og opmærksomt at lytte til de unges erfaringer og livssituationer, og synodefædrene har sammenfattet essensen af deres tre uger lange drøftelser i et brev til verdens unge.

”Vi, synodefædrene, henvender os nu til jer, verdens unge mennesker, med nogle ord af håb, tillid og trøst.

I løbet af disse dage har vi været samlet for at høre Jesu røst, ’den evigt unge Kristus’, og for i Ham at genkende jeres mange stemmer, jeres glædesråb og klager, men også jeres tavshed.

Vi kender til jeres indre søgen, de glæder og håb, den smerte og fortvivelse, som udgør jeres længsler. Nu ønsker vi, at I skal høre nogle ord fra os. Vi ønsker at tage del i jeres glæder, så jeres forventninger kan blive til virkelighed. Vi er sikre på, at med jeres livsappetit er I parate til at engagere jer således, at jeres drømme går i opfyldelse og de virkeliggøres i jeres liv.

Vores svaghed bør ikke afskrække jer. Vores fejl og synder må ikke stå i vejen for jeres tro. Kirken er jeres Moder; hun opgiver jer ikke; hun er villig til at følge jer ad nye veje, til nye højder, hvor Helligåndens vinde blæser kraftigere og bortjager ligegyldigheden, overfladiskheden og mismodets tåger.

Når den verden, Gud har elsket så højt, at han gav os sin enbårne Søn, Jesus, fokuserer på materielle ting, på kortsigtet vinding, på nydelse, og når verden knuser de allersvageste, så må I hjælpe den med at rejse sig igen, således at den atter kan rette sit blik mod kærligheden, skønheden, sandheden og retfærdigheden.

I denne måned har vi vandret sammen med nogle af jer, og med mange andre, som har været forenet med os i bøn og tanke. Vi ønsker nu at fortsætte denne rejse til alle verdens hjørner, hvor Herre Jesus udsender os som missionerende disciple.

Kirken og verden har akut brug for jeres entusiasme. Gør de mest udsatte mennesker, de fattige og dem, som livet har såret, til jeres rejsefæller.

I repræsenterer nutiden. Kast nu lys over vor fremtid!”

Kirken og dens mission har altid og vil altid være et modsigelsens tegn for samfundet. Også i dag må Kirken tilbyde at være en modkultur til en verden, hvor unge i stigende grad oplever, at de er ved at kvæles og drukne. Selv om Kirken for tiden kæmper sine egne interne kampe, må den aldrig glemme sin grundlæggende mission; at give mennesker håb og hjælpe dem med at leve livets i al dets fylde.

Måtte synodefædrenes brev være et lys for verdens unge midt i en mørk tid.

NM

Læge vinder ankesag i norsk Højesteret

Efter fire års kamp i tre forskellige retsinstanser vandt polskfødte Katarzyna Jachimowicz sagen mod Sauherad kommune for uberettiget fyring for at nægte at sætte spiral op.

Tekst: Niels Messerschmidt

SAMVITTIGHED Den polskfødte læge blev i slutningen af 2015 fyret som praktiserende læge af Sauherad kommune for at nægte at opsætte spiraler. Efter først at have tabt sit søgsmål mod kommunen, vandt Katarzyna Jachimowicz sidste år appelsagen om uberettiget fyring. Kommunen valgte siden af indklage afgørelsen til Højesteret, som den 11. oktober afsagde kendelse til fordel for Jachimowicz.

”Jeg er vældig glad og lettet, og fire år med mange ængstelser og nerver er ovre. Jeg håber, at sagen nu vil betyde, at menneskerettighederne efterleves i Norge”, udtaler en glad Katarzyna Jachimowicz til *katolsk.no*.

Jachimowicz blev ansat som praktiserende læge i Sauherad kommune i 2011, men fik problemer, da det norske sundhedsministerium i 2012 skærpede retningslinjerne og fastslog, at norske læger ikke længere må sige nej til at udføre abort eller udskrive prævention. Da Jachimowicz fastholdt sin modstand mod at opsætte spiral, blev hun fyret.

2,5 millioner kroner

Jachimowicz stævnedes sin tidligere arbejdsgiver i juli 2016, men tabte sagen i tingretten. Hun ankede sagen til Agder lægmandsret og vandt over kommunen. Sauherad kommune ankede siden dommen til Højesteret, som altså nu har afsagt dom til fordel for Jachimowicz.

Højesteret forkastede ikke blot kommunens anke, men gjorde også kommunen erstatningsansvarlig for de tab, Katarzyna Jachimowicz havde lidt siden sin opsigelse den 3. december 2015. I sagsomkostninger til tingretten, lægmandsretten og Højesteret er Sauherad kommune blevet pålagt at betale Katarzyna Jachimowicz i alt 2,5 mil-

lioner kroner senest to uger efter kendelsen. Dommen har ikke fastsat størrelsen på erstatningsbeløbet.

Katarzyna Jachimowicz siger til *katolsk.no*, at hun er overbevist om, at hendes sag var retfærdig, at det er nødvendigt at beskytte livet fra dets begyndelse til naturlig død.

”Det norske system har hidtil ikke tilladt os at udtrykke vor samvittighedsfrihed. Jeg mener, at det var min pligt at prøve at ændre det. For mig er det en praktisk læsning af Kirkens lære. Det er vigtigt for mig at tilføje, at uden dem, der har støttet mig, havde det ikke været muligt at gennemføre denne lange retsproces”.

Støtte fra bispedømmet

Jachimowicz har modtaget økonomisk hjælp fra Norges forening af kristne læger og Oslo katolske bispedømme til at prøve sagen ved retsinstanserne. Da Kirken besluttede at yde økonomisk bistand, sagde biskop Bernt Eidsvig: ”Det er en vigtig og principiel sag om beskyttelse af liv og retten til at nægte. Katarzyna Jachimowicz har

Norges Kristelige Legeforenings generalsekretær Magnar Kleiven drøfter sagen med Katarzyna Jachimowicz (th.) under retsmødet i Højesteret. Foto: Bispedømmet Oslo.

Håb om forsoning efter kardinals afgang

Paven accepterer kardinal Donald Wuerls afskedsbegæring.

USA Pave Frans godkendte 12. oktober, at den amerikanske kardinal Donald Wuerl træder tilbage som ærkebiskop af Washington DC. Wuerl er de sidste par måneder blevet kritiseret for sin rolle i forbindelse med den nu tidligere kardinal Theodore McCarricks mangeårige seksuelle krænkelser og overgreb.

Kardinalens navn optræder således flere gange i den rapport, Pennsylvanias storjury offentliggjorde i august om overgreb i delstaten, hvor Wuerl tidligere har virket som biskop. Han kritiseres i rapporten for ikke at have gjort nok for at komme overgrebene til livs, mens han i årene 1988-2006 var ærkebiskop af Pittsburgh.

Wuerl har efterfølgende forsvaret sig i en pressemeddelelse, hvor han skriver, at han ”handlede med omhu,

fulgt sin samvittighed i det fundamentale spørgsmål om beskyttelse af menneskeliv fra befrugtningøjeblikket. Bispedømmet vil udtrykke sin moralske støtte til doktor Jachimowicz. Vi opfordrer præster, ordensfolk og lægfolk til at bede for hende og at yde hende menneskelig og økonomisk støtte”.

Hvordan har støtten fra det katolske Norge været?

”Jeg er tro mod Kirkens læreembede og de lokale kirkelige myndigheder. Efter at min sag blev offentligt kendt, har det været naturligt for mig at søge støtte i og fra Kirken. En sådan støtte, materiel og åndelig, kom fra biskop Eidsvig. Der gik lidt tid, fordi biskoppen havde brug for at sætte sig ind i sagen”.

Hvad er dit budskab til andre læger i samme eller lignende situation?

”Jeg har ingen opskrift eller budskab. Jeg tror, det gælder om at lytte til sin samvittighed og Jesu lære – og at stole på, at sandheden vil blive forsvaret. Her er det passende at citere Johannes Paul II’s ord: ’Vær ikke bange. Åbn døren til Kristus’”, siger Katarzyna Jachimowicz.

Stor international bevågenhed

Norge vedtog i 2015 en lov, hvorefter læger ikke kan nægte at medvirke til fødselskontrol. Men loven omfatter ikke abortfremkaldende midler. Den præventive effekt af en spiral er, at den forhindrer det tidlige foster i at vokse fast i livmoderen. Dermed afbrydes det nye liv. Katarzyna Jachimowicz har derfor begrundet sin holdning både biologisk, etisk og religiøst.

Sagen mod Katarzyna Jachimowicz har haft stor international bevågenhed, og mere end 65.000 personer har underskrevet en protest mod hendes opsigelse.

Jachimowicz har tidligere udtalt til en polsk avis, at hun ikke har ønsket sig offentlig opmærksomhed, men at hun fandt det vigtigt at kæmpe for lægers rettigheder. Hun sagde, at hun frygtede, at læger i fremtiden kunne blive bedt om at medvirke til aktiv dødshjælp.

i landet. Biskop David Zubik af Pittsburgh siger i en erklæring, at han håber, Wuerls afgang kan gøre det muligt for Den katolske Kirke i USA at fokusere på ”behovene hos de mennesker i og uden for Kirken, som har brug for hjælp til at kunne leve et bedre liv”.

Biskop Michael Burbidge af Arlington takker i en erklæring Wuerl for hans mere end 50 år lange tjeneste som præst, og han mener, at sagen nu må tilskynde andre biskopper til at stå frem og erkende, at også de har svigtet mht at beskytte børn og unge, give alle ofre en uforbeholden undskyldning og siden forny deres forpligtelse til på enhver måde at bidrage til healingprocessen.

Kardinal Donald Wuerl er 77 år, og han indsendte oprindeligt sin afskedsansøgning tilbage i november 2015, da han fyldte 75 år, hvilket er den normale pensionsalder for biskopper i henhold til katolsk kirkeret.

NM

Sagsøger to belgiske brødre

Skal aktiv dødsbistand være tilladt på katolske psykiatriske hospitaler i Belgien?

DØDSHJÆLP Broder René Stockman, generalsuperior for kongregationen *Brothers of Charity*, har med Vatikanet i ryggen opfordret ordenens belgiske provins til at trække beslutningen tilbage om at tilbyde aktiv dødsbistand på dens hospitaler. Ellers fratages hospitalerne deres katolske status. Kongregationen driver en lang række psykiatriske hospitaler i Belgien.

Stockman har sagsøgt to belgiske ordensbrødre for misforvaltning af ordenens formue som det seneste skridt i striden om den belgiske provins' beslutning om at tillade aktiv dødsbistand på dets hospitaler.

De to ordensbrødre benægter Stockmans påstande om, at de skulle have misbrugt en mio. euro af provinsens midler, men hævder, at de har overført beløbet til en privat fond til brug for omsorg for aldrende ordensmedlemmer.

Generalsuperioreren har også meddelt to belgiske brødre, at de ikke bliver genudnævnt til hhv. leder af ordenens belgiske og europæiske afdeling.

Brothers of Charity, der har sit hovedkvarter i Rom, har ligget i strid med dens belgiske provins, siden provinslederne i 2017 erklærede, at de – i visse tilfælde og

Broder René Stockman. Foto: Andries van den Abeele.

når en uhelbredeligt syg patient efterspørger det – ville tillade brugen af aktiv dødsbistand på deres hospitaler. Aktiv dødsbistand blev legaliseret i Belgien i 2002.

Ordenen driver blandt andet tolv psykiatriske hospitaler i Belgien, og den er dermed et vigtigt element i landets sundhedsvæsen. NM

Vatikanet vil kulegrave sine arkiver

Alle relevante dokumenter om tidligere kardinal Theodore McCarrick skal frem i lyset.

Tekst: Niels Messerschmidt

MCCARRICK Vatikanet oplyser i en pressemeddelelse, at "Den hellige Fader har besluttet, at den information, der blev indsamlet som led i forundersøgelsen [af McCarrick], vil indgå i en større kulegravning af al relevant dokumentation i Vatikanets arkiver om den tidligere kardinal McCarricks sag".

Paven er bekendt med og bekymret over den forvirring, som offentliggørelsen af anklagerne mod ærkebiskop Theodore Edgar McCarrick har affødt blandt samvittighedsfulde troende. Derfor har han

Ærkebiskop Theodore Edgar McCarrick, nu tidligere kardinal, er anklaget for at have begået overgreb på teenagere i 1970'erne. Alle informationer om hans sag i Vatikanets arkiver bliver nu gransket indgående. Foto: J. Scott Applewhite, AP.

bedt om, at følgende bliver meddelt:

"I september 2017 informerede ærkebispeddømmet New York Den hellige Stol om, at en mand har anklaget den tidligere kardinal McCarrick for at have begået overgreb i 1970'erne. Den hellige Fader beordrede derfor en grundig forundersøgelse af sagen. Opgaven blev udført af ærkebispeddømmet. Da undersøgelsen var afsluttet, blev dokumentationen sendt til Troslærekongregationen. I mellemtiden – fordi alvorlige forhold var blevet afdækket under den første fase af efterforskningen – bifaldt Den hellige Fader, at McCarrick udtrådte af kardinalkollegiet. Den tidligere kardinal fik også forbud mod at fejre messe offentligt og blev påbudt at føre et tilbagetrukket liv i bøn og bod.

Den hellige Stol vil ved given lejlighed offentliggøre sine konklusioner i sagen mod ærkebiskop McCarrick. Desuden har Den hellige Fader, med hensyn til andre beskyldninger mod ærkebiskop McCarrick, besluttet, at den information, der blev indsamlet som led i forundersøgelsen, vil indgå i en større kulegravning af al relevant dokumentation i Vatikanets arkiver om den tidligere kardinal McCarricks sag. Formålet er at undersøge alle fakta i sagen, anbringe

dem i deres historiske kontekst og vurdere dem objektivt.

Den hellige Stol er bevidst om, at det ud fra undersøgelsen af fakta og omstændigheder kan fremgå, at der blev truffet valg, som ikke vil være i overensstemmelse med den nutidige tilgang til sådanne spørgsmål. Men, som pave Frans siger: "Vi vil følge sandhedens vej, uanset hvor den måtte føre os hen". Hverken overgreb eller mørklægning af dem kan tolereres; biskopper, der har begået overgreb eller har dækket over dem, skal heller ikke behandles anderledes end andre – det ville være en form for klerikalisme, som ikke længere kan accepteres.

Den hellige Fader pave Frans gentager sin akutte opfordring til, at alle må forene kræfterne i at bekæmpe denne voldsomme svøbe i og uden for Kirken, og at forhindre fremtidige overgreb på de mest uskyldige og mest sårbare i samfundet. Som tidligere meddelt har pave Frans indkaldt formændene for alverdens bispekonferencer til møde i februar, mens ordene fra hans brev til Guds folk (20. august 2018) fortsat er i erindringen: Derfor kan vi kun give svar tilbage på dette onde, der har formørket så manges liv ved at leve med situationen som en opgave, der kommer os alle ved som Guds folk. At være bevidst om at vi tilhører et folk og en fælles historie, giver os mulighed for at erkende vore synder og tidligere fejl ved en angrende åbenhed, der giver os mulighed for at forny os indefra".

Kort nyt

Strammere kurs

OVERGREB Ærkebiskop Wojciech Polak af Gniezno, Kirkens primas i Polen, oplyste efter bispekonferencens plenarmøde i Plock den 26. september, at alle landets bispeddømmere vil implementere et program til at forebygge overgreb på unge og mindreårige,

Tre bispeddømmere har allerede offentliggjort data om præsters overgreb, og 24 præster er anklaget; nogle har fået forbud mod at arbejde med mindreårige, og enkelte er blevet laiceret.

Bager får medhold

IRLAND Det var i orden, at et bageri i Belfast i 2014 afviste at lave en kage med ordlyden 'Support Gay Marriage'. Det har landets højesteret netop slået fast og afslutter dermed den flere år lange strid.

Højesteretten i Nordirland oplæste den 10. oktober dommen, hvor de lagde vægt på, at bageriets afvisning ikke gjaldt Gareth Lee og hans seksualitet, men alene ordlyden på kagen, som bageriet ikke kunne stå inde for.

"Det er ydmygende at blive afvist på grund af sin seksuelle orientering. Men det er der ikke tale om her. Og derfor stadfæstes bageriets appel", hedder det i domsafsigelsen.

Kim Jong-un inviterer

NORDKOREA Landets leder, Kim Jong-un, har sendt en besked med Sydkoreas præsident om, at hvis paven igen besøger den koreanske halvø, vil han blive hilset varmt velkommen i Nordkorea og hovedstaden Pyongyang. Det skrev *Vatican News* forud for den sydkoreanske præsidents besøg i Vatikanet den 18. oktober.

Pave Frans følger udviklingen på den koreanske halvø tæt, skriver *Catholic Herald*. Han besøgte Sydkorea i august 2014 under de 6. asiatiske Youth Days.

Afslutningsmessen var dedikeret til forsoningen mellem befolkningerne på den delte halvø, og Frans opfordrede alle koreanere til at udgå enhver form for "mistroiskhed og konfrontation", og i stedet søge nye veje til at opbygge fred.

Arrestordre på Óscar Romeros morder

Tidligere militærofficer efterlyses nu via politiet og Interpol.

EL SALVADOR En dommer udstedte tirsdag den 23. oktober en arrestordre mod en tidligere militærofficer, der er mistænkt for medvirken i mordet på ærkebiskop Óscar Romero i 1980.

Arrestordren gælder den 78-årige Alvaro Rafael Saravia, der i en årrække har været hovedmistænkt for mordet. Han klarede frisag, da El Salvador i 1993 indførte amnesti for personer, der havde været involveret i den langvarige og blodige borgerkrig i det centralamerikanske land mellem forskellige USA-støttede regeringer og venstreorienterede oprørsgrupper.

Omkring 75.000 mennesker døde under borgerkrigen, som varede fra 1980 til 1992. Et af dens ofre, ærkebiskop Óscar

Romero, blev skudt under en messe i et hospitalskapel, og drabet blev tilskrevet en paramilitær, højreorienteret dødspatrulje.

Ingen er endnu stillet til ansvar for mordet på ærkebiskop Romero. Hans sag blev genåbnet i maj 2017, et år efter den kontroversielle amnestilov var blevet omstødt.

Dommer Roigoberto Chiras siger, at man har tilstrækkelige beviser til at anklage Saravia for at have medvirket til mordet på Romero, og han bliver nu efterlyst gennem politiet og Interpol, siger en talsmand for retten. Det er fortsat uvist, hvor Saravia opholder sig.

Se også side 9.

NM

Del din arv med verdens fattigste!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamente. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt kampagnekoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på: ssm@caritas.dk eller 38 18 00 28, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

Caritas
Danmark

Kirken må række hånden ud mod de unge

Tre tanker om den netop afsluttede ungdomssynode.

Tekst: Børne- og ungdomspræst Kasper Baadsgaard-Jensen

KOMMENTAR I løbet af dagene hvor ungdomssynoden har været afholdt, er der kommet forskellige reaktioner og udtalelser fra de biskopper, som deltog i mødet. De har taget mange forskellige temaer op og diskuteret dem, og slutdokumentet bliver interessant læsning. Mange meninger og observationer er blevet fremført, både fra deltagerne i synoden og en række kommentatorer. Men der er særligt tre inputs, som jeg har hæftet mig ved og som jeg anser for relevante overvejelser for vort bispedømme og det fremtidige arbejde her i kølvandet på synodens afslutning.

Det første kom fra den polske missionær biskop Stanislaw Jan Dziuba. Han pegede på oversættelsen af slutdokumentet som den største udfordring. Ikke bare det at få dokumentet oversat til de forskellige sprog, men også at få det oversat således det bliver relevant læsning for de unge.

Det bliver også en udfordring for os her i Danmark. For de beslutninger og vejledninger, som synoden har truffet, vil højst sandsynlig ikke sådan uden videre kunne implementeres i vor egen kontekst uden at det bliver tilpasset. For at det kan lykkes, er det nødvendigt, at de unge bliver en del af processen – at den diskussion, som har været ført i Rom, også begynder her i Danmark. At de unge bliver hørt, at deres ønsker og drømme for Kirken bliver hørt.

At hænge ud med de unge

Hvilket leder hen til næste punkt, således som den kenyanske ærkebiskop Anthony Muheria formulerede det til de øvrige synodefædre:

”Vi skal spille tiden sammen med de unge, hænge ud med dem så de føler sig trygge ved os. Den opfordring bør gælde for alle i Kirken. Vi skal ikke tænke på unge som en selvstændig gruppe, der tager vare på sig selv. Vi skal spille tiden med dem”.

Sr. Briana Santiago fra kongregationen *Apostlene af det indre Liv* i San Antonio, USA, taler under en af synodens sessioner. Foto: Catholic News Service.

Ifølge ærkebiskop Muheria mindsker det afstanden mellem ham og de unge, og betyder, at de unge faktisk kommer til ham. Det, at unge kan opleve at der er en afstand mellem dem og resten af Kirken, er ikke kun en udfordring i relation til Kirken i Kenya, men gælder også for vort eget bispedømme. Hvis vi ønsker at mindske den afstand, er en vej frem netop at bruge tid sammen med de unge og lade dem komme til orde. Løsningen er ikke fra centralt hold at træffe beslutninger uden at de unge bliver inddraget; det gælder netop om, at de skal have en rolle i Kirken og at de skal have et medansvar – hvilket netop er det synoden har villet sætte i gang; en dialog, hvor unge også kan udtrykke deres meninger. Så det at spille tiden med de unge er måske i virkeligheden slet ikke spild af tid, men noget, som kan give Kirken inspiration til

fornyelse og være en hjælp til, hvordan vi skal være Kirken i dag og i fremtiden.

Et værktøj til at nå ud til folk

Og det fører til det sidste område – den digitale verden. Samme kenyanske biskop fortalte på ungdomssynoden, hvordan han bruger de sociale medier til at komme i kontakt med de unge. Den nordiske Bispekonferences repræsentant på synoden, biskop David Bartimej Tencer fra Island, fortalte på en pressebriefing under synoden, hvordan han bruger de digitale medier til at nå ud til de unge, fx holder han katekeser via Skype. Også biskop Robert Barron, som har grundlagt evangeliseringstjenesten *Word on Fire*, nævner vigtigheden af internettet som et redskab til at komme i kontakt med de unge, som måske ikke ’bider på’ de metoder, som Kirken traditionelt har benyttet sig af. Biskop Barron siger ligefrem, at de sociale medier er kommet fra Guds mirakuløse forsyn til os som et værktøj til at nå ud til folk. Brugen af den digitale verden er ikke noget, vi er kommet så langt med i vort bispedømme, men det er de unge. Så det er et oplagt sted at udforske og finde nye muligheder for at komme ud med evangeliets budskab. Og ikke mindst at kunne gøre det på en måde, som appellerer til de unge og som de kender til.

Disse tre inputs har også en fællesnævner – biskopperne. De unges stemme har været til stede i Rom og i synodehallen. Men hvis det skal munde ud i et levende dokument, så bliver Kirken nødt til at inddrage de unge i de beslutninger, der efterfølgende skal tages. Det er gentagne gange blevet nævnt, at Kirken skal lytte til de unge. Men nu er det tid til, at vi også gør det, at vi inddrager dem, at vi lytter til hvad de kunne tænke sig om Kirken, hvad de mener er vigtigt for at Kirken bliver et sted, hvor de kan genkende sig selv og føle sig hjemme.

Slutdokument offentliggjort

Alle afsnit blev godkendt med en komfortabel margin.

SYNODE Den 27. oktober stemte synodefædrene om slutdokumentets indhold. Det foregik afsnit for afsnit, og alle blev godkendt med mere end det nødvendige 2/3 af stemmerne. Dokumentet er opbygget af tre dele med 12 kapitler samt 167 afsnit og er på 60 sider. I dokumentet er indføjset 364 ændringsforslag fra synodefædrene.

Ledsagelse

Første del af dokumentet opremser konkrete forhold ved de unges liv i dag og fremhæver især skolernes og sognenes rolle. Synodefædrene erkender nødvendigheden af uddannede lægfolk til at ledsage de unge, idet mange præster og biskopper allerede er overbebyrdede. En udfordring, som dokumentet italesætter, er behovet for at gentænke sognenes rolle i kaldsmissionen, der ofte er præget af ineffektivitet og er uden dynamik, især på det kateketiske område.

De unges virkelighed med hensyn til migration, overgreb, ’brug-og-smid-væk-kulturen’ nævnes i dokumentets første del. Mht. overgreb efterlyses en ”fast forpligtelse til at tilegne sig strikse, forebyggende retningslinjer, der kan forhindre overgreb i at gentage sig og tager udgangspunkt i en kritisk udvælgelse og uddannelse af dem, som overdrages lederskabet og det uddannelsesmæssige ansvar”. Kultur og sport nævnes som mulige ”pastorale ressourcer”.

Kald til helliged

I anden del beskrives de unge som et af de ”teologiske områder” hvor Herren selv er til stede. Via de unge kan Kirken forny sig og ryste sin ”tunghed og langsommelighed” af sig. Videre hedder det, at missionen er et ”sikkert kompas” for de unge, fordi selvets gave kan formå at skabe en sand og varig lykke. Kaldet er tæt kædet sammen med missionsbegrebet og ethvert dåbsløfte er et kald til helliged, understreges det.

Dokumentet omtaler også de to aspekter; hjælp til at udvikle Kirkens mission og unges kald, som betyder, at Kirken ledsager dem og hjælper dem i deres kaldsskelen.

Synodalitet

’At vandre sammen’ betegner en synodal dynamik, som synodefædrene belyser i dokumentets tredje del. De lokale bispekonferencer opfordres til at fortsætte deres proces med skelnen for at udvikle pastorale løsninger tilpasset de lokale behov. I dokumentet anvendes ordet ’synodalitet’ om den form for mission, som udfordrer os alle til at gå fra ’jeg’ til ’vi’, idet man medinddrager verdens mangfoldighed mht. ”ansigter, sindelag, oprindelse og kulturer”. På synoden blev der udtrykt ønsket om at oprette et ”direktorat for ungdomsmission i lyset af kald” på nationalt niveau – et organ, der kan hjælpe bispedømmets og

sognets ledere til at opkvalificere deres viden og praksis med og om de unge; dette for at reducere fragmenteringen i Kirkens pastorale omsorg.

Slutdokument minder familierne og de kristne menigheder om vigtigheden af at ledsage de unge i opdagelsen af deres seksualitets gave. Biskopperne indrømmer, at Kirken i den nuværende kulturelle kontekst har svært ved at videreføre ”skønheden ved det kristne syn på seksualiteten”. Derfor er Kirken nødt til at finde ”mere hensigtsmæssige og konkrete måder til at udvikle nye formative veje”.

Dokumentet omtaler også hvordan man kan styrke kaldet til helliged – ”de forskellige kald samles i det unikke og universelle kald til helliged”.

Seksualitet

Stor opmærksomhed retter sig især mod, hvad dokumentet har at sige om menneskets seksualitet, herunder alternative seksuelle orienteringer, og dette berøres i to afsnit. Selv om disse spørgsmål kræver en ”empatisk lytten, ledsagelse og skelnen ud fra den kurs, det nuværende læreemede afstikker”, kræver spørgsmål om krop og seksualitet ”en dybere antropologisk, teologisk og pastoral redegørelse”. Dokumentet omtaler forskellene mellem ”mandlig og kvindelig identitet og seksuelle tilbøjeligheder”, men synodefædrene siger, at det er ”reduktivt” at bruge seksuel orientering som et udgangspunkt for at definere en persons identitet.

Synodefædrene fordømmer diskrimina-

tion og vold på baggrund af seksuel orientering, og bekræfter, at enhver person er elsket af Gud og Kirken, men fastholder samtidig den ”bestemmende antropologiske relevans” i komplementariteten mellem mand og kvinde.

Kirken må blive bedre til at ledsage de unge og hjælpe dem med ”at afkode deres egen historie, så de frit og ansvarligt kan forholde sig til deres dåbsløfte og blive bevidst om ønsket at tilhøre og bidrage til fællesskabets liv”. Denne vej identificerer synodefædrene som en vej, hvor de unge ”i stigende grad integrerer den seksuelle dimension i deres personlighed”.

Dokumentet omtaler Kirkens rige tradition og forståelse mht. seksualmoral – en tradition, som omfatter katekismen, Johannes Paul II’s lære om kroppens teologi, Benedikt XVI’s formaning *Deus caritas est* og pave Frans’ formaning *Amoris laetitia*. Men seksualmoral er ofte kilde til ”misforståelse og fremmedgørelse fra Kirken, fordi den opfattes som rum for dom og fordømmelse”, hedder det.

På spørgsmålet om forskellen mellem mand og kvinde henviser dokumentet til kønnenes ligeværd i Guds øjne og fastslår, at ”dominans og diskrimination baseret på køn krænker menneskets værdighed”.

Endelig nævner slutdokumentet, at ”forholdet mellem mand og kvinde må forstås som et kald til et samliv i gensidighed og dialog, i fællesskab og frugtbar i alle aspekter af menneskelivets erfaringer; samliv, arbejde, uddannelse og andet”.

Laterankirkens indvielsesfest

Prædiken over søndagens læsninger den 11. november, Laterankirkens indvielse (Ez 47,1-2.8-9.12; 1 Kor 3,9b-11.16-17; Joh 2,13-22).

Tekst: Pastor Minh Quang Nguyen

PRÆDIKEN I evangelierne møder vi ofte en Jesus, der elsker ethvert menneske med en ubetinget kærlighed. Når en person for eksempel er såret, deler Jesus denne persons smerte. Jesus er den barmhjertige og tålmodige Messias, som lærer Guds Ord, helbreder de syge og mætter de hungrede osv. Men i dagens evangelium møder vi en Jesus, der er rigtig vred på dem, der handler i Jerusalems tempel. At købe dyr og kunne veksle penge var en nødvendighed for at kunne ofre i Templet, men muligheden for at kunne handle skulle ikke nødvendigvis være på tempelpladsen – stedet, hvor mennesker skulle have mulighed for at møde Gud. Templet var i særlig forstand det sted, hvor Gud var til stede – det tætteste, folk kunne komme på Gud selv. Derfor reagerede Jesus, og han jog de handlende ud med hård hånd – og hans handlinger blev forstået og til en vis grad accepteret, for man havde kunnet sætte tempelvagten på sagen, hvilket ikke skete. Farisæernes parti har været enig med Jesus i hans handlinger. Guds Tempel skulle ikke anvendes som markedsplads. Saddukæerne ville dog gerne have en forklaring på, med hvilken autoritet Jesus foretog sig en sådan handling, men Jesus undgik at svare direkte på spørgsmålet. I stedet for involverede han dem på en måde, de ikke forventede.

Johannes placerer denne hændelse i begyndelsen af Jesu virke, men de andre evangelier placerer den i slutningen. Han kan have valgt at tilsidesætte ren kronologi for vigtigere betragtninger. Jesus, Messias, besøger sit tempel og hævder sin enestående autoritet – blot for omgående

at blive udspurgt af myndighederne om sin ret til at gøre dette. Johannes forudsætter, at hans læsere kender til Jesu død og genopstandelse. Med Jesu komme ændrede dette sig: Han kunne beskrive sig selv som Guds Tempel. I den beretning er evangelistens forståelse klar. Når Jesus sagde: ”Riv dette tempel ned, og jeg vil rejse det igen på tre dage”, talte Jesus dybest set om sig selv. Han fortalte til jøderne om et tempel, som han ville rejse igen på tre dage – nemlig om hans legeme. Jesus skulle dø og efter tre dage opstå. Hermed menes, at det er ham, der er templet, det vil sige det sted, hvor Gud bor og hvor man derfor kan møde ham. Det er ikke i det jødiske tempel. Dets tid er forbi.

I dag fejrer vi festen for Laterankirkens indvielse. Dagens fest minder os om vore kirkers betydning og værdi. Samtidig minder dagens fest os om den store enhed i vor katolske tro, mellem den første og vigtigste kirke i Rom og hele verden – Laterankirken og de tusinder af andre katolske kirker, som findes i verden. At vi fejrer denne fest hænger sammen med vor grundopfattelse af Kirken som værende katolsk. Derfor bærer Laterankirken også navnet: ”Moder og hoved for alle kirker på jorden”, hvilket i dag kan ses på en indskrift på kirkens facade. Men vigtigere end alle historiske oplysninger er vor tro på, at Gud ikke bor i huse og templer, bygget af mennesker, men at han bor dér, hvor mennesker samles i hans navn og hvor de er forbundet med hinanden i gensidig kærlighed.

Dagens fest minder os om, hvad Kirke

Jesus renser Templet, oliemaleri af Carl Heinrich Bloch (1834-90).

Pastor Minh Quang Nguyen. Foto: Marcelino Gauguin.

Tempelrensningen, Joh 2,13-22

Jøderne påske nærmede sig, og Jesus drog op til Jerusalem. På tempelpladsen så han dem, der solgte okser, får og duer, og dem, der sad og vekslede penge. Han lavede en pisk af reb og jog dem alle ud fra tempelpladsen, også færene og okserne. Han spredte vekslerernes mønter og væltede deres borde. Til dem, der solgte duer, sagde han: ”Få det væk herfra! Brug ikke min faders hus som markedsplads!” Hans disciple kom i tanker om, at der står skrevet: ”Nidkærlighed for dit hus skal fortære mig”.

Jøderne sagde da til ham: ”Hvilket tegn viser du os, siden du gør dette?” Jesus svarede dem: ”Riv dette tempel ned, og jeg vil rejse det igen på tre dage”. Da sagde jøderne: ”Dette tempel er der bygget på i 46 år, og så vil du rejse det igen på tre dage?” Men det tempel, han talte om, var hans legeme.

Da han siden var opstået fra de døde, kom hans disciple i tanker om, at han havde sagt dette, og de troede Skriften og det ord, Jesus havde sagt.

betyder: Først og fremmest den stedlige, lokale kirke. Det er her, Kirken lever, og den består af de konkrete mennesker – dig og mig – som bidrager til at gøre kirkefællesskabet levende og troværdigt. Derfor må vi rense vort eget tempel og lægge vægt på, at vort fællesskab stemmer overens med vor kirkelige grundholdning. Alle lokale kirker er derudover forbundet med hinanden i den fælles tro på Jesus Kristus, vor forløser – de står ikke alene.

I dagens anden læsning belærer Paulus os om, at Kirken er Guds hus, og dette hus har kun ét fundament: Jesus Kristus. Det betyder, at vi – når vi overvejer vort kirkelige tilhørsforhold – da må gøre os klart, hvad der er vort fundament. I dagens anden læsning kommer Paulus ind på de misbrug, der fandtes i menigheden i Korinth, og især drejer det sig om splid og misundelse, for nogle i menigheden følte sig særlig knyttet til Paulus, andre til Apollos. En sådan holdning hører ikke hjemme i en kristen menighed; for alle, der arbejder i menigheden, er Guds medarbejdere, som er beskæftigede med at opbygge Guds rige, Guds tempel. Enhver giver sit til dette bygningsværk; men det afgørende er, at de, som er beskæftigede med dette arbejde i menigheden, bygger på Jesus Kristus. For han er den eneste grundvold for byggeriet. Menigheden er Guds tempel, og forsøg på at ødelægge dette tempel vil være det samme som at ødelægge sig selv. Derfor er vi nødt til at se bort fra de personlige tilhørsforhold og koncentreret holde os til Guds Messias, Jesus Kristus, hvis menigheden vil have liv.

Guds hus er et bønnens hus. Derfor er det vigtigt at respektere hinanden og opføre os pænt, når vi kommer ind i en kirke. Kirken er et bønnens hus, hvor vi mødes for at lovprise, takke og bede til Gud. Kirken er

ikke et forsamlingshus, et mødested, hvor vi mødes og snakker. Vi har desuden et fælles ansvar for at holde vores kirker pæne og rene. I dagens anden læsning minder Paulus også enhver af os om, at vore menneskelige legemer er et åndeligt tempel. Derfor skal vi have en rigtig stor respekt for vore legemer. Den hellige apostel Paulus skriver det meget tydeligt: ”Ved I ikke, at I er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i jer?” Og han tilføjer: ”Hvis nogen ødelægger Guds tempel, skal Gud ødelægge ham. For Guds tempel er helligt, og det tempel er I”. Derfor – respektér og pas godt på dette tempel.

Gud bor ikke i huse og templer, bygget af mennesker, men han bor dér, hvor mennesker samles i hans navn og hvor de er forbundet med hinanden i gensidig kærlighed.

Har vi også nogle gode historier?

Hvordan tager vi ansvaret og initiativet tilbage som katolikker? Hvordan får vi også fortalt de gode historier? Det var det spørgsmål, der stod tilbage efter en debataften i Academicum Catholicum om overgrebsager.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

DEBATAFTEN Chok, vantro og dyb sorg har været mange katolikkers reaktion på efterhånden årtiers sexskandaler i Den katolske Kirke. Men hvad ligger der bag? Slap kirkedisciplin, en åndelig krise eller mere dybtliggende problemer i katolsk kirkesyn og embedsopfattelse? Spørgsmålene står i kø hos mange katolikker.

I Chile har 30 biskopper tilbudt at trække sig tilbage efter afsløringer af, at ledere i Den katolske Kirke har deltaget i systematisk cover up af omfattende overgreb. I Australien har den kongelige undersøgelseskommission foreslået ophævelse af pligtcolibatat og afskaffelse af skriftemålets segl, hvis der skrives et seksuelt overgreb. I Tyskland dokumenterer MHG-rapporten, der er bestilt af den tyske bispekonference, at der har været omkring 3.600 overgreb på børn og unge mellem 1947 og 2014.

I Holland har 20 ud af 39 hollandske biskopper mellem 1945 og 2010 dækket over seksuelle overgreb. Den amerikanske kardinal Theodore McCarrick er blevet afsløret som seriel sexforbryder og i Pennsylvania dokumenterer en ny rapport, at mere end 300 præster har misbrugt over 1.000 børn. Senere vil der komme rapporter fra de 49 andre amerikanske delstater. Spørgsmålet er nu – hvad ligger der bag overgrebene, hvordan kunne det komme så vidt, og hvad gør vi fremadrettet for at forhindre en gentagelse? For at komme ind til dybereliggende årsager havde Academicum Catholicum (A.C.) den 9. oktober inviteret til foredrags- og debataften i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium.

Et historisk problem

Aftenens oplæg kom fra John-Erik Stig Hansen, formand for foreningen Katolske læger i Danmark (Klida) og formand for den biskoppelige rådgivningsgruppe vedr. seksuelle overgreb. Han har studeret seksuelle overgreb i kirken i mange år og har tidligere offentliggjort artikler om emnet – blandt andet i KO. I aftenens oplæg holdt han sig til det rent lægefaglige og til faktuelle oplysninger baseret på forskningsresultater fra den amerikanske John Jay-rapport (2004), den irske Ryan-rapport (2008) og den tyske MHG-rapport, der udkom i september i år.

Problemer med overgreb i Kirken går faktisk helt tilbage til Oldkirken, fortalte John-Erik Stig Hansen. I år 305 påbød koncilet i

Generalvikar Niels Engelbrecht fortæller om bispeddømmets tiltag for at forebygge overgreb.

Elvira colibat og forbød sex med børn, og laterankoncilerne i 1139, 1179 og 1215 fordømmer klerikale sexkrænkelser.

Rapporterne giver et forstemmende billede af en kirke, der ikke har evnet at handle og vise rettidig omhu. Kirkeretligt har der været beskedne straffe – typisk i form af hyppige forflytninger til andre menigheder. Noget er der dog sket. En del af præsteuddannelsen efter 2003 er undervisning om seksualitet, men begrænset til 1-2 dage.

Hvem er de klerikale sexkrænkerere?

I dag ved vi takket være en stribe videnskabelige rapporter betydeligt mere om sexovergreb mod børn og unge i Kirken. I lang tid har man troet, at de fleste overgrebsmænd er pædofile; men grundige interviews med fængslede og dømte gerningsmænd har gjort det muligt at tegne psykologiske profiler af gerningsmændene.

Pædofili, hvor man er seksuelt fikseret på børn, er en psykiatrisk diagnose. Kun en lille gruppe af gerningsmændene har vist sig at være pædofile. Denne gruppe vil typisk begynde krænkelser kort tid efter deres præstevielse. En væsentlig større gruppe består af krænkerere med narcissistisk-psykopatiske træk. De føler sig tiltrukket af magt, status og dominans.

Den største gruppe af krænkerere er den umodne gruppe, der føler sig tiltrukket af colibatet og ser det som en beskyttelse. Man bruger colibatet til at få lagt låg på sin problematik. Her sker første overgreb gennemsnitligt 14 år efter præstevielsen – som regel i forbindelse med en psykosocial overbelastning kombineret med ensomhedsproblemer, stress m.m.

Både John Jay-rapporten fra 2004 og den tyske MHG-rapport fra september i år slår fast, at der ikke er en direkte årsagsforbindelse mellem misbrug og homoseksualitet eller colibat.

”De har dræbt min tro”

Konsekvenserne af de mange overgrebs-skandaler ser vi nu. Ofrene får livslange psykiske skader og taber troen. Kirkens troværdighed er truet. Der blev tegnet et billede af, at alt for mange uegnede er blevet lukket ind på præsteseminarierne. Vi har set, hvordan det kirkelige embedsapparat generelt er for dårligt gearret til at klare disse udfordringer.

Mange ønskede efter pausen at være med i debatten og fortælle om, hvordan de ser på krisen. Afspejler den et åndeligt problem? Et ledelsesproblem? Eller måske en utilstrækkelig præsteuddannelse? Eller er det pressen, der hetzer og overdriver? ”Det er svært for mig at komme overens med Kirken efter skandalerne”, sagde en ung kvinde. I 2011 var hun blevet katolik med en stærk hengivenhed for Kirken, men også med svækket tillid til læreembedet. Hun fandt det svært at stole på den overordnede autoritet i Kirken. Flere gange havde hun i kirken mødt indignation på samfundet og på dem, der har ytret sig kritisk til Kirkens håndtering af sagerne. ”Hvad er det, der

Overlæge ved Statens Serum Institut, John Erik Stig Hansen, fremlagde en stribe facts fra forskellige forskningsrapporter om seksuelle overgreb i Kirken.

gør, at en stor procentdel psykologisk umodne unge mænd bliver tiltrukket af præsteseminariet”, spurgte en anden. ”Hvad er svaret på det her systemiske problem”, spurgte en tredje. Noget af årsagen ligger i klerikalisme. ”Den fører til amputering af det kirkelige legeme”, svarede John-Erik Stig Hansen og citerede udtalelser af pave Frans.

Generalvikar Niels Engelbrecht fortalte om, hvad bispeddømmet gør ved problemet. ”I 2008 fik vi beredskabsplanen, som alle præster har pligt til at sætte sig ind i, og vi har en adfærdskodeks mht. grænser. Bispeddømmets præstestuderende skal gennem en omfattende psykologisk screening på et psykologisk institut i Manchester, før de får lov til at starte på deres uddannelse”.

”Vi ved, at mange har mistet troen – det kan vi ikke fornægte. For dem har misbrugssagerne skubbet til noget, der allerede var i gang”, sagde biskop Czeslaw. Samtidig betonedede han vigtigheden af at have tillid til Gud, selv om det vil blive en svær tid for Kirken. ”Det her er ikke bare noget, der lige skal fikses. Vi er faktisk kun ved begyndelsen af krisen”, konkluderede John-Erik Stig Hansen.

Men det hele var ikke sort i sort. ”Jeg er på en måde lidt optimist”, sagde John-Erik Stig Hansen, der påpegede, at i de bispeddømmer, som har arbejdet med effektive forebyggelsesprogrammer, er der faktisk sket et kraftigt fald i antallet af nye sager. Bedre lederuddannelse og mere indflydelse til lægfolket skal der til, mente flere efter en kompakt og vidensmættet, men yderst vellykket debataften.

Læs mere om foreningen Academicum Catholicum på academicumcatholicum.dk.

Philadelfiarapporten (august 2018)

Bag rapporten står en storjury nedsat af justitsminister Josh Shapiro. Arbejdet med rapporten stod på fra 2016-2018. Rapporten undersøger misbrugstilfælde i seks af de otte katolske bispeddømmer i Philadelphia i USA og er den hidtil grundigste amerikanske undersøgelse.

I rapporten anklages 301 navngivne præster for mere end 1.000 overgreb på børn under en 70-årig periode. Rapporten indeholder skemaer med detaljerede oplysninger om hver enkelt krænkers karriere inden for Kirken og deres overgreb.

John Jay rapporten (2004 og 2011)

Udarbejdet af John Jay College of Criminal Justice. Rapporten blev bestilt af den amerikanske bispekonference og bygger på oplysninger fra de amerikanske bispeddømmers arkiver.

Rapporten registrerer anklager mod 4.392 præster for 10.667 overgreb mod børn og unge under 18 år. Overgrebene er foregået mellem 1950 og 2002. I samme tidsrum var der 109.694 præster i tjeneste i bispeddømmer og ordenssamfund. Procentdelen af krænkerere varierer mellem 3 og 6% af det samlede antal præster. Rapporten opstiller forskellige typer krænkerere og ofre. Den nye John Jay rapport fra 2011 konkluderer ingen direkte årsagssammenhæng mellem colibatskravet og seksuelle overgreb. En erkendt homoseksuel identitet hos præsten medfører ikke nødvendigvis større risiko for overgreb i følge rapporten. Den anbefaler omhyggelig screening af præstestuderende og anbefaler efteruddannelsesprogrammer og supervision af præsterne.

Ryanrapporten (2009)

Commission to inquire into child abuse, der var nedsat af den irske regering, udgav i 2009 en rapport i fem bind kaldet Ryan rapporten. Fysiske og psykiske overgreb på irske institutioner mellem 1914 og 2000 undersøges. Rapportens materiale er indsamlet mellem 2000 og 2008. 1.090 mænd og kvinder rapporterede om overgreb mod dem.

Størstedelen af materialet kommer fra 60 opdragelsesanstalter og industriskoler med de irske kongregationer Christian Brothers og The sisters of Mercy som de vigtigste aktører. Rapporten opregner omkring 800 misbrugere, som både er lægfolk og ordensfolk

Rapport fra Den kongelige australske undersøgelseskommission (december 2017)

Kommissionen blev nedsat i 2012 af daværende premierminister Julia Gillard. Den fastslår, at 7 % af Australiens katolske præster mellem 1950 og 2010 mistænkes for seksuelle overgreb. Det drejer sig om i alt 1.260 præster, hvoraf kun ganske få er blevet retsforfulgt. Mindst 4.444 børn og unge har i følge rapporten været offer for overgreb fra præster, ordensfolk og ansatte ved katolske skoler. Kommissionen har afholdt 57 offentlige høringer og talt med 8.013 ofre.

MHG-rapporten (september 2018)

MHG-rapporten er produceret af universiteterne i Mannheim, Heidelberg og Gießen. Den er bestilt og betalt af Den tyske Bispekonference. Kriminologer, jurister, læger, psykiatere og psykologer har deltaget i forskningsprojektet, der baseres på 38.156 personaleakter fra de 27 tyske bispeddømmer. Rapporten undersøger overgreb af katolske præster, diakoner og ordensgejstlige i Tyskland mellem 1946 og 2014 – i det tidligere DDR dog fra mellem 2000 og 2014.

Rapporten konkluderer bl.a., at der fortsat er risiko for seksuelle overgreb inden for Den katolske Kirke i Tyskland og at konkret handling er nødvendig. Rapporten bygger på interviews både med ofre og krænkerere. Den undersøger, hvilke sanktioner, der har været fra Kirkens side og beskæftiger sig med hvilke konsekvenser overgrebene har for ofrene. Rapporten kommer også med en stribe forslag til, hvad der fremadrettet kan gøres for at forebygge overgreb.

Kirkeskat: Der er fortsat mange potentialer

Med en dedikeret medarbejder sættes der klare mål for indsatsen på kirkeskatteområdet de næste tre år.

Tekst: Niels Messerschmidt

ØKONOMI Bispeddømmet har de senere år arbejdet for at styrke Kirkens økonomi efter mange år med store millionunderskud, og et centralt indsatsområde har været at få flere til at tilmelde sig kirkeskatteordningen. I 2013 vedtog Økonomisk Råd med en 9-punktsplan til at vende udviklingen, at kirkeskatteprovenuet i 2013-16 skulle stige med mindst 70 % (svarende til ca. 9 mio. kr.).

”Disse bestræbelser er lykkedes til en vis grad. Selv om flere har tilmeldt sig ordningen, har vi kun nået godt halvdelen af det, vi forventede”, siger generalvikar Niels Engelbrecht.

I samme periode er bispeddømmets administration og institutioner blevet beskåret kraftigt, og man var i 2017 tæt på at få bispeddømmets udgifter og indtægter til at balancere. Men ind fra sidelinjen kom så den nye trossamfundslov med kravet om, at bidrag over 20.000 kr. ikke længere må være anonyme – hvilket har fået nogle af bispeddømmets faste velgørere til at meddele, at de fremover ikke vil støtte Kirken som hidtil. Hermed går bispeddømmet glip af ca. 5 mio. kroner hvert år.

”Vi står derfor i en situation, hvor vi siger: ’Hvad gør vi nu?’ Og bispeddømmets ledelse kan ikke se, at man kan skære mere på udgifterne rundt omkring. Vi synes, vi har skåret ind til benet. Så derfor er planen nu at sætte ekstra ind i forhold til kirkeskatten sideløbende med at frasælge unødvendige ejendomme, fx kursusejendommen Magleås, så vi kan forøge vores kapital”.

Investering i kirkeskatteområdet

Sidste år kom der i alt 16,5 mio. kr. ind i kirkeskat. Målet er de kommende tre år at øge antallet af bidragydere med 75% (ca. 6.000 personer) og øge indtægterne med mindst 50% (svarende til ca. 8 mio. kroner).

”Vi kan se, at de steder, hvor man har gjort en indsats for at hæve kirkeskattedeltagelsen, er andelen af tilmeldte steget. Fx var deltagelsesprocenten i domkirken sidste år 34%”, siger Niels Engelbrecht. ”Med dette

Generalvikar Niels Engelbrecht. Foto: Niels Messerschmidt.

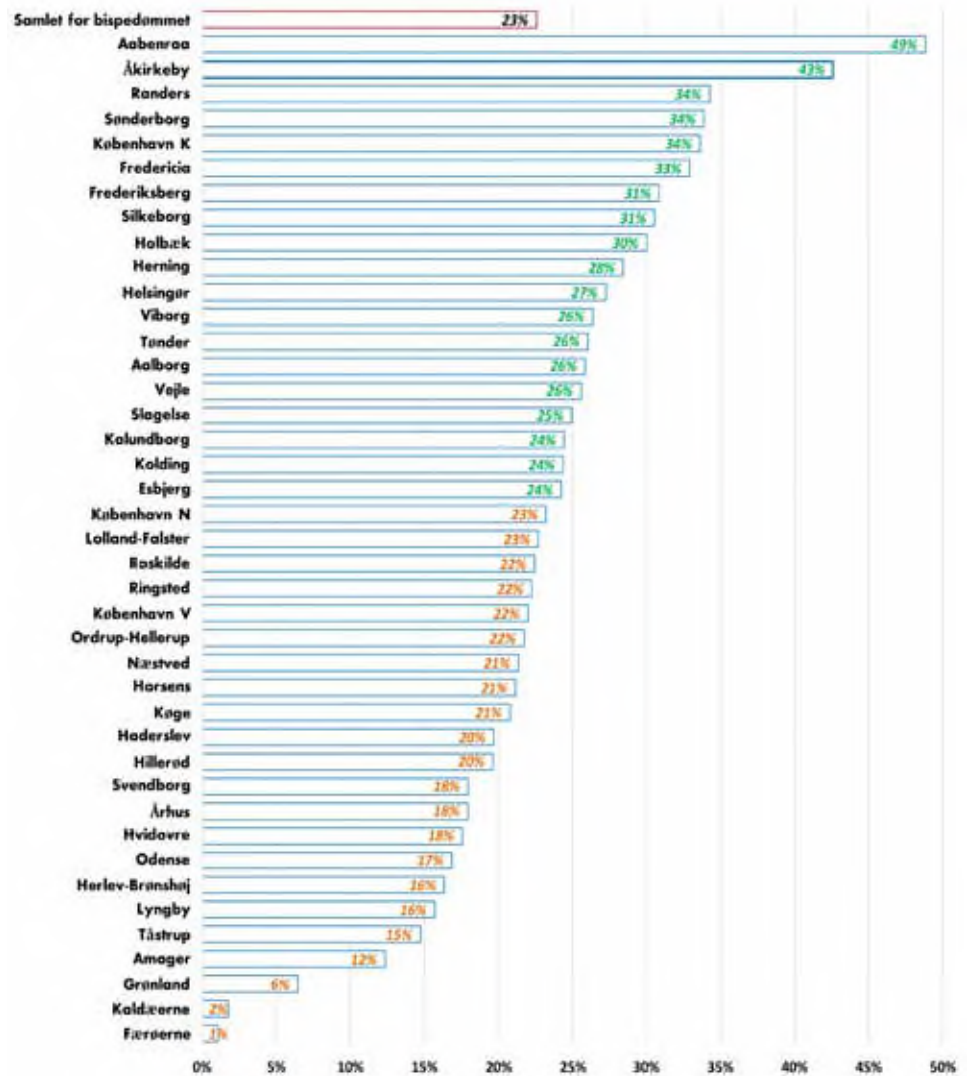
in mente er målet nu at løfte deltagelsesprocenten til i gennemsnit 38% i alle sognene. I nogle menigheder ligger den på 49%, mens den andre steder er under 10%. Dertil kommer, når man kigger på hele bispeddømmet og de potentielle medlemmer over 16 år, at kun 23% deltager i kirkeskatteordningen. Så det er ikke urimeligt at antage, at kirkeskatteindbetalingerne kan øges væsentligt i forhold til det nuværende niveau”.

På den baggrund slog man i september en ny stilling op som kirkeskattekonulent, der skal facilitere menighederne med råd og vejledning til at styrke indsatsen i lokalområdet. Op til stillingen blev besat (se herunder) har Katolsk Orientering spurgt generalvikar Niels Engelbrecht om forventningerne til den nye medarbejder og indsatsområdet.

”Vedkommende skal hjælpe de steder, hvor der ikke er sket noget, med at komme i gang og komme med værktøjer til, hvordan de skal gøre det. Når det kan lykkes nogle steder, kan det vel også lykkes andre steder”.

Men er det overhovedet realistisk at kunne øge kirkeskatteindbetalingerne med 75% over de næste tre år?

”Nu skal man huske på, at der ikke er tale om 75% af hele bispeddømmets omsætning. Kirkeskatten tegner sig kun for en del af Kirkens indtægter”, forklarer Niels Engelbrecht. Projektet med kirkeskattekonulenten er i udgangspunktet afgrænset til en periode på tre år. I første omgang vil der være

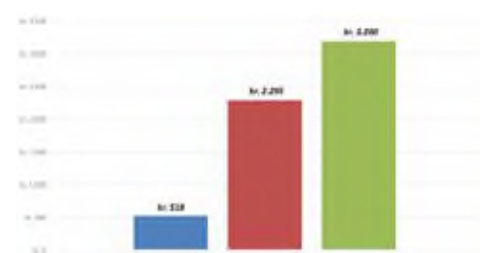
Oversigt over andel (i procent) af menighedens medlemmer over 16 år, som var tilmeldt bispeddømmets kirkeskatteordning i 2017. Gennemsnittet for hele bispeddømmet er 23%.

tale om en étårig ansættelse på fuld tid. Efter de første ti måneder vurderes det, om cost/benefit-balancen giver anledning til at arbejde videre med de indsatsområder, som medarbejderen peger på. I så fald forlænges ansættelsen til en treårig periode.

Nu har I sat nogle meget klare mål for de næste tre år. Hvad hvis nu det ikke lykkes? Har I en plan B’?

”Nu giver vi det her en chance, og vi har også sat en tidsgrænse på og hvilke succeskriterier, der skal opnås. Vi må evaluere det til den tid. Jeg håber og tror, at det nye tiltag vil give den ønskede effekt, og jeg er meget optimistisk i den henseende, for jeg ser store potentialer i at øge kirkeskatteindbetalingerne med fornævnte beløb”, siger Niels Engelbrecht.

Generalvikaren tilføjer, at stillingsopslaget som kirkeskattekonulent skabte stor interesse og trafik på jobportalen Jobindex,

518 kr. om året. Så meget blev der indbetalt pr. katolik over 16 år i 2017, hvis kirkeskatteindbetalingerne blev fordelt ud på alle registrerede katolikker (blå søjle). Fordeles beløbet ud på dem, der betaler kirkeskat, betaler hver i gennemsnit 2.295 kr. (rød søjle) – og hvis de betalte 1% af gennemsnitsindkomsten iflg. Danmarks Statistik, ville beløbet være 3.200 kr. pr. person (grøn søjle).

hvor stillingen var slået op og at bispekontoret modtog i alt 65 ansøgninger.

Kirken skal stå i mange år fremover

Den nye kirkeskattekonulent begynder den 1. december.

NYT ANSIGT ”Jeg fik troen som gave, men kun fordi Kirken stod foran mig, bygget på frivillighed, trofasthed og en hengivenhed over for Gud fra dem, der gik foran mig”, fortæller 46-årige Susanne Debora Madsen, som glæder sig til at begynde i sin nye stilling som kirkeskattekonulent den 1. december.

”Jeg vil være med til at bygge videre på Kirken, så mine børn og deres børn også har mulighed for at få denne gave”.

Susanne har solid erfaring med indsamling fra sit arbejde i hjælpeorganisationerne Mission Øst og Skandinavisk Børnemission. Derudover har hun arbejdet

i mediebranchen som pressefotograf for Helsingør Dagblad og som redaktionsleder på det nordsjællandske TV Øresund.

”Jeg brænder for at formidle det gode budskab, og det kan ikke undgås, at jeg lige sniger et billede eller en lille film ind i mikset”, siger Susanne med et smil på læben.

Troen skal gives videre

I den kommende tid vil Susanne arbejde for at øge medlemmernes økonomiske engagement gennem målrettede kampagner og aktiviteter vedrørende kirkeskatteordningen.

”Jeg er vant til at arbejde med nødhjælp”, fortæller Susanne, ”men hvis du tog Kirken fra mig og min familie, så er der jo også i nød. Det unikke ved at skulle arbejde i Den katolske Kirke i Danmark bliver, at målgruppen står her på samme sted som mig, og vi at i fællesskab kan finde den bedste indsats for vækst”.

Susanne Debora Madsen, der er medlem af Pinsekirken, vil have sin faste base på bispekontoret på Gammel Kongevej i København, men vil også besøge sognene rundt om i landet.

”Min telefon er altid åben og min mail er klar til at modtage beskeder døgnet rundt”, forklarer Susanne, som ser frem til et dynamisk og levende samarbejde med menighederne og sognepræsterne, for sammen at være med til at styrke bispeddømmets økonomi og Kirkens fremtid, og hermed være med til at sikre, at troen gives videre til den næste generation.

Susanne Debora Madsen tiltræder den 1. december stillingen som bispeddømmets kirkeskattekonulent – en opgave, hun ser frem til at løse i tæt samarbejde med menighederne og sognepræsterne.

Hamletpaven

Paul V blev arkitekten bag gennemførelsen af Det andet Vatikanconcil, men kom til at stå i skyggen af forgængerer.

Tekst: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE Igen en helgenkåret pave! Seks ud af otte afdøde paver i det 20. århundrede er helgenkårede eller er på vej til at blive det. Det er pavedømmet der fejrer sig selv, siger den tyske kirkehistoriker Hubert Wolf, som er stærkt kritisk over for tendensen. Og nu er Paul VI så blevet føjet til rækken den 14. oktober.

Paul VI var i følge Peter Hepplethwaite, der skrev en murstensbiografi om ham, den første moderne pave. Hamlet kaldte Johannes XXIII ham drillende, for han kunne have svært ved at tage beslutninger. Men han var meget mere end det. De mere end 10.000 breve, han efterlod sig, fortæller om en rigt facetteret personlighed og giver os et førstehåndsbillede af det turbulente 20. århundredes åndelige og politiske liv. Den 26. september 1897 kom han til verden som Giovanni Battista Montini i landsbyen Concesio nord for Brescia i Lombardiet i Norditalien. Giovanni Battista var barn nummer to af advokaten Giorgio Montini og Giuditta Alghisi og voksede op i et meget katolsk og stærkt politisk engageret miljø.

Meget tidligt drømte Montini om at blive forfatter eller journalist og skrev i skolebladene om kunst og kultur. På grund af svagt helbred blev han i perioder hjemmeundervist og var senere heller ikke i stand til at følge studierne på præsteseminarier på normal vis.

Forholdet mellem pavestolen og den italienske statsmagt var på vej mod normalisering. Faderen, der var redaktør af det katolske dagblad Cittadino di Brescia (Bresciaborgeren), meldte sig ind i det katolske parti Partito Popolare Italiano og blev i tre perioder valgt for partiet til deputeretkammeret. Han valgte entydigt side mod fascismen og trak sig helt ud af politisk arbejde, da Mussolini i 1926 forbød alle andre partier end det fascistiske.

Lynkarrieren

Der blev tidligt lagt mærke til Montinis begavelse. Efter præstevielsen i 1920 og studier i kanonisk ret fulgte uddannelsen på det pavelige diplomatiske akademi sammen med blandt andet de senere kardinaler Ottaviani og Spellman. Samtidig var han leder af den katolske studenterorganisation FUCI. En uskyldig aktivitet bragte ham i myndighedernes søgelys. En studiekreds om Kirkens sociallære og specielt Leo XIII's encyklika *Rerum novarum* var nok til at stemple ham som "subversiv".

Paul VI i sedia gestatoria. Paverne brugte den indtil 1978. Foto: Associated Press.

I 1930 kaldte Eugenio Pacelli, statssekretær for Pius XI, ham til medarbejder i kurien. Herfra brugte han sit netværk i Tyskland og Schweiz til at sprede Pius XI's encyklika *Non abbiamo bisogno* (1931 Vi har ikke behov for) rettet mod det fascistiske regimes forsøg på at kvæle de katolske organisationer.

Efter at han i 1937 var blevet stedfortræder for statssekretæren blev han én af Pius XI's og Pius XII's allernærmeste medarbejdere. Få uger efter valget af Eugenio Pacelli til pave Pius XII var han med til at skrive pavens radiotale med det berømte budskab: "Intet er tabt med freden. Alt kan blive det med krigen". Under hele krigen var han tæt på Pius XII. Den 19. juli 1943 besøgte han sammen med paven San Lorenzo-kvarteret. Paven knælede i ruinerne og bad sammen med en stor menneskemængde *De profundis* (Fra det dybe Herre).

Ærkebiskop i Milano

I 1954 blev han pludselig udnævnt til at stå i spidsen for ærkebispedømmet Milano - det største i Italien. Det skete uden at han nogensinde havde været sognepræst. Nogle så det som en måde at sætte ham uden for indflydelse på, mens andre så det som et forsøg på at teste hans evner til at lede og tage pastoralt ansvar.

Udnævnelsen kom i et meget vanskeligt historisk øjeblik. I Norditalien buldrede økonomien afsted i det såkaldte *miracolo economico* (det økonomiske mirakel). Fatige landarbejdere fra Syditalien indvandrede for at nyde godt af den nye velstand samtidig med, at marxistiske og ateistiske ideer bredte sig i arbejdernes verden. Den nye ærkebiskop engagerede sig i dialog og forsoning med arbejdernes verden. Hvis ikke arbejderne ville komme til Kirken, ville Kirken komme til dem.

"Milaneserne behøver ikke at blive undervist i, hvordan de arbejder hårdt og tjener godt; men de har brug for at lære, hvordan de beder godt", sagde han. En storstilet missionsindsats gik nu i gang. Mere end 500 præster, talrige seminarister, 24 biskopper, 2 kardinaler og utallige lægfolk holdt i løbet af tre uger mere end 7.000 prædikener om det glade budskab. Den nye ærkebiskop besøgte kommunistiske kvarterer, hvor forgængerer, dom. Schuster, aldrig havde sat sine ben. Gader og pladser, fabrikker og biografteater, hospitaler og institutioner fik besøg af prædikanterne. Og antallet af kirker blev forøget med 10 %.

Det centrale tema i prædikenerne var Gud vor Far. "Hvis bare vi kunne sige Fader Vor og forstå, hvad det betyder", sagde han med et citat fra Bernanos.

Roncalli bliver pave

"Se nu bare hvad der skete med jeres slægtning lille Angelo, landarbejderen Giovanni Roncallis søn. Han blev patriark af Venedig og kardinal i den hellige romerske kirke. Den eneste ting han mangler nu er at blive pave; men det kommer

1. februar 1966. Pave Paul VI serverer frokost i Vatikanet. Børnene havde vundet i en konkurrence om at lave Italiens 30 smukkeste julekrybber. Politikens Pressefoto.

ikke til at ske, for den næste pave vil blive jeres ærkebiskop Montini". Det sagde Angelo Roncalli, den senere Johannes XXIII allerede i 1955 til sin fætter og kusine fra Milano. Tre år efter blev han selv pave.

Det kom som en bombe, da Johannes XXIII i en alder af 76 sammenkaldte til koncil. En af pavens nærmeste medarbejdere blev Montini, der som den første blev udnævnt til kardinal en måned efter Johannes XXIII's tiltræden. Konciliet vil højst vare to måneder, mente paven optimistisk. Egentlig havde Johannes XXIII ingen klar ide om struktur og indhold i konciliet, så Montini blev den egentlige arkitekt bag det. Kardinal Suenens - den nye coming man - havde fået det råd af paven, at han skulle mødes i en forberedelsesgruppe med Montini, Julius Döpfner fra München, Siri fra Genua og Liénart fra Lille. "Bring dem sammen så jeg kan sige 'efter nogle kardinalers ønske', men vær lidt vag med detaljerne. Så vil det ikke se ud som noget, jeg har fundet på," sagde paven.

Den 11. oktober 1962 holdt pave Johannes åbningstalen *Gaudet mater ecclesia* (Vor mor Kirken glæder sig) til Det andet Vatikanconcil. Han vidste, tiden var kort. Måned før havde han fået stillet en cancerdiagnose. "Konciliet er som et skib. Jeg søsatte det; men en anden må føre det i havn", sagde paven.

Dedikeret til konciliet

Johannes XXIII's død blev en stor mediebegivenhed, der rørte mange mennesker. Det kom næppe som en overraskelse, da Montini den 21. juni 1963 blev valgt i sjette ballotering med 57 stemmer - kun to mere end det nødvendige. Han tog navnet Paul VI og annoncerede kun seks dage efter valget genoptagelsen af konciliet. Den 29. september skulle anden sektion begynde. Paul VI havde kun hundrede dage til at få planlagt kurserne; men de 32 år i kurien havde klædt ham godt på til opgaven, og i sin første tale dagen efter valget erklærede han, at hele hans pontifikat ville være dedikeret til konciliet. Det blev som den tyske kirkehistoriker Volker Reinhardt siger hans rolle at formidle mellem forskellige fløje i en kirke, der trods al modernistjagt var blevet et spejl af det pluralistiske verdenssamfund. Var det hastværk og lastværk hvad der skete under konciliet? Måske. Men Kirkens syn på sig selv og verden blev varigt ændret.

Som pave levede han i høj grad op til sit forpligtende navn. I 1964 rejste han som den første pave nogensinde til Det hellige Land. Ikke siden Pius VII i 1804 havde kro-

net Napoleon i Paris, havde en pave forladt Italien. Rejsen blev mediemæssigt et sandt triumftog, der kulminerede i forsoningsmødet med Athenagoras II, den økumeniske patriark af Konstantinopel. Den 7.12. 1965 - dagen før konciliet sluttede - fulgte ophævelsen af den gensidige bandlysning. Pave Paul besøgte på 9 rejser alle fem kontinenter. I Indien deltog mere end 300.000 i en messe, hvor han viede biskopper fra fem kontinenter som symbol på Kirkens universalitet.

Kirken og den moderne kultur

Mødet med den moderne kultur havde høj prioritet for Paul VI. Han fjernede mange af reminiscenserne fra det pavelige hof og opløste alle andre korps end svejsergarden. I 1966 fulgte afskaffelsen af index - ikke uden protester fra konservative kredse. Tidligere havde der været et snævert og indelukket milieu i Kirken, hvor nye tanker ofte blev mødt med mistro. Som ung teolog blev Paul VI præget af Tübingen-professoren Karl Adams bog *Katolicismens inderste væsen* (1925) Bogens slutkapitel konstaterede, at Kirken altid har behov for reform. Dette var dybt kontroversielt i 1920'erne, og bogen blev senere censureret.

Et andet eksempel på Kirkens forhold til den moderne kultur var Graham Greene. Efter krigen forsøgte Montini at få ham knyttet til *L'Osservatore romano* som skribent. Tiden var ikke moden til det. I 1948 blev Greene beordret til at møde op hos ærkebiskoppen i Westminster. Ærkebiskoppen opfordrede Greene til at ændre på plottet i hans nye roman *"The Power and the Glory"* (dansk: *Magten og æren*) for at gøre bogen mere ortodoks. Paul VI og Greene mødtes først i juli 1965, hvor Greene blev inviteret i privataudiens. Greene nævnte, at Det hellige Officium havde fordømt *Magten og Æren*. "Nogle dele af Deres bog vil sikkert fornærme visse katolikker, men tag Dem endelig ikke af det", svarede paven smilende.

Paul VI var et dybt spirituelt menneske - en ydmyg, reserveret mand, der manglede forgængerens umiddelbare charme og medietække. Han følte sig ofte misforstået, viser bitre kommentarer i dagbøgerne. Han døde som en knækket mand - kun tre måneder efter at hans nære ven Aldo Moro var blevet henrettet af de røde brigader.

Læs mere om pave Paul VI i Peter Hebblethwaite: *Paul VI. The first modern pope. Foreword by Massimo Faggioli. Paulist Press 1993 og 2018. Kan lånes på SAB.*

Sankt Óscar Romero

Søndag den 14. oktober blev ærkebiskop Óscar Romero helgenåret sammen med Pave Paul VI og fem andre personer ved en messe på Peterspladsen i Rom. Her er en personlig beskrivelse fra en deltager.

Tekst: Nik Bredholt

HELGENKÅRING Peterspladsen bliver fyldt fra tidlig morgen, og allerede da vi ankommer klokken otte er der kø på kø omkring sikkerhedscheck og sortering af de forskellige gæster med røde, grønne eller gule billetter. Vi har gule billetter, der desværre ikke giver stolepladser.

Det er tydeligt, at det er en global kirke, der fejrer sine store helte. Vi kommer til at stå tæt på en gruppe el salvadoranere, som naturligt nok er godt tilfredse med den store interesse for deres landsmand. Men der er også folk fra Tyskland, Spanien, og Italien, hvor andre af de nye helgener kom fra, og gæster fra USA og andre latinamerikanske lande. Selv et norsk flag kan skimtes. Messen er primært på italiensk og latin; men evangeliet læses også på græsk og forbønnen på både europæiske og asiatiske sprog.

Romero har siden midten af 1980'erne haft en stærk appel til undertegnede. I 1995 var jeg første gang i El Salvador, hvor jeg læste på universitetet og var frivillig i jesuitternes sociale arbejde. Her fik jeg et langt dybere kendskab til manden og landet, og det er en fascinerende og samtidig skræmmende historie om en ærkebiskop, som uforbeholdent var på de fattige og undertrykkes side i en voldelig periode i det lille mellemamerikanske lands historie.

Romeros baggrund gav ikke anledning til at tro, at han ville blive den radikale stemme, som han senere blev, og som til sidst kostede ham livet. Han blev støttet af højrefløjen og promoveret til det øverste kirkelige embede af folk, der i ham så en dybsindig præst, som holdt sig fra at kommentere politik eller blande sig i andet end strengt kirkelige anliggender.

Vendepunktet

Den begivenhed, som ændrer hans liv, var mordet på hans ven og kollega i præsteskrabet, fader Rutilo Grande, der blev myrdet af militæret sammen med to fattige landarbejdere. Grande havde længe talt kritisk om styret, og hans kritik var ikke velset hos Romero, som dog anerkendte den inderlighed og dybe tro, som Grandes arbejde med lægfolket udstrålede. Men da Grande blev fundet skudt, skete der en vækkelse hos Romero, som ville have autoriteterne til at undersøge, hvad der var sket. Romero arrangerede, at der i hele landet den følgende søndag kun blev holdt én messe – som blev transmitteret i radio til alle egne. Dette skridt blev stærkt kritiseret af flere af hans

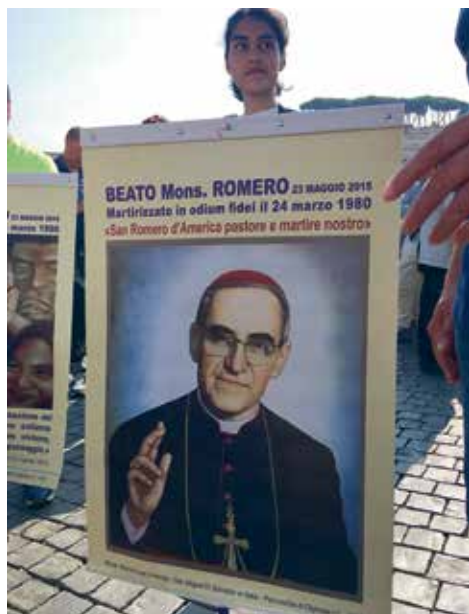
bispekollegaer, der fortsatte med at kritisere Romero indtil han døde.

Netop den radikale, kompromisløse tilgang var også udgangspunktet for pave Frans prædiken ved helgenkåringen. Han refererede fra læsningen om den rige mand, der ønsker at vide, hvad mere han skal gøre for at komme i himlen, for han havde holdt alle budene. Jesus siger, at han skal gå hen og sælge alt, og så komme og følge ham. Jesus' svar er radikalt og overraskende. Vi kan ikke følge ham halvt eller trekvart. Han giver alt, og skal vi følge ham, kræver det alt. De syv nye helgener er hver for sig eksempler på dette.

Over Peterskirken hænger billedet af Romero centralt ved siden af Paul VI. Det er næppe tilfældigt, at paven har valgt at helgenkære dem sammen, for Paul VI og Romero præsenterer i forening centrale elementer i pave Frans' pontifikat.

Kollektiv ledelse af Kirken

Implementeringen af idéerne i det andet Vatikanconcil var på mange måder Paul VI's udfordring; men han formåede ikke at afslutte opgaven. Det har paverne, der fulgte, forsøgt; men visionen om en mere kollegial måde at lede Kirken på, som koncilfædrene udtrykte det, har hverken pave Johannes Paul II eller pave Benedikt XVI formået at implementere. Den kollegiale ledelse er på mange måder, hvad pave Frans nu forsøger, hvor synoder sammenkaldes for at afklare vigtige spørgsmål, og hvor paven har sin egen gruppe af kardinaler, der tilsammen udstikker linjerne for Kirkens virke på globalt plan.

Ærkebiskop Romeros landsmænd markerer helgenkåringen på Peterspladsen med El Salvadors flag og portrætter af Romero.

På samme måde taler pave Frans for en socialaktivistisk kirke, der er fattig og står på de fattiges side. Det er lige den kirke, som Romero promoverede, og på mange måder ligner pave Frans Romero. Han er fra Latinamerika. De er begge vokset op i en konservativ teologisk ånd, og de er begge brudt ud af de komfortable rammer og har vist handlekraft over for verdens uretfærdighed. Til helgenkåringen havde pave Frans det tynde reb om livet, som Romeo havde på, da han blev skudt, mens han fejrede messe den 24. marts 1980. Et stærkt signal om samhørighed.

Pave Frans fik i sin prædiken tillige indflettet en reference til de udfordringer, som verden står med i dag – nemlig udbuds- og efterspørgselstankgangen. Ifølge paven er frelse ikke en vare, der kan opnås ud fra udbud og efterspørgsel, som den rige mand i læsningen forudsætter med sin reference til, at han har holdt budene. Jesus ændrer perspektivet fra at handle om overholdelse af bud til at handle om fri og total kærlighed. Den vinkel vil rime godt hos vores protestantiske venner, som netop har fejret reformationsjubelået, hvor et af temaerne var, at frelsen ikke er til salg. Frans er en stor kritiker af den markedsorientering, som tilværelsen har fået.

For at få en dybere forståelse af Romero som person talte jeg før helgenkåringen med to mennesker, der begge havde været tæt på Romero før hans alt for tidlige død, og som hver for sig har været stærke stemmer for at Romero skulle helgenkæres. Kardinal Rosa Chávez fra El Salvador, der kendte Romero før han blev ærkebiskop og Julian Filochowski, som tilbage i 1970'erne besøgte Romero i El Salvador, og som i dag er formand for den engelske *Romero Trust*.

En moderne martyr

Óscar Arnulfo Romero y Galdámez (født 15. august 1917) tilhørte gruppen af befrielsesteologer inden for Den katolske Kirke. Han var kendt som en højlydt kritiker af regimets vold og uretfærdighed mod den fattige del af befolkningen i El Salvador.

Han blev sekretær for El Salvadors bispekonference og redaktør af ærkebispeddømmets avis, der under hans ledelse blev kendt som konservativ. Romero efterfulgte

i 1977 Luis Chavez som den fjerde ærkebiskop af San Salvador. Regimet anså ham for en ufarlig, konservativ præget teolog, men det ændrede sig, da hans nære ven, befrielsesteologen og jesuitten Rutilo Grande, samme år blev myrdet af militæret. Ærkebiskoppen blev med sine radioprædikener efterhånden kendt som en utrættelig forkæmper for menneskerettighederne og de fattige. Med årene blev Romeros forhold til regeringsjuntaen blev mere og

mere anspændt, og den 24. marts 1980 blev han myrdet, mens han fejrede messe i et hospitalskapel i San Salvador.

Romeros saligkæringsproces åbnede allerede i 1990 på lokalt plan og blev indledt i Rom i 1997. Hans saligkæringsproces trak i langdrag, hvilket skyldtes blandt andet forbehold i Vatikanet over for befrielsesteologien samt vanskeligheder ved at definere, om Romero var en politisk eller religiøs martyr. I El Salvador har Óscar Romero i

Julian fortæller, at Romero både var nervøs og opfarende. Han skældte ud på sine medarbejdere og måtte ofte undskylde sin adfærd. Det er heller ikke derfor han bliver helgenåret, forklarede Julian. Romero var stærkt indigneret over tingenes tilstand i El Salvador, og han kunne ikke forholde sig tavs over for uretfærdigheden. Romero greb fat om årsagerne til uretfærdigheden og anklagede direkte de systemer, der tillod volden herunder militæret. På den måde var Romeros tilgang til problemer i samfundet anderledes end f.eks. Moder Teresa, der begrænser sin indsats til de primære behov blandt de fattige og udsatte.

Kardinal Chávez fortalte om Romero, at han allerede i sine yngre dage var skarp i sin analyse, men også om de mange konflikter, som han havde med andre kirkefolk og biskopper, bl.a. om styringen af Caritas i El Salvador. I disse diskussioner, var Paul VI faktisk en ven og fortrolig for Romero.

I det hele taget har interne kirkelige trækkerier fyldt meget i Romeros liv, og Vatikanet blev flittigt informeret. Da Romero døde, var der ikke megen forståelse i Rom for hans virke. Først langt senere blev Romeros indsats anerkendt, og der skulle en pave til fra Latinamerika, før Romero blev helgenåret!

Det er måske netop dér, at martyriet ligger. At tro på sandheden med passion og risiko for at miste det hele på grund af kritik. Pave Frans bliver også kritiseret internt i Kirken. Paven sluttede sin prædiken med en bøn om, at vi alle bør lære at efterligne de mennesker, der uden lunkne beregninger eller kalkuleret indsats alligevel står op for sandheden, selvom det ofte betyder at gå imod strømmen.

mange år været de facto helgenåret. Han blev saligkåret af pave Frans den 23. marts 2015.

Óscar Romero tilhører gruppen af martyrer, som i nyere tid er blevet dræbt for deres tro, og føjer sig dermed til blandt andre den hellige pater Maximilian Kolbe (1894-1941), som blev myrdet i Auschwitz, eller den salige katolske præst Guiseppa Puglisi (1937-93), som blev skudt af mafiaen på Sicilien. NM

Jakob fra Danmark til Mexico

Jørgen Nybo Rasmussens livsværk i en udgave for den alment interesserede læser.

Tekst: Bernadette Preben-Hansen

ANMELDELSE Her står jeg med *Broder Jakobs livsvej fra Danmark til Mexico*, som også er et kapitel af Jørgen Nybo Rasmussens livsværk: *Die Franziskaner in den nordischen Ländern im Mittelalter* (Kevelaer 2002). Bogens forside er et portræt af Jakob som franciskaner med korset i højre hånd og kronen i venstre. Kronen vender nedad, korset vender indad. "Læs mig" siger Jakob, og formatet på 163 sider er indbydende.

Jakob den Danske, ca. 1483-1567, var franciskaner og missionær. Han var, mener Nybo, en yngre bror til Christian den Anden og altså søn af Kong Hans og Dronning Christine. Dronningen havde forkærlighed for franciskanerne og gjorde Gråbrødre Klosterkirke i Odense til kongelig begravel-seskirke. Jakob levede i Gråbrødre Kloster, og Frans af Assisi-figuren i Claus Bergs altertavle, mener Nybo, kan være et samtidigt portræt af Jakob.

Bogen har 28 korte kapitler, hvori vi læser om Jakobs fødsel, uddannelse, ordenskald og familieforhold, om *Uddrivelseskroniken*, samt om kampen for franciskanerklosteret i Malmø. Jakob måtte forlade Danmark og rejste til Mexico. Her arbejdede han, under modstand, for præstekald til indianere. Bogen slutter med Jakobs død i Mexico,

hans eftermæle og mirakler om flyvende hostier, der flyver ind i en indianerkvindes mund, med mere. Striden var om indianerne burde have del i sakramentet, og hostien viste altså selv vejen.

Der var borgerkrig i Danmark i 1530'erne, der var bondeoprør og Grevens Fejde. Den katolske Kirke havde gennem middelalderen erhvervet – og var blevet testamentarisk – jord og ejendom til irritation for borgerskabet i købstæderne, der stod i opposition til adelen og biskopperne. Den 12. august 1536 kuppede kongen, Christian den Tredje, de katolske biskopper i Rigsrådet. Han fængslede dem og konfiskerede kirkegodset. Kongen meldte dermed Danmark ud af det katolske Europa og ind i det lutheranske Nordeuropa. (Det gik også ud over Københavns Universitet, der fra et europæisk lilleput-universitet blev til en lutheransk embedsmandsskole). Kongerne og fyrsterne i Nordeuropa overtog kirkegodset, skatterne gik til kongen, og statens indtægter steg stærkt. Som så mange revolutioner handlede også reformationen i Danmark om penge.

Jakob oplevede borgerkrigen og skrev *Gråbrødrenes Uddrivelseskrønike* om fordrivelsen af franciskanerne fra Danmark. Krøniken er et juridisk dokument, skrevet

til brug for et forsvar i en retssal. Da det kom til forbud mod tiggerordner i 1537, måtte Jakob forlade Danmark, og han blev provincialminister for landflygtige franciskanere i Mecklenburg. Han rejste derfra til Spanien og i 1542 gik han ombord på et skib fra Sevilla til Veracruz i Mexico.

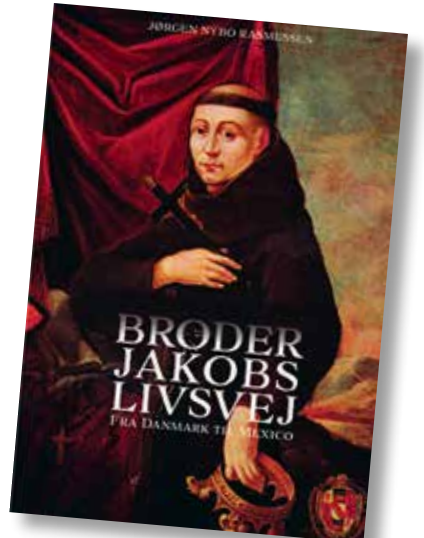
Halvtreds år forinden var italieneren Columbus gået i land i Mellemerika. Han var sejlet mod Indien i 1492, men traf altså indianerne. Spanierne gik straks i gang med at kolonisere Mellemerika, og Jakob blev missionær i Mexico, hvor han lærte sig indianernes sprog. Der var præstemangel i Mexico og stort behov for missionærer, flere end missionær-importen over Atlanten kunne levere. Jakob var derfor en fortæller for uddannelse af indianerne til præster, men ikke alle var enige i den sag, og Jakob tabte kampen. Han døde i Mexico.

Nybo har publiceret betragteligt om Jakob den Danske, men denne bog er skrevet til den alment interesserede læser. Spørgsmålet om Jakobs identitet(er) har været omstridt, men her fremlægger Nybo sin viden og argumentation i definitiv form. Nybo præsenterer en nyfundet kilde, et træsnit i Konrad Botes Sakserkronik (Mainz 1492), der viser Kong Hans og Dronning Christine som forældre til tre sønner, Johan, Christian (den Anden) og Jakob.

Det er ikke i min magt at vurdere, om historien er historie, men det er også en god og spændende historie. Kildematerialet er interessant og bogen er læservenlig. Den er veloplagt og energisk velskrevet, og fremstår som en fortløbende fortælling med mange navne og årstal. Forfatteren er

sikker i sin sag og holder elegant styr på de mange kilder og krøniker i en kort og koncentreret tekst – ind imellem lidt vel koncentreret. Men læseren fornemmer klart det overskud, der kommer af, at forfatteren har arbejdet med kilderne over mange år, og derfor magter at se det hele lidt ovenfra og ned. Der er al mulig grund til at ønske Nybo tillykke. Bogen har fine illustrationer og et kildebilag. En korrektur ved friske øjne ville have rettet slåfejl.

Jørgen Nybo Rasmussen: Broder Jakobs livsvej fra Danmark til Mexico. Østfyns Museer 2018. 163 sider, illustreret. Pris kr. 148,- inkl. moms. ISBN 978-87-92620-70-5.

Bogens omslag viser et portræt af broder Jakob, ca. 1630, fra Graz. Portrættet ejes af det katolske bispedømme København.

Katolsk speedtalk og fordybelse

De katolske tilbud i den københavnske kulturnat fik mange indenfor.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

præstens lille stola, ligger den anden på knæ og læser bønner, der er slået op ved gitteret. Mange skriver forbønner og lægger dem i den lille kurv foran alteret, hvor de sidst på aftenen vil blive læst op. De beundrer kirkens gyldne alter og det smukke italienske Mariarelieff eller fordyber sig i katolsk læsestof, mens de nyder kaffen og den hjemmebagte kage i hyggehjørnet.

I Stenosgade står generalvikar Niels Engelbrecht uden for Jesu Hjerter Kirke i sin sorte soutane og får snakket folk indenfor ved at udfolde sit betydelige salgstalent. Mange tager imod invitationen. De er gået forbi kirken mange gange før, men har aldrig været derinde. Nogle har også lagt mærke til, at kirken hænger arkitektonisk sammen med resten af gaden og er nysgerrige efter at vide mere.

Inde i Jesu Hjerter Kirke hænger der plancher med nysgerrige spørgsmål: Hvorfor er der et fuglebad ved indgangsdørene? Hvorfor er der en fodskammel ved siddepladserne? Hvorfor står der en telefonboks i kirken? Plakaterne er produceret af menighedsrådsformand Rasmus Kaare Frederiksen og Christian Elverberg. "De skal forklare kirkerummet på en humoristisk og skæv måde og tage toppen af de værste fordomme", siger Christian.

"Og så stiller jeg mig ellers til rådighed for spørgsmål. Tit går spørgsmålene på, hvad forskellen lige er mellem os og folkekirken. Jeg prøver altid på at svare in-

formativt uden at fornærme folk. Mange er også interesserede i kirkens altertavle – specielt når de opdager at den kan lukkes sammen", siger Christian. Han oplever, at mange kommer forbi for at nyde stilheden i kirkerummet.

Også i Bredgade er der travlt. Mange af Frederiksstadens store attraktioner er med i kulturnatten og mange kommer forbi på vej til Mærsk; men en del havde også planlagt besøget i Domkirken. Mellem 800 og 1.000 kom forbi. Mellem 20 og 30 frivillige har været i gang med detailplanlægningen af kulturnatten lige fra trykning af foldere om kirken til produktion af mad og drikke. "Mange mennesker føler sig tiltrukket af skønheden i kirkerummet, når de kan se det ude fra gaden, siger Stine Møller, der i år har været ansvarlig for arrangementet. Hun fortæller, at et besøg i en katolsk kirke for nogen bliver indledningen til et konversionsforløb.

Domkirkens menighedsråd vælger hvert år temaet. I år var temaet Det andet Vatikanconcil. I kirkens lille museum er der dækket alterborde, som de så ud før koncilet og i dag. Og så er der Caritascafé, hvor

sogets Caritasrepræsentant, Estrid Ryom, fortæller om organisationen og sælger kaffe og kage til fordel for Caritas Danmark. I sakristiet udfolder Martin Ryom sine pædagogiske talenter og tænder forskellige slags røgelse, så formidlingen af messens liturgi også bliver en sanselig oplevelse.

"Kulturnatten er en mulighed for at vise, at vi er her som kirke. Vi har en kirke, vi er stolte af og gerne vil vise frem. Vi vil gerne være venlige og imødekommende, men også autentiske og give klar besked. Folk skal have noget for deres tid", fortæller kirkens frivilligkoordinator Rikke von Zastrow.

KULTURNAT Blinkende partyballoner og fyrfadslygter lokker på trappen op til Sakramentskirken, der har slået dørene vidt op så man kan se direkte ind i kirkerummet fra Nørrebrogade. "Velkommen til" siger et par smilende frivillige. Mange tager imod invitationen og går ind for at speedtalke med en katolik på tomandshånd. Den uformelle form gør det let at slippe hæmningerne og spørge løs. Og spørgelysten er stor

Men hvem er det så, der kikker forbi? Ja, det er folk, der har været naboer til kirken i mange år, men aldrig været herinde. En del er født på Sankt Josephs Hospital, eller de er døbt i Sakramentskirken, men har senere mistet kontakten. Der kommer også mange muslimer, fortæller søster Anna-Maria Kjellegaard.

Et par fnisende teenagere har fundet ind i skriftestolen. Mens den ene fingerer ved

Sankt Vincent Grupperne hjælper gadebørn i Nairobi

Som gadebarn lever man på bunden af samfundet; men heldigvis er der mennesker, som tager et ansvar for de svageste.

Tekst og foto: Sankt Vincent Grupperne

KENYA CHILD (*Children Health Implementation For Life Development*) er et projekt for gadebørn i Nairobi, Kenya. Projektet blev startet i 1997 af Poul og Frigga Hansen under deres 12 års ophold i Kenya. Projektet er beliggende på Marenga Road i Kangemi slum, som er i udkanten af Nairobi. Projektet styres i dag af en bestyrelse, og den daglige leder er Holiday Wambui Mihango, som har arbejdet for CHILD siden 1999.

Projektet er blevet støttet af Sankt Vincent Grupperne siden 2016. CHILD's mission er at rehabilitere gadebørn i samarbejde med deres forældre / værge og myndighederne. Dette gøres ved at tage dem til centeret, gøre dem stoffri, brødføde dem, opdrage dem, tage sig af deres helbredsproblemer og give dem forskellige kurser for at få kompetencer. CHILD arbejder også for at forhindre andre børn i at ende på gaden.

De lever en kummerlig tilværelse

Frigga Hansen beretter om sit arbejde i Kenya:

"Der er stor fattigdom i Kenya. De fattige lever en kummerlig tilværelse og må sørge for sig selv. De små børn bliver sendt ud på gaden for at søge efter mad til deres mindre søskende og måske til en syg far eller mor. I begyndelsen kommer de hjem; men efterhånden bliver de ude på gaden, hvor de har fået kammerater. Måske dør deres far og mor eller måske dør eller forsvinder mor, og faderen får en ny kone, så ender børnene som regel på gaden. Det betyder meget, at børnene på centeret får morgenmad, te og brød og varm mad til middag. Der er ca. 40% arbejdsløshed. Kenyanerne er meget rare og venlige.

Undervisningen på centret er individuel. Børnene lærer sig læsning og skrivning på swahili og engelsk, regning og andre skolefag som historie og geografi. De kan meget godt lide at tegne og male. De får også altid råd og vejledning, hvis der er behov for det. Når de er rehabiliteret, bliver de indskrevet i kommuneskolen og optaget i den klasse, de hører til i forhold til deres alder.

Vi terper meget om narkotika misbrug og hiv/aids til både børn og forældre. Alkoholmisbrug er også meget udbredt både blandt børn og voksne. Der er meget vold i hjemmene pga. alkohol, den lokale 'changa', som de brygger selv.

Vi har forældremøder hver anden uge, hvor vi gennemgår forskellige sygdomme såsom malaria, hiv/aids, tuberkulose, diarree, lungebetændelse osv. Forældrene får altid råd og vejledning, når de har spørgsmål og problemer vedrørende familie og børn.

Vi har et godt samarbejde med politiet og får altid børnene ud, hvis de er blevet holdt tilbage af politiet. Hvis nogen er syg, tager vi dem til Kangemi Health Centre for lægeundersøgelse. Hvis sundhedscenteret ikke har medicin, køber projektet den, og vi kontrollerer, at barnet tager medicinen. Lettere hudsygdomme, ringorm, fnat og små sår behandles på centret.

Børnene får undervisning i forskellige

sygdomme og specielt i, hvordan man kan beskytte sig selv og familien mod at blive syg."

Sankt Vincent Grupperne har indgået aftale om at støtte CHILD-projektet. Det årlige budget for driften af centeret er kr. 152.607. Dette inkluderer udgifter til erhvervsuddannelse. Der er et stort ønske om også at kunne fortsætte erhvervsuddannelse for de unge, så de får styrket deres selvværd og får mulighed for at forsørge sig selv. CHILD-projektet er i en række år blevet støttet af to danske fonde, og Sankt Vincent Grupperne vil fremover søge disse fonde om fortsat støtte.

En helhedsorienteret tilgang

CHILD har en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med gadebørnene, fordi CHILD's vedtægter tager højde for og giver projektet alle muligheder for at hjælpe børnene og børnenes familier. Der er ikke nogle løse ender i, hvad der så skal ske. Børnene, der hjælpes, er mellem 6 og 18 år.

Alle aktiviteterets formål er, at gadebørn genforenes med den person i barnets familie/slægtning, som ønsker det bedste for barnet, og er villig til at samarbejde med projektet i rehabiliteringen af barnet. Der ved rehabiliteres familierne og samfundet sammen med børnene, som opnår en menneskeværdig kristen tilværelse og lærer at drage omsorg for deres egne børn og familier, så de ikke ender i et liv på gaden.

CHILD redder børnene væk fra gademiljøet og giver dem råd og vejledning, personlig hygiejne, mad, åndelig vejledning og undervisning.

CHILD opretholder et rehabiliteringscenter, hvor alle aktiviteter foregår og udgår fra. Det sker i et lejet hus på Marenga Road i Kangemi slumområde ved den store indfaldsvej fra vestre Kenya til Nairobi. Kangemi er sidste stoppested før centrum og busserne standser og sætter de børn af, som er kørt med som blind passager. Antallet af gadebørn stiger hver dag og årsagerne er mange såsom høj arbejdsløshed, fattigdom, mangel på mad og skolepenge, jævnaldrenes tvang, miljø, vold i hjemmet, narkotika misbrug, sygdom og forældres død.

CHILD's erhvervsuddannelse, sy- og frisørkurser for unge piger forefindes i det samme lejede hus.

Hovedformålet for CHILD er at forbedre livskvaliteten for de fattigste af de fattige i samfundet gennem at rehabilitere gadebørn i samarbejde med deres forældre / slægtninge og genforene børn med deres forældre.

Specielle formål:

1. Indsamle midler for at kunne udføre projektets formål
2. Rehabiliterer gadebørn i samarbejde med deres forældre /slægtninge og dermed genforene dem med familien.
3. Assistere i at forbedre gadebørnenes og forældre/slægtninges helbred gennem helbredsundersøgelser, lægehjælp samt sundhedsundervisning og dermed gøre dem ansvarlige for deres egen velvære.
4. Give individuel undervisning i skolefag.

CHILD-projektet lægger stor vægt på, at gadebørnene får hjælp til opdatering af deres skolekundskaber, så de kan blive sluset tilbage i det almindelige skolesystem.

Det er vigtigt for CHILD-projektet, at børnene får en erhvervsuddannelse, så de kan forsørge sig selv og deres børn. En gruppe unge piger, der drømmer om at blive frisører, øver sig her på hinanden.

5. I nødsituationer at give mad, skolepenge og hjælp til start af eget job.
6. Give håndværksuddannelse til ældre børn hvis muligt, så de kan forsørge sig og egne børn.
7. Forhindre at børn bliver gadebørn.
8. Holde søndagsskole.
9. Samarbejde med regering, regeringsansatte, ngo's og andre organisationer.

Disse formål er grundlæggende for CHILDs virksomhed i Kenya.

Lederen for Gadebørnsprojektet er Holiday Wambui Mihango, som også er medlem af bestyrelsen. Hun kom til projektet 1999. Til sin hjælp har hun Elisabeth Elishbah, som også sørger for madlavning. Hun kom til projektet i 2001. De vil gøre alt for projektet samt alle børn og forældre i Kangemi med deres store tillid til CHILD. Hvad kan være mere taknemmeligt end at kunne hjælpe disse børn til en bedre og lykkeligere fremtid.

Koncert til fordel for Sankt Vincent Gruppernes arbejde

Frederiksborg Kammerkor, der synger et bredt klassisk repertoire inden for både kirkelig og verdslig musik, afholder en koncert i Jesu Hjerter Kirke med 6 messesatser af Holmboe, Rheinberger, Martin, Josquin, Gjeilo og Barber

Koncerten er arrangeret af Sankt Vincent Grupperne i samarbejde med Jesu Hjerter Kirke.

Der er gratis adgang, men der vil være mulighed for at give en gave til Sankt Vincent Gruppernes velgørende arbejde.

Koncerten holdes i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4A, 1616 København torsdag den 22. november kl. 20.00.

Du kan støtte projektet ved at indbetale et beløb på Reg. nr. 3667, Konto nr. 1097164 eller MobilePay 42 52 77 58. Mærk indbetalingen 'CHILD'

Bispedømmets kursussted Magleås nord for København danner i weekenden 17.-18. november for sidste gang rammen om et pastoralrådsmøde

Et vemodigt farvel

Det er altid glædeligt at mødes. Men denne gang er det også med vemod. Møderne plejer at holdes på det skønne Magleås; men Magleås er sat til salg, og det er derfor sidste gang, at pastoralrådet mødes dér. Naturligvis er stedet ikke afgørende for mødets indhold, men der vil nok være nogle blødende hjerter, der tager hjem efter mødet.

Hans Jensen, tidligere medarbejder på bispekontoret, vil forsøge at mildne dette ved et aftenarrangement med anekdoter fra stedets historie – der kan vi måske både grine og græde. Men det bliver i hvert fald ikke i fuldstændig stilhed, vi tager afsked med Magleås.

Naturligvis er der også messe både lørdag og søndag og tidebøn lørdag aften. Det hjælper os med at huske, hvorfor vi mødes. Vi er katolikker. Vi er Kirke.

Dagsorden

Lørdag den 17. november:

- Formandsberetning
- Biskoppen orienterer
- Skal valgstyrelsen være permanent? v / Pernille Wedel
- Caritas v / Jann Sjørnsen
- Skt. Vincent Grupperne v / Poul Skallerup
- Evangelisering og Kirkens synlighed v / Daniel Nørgaard – herefter gruppearbejde
- Musikalsk soirée

Søndag den 18. november:

- Budget og økonomisk politik v. Thomas Larsen
- Økumeni v. Ulla Pinborg
- Danske Kirkedage v. Kaare Nielsen

Farvel til Magleås

Pastoralrådet holder sit sidste møde den 17.-18. november i år.

Tekst: Lillian Kristensen, formand for pastoralrådet

MAGLEÅS Det er anden gang, at dette pastoralråd mødes. På sit første møde i juni i år drøftede de nyvalgte medlemmer indgående, hvad de anså for vigtige emner at arbejde med i de næste fire år. Der var mange emner, hvoraf flere er overleveret fra det tidligere pastoralråd, og sikkert også flere end man i denne samling kan nå at komme i dybden med.

På mødet i november vil pastoralrådets i alt 57 medlemmer tale om evangelisering og Kirken 'ud-ad-til'. Det vil være dejligt,

om der kommer en masse konkrete tanker og forslag, som biskoppen, præsterne og sognene kan få glæde af.

Har du gjort dig tanker om dette, så tag fat i din pastoralrådsrepræsentant inden mødet. Så kommer din stemme og dine tanker også med på mødet.

Vanen tro vil biskoppen orientere om, hvad der sker og er sket i bispedømmet. Hvilket naturligvis er godt, så pastoralrådet som et rådgivende organ for biskoppen kan have fingeren på pulsen.

Et andet fast punkt på dagsordenen er bispedømmets økonomi, hvor budget og regnskab gennemgås og diskuteres. Det lyder måske kedeligt for mange, men bispekontorets administrationschef Thomas Larsen er begavet med at kunne gøre det på en måde, så ingen falder i søvn.

Spørgsmålet om kirkeskat synes at være et smertensbarn gennem flere pastoralråd. Kirken mangler penge og der kan ikke spares mere. Så enkelt kan det siges, og lige så enkelt som det kan siges, lige så svært er det at finde løsningen. På mødet i november vil spørgsmålet om kirkeskat dog ikke fylde så meget som så ofte før – det kommer det til gengæld til at gøre på mødet i juni 2019, hvor pastoralrådet holder sit møde på Severin Kursuscenter i Middelfart.

Det sker i bispedømmet

NOVEMBER

Fredag 9. kl. 18.00-19:30 "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Søndag 18. kl. 10-16: Bogmarked på Skt. Andreas Bibliotek. Kom og find bøger om kirkehistorie, kristendom, spiritualitet og mange interessante emner.

Mandag 19. kl. 17-18.30: Kreativ-workshop. Kom og vær med til lave juledekorationer over en kop kaffe og kage. Dekorationerne sælges på julebasaren i december. Åbent for alle. Sted: Kælderen i Caritas Centeret, Stenosgade.

Torsdag 22. kl. 10-12: Senior-workshop. Lav din egen adventskrans. Blomsterbinder Gitte kommer ud og hjælper os med hvordan vi kan lave årets flotteste adventskrans. Kransen tager du med hjem. Arrangementet koster 30 kr. og tilmelding er nødvendig (pga. begrænset antal pladser). Tilmelding sker via e-mail eller SMS til Christa på ckk@caritas.dk / 52 52 95 81. Sted: Kælderen i Caritas Centeret, Stenosgade.

Lørdag 24. kl. 14.30-16.30: Temalørdag - 'Laudato si', pave Frans' budskab om at beskytte skaberværket v/ pastor Daniel Nørgaard. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Tirsdag 27. kl. 17-18.30: Kreativ-workshop. Kom og vær med til at lave juledekorationer over en kop kaffe og kage. Dekorationerne sælges på julebasaren i december. Åbent for alle. Sted: Kælderen i Caritas Centeret, Stenosgade.

Fredag 30. kl. 19.00-ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse, Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

DECEMBER

Søndag 2. kl. 12-16: Julebasar. Vi afholder årets julebasar i Caritas Center Stenosgade. Til basaren kan du købe juledekorationer, deltage i juleaktiviteter og lege (til både børn og voksne) og nyde lidt frokost og æbleskiver m.m. Sted: Caritas Centeret.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17:00-19:30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym,

uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefond kun i åbningstiden).

Hver onsdag kl. 13:00-16:30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84.

Hver søndag kl. 21:00-22:30: Stille tilbedelse i Jesu Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via sms-tjeneste; skriv til 26 43 19 08.

Ældre Café: Hver onsdag kl. 13-16.30 i kælderen i Caritas Center, Stenosgade.

Åben rådgivning: **Hver onsdag kl. 17-19.30** i rådgivningen i Caritas Center, Stenosgade. Du kan også få rådgivning over telefonen via tlf. 22 99 38 18.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

”Et apostolisk fællesskab går tabt”

Danmarks katolske kvindeforbund blev offer for foreningsdøden.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

FORENING SARBJEDE Anledningen var vemodig, men alligevel blev Dansk katolsk Kvindeforbunds (DKKF) sidste arrangement en både glad og opløftende oplevelse for de godt 20 kvinder der deltog i en weekend fra den 26.-28. oktober på Magleås.

Efter flere tilløb til nedlæggelse af foreningen besluttede den ekstraordinære generalforsamling den 9. juni i år enstemmigt at nedlægge foreningen efter længere tids tilbagegang. ”Det har vist sig svært at holde sammen på en landsforening, og beslutningen blev taget, fordi kræfterne ikke længere slog til”, siger foreningens afgående forkvinde Lisbeth Poulsen. ”Der er en helt anden foreningskultur i dag. Mange kvinder er ikke interesserede i en samlet pakke – men mere enkeltarrangementer. Derfor føler de sig heller ikke rigtig ansvarlige for at bakke op om foreningens arrangementer”, siger Birgit Clausen, der i flere perioder i nulserne var forkvinde for DKKF.

Kvindeforbundet har gennem årene arrangeret mange weekender i Vadstena og Averbode. Der har været foredragsarrangementer og weekender i Nüttschau, hvor man mødtes med katolske kvinder fra Tyskland, og man har været til Katholikentag i Tyskland. Her blev der knyttet livslange venskaber og mange oplevede det katolske fællesskab på tværs af grænserne.

Christian Noval fejrede sammen med deltagerne en messe for foreningens nulevende og afdøde medlemmer, hvor der blev

takket for 93 år med mange gode oplevelser. I messen blev der blandt andet bedt for verdens kvinder – især dem der har det svært.

”Det er trist, at DKKF nedlægges i en tid, hvor pave Frans advokerer for kvindens større synlighed i Kirken. De værdier DKKF byggede på, har det danske samfund i høj grad brug for”, sagde biskop Czeslaw i sit budskab til foreningens medlemmer. Det er et apostolisk fællesskab, der nu går tabt, sagde pastor Jan Ophoff, en af foreningens tidligere åndelige vejledere, i en hilsen til festmiddagen. Her var der også en særlig tak til John Toft, der fulgte foreningen helt til dørs og støttede den i mange praktiske ting.

En række stærke og farverige kvinder har præget foreningens historie og her huskes særligt Tove Rasmussen, der var cand. polit. Hun var stærkt socialt engageret og oprindelig marxist, men konverterede i sin ungdom til Den katolske Kirke. Efter krigen videreuddannede hun sig i teologi ved universitetet i Louvain, hvor hun blev lic. theol. I mange år var hun sekretær for Karen Blixen, som hun udgav flere bøger om. Hele sit liv var hun stærkt engageret i kvindernes sag. Hun var forkvinde for DKKF fra 1964-1970 og var i en periode også med i bestyrelsen for WUCWO – den internationale katolske kvindeorganisation. Tove Rasmussen, der døde i 1986, var ugift og havde ingen livsarvinger. Hun testamenterede sine midler til DKKF.

Gennem alle de mange år har kvindeforbundet betydet meget som fællesskab for

Deltagerne i DKKFs sidste arrangement på Magleås fra den 26. til den 28. oktober.

Foto: Lisbeth Rütz.

katolske kvinder. Det formulerede Birgit Clausen så fint ved festmiddagen: ”Som katolske kvinder kan vi føle os som den lille mælkebøtte. Somme tider er vi som den lille ensomme mælkebøtte i plænen, en slags ukrudt. Det er, som om at vi – med vores tro og meninger – ikke passer ind i det, der kan accepteres. Det kan være blandt vore naboer, på vores arbejdsplads, i samfundet og måske ind imellem også i Kirken.

Men andre steder – i andre situationer – trives vi. Vi har mulighed for at få næring til vores liv, der er andre kvinder, der støtter os. Solens stråler gør os godt, Guds kærlighed til os er næring. Og vi ved godt, hvor vi skal vende os hen for at få åndelig næring – vi vender os mod Jesus Kristus, hans Kirke og sakramenterne og andre troende.”

Selv om vi nu skilles, hører vi alligevel sammen, blev der sagt ved aftenbønnen om lørdagen. Nu hvor foreningen er definitivt lukket, lever nogle af aktiviteterne videre.

Den meget velbesøgte retræte, som holdes hvert år på Dalum Kloster, fortsætter, lige som medlemmer fra foreningen fortsat vil engagere sig økumenisk i Kvindernes internationale bededag.

Sådan fordeles DKKFs midler

Foreningens midler fordeles med 300.000 kr. til Caritas til projekter som tilgodeser kvinder og børn, 100.000 kr. til Katolske Menighedsplejer til sommerlejre på Klitborg til nogle fripladser for enlige mødre med børn og resten – omkring 100.000 – til Ansgarstiftelsen øremærket pigers deltagelse i VUD og lign.

Tillykke med fødselsdagen

I anledning af pastor Stephen Holms 75 års fødselsdag lørdag den 10. november.

Tekst: Casper Thorup

MÆRKEDAGE Prædik ordet, stå frem i tide og utide, overbevis, irettesæt, forman, tålmodigt og med stadig undervisning! (2 Tim 4,2)

Ordene fra kapitel fire i Paulus andet brev til Timoteus kunne ligeså godt være sagt af Skt. Montfort til de fremtidige medlemmer af hans orden og i den grad også til P. Stephen Holm. Enhver der har hørt Stephen prædike må indrømme at han har fået en stor nådegave. En gave, som der i den grad er brug for i dag, for ”Hvordan skal de tro på ham, som de ikke har hørt om? Hvordan skal de høre, uden at nogen prædiker?” (Rom 10,14). Og han er i den grad ”ivrig efter at forkynde evangeliet” (Rom 10,15).

Derfor kan sidste par år ikke have været de nemmeste i hans liv som præst. At blive afvist og til stadighed ekskluderet fra at gøre det, man brænder mest for, og så endda af dem, man har arbejdet iblandt, ville gøre ondt på de fleste mennesker. Men som Jesus sagde ”en discipel står ikke over sin mester, og en tjener ikke over sin herre. Det må være nok for en discipel, når det går ham som hans mester, og for en tjener, når det går ham som hans herre. Har de kaldt husbonden Beelzebul, hvor meget snarere da ikke hans husfolk?” (Matt 10,24-25) Og

Paulus siger også ” Men du, hold altid hovedet koldt, bær dine lidelser, gør din gerning som evangelist og fuldfør din tjeneste! (2 Tim 4,5) Det må man sige Stephen har gjort! For pensioneret eller ej, ’bandlyst’ eller ej, så kan han ikke lade være med at prædike evangeliet, ”Kristi kærlighed tvinger” som Paulus siger.

Man kunne jo godt mene, at man som kristen og særligt som montfortaner bare skal finde sig hvad som helst, det gjorde både Jesus og Montfort trods alt. Det er så nemt at sige til andre: ”Bær dit kors!” Ikke desto mindre har Jesus også sagt ”Hvis din broder forsynder sig imod dig, så gå hen til ham og drag ham til ansvar på tomandshånd. Hører han dig, så har du vundet din broder. Hører han dig ikke, så tag én eller to med dig, for på to eller tre vidners udsagn skal enhver sag afgøres. Hører han heller ikke dem, så sig det til menigheden, og vil han ikke engang høre efter menigheden, skal han i dine øjne være som en hedning og en tolder. (Matt 18,16-18). Tomandshånd gik så som så. Så med vidner – stadig ingen ændring. Til sidst til Kirken, i Rom, hvor der i første omgang ikke var nogen hjælp at hente. Løs det internt! Men som min gamle tysklærer sagde, ’Einmal ist keinmal! Anden gang til

Rom, på højere niveau. Og efter en proces, hvis tidsperspektiv overgår selv de offentlige myndigheder i Danmark, kom der endelig en forløsning.

Pastor Stephens liv som præst de seneste par år er som taget ud af Paulus brev ”Under mit første forsvar kom ingen mig til hjælp. Alle svigtede mig. Gid det ikke må blive tilregnet dem! Men Herren stod mig bi og gav mig kraft til at fuldføre min forkyndelse af budskabet, så at alle folkeslagene kan få den at høre, og jeg blev udfriet af løvens gab. Ja, Herren vil fri mig fra alt ondt og bringe mig frelst ind i sit himmelske rige. Ham være ære i evighedernes evigheder! Amen. (2 Tim 4,16-18).

Aftenen før jeg skrev ovenstående, diskuterede Stephen og hans medbror Poul-Erik under middagen med deres sædvanlige gode humor, hvem af dem, der mon først skulle af sted til evigheden. Selvom de er uenige om rækkefølgen, er en ting sikkert: Når man fylder 75 år – er nedtællingen begyndt! Derfor ligger korsene til gravene allerede klar i kælderens. Der går forhåbentlig mange år før nogen af dem skal ”bryde op” men følgende ord kunne sagtens passe på Stephens 75 års fødselsdag ”Jeg har stridt den gode strid, fuldført løbet og bevaret troen. Nu har jeg retfærdighedens sejrskrans i vente, som Herren, den retfærdige dommer, på den dag vil give mig – og ikke mig alene, men alle dem, som har glædet sig til hans tilsynskomst.” (2 Tim 4,6-8)

Stort tillykke til pastor Stephen Holm med hans 75 år!

Informationschef:

Niels Messerschmidt
(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Palle Vinther,
annoncer@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.:

Pastor Casper Baadsgaard-Jensen,
pastor Minh Quang Nguyen, Marcelino
Gauguin, Nik Bredholt, Bernadette
Preben-Hansen, Sankt Vincent
Grupperne, Casper Thorup
og Jesper Nikolaj Christensen

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel
Kongevej 15, 1610 København V, tlf.:
33 55 60 40
kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail:
redaktion@katolskorientering.dk.
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt.
Alle katolske husstande kan få bladet
tilsendt gratis.

Udgiver:

Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej
15, DK 1610 København V.

Tryk:

Greentech Rotaprint – distribueret
oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Det pastorale

I KO nr. 10 havde Paul Jørgensen et læserbrev med interessante perspektiver vedr. uddannelsesmæssige forhold for katolske præster her og i udlandet, cølibat samt økonomiske perspektiver i forbindelse med uddannelse af vore præster.

Jeg kan godt forstå hans hensigt: at have og fastholde kvalificerede præster i bispedømmet; men jeg savner mere fokus på den pastorale uddannelse, fordi det pastorale arbejde udført i dagligdagen er dét som bærer en levende kirke, en kirke for alle troende, en kirke, der ikke ekskluderer, men lader alle med deres evner og muligheder deltage og i langt højere grad varetage et ansvar. Hvor er vi henne, hvis det ikke er muligt at skifte det ildelugtende vand på slatne blomster, uden at præsten skal involveres? Hvor er vi henne, hvis præster bliver udbrændt pga. overvældende byrder af administrativ karakter, som ikke-gejstlige kunne varetage? Mennesket vokser i sit kirkelige tilhørsforhold gennem ansvar, ikke blot i deltagelse i sakramenter. Et videre forhold, der er en ganske væsentlig ting i det pastorale arbejde, som Paul Jørgensen ikke kommer ind på, er vigtigheden af åbenhed – i forhold til drøftelser og beslutninger i råd og ledelsesfora, om der så er tale om lokale eller Rombeslutninger. Selvom det igen og igen bliver fremført, at Kirken ikke er et demokratisk foretagende, så skulle være unødvendigt at påpege, at åbenhed spiller en ganske vigtig rolle i dansk kultur.

Jeg sætter min lid til, at Pastoralrådet prioriterer præsternes uddannelse, herunder drøfter muligheder for en uddannelsesmæssig overbygning i pastoralt arbejde med udgangspunkt i dansk katolske forhold, i sikker forvisning om at der tillige bliver bedt om Helligåndens gaver. *Marianne Meyer, 3600 Frederikssund*

Aldrig igen

Hvis Den katolske Kirke skal rette op på sit p.t. mindre gode internationale renommé samt ikke risikere efterhånden at pådrage sig øgenavnet "overgrebskirken", så vil det være mit forslag, at følgende to ting er noget af det, der først og fremmest skal til:

- 1) Forestillinger om at kirken i retslig henseende er en slags parallelsamfund til det verdslige retsvæsen må helt undgås.
- 2) Cølibatskravet for verdenspræster burde ophæves.

Ad 1) En væsentlig årsag til at et utal af overgrebssager har kunnet blive mange år gamle, før de kommer frem i lyset, synes at være, at katolikker gennemgående har været alt for autoritetstro og i den slags sager kun har henvendt sig til en kirkelig myndighed i stedet for til en verdslig. For på denne måde risikeres det jo altid, at også personer, der ønsker at dække over sagen, f.eks. den indklagede selv, bliver bekendt med anmeldelsen på et så tidligt stadium, at det giver dem mulighed for at hæmme eller helt forhindre opklaringen.

Forældre til børn, der f.eks. fortæller, at præsten har været "underlig", eller voksne, der selv har været ude for noget, bør derfor straks gå til politiet, og vel at mærke kun til politiet. For den hurtige og effektive retsforfølgelse i tilfælde af, at straffeloven er overtrådt, vil efter al sandsynlighed være noget af det, der har størst præventiv virkning over for fremtidige tilfælde.

Kun hvis politiet vurderer, at sagen ikke er alvorlig nok til at høre under straffeloven, bør en henvendelse til en kirkelig myndighed (eller eventuelt til kommunen) derefter kunne komme på tale.

Ad 2) Det er smukt, at der findes troende, der som medlem af en orden ønsker at vie deres liv til Gud alene og at indleve sig i den fra jordnære og praktiske familiehensyn uafhængige og ganske særlige spiritualitet, som dette muliggør, og som også kan være til berigelse for både gejstlige og lægfolk uden for ordenerne. Men det kunne godt se ud som om, at cølibatskravet til samtlige præster ikke er nogen helt god idé.

For hvis nu der findes heteroseksuelle præster, der faktisk ville have haft det klart bedre som gifte mænd, eller homoseksuel præster, der ret beset burde have levet i et registreret parforhold, så kunne man jo godt forestille sig, at dette kunne forårsage sådanne ubalancer på det personlige plan hos disse præster, at der heri kunne ligge en væsentlig del af forklaringen på overgrebssagerne. Ophævelsen af cølibatskravet til verdenspræster kunne derfor også være et meget vigtigt tiltag inden for bestræbelserne på at forebygge fremtidige tilfælde.

Niels la Cour, 3460 Birkerød

Tak til vores kor

Jeg kom ind i kirken kl. godt 19 i fredags på kulturmatten. Jeg satte mig og lidt efter kl. 19.30 startede den mest vidunderlige musik annonceret i programmet som Ave Maria gennem tiden, "Koret ved Sankt Ansgars Kirke opfører eksempler på musikalske fortolkninger af den klassiske katolske bøn Ave Maria".

Det blev en meget skøn time med den dejligste og bevægende musik ved vores organist, kor og solister. Der var ret så fyldt i kirken og en meget stille og andægtig stemning. Jeg så andre end mig selv tørre en tåre bort.

Så en stor tak til alle jer der medvirkede.

Henriette Chartier Lund, 2100 København Ø

Betyder kristendommen kun lidt?

En kommentar til artiklen skrevet af Poul-Erik Magnussen i KO nr. 12. 2018.

Det er yderst unfair af dig Poul-Erik Magnussen, artiklens forfatter, at drage så kontroversiel en konklusion alene på baggrund af en yderst begrænset og tvivlsomt gennemført dansk undersøgelse med deltagelse af kun 147 respondenter! Ud af de 2.814 mulige som købte deres pilgrimspas gennem foreningen Santiagopilgrimme. Det rammer hårdt, når du konkluderer om så vigtigt et motiv, alene på baggrund af en meget lille skare deltagere og konkluderer på baggrund af svar fra kun 4 %.

Du er simpelthen for ensidig, og din artikel er utroværdig!

Hvor har du egentlig din påstand fra om, at Santiagopilgrimme kalder sig for ikke-kristen forening. Det fremgår ikke af deres hjemmeside og slet ikke i samværet med dem. Eller har du tilfældigvis selv spurgt dem?

Du nævner godt nok undersøgelsens højeste svarprocent på ca. 35 % eller de 51, som svarede, at det er tid til refleksion de søger når de drager til Santiago de Compostella. Men du gør meget lidt ud af det og fortolker det meget ensidigt.

Som erfaren katolsk pilgrim, kan det ikke være dig helt ukendt, at det er den samme tid og mulighed for eftertanke, *et helligt rum* for bøn og refleksion en katolsk pilgrim motiveres af når han skal af sted;

For pilgrimsvandring er en personlig vej til mødet med Gud og sker gennem en bodsgang for synd, glade gang gennem verden som et mirakel, er følgen af Jesus fodspor eller ved bevidstgørelse af kristen identitet. (*uddrag af artikel På Herrens mark KO. Nr. 13. 2016. s.9.*)

Den lutherske Kirke afviser officielt pilgrimsvandring, de har ingen tradition for dem og har derfor begrænset viden om pilgrimsspiritualitet. De dyrker dog pilgrimsvandring i stor stil, men det er stadig noget nyt for dem.

Det er derfor urimeligt af dig at forvente et velafgrænset og kristent motiv af en, som ikke kender ret meget til formål med pilgrimsvandring. Gad vide om du altid er sikker på dit formål med pilgrimsvandringen.

Og hvem ville forresten ikke være stolt over at have gennemført 800 km på gåben.

Men er det alligevel ikke meget bemærkelsesværdigt, at en ikke katolsk forening kalder sig for Santiagopilgrimme. Santiago de Compostela er jo apostel Jacobs hvilested, og er et af de største pilgrimsmål i vores katolske verden.

Vorherre har en plan for os alle, en plan som vi ikke altid forstår eller er enige i. Han må for eksempel også have haft en god grund til den gang, han valgte en samaritansk kvinde ved brønden at bede om vand. (Joh 4,7-15)

Du er for hurtig og for hård i din konklusion i artiklen. Du sårer alle dem, som i sin søgen og uden at være helt klar over det, i virkeligheden ønsker at møde Vorherre. Ikke mindst er din tone nedladende i artiklen.

Du skal vide, at du ikke kun har såret santiagopilgrimme, men også os andre, katolske pilgrimme som kender og pilgrimsvandrer med santiagopilgrimme. For hvor to eller tre er forsamlet i mit navn, der er jeg midt iblandt dem. (Matt 18,20)

Beata Golubowski, Roskilde.

Svar

Det er beklageligt, hvis mit referat af en undersøgelse af danske pilgrimmes motiver for at gå pilgrimsvandring sårer dig, men det ændrer ikke ved det rent faktuelle i indholdet.

1) Foreningen af Danske Santiagopilgrimme omtaler samme undersøgelse på deres hjemmeside, og her hedder det ordret:

"Stadigt flere danskere sætter sig for at gå den spanske pilgrimsrute, Caminoen. Selvom det egentlig er en kristen tradition, er de danske pilgrimmes motivation for at vandre snarere at realisere sig selv og finde tid til refleksion i en stresset hverdag".

2) Af referatet af Foreningen af Danske Santiagopilgrimmes seneste årsmøde gengivet for foreningens hjemmeside hedder det ordret under punkt 9,3 i referatet i en udtalelse fra formanden, Vibeke Mørdrup: "Vi er ikke en kristen forening, men mange medlemmer, tror jeg, er kulturkristne."

Så hvad der er unfair i gengivelsen af omtalte undersøgelse, samt konstateringen af, at Foreningen af Danske Santiagopilgrimme opfatter sig selv som en ikke-kristen forening, forstår jeg simpelthen ikke. At du - som jeg forstår af dit læserindlæg - har helt andre motiver for at gå pilgrimsvandring, dækker altså ifølge Foreningen af Danske Santiagopilgrimmes egen information langt fra flertallet af deres medlemmer.

Guds fred og alt godt, Poul-Erik Magnussen, www.jakobsvejen.dk.

Præstemangel

I store dele af verden er det åbenbart, at der mangler præster, og sådan har det været i efterhånden mange år. Umiddelbart er der to problemer, som der skal findes svar på.

Det første er, at der er for få kald. Det er der flere årsager til. Cølibatet er en hindring. Kun få kan tilsyneladende forestille sig at leve et helt liv uden den glæde, det er at have en ægtefælle og børn. Menneskelig erfaring viser os, at en væsentlig forudsætning for et godt liv er et liv sammen med andre mennesker. Kirkeretten har regler for uddannelse af præster. I Canon 247 står der, at de studerende skal vejledes om de særlige vanskeligheder der er, når man lever i cølibat; det må vel gælde for både mænd og kvinder - præster, munke og nonner? Men vejledningen skal vel gives før uddannelsen begynder? Jeg husker et interview med en katolsk præst i radioen for nogle år siden, om han dog ikke havde været forelsket i en pige i sin gymnasietid? Han svarede: "Nej". En sådan mand har måske ikke problemer med cølibatet, det er hans held. På vor danske synode i 1969 havde vi efter biskop Martensens opfordring en vejledende afstemning om vor holdning til at afskaffe det tvungne cølibat. Der var et overvældende flertal for at give mulighed for gifte præster.

For det andet: På grund af de få præster er det vist ikke almindeligt at børn og unge kender en præst uden for den ugentlige søndagsmesse. I mit barndomshjem havde vi besøg af præster ved mange lejligheder, fx ved familiefester eller bare en almindelig hverdag. Vi der gik på katolske skoler havde lærere, som også var præster. Præsterne forberedte os til første kommunion og firmelse. Præsterne var hyppige deltagere ved møderne i sognets ungdomsklub. Vi kunne møde præsterne under uformelle omstændigheder. Hvis man ikke kender præster som også almindelige mennesker, så kan det være svært at se sig selv i det arbejde. Om livet som præst har jeg mødt spørgsmålet: Hvad laver en præst, når han ikke gør tjeneste i kirken?

Præsternes kvalifikationer er et selvstændigt spørgsmål. Dels er det ønskeligt, at vore præster er veluddannede. Dels har alle lokale menigheder et selvfølgelig ønske om, at der er en præst til at fejre søndagsmessen. Disse to ønsker kan være i konflikt med hinanden; det er i øvrigt et problem, som vi har fælles med folkekirken. Folkekirken har en § 2- ordning, hvor ikke faguddannede teologer under særlige omstændigheder kan søge embede i folkekirken, denne ordning søges nu udvidet. Det kunne vi måske lære af?

I den gældende kirkeret bestemmes det i Canon 511: "I ethvert bispedømme skal der dannes et pastoralråd - for så vidt de sjælesørgiske forhold taler for det - hvis opgave det er under biskoppens autoritet, at undersøge, rådgive og foreslå (investigare, perpendere atque ... proponere). praktiske følger for forhold, der handler om det pastorale arbejde i bispedømmet." (Min oversættelse). På den baggrund er det selvfølgelig, at vort pastoralråd "undersøger og rådgiver" den danske biskop. Med hensyn til præsteuddannelsen har biskoppen et vist råderum, fx er det vist sådan, at ikke alle vore præster kan latin, jf. Canon 249, som de bør kunne - eller? Med hensyn til cølibat bør Den nordiske Bispekonference orientere sig om lægfolkets holdninger. Sagen drøftes jo også i andre dele af Kirken. Pave Frans kan ikke være uvidende om drøftelserne.

Paul Jørgensen, 2300 København S.

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Åbningstider:
Tirsdag, onsdag og torsdag
fra kl. 13.00-17.00

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Det handler om tillid og tryghed
når du skal vælge bedemand...

Familiefirma
grundlagt
1914
Vores erfaring
din tryghed

Kristian Petersen May-Britt Petersen Anders Petersen

Folmer Olsen
BEGRAVELSESFORRETNING

Tlf. 98 12 15 57

Vesterbro 61 · v. Gåsepigen · Aalborg

Danske
Bedemænd

Annoncer

For booking af annonce, indstik eller yderligere information, kontakt venligst Palle Vinther, tlf. 50 56 09 49 eller annonce@katolskorientering.dk.

Palle Vinther

KO's annoncekonsulent står klar til at hjælpe dig med dine annoncemuligheder.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

MobilePay

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Mere synlighed ?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 12.500** katolske læsere. Kontakt os på annonce@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk

Academicum Catholicum indbyder: Galilei og Den katolske Kirke

Foredrag onsdag den 21. november kl. 19
ved civ.ing. Ivar A. L. Hoel

Den katolske kirkes behandling af den moderne fysiks fader, Galileo Galilei (1564-1642), er igen og igen blevet brugt som argument for at Kirken er modstander af videnskab og fremskridt. Hvad blev han egentlig dømt for – og hvorfor blev han dømt, når han, som vi alle ved i dag, havde ret?

Diskussionen om forholdet mellem tro og videnskab starter for alvor med "sagen Galilei". Var han en "videnskabens martyr" eller er historien om Galilei og Kirken mere kompliceret end som så? Og den kommission, der skulle studere Galilei-sagen forfra, som Johannes Paul II annoncerede i 1979, har den fuldt ud rehabiliteret ham? Er der paralleller til andre sager i Kirkens historie?

Sted: Pejsestuen, Niels Steensens Kollegium og med indgang gennem St. Augustins Kirke Jagtvej 183D.

Arrangør: Academicum Catholicum.

Bønnens Apostolat

November 2018

I denne måned beder vi for hele verden med særligt fokus på fredens tjeneste – at kærlighedens og dialogens sprog altid må sejre over konfliktens sprog.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINIE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: 75 18 18 08

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Bedemand H.J. Madsen

- tilid gennem 4 generationer

Døgnvagt:
86 12 28 66

Michael Madsen Lars Kingo

Aarhus
Jægergårdsgade 17 -19

www.bedemand-madsen.dk

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 14, som udkommer den **30. november 2018** skal være KO i hænde senest den **12. november 2018**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 15, som udkommer den **21. december 2018**, skal være KO i hænde senest den **3. december 2018**.

At gå med Gud

Indtryk fra pilgrimstur til Donegal i Irland.

Tekst: Jesper Nikolaj Christensen

BARFODET I Donegal, Irland, er Lough Derg godt isoleret fra omverdenen. I søen ligger der mere end 20 småøer, men det er på Stationsøen, at verdens hårdeste pilgrimsfærd starter. Tre dage uden mad, søvn og sko.

Ved ankomst til øen fik jeg at vide, at mobilen skulle forblive slukket under hele opholdet. Derefter blev jeg henvist til mit gemak, hvor jeg skulle tage skoene af. Ligesom mobiltelefonen var sko bandlyst, indtil jeg var færdig. Jeg fandt min køjeseng, lagde mine ting og tog sko og strømper af. Barfodet gik jeg rundt på det kolde gulv. Nu var min pilgrimsfærd startet.

Stationerne

Vi blev samlet i kirken. Alle 144 pilgrimme. Præsten fortalte, hvad der skulle forgå de næste par dage. Derefter startede vi første station (ud af ni). Jeg skal være ærlig og indrømme, at jeg ikke havde forstået begrebet stationer, men en præst satte mig ind i det.

Efter kirken går man til St. Patricks kors, hvor man knæler og siger Trosbekendelsen, Fadervor og Hail Mary, (jeg sagde de to første på dansk, og den sidste på engelsk). Dernæst går man videre til St. Brigids kors, hvor man ligeledes knæler, beder, stiller sig foran korset og forsøger djævelen. Så går man fire gange rundt om basiliken, der efter sigende er bygget oven på indgangen

til Skærsilden, mens man beder. Derefter er det over til bodscirklerne, som man først går tre gange rundt om i bøn, så knæler man og beder, så går man ind i cirklen, går rundt tre gange i bøn, og så knæler man foran korset i midten af cirklen og beder.

Der er en hel del knælen involveret. På sten. Man er oppe og nede mange gange på en dag. Folk bløder.

Man ender ved søen, hvor man både knæler og står. Det var mit yndlingssted. Så tilbage til St. Patrick og til sidst ind i basiliken, hvor en ny bøn siges. Og således slutter en station.

Når man er færdig, har man sagt Fadervor 103 gange, Trosbekendelsen 30 gange og Hail Mary 367 gange.

Det tog mig 1,5 time første gang. Jeg var så stolt. Jeg var færdig. Der var ”mad”, når vi var færdige. En anden pilgrim stoppede mig og forklarede venligt, at jeg kun havde lavet én station. Jeg skulle lave tre inden aftenmessen. De to andre gik stærkt. Jeg var sulten. Tanken om mad drev mig fra det ene

kors til det næste. Ikke så guddommeligt og poetisk som den første station.

Straf

Man faster fra kl. 24 dagen før, man tager ud på øen, så jeg var godt sulten.

”Maden” bestod af toastbrød. Og te. Ingen smør. Ingen syltetøj, ingen sukker eller mælk.

Ved aftenmessen sagde præsten noget vigtigt. Hensigten med at vi blev frarøvet mad og søvn og varme, var ikke at straffe os. Det var fordi, når sulten og søvnen og kulden blev overvundet, så var der kun det spirituelle tilbage. Så var det kun dig og Gud. Og selvom det var hårdt, bad han os endnu engang om at holde os vågne, og hvis en af vores brødre eller søstre sov, så skulle vi vække dem.

Således begyndte vigilien. Der skulle laves fire stationer den nat. 144 mennesker gik rundt i kirken og bad. En udvalgt person ”bad for”, hvorefter vi færdiggjorde

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks stregkode

42512
 Afsender: Katolsk Orientering
 Katolsk Orientering · nr. 13
 9. november 2018 · 44. årgang

MASKINEL MAGASINPOST

POST
 PP
 DANMARK

bønnen i kor. Der var noget magisk over 144 mennesker, der slæbte sig rundt med søvnen som følgesvend, messende i kor, på bare fødder. Når en pilgrim satte sig på bænken, var der altid en anden, der kærligt fik personen op og med. Når en station var fuldført, havde vi 30 minutters pause. I ventrummet var der all you can eat, af hvad de andre pilgrimme kaldte Lough Derg-suppe, som bestod af kogt vand. Jeg brugte det til at varme mine tæer med. Sommeren i Irland er ikke som i Danmark. Og slet ikke i nordvestirland. Jeg frøs. Natten var hård, fuld af regn og blæst. En kvinde gav mig sin regnfrakke. De fleste pilgrimme var kvinder mellem 50 og 60 år. De tog afsted, fordi det var blevet tradition, og tog de ikke afsted, ville der ske noget slemt, mente de. Nogle gjorde det for andres skyld, for at lindre deres smerte. Der gik en historie om en kvindes barn, der havde kræft, og så var mosteren taget på Lough Derg, og barnet var blevet rask. Der var også unge mennesker. De gjorde det af nysgerrighed. Af respekt for deres forældre. Af respekt for deres religion. Fordi de gerne ville holde troen i live.

Den næste dag var den hårdeste. Efter 24 timer uden søvn, med tæer du kunne fryse en bøf på og ikke andet end varmt vand i maven, skulle vi lave vores station uden dørs. Og den irske sommer havde den dag valgt at vise sig fra en af sine mindre charmerende sider. Mens jeg gik rundt på de isnende kolde sten, med regnen piskende ind i ansigtet og en vind, der forsøgte at blæse mine knogler ud af kroppen, tænkte jeg, at indgangen til Skærsilden måtte være her. Det gav god mening.

Ud over stationen, der nærmest blev lavet i løb af alle, var der ikke meget andet at lave end at forsøge ikke at sove. Jeg var for træt til at læse, hver gang jeg satte mig i

en stol, gled mine øjne i, jeg vandrede hvileløst rundt.

Senere var der igen toast og te. Mens herlighederne blev indtaget, snakkede jeg med de andre. Der var en ældre kvinde, hvis sønner havde forladt troen. Hun var kommet for at bede Gud om at vise dem vej tilbage. En ung mand havde mistet livet til alkohol og kriminalitet. Hans mor havde taget ham med til et kloster i Slovenien. Han fortalte sin livshistorie. Jeg græd under vores samtale, jeg ved ikke, om det var kulden, sult, søvnmangel, eller måske jeg bare blev rørt af hans fortælling. Han havde overvundet et misbrug, men på en utraditionel måde. Han havde valgt troen, og i troen havde han fundet alt det, som jeg holder allermost af: ydmygheden, næstekærligheden og at kunne tilsidesætte sig selv og egne behov. I en verden hvor det hele handler om mig, mig, mig, var han et frisk pust af gamle værdier.

Højdepunkterne på andendagen var messerne. Præsterne var i god form og fortalte anekdoter. De holdt os vågne. Kl. 21 var der aftenmesse. Kl. 22 måtte vi gå i seng og sove. Vi havde klaret det. Der var en station tilbage næste morgen. Men det var ubetydeligt. Da søvnen kom, var den dyb og behagelig.

Taknemmelighed

Der var morgengudstjeneste kl. 7. Jeg vågnede af mig selv kl. 5.

Og det var her, søndag morgen lidt over fem, helt alene, da jeg stod i søen mens solen kravlede op over Irlands bjerge, at jeg hørte Gud synge for mig.

Det lyder fjollet. Det er jeg klar over. Jeg er ikke sådan en Jesus-freak. Jeg er nok mere katolik-light. Men jeg kunne mærke ... noget, der var der sammen med mig.

Jeg startede min sidste station. Og jeg har

aldrig følt en lignende ro, jeg gik med Gud rundt om basiliken, hånd i hånd, i stille bøn, mens solen varmede fliserne under mig, og de andre pilgrimme langsomt kom til for at få den sidste kop Lough Derg-suppe og en sludder med sin næste.

Og måske det ikke var Gud, måske det var trætheden, der havde fået hold i mig, måske det var min hjerne, der spillede mig et puds, udmattet af sult og søvn og kulde. Men jeg følte intet andet end hengivenhed. Og en dyb kærlighed. Og mens jeg sidder her og skriver, får jeg tårer i øjnene, fordi jeg fik lov til at mærke det.

Den sidste gudstjeneste var næsten trist. Jeg så rundt på de andre. Vi har været noget igennem sammen, udkæmpet et slag, for vores sjæl. Vi har sammen husket, hvad det vil sige at mærke kærligheden.

Måske var det begynderheld, at jeg fik lov at gå med Gud. Måske jeg havde brug for at mærke kærligheden, og måske det var derfor, Han kom til mig.

Jeg mærkede det, fordi jeg skrællede alt det andet væk. Internettet, telefonen, kontakten til omverdenen, det materielle, det kødelige, og da jeg stod tilbage med kun det nødvendige, da lagde jeg også dét fra mig: føden, varmen, søvnen. Og først dér var jeg i stand til at mærke Gud.

Efter morgenmessen gik vi alle op for at tage sko og strømper på igen. Det var slut.

Om bord på båden på vej tilbage sang vi en salme i kor. Der var en melankoli over os alle. Noget var slut.

Så hvad tog jeg med mig fra Lough Derg? Mest af alt er min selvtillid steget. Fordi uanset hvordan jeg har det, hvor meget jeg giver mit selvhad lov til at løbe løbsk, så kan jeg ikke undgå at føle mig elsket, jeg kan ikke glemme solopgangen og at gå rundt om basiliken, hånd i hånd med kærligheden inkarneret. Jeg kan ikke lade være med at føle en dyb taknemmelighed.

Yderligere information: <https://booking.loughderg.org>, e-mail: info@loughderg.org.

Fremtrædende rolle til Scicluna i kampen mod overgreb

Vatikanets førende overgrebseksperter får en nøglerolle i forberedelsen af februars bispemøde om overgreb.

Tekst: Niels Messerschmidt

OVERGREB Den maltesiske ærkebiskop Charles Scicluna, som er blevet et symbol på Kirkens kamp mod præsters seksuelle overgreb – og som har stået i spidsen for sagerne mod Kristi Legionærs grundlægger p. Marcial Maciel og den skotske kardinal Keith O'Brien, blev som pavens udsending i begyndelsen af året sendt til Chile for at kortlægge omfanget af gejstliges overgreb i landet. Nu er han af pave Frans blevet udnævnt til en toppost i kuriens mest magtfulde kontor, Troselærekongregationen.

Den 59-årige ærkebiskop, som har en doktorgrad i kanonisk lov, har i ti år fungeret som *promotor iustitiae* (chefanklager) tilknyttet Troselærekongregationen. Scicluna forlod Vatikanet i oktober 2012 for at virke som hjælpebiskop på Malta og blev tre år senere forfremmet til ærkebiskop for bispedømmet.

Selv efter sin udnævnelse til hjælpebiskop af Malta var Charles Scicluna fortsat den person paven kontaktede, når Kirken skulle undersøge og tackle højtprofilerede overgrebssager, og gennem dette arbejde har Scicluna opbygget et ry for at behandle overgrebsofre med respekt og medfølelse og ved sin vedholdende insistens på, at kirkeledere er nødt til at reagere på overgrebsanklager på en ansvarlig og tydelig måde.

Lyttende og handlekraftig

Charles Scicluna, som Benedikt XVI i sin tid tilknyttede Troselærekongregationen,

blev i 2015 udnævnt af pave Frans til at stå i spidsen for et nyt, syv mand stort organ, der skulle behandle appelsager fra præster anklaget for at have begået seksuelle overgreb. I februar 2018 fik Scicluna til opgave at rejse til Chile for at indsamle talrige vidnesbyrd om overgreb og mørklægningen af disse, som skulle have fundet sted gennem flere årtier. Den to tusind sider store og detaljerede rapport fra Sciclunas hånd resulterede efterfølgende i, at alle Chiles 34 katolske biskopper tilbød at træde tilbage, så pave Frans hurtigt kunne foretage de nødvendige ændringer i den lokale kirkelige ledelse.

Den maltesiske ærkebiskop, som pave Frans har stor tillid til, viste sig endnu

Ærkebiskop Charles Scicluna af Malta ankommer til Osorno i Chile den 14. juni som led i en pastoral mission, der skal hele sårene i kølvandet på en præstelig overgrebskrise. Foto: CNS, ærkebispedømmet Santiago.

engang at være den mest velegnede og driftssikre mand til at håndtere denne form for delikate sager, og Sciclunas udnævnelse den 13. november er uden tvivl et resultat af hans tilbundsående undersøgelse af forholdene i Chile.

Vatikanet oplyser, at Scicluna sideløbende med sit nye hverv i Troselærekongregationen vil fortsætte som ærkebiskop af Malta.

Ingen anden vej til ydmyghed

Flere iagttagere mener, at ærkebiskop Scicluna i sin tilbagevende til Troselærekongregationen som deputeret sekretær kommer til at spille en helt afgørende rolle i organiseringen af februar måneds møde i Vatikanet om overgreb, hvortil paven har indkaldt samtlige formænd for verdens bispekonferencer.

Under ungdomssynoden i oktober bad journalister Scicluna om at give en status på de drøftelser, som havde med behovet for en større ansvarlighed blandt biskopperne i håndteringen af overgrebssager, og i forbindelse hermed nævnte Scicluna, at biskoppers ansvarlighed vil være på agendaen på overgrebsmødet i februar.

”Vi ved, at der knytter sig store forventninger til større ansvarlighed”, sagde han. ”Men på spørgsmålet om hvordan vil det udvikle sig, tror jeg vi er nødt til at stole på, at pave Frans vil udvikle et system, hvor større ansvarlighed er i centrum”.

”Vi biskopper har indset, at vi ikke alene er ansvarlige over for Gud, men også for vort folk”, og ansvarlige ikke kun for det, de gør, men også hvad de undlader at gøre, når det gælder ”forvaltning” og beskyttelse, sagde han.

Krisen i Kirken forårsaget af de vedvarende afsløringer og anklager ”er et meget vigtigt øjeblik” for alle i Kirken, fordi ”det skal gøre os virkelig, virkelig ydmyge”, sagde ærkebiskoppen til journalisterne. ”Men der er ingen anden vej til ydmyghed end gennem ydmygelse, og det er en stor ydmygelse, som vil gøre os ydmyge, håber jeg”, siger Scicluna.

mennesker op for at se og ære hende.

Thérèse af Lisieux’ popularitet skyldes især hendes enkle spiritualitet og budskab om ’den lille vej’ til Gud: Livet som kristen handler først og fremmest om at acceptere sin egen svaghed og om at stole på Guds kærlighed. Det gælder ikke om at udføre store, heroiske gerninger, men om at gøre de små ting i hverdagen med stor kærlighed til Gud.

I tidsrummet 28. september til 12. november 2018 var hendes relikvier på et historisk besøg i de nordiske lande. Det skete sammen med relikvierne af hendes forældre Louis Martin og Zélie, som pave Frans helgenkårede som det første ægtepar i 2016. Besøget kom i stand på de nordiske biskoppers foranledning og ud fra ønsket om, at de nordiske katolikker fik mulighed for at lære disse tre moderne helgener bedre at kende som inspiration og hjælp til deres eget trosliv. NM

Læs mere om relikviernes besøg i bispedømmet 5.-12. november på side 5-7 i dette nummer.

Pastoralrådsmøde

Hvordan gør vi Kirken mere synlig i Danmark?

Læs mere på side

4

Kvindekongference

Polsk kvindelig teolog i Danmark.

Læs mere på side.

5

Relikvierne

En uge med familien Martin.

Læs mere på side

6-7

Thérèse og Norden

Fader John Udris prædiken.

Læs mere på side

8

Tre helgener besøgte Norden

Danmark var sidste stop på et 45 dage langt besøg i de nordiske lande af relikvierne af den hellige Thérèse og hendes helgenkårede forældre.

VALFART Hun har været død i 121 år og hun nåede kun at være nonne i få år inden hun døde af tuberkulose i 1897. Selv om hun kun blev 24 år, er hun i dag en af Den katolske Kirkes mest populære helgener og hun blev i 1997 udnævnt til kirkelærer.

Efter at have opholdt sig det meste af sit liv i Normandiet, de sidste ni år af sit liv bag det lokale karmeliterklosters mure, er Thérèse af Lisieux efter sin død berejst som kun få, og de sidste tyve år har de jordiske rester af hende besøgt mere end 60 lande. Interessen for at få besøg af dem er stor, og overalt hvor relikvieskrinet udstilles møder tusindvis af mennesker op for at ære hende og bede ved relikvieskrinet. Da hendes relikvier var på rundtur i Storbritannien i 2015 mødte omkring en kvart million

Biskop Czeslaw Kozon i færd med at tilryge Thérèse af Lisieux' relikvieskrin i Sct. Mariæ Kirke i Aalborg, det første stop på relikviernes ugelange besøg i vort bispedømme.

KO mener

Sat på pause

USA's bispekonference holdt for nyligt deres plenarmøde i skyggen af de seneste overgrebsrapporter. Efter offentliggørelsen af Pennsylvania-rapporten har bispedømme efter bispedømme lovet at offentliggøre, hvad de kendte til, hvad der er blevet anmeldt og hvilke foranstaltninger man har iværksat. For at genvinde katolikernes tillid var bispekonferencen derfor presset til skulle træffe konkrete initiativer på mødet. Det var ventet, at biskopperne ville vedtage en fælles strategi for håndtering af præsters overgreb, biskoppers ansvarlighed og en forebyggelsesplan.

Stor var overraskelsen derfor, da det på mødets første dag blev meddelt, at Vatikanet havde bedt biskopperne om at undlade at stemme om to forslag, som havde med 'nultolerance' og biskoppers ansvarlighed at gøre.

Et omstridt emne i overgrebsdebatten er biskoppers ansvarlighed og hvordan man skal håndtere biskopper, der har sløret overgreb. Da biskoppen af Rom hierarkisk står over de andre biskopper, kan en bispekonference ikke på eget initiativ afsætte en biskop, og hvordan det praktisk skal ske er fortsat et kirkeretsligt spørgsmål.

Begrebet 'nultolerance' blev også strøget fra biskoppernes arbejdsplaner. Det skete med henvisning til, at Vatikanet ønskede, man afventer resultatet af bispemødet om overgreb i Vatikanet næste februar.

Vatikanet indvendte også, at begrebet 'nultolerance' i oplægget optrådte i samme afsnit, hvor andre former for overgreb også var omtalt, og at det var uhensigtsmæssigt at benytte samme hårde formulering i forbindelse med 'mildere former', fx økonomisk kriminalitet.

I en artikel i Crux spekulerer John Allen Jr. over motiverne bag Vatikanet ønske om at bremse de amerikanske biskoppers vedtagelse af en fælles strategi. En af grundene kan være juridiske problemer med de forslag, biskopperne skulle tage stilling til. En sådan opbremsning svækker yderligere tilliden til biskopperne; men skaden vil måske være større hvis de havde vedtaget forslagene og siden måtte trække dem tilbage, hvis beslutningerne viste sig at være i strid med kanonisk lov. I det lys er det måske bedre for biskopperne at vente med at vedtage gennemgribende foranstaltninger indtil de nye regler er på plads.

Ved plenarmødets afslutning blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skal arbejde videre med emnerne: en måde hvorpå man håndterer anklager mod biskopper (heri indgår et forslag om oprettelse af et lægmandsråd og et nationalt netværk for bispedømmeorganer), en standard for biskoppers ansvarlighed, retningslinjer for afsatte biskopper, nationale retningslinjer for offentliggørelse af navne på anklagede præster samt støtte til den igangværende udredning af sagen om den tidligere kardinal Theodore McCarrick.

Uanset udfaldet af de amerikanske biskoppers tiltag synes det mere og mere klart i lyset af Vatikanets intervention, at overgrebstopmødet i Vatikanet bliver målestokken for Kirkens oprigtighed til at gøre noget gennemgribende ved overgrebskulturen på internationalt plan. Mindre kan ikke gøre det.

NM

Præsident Duterte udviser ordenssøster

Menneskerettighedsaktivist udvises fra Filippinerne.

ASIEN Udvisningen af den 72-årige australske ordenssøster Patricia Fox fra Filippinerne står ved magt. Det stod klart efter at landets immigrationsmyndigheder i slutningen af oktober afslog at forlænge hendes opholdstilladelse. Det oplyste hendes advokat Maria Sol Taule på Facebook samme dag, og Patricia Fox har siden forladt landet. Patricia Fox arbejdede i næsten tre årtier som missionær i Filippinerne.

Som priorinde for Sisters of Our Lady of Sion har Patricia Fox gentagne gange kritiseret præsident Rodrigo Dutertes regering for at lade hånt om menneskerettigheder i landet, hvilket betød, at hun efterhånden blev en torn i øjet på de filippinske myndigheder.

Søster Fox har gennem sine 27 år i Filippinerne "ikke begået nogen fejl eller gjort noget ulovligt", udtaler hendes advokat og tilføjer, at "hun var elsket af

filippinerne".

"Med sine notoriske brud på menneskerettighederne" står den filippinske regering i sidste ende som taberen, hedder det i en fælleserklæring fra Taule og menneskeretsadvokaternes sammenslutning: "Fox vil fortsætte med at arbejde for menneskerettighederne og vil vende tilbage til Filippinerne når præsident Duterte og hans regering bliver erstattet af en regering, der er lydhør for kritik og arbejdet med mission og menneskerettigheder".

Patricia Fox blev anholdt i april på anmodning af Duterte på grund af hendes deltagelse i en "politisk demonstration" og måtte tilbringe natten i arresten. Hun var medlem af en undersøgende gruppe af filippinske og internationale menneskerettighedsaktivister, der ønskede at danne sig et overblik over situationen på den uroplagede ø Mindanao. I maj

Søster Patricia Fox siger farvel til en gruppe filippinske kvinder, inden hun blev tvunget til at forlade landet. Foto: Asianews.it.

2017 erklærede præsident Duterte øen i undtagelsestilstand.

De filippinske immigrationsmyndigheder vurderede Fox' arbejde med menneskerettighederne på Mindanao som værende "politisk virksomhed" og som en hindring for at kunne forlænge hendes opholdstilladelse. Herefter traf de beslutningen om at udvise hende. Fox' advokat Maria Sol Taule har – ligesom landets katolske biskopper – har det seneste halve år forgæves kæmpet for, at Patricia Fox kunne blive i Filippinerne.

NM

Præst og fader til Big Bang-teorien

Astronomer anbefaler at man omdøber Hubbles lov for at ære katolsk præsts banebrydende videnskabelige arbejde.

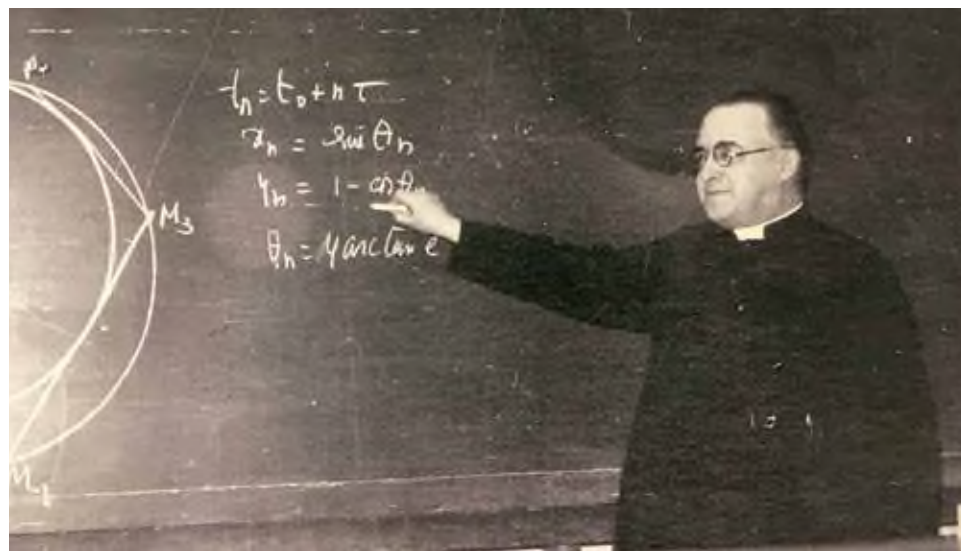
KOSMOLOGI Den belgiske katolske præst og videnskabsmand, pater Georges Lemaître (1894-1966), bør krediteres for sin medvirken til udviklingen af den moderne kosmologi, Big Bang-teorien om universets skabelse. Det mener Den Internationale Astronomiske Union (IAU), hvis medlemmer har stemt til fordel for at omdøbe Hubbles lov til Hubbles-Lemaîtres lov for at anerkende den vigtige betydning, den belgiske præst, astronom og professor i fysik har haft for udviklingen af den videnskabelige teori om universets udvidelse.

Hubbles Lov beskriver hvordan objekter i et udvidende univers fjerner sig fra hinanden med en hastighed, der er proportional med deres indbyrdes afstand.

"Som anerkendelse af den intellektuelle integritet og den uhyre vigtige opdagelse, som Georges Lemaître har gjort, er IAU glad for at kunne anbefale, at man ved universets udvidelse henviser til Hubbles-Lemaîtres lov", skrev foreningen i en pressemeddelelse 29. oktober.

Pater Georges Lemaître var en af den moderne kosmologis pionerer. I 1927 udviklede han teorien for det ekspanderende univers, og i 1931 foreslog han den

første Big Bang-model for universet, ifølge hvilken universet begyndte som et radioaktivt 'uratom'. Lemaître mente, at den kosmiske stråling var et levn fra den oprindelige eksplosion. Først efter 2. Verdenskrig blev sådanne modeller accepteret og videreudviklet af en række internationale forskere.

Den belgiske katolske præst, fysikprofessor og astronom Georges Lemaître var manden, der udviklede Big Bang-teorien. Han var også et lysende eksempel på, at naturvidenskabelig skarpsindighed og religiøs tro kan eksistere side om side. Arkivfoto.

Farvel til kardinalråd

CHILE Kardinal Errazuriz har meddelt, at han er udtrådt af pave Frans' kardinalråd efter udløbet af hans 5-årige mandatperiode. Meddelelsen kom samme dag som en lokal chilensk anklager oplyste, at kardinal Errazuriz er blevet indkaldt som vidne i en sag om mørklægning af overgreb.

Den tidligere ærkebiskop af Santiago, nu 85 år, sagde til Radio Cooperativa, at han var rejst til Rom for "at sige farvel til paven

og takke ham for den opgave, paven havde betroet ham".

Errazuriz sagde også, at han ønskede at takke pave Frans for at have udpeget ham til kardinalrådet selv om han på daværende tidspunkt var fyldt 80 år. "En sådan dispensation var et uventet tegn på anerkendelse, og paven modtog mig hjerteligt og udstrålede megen fred", sagde kardinalen.

Kardinalen understregede, at han ikke har trukket sig, men at hans mandatperiode

I 1934 modtog Lemaître den fineste videnskabelig pris i Belgien fra Kong Leopold III. Det var blandt andet Einstein, der havde indstillet ham til prisen. Han fik over årene en række andre priser og udmærkelser. Han modtog også monsignortitlen af pave Johannes XXIII.

Georges Lemaître var fra 1936 medlem af det Det pavelige Videnskabsakademi i Rom. Han var præsident for akademiet fra 1960 og til sin død.

I de sidste år af sit liv var Lemaître meget optaget af computerudvikling og computerprogrammering. Han arbejdede blandt andet med matematiske beregninger på Louvain universitets først indkøbte computer..

NM

nu er udløbet. Samtidig har Sergio Moya, chefanklager for regionen Rancagua, bekræftet, at kardinal Errazuriz er blevet indkaldt til at vidne i en sag om påstået mørklægning af forhold begået af pater Jorge Laplagne, der er anklaget for at have begået seksuelle overgreb på børn.

Pave Frans' kardinalråd blev oprettet i september 2013 med det formål at rådgive ham om en modernisering af Den romerske Kurie.

NM

Katolik vinder Nordisk Råds Litteraturpris

Kunsten og musikken drog islandske Audur Ava Ólafsdóttir mod katolicismen.

forfattere. Hun underviser i kunsthistorie ved universitetet i Reykjavík, underviser ved landets teaterhøjskole og har været direktør for universitetets kunstsamlinger.

Ligesom sin landsmand, nobelprismodtager i litteratur, Halldór Kiljan Laxness, er hun konverteret til den katolske tro. For godt 15 år siden blev hun optaget i Kirkens fulde fællesskab og fik mellemnavnet 'Ava', da hun blev firmet.

I et interview i det italienske dagblad *La Repubblica* i 2013 fortalte hun om sin vej til Den katolske Kirke:

"Jeg har boet i en årrække i katolske lande og udviklede en stor interesse for kunst og musik i disse lande. Dette trak mig

til kirken og til messerne, og derfra følte jeg mig siden tilskyndet til at konvertere", fortalte hun.

Ólafsdóttir skriver i mange genrer, herunder romaner, dramatik og poesi. Hun fik sit internationale gennembrud med *'Stiklingen'*, som blev indstillet til Nordisk Råds litteraturpris i 2009. Romanen modtog flere priser både på Island, i Frankrig og i Canada. Hendes bøger er udgivet i omkring tyve lande.

Hun modtog prisen for "et værk, som er fuld af underfundig humor, og et sprog som funkler af liv. Samtidig stiller værket dybe spørgsmål om liv og død", hed det blandt andet i begrundelsen. **NM**

KONVERTIT Den islandske forfatter Audur Ava Ólafsdóttir modtog 30. oktober under en prisoverrækkelse i Operaen i Oslo Nordisk råds litteraturpris for 2018. Hun modtog prisen for sin roman *Ör* (på dansk 'Ar', udgivet på forlaget Batzer & Co 2018).

Audur Ava Ólafsdóttir (f. 1958) er en af Islands kendteste og mest populære

"Katolicismen er nøglen til vores suverænitet"

De polske biskopper skriver et hyrdebrev i anledning af hundredåret for landets uafhængighed.

POLEN I et hyrdebrev skriver landets biskopper, at Polens stærke katolske tro er en helt afgørende forudsætning for at landet kan vedblive med at være frit og uafhængigt. Hyrdebrevet er skrevet i anledning af hundredåret for Polens uafhængighed den 11. november.

Datoen er mest af symbolsk værdi, da Polen gradvist genvandt sin suverænitet som nation i 1918 efter i århundreder at have været under tysk, østrigsk og russisk suverænitet.

"Vort lands smertelige historie burde gøre os sensible overfor truslerne mod landets åndelige frihed og suverænitet", skriver biskopperne.

Udover den væbnede kamp, de diplomatiske og politiske bestræbelser, har Polens uafhængighed også krævet en "beslutsom tro og bøn", står der i hyrdebrevet ifølge *Catholic News Service*, og biskopperne skriver, at landet risikerer at

blive "moralisk og åndeligt svækket" af tendenser, som især påvirker de unge, fx alkohol- og stofmisbrug, gambling og "truslerne fra internettet".

Den polske Bispekonference understreger i et hyrdebrev den katolske tros betydning for landets identitet. Foto: AP.

Hyrdebrevet, som blev oplæst i alle katolske kirker søndag den 4. november, siger, at den første polske republik kollapsede på grund af kirkelederes, den polske adels og højstående embedsmænds "svigt og fejltagelser".

I brevet anpriser den religiøse opvågning i landet under den polske Johannes Paul II's pontifikat, som fulgte i kølvandet på perioder med oprør og efterfølgende repressalier mod Kirkens liv og polsk kultur.

"Jubilæumsfejringen tilskynder os til at reflektere over landets nuværende situation og de farer, som truer dets suverænitet", skriver biskopperne og fortsætter:

"Den mest alvorlige trussel vil være at opgive den katolske tro og de kristne principper, som gennemsyner nationens liv og statens måde at fungerer på. Fortiden har vist, at det resulterer i vor nations sammenbrud", hedder det videre i hyrdebrevet.

"Blandt vore nationale mangler ser vi i stigende grad en opblomstring af private særinteresser, individuel såvel som gruppebaseret egoisme, en manglende respekt for det fælles gode samt en bagtalelse og misbrug af den katolske tro". **NM**

Kort nyt

Kendt trappist død

SPIRITUALITET Den amerikanske trappist Thomas Keating, grundlægger af og åndelig vejleder for den verdensomspændende bevægelse *Contemplative Outreach*, er død 95 år. Han blev født i New York i 1923 og indtrådte som ung i cistercienserordenen. I 1958 blev han udnævnt til prior for Snowmass-kloster i Colorado. Efter en periode som abbed for cistercienserklosteret St. Joseph i Massachusetts vendte han tilbage til Snowmass i 1981, og udviklede her et intensivt retræteprogram for nutidig kristen kontemplativ praksis, som han kaldte 'centreret bøn'.

Thomas Keating har skrevet utallige bøger om kristen spiritualitet, hvoraf flere er oversat til dansk.

Vil beholde Angelus

IRLAND 2/3 af de adspurgte brugere ønsker, at den irske statsradiofoni *RTE* fortsætter sine daglige Angelus-udsendelser.

Den katolske skik med klokkeringning og bøn morgen, middag og aften stammer fra 12. århundrede.

Angelus blev indført som en én minut lang refleksion kl. 18 i *RTE* i 1962, da stationen blev oprettet. I radioen høres klokkeringning kl. 12 og 18 hver dag.

Interreligiøs undervisning

DORTMUND Ærkebispedømmet Paderborn har i samarbejde med byens offentlige universitet indledt et forsøg med interreligiøs undervisning. I Dortmunds amts gymnasium gennemgår katolske, evangeliske og muslimske elever sideløbende de samme emner i deres respektive religionsundervisning. Herefter samles eleverne for i nogle undervisningstimer at besvare bestemte spørgsmål i fællesskab.

Hensigten er, at eleverne under lærernes vejledning skal diskutere og udveksle erfaringer med jævnaldrende fra andre religioner om deres egen religiøse traditioner, oplyser den katolske teolog Klaus von Stosch fra Paderborn. De unge skal også samarbejde med jødiske elever. Målet er at anvende og udforske den religiøse skelnen i undervisningen og ikke blot finde lighedstræk, men også forskelle mellem konfessionerne og religionerne.

Pave Frans spøger i Domkirken

Kølns Domkirke har nu fået en gargoyle som forestiller pave Frans. Figuren er dog ikke vandspyende, men indgår som en arkitektonisk detalje i domkirken.

Den smilende figur af paven ses ved hovedindgangen, lige over figuren af kong Salomon. En gargoyle eller vandspyer er en erstatning for et nedløbsrør i forbindelse med afvanding af tagflader og lignende, typisk anvendt på ældre og større kirkebygninger.

Vandet ledes væk fra bygningen og kan frit falde til jorden uden at ramme selve bygningen. Gargoylen er ofte udformet som et fabeldyr, der spyer vandet ud af munden.

Kom til julebasar for Ukraine

Julemarked, ukrainsk mad, gløgg og æbleskiver, dans, ukrainsk korsang, juleklip, aktiviteter for børn og meget andet.

Søndag d. 2. december kl. 12-16.

Caritas Center Stenosgade
Stenosgade 4 a.
1616 København V.

Evangelisering, økonomi og kirkeskat

Pastoralrådet drøftede bispeddømmets liv i det nære såvel som det lidt længere perspektiv.

PR-MØDE Gruppearbejde er efterhånden et fast punkt på et pastoralrådsmøde. Det var også tilfældet på mødet den 17.-18. november, hvor temaet 'Evangelisering og Kirkens synlighed' blev belyst gennem oplæg, gruppearbejde og fremlæggelse i plenum.

"Evangelisering er ikke bare et indsatsområde, vi bør overveje om vi vil gøre noget ved. Kirken er til for at evangelisere", fastslog pastor Daniel Nørsgaard i sit oplæg til lørdagens gruppearbejde, men konstaterede, at det ikke er nok "at være ivrig og brændende i troen". Man må lægge en strategi og vide, hvem man vil nå og hvilke midler, der virker.

Herefter var banen kridtet op til gruppedrøftelserne, hvor fem grupper på skift skulle drøfte fem vinkler på emnet. Drøftelserne skulle give forretningsudvalget noget at arbejde videre med, så det på næste pastoralrådsmøde kan komme med nogle konkrete anbefalinger til biskoppen.

Fem slags synligheder

Synlighed i lokalsamfundet. Kirken kan blive mere synlig i lokalsamfundet fx gennem at afholde kirkekoncerter, økumeniske arrangementer, lægge brochurer om messetidspunkter på turistkontorer m.m.

Synlighed i forhold til udlændinge. Kirken bør have en infotavle i våbenhuset (og på hjemmesiden) med oplysninger om messetider m.m. på hovedsprogene. Kirken bør være opsøgende, når der i lokalområdet er industrier (fx slagterier eller landbrug), som beskæftiger udlændinge. En folder om kirken og messetider bør omdeles til lokale sprogskoler, uddannelsesinstitutioner og biblioteker, turistkontorer og campingpladser. Vi kan lære noget af fx Jehovas Vidner og Apostolsk Kirke om at sætte hvervningen i system.

Synlighed i medierne. Vi bør blive bedre til at formidle Kirkens holdning til 'hote

emner', og blive bedre til at komme pressen i forkøbet, så vi ikke skal udtale os fra en forsvarsposition. Hvem skal så udtale sig? Naturligvis biskoppen, generalvikaren og en håndfuld af medievante præster. Men det ville også være godt med et korps af lægfolk, som kan udtale sig.

Synlighed og evangelisering. Som døbte er vi alle kaldede til at evangelisere (ud fra vor egne forudsætninger og stil), enten direkte (som fx projektet Ikon Amen og Natkirken) eller indirekte (som fx økumeniske kirkelige arrangementer). Lea Noval fra DUK oplyste, at ungdomsorganisationen for tiden arbejder med et projekt, hvor unge skal lære at tale om troen med andre unge, troende såvel som ikke-troende.

Synlighed 'på torvet'. Den lokale kirke bør signalere glæde, dialog og inklusion og gennem Kristi Legems Fest- eller Maria-processioner signalere for det omgivne samfund, at den er et levende og

traditionsrigt trosfællesskab. De katolske skoler har en vigtig rolle at spille i lokalsamfundet.

I det efterfølgende plenum takkede biskoppen for de mange gode, foreløbige input og sagde retorisk til de personer, som måske tvivler på nytten af yderligere en gruppedrøftelse:

"Jeg tror, at vi roligt kan bevare idérigdommen fra tidligere initiativer, også selv om holdningen er, at det har vi prøvet før. Men forudsætningen for, at vi kommer ud over rampen er jo, at vi selv er begejstrede og lever vores tro fuldt ud [...] Det er den vigtigste forudsætning for, at det kan lykkes. Vi må også fokusere på en indre mobilisering og revitalisering [...] Selv om det kan se håbløst ud i det store billede, er det jo de små ting, som vi kan gøre, der kan rykke det store billede".

"Det kan ikke fortsætte på denne måde"

Det andet store emne på efterårets pastoralrådsmøde var Ansgarstiftelsens budget for 2019 og beslutningen om de næste tre år at gøre en ekstra indsats for at øge kirkeskatten.

Efter at økonomien de sidste par år havde vist gode takter og et lille overskud, er det trist at måtte konstatere, at Ansgarstiftelsen

(dvs. bispeddømmets 'fælleskasse') næste år budgetterer med et underskud på 3,5 mio. kroner. Det skyldes en kombination af faldende ordinære indtægter og at det ikke er lykkedes at holde udgifterne i ro.

På indtægtssiden, oplyste administrationschef Thomas Larsen, modsvares en lille stigning i kirkeskatten af et fald i kollektterne, og næste år forventes desuden faldende indtægterne fra momsrefusion samt Tips- og Lottomidler. Langt mere alvorligt er hullet på anslået 5 mio. kr. som et resultat af den nye Trosamfundslovs krav om, at bidrag over 20.000 kr. fremover ikke må være anonyme. Dertil kommer det mindre tilskud til præstelønninger pga. den mindre forholdsmæssige andel, som bispeddømmet modtager af det samlede beløb fra Tyskland som tilskud til de nordiske præstelønninger.

På udgiftssiden budgetteres med en stigning i de ordinære udgifter på ca. 1,4 mio. og det skyldes primært stigende udgifter til bispeddømmets institutioner.

Thomas Larsen afrundede budgetoplægget med ordene "Vi var så tæt på, men det er ikke godt nok", og kunne konstatere, at Ansgarstiftelsen har akkumuleret et underskud, som næste år forventes at blive -17,2 mio. kr.

"Det er kritisk for bispeddømmet, at vi igen i 2019 må budgettere med et stort underskud", sagde han. "Derfor siger det sig selv, at vi kan ikke fortsætte på denne måde". Thomas Larsen gik herefter over til anden del af sin præsentation, om kirkeskatten; at man de næste tre år vil gøre en særlig indsats i forhold til at øge kirkeskatten og antallet af betalere. Kirkeskatten udgjorde i 2017 16,5 mio. kr. og målet er at øge indbetalingerne med 50%, så de i 2021 udgør mindst 25 mio. kr.

Thomas Larsen oplyste, at i 2017 betalte 7.208 personer (eller 22,6% af de registrerede over 16 år) kirkeskat. Målet er i perioden 2019-21 at øge antallet af bidragydere med 75% (6.000 personer), så der er i 2021 er 13.000 betalende medlemmer. Det svarer til, at hver tredje registreret medlem over 16 år i 2021 er tilmeldt kirkeskatteordningen. I øvrigt henvises til KO nr. 13, s 7, hvor strategien er omtalt og den nye kirkeskattekonulent bliver præsenteret.

NM

Lørdag aften bød ikke kun på musikalsk sovré med litterært islæt. I anledning af biskop Czeslavs 67-års fødselsdag fremførte Anna og Klaus Munk-Jensen, Jette Thomsen og Hans Jensen en til lejligheden version af 'Happy Birthday' i mol – til stor begejstring og morskab for biskoppen, søstre fra Åsebakken og pastoralrådets medlemmer. Foto: Huy Minh Hoang.

Fest på Amager

Hundredårsjubelæet for Polens uafhængighed fejret.

Tekst og fotos: Sr. Teresa Piekos

MINDEDAG Den 11. november 2018 havde en kæmpe stor betydning for polakker, og dagen blev fejret meget højtideligt over hele verden og også i Danmark.

Præcis den dag kl. 12.00 blev dagen markeret på behørig vis i Sankt Annæ Kirke på Amager med højmesse på polsk. Kirken var pyntet med hvide og røde blomster og dekorationer med det polske flag og den hvide ørn, som taler om Polens historie. I 123 år havde Polen været slettet fra verdenskortet; men polakkerne opgav ikke deres fædreland og kæmpede tappert for dets befrielse. Sammen med gæster fra Den polske Ambassade og fra Polen sang alle forsamlede i kirken den polske nationalsang – Jeszcze Polska nie zginęła (Endnu er Polen ikke gået under. På samme tidspunkt forenede alle polakker over hele jorden sig ved at synge denne hymne og takke Gud for 100 året for Polens uafhængighed.

Messen blev koncelebreret af ærkebiskop Henryk Nowacki fra Polen (tidligere nuntius i Skandinavien) og tre redemptoristpræster fra Sankt Annæ Kirke. Biskop Henryk opfordrede i sin prædiken polakkerne til, at de ikke glemmer de polske rødder, men giver traditionerne videre til den nye generation, bevarer polsk identitet, ærer og elsker deres fædreland og holder fast ved troen på Gud ligesom deres forfædre gjorde det. Han understregede også, at det er vigtigt at sætte pris på det land, vi lever i nu og at polakkerne skal vidne om deres tro og være et godt eksempel for andre i deres familie- og arbejdsliv.

Efter messen var alle forsamlede i salen for at markere festdagen med patriotiske sange, oplæg om Polens historie og små dokumentarfilm om Polens kamp for frihed gennem 123 år. Den polske gruppe er en af de største indvandrergrupper i Danmark.

Polsk folklore til nationalfesten ved Sankt Annæ Kirke.

Katolsk suffragette: Ord er ikke længere nok

"Hvor er jeres plan?" Det spørgsmål stiller katolsk feminist og forfatter Zuzanna Radzik, som er træt af at vente på Kirkens løfter om øget indflydelse til kvinder.

Tekst og fotos: Naja Wulff Mottelson

FOREDRAGSAFTEN Ungdomssynodens åbningsdag den 3. oktober udviklede sig mere dramatisk end ventet. Ved ankomsten blev biskopper og kardinaler mødt af råbene 'Let women vote!' og "Knock knock, who's there? More than half the church!" fra en lille gruppe demonstranter, som senere blev brudt op af italiensk politi.

Protesten foregik som reaktion på det faktum, at ingen kvinder ved synoden har stemmeret. Dette privilegium har da også hidtil været forbeholdt biskopper, men er i år blevet åbnet op til at inkludere to ikke-ordinerede ordensfolk – begge mænd. Et valg, som har tændt yderligere op under dem, som kritiserer Kirken og dens ledelse for at sætte kvinder uden for reel indflydelse.

Blandt demonstranterne var den polske teolog og journalist Zuzanna Radzik, hvis aktivisme og skrivi har gjort hende til en prominent stemme i den internationale katolske kvindebevægelse. Fredag den 2. november gæstede hun Sankt Augustins Kirke i København til et foredrag og en samtale med de ca. 25 fremmødte om kvinders rolle i verdenskirken, kristen feminisme og Guds kvindelige ansigt.

Upassende med kvinde som ekspert

Kvindesagen var egentlig ikke Radziks første valg. Som hun fortæller ved foredragets indledning, fandt hun snarere ind i den "simpelthen ved at være en kvinde i Kirken." Som teenager forelskede Radzik sig i studiet af jødisk-kristne relationer; en kærlighed, hun forfulgte via studier på Det Pavelige Teologifakultet i Warszawa og det hebraiske universitet i Jerusalem. Ved sin hjemkomst oplevede hun dog, at det var umuligt at få lov at bruge sine kompetencer i Kirken, selv som frivillig: "Jeg kunne måske have arbejdet som oversætter, men det blev set som upassende at have en kvinde som ekspert." Samme mangel på muligheder så Radzik blandt sine kolleger på de teologiske fakulteter, hvor det er svært for kvinder at gøre karriere. "Vi har alle forskellige gaver fra Helligånden", pointerede hun, "men har vi alle sammen lov til at bringe dem til bordet?"

30 års katolsk feminisme

Dette kommer vel at mærke oven på en periode i 70'erne, hvor kvindebevægelsen oplevede fremgang i den polske kirke.

"Dengang var der en levende debat, hvor polske biskopper selv opfordrede kvinder til fx at overveje spørgsmålet om præsteskabet. I dag er det noget, folk bliver fyret for at forske i. I løbet af 80'erne og 90'erne har der været en stærk modreaktion imod at tale om feminisme." Under sine studier opdagede Radzik heller ikke kvindelige teologer via de officielle curricula; dem måtte hun finde på egen hånd. Men de er der, fremhæver hun: "Når paven siger: 'Flere kvinder i magtfulde stillinger', siger jeg: 'Ja, lad os få det.' Men når han siger, at vi mangler en teologi om kvindelighed, siger jeg nej, for det har vi faktisk arbejdet på i over 30 år. Måske burde vi samle alle vores bøger sammen og sende dem til Vatikanet!"

Uden kvinder, ingen kirke

I en sådan sending kunne man inkludere Radziks nye bog *Emancypantki. Kobiety, które zbudowały Kościół* [Kvinderne, som byggede kirken, 2018]. "Selv blandt teologer kender mange ikke til den betydning, kvinder har haft i Kirkens historie," forklarer Radzik, "og det har betydning for vores syn på kvinders rolle i dag." I *Emancypantki* fremhæver Radzik derfor kvinder som diakonissen Phoebe, de kvindelige elever af Den hellige Hieronymus, der korresponderede med ham som intellektuelle partnere, og andre, hvis aktive tjeneste for at opretholde den tidlige kirke fortsat er ukendt i brede katolske kredse.

Guds kvindelige ansigt

Denne blindhed overfor det kvindelige mærkes også i vores billede af Gud, fremhæver Radzik: "Vi kender alle sammen lignelsen om det mistede får og billedet af Herren som den gode hyrde, men hvad med kvinden og den tabte mønt? Det er et smukt billede på Gud, men hvor ofte har du hørt en prædiken over det eller set det afbildet i en kirke?" Dette er ikke Bibelens eneste kvindelige billede af Gud, påpeger hun; Han skildres også bl.a. som en hunbjørn med sine unger. Men selvom Gud er både moder og fader for os, har vi svært ved at holde fast i denne balance. "Vi er nødt til at være opmærksomme på det aspekt af Gud, vi mister, hvis vi ikke bruger det billedsprog. Prøv at sige 'mor', næste gang, du beder til Gud – det er ikke let."

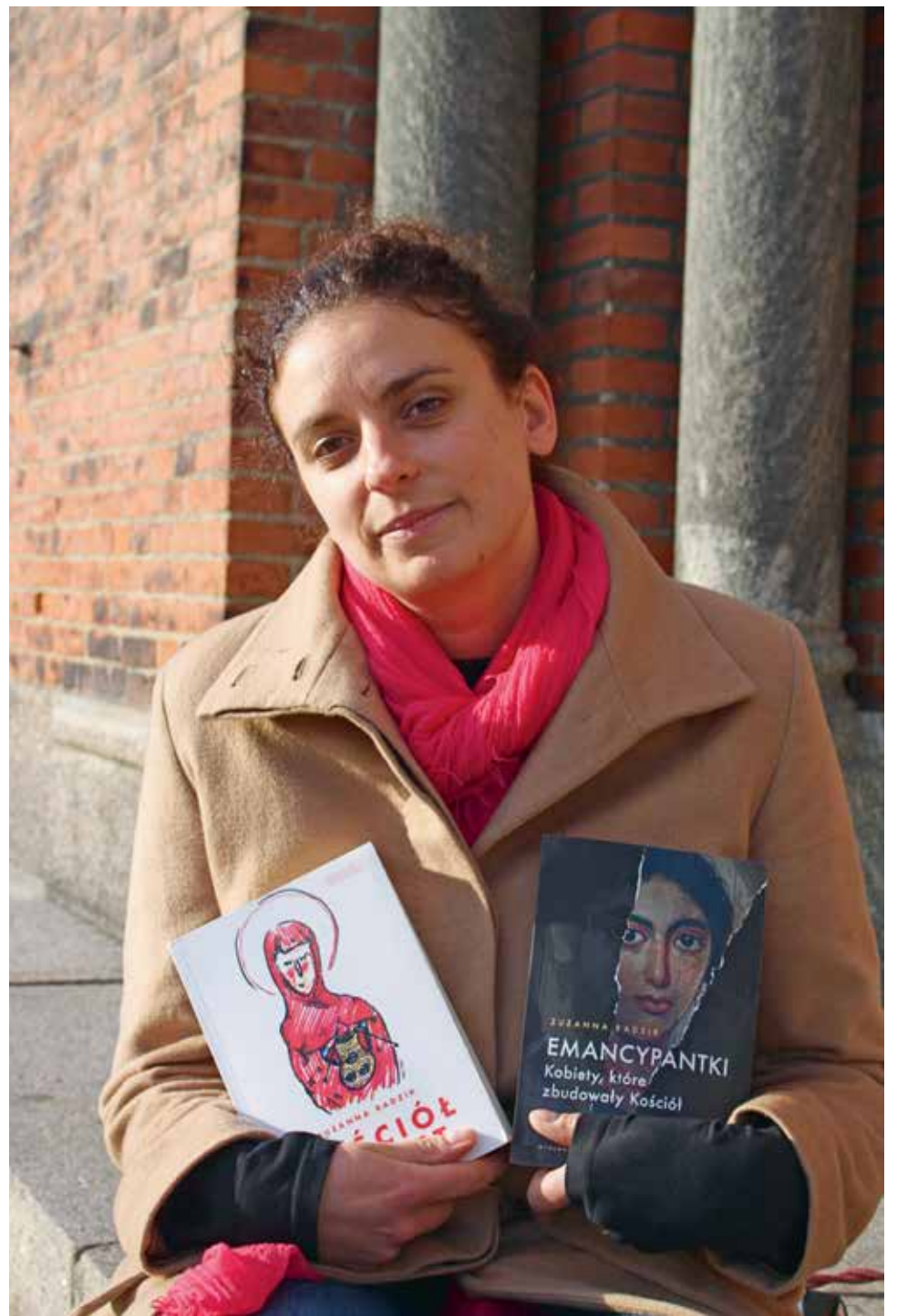
Avantgarde i at miste unge

Både som feminist og kristen beskriver Radzik udviklingen i sit hjemland med bekymring. Inden for de seneste år har Den katolske Kirke i Polen mistet flere og flere unge katolikker; et frafald, som også mærkes stærkt blandt de unge kvinder. "Polen er stadig et meget katolsk land, også kulturelt", fortæller hun, da vi mødes til en samtale dagen efter foredraget, "men vi er også avantgarde i at miste unge mennesker."

Generelt mener Radzik, at mangelfuld og dårlig katekese bærer en stor del af skylden for det store frafald, men for kvinder kan andre faktorer også spille ind: "Det er mit indtryk, at kvinder ofte forlader troen senere i livet. Som ung foregår der mange spændende ting i kirken, men for kvinder bliver det svært at passe ind, hvis man ikke bliver gift." Også gifte kvinder kan have svært ved at fastholde tilliden til kirken, når

Der var god stemning og livlig diskussion efter Radziks oplæg.

Zuzanna Radzik med sine bøger.

et intenst fokus på reproduktive rettigheder rettes eksklusivt på dem: "Ved skriftemål kan kvinder opleve, at præsten udspørger dem direkte, om de bruger prævention. De spørgsmål bliver deres mænd ikke stillet."

Der er et momentum

Dårlige oplevelser i kirken har også bidraget til at mobilisere flere unge kvinder i Polen, mener Zuzanna Radzik. Selvom der ikke er en stærk bevægelse, oplever hun en stigende interesse for kvindespørgsmålet selv blandt yngre kvinder, som ikke nødvendigvis føler sig tilpas ved at blive kaldt feminister: "Folk dukker op og stiller spørgsmål; de vil gerne snakke. Når man kan spørge ind til kvinders rolle i kirken, tør man måske pludselig også stille dybere spørgsmål. Spørgsmål om, hvad for en kirke, vi drømmer om."

Hvor er jeres plan?

I et land som Danmark kan man spørge, om der fortsat er behov for en katolsk kvindebevægelse eller om den yngre generation er blevet for magelig til at forsætte dens arbejde. I dette spørgsmål forholder Radzik sig dog tøvende.

"I nogle lande har kvinder allerede opgaver i Kirken, som vi i Europa kun kan drømme om", fortæller hun, og fortsætter: "Til et internationalt møde talte jeg med en kvinde, som altid læser evangelieteksten i sin sognekirke, for de har ingen præst eller diakon. Der er ikke andre til at gøre det." Sådan er det mange steder uden for Europa, beretter Radzik. Men er denne situation det

samme som kvindefrigørelse? "Her sker det på grund af mangel, fordi der ikke er præster nok. Vi er nødt til at spørge os selv, hvad vi egentlig vil."

For verdenskirken håber Zuzanna Radzik dog først og fremmest på, at Kirken vil levere noget konkret på de løfter, der allerede er givet. "Det er jo politisk korrekt at sige i dag, at vi behøver flere kvinder Kirkens ledelse. Men hver eneste gang jeg hører den slags, har jeg lyst til at spørge: Hvad er jeres business plan? Hvad skal der konkret ske inden for de næste fem år? De næste ti? Hold op med at sige, at det burde ske, og giv os en plan."

Blå Bog:

Zuzanna Radzik

Polsk teolog, journalist og forfatter med speciale i jødisk-kristne relationer og feministisk teologi. Uddannet i teologi på Det Pavelige Teologifakultet i Warszawa (MA/STL) og i religionsvidenskab fra det hebraiske universitet i Jerusalem (MA). Har siden 2003 skrevet om tro, jødisk-kristne relationer og katolsk feminisme for det polske ugeblad *Tygodnik Powszechny*. Forfatter til bøgerne *Kościół kobiet* (2015) og *Emancypantki. Kobiety, które zbudowały Kościół* (2018).

Fra Aalborg til København: Lille Thérèse og hendes forældre på mission i Danmark

Glimt fra relikviernes besøg i bispedømmet.

Tekst: Niels Messerschmidt

RELIKVIER I dagene 5. til 11. november var relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes helgenkårede forældre på besøg i bispedømmet som led i en større valfart til de nordiske lande – i en slags omvendt valfart, for normalt rejser vi katolikker til de steder, hvor helgener levede eller er begravet. Nu kom tre helgenkårede personer i stedet for og besøgte os.

Thérèse af Lisieux er en af Den katolske Kirkes mest populære helgener. At det også er tilfældet herhjemme, kunne man forvise sig om ud fra den store interesse, relikvierne var genstand for de steder, hvor de var udstillet: i Jylland (Sct. Mariæ, Aalborg; Vor Frue, Aarhus (og uden for det 'officielle' program også i Sct. Maria, Hjørring, inden relikvierne skulle videre til Island); på Fyn (Sct. Knuds, Svendborg) og på Sjælland (Sct. Therese, Hellerup og Domkirken i København), og i Sct. Josefs Karmel i Hillerød og præstekollegiet Redemptoris Mater i Vedbæk.

Takket være mange frivillige blev relikvierne transporteret på værdigste vis fra sted til sted, og i de fleste kirker sørgede et fyldigt program og mange fremmødte for, at begivenheden indskrev sig i manges erindringer.

Missionær post mortem

Mens Thérèse levede ønskede hun brændende at blive missionær, og (jf. pastor John

Udris prædiken, der kan læses i dette nummer) at ”forkynde evangeliet samtidig på alle verdens fem kontinenter og de fjerneste øer. Jeg ønsker ikke bare at være missionær i et par år, men fra skabelsen og indtil verdens ende”. På grund af sygdom, tuberkulose, blev hun forhindret heri, men senere som karmeliternonne bad hun i stedet for missionærerne og skrev til og opmuntrede missionærer overalt i verden.

Alligevel har Thérèse fået sit ønske opfyldt idet besøget af hendes relikvier var en slags missionsrejse *post mortem*. Således fremhævede pastor Jude Kulas, sognepræst i Sct. Mariæ Kirke i Aalborg, at vi kan lade os inspirere af Thérèse og hendes ’lille vej’, nemlig evnen til at se det største i det mindste, og derved ”udvide vores bevidsthed om at gøre små gerninger for vore medmennesker, som hverken er tidskrævende eller heroiske – men bare simple og små, og derfor mulige for os alle! Særligt aktuelt er den simple tankegang om næstekærlighed lige nu, hvor advent og julen nærmer sig, for det ligger i den tids ånd at være noget for hinanden”, påpeger han.

Alle er kaldede til hellighed

For 130 år siden viste Thérèse med sin ’lille vej’ os ind på en anden og mindre spektakulær vej til himlen end den, mange af Kirkens helgener har anvist. Hendes ’lille vej’, som er en vej for de små og de svage, handler om at have fuld tillid til Vorherre og som et barn overlade sig helt i Hans trygge hænder. Kærligheden er dét, der fører os til himlen, ikke vores egne gerninger, mente Thérèse.

130 år senere fremhæver pave Frans med sin apostoliske skrivelse fra i år om hellighed, *Gaudete et Exsultate* (Fryd jer og glæd jer) det universelle kald til hellighed. Med dokumentet, som har undertitel ”Om kaldet til hellighed i vor samtid”, ønsker paven at minde os om, at Kirkens lære om hellighed er et universelt kald, som er muligt for alle, hvilket alle ’hverdagens helgener’ vidner om. Noget sådan var den hellige Thérèse af Lisieux og hendes helgenkårede forældre gode eksempler på – og det er en mission, som vi også i dag er kaldede til.

Udbrede kendskabet

På bagkant af relikviernes besøg tøver biskop Czeslaw ikke med at betegne arrangementet for ”vellykket”. ”Efter fremmødet at dømme og den interesse, folk viste de forskellige steder og deres andagt ved relikvierne uden for

Relikvierne bæres andægtigt ind i kirken. Foto: Sct. Mariæ Kirke.

messerne, var det meget betagende. Under vore beskedne forhold synes jeg lægfolkets tilslutning var rigtig god”.

Relikviernes besøg var også en anledning for folk til at lære den hellige Thérèses budskab bedre at kende, og til det formål var biskoppen glad for father John Udris’ medvirken som prædikant og inspirerende foredragsholder. På bispekonferenceniveau har de nordiske biskopper op til besøget også givet en introduktion til hendes lære gennem deres hyrdebrev og det store valfartshæfte.

Adspurgt om hvad katolikkerne har fået ud af besøget svarer biskop Czeslaw:

”De, som allerede kendte til den hellige Thérèse i forvejen, har set det som en ekstra erfaring af deres andagt til hende. Alle andre har forhåbentlig lært noget mere om Thérèse og hendes forældre, og dermed fået et nyt syn på dét at vokse i hellighed. Thérèses hellighed er nok kendt af mange i forvejen; men at hendes forældre for nylig blev helgenkårede er knapt så velkendt. Det er med til at formidle, at hellighed ikke er forbeholdt folk, som plejer fromhedslivet særligt intensivt, fx i ordenslivet, men er noget, som mennesker med forskellige kald og fra forskellige samfundslag er kaldet til at stræbe efter”.

Pastor Jude Kulas tilryger den hellige Thérèses relikvieskrin i Sct. Mariæ Kirke til tonerne af fløjtenist Ide Bundgaard. Foto: Sct. Mariæ Kirke.

Biskop Anders Arborelius af Stockholm, selv karmelit, beder foran relikviet i karmeliterklostret Sct. Josefs Karmel i Hillerød. Foto: Sct. Mariæ Kirke.

Den apostoliske nuntius James Patrick Green i domkirken før vesperen den 11. november. I sin prædiken under formiddagens højmesse sagde han, at ”enhver, som kender til Thérèses liv, ved hvor enkel, beskedent og menneskelig, hun var. Netop på grund af hendes tro og hendes barnlige tillid til Kristus, er hun blevet en så enestående inspiration og model for hellighed for utallige mænd og kvinder over hele verden”. Foto: Keld Dahlwad.

En lørdag med den lille Thérèse og hendes forældre

Indtryk fra relikviernes besøg i Skt. Therese Kirke i Hellerup.

Tekst: Annelise Bruus

HELGEN Det var lidt småkoldt at stå og vente på hende uden for Skt. Therese Kirke i Hellerup den 10. november. Pastor Quangs festklædning blafrede i vinden og de mange spændt ventende gæster syntes mere og mere blå om læberne. Men så kom det store øjeblik! Efter velkomtbøn uden for kirken tog alle menighedens stærke mænd fat på at bære de to dyrebare og meget tunge kister ind i kirken. Orgelet istemte ”Nu takker alle Gud” og den lille velkomstandagt begyndte med en halv times forsinkelse med bøn, evangelielæsning og forbønner inden den store pontifikalmesse. Der er længere fra Vedbæk til Hellerup end man skulle tro!

Messen begyndte, lige som andre steder på valfarten, med en stemningsfuld procession – her med adskillige præster fra Vedbæk og en veloplagt biskop Kozon.

Men lad mig fremhæve en bestemt præst i følget, som blev den meget inspirerende kilde til samværet med den hellige Thérèse og hendes forældre for resten af dagen. Som særlig gæst holdt Rev. Canon John Udris fra St. Mary's College Oscott – et præsteseminarium nær Birmingham – en vidunderlig prædiken. Levende og smilende gav han et billede af, hvordan Thérèse allerede som lille pige interesserede sig for verden. Blandt andet tegnede hun flere

lande, som hun forestillede sig, at hun skulle rejse til på mission. Ja, endog Skandinavien, som vi ved et efterfølgende foredrag kunne opleve på dias med et lidt fortegnet billede af Danmark, var med på hendes blok. Som vi ved kom hun ikke så langt ud i verden; men nu har hun med sine forældre været på den verdensmissionsrejse, som hun så inderligt ønskede sig, og hendes budskab er spredt ud til mange.

Med stor indlevelse

Efter messen begav vi os til menighedens kantine, hvor vi med kaffe og te rustede os til Fader Johns første foredrag. Med utrolig mange detaljer skildrede han hele Thérèses liv. Kendte vi dog ikke det på forhånd? Jo – og så slet ikke. For vi blev med stor indlevelse bragt ind på utallige små sideveje, som vel de fleste af os ikke havde set eller forstået, når – efter min mening – de forskellige lidt langtrukne og omstændelige beretninger er blevet præsenteret. Vi led med hende i hendes stædige insisteren på at komme i kloster som 15-årig, kunne næsten gennem Fader Johns beskrivelse føle spændingen, da hun ansigt til ansigt med Paven forlangte at blive taget alvorligt, og glæden og lettelsen, da hun indordnede sig under pavens beslutning, der skulle føre

hende til Karmel som evig novice efter hendes eget ønske. Den lille vej – den lille Thérèse! Father John havde engang talt om Thérèse til nogle skolebørn fra en 5. klasse. Han viste dem et portrætbillede af Thérèse som femårig og spurgte dem, hvordan de ville bedømme hende fra billedet. En lille dreng sagde: ”Hun ser ud som om hun aldrig ville kunne lyve”. En anden sagde: ”Hun ser meget stædig ud!”

Efter en dejlig frokost, som Skt. Therese Kirke inviterede til, blev det tid til bøn ved relikvierne og mulighed for skrifte, som Fader John med stor venlighed og forståelse tålmodigt satte sig til at høre i sakristiet. Hele stemningen af højtid, sang og inderlig bøn i kirken var hjertegribende. Vi var langt hen på eftermiddagen, da vi atter samledes omkring Father Johns andet foredrag, hvor

han spirituelt afdækkede Skt. Thérèses åndelige udvikling. Han fortalte blandt andet, at hun som lille pige sammen med sin far havde set op mod den stjerneklare himmel, peget på Orions bælte, hvorunder nogle andre stjerner strakte sig, og sagt: ”Se, far, mit navn står i himlen!” Stjernerne dannede et stort T! Dette T førte Fader John videre til at tale om Skt. Thérèses tre T'er, som jeg lidt frit vil oversætte til Tak, Tro og Tillid.

Dagen sluttede som alle de andre steder atter med bøn ved relikvierne og det endelige farvel, da de fortsatte deres rejse – denne gang til Skt. Ansgar Domkirke i Bredgade.

Tak til alle dem, som mættede os åndeligt og til alle dem, som mættede os fysisk igennem hele den skønne dag.

Stemmingsbillede fra pontifikalmessen i Skt. Therese Kirke. Fader John Udris, åndelig vejleder på St. Mary's College Oscott (til venstre i billedet), holdt to foredrag om den hellige Thérèses liv. Foto: Frode Lundsteen.

To personer i stille bøn foran relikvierne af Louis Martin og Zélie i domkirken. Foto: Charlotte Patricia Simonsen.

Seks mænd bærer Thérèses tunge relikvieskrin ind i karmeliterklostrets kapel, hvor hendes forældres relikvieskrin allerede er ankommet. Foto: Karmel.

Pastor John Udris, som har et indgående kendskab til Thérèse af Lisieux og hendes spiritualitet, fulgte med relikvierne på deres tur i bispedømmet og holdt foredrag og prædikede, her hos Skt. Josefs Karmel i Hillerød. Foto: Karmel.

Perspektiv!

– när invanda vägar saknas

Läs en unik kulturtidskrift med världsvida utblickar!

Introduktionspris: 275 SEK för 8 nr (ord.pris 400 SEK).

Mejla oss på adm@signum.se eller ring +46 18 580 07 10.

Signum

katolsk orientering om kyrka, kultur & samhälle

www.signum.se

Thérèse gør Jesus levende for os

Prædiken om Thérèse af Jesusbarnet i anledning af relikviernes besøg i Danmark.

Tekst: Fader John Udris

PRÆDIKEN Jeg blev virkelig begejstret da jeg for nylig bladrede i Skt. Thérèses skolebøger. Jeg vidste, at hun havde tegnet kort over forskellige lande i geografitimerne. Og jeg tænkte, at hun måske også havde tegnet Danmark. Og ved I hvad? Det har hun faktisk og her er det!

Hun var 12 år dengang. Og for at det ikke skal være løgn, så er en af tegningerne dateret 6. november 1885 – altså for 133 år siden i denne uge!

Men grunden til min begejstring over disse tegninger er ikke kun, at det sammenkæder Thérèse med jeres kære land. Men at hun med sin egen håndskrift har angivet de steder, hun nu besøger 133 år senere: Aalborg, København osv. Og steder, hvor hun allerede har været, i Norge og Sverige, på hendes pilgrimstur i Skandinavien. Eller måske mere præcist: hendes mission.

Godt et år før sin død skrev Thérèse om det, hun kaldte sin ”drøm” – hun drømte om at blive helgen, om at blive martyr, om at blive profet og om at blive lærer (underviser i troen) og om at blive missionær. Mens hun var karmeliternonne bag klosterets mure. Men hun havde en missionærs hjerte og ønskede at nå ud til hele verden for at tale om sin elskede Jesus.

Blandt andet skrev hun:

”Åh! Trods min sygdom ønsker jeg at oplyse vejen for sjælene ligesom profeterne og kirkelærerne. Jeg er kaldet til at være apostel. Jeg ønsker at rejse omkring og forkynde dit navn og plante dit prægtige kors i de ikke-troendes jord. Men O, min Elskede, en enkelt mission er mig ikke nok. Jeg ønsker at forkynde evangeliet samtidig på alle verdens fem kontinenter og de fjerneste øer. Jeg ønsker ikke bare at være missionær i et par år, men fra skabelsen og indtil verdens ende”.

Brødre og søstre, ser I? Hendes drøm er ved at gå i opfyldelse! Hun blev helgenkåret i 1925, blev erklæret kirkelærer i 1997 og udråbt til missionærens skytshelgen i 1927. Hun har udlevet sin missionsdrøm siden da og rejst rundt over hele verden. Hendes relikvier har været udstillet over hele verden, selv i Rusland og Irak, og tidligere i år i Rwanda og Burundi. Nu er hun her i Skandinavien. Hun virkeliggør sin

”

Thérèse er ligesom det lille barn i evangeliet, som Herren stiller i midten som billede på alt det, han taler om. Hun er her et billede på den omvendelse Gud ønsker skal ske i vort eget liv; som et smukt eksempel på hvordan man nu selv kan træde ind i himmeriget.

drøm her og nu i Danmark.

Hvad gør hun så mere præcist her? Med sine egne ord, at ”oplyse vejen for sjælene” ved at forkynde sin elskede Herres navn og forkynde hans evangelium. Hun sagde, hun ville forkynde evangeliet på de fjerneste øer. Jeg ved ikke om Skandinavien helt kan betegnes sådan, men for en 12-årig pige må det have føltes sådan. Og nu er hun så her og i færd med det, hun drømte om! Hun løfter Jesus op og planter hans kors i denne dyrebare muld og derved løftes Guds drøm om dette lands og vor egen personlige skæbne, som hedder hellighed – hun opløfter for vore øjne Guds egen drøm om dig og mig.

Lad mig begynde med at fortælle en lille historie fra mit sidste sogn:

Jeg var ude at promenerer langs en gammel og nedlagt jernbane. I modsatte retning kom en ung familie, mor, far og en datter på ca. 5-6 år. Den lille pige lavede gadedrenghep lidt foran forældrene, og for ikke at skræmme hende trådte jeg lidt til siden og lod hende passere. Men i stedet for at løbe forbi mig kom den lille pige direkte hen til mig. Hun kiggede op og ned ad mig og spurgte så: ”Du ved ikke hvem jeg er, gør du?” Lettere forvirret og lidt usikkert svarede jeg: ”Nej, jeg er bange for, at jeg ikke ved det”. Så kiggede hun på mig, som om hun tænkte: ”Hvorfor kan du ikke se det, når det er så indlysende?” og så sagde hun: ”Jeg er en prinsesse!!!!”

Den lille pige fik mig med det samme til at tænke på Skt. Thérèse! Og hvad hun ønsker at udrette i denne uge her i Danmark. Hun kommer til os og forbavser os med sin uskyld. Hun afvæbner os med sin umiddelbare tilgang, og dermed åbner hun vore hjerter for Guds nåde. Hun ønsker at tage enhver af os i øjesyn, ikke blot for at forkynde, hvad Gud har skabt hende til at være, men også hvad Gud har skabt enhver af os til at være.

Thérèse er ligesom det lille barn i evangeliet, som Herren stiller i midten som billede på alt det, han taler om. Hun er her et billede på den omvendelse Gud ønsker skal ske i vort eget liv; som et smukt eksempel på hvordan man nu selv kan træde ind i himmeriget. Jesus anbringer Thérèse i vor midte i disse særligt nådefulde dage som den apostel, hun altid ønskede at være. Hun giver os håbet om hellighed og viser os hvordan.

I sin apostoliske skrivelse Gaudete et Exsultate (’Fryd jer og glæd jer’) – som er et smukt kald til hellighed, og som du bør læse, hvis du ikke allerede har gjort det – skriver pave Frans:

”Enhver helgen er en mission planlagt af Faderen til på et bestemt historisk tidspunkt at genspejle og inkarnere et aspekt af Evangeliet”.

Hvilket aspekt viser denne helgen, som nu er i vor midte, os?

Den hellige Fader fortsætter:

”Hver eneste helgen er et budskab, som Helligånden [...] giver til sit folk”.

Hvilket budskab ønsker Helligånden at give folk i dette land, til os her i aften og alle dem, som besøger hendes relikvier i

denne uge, gennem den helgen Gud bevidst har anbragt i vor midte?

Hvilket budskab har hun til hver enkelt af os? Jeg tror, at hendes budskab er forskelligt og meget personligt.

Gennem mit fortryllende møde med den lille pige ved jernbanen blev jeg mindet om, at vi aldrig holder op med at lade os charmere af små børn.

For det første lever de i nuet. De er ikke hæmmet af fortiden, og de bekymrer sig ikke om fremtiden. Nuet er den eneste verden de kender. Skt. Thérèse ønsker at lære os det: hvordan nuet bliver det hellige øjeblik, hvor Gud kan møde os.

For det andet er børn udstyret med en instinktivt og intuitivt tillid. Jeg er sikker på, at det lille barns forældre sagde til hende, da de indhentede hende, at hun ikke må tale med fremmede.

Men det er så svært for børn, som af natur er tillidsfulde og lever i en verden, hvor der ikke findes fremmede, men kun venner, som de ikke har mødt endnu. Thérèse levede i sådan en verden, og hun ønsker at føre os ind i denne verden – den verden Jesus kalder Riget. Tillid og kærlighed er nøglerne til dette rige. ”Jeg går til Ham med tillid og kærlighed”, er Thérèses sidste ord i hendes selvbiografi. Disse ord udgør de to vinger i Thérèses lille vej. Tillid og kærlighed er vingerne hvormed hun fløj op til Gud. Hun lærer os, at tillid og kærlighed er vejen til Gud.

Børn ved desuden, hvordan man drømmer og at drømme det tilsyneladende umulige: ”Jeg er en prinsesse!!!” Børn charmerer os med deres forventningers uskyld. De stoler på deres ønsker og drømme. Barnet i vor midte, som ønskede at rejse jorden rundt og forkynde evangeliet, får nu sine ønsker og drømme opfyldt lige her foran vore øjne ved at lære os at tro tillidsfuldt på vore længsler og drømme om hellighed. Du kan blive den helgen, Gud drømte om, da Han tænkte dig og i kærlighed bragte dig til live. Du er Guds barn og du er derfor af kongeslægt. Du er i sandhed en prins eller prinsesse, Guds dyrebare søn eller datter. Det er denne rige arv, denne værdighed og skæbne, som dét at berøre Thérèses relikvier i aften kan føre os på sporet af.

Har du nogensinde bemærket, at når vi er sammen med børn, bliver vi selv igen

Skt. Thérèse var 12 år gammel da hun tegnede dette kort over Skandinavien.

som børn? Eller hvordan, når man taler til en baby, selv begynder at tale som en baby? Eller hvordan det, at være sammen med et barn, bringer barnet frem i os? Læg mærke til det i aften, kære brødre og søstre. At være sammen med Thérèse, som havde alle barnets kvaliteter, får de selv samme kvaliteter frem i os. Men, kære venner, det er ikke det vigtigste eller mest forunderlige. Hendes navn er – som I ved – Thérèse af Jesusbarnet; et navn hun selv valgte. Jesus er Guds Søn, som legemliggør alle disse kvaliteter: Åndens fattigdom, som altid kendetegner vor tids hellige; den tillid, som kendetegner alle Guds sønner og døtre, og som får vore gudgivne drømme og ønsker til at gå i opfyldelse. Thérèses tilstedeværelse bringer os nærmere denne Jesus, dette ”uendeligt elskede barn”, således som hun selv kaldte Ham. Hun bringer Ham inden for vores rækkevidde og gør Ham levende for os. Det er grunden til, at hun er i Danmark i denne uge – at gøre Jesus ledende for os; én som vi kan røre og føle ved. I hendes relikviers nærvær, i dette barns nærvær, bringer hun det samme Barn frem i os. Ikke et hvilket som helst barn, men Jesus selv.

Fader John Udris, åndelig vejleder på St Mary's College, Oscott, Birmingham.

December

- grøn*. Lørdag i 34. alm.uge. (II Ps).
Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
V. Sl 95,1-2.3-5.6-7.
R. Marana tha! Kom, Herre Jesus!
L.: Åb 22,1-7. **Ev.:** Luk 21,34-36.
Bededag for præste- og ordenskald
Hermed afsluttes det almindelige kirkeår.

ADVENTSTIDEN I

- viol*. **1. SØNDAG I ADVENT** (I Ps)
✘ *Cr. Adv. pf. I.*
1.L.: Jer 33,14-16
V. Sl 25,4bc-5ab.8-9.10+14
R. Jeg længes efter dig, Herre.
2.L.: 1 Thess 3,12—4,2
Ev.: Luk 21,25-28.34-36
1. søndag i advent indleder tekstrække C.
- hvid*. Mandag i 1. uge i advent. (I Ps).
Frans Xaver, præst (†1552)(m)
Adv. pf. I.
V. Sl 122,1-2.3-4a.(4b-5,6-7.)8-9
R. Vi drager med glæde til Herrens hus.
L.: Es 2,1-5. **Ev.:** Matt 8,5-11.
- viol*. Tirsdag i 1. uge i advent. (I Ps).
Eller *hvid*. **Johannes af Damaskus**,
præst og kirkelærer (†749)
Adv. pf. I.
V. Sl 72,2.7-8.12-13.17
R. Retfærdighed skal blomstre i hans dage,
og freden være stor.
L.: Es 11,1-10. **Ev.:** Luk 10,21-24.
- viol*. Onsdag i 1. uge i advent. (I Ps).
Adv. pf. I.
V. Sl 23,1-3a.3b-4.5-6
R. Jeg skal bo i Herrens hus alle mine dage.
L.: Es 25,6-10a. **Ev.:** Matt 15, 29-37.
- viol*. Torsdag i 1. uge i advent. (I Ps).
Eller *hvid*. **Nicolaus**, biskop (†4.årh.)
Adv. pf. I.
V. Sl 118,1+8-9.19-21.25-27a
R. Velsignet være han, som kommer i Herrens navn.
L.: Es 26,1-6. **Ev.:** Matt 7,21.24-27.
- hvid*. Fredag i 1. uge i advent. (I Ps).
Ambrosius, biskop og kirkelærer (†397) (m)
Adv. pf. I.
V. Sl 27,1.4.13-14
R. Herren er mit lys og min frelse.
L.: Es 29,17-24. **Ev.:** Matt 9,27-31.
- hvid*. Lørdag. **JOMFRU MARIAS**
UPLETTEDE UNDFANGELSE (h)
Gl. Cr. Sær. pf.
1.L.: 1 Mos 3,9-15.20
V. Sl 98,1.2-3ab.3cd-4
R. Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting
har han gjort.
2.L.: Ef 1,3-6.11-12 **Ev.:** Luk 1,26-38
- viol*. **2. SØNDAG I ADVENT** (II Ps)
✘ *Cr. Adv. pf. I.*
1.L.: Bar 5,1-9
V. Sl 126,1-2ab.2cd-3.4-5-6
R. Herren har gjort store ting mod os, og vi blev glade.
2.L.: Fil 1,4-6.8-11
Ev.: Luk 3,1-6
- viol*. Mandag i 2. uge i advent. (II Ps).
Adv. pf. I.
V. Sl 85,9ab-10.11-12.13-14
R. Se, vor Gud kommer og frelser os.
L.: Es 35,1-10. **Ev.:** Luk 5,17-26.
- viol*. Tirsdag i 2. uge i advent. (II Ps).
Eller *hvid*. **Damasus I**, pave (†384)
Adv. pf. I.
V. Sl 96,1-2.3+10ac.11-12.13
R. Se, vor Gud kommer i styrke.
L.: Es 40,1-11 **Ev.:** Matt 18,12-14.
- viol*. Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps).
Eller *hvid*. **Vor Frue af Guadalupe**
Adv. pf. I.
V. Sl 103,1-2.3-4.8+10
R. Min sjæl pris Herren!
L.: Es 40,25-31. **Ev.:** Matt 11,28-30.

- rød*. Torsdag i 2. uge i advent. (II Ps).
Lucia, jomfru og martyr (†304) (m)
Adv. pf. I.
V. Sl 145,1+9.10-11.12-13ab
R. Herren er nådig og barmhjertig,
sen til vrede og rig på troskab.
L.: Es 41,13-20. **Ev.:** Matt 11,11-15.
- hvid*. Fredag i 2. uge i advent. (II Ps).
Johannes af Korset, præst og kirkelærer (†1591) (m)
Adv. pf. I.
V. Sl 1,1-2.3.4+6
R. Den, der følger dig, Herre, skal have livets lys.
L.: Es 48,17-19. **Ev.:** Matt 11,16-19.
- viol*. Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps).
Adv. pf. I.
V. Sl 80,2ac+3b.15-16.18-19
R. Gud, rejs os igen, lad dit ansigt lyse, så vi bliver frelst.
L.: Sir 48,1-4.9-11. **Ev.:** Matt 17,10-13.
- viol*. **eller rosa**. **3. SØNDAG I ADVENT** (III Ps)
✘ *Cr. Adv. pf. I.*
1.L.: Sef 3,14-18a
V. Es 12,2-3.4bcd.5-6
R. I skal juble og råbe af fryd, for Israels Hellige
er stor iblandt jer.
2.L.: Fil 4,4-7 **Ev.:** Luk 3,10-18

ADVENTSTIDEN II

- viol*. Mandag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 72,1-2.3-4ab.7-8.17
R. I hans dage skal retfærdighed blomstre
og freden skal være stor.
L.: 1 Mos 49,2.8-10. **Ev.:** Matt 1,1-17.
NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.
- viol*. Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 72,1-2.12-13.18-19
R. I hans dage skal retfærdighed blomstre
og freden skal være stor.
L.: Jer 23,5-8. **Ev.:** Matt 1,18-24.
- viol*. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 71,3-4a.5-6b.16-17
R. Min mund er fuld af lovsang til dig,
jeg priser din herlighed dagen lang.
L.: Dom 13,2-7.24-25a. **Ev.:** Luk 1,5-25.
- viol*. Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 24,1-2.3-4b.5-6
R. Herren vil drage ind,
han er ærens konge.
L.: Es 7,10-14. **Ev.:** Luk 1,26-38.
- viol*. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 33,2-3.11-12.20-21
R. Bryd ud i jubel for Herren, I retfærdige,
syng en ny sang for ham.
Pris Herren med citer,
L.: Højs 2,8-14 *eller* Sef 3,14-18a **Ev.:** Luk 1,39-45.
(Petrus Canisius, præst og kirkelærer (†1597), kan ihukommes)
- viol*. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps).
Adv. pf. II.
V. 1 Sam 2,1.4-5.6-7.8abcd
R. Mit hjerte fryder sig over Herren, min frelser.
L.: 1 Sam 1,24-28. **Ev.:** Luk 1,46-56.
- viol*. **4. SØNDAG I ADVENT** (IV Ps)
✘ *Cr. Adv. pf. II.*
1.L.: Mika 5,1-4a
V. Sl 80,2ac+3b.15-16.18-19
R. Gud, rejs os igen, lad dit ansigt lyse, så vi bliver frelst.
2.L.: Hebr 10,5-10 **Ev.:** Luk 1,39-45
- viol*. Mandag i 4. uge i advent. (IV Ps).
Adv. pf. II.
V. Sl 89,2-3.4-5.27+29
R. Om Herrens store godhed vil jeg synge for evigt.
L.: 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16. **Ev.:** Luk 1,67-79.
Adventstiden afsluttes efter non.

JULETIDEN

- hvid*. **HERRENS FØDSEL** (h)
- Mandag aften. **VIGILIEMESSE**
Gl. Cr. Jul. pf.
1.L.: Es 62,1-5
V. Sl 89,4-5.16-17.27+29
R. Om Herrens store godhed vil jeg synge for evigt.
2.L.: ApG 13,16-17.22-25
Ev.: Matt 1,1-25 *eller* 1,18-25
- Tirsdag. **HØJTIDENS MESSE**
Gl. Cr. Jul. pf.
Julenat. 1.L.: Es 9,1-6
V. Sl 96,1-2a.2b-3.11-12.13
R. I dag er der født os en frelser; han er Kristus, Herren.
2.L.: Tit 2,11-14
Ev.: Luk 2,1-14
Julemorgen. 1.L.: Es 62,11-12
V. Sl 97,1+6.11-12
R. Lyset skal stråle over os i dag; for Herren er os født.
2.L.: Tit 3,4-7
Ev.: Luk 2,15-20
Juledag. 1.L.: Es 52,7-10
V. Sl 98,1.2-3ab.3cd-4.5-6
R. Hele den vide jord har set vor Guds frelse.
2.L.: Hebr 1,1-6
Ev.: Joh 1,1-18 *eller* 1,1-5.9-14
- rød*. Onsdag. **STEFAN**, den første martyr (f)
Gl. Jul. pf.
L.: ApG 6,8.10; 7,54-60
V. Sl 31,3cd-4.6+8ab.16bc-17
R. I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.
Ev.: Matt 10,17-22
Bededag for de forfulgte kristne
- hvid*. Torsdag. **JOHANNES**, apostel og evangelist (f)
Gl. Jul. pf.
L.: 1 Joh 1,1-4;
V. Sl 97,1-2.5-6.11-12.
R. I retfærdige, glæd jer i Herren.
Ev.: Joh 20,2-8.
- rød*. Fredag. **DE USKYLDIGE BØRN**, martyrer (f)
Gl. Jul. pf.
L.: 1 Joh 1,5— 2,2
V. Sl 124,2-3.4-5.7b-8
R. Vor sjæl slap fri som en fugl af fuglefængerens snare.
Ev.: Matt 2,13— 18
- hvid*. Lørdag. **5. DAG I JULEUGEN**
Gl. Jul. pf.
V. Sl 96,1-2a.2b-3.5b-6.
R. Himlen skal glæde sig, jorden juble.
L.: 1 Joh 2,3-11. **Ev.:** Luk 2,22-35
(Thomas Becket, biskop og martyr (†1170), kan ihukommes).
- hvid*. Søndag. **DEN HELLIGE FAMILIE, JESUS, MARIA OG JOSEF** (f)
✘ *Gl. Cr. Jul. pf.*
1.L.: Sir 3,2-6.12-14
V. Sl 128,1-2.3.4-5
R. Lykkelig hver den, der frygter Herren,
og vandrer ad hans veje.
2.L.: Kol 3,12-21
Ev.: Luk 2,41-52
Eller (ad libitum):
1.L.: 1 Sam 1,20-22.24-28
V. Sl 84,2-3.5-6.9-10.
R. Herre, lykkelig de, der bor i dit hus.
2.L.: 1 Joh 3,1-2.21-24.
- hvid*. Mandag. **7. DAG I JULEUGEN** (I Ps)
Gl. Jul. pf.
V. Sl 96,1-2.11-12.13.
R. Himlen skal glæde sig, jorden juble.
L.: 1 Joh 2,18-21. **Ev.:** Joh 1,1-18
(Silvester I, pave (†335), kan ihukommes).

Broder Jakobs persondata

Kommentar til anmeldelse af Bernadette Preben-Hansen i KO nummer 13 side 10.

I "Katolsk Orientering" nr. 13 blev min bog "Broder Jakobs livsvej fra Danmark til Mexico" anmeldt på en meget venlig og positiv måde. På et punkt er der dog en så væsentlig mangel, at den bør rettes. Den vedrører min opfattelse af Broder Jakobs identitet, der jo går ud på, at han var den tredje søn i ægteskabet mellem kong Hans og dronning Christine. Herom står kun, at det er, hvad "Nybo mener". Men af mine skrifter om Broder Jakob fremgår, at de ældste og bedste franciskanske skrifter om missionen i Mexico fortæller, at deres ansete medbroder "Jakob den Danske" stammede fra "det danske kongehus" eller hørte til "den danske kongeslægt". Denne oplysning kan de kun have fået på en måde, nemlig fordi Jakob selv havde fortalt det. Det var altså Jakobs eget udsagn om sin identitet, der fik mig til i min forskning at gennemarbejde det danske historiske materiale bl. a. for at konstatere, om dette var rigtigt eller forkert. Det lykkedes mig, så jeg i min bog fra 1986: "Broder Jakob den Danske, kong Christian den 2. dens yngre broder" kunne påvise, at kilderne bekræfter Jakobs udsagn. Men i min nye bog har jeg tilmed kunnet gengive et hidtil ukendt træsnit fra den tyske historiker Konrad Botes værk: "Chronik der Sassen" fra 1492, der bevidner ganske det samme. Allerede så tidligt blev det danske kongepar Hans og Christine afbildet med navnene på deres tre ældste sønner: Johan, Carsten (= nedertysk for Christian) og Jakob.

Jørgen Nybo Rasmussen, 4000 Roskilde

Jacob var ikke kongesøn

Angående anmeldelse af Bernadette Preben-Hansen i KO nummer 13 side 10.

På basis af en oplysning om broder Jacob i franciskaner-generalen Gonzagas bog "De origine seraphicae religionis Franciscanae" (Rom 1587) lod franciskanere i Linz i midten af 1600-tallet et maleri udføre af denne danske missionær i México. Under portrættet findes en tekst, hvori det fortælles, at Jacob var søn af Christian III. Da det umuligt kunne passe, mente den østrigsk fødte redemptoristpræst Peter Damian Steidl, der havde fundet maleriet, at det ikke var muligt at udtale sig om Jacobs forældre. Senere da han var stødt på nogle breve, hvori Jacob kaldte sig "Gottorpius", nåede han dog frem til, at han måtte have været en uægte søn af den senere Frederik I. Han boede jo inden sin tronbestigning i 1523 på slottet i Gottorp. Jørgen Nybo Rasmussen tolkede tilnavnet dynastisk og gjorde Jacob til først en uægte, senere til en ægtefødt søn af kong Hans. Det skete i bogen "Broder Jakob den Danske", der udkom i 1986. Nu har han så udgivet en ny og mere populær bog om Jacob, men bortset fra enkelte detaljer er der heri intet nyt.

Til denne tradition om Jacob som kongesøn kan siges:

1. Portrættet i Linz er et fantasiprodukt. Det er også forsynet med et fiktivt våbenskjold uden relation til Danmark. Dets budskab er, at Jacob gav afkald på kongekronen til fordel for et liv som franciskaner. Også det er fri fantasi.

2. Gonzaga siger nemlig ikke, at Jacob var kongesøn, blot at han kunne føre sin oprindelse tilbage til danskernes kongelige stamme (*ex regia Danorum, stirpe originem trahens*). Gonzaga er imidlertid, hvad vi historikere kalder en sekundær kilde, for han bygger på en beretning, skrevet af franciskaneren Diego Muñoz i México ca. 1583. Hos denne hedder det, at Jacob var af kongeligt blod (*de la sangre real*). Når Nybo hævder, at de mexikanske kilder gør Jacob til kongesøn, er det altså usandt.

3. Gottorpius-navnet. Nybo mener, at kun et medlem af kongehuset kunne tillade sig at bruge dette tilnavn, men undersøger vi sagen, kan man for det første konstatere, at i perioden 1559-1709 kaldte fem studenter sig det samme, da de blev indskrevet på tyske universiteter, for det andet at navnet Gottorp først blev knyttet til hertugtitlen i 1658. Nybos tolkning af ordet Gottorpius er altså ikke korrekt.

4. Jacob som kong Hans' søn. Nybo støttede sig i 1986 til en ukendt sachsisk krønike, omtalt af tyskeren Hamelmann i 1599. Nu har han fundet denne krønike. Den var trykt i Mainz 1492 og omtaler, at kongen havde sønnerne Johannes, Carsten (Christian) og Jacob. Nybo tror fuldt og fast herpå, mens jeg tvivler på dens korrekthed, eftersom ingen dansk kilde kender en kongesøn med navnet Jacob – ej heller den franciskanske historieskriver Petrus Olai,

der korrekt nævner alle kongens fem børn – de to der døde som spæde dog uden navn. Nybos forklaring er, at Jacobs eksistens blev holdt hemmelig, men det er selvfølgelig det rene gæt. Og at Johannes skulle være den ældste, fordi han er nævnt først, er bevisligt ikke sandt.

5. De mexikanske kildeudsagn. Nybo hævder, at de "på alle afgørende punkter" har kunnet bekræftes som fuldt pålidelige. Efter at have gået dem efter i sømmene, vil jeg sige tværtimod. Alle de udsagn, vi er i stand til at kontrollere, har vist sig at være enten fejlagtige eller bero på misforståelse. Men de viser, at der hurtigt efter Jacobs død var blevet skabt et mytologisk narrativ om denne fremmede missionær fra et land, ingen rigtigt kendte, og de, som gjorde, identificerede med det nuværende Rumænien.

6. Inden for historisk forskning er det alment accepteret, at tekster skal ses i deres kontekst og tolkes ud fra denne. Og med kontekst mener jeg ikke kun det rent historiske, men også det mentale og sproglige univers, hvorfra teksterne stammer. Det gælder ikke kun beretningerne om Jacob, men også Gråbrødrenes Uddrivelseskronike, som ikke er et procesindlæg, og det katolske forsvarsskrift "Confutatio Lutheranismi Danici" fra herredagen i sommeren 1530. Nybo interesserer sig ikke for kontekster og foretager ingen sproglige og genremæssige undersøgelser af teksterne. Han synes heller ikke at være fortrolig med, hvad der er kommet af nyere litteratur om forholdene i México på Jacobs tid. Derfor bliver hans kendskab til franciskanere generelt såvel som til deres virke i México overfladisk og unuanceret.

Til Preben-Hansens lip-service blot dette: det er en misforståelse at Christian III konfiskerede kirkegodset ved reformationen i 1536, for landets mange sognekirker fik lov til at beholde deres jordtilliggende. Hvad kongen derimod gjorde, var at inddrage den jord, der lå til bispesolene, klostrene og alter- og messesestiftelserne, hvilket egentligt var ganske logisk – set fra et luthersk synspunkt.

For dem, der skulle være interesseret i en kritisk undersøgelse af Nybos mange teser, vil jeg henvise til mine afhandlinger i "Kirkehistoriske Samlinger" 2001, 2011 og 2017 – tre afhandlinger, Nybo undlader at nævne i sin nye bog.

Kaare Rübner Jørgensen, 2000 Frederiksberg

Ændringer i kirken?

På forsiden af KO nr. 13 falder jeg over en overskrift: "Kardinal efterlyser grundlæggende systemiske ændringer i Kirken".

Det lyder jo umiddelbart lovende, specielt fordi den tyske kardinal Reinhard Marx har ry for at være blandt de progressive kræfter indenfor pave Frans' rådgivergruppe. Men så kommer skuffelsen...

Kardinalen foreslår, at drøftelser om ændringer af kirkelige strukturer i forlængelse af overgrebskrisen bør fokusere på tre områder:

1. Implementering af god forvaltningsskik.
2. Overholdelse af forebyggelsesnormer.
3. Højere grad af ansvarlighed blandt kirkens ledere.

Jeg har læst teserne flere gange; men jeg kan med bedste vilje ikke erkende andet end blå luft.

Er det ikke selvfølgelig uden nogen som helst innovationskarakter?

God forvaltningsskik, naturligvis....

Overholdelse af normer, hvad ellers....

Ansvarlighed blandt kirkens ledere. Kan man ikke forvente det?

På spørgsmålet om biskoppers ansvarlighed i håndteringen af overgrebspræster sagde Marx, at Kirkens forståelse for behovet for ansvarlighed endnu kun er rudimentær i kraft af dens hierarkiske struktur. Den skal man lige tygge på, og jeg tygger stadigvæk og med et kraftigt ubehag....

Afsluttende bemærkede kardinal Marx, at systemiske forandringer i Kirken ikke blot sker af sig selv. Det ved det katolske fodfolk desværre alt for godt.

Marx efterlyser forandringsagenter og initiativtagere. Udmærket. Men hvem skal det være, når kirkens ledelsespersonale er mere eller mindre tavst eller skjuler sig bag luftige fraser og hensigtserklæringer?

Hvis ikke virkelig forandringsevillige kirkeledere for alvor tager fat i de elementære spørgsmål om cølibat, kvindelige præster, familieplanlægning m.m., fortsætter kirke- og klosterlukningerne, tomme kirker, præstemangel og kirkeudmeldelser.

Hvor meget katolsk kirke er der så tilbage i Europa om 20-30 år?

Rolf A. Thissen, 6400 Sønderborg

Redaktionen beklager!

Forfatteren til artiklen 'At gå med Gud' på bagsiden af KO nr. 13 hedder Jesper Nicolaj Christiansen og ikke Jesper Nikolaj Christensen, som det står anført.

Biskoppens kalender

December 2018

1.	kl. 16.00	Messe i Sankt Andreas kirke i anledning af Sankt Andreas fest
5.	kl. 10.00	Møde i biskoppeligt Råd
7.	kl. 07.30	Messe Redemptoris Mater
8.	kl. 11.00	Jubilæumsmesse for sr. Helene CSJ
9.	kl. 10.00	Polsk messe i Sct. Augustin
	kl. 15.00	Tysk messe i Sct. Augustin
10.	kl. 19.00	Bibelloverrækkelse i Nykøbing Falster
11.	kl. 11.00	Møde i Økonomisk Råd
12.	kl. 10.00	Møde i Danske Kirkers Råds Forretningsudvalg
16.	kl. 10.00	Messe i Domkirken
18.	kl. 17.00	Møde i Forretningsudvalget
24.	kl. 24.00	Midnatsmesse i Domkirken
25.	kl. 10.00	Højmesse i Domkirken
26.	kl. 10.00	Messe i Domkirken
27.	kl. 08.00	Messe i Karmel
30.	kl. 10.00	Messe i Domkirken

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskororientering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Palle Vinther, annonce@katolskororientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Sr. Teresa Piekos, Huy Minh Huang, Ann Lise Aasesdatter, Annelise Bruus, Charlotte Patricia Simonsen, Keld Dahlwad, Naja Wulff Mottelson, fader John Udris.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40 kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskororientering.dk. Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver:

Ansvarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk:

Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500 – ISSN 0902-297X.

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Abningstider:
Tirsdag, onsdag og torsdag
fra kl. 13.00-17.00

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Det handler om tillid og tryghed
når du skal vælge bedemand...

Familiefirma
grundlagt
1914
Vores erfaring
din tryghed

Kristian Petersen May-Britt Petersen Anders Petersen

Folmer Olsen
BEGRAVELSESFORRETNING

Tlf. 98 12 15 57

Vesterbro 61 · v. Gåsepigen · Aalborg

Den Nordiske valfart til Lourdes 2019 Den Nordiske Valfart fejrer sit 50 års jubilæum

Temaet:

“Salige er I, som er fattige,
for Guds Rige er jeres.”

Den 20. juli til 27. juli 2019
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.

Fly fra København til Biarritz,
derfra videre med busser til Lourdes.
Heldagsudflugt til Garvarnie.

Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Michal Bienkowski.

Prisen for almindelige deltagere er
DKK 7.650,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
heldagsudflugt, valfartshæfte mm.

Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.

Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2019

Den Nordiske Valfart til Lourdes

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk

Annoncer

For booking af annonce, indstik eller yderligere
information, kontakt venligst Palle Vinther,
tlf. 50 56 09 49 eller
annonce@katolskoriering.dk.

Palle Vinther

KO's annonsekonsulent står
klar til at hjælpe dig med dine
annoncemuligheder.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

Bønnens Apostolat

December 2018

I denne måned beder vi for
evangelisering med særligt
fokus på formidling af troen
– at de mennesker, der
er beskæftigede med
at formidle troen i deres
dialog med samfundet må
finde et sprog, der passer
til nutidens forhold.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp med at sikre Kirkens beståen – også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke
den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINIE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: 75 18 18 08

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Bedemand

H.J. Madsen

- tillid gennem 4 generationer

Døgnvagt:
86 12 28 66

Michael Madsen Lars Kingo

Aarhus
Jægergårdsgade 17 -19

www.bedemand-madsen.dk

Oversættere til webportal for bøn

Vi søger frivillige oversættere (engelsk-dansk)
og korrekturlæsere til webportalen for bøn, Hel-
ligt Rum. Helligt Rum blev grundlagt af de ir-
ske jesuitter (www.sacredspace.ie), og støt-
tes af det katolske bispedømme i Danmark.
Den kan ses på www.helligtrum.dk.

Interesserede kan henvende sig til:
Lene Suh Nicolaisen på tlf. 50 93 20 36.

Kristen slet og ret

SEGL 2018 er god at slå følge med ind i det nye år.

Tekst: Lisbeth Rütz

ÅRBOG Siden 2012 har nordmændene udgivet SEGL – en årbog om kunst, kultur, historie, teologi og spiritualitet, ja alle sider af samfundslivet. Årets udgave er som sædvanlig lidt af et broget patchworktæppe med mange forskellige indslag. Indledningskapitlet med overskriften "Kristen rett og slett" fungerer som bogens knudepunkt, hvor trådene løber sammen. Her præsenteres årbogens hovedtema, der foldes ud på bogens første 80 sider. Dette tema gennemspilles i en række artikler om emner lige fra Jesus som historisk person til en artikel om dom, himmel og helvede.

Europæisk kultur kan ikke forstås uden kristendommen. Jesus er som nedslaget fra en meteor. Vi har krateret, men ikke meteoren, skriver Hans Johan Sagrusten fra Det

norske Bibelselskab. Jesus er uden sammenligning den enkeltperson, som har sat det største aftryk på vores kultur, og vi kan være sikre på, han har eksisteret; men hvem var han? Graven var tom påskemorgen, så noget var der sket, men hvad? Sagrusten argumenterer for, at opstandelsestroen har gjort kristendommen til andet end en jødisk sekt. Han tager udgangspunkt i den amerikanske teolog Bart D. Ehrmanns bog "Did Jesus exist?", hvor Jesus tolkes som en apokalyptisk profet, der desværre tog fejl.

Han var sand Gud og sandt menneske

Jesus var både sand Gud og sandt menneske, skriver Joël Regnard OCSO i afsnittet "Ta inkarnationen alvorligt". Det er simpelthen

vanskeligt og intellektuelt kompliceret at forstå, hvordan både det guddommelige og det menneskelige kan være til stede i et menneske. Det er grunden til, at Oldkirkens stridigheder om de to naturer i Kristus gang på gang vender tilbage i nye kætterier. At Jesus havde menneskelige følelser som enhver anden får ham til at virke svag i manges øjne. Jesu hellighed består imidlertid ikke i moralsk fuldkommenhed; men i hans fuldstændige lydighed mod sin Far, skriver Regnard. Helt vitale ting i den kristne tro er på spil her. Inkarnationens mysterium er nemlig nøglen til forståelse af, hvad mennesket er og hvad det er skabt til. Kroppen er det redskab, mennesket har at erkende Gud med, fastslår Regnard, der med udgangspunkt i Bernhard af Clairvaux argumenterer for sanselighedens plads i gudserkendelsen.

Augustin holder sit flammende hjerte i hånden, mens han hengivent kikker opad mod lysvældet, hvor der står Veritas prentet med hvide bogstaver. Philippe de

Champagnes billede kommenterer indirekte en artikel af pater Ellert Dahl OP om kærlighedstanken hos Augustin.

Den unge Augustins syn på de skabte ting – at alt det sansbare skulle foragtes – nuanceres af den modne Augustins erkendelse af, at alt det skabte i sig selv er godt – fordi det er skabt af Gud. Menneskelivet og kærligheden hører sammen, og alle lidenskaber kan føre til noget godt eller ondt. Ingen af de ting vi elsker er moralsk gode eller onde i sig selv. Det kommer an på, hvordan vi bruger dem, skriver Dahl, der p.t. er bogaktuel med "Det levende treet – vår trosarv gjennom tiderne" (anmeldt i KO nummer 12)

Magdalene Thomassen fra VID vitenskabelige højskole skriver om den faglige kontinuitet i Edith Steins persontænkning. Den sociale dimension i menneskelivet – tanken om at personen bliver til i en relation – uddybes i tanken om solidariteten mellem mennesker, der i Kirken er lemmer på

Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 14
30. november 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

Kristi legeme. Både den individuelle og den liturgiske bøn kan blive en skjult kilde til nåde.

Det indledende afsnit beskriver mange forskellige aspekter af forholdet mellem Gud og menneske og menneskets plads i Guds plan. Det er en erkendelse der foregår stykkevist.

Men når det hele en dag kommer til at gå op i en højere enhed, vil der som Johannes Åbenbaring fortæller komme en ny verdensorden – en ny himmel og en ny jord. I artiklen "Gi oss en salig død!" giver pastor Ole Martin Stamnestrø nogle klare, kontante svar på hvad der venter. Det sker med baggrund i klassisk katolsk tradition om død, dom, himmel og helvede og med baggrund i en vision om Kirken, der eksisterer både som den stridende Kirke på jorden den lidende i skærsilden og den sejrende kirke i Himmelen. De bibelske belæg for skærsildslæren i 2. Makkabæerbog og 1. Kor 3,12-13 gennemgås. Det vil givet være hård tale for mange.

Messe om søndagen, uretfærdighed om mandagen

Mennesket har en uudslættelig værdighed i kraft af, at det er skabt i Guds billede. Med inkarnationen har Gud selv taget den undertrykte og fattiges plads. Tager man det alvorligt, får det også konsekvenser for den måde vi lever i verden på. I SEGL citeres Romero for at have sagt: "En religion som består af at fejre søndagsmesser, men ofte at fylde ugedagene med uretfærdighed, behager ikke Herren. En religion med flittig bøn, men et hyklerisk hjerte er ikke kristen. En kirke, som bare søger komfort, velstand og velbehag, men glemmer at protestere mod uret, vil ikke være vor guddommelige Frelsers sande kirke". Den

24. marts 1980 – blev han skudt kort tid efter at have læst Johannesevangeliets ord: "Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold."

Romero kom til at stå som et samlingspunkt i et land, hvor Kirken traditionelt havde været allieret med magthaverne og hvor tortur og forfølgelse af regimets modstandere hørte til dagens uorden. Hans søndagsprædikener blev en kilde til reel oplysning i et land, hvor alle massemedier var censurerede.

For folket var han uden tvivl martyr ja; men var han martyr i klassisk, kanonisk forstand? Martyr bliver man, når man bliver slået ihjel af "had til troen" (*odium fidei*). Med Karl Rahners argumentation for, at had mod troen også omfatter had mod retfærdighed (*odium justitiæ*), bliver det imidlertid klarere, at kamp for retfærdighed og fred er en integreret del af den kristne tro, som aldrig kan reduceres til et rent åndeligt anliggende. Det er denne udvidede definition, som har været i spil under helgekåringsprocessen af Romero.

"Det var ikke Gud der skuffede mig, men Kirken"

I det indledende kapitel skriver årbogens to redaktører Ståle Johannes Kristiansen og Peder K. Solberg, at der er tale om en dyb tillidskrise i Kirken og om, at Kirken er i sin dybeste krise i mange århundreder. Det er "selve evangeliet, Kirkens innerste identitet og eksistensgrundlag, som står på spill her", siges der. Overgrebskulturen ses som en destruktiv struktur i selve Kirken. Men hvordan kom det så vidt?

Rapporten fra statsadvokaturen i Pennsylvania lægger de hårde facts frem i afsnittet "Hemmelighetssirkelen". Over 300 ka-

tolske præster står i rapporten anklaget for overgreb mod mere end 1.000 børn. Helt hen til udgangen af det tyvende århundrede var der i de amerikanske bispedømmer strategier for, hvordan man systematisk kunne skjule præsters overgreb mod børn. FBI-agenter har identificeret syv faktorer i bispedømmernes behandling af klagesager vedr. overgreb mod børn. Et eksempel er eufemismen i Kirkens egne interne rapporter. Kriminelle seksuelle handlinger blev kaldt "upassende". Når en præst blev fjernet fra sin tjeneste på grund af overgreb, blev det kaldt "sygefravær" eller slet og ret "fravær". I dag må vi erkende, at når der trods alt er sket fremskridt er det, fordi kræfter uden for kirken har presset på. Lavinen begyndte at rulle, da Boston Globe i 2002 i en serie artikler dokumenterede de mange overgreb og fortielsen af dem. En anden artikel af Inés San Martín fra Crux præsenterer fire cases. Mauricio blev dopet og voldtaget på præsteseminarieret, Sebastian blev tvunget til at massere biskoppens fødder, Marcelo blev tvunget til oralsex og Johannes blev voldtaget af sine åndelige vejledere. Disse fire overgrebs ofre – alle tidligere seminarister i det chilenske bispedømme Valparaiso 100 kilometer fra Santiago – står frem med en række anklager, de har præsenteret den lokale kirkelige ledelse for i en periode fra 2010 til 2018. Som en af dem siger som reaktion på de kirkelige myndigheders forsøg på at bagatellisere og mørklægge deres sager: "Det var ikke Gud der skuffede mig, men Kirken".

Patristikeren Gösta Hallonsten reflekterer i et interview med Ståle Johannes Kristiansen over, hvad Kirken betyder for den enkelte kristne. Når Kirken i ældre teologi ofte kaldes casta meretrix – den kyske skøge – er det for at understrege, at den i sig

selv er hellig. Men den består af syndere og det er vi nødt til at være bevidste om: "En realistisk människosyn är en nödvändig utgångspunkt för att främja dygd, helighet och kyskhet, ord som man sällan hör i dagens erosfixerade kultur", siger Hallonsten.

Kaldet til kristen tapperhed

Dagens krise kalder det katolske lægfolk til kristen tapperhed og til fornyet, konstruktiv refleksion over hvad dets egen rolle er i Kirken. Der er behov for en nedtoning af dualismen mellem de forskellige kald i Kirken – en afklerikalisering. Og fornyet refleksion over hvordan vi som kirke kan afspejle Kristi skønhed i verden, fastslår SEGLs to redaktører. Og hele skribentholdet bag SEGL arbejder med på den ambitiøse målsætning.

Pladsen tillader desværre ikke at nævne de mange fine indlæg om kunst, kultur og historie. Det er vintertid og det er mørketid. Melankolien kikker os over skulderen, årsskiftet lurer lige rundt om hjørnet, og vi ser tilbage på endnu et krisear i verdenskirken. Men SEGL 2018 er et af lyspunkterne og god at slå følge med i det nye år, der truer.

SEGL – katolsk årsskrift for religion og samfunn 2018 380 sider. St. Olav Forlag. 298 norske kroner.

Utraditionel julekrybbe på Peterspladsen

Et storstilet projekt uden grus i maskineriet.

SANDKUNST Sandslotte og -skulpturer er normalt noget man forbinder med sommerferien og stranden, ikke med Peterspladsen og julemåneden. Men i år er den traditionelle julekrybbe på Peterspladsen noget anderledes end de tidligere år, idet den er – rigtigt gættet – fremstillet i sand!

Dette års julekrybbe, som er næsten 16 meter lang og rummer motiver fra juleevangeliet, er udført af en gruppe kunstnere fra USA, Holland, Rusland og Tjekkiet. Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* oplyser, at der til julekrybben er brugt 1.300 kubikmeter – svarende til 700 tons – sand.

Julekrybben med sine sandskulpturer i relief med svagt fremhævede

Den storslåede julekrybbe af sand blev sammen med juletræet, en tretten meter høj rødgran doneret af bispedømmet Concordia-Pardonone i den norditalienske Veneto-region, afsløret ved Vatikanets årlige juletræstænding den 7. december. Foto: Paul Haring, CNS.

figurer minder om de skulpturer, som man siden 1998 har kunnet se i den norditalienske by Jesolo under den årlige festival for sandskulpturer. Og det er ikke tilfældigt, idet hovedmanden bag skulpturprojektet på Peterspladsen er den amerikanske skulptør

Rich Varano fra Smyrna Beach i Florida, som har mere end 40 års erfaring med at lave sandskulpturer og organisator af en række internationale sandskulpturfestivaler, herunder også den årlige festival i Jesolo.

Til at hjælpe sig har Rich Varano haft elleve kunstnere fra blandt andet Holland, Rusland og Tjekkiet.

Til interesserede kan oplyses, at til årets julekrybben på Peterspladsen er anvendt sand fra Dolomitterne i det nordøstlige Italien, i nærheden af Jesolo.

NM

Ny lov skal sikre transparens

Danske trossamfunds læregrundlag registreres sammen med oplysninger om deres økonomi og organisation.

Tekst: Generalvikar Niels Engelbrecht

LOVGIVNING Den 7. december i fjor vedtog Folketinget den nye Trossamfundslov, der som et af sine formål havde at skabe større transparens om de forskellige trossamfunds forhold. For eksempel skulle der oprettes et Trossamfundsregister, hvor man kan se informationer om samfundenes størrelse, lære, ritualer og økonomi.

Kirkeministeriet har brugt året til at lave retningslinjer for Trossamfundsregistret, som har udmøntet sig i en bekendtgørelse,

der kom 15. november. Forud for offentliggørelsen af bekendtgørelsen havde trossamfundene mulighed for at afgive høringssvar, hvilket vi som katolsk kirke benyttede os af og afgav et forholdsvis fyldigt svar, samtidig med, at vi også havde et møde med Kirkeministeriet, hvor vi præsenterede vores synspunkter for den ansvarlige kontorchef, og vi kunne efterfølgende i bekendtgørelsen konstatere, at vi til en vis grad var blevet hørt.

Ifølge bekendtgørelsen skal Trossamfundsregistret, som allerede kan ses på kirkeministeriets hjemmeside www.km.dk, bl.a. indeholde oplysninger om: navn og hjemsted for trossamfundet, menighederne og ordenssamfundene, navn og adresse på kontaktpersoner for de enkelte enheder (ikke synlige på nettet), beskrivelse af trosgrundlag og centrale ritualer, information om regnskabsår og vedtægter samt årsregnskab (fra 2018 og fremefter) og angivelse af antal myndige medlemmer (ikke synlige på nettet).

Bekendtgørelsen om registret er kommet meget sent, og informationerne, der skal afgives til det – bortset fra regnskaberne – skal være afleveret inden jul, så der er travlhed på Bispekontoret i denne forbindelse. Det er besluttet i første omgang at

angive generalvikaren som kontaktperson for alle menighederne. Beskrivelsen af trosgrundlag og centrale ritualer bliver lagt på Den katolske Kirkes centrale side i form af henvisninger til Katekismen og Bønnebogen.

Offentliggørelsen af regnskaberne skal være klar i slutningen af maj, men der kan søges dispensation for dette, så Pastoralrådet ved sit møde i juni stadig kan nå at blive hørt om bispedømmets årsregnskab. Bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret giver mulighed for at lave et konsolideret regnskab for hele Den katolske Kirke i Danmark. Det betyder, at det er muligt at samle alle regnskaberne for bispedømmet, menighederne og ordenssamfundene i én resultatopgørelse og én balance, som bliver lagt ud på Trossamfundsregistret på nettet. På et møde med repræsentanter fra ordenssamfundene blev denne løsning enstemmigt anbefalet. Det betyder ikke, at bispedømmet og de enkelte menigheder og ordenssamfund ikke skal lave deres egne regnskaber, men blot at disse samles i ét til offentliggørelsen.

Det er vigtigt, at vi får tingene på plads i tide, da vores anerkendelse som trossamfund er afhængigt af dette. Anerkendelsen er en forudsætning for vores fritagelse for at betale skat og vores mulighed for at modtage bidrag, som kan trækkes fra i skat af giveren. Ligesom den giver os mulighed for momskompensation og del i driftstilskud fra udlodningsmidlerne, det, der tidligere kaldtes tips- og lottomidlerne.

Det første skridt i registreringen med angivelse af oplysninger om, hvem vi er, er forholdsvis enkelt. Næste skridt med at lave et konsolideret regnskab med en liste over alle de bidrag, vi som kirke har modtaget, kræver en stor indsats fra alle organer i bispedømmet, så vi kan have det samlede regnskab for Trossamfundet Den katolske Kirke færdigt til tiden. Vi håber på et godt samarbejde om dette.

Kroppens teologi

Stort seminar i København.

Læs mere på side

4

Børnearbejde

Søstre i Ecuador skaber et hjem for udstødte børn.

Læs mere på side

6

Og hun fødte sin søn

Juleprædiken af pater Bernhard Kofod C.Ss.R.

Læs mere på side

7

Niels Steensens Gymnasium

... dit valg, dit liv

Se mere på www.nsg.dk

- Fællesskab, faglighed og refleksion
- International profil og Kinalinje
- Jesuitergymnasium og max 25 elever i hver klasse

Kom til orienteringsaften:
torsdag den 17. januar kl. 19.30
Hør om vores studieretninger,
og mød vores lærere og elever

KO mener

Sidste chance?

Et prominent katolsk overgrebsoffer skriver i en kommentar til februar måneds overgrebsmøde i Vatikanet, hvor formændene for verdens bispekonferencer og personer håndplukket af paven deltager, at det vil være Vatikanets "sidste chance" for at blive taget alvorligt.

"Ender mødet kun med nogle velmenende ord og løfter for fremtiden, vil det være enden på vejen for mange, som i årevis har ventet på, at Kirken vedtog konkrete tiltag", skriver det kendte irske overgrebsoffer Marie Collins på sin blog.

Pave Frans udpegede Collins til medlem af sin nyoprettede overgrebskommission i 2014, men hun udtrådte i 2017 i protest over, hvad hun oplevede som manglende samarbejdsvilje fra kuriens side. Med sine vedholdende krav om at holde Kirken ansvarlig og sin opfordring til at reformere de kirkelige strukturer, er Collins blevet et talerør for mange frustrerede katolikker.

"Det vigtigste er ikke hvilke kardinaler, som deltager eller er involveret i planlægningen, men hvad der er på dagsordenen", skriver hun. "Hvad vil man opnå? Hvilke konkrete ændringer vil det afstedkomme?"

Paven må på mødet præsentere deltagerne for tre dokumenter, skriver Collins.

1) Et dokument, der definerer, hvad overgreb på mindreårige er – i klare og utvetydige vendinger. 2) En omfattende 'best practice' forebyggelsespolitik (herunder omsorg for ofrene). 3) En ansvarligheds politik, der tydeligt præciserer de sanktioner, som vil blive anvendt mod enhver biskop, som ignorerer 1) & 2) og undlader at beskytte mindreårige eller dækker over en overgrebspræst. Dokumenterne skal siden offentliggøres.

Ifølge Marie Collins har forebyggelsesindsatsen i Den katolske Kirke været alt for præget af biskoppernes egen vurdering, den lokale kultur og lovgivning. "Kirken har hidtil modsat sig at indføre globale forebyggelsespolitikker og holde dens ledere ansvarlige, hvilket har resulteret i store lokale forskelle mht. sikkerheden".

Hun kritiserer også Kirkens "besættelse af hemmeligholdelse", som ikke blot har resulteret i en uretfærdig behandling af ofrene, men også har forhindret kanoniske retssager mod anklagede gejstlige.

Alle deltagerne på mødet skal anmodes om at underskrive og acceptere, at deres region vil overholde disse dokumenter. Hvis nogle nægter, skal denne kendsgerning og deres begrundelse herfor offentliggøres, skriver Collins og tilføjer: "Nu er det slut med hemmeligholdelseskulturen".

I fremtiden bør alle skyldsspørgsmål i relation til enhver kirkeleder og de pålagte sanktioner være offentligt kendt, ligesom frygten for skandaler og kulturen med pludselige "fratrædelser" må ophøre.

At mødets udfald bliver afgørende for Kirkens troværdighed og Frans' videre pontifikat fremgår af kardinal Blase Cupich, medlem af organisationskomitéen bag mødet: "På mødet er vi forpligtede til at opnå specifikke resultater, som afspejler pave Frans' intentioner".

Samme indstilling har et andet af komitéens medlemmer, kardinal Oscar Gracias: "Mødet må ikke være rent kosmetisk. Enten bliver det en succes eller en katastrofe for Kirken", siger den indiske kardinal.

NM

Stilhed før stormen

Pavens reform af Den romerske Kurie er inde i sin sidste og afgørende fase.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET Der er skrevet meget om pave Frans' kuriereform og omfanget af den. En ting er sikker: inden Frans tager hul på sit pontifikats syvende år til marts næste år, har han udsendt en skrivelse, som formentlig radikalt vil forandre Kirkens centrale administration. Det skriver vaticanisten Robert Mickens i det franske dagblad *La Croix*.

Mickens skriver, at et gennemarbejdet udkast til ny apostolisk konstitution om kurien blev nærlæst i sommer, og Vatikanets pressechef Greg Burke sagde til journalister i juni, at dokumentets arbejdstitel er *Praedicate Evangelium* ('Forkynd Evangeliet'). Præfekter for nogle af kuriens kontorer skulle have nærlæst udkastet og kommenteret det, ifølge Mickens. Indholdet er fortsat ukendt.

"Vi ved dog vi med sikkerhed", fortsætter Mickens, "at paven ønsker at decentralisere beslutningsmyndigheden i Kirken. Det vil formentlig betyde, at mange af Vatikanets kontorer, specielt kongregationerne, vil miste reel magt og indflydelse".

Pave Frans sagde i 2013 i et interview med den italienske jesuit p. Antonio Spadaro, bragt i tidsskriftet *Civiltà Cattolica*, at "Den romerske Kuries kontorer er til pavens og biskoppernes disposition, og de skal hjælpe begge, særligt de lokale kirker og bispekonferencerne. De er redskaber".

"I de tilfælde, hvor de ikke virker efter hensigten, risikerer de at ende som censurinstitutioner", sagde paven og tilføjede, hvad der siden sendte chokbølger gennem Vatikanet: "De romerske kongregationer er formidlere, ikke mellemmand eller ledere".

I sin apostoliske formaning *Evangelii gaudium* ('Evangeliets Glæde') fra samme år skriver paven: "Det er ikke hensigtsmæssigt, at paven tager over fra de lokale bispedømmer med hensyn til bedømmelsen af alle mulige problemstillinger, som præsenterer sig på deres områder. Hvad dette angår, mærker jeg nødvendigheden af at gå frem i retning af en sund decentralisering [...] En for stor centralisering komplicerer Kirkens liv og dens missionsdynamik i stedet for at være en hjælp".

Et centralt organ

Den romerske Kuries kontorer har traditionelt været det organ, hvorigennem paverne har forankret Kirkens centrale kontrol over læreembedet og de mange aspekter af Kirkens liv og praksis verden over. Disse kontorer har ofte ageret som pavens forlængede arm som om de selv havde del i pavens autoritet. Deres præfekter (næsten altid en kardinal) har haft en særlig rang inden for Kirkens hierarki – på niveauet mellem biskoppen af Rom og de lokale biskopper.

Mens kuriens kontorer under Johannes Paul II og Benedikt XVI udsendte et væld af instruktioner, bekendtgørelser og retningslinjer, har de under pave Frans' pontifikat haft betydeligt mindre at lave.

Forventningen er derfor, at den nye apostoliske konstitution vil beskrive de juridiske og strukturelle forandringer i kuriens virke, hvor dens eksistensberettigelse fremover bliver at betjene paven og de lokale biskopper – og kun det, skriver Robert Mickens.

Møde med prælaterne

De ca. 40 kontorer, som tilsammen udgør Den romerske Kurie, er i dag reguleret af den apostoliske konstitution *Pastor Bonus* (af Johannes Paul II, 1988). Den definerer de forskellige kontorer og deres beføjelser, og fastslår, at kontorerne er "juridisk ligeværdige" – selv om der i realiteten hersker en vis rangorden: statssekretariatet, tribunaterne og kongregationerne er traditionelt blevet anset for mere magtfulde i kraft af deres historie og /eller deres funktioner.

Ifølge rygter mødtes pave Frans i oktober med kontorpræfekterne for at drøfte udkastet til *Praedicate Evangelium*. Rygterne vil vide, at stemningen på mødet var anspændt: flere af præfekterne skulle have udtrykt utilfredshed med visse elementer i udkastet, bl.a. embedsperiodens grænse på 5 år for kuriens chefer. Det har hidtil været sædvanen, at de fik forlænget deres ansættelse nærmest pr. automatik, ja næsten ubegrænset. Det var således ikke ualmindeligt, at præfekter for kongregationer eller pave-lige råd bestred deres embeder i flere årtier.

For eksempel var Joseph Ratzinger i over 23 år præfekt for Troselærekongregationen, inden han blev pave.

Vil undgå klerikalisme

Det er dog især overrepræsentationen af mellemledere i kurien, som pave Frans vil til livs. Mange af dem er rene papirnussere uden kontakt til kirkeligt pastoralt arbejde; nogle er kapellaner for nonneklostre, andre undervisere på seminarier. Mange kom til Rom kort efter deres præstevieelse og uden den store pastorale erfaring i bagagen.

Det har været kutymen, at de efter fem år i et kuriekontor modtog ærestitlen 'Monsignore'. Og titel og rang betyder meget i Rom, især inden for kurien, hvilket har været med til at skabe og opretholde en kultur af klerikalisme.

Det var også reglen (dog med enkelte undtagelser), at en leder af et større Vatikan-kontor fik rang af kardinal eller ærkebiskop. I en reformeret kurie, som mere tydeligt skal være et organ til tjeneste for paven og biskopperne, er en sådan myndighed ikke påkrævet, skriver Mickens.

Indkalder forstærkning

Indtil de sidste ord er skrevet i *Praedicate Evangelium* (eller hvad titlen end bliver) og blækket er tørt, vil pave Frans fortsat – i en eller anden udstrækning – spille efter de gældende regler, som i lang tid har reguleret spillet om kirkelig indflydelse i Rom.

Op til offentliggørelsen af konstitutioner vil pave Frans fortsætte med at udnævne loyale medarbejdere og give dem indflydelse og magt til at skabe de af paven ønskede forandringer i kurien. Den 27. oktober udnævnte paven således kirkeretseksperten Marco Mellino til adjungerende sekretær i kardinalrådet. Den 52-årige italiener har arbejdet tolv år i Statssekretariatet og blev i november bispeviet af sin tidligere chef, kardinal Pietro Parolin, der også er et centralt medlem af pavens rådgivergruppe.

Til sin kuriereform får paven brug for al den hjælp, han kan få fra sine allierede i Rom. For hans reform vil formentlig ikke være særlig populær, især ikke hos de præster og biskopper, som har brugt mange år inden for dens korridorer.

Det er endnu ikke klart, hvor gennemgribende disse ændringer bliver. Men ud fra den larmende tavshed, som pt. hersker i Vatikanet, kan man gætte på en mulig kommende storm.

Pave Frans' juletale til lederne af Den romerske Kurie den 22. december sidste år. Foto: L'Osservatore Romano.

”Vær modige og åbne som Maria”

Pavens budskab til de unge op til verdens ungdomsdagene i næste måned.

UNGDOMSTRÆF I et videobudskab forud for verdens ungdomsdagene (VUD) i Panama med temaet ”Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord!” (Luk 1,38), siger pave Frans om Marias ’ja’: ”Det er et ’ja’ man svarer på, når man har forstået kaldets hemmelighed: At gå ud af sig selv og vie sit liv til at tjene andre. Vort liv giver kun mening, når vi tjener Gud og vor næste”.

I dag ønsker mange unge, troende som ikke-troende, efter deres studietid at hjælpe andre og gøre noget for de lidende, siger paven. Det er de unges styrke og gå-på-mod, som kan forandre verden. ”Det er en revolution, der kan besejre denne jords ’stærke magter’ på denne jord – en tjenende revolution”.

At tjene sin næste drejer sig ikke kun om at være parat til at handle, siger paven. ”Vi må også vælge dialogen med Gud, at lytte ligesom Maria. Hun lyttede først til englen og svarede så. Vi opdager gennem dette gudsforhold i hjertets stilhed vor identitet og det, Herren kalder os til: ægteskabet, det gudviede liv eller præsteembedet. Disse er alle måder at følge Jesus på. Det vigtige er at finde ud af, hvad Herren forventer af os, og at vi har modet til at svare ’ja’”.

”Kære unge. Vær ikke bange for at ransage jeres hjerte og spørge Gud: ’Hvad ønsker Du af mig?’ Lad Herren tale til dig, og du vil opleve, at dit liv bliver forvandlet og fyldes med glæde. Op til

verdens ungdomsdagene opfordrer jeg jer til at deltage i de forskellige aktiviteter, som vil hjælpe jer til at nå dette mål. Må jomfru Maria følge jer på denne pilgrimsfærd, og hendes forbillede inspirere jer til at svare modigt og gavmildt”.

Ungdomstræf i to dele

I dagene 22.-27. januar 2019 afholdes verdens ungdomsdagene for 15. gang – denne gang i Panamas hovedstad, Panama City. Det katolske ungdomstræf afholdes hvert tredje år og fandt sidste gang sted i Kraków i 2016.

Verdens ungdomsdagene består af to dele. Den første del – ’Days in the Diocese’ – foregår i et lokalt sogn i Panama, hvor unge pilgrimme fra hele verden indlogeres hos lokale familier. Der vil i disse dage blive afholdt forskellige arrangementer, fx fælles messe, koncerter, udflugter, katekese og festlige begivenheder.

Den næste del er selve verdens ungdomsdagene, hvor de nationale ungdomsgrupper samles til workshops, diverse events m.m. Træffet afsluttes med den store friluftsmesse med deltagelse af paven og de hundredtusinder af unge pilgrimme fra hele verden.

Fra Danmark deltager en delegation på godt 70 unge fra Danmarks Unge Katolikker, anført af biskop Czeslaw Kozon og ungdomspræst Kasper Baadsgaard-Jensen. De er i Panama i perioden 14.-29. januar 2019.

Pave emeritus korrigerer

KORREKTION Benedikt XVI korrigerer i en notits den tyske teolog Michael Böhnke, der i en artikel hævder, at den tidligere pave skulle have stillet sig tvivlende overfor den jødisk-kristne dialog.

Pave emeritus bekræfter i rettelsen, som er sendt til det tyske månedstidsskrift *Herder Korrespondenz*, at kristne er kaldede til at føre ”dialog” med jøderne i stedet for at ”missionere”. Benedikt reagerer på en artikel af teologen Michael Böhnke, som i september-udgaven af tidsskriftet udtrykte sin utilfredshed over udtalelser, som pave emeritus – ifølge Böhnke – skulle have været fremkommet med om forholdet mellem jøder og kristne.

Jødedommen og kristendommen, skriver Benedikt, er ”to måder at fortolke skrifterne på”. For de kristne er Guds pagt med Israels folk Kirkens håb, og de, som følger dette, sætter ikke spørgsmålstejn ved den jødisk-kristne dialog. Anklagen i artiklen, skriver Benedikt, er ”grotesk nonsens og har intet at gøre med, hvad jeg har udtalt om dette. Derfor afviser jeg artiklen som en helt igennem falsk beskyldning”.

Michael Böhnke påstår, at den tidligere pave i en artikel i det teologiske tidsskrift *Communio*s juli-nummer skulle have udtrykt en problematisk forståelse af jødedommen og ignoreret de lidelser, som kristne har påført jøderne. NM

En lille dreng og hans mor tilbyder krucifikset, som i nogle måneder har været på vandring rundt i Panamas bispedømmer, og indgår i den store friluftsmesse med pave Frans i San Juan Pablo II, Metro Park i Panama City. Foto: Flickr.

Pavens program

Pave Frans deltager i VUD i dagene 23.-28. januar.

Onsdag den 23. januar

Kl. 16.30: Ankomst til Panama City. Officiel velkomstsceremoni
Kl. 16.50: Besøg i det apostoliske nuntiatur

Torsdag den 24. januar

Kl. 09.45: Velkomstsceremoni og høflighedsvisit hos landets præsident
Kl. 10.40: Møde med repræsentanter for regeringen, diplomatiet og civilsamfundet
Kl. 11.15: Møde med de centralamerikanske biskopper i Sct. Frans af Assisi kirke
Kl. 17.30: Paven åbner officielt VUD i Santa Maria la Antigua, Cinta Costera

Fredag den 25. januar

Kl. 10.30: ’Tilgivelsesliturgi’ med unge indsatte i fængslet Centro de Cumplimiento de Menores Las Garzas de Pacora
Kl. 17.30: Korsvejsandagt med de unge i Santa Maria la Antigua, Cinta Costera

Lørdag den 26. januar

Kl. 09.15: Messe i Santa Maria la Antigua domkirke med præster, gudviede og lægmandsbevægelser
Kl. 12.15: Frokost med seminarister på seminariet San José
Kl. 18.30: Vigilie med de unge i San Juan Pablo II, Metro Park

Søndag den 27. januar

Kl. 08.00: Friluftsmesse i San Juan Pablo II, Metro Park
Kl. 10.45: Besøg på plejecentret Hogar del buen samaritano. Angelusbøn
Kl. 16.30: Møde med VUD-frivillige på Rommel Fernandez stadium
Kl. 18.00: Afskedsceremoni i lufthavnen.

Kort nyt

Frygter øget antisemitisme

UNDERSØGELSE En gruppe ledende europæiske jøder forventer, at antisemitismen i Europa vil øges de næste ti år. Det fremgår af en undersøgelse, som er refereret i den israelske avis *Haaretz*.

Undersøgelsen viser, at andelen af respondenter, som frygter at antisemitismen vil øges, er steget fra 54 % i 2009, da en lignende undersøgelse blev gennemført, til 75 % i dag. Andelen, som føler sig meget trykke i deres nærmiljø, er i samme tiår faldet fra 36 til 20 %. Undersøgelsen viser også, at 13 % af de adspurgte føler sig meget utrykke i dag mod 6 % for ti år siden.

Indefryser bidrag til Vatikanet

INDSAMLING En amerikansk bistandsorganisation af katolske iværksættere og forretningsfolk meddeler, at de ikke gennemfører deres årlige indsamling til Den hellige Stol næste år. Organisationen *Legatus* meddelte tilbage i september, at man indefryser sit bidrag indtil man har sikkerhed for en større transparens i Vatikanets finansielle aktiviteter.

Ifølge oplysninger i *Wall Street Journal* har *Legatus* i år ydet mere end 800.000 dollar i bidrag til Vatikanet.

Woelki siger nej

KOMMUNION Ærkebiskoppen af Köln, kardinal Rainer Maria Woelki, har gentaget sit syn på spørgsmålet om kommunion til katolikkens ikke-katolske ægtefæller. Den smerte, det påfører sådanne ægtepar, er ”en bitter konsekvens af den uheldige splittelse, som fortsat eksisterer i kristendommen”, sagde han den 17. november: ”Skulle man alligevel kunne modtage kommunion sammen, ville man liturgisk simulere et endnu ikke eksisterende kirkefællesskab, hvilket ville være utroværdigt”.

Woelki er en af syv tyske biskopper, som har bedt Vatikanet præcisere spørgsmålet.

”Den misforståelse, at man gennem subjektiv samvittighedsransagning kan genoprette det fulde kirkefællesskab i kraft af det fælles nadverbord, er ingen økumenisk sejr, men snarere en fiasko”, siger han.

Tak for jeres indsats i 2018!

Christa Bonde
Bestyrelsesformand

Jann Sjørnsen
Generalsekretær

En hjertelig tak til frivillige, bidragydere, samarbejdspartnere, bestyrelse, medarbejdere og alle der har bidraget til Caritas Danmarks arbejde i 2018.

Vi glæder os til samarbejdet i 2019.

Det er ikke bare et event

Arrangørgruppen bag seminar vil gerne bredt ud til danske katolikker.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

SEKSUALITET Er katolsk seksuallære verdensfjern? Er den bare et andet ord for forbudsmoral? Nej, siger en gruppe danske katolikker. De vil gerne vise den teologi, der ligger bag Kirkens lære om ægteskab og seksualitet. Fra den 12.-14. april næste år står de bag et stort anlagt seminar i København, hvor den amerikanske forfatter og kateket Christopher West kommer til byen. West er medgrundlægger af *Theology of the Body Institute* i USA, der uddanner kommende kateketer i Kirkens lære om ægteskab og seksualitet. KO mødtes til en snak med dem.

”Det her skal ikke bare være et spændende engangsevent. Vi vil virkelig noget med det”, siger Josefine Sochacka-Ebbesen og Stephan Stelsberg fra arrangørgruppen. Som forlovede og kommende ægtepar har de selvfølgelig haft en hel del tanker om, hvad det egentlig er, de går ind til, og hvad Kirken har at sige om ægteskabet. Og her har de oplevet Christopher Wests bøger som lidt af en øjenåbner. Der ligger et budskab i kroppens teologi, der bare er for godt til at beholde for sig selv, synes de. Så derfor er det deres drøm at komme ud med kroppens

teologi på de katolske skoler og på DUKs ungdomslejre.

Josefine og en anden af medarrangørerne, medicinstuderende Linda Palm Nielsen, har været i USA for at deltage i Christopher Wests kurser om kroppens teologi. På det rent personlige plan føler hun sig meget inspireret af den, men som uddannet sygeplejerske oplever hun også kroppens teologi som spændende ud fra et mere sundhedsfagligt perspektiv.

”Indfaldsvinklen i kroppens teologi er meget anderledes end i den traditionelle seksualundervisning, mange af os har fået i skolen. Meget af den seksualundervisning, man har givet, har været rent teknisk og slet ikke holistisk. Jeg synes, det er et spændende emne, der rækker langt ud over Kirkens grænser, og jeg er ikke i tvivl om, at det vil interessere mange. Parforhold fylder meget for mange, og vi konfronteres med sex på mange forskellige måder. I en tid hvor vi diskuterer muligheden af for eksempel at vælge eller fravælge vores køn, trænger vi til at reflektere over det her”, siger Josefine.

Stephan er enig: ”Man skal ikke adskille

Josefine Sochacka Ebbesen og Stephan Stelsberg.

seksualiteten fra alt det andet. I kroppens teologi er seksualiteten en del af kærligheden. Kroppens teologi er et kæmpeemne, der venter på at blive udfoldet. Krop og sjæl hører sammen – vi er skabt for hinanden til fællesskab”.

”Alt er så seksualiseret i dag – og det præger selvfølgelig også ungdomskulturen, hvor man måske let bliver presset til noget, man ikke er med på. Ser man godt ud, kan man som pige og 1. G’er blive inviteret til de meget omtalte ”puttefester” af drengene i 3 G. Men de fester er udtryk for en slags voldtægtskultur, hvor den svage let bliver udnyttet”, mener Stephan.

Både han og Josefine er helt bevidste om, at det kan være svært at snakke om seksualitet med de nærmeste. ”De unge er vant til at snakke om seksualitet, men mange forældre har svært ved at tale om det på grund af generthed, så vi tror egentlig, det er godt, hvis det bliver italesat af andre.

Den er jo et vigtigt emne – en del af din dannelse som menneske. Men der er en stiltiende social accept af, at det er noget, de selv skal finde ud af, og at det er en helt personlig sag, hvordan man omgås med sin seksualitet. Man siger, du skal være fri; men du binder dig ved at være sammen med mange. Det handler også om, at man skal give sig selv tid. Vi vil godt have seksualitet væk fra den kasse, der hedder fysisk akt – for det er meget mere. Det er både enkelt og dybt teologisk. Paulus siger jo, man skal hengive sig til hinanden, ja man kan sige, at kaldet ligger i vore kroppe. Systemet har en intellektuel appel – men det er også bestemt for at skulle synke ned i hjertet. Det starter i teenageårene, og det er et meget relevant emne til konfirmandundervisning. Alle kan jo referere til en krop”, siger Josefine, der allerede har prøvet at undervise sammen med Stephan på en firmandlejr, hvor Josefine tog pigerne og Stephan tog drengene for at skabe et trygt miljø, hvor man kunne dele erfaringer med hinanden.

De er enige om, at kroppens teologi handler om, at seksualiteten er en gave. ”Mange tror, kroppens teologi handler om alle de ting, man ikke må; men sådan er det slet ikke. Det er et meget større og dybere emne. Vi vil godt vise, at lyst til det andet køn er noget godt. Sex er noget helligt; men det skal ske inden for de rigtige rammer – vi vil give de unge en anden måde at se det på”, siger Stephan Stelsberg.

Skønheden i seksualiteten

Kroppens teologi har gode nyheder til os alle sammen.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

SEKSUALITET Robert og Sumi Olinski har boet i Danmark i 10 år og er aktive i den engelsksprogede menighed ved Sankt Knud Lavard kirke. Robert arbejder som biokemiker ved Novozymes og Sumi er freelance oversætter fra japansk til engelsk. Robert og Sumi er meget aktive i Companions gruppen i Sankt Knud Lavard menighed. Her mødes mellem 12 og 20 engelsksprogede – mest katolikker – en gang om ugen til fællesspisning og samvær med fokus på kristen tro i dagligdagen. Der har været mange emner på tapetet – for eksempel ægteskabet, åndelighed i en stresset hverdag og bøn. For at forberede

det kommende seminar om kroppens teologi ser gruppen p.t. DVD-kurset ”*Into the Heart*” med Christopher West. Først ser man film sammen – så bliver gruppen delt op efter køn, hvor man diskuterer de problemer, man har fælles som mænd og kvinder. Til sidst mødes alle for at dele erfaringer på kryds og tværs.

Det hele startede for to år siden, da Sumi læste en bog af Christopher West om kroppens teologi. Og hun var begejstret. Den bog skal du bare læse, sagde hun til Robert – men det havde han nu slet ikke lyst til. Men Sumi blev ved, og til sidst gav han sig. Hvorfor er der ikke nogen, der har fortalt

mig om det her før, var hans reaktion efter at have læst bogen. Både Sumi og Robert har efterhånden fået en del erfaring med, hvad kroppens teologi kan betyde i ægteskabet. De har begge været i USA fire gange for at deltage i kurser om katolsk seksualitet og kroppens teologi på Christopher Wests kursuscenter i Miami, og de oplever begge kroppens teologi som en gave:

”Det her er gode nyheder for os alle sammen. Kroppens teologi handler meget om skønheden i seksualiteten. Vi lever i et meget pornopræget samfund, og pornoen virker som en gift. Det er lidt samme

problematik som med junk food. Den kan være skadelig, og vi behøver alle heling”, siger Sumi.

Robert og Sumi Olinski.

Christopher West har udarbejdet et kursusystem er baseret på Johannes Paul IIs 169 onsdagskatekeser om kroppens teologi. Hans DVD-kurser bruges over hele verden. Foto: *Theology of the Body Institute*.

Fredag den 12. til søndag den 14. april 2019 organiserer COR Project Denmark ”*Kærlighedens glæde. Genopdag skønheden ved Guds plan for seksualitet, ægteskab og familie.*”

Her kommer man til at møde den amerikanske forfatter Christopher West, der har arbejdet i mange år med Johannes Paul IIs tanker om kroppens teologi. West er medgrundlægger af *Theology of the Body Institute* i Pennsylvania. Seminaret vil veksle mellem oplæg, multimediepræsentation og samvær med andre deltagere. Arrangementet foregår på engelsk.

Sted: Niels Steensens Gymnasium, Skt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø
Pris: 100 kroner for studenter, 300 for andre

Prisen inkluderer: Tre dages seminar, frokost og aftensmad den 13. og den 14. og udlevering af kursusbog om kroppens teologi.

Program:

Den 12. april: *Made for More*
18:00-21:00

Den 13. april: *Living the Joy of Love*
9:00-12:00 Møde med kaffe- og tepause
12:00-13:00 Frokost
13:00-16:00 Eftermiddagsmøde med kaffe og tepause
16:15-17:30 Fejring af den hellige messe. Tilbedelse.

17:30-19:00 Aftensmad
19:00-21:00 Koncert med Mike Mangione “Holy Campfire”
Den 14. april: *Living the Joy of Love*
9:00-12:00 Møde med kaffe- og tepause
12:00-13:00 Frokost
13:00-16:00 Møde med kaffe- og tepause
16:15-17:30 Fejring af den hellige messe til Palmesøndag

Seminaret arrangeres af arbejdsgruppen COR Project Denmark – en gruppe af katolikker af dansk og udenlandsk afstamning, som alle bor i Danmark.

Læs mere om projektet her: <http://corproject.work> og i gruppen COR Project Denmark på Facebook

Kurset kan fås til denne pris på grund af en stor donation fra en privat donor.

”Herren er mit lys og min frelse!” (Sl 27,1)

Pastor Chau fejrer 3 jubilæer i år.

Tekst: Nguyen Trong Luu

JUBILÆUM År 2018 er nådens år for den vietnamesiske pastor Josef Chu Huy Chau, da han i år kan fejre sin 80 års fødselsdag (1938-2018), 50 års dag for sin præstevielser (1968-2018) og 38 år som sjælesørger for vietnameserne i Danmark (1980-2018).

Derfor fejrede biskop Czeslaw Kozon sammen med pastor J. Chu Huy Chau, pastor P. Nguyen Kim Thang og ca. 300 vietnamesiske katolikker taksigelsesmesse i Skt. Pauls Kirke ved Høje Tåstrup lørdag den 10. november 2018.

Chu Huy Chaus liv i Vietnam

Chu Huy Chau blev født i Nordvietnam den 7. november 1938. Efter sin deltagelse i Genève-konventionen i juli 1954 flygtede han sammen med sin familie til Sydvietnam, hvor han studerede på Skt. Josefs Seminarium i Saigon. Han valgte Dalat som bispedømme og blev præsteviet i slutningen af april 1968 i Saigons katedral.

Herefter blev han udnævnt til andenpræst af Biskop Simon Hoa Nguyen Van Hien i Tan Thanh sogn ved Bao Loc samt til skoleleder for Tan Thanh's private katolske skole i årene 1968-1971.

Den 3. juli 1971 flyttedes P. J. Chu Huy Chau til Dalat og blev sognepræst for Chi Lang sogn samt sjælesørger for politiskolen i Trai Mat, ca. 20 kilometer fra Chi Lang sogn. I gamle dage kaldtes Chi Lang sogn for Cité St. Benoit, og da Cité St. Benoit skiftede navn til ”Chi Lang” kom talrige vietnamesere, både katolikker og buddhister, fra mange andre byer for at bygge huse og åbne forretninger i Chi Lang sogn.

Chi Lang sogn består af Sao Nam, Tay Ho og Thai Phien, og har fire små sogne:

Skt. Josef, Trai Mat, Trai Ham og Da Tho, som Pastor J. Chu Huy Chau tog ansvar for indtil 1975.

Da pastor Chau kom til Danmark

Efter den 30. april 1975 forlod mange vietnamesere deres fædreland på grund af kommunismen, og iblandt dem var pastor J. Chu Huy Chau. Under flugten fra Vietnam blev han samlet op af et Mærsk skib sammen med 60 andre bådflugtninge, og de kom alle til Kjellerup ved Viborg.

I 1981 blev han af biskop Hans L. Martensen forflyttet til Aarhus sogn og boede i jesuiternes hus for at lære sprog på Dansk Flygtningehjælps sprogskole på Åboulevarden. Hans skolekammerater, som kom fra mange forskellige lande, var forundrede over hans store hjerte, hans integrationsånd og hans barmhjertighed. De respekterede ham meget.

Næsten samtidigt inviterede biskop Hans L. Martensen pastor P. Tran Van Bao, OSC, fra Schweiz til Danmark som sjælesørger for vietnameserne.

Efter et år på sprogskole flyttedes pastor J. Chu Huy Chau i 1982 til Roskilde for at være sjælesørger for vietnamesere på Sjælland.

Den 23. april 1982 stiftede pastor P. Tran Van Bao sammen med 12 repræsentanter fra forskellige vietnamesiske grupper fra hele landet ”Den vietnamesiske fællesforening i Danmark” under ledelse af ”Den vietnamesiske katolske pastorale komité” med to præster, en generalsekretær samt 5 kommissærer. Komitéen begyndte at organisere forskellige weekendarrangementer som forberedelse til det ægteskabelige liv samt uddannelse af kateketer. Pastor J. Chu

Pastor Josef Chu Huy Chau.

Huy Chau har f.eks. holdt kursus i Roskilde for 25 unge deltagere.

To år efter blev han forflyttet

I 1985 kom pastor P. Tran Van tilbage til Schweiz, og pastor J. Chu Huy Chau blev udnævnt til sjælesørger for vietnamesiske katolikker i hele Danmark. Han begyndte at udgive et månedligt blad ”Tieng Vong”. I 1992 udnævnte bispedømmet endnu en vietnamesisk præst, pastor P. Nguyen Ngoc Tuyen, som blev præst for vietnamesiske katolikker på Jylland og Fyn.

I 1986 inviterede pastor J. Chu Huy Chau

Pastor Chau på Mærsk skibet i 1975 efter flugten fra Vietnam.

pastor Chu Quang Minh fra USA til programmet for berigelse af ægteskabet for vietnamesiske katolske familier. Idet programmet var velegnet for det vietnamesiske folks psykologiske, følelsesmæssige og kulturelle aspekter, hjalp programmet ikke kun vietnamesiske par til at forstå og udvikle deres ægteskab, men understregede også forholdet mellem forældre og børn samt metoden til at uddanne dem i det nye sociale miljø, især Guds fællesskab.

I årene fra 1995-1997 holdt pastor J. Chu Huy Chau i samarbejde med pastor Charles McCarthy, OFM, ungdomspræst (DUK) weekendkurser for de unge vietnamesere. Jeg blev også inviteret til at holde foredrag om ”2. Vatikankoncil”, ”Modenhed og engagement i den katolske tro” samt ”Skabelse og videnskab”.

”Herre er mit lys og min frelse!” fra Salme 27 kan beskrive pastor J. Chu Huy Chaus lange liv og pastorale virke i Vietnam og Danmark:

*Herren er mit lys og min redning,
så hvem har jeg grund til at frygte?
Herren beskytter mit liv,
hvad har jeg så at være bange for?
Når mine fjender angriber mig og vil mig til livs,
så snubler de alle og falder.
Selv om jeg omringes af en hær, er jeg ikke bange.
Selv om alt tyder på krig, er jeg stadig tryk.
Jeg har bedt Herren om én ting,
og det er mit højeste ønske:
at få lov at leve i hans nærhed livet igennem,
at se hans herlighed og meditere i hans helligdom.
Herren beskytter mig,
når der er fare på færde.
Han skjuler mig i sit telt,
sætter mig højt på en klippe!*

Ad multos annos!

En håndsækning til børn i en vanskelig situation

Støt BørneMissios arbejde med handicappede børn i Peru.

BØRNEHJÆLP For mange slutter juletiden den 24. december, men som kirke fejrer vi julens mysterier frem til Kyndelmisse (søndag den 3. februar) med to store fester omkring årsskiftet – Hellige Tre Kongers fest (søndag den 6. januar, også kaldet Herrens Åbenbaring) og Den Hellige Families fest (søndag den 30. december).

I forbindelse med Hellig Tre Kongers fest er det en katolsk tradition at indvie ens hjem til Kristus. Det sker konkret ved, at man over indgangsdøren(e) skriver: +20CMB19+ (antal år efter Kristi fødsel samt forkortelsen CMB for ’Christus Mansionem Benedicat’, dvs. ’Kristus velsigne dette hus’). Ved at placere en CMB-label ovenover hjemmets indgangsdør mindes vi om, at vi må åbne os for Guds virkelighed og give Ham plads i vort daglige liv.

Du kan købe selvklæbende CMB-labels gennem Missio Danmark (missio@missio.dk eller tlf. 39 40 17 45), som beder om et bidrag på min. 20 kroner pr. label. Beløbet, som kan indbetales via MobilePay 57 577 eller kontonummer 4183 1686 3564, går

ubeskåret til BørneMissios arbejde – i 2019 til et projekt med handicappede børn i Peru.

BørneMissio har i flere år samarbejdet med projektpartneren Yancana Huasy, som arbejder for en større inklusion af børn med handicap i det peruvianske samfund. De driver bl.a. et center tilknyttet menigheden El Señor de la Esperanza, som ligger i et slumkvarter i hovedstaden Lima. NM

Ved at købe en (men gerne flere) CMB-labels støtter du arbejdet med handicappede børn i Peru.

Niels Steensens Gymnasium

... dit valg, dit liv

10. klasse på NSG!

FÆRDIG MED 9. - HVAD NU?

Måske er G10 - den særlige gymnasieforberedende 10. klasse - noget for dig?

Kom til orienteringsaften:
tirsdag d. 15. januar 2019
klokken 19:30

... og hør hvad vi kan tilbyde!

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø, tlf. 39 16 23 40

Lad de små børn komme til mig

Fortællingen om hvordan nogle ordenssøstre, en præst og en håndfuld frivillige kom til at gøre en stor forskel i mange børns liv.

Tekst: Ann-Britt Sternfeldt. Foto: Erwin Musper

ECUADOR En søster og en præst rejste til Ecuador for mange år siden. Det børnehjem, som blev resultatet, har i dag påvirket mange børns liv. Men også voksnes. De, der møder børnene som frivillige eller som besøgende, glemmer det aldrig.

Når jeg kommer til børnehjemmet *Santa Maria de la Esperanza* uden for kystbyen Mntanita i Ecuador, mødes jeg af en glæde, jeg sjældent har mødt andre steder. Og jeg bliver krammet, som jeg aldrig er blevet det før. Af både drenge og piger. Her er der en stærk følelse af varme og tillid – noget som jeg aldrig havde forventet at opleve på et børnehjem med mange sorgelige skæbner.

”Esperanza betyder håb, og det var det vi ville med det her børnehjem – skabe håb hos de børn, der havde mistet al deres tro på en fremtid. Børnehjemmet har vi givet jomfru Marias navn, for hun er jo håbets mor”, siger Fatima med sit milde smil. Fatima er en af de søstre, som har været med lige siden starten.

En dør der altid står åben

For 45 år siden rejste søster Isabel og fader Othmar fra Tyskland på missionsrejse til Ecuador. De har været der lige siden, fordi de så, der var så store behov, og for 28 år siden startede de børnehjemmet *Santa Maria de la Esperanza* sammen med nogle søstre fra Ecuador. Børnehjemmet har udviklet sig og er ekspanderet med årene. Nu er der 50 pladser. Men lige nu bor der 72 børn på stedet.

”Vi kan ikke sige nej, når børn, som ikke har noget andet sted at være, står uden for vores dør. Så stiller vi nogle ekstra senge ind til de andre børn, vi laver en soveplads i spisekammeret – vi løser det altid på en eller anden måde”, siger Fatima.

Ecuador har en kompliceret historie og her findes der store sociale problemer. Politi og sociale myndigheder samarbejder, når et barn behøver anbringelse uden for hjemmet. Da kan et børnehjem som *Santa Maria de la Esperanza* komme på tale. Men det kan også handle om børn, som ikke har noget hjem overhovedet. Som dengang da en hel søskendeflok blev fundet på en losseplads. Som dengang nogle børn blev fundet bundne ude i skoven. Som når børn er blevet smidt foran døren uden at man ved, hvordan de er kommet herhen. Svage, syge, sommetider gennemtæskede, sommetider fulde af lus og fnat. Det mindste barn som er kommet til dette hjem var bare nogle få dage gammelt. Moderen var 12 år og var blevet voldtaget af sin morbror.

”Vi er til for at give børnene tryghed og et hjem. De skal have at vide, at de er velkomne, at der findes nogle som ser dem og gerne vil tage imod dem, nogle som elsker dem”, siger Fatima. Udover at være der for børnene uden forbehold så handler det meget om – frem for alt i begyndelsen – at give omsorg for børnenes fysiske helbred, så de får den rette ernæring og den rette pleje. Mange børn er i dårlig stand når de kommer til hjemmet, så det er vigtigt til en begyndelse at få dem gjort helt friske. For at understrege betydningen af god næringsrig mad er man for nylig begyndt at

give teenagebørnene på hjemmet hver deres lille have, hvor de kan dyrke grøntsager.

Behovene er store

De syv søstre, som startede, er stadigvæk på børnehjemmet. Det her er deres livs mission. Og der er altid nogle søstre til at tage sig af børnene døgnet rundt. Det kan være et barn som er uroligt og behøver nogen at tale med og støtte sig til.

Udover søstre er to socialarbejdere og to børnepsykologer ansatte på hjemmet. Mange af børnene har traumatiske oplevelser med sig i bagagen, og de behøver hjælp til at bearbejde dem. Søster Isabel er der derimod ikke så meget længere. Hun rejser nemlig rundt i Ecuador for at grundlægge flere børnehjem i samme ånd som *Santa Maria de la Esperanza*.

Børnehjemmet tager regelmæssigt imod frivillige udefra som bliver der for længere tid. Da jeg besøgte børnehjemmet, er der to unge kvinder fra USA som har været der i henholdsvis fire og seks måneder sammen med to mandlige frivillige. En hel del personer fra området giver forskellige former for støtte. Tit er det mennesker fra andre lande, der er flyttet til Ecuador, da de blev pensionister. Disse frivillige betyder meget, da behovene på børnehjemmet er store. Jeg får også lov til for en stund at blive en bekræftende voksen, da et af børnene tager mig i hånden og vil vise mig sit værelse, ja helst hele børnehjemmet.

Stiftelsen

Erwin Musper, som viser mig rundt på børnehjemmet, er en af de frivillige, der bor i Ecuador. Han er oprindeligt fra Holland, men har boet i USA i 25 år. I de sidste par år har han boet i Ecuador sammen med sin kone. Egentlig havde Erwin tænkt sig at tage den med ro efter et intensivt arbejdsliv; men efter at have besøgt børnehjemmet fandt han en ny mission i sit liv. En stor del af den tid han har tilovers går i dag til børnehjemmet. Han elsker børnene og børnene elsker ham.

”Min baggrund inden for musikbranchen kommer mig til stor nytte her. Det er en glæde at lære børnene at spille på et instrument. Ind imellem arrangerer vi koncerter, og så er børnene lige ved at revne af stolthed”, siger Erwin.

For at få penge nok til børnehjemmet har man været nødt til at lave mange indsamlinger og for at kunne få mere ind har Erwin for nyligt med hjælp fra andre startet stiftelsen *MJM Ecuador*. Og der er meget, man gerne vil gøre. Blandt andet at bygge et nyt hus til 22 børn.

Alt hvad vi samler ind går direkte til børnene. Stiftelsen drives af venner og donatorer og vores arbejde er ulønnet, siger Erwin. *MJM* står for Muriel og Jeroen Musper. De var to af Erwins egne børn, men mistede livet på grund af en dødelig sygdom. Med deres navn hædrer stiftelsen deres korte liv.

En flok børn fra *Santa Maria de la Esperanza* er lige blevet døbt af pastor Helmut fra Østrig – her sammen med børnehjemmets grundlægger, søster Isabel.

Da jeg har forladt børnehjemmet, føler jeg mig overvældet af den kraft og kærlighed, der findes der. Lad de små børn komme til mig.

Oversættelse fra svensk: Lisbeth Rütz.

Læs mere om børnehjemmet *Santa Maria de la Esperanza* på <https://mjmecuador.com/>

Her kan du læse om, hvordan Erwin Musper sammen med andre frivillige kæmper for at sikre, at børnene har en velfungerende hverdag. De frivillige har blandt andet skaffet penge til at de har rent vand, gode badefaciliteter og et kølerum til deres mad.

Men børnehjemmets personale arbejder også for at støtte børnene i deres udvikling. Det sker blandt andet gennem kunstneriske aktiviteter og psykologisk rådgivning.

På *Santa Maria de la Esperanza* er der selvfølgelig også krybbe. Her er hyrderne på vej til den hellige familie.

Og så kom julemanden med flotte gaver ...

Søster Fatima sammen med et barn der fyldt ét år.

Ikke bare et fromt øjebliksbillede

Hvad skal vi med juleevangeliet?

Tekst: Pater Bernhard Kofod, C.Ss.R.

PRÆDIKEN Og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget. (Luk 2,7)

Denne beretning begynder egentlig allerede den 25. marts på Mariæ Bebudelsesdag, for her får Maria et uventet besøg af englen Gabriel, som fortæller hende, at hun skal føde Guds søn. Maria var rystet, og derfor spørger hun, hvordan dette skal ske, eftersom hun aldrig har været sammen med nogen mand, så i hendes tankegang er der noget, som ikke stemmer. Dertil siger englen: "Helligånden skal komme over dig, og den højeste kraft skal overskygge dig". Da sagde Maria: "Se, jeg er Herrens tjenerinde, det ske mig efter dit ord". Det er i al korthed, hvad som sker ved undfangelsen. Selvfølgelig var Maria overrasket, og sikkert også bange for denne hilsen. Alligevel siger hun ja, og det er uden at spørge forældre eller familie, dette havde Maria ikke brug for. Hun troede på, hvad englen sagde til hende, og det er blandt andet derfor, vi ærer hende på en ganske særlig måde. Maria pakker sine ting sammen og drager nu til sin slægtning Elisabeth, for dette, det må hun dele med andre, det kan hun slet ikke holde for sig selv, og desuden, hvad vil alle naboerne sige til, at hun venter et barn, hun er jo ikke gift. Da Maria kommer til Elisabeth, opdager denne straks, at hun er gravid, selv er hun seks måneder henne, og som vi alle ved, føder hun senere profeten Johannes, Herrens forløber.

Da der var folketælling for hele verden

Maria er igen hjemme i Nazaret, og Josef, hendes trolovede, venter på hende. Han har også haft sit at se til, for hvordan skal han forholde sig til, at Maria, hans trolovede, var blevet gravid ved Helligånden. At dette skulle være rigtigt, det går over hans forstand. Nu forsøger Josef så at skille sig fra Maria i stilhed, men i en drøm kommer der bud fra Gud: Josef, du kan roligt tage dig af din trolovede Maria, alt, hvad som er sket, kommer fra Gud, som har sin egen plan med dette. Josef tror, og vil nu blive plejefar for den lille.

I hjemmet i Nazaret begynder Maria og Josef at bygge deres familie op, men så sker der igen noget, som ændrer deres tilværelse, for nu har kejser Augustus besluttet, at der skal være en folketælling. Denne folketælling skal foregå i Betlehem, idet Josef er af Davids slægt, og derfor bliver de nu nødt til at bryde op og tage den lange vej. Maria bliver sat op på et æsel, og Josef går ved siden af, det er hårdt for dem begge, men der er ikke nogen at gøre, de må afsted. Da de endelig når frem til Betlehem, er tiden kommet, da hun skal føde, og hun føder den førstefødte, svøber ham og lægger ham i en krybbe i stalden. Det var den eneste mulighed, for grundet den store folketælling var alle pladser i herberget optaget. Det er ikke de optimale betingelser, men det går, og Jesus, verdens Frelser, er nu blevet født, og dette i en ganske almindelig stald.

Et forsvarsløst barn

Vi ved alle, hvad der nu videre sker, men hvordan skal vi forholde os til denne tekst, som er skrevet af evangelisten Lukas, som jo er den eneste af de fire evangelister, som skriver om dette?

Vi skal se på den med hjertet, for troens mysterium kan kun forstås, hvis vi, foruden hjernen, også tager hjertet med. Det er ganske forunderligt, Gud lader sin søn komme til denne verden, men uden dette ville der ikke være nogen fremtid for os. Dette lille forsvarsløse barn er verdens hersker, utroligt. Det ser ikke ud af meget, som det ligger der i krybben, men nyheden om dette barns fødsel begynder nu langsomt at sprede sig. De første, som kommer, er hyrderne, de svage i samfundet, de som ingen vil blande sig med, de som "bare" er fårehyrder ude på markerne. Det kan synes lidt mærkeligt, at Gud først kalder de fattige til at se Jesus, for når det nu er verdens konge, som fødes, så burde det vel være de højest stillede, de kloge hoveder, de ledende i landet, de som altid ved bedre, og som måske ikke altid lige regner de svage for så meget. Men her ser vi, at Gud ikke ønsker, at hans søn skal fødes på et slot, men lige midt i samfundet, der, hvor der er en blanding af både lærde og ulærde mennesker, som ikke gør så megen stads af sig. Senere er det så de vise mænd som kommer på besøg, med deres rige gaver. Først de fattige, dernæst de andre.

Hvad angår alt dette nu mig, og hvordan forholder jeg/vi os til dette evangelium i dag? Ser vi det "bare" som en god og hyggelig historie, et stemningsbillede fra en forgangen tid, eller ser vi begivenheden på et meget dybere plan?

Jesu fødsel

Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget.

I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: "Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe." Og med ét var der sammen med englen en himmelsk hærskaer, som lovpriste Gud og sang:

Ære være Gud i det højeste og på jorden!

Fred til mennesker med Guds velbehag! (Luk 2,1-14)

Her er der ingen juleromantik

Vi må ikke se dette som en hyggelig og romantisk beretning, tværtimod, dette er alt andet end netop dette. Gud åbenbarer sig i Jesus for at frelse verden, og for at vi skal lære Ham at kende, derfor skal vi også prøve at sætte denne beretning ind i verden af i dag. Hele menneskeslægtens historie har peget frem mod dette øjeblik, hvor Jesus bliver født, og vi skal betragte dette mysterium på baggrund af kendsgerninger. Den bestandige kamp mellem godt og ondt, uroen i menneskets hjerte, al lidelse og sorg, flygtningestrømme, kristenforfølgelser, ondskabens svøbe, og ikke mindst vores frygt for døden. Her ser vi, at vi i allerhøjeste grad er en del af det hele. Gud elsker os med en overstrømmende kærlighed, han svigter os aldrig, og denne kærlighed, given sig hen, den ser vi i påsken, for her giver han sig helt og fuldt for mennesket i den dybeste kærlighed.

Så når vi nu betragter Jesu fødsel, så må vi også se, hvad som ligger bag dette, og det er netop, hvad evangelisten Johannes meget klart siger, og hans svar til os er: Således elskede Gud verden, at han gav sin enbårne Søn, for at enhver som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv! Dette er svaret på vort spørgsmål. Gud vil, at vi skal kende ham, og derfor sender han Jesus til verden. Gud vil, at vi ved denne fødsel skal prøve at genskabe billedet i vort eget hjerte, grunde over det, og ikke bare lade det være et fromt øjebliksbillede, som hurtigt forsvinder igen. Det er et stort mysterium, at Gud på denne måde åbenbarer sig for menneskeheden. Det er svært at forstå, men ved hjælp af troen har vi muligheden for at komme længere ned i dette store, hellige og vidunderlige mysterium.

En glædelig og velsignet julefest til jer alle.

Et bud på en moderne julekrybbe af Rudi Bannwarth. Foto: Wolfgang Cibura, Pfarrbriefservice.de.

Stilhedens gave

Retrætebevægelsens Grand Old Lady fortæller.

Tekst: Kate Toft Madsen

TILBAGEBLIK Bogen er skrevet af Grethe Livbjerg sammen med journalist Malene Fenger-Grøndahl. Da den ofte er skrevet i første person, vil denne anmeldelse have som udgangspunkt, at Grethe Livbjerg er den egentlige forfatter. Grethe Livbjerg er *A Grand Old Lady* i Den katolske Kirke i Danmarks landskab. Hun blev i sin tid hvervet af afdøde biskop Hans Martensen til at give retræter her i DK, og det er blevet til over 150 af slagsen. Grethe Livbjerg er således en erfaren retræteleder, og er desuden sekularkarmelit, forfatter til værdifulde bøger om de store karmelitiske mystikere Johannes af Korset og Theresa af Avila, og grundlægger og mangeårig redaktør af det økumeniske tidsskrift for spiritualitet, *Levende Vand*. Og sikkert meget mere.

Grethe Livbjerg voksede op i et indremissionsk hjem og konverterede til den katolske tro. Hun har været tro mod sin nye kirke, men har ikke begrænset sig til den i sin længsel efter Gud, men har opsøgt ånden og fundet den, hvor den var: i Sverige, Norge eller længere bort, og i protestantiske såvel som katolske miljøer. Det er blandt andet disse erfaringer, bogen handler om.

Jeg oplever *Stilhedens gave* som et ønske fra Grethe Livbjergs side om at få sagt det, hun vil, mens tid er: altså ingen efterladte skrifter her. Undertitlen, ”en

beretning om den kristne retrætebevægelse i Skandinavien”, og indholdsfortegnelsen forleder læseren til at tro, at bogen handler om retrætebevægelsen i Skandinavien historie; men det er kun til dels rigtigt. Bogen er en blandet buk med profiler af personligheder, beretninger om enkelte retrætesteders historie selvbioграфiske indslag, egne meninger, og introduktioner til klassikere indenfor den åndelige litteratur. Det kan synes, som om bogen vil mange ting, men måske vil den kun ét: at videregive Grethe Livbjergs erfaringer, og det er vel også i orden. En mere passende undertitel ville så have været, ”en personlig beretning om 50 år med oplevelser og erfaringer i den nordiske retræteverden” og således have understreget bogens personlige karakter.

Bogen begynder med en fin indledning, som følges af to hovedinddelinger: Del 1: Retrætebevægelsen i Norge; Retrætebevægelsen i Sverige; Retrætebevægelsen i Danmark, og Del 2: Retrætes fundament, som består af mange små emner af 1-2 sider længde.

I første del er det retrætebevægelsen i Sverige, der behandles mest udførligt. Der er, og har været, mange spændende og markante personer i det svenske landskab, og Grethe Livbjerg har selv hentet megen inspiration i Sverige. Mht. Norge er det mit indtryk, at der i dag findes rigtig mange

flere aktører end dem, bogen beskriver.

Når det gælder det danske retrætelandskab, skriver Grethe Livbjerg dels om sig selv, men også om Sankt Joseph Søstrene. Ofte undervurderer man, hvor dygtige åndelige vejledere Sankt Joseph Søstrene er, og hvor stor virkning deres retrætevirksomhed har haft i Danmark. Der er mange bedende mennesker i Danmark, som har hentet næring og velsignelse i Kokkedal, det er som et *leitmotiv* i det danske retrætelandskab. Derudover fortæller Grethe Livbjerg om pilgrimspræsten Elisabeth Lidell, og det ny Ådalen retrætecenter ved Randers. Grethe Livbjerg anvender selv (har måske selv opfundet) udtrykket retrætevagabond om folk, der giver retræter i forskellige lokaliteter, uden at være fast tilknyttet et retrætecenter. Der er mange sådanne vagabonder i dagens Danmark. De fylder i billedet, men

er svære at beskrive, og fylder derfor ikke i bogen.

Til slut i bogen kommer Grethe Livbjerg med sine meninger om, hvad der kendetegner en kristen retræte. Det skal vist læses som en kommentar til det, som hun oplever som et skred i retrætevirksomhed i dag. Og der er skred i, hvad der omtales som retræter, f.eks. retræter for erhvervslivet, hvor det på forhånd aftales, at Gud ikke må nævnes. Meget interessant, og noget som kan og bør debatteres. Grethe Livbjerg er stærkt kritisk overfor centrerende bøn, efter min mening for kritisk, og får ikke præciseret forskellen mellem centrerende bøn og den stille bøn, som hun selv går ind for. Det kunne ellers være interessant at høre.

Bogen har en fin opsætning, tilpas stor skriftstørrelse og linjeafstand, og sproget er dejligt flydende. Det er ikke til at vide, hvordan arbejdsdelingen omkring bogen har været mellem Grethe Livbjerg, Malene Fenger-Grøndahl og forlaget Boedal. Jeg mener, at bogen ville have vundet ved en mere håndfast redigering. Den burde have fået en mere retvisende titel, hvor den personlige beretning fremhæves, og efter min mening kunne man nok med fordel have ophævet inddelingen i del 1 og 2 og flettet de to dele ind i hinanden.

Stilhedens gave: En beretning om den kristne retrætebevægelse i Skandinavien / af Grethe Livbjerg; sammen med Malene Fenger-Grøndahl. Forlaget Boedal i samarbejde med Katolsk Forlag 2018. Pris kr. 199,-.

Med Lukas ind i det nye kirkeår

Ny introduktion til C-årets læsninger fra Pastoral-Centret.

KIRKEÅRET På tre år når vi i kirkeårets ”almindelige tid” fra uge 2 til 34 gennem de tre synoptiske evangelier (Matthæus, Markus og Lukas) på de fleste søndage, mens Johannesevangeliet læses i faste- og påsketiden hvert år. Det meste af i år har vi haft Markusevangeliet; men nu er turen så kommet til Lukas, fordi vi er kommet ind i et C-år.

Det fortæller pastor Christian Noval i det lille hæfte ”Indføring til evangelierne. Lukas (år C)”, der er udkommet på Pastoral-Centret her ved begyndelsen af det nye kirkeår, som startede 1. søndag i advent. Ideen med hæftet er at give læseren et overblik over, hvordan årets læsninger hænger sammen og hvilke temaer der findes i dem.

Hæftet introducerer Lukasevangeliet. Det er kirkefaderen Irenæus af Lyon fra det andet århundrede, der tillægger Lukas dette evangelium, som er første del af et dobbeltværk, idet Lukas også regnes for forfatter til Apostlenes Gerninger. Vi får blandt andet at vide, at Lukas oprindeligt var hedning, at han og Paulus formentlig har kendt hinanden godt og at han er omtalt tre gange i Det nye Testamente (Filem 24, Kol 4,14 og 2 Tim 4,11)

Lukasevangeliet er blandt andet også kendt for at have en hel del særstof omkring Jesu fødsel og barndom. Der er særligt fokus på kvinderne i Lukasevangeliet, dokumenterer hæftet med en hel del henvisninger, ligesom

samaritanerne nævnes flere gange. Hæftet indeholder en oversigt over læsningerne i advents- og juletid, faste- og påsketid og i det almindelige kirkeår. Her kan man lynhurtigt skaffe sig et overblik over, hvad årets læsninger drejer sig om og evt. sammenligne med, hvordan samme stof behandles i andre evangelier.

Hæftet kan varmt anbefales som en første introduktion til Lukasevangeliet, hvad enten man er ny i kirken eller rutineret kirkegænger. Det er en kompakt lille sag, hvor det er lykkedes at få en masse viden ind på kun 23 sider. LR

”Indføring i evangelierne: Lukas (år C)” sælges kun i bundter à 20 stk. til 120 kr. Køb hæftet på www.pastoral.dk

Tegn og lær

Ny opgavebog til førskolebørn fra Ansgarstiftelsens Forlag.

BØRNEBOG Messen kan føles uendelig lang, hvis man er lille og måske har svært ved at koncentrere sig.

Men det er der råd for. Ansgarstiftelsens Forlag har udgivet en opgavebog med 150 forskellige opgaver. Opgaverne lægger op til forkyndelse i øjenhøjde ved at præsentere temaer som for eksempel kirkeårets højtider, messen, tilgivelse og forsoning, Marias rolle og Jesu kærlighed til mennesker. Budskabet bliver leget ind gennem forskellige opgaver. Man kan for eksempel lægge farver på tegninger

eller gøre dem færdige, finde forskelle mellem to tegninger eller finde den rigtige rækkefølge mellem en serie af tegninger etc. I nogle af opgaverne skal man sætte klistermærker på fra ark bagest i bogen. Her er der materiale til mange timers leg. Som bagsiden fortæller, er der masser af sjov til førskolebarnet i bogen; men det forudsætter dog, at man kan få hjælp og forklaring, hvis man ikke selv kan læse. LR

150 opgaver til de små med Ida og Noah. Ansgarstiftelsens Forlag. Kr. 149. Kan bestilles i enhver boghandel.

Januar

1. *hvid.* Tirsdag. Juledags oktav.
FESTEN FOR MARIA, GUDSMODER (h).
✕ *Gl. Cr. Jomfru Marias pf.*
1.L.: 4 Mos 6,22-27;
‡ SI 67,2-3.5.6+8.
‡ Gud være os nådig og velsigne os.
2.L.: Gal 4,4-7.
Ev.: Luk 2,16-21.
Kollekt for det Danske Bibelselskab.
 2. *hvid.* Onsdag i juletiden. (I Ps).
Basilius den Store (†379) og **Gregor af Nazianz** (†390), biskopper og kirkelærere (m)
Jul.pf.
‡ SI 98,1.2-3b.3c-4
‡ Hele den vide jord har set vor Guds frelse
L.: 1 Joh 2,22-28. **Ev.:** Joh 1,19-28.
 3. *hvid.* Torsdag i juletiden. (I Ps).
Eller *hvid. Jesu hellige navn.*
Jul pf.
‡ SI 98,1.3c-4.5-6
‡ Hele den vide jord har set vor Guds frelse
L.: 1 Joh 2,29-3,6. **Ev.:** Joh 1,29-34.
 4. *hvid.* Fredag i juletiden. (I Ps).
Jul pf.
‡ SI 98,1.7-8.9
‡ Hele den vide jord har set vor Guds frelse
L.: 1 Joh 3,7-10. **Ev.:** Joh 1,35-42.
 5. *hvid.* Lørdag i juletiden. (I Ps).
Jul pf.
‡ SI 100,2.3.4.5
‡ Bryd ud i fryderåb for Herren, hele jorden
L.: 1 Joh 3,11-21. **Ev.:** Joh 1,43-51.
Bededag for præste- og ordenskald
 6. *hvid.* Søndag. **HERRENS ÅBENBARELSE (h).**
✕ *Gl. Cr. H.åb.pf.*
1.L.: Es 60,1-6;
‡ SI 72,1-2.7-8.10-11.12-13.
‡ Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre.
2.L.: Ef 3,2-3a.5-6. **Ev.:** Matt 2,1-12
 7. *rød.* Mandag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
Knud Hertug, martyr (†1131), (m)
‡ SI 2,7-8.10-11
‡ Jeg giver dig folkene som ejendom *eller* Halleluja
L.: 1 Joh 3,22-4,6. **Ev.:** Matt 4,12-17.23-25.
 8. *hvid.* Tirsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
Eller: *hvid. Raymund af Penyafort*, præst († 1275)
‡ SI 72,1-2.3-4b.7-8.
‡ Alle folkeslag skal tilbede dig, Herre.
L.: 1 Joh 4,7-10. **Ev.:** Mark 6,34-44.
 9. *hvid.* Onsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
‡ SI 72,1-2.10-11.12-13.
‡ Alle folkeslag skal tilbede dig, Herre.
L.: 1 Joh 4,11-18. **Ev.:** Mark 6,45-52.
 10. *hvid.* Torsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
‡ SI 72,1-2.14+15bc.17.
‡ Alle folkeslag skal tilbede dig, Herre.
L.: 1 Joh 4,19-5,4. **Ev.:** Luk 4,14-22a.
 11. *hvid.* Fredag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
‡ SI 147,12-13.14-15.19-20.
‡ Jerusalem, lovsyng Herren.
L.: 1 Joh 5,5-13. **Ev.:** Luk 5,12-16.
 12. *hvid.* Lørdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps).
Jul. eller H.åb.pf.
‡ SI 149,1-2.3-4.5+6a+9b.
‡ Herren glæder sig over sit folk
L.: 1 Joh 5,14-21. **Ev.:** Joh 3,22-30
 13. *hvid.* Søndag. **HERRENS DÅB (f).**
✕ *Gl. Cr. Særl.pf.*
1.L.: Es 42,1-4.6-7
‡ SI 29,1-2.3ac-4.3b,9c-10
‡ Herren velsigner sit folk med fred.
2.L.: ApG 10,34-38
Ev.: Luk 3,15-16.21-22
Eller (ad libitum):
1.L.: Es 40, 1-5.9-11
‡ SI 104,1b-2.3-4.24-25.27-28.29-30
‡ Min sjæl, pris Herren! Herre, min Gud, du er stor!
2.L.: Tit 2,11-14; 3,4-7
Ev.: Luk 3,15-16.21-22
Hermed afsluttes juletiden.
- DET ALMINDELIGE KIRKEÅR**
14. *grøn.* Mandag i 1. alm. uge. (I Ps)
‡ SI 97,1+2b.6+7c.9.
‡ Alle I engle, tilbed Herren!
L.: Hebr 1,1-6. **Ev.:** Mark 1,14-20.
 15. *grøn.* Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps).
‡ SI 8,2a+5.6-7a.7b-9
‡ Du satte din søn over dine hænders værk.
L.: Hebr 2,5-12 **Ev.:** Mark 1,21-28
 16. *grøn.* Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps).
‡ SI 105,1-2.3-4.6-7.8-9.
‡ Evigt husker Herren på sin pagt
eller ‡ Halleluja!
L.: Hebr 2,14-18. **Ev.:** Mark 1,29-39.
 17. *hvid.* Torsdag i 1. alm. uge. (I Ps).
Antonius, abbed (†356) (m)
‡ SI 95,6-7c.7d-9.10-11.
‡ Om I dog i dag ville lytte til Herren: »Gør ikke jeres hjerter hårde!«
L.: Hebr 3,7-14. **Ev.:** Mark 1,40-45.
 18. *grøn.* Fredag i 1. alm. uge. (I Ps).
‡ SI 78,3+4bc.6c-7.8.
‡ Lad os ikke glemme Guds gerninger!
L.: Hebr 4,1-5.11. **Ev.:** Mark 2,1-12.
Den økumeniske bedeuge begynder
 19. *rød.* Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps).
Henrik, biskop og martyr (†1158)(m)
‡ SI 19,8.9.10.15.
‡ Dit ord, Herre, er ånd og liv.
L.: Hebr 4,12-16. **Ev.:** Mark 2,13-17
 20. *grøn.* **2. ALM. SØNDAG.**
✕ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Es 62,1-5;
‡ SI 96,1-2a.2b-3.7-8a.9-10a+c.
‡ Fortæl om Herrens underer blandt alle folkeslag.
2.L.: 1 Kor 12,4-11.
Ev.: Joh 2,1-11.
 21. *rød.* Mandag i 2. alm. uge. (II Ps).
Agnes, jomfru og martyr (†ca.250) (m)
‡ SI 110,1.2.3.4.
‡ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.
L.: Hebr 5,1-10. **Ev.:** Mark 2,18-22.
 22. *grøn.* Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps).
Eller *rød. Vincent*, diakon og martyr (†304)
‡ SI 111,1-2.4-5.9+10c.
‡ Herren husker på sin pagt for evigt
eller ‡ Halleluja!
L.: Hebr 6,10-20. **Ev.:** Mark 2,23-28.
 23. *grøn.* Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps).
‡ SI 110,1.2.3.4.
‡ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.
L.: Hebr 7,1-3.15-17. **Ev.:** Mark 3,1-6.
 24. *hvid.* Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps).
Frans af Sales, biskop og kirkelærer (†1622) (m)
‡ SI 40,7-8a.8b-9.10.17.
‡ Se, jeg er kommet, Herre, for at gøre din vilje.
L.: Hebr 7,25-8,6. **Ev.:** Mark 3,7-12.
 25. *hvid.* Fredag. **DEN HELLIGE APOSTEL PAULUS' OMVENDELSE (f)**
Gl.Ap.pf.
L.: ApG 22,3-16 *eller* ApG 9,1-22
‡ SI 117,1.2
‡ Gå ud i alverden og forkynd Evangeliet!
eller: Halleluja!
Ev.: Mark 16,15-20
 26. *hvid.* Lørdag i 2. alm. uge. (II Ps).
Timoteus og Titus, biskopper (m)
‡ SI 96,1-2a.2b-3.7-8a.10
‡ Fortæl om Herrens underer blandt alle folkeslag!
L.: 2. Tim 1, 1-8 *eller* Tit 1,1-5 **Ev.:** Luk 10,1-9
 27. *hvid.* **ANSGAR**, bispedømmet Københavns værnehelgen, (h) (3. ALM. SØNDAG)
✕ *Gl.Cr. Sankt Ansgars pf.*
1.L.: Es 52,7-10
‡ SI 96,1-2a-2b-3.7-8a.10
‡ Fortæl om Herrens underer blandt alle folkeslag!
eller ‡ Halleluja!
2.L.: 1 Kor 1,18-25
Ev.: Mark 1,14-20
Kirketælling
 28. *hvid.* Mandag i 3. alm. uge. (III Ps).
Thomas af Aquino, præst og kirkelærer (†1274) (m)
‡ SI 98,1.2-3b.3c-4.5-6.
‡ Syng en ny sang for Herren, for han har udført underer.
L.: Hebr 9,15.24-28. **Ev.:** Mark 3,22-30.
 29. *grøn.* Tirsdag i 3. alm. uge. (III Ps).
‡ SI 40,2+4ab.7-8a.10.11.
‡ Se, jeg er kommet, Herre, for at gøre din vilje.
L.: Hebr 10,1-10. **Ev.:** Mark 3,31-35.
 30. *grøn.* Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps).
‡ SI 110,1.2.3.4.
‡ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.
L.: Hebr 10,11-18. **Ev.:** Mark 4,1-20.
 31. *hvid.* Torsdag i 3. alm. uge. (III Ps).
Johannes Bosco, præst (†1888) (m)
‡ SI 24,1-2.3+4b.5-6.
‡ Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
L.: Hebr 10,19-25. **Ev.:** Mark 4,21-25.

Katolsk Orienterings udgivelsesplan i 2019

Udgave:	Udkommer:	Materialedeadline:
KO nr. 1	18. januar	28. december
KO nr. 2	8. februar	21. januar
KO nr. 3	1. marts	11. februar
KO nr. 4	22. marts	4. marts
KO nr. 5	12. april	25. marts
KO nr. 6	3. maj	15. april
KO nr. 7	24. maj	6. maj
KO nr. 8	14. juni	27. maj
KO nr. 9	5. juli	17. juni
KO nr. 10	9. august	22. juli
KO nr. 11	30. august	12. august
KO nr. 12	20. september	2. september
KO nr. 13	11. oktober	30. september
KO nr. 14	1. november	14. oktober
KO nr. 15	22. november	4. november
KO nr. 16	13. december	25. november
<i>KO nr. 1 - 2020</i>	<i>17. januar 2020</i>	<i>30. december 2020</i>

Informationschef:

Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer: Palle Vinther,
annonce@katolskoriering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Niels Engelbrecht, Nguyen Trong Luu, Ann-Britt Sternfeldt, Erwin Musper, pater Bernhard Kofod C.Ss.R., Kate Toft Madsen, Katarzyna Kowalska.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 33 55 60 40
kl. 9-13 mandag-torsdag. E-mail: redaktion@katolskoriering.dk
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver:

Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V.

Tryk:

Greentech Rotaprint – distribueret oplag – ca. 12.500
– ISSN 0902-297X.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskoriering.dk eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Biskoppens kalender

Januar 2019

- 6. kl. 10.00** Messe i Jesu Hjerter Kirke, København
- 10. kl. 19.00** Katekese i Sankt Ansgar Menighed, København
- 14.-24.** Verdens ungdomsdagene i Panama
- 27. kl. 10.00** Højmesse i Domkirken
- kl. 16.30** Vesper i Domkirken i forbindelse med Sankt Ansgar Fest
- 30.** Årsmøde i Danske Kirkers Råd

Det sker i bispedømmet

DECEMBER

Fredag 21. til tirsdag 1. januar 2019: Sankt Andreas Bibliotek holder lukket.

JANUAR

Lørdag 12. kl. 10: Br. Cæsarius Cavallin OSB modtager præstevielsen i Sct. Knud Lavards Kirke i Lyngby. Alle er velkomne, også til den efterfølgende reception.

Fredag 11. kl. 18.00-19.30: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 25. kl. 19.00 - ca. 21.00: Forsonings- og helbredelsesmesse, for de kristnes enhed. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.
Skriftemål fra kl. 18.00. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk

Lørdag 26. Kl.14.30-16.30: Temalørdag om "Sankt Joseph Søstrenes liv før og nu" v/ sr. Hildegard Doods
Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Anden og fjerde torsdag i måneden kl. 20.00-23.00: Natkirke i Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.

Første og tredje torsdag i måneden kl. 20.00-22.00: Mobilkirken på Rådhuspladsen i København.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18.00-20.00: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Hver onsdag kl. 17:00-19:30: Åben Rådgivning i Caritas Center Stenosgade. Kom forbi og få en anonym, uforpligtende samtale og hjælp i kontakten med det offentlige. Tlf. 22 99 38 18 (telefonid kun i åbningstiden).

Hver onsdag kl. 13:00-16:30: Caritas Ældre-Café i Caritas Center Stenosgade. Samvær, spisning og håndarbejdsværksted for ældre af alle nationaliteter. Tlf. 91 11 51 84.

Hver søndag kl. 21:00-22:30: Stille tilbedelse i Jesu Hjerter Kirke. Mulighed for at deltage hjemmefra via SMS-tjeneste; skriv til 26 43 19 08.

Åben rådgivning: **Hver onsdag kl. 17-19.30** i rådgivningen i Caritas Center, Stenosgade. Du kan også få rådgivning over telefonen via tlf. 22 99 38 18.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19.00-21.00**, undtagen den første onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes første onsdag i måneden kl. 19.00-21.00. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Åbningstider:
Tirsdag, onsdag og torsdag
fra kl. 13.00-17.00

Sankt Andreas Bibliotek
Gammel Kongevej 15
1610 København V.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Det handler om tillid og tryghed
når du skal vælge bedemand...

Kristian Petersen · May-Britt Petersen · Anders Petersen

Familiefirma
grundlagt
1914
Vores erfaring
din tryghed

Folmer Olsen BEGRAVELSESFORRETNING

Tlf. 98 12 15 57

Vesterbro 61 · v. Gåsepigen · Aalborg

Den Nordiske valfart til Lourdes 2019 Den Nordiske Valfart fejrer sit 50 års jubilæum

Temaet:

“Salige er I, som er fattige,
for Guds Rige er jeres.”

Den 20. juli til 27. juli 2019
Indkvartering på Hotel Paradis samt
Accueil Notre Dame.

Fly fra København til Biarritz,
derfra videre med busser til Lourdes.
Heldagsudflugt til Garvarnie.

Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference Kardinal Anders
Arborelius og biskop Czeslaw og
valfartspræst Michal Bienkowski.

Prisen for almindelige deltagere er
DKK 7.650,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
heldagsudflugt, valfartshæfte mm.

Medhjælpere deltager til reduceret pris
og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.

Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2019

Den Nordiske Valfart til Lourdes

*KO ønsker alle sine
læsere, annoncører og
samarbejdspartnere
en glædelig jul
og et lykkebringende
nytår...*

Vanløse Begravelsesforretning

Din personlige bedemand
- Tryghed & Nærvær -

Du kan trygt ringe og aftale et møde med os.
Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

Jyllingevej 8, 2720 Vanløse bedemand@v-lm.dk
Tlf.: 38 71 75 01 www.v-lm.dk

Annoncer

For booking af annonce, indstik eller yderligere
information, kontakt venligst Palle Vinther,
tlf. 50 56 09 49 eller
annonce@katolskorientering.dk.

Palle Vinther

KO's annonsekonsulent står
klar til at hjælpe dig med dine
annoncemuligheder.

62 624

Skriv besked: Støt udgivelsen af KO

Bønnens Apostolat

Januar 2019

Evangelisering: Unge
mennesker og Jomfru
Marias eksempel
- at unge mennesker,
specielt i Latinamerika, må
følge Marias eksempel og
lytte til Herrens opfordring
til at udbrede glæden ved
Evangeliet til hele verden.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp med at sikre
Kirkens beståen
- også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke
den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter
og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Støtter mindre
projekter

www.vincentgruppen.dk

TELEFONLINIE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag
kl. 20.00-23.00 hele året.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Bedemand H.J. Madsen

- tillid gennem 4 generationer

Døgnvagt:
86 12 28 66

Michael Madsen · Lars Kingo

www.bedemandmadsen.dk

Et ikonisk gudshus

Kirken på Jagtvej 183D er fuld af historier. Nu er en ny kommet til...

Tekst: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE Sankt Augustins Kirke ligger hen i halvmørke kun oplyst af vokslys. Her, den 4. december i adventstiden synges roratemessen (efter indledningsordene til introitus fra Esajas: "Rorate caeli desuper, et nubes pluant justum" (I himle, nedsend jeres dug fra oven, og skyerne nedregne den retfærdige!). Den fejres efter traditionen i en kirke, der kun er oplyst af vokslys som tegn på, at vi endnu er i mørke, men ser hen på det lys, der skal komme.

Vi er i kirken i en ganske særlig anledning. Kirken har fået to nye ikoner af jesuiterordenens grundlægger Ignatius Loyola og medgrundlæggeren Frans Xavier. Under messen bliver der bedt en særlig bøn

for ikonkunstneren og de mennesker, der i fremtiden kommer til at bede foran de to nye ikoner. Velduftende røgelsesskyer driver ind over os; mens ikonerne bliver tilrøget af pastor Daniel Nørgaard og pater Pawel Rakowski S.J. Kunstneren bag ikonerne er Monika Walenziak. Til daglig bor hun i Edinburgh; men i halvanden måned har hun boet på Jagtvejen for at gøre de to ikoner færdige. Monika følger de ældgamle traditioner. Hele 25 lag er der malet ovenpå træet, før der slutes af med guld.

"Der er mange faste regler for, hvordan en ikon skal se ud. Men der ligger en skat i traditionen. Man er ikke tvunget til originalitet. Selvfølgelig er man forpligtet på canon; men efterhånden som man arbejder

sig ind i ikonkunsten, får man også et mere afslappet forhold til traditionen, og man opdager, at der også er plads til individualitet", siger Monika, der er oplært i Warszawa inden for den byzantinske skole, men senere også er blevet præget af den græske og den makedonske ikontradition. For at komme dybere ind i den åndelige dimension af ikonkunsten har Monika studeret teologi i Warszawa sammen med Piotr Jablonski, der er skolastiker (præstestuderende) i jesuiterordenen og p.t. er i København i praktik.

Monika maler efter bestilling både til private og til kirker. "Både troende og ateister bestiller ikoner hos mig. Jeg anbefaler altid, når folk bestiller deres første ikon, at motivet skal være Jesus Kristus", siger Monika, der tidligere har produceret ikoner med blandt andet Beda Venerabilis, Sankt Benedikt, Basilius den Store og Sankt Sophia.

De to ikoner er tænkt som supplement til de to oliemalerier af Sankt Augustin og den hellige Birgitta af Vadstena, som Birgitte West malede til kirkens indvielse.

På vej ind i Sankt Augustins Kirke ser man til venstre for altret ikonen med Augustin med en bogrulle i hånden og til højre Birgitta af Vadstena – den anden af kirkens værnehelgener, som kirkens mindste klokke er indviet til. Bag dem – tættest på altret – hænger nu Ignatius og Frans Xavier. Hermed er der sat en ny accent i kirkerummets udtryk, hvor jesuiternes tilknytning til kirken bliver mere tydelig.

Det "nye" alter

Endnu et "nyt" element er kommet til i kirken. Efter mange års eksil på kirkens loft er altret fra den for længst nedlagte Rosenkranskirke i Boyesgade igen kommet til ære og værdighed. Hvordan det kom ud på Jagtvejen fortæller sig i fortidens tåger. Muligvis kom det derud i slutningen af 1941 og begyndelsen af 1942, hvor Peter Schindler og Hubert Messerschmidt var præster ved klosterkirken.

Som en af sine første embedspligter
Fortsættes nedenunder ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 15
21. december 2018 · 44. årgang

POST
PP
DANMARK

indviede biskop von Euch kirken i Boyesgade, da den stod færdig i november 1892. Med navnet var der vist rettidig omhu, for måneden forinden havde pave Leo XIII udsendt en rundskrivelse om rosenkransen. I 1924 sørgede kirkens daværende sognepræst pastor Raabe for, at kirken fik et nyt alter – rosenkransalteret – der var blevet bestilt i Sydtykland - delvist efter tegninger af Raabe selv.

Fra 1926-30 blev kirken restaureret fuldstændigt på initiativ af pastor Hubert Messerschmidt, som i de år var kapellan i sognet. Kirkens arkitektur blev bragt mere i overensstemmelse med den ny form for teologi, som Messerschmidt stod for, og i forbindelse med denne restaurering blev rosenkransaltret forvist til sidekapellet, hvor det blev Mariaalter.

Fra tilbedelseskloster til gymnasium

Sankt Augustins Kirke er oprindelig bygget til klosterkirke. Fra 1912-1914 byggede den østrigskfødte Birgitta von Wacken-Hartig et kloster for sin private formue. Bygningerne var i mere end tyve år kloster for Den evige Tilbedelses Orden. Her blev Sakramentet tilbudt døgnet rundt, som ordensreglen foreskrev. Tilbedelsessøstre levede her meget tilbagetrukket fra omverdenen i streng isolation. I 1914 var de første syv søstre kommet til Danmark, og efter kun et år var kommunitetet med postulanter vokset til mere end det dobbelte. Efter et års prøvetid som postulant aflagde den første danske søster løfter som novice i 2015. Byggeriet afspejler tidens bestræbelser på at finde et udtryk, der både var dansk og katolsk. Kirkerummet domineres af Chresten Skikkilds gyldne alter med Kristus Pantokrator og 37 relieffer med bibelske

motiver. Forbilledet har uden tvivl været de gyldne altre fra Danmarks middelalder.

Med årene opstod der et ønske hos søstre om nye måder at leve deres kald på, og i 1936 overgik hele kommunitetet til benediktinerordenen. I 1942 flyttede de på landet til Høsterkøb, hvor en gammel herskabsvilla nu blev omdannet til Vor Frue Kloster.

En stund kom klosteret på Jagtvejen på det katolske verdenskort, da der fra den 19.-21. august 1932 var eukaristisk kongres i København. Der var stor pontifikalmesse om søndagen i klosterhaven, hvor messen blev sunget af Polens primas, kardinal Hlond, ved et smukt draperet alter i Vatikanets farver. Hundreder af hvidklædte piger og drenge gik i procession omkring klosteret efter Sakramentet, der blev båret

af kardinal van Rossum. Der kom omkring 7.000 til arrangementet, som ugebladet kalder den største katolske forsamling i Norden siden reformationen.

I 1942 rykkede Liobasøstre ind i Tilbedelsesklosteret, og nu blev der levet en helt ny type klosterliv. Søstre havde mange kald og tog fat på en af deres kerneopgaver, som var at tage sig af mødre og børn. I fløjen ud mod Sankt Kjelds Gade åbnede de Mariahjemmet – en pigeregens – hvor kvindelige studerende kunne få kost og logi. Flere af søstre var sygeplejeuddannede og arbejdede som sognesøstre – en slags diakonisser – i de katolske sogne i Storkøbenhavn. Hubert Messerschmidt satte teologiske studiekredse i gang, og stedet var lidt af et katolsk kraftcenter, som det huskes af nu

98-årige søster Agnes, eneste nulevende Liobasøster, der har aflagt ordensløfter på Jagtvejen. For søstre var det uden tvivl en vemodig stund, da de i 1954 rykkede ud for at give plads til det nyoprettede Niels Steensens Gymnasium.

Ny dynamik med polske jesuitter

Der er sket meget ude på Jagtvejen, siden unge polske jesuitter rykkede ind for et par år siden. En polsk familiemenighed fylder nu kirken til bristepunktet om søndagen. Også en tysk menighed og en etiopisk-ortodoks menighed holder til ved kirken, hvor der også er et rigt foreningsliv. Den internationale studenterforening CAYAC arrangerer engelsksprogede aktiviteter for unge voksne, Manresa arrangerer ignatianske retræter og Academicum Catholicum tager initiativ til debatarrangementer. Kirken har også slået dørene op for koncertforeningen Swan Østerbro.

Der bobler af initiativ på Jagtvejen.

Tak til Hanne Gregersen for værdifulde input til denne artikel.

Monika Walenziak foran den ene af de to ikoner, hun har skrevet til Sankt Augustins Kirke. Foto: Katarzyna Kowalska NDS.